

"เกาทัณฑ์เป็นหนุ่มอึดตายสูงที่เริ่มเบื่อความสมบูรณ์แบบ
แพตรีเป็นสาวน้อยที่คอยรักแท้จากอดีตชาติ
เรือนแก้วเป็นสาวไฟแรงที่สับสนกับความต้องการของตนเอง
แต่ทุกคนมีความทุกข์เพิ่มขึ้นอีกหลังจากโคจรมาพบกัน"

ทางนฤพาน

ดั่งตฤณ

สารบัญ

สารบัญ	๒
บทที่ ๑. รักแรกพบ	๓
บทที่ ๒. เอกาปีติ	๑๓
บทที่ ๓. คู่บุญ	๒๒
บทที่ ๔. ออกหัก	๓๓
บทที่ ๕. เข้าสมาธิ	๔๓
บทที่ ๖. จอมศิลป์	๖๓
บทที่ ๗. อุบัติกรรม	๗๕
บทที่ ๘. ผีนหวาน	๘๕
บทที่ ๙. ตามฝัน	๙๖
บทที่ ๑๐. ผู้วิเศษ	๑๐๗
บทที่ ๑๑. อคติชาติ	๑๒๒
บทที่ ๑๒. พุทธภูมิ	๑๓๕
บทที่ ๑๓. เจ้าผู้ขี้เกียจ	๑๕๓
บทที่ ๑๔. ร่วมทาง	๑๖๖
บทที่ ๑๕. กราบพระ	๑๘๑
บทที่ ๑๖. ผีนร้าย	๑๙๕
บทที่ ๑๗. สาวแกร่ง	๒๑๑
บทที่ ๑๘. เจ้าเสน่ห์	๒๒๙
บทที่ ๑๙. ใจกว้าง	๒๕๐
บทที่ ๒๐. กรรม	๒๖๘
บทที่ ๒๑. สะกดจิต	๒๘๖
บทที่ ๒๒. คราวเคราะห์	๓๐๓
บทที่ ๒๓. ใจสลาย	๓๒๖
บทที่ ๒๔. งานศพ	๓๔๓
บทที่ ๒๕. นางฟ้า	๓๗๒
บทที่ ๒๖. ธรรมาสัมผัส	๔๐๑
บทที่ ๒๗. ประทศภาพ	๔๒๐
บทที่ ๒๘. วังวน	๔๖๕
บทที่ ๒๙. สิ้น โศก	๕๐๙

บทที่ ๑ รักแรกพบ

มันเกิดขึ้นอีกแล้ว...

เกาทัณฑ์เห็นตนเองขับรถคู่ใจไปบนถนนชาวเอเชียคึกไม่รู้อาณาเขตกลับบ้าน ไม่ทราบจุดหมายปลายทาง เขารู้สึกเดียวดายเหมือนถูกนำมาปล่อยทิ้งไว้ในอีกมิติหนึ่งเพียงลำพัง เบื้องหน้าเป็นท้องฟ้าที่ดูคลับแคบ หม่นมืดน่าอึดอัด ชวนให้จิตใจหดหู่วังเวงอย่างยากจะบรรยาย

นี่ต้องไม่ใช่โลกใบเก่าแน่ ๆ

สะกดใจด้วยความเคยชินที่ฝึกถามตนเองบ่อย ๆ ขณะตื่น ว่ากำลังฝันอยู่หรือเปล่า ชายหนุ่มรีบยกฝ่ามือข้างขวาขึ้นดู เพ่งพินิจลายมืออย่างตั้งใจ ที่แรกปรากฏเป็นเส้นสายยุ่งเหยิงดูไม่คุ้นตา จากนั้นเมื่อเวลาผ่านไปอีกใจหนึ่ง เส้นลายมือก็เริ่มไย้ชัด ขาดความชัดเจน จึงรู้ว่าในบัดนี้มันว่าคนกำลังตกอยู่ในห้วงฝัน และเป็นฝันอันไม่พึงปรารถนาเสียด้วย

พอรู้ตัว เกิดสติทราบชัดว่ากำลังหลับ กำลังอยู่ใน โลกที่ถูกจิตสร้างขึ้น เกาทัณฑ์ก็ตระหนักว่าตนสามารถบงการทุกสิ่งให้เป็นไปดังใจ เขากำหนดให้สภาพของรถเปลี่ยนเป็นอื่น ด้วยเคล็ดคือปิดตาลงนึกถึงสภาพภายในห้องโดยสารเครื่องบินเล็ก แล้วลืมตาขึ้น

เป็นไปตามต้องการ พวงมาลัยรถเปลี่ยนเป็นคันบังคับเครื่องบินเล็ก

นักบินในโลกความฝันคันบังคับขึ้นเพื่อให้เครื่องเจดหัวทะยานสู่ท้องฟ้า หลบหนีจากทางรังวังเวงน่าทรมานไปเสีย เขาพยายามสังเกตรายละเอียดของเครื่องบิน เช่น เหลียวไปนอกหน้าต่าง ดูปีกขวาที่ยื่นยาวออกไป โดยกำหนดมองไม่นานนัก เพราะทราบว่าถ้ามองสิ่งใดสิ่งหนึ่งนาน ๆ ภาพจะเปลี่ยนเป็นอื่นตามธรรมชาติของผู้เริ่มฝึกสติขณะฝัน

ปรับระดับการบินครั้งที่ จะ โกงหน้าก้มลงมองต่ำผ่านกระจกหน้าต่าง บัดนี้เขาลอยตัวขึ้นมาอยู่สูงเหนือพื้นดินลิบลับ เบื้องล่างคือความเว้งว้างของผืนดินสีน้ำตาล บอกตนเองว่านี่มันแดนสนธยาชัด ๆ นึกคิดที่หนีมาเสียได้

ขยับตัวมองตรง ความกคอากาศชั้นหนักจนอึดอัด ทำไม่ความอึดอัดยังตามขึ้นมาอีก ลอยตัวสูงขนาดนี้ อากาศน่าจะสดชื่นได้แล้ว เกาทัณฑ์ขมวดคิ้วเคร่ง จิตประหวัดถึงความจริงที่ตนบังคับเครื่องบินเล็กไม่เป็น เคยแต่นั่งโดยสาร จะหาจุดหมายปลายทางมาแต่ไหน

จะเดินทางกลับบ้านได้อย่างไร ถ้าในหัวเต็มไปด้วยความไม่รู้

หลงอีกแล้ว คราวนี้ยิ่งแว้งแว้งเข้าไปใหญ่ เพราะทุกทิศทุกทางคืออากาศว่างเปล่า บังเกิดความกลัวขึ้นมาขณะหนึ่ง หากความฝันคือการหลงติดอยู่กับความคลับแคบ เขาก็อยากออกจากฝันเสียโดยพลัน

มีอาการควานหาทาง ซึ่งครั้งนี้มิใช่ทิศทางพุ่งไปของเครื่องบิน ทว่าฉลาดขึ้นมาหน่อย คือหาทางออกจากฝัน...

ขณะค่อย ๆ รู้สึกตัวตื่นขึ้น เกาทัณฑ์หายใจเหมือนคนออกแรงไปมาก เขาต้องปรับสติเป็นครู่ กว่าจะแน่ใจว่าหลุดออกมาจากกรงแห่งความฝันแล้ว

รจนอาการทางกายสงบเป็นปกติ ชายหนุ่มจึงลืมตามองเพดานห้อง ถอนหายใจเอือกใหญ่ แทะจะกินแว่นคืนในช่วงหลังที่เขาต้องทรงมานับพันประหลาด ฟันว่าหลงทาง จี้จักรยานเสือหมอบไปตามทุ่งร้างบ้าง เดินเท้าเปล่าไปตามถนนในเมืองที่ปราศจากผู้คนบ้าง มาคืนนี้ขับรถไปในแดนสนธยา ยิ่งรำลึกว่าทุกคืนครั้งที่แม่เกิดสติ พยายามหนีขึ้นฟ้าแล้วก็ยังหลงอยู่นั้น

แต่ละปีมีคนเป็นโรคประสาทเพราะฝันร้ายกันมาก ทางจิตวิทยายืนยันว่าถ้าคนเราฝันผิดปกติครบถ้วนจิตใจซ้ำ ๆ ต้องเกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง จะปมในอดีตหรือเรื่องกาใจในปัจจุบันก็ตาม

คงน่ากังวลน้อยกว่านี้ หากเขาจะรู้ว่ายังมีปัญหาอยู่จริง แต่นั่นจะให้สืบเสาะจากไหน ในเมื่อเขาเกิดมาท่ามกลางความร่ำรวยพร้อมกับทั้งกำลังอยู่ท่ามกลางความมั่งคั่งและมั่นคง อัตราส่วนของรายรับกับรายจ่ายคิดกันแทบเป็นสิบต่อหนึ่ง รถมอเตอร์ให้ขี่อยู่เป็นของตนเอง ทุกอย่างได้มาจากน้ำพักน้ำแรงในทางอันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมทั้งสิ้น ที่จะต้องหวาดระแวงสักหน่อยว่าตำรวจมาจับหรือศัตรูมาลี้ลับนั้น ไม่มีเลย

แรงผลักดันในชีวิตโดยรวมคือความเป็นหมายเลขหนึ่ง นับแต่วัยเรียนที่ผลสอบเป็นเกรดเอรวด หรือคะแนนเต็มคนเดียวในวิชา ยกมาจนถึงวัยทำงานที่ความรู้ความสามารถโดดเด่น การงานลุล่วงและดีเลิศ รายได้ไม่ต้องโกง มีความสุขโดยไม่ต้องเบียดเบียนคนอื่น แลมีรู้จักวิถีทางชีวิตของตนเอง วางแผนไว้ล่วงหน้าเลยว่าเอาอะไรเมื่ออายุเท่าไร

แต่ทำไมส่วนลึกยังรู้สึกว่าหลงทาง โดยเฉพาะเมื่อมาถึงขีดความมั่นคงในชีวิตอย่างที่สุดแล้วนี่?

เกิดความคลุมเครือเมื่อหลายวันก่อนต้องขอมเสียดำโทรศัพท์ทางไกลต่างประเทศ เพื่อปรึกษากับเพื่อนรุ่นพี่ที่เป็นจิตแพทย์ แต่ฝ่ายนั้นคงไม่อยากเสียเวลาอันมีค่าฟรี ๆ เพื่อล้วงตับได้ใส่หูของเขาเอาไปวิเคราะห์เท่าไร ฟังแล้วจึงให้คำแนะนำมาง่าย ๆ คือลองฝึก 'รู้ตัว' ขึ้นมาในฝัน ด้วยเคล็ดลับคือถามตนเองบ่อย ๆ ระหว่างวัน ว่ากำลังฝันหรือตื่น พอถามตัวเองที่ก็ยกมือดูลายมือเสียที ว่าชัดหรือจาง หากชัดก็บอกได้ว่ากำลังฝัน หากจาง และเส้นสายเปลี่ยนแปลง ก็แสดงว่าเป็นฝัน ให้กำหนดไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไรในจังหวะที่รู้ตัวแล้วนั้น

ฝรั่งมังค่าวิจัยและบันทึกผลเกี่ยวกับความรู้ตัวชัดในฝัน หรือที่เรียกเป็นศัพท์เฉพาะว่า Lucid Dreaming มาเนิ่นนาน เป็นที่รู้จักและปฏิบัติได้ผลกันอย่างกว้างขวางพอควร มีเรื่องบันทึกเล่าขานมากมาย พอสรุปได้ว่าเอาอะไร แก่ปมเครียดชนิดใด หรืออยากสนุกสุดเคหะแค่ไหน ล้วนเป็นไปได้ทั้งสิ้น ขอเพียงสังสมทักษะในการควบคุมฝันไว้ข้อมือ

เขาทำตามคำแนะนำอย่างคิบดี โดยมากกำหนดไว้คือเมื่อไรรู้ตัวว่าฝันหลง จะหลบทางร้างเสียดำการเหาะหนี ซึ่งก็สำเร็จอยู่หรอก ปลูกเชื้อจิตสำนึกขณะตื่นไว้จนสามารถติดตามมาเชื่อมติดกับจิตขณะฝันได้ อีกทั้งกำหนดให้ตนพ้นจากฝันแล้ว แต่พอล่องฟ้าก็ยังหลงอยู่ดี แบบที่เขาเรียกหนีเสือปะจรเข้อย่างไรอย่างนั้น

สายหน้าคิก ถ้าฝันแค่หนสองหนก็ช่างเถิด แต่เข้าไปเข้ามาแบบนี้ คืนขึ้นมาแล้วถามตัวเองว่าลืมอะไร หลงอย่างไรเข้าบ้าง ระยะเวลาช่วงบั้นตอนสุขภาพจิตจนหมดความสุขในชีวิตเอาทีเดียว

เอ...หรือว่าน่าจะไปเปิดหัวให้ไกล ๆ เดินทางแบบสุดเหนือสุดได้ประชิดฝันเสียเลย

ที่แรกแค่คิดแบบวูบวาบเรื่อยเปื่อย แต่พอเวลาผ่านไปนิดหนึ่ง ก็เกิดความรู้สึกจริงจังตั้งขึ้นมา โปรเจ็กต์ขนาดกลางซึ่งเขารับผิดชอบเพิ่งเรียบร้อยไปเมื่อวาน น่าจะให้เป็นครั้งแรกในรอบหลายปี ที่ได้หยุดเลยสักสองสามวัน ท่องเที่ยวไปตามต่างจังหวัดให้สบายใจ

แหวนหนึ่งคิดอยากชวนเพื่อนตามประสาคนชอบเสกกับหมู่ แต่ใครจะไปดกค้ำอ้างแรมกับเขาได้ ในเมื่อพรุ่งนี้เป็นวันทำงาน

ลิ่งเหลือเพียงครั้งหนึ่งที่ตัดสินใจเด็ดขาดว่านายเดี่ยวตุ๊กครั้ง นี่จะเป็นหนแรกอย่างแท้จริง ที่คิดเล่นไปไกลตามลำพัง ไม่มีเสียง
เจี๊วจ้าวของสาวสวยและเสียงอะอะ โวยวายของเพื่อนซี้มารอบรายพระรุงพะรัง

นึกภาพภาพการท่องเที่ยวอัน โดดเดี่ยวเดี่ยวตายแล้ว ก็รู้สึกขึ้นมาขณะจิตหนึ่งว่า เออ...สบายดี ได้ลองพูดน้อย ๆ เห็นผู้คนน้อย ๆ
จะไปไหนที่ไม่ต้องพะวงถามไถ่ความเห็นชอบจากใคร ช่วงเป็นประสบการณ์สดใหม่อย่างประหลาด ราวกับกำลังจะออกผจญภัยครั้งแรก
ในโลกกว้างที่ไม่เคยรู้จักเวลานั้น

ส่วนลิ่งแล้วเห็นว่าน่าจะแก้เคล็ดฝันหลงได้ เขาแน่ใจว่าตนเองไปไกลทั่วไทยโดยไม่หลง ทั้งสติปัญญา ทั้งกำลังกาย กำลัง
ทรัพย์พร้อมพร้อมออกอย่างนี้ หากบ่อดั้นขนาดขับรถไปหลงที่ไหนก็ไม่ต้องกลับเข้าเมืองอีกแล้ว สมัยทำอะไรไปไหนชดใช้ความบื้ออยู่แถว ๆ
ที่หลงนั้นแหละ

สะสารธุระยามเช้าในห้องน้ำ ออกมาโทรศัพท์หาเจ้านาย เขามีความสำคัญกับบริษัทและสนิทกับเจ้านายมากพอจะ โทร.ขอลา
หยุดงาน ได้ปุบปับ ฝ่ายนั้นรับฟังและอวยพรให้เที่ยวสนุกอย่างง่ายดาย เขาทำงานตลอดเจ็ดวันอยู่หลายช่วง อีกทั้งเพิ่งจะปิดโปรเจกต์ไป
เมื่อวาน สองสามวันสำหรับเปิดหัวจึงนับเป็นเรื่องเล็กน้อยอยู่แล้ว

ใส่เสื้อฮาวายหลวมสบายและกางเกงยีนส์ตัวโปรด ชัดเสื้อผ้าหลายชุดใส่กระเป๋าสะพาย ก็พร้อมเดินทางทันที นับเป็นความรู้สึก
อิสระไร้กังวลอย่างแท้จริง เพราะแม้แต่จุดหมายปลายทาง แผนการท่องเที่ยวก็ยังไม่ปรากฏขึ้นในหัวเลย ขอให้เดินทางพ้นไปจาก
กรุงเทพฯก่อนเถอะ

เคลื่อนรถออกจากที่จอด แม้กระทั่งเกือบถึงประตูทางออกจากเขตคอนโดมิเนียม ก็ยังไม่ตกลงปลงใจอยู่ดีว่าจะไปไหน เหนือ
ได้ ออก หรือตก จนเลี้ยวซ้ายออกถนนใหญ่ถนนนั้นแหละ ถึงปลงใจว่าให้ถนนพาไปก็แล้วกัน

ขับเรื่อยเรื่อย ไม่ทำความเร็วอย่างเคย กระทั่งพบว่าตนเองอยู่บนถนนวิภาวดีรังสิต และอีกสิบนาทีต่อมา ก็แลบมาวิ่งบน
เส้นทางที่จะไปเมืองกาญจน์

เห็นร้านก๋วยเตี๋ยวข้างทาง ก็นึกขึ้นได้ว่าต้องหาอาหารเช้าใส่ท้องเสียหน่อย จึงจอดทานที่ร้านนั้น ทานอิมก็ขึ้นรถสตาร์ทเครื่อง
เดินทางต่อ เกาทัณฑ์อิมอยู่กับตนเอง เหมือนเมื่อครูได้ทำสิ่งพิเศษ ตอนนี้เป็นอิสระจริง ๆ ทั้งจากการงาน จากสังคม และแม้กระทั่งจาก
ความต้องการของตนเอง ไร้แผนการในหัว ได้แต่ทอดคางไปเบื้องหน้าเพื่อมุ่งเดินทางอย่างเสรี หิวก็หาทาน ง่วงก็หานอน เดินทางต่อแล้ว
ต่ออีก ไม่มีใครให้ห่วง ไม่มีภาระให้พะวงถึง

ขี้ออกมาเฉย ๆ ต้องอย่างนี้กระมัง ที่สร้างความรู้สึกละมุนได้เหมือนเปลี่ยนไปเป็นคนละคน

ความสดชื่นรื่นเริงกับเสรีภาพไร้ขอบเขตเกิดขึ้นเพียงชั่วขณะเดียว ก็ต้องมลายวับ เมื่อช่วงหนึ่งถึงถนนเขยียดยาว แลเห็น
ท้องฟ้าว่างเปล่าเบื้องหน้า สะกดให้นึกถึงภาพฝัน และเกิดคำถามในหัวว่า ‘นี่เรากำลังจะไปไหน?’

อารมณ์สดชื่นแผ่วซิมลงถนัด เกาทัณฑ์หรีดกับตนเอง เบี่ยงรถเข้าจอดที่ไหล่ทาง และเหมือนพยายามให้คำตอบกับตนเองเป็น
เหตุเป็นผล ว่าที่ขับรถออกมาอย่างไรจุดหมายนี้ ก็เพื่อสร้างบรรยากาศเลียนแบบฝัน และหาทางออกด้วยภาวะจิตใจที่เต็มตื่นบริบูรณ์

ตอนนี้เหมือนอยู่ในฝันเปียบ ต่างกันตรงที่มีสติคิดอ่านพร้อม

สว่างวาบขึ้นมากะทันหัน เกาทัณฑ์ใช้ทางตามองกระจกหลัง แล้วเบนไปมองเบื้องหน้า เมื่อเห็นถนนปลอดภัยก็หักพวงมาลัยเหยียบคันเร่ง พุ่งรุดวนย้อนสวนทางกลับคืนเมือง นี่ช่างไร้ยางอาย คราวนี้ภาพตรงหน้าเต็มไปด้วยความรู้สึก รู้ตื่น รู้ตัว ว่าเขากำลังจะวิ่งกลับบ้าน ชายหนุ่มซึมซับความรู้สึกนั้นไว้อย่างเต็มตื่น เกิดความสุข ความเชื่อมั่นขึ้นมาอีกครั้ง นี่อาจเป็นเกมแก้ฝันที่ต้องลงทุนลงแรงและเปลืองเวลานิดหน่อย แต่ก็คุ้ม หากฝันอีก เขาจะนึกถึงการวักกลับมาสู่ฐานที่มั่นของชีวิตเช่นกำลังเกิดขึ้นเดี๋ยวนี้

ท้องฟ้า ๆ ด้วยความโสมนัส ว่าจะจัดการย้อนทางกลับบ้านอย่างไร จะจัดการย้อนทางกลับบ้านอย่างไร เขายืนยันว่าเขาหาทางออกได้เก่งกว่าจิตแพทย์เสียอีก

ต่อโทรศัพท์มือถือ กรอกเสียงลงไปอย่างรื่นเริงฝากเลขตาของเจ้านายว่าฟุ้งนี่เขาจะไปทำงานตามปกติ ยกเลิกวันลาที่ขอไว้เจ้านายคงงง แต่น่าจะชินแล้วกับความเป็นคนตัดสินใจเร็วตามสถานการณ์เฉพาะหน้าของเขา อาจคิดว่าเขาเจออุปสรรคบางอย่าง หรือเกิดไอเดียใหม่ที่ร้อนใจอยากเริ่มต้นเสียแต่ฟุ้งนี่ก็ได้

ขับรถกลับบ้านด้วยอารมณ์ปลอดโปร่ง หนทางเบื้องหน้าเต็มไปด้วยความรู้จักมักคุ้น ภาพความว่างเปล่าไร้จุดหมายสลายหายไปสิ้น อิสระที่แท้จริงสำหรับชีวิตเขาคือการทำงานซึ่งชูตัวคนให้สูงเด่นเป็นสง่า เมื่องานอยู่ในมือ เขาสามารถทำอะไรก็ได้ ทุกคนต้องเงี้ยวฟังเขาพูด ทุกคนต้องให้น้ำหนักกับความเห็นและการตัดสินใจของเขา ก่อน นั้นแหละตัวตนของเขา นั้นแหละจุดหมายปลายทางในชีวิตเขา และเขาก็อยู่ที่จุดหมายปลายทางของชีวิตแล้ว

ใกล้เข้าเขตกรุงเทพฯ สายตาเหลือบซ้ายเห็นป้ายบอกทางเข้าวัด เมื่อขามาไม่สังเกต แต่จากกลับเห็นเด่นถนัดตา แล้วก็ถึงกับขนลุกชูกับช้อนบนแผ่นป้ายไม้หนา

วัดทางนฤพาน

ความเร็วของรถชะลอลงทันใด นึกออกเดี๋ยวนั้นว่าเป็นปากซอยเข้าบ้านปู่ซึ่งเขาห่างหายหน้า ไม่แวะมาเยี่ยมเยียนหลายปีติดกัน เขาจำชื่อวัดได้ เพราะเห็นระฆังตุ้มต่างจากชื่อวัดอื่น เมื่อก่อนเคยมาบ้านปู่กับพ่อสองสามหน เหลียวมองป้ายชื่อวัดด้วยความสนใจทุกครั้ง คล้ายมีมันต์ขลังบางอย่างดึงให้ต้องมอง แม้เมื่อสายตากลางจับที่อื่น ก็จะเหมือนผอญหันขวับมาเจอทุกคราวไป

ปู่ป๊าตัดสินใจเลี้ยวเข้าซอย ดีเหมือนกัน จะได้มาไม่เสียเที่ยว ลองเข้าไปดูเสียหน่อย ว่าสภาพวัดเป็นอย่างไร ใจไม่คาดหวังอะไรเลย เพราะเห็นมาจนรู้ว่าวัดก็คือวัด ที่อยู่ของพระสงฆ์ และพระสงฆ์ก็มีมากมายหลายประเภท ทั้งพวกชาวบ้านที่วันดีคืนดีหยิบจิวมาบ่มตามประเพณี และพวกที่มีความเห็นเกี่ยวกับชีวิตบางอย่างซึ่งเขาไม่เข้าใจ คือ ‘เห็น’ ขนาดพร้อมจะสละบ้านเรือนและทรัพย์สินอย่างไร้ความอาลัยโยคี

ผ่านหน้าบ้านปู่ ที่แรกเกือบเลยไปด้วยความขี้เกียจแหวะทักญาติผู้ใหญ่วัยชรา ปกติเขามักพบท่านที่บ้านญาติเช่นลุงหรืออา น้อยครั้งจะมาหาถึงนี้

ความจำด้านดีเกี่ยวกับปู่แวมเข้ามาในหัว ปู่เป็นคนพิเศษ เป็นคนแก่ที่ดูไม่แก่ มีคำพูดสะกิดใจ ชวนคิดได้เกือบทุกคำ นั่นทำให้ตัดสินใจฝืนความรู้สึก โหน ๆ ก็กำลังเบื้อ ลงเยี่ยมคนแก่ให้เกิดความเบื้อลบล้างความเบื้อ อาจกลับออกมาด้วยความกระชุ่มกระชวยขึ้นก็ได้

นึกเล่น ๆ ว่าอาจเจออะไรไม่คาดฝันเข้าบ้าง...

มองปราศเด็ยวู้เลยว่บ้านไม้สองชั้นของปู่เก่าแก่นมนาน ทว่าได้รับการดูแลซ่อมแซมอย่างค่อเนื่อง มิฉะนั้นป่านนี้ก็คงเห็นผุพังไม่เจริญตาจัก เกาทัณฑ์จ้อครดลงมากคอดหน้าประตูบ้าน รอบบริเวณเงียบเชียบอย่างไม่น่าจะมีคนอยู่ ชวนให้คิดว่าคนในบ้านอาจออกไปข้างนอก ซึ่งนั้นก็แปลว่าเขาแะลงเสียทีชวเปล่า

กำลังหันรีหันขวางจะขึ้นรถหนีด้วยความอดทนต่ำ ก็เผชิญเห็นหญิงสาวคนหนึ่งเดินออกจากเรือนชั้นล่างและเมียงมองมา เกาทัณฑ์เขม้นตาจ้องหล่อนด้วยความแปลกหน้า ความที่เลขตามพ้อมาเยี่ยมปู่บ่อยหน ทำให้ไม่แน่ใจว่าใครเป็นใคร สมาชิกในเรือนมีอยู่กี่คน จำได้หลัก ๆ เพียงปู่ชนะ ย่าเล็กซึ่งปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว กับเด็กอีกสองสามคน

ผู้หญิงคนนั้นเดินมาใกล้ประตู ลมหายใจเกาทัณฑ์ถึงกับขาดห้วง จันนี้ไปเมื่อเห็นหล่อนถนัด

"มาหาใครคะ?"

ก้งวานใสของแก้วเสียงวิเวกวานนั้นทำให้เขารู้สึกตัว และเปิดยิ้มปราศรัยได้

"ปู่ชนะอยู่ไหมครับ? ผมเป็นหลาน"

ชอบกล ที่เขาเห็นหน่วยตาของหล่อนขยายขึ้นหน่อย ๆ ฉายแววคล้ายเปลี่ยนจากลังเลเป็นมั่นใจ และมองมาด้วยท่าที่แปลกกว่าเดิม

"อยู่ค่ะ" ตอบแผ่วแล้วไขประตูเปิดให้ "กำลังนั่งอ่านหนังสือพิมพ์ที่ชั้นบน"

ชายหนุ่มก้าวเข้ามาข้างใน มีความสงบอกสงบใจเกิดขึ้นพร้อมกับการวางเท้าลงในเขตบ้านของปู่ สาวงามอ้อมให้เขาบาง ๆ ทำท่าจะปลีกตัว ทว่าความอ่อนโยนที่แผ่ไว้ด้วยชีวิตชีวาอย่างประหลาดนั้น รัศริจใจให้เกาทัณฑ์ไม่นึกอยากปล่อยหล่อนห่างไปเร็วนัก จึงรีบตั้งคำถามที่พอจะนึกได้ปุบปับทันด่วน

"คุณเป็นหลานปู่ ลูกพี่ลูกน้องของผมหรือเปล่าเอ่ย?"

วงศัวานว่านเครือของปู่และย่ามีอยู่มากมายก่ายกอง เขาจำไม่หมด โดยเฉพาะที่ห่างหน้าหาดากันหลาย ๆ ปี ทบทวนดูแล้วเชื่อว่าสมัยเด็กเขาไม่เคยเห็นหล่อนที่นี้มาก่อนแน่ ๆ

สบตากัน นิลนตรมีประกายสงบซึ่งที่สะท้อนความเรียบนิ่งของจิตใจอันงดงาม หายากที่จะพบดวงตาชนิดนี้ เหมือนมองแผ่นน้ำที่หัวใจใสเย็นและอ่อนโยนตามได้ละนั้น

"ก็ไม่เชิงค่ะ...เดี๋ยวจะทำน้ำส้มขึ้นไปให้ เจริญก่อนนะคะ"

เกาทัณฑ์ฟังหล่อนพูดคอบ แต่จิตใจมัวจจอกกับเรียวกปากสวที่ขยับเจรจาได้งามปานวาด หญิงสาวผายมือไปทางบันไดขึ้นเรือน ระบายยิ้มอ่อนและก้าวเท้าลับหายไปทางหนึ่ง ไม่เปิดโอกาสให้เขาหันต่อความขาวสาวความชืดนานกว่านั้น

เดินขึ้นเรือนอย่างไรก็ไม่ค่อยอยู่กับเนื้อกับตัว รูปคิดตา เสียคิดหูตามาทุกฝีก้าว หนทางในทิศที่ปราศจากหล่อนดูไร้ความหมายขึ้นมากะทันหัน

พื้นที่กลางเรือนชั้นบนจัดวางด้วยโต๊ะเก้าอี้ ทีวี ตู้เย็นและพัดลมเก่าแก่ ราวกับหยุดยุคสมัยไว้กับวันวาน เกาทัณฑ์พบคุณปู้นั่งเอกเขนกทางหนังสือพิมพ์อ่านอยู่บนเก้าอี้โยก ท่านไม่เปลี่ยนแปลงไปเลยแม้แต่น้อยจากการมองผาดที่แรก

"สวัสดีครับปู้"

ชายหนุ่มส่งเสียงนำ เมื่อเห็นท่านเงยหน้ามองก็พนมมือไหว้ ปู้ลดหนังสือพิมพ์ลงวางกับดัก เกาทัณฑ์มองท่านอย่างเกรงว่าจะจำตนไม่ได้ แต่ปรากฏว่าท่านมองด้วยตาเปล่าปราศจากแว่นอยู่ครู่ก็ทักเรียบ ๆ อย่างคนมีสติระลึกรู้แจ่มชัด

"อ้าว! เป็นไงนายเค้ มาถึงนี่ได้"

ชายหนุ่มยิ้มและนั่งลงบนเก้าอี้ตัวหนึ่ง แล่ได้ยินเสียงก็ระลึกรู้ได้หมดถึงบรรยากาศเก่า ๆ ในวันก่อน บังเกิดความยินดีที่ได้พบท่านอีกครั้ง

"อยากมาเยี่ยมปู้สิอะ"

เพิ่งอยากเอาจริง ๆ ก็ตอนที่พูด แปลกที่นี้กรักปู้ขึ้นมากมายปูปบปิบ อาจเป็นด้วยความเอ็นใจรอบกาย อาจเป็นด้วยดวงคำคำสนิทราวกับหนุ่มฉกรรจ์ผู้รักและเปี่ยมเมตตา อาจเป็นด้วยท่าทีทรงภูมิและสุขุมกัมภีรภาพของท่าน...

หรือ ไม่ก็อาจเป็นเพราะเพิ่งรู้ว่าในบ้านนี้มีสาวแสนสวยคนหนึ่งอาศัยอยู่

"ผมไม่ได้มาเยี่ยมปู้เสียสามสี่ปี"

เอ่ยคล้ายสารภาพผิด ผู้อาวุโสพับหนังสือพิมพ์วางลงบนโต๊ะ

"เจ็ดปี" ท่านแก้ด้วยน้ำเสียงแน่นของผู้มีสมองประจวบไว้ด้วยความจำอันชัดเจนเท่ากับหรือมากกว่าคนรุ่นหนุ่ม "ตอนมาครั้งสุดท้ายนะแกเรียนวิศวะฯ ปีสองไง ฉันทักเลย เพิ่งอายุสิบเจ็ดก็ขึ้นปีสองแล้ว และถามว่าพอจบจะไปต่อโทเมืองนอกเลยหรือเปล่า"

เกาทัณฑ์อ้าปากค้างเป็นครู่ด้วยความงงงัน นึกไม่ถึงว่าท่านจะจำรายละเอียดเกี่ยวกับหลานผู้ห่างเหินอย่างเขาได้แม่นขนาดนั้น

"อ้อ...เออ ปู้สบายดีไซ้ไหมอะ? ดูก็รู้"

"ก็เท่าที่คนแก่จะสบายได้นั้นแหละ...หน้าตาทำทางเปลี่ยนแปลงไปเยอะเหมือนกันนะนี้ ถ้าเดินสวนกันข้างนอกคงจำไม่ได้ ดูเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ ทั้งส่วนสูง ทรงผมทรงเส้น ท่วงทีนั่งเดินภูมิฐานกว่าสมัยวัยรุ่นเป็นคนละคน"

ชายหนุ่มยิ้มเฉย

"บ้านปู้เจริญยังงัยอย่างนั้นเลย คีจริง ๆ ที่ได้อยู่กับอากาศอย่างนี้ ปู้คงแข็งแรงไปอีกนาน"

"อยากมาอยู่มั่งไหมล่ะ?"

เกาทัณฑ์ไม่ได้นึกถึงสถานที่กลางสิ่งแวดล้อมดี ๆ แต่ไปลี้ไปนีกถึงแมงมุมผู้นำใกล้ขีดเสียดแทน ปากจึงตอบเรื่อยเปื่อยตาม
ประสา

"อยู่ได้ก็ดีสิละ บ้านแสนสุขอย่างนี้" แล้วก็ถามถึงเจ้าหล่อนนางนั้นอย่างสงบจางหะ "ผู้หญิงที่เปิดประตูให้ผมเมื่อกี่คร
หรับ? ถามแล้วเห็นว่าไม่ใช่หลานปู่"

ปู่ชนะหยิบหูด้วยแก้วข้างตัวขึ้นจิบน้ำชา

"แกจายแพไม่ได้หรือ?"

เกาทัณฑ์ขมวดคิ้วง

"แพ? ผมเคยรู้จักเขาด้วยหรือครับ?"

ถามอย่างนึกไม่ออกจริง ๆ ปู่ชนะพยักหน้าแล้วพูดปิดตัดบท

"เอาเถอะ ก็หลานฉันคนหนึ่งนะแหละ"

"เอ๊ะ! ยังไงกัน เขาบอกไม่ใช่ แต่ปู่บอกใช่"

ชายชราผ่อนลมหายใจ เปลี่ยนเรื่องเสียเฉย ๆ

"นี่กินอะไรมาแล้วยังล่ะ?"

"เรียบร้อยสะ ปู่ล่ะครับ ถ้ายังเดี๋ยวผมจะออกไปซื้อให้ไหม?"

"ไม่ต้องหรอก เพิ่งกินกับยายแพไปเมื่อก็เหมือนกัน"

พอดี 'ยายแพ' เดินขึ้นมาบนเรือนพร้อมกับแก้วน้ำส้มคั้น เกาทัณฑ์ชะงักไป และมองหล่อนนำเครื่องรับรองมาวางตรงหน้าด้วย
ดวงตาจับนึ่ง ใจคล้ายถูกแช่เย็นไปชั่วขณะด้วยอิทธิพลเหนือคำบรรยายในหล่อน

"แพ นี่เต้ หลานปู่รู้จักพี่เขาวันะลูก"

หญิงสาวพนมมือไหว้ตามมารยาทและยิ้มให้เขาบาง ๆ เกาทัณฑ์รับไหว้และยิ้มตอบด้วยท่าทีของพี่ชาย ท่วงทีกิริยาของหล่อน
ฉายความบริสุทธิ์สะอาดไปตลอดทั้งกายใจเยี่ยงผู้เป็นอยู่เรียบง่ายสันโดษ ทว่าดวงตาแฝงแวเวลลาครัลลิกซึ่ง ทำให้ภาพร่างชวนทศนานั้น ยิ่ง
ดูยิ่งมีค่าขึ้นอย่างประหลาดล้ำ

อยากอินเสียดหวานใสและแสนจะนุ่มหูของหล่อนอีก ทว่าเมื่อเสร็จจากยิ้มให้เขาพอเป็นพิธีแล้ว ก็หันกลับและเดินหลีกลง
บันไดไป ชายหนุ่มมองตามจนลับสายตาด้วยความอยากจะหาเชือกมาทำบ่วงบาศก์เหวี่ยงไปคล้องตัวดึงหล่อนกลับมา นั่งคุยกับเขาและปู่
ต่อ ไม่ใช่ขึ้นมาทำให้ตาสว่างแล้วเดินหายไปเฉย ๆ ราวกับตัวละครที่โผล่ออกมาจากม่านเรียกความสนใจคนดูให้เริ่มตั้งตาโศกชม แต่แล้ว
ยังไม่ทันแสดงบทบาทสำคัญก็แวบเข้าหลังเวทีเสียนี้

ได้สติเมื่อปุระแอมเบา ๆ เกาทัณฑ์หันกลับมาอึ้งแก้อ ๆ อยากรู้อะไรเกี่ยวกับหลานสาวของปู่อีกมาก ๆ แต่ก็ให้รู้สึก
ประเจิดประเจ้อไปหน่อย จึงเลี่ยงถามเรื่องอื่นเสียพัน ๆ เป็นการพักยก

“ปู่ยั้งงวิปีสสนาอยู่หรือเปล่าครับ?”

ดึงเข้เรื่องนั้นเพราะบุคลิกลักษณะของปู่ยั้งคู้เป็นผู้ทรงธรรมไม่สร้างซา ท่านคงยินดีคุยเกี่ยวกับของชอบเป็นแน่ สมัยเด็กพ่อ
เคยพูดเข้าหูบ่อย ว่าปู่รักการนั่งวิปีสสนาเป็นชีวิตจิตใจ

“อ้อมมี กั้่นงอยู่นะ ปะเหมาะเคราะห์ดีก็เดินวิปีสสนา ขึ้นวิปีสสนา หรือกระทั่งนอนวิปีสสนาคด้วยเหมือนกัน”

“นอนกั้วิปีสสนาได้หรือครับ?” เกาทัณฑ์ทักลั้วหัวเราะ “เอ สงสัยผมคงรู้จักค่านี้น้อยไปหน่อย”

ทำใจให้นึ่กอยากรู้ความหมายและต้นสายปลายเหตุจริงจั้ง จะได้คุยกับปู่แบบออกรส ความรู้ความสามารถอันหลากหลายของ
เขามีส่วนช่วยเปิดใจ ให้ยอมรับข้อมูลใหม่เพื่อเข้ามาเก็บเป็นวัตถุดิบโดยปราศจากกำแพงกัั้น แม้ส่วนลึกลงไปกัั้นบั้งหัวใจจะนึ่กปฏิเสธ
อยู่เต็มประตู สาเหตุกั้มิใช่จะไร่อื่น ปัจจุบันพระสงฆ์องค์เจ้าและการวิปีสสนาธุระกั้หลายกลายเป็นภาพเสื่อมเสียที่ถูกตีแผ่แฉตามสื่อหลัก
ต่าง ๆ มั่วไปหมด ชุคคู้ยแล้วมีแต่เรื่องหลอกลวงกั้เพ เทบกล่าวได้ว่าใครเริ่มสนใจเกี่ยวกับเรื่องจิตวิญญาณหรือการศาสนา กั้เริ่มมีสิทธิ์
เข้ารกเข้าพงแล้ว

“แล้วแกนี่กั้ะ วิปีสสนาเป็นยังงั้ ต้องนั่งอย่างเดียวหรือ?”

ปู่ยั้งถาม เกาทัณฑ์คิดเล็กน้อก่อนตอบตามจริง

“พอได้ยั้งค่านี้ ผมจะนึ่กถึงภาพคนใส่ชุดขาว นั่งหลับตา หรือเดินจงกรมกลับไปกลับมา เพื่อทำจิตใจให้สงบ ปล่อยวางทาง
โลก หันหลังให้กั้กับความบั้งเทงทุกชนิด”

“ถ้าเดินกลับไปกลับมาแล้วใจสงบ ปล่อยวางทางโลกได้ พวกชอบเดินเล่นหลังกินข้าวคงได้ดี บั้งเทงใจเท่าพระกัั้น ไปแล้ว”

เกาทัณฑ์หัวเราะ

“ทราบอยู่ครับปู่ ว่าต้องมึ้วิธีกั้หนดใจอยู่ข้างในด้วย”

แล้วชายหนุ่มกั้ถึงบางอ้อด้วยคำได้ตอบของตนเอง เข้าใจในบั้งค่านี้นว่าวิธี ‘ทำ’ วิปีสสนาไม่ขึ้นอยู่กั้กับอริยาบถภายนอก แต่เป็น
วิธีการทางใจ

“อย่างกั้ที่นึ่กคลุมหายใจไปเรื่อย ๆ แล้วเกิดฉมาน เกิดญาณขึ้นมามี เรียกว่าวิปีสสนาใช่ไหมครับ?”

“ถ้าทำสมาธิจนเกิดความนั้ง แต่ไม่เปลี่ยนความเชื่อเก่า ๆ กั้ได้ชื้อว่ามาแต่ปากประดู่วิปีสสนาเท่านั้น”

ชายชราตอบอ้อ ๆ ทว่าแฝงด้วยพลังสันลึกลงในให้สงบและอยากฟังต่อ ฝ่ายหลานฟังพลงยกมือลูบคาง อมยิ้มและพยายาม
ซ่อนแววตา มิให้ฉายความคิดซัดนั้ก ความเชื่อแบบไหนกัั้นที่เป็้นเป้าหมายของวิปีสสนา แบบกั้ลั้งสมองจนเห็นว่าควหันหลังและกั้
ขว้างความสนุกบรรดาในโลกลงอย่างนั้นหรือ?

“ความเชื่อเก่า ๆ เสียหายตรงไหนครับ?”

“ตรงที่มันคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ทำให้ดวงจิตอยู่ในสภาพเชื่อของทุกขันธ์ะซี”

“ความเป็นจริง? ปู่คงหมายถึง เอ้อ...อะไรที่เขาเรียกกันว่าความจริงสูงสุดใช่ไหมอะ? ถ้าว่ากันแบบปรัชญา ทางพุทธทศนุญาทำให้ความจริงผูกอยู่กับมุมมองของแต่ละคนได้หรือเปล่า? ผมเคยคุยกับเพื่อนครั้งหนึ่ง ไม่ได้แย้งปุ๊นะครับ คือเรามองกันว่าคนเลือกเชื่อยังไง ก็มีความจริงรองรับอยู่อย่างนั้น ยกตัวอย่างเช่นถ้าเชื่อว่าชีวิตคือหน้าที่ เราก็จะพบหน้าที่สักอย่างที่สมตัว และอยู่กับมันไปได้จนตาย”

เกาทัณฑ์ควบคุมเสียงไม่ให้มีน้ำหนักเกินออกมาจนกลายเป็นการชวนปู่ได้ว่าที่

“ก็จริง” ปู่ปรับด้วยสีหน้าออกยิ้ม “บางคนก็รักหน้าที่ ยึดมั่นในหน้าที่ขนาดยอมตายได้”

“นั่นซีครับ” ชายหนุ่มรีบเสริม “แสดงให้เห็นว่าใครตั้งมุมมองเพื่อเชื่ออะไรสักอย่าง ชีวิตก็จะเป็นไปตามนั้น มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่พิสดารกว่าสิ่งมีชีวิตอื่นก็ตรงความหลากหลาย ความเป็นอิสระในการเลือกเชื่อ และเล่นแร่แปรธาตุความเชื่อให้กลายเป็นรูปธรรม กลายเป็นความจริงที่จับต้องได้ขึ้นมา ผมถึง...สงสัยอยู่บ้าง เมื่อมีการบัญญัติคำว่า ‘ความจริงสูงสุด’ ไว้ในคัมภีร์ของแต่ละศาสนา เราเอาอะไรเป็นเกณฑ์วัดว่านั่นแน่นนอนแล้ว ชนิดคืบเป็นอื่นไม่ได้?”

“ก็คงต้องดูที่พระศาสดาแต่ละองค์คริสต์มั้ง ว่าเมื่อมาตามทางของศาสนาแล้ว จะเกิดผลลัพธ์สุดท้ายเป็นความจริงชนิดไหน ถ้าสาวกต่างๆทำตามกติกาแล้วพบความจริงตามนั้น ก็ถือว่าใช่”

ชายหนุ่มเอียงคอคอดหนึ่ง นำประหลาดแท้ เขาเคยเรียนพุทธศาสนาในหลักสูตรมาก่อน แต่ตอนนี้ลืมแล้วว่าเป้าหมายของพุทธศาสนาคืออะไร

“แล้วผลลัพธ์ของการมาตามทางพุทธ หรืออีกนัยหนึ่งการทำปีศาจนั่น คืออะไรครับปู่?”

“การดับทุกข์...ดับชนิดที่กลับกำเรบขึ้น ไม่ได้อีกเลย”

คราวนี้เกาทัณฑ์แอบหัวเราะอยู่ในใจ คนตายโง่งง หัวใจไม่กลับเดินอีก ก็คือสิ้นทุกข์อย่างสนิท นั่นแหละความจริง นั่นแหละสิ่งที่ประจักษ์ตาว่าเป็นปลายทางของทุกชีวิต เขาไม่เห็นเลยว่ารางวัลของพุทธจะแตกต่างจากโบนัสของธรรมชาติตรงไหน

อ้อ...ลืมไป อย่างปู่คงเชื่อเรื่องชีวิตหน้า โลกสวรรค์ โลกนิพพาน

สิ่งเหล่านี้จะเรียกว่า ‘ความจริง’ อย่างไรได้ ในเมื่อไม่มีอะไรมารองรับสักอย่างนอกจากความเชื่อ เป็นการเชื่อโดยปราศจากพื้นอื่นโดยแท้

แต่ราวกับปู่ล่วงรู้ว่าเขาคิดอะไร ท่านเอ่ยนิบว่า

“ถ้าเหลือแต่ใจที่เสมอกับธรรมชาติ เลิกคิดรน เลิกเป็นเชื่อไปอย่างสิ้นเชิง คนเราเป็นสุขได้ยิ่งกว่าขึ้นสวรรค์เสียอีก เพราะบนสวรรค์อาจมีความน่าขัดใจ จัดเป็นทุกข์ทางใจชนิดหนึ่ง การดับทุกข์อย่างสนิทเป็นประโยชน์ในปัจจุบัน พิสูจน์ได้ก่อนตาย เชื่อได้สนิทใจเดี๋ยวนี้ ต่างจากโลกหน้า ที่ต้องตายเสียก่อนถึงรู้ว่าเรื่องกุหรือของจริง”

“เข้าใจละครับ พอจำได้แล้วว่าพุทธศาสนาเน้นเรื่องทุกข์และการดับทุกข์ ก่อนอื่นต้องเริ่มด้วยการเห็นทุกข์ เหมือนมองไฟออกว่ามีไฟไหม้ แล้วก็ต้องหาน้ำมาดับไฟ ซึ่งน้ำนั่นคือวิปัสสนาที่เอง ถูกไหมครับ?”

“บางทีน้ำที่เอามาดับไฟอาจเป็นแค่สติปัญญาผู้ตัวธรรมดา ๆ ก็ได้ เอาจึง แก่เชื้อใหม่ว่าโดยธรรมชาตินะ คนเราหลงทุกข์ ทั้งรู้ว่าทุกข์เกิดขึ้น ก็ยังทุกข์จะรักษาเอาไว้”

เกาทัณฑ์เบิกตานิดหนึ่ง

“เหรอครับ? เอ ผมไม่เคยคิดอย่างนี้เลย ใคร ๆ ก็เกลียดทุกข์กันทั้งนั้น จะหวังไว้ทำไม”

“ใช่ คนเราเกลียดทุกข์ แต่เมื่อทุกข์เกิดแล้ว ก็เหมือนแกล้งตัวเอง เก็บมันไว้ในที่ที่เกิคนั้นแหละ”

ชายหนุ่มตรงอ้ออย่างพอมองเห็นราง ๆ รอฟังปู่ขยายความต่อ

“ลองตัดความรู้สึกในตัวคนออกไปนะ ให้เหลือใจอย่างเดียวพอ ถ้าว่ากันตามเหตุผล เมื่อเกิดทุกข์แล้วก็ควรตัดทิ้งจากใจใช่ไหม?”

“ครับ”

“ถ้าใจมันมีปัญญากำกับก็ควรทำอย่างนั้นแหละ แต่นี่เปล่า อย่างเช่นเกิดโทสะ เกิดความอาฆาตมาดร้าย มีความรุ่มร้อนขึ้นในอก แทนที่จะรู้ตัวว่าเกิดความทุกข์เพื่อผลักไสออกไป กลับบอกอาการอึดอัดทุกข์นั้นไว้ บางทีขยายผลด้วยซ้ำ ทำให้เกิดพฤติกรรมภายนอก เป็นการอาละวาดหัวฟัดหัวเหวียง หรือกระทั่งตีรันฟันแทงให้ตายกันไปข้าง

ลองตรงคุณะ เมื่อพลิกอาการของจิตจากอึดอัดทุกข์ ประคบประหงมทุกข์ เป็นรู้ตัวว่ากำลังทุกข์ มีสติพอจะถามตัวเองว่าต้นเหตุทุกข์คืออะไรหรืออะไร ถ้าโมโหโกรธา ก็สืบจนพบว่ามีการปรากฏอยู่ในโทสะ

พอทำได้อย่างนั้น ก็เท่ากับเห็นอาการที่ใจจับยึดต้นเหตุทุกข์ เมื่อเห็นแล้วว่าอาการจับยึดเป็นอย่างไร ก็เกิดสัญชาตญาณเองว่าจะปล่อยวางด้วยท่าไหน ปล่อยโยครคนที่ทำให้เกิดทุกข์นั้นแหละ ปล่อยเสียได้ก็เบาโล่งในหัวอก ลืมรสความสุขที่เกิดจากการดับทุกข์ขึ้นเอง เห็นไหม ไม่ต้องใช้วิปัสสนาเลย เอาแค่ความฉลาดทางจิตก็พอแล้ว”

เกาทัณฑ์ยิ้มแบบเห็นด้วย แต่ไม่ใช่เห็นจริง เพราะจังหวะนั้นปราศจากตัวอย่าง โทสะในอกคนเป็นเครื่องสาธิตและทดลองให้เห็นตาม

“ก็เข้าหลักจิตวิทยาดีนี่ละ แต่คงประยุกต์ใช้กับทุกเรื่องไม่ได้ เพราะเหตุการณ์ที่ก่อไฟโทสะมีน้ำหนักแตกต่างกัน คนเราถูกตีให้เจ็บ ถ้าความเจ็บกายยังอยู่ คงยากจะข่มใจไม่ให้เจ็บตาม”

“นั่นแหละเหตุผลที่ต้องมีวิปัสสนาธุระไว้ดับกิเลส ดับเชื้อโทสะให้สนิท ถ้าปราศจากเชื้อโทสะเสียอย่างเดียว ใครก็ทำให้เราทุกข์ด้วยไฟโกรธาไม่ได้ด้วยวิธีใด ๆ เลย”

“เชื้อโทสะคือ...?”

“ภาวะไม่รู้ของจิตใจล่ะ พอไม่รู้มันก็คิดไปเรื่อยเปื่อย บาปบ้าง บุญบ้าง เป็นที่ตั้ง ที่อิงอาศัยของอุปาทานในตัวคนแบบหนึ่ง ๆ ถ้าปลุกจิตให้ตื่นขึ้นด้วยการเห็นในวิปัสสนาขั้นสูงสุดสายเมื่อไหร่ ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวตนแบบไหน ๆ ก็ไม่เหลืออยู่เลย เหลือแต่จิตที่ปลอดโปร่งจากเงื่อนไขและการร้อยรัดทุกชนิด”

ชายหนุ่มขมวดคิ้วถึงขา

"แปลว่าที่ทุกคนในโลกเกิดมาพร้อมกับความรู้สึกในตัวคนนี่ ผิดหมด?"

"ถ้ามองว่ามีผิดมีถูกนี่ไม่จบหรือ อย่างที่แกว่านั่นแหละ มีความจริงรองรับทุกความเชื่ออยู่เสมอ แต่ความจริงของคนในโลกนี้ มันหนัก เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงกลับไปกลับมา เป็นเหตุให้เกิดโลกะ โทสะ โมหะ หรืออีกนัยหนึ่งความตื่นตระหนกกระสับกระส่ายของจิต ซึ่งอาการนั้นเรียกได้เต็มปากเต็มคำว่า 'เป็นทุกข์' พุทธให้ฉายว่าเชื่อแบบคนในโลก ยึดแบบคนในโลกแล้วต้องทุกข์นี้ ทางพุทธศาสนา ปฏิเสธ"

เกาทัณฑ์เอ็งไปพักใหญ่ ประเด็นสงสัยเกี่ยวกับคำว่า 'วิปัสสนา' ถูกปิดตกไปได้ นึกในใจว่าพุทธศาสนามีเหตุผลรองรับเหมือนเสาค้ำคานมันคงดี แต่ส่วนลึกไม่ค่อยเชื่อนักว่าการกำจัดกิเลสอย่างเด็ดขาดนั้นเป็นไปได้ หรือถึงเป็นไปได้ ก็ไม่รู้จะกำจัดทำไม ในเมื่อทุกวันนี้มีกิเลสก็เป็นสุขสนุกสนานคิดจะตาย

อย่างไรก็ตาม การสนทนาคำนิมิตมาถึงจุดที่เขาขี้เกียจหย่อยต่อ ยังไงก็ต้องให้ความเคารพเกรงใจปู่บ้าง มิเช่นนั้นจะเหมือนทำตัวเป็นคนช่างจับผิด และจับปู่มาแต่งตั้งเป็นทนายแก้ต่างให้พระศาสนา เกาทัณฑ์จึงค่อย ๆ เบี่ยงหัวเรื่อง

"แหม...หลานสาวปู่คงได้รับอะไรไปจากปู่เยอะ ปู่คงสอนเรื่องดี ๆ ไว้หลายอย่าง โดยเฉพาะธรรมะในพระศาสนา ทำทางฉลาดคิดอ่านมากมาย"

"ก็ไม่เชิง ลันแหมแต่เรื่องที่ทำเป็น ไม่ได้สั่งสอนมากมายนักหรอก ยายแพเป็นเด็กดี ฐู่อะไรดี ๆ ด้วยตัวเองอยู่แล้ว"

"ปู่เลี้ยงขามาตั้งแต่เกิดหรืออะ?"

"อือม"

"เรียนจบวิธียังครบนั้น?"

"เรียนเศรษฐศาสตร์ปีสุดท้าย"

เกาทัณฑ์ขยับจะถามรายละเอียดให้มากกว่านั้น แต่ปู่จึงถามถึงสารทุกข์สุกดิบของญาติ ๆ เสียก่อน ซึ่งเขาก็จะเินไปตามเพลงรวมถึงความก้าวหน้าในชีวิตการงานของตนเองด้วย

"เอาล่ะ" ปู่ยกหน้ามองนาฬิกา "เดี๋ยวได้เวลาพระผู้ใหญ่ที่ฉันทันนับถือมาออกรายการแสดงธรรม แกจะคุยกับฉันทันไหม?"

"เออ...ไม่ล่ะครับ ผมรบกวานปู่แค่นี้ดีกว่า"

บอกกล่าวว่าจะหมั่นมาเยี่ยมเยียนท่านอีก แล้วเกาทัณฑ์ก็ไหว้ลา

จิตใจก็กึกก้องขึ้นทันใด เขาลงบันไดมาถึงข้างล่าง เหลียวไปรอบ ๆ ด้วยหวังจะได้พบกับหญิงสาวที่คนสะกดตาสะกดใจ อย่างไรก็ตาม เขาก็ต้องหาห่อเงินให้พบเพื่อวานช่วยมาเปิดประตูอยู่แล้ว คงเป็นโอกาสอันดีที่จะทำความรู้จักกับห่อเงิน ไหน ๆ นับศักดิ์แล้วไม่ใช่ญาติก็เหมือนญาติ ในเมื่อปู่ยกเป็นหลานแท้ ๆ อย่างนั้น

บ้านปู่มีอาณาเขตพอควร เกาทัณฑ์เดินเลียบมาถึงด้านหลังก็พบห่อเงินคนนั้นนั่งลิดกิ่งไม้ด้วยกรรไกรอยู่ที่ริมรั้วด้านหนึ่ง ลีจอย่างประหลาดแม้เมื่อเห็นเพียงด้านหลัง เขาก่อนผีเท้าลงหยุดยืนเข้มริมฝักปอกขี้ม เบิกคาเฟ้าพินิจเงียบ ๆ รูปศีรษะห่อเงินมนสวย ผิวพรรณมีน้ำมีนวลเฉิดฉายเสียดจนส่องรอบด้านให้ดูสว่างตา

ในท่ามกลางความสะพรึงแห่งไม้ดอกไม้ประดับรอบราย ห่อเงินคล้ายนั่ง ณ ศูนย์กลางความสดชื่นอ่อนหวานอันดึงดูดให้น่าเข้าใกล้ที่สุด เห็นห่อเงินแล้วใจเปิดราวกับมองทะเลกว้าง ผู้หญิงคนนี้น่าให้ที่ที่ห่อเงินปรากฏกลายเป็นเขตเฉพาะอันวิเศษ และทำให้วันที่พบห่อเงินกลายเป็นวันอันทรงความหมายยิ่ง

ดูเหมือนฝ่ายถูกจับจ้องจะมีสัญชาตญาณรู้ว่าไม่มีใครคนหนึ่งลอบพินิจอยู่เบื้องหลัง จึงเหลียวหน้ามาและสบตากัน ชายหนุ่มเกือบก้อไป เพราะรู้ว่าทำลับต่อเสียมารยาทอยู่เป็นนาน แค่นี้ก็ทำปกติ คือส่งขี้มให้อย่างจะขอมุกมิดร ทว่าห่อเงินเพียงมองตอบด้วยดวงตาทอแววหนึ่ง มิได้ขี้มรับแต่อย่างใด

ไม่ปล่อยเวลาให้ทอดน่านัก เกาทัณฑ์เปล่งคำทักทายด้วยน้ำเสียงเป็นกันเอง

"รู้สึกว่าคุณจะรักฉันไม่มากนักนะฮะ"

โดยคิดว่าปู่แนะนำแล้ว จึงถือสนิทเรียกห่อเงินได้เต็มปาก ห่อเงินลุกขึ้นยืนและเข้มขี้มอย่างคนมีอัธยาศัยดี

"คงอย่างนั้นแหละค่ะ" แล้วก็ตามในฐานะผู้มีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ไปใครมา "จะกลับไซ้ไหมคะ?"

ถามแล้วทำท่าขยับจะนำทางไปเปิดประตูไว้ให้ แต่เกาทัณฑ์ไม่รู้ไม่ชี้ เสียดหน้าเข้าไปดูดอกไม้สีแดงใกล้ตัวอย่างใจเย็น แล้วถามอย่างจะดึงให้ห่อเงินต้องหยุด

"แพงหมาเองทั้งนั้น แปลกตาอะอะไปหมด นี่เรียกว่าอะไรฮะ?"

หญิงสาวผินหน้ามองตาม ทอกระยะนิดหนึ่งก่อนตอบ

"ดอกพวงแก้วค่ะ"

เอื้อนเอ่ยไม่ดังนัก น้ำเสียงไม่ส่อแววอยากสนทนาหาความยาวกับคนช่างไถ่หาเรื่องถามเท่าไร เกาทัณฑ์เหลียวหน้ามาหา ป็นหน้ากึ่งขี้มถึงเครื่องแบบนักวิชาการผู้ทราบว่าจะชวนคนรักคืนไม้ข้อย่างไรให้สบอารมณ์

"ดอกของมันรูปเหมือนหัวใจนะ คงมีใครตั้งชื่อให้เกี่ยวข้องกับหัวใจไว้บ้างไซ้ไหม?"

นัยน์ตาลู้งามเหลือบมาทางเขาแวบหนึ่งก่อนตอบ

"ฝรั่งเรียกดอกพวงแก้วว่า Bleeding Heart ค่ะ เพราะมีกลีบเทียมรูปหัวใจ กับกลีบดอกและเกสรยื่นออกมาเหมือนหยดเลือดรวมทั้งดอกเลยคล้ายหัวใจที่ถูกคันจนเลือดหยด"

เกาทัณฑ์ห่อปากตรงอย่างคนเพิ่งสังเกตตาม

“เออ จริงด้วยแฮะ ช่างคั่งชื้อกันจริง”

ฟังจากคำตอบแค่นั้น ก็เดาว่าหล่อนคงเป็นนักพฤกษศาสตร์ผู้รู้รอบ มีความผูกพันกับดอกไม้มานานพันธุ์เกินกว่าคนทั่วไปมาก ที่สำคัญดูมีความรักและจินตนาการอันอ่อนโยนต่อพฤษชาติทั้งหลายราวกับพวกมันเป็นน้องสาวน้องชาย เกาทัณฑ์คิดในใจว่าคราวหน้าคราวหลังคงต้องเอาพันธุ์อะไรที่มีคำหยาบมากำน้ำเสียหน่อย

“ถ้าผมเข้าถึงความรู้ลึกของไม้ดอกพวกนี้ได้” เขามองแถวแนวดอกพวงแก้วที่ห้อยตัวอยู่บนกิ่งและสงบกับธรรมชาติอันอบบางของพวกมัน “ผมคงรู้จักความประณีตอีกแบบหนึ่งของจิตใจเหมือนแพบ่าง”

เกาทัณฑ์หันมายิ้มให้ หญิงสาวสบตาด้วยครู่หนึ่ง ก่อนจะกะพริบเนิบช้าและเบนห่างไปทางอื่น

“นั่นดอก Forget-Me-Not ไซ้ไหมอะ?” เขาชี้ไปที่ดอกไม้สีฟ้าซึ่งคนพอรู้จัก “ชื่อเหมือนเศร้า แต่ก็ฟังดูซึ้งดี...อย่าลืมมัน...แพพจะรู้ที่มาของชื่อนี้ไหม?”

หญิงสาวทอดตามองดอกไม้อันเป็นเป้าคำถาม มีความงันนั่งชวนให้รู้สึกคิดสังเกต ราวกับหล่อนถูกสะกดให้ระลึกถึงความหลังบางอย่าง เกาทัณฑ์สำเนียงถึงกระแสเศร้าที่กระจ่ายจางออกมา เกือบขยับจะเปลี่ยนเรื่อง แต่หล่อนเอ่ยตอบเสียก่อน

“ถ้าจำไม่ผิด ดูเหมือนตำนานออสเตรเลีย-ฮังการีสมัยศตวรรษที่สิบสองจะกล่าวไว้ว่ามีชายหนุ่มคนหนึ่ง ชะโงกจากริมผาเอื้อมมือจะเด็ดดอกไม้สีฟ้าให้คนรัก แต่พลาดตกลงไปสู่กระแสน้ำเชี่ยวเบื้องล่าง ฝ่ายหญิงได้ยินแต่เสียงแว่วจากสายน้ำว่า ‘รักฉัน...อย่าลืมฉัน’ ก็เลยกลายเป็นที่มาของชื่อนี้ละ”

เกาทัณฑ์จินตนาการตาม และอย่างเห็นเป็นเรื่องสนุก เขานึกอยากให้ตนเองเป็นชายดวงกุดเมื่อชาติก่อน และให้หล่อนคนนี้เป็นหญิงสาวคนรัก เรื่องคงบรรเจิดแต่ถ้าระลึก ได้อย่างนั้นแล้วเด็ดดอกไม้ ‘อย่าลืมฉัน’ ส่งให้หล่อนสักดอกเดี๋ยวนี้นะ

“เศร้านะอะ เด็ดดอกไม้แล้วตาย รู้แบบนี้เดินไปซื้อจากตลาดดีกว่า”

พูดติดตลก แต่หล่อนทำหน้าที่เป็นเชิงแสดงว่าไม่มีอารมณ์ขันร่วมด้วย

“ที่จริงถ้าหนุ่มคนนั้นอุทานอะไรธรรมดา ๆ ออกมาให้คนรักได้ยินก่อนคนน้ำสะก็ ดอกไม้นี้ น่าจะชื่อ ‘เวรแล้วที่รัก’ มากกว่านะ”

คราวนี้หล่อนผล่อหัวเราะออกมาได้ แต่หัวเราะนิดเดียวแล้วรีบเงียบตามประสาผู้หญิงมาดสวย ไม่ปล่อยเอ็กอีกากนาน ๆ ต่อหน้าผู้ชายแปลกหน้า เกาทัณฑ์ขมขื่น สายลมอ่อนพัดมาระลอกหนึ่ง ความสงบจากธรรมชาติรอบตัวและจากคนงามตรงหน้าทำให้อายากยืนอยู่ตรงนั้นนานแสนนาน

“แพ...”

เสียงปฐนะดังมาจากชั้นบน หญิงสาวเบิกตาเล็กน้อยและรีบหันไปขานรับ

“จา”

“โทรศัพท์หนูนะ”

“คะ ขึ้นไปเดี๋ยวนี้แหละคะ”

แล้วก็หันมามองเขา เกาทัณฑ์ยิ้มเจื่อน

“เห็นทีผมคงต้องขอตัวแล้วมั้ง”

ราชินีแห่งสวนดอกไม้เงียบเสียง ไล่แต่เดินนำมาออกมาหน้าบ้าน ซึ่งชายหนุ่มจำต้องเดินตาม

“ขอบคุณซะ” พุคเมื่อก้าวพ้นเขตรั้วที่หล่อนเปิดประตูให้ “ผมคงหาโอกาสมาเยี่ยมปู่เร็ว ๆ นี้” ไม่ได้ทำหน้าที่หลานที่ดีมาเสียนาน”

“โชคดีล่ะ”

อวยพรพอเป็นพิธีเพื่อหมุนตัวกลับ ผละจากไปรับโทรศัพท์ เกาทัณฑ์รู้สึกว่างเปล่าในทรวงอกวูบไหว ใจส่วนหนึ่งแล่นตามหลังหล่อนไป แม่หญิงสาวขึ้นเรือนลับตาแล้ว ก็ยังมอโงงอยู่เป็นนาน

แก้วล้ำค่า หายาก และคงได้มายาก

แต่คนอย่างเขา

ถ้าอยาก...ต้องได้!

บทที่ ๒ เอกาปีติ

แพตริกลับมาถึงบ้านก่อนห้าโมงเย็นเล็กน้อย ล้างหน้าล้างตาแล้วขึ้นไปดูคุณปู่ข้างบนเรือน เห็นหลับอยู่ก็ลงมาข้างล่างเพื่อพบปะกับน้องน้อยทั้งหลายของหล่อนเสียหน่อย ก่อนเข้าครัวทำอาหารเย็น

น้อง ๆ เรียงรายอยู่รอบบ้าน รอคารรคนี่รินใจจากหล่อนสลดอน แพตริยิ้มมุมปากนิด ๆ อย่างคนที่สามารถมีความสุขอยู่กับตนเอง หล่อนมองไม้ดอกไม้ประดับแต่ละต้นด้วยความรักสนิท สัมผัสซัดถึงกระแสแห่งความมีชีวิตและวิญญาณของพวกมัน เคยชินกับการเห็นรอยยิ้มที่ส่งออกมาจากแต่ละไม้ใบ แต่ละกลีบดอก พวกมันถือกำเนิดมาจากมือหล่อน หล่อนเป็นผู้เลี้ยงดูทะนุถนอมให้เด็กกึ่งก้านสาขาออกมาวันต่อวันอย่างไม่เคยเบื่อหน่าย

‘ถ้าผมเข้าถึงความรู้สึกของดอกไม้พวกนี้ได้ ผมคงรู้จักความประณีตอีกแบบหนึ่งของจิตใจเหมือนแพบ่าง’

คำพูดของใครคนหนึ่งกลับมากระทบกระชกใจอยู่ในหู อารมณ์ไหวไกวเล็กน้อย แล้วกลับสงบเยือกเย็นลงราบคาบ สายลมอ่อนพัดกิ่งใบมวลดไม้รอบข้างพลิ้วไหว มีोन้อยยกขึ้นเสยปอยผมที่ตื้อองแรงลมเข้าที่ สายยิ้มกว้างขึ้น สีชมพูสดน้าของกอกุหลายซึ่งเข้าประทับกลางดาวเวลานั้นช่างให้ความหวานแหลมล้ำลึกต่างจากรรรรดา หล่อนรินรดสายน้ำจากถังติดฝักบัวลงดินจนชุ่มพอประมาณไปทั่วบริเวณ ตั้งความคิดให้น้ำนั้นซึมลงถึงทุกรากทุกแขนงของไม้พุ่มหอมเบื่องหน้า จินตนาการเห็นความเอิบอาบอันแผ่ซ่านขึ้นเลี้ยงทั่วทุกอณูลำต้น กิ่งใบ และกลีบดอกสีชมพู ดวงจิตตั้งลงเป็นสมาธิ รู้ซัดถึงความอึมกษมสดชื่นในตัวกุหลาย เท่ากับความปิติเบิกบานในตนเอง

กำหนดรู้การเข้าออกของสายลมหายใจอันนิ่มนวลและซัดยวซัดลึกกว่าปกติ กลิ่นอายความสดน้าระรินจากมวลพฤกษพันธ์ุ์รอบค้ำนรวมอยู่ในสายลมหายใจนั้น กระจายเข้าสู่ทรวงอก แลเห็นในมโนนึกคจจรรรทพิพท์ที่ไหลบ่าสู่ข่ายประสาททั่วร่างจนเต็มปิติ ชั่วขณะนั้นหล่อนสามารถจับต้องกลีบใบของกุหลายด้วยสายตาที่เปิดกว้างกว่าปกติ จนสำเนียงความเนียนแน่นทว่าบางเบาละเอียดอ่อนด้วยใจโดยตรง รวากับปราศจากประสาทตาเกินขวาง

จากความอาบเออแห่งกระแสปีติทวีขึ้นหลามลันทันอกในชั่วขณะนั้น ประกอบกับความเห็นแนวเวียงลมหายใจและกลีบกุหลายหวาน รวมกันดึงดูดจิตแพตริตั้งล่องเข้าสู่ห้วงแห่งสมาธิอันล้ำลึก โอฟาร ดวงสำนึกแปรเป็นเปลวมหัศจรรย์ลุกโพล่งซ่านไสวไปทุกทิศทุกทาง ภายในอันผนิกแน่นมันคงรู้เห็นแค่รสรหวานแห่งสีชมพูอันงามดระการ ลอยล่องอยู่ในสรวงสวรรค์อันรังสรรค์ขึ้นจากสัมผัสสละไมลึกซึ่งระหว่างวิญญาณมนุษย์กับดอกไม้ ทั้งสุขสงบปราณีต ทั้งปรีดาปราโมทย์ราวกับทะยานขึ้นสู่ห้วงหฤหรรษ์อันไร้เขต ไร้พรมแดน ไปสถิตอยู่ในที่ที่ดีที่สุดนอกเขตพิภพหยาบ ไกลโพ้น

การสังสรรค์ระหว่างวิญญาณมนุษย์และพฤกษพันธ์ุ์ดำรงอยู่เพียงชั่วไม่นานก็แปรไปตามธรรมชาติแห่งพระอนิจจัง แพตริอ้อยอิ่งอาวรณกับความยิ่งใหญ่ไพสมัยนั้น ทว่ายังมีความชำนาญน้อย โดยเฉพาะในขณะแห่งการลิมดา จึงต้องปล่อยให้ละลายหายไปตามขลา

สมาธิจรระดับเฉียดคณานหรือที่เรียก **อุปจารสมาธิ** นับเป็นของสูง มิใช่สภาวะอันเป็นสาธารณะแก่ปุถุชน ภาวะนั้นคล้ายลอยคอยู่กลางทะเลเมฆอันละมุนเสมอกัน แผ่ผายขยายกว้างสุดประมาณ แม้ทำติดพื้นที่เหมือนยืนอยู่บนหมอนนุ่ม เหตุเพราะธรรมชาติสมาธิยังผลให้กายเบาด้วยการหลังสารอันให้รสรกษมอาบตนเอง

สองปู่หลานรับประทานอาหารเย็นด้วยกันเงียบ ๆ เมื่อได้เวลาห่มครึ่ง ทั้งสองเป็นมังสวิรัต หรือผู้ปราศจากความยินดีในเนื้อสัตว์ อาหารที่วางบนโต๊ะจึงหาจานเด็ดตามรสนิยมของคนทั่วไปไม่ได้ แต่ก็หันหน้ามาทานด้วยความสามารถเฉพาะตัวของแม่ครัวสาว

“สอบเป็นไงมั่ง?”

ปู่ขณะถามเหมือนชวนสนทนามากกว่าอยากรู้ เสียงของปู่มีกังวานนุ่มลึกชวนฟังและก่อให้เกิดความอบอุ่นใจแก่ผู้ได้ยินเสมอ

“ก็คึ่กะ เหลือวิชาสุดท้ายวันจันทร์”

“สอบเสร็จก็จบแล้วสินะ”

“ค่ะ”

แพตริซิม ๆ การคุยกับปู่เป็นอีกความสุขหนึ่งในชีวิต

“ตกลงยังแน่ใจอยู่รึเปล่าว่าอยากจะสอนหนังสือเด็ก?”

เป็นครั้งแรกในรอบหลายปีที่ปู่ถามถึง หญิงสาวแก้มเล็กก็ทำตาเป็นประกาย

“อยู่เฉย ๆ ได้ไหมคะ ให้ปู่เลี้ยงไปเรื่อย ๆ อย่างนี้แหละ”

หล่อนยังอยากอยู่ในวัยเยาว์และช่างจลละเยเสมอเมื่ออยู่ต่อหน้าปู่ ปู่ขณะยิ้มอย่างอารมณ์ดี นัยน์ตาดำสนิทผิวดำทอเคลือบ หลานสาวเปี่ยมด้วยแวววาวไขปรานี

“เป็นต้นไม้หรือไงถึงจะอยู่เฉย ๆ ให้ปู่เลี้ยง”

“ค่ะ แพเป็นต้นไม้” หญิงสาวหัวเราะนิด ๆ “บางทีก็รู้สึกเหมือนเป็นต้นกระถินในบ้าน”

ปู่ขณะหัวเราะในลำคอ ทว่าสายตายังรั้งคำถามเดิมเพ่งมองหล่อน

“แพแน่ใจว่าต้องการสอนเด็กตลอดไปค่ะปู่”

ขยับรีวยปากตอบในลักษณะการแหย่ยิ้ม แต่น้ำเสียงจริงจังขึ้น ชายชราถอนใจ

“สมัยนี้...เป็นครูในแบบที่แพอยากเป็นนะ ไม่ง่ายหรอกนะ”

หลานสาวพยักหน้า

“ทราบค่ะ” คาถ่วงมทอประกายรู้ตามคำกล่าวของคน “แต่แพก็มองไม่เห็นว่าจะทำอะไรได้มีความสุขเท่ากับเป็นครูของเด็กเลย”

ชายชราเคี้ยวข้าวเรื่อย ๆ จนละเอียด กลืนแล้วจึงเปรย

“ทุกวันนี้ผู้คนถูกมอมเมา ถูกฝังนิสัยร้ายกันตั้งแต่ยังเล็ก ครูบาอาจารย์ที่เป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญ บางทีก็กลับมีพฤติกรรมชั่วร้ายเสียเอง ถ้าได้แพเป็นแสงนำทางดี ๆ ไว้สักดวง ก็คงช่วยรักษาภาพพจน์ของครูดี ๆ บ้างล่ะนะ”

แพตรียิ้มอย่างเชื่อมั่น

“แพจะทำให้เด็กนับถือ และคล้อยตามในทางดี เหมือนอย่างที่แพนับถือและคล้อยตามปู่ตั้งแต่เด็กให้ได้ล่ะ”

ปู่ชนะพยักหน้า ใช้ส้อมเขี่ยข้าวจากช้อน ก่อนตักน้ำแกงจากชามพลงถามคล้ายหยั่งเชิง

“หากมีเวลาจำกัด ระหว่างเด็กดีกับเด็กดีคือ หนูจะเลือกดูแล หรือให้ความสำคัญกับใครก่อน?”

แพตรีคิดหนึ่ง ก่อนให้คำตอบ

“คงต้องเป็นเด็กดีล่ะ เพราะเด็กดีอาจจะยังไม่ดีจริง แต่อยู่ในวิสัยง่ายที่จะเป็นได้ เมื่อโตขึ้นแล้วก็อาจเป็นประโยชน์ในวงกว้าง ส่วนเด็กดีนั้นอาจไม่เลวจริง แต่ความร้นจะถึงเวลาของเราไปมาก และไม่มื่ออะไรประกันว่าเราสามารถชนะความร้นของเขาได้หรือเปล่า”

ว่าที่คุณครูคนงามมีปากเล็กน้อย

“ในความเป็นจริง แพคงมีเวลาเพียงพอจะดูแลทั้งเด็กดีและเด็กดีมั้งคะ ถ้าปล่อยให้เด็กดีกลายเป็นคนเลว วันหนึ่งเขาอาจสร้างผลสะเทือนด้านร้ายได้อย่างประมาณไม่ถูก สิ่งดีที่คนดี ๆ สร้างสรรค์ไว้มากและใช้เวลายาวนานแค่ไหน ก็อาจพินาศจนหมดสิ้นในชั่ววันเดียวด้วยน้ำมือคนเลว”

เห็นความมุ่งมั่นและอินน้ำเสียงจริงจังของหลานสาวแล้ว ปู่ชนะต้องเขยื้อมออกมาด้วยความเอ็นดู ไฟฝันและพลังอุดมคติแห่งวัยสาว ประติมากรรมผลงานอันน่าภาคภูมิใจของตนเช่นไร ท่านก็มองแพตรีด้วยท่าที่เช่นนั้น

“ปรัชญาในการให้ความรู้ ความคิด ความดีงามของหนูเป็นยังไง?”

แพตรีกะพริบตาทีหนึ่ง

“จากที่แพเคยฝึกสอนมาบ้าง ก็พอมองเห็นล่ะว่าเราให้ความรู้ก็เมื่อขณะพูดอยู่ฝ่ายเดียว ให้ความคิดได้ตอนถามหรือได้ตอบกับพวกเขา ส่วนความดีงาม คงต้องถ่ายทอดโดยตรงไปตรงมาผ่านการกระทำเป็นหลัก”

ปู่ชนะผงกศีรษะน้อย ๆ

“แค่เด็กได้อินเสียงหนูทุกวัน เขาก็รับกระแสความดีไปเก็บไว้เป็นส่วนหนึ่งในใจแล้วล่ะ”

เสร็จจากโต๊ะทานข้าว สองปู่หลานออกมาเดินคาน้ำค้างเล่นในบริเวณทางเดินของเขตบ้าน ชายชราจามเบา ๆ ทีหนึ่งแล้วแหงนหน้ามองดาว บางคำคืนท้องฟ้าราตรีแถบชานเมืองก็มีดาวสวย ๆ พร่างพราวละลานตาให้เพลินพิศ อย่างเช่นคืนนี้เป็นอาทิ

“อายุสี่สิบเอ็ดใช่ไหมแพนะ?”

ปู่ถามลอย ๆ คล้ายแกล้งให้การดูดาวไม่เจียบจนเกินไป

“อีกห้าเดือนนะค่ะ”

หล่อนตอบเสียงใสด้วยความรู้สึกแบบเด็กน้อยที่อบอุ่นและร่าเริงเมื่ออยู่ใกล้ชิดบิดา คินนี่กลุ่มดาวนายพรานขึ้นตั้งแต่หัวค่ำ หล่อนคิดใจดาวกลุ่มนี้มาแต่ไหนแต่ไร อาจเป็นเพราะปู่ชี้ให้ดูและแนะนำให้รู้จักเป็นกลุ่มแรก มันทำให้หล่อนมีจินตนาการบรรเจิด มีความช่างฝันและรู้จักอารมณ์อบอุ่นที่เกิดจากหัวใจบริสุทธิ์เสมอมา

“พอเรียนจบก็เป็นผู้ปกครองตัวเองได้แล้วสินะ”

ปู่ยังคงพูดในลักษณะเรื่อยเปื่อย ทว่าทำให้หญิงสาวใจหายอย่างประหลาด หล่อนตอบด้วยเสียงเบาและสั้นในจิตใจต่อมาด้วย อารมณ์ที่แปลกเปลี่ยนกะทันหัน

“คงยังไม่ได้มั้งค่ะ”

“ปู่อยากบวชเสียทีแล้วนะแพะ”

แม้จะทอดอ้อนนุ่มนวลเช่นเคย แต่คำประกาศนั้นก็แฝงสำเนียงเป็นงานเป็นการด้วยเจตนาจะให้หลานสาวรับรู้ว่าหล่อนต้อง ตั้งใจฟังเรื่องสำคัญ แพตรีจึงบกริบ พูดอะไรไม่ออกอยู่เป็นนาน

“ทุกวันนี้ก็เหมือนบวชอยู่แล้วนี่ค่ะ”

ในที่สุดหล่อนก็เอ่ยคำนั้นออกมาได้เพียงแผ่ว

“ไม่เหมือน...ปู่ยังมีแพะเป็นแก้วตาดวงใจ ยังเป็นห่วงหนู อย่างนี้ไปถึงที่สุดไม่ได้หรอก”

แพตรีเฝ้าปากอยู่ในเงามืด ความเดี๋ยวตายและความเจ็บเหงาอย่างลึกซึ้งแล่นเข้าจับใจจนเกิดก้อนสะอึก แต่ก่อนจะทวิตัวถึงขั้น แปรเป็นความน้อยเนื้อต่ำใจ ก็ชิงตัดอารมณ์เศร้าทิ้ง และแทรกแทนด้วยจิตอนุโมทนาเปี่ยมล้น ที่ทำได้ก็เพราะหล่อนรู้ดีว่าธรรมนั้นล้ำเลิศเพียงไหน สมควรที่เวไนยชนจะพึงแสวงและควรรักษาไว้เพียงใด หล่อนต้องดีใจกับปู่ถึงจะถูกที่ท่านกำลังจะได้ครองธรรมอัน ประเสริฐขั้นสูงสุด

เมื่อจิตอันเป็นกุศลศุคขึ้นชัดเต็มดวง แพตรีจึงยกมือพนมไหว้ไปทางผู้มีพระคุณล้นเกล้า

“แพะอนุโมทนาด้วยค่ะปู่”

“อือม”

ปู่เอื้อมมือไปลูบศีรษะหล่อนอย่างอ่อนโยนครู่หนึ่งก่อนกล่าวคำ

“ไม่ต้องกังวลว่าจะอยู่คนเดียวหรอก อีกไม่นานแพะก็มีครอบครัวของตัวเอง มีคนที่แพะรักและรักแพะแทนปู่ มีลูกหลานที่จะ ทำให้แพะต้องอุ่นใจดูแล”

“คงไม่หรอกค่ะ” หล่อนตอบปู่ด้วยน้ำเสียงเรียบนิ่ง “ถ้าปู่บวชแพะก็จะบวชชีตาม และเพื่อความสบายใจไม่เป็นห่วงใยซึ่งกันและกัน แพะจะบวชให้ไกลจากที่ที่ปู่อยู่ ไม่มาพบปู่อีกเลยชั่วชีวิต”

ปู่ชนะเหลือบตามองสาวน้อยใกล้ตัวแล้วหัวเราะหึ ๆ ซ่อนแววรู้เห็นเช่นผู้ใหญ่เคยผ่านร้อนผ่านหนาวไว้ในเงามืด

“จะเอาอย่างนั้นก็ตามใจ”

ชายชรากับหลานสาวทอดเท้าเดินต่อเอื่อย ๆ แ่ววเสียงหรือคิดหรือเรไรจากรอบด้านกลางความสงบเงียบของลำคิ่น ไม่มีใครเอ่ย
คำพูดใดอีก หญิงสาวพยายามกลั้นสะอื้น แต่อย่างไรก็กลั้นไม่อยู่ ต้องก้มหน้าร้องไห้ออกมาจนได้

บทที่ ๓ ญูญ

แพตรีจัดของสังฆทานใส่ถัง เตรียมตัวไปทำบุญกับปู่ที่วัดทางนฤพาน นั่นเป็นสิ่งที่หล่อนกับท่านปฏิบัติคือเป็นนิสัย อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง นอกเหนือจากการใส่บาตรพระทุกเช้าซึ่งเป็นกิจวัตรของหล่อนอยู่แล้ว

เสร็จจากการจัดของ หญิงสาวก็เดินออกไปหน้าปากซอยเพื่อเรียกแท็กซี่มาขนของและรับปู่ เดิมที่บ้านนี้มีรถเก่าของปู่ให้หล่อนขับไปไหนมาไหน แต่เพราะถึงอายุขัย จึงเพิ่งขายไปเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง

บอกโซเฟอร์รอหน้าบ้านแล้วขึ้นเรือนเพื่อบอกปู่ด้วยสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส

“แท็กซี่มาแล้วนะคะ”

บอกเสร็จก็ต้องชะงักด้วยความแปลกใจ เมื่อเห็นปู่ยังอยู่ในชุดเสื้อนอนคอกกลมกางเกงแพรบนเก้าอี้โยก ท่านยิ้มตอบ พยักหน้านิดหนึ่ง

“หนูไปเถอะ” ปู่บอกง่าย ๆ “ลองไปคนเดียวบ้าง”

หญิงสาวขึ้นงออย่างทำอะไรไม่ถูกไปชั่วขณะ ที่สุดก็ตามเสียงแฉ่ว

“ทำไมล่ะคะ?”

ปู่เอนหลังหลับตาและโยกเก้าอี้เฉย หญิงสาวมองผู้อุปการะคนมาด้วยความไม่เข้าใจพักใหญ่ แต่แท็กซี่ที่กำลังรอก็ทำให้หล่อนไม่อาจยืนเคิ่งอยู่ตรงนั้นได้นาน จำต้องก้มหน้าก้มตาหัวถึงสังฆทานสองใบแรกลงเรือนไปใส่ท้ายรถที่เรียกมา แล้วกลับขึ้นมาอีกครั้งเพื่อขนสองถังที่เหลือตามลำพัง

แต่ขณะจะดึงหูหิ้วของถังเข้ามือ ปู่ก็เรียกไว้เสียก่อน

“เดี๋ยว... หนูช่วยชงชาให้ปู่ก่อนนะแพ”

แพตรีต้องประหลาดใจอีกคำรบ ช่นคือเล็กน้อย แต่ไหนแต่ไรมาท่านไม่เคยร้องหล่อนด้วยธุระเล็กน้อยเช่นนี้เลย ทว่าก็ก้าวไปจัดแจงชงชาตามคำสั่ง ทั้งที่พะวงกับการคอยของคนขับแท็กซี่ หล่อนทำอย่างค่อนข้างเร่งรีบ พอเสร็จก็วางบนโต๊ะข้างเก้าอี้โยกของปู่เรียบร้อย แต่เมื่อจะหยิบถังปู่ก็เรียกไว้อีก

“ปู่อยากดูตารางอะไรในหนังสือพิมพ์ฉบับวันศุกร์ที่ยี่สิบของเดือนก่อนหน่อย แพช่วยลงไปเอาจากกองมาให้ปู่ทีนะ เชนี่แข่งขาชัชชอบกล ไม่อยากขึ้นลงบันได”

หญิงสาวชักนึกโมโห แต่พอรู้ตัวก็รีบสะกดลงอย่างรวดเร็ว เม้มปากเดินลงบันไดไปค้นหนังสือพิมพ์จากห้องเก็บของ ต้องเสียเวลาพอควรเนื่องจากถูกซ่อนไว้หลายชั้นด้วยความที่ไม่นึกว่าจะต้องรื้อกลับใช้อีก หล่อนหาอย่างตั้งใจจนพบ ตลอดจนนับแต่จำความได้ปู่ไม่เคยสั่งอะไรไว้เหตุผลพิศมิตกาลเทศะ คิดว่าท่านคงมีความจำเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นแน่

พอขึ้นเรือนวางหนังสือพิมพ์ลงบนโต๊ะข้างปูเสื่อก็ทำท่ากระวีกระวาดเป็นพิเศษ จวบถึงได้รับก่าวลงบันไดราวกับแมวกระโจน ด้วยเกรงจะได้ยินเสียงปู้ทกรั้งเอาไว้อีก แล้วก็โล่งอกที่ออกมาถึงหน้าบ้านจนได้

เมื่อเช้ามีดฝนหลงฤดูตกลงมาปรอยปราย อากาศจึงยังโปร่งเย็นชุ่มชื้นแม้จะล่วงเข้าแปดโมงครึ่งแล้ว แพตริอิมให้คนขับแท็กซี่แทนการขอโทษที่ทำให้ต้องรอนาน พอเห็นยิ้มของหล่อนเท่านั้น หน้าตาที่เริ่มจะบูดบึ้งของชายร่างอ้วนใหญ่ก็ค่อยคลายลง แลเมเดินมาช่วยกดถังใส่ท้ายรถให้อีก

วางถังสุดท้ายเข้าที่ ยังไม่ทันปิดฝากระบะโปร่ง หางตาแพตริกก็เห็นเงารถคันหนึ่งโฉบเข้ามาเทียบริ้ว ต่อท้ายแท็กซี่ ประตูด้านคนขับเปิดปับ เงาร่างสูงของชายคนหนึ่งโผล่พรวดออกมาขึ้นเด่น

“จะไปไหนหรืออะ?”

หญิงสาวมองหน้าเขา น้ำเสียงค่อนข้างกระตือรือร้นกับนัยน์ตาสีเหล็กที่จ้องจับเขม็งทำให้หล่อนหน้าขึ้นสีชมพูชนิดหนึ่ง แต่เพียงครู่เดียวก็จางไป เหลือไว้แต่ความสงบและรอยยิ้มเย็นของคนที่มีความสุขอยู่กับตัวเอง

“ไปทำสังฆทานค่ะ” แล้วหล่อนก็เบือนหน้าไปทางตัวบ้าน “คุณปู่อยู่ข้างบนนะค่ะ”

เกาทัณฑ์ชักกระเป๋าสตางค์ออกมาจากกางเกงยีนส์ ดึงธนบัตรใบละร้อยออกมาจากร่องเก็บยื่นให้คนขับแท็กซี่หน้าตาเฉย

“เอาไปเลยลุง เดี่ยวฉันพาน้องสาวไปเอง”

พอมอบเงินซึ่งแน่ใจว่าเกินเลขมิเตอร์เสื่อก็ไปเปิดกระบะโปร่งท้ายรถของตน แล้วหันมากลิกจอหีบยกดั่งสังฆทานโยกย้ายถ่ายเทเป็นการคว้น แพตริเบิกตามองอย่างสุดทึ้ง ได้แต่ขยิบตาคออะไรไม่ออกสักคำ

จนกระทั่งเตรียมร้อย แท็กซี่วิ่งหายลับตาไป และเกาทัณฑ์ปิดกระบะโปร่งท้ายแล้วนั้นแหละ ถึงได้มายืนสบตากันนิ่ง สายตาหญิงสาวไม่เชิงไม่พอใจ ทว่าก็มีได้ส่อแววยินดี หรือมีการกล่าวขอบคุณแต่ประการใด ต่างเป็นตรงข้ามกับสายตาของชายหนุ่ม ที่เปล่งประกายยินดีปรีดาจัดจ้

“ไปกันเถอะอะ?”

เกาทัณฑ์อ้อมยิ้ม เดินไปเปิดประตูด้านซ้ายและทำหน้าที่สค้อมตัวให้ล้อ ๆ ราวกับข้าราชการพารอสต์จ ดูเหมือนรู้จักมักจี่สนิทสนมกับหล่อนเสียเต็มประดา หญิงสาวยืนอยู่กับที่ครู่หนึ่ง เขาอาศัยความเป็นหลานปู่ถือสนิทช่วยเหลือเยี่ยงคนในครอบครัว หล่อนไม่มีเหตุผลจะปฏิเสธ แม้กระอักกระอ่วนใจอย่างยากจะกล่าว ที่สุดก็ต้องยอมเดินไปขึ้นรถน้อย ๆ

เมื่อเห็นหล่อนลงนั่งเรียบร้อย เกาทัณฑ์ก็ปิดประตูให้ แล้วเดินอ้อมหน้ารถมาทางด้านคนขับ รอไว้สนิทกันมากกว่านี้หน่อย จะบอกว่าพิธีเปิดปิดประตูทำให้สาวตามธรรมเนียมรุ่นปู่นี้ เขาเพิ่งปฏิบัติกับหล่อนเป็นคนแรก

“ไปวัดไหนอะ?”

ชายหนุ่มกดปุ่มหรีเครื่องเสียงถาม หญิงสาวนิ่งเฉยราวกับไม่ได้ยิน ใจกำลังครุ่นคิดว่าเหตุใดจึงประจวบเหมาะเหลือเกิน ปู่ไม่ยอมไปกับหล่อนอย่างเคย ส่วนเขาคณนี้ก็เผอิญมาแทนพอดี จนเมื่อเกาทัณฑ์ถามซ้ำ แพตริจึงตอบเบา ๆ

“วัดทางนฤพานค่ะ”

คนขับร้องอ้อ เพราะคราวก่อนแฉะเข้ามาด้วยความอยากจะได้เห็นวัดชื่อสะดุดสะดุดตาแห่งนี้เอง ทว่าจากลับจากบ้านปู่ค้นลึ้มไปเสียสนิท เนื่องจากมัวแต่เหม่อลอย ใจถูกใบหน้าสวยหวานครอบงำจนความคิดอ่านเคล็ดเปิดเบี่ยงไม่อยู่กับเนื้อกับตัวเสียแล้ว

เกาทัณฑ์ออกรวดเชื่องช้า ท่าทางมีความสุขอย่างสิ้นเหลือกับการถ่วงเวลาอยู่กับหล่อนให้นานที่สุด

“ทำบุญเนื่องในโอกาสอะไรครับ?”

แพตรีมองตรงไปเบื้องหน้า ทอดจังหวะเล็กน้อยก่อนตอบ

“ทำกับปู่ทุกเดือนค่ะ ไม่ใช่โอกาสพิเศษ”

“อ้อ” ทำที่รับรู้และเห็นเป็นเรื่องธรรมดา แต่แล้วก็ทักว่า “อ้าว...แล้วปู่ล่ะครับ วันนี้ไม่ออกมาด้วยหรือ?”

ชะลอรถลงมองกระจกหลัง นึกว่าตนเองทิ้งปู่ไว้ที่บ้านโดยไม่เจตนา

“คงต้องการพักผ่อนมั้งค่ะ”

ชายหนุ่มพยักหน้าอย่างไม่คิดใจ

“ผมเองกำลังนึก ๆ อยากทำบุญอยู่พอดี สบโอกาสเลย ขอร่วมด้วยคนนะ รังเกียจหรือเปล่าอะนี่?”

หันมาดูท่าที เห็นหล่อนเจิบเหมือนปลอ่ยให้คิดเองอย่างคลุมเครือ จึงรีบเบี่ยงประเด็น

“คืนะ ปู่ยังแข็งแรงอยู่เลย โชคดีที่มีแพดูแ่อย่างนี้”

เกาทัณฑ์หักเลี้ยวขวา ทางต่อจากนั้นค่อนข้างขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อจนต้องชะลอความเร็วลงวังแค่เกียร์ต่ำ เลื่อนมือไปเปลี่ยนเพลง เลือกหมายเลขที่ตรงกับอัลบั้ม โรแมนติกจากซีดีเซเนเจอร์ เพิ่มเสียงขึ้นเล็กน้อยอวดความนุ่มลึกของชุดเครื่องเสียงราคาแพงที่เขาภาคภูมิใจนักหนา ทุกสิ่งดูสุดไสชวนระห่มอ้อมย่องไปหมดในสายตายามนี้

“คุณปู่กับแพงศรัทธาพุทธศาสนามาก ท่าทางใจบุญด้วยกันทั้งคู่ นี่ผมคุยกับปู่แล้วได้ชิมชั๊วะไรมาเยอะ ค่อยตาสว่างเห็นธรรมกับเขาบ้าง”

คลื่นความไม่จริงใจที่แผ่มาทับน้ำเสียงของชายหนุ่มทำให้แพตรีผินหน้าเมินออกข้างทางและรักษาความเจิบไว้ เกาทัณฑ์รู้สึกถึงความห่างเหินที่หล่อนจงใจก่อ เขาซ่อนยิ้ม ยังดูไม่ออกทะลุปรุโปร่งว่าหล่อนเป็นผู้หญิงอย่างไรกันแน่ เขาเคยชินกับอาการเล่นตัวของผู้หญิงสวยมาตลอดมาก หากแต่สัมผัสใจพวกหล่อนได้เสมอว่าแท้จริงแล้วอยากให้เขาอ่อนหนัก ๆ เท่านั้นแหละ

ทว่าสำหรับหลานปู่คนนี้ เวลานี้ ดูเหมือนกำลังครุ่นคิดหรือพะวงอะไรอยู่สักอย่างมากกว่าจะวางมาดเพราะเห็นเขาแสดงท่าทีอยากดีสนิท

เมื่อมีโอกาสใกล้ ก็ยิ่งเห็นเป็นสิ่งแปลกและทำท่าย หลอนเขือกเขินอย่างชนิดที่เข้าใจแล้วมีความสุขประหลาด กับหญิงอื่นนั้น ความปรารถนาอันเป็นที่สุดเมื่ออยู่ด้วยกันตามลำพังก็คือการ ได้เข้าไปค้นหารายละเอียดในเรือนร่างของพวกหลอนตามวิชาดีเจ้าชู้ แต่กับสาวน้อยนางนี้ น่าฉงนนักที่ความปรารถนานั้น ไม่ปรากฏแก่ใจเลย ความดึงดูดที่เกิดเป็นอีกแบบแตกต่างออกไป เหมือนก่อร่างอัน ผาสุกสงบขึ้นแทนตัวตนเดิม คล้ายเป็นอีกภพหนึ่งที่ปรากฏขึ้นรองรับภาวะเสี่ยงคู่กับหลอน โดยเฉพาะ เป็นสัมผัสกระจางชัดจากภายใน อยู่ตลอดเวลา มิใช่เพียงคิดไปเองชั่วครู่ด้วยอารมณ์หลง

ความนิ่งด้วยสติกับรัศมีอาภาพิเศษชนิดนั้นของหลอน ทำให้อายการศึกษา อายกัณหาว่าหลอนรู้อะไร และคิดอย่างไรบ้าง

“นอกจากอยู่กับฉันไปแล้ว แพชอบทำอะไรอีกอะ?”

เกาทัณฑ์ถามอย่างแน่ใจสนิทว่าคำถามนั้นคงไม่ทำให้หลอนประดักประเดิด เพราะดูออกว่าหลอนไม่ใช่ประเภทบงอรเอาแต่นอน

“แล้วแต่โอกาสละ”

คำตอบของหลอนคล้ายหลีกเลี่ยงที่จะตอบตามตรง

“ถ้าเดาไม่ผิดแพคงชอบนั่งสมาธิทั้งวัน”

เขาเสียวท่ายดูเล่น ๆ แต่หลอนถึงคิดที่จะเฉลยว่าคิดหรือถูก

“สมัยเรียนมัธยมปลายผมเคยฝึกสมาธิกับเขาเหมือนกัน มีพวกไปสอนนักเรียนเป็นกลุ่ม ว่ากันว่าเป็นเทคนิคที่ได้ผลมาก แต่เสียดายผมนั่งแบบนั้นแล้วเกิดพลังจิตมากไปหน่อย ถึงขั้นเอาหัวไปโขกโขกกับเพื่อนข้าง ๆ ตาเหล่ทั้งคู่”

เกาทัณฑ์งำ แต่พอหันไปเห็นหลอนเฉยสนิทเป็นทวารรูปก็เลยต้องอ้าปากหัวเราะเองแก่เก้อ ชักแน่ใจว่าหลอนกำลังขุ่น เหตุอาจด้วยการจูนถี่สนิทเกินงามของเขากระมัง แต่ก็ช่างเถิด มีปูเป็นสะพานเชื่อมอยู่ทั้งคน ถือว่าเขามีศักดิ์เป็นที่เ็นครอบครัวยุติกันเสียอย่าง จีบสาวครั้งนี้เหมือนมีเรี่ยวแรงกำลังวังชาสั้นเหลือ เชื่อแน่ว่าต่อไปต้องเพียรเป็นปีก็ได้สบายมาก

แทนการชวนคุยต่อ ชายหนุ่มทำเป็นฮัมเพลงตามเสียงจากลำโพงซึ่งกำลังกระจายคลื่นความไพเราะเสนาะ โสตรอยู่รอบทิศ หวังว่าท่าที่ผ่อนคลายสบายใจของเขาจะทำให้หลอนเกิดความสนิทใจขึ้นบ้าง สำหรับเขาแล้ว แม้หลอนทำทีขมขื่นอย่างนี้ ก็ยังให้ความรู้สึกที่ดีอย่างบอกไม่ถูก เข็นรึ้นขึ้นใจจนยิ้มอยู่คนเดียวก็ยังได้

กระซิบกับตนเองว่ามาพบใครบางคนที่มีความหมายกับเขาเหลือเกิน เรื่องจะให้เขาทำอะไร ๆ นั้น อย่าหวังเลย

“เลี้ยวขวาละ”

หญิงสาวบอกเตือนก่อนข้างคางเมื่อเห็นเขาขับเพลินจนเลยซอยแยก ความจริงเกาทัณฑ์เห็นป้ายชี้ทางไปวัดอยู่แล้ว แต่แกล้งทำเป็นวิ่งเลยเพื่อให้หลอนเปิดปากพูดเสียบ้าง ซึ่งเมื่อหลอนทักตามคาดก็เหยียบเบรคฟรีด เข้าเกียร์ถอยหลังยืม ๆ คล้ายเพิ่งตื่นจากเหม่อ

“วัดทางนฤพาน...” เขาเพิ่มพาดขณะส่งสายตาพินิจป้ายไม้เก่าคร่ำคร่า “ผมสะดุดตาป้ายบอกหน้าซอยมาตั้งแต่ครั้งที่เคยมาเยี่ยมปู่เมื่อหลายปีก่อน โน้น อยากเห็นมานาน คราวที่แล้วว่าจะเข้าไปดูเสียหน่อยก็ลืม”

รตวิ้งไปตามทางซึ่งคิดว่าเดิมอีกราวสองร้อยเมตรก็ถึงร้ววัด เกาทัณฑ์หักหน้ารถคลานเข้าไปอย่างเข้มน้ำ กตสวิตซ์ปิดเครื่องเสียงลง คิดว่าหล่อนคงพอใจหากเห็นเขาให้ความเคารพต่อสถานที่ อิ่มมมปากหน่อย ๆ เมื่อเห็นตนเองหวังไขความรู้สึกหล่อนแม้เล็กน้อยขนาดนี้

บอกตนเองว่าวัดนี้คงไม่มีพระเด่น ๆ ให้คนศรัทธาเท่าไรห์ สังเกตได้จากโบสถ์และกุฏิพระที่วิ้งผ่านแล้วแต่เก่าแกไม่แจ่มตาแจ่มใจเหมือนวัดดังซึ่งมีเศรษฐกิจขึ้นกันเยอะ พุดง่าย ๆ คือดูหรูน้อยกว่าที่ควรจะสมชื่อแปลกน่าเลื่อมใส แต่สิ่งน่าชอบใจอย่างหนึ่งคือความร่มรื่นของแมกไม้ไม่น้อยใหญ่ซึ่งคั่นอยู่ทั่วบริเวณนับแต่ทางเข้าเป็นต้นมา ทำให้อารมณ์เย็นและอยากทำบุญทำกุศลได้เหมือนกัน

“นฤพานนี้อย่างเดียวกับนิพพานหรือเปล่านะแพะ?”

ถามขอความรู้จากหล่อน แพะรีรับว่า

“ละ ความหมายเดียวกัน นิพพานเป็นคำนามบาลี นฤพานเป็นคำนามสันสกฤต โบราณบางแห่งใช้นิรพานหรือนิรวานก็มี”

เกาทัณฑ์ปรายตาแลหญิงสาวข้างกายแวนหนึ่ง หล่อนเป็นคนรู้อจริงในเรื่องที่สนใจ และเขาเริ่มพบว่าถ้าเข้าเรื่องธรรมะ หล่อนจะตอบยาวกว่าปกติ ก็วกถามอีก

“ถ้าจำไม่ผิด นิพพานแปลว่า ‘เย็น’ ถูกไหม?”

หญิงสาวมีที่ท่าใคร่ตรองนิดหนึ่ง ก่อนตอบคล้ายระงังอยู่ในที่ว่า

“คำแปลตามพจนานุกรมคือ ‘ความดับกิเลสและกองทุกข์’ ความหมายอื่นแม้มีอยู่โดยเดิมก่อนหน้า ก็ไม่ใช่พุทธประสงค์ที่ตรงแท้... จอดได้ฉันนี้นี่ก็ได้ละ”

เกาทัณฑ์เบนหน้ารถไปจอดตามที่หล่อนบอก แต่ยังไม่ดับเครื่อง อย่างจะขอกุญต่อในรถอีกสักครู่

“หลังคุยกับปู่เมื่ออาทิตย์ก่อน ผมพยายามจับจุดหลักของพระศาสนาเรา จะเข้าใจผิดไปไหม ถ้าสรุปคือท่านว่าหมดความรู้สึกในตัวคน หมดอาลัย โสดี เลิกดิ้นรนแสวงหาอะไร ๆ ทั้งปวง ก็คือถึงที่สุด ขึ้นชื่อว่าดับทุกข์ลงได้”

“ละ”

“ผู้คนทั้งหลายต่างพอใจอยู่กับความสุข ความมีตัวตนอย่างใดอย่างหนึ่งในโลก ถ้านิพพานคือหนีโลก ก็คงหากคนอยากไปได้น้อยเต็มที น่าจะสมจริตทุกขบ้างสุขบ้างตามประสานดาฟ้าฟางเสียมากกว่า อาจกล่าวได้ว่าศาสนาเราเป็นศาสนาสำหรับชนหมู่น้อยสินะ”

พูดโดยมีเจตนาขั้วให้แย้ง หางตาเห็นหญิงสาวหันมองเขา อิดใจนั้นคล้ายหล่อนอยากได้ตอบ แต่แล้วก็ตัดลินใจเจิบ เปิดประตูก้าวลงจากรถไปรอเขา เกาทัณฑ์ดับเครื่อง ดึงคันโยกข้างเบาะเปิดกระโปรงท้ายรถแล้วก้าวตามลงมา เมื่อเดินมาใกล้ก็เห็นหล่อนยืนยิ้มปากนิด ๆ อย่างกิดอะไรอยู่

“เคยถวายสังฆทานไหมคะ?”

หญิงสาวเงยหน้าถาม ชายหนุ่มสั้นสิริษะ

“เคยแต่ใส่บาตรพระตอนเช้าอะ อ้อ ตอนทำบุญขึ้นบ้านใหม่กับเลี้ยงพระวันแต่งงานเพื่อนอย่างนี้ถือว่าใช้สังฆทานหรือเปล่า?”

หญิงสาวตอบว่า

“ธรรมเนียมของที่นี่พระท่านจะให้ญาติโยมกล่าวถวายกันเอง ถ้าท่องไม่ได้ก็จะต้องขอหนังสือมนต์พิธีจากท่าน”

เกาทัณฑ์เล็กก็อย่างพอจะนึกออกถึงพิธีกรรมในการถวายสังฆทานแค่พระภิกษุสงฆ์ตามที่เคยเห็นมา

“แพกล่าวนำให้ผมก็ได้สินี”

แพตรีส่ายหน้า

“คงไม่เหมาะหรอกค่ะ”

ชายหนุ่มมองหน้าหล่อนด้วยแววใสแบบที่ป็นด้วยอารมณ์ขบขัน หัวเราะออกมาหน่อยหนึ่งอย่างเข้าใจ หล่อนถูกถนอมเลี้ยงดูมาโดยปู่ซึ่งเป็นชายที่หน้าเคร่งขรึมกับตั้งอยู่ในกรอบของธรรมเนียมนิยมสมัยเก่า จึงอาจคิดความคิดประเภทชายทำหน้า หญิงทำหลังอยู่

“จ้ะเอ็งไม่ต้องรบกวนพระท่านยุ่งหีบหนังสือหรือ แพลงบอกผมซิ ท่องสด ๆ ตอนนี้เลย เพื่อจะจำได้”

แพตรีเห็นแววเชื่อมั่นพอดี ๆ ในตาญาติหนุ่มแล้วก็ทดลองบอกให้ทีละช่วง

“อิมานี มะยังกันเต สังฆทานิ สะปะริวารานี...”

เกาทัณฑ์มองตาหล่อนแน่วและท่องตามอึม ๆ

“ภิกขุสังฆัสสะ โอิชะยามะ สาธุ โนกันเต ภิกขุสังโฆ...อิมานี สังฆทานิ สะปะริวารานี ปะฎีกัณหาตุ...อัมหากัง ทิฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ”

เขาสามารถว่าตามโดยไม่สะดุดหลุดแม้แต่คำเดียว แลมพอแพตรีบอกจบทั้งหมดก็ทวน

โหมให้ฟังตั้งแต่ต้น ถูกต้องบริบูรณ์หาที่ติไม่ได้จนหล่อนต้องจ้องมองอย่างสงสัยครั้นว่า

เขาารู้อยู่แล้วแต่แกล้งทำเป็นไม่รู้หรือเปล่า

“ตอนเป็นประธานนักเรียนสมัยอยู่มัธยมผมเคยนำนักเรียนสาวมณฑลตอนเช้าและตอนพิธีไหว้ครูอะ ท่องจำบาลีนี้งานหนักเก่า”

สູ້มเสียงของเกาทัณฑ์ออกโอ้หน่อย ๆ แพตรีกะพริบตานิบซ้ำ

“หลังจากนั้นให้กล่าวแปลด้วยนะคะ” แล้วหล่อนก็ว่ารวดเร็วจบไม่พักรรค “ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย สังฆทาน กับทั้งบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ สังฆทานกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ อ้อแล้วตอนต้นต้องว่านะ โม ๆ สามจบก่อนด้วย”

พูดจบก็มองเขานิ่ง ชายหนุ่มยิ้มละไมและหัวเราะทีละนิด ๆ รู้ว่าหล่อนไม่เชื่อว่าเขาฟังท้องได้ ถึงกับแก้งบอคำแปลเสียเร็วจี๋ แดมไม่เว้นช่วงให้เขาลองท้องตามอย่างนี้

“จำได้ไหมคะ?”

เกาทัณฑ์กระแอมทีหนึ่ง ลองตั้งต้นทวนให้หล่อนฟังทั้งบาลีและไทย ที่จริงเขาจำได้ทะลุปรุโปร่ง แค่นี้สบาย ๆ อยู่แล้ว แต่บางทีคุณภาพหน่วยความจำดีเกินเหตุก็พานพาความเข้าใจผิดมาหาคนได้ง่าย ๆ เขาจำต้องแก้งทำเป็นลืมนั่นนิตินี้หน่อยพอลบแวมกลางแกลงออกจากดวงตาผู้ถาม ไม่เป็นการตีหากหล่อนจะมองว่าเขาพูดจาโกหกเพื่ออวดเก่งกล้าสามารถเอาไว้

พอชักซ้อมจนเห็นเขาขึ้นใจดี แพตริกก็หยิบถังสองใบออกมา เกาทัณฑ์หยิบที่เหลือน้ำก่อนปิดท้ายรถ จากนั้นก็เดินคู่กันไปตามทาง

มีชาวบ้านเดินสวนมาสองคน คงรู้จักหญิงสาวดีจึงทักทายและยิ้มแย้มให้ แดมปรายตาข้างสังเกตุมาทางเขาเป็นพิเศษ เขาเห็นหล่อนยิ้มตอบพอเป็นพิธีแล้วก็นำหน้าเหมือนจะหลบหน้อย ๆ เห็นแก้มแดงเรื่อที่สุดซ่อน เกาทัณฑ์จึงถึงบางอ้อว่าการสอดมือเข้ามาข่มขู่ข่มกับการทำบุญของหล่อนให้ผลเช่นไร

แต่แรกเพียงต้องการช่วยเหลือหล่อนให้ได้รับความสะดวกเป็นหลัก ไม่ทันคิดว่าจะทำให้คนละแวกบ้านหล่อนเข้าใจภาพที่ปรากฏผิดไป การทำบุญร่วมกันระหว่างชายหนุ่มหญิงสาวนั้นพิจารณาด้วยสามัญสำนึกไทย ๆ ได้สถานเดียวคือเป็นคู่รักกัน หรือหนักกว่านั้นหน้อยก็ถือเป็นสามีภรรยาไปเลย ใครจะคิดเล่าว่าฟังคุยกันแค่สองคำแล้วจะมาทำสังฆทานร่วมกันได้อย่างไร

หล่อนคงอาย แต่ช่างประไร เขายึดอกระหิมอิมย่องส่องใส ภูมิภาคภูมิใจอย่างสิ้นเหลือกับการเดินเรียงเคียงหล่อนคนนี้ จะเพื่อความรู้สึกดี ๆ ของตัวเองหรือเพื่อให้ชาวบ้านอิจจาตราือน ล้วนแล้วแต่ใจที่นั่น

กฎเจ้าอาวาสเป็นเรือนไม้เก่า แต่ก็ทำทางแข็งแรงจะผุพัง แพตริคนำชายหนุ่มขึ้นบันไดไปนั่งที่ชานเรือน ท่านสมภารกำลังคุยอยู่กับญาติโยมสองสามคน ในความสังเกตของเกาทัณฑ์ ท่านเป็นคุณตาใจดี ไม่ใช่ผู้คงแก่เรียน ไม่ใช่ผู้คงแก่วิชาอาถรรพ์ และไม่ใช่แม้แต่คนสูงอายุที่ยังมีหลังตรงกับสติตั้งได้สมบูรณ์แบบเหมือนอย่างปู่ชนะ ดูจากสายตากับอาการพูดจากับญาติโยมแล้ว เขาวางคงอยู่ในช่วงว่างสบายของชีวิต ทำทางอาจชอบคุยถึงอดีตอันฟังเพื่องมากกว่าสวดมนต์หรือทำกิจอื่นของสงฆ์

พอหันมาเห็นหญิงสาวที่เพิ่งเข้านั่งพับเพียบต่อท้ายญาติโยมอื่น ท่านก็ทักว่า

“ว่าไงหนูแพ ปู่ไม่ได้มาด้วยหรือ แล้วเอาใครมาด้วยละนั่น?”

“ปู่พักก่อนเจ้าค่ะ”

แพตริคตอบคำถามท่านแค่ครั้งเดียว ครั้งหลังเงิบเสีย เกาทัณฑ์ได้อินสมภารหัวเราะยาว ไม่รู้เหมือนกันว่าหัวเราะอะไร คนแก่บางที่ได้ยินใครบอกว่าเพิ่งกลับจากเชียงใหม่ก็หัวเราะแล้ว

ครู่หนึ่งท่านสมภารตะโกนสั่งพระลูกวัดให้นิมนต์พระสี่รูปแล้วหันกลับมาคุยกับญาติโยมชุดเก่าต่อ พอจับความได้ว่ากำลังสนทนาเรื่องพระลูกชายของโยมซึ่งมาบวชที่นี่ มีการถามไถ่ท่านเองว่าผู้ดีมีสุขหรือไม่ ปฏิบัติกิจของสงฆ์บกพร่องอย่างไรไร้เปล่า ซึ่งก็ดูท่านสมภารจรรยาในตามสะดวกว่าพระลูกชายสุขสบายทุกประการ ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน บิณฑบาตได้ข้าวฉันอิ่มทุกมื้อ ปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างขันขันแข็ง ไม่เอาแต่่งวงเหงาหวานอนหรือปุ่เสื่อฉันทดลอดเข้าสาขบ่ายคำ

เกาทัณฑ์ฟังแล้วคิดว่าคงเป็นการสนทนาแบบขอให้เสร็จไปทีเพื่อเอาใจผู้เป็นพ่อแม่ จริง ๆ ท่านคงไม่รู้อะไรเกี่ยวกับพระรูปที่ถูกกล่าวถึงนั้นเท่าไร? สังขารท่านเป็นแบบนี้จะให้ลูกไปสำรวจพระลูกวัดทั่ว ๆ ใได้อย่างไร

พอพระรูปที่ถูกนิมนต์ทยอยขึ้นมาบนกุฏิจนครบ ญาติโยมชุดเก่าก็เห็นสมควรแก่กาล ควรกราบลาไปเยี่ยมพระลูกชาย ทำให้เกาทัณฑ์นึกในใจว่าพวกนี้แปลก แทนที่จะเยี่ยมลูกก่อนเพื่อดูเอาเองกับตัวว่าอยู่ดีมีสุข เอกเขนกสบายอารมณ์บนกุฏิหรือปฏิบัติตนสมสมณะวิสัย กลับมาหาสมภาร งามสมภารแทน อย่างนี้ก็มีด้วย ทำราวกับท่านมีหูทิพย์ คาทิพย์ บอกได้คิดว่าตนเองไปเห็นด้วยตาเปล่า

คงอีหอรอบเดียวกับที่เขาเคยรู้จักมาบ้าง ประเภทผ่านช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในวัยรุ่นผิดพลาด เสียผู้เสียคน ไปพักหนึ่ง พ่อแม่จับบวชล้างมลทิน หวังว่าหม่อมฟ้าเหลืองแล้วตัวจะกลายเป็นทองขึ้นมาทันตา เกาทัณฑ์แอบแค้นยืมเยาะว่าแค่เครื่องแบบจะช่วยเหลืออะไรได้ จนถึงยุคนี้ปานนี้ ยังเชื่อกันอยู่อีกหรือว่าผ่านการบวชหมายถึงเข้าคาซุบหรือเดาหลอม ออกมากลายเป็นชายเต็มตัว กลัวการทำบาป หันมาเป็นคนดีแท้ได้ชนิดสำเร็จรูป

พระที่ขึ้นมาล้วนแล้วแต่อยู่ในวัยหนุ่ม มีอยู่รูปหนึ่งเท่านั้นที่ท่าทางจะเลยสี่สิบ เขาไม่ได้พิจารณาละเอียดนักว่าคูดีมีสกุลแค่ไหน นั่นเป็นนิสัยอย่างหนึ่งของคนเรา คือจะไม่พิจารณาสิ่งที่รู้สึกแต่แรกแรกว่าอยู่คนระดับกับตน หรือถ้าพิจารณา ก็ให้คะแนนติดลบไว้ก่อน

เมื่อพระมาปูอาสนะและเข้าที่นั่งเรียบร้อย แพตริกก็พยักหน้าให้เกาทัณฑ์ช่วยหล่อนนำถังไปวางไว้ตรงหน้าพระแต่ละรูป ชายหนุ่มกระดือรื้อนขึ้น เมื่อเห็นกิริยาแว่วใสสะสลวยดูแนบเนียนชวนมองเพลินของแพตริก จะเป็นยามที่หล่อนหิบบอกถึงไปวางข้างหน้าตักพระ หรือเป็นยามที่ถึงกายกลับมานั่งสำรวม ทุกการเคลื่อนไหวสะท้อนให้เห็นจิตใจอันเปี่ยมด้วยความเคารพบูชาสังคีตสิทธิ์ในพระศาสนาเหนือเกล้า

อย่างนี้เองกระมังลักษณะของผู้เข้มขันในงานบุญ เขาสัมผัสถึงความอ่อนโยนมีชีวิตชีวาอีกแบบหนึ่งในใจตนเอง และช่วงเวลาที่ช่วยหล่อนนำถังไปวางเข้าที่ ก็เริ่มซึมซับทีละน้อยว่าการทำบุญ ‘ร่วมกัน’ นั้นเป็นอย่างไร มันเหมือนมีแรงสองแรงเสมอกันผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียว ปราศจากความแบ่งแยกสักน้อย แม้กายก็ปรากฏต่อหาคาเป็นปฏิภาค เป็นคู่ตรงข้ามที่เคลื่อนไหวกลมกลืน เหมือนรับกันสนิทในที่

พอเสร็จสรรพหญิงสาวก็นั่งคุกเข่าเทพธิดาทางขวามือของเข มาบวมบปอกให้เขาดูเป็นรูป ‘นะ โมฯ’ อย่างบอกเป็นนัยให้ขึ้นนะ โมฯ พร้อมกันเพื่อเริ่มถวายสังฆทาน เกาทัณฑ์คุกเข่าเทพบุตร เปล่งเสียงเริ่มกล่าวถวายด้วยท่าที่เชื่อมั่นและเป็นสุขไปพร้อมกันกับหญิงสาวผู้อยู่เคียง

เสียงชายหญิงที่ร่วมกิริยาบุญคล้ายสายใยแก้วบางใสที่ถักทอร้อยรัดใจเข้าหากัน เกาทัณฑ์ประจักษ์ในความชุ่มชื้นชนิดนี้ หัวใจของเขาสะอาดใสขึ้นมาช่วงขณะหนึ่งจนน่าแปลกใจว่าตนเองนึกเมตตาเอ็นดูผู้หญิงสักคนอย่างบริสุทธิ์ใจได้ปานนี้ บริสุทธิ์ชนิดที่ยินดีช่วยเหลือหรือเสียสละให้หล่อนทุกอย่างแม้พลาดจากการร่วมครองคู่กัน...

พลาดจากการร่วมครองคู่กัน

ช่วงขณะนั้น แต่คิดก็ทนไม่ได้แล้ว...

พอเสร็จจากการกล่าวถวาย ทั้งสองก็ช่วยกันประเคนคนละสองถัง เกาทัณฑ์สังเกตเห็นพระรับประเคนแพตริกด้วยฝ่าแทนที่จะรับด้วยมือเปล่า หลัง ๆ เห็นพระหนุ่มรุ่นใหม่ใช้มือรับของจากสักกัณเป็นแถว เมื่อพิจารณาแล้วเพิ่งเกิดความรู้ใหม่ว่าแม้การส่งของให้แก่กันก็ก่อความรู้สึกผูกพันฉันหญิงชายได้ ถึงต้องมีกฎมีระเบียบให้ใช้ฝ่ารับแทนเป็นการกีดขวางความรู้สึกดังกล่าว เมื่อชายรับของจากหญิง

ด้วยวิธีนี้บ่อยเข้า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในระยะยาวก็คือความมีใจเหินห่างและเห็นเป็นสิ่งที่ต้องห้าม สายตาข้างวิเคราะห์เชิงจิตวิทยาบอกเขา เช่นนั้น

พระทั้งหมดคู่สำรวจจนแปลกตา ราวกับหมู่ทหารที่พร้อมกันอยู่ในกรอบระเบียบวินัยชั้นสูง ผ่านหลักสูตรอบรมขัดเกลาอันทรหดมาแล้ว พวกท่านไม่ช้าเล็งมองแพตรีเลยแม้ด้วยหางตา เกาทัณฑ์ลอบสังเกตุเกือบตลอดเวลา และชักนึ้กเลื่อมใสพระที่นี้ วัตถุประสงค์มีอะไรบางอย่างเป็นแน่ แต่ไม่ยากเชื่อเท่าไรว่าท่านสมภารจะเป็นหมู่ใหญ่ที่ตรงทุกอย่างให้อู้อยู่หนึ่ง ดูท่านไม่น่ามีบารมีพอจะเข้มงวดกวดขัน ปลุกสำนึกให้บรรดาหนุ่มทั้งหลายกลายเป็นพระจริงพระแท้แบบโบราณกาลไปได้

ประเคนเรียบร้อยแพตรีก็เลื่อนเต้ากรวดน้ำให้เขาพร้อมกระซิบเร็ว ๆ

“รินน้ำลงขันรองนี้ตอนพระองค์หัวหน้าท่านขึ้นขลา พยายามให้น้ำไหลต่อเนื่องไม่ขาดสายจนหมดพอดีเมื่อท่านลงคำว่ายขลาขลาอีกครั้ง ระหว่างน้ำรินอยู่จะตั้งใจอุทิศบุญกุศลให้ใครก็ได้ที่ล่องลับไปแล้ว”

ตลอดมาเขาไม่เคยเชื่อเรื่องอุทิศบุญที่มองไม่เห็น แต่ครั้งนี้ลองดูเสียหน่อย จะว่าตกกระไดพลอยโจนก็ได้ เมื่ออินเสียงหัวหน้าพระขึ้นคำว่ายขลา เกาทัณฑ์ก็เริ่มรินน้ำลงขันด้วยความตั้งใจที่ไหลรวมกับสายน้ำว่า

‘ความสุขงมีแก่ปุ่ชนะและแพ’

มีความบันเทิงใจเมื่อตั้งจิตเช่นนั้น ไม่สำคัญว่าจะเกิดผลจริงหรือเปล่า เขาพอใจเสียอย่าง นึก ๆ ไปก็เห็นคุณค่าของพิธีการทั้งหลายเหล่านี้ของคนโบราณ ซึ่งล้วนเป็นอุปะเทห์ทางจิตวิทยานำสุขมาสู่ใจอย่างได้ผล อย่างน้อยก็เป็นหนทางอ้อม ๆ สร้างความรู้สึกลึกค้ำบวกลให้แก่ผู้ที่ตนอุทิศบุญ แพตรีบอกให้เขาอุทิศแก่ผู้ล่องลับ แต่เขาว่าไม่ได้ประโยชน์เท่ากับให้คนยังมีชีวิตอยู่ด้วยประการทั้งปวง

พอพระจบขลา เกาทัณฑ์ก็คว้าเต้ากรวดรดน้ำพอดิ พระทั้งหมดรวมทั้งท่านสมภารเริ่มสวดสัพพิตรพร้อมกันและต่อด้วยชะยันโต เป็นกรณีพิเศษ เกาทัณฑ์นั่งพนมมือหลับตาฟังตามที่เห็นหญิงสาวทำ เขาตั้งใจฟังอย่างเบิกบาน แม้จะไม่รู้เรื่องราวว่าพระสวดอะไรบทไหน หรือมีความหมายอย่างไรประการใด พอใจที่หลับตาแล้วเกิดความรู้สึกปลอดโปร่งสว่างนวลน่าพิสมัย เพิ่งเห็นว่าการถูกห่อหุ้มด้วยชายคลื่นเสียงสวดมนต์อันมีพลังลึกลับของหมู่สงฆ์นั้นอบอุ่นเป็นสุขน่าฟังใจเพียงไร ทั้งวีรเวทชวนเคลิ้มสงบ ทั้งไพเราะน่าฟังให้เกิดปีติเมื่อเจียรหูสดับ ที่ว่าทำสังฆทานได้บุญมากก็คงเพราะมีความสุขอย่างนี้เอง

เสร็จสิ้นทุกกระบวนการแล้วสองหนุ่มสาวก็กราบสงฆ์สามครั้ง พระสี่รูปนั้นทยอยลงจากกุฏิไป

“ปุ่เราเป็นไงอีแพ ไม่สบายรีเปล่า ทำไมไม่มา?”

ท่านสมภารถามจันคนรู้จักคุ้นเคย ฟังคุลย้ายท่านกับปุ่ชนะมีความเป็นเพื่อนกันอยู่แต่เก่าก่อน

“เปล่าหรือคะ?”

แพตรีตอบอ้อมแอ้ม กิษุขราหัวเราะออกมาอีก ดูท่านหัวเราะง่ายเสียจริง

“ถามนี้ไม่ใช่อะไรหรอก คนแก่เนะ จันรู้ว่าโรคมันมาก อย่างหลวงวาทโกลังจะลงโรงที่นั่งอยู่นี่เป็นต้น สามวันสี่วันไข้ แต่ก็ดีไปอย่างนะที่ได้มรณานุสติโดยไม่ต้องกำหนดคนมาก เขาแค่เห็นอาการร่อแร่จะฉิบหายก็เหลือกินเหลือใช้แล้ว”

เสียงท่านพูดอย่างอารมณ์ดีราวกับเล่าให้ฟังว่าวางแผนจะไปเที่ยวดาวอากาศ เกาทัณฑ์อดขันไม่ได้ การอยู่ในพุทธศาสนานานคงทำให้ท่านสมการเชื่อนรกสวรรค์ เชื่อว่าตายในผ้าเหลืองแล้วไปสบาย นี่เป็นแง่หนึ่งที่เขานึกคั้งแก่กับศาสนาทั้งหลาย คนเราคงเลิกทำอะไรหมกดำเชื่อย่างนี้กันสักครั้งโลก บวชครองผ้าเหลืองรอรังวัลลึกลับในชาติหน้าดีกว่า เขาว่าผลอ ๆ คนส่วนใหญ่บวชก็เพราะเหตุนี้ ดูแล้วน่าเสียดายที่ไปเชื่อมั่นชีวิตหลังความตายอันลึกลับเลอทว่าเลื่อนลอย ไม่ใช่กับชีวิตปัจจุบันซึ่งเห็นคำดาอยู่ชัด ๆ

“พ่อหนุ่มนี้ทำมาหากินอยู่แถวไหนล่ะ บ้านอยู่ละแวกใกล้นี้รีเปล่า?”

ท่านหันมาทางเกาทัณฑ์อย่างชวนปราศรัย ชายหนุ่มมองตอบด้วยสายตาและรอยยิ้มแสดงความเคารพ เพราะสังเกตเห็นแวตริให้ ความนับถือสูงมาก

“ไกลเหมือนกันครับ บ้านกับที่ทำงานผมอยู่ในตัวเมือง”

“อ้อ”

ท่านครางรับรู้ ยิ่งดูยิ่งเห็นไม่ต่างจากคนแก่ที่ว่างงานตรงไหน ทั้งการพูดการจา ทั้งอิริยาบถต่าง ๆ ปุ้นะยังดูทรงภูมิและเปี่ยมบารมีนำข่าเกรงขามผู้ดูวัย สูงประสบการณ์กว่าตั้งหลายเท่า ปู่กับหลานสาวเลื่อมใสหลวงตาองค์นี้ที่ตรงไหนหนอ? ถ้าให้เดาก็คงพอประมาณได้แหละว่าวัดแถวนี้มีน้อย เจอองค์ไหนก็เออองค์นั้นไว้ก่อน

“หน้าตาเหมือนพระเอกหนังดีจริง ๆ”

ท่านชมเกาทัณฑ์ประสาคุณตา แล้วว่าหนังสือพิมพ์ใกล้ตัวขึ้นมาที่เหมือนอยากอ่านข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง นี่คงตั้งท่าไล่เขากับหล่อนแล้วกระมัง

“คนสมัยนี้เขาไปถึงไหนกันแล้วละ หลวงตาเดินเหินไปดูไปฟังไม่ไหว แต่เห็นข่าวที่เขาเอามาให้อ่านนี่แล้วก็เข้าใจว่าโลกเหมือนจะลุกเป็นไฟ...”

ขณะที่ท่านทอดตามองหนังสือพิมพ์และพูดไปเรื้อยนั้น เปลวไฟก็ค่อย ๆ ก่อตัวและลามเลียแผ่นกระจายทีละน้อย

“สิ่งชั่วมันมีมาก ถ้าเราไม่รู้ว่ามันเป็นไฟ และปล่อยให้ลุกลามเป็นกองโตขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่หาทางดับ ไฟก็จะนำความพิษที่นี้ก็ไม่ถึงและไม่เคยรู้จักมาสู่”

หนังสือพิมพ์กลายเป็นไฟกองโตที่ลุกโพล่งและมีขดเปลวสูงขึ้นไปอย่างรวดเร็วจรดเพดานกุฏิท่ามกลางความตกตะลึงพริ้งเฟริดของสองหนุ่มสาว ทุกสิ่งเกิดขึ้นอย่างเดียวกับฝัน คือไม่มีดินสายปลายเหตุสมจริง ความรู้สึกของเกาทัณฑ์และแพตริจึงคล้ายฝันเช่นกัน ไม่มีใครกระดิกกระเดี้ยได้เลยสักนิดเดียว

เสียงฮือของเปลวเพลิงดังขึ้นเรื่อย ๆ อย่างน่ากลัว ไฟเริ่มแผ่ลามไปบนเพดาน และบัดนั้นเองเกาทัณฑ์ก็ได้สติลุกพรวดขึ้นยืนเหมือนหลุดออกจากกรงแห่งอาการ ช็อก สมองสั่งงานว่าจะต้องหาทางดับไฟให้ได้โดยเร็วที่สุด

“เพียงเราสู้ไว้ ก็ดับไฟได้โดยไม่ต้องวิ่งไปหาเครื่องมือจากไหน”

ท่านสมภารพูดอย่างเอียงเอียนทว่าทรงอำนาจชนิดที่ทำให้เกาทัณฑ์ต้องชนลูกเกรียว เห็นถนัดตาว่าท่านยังถือไฟกองโตไม่ปล่อย นับเป็นภาพที่น่าตระหนกและชวนพิศวงงงงวยเหนือคำบรรยาย แม้ยื่นห่างออกมาสองสามก้าวยังสัมผัสถึงความแผ่ร้อนผะผ่าว กองเพลิง อันร้อนระอุคลั่งคล้ายมีแรงพิโรธกราดเกรี้ยวในตนเองเห็นปานนั้น ท่านสมภารทนอยู่ได้อย่างไร ไหว

ภิกษุชราปิดตาลงครู่หนึ่งเป็นคณฺณี ก่อนเปิดเปลือกตาขึ้นเป่าลมปากพรวดลงไปบนกองเพลิงระหว่างแขนเบา ๆ มันดับพริบใน พริบตาเดียว เศษขี้เถ้ากระจายฟุ้งกระจายทั่วห้อง เล่นเอาตาคนเห็นเบิกโพล่งอย่างยากจะเชื่อตนเองอีกคำรบ

แล้วอย่างต่อเนื่อง ท่านเงยหน้าขึ้นมองเพดานซึ่งบางส่วนกำลังถูกริ้วไฟแดงจางคุกคามหนักขึ้นทุกขณะราวกับมีเชื้ออย่างดี ฉาบไว้ หรือเหมือนเพดานสร้างขึ้นด้วยฟางแห้ง ท่านสุดหายใจเต็มปอดแล้วปองปากเป่าลมฟุ้งขึ้นไปดั่งฟูใหญ่ เกาทัณฑ์และเพชรูู้สึก เหมือนมีแรงลมมหาศาลส่งออกมาจากคันทงที่เล็กไม่สมขนาด มันเป็นพลังลมที่หนักหน่วงรุนแรงราวกับพายุสลาตัน สะเทือนโยกไปทั้ง กุฏิ ได้ยินเสียงออกเอี๊ยดของไม้ค้ำยปรากฏมีอัยกษไรรัดนมมาดบ

ผลคือไฟดับสนิท

เกาทัณฑ์ปากคอสั่น เกิดมาไม่เคยคิดว่าชีวิตนี้จะได้พบเจออะไรอย่างนี้เลย เขาทรุดกายนั่งลงพิงพิงด้วยอาการของคนขาดสติสัมปชัญญะไปชั่วขณะ

ท่านสมภารทอดค้ำลี้กและฉายแววพิศดารลี้ลับไปทางแพตรี กล่าวด้วยน้ำเสียงการุณย์ว่า

“กลับไปก่อนนะแพเอ๊ย หลวงคาจะปลงอาบัติ...ต้องนั่งสมาธิขอมาธรรมกันนานล่ะ”

พูดแล้วก็ระบายลมหายใจยาวเหยียดและปิดตาลง ยามนั้นเกาทัณฑ์ไม่รู้สึกว่าท่านเป็นคนแก่อีกแล้ว

สองหนุ่มสาวกราบลาแล้วลงจากกุฏิของท่านสมภารอย่างเงิบเงียบ พุดอะไรไม่ออกกันแม้แต่คำเดียว

บทที่ ๔ ออกหัก

เมื่อมาถึงบ้านของปู่ชนะ เกาทัณฑ์ก็ยังลงมือเรียกรวากับลูกมัดปากอยู่นั่นเอง เขาจอร์รถที่หน้าประตูแล้วและเดินตามหญิงสาวเข้าบ้านงก ๆ เงิน ๆ อย่างคนจิตใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว

“แพ” ชายหนุ่มเรียกเบา ๆ เมื่อกำลังจะผ่าน โตะหมู่ม้าหินได้เริ่มไม่ใหญ่ “นั่งคุยกันก่อนสิอะ”

เขาสบตาด้วยลักษณะเรียกร้องของเพื่อนที่ร่วมประสบเหตุการณ์สุดระทึกมาด้วยกัน แพตรีเริ่มระงับอารมณ์ได้ แม้ยังไม่ปกติดีนัก แต่พอหันมาเห็นท่าทีเก๊ ๆ กัง ๆ น่าขันของเขาแล้วก็สงบเย็นลงทันที ด้วยถือว่าตนใกล้ชิดบุคคลผู้ทรงคุณมานาน จึงสมควรทำใจหนักแน่นได้มากกว่า ‘ไก่อิ้น’ ตรงหน้า

หญิงสาวลงนั่งบนม้าหินตามคำขอ ทำให้เกาทัณฑ์โล่งอกและนั่งตาม

“เมื่อไหร่หลวงตาท่าน...”

ปลายเสียงขาดห้วงอย่างคนหายใจติดจังหวะ เสียงสียงหล่อต่อนี้หายหมด แพตรีเห็นเขาพูดคิด ๆ ซัด ๆ เลยจึงตอบเสียก่อนอย่างรู้คำถามในใจเขาดีอยู่แล้ว

“หลวงตาแขวนท่านคงเมตตาคุณนะอะ”

“อะไรครับ?” เพิ่งทราบนามท่านสมภาร “หลวงตาแขวนท่านเมตตาอะไรผม?”

ถามอย่างปะติดปะต่อเรื่องราวไม่ถูกจริง ๆ

“อย่าให้ดิฉันพูดเลยอะ ทบทวนและคิดดูด้วยตัวเองก็แล้วกัน ถ้อยคำของท่านน่าจะชัดเจนพออยู่แล้ว”

เกาทัณฑ์ส่ายหน้า กระจายหนังสือพิมพ์ที่กลายเป็นไฟกองมหึมาอย่างพรวดพราดยังติดตาจิตใจมาจนบัดนี้ เล่นเอาความคิดอ่านติดขัดไปสิ้น

“อธิบายหน่อยเถอะ อย่างน้อยให้ผมเข้าใจบ้างว่าเกิดอะไรขึ้น หลวงตาท่านทำได้อย่างไร”

เกาทัณฑ์อ้อนวอน และนี่ก็มีใ้การหาเรื่องคุยกับสาวน้อยที่เขาพึงใจ แต่เป็นการแสวงหาคำตอบจากผู้ที่น่าจะให้ความกระจ่างได้ เขาเคยเข้าชมมายากลระดับโลกชนิดนั่งคิดเวทิมามากหลายครั้ง แต่บรรยากาศต่างกันเป็นคนละเรื่อง เพราะนี่เหมือนหลุดเข้าไปอยู่ในมิติเหนือธรรมดา กับทั้งมีพลังเข้มข้นบางชนิดกระทบกระเทือนจิตใจผิดปกติ

“ทำไมไม่สนใจหาเจตนาของท่านล่ะคะ ท่านทำได้อย่างไรนี่เกินกำลังสติปัญญาของดิฉันเหมือนกัน”

เกาทัณฑ์ส่ายหน้าอีกครั้ง

“ท่านมีเจตนาอะไร? ขอมริบว่าผมงงไปหมดแล้ว”

“เชื่อแน่ว่าคุณจำได้ว่าท่านพูดไว้อย่างไรบ้าง รวมแล้วจะพบข้อสรุปเอง ลองอยู่คนเดียวเงียบ ๆ ใช้เวลาทบทวนดูเถอะค่ะ”

ชายหนุ่มพยายามฝืนยิ้ม เพราะสะกดกับคำแนะนำของหล่อนที่ให้ ‘ลองอยู่คนเดียว’

“ແພ່ທ່າເມື່ອນຮົ່ງເກືອຈມຈື່ນະ ດັ່ງທ່າຈະໄລ່ໃຫ້ພັນ ຯ ອຸ່ງເຣື້ອຍ”

หญิงสาวจะงักนิดหนึ่งกับคำที่เหมือนดัดพ้อกลาย ๆ ของเขา เกรงจะเอาไปฟ้องปู่ เลยแก้ด้วยกิริยาที่ลดความหมองเหม็นลง

“เปล่าหรือคะ เพียงแต่ดิฉันมีความสามารถน้อยเกินกว่าจะไขข้อข้องใจต่าง ๆ ของคุณได้ นี่พูดจริง ๆ นะคะ อย่าหาว่าถ่อมตัวเลย อยู่ใกล้กาสาวพัศตร์ของหลวงตาท่านมาตั้งแต่เด็ก ยังไม่เคยเห็นท่านแสดงฤทธิ์ถึงขนาดนี้ ทราบเพียงว่าท่านสอนทุกคนที่อยู่ใกล้ด้วยกุศโลบายหลากหลาย และ...ต้องเป็นกรณีพิเศษจริง ๆ ถึงจะ...”

เกาทัณฑ์เม้มปาก เลิกควมองหญิงสาว เมื่อเห็นเงยหน้านักคาคั่น

“ถึงจะอะไรอะ?”

แพตริอิ่ง ว่าไปหล่อนก็พิศวงใจระคนคร้ามเกรงแดะแห่งพระคุณเจ้าเพิ่มขึ้นเป็นเท่าทวี เจตนาของพระระดับเกจิผู้ปฏิบัติชอบนั้นลึกซึ้งนัก ความคิดกระทำการของพวกเขาทำให้เกิดจากอารมณ์ชั่วแค้นเช่นสามัญมนุษย์ ทว่ามักเกิดจากการเพ่งประโยชน์ที่อาจทอดระยะยาวไปในอนาคตเบื้องหน้าเสมอ การแสดงฤทธิ์เดชในตนจัดเป็นอภิวัตถุอย่างหนึ่ง หลวงตาแขวนท่านเห็นอย่างไรจึงยอมฝืนนั้นสุดที่หล่อนจะกล้าคาดเดา

ทบทวนพระวินัยเกี่ยวกับการนี้ ก็สบายใจนิดหนึ่ง เพราะพระพุทธรองค์ระบุนไว้ว่าภิกษุ ‘ไม่พึง’ แสดงอิทธิปาฏิหาริย์แก่ฤหัสถ์ หากรูปใดแสดง รูปนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ซึ่งว่าไปอาบัติทุกกฏจัดว่าเขาสุดในบรรดาอาบัติทั้งปวง คือเป็นการกระทำอันไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ แต่หากแสดงฤทธิ์ชนิดจัดจากกลวงหวังลาภสักการะชื่อเสียง อย่างนั้นโทษจะกระโดดจากเบาสุดเป็นหนักสุด คือเข้าขั้นอาบัติปาราชิก ขาดจากความเป็นพระชนิดที่กลับมาบวชใหม่ไม่ได้อีกเลย

แพตริอิ่งใจครุ่นหนึ่ง ก่อนตอบเกาทัณฑ์ถึงสิ่งที่ยังค้างคา

“ไว้ถ้ามีโอกาส คุณถามจากท่านเองดีไหมคะ? ดิฉันไม่กล้าเดาใจท่าน ถ้าพูดผิดเดี๋ยวจะเป็นบาปเปล่า ๆ”

เกาทัณฑ์หัวเราะ แม้ไม่ทราบเหตุผลที่หล่อนบ่ยเบียงแน่ชัด เขาก็ได้เห็นคุณสมบัติข้อหนึ่งของหล่อน นั่นคือความระมัดระวังทุกคำพูดและการกระทำของตนเอง พอรู้ข้อบ่งหรือกว่าในโลกนี้มีหลายสิ่งทำแล้วให้คุณอนันต์แต่ก็อาจขึ้นโทษมหันต์ ทว่ากรณีนี้แค่หล่อนตอบคำถามเขาสองสามคำ จะไปเกิดผลลบผลร้ายชนิดใดได้

“คุณยื่นตาแพแล้วเหมือนคนรู้ดีสารพัดเลยนะ แบ่งปันให้ผมรู้มั่งสิว่าแพเก็บอะไรไว้บ้าง”

“น้อยค่ะ น้อยมาก อย่างว่าถ่อมตัวเลย ดิฉันอ่านน้อย ฟังน้อย แล้วก็รู้เห็นคับแคบ ถ้าอยากได้ความรู้แจ่มแจ้งแทงตลอดล่ะก็ คุยกับหลวงตาแขวนหรือคุณปู่สิคะ”

สำเนียงอันเปี่ยมไปด้วยความจริงใจและตรงไปตรงมาของหล่อนทำให้เขาสายหน้ากับตนเองเหมือนอับจน

“ทราบจากปู่ว่าแพเรียนครู...แหม่คุณสมบัติที่ดีของครูอยู่ข้อหนึ่ง คือไม่พูดอย่างคนรู้มาก แต่จะพูดอย่างคนรู้อจริง”

เขาเริ่มสงบบ้างแล้ว สงบพอที่จะนั่งไขว่ห้างให้สบายอารมณ์ขึ้น หญิงสาวไม่ได้ตอบประการใดกับคำสวดอิทธิยาของเธอรูทราของเขา

“แต่ความรู้ที่ถึงน้อยก็เป็นทุนไว้เพิ่มวันหน้าได้ แค่เพียงให้เฉพาะส่วนที่แพ้ หรืออย่างน้อยคาดคะเนจากที่เคยรู้ ก็ถือว่าเป็นการจุดแสงสว่างให้คนที่ยังมีศรัทธา จริงไหม?”

แพตริคถอนใจ

“อยากรู้อะไรคะ?”

“หลวงคาเวอนท่านทำได้ยังไง?”

หญิงสาวกะพริบตาเนิบช้า

“ตามตำรา เมื่อมนุษย์ทำสมาธิได้อยู่ถึงระดับหนึ่ง กระแสจิตจะผันกรวมหนักแน่นทรงพลังมหาศาล พังจับสิ่งใดที่มีอำนาจเหนือสิ่งนั้น หากพังไฟแน่วจนจิตกลายเป็นไฟ มีไฟอยู่ในจิต กระทั่งจิตทรงอิทธิพลอยู่เหนือเดโชธาตุนอกตัว ก็อาจบันดาลความร้อนให้เกิดขึ้นจริงได้ตามปรารถนา

ท่านองเดียวกับดิน น้ำ และลม ขอเพียงฝึกจิตจนมีธาตุเหล่านี้ขึ้นใจ กระทั่งเข้าใจอำนาจของคนที่มีเหนือธาตุเหล่านี้ ก็อาจใช้จินตนาการปรุงแต่งให้เกิดความเป็นไปต่าง ๆ ตามต้องการ เนื่องจากจิตวิญญาณมีความสัมพันธ์แนบแน่น และอยู่เหนือดิน น้ำ ลม ไฟ โดยเดิม”

คล้ายปรากฏพานทองแห่งการยอมรับศรัทธาขึ้นที่กลางใจ เหมือนมีความทรงจำเก่าวูบไหวขึ้นมาจากกลางสมอง ราวกับภายในนั้นแจ้งประจักษ์สิ่งที่หล่นพุดถึงอยู่แล้ว แต่เพิ่งถูกเปิดเผยในบัดนี้ เกาทัณฑ์ยื่นคืบน้อย ๆ และเงี้ยวตั้งใจฟังเต็มที่

“หลวงคาเวอนเป็นพระปฏิบัติ ผ่านแนวทางกรรมฐานมานานชั่วชีวิต คนใกล้ชิดจะทราบที่ท่านมีอภิญญาประเภทรู้อารมณ์จิต คือใครกำลังคิดอะไรอยู่ หรือมีอารมณ์ชนิดไหนนี้อ่านออกหมด ดิฉันเองก็ประจักษ์กับดวามหลายหน เพียงแต่นี้ไม่ถึงว่าท่านจะ...มีอภิญญาแก่กล้าขนาดนี้”

เกาทัณฑ์ยกมือลูบคาง

“นิยามของอภิญญาคืออะไรคะ?”

“ความรู้ยิ่งที่ได้มาจากอกิจิต เป็นจิตในอีกฐานะหนึ่งที่อยู่สูงเหนือสามัญจิตอย่างพวกเรา มีอยู่ทั้งหมดหกชนิด ชนิดแรกก็เช่นที่เห็นหลวงคาเวอนบันดาลลมไฟ เรียกว่าเข้าข่ายวิธีแสดงอิทธิฤทธิ์ ชนิดที่สองคือหุทิพย์ ชนิดที่สามคือญาณรู้ใจคนอื่น ชนิดที่สี่คือญาณระลึกชาติ ชนิดที่ห้าคือตาทิพย์ และชนิดที่หกคือความรู้วิธีที่จะทำให้เกิดธรรมชาติแห่งการล้างกิเลสออกจากใจอย่างเด็ดขาด...”

เมฆกลางฟ้าเคลื่อนคล้อยจากการบดบังดวงอาทิตย์ แสงแดดที่แผดกล้าส่วนหนึ่งฉายลอดเงาไม้ลงมาเป็นลำ พร้อมกับขณะเดียวกันกับวูบสายลมร่าเริงผ่านสองหนุ่มสาว

“ธรรมชาติแห่งการล้างกิเลส?”

เกาทัณฑ์ทวนคำของหล่อนแล้วเบา คล้ายมีกลิ่นปฏิสระทอนก้องอยู่ในหัว ทำให้ง่วงงัวงมไปชั่วขณะ

“สิ่งนี้ไซ้ใหม่ ที่เรียกว่ามรรคผล?”

นำแปลกที่เนื้อหาทางพุทธศาสนาในคำราที่เคยศึกษาในชั้นเรียนมัธยมค่อย ๆ ทอยขึ้นสู่จิตสำนึกที่ละลอกอย่างเป็นไปเอง

หญิงสาวพยักหน้า

“ละ อภิญญาขั้นสุดท้ายนี้เป็นอภิสิทธิ์เฉพาะผู้เดินตามทางอริยมรรค เพิ่มขึ้นจากอภิญญาห้าของฤาษีโพธิธรรมดา”

“ถ้าผมจำไม่ผิดและเข้าใจไม่คลาดเคลื่อน การระล้างกิเลสนั้นก็มิลำดับขึ้นเหมือนกันไซ้ใหม่? ไม่ใช่ล้างทีเดียวสะอาดบริสุทธิ์ได้เลย”

แพตริทริกทวนถ้อยคำที่ปู่ชนะเคยแจกแจงครู่หนึ่ง ก่อนเริ่มถ่ายทอดด้วยใจเคารพธรรม

“ธรรมชาติการล้างมีสี่ครั้ง พระพุทธเจ้าบัญญัติเรียกครั้งแรกว่า โสคาปัตติผล เมื่อเกิดขึ้นแล้วยังมีโลก โกรธ หลงอยู่เหมือนตอนเป็นคนธรรมดา เพราะธรรมชาติจิตยังยึดติดกับอารมณ์ได้แนบแน่นอยู่ ต่างแต่เข้ากระแสพระนิพพานแล้ว ฐนิพพานแล้ว ที่ยังที่จะหมดกิเลสสิ้นเชิงในกาลต่อไป ครั้งที่สองเรียกสกทาคามีผล เกิดขึ้นแล้ววาระ โทสะ โมหะเบาบางลงมาก เพราะธรรมชาติจิตแยกจากอารมณ์ได้ง่ายเอง

ครั้งที่สามเรียกอนาคามีผล เกิดขึ้นแล้วหมดกามราคะ หมดโทสะอย่างสนิท เพราะธรรมชาติจิตมีความสม่ำเสมอในกระแสสมาธิ แต่ยังมีโมหะขั้นละเอียด เพราะอวิชชายังบดบัง ยังหลงคิดว่าตนเป็นนั่นเป็นนี่ ส่วนครั้งที่สี่...ครั้งสุดท้าย เรียกว่าอรหัตตผล เมื่อเกิดขึ้นแล้วจิตแทงขาดจากความครอบงำทั้งปวง แม้อวิชชาว่ากายนี้ใจนี้คือบุคคลเราเขาก็ไม่ปรากฏสักนิดเดียว จิตบริสุทธิ์ตั้งมั่น คงที่ถาวรจริง ไม่กลับคืน ไม่ปฏิรูปเป็นอันอีก”

ด้วยน้ำหนักคำ การให้จังหวะวรรคตอนอันกลมกลืน และวิธีออกเสียงควบกล้ำชัดเจนน่าฟัง รวมแล้วได้ผลเป็นลีลาการถ่ายทอดที่ถูกรับรู้และคล้อยตามได้ง่ายดาย จนเกาทัณฑ์ต้องลอบมองอย่างแอบอิงในความเป็นสตรีที่ก่อปรพร้อมทั้งรูปสมบัติและคุณสมบัติชั้นเลิศของหล่อน

กระแอมทีหนึ่งอย่างพยายามเอาตัวเองออกมาจากบ่วงเสน่ห์ที่หล่อนมิได้มีเจตนาคล้อง

“หลวงดาท่านเป็นพระอรหันต์หรือเปล่าล่ะ?”

“นั่นแหละละสิ่งที่ดิฉันตอบไม่ได้อย่างแน่นอน และก็ไม้อาจเอื้อมที่จะเดาด้วย ใครจะเป็นพระอริยบุคคลระดับไหนนั่นท่านรู้อยู่แก่ใจ แต่สิ่งหนึ่งที่ดิฉันบอกได้ก็คือผู้สามารถแสดงฤทธิ์ไฉจะต้องพระอริยบุคคลเสมอไป อย่างที่บอกแล้วว่าอภิญญานั้นมีหลายชนิด และก็แยกกันเด็ดขาด บางท่านอาจมีหนึ่งอย่าง บางท่านอาจมีหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับวาสนาเฉพาะตัว ถ้าท่านมีบารมีสูงมากก็อาจมีอภิญญาครบพร้อมทั้งหก คือมีความสามารถพิสดาร แล้วก็เป็นพระอรหันต์ด้วย ซึ่งเท่าที่รู้...หายากมาก”

อีกระลอกสายลมหนึ่งพัดผ่านมา เกาทัณฑ์เห็นหล่อนทอดตามองกิ่งไม้ไผ่ เห็นความสงบใจในดวงตาสวยหวาน ดูที่หล่อนเป็นคนมีความสุขได้ง่ายๆอย่างน่าอัศจรรย์ ใครอยู่ใกล้ก็พลอยรู้จักความสงบขนิคนั้นตามไปด้วย

“เพราะอะไรละ เมื่อมีพลังจิตสูงพอ ทุกอย่างก็น่าจะอยู่ในวิสัยไม่ใช่หรือ หากมีกำลังจิตสูงขนาดลือลือญาขั้นสุดท้ายได้ ก็น่าจะครอบคลุมนิยามขั้นต้นทั้งหมดเหมือนกัน อ้อ...นี่คิดเอาตามการคาดหมายของผมนะ ว่าสิ่งที่คุณน่าจะครอบงำสิ่งที่อยู่ล่าง ๆ ลงมา”

“อภิญญาขั้นสุดท้ายที่มีไว้ล้างกิเลส นั้น จัดว่าประเสริฐสุด แต่ใช้ว่าทรงอำนาจครอบงำสูงจนจะคนละอย่างกันเลย เหมือนคนจบปริญญาแล้ว ทำงานรับผิดชอบตัวเองได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องเล่นกีฬาเก่งเท่าเด็กมัธยมบางคน อย่างที่บอกแต่แรกว่าอภิญญาแต่ละชนิดแยกเป็นเอกเทศจากกันเด็ดขาด ไม่อิงอาศัย หรือมีอย่างหนึ่งแล้วต้องมีอีกอย่างด้วย

และตามที่เคยได้ยิน พระอริยบุคคลท่านไม่ค่อยนิยมเรื่องฤทธิ์เดชกันเท่าไรหรอกค่ะ เพราะเป็นเรื่องสนุกเกินไปสำหรับดวงจิตที่รักสุญญตาของท่าน ผู้ที่ชอบเรื่องพรรณนี้โดยมากเป็นพระโพธิสัตว์ พวกท่านมีบารมีสูงกว่าพระอริยบุคคล บรรณาความ เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตเบื้องหน้า ไม่อยากถึงนิพพานด้วยการเป็นสาวก ต้องการถึงด้วยตนเองกับทั้งสามารถนำพาคนอื่นไปด้วยมาก ๆ แล้วก็มีอิทธิบาททางจิตสูง อุดมด้วยอิทธิบาทสี่เหมาะกับการเล่นฤทธิ์เล่นเดชสร้างบารมี”

เขาเคยได้ยินคำว่า ‘พระโพธิสัตว์’ มาหลายครั้งหลายครา แต่คราวนี้ฟังดูมีความพิเศษน่าฉงน อาจเป็นเพราะหล่อนโยมมาเกี่ยวข้องกับฤทธิ์อภิญญา หรือเพราะหล่อนชายของคุณสมบัติด้วยการบวกล่าว่า ‘อิทธิบาททางจิต’ เข้าไป เขาชอบคำนี้ เพราะปลุกเร้าสำนึกในอรรถาทั้งส่วนต้นและส่วนลึกเอาเรื่อง

โดยนัยการจาระไนไขความของหญิงสาว เกาทัณฑ์เกือบสรุปว่าหลวงตาแขวนไม่ใช่พระอรหันต์ ท่านเป็นพระโพธิสัตว์ นั่นเป็นอีกจุดหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับเขา เพราะส่วนลึกรู้สึกว่าคุณห่างไกลจากคำว่า ‘อรหันต์’ พิกุล สัมผัสแผ่เต็มที

“พระโพธิสัตว์นี้ทำยังไงถึงจะได้เป็นอะ?”

“ก็...”

หล่อนอีกอกไปชั่วขณะ เมื่อหันมาเห็นดวงตาคำลึกลับที่ฉายอำนาจประหลาดของเขา

“แค่อยากเป็นก็ได้เป็นตอนนั้นแล้วละค่ะ”

เกาทัณฑ์เล็กก็เล็กน้อย

“ง่ายขนาดนั้นเลยหรือ?”

“ค่ะ” คิดหาอุปมาอุปไมยเป็นครู่ ก่อนอรรถาธิบาย “เหมือนตื่นเช้าตั้งใจว่าวันนี้จะทำแต่ความดี ขณะที่คิดนั้นก็เป็นคนดีแล้ว ยังไม่ต้องลงมือก่อกุศลด้วยการพูดหรือลงมือกระทำจริง”

“แต่ระหว่างวันพอเจอเรื่องขี้ใจให้เขวอยากทำชั่ว ก็เปลี่ยนเป็นคนชั่วได้ใช่ไหม?”

ชายหนุ่มแย้งเบา ๆ ตามความน่าจะเป็น

“ค่ะ ชาวพุทธทั่วไปเมื่อศึกษาพุทธศาสนา เห็นคำของพระธรรมคำสอน เห็นคุณของพระพุทธองค์ที่โปรดไว้ในยัสต์ว่าได้มากมาย บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์กว้างขวาง หลายคนก็นึกปรารถนาจะทำเช่นนั้นบ้าง โดยมีความคิดอุทิศตนเป็นทานแก่หมู่ชนไม่เลืก

หน้าเป็นที่ตั้ง ก็ได้จัดชนิดที่เป็นพระโพธิสัตว์แล้ว แต่แค่เพียงด้วยเจตจำนงและแรงปรารถนาประการเดียว ยังไม่เพียงพอที่จะได้เป็นพระพุทธรเจ้าในอนาคตชาติหรือไม่ ท่านให้เรียก ‘อนิยตโพธิสัตว์’

หลังจากอนิยตโพธิสัตว์ผ่านการเวียนว่ายตายเกิด บำเพ็ญคุณงามความดี พบพุทธศาสนาหลาย ๆ ครั้ง เข้า เห็นพุทธคุณแล้วปลาบปลื้ม คิดปรารถนาจะทำมหากรรมเช่นพระพุทธรเจ้าข้าแล้วข้าเล่า จนเงากรรมที่ทอดยาวไปเบื้องหน้าแจ่มชัดพอ กับทั้งได้พบพระพุทธรเจ้าสักพระองค์เพื่อตรัสพยากรณ์ เป็นกำลังใจให้ทราบชัดว่าตนเที่ยงที่จะเป็นพระพุทธรเจ้าองค์หนึ่งในอนาคตแน่แล้ว อย่างนั้นจึงจะเรียกว่าเป็น ‘นิยตโพธิสัตว์’ เหตุที่มันใจก็เพราะคำของพระตถาคตนั้นไม่เป็นสอง เมื่อตรัสว่าสิ่งใดจะเกิด สิ่งนั้นเหมือนเกิดแล้ว รอแต่เวลาคลี่คลายมาถึงเท่านั้น”

เกาทัณฑ์กะพริบตาสองหน

“ที่แรกผมนึกว่าพระโพธิสัตว์หมายถึงผู้มีจิตใจประเสริฐสูงส่งหาที่มิได้ หรือเทพเจ้าในตำนานซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือมนุษย์อะไรทำนองนั้น”

“ถ้านับกัน โดยนัยของขณะจิตที่คิดเสียสละ อธิษฐานขอเป็นพระพุทธรเจ้าเพื่อนำเวไนยสัตว์ให้พ้นทุกข์ ตัวเองคือครีونทรมานเนื่อนานอย่างไรช่าง ต้องถือว่าเป็นผู้มีจิตใจประเสริฐสูงส่งจริง ๆ ละ ท่านว่ากำลังใจต้องยิ่งใหญ่เหมือนแผ่นฟ้ามหาสมุทร”

“ฉะนั้นควรสันนิษฐานว่าเมื่อเป็นนิยตโพธิสัตว์แล้ว จะต้องมิมีเสียสละ ประเสริฐสูงส่งสมมุติความดีดั้งเดิมใช่ไหม?”

แพคริมองเขาด้วยแววเนิ่งครู่หนึ่ง ก่อนตอบเรียบๆว่า

“ก็ไม่จำเป็นนักหรอกละ บางชาติอาจเด่นเพียงบารมีด้านใดด้านหนึ่ง บางชาติอาจเด่นหลายด้าน หรือบางชาติก็แทบไม่มีโอกาสสะสมอะไรเพิ่ม โดยเฉพาะเมื่ออยู่สูงหรือต่ำกว่าภูมิมนุษย์”

“เอ...ถ้าการปรารถนาเป็นพระพุทธรเจ้าต้องใช้เวลาเป็นชาติ ๆ อย่างนี้ก่อนอื่นต้องเชื่อเรื่องเวียนว่ายตายเกิดใช่ไหม?”

“ละ ถ้าขาดปัจจัยให้พร้อมลงอธิษฐาน เช่นขาดความแจ่มแจ้งถ่องแท้เกี่ยวกับภพชาติและการเวียนว่ายตายเกิด ก็ไม่เกิดจิตคิดปรารถนาขึ้นมาได้ตามจริงหรอก”

เกาทัณฑ์เม้มปาก กะพริบตาถี่ ๆ

“ถามหน่อยนะ แพเชื่อเรื่องชาติก่อนชาติหน้ารีเปล่า?”

“ละ...เชื่อ”

“เรื่องทำนองนี้มีวิธีพิสูจน์ที่แน่นอนไหมอะ?”

“มี...แต่ยากมาก อย่างที่เมื่อก็คุยกันไปแล้วไงละ การระลึกชาติเป็นอภิญาชนิดที่สี่ หากทำสมาธิจนแก่กล้าเข้าขั้นอภิจิต ก็ฝึกระลึกเอาได้”

“แพเห็นด้วยตัวเองแล้วจากอภิญาชนิดนั้น?”

คราวนี้หล่อนส่ายหน้า ทำให้เขาผิดหวังเล็กน้อย

“งั้นเล่าให้ฟังถึงเหตุจูงใจให้เชื่อหน่อยได้ไหม?”

พอเห็นหญิงสาวทำทีอึดอัดที่จะเฉลย ก็ปลอบแถมคะยั้นคะยอ

“อย่าเข้าใจว่าชักใช้ไล่เลียงวุ่นวายเลยนะ ผมเห็นแพอยู่ใกล้ซัดผู้ใหญ่อายุธรรมถึงสองท่าน คงไม่ใช่สักแต่เชื่อตามตำราหรือโบราณว่าไว้ หากมีหลักการที่ขยายความคิดผมให้กว้างขวางตามได้ ก็อาจเป็นประโยชน์ เปิดหูเปิดตา เหมือนอย่างที่ประจักษ์อิทธิฤทธิ์ อภิญญาจากหลวงตาท่านมาแล้ว”

แพตรีทอดจับใบหน้าของเขาเต็มหน้าผาก จนเกาทัณฑ์ให้หงนขึ้นมาอีกคำรบว่าแฝงเลศนัยชนิดใดไว้กันแน่ รู้ว่าหล่อนคิดแต่คิดอะไรไม่รู้มีขวัญให้ถูกอกถูกใจเสียจริง เดี่ยวก็ฝึกอภิญญาอ่านใจคนมาเจาะดูเสียหรือ

นานครู่หนึ่งก่อนหล่อนจะตอบเสียงน่ม

“มีบางสิ่งในชีวิตที่ทำให้ดิฉันรู้ว่า ‘ใช่’ แต่ขอให้เป็นเรื่องเฉพาะตัวเถอะค่ะ อย่าเชื่อหรือ ไม่เชื่อเรื่องพวกนี้เพราะถามจากคนอื่น ผู้รู้ท่านไม่สรรเสริญ”

“แพปิดเป็นความลับอย่างนี้ ถ้าผมอยากรู้ หรือเชื่อมั่น ได้เหมือนแพบ้าง จะทราบยังไฉนว่าต้องเริ่มจากตรงไหน?”

ถามยิ้ม ๆ แบบให้เห็นว่าเขาออนขอคำตอบดี ๆ แพตรีมองคนช่างซักอยู่พักหนึ่ง ก่อนเอ่ยทั้งสายตาดำจับอยู่กับใบหน้าเขาสนิท

“บางเรื่องคงเป็นวิถีทางเฉพาะตัว เหมาะสำหรับคนบางคนเท่านั้นมั้งค่ะ ถึงใช้คำอาบทเดียวกัน ต่อให้สวดร่วมเรียงเสียงข้าง ก็อาจให้ผลแตกต่างเป็นคนละแนว”

ชายหนุ่มอึ้งงันด้วยความแปลกใจ อุบาทวนหรือเปล่านั้น ตอนท้ายคล้ายสำเนียงหล่อนแปร่งปร่าไป และปุบปิบเหมือนเขาถูกรายล้อมด้วยกระแสเส้าที่กระเจาจางมาจากหล่อน เมื่อกี่ยังเย็นสนิทเหมือนสายธารสะอาดใสอยู่แท้ ๆ

“อะ...เอาเป็นว่าผมใช้ชีวิตเดียวกับแพไม่ได้ ช่างเถอะ ใครจะรู้ ผมอาจมีพรสวรรค์ในเรื่องการระลึกชาติเป็นพิเศษ ถ้าขอฝึกกับหลวงตาเขานอาจสำเร็จภายในครึ่งชั่วโมงก็ได้”

มีแวบสมเพชจากดวงตาที่เคยวางอุเบกขาเป็นนิจ แต่ก็จางหายไปอย่างรวดเร็วจนเกาทัณฑ์ไม่แน่ใจว่าแวบชนิดนั้นเกิดขึ้นหรือเปล่า เขายิ้มชนิดหนึ่ง อยากให้หล่อนรู้เห็นว่าที่ผ่านมา เมื่อตั้งใจจริงแล้ว เขาเป็นทำได้สำเร็จเสมอ แม้ต้องใช้ความพยายามจนดูเหลือวิสัยปานใดก็ตาม

ชายหนุ่มผินหน้าไปทางทิศที่ตั้งของวัดทางนฤพาน สายลมเย็นหอมมาอีกระลอก คราวนี้แรงกว่าครั้งก่อนๆจนเหมือนพัดพาบางส่วนในตัวเขาปลิวหายไปด้วย

เว้นระยะระบายนหายใจยาวอย่างคนที่ผ่อนคลายลงได้ชั่วขณะหนึ่ง

“วัดในกรุงเทพฯ นี้มีแต่ชาวบ้านนุ่งจีวร หากพระไม่ค่อยเจอ เล่นเอาผมนึกว่าโลกสิ้นพระเสียแล้ว ตอนเด็ก ๆ เคยชอบใส่บาตรเหมือนกัน แต่โต ๆ มานี้ไม่เคยเลย เพราะเห็นพวกชาวบ้านนุ่งจีวรแล้วเสื่อมศรัทธา”

แพตริฟิงเขาพูดโดยปราศจากความเห็น

“เรื่องคิดจะบวชตามประเพณียิ่งไปกันใหญ่ ผมไม่ใช่คนยึดถือความเชื่อสืบต่อกันมา จะทุ่มเททำอะไรต้องเห็นประโยชน์ตามจริง เคยเข้าไปเยี่ยมเพื่อนที่ลาบวชสิบห้าวัน เห็นสภาพแล้วอายแทน คือมันขอข้าวจากชาวบ้านกินไปวัน ๆ อย่างกับ...”

เกือบหลุดคำพูดก่อนข้างแรงออกไป หากแต่ยังไว้เมื่อจังหวะนั้นพอดีกับที่เหลือบมาเห็นดวงหน้าสงบละมของหญิงสาว

“...อย่างกับสิ้นปัญญาต้องลงข้าวชาวบ้าน”

ต่อคำพูดตัวเองจนจบอย่างไม่ชอบค้ำคา ทว่าคิดแปลงให้นุ่มนวลลงกว่าที่ตั้งใจพูดแต่แรก

พอเขาเงิบหล่นก็เงิบ สบตากันพักใหญ่ เขาว่าเขาเห็นรอยระคายซ่อนอยู่เบื้องหลังประกายอ่อนและเปี่ยมไมตรีจิตแน่ ๆ ตาไม่ผาด ไม่ได้คิดไปเอง อยากถามตรง ๆ ให้หายข้องใจ แต่จะป้อนคำพูดอย่างไรดีละ...

แพโทธผมหรือเปล่านี?

มีความคิดอะไรที่ผมควรจะต้องรู้ตัวบ้างไหม?

ผมทำให้แพรำคาญมากกระมัง?

คำถามวิ่งวนอยู่แต่ภายในขอบขั้วของตนเอง แต่ก็อาจสื่อผ่านประกายยิ้มในดวงตาออกไป เมื่อต่างฝ่ายต่างนั่งในความแปลกหน้าทีคล้ายเคยคุ้น สุดท้ายก็เหมือนลองดีกันอยู่ในที ต่อเมื่อนานครู่หนึ่งหญิงสาวจึงเป็นฝ่ายเลี้ยวไปเมื่อเห็นว่าหาสาระมิได้

“นี่ก็ออกแล้ว!”

แพตริสะอึ้งนิด ๆ อยู่ไม่อยู่เขาก็แก้งัดบเข่าจาด ระเบิดอุทานดัง ๆ รวากับพวกเชียร์มวยคู่

“หลายปีก่อนที่ผมเคยมาเชื่อมปูกับพ่อ เห็นเด็กผู้หญิงผมม้านั่งบิบนวดปูบนเรือนก็แพนี่เอง แพเปลี่ยนไปเสียจนผมเห็นทีแรกจำไม่ได้ซะนี่”

คราวนี้หญิงสาวปรายตาเถียวผ่านเขาแวบหนึ่ง เป็นแวบที่เขย่งรอยงุ่นซึ่งอย่างไม่ปิดบังเป็นครั้งแรก

แต่ขุ่นที่เขาแก้งัดให้ตกใจเดี๋ยวนี้ หรือขุ่นที่เขาทำสิ่งใดไว้เมื่อหนไหนนี้ยังน่ากังขาอยู่...

“ผิวสวยขึ้นราวกับเป็นคนละคนเลย แพว่าเป็นอิทธิพลของพระศาสนาหรือเปล่า ใครปฏิบัติก็เห็นผลดีทันตาอย่างนี้เอง”

หล่นคงถูกผู้ชายรุมจับอยู่ทุกเมื่อเช่วันจนชินจนกระทั่ง จึงมีสีหน้าท่าทางเป็นปกติทุกอย่าง

“ถ้าจับแพไปออกราชการธรรมะทางทีวี คิดอาชญากรรมอาจลดลงก็ได้ล่ะ คุณนี่เลย ไม่ยิ้มก็เหมือนยิ้ม ตอนชักชวนใครทำดี ชื่นขันว่าสวรรค์มีจริง ลูกเด็กเล็กแดงคงเชื่อหมด”

แมงมวงอนยังเฉยเมย ริมฝีปากปิดสนิท แน่เน็งราวกับดิ่งอยู่ได้น้ำ เกาทัณฑ์ชักนึ้กสนุก อยากคูชิว่าคอนหล่อนหมั่นไส้ใครจนหน้าเขียว จะออกหัวออกก้อยอย่างไร

“ว่าไปแล้วผมนี่ก็เป็นคนใจบุญสุนทานอยู่เหมือนกันนา ของแบบนี้ถึงไม่ปรากฏชัดให้คนอื่นเห็น แต่เราก็อารู้สึกอยู่ในใจ...”

คำท้าย ๆ กล่าวลากช้าพร้อมกับโหยงมือเกาะอก

“ถ้าผลกรรมคิดตามเรามาแต่ชาติปางก่อนจริง ก็เป็นเรื่องน่ายินดีที่ได้ประจักษ์ว่ามีบุญตามมาอุปถัมภ์ผมแล้ว ชาตินี้เกิดมาไม่เคยรื้อนเรื่องความเป็นอยู่ ถึงเวลาก็ได้ปูฐั้ทางธรรมะ ได้แพพาไปพบพระดี เรียกว่าบุญต่อบุญ เห็นได้ชัดว่าชาติหน้าเกิดใหม่คงหล่อเหล่าเหมือนพระเอกหนังอย่างทีละก็หลวงตาท่านชมอีก”

รู้สึกรื่นรมย์เมื่อเห็นมุมปากของหล่อนเบะนิด ๆ จนได้ ผู้หญิงคนนี้นั้นขนาดเบะปากยังสวยเลย เพิ่งซึ่งว่าจิตใจที่งดงามอย่างแท้จริงย่อมไม่ปรุงกิริยาน่าซังออกมา แม้เขม่นใครสุจะกลั่นก็ตาม

ขณะที่กำลังจะทำก้อรอกก้อคึกเป็นเรื่องเป็นราวอยู่นั้นเอง ก็ให้มีเสียงซัดจ้งหวะดังมาจากหน้าประตูรั้วเสียก่อน

“พี่แพะ”

เกาทัณฑ์เห็นหญิงสาวเหลียวไปตามเสียงเรียก ม่านคาเบิกกว้างด้วยความยินดี

“มด!”

หล่อนร้องออกมาเสียงแหลม ก็ไม่เบาหนักหรือสำหรับความดีใจของผู้หญิงคนหนึ่ง เกาทัณฑ์เหลียวตาม ต้องชะโงกนิดหน่อย เพราะดันไม้บัง แตะรีบริบดุกออกไปหาเด็กหนุ่มคนนั้นทันที ดูท่าว่าจะลืมนิทไปเลยว่ามีเขานั่งอยู่ด้วย

“เป็นไง กลับมาถึงเมื่อไหร่?”

ห่างกันแค่เกาทัณฑ์ได้อินถนัด เห็นผู้เป็นอาคันตุกะหน้าเรียลงเมื่อหันมาสังเกตเห็นเขาเข้า นายคนนั้นกระซิบบอแบบที่หญิงสาวได้ยินเพียงคนเดียว

“ไม่ทราบว่ามีพี่แพะแจก นึกว่านั่งคนเดียว ขอโทษที่เรียกซะ”

หญิงสาวยังอ้อมอ้อม ใจบุญแจเปิดประตูปรับแจกใหม่หน้าตาเฉย

“เข้ามาก่อน”

นั่นเป็นจ้งหวะเดียวกับที่เกาทัณฑ์ลุกขึ้นยืน

“ผมขอตัวขึ้นไปหาคุณปู่ซะแพะ”

ฝืนทำเสียงเป็นปกติ แต่คนคุยด้วยมาก่อนรู้ว่าก้อรองลงกว่าเดิมซะ

“ค่ะ”

ได้เห็นเรียวปากกลุ่มชายเป็นรอยยิ้มรื้นเหมือน โลงอก ยังผลให้แสบคันคะอิกที่กลางอกแทบคืนแล้ว เกาทัณฑ์ก็กลับหลังหัน ก้าวคุ่มขึ้นเรือนทันที สติขาดหาย ออกใจไหวสั่น เดินอย่างไม่เป็นอันรู้ว่าเดินไปทำไม ขนาดเห็นปู่ยังไม่รู้เลยว่าเห็น

“อ้าว! ว่าไงนายเค้ มาอีกแล้ว”

เกาทัณฑ์ได้สติ ยกมือไหว้ปู่แล้วนั่งลง หน้าตาหม่นหมองจนปู่ต้องทัก

“ไปทำอะไรมาละนี่ หน้าตาถึงได้ซ้ำ ๆ พิกล วันนี้โชคไม่เข้าข้างรีง?”

ผู้เป็นหลานยิ้มไม่ออก

“สบายดีหรืออะปู่?”

ถามเสร็จก็คิดได้ว่าเพิ่งมาเยี่ยมปู่เมื่อวาน คำถามนี้เอาไว้สำหรับคนไม่เจอกันนานๆต่างหาก จึงรีบกลบเกลื่อนก่อนปู่ทันตอบ

“ผมซื้อของกับเงาะมาฝาก”

ว่าแล้วก็แทบตบหน้าผากตัวเอง เพราะกระเช้าผลไม้ยังอยู่ในรถ ลืมนำติดมือขึ้นมาด้วย นี่เดินขึ้นเรือนตัวเปล่าแท้ ๆ คับบอกออกไปแล้ว

ปู่ชนะพยักหน้า

“อือม ขอบใจ วางไว้แถว ๆ นั้นแหละ เดี่ยวหิวแล้วจะกิน”

ปู่ช่วยแก้ก้อหรือประชดก็ไม่ทราบ เกาทัณฑ์รู้สึกแน่นหน้าอกจนต้องแค้นหัวเราะระบาย

“ปุ่นั่งอยู่แต่บนนี้ทั้งวันไม่เบื่อมันหรือไงอะ?”

ถามด้วยเสียงพาล

“เฮ้! คนแก่จะให้ทำอะไรละ อยู่บนนี้ไม่ต้องไปนอนโรงพยาบาลหรือสถานเลี้ยงคุณชราให้เดือดร้อนลูกหลานก็ดีขนาดไหน แล้วอี”

โศกประสาทคล้ายไถ่หุดทำงาน ชายหนุ่มทอดคางมองออกไปนอกเรือนซิม ๆ เห็นแวบเดียวก็รู้ว่าสนิทกันขนาดไหน ส่งเสียงเรียกเสียงแหลมเปี้ยวไปเลย ยินดีปรีดาออกนอกหน้าเหมือนจะบอกเขาให้ทราบเป็นนัยอย่างนี้คงซัดพอแล้วกระมัง

น่าแปลก เขาไม่เคยย้หระเลยถ้าจะต้องครทำศึกชิงนางกับใคร แต่ทำไมแค่เห็นหน้าไอ้หนุ่มเมื่อวานชื่นท่าทางเหมือนไม่มีสตางค์ขึ้นรถเมล์คนนั้นที่เดียว ถึงกับรู้สึกเหมือนคนแพ้ทั้งที่ยังไม่ได้เริ่มสู้อย่างนี้ได้

จริงซี...รอยยิ้ม โลงอกที่มีเหตุมาหลักไสเขา มีคู่ตุนาหงันมาปรากฏอวดต่างหาก ที่บาดจิตบาดใจ กัดลึกเกินจะรับ คนอย่างเขา เคยเจออีมชนคนนี้เสียที่ไหน

“นั่นซีชะ” เขาต้องคิดทบทวนอยู่อึดใจว่าจะนึกได้ว่ารับคำปุ่เรื่องอะไร “ดีแล้วที่ปุ่แข็งแรงอยู่ตลอดเวลา มีหลานดี ๆ คอยดูแล ก็ยังงี้แหละ”

ปุ่ชนะจับน้ำชาซึ่งเห็นวางอยู่ข้างกายท่านเสมอ เกาทัณฑ์มองตาม แล้วจู้ ๆ ก็คิดถามท่าน

“คอนปุ่มีข้า ปุ่รู้สึว่าเป็นเรื่องยากลำบากไหมชะ ผมหมายถึงว่าเวลาเราเจอใครสักคนที่อยากอยู่ด้วยตลอดไป เราอ่อนไหวจนเห็นเรื่องซีฝงกลายเป็นเรื่องใหญ่โตเหลือเฟือเสมอหรือเปล่า?”

นัยน์ตาอันดำสนิทต่างจากผู้สูงวัยทั่วไปเล็งแลมายังชายหนุ่ม แล้วเบนไปทางอื่นเรื่องซ้ำ ก่อนหัวเราะเอื่อย ๆ ในลำคออย่างคนผ่านร้อนหนาวมาจนเจนใจ จะเพราะอะไรก็ตาม เกาทัณฑ์เกิดความอบอุ่นและเหมือนได้รับการปลอบประโลมจากเสียงหัวเราะต่ำทุมนั้น

“ก็เจอกันทุกคนแหละเดี๋ย”

ปุ่ชนะกล่าวในที่สุด เกาทัณฑ์นั่งฟังอย่างเงียบงัน

“และต่อไปเมื่อมีลูกเมียให้รับผิดชอบ แกจะย้อนมองกลับมาเห็นความเหลือเฟืออย่างเดียวนี่เป็นแค่ปัญหาขั้นเริ่มต้น เป็นเพียงหนึ่งในเรื่องราวอันยิ่งใหญ่ประจำชีวิตคู่ มันก็แค่ความรู้สึกวาววายนั่นแหละที่ใหญ่เกินตัวปัญหาไปจนถึงกับเห็นว่าเหลือเฟือ”

“หรือชะ”

เกาทัณฑ์เอ่ยรับเป็นทำนองทอดอาลัยระคนขบขันวิธีเล่นคลกของชีวิต พยายามเลื่อนตัวขึ้นนั่งตรงเมื่อร่างคล้ายจะเลื้อยตกเก้าอี้ลงไปทุกที

“เมื่อก่อนผมว่าบรรดาพรรคพวกที่จริงจังกับความรักนี้มันโง่เง่า” ชายหนุ่มยิ้มเฉย “แต่เดี๋ยวนี้ชักเห็นใจไอ้พวกนั้นขึ้นมาบ้างแล้ว”

ปลายเสียงของเขาหายไปลอย ๆ

“ถึงั้นแหละ” ปุ่ชนะว่า “เราจะเห็นใจใครได้จริง ๆ ก็ต้องมีหัวอกเดียวกันเสียก่อน ม่ายงั้นจะรู้ว่าความทุกข์ของเขาน่าเห็นใจยังไง”

“ถ้าคำสอนของพระพุทธเจ้าดับทุกข์ได้สนิทจริง ผมก็ชักเห็นค่าบ้างแล้ว”

เกาทัณฑ์ว่าแบบลอยตามลมไปแกน ๆ

“ยังไม่ต้องไปถึงขั้นดับทุกข์สนิทก็เห็นค่าเดี๋ยวนี้อี้”

น้ำเสียงทอดเนิบของปุ่มีแรงจูงใจให้ตามฟัง

“อย่างที่เรารู้กันวันก่อนไง เรื่องทุกข์เรื่องร้อนอะไรนี่แหละ วันนั้นยังว่าง ๆ ไม่มีตัวอย่าง ตอนนี่ทุกข์มาแสดงตัวแล้ว ลองดูที่อกใจของแกซี ถอดโขนของหน้าตาตัวตนออกไปให้หมด เหลือแต่ใจอย่างเดียว จะเห็นเองว่าหน้าตาความทุกข์เป็นยังไง”

เกาทัณฑ์สังเกตเห็นใจตนเอง เห็นความวุ่นอยู่กลางอกจริง ๆ

“ในทุกข์นั้นมีภาพใครคนหนึ่งปรากฏว่ามอยุ่ด้วยอะไรใหม่ล่ะ ใครคนนั้นแหละที่เขาเรียก ‘ต้นเหตุทุกข์’ ถ้าแก่นึกถึงภาพตัวต้นเหตุได้ ก็จะทำให้การยึดไว้เป็นอย่างไร พอรู้จักอาการยึดก็มองออกว่าจะปล่อยด้วยท่าไหน ปล่อยเมื่อไหร่ใจสบายวาบขึ้นมาเมื่อนั้น”

ชายหนุ่มนึกถึงดวงหน้าเด่นของหญิงสาวที่คล้ายคมมีดกรีดอก สัมผัสได้ถึงใจที่พุ่งเข้าสู่มโนภาพดวงหน้าหล่ออย่างแรง เห็นจริงเห็นจรงว่านั่นเองอาการที่จิตเข้ายึดเหตุ อันได้ผลเป็นความทุกข์ พอลองเปลี่ยนเป็นตรงข้าม ถอนอาการยึด อาการหลงหาเสีย ก็คล้ายมโนภาพงามที่ตามหลอกหลอนทุกขณะจิตพลอยสลายตัวเป็นอากาศธาตุไปด้วย สบายหัวอกขึ้นทันที

เหมือนปล่อยมือจากเชือกให้ว้าวหลุดลอยลม ไม่หนักมืออีกต่อไป

“ตัวปล่อยนั้นแหละที่ท่านเรียก ‘ทาง’ ตัวสบายที่ขึ้นมาแทนที่ความวุ่นวายใจนั้นแหละที่ท่านเรียก ‘ความดับทุกข์’ เมื่อทำได้ ก็เหมือนรู้จักอริยสัจสี่เบื้องต้นแล้ว”

เกาทัณฑ์กะพริบตาปริบ ๆ โล่งอกไปถึงไหน ว่างสบายอย่างน่าพิศวง เหมือนเส้นผมบังภูเขาถูกย้ายออก พันความเขลาที่เคยหวงต้นเหตุทุกข์ไว้คิดเดียว พอเลิกหวงได้ ปล่อยวางต้นเหตุออกจากใจได้ ก็กลายเป็นตรงข้ามทันที เหมือนพลิกฝ่ามือจริง ๆ

เมื่อชายชราเห็นผู้เป็นหลานกระจ่างใจในอริยสัจสี่ขึ้นมาเป็นครั้งแรก ก็กล่าวเสริม

“อุปาทานดับชั่วคราวก็ดับทุกข์ชั่วคราว เชื่ออุปาทานดับสนิทก็ดับทุกข์ได้สนิท แกจะเห็นคุณค่าของพระธรรมคำสอนมากกว่านี้ ถ้าได้รู้ และได้ประสบพบว่าความทุกข์รออยู่ท่ามกลางเขาในอนาคตร่วงอื่น ๆ อีกและอีก กับทั้งเห็นซึ่งว่าภาวะของการดับทุกข์อย่างสนิทนั้นแสนสบายเหลือเชื่อยังไง”

หลานชายตรงอึ้งเป็นครู่ ภาพบาดใจของหญิงสาวเวียนผ่านมาเข้าหัวอึกระลอก คราวนี้เขาไม่ตั้งใจขจัดทิ้ง ความรุ่มร้อนอ่อนใจก็เกิดขึ้นอีก จนต้องหัวเราะหึ ๆ

“ปู่ไม่ถามเลยนะว่าเธอที่เป็นต้นเรื่องคือใคร บ้านช่องอยู่แถวไหน”

“ถามไปทำไม ปู่เคยรู้จักผู้คนในชีวิตแก่สักรายเมื่อไหร่ พอแกบอกจะให้ปู่ร้องอ้อออกมายาว ๆ เหนอะ?”

ก่อนข้าง โล่งอกที่ปู่ไม่ระแคะระคาย ทั้งที่เรื่องมันจุดได้คำต่อแท้ ๆ

“ก่อนผนวช พระพุทธเจ้าท่านเคยมีทุกข์มามากหรือสะ ถึงต้องออกแสวงทางพ้นทุกข์”

“ก็แล้วแต่ว่าแกจะถืออะไรเป็นมาตรฐานวัดความทุกข์ อย่างถ้าเอาเรื่องความรักไปวัดละก็ พระองค์ท่านไม่ได้มีความทุกข์เหมือนอย่างแกหรอก ตรงข้าม พระองค์ทรงมีชายอันเป็นที่รัก พระนางมีคุณสมบัติเลิศเหนือสตรีนางใดในยุคเดียวกัน คิดเองง่าย ๆ นะ ขออนุญาตยกตัวอย่างใกล้ ๆ อย่างยายแพงของฉันทน์ นี่ไม่ได้หนึ่งในร้อยหรอก”

ชายหนุ่มสะดุ้งใจหวออยู่ภายใน เหลือบตามองปู่ก็ไม่เห็นพิรุณ จึงค่อย ๆ ผ่อนลมหายใจทีละน้อย พุดได้ตอบตามปกติ

“อย่างที่ปู่บอก ถ้าไม่ใช่ห้าวอกเดียวกันก็ไม่เห็นใจกัน พระองค์เผยแผ่พระสัทธรรมก็ด้วยต้องการให้ใคร ๆ พันทุกซ์ตามพระองค์ ที่นี้พระองค์มีทุกซ์อย่างไรละครับ...เรื่องครองราชสมบัติ?”

“เรื่องการทำงานและความสามารถทางโลกนะพระองค์ไม่ทรงเกี่ยวจนหรือก แกเคยได้ยินข่าวเด็กอัจฉริยะประเภทเรียนมหาวิทยาลัยตั้งแต่อายุสิบเอ็ดขวบ นั่นแหละ เท่าหนึ่งในร้อยหนึ่งในพันของพระองค์สมัยปฐมวัย แค่เรื่องครองบ้านครองเมืองนะสบายมาก เพียงแต่พระองค์ไม่ทรงยินดีในราชสมบัติและความเป็นพระเจ้าจักรพรรดิเท่านั้น”

เกาทัณฑ์เกือบจะหลุดคำถามว่า ‘รู้ได้อย่างไร’ ออกไป แต่ด้วยกำลัง โศกเลศร้ายันที่จะชัก ชายก็คิดว่าหลานสาวคนดีร้อยเท่า ตอนปฐมวัยก็เก่งกว่าเด็กอัจฉริยะยุคไฮเทคร้อยเท่า ปู่คงจำจากตำรามายชความตามอริยาศยักรรมมัง

“สรุปแล้วผมไม่เห็นเลยว่าพระองค์จะต้องเป็นทุกซ์ด้วยเรื่องอะไร ใช้สามัญสำนึกเอาได้นี้ครับ ผู้ชายสักคนดีพร้อมไปหมด แต่มิมีผู้ที่ต้องตาต้องใจให้อีกคน อย่างนี้จะมีผู้จักทุกซ์ยังงไหว”

“ทุกซ์ที่พระองค์มีเหมือนทุกคนคือเกิด แก่ เจ็บ ตาย ว่างละเต้”

ชายหนุ่มส่ายหน้าอย่างไม่เชื่อทันที

“ผมเคยเรียนมาซะ แล้วจากวันแรกที่เห็นเหตุผลของพระองค์ในแบบเรียนจนกระทั่งคิดอะไรเองได้ทุกวันนี้ ผมก็ยังไม่เชื่อจากต้นจนปลายว่าคนเราเห็นทุกซ์แค่นั้นแล้วถึงกับจากบ้านจากเมืองและสิ่งอันเป็นที่รักทั้งหลายเข้าป่าเพื่อแสวงหาทางหลุดพ้น พระองค์ต้องไม่ได้มีชีวิตอยู่ในโลกของความเป็นจริงแน่ถ้าถือว่าตำรากล่าวไว้ถูก”

เกาทัณฑ์เม้มปาก เห็นปุ้ยี้ ๑ โดยไม่ตอบโต้ ตอนนีเหมือนเครื่องคิด เขาว่าพอได้ใช้เหตุผล ได้พูดจาเสียบ้าง ก็ทำให้ความ โศก จางลงดีเหมือนกัน จึงนึกอยากว่าต่อตามความเห็นอันเต็มไปด้วยความรู้จักคิดของตนให้แตกกิ่งก้านยิ่งขึ้น

“ช่วยยี่สิบเก้าซึ่งยังหนุ่มแน่น ร่างกายแข็งแรงจนดาบทุกซ์ฝ่าฝาดตามลำพังได้ มีที่ไหนดจะสัมผัสทุกซ์อันเกิดจากความเจ็บความแก่ละครับ แล้วอย่างเรื่องที่พระองค์บรรยายธรรมก็เหมือนกัน ตำรากล่าวไว้คลุมเครือเหลือเกิน ตอนท่องหนังสือสอบนี้ผมสงสัยเป็นที่สุดว่า ขึ้นตอนในการนี้รู้วิธีบรรลธรรมของพระองค์เป็นยังง เพราะเบื้องต้นก็กล่าวว่าจะพระองค์หนีจากบ้านเมืองมาใช้ชีวิตแบบฤาษี แต่ทำ ๆ ไปก็เห็นว่ายังไม่ใช่ทางออกที่ถูก

เสร็จแล้วเกิดความคิดขึ้นใหม่ว่าถ้าลองทรมานตัวเองลดกิเลสลงอาจ ได้ผล แต่ลองดูหลายปีก็เห็นว่าไม่ใช่อีก เลยคิดอีกครั้ง เอาทางสายกลาง ไม่สุขไม่ทุกข์ เรียกว่ามรรคแปด มีอะไรมังผมลืมไปหมดแล้ว นั่งอยู่ได้ฉัน ไม่นินเดียวบรรลเลย ผมไม่เข้าใจว่าการเอาความไม่สุขไม่ทุกข์มาเป็นตัวขึ้นแล้วจะ โยงมาถึงความรู้ในเรื่องมรรคแปดได้อย่างไร ปู่ไม่เคยสงสัยมังหรืออะ?”

“ก็เคยอยู่เหมือนกัน” ปู่ชนะผงกศีรษะ “คล้ายกับนักเรียนวิทยาศาสตร์อย่างพวกแกที่ไม่อาจหยั่งว่าไอน์สไตน์รู้ได้ยังง ใช้จินตนาการทำไหนด จึงเข้าถึงความเห็นที่สาสกับพลังงานเป็นสิ่งเดียวกัน เท่าที่เชื่อก็เพราะไอน์สไตน์มีวิธีพิสูจน์เป็นสูตรคณิตศาสตร์ ซึ่งเอาไปทดลองเป็นรูปธรรมได้ผลลัพธ์ตรงจริงเหมือนกันหมดทุกมุมโลกนั่นแหละ”

ปู่ค่อย ๆ ยึดตัวตรง บรรายากาศเปลี่ยน ไป คล้ายท่านสำรวจอยู่ในฐานะหรือหน้าที่อีกอย่าง

“ต้องยอมรับนะเต้าว่าโลกเรานี้มีบุคคลพิเศษประเภทหนึ่งในพันล้านอยู่จริง บุคคลอย่างนี้ไม่ได้มีอยู่ในตัวแก ไม่ได้มีอยู่ในคน รู้จักหลักร้อยหลักพันในชีวิตของแก ไม่ได้มีให้แต่ละต้องเป็นประสบการณ์ทั่วไป แต่มีอยู่จริงในหน้าประวัติศาสตร์ อาจจะห้าสิบ ร้อย

บทที่ ๕ เข้าสมาธิ

เป็นเช้าที่เกาทัณฑ์นอนแสบนเตียงนานคิดไปกว่าเคย เหมือนไม่พร้อมจะทำอะไรทั้งนั้น สมองปิ่นป่วนสับสนคล้ายคนป่วย ภาพหญิงสาวกับชายชราสลับกันเวียนวนอยู่ในหัวแบบลอยไปลอยมาซ้ำแล้วซ้ำเล่า นั่นไม่ใช่แบบแผนระบบความคิดของเขาเลย

ความเหนื่อยยากและความเชื่อมั่นที่ถูกสั่นคลอนแบบนี้ไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก หลานสาวคนสวยของปู่ทำให้เขารู้สึกว่าตัวเองมีค่าต่ำ ต่ำกว่าเจ้าหนุ่มน้อยหอมแห่งท่าทางกระจอก ๆ ส่วนปู่ชนะก็ทำให้เขาเกิดความคิดตกเตียงอยู่ในใจอย่างต่อเนื่อง เหมือนสงสัยชีวิตขึ้นเป็นครั้งแรก ทั้งที่ผ่านมารชีวิตเขาให้ค่าตอบกับตัวเองเป็นฉาก ๆ เริ่มต้นด้วยความพร้อมทางกำลังกาย กำลังสติปัญญา ตามด้วยความสำเร็จ ผลงาน และลงเอยด้วยสง่าราศีจับตาคนรอบข้างทั้งใกล้และไกล เขาคืออยู่ในครรลองแห่งตัวตนอันน่าภาคภูมิใจจนถึงอายุชัช

ภาพลักษณ์ชีวิตปรากฏคล้ายขงชั้ยแห่งความเป็นหนึ่งที่สูงสุดตลอดกาล จู ๆ จะให้ยอมรับหรือว่าทั้งหมดคืออุปาทานทั้งเพ ที่ขยับแขนขาได้ อ้าปากพูดได้นี่เป็นก้อนอนัตตาในระหว่างแห่งการเกิด แก่ เจ็บ ตายอันเป็นทุกข์ทั้งสิ้น

ชีวิตคือผลงาน ทำงานสำเร็จชีวิตก็สำเร็จ ทำงานชนะชีวิตก็ชนะ เขาเห็นจริงมาตลอดตามนั้น และมีสักจะสูงสุดอยู่เท่านั้น

แต่ก็ต้องยอมรับว่าเมื่อคืนเขานอนก่ายหน้าผาก...

ถ้าหากคนโบราณพูดถูก สมมุติว่านรกสวรรค์เป็นเรื่องจริง สมมุติว่าชีวิตนี้เป็นแค่รูปแบบหนึ่งระหว่างการคลี่คลายของกระบวนการเกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิด มิแปลว่าคนทั้งโลกสั่งสอนและรำเรียนกันคิด ๆ เอาแค่ชีวิตรอดไปวัน ๆ โดยมองไม่เห็นภยันตรายใหญ่หลวงที่รออยู่ข้างหน้า ไม่มีการเน้นหนักเอาจริงเอาจังกับการเตรียมเสบียงไว้เลี้ยงตัวในกาลต่อไปหรือ?

พลิกตัวดูบุหรี่ปูหมอนหนึ่งแล้วนอนหงายหน้ามองเพดาน ห้องนี้เป็นเขตส่วนตัว เป็นกรรมสิทธิ์ของเขา เป็นเครื่องแสดงความสามารถเอาตัวรอดได้ ในวันที่เขาซื้อด้วยเงินสดโดยไม่ต้องผ่อนอย่างคนอื่น วันนั้นเขาเห็นตนเองมีหลักประกันชีวิต หรือไปรับรองความสามารถยื่นหยัดด้วยลำแข้งตนเองเต็มภาคภูมิ และเป็นผลให้วันนี้เขากำลังคิดก้าวต่อไปอีก คืออยากมีบ้านที่ใหญ่ขึ้น ในสิ่งแวดล้อมระดับสูงขึ้น แสดงพัฒนาการของชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม ถูกจังหวะจะโคนตามกาล

เขายังซื้อบ้านหรูหลังใหญ่ด้วยเงินสดไม่ได้เหมือนซื้อห้องเป็นกล่อง ๆ แบบนี้แน่ ถ้าคิดครอบครองบ้านใหญ่ ก็คงต้องใช้เงินผ่อน ซึ่งก็พอไหวอยู่ ต่อให้เดือนละหลาย ๆ หมื่นก็เถอะ ปัญหาคือเขาเกลียดการเป็นหนี้ยึดเชี่ยยาวนาน ความรู้สึกมันวิ่งไปไม่ไกลถึงขีดของการครอบครองเต็มภาคภูมิ เขาจะต้องทำงานแบบห้ามพัก มีรายได้ประจำต่อเนื่องนับสิบปี ซึ่งคนเราต้องมีสิ่งผลักดันหรือแรงบันดาลใจใหญ่พอ จึงจะมูแบกภาระชี้ยาวปานนั้นโดยไม่ท้อเสียดกลางคัน

แรงผลักดันอะไรล่ะที่ทำให้คนเรายอมแบกงานหนักได้นาน ๆ ? การเป็นหมายเลขหนึ่ง การเป็นที่รู้จักทั่วประเทศหรือกระทั่งทั่วโลกอย่างนั้นหรือ? เกาทัณฑ์แวบคิดขึ้นมาว่าหากชื่อเสียงและเงินทองเป็นเพียงเหยื่อล่อให้โถมตัวไปข้างหน้า หลงตามเหยื่อไปเรื่อย ๆ ก็ควรแก่การอ่อนล้าระย้อย วันหนึ่งอาจเฉลยคิดได้ว่าตัวเองสู้เหนื่อยตามเหยื่อไปทำไม ในเมื่อกินอิ่มเพียงพอยู่แล้ว

เขาผ่านจุดของความสำเร็จมาหลายครั้ง นับแต่เรื่องกีฬา เรื่องเรียน มาถึงเรื่องงาน ทุกครั้งพบรางวัลใหญ่เดียวกันเป็นประจำ นั่นคือการดับความกระวนกระวาย ดับความทะยานอยากจนชั่วแฉ่น แต่ละจุดของความสำเร็จไม่ได้มีอะไรมากกว่านั้นเลยจริง ๆ

เพิ่งได้คำตอบชัด ๆ ว่าคนเราต้องมีครอบครัว มีความอบอุ่นในรักแท้เป็นเครื่องหนุนหลัง เพื่อไม่ให้คิดพังกิ่งอยู่กับที่ ครอบครัวจะเป็นเหตุผลและคำตอบให้ใจตัวเองได้ว่าที่ก้าวรูด ๆ ไปข้างหน้ามัน จะเพื่ออะไร

หรีดตกลงเป็นเส้นตรงจนสามารถเห็นภาพสาวน้อยในบ้านปู่ยุคซัดขึ้นในมโนนึก หล่อนวิเศษสักแก่ไหนหรือ จึงทำให้เขาคิดถึงการมีครอบครัว คิดถึงการลงหลักปักฐานเป็นฝั่งฟ้าง่วมคืนที่รู้จัก

เขาเป็นพวกเกิดมากับความพรั่งพร้อมทุกด้าน ทั้งรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ และคุณสมบัติ พุดๆว่าหล่อ รวย เก่ง อันเป็นที่ไขว่คว้าใฝ่หาของเพศตรงข้าม และหมายความว่ามีวิถีทางยอมเรียงรายด้วยการหยิบยื่น การกลุ่มรวมเสนอตัว กระแสสังคมปัจจุบัน โยนสาวเนื้อหวานมากหน้าหลายตามาให้เขาเชื่อดรากับผักปลา มีหรือชายหนุ่มอย่างเขาจะไม่หลงตัว และเห็นเพศสตรีเป็นเพียงเครื่องบำรุงสุขชั่วคราว

แต่สาวน้อยนางนั้นพลิกมุมมองชีวิตของเขาได้เพียงชั่วระยะเวลาที่พบปะกันเพียงผ่านเคิน อย่างน้อยเขาต้องทบทวนและถามตนเองจริงจัง ว่าสุดคอกของชีวิตควรจะเป็นอย่างไร สะดุดเข้ากับรักแท้ ตรองปลงตั้งขึ้น แล้วครองเรือนร่วมกันอย่างผาสุกสวัสดิเหมือนบรรพตที่สุดท้ายของนิทานก่อนนอนอย่างนั้นหรือ?

สติความฟุ้งซ่านทั้ง หยิบรีโหมทคอน โทลจากโต๊ะข้างเตียงขึ้นมาถึงไปที่โทรทัศน์แล้วกดปุ่มเปิด ภาพแรกที่เห็นคือข่าวปล้นฆ่ากลางเมือง ชายร่างใหญ่นอนคว่ำหน้าจมกองเลือดกับพื้นบ้านของตัวเอง เกาทัณฑ์คูอยู่ครั้งนาทีเดียวเปลี่ยนไปยังช่องทีวีต่างประเทศ เจอข่าวเครื่องบินตกกลางมหาสมุทรแปซิฟิก คนตายไปสองร้อยกว่า ๆ สำนักข่าวต่างประเทศประโคมกันเป็นเรื่องใหญ่โต เพราะถือว่าการตายนับร้อยชีวิตพร้อมกันบนเครื่องบินคือโศกนาฏกรรมสะเทือนขวัญระดับโลก

ชายหนุ่มปริศนาหัวเราะหึหึ โธ่เอ๊ย แค่อสองร้อยกว่าเอง คงมีน้อยคนที่ทราบสถิติขององค์กรอนามัยโลก ว่าปีหนึ่ง ๆ มีคนตายตั้ง 56 ล้าน หรือเฉลี่ยกว่าแสนห้าคนหมื่นต่อวัน เมื่อบานแสนห้า วันนี้อีกแสนห้า พรุ่งนี้จะอีกแสนห้า นี่สิโศกนาฏกรรมของแท้ สองร้อยกว่าชีวิตบนเครื่องบินก็แค่ส่วนกระจิวที่จะถูกนำไปนับรวมกับอีกแสนห้าเท่านั้น ทั้งคนในโลกให้ตื่นตื่นกับข่าวเครื่องบินตกโดยไม่อาจกลับมาร่วมตื่นตื่นและตั้งตาคอยการสืบหาสาเหตุเช่นเดียวกับคนตายกลุ่มอื่น ๆ

เปอร์เซ็นต์การเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุก็แค่เพียงหนึ่งในสิบของสาเหตุการตายทั้งหมด แต่ข่าวการตายด้วยอุบัติเหตุหรือการทำร้ายข่มขืนฆ่า กลับถูกหยิบยกมานำเสนอเป็นหลัก ด้วยเหตุผลคือการแก้ตายและเป็น โรคตายนั้น ไม่สะเทือนขวัญเท่า ทั้งที่จริงมันก็ตายเหมือนกัน

ความตายมีค่าเสมอกันสำหรับคนตาย จะพิเศษอยู่บ้างก็สำหรับคนเป็นเท่านั้นกระมัง

ลูกคิดย้อนกลับไปถึงเรื่องที่เพิ่งคำนึงเมื่อครู่ ถ้าหากการตายไม่ใช่การดับสูญ ยังมีทางต่ออีกล่ะ เช่นนี้ความตายก็มีค่าไม่เสมอกันแม้สำหรับคนตายด้วยกันแล้วซี?

ความทรงจำรางเลือนสมัยเด็กผุดขึ้นมา เคยได้ยินว่าพระพุทธองค์ครั้งเสด็จเกี่ยวกับคดี หรือที่ไปของคนตาย ว่าร่วงลงสู่อบายนั้นเหมือนจำนวนขนบนตัววัว ส่วนที่ขึ้นสูงสู่สวรรค์หรือกลับมาโลกมนุษย์นั้น น้อยเท่าจำนวนขาของวัว

ขนหัวลุกขึ้นมาหน่อยๆ เพราะถ้านั้นเป็นเรื่องจริง ก็แปลว่ามีภาพใหญ่ที่น่าสะพรึงกลัวเกิดขึ้นทุกวัน โดยไม่เป็นที่รู้ นั่นคือมนุษย์นับแสนคนต้องไหลลงเหวนรกอย่างต่อเนื่อง ถ้าหากทำเป็นข่าว ได้ถึงทาง ไปอันแท้จริงของคนตายทั้งหมดถ้วนทั่วเพียงวันเดียว ก็คงสะเทือนขวัญ ช็อกโลกให้เข็งข้านยิ่งกว่าทุกข่าวโศกนาฏกรรมทั้งหมดในประวัติศาสตร์ทีเดียว!

ที่ผ่านมาก็เหมือนคนอื่นๆ คือรับรู้ข่าวคราวการตายอย่างผิวเผิน ถ้าทราบสถิติก็สักแต่เป็นเรื่องของตัวเลขในหน้ากระดาษที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง อาจตื่นตื่นฉาบฉวยแบบเดียวกับที่ทราบข่าวเดิมทีเมื่อหลายพันปีก่อน โลกมีประชากรอยู่ราว 150 ล้าน เพิ่งพุ่งขึ้นเป็น 500 ล้านในกลางศตวรรษที่ 17 และกระโดดพรวดอย่างน่าตกใจเป็นหนึ่ง 1,000 ล้านเมื่อสองร้อยปีก่อน แถมอีกร้อยปีต่อมาพุ่ง

กระดูแทบเป็นกราฟตั้งฉากถึง 2,000 ล้าน และในร้อยปีเดียวกันนั่นเอง เหมือนมีใครปล่อยกรงจากแหล่งลี้ลับให้วิญญาณมาครองอภภาพมนุษย์ทั้งหมดรวม 6,000 ล้าน!

ตัวเลขนั้น ต่อให้ใหญ่โตแค่ไหนก็ก่อความยินดียินดีขึ้นในใจมนุษย์ไม่ได้ ต่อเมื่อมนุษย์คิดถึงข้อเท็จจริงในแง่มุมต่างๆ ของตัวเลข นั้นแหละความยินดียินดีจึงค่อยครอบงำหรือคุกคามเข้าได้

เกาทัณฑ์บังเกิดความประหวั่นพรั่นในส่วนลึกเมื่อคำนึงคำนวณเกี่ยวกับมนุษย์จำนวนมหาศาลที่ทยอยไหลลงอบาย คนเราอาจตายในวันใดวันหนึ่งก็ได้ อันนั้นเป็นความจริงแท้ และคนเราถูกกระทบให้คิด ให้ตรอง ให้กล้า ให้กลัว หรือให้เปลี่ยนความเชื่อไปเรื่อย ๆ ได้สารพัดทุกวัน เท่ากับว่าใช้ชีวิตมาถึงความเชื่อแบบไหน ก็จัดว่าเตรียมตัวตายในแบบนั้นนั่นเอง

เสียแต่คนส่วนใหญ่อาจใช้ชีวิตแบบคิด ๆ เรียกว่าเป็นการเตรียมตายแบบไม่พร้อม หรือเตรียมแบบไม่รู้ จึงต้องร่วมเป็นหนึ่งในจำนวนชนวัวที่จะเดินทางไปอบาย

ชั่วขณะต่อมา เกาทัณฑ์บังเกิดความตระหนักรู้ว่าทั้งหมดในหัวเป็นเรื่องของจินตนาการเท่านั้น จินตนาการที่จิตสร้างภาพปลอมๆ ในอากาศขึ้นมาจากตัวเลขซึ่งเป็นของจริง เพียงเท่านั้นชายหนุ่มก็หัวเราะขบขันให้กับตนเองที่คิดเพื่อเป็นคู่เป็นจะอย่างไรสาระไปได้

เปลี่ยน ไปอีกช่องที่มีภาพยนตร์ฮอลลีวูดฉายตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง หนึ่งในฉายเป็นเรื่องของเด็กสาวหน้าตาบริสุทธิ์ไร้เดียงสาผู้มีชีวิตผันผวนเข้ามาพัวพันกับอันธพาล ฉายมาได้ถึงกลางเรื่องแล้ว เป็นฉากประเภทสูตรสำเร็จที่พระเอกบู๊รังผู้ร้ายเพื่อช่วงชิงนางเอก กลับคืนสู่อ้อมอกพ่อแม่พี่น้อง เกาทัณฑ์อึ้งหิ้น โลกนี้มีสักกลิ่นที่คิดว่าตัวเองเป็นพระเอก พยายามกลับเรื่องร้ายให้กลายเป็นดี แต่ละคนทำเพื่อความอยู่รอด ใช้ศักยภาพเพื่อสนองความอยาก ความต้องการเฉพาะหน้าของตัวเองกันทั้งนั้น

เหม่อมองจอแก้วแล้วสะดุดหูสะดุดตา เมื่อยืนนางเอกเรียกชื่อพระเอกเสียงหลง ช่วยไม่ได้ที่มันสะกิดแผลเขา ให้ใจประหวั่นถึงเสียงร้องอินดิของหลานสาวปู ที่ขานเรียกหนุ่มน้อยผู้ทะเล่ทะลามาขัดจังหวะเขา ราวกับหมอนั้นเป็นกรรมกรรมดิระฆังพักยกให้หล่นปลิกตัวจากบุคคลอันไม่พึงประสงค์

ทั้งภาพและเสียงยังบาดเข้าไปทุกอนุวินาทีจนลมหายใจล่าสุด ไหนจะรอยยิ้มโล่งอกเมื่อเห็นเขาผละขึ้นเรือนอีกล่ะ ช่างน่ากับเส้นขนาดไหน ความเป็นชายที่พร้อมไปทุกสิ่งทำให้เกาทัณฑ์ไม่เคยเจออะไรอย่างนี้มาก่อน ยิ่งคิดยิ่งเคียดปลุนกรำ ๆ นึกอยากเป็นโจรร้าย วางแผนลุดคร่ำมาขี้ขำให้สาวแก่ใจ รับรองครั้งเดียวเท่านั้นจะเอาให้อ่อนเปียกกลองกดขาเขาแน่นทีเดียว เขาทำได้นั่นอยู่แล้ว

ถ้าหมัดขบเขี้ยวเกี่ยวพันด้วยความมันเขี้ยว การอยู่คนเดียวตามลำพัง โดยมีหนังขี้ขูปลุกเร้าสัญชาตญาณเดือนยี่งนี้ ก่อความคิดชั่วร้ายขึ้นมา โลกแดนชะงัดนัก ผู้ร้ายที่แสดงบทลุดคร่ำนั้น บางทีทำให้คนดูสะใจและส่งเสียงเชียร์ในส่วนลึกเสียยิ่งกว่าพระเอกที่เข้าไปปลดพันธนาการจากข้อมือข้อเท้านางเอกเสียอีก คนเราไม่สนใจหรอกว่าใครคือผู้ร้าย ใครคือพระเอก สนแต่สิ่งที่เห็นแล้วเร่งเร้าสัญชาตญาณดิบเท่านั้นแหละ

ความคิดด้านมืดดำเนินต่อเนื่องไปเป็นฉาก ๆ อยู่พัก ก็เกิดคำเด่นขึ้นมาในหัว

ผู้ร้าย...

ชายหนุ่มหัวเราะหึ ๆ สมัยนี้คำว่าผู้ร้ายหรือวายร้ายกวนเมืองกลายเป็นคำเรียกเท่ ๆ ไปแล้วด้วยซ้ำ วิญญาณวิเศษของหลายคนใส่เสื้อกางเกงรูปกะโหลกทะเลาตาปลิ้นลิ้นแลบ แสดงความฝึกฝนในบรรยากาศศึหาซาดานกันให้เกลื่อน

ไม่เคยมีสถานการณ์คับขันบีบบังคับให้เขาสำแดงแปลงกายเป็นวีรบุรุษ แบบหะไปช่วยสาวออกมาจากคอกไฟไหม้ หรือจับเหล่าร้ายมัดรวมเหมือนหมูรอตำรวจมารับไปนอนขังเด ถ้าอย่างประเภทพลถูกหมาให้รอดจากการโดนรถทับอย่างหูดหวัดนี้เคยมาบ้างนิดหน่อย หรือเห็นชายแก่เดินโด้เต๋จะเป็นลมแล้วช่วยพาส่งบ้านนี่ก็พอมี แต่ล้วนเป็นเรื่องคยา ๆ ที่ใครเขาก็ทำกันทั้งโลก หากละเลยเฉยเมยต่างหาก ถึงจะถูกตราหน้าว่าเป็นคนใจดำไป

สรุปแล้วชั่วชีวิตที่ผ่านมาเขาไม่เคยมีโอกาเป็นพระเอกใหญ่ แต่วันนี้ร่า ๆ จะกลายเป็นวายร้ายตัวเอ้ คิดดูคร่า ‘นางเอก’ มาสนองสันดานเดือนเสียแล้ว

เกาทัณฑ์ขบบริมฝีปาก ใจภาคหนึ่งกระซิบตนเองด้วยกระแสกุศลประหลาด ว่าหากเขาจะได้หล่อน ต้องไม่ใช่ด้วยวิถีทางโสโครกของยักษ์มาร แต่ด้วยวิถีทางอันสะอาดของมนุษย์ดี ๆ คนหนึ่ง ตลอดมาไม่เคยรู้สึกละเอียดอ่อนกับผู้หญิงคนไหนเท่านี้ เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็อยากรักษาไว้ เพราะถ้าทำลายแล้ว ก็ไม่ทราบว่าจะชีวิตที่เหลือจะยังมีโอกาสพบเจอหัวใจตนเองอีกหรือเปล่า

กตสวितซ์ปิดทีวี นอนปิดตาฟังเสียงลมหายใจตนเองกลางห้องนอนล้าเย็นสงบเงียบ เหมือนถูกทิ้งไว้คนเดียวในโลก เหลือแต่เขาผู้มีใจกระสับกระส่ายสับสนอนนึ่งไร้ประโยชน์ตามลำพัง อัดควันนุหรีเข้าปอดเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนล้มตาคูลงขึ้นเตียงนุ่มนุ่มไปขี้ก้นกรองที่เหลืองกับจานรอง

เดินไปเดินมา ความคิดกระโดดไปจับที่การสนทนาระหว่างเขากับปุษนะ ชักนึกซัดอกซัดใจที่ต้องเอาแต่ยอมรับคำพูดลุ่มลึกของท่าน ชนิดที่ต้องกลับมาอนก่ายหน้าผาก สมองอิงอลไปด้วยเครื่องหมายคำถาม เขาอยากผูกมัดความเชื่อแบบเก่า ๆ เอาไว้ ถ้าถูกสั่งคลอนไป ระบบความคิดจะส่ำระสายอีกนาน

คงต้องตั้งอกตั้งใจศึกษาและวินิจฉัยประเด็นหลักทางศาสนาให้แยกแยะแล้วกระมัง เขาเชื่อละว่าพุทธศาสนาพูดถึงเรื่องทุกข์และการดับทุกข์ แต่ปัจจุบันก็มีเทคนิควิธีร้อยแปดพันเก้าเอาไว้ดับทุกข์ ตั้งแต่ของคิราคาถูกไปจนถึงของหรรษาคาแพง ทั้งวิธีอันเป็นธรรมชาติ และทั้งเทคโนโลยีแสงเสียงชั้นสูงที่ปู่คงไม่เคยรู้จัก

ทราบดีว่าความเชื่อทางศาสนาสามารถเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตใครต่อใครได้หลายคน ตรงนั้นแหละที่เขาอยากจับเป็นประเด็นเรื่องทุกข์และการดับทุกข์ขอให้ออกไว้เสีย เพราะเป็นเรื่องที่ใคร ๆ ก็พูดขึ้นมาเป็นบทตั้งได้อยู่แล้ว วิธีการหรือกลยุทธ์ในการดับทุกข์ต่างหาก ที่น่าวิเคราะห์ว่ามีความเป็นไปได้สูงหรือต่ำเพียงใด

ใจที่มีพื้นเป็นนักวิทยาศาสตร์ขนานแท้ ทำให้เกาทัณฑ์ปักใจเชื่ออยู่อย่างหนึ่ง คือคำพูดของคนโบราณคิดได้เสมอ ต่อให้เป็นปราชญ์ผู้ชาญฉลาดล้ำลึกเพียงใดก็ตาม เครื่องไม้เครื่องมือและระบบวิธีหาคำตอบ หากความจริงยังล้ำสมัย เช่นที่สมัยหนึ่งอริสโตเติลแทบจะเป็นศูนย์กลางการอ้างอิงความรู้และความเชื่อ ยังเคยปล่อยไปสรุปร่าง ๆ ว่าของหนักย่อมตกลงถึงพื้นก่อนของเบา ที่ด่วนสรุปก็เพียงเพราะเห็นของแข็งร่วงลงพื้นเร็วกว่าขนนก ยังไม่ได้ทดลองให้เห็นจริงอย่างกาลิเลโอเลยว่แม้ของแข็งน้ำหนักต่างกันมากก็ตกลงถึงพื้นพร้อมกันได้ ที่ขนนกตกลงมาช้าก็เพราะเบาเสียจนถูกแรงลมต้าน ถ่วงเวลาเอาไว้ต่างหาก

เขาอยากมองให้ออก อ่านให้ขาดด้วยมันสมองของคนยุคใหม่ ว่ารายละเอียดต่าง ๆ ในเนื้อหาพระธรรมวินัยนั้น ตรงไหนบ้างที่ขัดกับความจริง ชนิดที่ลงข้อชี้ให้เห็นแล้ว จะได้ทราบว่าความเชื่อของปู่ อาจมีจุดต่างพริ้วอยู่ และเมื่อมีจุดต่างพริ้ว ก็แปลว่ามรดกทางศาสนาน่าจะปรับประยุกต์ไปตามยุคสมัย เช่นเดียวกับนักวิทยาศาสตร์ยอมรับทฤษฎีใหม่ที่ค้านทฤษฎีเก่าอย่างเต็มอกเต็มใจ ถ้าพิสูจน์กันจริงๆ ได้ว่า ‘ไฟยิ่งกว่าเดิม’

มาหยุดยืนตรงหน้าโต๊ะเครื่องแป้ง มองดูสารรูปตัวเองในกระจกเงาบานใหญ่ เห็นชายวัยเบญจเพส หน้าเคราเขียวครีมน้ำ หวีหู อยู่นิ่งอย่างคนอนดิน อยู่ในชุดเสื้อกางเกงแพรยับยู่ยี่ ดวงตาที่เขยตโตและแรงด้วยรังสีทรงภูมิคุ้มกันแห่ง ๆ ขอบกล ไม่ชอบเงาตัวเอง ตอนนี้เลย

เหลือบตามองคูหนังสือธรรมะที่ปูยื่นให้ก่อนกลับ มีอยู่สองเล่ม เล่มหนึ่งชื่อ ‘พุทธธรรม’ อีกเล่มหนึ่งเป็นพจนานุกรมพุทธศาสตร์

หรีดตาลเล็กน้อย ปูคงหวังจะให้เขาซาบซึ้งในธรรมะละสิ ฟันไปเถอะ โครงสร้างทางจิตใจของเขามันรับเรื่องไร้สาระผิดรื้อนทำนองนี้ไม่ไหวหรอก เขายังหนุ่ม ยังชอบสัมผัส ยังโหยหิวความเข้มข้นของชีวิต ยังใจร้อนและมีไฟกับความก้าวหน้าใหม่ ๆ ใครจะละทิ้งความสนุกสุดเหวี่ยงแห่งวัยได้ลงคอ คนวัยปูเหมาะจะใช้เวลาว่างที่เหลือเตรียมชีวิตด้วยความคิดและความทรงจำเก่า ๆ ส่วนคนที่ยังหนุ่มแน่นอย่างเขาเหมาะกับการใช้เวลาอันมีค่าสร้างชีวิตด้วยน้ำพักน้ำแรงมากกว่า

แต่หน้าที่นั้น หนังสือพุทธธรรมถูกมองเป็นอาหารสมองงานใหญ่ หาก ‘วิธิตักทุกซ์’ ถูกแสดงไว้อย่างเปิดเผย ถือเป็นสรณะ เป็นหลักปฏิบัติในปัจจุบันของปุมัจฉานุสนใจให้จับผิด คราวหน้าคงมีประเด็นต่อความยาวได้อีกไกล เขาจะเลิกเป็นฝ่ายฟังข้างเดียวเสียที

หยิบหนังสือปกแข็งขนาดใหญ่ติดมือมานั่งที่โต๊ะทำงาน เปิดไฟโคม วางคัมภีร์อันหนักอึ้งลงบนแผ่นหนังรองพื้น เหลือบดูชื่อผู้เขียนตามนิสัยนักอ่านที่ดี เห็นชื่อพระธรรมปิฎกและมีวงเล็บว่า ‘ประยูรช ญาคู โด’ แล้วพลิกเปิดดูเนื้อหาภายใน โดยเริ่มต้นที่หัวข้อทั้งหมดในหน้าสารบัญตามแบบวิธีของนักศึกษายุคใหม่

เป็นหนังสือที่เหมาะสมกับคนเก่งวิชาการอย่างเขา ทั้งเล่มเต็มไปด้วยความรัดกุมในการนำเสนอ ทุกชั้นตอนประจักษ์ด้วยจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระตามหัวข้อกำหนดเป๊ะ กับยังมีแหล่งที่มาอ้างอิงละเอียดยับเยินทุกประโยค ทุกย่อหน้า เรียกว่ามันใจได้ว่าเป็นการกรองเอาพระไตรปิฎกมาเป็นประเด็นธรรมอันครอบคลุมความใฝ่รู้ของผู้ศรัทธาครบถ้วน

เขาอ่านได้อย่างง่ายดายด้วยบรรยากาศการทำงานของสมองแบบเดียวกับอ่านตำราใหญ่ๆ ในรั้วมหาวิทยาลัย ได้เข้าใจประเด็นหลักของพระพุทธศาสนาทีละจุด เริ่มจากการมองชีวิตเบื้องต้นในแง่ต่าง ๆ ตลอดจนกระทั่งคำแนะนำเกี่ยวกับชีวิตในอุดมคติเชิงพุทธปรัชญา ได้บททวนศัพท์แสงกับรายละเอียดที่หลงลืมไปหมดแล้ว อย่างเช่นชั้น 5 อายตนะ 6 ไตรลักษณ์ ปฏิจสงมุปบาท กรรม นิพพาน มัชฌิมปาฏิปา และสรุปด้วยอรยัส 4

เกาทัณฑ์มารวมความเข้าใจเชิงประเด็นขึ้นเป็นอันหนึ่งอันหนึ่งว่าเนื้อหาหลักแห่งพุทธศาสนากว่าถึงการประกอบขึ้นเป็นตัวตนของสิ่งมีชีวิตหนึ่งๆ ด้วยขั้นห้า มีกรรมวิบากเป็นปัจจัยปรุงแต่ง มองความต่อเนื่องของสายชีวิตได้แบบปฏิจสงมุปบาท มีผลลัพธ์เป็นทุกซ์ จะดับทุกซ์ได้ก็ด้วยมรรคแปด

เขาพบความเชื่อมโยงมากมายที่ค่อนข้างซับซ้อนระหว่างจุดต่าง ๆ มีศัพท์เฉพาะหลากหลายที่บางครั้งพูดถึงสิ่งเดียวกัน แต่เป็นลักษณะนี้ ทว่าด้วยความปราดเปรื่องและวิธีอ่านอันแยบคายมีขึ้นตอน กระโดดผ่านเป็น ปะติดปะต่อเป็น ตั้งคำถามคัดกรอคำตอบเป็น ผนวกเข้ากับความสามารถอ่านเร็วและอ่านทนยิ่งยวด อีกทั้งมีพจนานุกรมพุทธศาสตร์เป็นคู่มือช่วย การสร้างสะพานเชื่อมความรู้ให้เป็นโครงข่ายโยมหิมาจึงเกิดขึ้นในเวลาอันลัดสั้น เพียงเจ็ดชั่วโมงเศษ ๆ จากเช้าถึงบ่าย เกาทัณฑ์ก็คิดว่าเขาได้ข้อมูลเกี่ยวกับพุทธศาสนาไว้ไม่น้อยเพียงแปลตามต้องการ ถึงแม้จะไม่ละเอียดจบครบถ้วนทั้งหมดของหนังสือ ก็พอพูดได้ว่าบัดนี้กระเบระบระบทุกสาระอันเป็นแก่นสำคัญที่เอาไว้สนทนากับปูได้อย่างถึงรสไหวแล้ว

ด้วยสายตาของคนช่างจับผิดทำให้ชายหนุ่ม ‘ไม่รับ’ เนื้อธรรมไปทำความสว่างให้จิตใจเท่าไร ข้อธรรมมากมายเป็นเรื่องเกินวิสัยพิศูนัน นับแต่กรรมวิบาก ปฏิจสงมุปบาท หรือกระทั่งเป้าหมายสูงสุดเช่นพระนิพพาน ทว่าก็มีข้อธรรมน่าสนใจที่ทำให้เห็นมุมมอง

อันนำทิ้งของปราชญ์ผู้ปรากฏตัวอยู่เมื่อสองพันกว่าปีก่อน เช่นขันธห้ำ คือการแยกแยะมนุษย์ออกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกการศึกษาและเข้าถึงความจริงในแต่ละองค์ประกอบ อันนี้เป็นหลักการเดียวกันกับนักวิทยาศาสตร์ยุคปัจจุบัน

เช่นทางจิตวิทยาก็แยกแยะมนุษย์ออก โดยนับเดียวกับสิ่งที่เรียก ‘ขันธห้ำ’ กล่าวคือเลิกมองมนุษย์เป็นบุคคล เพราะหากมองเช่นนั้นจะมีการผูกโยงเข้ากับตัวคนอันน่ารักหรือน่าชัง ทำให้การวิเคราะห์วิจัยเป็นไปโดยอคติหรือลำเอียง ทางที่ดีคือแยกออกเป็นส่วนๆ เสีย ได้แก่ระบบประสาททางกาย ความรู้สึกนึกคิด ความกำหนดจดจำ ความมีเจตจำนง และความมีสำนึกรู้ นำแปลกที่สอดคล้องกับเกณฑ์การแยกแยะของพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง

สิ่งที่สรุปไว้ว่าใกล้เคียงกันอีกอย่างคือระบบประสาท อันเป็นส่วนของกายนั้น มีส่วนสัมพันธ์ตรงไปตรงมากับจิตใจ พุคให้ฟังง่ายกว่านั้นคือทางประสาทวิทยา ‘เชื่อ’ ว่าจิตใจก็คือกิจกรรมของเครือข่ายประสาทอันสลับซับซ้อนนั่นเอง ทางพุทธศาสนาก็ยอมรับว่าผัสสะคือร่างกายเป็นปัจจัยให้เกิดการเสวยอารมณ์ เมื่อเสวยอารมณ์ก็เกิดการหมายรู้ เมื่อหมายรู้ก็เกิดการตรึกนึกต่าง ๆ นานาในอารมณ์นั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม เส้นแบ่งแยกอย่างเป็นทางการชัดระหว่างจิตวิทยากับพุทธศาสนาก็คือเรื่องของตัวตน ทางจิตวิทยายอมรับว่าผลผลิตอันเกิดจากการผสมงานระหว่างกายใจ อันได้แก่ความรู้สึกในตัวคนนั้นถูกต้อง เป็นเรื่องธรรมดาอย่างที่สุด ในขณะที่พุทธศาสนาบอกว่า “ความยึดมั่นในตัวคน” เป็นเพียงสิ่งที่เรียก ‘อุปาทานขันธห้ำ’

ถ้าจินตนาการว่าคน ๆ เดียวในยุคสองพันกว่าปีก่อนสามารถคิดได้เท่ากับศาสตร์สมัยใหม่ของตะวันตก กับทั้งล้ำหน้าไปขั้นหนึ่งด้วยมุมมองสรุปรวบยอดที่ว่าความรู้สึกในตัวคนเป็นเพียงอุปาทาน หรือความยึดมั่นผิด ๆ ในของสิ่งที่ปรุงประกอบกัน ก็ต้องนับว่าเป็นแนวคิดที่เกินธรรมดา เหลือเชื่อว่าสามัญมนุษย์สามารถตีโจทย์แตก และจับประเด็นความจริงในชีวิตเพื่อดับทุกข์ได้เท่าที่ปานนี้

หากพูดแบบไม่อ้อมค้อม เห็นทฤษฎีทางพุทธศาสนาทั้งหมดเป็นผลงานของสมองปราชญ์โบราณขนาดใหญ่ชิ้นหนึ่ง ถูกรังสรรค์ขึ้นโดยผู้ฉลาดคิดเกี่ยวกับกลไกการทำงานของจิตใจสักกลุ่ม ตั้งใจเขียนเพื่อบรรเทาทุกข์แก่คนทั้งหลาย จากนั้นก็มีการสืบทอดมรดกทางปัญญา ค่อย ๆ พัฒนาทฤษฎีต่าง ๆ ขึ้นหลายยุคหลายสมัยจนสมบูรณ์และมียุคหนึ่งนักเหตุผลนำเชื่อถือจนถึงที่สุด ชนิดมีหลักฐานความรู้ประกอบอุดช่องโหว่จนหมดสิ้น ทำนองเดียวกับที่นักวิทยาศาสตร์สืบทอดความก้าวหน้าจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่งนั่นเอง

ครั้งเมื่อศึกษาพุทธศาสนาในโรงเรียน ซึ่งเขาให้ความสนใจอ่านแบบท่องจำก่อนสอบ ความรู้เชิงจริยธรรมที่ปะปนมากับองค์ความรู้สำคัญของผู้ทำให้องค์ความรู้เข้ามาสนใจเกี่ยวกับแก่นศาสนาไป เพิ่งมาเริ่มอ่านด้วยสายตาข้างคิดช่างวิเคราะห์ก็คราวนี้

ถ้าจะในมุมมองของปราชญ์และนักวิทยาศาสตร์ยุคใกล้กับพระพุทธองค์คือการมองไปรอบ ๆ แล้วพูดอย่างไรก็ได้ให้ธรรมชาติเข้ามาอยู่ในการรับรู้ ด้วยลักษณะเป็นเหตุเป็นผล ทว่าสิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้จะฉีกแนวออกไป กล่าวโดยย่อคือความจริงสูงสุดจะสืบสาวได้จากกายตนเองและใจตนเอง โดยตั้งสติรู้เข้าไปตรง ๆ ตั้งสติพิจารณาเข้าไปตามจริง กระทั่งถึงเป้าหมายสูงสุดในเชิงปฏิบัติ อันได้แก่ ‘เห็น’ เหตุแห่งทุกข์คือเชื้อกิเลส และมีความสามารถทางจิตที่จะล้างเชื้อกิเลสอย่างหมดจด

พูดให้ง่ายคือพระพุทธเจ้าและพระสาวกจะพึงพอใจกับคำตอบที่เป็นตัวสภาวะ เมื่อไหร่จิตถึงสภาวะที่ไม่ทำตัวเป็นเชื้อกิเลส เมื่อนั้นถือว่าบรรเทาปัญหาเอกทางพุทธศาสนา ไม่มีอะไรต้องทำ ไม่มีอะไรต้องขวนขวาย ไม่มีอะไรเป็นคำถามในประเด็นธรรมชาติว่าด้วยทุกข์และการดับทุกข์อีกเลย

ในสายตาของคนเริ่มศึกษาผู้มีความสุขอย่างเต็มเปี่ยมกับชีวิต ชีวิตปรากฏเป็นความกระจำแจ้งในวิถีทางแห่งความสุขโดยตัวเองเช่นนี้ พอรู้เป้าหมายสูงสุดของพุทธศาสนา ว่าระคะ โทสะ โมหะเป็นเหตุแห่งทุกข์ที่ต้องล้างผลาญให้หมดจดจากใจ ก็ต้องนึกมันเป็นธรรมดา ในเมื่อปิ้งใจเชื่อแนบแน่นอยู่ ว่าสืบสนุกสนานกับกามคุณทั้งปวงเป็นของน่ายินดี มีเหตุผลเพียงพอยังไรถึงจะห้ามมันเล่า

เมื่อวานเขานึกท้อและหดหูจากการเมินของผู้หญิงคนหนึ่ง ยอมรับว่าทุกข์หนักและเจ็บลึกจนท้อเที่ยวไปหมด แต่นั่นก็คือรสชาติอีกแบบ เป็นสภาวะทางใจอีกชนิดหนึ่ง ที่บัดนี้ถูกแทนแล้วด้วยกำลังสมาธิแรง ๆ อันเกิดแต่การอ่านคำร่ายอย่างต่อเนื่องยาวนาน

หากการดับทุกข์คือการปลิดสุขทุกข์ทั้งไปเสียทั้งขวง แม้ทำได้จริง แต่แน่หรือว่าเป็นคุณค่าสูงสุดที่ควรไขว่คว้า รสชาติของการผิดหวัง แล้วกลับล้าคั้งความหวังใหม่ด้วยกำลังกายกำลังใจ มีใช้สี่สันของการมีชีวิตมนุษย์หรือหรือ?

จุดแตกหักอยู่ที่ตรงนี้ หากเชื่อว่าคนเราเกิดหนเดียวตายหนเดียว ก็ควรสรุปว่าปล่อยให้จิตใจเสพความเป็นชีวิตอย่างครบเครื่องนะดีแล้ว ควรแล้ว เพราะนั่นคือวิถีทางของธรรมชาติ แต่หากเชื่อว่ายังมีการเกิดตายแล้ว ๆ เล่า ๆ อย่างนั้นก็ต้องถามหา ‘ตัวเล็อกที่ดีที่สุด’ กันใหม่

ด้วยความเป็นมนุษย์ในยุคบริโภคมูลค่าข่าวสารอย่างเขา ควรใช้เกณฑ์อย่างไรในการเลือกเชื้อ ระหว่างมีหรือไม่มีชาติก่อนชาติหน้า?

ทางแพทย์ทราบแล้วว่าศูนย์รวมประสาทใหญ่อยู่ที่สมอง เพราะฉะนั้นสมองก็คือจิตใจ หากจิตใจเป็นอื่นจากสมอง และสามารถสืบค้นจนเจอร่องรอยของจิตใจด้วยวิทยาการยุคนี้ซัด ๆ ความกลางแกลงทั้งหลายคงปลาสนาการไปโดยง่าย

แต่เนื้ออย่างไรเล่า เมื่อครั้งศึกษาอยู่ต่างแดน เขาเคยเข้าร่วมฟังสัมมนาว่าด้วยเรื่องชาติภพในเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีข้อมูลใหม่ ๆ ลึก ๆ เกี่ยวกับผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างระบบประสาทและสิ่งที่เรียกว่า ‘จิตใจ’ และแสดงผลการวิจัยอย่างเป็นกลาง ปราศจากอคติ และลำเอียง ที่ผลการค้นคว้าจริงจึงให้ผลโน้มน้าวไปยังไปทางปฏิเสธความเชื่อเก่าแก่ทั้งสิ้น

เป็นต้นว่าเราอาจลบแทรกข้อมูลความจำหรือมโนภาพในมนุษย์ได้จริงด้วยวิธีจีไฟฟ้าลงไปในจุดต่าง ๆ ของสมอง หรือเค็ดกว่านั้นคือการค้นพบค่าเวริชียกย้ายถ่ายเทข้อมูลความจำในเชื้อประสาทสมองของคนหนึ่งไปให้อีกคนหนึ่ง ซึ่งนั่นหมายความว่าวันหนึ่งวิทยาศาสตร์อาจสร้างหรือปรับแต่ง ‘ตัวตน’ ในมนุษย์อย่างไรก็ได้ ขอเพียงมีเทคโนโลยีสูงพอจะจัดการกับระบบสมองให้ครบวงจร

ถ้าตัวตนเป็นสิ่งสร้างได้ ทำลายได้ ปลุกสำนึกใหม่ได้ ก็แปลว่าภพชาติ กรรมวิบาก นรกสวรรค์ เรื่องราวบรรดามีทั้งหลายในพระคัมภีร์ศาสนาต่าง ๆ ล้วนเป็นเท็จทั้งสิ้น

เมื่อข้อมูลหลายชิ้นประกอบเข้าด้วยกันเป็นภาพใหญ่ โดยรวมจึงต้องสรุป ‘แบบวิทยาศาสตร์’ ว่าถึงวันนี้ เทคโนโลยีบอกเราว่ามนุษย์นั้น...

เกิดหนเดียว ตายหนเดียว

สมองหยุดทำงานเมื่อไหร่ จิตใจก็ดับลงเมื่อนั้น

นับจากวันที่เข้าฟังสัมมนา เกาทัณฑ์ก็สบายใจมาตลอด ปีกใจเชื่อว่าโลกหน้าเป็นเรื่องหลอกของคน โบราณ ศาสนาเป็นแค่การสอนจริยธรรมให้สังคมมนุษย์สงบสุขร่มเย็น ซึ่งนั่นก็ดี และต้องมีไว้หน่อย แต่เรื่องบูประเททนรกสวรรค์หรือรางวัลเป็นนิพพาน คงถึงเวลาต้องเก็บใส่ลิ้นชักเสียทีแล้ว เพราะวิทยาการเจริญขนาดนี้ ผู้คนมีภูมิคุ้มกันทางปัญญามากพอ เกินกว่าจะหลอกล่ออะไรแล้วเชื่อหมอด

เกาทัณฑ์ทบทวนความรู้และการตัดสินใจเลือกเชื่อมาถึงจุดนั้น ก็พักทานข้าวปลาโดยสั่งจากร้านข้างล่าง พอกทานเสร็จ แทนที่จะหันเหความสนใจไปทางอื่น กลับรู้สึกว้าไปแห่งปัญญาคิดอ่านยังลุดโลงงท่วมหัว จึงเปิดคอมพิวเตอร์เข้าอินเตอร์เน็ต ตระเวนกว้าหา

แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาที่มีอยู่ดาษดื่น เริ่มสนุกกับการเจาะและจับประเด็นทางศาสนศาสตร์ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับศาสนาพุทธ แต่ยังไม่รวมถึงศาสนาและปรัชญาอื่น ๆ นึกพอใจที่มีบางแหล่งทำวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบไว้แล้วเป็นแนวทาง

ยิ่งค้นยิ่งสนุก ปัจจุบันมีคนฉลาดคิด หรือกระทั่งนักปฏิบัติในไทยมากมายพยายามรวมศาสนาทั้งหมดให้เป็นหนึ่งเดียว เขาพบการพยายามบรรยายหรือพรรณนาสภาวะวิเศษเหนือชั้นที่ประจักษ์ได้ด้วยการศึกษาจิตสารพัดรูปแบบ แต่ละคนบอกว่าของตนถูก เป็นของแท้ทั้งนั้น ซึ่งนั่นยิ่งทำให้เขามั่นใจว่า ‘ความจริงสูงสุด’ ไม่ใช่อะไรอื่น

มุมมองของมนุษย์นั่นเอง...

เกาทัณฑ์รู้สึกเหมือนตัวเองไปเที่ยวป่า เขาไม่อยู่ป่าหรอก แต่จะชมให้เพลินทั่ว ๆ เสียหน่อย เชื่อใจตนเองว่าไม่มีวันหลงเด็ดขาด คนจับทีศเก่งแบบเขา แค่เข้ามาเอาความรู้จากป่าเท่านั้น

แรงจูงใจให้เดินทางมาวัดทางนฤพานอีกครั้งคือภิกษุอินทนิหารเกณีสามีบุญมนุษย์ของหลวงตาแขวน โดยแท้ เกาทัณฑ์เคยเห็นจากทางทีวีและนิตยสารประเภททำพิศุจน์เรื่องพิศดารมาบ้าง แต่ไม่เคยประจักษ์ตาตนเองอย่างคราวก่อน เขาพอจะรับได้เกี่ยวกับเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติ เพราะตนก็เกี่ยวข้องอยู่กับภิกษุอินทนิหารเหนือธรรมชาติอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ผิดแต่มีโชภิกษุอินทนิหารทางพลังจิต แต่เป็นภิกษุอินทนิหารทางพลังสมอง อันเต็มไปด้วยระบบตรรกะที่ผนวกเข้ากับจินตนาการของผู้ผ่านการศึกษาในซีกโลกสว่างสุด

ภาพชีวิตคงถูกเติมเพิ่มขึ้นไปอีกสิ หากหลวงตาแขวนจะสอนวิชาให้แก่เขา มัคคุเทศก์สาวผู้นำเขามาพบท่านเคยบอกว่าหลวงตาแขวนแสดงฤทธิ์ให้ดูนั้น น่าจะเพราะท่านเมตตา ถึงแม้จะไม่เข้าใจกระจ่าง แต่เกาทัณฑ์ก็เชื่อว่าหญิงสาวคงรู้อะไรลึก ๆ เกี่ยวกับเจตนาของพระสงฆ์องค์เจ้าเป็นแน่ ในเมื่อหล่อนคลุกคลีใกล้ชิดมาแต่เด็ก ดังนั้นถ้าเขาจะมาขอความเมตตาจากท่านคราวนี้ ก็มีเหตุผลควรเชื่อว่าจะน่าจะสมหวัง

ชายหนุ่มขึ้น ไปบนกุฏิเมื่อท่านฉันเช้าเสร็จพอดี เห็นพระลูกวัดและเด็กวัดกำลังจัดแจงเก็บกวาดสำหรับเครื่องถวายอยู่ ตัวหลวงตาแขวนกำลังยื่นบ้วนปากที่ราชาวานกุฏิ เกาทัณฑ์ถูกเข่ากราบโดยไม่เคอะเขินเมื่อท่านกลับมานั่งประจำที่ซึ่งใช้ต้อนรับญาติโยม พอท่านเห็นเขาก็อยิ้มให้

“ว่าไงพ่อหนุ่ม?”

“ผมอยากมาขอเรียนสมาธิกรรมฐานกับหลวงตาครับ”

โยมหนุ่มเข้าหาจุดประสงค์อย่างไม่อ้อมค้อมตามนิสัย ขณะประกาศความปรารถนาที่ทรงกายตรง กระพุ่มมือไหว้นอบน้อมดวงตามีประกายมุ่งมั่นจัดจ้า คล้ายบอกอยู่ในที่ว่าท่านจะสั่งบุญน้ำลูขไฟอย่างไรก็ยอมทั้งสิ้น ขอเพียงแลกกับวิชาความรู้เท่านั้น

หลวงตาแขวนยิ้มกว้างกว่าเดิม ลูกขึ้นก้มมือเรียกเขา

“ตามมา”

ทุกสิ่งง่ายดายจนเกาทัณฑ์งง จำได้จากหนังสือบางเล่มที่ชวนชวนซื้อมาตลอดอาทิตย์ว่าเกจิอาจารย์ที่เก่งกาจนั้นรับใครเป็นลูกศิษย์ลูกหายาก ต้องมีพิธีรีตองและการพิสูจน์ใจกันอย่างเต็มกำลังเสียก่อน แต่นี่ดูสะดวกโยธินผิดสังเกต

หลวงตาถูกนำ แต่ก่อนออกเดินก็หันไปสั่งความกับพระที่อยู่ใกล้สองสามคำ จับความได้ว่าจะยังไม่รับแขก ขอให้บอกปิดญาติโยมจนกว่าท่านจะออกจากห้อง นั่นยิ่งทำให้เกาทัณฑ์แอบลึกลึ้มอยู่ในใจ นึกกระหือมิว่าคนนี่คงบุญหนักศักดิ์ใหญ่เป็นแน่แท้ หลวงตาท่านจึงให้ความเมตตาเป็นพิเศษเห็นปานนี้

พอเกิดสติว่าอวดตาโตไปหน่อยก็รีบสะกดใจ เท่าที่ทราบ พระป่าพระธุดงค์ท่านไม่โปรดคนทะเลงหลังคัวนัก เพราะอวดตาหยาบเป็นที่ระคายเคืองกับจิตอันละเอียดสุขุมของพวกท่าน

ตามหลวงตาเข้าไปในห้องที่แบ่งไว้สำหรับจำวัด ไม่เห็นอะไรอื่นนอกจากมุ้งที่คลับไว้ หมอนอีกใบฟิงผา ย่ามพระเก่า ๆ และพระพุทธรูปบน โต๊ะเล็ก ทั้งห้องสะอาดเรียบ ปราศจากสิ่งของอื่นใดสักชิ้น ไม่มีแม้แต่พัดลมสักตัว

ทว่าห้องเล็กนั้นก็ให้สัมผัสเยือกเย็นขริบขลิบอย่างน่าพิศวง เกาทัณฑ์ง้ง ๆ เคว้ง ๆ คล้ายดิ่งสู่น้ำลึกเจียบงันก่อนจะทันตั้งตัว หน้าต่างไม้บานกว้างเปิดออกเต็มที่ ทำให้เกิดภาพโดยรวมเป็นความสว่าง โปร่งสบาย ปราศจากพันธะผูกพัน คล้ายลานพื้นดินได้ร่มไม้ที่เชิญคนผ่านทางมาพักนอนชั่วคราวแล้วจากไปไม่ต้องอาลัยกัน ท่านคงปฏิบัติตามแนวสัน โดษ ทำตัวเหมือนอยู่กลางป่าลึกตามลำพัง แม้จะอยู่ท่ามกลางชุมชนสะดวกสบายเช่นนี้

หลวงตาชวนสั่งให้เขาปิดประตูและลงนั่งกลางพื้นห้อง

“เอ็งเป็นหนุ่มสมัยใหม่” ท่านเริ่มเมื่อต่างนั่งเข่าที่เรียบริย “ต้องเริ่มด้วยความเชื่อของตัวเอง”

เกาทัณฑ์ตั้งใจฟังอย่างสงบ สรรพนามที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดความเป็นกันเองใกล้ชิดท่านมากขึ้น ขามนี้เขาเห็นท่านมีความขลัง นำอำนาจอย่างประหลาด ดูต่างจากคนแก่ธรรมดา ๆ อย่างเมื่อตอนพบครั้งแรกชนิดหลังมือเป็นหน้ามือ ต่อภายหลังเขาจึงทราบว่าผู้ทรงฤทธิ์อย่างแท้จริงนั้น อาจกำหนดจิตให้มีความนิ่มนวล ก่อบรรยากาศเยือกเย็นสบายกับผู้อยู่ใกล้ หรือจะกำหนดให้เข้มข้นคมกริบเพื่อสยบมานะของลูกศิษย์ก็ได้ ขึ้นอยู่กับวาระโอกาสอันเหมาะสม

หลวงตากายสิทธิ์เอี้ยวตัวไปล้างกระดาษดินสอจากย่ามมายื่นสั่งให้เขา

“เขียนเลขหนึ่งถึงเก้าให้ดูซิ เอาตัวเล็กหน่อย ดิดกันพอดี ๆ แล้วก็ให้เสร็จเร็วที่สุด ห้ามหวัดแบบไก่เขียนะ”

เกาทัณฑ์ทำใจเหมือนหุ่นยนต์ที่ถูกกดปุ่มสั่ง เจ้าของสั่งอย่างไรก็ทำ ตัดความสงสัยไม่ให้เหลือในใจแม้หน่อย เขาปฏิบัติตามคำท่านทันที และทำได้อย่างรวดเร็ว นั่นคือเร็ว ไม่หวัด ขนาดเล็กเท่ากันและมีช่องไฟห่างสม่ำเสมอ เสร็จแล้วก็ยกหน้ามองท่านอย่างจะรอคำสั่งต่อไป

“สังเกตความรู้สึกตอนนีไวันะ เอ้า ลองใหม่อีกที ทำเหมือนเดิม แต่ขึ้นบรรทัดใหม่แล้วเรียงเลขให้ตรงกันด้วย”

ชายหนุ่มทำตาม เขาทำได้เร็วกว่าเดิมเล็กน้อย โดยพยายามให้ตัวเลขต่างกันน้อยที่สุด เพราะนึกเลยว่าท่านอาจมุ่งเอาเรื่องของความแตกต่าง

“เอาอีกสามหน”

เขาปฏิบัติตามคำสั่งและสังเกตความรู้สึกในใจทุกระยะ เริ่มถึงบางอ้อเมื่อเห็นภายในสงบลงเรื่อย ๆ กับทั้งเข้าใจวิธีเขียนให้เร็วยิ่งกว่าเดิมเนื่องจากทำซ้ำกันหลายหนจนขึ้นใจ

ปฏิบัติเสร็จสิ้น ก็ได้รับคำสั่งใหม่

“บวกกันให้ดูซิ”

ไม่มีปัญหาสำหรับเขาอยู่แล้ว เกาทัณฑ์เห็นทางลัดโดยพลัน ก็แค่เอา 9 คูณ 5 ในตั้งแรก เอา 8 คูณ 5 ในตั้งที่สองแล้วบวกด้วย ทศ 4 และทำอย่างเดียวกันนั้นอีกเรื่อย ๆ จนถึงเลขหนึ่งอันเป็นหลักร้อยล้าน ความเฉียบไวของสมองบวกกับสายตาคมเป็นเหยี่ยวทำให้ใช้เวลาเท่ากับที่ต้องออกแรงจรดปากกาเขียนผลลัพท์นั่นเอง

เกินจะห้ามความคิด ถ้าท่านจะทดสอบเขาว่าไวไหวพริบเขาด้วยวิธีนี้ละก็ คงยากจะทราบอย่างแท้จริงว่าเขามีสติปัญญาทางคณิตศาสตร์ล้ำลึกปานใด ความเป็นคนคลั่ง ไล่ด้ตัวเลข ซึ่งชอบเรขาคณิต สถิติประยุกต์ และทฤษฎีคณิตศาสตร์ชั้นสูงทุกแบบมานมนาน ส่งผลให้เกิดความแตกฉานและมีสมองเครื่องคำนวณชั้นเลิศ จึงเหมือนถูกกดลงต่ำกว่าภูมิรู้และความสามารถที่แท้จริง ระดับเขาจะทำปริญาเอกทางคณิตศาสตร์ด้วยการเอาตัวเข้าไปทุ่มเทกับการทำทฤษฎียาก ๆ ที่แสนท้าทายมพลังสมองของมนุษย์วัยไหน แต่นี่ให้ต้องมานั่งบวกเลขระดับประถม เอ้อ...

“ดูไววันนะ” ท่านว่า “ลองสังเกตดูการควบคุมเครื่องมือของตัวเองแล้วเอ็งจะเห็นความอ่อนหยุ่น ไม่กำกร็งเหมาะกับการใช้งาน ที่เป็นอย่างนั้นได้เพราะจิตเอ็งเขาลาดที่จะควบคุมเครื่องมือของเขา ยิ่งเอ็งตั้งใจจดจ่ออยู่กับตัวเลขหนึ่งถึงเก้ามากเท่าไร ทำตากับมือให้กลมกลืนเป็นอันเดียวกับความตั้งใจนานแค่ไหน ผลงานก็ออกมาตามข้อจำกัดที่ข้าให้ไว้ได้ครบ และก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ ”

บทวิเคราะห์ของหลวงตาท่านเป็นที่ถูกใจเขาพอควร อย่างน้อยก็ทำให้รู้สึกที่ท่านอื่นอยู่บนระนาบการใช้ความคิดแบบเดียวกับเขา ไม่ใช่พูดกันคนละภาษา

“ทางพุทธศาสนาเรียกตัวเลขในงานของเอ็งครั้งนี้ว่า 'อารมณ' หมายถึงเครื่องยึดเหนี่ยวจิต หรือเครื่องตรึงจิตให้รู้อยู่ ถ้าจิตยึดอารมณไว้ได้นาน ๆ จะเป็นอารมณชนิดไหนก็ตาม ผลคือมีธรรมชาติของความตั้งมั่นเป็นสมาธิเกิดขึ้น แต่ต่างกันที่คุณภาพ ความหนักแน่นและความละเอียดสุขุมของดวงสมาธิ เอ็งลองเปรียบเทียบเอาเองนะ ว่าระหว่างใช้มือเขียนเลขมาก ๆ กับใช้ความคิดบวกเลขมาก ๆ นะ อันไหนให้สมาธิมากกว่ากัน”

เกาทัณฑ์เพิ่งเข้าใจแจ่มแจ้งว่าที่แท้ท่านเพียงต้องการให้ปฐมบทแห่งการฝึกสมาธิ มิใช่การทดสอบเขาว่าไวดังที่ตนนึกเอาเองแต่แรก

“เอ็งเห็นฤทธิ์ของจิตไหม มันนึกสิ่งไหนสิ่งนั้นก็เกิด คงรู้ว่าอำนาจการนึกของแต่ละคนผิดแผกแตกต่างกัน แข่งกีฬาแพ้ชนะก็ตรงอำนาจการนึกนี้แหละ นึกเร็วมากก็ไปเร็ว นึกช้ามากก็ไปช้า จิตคนเราเมื่อฝึกถึงจุด ๆ หนึ่งแล้วก็อาจนึกอะไรได้พิสดารมากมายไม่จำกัด ถึงขั้นที่ 'ความจริง' อาจไม่ใช่สิ่งที่เราต้องคอยให้เกิดก่อนแล้วค่อยเห็น แต่อาจ 'นึก' ออกมาเห็นแล้วมันก็เกิด”

ท่านหยิบกระดาษดินสอไปวางใกล้ตัก พลิกกระดาษไปอีกด้านหนึ่ง ก้มหน้าจรดดินสอเหนือแผ่นกระดาษครู่หนึ่งเหมือนจะรวบรวมสมาธิ แล้วก็ลากมือพริ้วไปบนที่ว่างของกระดาษ เกาทัณฑ์เบิกตาแทบปะทุเมื่อเห็นตัวเลขเรียงกันเป็นดั่งวัดได้คืบหนึ่ง ใช้สายตากะคร่าว ๆ ว่าไม่น่าต่ำกว่าห้าสิบลัก

ไม่เชื่อเด็ดขาดว่าใครลากดินสอเหมือนขีดเส้นบรรทัดแล้วปรากฏตัวเลขขึ้นมาได้อย่างนี้ ต่อให้เป็นนักจดตัวเลขมือหนึ่งของโลกก็เถอะ

แต่ในเมื่อเขาเห็นแล้วจะบอกว่าไม่เห็นได้ยังไง

“จิตเขาทำ” ท่านเงยหน้าขึ้นมาพูด “เมื่อมันทำไม่ได้หรอก”

แล้วท่านก็ก้มลงขีดเส้นของท่านอีกสิบบรรทัด ล้วนแล้วแต่กลายเป็นตัวเลขสุ่มปราศจากการเรียงลำดับ พอเสร็จก็ผลิตตัวเลขบรรทัดสุดท้ายห่างจากบรรทัดอื่น ๆ หน่อยหนึ่ง

“เอาไว้กลับไปถึงบ้านแล้วดูซิว่าข้ามวงถูกไหม ถ้าถูกก็ขอให้รู้ว่าจิตเขาบวก สมองบวกไม่ได้แบบนี้”

เกาทัณฑ์พูดอะไรไม่ออก เหมือนเจ้อัดชายใครงัดลูกรักบี้เต็มรัก รับแผ่นกระดาษจากท่านมาพับเก็บใส่กระเป๋าเสื้อด้วยมือที่สั่นเทา ขนลุกเกรียวเป็นระลอกอย่างต่อเนื่อง เคยได้ยินมาบ้างเกี่ยวกับมนุษย์ที่มีความสามารถบวกลบคูณหารเลขจำนวนมหาศาลในเวลาอันรวดเร็ว แต่ให้คิดฝุ่นของฝุ่นของหลวงตาแขวนนั่น คงเหลือวิสัย

“อย่างที่ท่านบอกระหว่างธรรมะจิตต่าง ๆ มันให้คุณภาพสมาธิหยาบละเอียดผิดกัน สังเกตไหมว่าตอนแรกเอ็งต้องใช้ทั้งตา ทั้งมือ ทั้งความคิดถึงตัวเลข จิตถูกใช้ทางหลายทาง พอสงบก็เลยสงบแบบนั้น ๆ แต่ให้รู้สึกว่าคุณค่ามันขึ้นมานิดหน่อย แต่ขณะที่เอ็งคิดหาทางลัดในการบวกเลขและลงมือบวกในใจ จิตมันผูกอยู่กับตาและความคิดเพียงสองอย่าง และระดับความนึกคิดของงานนี้ก็ต้องการปลงสนับสนุนที่แน่นอน เพราะภาพตัวเลขในหัวเป็นสิ่งไหลลื่นง่าย ต้องอาศัยใจหนักแน่นอย่างน้อยชั่วระยะหนึ่ง พอจิตมันแน่นแน่นเป็นสมาธิเข้าก็ให้คุณภาพที่ลึกซึ้งกว่ากัน คุณค่ามันกว่า ให้จิตตานภาพมากกว่า”

ชายหนุ่มฟังอย่างเข้าใจแจ่มแจ้ง เขาคลุกคลีและเล่นสนุกกับตัวเลขมาแต่เด็ก ทว่าไม่เคยสังเกตและแยกแยะได้ละเอียดลออเหมือนอย่างกำลังฟังหลวงตาแขวนอธิบายเลย

“นี่แค่ตัวอย่างเล็ก ๆ น้อย ๆ ของอารมณ์สมาธิที่เอ็งประสบพบเจออยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ยังมีอารมณ์สมาธิที่ใจเอ็งจับแล้วตื่นกว่านี้บ้าง ลึกกว่านี้บ้าง จากการเล่นกีฬา ทำงาน หรือแม้แต่วางท่าเดินไถ่เกี้ยวใครต่อใคร คิดอะไรยังไงมันเป็นอารมณ์จิตไปได้ทั้งนั้น เพียงถ้าเอ็งมีสติจับเข้าไปในอารมณ์นั้นอย่างเดียวสักระยะ เดียวจิตก็รวมเป็นสมาธิได้”

เกาทัณฑ์ผงกศีรษะชนิดหนึ่งพร้อมยกมือไหว้รับ และเงยหูฟังอย่างจดจ่อ

“แต่สมาธิที่ได้จากการทำงานแบบโลก ๆ นะ เป็นสมาธิรุ่น เพราะจิตต้องหมุนไปเรื่อย วนนึ่งกับที่ไม่ได้ ก็ไม่เกิดธรรมชาติความสงบสว่าง ยังเต็มไปด้วยฝุ่นสกปรกใหญ่โต เมื่อไม่สงบสว่าง แม้จิตมีพลังมากก็หน่วงรวมมาใช้ก่ออิทธิฤทธิ์ไม่ได้

ขั้นแรกเอ็งต้องรู้จักวางตัวให้เบาสบายอยู่กับอารมณ์ละเอียด หยุคนึงอยู่กับมันเพื่อเรียนรู้วิธีรวมจิตจนเกิดพลังเป็นปีกแผ่นพื้นฐานสติสัมปชัญญะนั่นเอ็งมีอยู่แล้วจากงานทางโลก หากตั้งใจจริงและทำให้ต่อเนื่อง ก็จะง่ายเข้า”

หลวงตาแขวนเว้นระยะสำรวจชายหนุ่ม สายตาท่านทรงอำนาจและมีประกายกล้าแข็งด้วยตะบะเคาะผิคมมนุษย์ ชายหนุ่มทอดโดยไม่รู้ลึกลับ ท่านเคยมีสายตาใจดีของคุณตาแก่ ๆ คนหนึ่ง ใครจะนึกว่าแท้จริงแล้วซ่อนแววดุยิ่งกว่าเสือ สะท้อนขวัญได้มากมายเพียงนี้

“อารมณ์สมาธิที่ถือกันว่าประเสริฐสุด และมีอยู่คู่กายเรามาแต่เกิด ได้แก่กลมหายใจ นอกจากจะเป็นตัวอารมณ์ให้จับแล้วธรรมชาติลมหายใจเองยังเป็นตัวปรุงแต่งจิตให้เดินกระแสหยาบละเอียดตามได้ด้วย ลมหายใจหยาบจิตก็หยาบ ลมหายใจละเอียดจิตก็ละเอียด จึงเหมาะจะใช้ทั้งในเบื้องต้น เบื้องกลาง และเบื้องปลาย สถิติกำหนดลมหายใจเข้าออกอย่างนี้ท่านเรียก ‘อานาปานสติ’ ซึ่งเอ็งคงได้ศึกษามาจากหนังสือหนังสือบางเล่มแล้ว”

เกาทัณฑ์พยักหน้ารับและกล่าวว่าครับ

“เอา” หลวงตาแขวนพக்கหน้า “นั่งขัดสมาธิ ขาขวาซ้อนขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งหลังตรง”

เกาทัณฑ์ปฏิบัติตามที่ด้วยอาการกระตือรือร้นเรียบ ๆ

“ทำนั่งนี้ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของสมาธิ แต่เป็นตัวคุมสติที่จำเป็นอย่างหนึ่งในการเริ่มต้น ภายเป็นอย่างไรรู้จักใจให้มีความเป็นเช่นนั้น วางกายไว้สบายจิตก็สบาย หลังตั้งคอตงก็ช่วยทรงความรู้ตัวได้ดี จำไว้นะว่าความสบายกับความตื่นพร้อมเป็นบันไดขั้นแรก อย่าเริ่มด้วยการใส่อาการเพ่งเข้าหลวมหายใจ ให้เริ่มด้วยอาการรู้สึกตัวก่อน”

เกาทัณฑ์เป็นคนนั่งตรงเดินตรงหลังไม่งอได้นาน ๆ อยู่แล้ว เรื่องนี้จึงผ่านตลอด เขานั่งทรงกายอย่างสบายตามหลวงตาสั่ง พร้อมกับตั้งใจว่าจะให้มันทรงในลักษณะนี้ไปเรื่อย ๆ ไม่ผลอหลัง

“ด้วยความรู้สึกตัวอย่างนี้ เอ็งทอดตามองตรงไปข้างหน้าสบาย ๆ รักษาความนิ่งไว้อย่าให้กลอกหลุกหลิก แล้วปิดตาลงทั้งยังทอดตรง จะได้ความรู้ตัวแบบเปิดพร้อม เวลากำหนดรู้ลมหายใจจะได้ไม่จืดจางกับแคบ”

ชายหนุ่มปิดเปลือกตา มีความเชื่อมั่นในตัวอาจารย์เป็นหลักเป็นฐานการปฏิบัติ คิดในใจว่าคนเราต้องมีอาจารย์ก็เพราะอย่างนี้เอง

“ลมหายใจมีอยู่แล้ว สิ่งที่ยังไม่มีคือสติ อุบายสร้างสติตามลมหายใจของพระพุทธเจ้าประการแรกคือให้กำหนด ‘รู้’ ลมหายใจออกก่อน คืออัดลมหายใจเข้าเต็มปอดแบบไม่ต้องคิดอะไรมาก แต่พอคลื่นลมหายใจออกสู่ภายนอก ต่อที่กำหนดรู้ว่าเป็นการหายใจออก เริ่มตั้งหลักอย่างนี้จะทำให้ไม่จืดจางอยู่กับการหายใจเข้ามากเกินไปเหมือนปกติ เข้าลองดู”

เกาทัณฑ์ตั้งลมหายใจเข้าเต็มปอดเร็ว ๆ โดยสักแต่เป็นอาการเหมือนหายใจทั่วไป ไม่ได้ตั้งทำรู้เห็นเป็นพิเศษ แต่พอผ่อนระบายลมหายใจออกจึงเริ่มกำหนดสติถึงความเป็นลมหายใจที่ส่งจากภายในกายออกสู่ภายนอก

“พอลมหยุดก็รู้ว่าลมหยุด ถึงเวลาที่กายเรียกลมเข้า ก็รู้ตามจริงว่านี่คือการหายใจเข้า ระลึกให้เสมอกันกับการหายใจออกที่เป็น ‘ตัวตั้ง’ เมื่อก็”

ชายหนุ่มพบว่าเมื่อกำหนด ‘ลมออก’ เป็นตัวตั้ง ปรากฏว่าสามารถรู้ตลอดทั่วถึงได้อย่างรวดเร็ว

“นี่คือขั้นแรกของอานาปานสติ คือมีสติหายใจออก มีสติหายใจเข้า พระพุทธองค์สอนไว้อย่างนี้ เป็นอุบายลัดที่จะทำให้สติอยู่กับลมหายใจเสมอกันทั้งขาออกและขาเข้า อย่างมองข้ามไป”

ฝ่ายลูกศิษย์คูใจตัวเอง ว่ามีสติขณะหายใจออก มีสติหายใจเข้า ภายในปอดโปร่งขึ้นทันที ก็รับทราบตามจริงว่าผ่านขั้นแรกอย่างง่าย ๆ ได้แล้ว

“สังเกตนะ พยายามรู้สึกได้ทั่ว ไม่มีส่วนใดกำเริง และเฝ้ารู้ลมหายใจออกกับเข้าตามสบาย ผลคือเหมือนทั้งตัวมีลมหายใจ ปรากฏเด่นอยู่อย่างเดียว นี่คือการเริ่มต้นที่ถูกต้อง จำไว้ว่าต้องเริ่มอย่างนี้ทุกครั้ง”

การเริ่มต้นที่เรียบง่าย ทำให้ความคิดฟุ้งที่ครอบงำจิตใจเป็นปกติหายหนีไปชั่วคราว พร้อมรับฟังและปฏิบัติตามพระอาจารย์อย่างปราศจากข้อสงสัย

“ลองดูว่าลมหายใจในช่วงเริ่มกำหนดสตินั้นจะลากยาวกว่าปกติ ก็ให้รู้ว่าอย่างนี้ลมหายใจออกและลมหายใจเข้ามีความยาวเสมอกัน นี่คืออีกขั้นของอานาปานสติ คือรู้ชัดว่าหายใจออกยาว รู้ชัดว่าหายใจเข้ายาว”

เกาทัณฑ์จำกัดลักษณะลากยาวของลมหายใจออกและเข้าไว้ กับทั้งพยายามรักษาให้สม่ำเสมอ แต่พอถึงจุดหนึ่งก็รู้สึกว่ายากเกินไป มีความอึดอัดค้ำแน่นอกขึ้นมา เป็นจังหวะที่ถูกพระอาจารย์ทักว่า

“หลักการทำอานาปานสตินั้นให้ความสำคัญที่สติรู้ตามจริง ไม่ใช่บังคับลมหายใจให้ยาวหรือสั้น อย่าบีบบังคับฝืนกายให้ทำงานฝืนธรรมชาติ เมื่อถึงเวลาจะต้องออกสั้นก็ให้มันออกสั้น เมื่อถึงเวลาจะต้องเข้าสั้นก็ให้มันเข้าสั้น สติเราเท่านั้นที่รู้ตามจริงว่าอย่างนี้คือลมต้องสั้น นี่คืออีกขั้นหนึ่งของอานาปานสติ คือรู้ชัดว่าหายใจออกสั้น และรู้ชัดว่าหายใจเข้าสั้น”

พอเข้าใจหลักการดังนั้นก็เริ่มสนุก เพราะเหมือนเขาเริ่มไม่ต้องทำอะไร ปล่อยให้กายหายใจออกหายใจเข้าตรงกับความรู้สึกจริงตามธรรมชาติที่เป็นจริง หน้าที่คือเพียงรู้เท่าทันว่าเกี่ยวนี้ยาวหรือสั้น

“จิตที่เป็นผลของการตามรู้อย่างถูกต้องนั้นแหละ จะเหมือนแยกออกไปเป็นผู้เฝ้ารู้เฝ้าดูเฉย ๆ ในกองลมทั้งปวง ไม่ว่าจะออกหรือเข้า ไม่ว่าจะยาวหรือสั้น นี่คืออีกขั้นหนึ่งของอานาปานสติ คือขณะแห่งลมออกและลมเข้า จิตตั้งมั่นอยู่ในอาการรู้ชัดตามจริงในฐานะของผู้สำเนียงเห็นลักษณะของลมขณะนั้น ๆ ”

เกาทัณฑ์พบด้วยตนเองว่าเมื่อจิตเอาแต่จดจ่อลมหายใจด้วยอาการตื่นรู้พอดี ๆ ผลคือความสงบลงทางกาย คอตั้ง หลังตรงไม่กระดุกกระดิก แม้ยังมีคลื่นความคิดแทรกแซงเป็นระยะ ก็ไม่รำคาญ และไม่ส่งผลให้กายไหวคิง และพอถึงจุดนั้นก็ไถ่ยินหลวงตาแขวนสอนต่อ

“ความรู้สึกสงบทางกายนั้นเป็นของดี เพราะความที่กายไม่กวดแก่งนี้เอง จะยิ่งเน้นให้ลมหายใจถูกรับรู้ได้เด่นชัดยิ่งขึ้น นี่คืออีกขั้นหนึ่งของอานาปานสติ เห็นกายนิ่งแล้วก็ระครองความนิ่งนั้นไว้ มีแต่ทางเดินลมหายใจที่ยังเคลื่อนไหวอยู่อย่างปัดโน้มนัด”

หลวงตาแขวนเงียบไปพักหนึ่งก่อนกล่าวสืบทอดเมื่อเห็นลูกศิษย์หนุ่มซุกเกิดอาการฝัน

“หลักของการเริ่มกำหนดสติรู้ลมหายใจมีอยู่เท่านี้ ถ้าหากพลัดหลงจากลม หรือหากคิดฟุ้งแน่นอนขึ้นมา ก็สำรวจว่าจิตเรายังเหลือสติอยู่ในขั้นไหน ถ้าไม่เหลือเลย คือจิตไม่จับที่ลม กายยังกระสับกระส่าย ก็ต้องเริ่มนับหนึ่งกันใหม่ ท่องคาถา ‘นับหนึ่งใหม่’ ไว้ให้ดี เพราะจะขลังที่สุดสำหรับการเริ่มภาวนา สำหรับอานาปานสตินั้น การนับหนึ่งคือมีสติรู้ ว่ากำลังหายใจออกหรือหายใจเข้า ค่อมรู้ว่าลมนี้ยาวหรือสั้น ถ้ารู้ได้เรื่อย ๆ อย่างเป็นธรรมชาติ จิตก็จะแยกออกไปเฝ้าดูลักษณะลมตามจริงอยู่เฉย ๆ และเมื่อแยกออกมาเป็นผู้รู้ตั้งมั่นถูกต้อง ก็จะสงบจากความต้องการขยับไหวส่วนเกินของกายที่ไม่เกี่ยวข้องกับลมหายใจไปเอง”

เกาทัณฑ์เข้าใจกระจ่างด้วยประสบการณ์ภายในประกอบพร้อมอยู่ด้วย ทว่าพักใหญ่ต่อมา จิตก็เริ่มซึบลงในลักษณะเคลิ้มสบายหมดแรงจับลมหายใจ หลวงตาแขวนที่ทักอีก

“คอยสำรวจตัวเองบ่อย ๆ หนอยไธ้หนุ่ม พอเริ่มจะฟุ้ง หรือเริ่มจะเลื่อนลอยลืมลมหายใจ ก็กลับมารู้ตัวที่กำลังนั้น แล้วกำหนดระลึกใหม่ตั้งแต่นั้นแรก”

ที่จุดนั้นเกาทัณฑ์จึงเริ่มระวังความเคลิ้มเหม่อ ตามดู ตามรู้ลมหายใจไม่ลดละ กระทั่งจิตแยกออกมาตั้งรู้ เห็นลมหายใจเป็นสายเดียว เมื่อระดับนำหน้ากลมเสมอกันต่อเนื่องถึงระดับหนึ่ง จึงเกิดภาพภายในหรือ ‘นิมิต’ เป็นหนึ่ง คล้ายเส้นเชือกเส้นหนึ่งที่ชักรอกขึ้นลงด้วยมือจับปลายทั้งสองด้าน หน้าที่ของจิตมีเพียงเฝ้าตามอาการออก อาการเข้า เข้าไปเข้ามาตามลีลาของกลไกธรรมชาติแห่งกายเท่านั้น

เมื่อเห็นลูกศิษย์มีใจจดจ่อต่อเนื้อคดีแล้ว พระอาจารย์ก็บอกรบท่อ

“จิตตั้งไว้ถูกส่วนแล้ว แต่กายยังรับกันไม่สนิทนัก ถ้าจะให้เกิดความเข้มข้นหนักแน่นกว่านี้ ลมหายใจต้องยาวขึ้น ตอนหายใจเข้าให้เริ่มด้วยการขยายหน้าท้องพองขึ้นนิดหนึ่ง จะเห็นว่าเมื่อมีอากาศขยายหน้าท้อง ก็มีลมเข้าเอง พอสุดหน้าท้องก็เลื่อนไปดึงลมตามปกติ”

เกาทัณฑ์ปฏิบัติตาม และพบว่าลมหายใจยาวขึ้น นุ่มนวลขึ้น มีความปลอดโปร่งอย่างคนหายใจทั่วท้องมากกว่าเดิมจริง ๆ สิ่งที่ดีตามมาคือการทวีตัวขึ้นอย่างรวดเร็วของความสุข ความคิดทั้งมวลสงบเสียบลง หายใจออกก็ร่าเริงเป็นสุข หายใจเข้าก็ร่าเริงเป็นสุข สภาพกายดำเนินโดยอัตโนมัติราวกับเครื่องสูบลมที่ทำงานด้วยอัตราคงตัว เห็นแต่สายลมผ่านออกผ่านเข้า ผ่านออกผ่านเข้า มีอยู่แค่นั้น เรียบง่ายเสียจนลืมสิ้นว่าโลกนี้เคยซับซ้อนเพียงใด

ถึงจุด ๆ หนึ่งก็สำเนียงอาการความแน่นของกระแสจิต เหมือนกลุ่มน้ำขาวที่เข้าผืนกรรมเป็นหนึ่งเดียว มีศูนย์กลางจับอยู่ที่การไหลเข้าออกของลมหายใจอย่างมั่นคง เกาทัณฑ์รู้ทันทีว่านี่คือภาวะสมาธิขั้นต้น เห็นอาการปรากฏนั้นด้วยความรู้พร้อมทั่วองคภาพ

ภาวะนั้นจะดำรงอยู่สักกี่วันที่ไม่อาจทราบ แต่รู้ตัวอีกครั้ง ก็เห็นความคิดหลังไหลเข้ามาเต็มไปหมดแล้ว ได้เห็นชัดถึงตัวเหมือนผลอสติ รวมทั้งอาการรู้ตัวตั้งสติใหม่ เมื่อตั้งสติกำหนดลมหายใจในสภาพเดิมใหม่ได้ จิตใจก็เปิดออก เห็นนิมิตลมเข้มข้นอีกครั้ง

เหตุถูก ผลก็ถูก เหตุผิด ผลก็ผิด เกาทัณฑ์ถึงกับผลออกอาการพยับหน้าด้วยความเข้าอกเข้าใจเต็มตื่น แต่แล้วก็รู้ว่านี่ก็ความคิด นี่ไม่ใช่ตัวสมาธิ จึงพยายามเพิกและเฝ้าดูลมหายใจหนึ่ง ๆ จนกระแสความคิดเลื่อนหายไปเอง โดยปราศจากความพยายามขับไล่

อิมเมปร้อมใจเนิ่นนานจนเกิดอาการล้าและเหน็บกินตลอดช่วงขา อันเป็นเครื่องหมายว่าจิตถอนแล้วจากอารมณ์สมาธิ และเกินกว่าจะกลับเข้าสู่เดิม หลวงตาแขวนเห็นเช่นนั้นจึงสั่งให้เตรียมกำหนดเล็ก โดยหายใจสบาย ๆ และปรับความรู้สึกนึกคิดเป็นปกติเสียก่อน ทบทวนการทำสมาธิแต่ต้นจนจบว่าเป็นอย่างไร เพื่อว่าเมื่อหลับตาลงเริ่มทำสมาธิในครั้งต่อไปจะได้นี้ก็ออกง่าย ถัดจากนั้นจึงค่อยลิ้มตาดำขึ้นทีละน้อยเหมือนคืนนอนยามเช้า

หลวงตาแขวนให้ข้อปฏิบัติเป็นขั้น ๆ ซ้ำอีกครั้งเพื่อให้เกาทัณฑ์นำไปใช้ในการทำสมาธิด้วยตนเอง รวมทั้งชี้แจงล่วงหน้าเกี่ยวกับปิติและนิมิตชนิดต่าง ๆ ที่เข้ามาดึงจิตให้เขวจากทางสมาธิ ให้คำแนะนำว่าเพียงทำใจวางเฉย สักแต่รู้สิ่งแปลกปลอมจะน่ารักหรือน่ากลัวก็ตาม รู้ไปจนกว่าจิตจะย้อนกลับมาสนใจจิตเอง และเห็นปฏิภพของจิตมีความเป็นกลางต่อสิ่งรอบกวน ทุกอย่างก็จะสลายไปในที่สุด

เมื่อชายหนุ่มกล่าวทบทวนให้ท่านแน่ใจว่าเขาจดจำถ้อยถ้อยแท้ หลวงตาแขวนก็นิ่งไป ทอดตามองอีกฝ่ายด้วยแววมืดตา ส่ำทับซ้ำถึงจุดหมายที่ควรทำให้ถึงในแต่ละครั้ง

"ของมันต้องหมั่นฝึกบ่อย ๆ ถึงจะชำนาญ ระหว่างวันทำงานทำการไปตามปกติ นึกได้เมื่อไหร่ก็กลับมาระลึกถึงลมสักครั้งสองครั้งก็ยังดี ถ้ามีเวลาพักว่างจากงานมากหน่อย อาจจะสักห้านาที ก็ตั้งเป้าว่าจะทำงานเห็นเหมือนจิตนิ่งเป็นผู้รู้ผู้ดูลมหายใจอยู่เบื้องหลัง ลมหายใจเป็นเหมือนสายเชือกชักขึ้นลงให้ดูอยู่เบื้องหน้า ช่วงฝึกแรก ๆ หากทั้งลมหายใจนานนัก จิตจะกลับไปจับไม่ถูก อย่างเอ็งหากขยันก็ลงสำเร็จง่ายอยู่"

ท่านวันจิ้งหะคล้ายใคร่ตรงบางสิ่ง แล้วก็กล่าวว่า

"อยากเห็นความจริงเรื่องชาติก่อนไหม?"

เกาทัณฑ์หูฝั่ง ทำดาโตเหมือนถูกตบหลังหนัก ๆ

"อยากครับ!"

คำตอบนั้นหลุดจากปากโดยอัตโนมัติ

"ข้าจะทำให้เอ็งได้เห็น" ท่านสมภารพูดเสียงเรียบ "แต่มีข้อแม้ว่าเอ็งต้องได้สมาธิขนาดที่ข้าพอใจภายในอาทิตย์หน้า"

ชายหนุ่มเม้มปาก ความทะยานอยากของเขาก็เปี่ยม แนวทางที่ถูกเขาก็มีพร้อม แลमत่านยังรับรองให้อีกว่าถ้าขยัน เขาต้องทำได้
อย่างนี้ถ้ายังขาดความเชื่อมั่นก็ไม่รู้จะว่าอย่างไรแล้ว

"ผมจะไม่ทำให้หลวงตาผิดหวังครับ"

"จะทำสมาธินะ ไม่ใช่แค่อยาก ไม่ใช่แค่ทำถูกแล้วก็จะได้ผลเสมอไป วิถีชีวิตต้องอยู่ในกรอบด้วย จิตถึงจะพร้อม...เอ็งเลิกกิน
เหล้าเมายาสักอาทิตย์ได้ไหม?"

"ได้ครับ"

พนมมือรับอย่างแข็งขันทันที เพราะคิดล่วงหน้าแล้วว่าพระอาจารย์ท่านต้องห้ามเรื่องนี้

"ไม่เสพกามได้ไหม?"

เกาทัณฑ์เกือบอึ้ง แต่พริบตาก็ให้คำตอบอย่างเด็ดเดี่ยว

"ได้ครับ!"

"ไม่โกหก ไม่พูดนิทานส่อเสียด ไม่พูดตกค่นองไรสาระให้จิตขุนม้าได้ไหม?"

คราวนี้เขานิ่งไปนาน นึกถึงความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นภายในหนึ่งอาทิตย์ข้างหน้า เห็นภาพตัวเองเป็นเมื่อใบ้ พูดตกโปก
ฮากับเพื่อนที่ทำงานคล้ายเครียดไม่ได้ อย่างนี้ก็น่าคิดเหมือนกัน แต่พอนึกต่อไปว่าอาทิตย์หน้าจะรู้เห็นเรื่องภพชาติให้หายสงสัย ก็คือ
ออกมาสั้น ๆ เหมือนเดิม

"ครับ ผมทำได้"

"ดี!" หลวงตาแขวนลงเสียงหนัก ๆ "เอ็งอยู่ต่อหน้าข้า มีความเชื่อมั่น ละทิ้งความห่วงหน้าพะวงหลังทั้งหมดได้ ถึงเป็นสมาธิ
ง่าย แต่เมื่ออยู่กับตัวเองแล้ว ความเคยชินแบบโลก ๆ จะนำกิเลสกลับมาครอบงำเต็มหัวใจ เป็นอุปสรรคกับสมาธิจิตโดยตรง ข้าถึงให้เอ็ง
ปฏิบัติไว้ว่าจะเลิกข้องแวะกับคั่นเหตุกิเลสหลัก ๆ ของเอ็งเสีย

กิเลสที่ขวางกั้นความก้าวหน้าในการภาวนาเรียกว่า 'นิเวศน์' มีความพอใจในกามคุณ ความคิดร้ายพยาบาท ความหดหู่ว่างเหงา
ความฟุ้งซ่าน แล้วก็ความลังเลสงสัยในธรรมปฏิบัติ ถ้าเกิดนิเวศน์ข้อไหนขึ้นมา วิธีแก้ที่ดีที่สุดคือเห็นมันเป็นโทษ เป็นเครื่องร้อยรัดจงจำ
ให้จิตอดอด สมควรละทิ้ง ผละหนี่ ก็จะปลดปล่อยโล่งใจ เป็นอิสระ เป็นไทแก่จิตเองเหมือนนักโทษที่หลุดจากพันธนาการและห้องคุมขัง

พอจิตสดชื่นและคุ้นกับการเป็นอิสระจากนิเวศน์ ความน้อมใจไปสงบ ใจความตั้งมั่นเป็นสมาธิก็จะเกิดขึ้นเอง และเกิดขึ้นบ่อยระหว่างวันจึงควรกำหนดสติดีไว้ดี ๆ ว่ามีนิเวศน์เกิดขึ้นเกาะจิตหรือยัง ถ้ามีก็ละเสีย หึงเสีย ด้วยอุบายของพระพุทธองค์ที่ชื่อว่า"

"ครับ หลวงตา ผมจะระวังป้องกันจิต กั้นจากนิเวศน์ทั้งหมดให้ได้ครับ"

"เออ! ข้าขออุยพรให้เอ็งประสบความสำเร็จ เอาล่ะ วันนี้กลับไปได้ เดี่ยวข้ามีธุระจะต้องทำ"

ชายหนุ่มยกมือไหว้รับพร แต่ก่อนกราบลา ก็ถามสิ่งที่ค้างใจออกไป

"ผมไม่ต้องทำพิธีหรือนำดอกไม้มาบูชาอาจารย์หรือครับ?"

"ข้าชอบการบูชาด้วยใจ เอ็งมีให้ข้าแล้ว ข้าเห็น ข้าไม่ได้จะสอนไสยศาสตร์ แต่จะสอนตามแนวของพุทธิปัญญา ดอกไม้ธูปเทียนและพิธีขึ้นครูจึงไม่ใช่สิ่งจำเป็น แต่ถ้ามันเป็นศรัทธาอยากทำ จะเอามาถวายบ้างก็ตามใจ"

เกาทัณฑ์กราบลาด้วยความสดแจ่มแจ่มชื่นอย่างประหลาด ชีวิตมีแรงบันดาลใจใหม่ ๆ มีเครื่องกระตุ้นความอยากใหม่ ๆ ยังให้เกิดพลังแห่งความกระตือรือร้นเล่นพละกันไปทั่วสรรพางค์กาย

บทที่ ๖ จอมสติป็น

ออกจากวัดทางอุทยาน ขับรถมาเกือบถึงหน้าบ้านปู่ ชายหนุ่มเหลือบมองไปทางเบาะด้านข้าง มีหนังสือที่ปู่ให้มาสองเล่มคือ พุทธธรรมกับพจนานุกรมพุทธศาสตร์ เขาเตรียมจะคืนในวันนี้ เพื่อเป็นเหตุประเททิดไม้คิดมืออ้างมาหาปู่อีกครั้ง

ตั้งใจมาคืนคนแก่ให้จนมุมเต็มที คราวนี้กับคราวที่แล้วจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เพราะมีการเตรียมเป็นเรื่องเป็นราว จะไม่มีการเหวี่ยงแหไร้ทิศทางอย่างเมื่อก่อนอีก โดยเฉพาะประเด็นหลักของพุทธ คือทุกข์และการดับทุกข์ ซึ่งพระพุทธองค์ตรัสกล่าวอย่างชัดเจนว่าพระองค์ตรัสสอนแต่เรื่องนี้เท่านั้น

เกาทัณฑ์กะพริบตาที่หนึ่งด้วยความรู้สึกกังขาคัดแย้ง บัดนี้เขาได้ชื่อว่าเป็นศิษย์ของ 'พระ' ในพุทธศาสนา เริ่มเข้าใจการตั้งจิตเป็นสมาธิ ขอมรับว่าเบื้องต้นไม่ได้มองหลวงตาเขวนเกิน ไปกว่าผู้วิเศษ แน่ใจเพียงว่าท่านมิใช่ นักมายากล หรือผู้มีอำนาจจิตสะกดให้เห็นไปต่าง ๆ เพียงชั่วขณะ เพราะหนังสือพิมพ์มอดไหม้เป็นเงาถ่านจริง และเมื่อลอบสังเกตนกในสวนในวันนี้ ก็ยังพบร่องรอยไหม้เกรียมซึ่งเกิดจากกลิ่นไฟเนรมิตของท่าน เมื่อฝากตัวเป็นสานุศิษย์ก็ให้ความเคารพนับถือเป็นครูบาอาจารย์ ทว่าก็ด้วยประสงค์เพียงเรียนรู้ศาสตร์แขนงหนึ่ง ทำนองเดียวกับที่ยกย่องนักกีฬาเก่ง ๆ เป็นครูฝึกสอน โดยไม่จำเป็นต้องเตรียมใจยอมคล้อยตาม 'ความเชื่อ' ทั้งหมดของท่าน

อย่างไรก็ตาม ท่านทั้งห้าไ้เป็นที่ปลุกเร้าความสนใจลงไปถึงราก นั่นคือประเด็นเกี่ยวกับภพชาติ ซึ่งกำลังวนเวียนอยู่ในความสงสัยของเขาพอดี เพราะเมื่อศึกษาพุทธศาสนาในเชิงอรรถแล้ว พบว่าจะมีความหมายต่อชีวิตที่สุขพร้อมสมบูรณ์แบบเช่นเขา ก็ต่อเมื่อตระหนักแน่แท้ใจว่าการ 'ดับทุกข์' นั้น คือเลิกเวียนว่ายตายเกิดอย่างไม่รู้โอ้โหน้อเหน้ บอคนับเรื่องกฎกติกาว่าทำเหตุอย่างใดจะถูกเหวี่ยงไปเกิดในภพไหนภูมิไหน

เกาทัณฑ์สรุปได้อย่างหนึ่งว่าถ้าทฤษฎีเรื่องการเวียนว่ายตายเกิดของพุทธเป็นของจริง ก็แปลว่าธรรมชาติออกจะโหดเหี้ยมเอามาก คือไม่บอกกฎให้ใครรู้ แต่ใครคิดกฎเมื่อไหร่ ก็เสร็จเมื่อนั้น ไปเกิดร้ายตายดีก็ด้วยความไม่รู้ หลงก่อกรรมทำเข็ญจนวิญญูณชุ่มบปอย่างน่าอเนจอนาถ เสร็จแล้วต้องก้มหน้าก้มตาไปรับกรรมแล้ว ๆ เล่า ๆ อย่างปราศจากที่สิ้นสุด เพราะเหตุแห่งการเกิดยังสืบเนื่องเป็นปฏิกิริยาลูกโซ่ไปเรื่อย

ถ้าอาทิตย์หน้าเขารู้ว่าชาติก่อนชาติหน้ามีจริง หมายความว่าทุกอย่างจะเปลี่ยนไปหมด ความคิดอ่านกับความเชื่อที่ผ่านมานับแต่จำความได้ ล้วนต้องถูกจัดเป็นความบื้อ ความหลงละเมอเพื่อพักของสิ่งมีชีวิตอีกหน่วยหนึ่ง ที่ทะนงนึกว่าตนทรงภูมิ ทรงความรู้ล้ำลึก ทว่าแท้จริงไม่ได้รู้อะไรเลย

ไม่รู้จักกระทั้งตนเอง แล้วจะขึ้นชื่อว่า 'รู้' ได้อย่างไร

ใจกว้างเล็กน้อยเมื่อชะลอความเร็วของรถ เป็นความห้วนไหวนชนิดหนึ่งที่เขาไม่กล้าสำรวจหาสาเหตุ ทำแต่เบรกเตรียมหยุดรถเทียบข้างประตูรั้ว แต่แล้วก็ตะคังเมื่อเหลียวไปเห็นสองหนุ่มสาวได้ร่มไม้หน้าบ้าน เป็นแวบเดียวแห่งการเห็นและถูกสารพันความรู้สึกจู่โจม จนต้องย้ายเท้ามาลงน้ำหนักเหยียบคันเร่งให้รถพุ่งฉิวห่างหายไปจากที่นั่นในพริบตา

แพตรีมองตามการจากไปของเรือนรถเพริชวลมสีสดสะดุดตาด้วยแววเฉยนิ่ง

"ดูเหมือนจะเป็นคนนั้นในมัธยม?"

เป็นเสียงถามอ่อน ๆ จากมด

"คนไหน?"

หญิงสาวถามกลับ

"ก็...ที่เขานั่งคุยกับพี่แพเมื่อก่อน"

"คงใช่มัง"

มดรู้เห็นเรื่องราวเพียงน้อย แต่เขาก็เป็นผู้มีสามัญสำนึกดีเท่า ๆ ชาติทั่วไป และด้วยปกติของสามัญสำนึกดังกล่าว ก็ทำให้ทราบ ว่าไม่ธรรมดาเลย ที่รถคันนั้นชะลอลงเหมือนจะจอดแล้วกลับบึ่งจากไปเฉย ๆ

อย่างปราศจากความไยดีค้างแตร ก็หันหน้าพิจารณากรอบภาพสีน้ำมันบนฝาโบรินไฟใหญ่บนโต๊ะ มติเอามาให้หล่อนดู มันเป็น ภาพสายลูกไฟที่ชืดยาวไว้ต้นไว้ปลายในห้วงว่างมหันต์ คล้ายสร้อยไข่มุกที่เรียงเม็ดคดเคี้ยวอยู่บนสายยาวจากอนันตภาพเบื้องลึกสู่อันันตภาพเบื้องไกลโพ้น การนำเสนอของภาพเน้นไปที่ลูกไฟใหญ่สองสามดวงใกล้ตา นั่นคือฝีมือนักศึกษาวิจิตรศิลป์ของมหาวิทยาลัยอันดับหนึ่งทางนี้ แนวคิดของภาพทำให้มันได้ชื่อว่า 'สังสารวัฏ'

มีเศษกระดาษต่างหากอีกแผ่นบรรจุถ้อยคำที่เรียงร้อยบรรยายไว้ หญิงสาวนั่งอ่านในใจเงียบ ๆ อย่างมีจินตภาพละเอียดอ่อน ตามกลอนแต่ละบาทแต่ละบท

อันเปลวไฟโคกก่อหรือลับ	จะวัับดับกลับวายสลายร้อน
นี่ยับย่อยร่อยหรือแล้วต่อตอน	พอรอนลับกลับฟื้นคืนวังวน
เป็นโซ่ห่วงลวงดับสลบถ่าย	สืบทอดเยื่อเชื้อร้ายขยายผล
ดวงต่อดวงลงตาเป็นตัวคน	ให้ลับสนหนทางอันร้างรา
ก่อรูปคุดแดงดูแรงร้าย	แล้วลับกลายเป็นแสงเสนาหา
เป็นนรกผกผันสวรรค์	เมื่อหันหาเสียหายทุกตนจร
ตะลอนต่อตลอดหนไว้ต้นปลาย	กายไว้เพียงทุกข์กับสิ่งลวงหลอน
เรียกวังวน 'สังสารวัฏ' ไม่ตัดตอน	ให้ไฟร้อนประการเดียวเที่ยวเกิดตาย!

เมื่ออ่านจบแพตรีก็สยายยิ้มกว้าง มติจะนั่งงานชิ้นนี้ไปประกวดในงานทางพุทธศาสนาที่ภาคเอกชนร่วมกับสถาบันศึกษาใหญ่ จัดขึ้น หญิงสาวเหลือบตามองรูปแล้วพยักหน้านิด ๆ เป็นเชิงชม

"อืม..."

"พอใช้ได้ไหมสะ?"

แพตรีพยักหน้าช้าอย่างเต็มใจ

"อย่างนี้เรียกเยี่ยมเลยไม่ใช่แค่พอใช้ ต้องรับรางวัลใครรางวัลหนึ่งแน่ ๆ ที่ไม่อวยพรล่ะ แต่ขอแสดงความยินดีล่วงหน้าไว้ก่อนเลย"

มติเป็นจิตรกรที่เล่นสีเก่ง ลูกไฟบางดวงแดงโชติฉานดูน่าสะพรึงกลัวดูจะแทนไฟนรกได้จริง ๆ บางดวงก็มีสีสันวิจิตรน่าหลงมองเพลินตารวกับลูกไฟสวรรค์ได้ปานกัน วิธีวางตำแหน่งอย่างถูกหลักการสร้างมิติที่สามทำให้คนดูรู้สึกเป็นจริงเป็นจังถึงอนันตภาพทั้งของสายลูกไฟอันยืดยาวและห่วงมีคอันลึกลับ

มาบวกเข้ากับแนวคิดและคำกลอนกำกับภาพกินใจอย่างนี้ จึงน่าจะจัดเป็นผลงานประกวดที่เข้าตากรรมการง่ายหน่อย

"ในวันตัดสินเขาจัดนิทรรศการให้คนทั่วไปเข้าชมด้วย พี่แพไปกับผมนะฮะ"

เขาชวนอย่างรู้ว่าหล่อนจะไม่ปฏิเสธ และหล่อนก็พยักหน้ารับง่าย ๆ ดังคาด

"ได้สิ ไปดูเธอรับรางวัล จะได้ดีใจด้วย"

หญิงสาวทอดตามองภาพ แล้วยกมือชี้ไปยังลูกไฟดวงเด่นที่สุดในภาพ

"นี่คงแทนมนุษย์ภูมิไชมัย?"

"ฮะ เป็นลูกไฟที่แปลกและแตกต่าง ปราศจากเอกภาพ บางส่วนดูสวย บางส่วนดูพลุ่งพล่านรุ่มร้อน ขาดความสม่ำเสมอ"

"ถ้ามีความรู้ทางพุทธศาสนาดี คงดูภาพของเธอเข้าใจและแปลความหมายออกทุกอย่างนะ แลรู้ชื่อภาพก็พอแล้ว"

ชายหนุ่มลคสีหน้าอึ้งลงนิดหนึ่ง

"เพื่อนผมบางคนบอกว่า...ถ้ากรรมการไม่เชื่อ ความหมายของภาพนี้จะค่อยไปมาก"

แพตรีลดเปลือกตาลง นิ่งคิดแล้วก็เห็นตาม จริงแหละ พุทธศาสนิกชนมีหลายประเภทนัก ล้วนมีทรรศนะและความเชื่อส่วนตัวแตกต่างกันไป น้อยเสียเมื่อไหร่ที่คนตำแหน่งสูง ๆ และมีบทบาทต่อวงการศาสนาพุทธไม่เชื่อ ไม่ศรัทธาบางคำสอนอันเป็นหลักสำคัญยิ่งอย่างเช่นภพภูมิและการเกิดตายแล้ว ๆ เล่า ๆ

หญิงสาวมองภาพบนผืนผ้าใบตรงหน้าด้วยอาการใคร่ครวญนี่เป็นคุณฉนิ หล่อนกำลังคิด และมติก็เพลินมองอาการนั้นของหล่อนด้วยสายตาของศิลปินที่ไว้กับรายละเอียดความงดงามทุกชนิด เขาชอบพินิจดูหล่อนในอิริยาบถครีตอง ดวงหน้าอ่อนเยาว์ปราศจากริ้วรอยความกังวลทั้งปวง ตัดกันกับนัยน์ตาดายแสงแห่งความคิดฉลาดลึกซึ้งอย่างผู้ใหญ่ที่มีความมั่นคงทางปัญญาและอารมณ์ ทุกมุมสะท้อนแสงของแก้วตาแพตรีทอประกายงามราวกับเครื่องประดับในฝัน หากเชื่อว่าคนเรารวดรู้อะไรด้วยกรรม อดีตและปัจจุบันของหล่อนก็คงเป็นจิตรกรผู้มีฝีมือนำพิศวงชวนเลื่อมใส่ยิ่ง

"น่าเสียดายนะ" หล่อนเอ่ยขึ้นในที่สุด "ถ้าเป็นอย่างนั้นล่ะก็ ลองเปลี่ยนแนวคิดของภาพเป็น 'ตรัสรู้' แทนได้ก็ดีหรือหอกให้ปลายหางของสายลูกไฟเป็นดวงประกายพริ้วเด่นที่แทนความหมายของการสว่างรู้ เต็มตื่นเป็นไฟสว่างตัวเองจากเชื้อร้าย แล้วลูกไฟที่ผ่าน

มาจะได้ใช้แทนความหมายของการหลงทุกข์หลงสุขชั่วคราว อย่างนี้มีความหมายกับศาสนิกชนทุกทรศนะ เพราะจุดหมายอันเป็นที่สุดของเนื้อหาในพุทธศาสนาคือการมีดวงจิตสว่างรู้หลุดพ้นจากความทุกข์และความขึ้นลงไม่เป็นสาระต่าง ๆ "

มติเบิกดาโพลง จับมองใบหน้าหญิงสาวด้วยแววจรัสแสงกล้าของศิลปิน

"เออแยะ" เขายิ้มกระจำง "ไอเดียนี่เข้าทำจริง ๆ ผมไม่ทันคิดสระระเศเสียก่อน มัวแต่คิดถึงความยี่ดยาวไม่รู้จบของสังสารวัฏ ซึ่งน้อยคนจะอ่านออกและคล้อยตาม ผู้ความเชื่อซึ่งเป็นสาธารณะเช่นการสว่างรู้เหนือทุกข์สุขไม่ได้ ยังไม่สายหรือกะ ผมใช้เวลาวาดสักสองสามอาทิตย์ ทันส่งมถ"

ความจริงการเสกสรรปั้นแต่งงานที่ลุล่วงไปแล้วขึ้นมาใหม่หมคนั้นควรแก่การเบือนหน้าหนีเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับงานศิลป์ที่ต้องการความละเอียดปราณีตและการทุ่มเทแรงกายแรงใจมาก ๆ อย่างนี้ แต่มติกลับไม่นำพาความเหนือหยาก แสดงให้เห็นถึงศรัทธาปสาทะและแรงบันดาลใจทางศาสนาอย่างเปี่ยมล้น

เมื่อหญิงสาวทราบเจตจำนงของน้องเช่นนั้น ก็ชำเลืองตาจ้องยิ้ม ๆ

"ศรัทธาแก่กล้าจริง"

"ภาพนี้ผมให้พี่แพก็แล้วกัน"

เขายกให้ง่าย ๆ แพตรีเบิกดาลเล็กน้อย

"ไม่ขายล่ะ? ถึงคนดูไม่รู้เรื่องก็อยากซื้อไฉนนะ ภาพสวยออกอย่างนี้"

"ไม่ตั้งใจจะขายอยู่แล้วนี่ซะ"

หญิงสาวนึ่งไปครู่ ก่อนจะกวาดตาพินิจรายละเอียดบนแผ่นภาพและยิ้มรับ

"งั้นก็...ขอบใจนะ"

รู้ว่าปู่ก็ต้องชอบ นึกหาที่แขวนเหมาะ ๆ ได้เดี๋ยวนั้น มติกับหล่อนมอบของน้อยใหญ่ให้แก่กันมาแต่ไหนแต่ไร จึงไม่จำเป็นต้องขำคะยั้นคะยอหรือกระทำพิธิบายเบี่ยงไคให้มากความ

พอพูดถึงปู่ มติก็เปลี่ยนเรื่องอย่างนึกขึ้นได้

"วันก่อนปู่คุยกับผม บอกผมว่าพี่แพเรียนจบ มีงานทำเลี้ยงตัวได้ ไม่น่าเป็นห่วงแล้ว...ปู่จะบวช"

ด้วยความเฝ้าสังเกตอยู่ตลอดเวลา มติไม่เห็นแม้แต่ความกระเพื่อมไหวในแววตาสงบคุดแผ่นน้ำนิ่งของแพตรี หล่อนยังระบายยิ้มอ่อนให้กับภาพตรงหน้าเฉย แต่เพราะมติรู้จักใกล้ชิดมานานจนเข้าถึงและสัมผัสได้กระทั่งส่วนลึก จึงทราบดีว่าภายใต้ความไม่ไหวติงนั้น ที่แท้หล่อนเก็บซ่อนความโศกเศร้าเอาไว้อย่างเงียบเชียบ

มติถอนใจ จะให้เขานึ่งดูชายได้อย่างไร

"พี่แพ้วแล้วไซ้ไหมอะ?"

"รู้แล้ว"

หล่อนตอบเบา ๆ ปราศจากวีแววสะเทือนใจปนออกมา

"แล้วคิดยังไงต่อไปอะ?"

หญิงสาวเหลือบตาขึ้นสบกับเพื่อนรุ่นน้องที่สนิทคุ้น แล้วเบนไปทางคว่วเรือนซึ่งปลูกกำลังนั่งอ่านหนังสือธรรมะหรือเดินจงกรมอยู่ในห้องพระตามลำพัง สิ่งเหล่านั้นเป็นกิจวัตรของปู่เมื่อท่านปิดประตูห้อง

"ที่อนุโมทนากับความตั้งใจของท่าน ที่คงทำงานทำประโยชน์ให้สมค่าความรู้ที่ร่ำเรียนมาสักสองสามปี แล้วจากนั้น..." ปลายเสียงของหล่อนแผ่วลง แต่แล้วก็กลับหนักแน่นขึ้นอีกครั้ง "พี่จะบวชชี่ อยู่ในเพศพรหมจรรย์บูชาพระคุณของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และคุณปู่"

ถ้อยคำบ่งบอกเจตนารมณ์นั้นทำให้มิดังนั่งไป เด็กหนุ่มเม้มปากและมีคิ้วเคร่งเล็กน้อย

"แน่ใจแล้วหรืออะ?"

แพตรีพยักหน้าช้า ๆ เป็นความเนิบช้าที่ทำให้มิดังสัมผัสความพะวงบางประการที่แอบแฝงอยู่ในชั้นลึกสุด

"เป็นความตั้งใจที่ดี"

เขาบอกอย่างนั้น แต่มิได้กล่าวอนุโมทนาด้วย กลับเปลี่ยนเรื่องถามมาอีกทาง

"พี่แพ้วเอาไม้แคะไปไว้มุมไหน"

บ้านซึ่งเต็มไปด้วยชั้นวางไม้ดอกไม้ประดับนั้น ทำให้เขาชี้แจงกวาดตาหาหาพันธุ์ไม้แคะซึ่งตนอดส่ำห่อชอนไปพบถึงบนยอดเขาใกล้กับหมู่บ้านชนบทที่กลุ่มอาสาพัฒนาของเขากษบวณ ไปถึงเมื่ออาทิตย์ก่อน ๆ

"หลังบ้าน"

แพตรีตอบทั้งยิ้ม อันที่จริงมิใช่ชนักเลงดันไม้ แต่นานที่กีฬาพันธุ์แปลกมากำนัลหล่อน ไม่ว่าจะแปลกขนานแท้หรือเขานึกเอาเองว่าแปลกก็ตาม มันมีค่าเสมอ เพราะเขาไม่เคยซื้อมาโดยง่าย แต่หามาด้วยลำแข้ง...ลำแข้งจริง ๆ ไม่ใช่อุปมาอุปไมย มดชอบท่องเที่ยวไปตามป่าเขาและชายทะเล นั่นทำให้เขามีโอกาสเสาะสำรวจธรรมชาติได้หลากหลายภูมิภาค

"บางครั้งผมเกือบเข้าใจว่าสัมผัสพิเศษที่พี่แพ้วมีต่อต้นไม้เป็นยังไง" เขากล่าว "เวลาผมมองดี ๆ แล้วรู้สึกว่ามันมีสัญญาณชีวิต สำหรับเขารู้ได้นั่นคือสัญญาณ คือพลังที่ให้ความอ่อนโยนกับโลก อารมณ์ของผมจะแปรไป คือกลมกลืนไปกับความเชือกเย็นสงบเรียบง่าย และเหมือน...เออ"

เด็กหนุ่มหรีตาพักฟื้นคำ

"ไม่เคยต้องคิด ชีวิต ไม่มีเรื่องน่ากังวลอยู่เลย"

แพทรีต่อคำให้เมื่อเห็นมดเหมือนจะจนด้วยถ้อย เด็กหนุ่มพยักหน้ารับด้วยทศสไล

"ใช่...แบบเดียวกับที่เต้าชี้ให้เห็นการเติบโตอย่างง่ายดายตามธรรมชาติ ถ้าเข้าถึงได้ก็มีความลึกลับแค่เล็กน้อย เพราะจิตเสมอกับธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นไปอย่างไร จิตก็ปรับแปรตามนั้น พอปราศจากความขัดแย้งกับธรรมชาติ ก็เหลือแต่ความเรียบง่ายที่เป็นไปเอง"

หญิงสาวลึ้ม มองอีกฝ่ายด้วยสายตาแห่งการถ่ายทอดสัมผัสโดยตรงจากใจ

"ถ้าเธอรักพวกมันมากพอจะ ‘คุย’ กับมันได้เหมือนอย่างที่คุยกับเพื่อนสนิทสักคน เธอจะเข้าใจ ‘เสียงเงียบ’ ที่สื่อกันอยู่ระหว่างผู้ส่งและผู้รับ และฟังชีวิตที่ถูกมอง เป็นคลื่นสัญญาณอีกแบบหนึ่ง บอบบาง แต่ก็มีกระแสแรง"

มดหัวเราะเอื่อย ๆ ไซ้จะเขาะด้วยความขบขัน แต่หัวเราะอย่างรู้ว่ายังไม่อาจเข้าถึงรหัสสัญญาณชีวิตระดับนั้น เข้าใจแต่ว่าเมื่อจิตมนุษย์ฟังอยู่ก็บะไรบางอย่างชั่วขณะ เมื่อแนบแนมมากเข้าก็จะเกิดภาวะ ‘เห็น’ ความเป็นสิ่งนั้นๆ ขึ้นมาอย่างกระจะกระจ่าง หยั่งลงสู่สัมผัสพิเศษที่คนอื่นดูด้วยตา ฟังด้วยหูแล้วไม่เข้าใจ

"ที่แท้ถึงเหมือนต้นไม้เข้าไปทุกวัน...เลยสับสนไหมซะเมื่อต้องกลับมาพูดภาษามนุษย์ ถ้าผมคุยกับต้นไม้ได้บ้าง เราอาจคุยกันในรูปแบบที่แปลกขึ้นกว่าเดิมก็ได้"

มดพูดกึ่งเล่นกึ่งจริงจัง แพทรีหัวเราะน้อย ๆ แล้วเงียบ

"ว่าแต่ว่าที่พูดกับต้นไม้ยังงี้ ได้ความหมายเป็นใจความเหมือนอย่างคิดต่อกับผู้คนหรือเปล่า?"

หญิงสาวส่ายหน้า

"มนุษย์เราสื่อสารกันด้วยการถ่ายทอดความคิด ความคิดเป็นเปลือกที่อยู่ผิวนอกของใจ ถูกขับออกมาเป็นระลอกด้วยเจตนาที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง หากเจตนาเป็นโทษ คลื่นของจิตก็ส่งออกมาหยาบ ๆ น่ารำคาญ หากเจตนาเป็นคุณ คลื่นของจิตก็ส่งออกมาละเอียดน่าสบายหน่อย แต่ส่วนใหญ่เราไม่ทันซึมซับรับรู้ลักษณะคลื่นของจิตมนุษย์มากนัก เพราะใจมัวไปทำงานแปลความหมายของภาษาพูดเสียหมด เราถึงถูกหลอกบ้าง ถูกทำให้เขวบ้าง เพราะฟังเฉพาะภาษาเป็นคำ ๆ "

พูดแล้วก็เบนสายตาไปจับดอกพิทูลซึ่งอยู่ห่างจากตรงนั้นเพียงสี่ห้าก้าว ดวงหน้าของหล่อนอ่อนสงบยังในการเฝ้ามองของมด

"แต่สัญญาณสื่อสารจากต้นไม้ไม่ได้มาจากกระบวนการความคิด ไม่ได้มาจากภาษา ปราศจากเจตนาที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง ไม่มีการปรุง ไม่มีการปั้น ทุกอย่างถ่ายทอดตรงไปตรงมาจากความเป็นต้นไม้เองทั้งร่าง สื่อสารกันจากวิญญาณถึงวิญญาณ ถ้าคลื่นวิญญาณส่งออกมาดี ๆ ก็แปลว่ามันกำลังเป็นอยู่เหมือนคนที่มีสุขภาพดีและร่าเริง ถ้าคลื่นวิญญาณส่งออกมาอับหมอง ก็อาจสันนิษฐานว่ามีบางอย่างผิดปกติไป อาจจะเพี้ยนลง หรือได้นำได้ปุ๋ยน้อย คืออย่างนี้แหละที่เราสามารถรู้จักพวกมัน โดยปราศจากภาษาข้างกัน เพราะเราจะไม่มีวันเข้าใจผิดหรือถูกหลอกให้เลี้ยวคลาดเคลื่อนจากที่ควรเลย"

มดยิ้มกว้าง

"อย่างนี้เองที่แพตถึงไว้นัก ก็กับการหลบคนใจร้าย ใจกระด้าง เพราะคุณที่จะสัมผัสแต่สิ่งละเอียดอ่อน" พัทมองโดยรอบ แล้วเอ่ยถาม "เคยได้ยินว่าความสิ้นสะเทือนจากจิตวิญญาณเจ้าของ จะติดอยู่กับต้นไม้ด้วย เวลาคุณต้นไม้กลับบ้านนี้ที่แพต่านออกจากสัมผัสพิเศษ ไหมว่าเจ้าของเป็นคนนิสัยใจคออย่างไร"

แพตริกะทริบตาที่หนึ่ง หล่อนคุยกับมดโดยไม่ว่าเป็นต้องเก็บงำสิ่งใดไว้เป็นความลับ

"ถ้าฝากสัญญาไว้แค่คนพอ ก็อาจจับได้อยู่บ้างมั้ง อย่างเรื่องความสดใสนี้ ถ้าเจ้าของมีจิตใจที่สว่างและเดินมารคน้ำต้นไม้ รินใจเมื่อแผ่นดิน ไม้บ่อย ๆ พวกมันก็จะมีความสว่างตาม เราสัมผัสแล้วสดชื่นตาม ได้ง่าย ๆ แต่ถ้าเจ้าของปล่อยให้ต้นไม้ยืนอยู่ตามยถากรรม รอฟนตกลมมาเลี้ยงเอง ก็ไม่มีกลิ่นความใส่ใจของมนุษย์ฝากไว้"

มดนิ่งฟังอย่างสนใจ พอแพตริทุดจบก็แล้วว่า

"ผมเคยเห็นอยู่รายหนึ่งบอกว่าเขาต้องการของต้นไม้ที่เลี้ยงไว้ รู้หมดเลยว่ามันอยากได้ดินใหม่ อยากให้กิ่งก้านที่กำลังใช้หรือต้องการน้ำมากขึ้นอะไรทำนองนั้น ผมฟังแล้วบางทีก็รู้สึกไม่ได้ว่าเขารักต้นไม้มากจนเกิดอุปาทาน หรือคลุกคลีผูกพันจนเกิดความหยิ่งรู้พิเศษขึ้นมาเอง ใ้ว่าได้รับการติดต่อจากต้นไม้ แต่ฟังจากที่ที่แพตุดแล้ว ก็ทำให้คิดว่าอาจมีบางอย่างที่กำลังกั้นระหว่างอุปาทานกับ 'เสียงจริง' จากต้นไม้"

"จะอุปาทานหรือของจริงก็ไม่มาสนใจไปกว่าที่ว่า เมื่อทำตามต้นไม้ต้องการแล้วต้นไม้ดีขึ้นหรือเลวลง"

เด็กหนุ่มคราวในลำคอเบา ๆ อย่างเห็นด้วย เคยได้ยินมานานแล้วเรื่องความจริงของงานเป็นพิเศษของต้นไม้ถ้าคนเลี้ยงมีใจให้ บางรายเลี้ยงได้ถึงขั้นมหัศจรรย์ ไคเร็ว เติบโตใหญ่กว่าธรรมชาติ และงดงามกว่าของชาวบ้านทั่วไปทั้งที่มีพืชพันธุ์ ดิน แดด และปุ๋ยอย่างเดียวกันทุกประการ

"คนมีความสุขกับต้นไม้ที่ดูแลโดยและเหมือนไม่ต้องการอะไรอีกแล้ว แคร์ต้นไม้ อยู่กับต้นไม้ก็พอ นับว่าที่แพต่านใจหาเหมือนกันนะ"

"แต่เธอกงไม่ใจจางพั้ง เพราะรู้จักบรมสุขในงานศิลปะอยู่แล้วนี่ อย่างที่เคยเห็นเธอทำงาน ดูหน้าอ้อมเอิบคือนอก"

แพตริทุดหมายถึงเมื่อครั้งเขานั่งวาดรูปเหมือนให้หล่อน

"คอนวาคได้อย่างใจก็อ้อมเอิบคือนอกซะ แต่ถ้าเป็นตรงข้าม ก็หงุดหงิดเอาบ่อย ๆ เหมือนกัน ต่างจากความสุขสนิทใจที่ได้จากต้นไม้อย่างที่แพ มีแต่สุขเขิน ไม่ต้องหงุดหงิดเลย"

แพตริทุดเลี้ยวสูงด้วยความจงน รู้จักกันมาแต่เล็ก เห็นหน้าเห็นตาในสารพัดเหตุการณ์ หากคิดเป็นภาพก็คงได้นับพันนับหมื่น จำได้ว่าไม่เคยเห็นสีหน้าขุ่นขี้ของเขาแทรกขึ้นมาเลยสักภาพเดียว

"อย่างเธอเคยหงุดหงิดด้วยหรือ?"

"เคยสิชะ"

เขาตอบกลับหัวเราะ

“ไม่รู้สินะ ในความรู้สึกของเธอเหมือนคนที่เข้าถึงศิลปะลึกซึ้งมาก เห็นเธอทำงานแล้วเหมือนกำลังแยกตัวเองไปอยู่อีกมิติหนึ่ง ล่องลอยเบาสาบอยู่ตามลำพัง อีกอย่าง เธอเข้าใจพระธรรมคำสอนดี แล้วก็ทำสมาธิได้ผลกว่าพี่มาก ยังหงุดหงิดกับอารมณ์หยาบ ๆ ได้อีกหรือ?”

“ศิลปะส่วนใหญ่ฝืนแรง แล้วก็อยากแรงซะ ตราบใดที่ยังกลมกลืนไปกับศิลปะบริสุทธิ์ไม่ได้อย่างถ่องแท้ พี่เธอก็มีโอกาสรู้จักพวกมีหัวทางนี้บ่อย แต่ละคนบึงปึงเป็นพื้น ไฟงายจะตาย”

“สำหรับเธอ ความหงุดหงิดคงถูกขังไว้แต่ข้างในแหละนะ ข้างนอกเธอสงบมาตลอดนี่ พี่ยังผลอนึกว่าเธอหมดโกรธ หมดอยากไปแล้วด้วยซ้ำ” หล่อนกล่าวทิ้งกั้วหัวเราะ “คงมีแต่เจ้าตัวเท่านั้นแหละนะที่รู้ว่าสิ่งเหล่านี้หมดไปหรือยัง”

มดิมองหญิงสาวรุ่นพี่ด้วยสายตาที่เปลี่ยนไป คล้ายจะประกายความหมายเร้นลับทอดตัวเป็นแสงเข้มในแก้วตาที่เคยเยือกเย็นอ่อนโยนเป็นนิจ

“ผมเป็นมนุษย์ธรรมดา ไม่มีมนุษย์ธรรมาคคนไหนจบความอยากได้เพียงเพราะมีใจฝึกฝนศิลปะและสมาธิ ผมมีอยากที่ยิ่งกว่าศิลปะและสมาธิ ผู้ชายอื่นทะยานยังงั้น ผมก็ไม่ต่างจากนั้น”

หญิงสาวสะอึกอึ้งนิดหนึ่ง แต่ทำเป็นไม่เห็นสายตาชนิดนั้นของเขา เสมอไปทางอื่นและพูดเอื่อย ๆ คล้ายผสมโรง

“ใช่ พอพี่ตื่นจากโลกของต้นไม้ พี่ก็พบว่าความเป็นมนุษย์นี้ยุ่งเหยิงด้วยความอยากหลาย ๆ อย่าง แล้วก็น่าตกที่บางทีมันขัดกันเอง”

ก็เช่นที่หล่อนอยากให้ปู่บวชตามความปรารถนาของท่าน อยากรจริง ๆ มิใช่การเสแสร้งทำใจเป็นหลานผู้ประเสริฐ แต่ขณะเดียวกันหล่อนก็มีความอยากทั้งในส่วนดีกับส่วนลึกที่จะให้ปู่อยู่กับหล่อนตลอดกาล...อย่างน้อยก็จนกว่าสังขารของท่านจะพาท่านไปจากหล่อนเองในวาระอันควร

มดใช้ข้อมนิ้วเกลี้ยปลายจมูก ขยับจะพูดอะไรอย่างหนึ่ง แต่แล้วก็เสพุดไปอีกอย่าง

“ครั้งหนึ่งผมเคยวาดรูปชื่อ ‘คามมนุษย์’ ไว้ รู้สึกจะไม่เคยเอามาให้พี่แพะ ฆาตไปแล้วละอะ สะใจกับความไม่อาจถูกหึงถึงกันบั้งของมัน ผมว่าตามนุษย์เป็นสัญลักษณ์ของความซับซ้อนหาที่สุดไม่เจอ สลับสับเปลี่ยนแวง เปลี่ยนนัยได้สารพัดในกาลเทศะต่าง ๆ เข้าใจยากยิ่งกว่าความลึกลับของร่างกาย ของถนนหนทางคดเคี้ยว ของน้ำดินหรือดวงดาวและจักรวาลไหน ๆ ทั้งหมด”

แวบหนึ่ง แพะรีนึกถึงประกายตาคมกล้าของเกาทัณฑ์ จริงแหละที่มันน่าจะเป็นสัญลักษณ์ของสุดยอดความซับซ้อน อานาถโลกิยวิสัยที่เขามีกงมาจากพลังในชุมสมองและกิเลสหยาบเยี่ยงคนเมือง ซึ่งก็ล้วนแล้วแต่เป็นความวิจิตรพิสดารของดวงจิตในภูมิที่ความใฝ่สูงและความใฝ่ต่ำทะยานเข้าชนกันอย่างบ้าคลั่ง ภูมิที่ดวงวิญญาณมีอุปกรรมและศักยภาพที่บันดลบันดาลสารพันคิดเลวใด ๆ ให้เกิดขึ้นได้ทั้งสิ้น

ฝ่ายมด ขณะพูดก็พินิจแพะรีไปด้วย เห็นนัยนาคาที่เปล่งประกายฉลาดล้ำท่าสองแววซุ่มซ่อนคล้ายอ่อนเคียงสาของหล่อนแล้ว เกิดความต้องการปกป้อง อยากรคุ้มครอง อยากรเป็นปรารภกันหล่อนจากความสับสนวุ่นวายและความพลิกไปพลิกมาของผู้คนรอบด้าน เขาเจอมาแล้ว ทุกคนเจอมาแล้ว และหล่อนก็คงไม่แคล้วต้องเจอมาแล้วเช่นกัน จะอ่อนวอนอะไรมาช่วยปกป้องในวันต่อ ๆ ไปเล่า? เขาไม่ใช่วิญญาณหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อาจตามไปพิทักษ์หล่อนทุกฝีก้าว

นึกแล้วก็ชักเห็นดีเห็นงามกับเจตนาออกบวชของแพตรี เขาหวังหล่อนจากใจ และเข้าใจศาสนาพุทธจนไม่เห็นที่พึ่งอื่น
ปลอดภัยไปกว่าการปฏิบัติธรรมหาทางหลุดพ้นจากสังสารวัฏ

ทว่าแม่เห็นจริงดังนั้น ใจก็ยังไม่อาจอนุโมทนาได้อยู่ดี...เพราะกิเลสมันกินไว้หนาแน่น

"ชาตินี้ผมอาจไม่รวย"

ดวงตาของมดใหม่จ้องขมดไม่เบื่อง่ายเลยประยลยอย ๆ เขาอายุน้อยกว่าแพตรีเกือบสองปี ทว่ามีความสามารถเชิงวิจิตรศิลป์
เข้าขั้นหารายได้มานานแล้ว และนั่นก็ทำให้เห็นชัดว่าหากไม่มีทางเลือกอื่น กว่าจะมีเงินหลาย ๆ ล้านคงนานเน เขาเคยใช้เวลานับเดือนวาด
ภาพชนิด 'สุดฝีมือ' เพื่อฝากขายในราคาระดับดาวนอร์ดมือสองมาซบได้ แต่วางอยู่เป็นปียังไม่มีเศรษฐีคนไหนตัดสินใจซื้อ อาจเพราะฝาก
วางได้แค่กับร้านเล็ก ร้านใหญ่ยังไม่กล้าเสี่ยงกับจิตรกรหน้าใหม่ โอกาสที่ลูกค้ากระเป๋านักจะกรายมาชมจึงพลอยหายไปด้วย นั่นเองมด
จึงได้บทเรียนมาตระหนักว่าเขาเพิ่งเริ่มต้น ต้องสร้างงานแบบไต่ระดับขึ้นไปอีกนาน จะหวังข้ามขั้นด้วยความมั่นใจในคุณภาพอย่างเดียว
นั้น เห็นทีคงเหลือวิสัย

แพตรีประหลาดใจกับคำเปรยของเขายู้งาย

"ก็ดีแล้วนี่ เธอจะได้ไม่ต้องทุกข์กับความรวยและความอยากอันเป็นสิ่งแปลกหน้า แล้วมีความสุขต่อไปกับความสมณะ
ประจำตัวที่สนิทคุ้นเคยเรื่อยมาและน่าจะเรื่อยไป"

"แต่สมมุติว่าผมจะต้องมีผู้หญิงสักคน กับเด็กเล็กให้ช่วยกันเลี้ยงดู ผมก็คงทำให้พวกเขาลำบากและไม่เป็นสุขกับความสันโดษ
ชนิดนี้แน่"

เขาพูดด้วยน้ำเสียงอ่อน แต่หันมองหล่อนด้วยสายตาตรง ฉายเจตจำนงบางอย่างแรงจนถึงหล่อนมาสบได้ มดดูเป็นหนุ่มที่คม
คายและเก่งกาจในยามนั้น แต่อย่างไรก็คือน้องชายหล่อนอยู่นั่นเอง

"พี่ว่าทั้งผู้หญิงและเด็กไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับเธอหรอกมั้ง"

แพตรีทำเสียงให้ออกทำนองสันนิษฐานมากกว่าสรุปเดาใจ

"หรืออะ?" มดเลิกคิ้วชนิดหนึ่งอย่างแสรังงน "เพิ่งรู้ตัวเดี๋ยวนี้เอง"

แล้วเขาก็ส่งสายตาเลล่อนไปทางอื่น แพตรีอีกอีก การสนทนาเริ่มหักเหและอ้อมค้อม หล่อนไม่ชอบ มดกับหล่อนไม่เคย
ต้องพูดจากันด้วยวิธีพรางเจตนาเช่นนี้ มันทำให้การต่อคำสนทนาฝืดลง

แต่ครู่หนึ่งเขาก็เอ่ยด้วยปลายเสียงทอดเนิบเป็นปกติ

"พี่แพไม่ไปบ้านผมนานแล้ว มีภาพใหม่ ๆ เยอะเลย อยากดูไหม?"

"อยาก"

ห่างจากบ้านหล่อนไปเพียงสองหลังก็ถึงบ้านมด ตัวบ้านคูโกโรโกโสสักหน่อยเพราะขาดการบำรุงภายนอกซึ่งนับวันมีแต่เสื่อมลงตามอายุ มดอยู่กับพ่อและน้องชายเพียงสามคน ไร่แม่บ้านคอยดูแล แต่ทุกห้องหับจัดวางข้าวของเข้าที่เข้าทางเป็นระเบียบ ไม่รกรุงรังขนาดหาของทีเหี้ยมตลกก็อย่างบ้านชายล้วนบางแห่ง

อันเนื่องจากเข้าออกบ้านของแต่ละฝ่ายมาแต่เล็ก เลยมีความสนิทคุ้นไม่เห็นเป็นอื่น แม้มดนี้โตเป็นหนุ่มสาวกันแล้ว แพตริกี้ยังแหวะเวียนเข้ามาช่วยตัดแต่งต้นไม้รอบบ้านให้เกือบทุกเดือน เหตุหนึ่งเป็นเพราะบ้านปูชนะมีบริเวณ ไม่พอจะรับพสกยานานาพันธุ์ของหล่อนได้ทั้งหมด จึงต้องแบ่งมาให้บ้านมดช่วยรับไว้บ้าง และนั่นก็เป็นผลให้เกิดความหวังตามมาดูแล บำบัดทุกข์บำรุงสุขบวราวซึ่งบางครั้งอด ๆ อยาก ๆ ด้วยความไม่เอาใจใส่ของเจ้าบ้าน

มดมีแบบฉบับคล้ายศิลปินที่สร้างโลกเจียบส่วนตัวให้ตนเอง แต่งตัวง่าย ๆ แค่อเสื้อเชิ้ตกางเกงยีนส์ม่อซอ ผอมแห้งและเหมือนเซื่องเฉยในบางครั้ง ห้องนอนของเขาสะท้อนบุคลิกชนิดนี้ คืออวลกลิ่นอายสี กาว และลูกข่ายโรงเก็บเครื่องเคราศิลปะเสียมากกว่าจะเป็นสถานที่เอนกายหลับ ขนาดที่แพตริกี้เข้ามาแล้ว ไม่เกิดความตะขิดตะขวงก็แล้วกัน

ทั้งบ้านปลอดคน มดเปิดประตูหน้าต่างโดยรอบ ปล่อยให้พี่สาวเข้าไปดูภาพซึ่งเรียงเป็นตั้งฟังผนังห้องหลายสิบกรอบตามลำพัง

"เอาโกโก้ไหมพี่แพ?"

เสียงเด็กหนุ่มดังออกมาจากห้องครัว แพตริกี้ส่งเสียงตอบปฏิเสธพลางพินิจดูภาพสีน้ำมันที่ละกรอบ มดเป็นคนมีพลังสร้างสรรค์งานของเขาสะท้อนให้เห็นชัด เกือบทุกภาพชวนทศนาไม่จีจิดา กับทั้งสามารถจุดประกายความคิดได้เสมอ นั่นเป็นแรงดึงดูดใจให้แพตริกี้ก็อยากชมงานใหม่ ๆ ของเขาอยู่เรื่อย

"เธอน่าจะมีเกลอรี่เป็นของตัวเองนะมด"

หล่อนเอ่ยเชิงชมด้วยระดับเสียงธรรมดา เขาคงจะได้ยินในความเจียบของบ้านและความห่าง ไม่เกินสิบก้าวนั่น

"ถ้ามีเงินก็ทำได้สิอะ"

เขาคอบกลับมา แพตริกี้มองภาพตรงหน้าด้วยแววตาสนใจ ภาพที่กำลังพินิจนั้นเป็นแก้วเจียรไนทรงสูง แบบบางและงดงามระเหิดระหง สะท้อนแสงทองออกมาเป็นหลากสีแพรวไปจับตาขยับนัก ทว่าในแก้วกลับบรรจุอยู่ด้วยเลือด...ที่รู้ว่าเลือดก็เพราะนอกแก้วซึ่งเป็นพื้นโต๊ะปูผ้าขาวนั้น เต็มไปด้วยหยดเลือดและมีดแหลมคมเปื้อนเลือดวางอยู่ใกล้ ๆ

หลังภาพมีกระดาษเขียนปิดไว้ว่า 'ความสุขบนความตาย'

เป็นภาพที่สะท้อนอารมณ์และนึกไปได้ถึงหลายเรื่องหลายราวบนโลกที่ฟุ้งฟาน มดไม่นิยมเรื่องโหดเหี้ยมอำมหิต เขาคงไปพบข่าวหรือเหตุการณ์ใกล้ตัวบางอย่าง แล้วเกิดแรงบันดาลใจจะใช้ความเป็นศิลปินสะท้อนความรู้สึกที่ได้รับออกมาเท่านั้น อีกทั้งคงไม่ตั้งใจจะขายภาพนี้แต่อย่างใด...มันน่ากลัวเกินไป

นำภาพที่ชมแล้วไปวางฟังผนังด้านข้าง แล้วกลับมาเลือกดูภาพต่อ ๆ ไป มดวาดหลายแบบ มีทั้งธรรมชาติ วิวอาคาราม เหตุการณ์สับสน คนเหมือน ตลอดจนรูปทรงพิสดารหลากหลายจากจินตนาการ ล้วนทรงชีวิตชีวาให้สัมผัสรู้สึก อย่างรูปคนเหมือนนี้ราว

กับจอมองหล่อนด้วยกระแสดาของคนจริง ๆ คล้ายกอบปรพร้อมด้วยชีวิตวิญญาณที่อาจขยับเขยื้อนหรือแปลงเสียงพูดกับหล่อน ได้ดีอยู่นั้น

มติทำให้แพตรีชาบซึ่งว่าศิลปินฝากพลังและวิญญาณไว้กับงานอย่างนี้เอง ภาพวาดของเขามีความ 'จริง' เสียยิ่งกว่าภาพถ่าย ก็ด้วยใจที่ฝากไว้นี้แหละ

มีอีกภาพที่กว้างใหญ่ผิดจากกรอบอื่นค่อนข้างมาก ให้หล่อนกางแขนทั้งสองออกจนสุดก็ยังกว้างไม่ทำ เห็นแล้วสะดุดตาสะดุดใจแต่แรก มันเป็นภาพดวงประกายประกายฟ้ามองสว่างไสวงามดวงหนึ่งในห้วงมืด ล้อมรอบด้วยวงรี มองผาดๆแล้วคล้ายภาพดาวเสาร์ก็บังเหียนนั่นเอง ต่างกันตรงที่ดาวเสาร์ถูกแทนด้วยดวงประกายประกาย และวงแหวนถูกแทนด้วยพระพุทธรูปเจ้าหลายองค์ขัดสมาธิคูบลั้งก็เรียงรอบ

ยิ่งแปลกตรงที่รูปโฉมของแต่ละพระองค์ต่างกันมาก ปราศจากเอกภาพโดยสิ้นเชิง บางองค์มีพระกรรัชกายตามมหาปฐิสถลักษณะเช่นพระหนุคจางราชสีห์ บางองค์มีพระหนุเหลี่ยมคางหมูผู้ทรงภูมิทั่วไป บางองค์มีพระฉัพพรรณรังสี บางองค์แถมมีรัศมีสง่า บางองค์มีมวยเกศา บางองค์ปราศจากเกศา บางองค์คูตัวม (ตามลักษณะการสร้างพระพุทธรูปของบางประเทศ) บางองค์ดูสมส่วนองอาจ ผิดแผกแตกต่างนับแต่พระพักตร์ไปจนถึงพระกาย ราวกับมิใช่รูปพระมหานุรูปองค์เดียวกัน ทว่าพิศผาดแล้วทราบทันทีว่าเป็นพระพุทธรูปเจ้าทั้งสิ้น

นี่คงเป็นรูปที่มติดิควาดแบบเพื่อเลือกเพื่อนำเข้าประกวดอีกชิ้นหนึ่ง แต่ไม่ตัดสินใจส่งด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งของเขา แพตรีพยายามตามความคิดดิ ภาพนั้นชื่อ 'พระพุทธรเจ้า' ดูผิวเผินเหมือนมีเจตนาเหนี่ยวนำให้นึกถึงดาวพระเสาร์ หล่อนดาสว่างและคิดขึ้นได้ว่าเมื่อพูดถึง 'ดาวเสาร์' เรารู้ว่าคือดาวเคราะห์ดวงหนึ่งที่มัววงแหวน แต่เราจะไม่นึกว่าดาวเสาร์คือวงแหวน เช่นเดียวกับเมื่อพูดถึง 'พระพุทธรเจ้า' เราก็ไม่ควรนึกถึงพระกรรัชกายที่เป็นเนื้อหนังมากกว่าพระธรรมกายอันเป็นเนื้อแท้ เราเถียงกันเสมอว่าพระองค์มีรูปโฉมผิดแผกหรือเหมือนสามัญชน ซึ่งเถียงให้คือเป็นอันอย่างไรก็ไม่วันพิสูจนได้ ในเมื่อพระกรรัชกายอันเป็นรูปธรรมสิ้นสูญไปแล้ว

ดวงจิตของพระองค์ต่างหากที่พิสูจนได้ เพราะถ้าเป็นของจริง คำสอนก็ต้องจริงตาม ปฏิบัติแล้วได้ผลเป็นประกายประกายชนิดเดียวกันไปด้วย

รูปโฉมอันเป็นกายหยาบนั้นอยู่เพียงรอบนอก ขอเพียงพระรูปหนึ่ง ๆ โน้มใจให้ศรัทธาและระลึกถึงพระทัยอันบริสุทธิ์ทรงคุณไว้ก็เพียงพอแล้ว ใจที่นึกถึงพระองค์แล้วเป็นกุศลได้จริง ๆ นั้นแหละควรเป็นสิ่งนาคำหนึ่ง

เพียงด้วยรูปนั้น จินตภาพเกี่ยวกับพระพุทธรเจ้าของแพตรีเกือบถูกเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง นี่เป็นภาพแทนพระสุคตที่ลึกซึ้งมาก ดวงประกายประกายส่องถึงจิตสว่างรู้พื้นที่เกลสของพระสัมมาสัมพุทธะ ควรเป็นสิ่งเด่นชัดที่นำมองให้เห็นมากกว่ารูปพระกายของพระองค์

นี่เองหน้าที่หนึ่งของศิลปิน คือเปลี่ยน โลกทัศน์ของผู้ปฏิบัติงานของพวกเขาด้วยมุมมองภายในที่แตกต่าง ผ่านภาพวาดอันเป็นรูปธรรมจับต้องได้

แพตรีมีความรู้และสายตาที่ไม่คมลึกลงกับงานศิลปะ แต่ด้วยความเป็นผู้มีตาช่างสังเกตให้กับสิ่งสวยงาม หล่อนก็พอบอกได้ว่าไม่แปลกเลย ถ้าต่อไปมิตจะโด่งดังขึ้นมาในวงการสักคน

ภาพเขียนดี ๆ เป็นสิ่งมีพลังดึงดูดสายตาในตัวเอง เป็นสิ่งที่เห็นแล้วก่อความสุขให้แก่คนรู้จัก รู้จักพิจารณาได้ เป็นสื่อจินตนาการจากใจถึงใจ เป็นความหมายแทนคำพูดพันคำได้ และเป็นอะไรต่อมิอะไรอีกหลายต่อหลายอย่างสุดแล้วแต่ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะมีความกว้างขวางลึกทางอารมณ์และความคิดสอดรับกันเพียงไร

"ถ้าภาพพวกนี้ถูกขายออกไปสมค่าตามจริง แค่อัลบั้มภาพที่ถือว่าเธอน่าจะมีเกลอรั้ของตัวเองแล้วละ เป็นห้องโถงโต ๆ ด้วย"

แล้วเสียงหัวเราะขันเหมือนมดกำลังเดินใกล้เข้ามา

"เธอเก่งมากนะมด"

แพตริซิมชี้ ฟลางนำภาพพระพุทธเจ้าแยกไปวางต่างหากในที่สูงกว่าภาพอื่น ออกจะนึกตำหนิน้องชายอยู่ในใจที่ไม่คัดแยกกลุ่มภาพให้เหมาะสม รวบรวมภาพทุกประเภทไว้ในตู้เดียวกันบนพื้นอย่างนี้ อย่างไรก็ตามใบหน้าของหล่อนยังคงบ่มด้วยความพอใจสบายตาไม่สร้าง ทว่าเมื่อหันกลับมายังภาพสุดท้าย ก็ชะงักงัน หน้าซีดลงเกือบจะในทันที ก่อนที่ครู่หนึ่งจะกลับแดงขึ้นจนเข้ม

นานครั้งที่หล่อนจะเกิดอาการตะลึงตะไลไม่คาดฝันอย่างเดี๋ยวนี๊ ตรงหน้าคือภาพคู่บ่าวสาวในชุดวิวาห์ที่งามเกินจริงสมกับเป็นรูปวาด ไม่มีสิ่งอื่นใดนอกจากคู่บ่าวสาว รอยยิ้ม ซ่อกุหลาบสีชมพู และกลิ่นไอความสุขสีขาวอมฟ้ากว้างไกล ภาพดูมีชีวิต มีมิติเคลื่อนไหวได้ ราวกับหนุ่มสาวในรูปกำลังส่งยิ้มถึงหล่อนโดยเฉพาะ

มดเป็นคนมีฤทธิ์ และเขาก็ฝากฤทธิ์แรงที่สุดไว้กับภาพนี้

"อย่างที่บอกไข่ม้อยะ ชีวิตผมยังมีอยากที่ยิ่งไปกว่าศิลปะ"

หญิงสาวหันขวับไปทางคันเสียง ถึงกับมือไม้สั่น เขากำลังยื่นฟิงกรอบประคอง แวดตาที่ทอดสบกับหล่อนดูสงบเงียบนิ่งเย็นไม่เป็นอันตรายอย่างไรอย่างนั้น

ภาพชื่อ 'สมรส' เจ้าบ่าวคือเขา เจ้าสาวคือหล่อน...

บทที่ ๑ อุปจารสมาธิ

เกาทัณฑ์ขั้วรถกลับที่ปักด้วยความรู้สึกเศร้าอย่างประหลาด มีความอาลัย เสียหาย คล้ายทำสิ่งหวงแหนหาย

หวงแหน...

เคยหวงมานับครั้งไม่ถ้วน ผิดกันก็แค่คราวนี้มันเกิดขึ้นเร็วเกินไป กับทั้งรุนแรงและกั๊กกันอย่างน่าอัปยศ จิตใจวนเวียนอยู่กับภาพบาดตาที่บ้านปู่ขณะเมื่อครู่จนคล้ายตกอยู่ในห้วงฝันหลอน

ชายหนุ่มหัวเราะออกมาเบา ๆ เมื่อรอดจุดที่แยกไฟแดงแห่งหนึ่ง หัวเราะเพราะขบขันความบ้าบอของตนเอง กะแค่เห็นผู้หญิงคนหนึ่ง... น่าสนใจ... อยู่กับชายอีกคนหนึ่งที่ไม่ใช่เขา ถึงกับเกิดอาการวังเวงเซียวหรือ? หลอนมีดีอะไรกัน ก็แค่สวย เขาหาสวย ๆ อย่างนี้ได้เยอะแยะ

หรือตามองออกไปนอกกระจกรด สบตากับสาวน้อยในรถคันข้าง หลอนนั่งอยู่ริมซ้ายและเผชิญหน้าจางหะพอดีกัน

กะพริบตาทีหนึ่ง ต่างฝ่ายต่างมีแรงดึงดูดที่ทำให้ไม่อาจถอนสายตาจากกันได้ง่ายนัก แต่ชั่วขณะเมื่อใจเกิดนึกเปรียบเทียบกับผู้หญิงอีกคนที่บ้านปู่ เกาทัณฑ์ก็เบือนหน้าไปทางอื่น ได้คำตอบบางอย่างให้ตนเอง

เกือบจะเป็นครั้งแรก ๆ ในชีวิตที่นึกขึ้นได้ว่าตลอดมาเขาตีค่าผู้หญิงด้วยรูปร่างหน้าตาเป็นหลัก เพียงเพราะหลงใหลอยากกอดจูบสิ่งทีเห็นและจับต้องได้ภายนอก ถ้ารวย เก่ง พูดยาคดี ก็จะเป็นแค่ปัจจัยเสริมให้รู้สึกเร้าใจขึ้นกว่าเดิมเท่านั้น ไม่ใช่สิ่งสำคัญที่เขาจะคำนึงถึงและยกย่องว่าควรค่าแก่การฝากใจอะไรเลย

เดี๋ยวนี้รู้แล้ว ว่าค่าทางใจมีความหมายอย่างไร...

มาถึงห้องพักและเปิดตู้เย็นทำแซนด์วิชทานไปแกน ๆ เลิกคิดวอกวนและพยายามกลับมาเป็นตัวของตัวเอง เขาเกลียดเรื่องราวบกววนจิตใจที่บั่นทอนความเชื่อมั่นทุกชนิด

เมื่อทานอาหารเที่ยงมีอย่างเสร็จก็เข้าห้องน้ำ ชัดสีฉวีวรรณเสียใหม่จนแจ่มใส ผิวปากหลอดตัวเองกำลังสดชื่น เห็นเจ้าหลอนที่รบกววนจิตใจเขาเป็นแก่ผู้หญิงอีกคนหนึ่ง หลอนไร้รสนิยมจนมองไม่เห็นค่าในตัวเขา ทำไมเขาจะต้องพยายามลิ้มแบบหลอนนี่น่าลิ้มโดยธรรมชาติอยู่แล้ว

หลอดตัวเองให้คิดและเชื่อเช่นนั้น ก็ดันนึกขึ้นมาได้อีกว่ามีแต่เขาเท่านั้นที่เป็นฝ่ายเห็นค่าหลอน รสนิยมชั้นสูงของเขานี้แหละที่ทำให้ค่าหลอนป็นระดับขึ้นจนเกินขีด ต้องว่าวุ่นอย่างน่ารำคาญตัวเองอยู่ที่นี่ เสียเชิงพิลึกล่ะ

เมื่ออาบน้ำแต่งตัวเรียบร้อย มายืนอยู่หนึ่ง ๆ กลางห้องโดยไร้ความคิดหลอดตัวเอง ก็พบความจริงที่เหลือฝันจะยอมรับ นั่นคือเขากระวนกระวาย คิดถึงหลอน อยากคุยกับหลอน อยากให้ตนไปถึงบ้านปู่เร็วกว่านั้น ก่อนหน้าที่ใครมาชิงจับจองเวลาไปก่อนเขา

ชายหนุ่มยกมือเสยผม เกลียดความหดหู่ที่เกิดจากเพศตรงข้าม แบบเดียวกับคนเชื่อมั่นว่าต้องสอบได้คะแนนเต็มเสมอ ต้องมาพบว่าครั้งหนึ่งตกใจอย่างหมดท่า

สั่งตัวเองว่าต้องเคลื่อนไหว ต้องหาอะไรทำให้ลืมหลอน ซึ่งดูไม่น่าจะยากนัก

หิบบารสารต่างประเทศที่ชอบขึ้นมาอ่าน เรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ จับใจเขาได้เสมอมา เขาสามารถอ่านหนังสือเชิงเทคนิคที่อยู่ยากสลับซับซ้อนได้ด้วยความรู้สึกผ่อนคลายแบบเดียวกับหนังสืออ่านเล่น สงบใจดูคลุ้ยๆ เพลิดเพลินอยู่ได้เป็นวัน ๆ

ลำบากตอนรวบรวมสถิติให้มีใจนึกตามข้อความที่กำลังผ่านตา แต่ความเคยชินในการไล่สายตาแบบไล่กวาดลงทีละบรรทัด บังคับให้เกิดการรวมกระแสสติในเวลาอันสั้น สายตาของเขาเห็นได้กว้าง เก็บได้ครบ เข้าอกเข้าใจถึงถ้อย และจำได้แม่น คลื่นความปั่นป่วนในสมองเมื่อครู่ถูกแทรกแซงด้วยคลื่นความคิดอ่าน ความคำนึงนึกต่างรูปแบบที่เป็นระบบระเบียบมากกว่ากัน

อ่านจบไปสองเรื่องก็ลุกขึ้นรินน้ำอัดลมใส่แก้ว เปิดสเตอริโอฟัง แล้วกลับมานั่งเอกเซนอย่างบรมสุข หิบบหนังสือขึ้นพลิกหาเรื่องอ่านต่อ ปากคุดน้ำจากแก้วในมือแล้ววางลงบนโต๊ะกระจกข้างตัวตั้งกรีกเล็ก ๆ เกิดความรู้สึกขึ้นมาในช่วงขณะนั้นว่าชีวิตคนเราเต็มไปด้วยรายละเอียดและสีสันหลายหลาก หากจะพลิกจากทุกข์เป็นสุข หรือสุขเป็นทุกข์ ก็ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกหยิบสิ่งที่มีอยู่รอบตัวแต่ละคนขึ้นมา

ลืมน้ำผึ้งผสมบอระเพ็ดอีกเดิมไปเสียได้ มีใจเต็ม ๆ ให้อ่านข่าวคราวทันสมัยเรื่องแล้วเรื่องเล่า หมดเรื่องน่าสนใจเล่มหนึ่งก็หิบบอีกเล่มขึ้นอ่านต่อ กระทั่งงยหน้าคานาพิภพบนผนังห้อง เห็นได้เวลาออกกำลังก็ลุกขึ้นบิดขี้เกียจ เขาชอบกีฬาหลายอย่าง ต่อให้เป็นวันทำงานก็ต้องหาเวลาเล็ก ๆ น้อย ๆ ยืดเส้นยืดสายเสียหน่อย ยิ่งถ้าเป็นวันหยุดอย่างนี้ก็มีโอกาสบันเทิงกับการกีฬาได้มากขึ้น

เลือกไปว่ายน้ำ เกาทัณฑ์โท. ไปชวนเพื่อนสนิทคนหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ในอาคารเดียวกัน แต่หมอนั้นออกไปข้างนอก เลยตัดสินใจไปคนเดียว

สระว่ายน้ำแห่งนั้นอยู่บนยอดตึกโรงแรมชั้นหนึ่งกลางกรุงซึ่งใกล้กับที่พัก มีคนมาลงว่ายน้ำประปรายทั้งไทยและฝรั่ง เป็นผู้ใหญ่ล้วนๆ ส่วนมากรวย เพราะค่าบริการและค่าสมาชิกแพงหูฉี่สมกับที่อยู่ชั้นลอยฟ้า

วันนี้พอมาถึงก็กระโจนลงว่ายน้ำเอา ๆ เป็นปลา ไม่รู้ว่่าที่รอบคอบก็รอบ ถ้านับเป็นระยะคงเกือบสองกิโลฯ เขาว่ายน้ำทน เมื่อสมัยเรียนมัธยมเคยเล่นกีฬาให้โรงเรียน ได้ขึ้นบนเป็นหมายเลขหนึ่งบ่อยกว่าใครเพื่อน

ขึ้นจากสระด้วยอาการมินนิต ๆ ปีนี้เขายังไม่ถึงยี่สิบหก แต่เหมือนร่างกายเริ่มเปลี่ยนไปจากแต่ก่อน ความอืดความทนต์น้อยลง นั่นทำให้ไหล่นึกถึงความเป็นอนิจจังแห่งสังขารขึ้นวูบหนึ่ง คิดแล้วก็หัวเราะ ถ้าเห็นอะไร ๆ เข้าข่ายความเป็นอนิจจังอย่างนี้บ่อย ๆ คงแก้ทันปุ๊วะนะในเร็ววัน

เช็ดตัว เช็ดผม แล้วลงนั่งฝั่งลมบนเก้าอี้ยาริมสระ ทอดตาคุนน้ำสีฟ้าสวยใสที่มีชาวไทยและเทศลงไปสำเรึงสำราญกัน 4-5 คน มันเป็นยามเย็นที่น่านะรินบนตึกสูงขนาดควนรดขึ้นมากวนไม่ถึง ลมพัดเอื่อยฉิวท่ามกลางบรรยากาศสบายด้วยสวนหย่อมประดับพื้นที่แถมมีคาสีเขียวมรกตปั้ง ๆ ของสาวผมทองส่งมาให้จากฝั่งสระตรงข้ามอีกต่างหาก

ชายหนุ่มส่งตาดอพลางจุดอีมุ่มปากหน่อย ๆ ท่าทางหลอนเอกเซนตรงนั้นนานแล้วและกำลังเฝ้ามองเขาอยู่ทุกขณะ การว่ายน้ำไปว่ายน้ำมาไม่หยุดก็เป็นจุดเด่นของสระได้เหมือนกัน เพื่อน ๆ วิจารณ์ด้วยความอิจฉาเสมอเกี่ยวกับความกำยำได้รูปสวยของเรือนกายเขา โดยเฉพาะเมื่อกำลังว่ายน้ำฟรีสไตล์หรือท่าผีเสื้ออยู่ในน้ำ และจากการเห็นเองแทบทุกครั้งเมื่อขึ้นจากน้ำ ก็มักพบสายตาดูชนิดนี้จากเพศตรงข้ามส่งมาให้เป็นประจำ

เกาทัณฑ์มีผมบนศีรษะเบา ๆ ด้วยผ้าขนหนู สายตาขังวางจับแน่นิ่งไปทางสัดส่วนโดดเด่นในชุดว่ายน้ำน้ำวั้นแหงล่อตาจนหล่อนต้องแสวงมึนไปทางอื่นอย่างมีมายา สะสวยไม่ใช่เล่นทีเดียวละ ประมาดจากคาเปล่าเดี๋ยวนี๊ เก็งดูอายุแค่เจ็ดสามสิบ ทรวดทรงองค์เอว

ขา แขน ผิวกายยังไร้ที่ลึไปทุกกระเบียดเนื้อ ท่วงทีสำราญระเหิดระหงเท่าที่เห็น ขวนไ้หนักชมมองไม่เบือ ค่อให้ถูกบังคับห้ามถอนสายดาไปจากหล่อนสักชั่วโงมก็ตาม

ดูท่าคงไม่ใช้แห่มที่มาเมืองไทยตัวคนเดียว หล่อนอาจมากับแฟน กับเพื่อน หรือกับพ่อแม่ แต่สายดาที่หวนกลับมาสบอย่างเปิดเผยนั้นประกาศให้ทราบชัดราวกับมีโทรจิตสื่อกันว่าเขาอาจเดินเข้าไปทักทายทำความรู้จักกับหล่อนได้ และหล่อนก็พร้อมที่จะมีเพื่อนชายชาวไทยสักสองสามวัน โดยไม่มีใครมากั้นขวางขัดกลาง

ความคิดของเกาทัณฑ์ลึกลงไป คนเจนโลกก็ด้วยกันย่อมตึงดูคเข้าหากัน โดยง่ายคล้ายมีแม่เหล็กคนละขั้วฝังอยู่ในตัวแต่ละฝ่าย เชื้อชาติที่แตกต่างคือรูปแบบแปลกตานุระเทิก วาดได้เป็นฉาก ๆ ว่าหากต้องการรู้จักหล่อน เขาจะต้องเข้าไปด้วยลีลาเช่นไร เริ่มค้นทักด้วยคำพูดใด และหล่อนจะมีที่ทำได้ตอบมาไม่ไหน ในที่สุดเขาจะด้อนหล่อนเข้ามา ลงเอชเกษมสันต์สรรษาทันครั้งแรกถึงใจเพียงใด ความขึ้นใจกับเกมชีวิตประเภทนี้ทำให้เขามีสัมผัสต่อเหตุการณ์ที่กำลังจะมาถึงได้ชัดเจนราวกับเกิดขึ้นแล้ว

เกาทัณฑ์รู้ว่าถ้าปล่อยหล่อนผ่านไป พลาคโอกาสทำความรู้จักเสียเดี่ยวนี้ คงหมายถึงการจากกันชั่ววันจันทร์ เหมือนไอศกรีมรสอร่อยที่จ่อปากอยู่รอมร่อ จะอ้างบักก็ง่ายนิดเดียว แต่เมื่อรอนาน มันก็จะละลายหาย หมดเวลารับรางวัลสำหรับคนอ้อยอิ่ง

รั่า ๆ จะลุกขึ้นและก้าวเดินไปสู่นาคคคือวิมานฉิมพลี แต่เวรกรรมที่ยังจำได้ชัดว่าให้สัญญากับหลวงตาแขวนไว้อย่างไร ตลอดอาทิคัยนี้เขาจะต้องคงเสพงาม...

ถอนใจเอือก เดือนตนเองว่าแม้สบตาด้วยกระแสความรู้สึกใคร่อยากเช่นนี้ก็เท่ากับละเมิดสัญญาทีละน้อย เหมือนปล่อยข้าศึกให้เข้าประชิดเมือง ขึ้นชื่อว่าข้าศึกนั้น เมื่อถึงเมืองแล้วจะให้อยู่เฉยหรือถูกเชิญถอยไปดี ๆ คงไม่มีอย่างไรก็ต้องปะทะ อย่างไรก็ต้องล้มตายกันในที่สุด

ตีเหมือนกัน เมื่อทุกอย่างผ่านเลยไปแล้ว ๆ เล่า ๆ ถึงเวลาเสียทีกระมังที่เขาจะปรารถนาบางสิ่งทีลึกซึ้งกว่าการเสพสมเนือหน้งมังสา ถึงเวลาแสวงหาผู้หญิงสักคนที่ทำให้รู้จักโลกนี้ในอีกมิติหนึ่ง ที่ห่างไกลจากเบื้องด้าอันอุดมด้วยความหยาบ โคนชั่ววูบผ่านผิวเดิน

เกาทัณฑ์ลุกขึ้นเดินจากสระแห่งนั้นไปไม่เหลียวหลัง ตอนนี้จะคิดอะไร ทำอะไร ให้มาลงเอยที่เข้าหล่อนหลานปุ้ชนะจนได้ซิ น่า

ทานข้าวเย็นคนเดียวจนอ้อมค้อ นี้เห็นจะเป็นการอยู่ตามลำพังที่ยาวนานทำลายสติคิดทั้งหมดในชีวิตกระมัง เขาเดินขึ้นลิฟท์เข้าห้องพักคนเดียว ไม่ขับรถไปที่บ้านเพื่อนคนไหน ไม่แวะเกาะประตูห้องใคร และหนักที่สุดคือไม่แยะแเสเสียงกริ่ง โทรศัพท์ที่ตั้งขณะไปกุญแจประตูห้อง ปล่อยให้เครื่องตอบรับอัตโนมัติทำงานแทน

"นี่แเอ้พูดนะ เพื่อน ๆ นัดเจอกันที่เดิมคืนนี้สี่ทุ่มครึ่ง ไปให้ได้นะ...ปิดมือถือไว้เหรอ ดิดต่อทั้งวันไม่ได้เลย"

เสียงแจ้ว ๆ จากลำโพงเครื่องตอบรับมิได้ทำให้เขาชินชลดสักนิด ถ้าเป็นเมื่อเดือนก่อน เขาคงวิ่งหน้าตื่นไปปิดเครื่องตอบรับและคว้าหูโทรศัพท์ที่ขึ้นพูดโดยพลัน เพราะหล่อนที่เรียกตัวเองว่า 'แเอ้' กำลังเป็นปลาแมนจิ้นงามที่เขาจับเพื่อนสนิทคนหนึ่งออกแรงแย่งกันอย่างสนุกสนาน ช้มเปิดโลกกับท่วงทีเก้ไ้เฉพาะตัว รวมทั้งแบบฉบับสาวเก่งคิดว้ย ทำให้หล่อนมีเอกลักษณ์พิเศษบาดใจเกินใคร

ขึ้นฟังเพื่อนสาวตัดพ้อต่อว่าอย่างเชื่องเฉยคล้ายสมองเลิกทำงาน เชื้อแล้วว่าตนกำลังหลงผู้หญิงคนหนึ่งอยู่อย่าง ไม่อาจเปิดหูเปิดตาให้ใครอื่น

จนเสียงจากลำโพงเครื่องตอบรับเงียบสนิท จึงเดินเข้ามากระซิบบอกโทรศัพท์ที่ขึ้น กดเบอร์ต่อสายไปที่บ้านพ่ออย่างปราศจาก
จุดหมาย

"ฮัลโหล"

เสียงหัวลิกคอบมาเมื่อสัญญาณดังเพียงสองครั้ง

"พ่อเหรอสะ" เกาทัณฑ์ทัก "ผมนะ"

"ไง นายเต๋ หายเงียบไปเลย"

พ่อทักตอบเนือย ๆ มีเสียงพลิกกระดาษแว่วเข้ามา เกาทัณฑ์จึงรู้ว่าพ่อกำลังนั่งตรวจงาน อันเป็นกิจวัตรที่เขาเห็นจนคุ้นมาแต่
ไหนแต่ไร

"สะ" เขาพูดซึ่ม ๆ "ไม่เจอกันนานแล้ว วันอาทิตย์พรุ่งนี้ผมจะไปทานข้าวเช้าด้วย"

"เออ ดี แม่บ่นคิดถึงแกอยู่เมื่อวานนี่เอง ทำอะไรอยู่ไม่โผล่หัวมาเลย"

"กำลังสนุกกับชีวิตนะสะ"

ลูกชายคอบกิ้วหัวเราะเอื่อย

"เสียงเหมือนไม่สนุกอย่างปากพูดเลยนี่สี"

พ่อของเขาไวและแม่นยำเสมอกับความจริง โดยเฉพาะความจริงที่ถูกซ่อนไว้ด้วยความพยายามของมนุษย์ เกาทัณฑ์หัวเราะ
ออกมาอีก แต่คราวนี้ขบขันตนเองที่ปล่อยให้พ่อรู้ว่ากำลังห่อเหี่ยว แม่เพิ่งได้ยินเสียงแค่สองสามคำ

"มีอะไรให้ทำเยอสะ ชีวิตมีอะไรแปลกใหม่เข้ามาได้เรื่อย ๆ ..."

เขาหมายความตามนั้น แล้วก็แต่งเสียงใสขึ้นเหมือนจะเบี่ยงเบนหัวข้อสนทนาให้ราบรื่น

"พ่อ...ผมไปเยี่ยมปู่ชนะมา!"

"เหรอสะ" พ่อทำเสียงไม่คาดฝัน "ขับไปแถวนั้นแล้วน้ำมันหมดพอดีสี?"

เกาทัณฑ์ยิ้ม พุดแล้วก็เพิ่งรู้ว่าโทร.หาพ่อทำไม เขาต้องการคุยกับใครสักคนที่น่าจะถูกหลอนคนนั้น อยากฟังอะไรก็ได้ที่
เกี่ยวข้องกับหลอน

"ตั้งใจไปเยี่ยมสีสะ เกิดไปคิดเนื้อต้องใจสาวสวยในบ้านปู่มาด้วย"

ชายหนุ่มอำพรางความในใจด้วยการพูดเรื่องจริงให้ฟังเหมือนเล่น พ่อเงิบเหมือนอึ้งไป ก่อนจะเอ่ยเนิบ

“แกไม่ไปหาปู่ตั้งหลายปีแล้วนี่ ก่อนไปเรียนโทใช่ไหม?”

“สะ นานไปหน่อย...แปลกนะพ่อ ผมน่าจะรู้จักแกมาได้ตั้งนานแล้ว ทำไมเหมือนเพิ่งมาเห็นก็ไม่รู้”

“สงสัยเพราะเพิ่งสวยนะซี”

ผู้เป็นพ่อทำเสียงรู้แกล้ง ทำให้ฝ่ายลูกหัวเราะเก้อ ๆ

“พอนี้ก็ออกเหมือนกันแหละสะว่าเคยเห็นเขาขึ้นดินอยู่ในบ้านปู่ แต่เหลือเชื่อที่โตแล้วต่างกับสมัยก่อนอย่างกับเป็นคนละคน”

“แกก็ไปบ้านปู่ไม่กี่ครั้งนี่นะ ส่วนใหญ่ฉันพาไปไหว้คอนปู่มาค้ำที่บ้านอา แล้วตอนวัยรุ่นนะแกเค้ะยังกับอะไร ทำทางเหมือนไม่เคยมองหน้ามนุษย์ คนเราต่อให้อยู่บ้านติดกัน แต่ถ้าไม่เคยมองหน้าให้เต็มตา เจอข้างนอกก็นึกว่าคนอื่น”

เกาทัณฑ์เห็นจริงตามนั้น คำพูดของพ่อทำให้เพิ่งตระหนักว่าสมัยก่อนเขาไม่เคยมองหน้าหล่อนให้จะแจ่มเลยสักครั้งเดียว อีกอย่างช่วงนั้นบ้านปู่มีคนเยอะ เขาคิดจะซื้อไร่คาญ ขนาดญาติที่ต้องยกมือไหว้ยังชี้เกียจมอง ประสาอะไรกับเด็กผู้หญิงที่ยังปราศจากผาคเล็ดสาวสะพรั่งอย่างหล่อน

“ปู่ได้มายังไงสะ?”

“เห็นว่าเป็นลูกหลานของคนรู้จักเก่าแก่สะ ปู่แกไปเยี่ยมแล้วเห็นเพิ่งเสียชีวิตกะทันหัน ญาติๆก็ยุ่งกันเพราะต่างมีภาระ มีลูกเต้ากันอยู่แล้ว ปู่สงสารเลยขอรับมาเลี้ยงเอง”

ชายหนุ่มยิ้มแหย

“จกทะเบียนรับเป็นลูกบุญธรรมหรือสะ?”

“เปล่า ช่วงนั้นลุงของแกอายุมากพอจะเป็นธุระให้แล้ว ปู่เลยขอให้เป็นพ่อในนามแทน แต่ตลอดมาปู่เป็นคนเลี้ยงเอง”

เกาทัณฑ์ถอนใจ โลงอก ถ้าปรับหล่อนเป็นลูกบุญธรรม แม้จะเป็นเพียงในนาม ก็คงต้องถือว่าหล่อนเป็นน้องสาวพ่อเขา

“รู้ชื่อจริงเขาไหมสะ ผมได้ยินแต่ปู่เรียกแก”

“แพตรี”

เกาทัณฑ์คางสว่าง เป็นนามที่ฟังสะคุดหู

“แพตรี...” เขาทวนคำ “เกิดสะสะ เกิดมาเพิ่งเคยได้ยิน”

ยิ่งทวนชื่ออยู่ในใจยิ่งรู้สึกว้าวหล่อน โดดเด่นอย่างประหลาด พ่อลูกเจียมเสียงกันพักหนึ่ง อย่างที่ต่างฝ่ายต่างคิดไปคนละทาง

“ดูคอนปู่มองแพหรือพูดถึงแพ รู้สึกทำนรักเหมือนเป็นลูกจริง ๆ ”

"คงธรรมดาหม้อเหมือน ๆ กันมั้ง เลยอาจถูกใจเอ็นดูชายแพะเป็นพิเศษ"

"เอ่อ...แล้วมีแฟนรึยังพอรู้อยู่?"

ฝ่ายพ่อหัวเราะหึ ๆ ตั้งแต่ลูกชายแตกเนื้อหนุ่มและริบสาว เพิ่งเคยมีที่นั่นแหละที่มาพูด มาถามชอกแซกกับคนขนาดนี้

"นี่แกจริงจังมากหรือค้?"

เกาทัณฑ์เงยไปหน่อยหนึ่ง

"ถ้าจริงล่ะ?"

"จริงก็ไป แต่เขาเหมือนญาติ ก็ยิวพราสีได้เป็นแฟนแล้วทั้งข้างกว้างๆ ไม่ได้น่า พ่อเองก็เอ็นดูเขา เคยนึกอยากชวนให้แกลบหาเหมือนกัน ผู้หญิงอย่างนี้ใครได้ไปก็ยิ่งกว่าได้แก้ว แต่เห็นความช่างเปลี่ยนและขี้อ้อนของแกแล้วกลัวใจจะ"

"อย่าว่าแต่จะมีโอกาสทั้งข้างเลยละ แค่อึบให้คิดยังไม่รู้จะไหวหรือเปล่า เขา...มีบางอย่างที่เขาถึงยาก สิ่งที่เขาเลือกเหมือนจะไม่ได้อยู่ในผมหรือใครทั้งนั้น พ่อเคยได้ยินว่าเขามีแฟนใหม่ล่ะ?"

"ก็...เห็นเด็กใกล้บ้านคิดพันสนิทสนมกันแต่เล็กนี่นะ ที่ชื่อ...อะ ไรละ ลืมแล้ว"

เสียหัวใจปลาบ รู้ทั้งรู้ว่าอาจได้ยินอะไรอย่างนี้ยังดันถามออกไปอีก เกาทัณฑ์แก้มองหัวเราะกลบเกลื่อนก่อนจะเบี่ยงหัวข้อสนทนาไปทางการเมืองหน้าตาเลย ไม่แะเวียนมาใกล้เรื่องราวในบ้านปู่จนะอีกเลย

เป็นครูจึงขวางสาย และยืนยันว่ารุ่งนี้จะไปทานข้าวมื้อเช้าด้วย ถ้าลาเรียบร้อยจึงวางโทรศัพท์ลง กลับมานั่งถอนใจตามลำพัง นึกถึงแต่ชื่อแพทริวนไปเวียนมา กระแสใจไหลวนเข้าไปรวมอยู่กับโมภพความเป็นหล่อน แต่พอนึกถึงไอ้หนุ่มที่มากดอด ก็หงุดหงิด หัวใจขึ้นมารำไร คำพูดของพ่อยืนยันว่าสายตากนภายนอกเห็นแพทริกับหมอนั้นเป็นแฟนกัน เพราะคบหาสนิทสนมมาแต่เล็ก เหลือเชื่อเลยว่าเป็นไปได้ แคลความสวาทวนที่เป็นคิวนอกของหล่อนก็เพียงพอที่จะดึงดูดลูกชายอาลัยร้อยล้านพันล้านมาคิดพัน ชนิดยินดีรับบัญชา พร้อมจะเอาเบเนซสปอร์ดพุ่งปรี๊ดมารับ ไปจ่ายตลาดหน้าปากซอยทันที ขอเพียงหล่อนโทร. ไปเรียก นี่ตกลงอย่างไร แพทริถึงเลือกเอาแค่นี้?

เขาเองออกจะพร้อมไปทุกสิ่ง สายตาของผู้หญิงที่ผ่านมายืนยันให้เชื่อมั่นในตัวเอง ได้อย่างสิ้นเหลือ แต่กำลังคุยกับหล่อนแต่ๆ พอหนุ่มรุ่นน้องมาเรียกทีเดียวถึงกับกระวีกระวาดลุกไปเปิดประตู ลืมสนิทว่ากำลังคุยกับเขาอยู่ก่อนหน้า

คนเคยเป็นหนึ่ง เป็นตัวเลือกแรกมาตลอดอย่างเขานะหรือ ค้อยกว่าเจ้านั้น?? หน้าตาทำทางเหมือนขอมคำดินอย่างนั้น เกาทัณฑ์เชื่อว่าแม่แค่ผู้หญิงที่เขาทิ้งได้ในคืนเดียวยังเมินเลย

เอาที่เอาชี มันต้องมีครั้งแรกเสมอ เกิดมาเคยแต่ชกกับรุ่นใหญ่ ถ้าต้องลดชั้นลงไปพืดกับมวยวัดมั่ง ก็ทำใจคิดเสียว่ายอมเป็นเพื่อควานหิบบเพชรซึ่งเผอิญหล่อน ไปอยู่ในดมแล้วกัน

เล่ารักมือออกเต็มกระเปาะจะไปกลัวอะไร ถ้าเล่าห์รักหมดกระเปาะก็จกตก จักลูกไม้มาต่อ และถ้าลูกไม้ไม่ได้ผล...เขากำลังสั่งสมพลังจิตให้มีอำนาจเหนือมนุษย์ จะแปลกอะไรที่ขึ้นสุดท้ายจะทุ่มด้วยมนตร์คาถาเพื่อเอาหล่อนมาเป็นของเขา

คิดซ้ำได้ดั่งนั้นก็ชักกระฉับกระฉ่าง นึกขึ้นมาว่าน่าจะ ได้เวลาฝึกหัดภาวนาสมาธิเสียที

เข้าห้องน้ำชะล้างคราบโคลนและกลิ่นคลอรีนจากสระ เพียงสิบนาทีให้หลัง เกาทัณฑ์ก็มานั่งเข้าที่ ขัดสมาธิคู้บัลลังก์กลางห้อง ตัวตรงไม่เกร็ง มือขวาทับมือซ้าย ขาวขาวซ้อนขาซ้าย เลิกคิด เลิกพะวงเรื่องอื่นใดทั้งหมด

สำรวจตลอดองค์ร่างที่นั่งคู้บัลลังก์อยู่ ดูว่ามีส่วนใดเครียดหรือเกร็งบ้าง ก็พบว่าส่วนหลังและน่องซ้ายเกร็ง ๆ อยู่เล็กน้อย จึงทำตามสูตร คือสั่งกายให้ละลายความเกร็งทั้งหมดนั้นลง กล่าวเนื้อทุกส่วนจึงวางอยู่บนรูปนั่งที่ผ่อนคลายไม่ไหวติง มีศูนย์และสมดุลที่เหมาะสมแก่การลงสติระลึกรู้อารมณ์สมาธิ

กายที่สบายนั้นเองปรุงใจให้ใจสบายตาม กายที่ตั้งตรงนั้นเองค้ำสติให้ดำรงมั่น

อากาศเย็นพอเหมาะและความเงียบรอบด้านช่วยได้มาก ชายหนุ่มกำหนดสติเข้ามาที่กายนั่ง ทราบจึงหะความต้องการดิ่งลมหายใจเข้าตามจริง ก็อัดลมเข้าเต็มปอด แล้วผ่อนระบายออกพร้อมกับเริ่มกำกับสติรู้ว่าหายใจออก เมื่อรู้จนสุดลมก็กำหนดสติอยู่กับกาย เมื่อกายต้องการลมเข้า ก็ลากลมด้วยสติรู้ว่ากำลังหายใจเข้า กับทั้งทราบชัดว่ายาวหรือสั้นด้วย

ทำไปทำมาเข้าออกเพียงสองสามครั้งอย่างถูกต้อง ทุกอย่างก็เหมือนเข้าที่อัด โนมติ เมื่อกายกับใจประสานเป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่ขัดแย้งกัน ใจทำหน้าที่เพียงมีสติอยู่กับกาย ทราบความต้องการของกายอย่างตรงจังหวะ ว่าเมื่อไหร่ควรคายลมออก เมื่อไหร่จะควรดิ่งลมเข้า ไม่เร่งร้อนตามอำเภอใจ นานไปลมหายใจก็ปรากฏเป็นสายเดี่ยว จิตแยกไปตั้งมั่นเป็นฝ่ายรู้ เรียบง่ายตรงไปตรงมา ส่งผลให้กายนั่งไม่ไหวติงส่วนอื่นใดนอกเหนือทางเดินลม

พอกายกับใจปรับตัวเข้าสู่ภาวะละเอียดขึ้น จิตก็เห็นนิมิตสายลมหายใจนั้นมวลและเหยียดยาวเหมือนสายน้ำตก ความรู้สึกแผ่ออกสบายไม่กระตุกตัวอยู่ที่ใดที่หนึ่งให้อึดอัด เมื่อจิตดิ่งลงสู่ความเงียบนิ่ง เมื่อนั้นเสียงความคิดในคลื่นสมองก็เงียบตามไปด้วย มโนภาพและหน้าตาของผู้ทำสมาธิหายไป สายลมหายใจเป็นเสมือนแท่งแม่เหล็กดึงดูดกระแสจิตให้เข้ามาผืนนี้ตัวรวมกัน ชั่งรู้ชัดในสายลมหายใจมากเท่าไรก็ยิ่งแน่วหนักแน่นเป็นหนึ่งเดียว มีความเป็นปึกแผ่นแน่นหนาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

เกาทัณฑ์เริ่มคืนพร้อมเต็มที่ จิตจับลมถนัดอย่างนี้เป็นที่น่าสนุกคึกคัก อาการนี้ก็เกิดแล้ว อาการเข้าคลุกวงในก็เกิดแล้ว ความสงบเย็นแบบที่เรียก ‘ปีสัทธา’ ก็เกิดแล้ว ลักษณะกระแสจิตจึงเคลื่อนเข้าสู่สภาพลือกิ่งรวมดวงสว่างขณะ บอกตนเองว่านั่นเองคือขณิกสมาธิหรือสมาธิชั่วคราวยุติบรูณ์

ที่ว่าชั่วคราวยเพราะรวมเดี่ยวหนึ่ง ก็คลายออกอย่างไม่อาจรั้ง กับทั้งยังไม่เกิดปีติชนิดที่ให้ผลเป็นความสุขเอิบอาบซาบซา่าน

อย่างไรก็ตาม เมื่อใดกระแสจิตดิ่งดุจเข้าร่วมที่ศูนย์กลางคือสายลมหายใจ ก็เหมือนทั้งร่างผนึกติดแน่นเป็นอันเดียวกันทุกส่วน ทำให้รู้ตลอดองค์ร่างได้ทั่วพร้อม จิตเหมือนมีกำลังในภายใน กำหนดจิ่งจบอารมณ์ได้สนิท เช่นเดียวกับรู้จักใช้มือจับราวโหนให้แน่น

เกาทัณฑ์สำเนียงถึงชุมพลังที่ซ่อนอยูมหาศาลในกายใจ บอกตนเองว่าเขาพร้อมจะกลับไปเริ่มนับหนึ่งใหม่ได้อีกและอีก ในเมื่อมองเห็นทางสมาธิชัดเจนขนาดนี้ ไม่มีอะไรมาก ไม่ยุ่งยากอย่างที่คนส่วนใหญ่ท้อถอย ขอเพียงนั่งให้ถูก ตั้งจิตให้สบาย ทราบความต้องการของกายตามจริง ลมหายใจออกก็รู้ ลมหายใจเข้าก็รู้ ลมหายใจหยุดก็รู้ ถ้าฟังชานขึ้นมาถึงเท่าทัน แล้วทำไม่รู้ไม่ชี้ เบนความสนใจกลับมาอยู่กับขั้นตอนระลึกลมตามแนวอานาปานสติ

นาน ไปเกาทัณฑ์ยังกำหนดรู้ได้ถึงความเข้มข้นเมื่อนำลมบริสุทธิ์เข้าร่าง และกำหนดรู้ถึงความผ่อนคลายสบายใจเมื่อกลุ่มลมที่อัดอยู่ในอกถูกระบายออก ชักเกิดความสุขเย็นแปลก ๆ เขาสามารถจับอาการรวมนิ่งเป็นดวงสว่างน้อย ๆ ของจิตได้แต่แรกเริ่ม และเกือบจะทันรู้ว่ามันเสียอาการทรงตัวไปเมื่อไหร่ ความคิดฟุ้งซ่านเกิดขึ้นแทนเมื่อใด คล้ายเห็นหลอดไฟดับ ๆ คิด ๆ คิดที่ก็เกิดกำลังใจที่

ครั้งหนึ่งจิตประหวัดถึงหม่อมคนสวยในชุดนุ่งน้อยห่มน้อยที่สระน้ำ เกิดอาการคันร้นซัดสายกระหอยอยากขึ้นมาวูบหนึ่ง ในบัดนั้นเองเพิ่งเกิดประสบการณ์ครั้งแรกที่ได้รู้จักว่า 'ตัดไฟแต่ต้นลม' เป็นอย่างไร เสมือนเขาเป็นช่างตัดต่อภาพผู้ชำนาญ เมื่อเห็น 'ภาพผิด' โผล่ขึ้นมา ก็รีบเปลี่ยนไปหาภาพที่ถูกแทน คือรีบกลับมาปักสติกำหนดรู้ลมแทนมโนภาพบาดเจ็บ คลื่นกามปั่นป่วนก็ผันสงบราบังลงทันใด

ความคันร้นอันทนได้ยากนั้น หากยังไม่ลุกลามเกาะกินแก่นกายแน่นหนาเกินแก้แล้ว จะคล้ายลมแฉ่วที่ฤทธิ์น้อยจนไม่อาจระชากสติให้หลุดจากราวยึดได้ไหว แต่ถ้าปล่อยปละละเลย สติวิงโล่กวดภาพเท่าที่เร้าใจในหัวไม่ทัน ปล่อยให้เกิดปฏิกิริยาสนองตอบทางกายเต็มที่แล้ว ก็เหมือนนันทมวญปล้ำผู้มีกำลังมาก อาจกดคนกำลังอ่อนให้จมน้ำมิดหัวได้ง่ายดาย

ขยายหน้าที่ออกอย่างไร้เย็นและมีมานะ เห็นสายลมหายใจออกและเข้า ตั้งสติรู้ไม่ลดละ เมื่อเกิดความคิดนอกถ่วงอกทางอิก ก็หันเหความสนใจกลับมาพ่วงมหายใจอิกและอิก

ด้วยความมีไฟอัน โขติแรง บวกกับการปฏิบัติที่ถูกวิธี จึงไม่ทำให้เกาทัณฑ์ช่วงงุนหรือหลงสติ ภาวะจิตทรงตัวดีขึ้นเรื่อย ๆ จนกายกับจิตผสานกันถูกส่วนถึงที่สุด ณ จุดนั้นเขาเกิดความเข้าใจว่าจะคุมจิตให้เปิดโล่งแผ่ออกเป็นวงกว้างได้อย่างไร จับปล้นก็บังเกิดความสว่างไสว เบาตัวและเกิดผัสสะจะกระจะจ่าง แซ่มซัดละเอียดอ่อนผิดไปจากธรรมดา ลึมรสปีติสุขแปลกใหม่ที่เอื้อเย็นปราณีตแตกต่างจากสุขอื่นที่เคยรู้จักมาก่อนทั้งหมด

บอกตัวเองทันทีว่านี่คือภาวะการรวมตัวอย่างเป็นเรื่องเป็นราวของจิต เกาทัณฑ์ค่อนข้างจะตื่นตื่น แล้วก็ต้องพบกับความเสียด้ายที่ไม่มีความสามารถจะประคองภาวะนั้นให้เนิ่นนานออกไป ความสว่างโรยลง และเขาก็ไม่สามารถผสนการนึกเข้ากับสายลมมหายใจต่อไปได้ เสมือนแม่เหล็กเสื่อมแรงดึงดูดที่ละน้อยจนหมดสภาพ

เอ...นี่เองกรรมังเรียกว่าอุปจารสมาธิ ทั้งสุกสว่าง ทั้งปีติสุขในรสวิเวกคัมตำล้าคำบรรยาย แต่คงเป็นอุปจารสมาธิอย่างอ่อน เพราะวูบมาเพียงนาทีเดียวก็เหวเฉาโรยราลงเสียแล้ว

โยคาวจรหนุ่มพยายามตั้งสติให้มั่นคง สำนวความพร้อมของร่างกายก็พบว่ายังอยู่ในสภาพที่มีกำลังใช้งานได้ นึกถึงภาวะนี้ ประณีตด้วยความหวนคิดอยากกลับไปมีความสุขเช่นนั้นอีก คิดอยู่แต่ว่าจะเข้าถึงภาวะนั้นอีกให้จงได้ จึงมีกำลังใจขึ้น ตามรู้ลมมหายใจออกและลมมหายใจเข้านับครั้งไม่ถ้วน บังคับตนเองไม่ให้คลาดสติสักครั้ง แต่น้ำเง็บใจที่ยิ่งนานจิตยิ่งมิด นอกจากไม่รวมเป็นสมาธิสว่างขึ้นแล้ว ยังเกิดความฟุ้งซ่านกระวนกระวาย ทุรนทุรายจนต้องเปิดตาขึ้นในที่สุด

ด้วยโครงสร้างทางจิตใจที่เต็มไปด้วยความพิเคราะห์ แทนที่จะล้มตัวลงนอนแผ่หรอย่างคนทั่วไป เกาทัณฑ์กลับครุ่นคิดและถึงบางอ้อภายในพริบตาเดียวว่าเขาไม่สามารถเร่งรัดตัวเองให้เข้าสู่ภาวะสมาธิได้เลยถ้าขาดเหตุปัจจัยที่ถูกต้อง ถึงจะเคยรู้จักสภาวะสมาธิมาแล้วก็เปล่าประโยชน์ ทุกอย่างต้องเป็นไปตามวิถีทางอย่างมีลำดับ เขาก้าวเข้าไปถึงเส้นชัยโดยเริ่มจากหนึ่ง สอง สามมิใช่กระโดดพรวดเดียวถึงเส้นชัย หากจะไปให้ถึงเส้นชัยอีกครั้ง ก็ต้องย้อนกลับมาเริ่มจากหนึ่งใหม่

ชายหนุ่มมีจิตใจที่เอื้อเย็นลงในบัดดล ด้วยใจหวงทันแล้วว่าความเร่งร้อนนั่นเองเป็นอุปสรรคใหญ่ เขาจะเริ่มทุกขั้นตอนใหม่หมดด้วยกำลังสติและกำลังปัญญาที่ไม่เจือด้วยความโลภทั้งมวล

ลุกขึ้นเดิน ไปเดินมาเพื่อบรรเทาความเมื่อยขบและเหน็บชาที่กักคินไปทั้งขา แรก ๆ ถึงกับต้องโยกเขยอก เคาด้วยปัญญาในขณะนั้นว่าอย่างนี้เองพระสงฆ์องค์เจ้าถึงต้องเดินจงกรม ที่แท้ก็เอาไว้แก้เมื่อยขบหลังนั่งสมาธินี้เอง

เดินจนพอหายขาแข็ง แล้วก็เลื่อนประตูกระจกเปิดออกไปยืนริมระเบียง มองมหานครพราวแสงจากดิกรามยามราตรี สำเนียงว่าภาวะหลังสมาธิก็ความคิดนึกแปลก ๆ แดกต่างไปจากเดิมอยู่บ้าง เริ่มต้นที่ความเข้มข้นเกี่ยวกับตัวตน ภาวะเข้มแข็งของจิตใหญ่ที่อิทธิพลให้ยังงขึ้นอย่างเหลือคณานับ ทั้งความนิ่งทรงอำนาจในตาและพลังที่ประจวบแน่นในร่าง ส่วนเป็นสัญลักษณ์ของธรรมชาติความยิ่งใหญ่ทั้งสิ้น ชายหนุ่มมองเลยไปไกล อะไร ๆ ดูเหมือนอยู่ใต้ฝ่าเท้าเขาไปเสียทั้งนั้น

เขยหน้ามองดาวดวงหนึ่ง คิดถึงแพตรี... คล้ายเห็นดาวอยู่ใกล้แค่เอื้อม เขาว่าเขายื่นมือไปคว้าเมื่อไหร่ก็ได้...

ความเย็นสบายของสายลมและความบางเบาในอากาศระดับสูง กล่อมเกล้าให้ใจเคลิ้มลงสู่ความสงบ อยู่ ๆ เกาทัณฑ์ก็นี่ก็อกยาก ปิดตากำหนดลมหายใจในทำขึ้นนั่นเอง

กระแสดึกความเข้าหาศูนย์กลางเป็นหนึ่งในเดียว เค้นดวงเหนือการปรากฏของกายและสรรพสิ่งรอบข้าง ทั้งโลกปรากฏแต่ลมหายใจผ่านเข้าผ่านออก ผ่านเข้าผ่านออก ในที่สุดก็เกิดธรรมชาติการรวมจิตผ่นึกเน้นเป็นดวงสว่างเจียบเยือกเย็นขึ้นอีกครั้งในอิริยาบถขึ้นนั่นเอง

เกาทัณฑ์วางอุเบกขา ไม่ตื่นเต้นกับการรวมตัวครั้งใหม่ ฝ้าดูและประคองจิตไปเรื่อย ๆ มีความโคลงเคลงกระเพื่อมไหวอยู่บ้าง แต่ความแรงของจิตอันเด่นดวงเป็นเสมือนคอบเพลิงนำทาง จัดแจงหิวแมงวันทีเข้ามาบรรจบกันประปรายเสียได้โดยง่าย

เมื่อเดินกำลังมาถึงจุดหนึ่งก็เหมือนจะคล้อยหลัง เคลิ้มสติลง และถดถอยจากนั้นอีกหน่อย กายที่เหมือนหายหนไปก็เริ่มปรากฏขึ้นอีก และปรากฏชัดกว่าปกติมาก อีกทั้งเริ่มซาห่อแปลก ๆ ตามอวัยวะใหญ่ ๆ คล้ายตัวเขาเป็นลูกโป่งที่ถูกอัดตัวขยายขึ้น ใหญ่โตผิดปกติจนชักกลัวว่าจะระเบิดออกไป กลายเป็นข่าวประหลาดพาดหัวหนังสือพิมพ์ในวันรุ่ง

ชายหนุ่มสะกดใจ ตามตัวเองว่ามันเกิดอะไรขึ้นหว่า ร่ำ ๆ จะล้มดาขึ้นด้วยความปอดลอย ยังดีที่ได้สตินึกถึงคำเตือนของพระอาจารย์เกี่ยวกับเรื่องการเกิดปีติในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้นว่าคล้ายตัวโยไปมา ขนลุกน้ำตาไหล ร่างขยายขึ้นคล้ายจะคับห้อง เมาเหมือนกำลังลอยขึ้นไปเรื่อย ๆ หรือเห็นภูตผีเทวดานางฟ้า ล้วนแล้วเป็นสิ่งน่าประหลาดสำหรับผู้เริ่มต้น ให้แก้ด้วยวิธีง่ายและตรงที่สุดคือวางใจเป็นกลาง สักแต่รู้อาการนั้น ๆ กระทั่งจิตย้อนกลับมารู้ตัวเอง เห็นปฏิภิกิริยาของคนเป็นความนิ่งเฉย

ระลึกได้เช่นนั้นก็ขมใจแบบทำใจดีสู้เสือ คิงสติมาฝากไว้กับตัวรู้ภายใน เอาความเชื่อมั่นในพระอาจารย์เป็นหลักยึด ฝ้าดูกายเหมือนขยายขึ้นแล้วหดลงเป็นช่วงคล้ายจะแก้งให้ใจคอคุ้ม ๆ ต่อมา เล่น มันไม่อยู่ในความควบคุมเอาเลย ราวกับไม่ใช่ร่างกายและจิตใจของเขาอีกแล้ว

ไต่เสียงหัวใจตัวเองเต้นถนัดที่สุดตั้งแต่เกิดมา มันดังตบ ๆ ๆ ไม่หยุด พบเห็นหัวใจเป็นก้อนอยู่ในอกเลยด้วยซ้ำ ตอนแรกอาการของกายถูกเพ่งจับ ถูกยึดติดแนบแน่นจนไม่อาจกำหนดได้ว่าจิตอันเป็นผู้รู้ ผู้รู้ ผู้เฝ้าสังเกตนั้นอยู่ตรงไหน ต่อเมื่อค่อย ๆ พิจารณา ว่าอาการทางกายนั้นเป็นเพียงอารมณ์ที่ถูกรู้ ไม่ต่างกับลมหายใจ ไม่ต่างกับวัตถุต่าง ๆ จึงถอยมากำหนดได้ ว่าภาวะอันเป็นนามธรรม ตั้งอยู่ในอาการรู้ อาการนิ่งเป็นกลางนั่นเอง คือธรรมชาติที่เรียกว่าจิต

เมื่อเห็นจิต ก็เห็นปฏิภิกิริยาของจิตอย่างแจ่มชัดว่าขณะนี้คืออกแล้ว และพอเห็นตัวความกลัวเป็นเพียงปฏิภิกิริยาทางจิตชนิดหนึ่ง เป็นของภายใน มิใช่สิ่งสิงห์ภายนอกมาขย้ำหัวแต่ไหน จิตก็เริ่มออกอาการทราบชัด ว่าความกลัวก็ส่วนหนึ่ง ตัวจิตผู้รู้ผู้ดูก็ส่วนหนึ่ง แยกจากกันได้เด็ดขาด

พอประจักษ์ธรรมเช่นนั้น จู๋ ๆ ทุกอย่างก็สงบเงียบลงเลย ๆ เหมือนหลอดไฟจะออกมาสู่แสงสว่างทั้งที่เพิ่งมีพายุฝนมืดครึ้ม ครึ้มครึ้ม จิตยวบตัวยุบลงมาปับหนึ่ง แล้วภายในจิตก็มีขนาดคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ทุกสิ่งสงบอย่างยิ่ง สว่างยิ่ง เป็นประสบการณ์ใหม่เอี่ยม ที่ชายหนุ่มต้องจนระคนปริศนา

ในความสว่างไสวเอกล้าน เขาเห็นสายลมหายใจใสสะอาดเหยียดยาว มันชัดเจนยิ่งกว่าชัด ขณะนั้นมีแต่ลมหายใจที่เป็นความจริง ร่างกายและความคิดกลายเป็นสิ่งเลื่อนราง กล่าวได้อีกอย่างว่ามีอึดตาที่อยู่สูงกว่ากายและความคิดอันเป็นจุดอ้างอิงเดิม

นั่นคือการถึงอุچارสมาธิอีกครั้ง คราวนี้ลงมายุ่งที่ฐานอุچارะหนักแน่น ยืดยาว เพราะประกอบด้วยสติและกำลัง โดยปราศจากความตื่นเต้นต่อสติและสุขอันเย็นแปลกเหมือนพื้นสภาวะบุคคลออกไป

การทำสมาธิภาวนาข้างเป็นกิจกรรมอันแสนสนุกเพลินใจและมีสีสันพันลึก สมาธิไม่ใช่สิ่งจืดชืดไร้รสอย่างที่เขาคเคยประมาณ เอาการเห็นคนนั่งเฉยเมยเป็นแท่งหิน อาการไม่ไหวติงภายนอกที่แท้มีความเคลื่อนไหวและการรู้เห็นอันโอฬารภายในอย่างนี้เอง

เพลินสุขได้เพียงช่วงลมหายใจร้อกว่าครั้ง กำลังก็ถดถอย เขาตั้งแค้นรู้ได้อย่างชัดเจนถึงความเสื่อมถอย เพราะใจจดอยู่แล้ว มันเริ่มด้วยความคลายจากอาการตั้งคูดเหมือนแม่เหล็กอ่อนแรง จิตไม่ผนิกรรมเป็นดวงเด่นอีกต่อไป พยายามขยับอย่างไรรู้ก็ไม่เป็นผล ตามด้วยความสุขที่มอดคลงกลายเป็นความซัดซาสามัญ อาการลือจืดจิดกับลมหายใจหมดไป เห็นเป็นลมหายใจเข้าออกธรรมดา มิใช่สายน้ำตกใสสว่าง เข้าอกเข้าใจถ่องแท้ในบัดนั้นว่ากำลังจิตเป็นอย่างไร มีความหมายเพียงใด เมื่อเสื่อมไปแล้วตกกลับมาสู่สามัญภาพเช่นไร

ครั้งนี้ชักเหนื่อย ร่างกายอ่อนแรงลงมาก อยากรู้อยากเห็นหลังลงนอน แล้วเขาก็โอนอ่อนตามใจ เดินกลับเข้าห้องแล้วนอนหลับนอนบนฟูกจริงๆ ใจยินดีปริศนาความสำเร็จในการทำสมาธิ นี่เป็นแค่การหัดทำสมาธิจริงจังครั้งที่สอง นับจากครั้งแรกที่ภูภูหลวงคาแขวน แต่เขาทำได้นำพึงใจปานนี้ จึงห่อหิมและนึกลำพองสงสัยขึ้นมาว่าจะมีใครในโลกทำสมาธิได้ดี ได้ไวย่าเขาหรือไม่

ว่ากันว่าบางคนเพียรทำสมาธิอยู่ในป่าในเขาตั้งสิบยี่สิบปียังขึ้นไปถึงอุچارสมาธิไม่สำเร็จด้วยซ้ำ แต่เขาได้ถึงในวันเดียว!

เกาทัณฑ์มารู้ในภายหลังว่าเมื่อสองพันห้าร้อยปีล่วงแล้ว ยังมีเด็กชายอายุเจ็ดขวบคนหนึ่ง นั่งขัดสมาธิรอผู้เป็นพ่ออยู่คนเดียวได้ร่วมไม้ สงบใจหลับตาตามรู้ลมหายใจ โดยไม่มีใครสอน แล้วจิตก็ปฏิรูปตัวเป็นเปลวมหัศจรรย์ เพราะล่วงเข้าถึงสมาธิระดับปฐมฌาน แนบแน่นและยิ่งใหญ่กว่าสมาธิที่เขาทำได้เพราะมีคนสอนหลายท่านนัก

และเด็กคนนั้นก็คือสิทธัตถกุมาร ผู้ที่เจริญวัยต่อมาเห็นภัยในการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ออกบำเพ็ญเพียรหาทางหลุดพ้นจนสำเร็จ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บรรพชาศาสดีเป็นอาจารย์ของอาจารย์เขาอีกที!

บทที่ ๘ ผีนหวน

ในความหลับไหลอย่างอ้อมเอมเปรมสุข เกาทัณฑ์รู้สึกเหมือนความรู้แผ่วางออกไปในอาณาเขตห้องสว่างไสวเรืองรอง ตัวสติทั้งหม่อมมีและไม่มีครือกัน คล้ายใจรู้ว่าตนเป็นนายเกาทัณฑ์ แต่คิดอย่างทีนายเกาทัณฑ์คิดไม่ได้ ควบคุมตัวเองไม่ได้

เดือนรางเหมือนอุปาทาน ในความสว่างที่แผ่ไปนั้นส่องกระทบข้าวของต่าง ๆ และส่งภาพกลับมาให้เห็นเป็นเค้าเป็นเงา ดูคล้ายเป็นเรื่องปกติ ในเมื่อจิตสว่างและแผ่พ้นกายก็คืองเห็นรอบกายไปด้วย

แล้วก็เกิดช่วงขณะแห่งการเปลี่ยนแปลงอันน่าประหลาด คล้ายตกไปอยู่ในห้วงกว้างครั้งใหญ่ จากนั้นกลับมารู้สึกตัวว่าตนมีร่างเหยียดนอน แล้วเหมือนเปลี่ยนอิริยาบถอย่างรวดเร็วจากนอนกลายเป็นเดิน

เคยตื่นตัวอย่างไรก็อย่างนั้น เกาทัณฑ์เห็นตนเองก้าวเข้าไปในเขตบ้านของปู่ชนะ และด้วยตาเปล่าที่มองทุกสิ่ง ได้ชัดผิดปกติ เขาเห็นรังสีกุศลฉายแสงอยู่ทั่วไป คล้ายกับอากาศสว่างในตัวเองด้วยแสงทองงามละไมเย็นตาเย็นใจ รู้สึกเป็นสุขและปลอดภัยยิ่ง

ลมหายใจสดชื่นบริสุทธิ์ราวกับอยู่บนยอดผาสูงในเวลาเช้าตรู่ มีกลิ่นหอมรวยรินของดอกไม้เนานาพันธุ์กระจายตัวอย่างอ่อนโยนทั่วทุกหนทุกแห่ง บังเกิดความคิดขึ้นมาในบัดดลว่าปู่ชนะกับแพตริมีบุญมากจริง ๆ ที่อยู่อาศัยจึงเอิบอาบไปด้วยสันติสุขควรพิสมัยปานนี้ น่าปลานปลื้มชื่นชมด้วยเหลือเกิน

ในเขตอันชะโลมไปด้วยความร่มรื่นอย่างบอกไม่ถูกนั้นทำให้เขาเปิดอิม เป็นอิมอิมใจที่เป็นไปเองโดยปราศจากเจตนาช่วย

เดินอ้อมไม้ใหญ่หน้าบ้าน บ้านปลูกกว้างโล่งกว่าเคย เรียงรายด้วยบุพผาเดือนทรงชีวิตชีวาเหลือคณานับ ในชั่วเวลานั้นเกาทัณฑ์เกิดความเข้าใจว่าดอกไม้ส่งอิมให้คนได้อย่างไร พวกมันอิมได้จริง ๆ ไม่ใช่เรื่องเล่น เพียงแต่มีได้ใช้ปากเหมือนอย่างคน ทว่าใช้ความมีชีวิตชีวาทั้งหมดนั้นแหละอิม

ด้วยนิสัยช่างหาเหตุผลประจำตัว เกาทัณฑ์คิด ๆ แล้วก็บอกตนเองว่าเพียงสัมผัสถึงความมีชีวิตของต้นไม้ กระแสใจที่เข้าถึงจะทำให้เกิดภาวะเห็นที่แตกต่างไป เราจะรู้ได้ว่ามันกำลังอิมหรืออับเฉา ปกติเราไม่รับรู้สุขทุกข์ของต้นไม้เพราะไม่ได้ใจ ไม่สัมผัสเข้าถึงความมีชีวิตของมัน คนจึงเห็นต้นไม้เป็นวัตถุธรรมดาเช่นเดียวกับอิฐปูน ภาวะการเห็นจึงไม่ผิดไม่ต่างไปจากภาวะการเห็นสิ่งไร้ชีวิต ต่อเมื่อสำเนียงกำหนดถึงความมีชีวิต จึงจะมีกลิ่นความรู้บวกรวมเข้าไปในคลองสายตาได้

บัดนี้เขาเห็นความมีชีวิตของบรรดาพฤกษพันธ์อย่างชัดเจนเหลือเกิน ไม่ว่าจะนิ่งหรือไหวไกวตามสายลมผ่าน ทั้งหมดล้วนเป็นกิริยาของสิ่งมีชีวิตชัดตาชัดใจราวกับถูกขยายด้วยแว่นพิเศษไร้ดิน เหมือนพวกมันจะพูดทักทายยินดีต้อนรับเขาได้ฉะนั้น

ขณะเพลินกับมิติใหม่แห่งสัมผัสภายในนั่นเอง ก็เคยหนีเหลือบแลไปเห็นสาวน้อยนางหนึ่งนั่งอยู่บนชิงช้ากลางลานหญ้าชงูมชานุ่มหันขวับไปมองตรง ๆ หล่อนอยู่ในชุดขาวสะอาดและมองจับมาทางเขาอยู่ก่อนด้วยนิลเนตรทอดสงบ

เกาทัณฑ์อิมกว้างขึ้น ผู้หญิงคนนั้นมีความงดงามที่ก่อความรู้สึกแสนดีได้ลึนใจ ดิจนแทบไม่อาจเห็นด้วยซ้ำว่าเป็นเพียงอดีตพิเศษราวกับหล่อนมีภาวะที่ดูเกินความเป็นสตรีไปอย่างยากจะอธิบาย

เดินเข้าไปหาหล่อน เหมือนคนกันเอง อยู่บ้านเดียวกันมานานนาน ถึงจะห่างกันไปพักหนึ่ง ในที่สุดก็กลับมาอยู่ด้วยกันได้ด้วยบรรยากาศความสนิทแน่นแฟ้นดั้งเดิม

"แพนงอยู่ที่นี่นานแล้วหรือ?"

ได้อินตนเองกล่าวทักออกไปเช่นนั้น เขาเห็นหล่อนพยักหน้ายิ้มให้ เป็นยิ้มละไมที่แฝงความเศร้าอย่างน่าประหลาดชวนใจหาย

"แพรอพี่ที่อยู่นานแล้ว"

กระแสเสียงนุ่มเย็นนั้นเป็นเสมือนไฟฟ้าแรงสูงที่ทำเอาเขาขาดใจไปทั้งร่าง หล่อนเรียกชื่อเขาเป็นครั้งแรก แถมด้วยความในใจที่เกินเชื่อว่าจะเป็นจริง นั่นแลกได้กับรางวัลมีค่าที่สุดเท่าที่เขาเคยรับมาชั่วชีวิตทีเดียว

"รอพี่..." เขาชักงอจะ เพราะตื่นตันจนพูดอะไรไม่ถูก "ที่อยู่ตรงนี้แล้ว จะช่วยอะไรแพได้บ้างล่ะ?"

สายลมหอบหนึ่งรำเพยผ่าน ปอยผมบนหน้าผากของหล่อนไหวตัวน้อย ๆ ดวงตาคู้งามเหมือนจะส่งแสงพ้อมายังเขา เกาทัณฑ์รู้สึกคิดและอบอุ่นอินดิปนเปกันอย่างยากจะแยก

"แพเหงากับการรอนจนกลายเป็นสุขที่ได้เลิกรอแล้วล่ะค่ะ ไม่ต้องช่วยแล้ว..."

บรรยากาศทั่วบริเวณกลายเป็นความอบอุ่นเป็นวังเวงไปในทันที เกาทัณฑ์เกิดความเวทนาหล่อนอย่างจับใจ

"พี่จะอยู่เป็นเพื่อน"

ชายหนุ่มลดตัวลงนั่งชันเข่าข้างหนึ่ง วางมือลงบนตักหญิงสาวอย่างปลอบประโลม สายตาที่ส่งไปยังหล่อนเปี่ยมไปด้วยความเห็นใจอย่างลึกซึ้ง เขายิ้มอย่างชาย รู้สึกถึงไหลที่ตึงผดและพลังความเข้มแข็งในตัว บอกตนเองว่าพร้อมจะปกป้องหล่อนจากทุกสิ่ง

แพตรีทอดตาลงมอง เกาทัณฑ์สัมผัสได้ถึงความไม่เชื่อถือนในตาคุณั้น

"ทำไมถึงไม่เชื่อพี่ล่ะ?"

เขากลมออกมาตรงใจ ที่นั่นเขากับหล่อนสามารถคุยกันได้โดยไร้มันอันใดปิดบัง แพตรีขยับหน้าคิ้วและผลัดมือเขาออกโดยละม่อม

"พี่มองเห็นแต่ความสวยของผู้หญิง ไม่เคยเห็นตัวของแพหรือก วันทีแพไม่สวย พี่ก็จะมองผ่านแพไป อย่างว่าแต่คิดอยู่เป็นเพื่อนเลย"

เกาทัณฑ์ส่ายหน้า

"วิธีคิด วิธีพูดของแพนี่หลับตาถี่ๆ ได้ว่าสวย แต่เพลงกำลังพูดถึงความสวยที่ต้องลืมตาเสียก่อนถึงจะเห็น ถ้าอย่างนั้นพี่เห็นวิธีที่แพยิ้ม วิธีที่แพใช้สายตามองคนอื่น นั่นก็พอแล้วกับการผูกใจให้อยู่นิ่ง ถ้านิสัยใจคอยังเป็นอยู่อย่างนี้ จะมีวันไหนทีแพไร้ความสวยให้พี่มองผ่านได้?"

แพตรีนิ่งไป เขาน่าจะได้เห็นหล่อนโอนอ่อน แต่ก็ไม่ใช่

"คำพูดของพี่ลบความจำแพไม่ได้เสียด้วยสิคะ ในวันที่แพดูคำด้อย พี่มองผ่านแพไปเหมือนไม่มีแพอยู่ในทางตา ทั้งที่...นานมาแล้ว เราเคยอธิษฐานต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ร่วมกันว่าจะรักและจดจำกันไปทุกภพทุกชาติ"

ชายหนุ่มเข้ยนวบไปตลอดคืนหลัง ขนลุกเกรียวตั้งแต่หนังศีรษะแผ่นดินลงไปจนถึงฝ่าเท้า ณ บัดนั้นเขาพบบางสิ่งที่ขาดหายไป บางสิ่งที่เคยถวิลหา ทว่าตลอดมาไม่รู้ว่าเป็นอะไร

"พี่..." เกาทัณฑ์นึกหาคำแก้ตัวไม่ทัน "ตอนที่เรายังเด็กอยู่ด้วยกัน ตอนนั้นพี่ค่อนข้างจะ...ไม่ชอบมองคน"

"ละ ถ้าคนไม่สวยจะไม่ชอบมองเลย"

เป็นคำตัดพ้อที่ทำให้เกาทัณฑ์สะอึกอึ้ง กระแอมทีหนึ่งอย่างเกือบจนปัญญา ทำไมถึงค้นหาคำพูดยากนัก สมองว่างวาวราวกับกำลังอยู่ในฝัน...นี่เขากำลังฝันไปหรือเปล่า? ถ้าเป็นฝันทำไมสาวน้อยที่นั่งอยู่เบื้องหน้าถึงดูมีชีวิตจิตใจ คิดอ่านได้ตอบได้ป่านนั้น?

หลังจากเพียรสรรถ้อยอยู่นานก็นึกออกจนได้ว่าควรจะพูดอะไร คำแก้ตัวพร่งพรอออกจากปากอย่างรวดเร็วราวกับน้ำไหล

"ในความเป็นเด็ก เรารู้จักแต่สิ่งกระตุ้นความสนใจที่เด่นชัด แต่เมื่อโตขึ้น เราก็จะรู้จักสำรวจคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ แยกแยะได้ออกกว่าหลายสิ่งในโลกนี้ไม่ควรมองผ่าน และถ้าได้รู้ว่ามีสิ่งหนึ่งเคยมองผ่านสิ่งมีค่ามาแล้วด้วยความโง่เขลา ทั้งหมดที่ทำได้ก็คือสำนึกเสียใจและอยากพูดว่า...พี่ขอโทษ"

ถ้อยสุดท้ายนั้นหนักแน่นด้วยสำนึกอย่างชาย ทว่าแฝงกระแสความอ่อนโยนจริงใจจนทำให้แววมองในตาสวบางลง

"ที่พูดเก่งนะละ" หล่อนลุกขึ้นยืน "แต่คนไม่จริงใจเท่านั้นแหละที่พูดเก่ง"

เกาทัณฑ์ลุกขึ้นยืนถาม

"ถ้าไม่ให้ออกที่ก็จะแทนด้วยการทำให้แพเห็น...พี่จะจริงใจกับแพ"

หญิงสาวซ่อนตาขึ้นสับ นัยน์ตาเงางามทอแสงเข้มกว่าเมื่อครู่

"อย่าเลยละ แพเห็นอนิจจังแล้ว ต่อให้เคยครองกัน อธิษฐานร่วมกัน ซื่อสัตย์ต่อกันจนนาทีสุดท้าย เมื่อถึงเวลาก็ต้องลืม ต้องพรากจาก ต้องกลายเป็นคนแปลกหน้ากัน...แพลาพี่ไปตามทางดีกว่า จะได้ไม่ต้องเจอให้จำแล้วลืมกันอีก"

แม้ฟังไม่เข้าใจกระจ่างนัก เกาทัณฑ์ก็ใจหายจนผลอยยึดข้อมือหล่อนไว้

"แพพูดเรื่องอะไรอยู่หรือ? ถ้าทำผิดเพราะเจตนา พี่จะชดใช้ให้จนกว่าแพจะพอใจ แต่ถ้าหากเกินวิสัยที่คนธรรมดาคนหนึ่งจะรู้ก็ขอให้ออกดี ๆ อย่าเก็บงำแล้วตัดบทย่างไม่ให้โอกาสกัน"

หญิงสาวดึงข้อมือออกจากการกุมของเขา

"ของแบบนี้ถ้าไม่รู้เองก็อย่ารู้จากคนอื่นเลยละ"

เกาทัณฑ์ถอนใจเฮือกก่อนหัวเราะอย่างอัดอั้น

“แพเป็นเสียอย่างนี้”

“คะ...เป็นอย่างนี้แหละ”

แล้วหล่อนก็หันหลัง ท่าทางกำลังจะเดินจากไปเฉย ๆ

“เดี๋ยวซีแพ...”

ซังงเมื่อรู้สึกงุนงงว่าทำไม มือขาอย่างรวดเร็วจึงไล่ตามไปถึงประสาทรับรู้ส่วนกลาง เหลือเพียงสายตาที่ยังเห็นภาพตรงหน้า แพตรีกำลังเดินห่างออกไป หล่อนจะรู้หรือเปล่านั้นมันเกิดอะไรขึ้นกับเขา

“แพ...”

เหมือนมีมนต์ขลังไปในคอ จะอ้าปากก็อึดอัด ยิ่งฝืนก็ยิ่งเลื่อน จนกระทั่งที่สุดเห็นหล่อนเหลียวกลับมา ซึ่งก็ถอยตามเสียงเรียกสุดท้ายของเขา เกาทัณฑ์เห็นแนวหมางเมินเหินห่าง รู้สึกทรมานกับภาพชนิดนั้น หล่อนกำลังตั้งใจเดินจากเขาไป...

ภาพฝันจางลง แต่ยังคงร่องรอยไว้กับความรู้สึกซัดลึกลับเหมือนจริง เหมือนจะขาดใจเมื่อพบว่าภาพร่างไกล ๆ ของแพตรีคืออากาศธาตุ และจะเป็นอากาศธาตุไปชั่วนิรันดร์ เกาทัณฑ์ลืมหูลืมตาตื่นขึ้นด้วยกิริยาทรมานเหมือนว่าอากาศตรงหน้า ใจเต้นด้วยความเสียใจรุนแรง

ช่วงเป็นฝันที่มีชีวิตชีวาและเต็มไปด้วยรายละเอียดแจ่มชัดอะไรปานนั้น ทั้งสว่างหวานตรึงใจ และทั้งเศร้าสร้อยกักตักปนกัน จนหยุดความคิดทุกชนิดลงพักใหญ่ เกาทัณฑ์นอนตาค้างก่อนจะผุดลุกขึ้นนั่งนิ่ง บอกตนเองด้วยใจขึ้นว่าในโลกแห่งความจริง หล่อนยังอยู่ ยังรอให้เขาใช้ความพยายามไปคว้ามา

นาฬิกาบอกเวลาเกือบห้าทุ่ม เขาเห็นแกะนั้น แล้วเหมือนมีแรงผลัก มันไม่ใช่ตัวเขาเองเลขที่ลุกขึ้นคว้ากุญแจรถ เปิดปิดประตูห้องปังปังลงไปข้างลานจอดรถ นำพาหระกู่กายโอดแค้นออกสู่นนสิขมพูอันววยรอลอย่างป็นใจให้กดเท้าเหยียบคันเร่งลึกลับ ทะยานตัวด้วยประสิทธิภาพเครื่องยนต์กำลังสูง พุ่งปราดไปจนภาพถนนและไฟท้ายรถข้างหน้าถูกดูดเข้ามาสวบสวบภาพแล้วภาพเล่า รถวิ่งเร็วราวกับลูกปืน แต่ก็ไม่ควั่นเท่าทันใจเขาในยามนี้เลย

ดับเครื่องแต่ไกล ปล่อยให้รถกลานด้วยแรงเฉื่อยมาจอดเทียบหน้าบ้านกลางซอยอย่างเขม้ซัว สติค่อยกลับมาเป็นตัวของตัวเอง เหมือนกายเพิ่งตามใจทัน

เกาทัณฑ์มาบ้านนี้จนมีโอกาสสังเกตเห็นว่าห้องของแพตรีคือส่วนใด ไฟห้องหล่อนสว่างเรือง แสดงว่ายังไม่หลับ เป็นอันแน่ละว่าเมื่อครู่เขาฝันละเมอเพื่อพักไปคนเดียว หล่อนอาจจะกำลังอ่านตำราเรียน หรือหนังสือเกี่ยวกับต้นไม้ที่หล่อนรัก หรือนั่งทำสมาธิภาวนาอย่างสุขสบายเถกา เขาอยากรู้แต่คงรู้ไม่ได้ มีสิทธิ์อย่างมากแก่เห็นแสงไฟห้องเปิด กับรับทราบว่าหล่อนอยู่ในนั้น

นั่งกอดอกยิ้มมองหน้าต่างห้องของหญิงสาวด้วยแรงประทับล้าลึก เคยเห็นเพื่อนทำอย่างนี้แล้วซ้ำ แต่ตอนนี้เข้าใจเลย มันไม่ใช่หน้าต่างหอกที่ทำให้เขายิ้ม ความรู้สึกที่ใกล้หล่อนแค่นี้ต่างหากที่ก่อสุข คิดอยากนั่งมองไปเรื่อย ๆ จนกว่าใจจะพอ

ได้หล่อนมากอดคงคิดว่าฝัน...

ทั้งชอยปราสาทการสัญจร ในความเงิบของยามดึกมีแต่เสียงจ๊กจั่นเร ไรจากพงหญ้า ยามนี้ช่างฟังเพราะและขับกล่อมให้ใจสงบ เป็นครั้งแรกที่เขาเงี่ยหูฟังอย่างคุ่มค้ำ แสงไฟจากห้องหอนดูสวยหลอกลอนน่าเพลินหลงเสียงยิ่งกว่าคมเสี้ยวจันทร์สีเงินขวงเบื้องบน

ใจที่ฝันเพื่อทำให้โลกเปลี่ยนไปได้อย่างนี้เอง

เกือบตีหนึ่งแสงไฟจึงปิดมิด หลอนกงเข้านอนแล้ว เกิดความรู้สึกดีขึ้นมาขณะหนึ่ง เหมือนตอนนั้นเขาคอยเฝ้าระวังภัยให้ และแน่ใจว่าจะไม่มีใครผ่านเขาเข้าไปหาหลอนได้เลย

หลับตานิ่งเป็นครู่ ก่อนลงจากรถโดยตั้งใจจะขึ้นไปสตาร์ทไกล ๆ ไม่ส่งเสียงให้แพตรีได้ยิน เพราะใจนึกเกรงไปเองว่าหลอนกงจำเสียงเครื่องรถเขาได้และอาจจะโงมองลงมา กลัวเขารู้ว่าเขามาค้อม ๆ มอง ๆ เหมือนกระต่ายหางนคอมองกระต่ายอีกตัวบนดวงจันทร์ ขยหน้าตายชัก

แต่ขณะที่กำลังออกแรงดันหนักรถก็ต้องสะดุ้งสุดตัวเมื่อได้ยินกังวานเสียงนุ่มของผู้หญิงคนหนึ่งดังขึ้นใกล้ ๆ

"มีอะไรให้ช่วยไหมคะ?"

ชายหนุ่มหันขวับ แพตรี! หัวใจเต้นแรงเหมือนจะวาย หลอนมายืนชิดริ้วแก้นี้ตั้งแต่เมื่อไหร่กัน

เป็นนานกว่าจะปรับสติและออกแรงยืมเงื่อนไขสำเร็จ

"อ้อ...แพ"

เอ่ยออกมาได้เท่านั้นจริง ๆ หลอนกงลงมาเดินเล่น เขาคิดเองที่นึกว่าไฟห้องปิดหมายถึงหลอนเข้านอน

"รถเสียหรือคะ?"

เป็นเสียงถามตามชื่อ ช่วงขณะนั้นหลอนอาจยังไม่แน่ใจนักว่าจะอะไรเป็นอะไร

"เปล่าอะ"

วูบนั้นเกาทัณฑ์บังเกิดความกล้าเดิม ๆ ขึ้นมา อาการตกประหม่าแบบวัยรุ่นเพิ่งเริ่มจีบสาวปลาสนาการเป็นปกติทั้ง

"รถเป็นปกติดี แต่พอยกขึ้นไปสตาร์ทไกล ๆ เสียงเครื่องจะได้ไม่กวนแพกับปู้"

แพตรีมองไปที่รถเขาเหมือนคิดตาม อย่างนี้แปลว่าอะไรก็ไม่ยากแล้ว ครูหนึ่งก็กอดอกนั่งไม่พูดจา เกาทัณฑ์ยิ้มออกมาได้ เขารักทุกกิริยาของหลอน สิ่งที่แฝงอยู่ในความนิ่งและการเคลื่อนไหวของแพตรีช่างก่อความรู้สึกแสนดีให้กับคนเห็น

"เมื่อไหร่จะอ่านหนังสือหรืออะ?"

ถามอย่างใจอยากรู้ ราวกับสนิทกันพอ หญิงสาวปรายตาสบ แสงสลัวเลื่อนจากไฟแรงเทียนต่ำข้างทางพอทำให้เห็นแววห่างเหินที่ส่งมาอย่างจงใจ

"ทำธุระส่วนตัวนะค่ะ...คุณล่ะคะ?"

เกาทัณฑ์หน้าชา เอ่ยคำต่อมาถึงกับอีกอึก

"พี่...เอ่อ ผม..."

อากาศชื้นน้ำค้างทำให้แยกแยะรับรู้ความแตกต่างระหว่างฝันกับจริง ตอนนี่ของจริง

ก็ถ้าจริงแล้วทำไมต้องกลัว...

"ผมไม่ได้ตั้งใจมารบกวนแพเลย แค่อยากรู้สึกว่าได้อยู่กับพี่สักพักหนึ่งเท่านั้น"

ไว้ร่องรอยเคอะเขินหรือคาดไม่ถึงใด ๆ ในดวงตาสงบเฉย เกาทัณฑ์เจ็บแปลบเพียงนึกว่าตนเองเป็นไอ้หนุ่มหัวใจละลาย
อันดับหนึ่งร้อยที่เอารถมาจอดแหงนหน้าฝืนหาดาวตรงนี้

"น่าเสียดาย..." เขาพูดคล้ายอับจน "ทำไมเราไม่สนิทกันเสียตั้งแต่เด็กนะ ถ้าเคยคุยกันแล้วเห็นผมเป็นญาติ...ป่านี่แพอาจชวน
ผมเข้าไปนั่งเล่นข้างในมั้ง"

แพตรีเบนหน้าไปอีกทางอย่างรู้นัย

"คุณกลับเถอะค่ะ"

เกาทัณฑ์ระบายลมหายใจยาว หัวง้อมีตาคูว้าง ลึก อลังการด้วยดวงดาวและเชือกหนาวด้วยความห่าง เขาเงยหน้ามองเบื้องบน
ขณะยืมรับคำไล่ของหล่อน

"ฮะ..." ตาจับดาวดวงหนึ่งไม่วางพลงเอ่ยเนิบแผ่ว "แถวนี้ดีจัง นำไปสู่ถนนมองฟ้านะ"

เว้นระยะไปครู่อย่างเตรียมจิตใจเอ่ยลาและหันหลังกลับ แต่เหมือนข้างในมันเฉื่อยและเหนื่อยสิ้นเกินกว่าจะทำตามสมองสั่ง
เบนสายตาคลับมามองดวงหน้าที่สูงสงบละ ไม่อยู่ในเงามืด หล่อนนั่งมองทิศทางอื่นที่ไกลจากเขามาก

"ผมรักแพ!"

เป็นเสียวินาทีที่เขาเองก็คาดไม่ถึงว่าคำสารภาพหลุดจากริมฝีปากไปได้ เสียขบปลายไปตลอดทรวงอกเมื่อหลุดคำนั้นออกมา
แต่ก็ดีไปอย่าง สถิติถูกเรียกกลับคืนมาสานต่อความผลอผลอย่างรวดเร็ว ตัดสินใจเสี่ยงทิ้งไปใบบนสุดท้ายที่รู้เห็นแก่ครั้ง ๆ กลาง ๆ

"รู้ว่าเราเพิ่งพูดกันแค่สองสามคำ รู้ว่าแพเห็นผมเป็นแค่ชายอะไรคนหนึ่งที่มาคิดหลงหน้าตา แต่ความจริงไม่ใช่ ถ้าอธิบายด้วย
คำพูดที่ดีที่สุด ตรงจริงที่สุด อย่างมากก็แค่ทำให้แพหัวเราะเยาะผมน้อยลง เพราะฉะนั้นอย่าทำอะไรให้เห็นผมเป็นตัวตลกให้มากจะดีกว่า
ขอแค่พูดว่า...ถ้าแพจำผมได้ ก็อย่าแกล้งเมินกันอีกเลย"

หญิงสาวหันมาจ้อง หล่อนยื่นเข้มปากอยู่นานมาก เกาทัณฑ์ไม่กล้าพูดต่อ เพราะลึก ๆ ก็ไม่แน่ใจว่าตนเองเป็นบ้าไปคนเดียวหรือ
เปล่า อดทนรอดูที่ท่าของแพตรีจนหล่อนกล่าวอะไรออกมาได้เอง

"ขอโทษนะคะ ดิฉันฟังไม่รู้เรื่อง"

แล้วหล่อนก็หมุนตัวกลับ ทำท่าจะสาวเท้าขึ้นเรือนหนีเขา

"แพ!"

เป็นเสียงเรียกที่ประกาศิตพอใช้ หญิงสาวหยุดกึกเหมือนถูกสะกดด้วยฤทธิ์พอมด

"ถ้าผมละเมอเพื่อพกจนคุณคิดว่าเสียสติอยู่คนเดียวก็ช่างเถอะ เราเพิ่งรู้จัก และคุยกันแค่นับคำได้นี่นะ แต่สังหรณ์ว่าผมเกือบจะ
ทำสิ่งมีค่าบางอย่างหายไป เพียงเพราะเกิดมาพร้อมกับความไม่รู้...และความลืม เหมือนอย่างที่ผมเคยลืมหนึ่งเขาเป็นกัน"

ชายหนุ่มหรือตาลงชนิดหนึ่ง ขณะกำลังพูดได้มีสัญชาตญาณบางอย่างเกิดขึ้นเดี๋ยวนั้น เหมือนกับเป็นตัวเขาเอง ทว่าเป็นอีกภาค
หนึ่งซึ่งอยู่ลึกลงไป และไม่เคยปรากฏแม้กับความรับรู้ของตนเอง

"ผมเห็นอะไรบางอย่างซ่อนอยู่ในใจคุณนะแพ ทุกครั้งที่คุณมองผม แวดตาเหมือนบอกว่าคุณรู้... หรือจำอะไรที่เกินวิสัยผมจะ
เดา แต่เสียคาบที่คุ้มคงไม่คิดบอกเล่าให้ผมฟังตลอดไป"

แพตรีซัยบเหมือนจะเหลียวหน้ากลับมา แต่แล้วก็หยุดชะงักนิ่งเสียกลางคัน เกาทัณฑ์ยกมือเกาะซังกรงประคูด

"ผมเป็นคนธรรมดา ไม่ได้มีอำนาจวิเศษเหนือมนุษย์ มีแต่นิสัยอย่างหนึ่ง คือเมื่อแน่ใจว่าจะไรควรเป็นสมบัติของตัว ก็ต้องเอา
คืนมาให้ได้ แม้จะเคยผลต่อทำหายไปครั้งหนึ่งด้วยความรู้เท่าไม่ถึง"

หล่อนยังนั่งอยู่กับที่ ไม่เหลียวกลับ ไม่เดินหน้าต่อ ทว่าแค่นั้นเกาทัณฑ์ก็พอใจแล้ว

ชายหนุ่มกลับขึ้นรถ สดารถเครื่องและขับจากไปเงียบ ๆ เหมือนมีมิติที่สามมองเห็นได้ว่าเบื้องหลังที่เขาจากมานั้น คือร่างนั่ง
ของหญิงสาวซึ่งยังยืนค้างอยู่ตรงจุดเดิมอีกเนิ่นนาน...

เกาทัณฑ์ยกมือไหว้ปูอย่างนอบน้อม ไหว้แล้วก็อดเหลียวซ้ายแลขวาลอกแลกไม่ได้

"มองหอะไร?"

ปูถามพลางไขกุกุญแจประตูให้

"หาแพครับ"

เป็นคำตอบตรงไปตรงมา ต่อไปนี่เขาจะเลิกอมพะนำเสแสร้ง...ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ

ปูชนะหัวเราะเล็กน้อย แต่ก็ไม่ทำให้หลานชายกระอักกระอ่วนด้วยการซักถามว่าจะหาแพไปทำไม แค่นำขึ้นเรือนเงียบ ๆ
เท่านั้น

"ผมเอาหนังสือมาคืนปู้"

ชายหนุ่มยื่นหนังสือพุทธธรรมและพจนานุกรมพุทธศาสน์วางไว้บนโต๊ะกลาง

"อ่านจบแล้วรี?"

"ผมซื้อไว้เองครบชุดแล้วครับ" ถับพลันก็เบนเรื่อง "แพไม่อยู่หรือหืออะ?"

"เห็นน้องเขามาชวนไปซื้อของ"

"น้อง?"

แปลบกลางอกขึ้นมาอีกกับแกล่ได้ยันทันนั้น เข้าใจแล้วว่าตอนผิวดูดเลือดถูกที่มอกด้วยเหล็กแหลมมันปวดเสียวอย่างไร

"ชื่อมันนะ เด็กใกล้บ้านนี่แหละ โตมาด้วยกัน"

"สนิทกันมากไหมอะ?"

เป็นคำถามที่แผล่สันติ

"ก็เห็นแพเขาคบอยู่กับเดียนนี่"

เกาทัณฑ์สะอึกอึ้ง เริ่มท้อขึ้นมาอีก เขากำลังจะเปิดศึกตีชิงกับเจ้าเด็กเมื่อวานซืนคนหนึ่ง ซึ่งอาจชวนหล่อนไปเที่ยว และให้หล่อนเป็นฝ่ายออกค่ารถเมล์ ช่วงเป็นเรื่องเหลือฝันเสียจริง ๆ

แต่ก็ทำเป็นใจเย็น ยิ้มเหมือนพระอิฐพระปูน ชวนปู้คุยเรื่องแพตรีต่อโดยไม่เบี่ยงเบนไปทางอื่น

"ชื่อเต็มของแพคือแพตรีไร้ไหมอะ? เข้าใจว่าปู้เป็นคนคิดตั้งให้"

ปู้ยักหน้า

"อือม"

"ปู้ตั้งใจให้มีความหมายยังงัยอะ?"

ปู้ชนะยกขาขึ้นจิบ เกาทัณฑ์คิดว่าอีกหน่อยตอนเขาแก่และนึกถึงปู้ เขาคงจำภาพท่านชกด้วยน้ำชาได้มากกว่าภาพอื่นหมด

"ก็ไม่มีอะไรมาก พุทธศาสนามีพระรัตนตรัยคือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นหลักที่พึ่งทางใจ มีสุจริตสามคือกายสุจริต วจีสุจริตและมโนสุจริตเป็นหลักพึงกระทำ มีสิกขาสามคืออริศีลสิกขา อริจิตตสิกขา และอริปัญญาสิกขาเป็นหลักศึกษาและปฏิบัติยิ่ง ๆ ขึ้นไป และที่สุดมีญาณสามคือสังขญาณ กิจจญาณ และกตญาณเป็นประโยชน์สถาน ฉันทคิดถึงหมวดสามเหล่านี้แล้วก็รวมลงตั้งชื่อให้เขา เวลาสอนให้เขารู้ความหมายจะได้จำง่ายว่าถ้าจะไปนิพพานต้องขึ้นยานแห่งความเป็นสามใดในพุทธศาสนาบ้าง"

เกาทัณฑ์ออกไป ความคิดอ่านของปุณณะไม่ธรรมดาเลย เขาเอ่ยถามด้วยเสียงแปร่งไปเล็กน้อยในเวลาต่อมา

"หมวดสามอื่นผมพอเข้าใจอยู่ แต่ญาณสามคือสังขญาณ กิจจญาณ กับกคณญาณนี้ ช่วยอธิบายหน่อยได้ไหมครับ?"

ผู้อาวุโสตอบทันทีโดยไม่ต้องหยุดคิดทบทวน

"สังขญาณคือญาณหยั่งรู้อริยสัจสี่ คือเท่าทันว่าอย่างไรทุกข์ อย่างไม่ทุกข์ ทำอย่างไรจึงทุกข์หรือไม่ทุกข์ ส่วนกิจจญาณคือญาณหยั่งรู้อกิจที่ต้องทำเพื่อให้หลุดจากข่าทุกข์ ปฏิบัติจิตเช่นไรแล้วล้างกิเลสจากสันดานได้ สุดท้ายกคณญาณคือญาณหยั่งรู้ว่ากิจแต่ละอย่างได้ทำไปแล้ว ทุกข์ก็ทำให้แจ้งแล้ว ด้นเหตุทุกข์ก็ทำให้แจ้งแล้ว ทางดับทุกข์ก็ทำให้แจ้งแล้ว ที่สุดคือความดับทุกข์ ได้เกิดขึ้นก็รู้แจ้งแล้ว"

เกาทัณฑ์กะพริบตา พุทธศาสนามีความลึกลับ แจกแจงเป็นทางตรงและปริยายต่าง ๆ ได้พิสดารยิ่ง นับวันผูกพันใกล้ชิดก็เห็นมากขึ้นทุกที แต่มองจากคิวนอกทางปริยัติในคัมภีร์ที่มีแต่ตัวหนังสือ ก็เหมือนศาสตร์ทางโลกศาสตร์หนึ่งซึ่งต้องใช้กำลังสมองอย่างใหญ่หลวงในการแทงให้ทะลุ

ความคิดจะชวนปลุกเถียงหัวข้อธรรมเพื่อจับผิดแบบเด็กไม่รู้ประสาเห็ดหายไปเลย ๆ เขากระแอมนิดหนึ่ง ก่อนเล่าด้วยเสียงสั้นหน่อย ๆ เพราะทราบแก่ใจว่ามีเจตนาเบื้องหน้าเบื้องหลังอย่างไรในการเริ่มเล่านั้น

"ตอนนี้เป็นลูกศิษย์ของหลวงตาแขวน"

ปุณณะและรับฟังโดยไม่ขัดจังหวะ อีกทั้งปราศจากวิแววประหลาดใจอันใดทั้งสิ้น

"เดือนหน้าผมอยากลางานสักอาทิตย์หนึ่งเพื่อหุ่มเท็จจริงกับการเรียนทำสมาธิภาวนา ปัญหาของผมคือยังไม่พร้อมแม้แต่จะถือศีลหรือนุ่งขาวห่มขาว เพราะไม่แน่ใจในกิเลสตัวเอง กลัวว่าถ้าเข้าไปอยู่ในวัดแล้วจะเป็นสิ่งแปดเปื้อนแก้วดี แต่ขณะเดียวกันก็ทนปฏิบัติอยู่ในห้องพักหรือบ้านพ่อแม่ไม่ได้ด้วย เพราะต้องมีสิ่งดึงใจให้ไขว่คว้าไหลมาเทมาตลอดเวลาแน่นอน ผมจึงอยากขอปุณณะจะเป็นการรบกวนไหมสะดวกขออาศัยที่นี้สักอาทิตย์? บ้านปุณณะไม่มีข้อบิบริดให้ต้องกังวลว่าทำอย่างนั้นอย่างนี้แล้วเป็นความคิดความถูก แต่ขณะเดียวกันก็ปลดปล่อยผมออกจากเครื่องของและผู้คนแวดล้อมเดิมๆ เป็นสัปดาห์จะเหมาะที่สุดเท่าที่ผมจะนึกออกในเวลา"

หลานรูปหล่อร้ายยาวแต่ต้นจนจบซูดจากคั่นสายถึงปลายสายแบบไม่ให้ตั้งตัว ปุณณะหัวเราะเล็กน้อย สายตาไม่ส่งกระหิ่งแววรู้ทันออกมา

"อยู่ไหนหะระ ห้องหับกลายเป็นที่เก็บของ ทั้งคู่เตียงไปหมดแล้ว"

"ผมตั้งใจว่าจะนอนบนแคร่ในห้องเก็บของใต้บันไดใกล้ห้องครัวนั่นแหละครับ"

เกาทัณฑ์พูดด้วยท่าทางน่าสงสารเหมือนคนไร้ที่อยู่อาศัย หมดทางเลือกแล้วอย่างสิ้นเชิงจึงบากหน้าหนีร้อนมาขอพึ่งเย็น

"อยากถ่อสังขารมาลำบากถึงนี้ก็ตามใจแก่"

เป็นคำตอบตกลงที่ง่ายดายเกินคาด ชายหนุ่มตาสว่างราวกับตึนตึนเป็นแสง ไม่นึกว่าเรื่องจะง่ายขนาดนี้

"ปุณณะญาติหรือครับ?"

"เออ!"

ชายหนุ่มระงับความลึใจแทบออกนอกหน้าอย่างขากเข็น กลัวปู่จะเอะใจเสียก่อน

"บ้านนี้มีผู้หญิง" ปู่เอ่ยเสียงต่ำขึ้นมากลางความลึใจของเขา "อยู่ที่นี่ทำอะไรให้เหมาะควรหน่อย"

"ครับ!" รีบรับปากทันทีจนอย่างกลัวปู่จะเปลี่ยนใจเพราะถูกคิดได้ "ขอให้ปู่ไว้ใจ ผมอาจดูไม่ใช่คนดีนัก แต่เรื่องนี้ผมรู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร"

"ไปเป็นลูกศิษย์ท่านแวนมาตั้งแต่เมื่อไหร่ล่ะ?"

ชายชราเบี่ยงเรื่องถามมาอีกทาง

"เมื่อวานนี่เองซะ เสด็จเมื่ออาทิตย์ที่แล้วผมเห็นแพกำลังจะไปทำสังฆทาน กำลังหอบถังขึ้นแท็กซี่อยู่พอดี เลยอาสาช่วยเอาขึ้นรถผมแทน แล้วก็ไปพบท่าน เกิดความเลื่อมใสบางอย่าง คิดอยากเรียนฝึกสมาธิภาวนาดูบ้าง เมื่อวานเลยไปฝากตัวเป็นศิษย์ และเพราะได้อาจารย์ดี ตอนนั้นผมพบว่าตัวเองอยากจะทำตามท่าน เลยคิดจริงจัง มาขอเรื่องปู่เรื่องสถานที่"

ปู่พยักหน้าตามเคย สงบคำตามนิสัย ทั้งคู่เงียบเสียงกันไป แพตริยังไม่ว่าสักที แต่ต่อให้ต้องรอถึงค่ำ เขาก็จะพู่ชื้อชื้อนี้แหละ ยังไงก็ต้องเห็นหน้าให้ได้

เกาทันทีนั้นก็ปู่จะแปลกใจบ้าง ซักถามอะไรเกี่ยวกับการเป็นลูกศิษย์หลวงตาแวนของเขาเสียหน่อย แต่ก็เปล่า จนต้องเป็นฝ่ายเลียขเลียขเสียเอง เงียบนาน ๆ เดี่ยวปู่เอ่ยปากไล่เท่านั้น

"ปู่รู้จักท่านมานานหรือยังล่ะ?"

"ตั้งแต่ท่านมาอยู่ที่วัดเมื่อเกือบยี่สิบปีก่อน"

"อ้อ นับว่านานเหมือนกัน แล้วก่อนนี้ท่านอยู่ที่ไหน? ผมยังไม่มีโอกาสถามประวัติหรือเรื่องราวของท่านเลย"

"บ้านเดิมท่านอยู่นครสวรรค์ แต่ปักหลักที่กรุงเทพฯตั้งแต่วัยรุ่น บวชที่วัดทางนฤพานเมื่ออายุได้เกือบสามสิบ รั่วเรียนและรับใช้พระอุปัชฌาย์แต่ห้าพรรษา ก็ออกเดินทางรุดงค์จากเหนือจดใต้ตลอดอายุบรรพชิต เพิ่งเมื่อเกือบยี่สิบปีก่อนคราจะมาเยี่ยมพระอุปัชฌาย์ครั้งสุดท้าย ได้รับการขอร้องให้ช่วยสืบตำแหน่งเจ้าอาวาสแทน ท่านแวนก็เห็นสังขารตัวเองโรยราไม่เหมาะแก่การรุดงค์แล้ว จึงรับรักษา วัดซึ่งเก่าแก่หลายชั่วอายุคนนี่เรื่อยมา"

"อือม" เกาทันทีก็ทรงเบา ๆ "พระอุปัชฌาย์ท่านมรณภาพนานหรือยังครับ?"

"วันเดี๋ยวหลังจากที่ท่านแวนรับจะดูแลวัดให้"

ชายหนุ่มขนลุกหน่อย ๆ แต่แล้วก็ทำใจสงบเลย

"แล้วที่ท่านสละเพศฆราวาสออกบวชเป็นพระตั้งแต่ยังหนุ่มแน่นนี่มีเหตุผลอะไรล่ะ?"

"จริง ๆ ท่านศึกษาพระธรรมคำสอนและมีศรัทธาปสาทะมานานแล้ว ตั้งแต่ก่อนร่ำเรียนจบมาทำงานทำการเหมือนหนุ่ม ๆ ทั่วไป แต่วันหนึ่งบุญพาวาสนาส่งให้ท่านไปพบกับพระดีที่วัดทางนฤพาน เห็นปฏิบัติทานาเลื่อมใส ก็ฝากตัวเป็นลูกศิษย์ตั้งใจถือบวชจริงจัง จึงหันหลังให้กับความก้าวหน้าหรืออยู่ในอาชีพการงานทั้งหมด"

ฟังแล้วเกาทัณฑ์ชักหนาว ๆ ร้อน ๆ เพราะคู่วิถีทางท่านแล้วเผชิญคล้ายเขาอย่างไรพิกล บอกตนเองว่าต่อให้ศรัทธาพระอาจารย์หรือพระธรรมคำสอนมากกว่านี้อีกร้อยเท่า เขาก็คงกิเลสหนาเกินกว่าจะอุทิศตัวบวชเป็นพระภิกษุไปตลอดชีวิตอย่างหลวงคา แขนวนั้น ๆ ถ้าสักสามเดือนค่อยว่าไปอย่าง

"ตลอดสองอาทิตย์ที่ผ่านมาผมอ่านหนังสือธรรมะและปรัชญาไปหลายเล่ม บางเล่มที่น่าสนใจก็อ่านตลอด บางเล่มอ่านคร่าว ๆ พอให้รู้ว่าทรรศนะของคนเขียนเป็นอย่างไร ผมพบว่า..."

คำพูดตั้งประเด็นธรรมสัจจานั้นขาดหัวไป เมื่อหางตาเห็นเงาร่างใครคนหนึ่งปรากฏขึ้นอย่างเงิบกริบ

บทที่ ๕ ตามฝัน

แพทรีก้าวขึ้นมาบนเรือนด้วยฝีเท้าเสียวเรียบราวกับเป็นแค่งา เกาทัณฑ์หันไปเห็นแล้วสับสนทุกสิ่งชั่วคราว เอาแต่จ้องมองร่างสะคราญสว่างตาในชุดขาวแนบนิ่ง

หล่อนยิ้มให้ป้ออย่างดี แต่เมื่อเหลือบตามาสกับเขาก็ลדתทั้งคุณภาพและปริมาณลง ไม่ว่าจะเป็นวาดสายหรือรอยยิ้มใสที่เพ็งส่งให้ป้อหยก ๆ เหมือนผ่านตามองพอให้รู้ว่าหน้าแบบนี้เคยเห็นที่ไหนมาก่อนหรือเปล่า แล้วก็ปลิกตัวเข้าห้องของหล่อนไปเจียบ ๆ ไม่ได้หยุดลงพูดจากับป้อหรือเสียเวลาทักเขาแต่อย่างใด เกาทัณฑ์รู้ตัวเลยว่านั่นเป็นครั้งแรกที่เขาเหลียวหลังตามผู้หญิงค้างเต้งทั้งที่เจ้าตัวล้วยหายไว้เงาไปแล้วเป็นนาน

เสียงกระแอมของป้อปลุกเขาจากภวังค์ ชายหนุ่มรีบหันหน้ากลับมาและป้นอ้ม

"อ้อ..."

เกาทัณฑ์ทำท่าคิด นึกไม่ออกว่าเมื่อครู่พูดอะไรค้างไว้ หัวใจเต้นตึก ๆ ไม่หยุด

"ผม...อ้อ...อ่านหนังสือไปแล้วหลายเล่ม"

ลอบถอนหายใจอย่างโล่งอกที่นึกออก แต่แล้วก็ค้นคำพูดอีก การปรากฏตัวอันเสียวกริบของแพทรีทำให้เขาสับสนไปหมด จนท่าเข้าก็หัวเราะดัง ๆ ขัดจังหวะ ถ้าไม่ปะติดปะต่อเหตุการณ์ก็ดูเหมือนคนบ้า อยู่ไม่อยู่ที่หัวเราะออกมาเฉย ๆ

แล้ววินาทีหนึ่งเมื่อสติสัมปชัญญะกลับคืนมา ชายหนุ่มก็สานรอยกิริยาประหลาดของตนด้วยปฏิภาณอันอ่อนโว

"ผมว่าหนังสือบางเล่มนี่ดลกชวนขำมากกว่าเป็นหนังสืองูให้สนใจหรือเข้าใจธรรมะและปรัชญา นึกถึงบางประโยคที่ถนเขียนแทรกความคิดเห็นส่วนตัวแล้ว ยังตามมาจี้เส้นได้จนถึงเดี๋ยวนี"

พูดเสร็จก็ทำเป็นหัวเราะออกมาอีก ภวานาอย่าให้ป้อขอตัวอย่าง เพราะยังคิดไม่ทันว่าจะเอาอะไรที่ชวนขำจริง ๆ มาสาธก

"แต่ก็มีหลายเล่มที่คิงผมเข้าสู่บรรยากาศใหม่ ๆ " คราวนี้ชายหนุ่มเปลี่ยนสีหน้าให้ดูจริงจังขึ้น "บางครั้งผมวบบขึ้นมา เห็นตัวเองเป็นแค่สิ่งเล็กกระจ้อยร่อยในธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ไพศาล หากยืนอยู่ที่ขอบจักรวาลแล้วสามารถมองเห็นสิ่งเล็กใหญ่พร้อมกันได้ทั้งหมด ก็คงเกิดความเห็นชัดแจ้งว่าชั่วอายุขัยของคนเรานี้เป็นแค่ธุลีของธุลีที่ปรากฏปลิวขึ้นวันเดียวในห้วงเวลาและอากาศว่างไร้กำหนดหาสาระไม่ได้เลย"

"ก็ใช่ แกกับฉันเป็นเศษธุลี แต่เป็นเศษธุลีที่คิดได้ สำคัญว่าตัวเองยิ่งใหญ่ได้ รู้สึกสุขทุกขี้ได้ แล้วก็กลัวตายได้ ดาวฤกษ์ที่ยิ่งใหญ่กลางจักรวาลเสียอีก คิดไม่ได้ สำคัญว่าตัวเองใหญ่ไม่ได้ สุขทุกขี้ไม่ได้ กลัวตายไม่ได้"

เกาทัณฑ์ยิ้มออกมาหน้อยหนึ่ง นึกในใจว่าป้อเป็นคนเข้าใจพูดและมีแง่คิดละเอียดอ่อนกับทุกมุมมอง ท่านคงใช้เวลาหลายสิบปีในชีวิตขบคิดถึงสิ่งต่าง ๆ จนตีแตกถ้ถ้วนแล้วกระมัง ชั่วขณะนั้นเขาอยากไ้หันเองในวันหน้าได้เป็นคนแก่อ่างป้อ...แกและเต็มไปด้วยภูมิปัญญาลึกซึ้ง

"ถ้าแกปฏิบัติวิปัสสนาถึงจุดที่แม้สิ่งใดก็ไม่รู้สึกว่ามีตัวตนกำลังมอง มีแต่ 'การเห็น' เท่านั้นที่ปรากฏกับตัวรู้ แกจะตระหนักว่า ดวงตาคู่นี้เคยขังเราไว้กับความคับแคบอย่างไร เมื่อมองลงพื้น แกเห็นสิ่งที่อยู่ห่างจากสายตาแต่ไม่ก็ศอก บอกตัวเองได้ว่าแกสูงแค่ไหน

แต่เมื่อมองขึ้นฟ้า แกเห็นความว่างเว้างสุดตาหาตำแหน่งคำนวณระยะไม่ได้ ก็ไม่รู้จะบอกตัวเองยังงั้นว่าแกเล็กเตี้ยสักปานใด สายตาคู่นี้ของมนุษย์มันให้แกได้แค่มุมมองที่แคบเล็ก หากปราศจากสติปัญญาของนักคิด นักวิทยาศาสตร์ที่ช่วยกันสังเคราะห์ความรู้สืบทอดกันมา ก็คงไม่มีชาวโลกธรรมดาที่โหนกคาคิดไปถึงว่าพ้นจากโลกนี้ไป สิ่งที่เราเรียก 'ท้องฟ้า' นั้นคือมหาจักรวาลที่กว้างและลึกจนแม้แต่แสงอาทิตย์ที่บาดตาคนบนโลกให้บอดได้ ก็กลายเป็นแค่หิ่งห้อยเพียงจุดหนึ่ง"

เกาทัณฑ์ค่อย ๆ คืบหน้าไปมองท้องฟ้าเบื้องไกล เมื่ออาศัยอยู่บนโลก พระอาทิตย์คือไฟฉายดวงมหึมาที่ส่องให้ทุกคนมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ทุกซอกมุม ทั้งที่พื้นโลกไปนิดเดียว พระอาทิตย์ก็แค่แสงดาวเล็กเท่าปลายเข็มเช่นจุดดาวดวงอื่นในห้วงจักรวาล ต่อให้มารวมกันเป็นกระจุกนับหมื่นนับแสนล้านดวง ก็ปรากฏเป็นได้เพียงคบเพลิงดวงน้อยในถ้ำมืดกว้างใหญ่มหึมาเท่านั้นเอง

"และดวงตาที่มนุษย์คิดว่าเป็นประตูเข้าบานใหญ่ของปัญญานั้น ก็ไร้ความสามารถกระทั่งเปิดให้แกเห็นสิ่งที่เรียกว่า 'เวลา' มันไม่เคยแสดงให้แกเห็นว่าแม้สิ่งที่อยู่เบื้องหน้า ก็กำลังลอยเลื่อนอยู่ในกระแสเวลา ทุกสิ่งรอบตัวที่กำลังเห็นและไม่อาจเห็น ปรากฏอยู่ได้ก็เพราะพวกมันไหลเลื่อนในมิติเวลาระนาบเดียวกับร่างกายที่เปลี่ยนแปลงของแก หากสิ่งใดหยุดอยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่งของเวลา ก็แปลว่าโลกนี้จะมิอะไรมากมายที่จู่ ๆ หายไปอย่างปราศจากร่องรอยต่อหน้าต่อตาเรา"

ชายหนุ่มหันมามองโต๊ะตรงหน้า คิดตามด้วยฐานจิตที่มีเศษสมาธิค้างอยู่ แล้ววูบหนึ่งก็เกิดสัมผัสรู้สึกขึ้นมาว่าแม้โต๊ะที่ถูกเห็นนั้น ก็เลื่อนไหลในกระแสเวลาอยู่จริง ๆ เทียบสัมพัทธ์ได้กับกายเขาที่หายใจเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด เกิดความรู้แจ้งวาบในบัดนั้นว่าเวลาเป็นองค์ประกอบมูลฐานหนึ่งของสรรพสิ่ง ธาตุเย็นร้อนอ่อนแข็งในร่างกายเขาเองเป็นตัวเวลา มันเคลื่อนตัวเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ภายใต้อาณัติความทรงตัวหลอกลตา

เศษสมาธิที่ช่วยเปิดประสาทตาและประสาทหูเต็มทีนั้น เมื่อมีเจตนาทำให้จิตพิจารณาไป ก็ผูกความเห็นชนิดหนึ่งขึ้นมาเหมือนถูกสะกดให้พ้นสภาพบุคคลไปครู่หนึ่ง มีแต่การเห็นออกไปข้างหน้าเป็นสีสันรูปทรงต่าง ๆ ที่ดูแปลกและปราศจากความหมายอย่างสิ้นเชิง

เพราะทุกสิ่งต้องไหลเลื่อนตามเวลา ทุกสิ่งจึงต้องเปลี่ยนแปลง...

ไม่ใช่สิ...ตัวรู้ที่ผูกขึ้นมาอย่างฉับพลันบอกตัวเองว่าทุกสิ่งต้องเปลี่ยนแปลงต่างหาก กาลเวลาจึงเกิดขึ้น

เกาทัณฑ์ทะลุปรุตาถี่ ๆ วูบแห่งความเห็นอันประหลาดสลายตัวอย่างรวดเร็วและเหมือนอุปาทาน กระแอมทีหนึ่งก่อนเบี่ยงข้อสนทนาให้สมองคิดแทนจิตรู้เสีย

"เรามีพุทธอยู่หลายนิกาย ทุกนิกายทำให้เราเห็นธรรมชาติได้อย่างถ่องแท้ และทำให้เราหลุดพ้นจากทุกข์เหมือนกันหรือเปล่าล่ะ?"

เขาอ่านมามากพอจะทราบว่ามีแนวคิดของแต่ละนิกาย แต่ละความเชื่อนั้น ถูกบันทึกถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาโดยบุคคลที่มีภูมิรู้แตกต่างกัน ดีความและแปลความหมายคำสอนดั้งเดิมของพระศาสดาคิดกัน เมื่อถามปุเช่นนั้น เกาทัณฑ์รู้สึกว่าคุณถามด้วยความอยากรู้จริง ๆ ไซ้จะถามเพื่อหาทางค้อนอะไร

"บอกว่าจุดประสงค์คือต้องการดับทุกข์เหมือนกันดีกว่า ต่างที่ความเห็นในการปฏิบัติ คือมีความหย่อนตึงคิดกัน พุทธเรามีความเห็นเป็นสองฝ่ายใหญ่ ๆ คือมหายานกับหินยาน มหายานเน้นเรื่องดับทุกข์เป็นหลัก ไม่สนใจเรื่องระเบียบหรือธรรมเนียมอะไรเท่าไร ซึ่งเวลาก็พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่ามีความแตกแยกกันเสียไปมาก เหมือนจะไปเมืองเดียวกันแต่มีทางให้เลือกเยอะเกินไป เอาแน่ไม่ได้ว่าเลือกแต่ละเส้นแล้วจะเจออะไรระหว่างทาง ทำไปทำมากลายเป็นความเข้าใจตัวเองว่าอันนี้ผ่อนปรนได้ อันนั้นลดความเคร่งลงเพื่อความเหมาะสม เปิดช่องให้คลุกคลีกับญาติโยม กลายเป็นพระนักธุรกิจบ้าง พระนักการเมืองบ้าง หรือหนักกว่านั้นเป็นสมิ พุคจาโกหกพกลมไปวัน ๆ ได้เพราะหย่อนวินัยมาทีละข้อ-สองข้อนั่นแหละ

ต่างกับหินยาน หรือที่ทางเราเรียก 'เถรวาท' ที่ออกจะเคร่งครัด แต่ก็ประกันได้ว่าถึงที่หมายแน่ เพราะเป็นวาทีของพระเถระผู้เป็นอรหันต์ซึ่งหลุดพ้นตามพระพุทธองค์โดยตรง หลายคนบ่นว่าเคร่งเกินเหตุจนสุดวิสัยจะปฏิบัติได้จริง แต่หากศึกษาให้ดีจะพบว่ามีการอนุโลมให้กับสถานการณ์จำเป็นในตัวเองอยู่แล้ว ไม่ใช่กระดิกแล้วผิดไปหมด"

"ลือนิกายนี้ที่แท้ก็เป็นเรื่องของวินัยสงฆ์?"

"เรื่องของคำสอนด้วย เถรวาทยึดเอาหลักการสอนจากพระพุทธพจน์เป็นเกณฑ์ทั้งทางโลกและทางธรรม จะปฎิบัติอะไรก็มีพระพุทธพจน์มาเป็นคู่มือ ไม่แสดงอภินิหารฉีกแนวไปคนละแพร่ง แต่สำหรับมหายานนั้นบางครั้งก็เอาปัญญาของอาจารย์แต่ละนิกายย่อยเป็นหลัก ซึ่งบางคราวได้ผู้รู้จริงมาน่าก็พอทำเนา แต่บางทีได้ผู้รู้เทียมมาจูงก็นับเป็นคราวเคราะห์ เพราะตั้งต้นว่าจะไม่เชื่อตำราเสียแล้วก็ต้องไปเชื่อเอาตามเจ้ากูที่ตนเลื่อมใส ดีเลวผิดถูกอย่างไรก็ฝากไว้กับผู้นั้นใหญ่ในนิกายนั้นลูกเดียว"

"งั้นเถรวาทเราเชื่อได้ยังไงล่ะว่าคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่ถูกบิดเบือน ไม่ได้ถูกดัดแปลงโดยเจ้ากูที่ถูกอำนาจความถือดีครอบงำในแต่ละยุค เวลามันผ่านมาเป็นพัน ๆ ปีอย่างนี้?"

"ดูกันที่หลักปฏิบัติใหญ่ ๆ ในวงของศีล สมาธิ และปัญญา ถ้าที่คนๆ ตั้งใจปฏิบัติจริงแล้วได้ดี ไม่เสียสติ ห่างจากการครอบงำของกามคุณ บรรลุถึงความสว่างแจ้งพ้นทุกข์ได้อย่างปลอดภัยตาม พุทธประสงค์ อย่างนี้ก็นับได้ว่าถูกต้องตามพุทธพจน์แน่"

เกาทัณฑ์พัดหน้าหงิกหงัก จับทางได้แล้วว่าเพียงอยู่ในกรอบของศีล สมาธิ ปัญญาเพื่อการพ้นทุกข์ ู้สามารถตอบปัญหาได้ครอบจักรวาล เพราะนี่คือจุดใหญ่ใจความของพุทธแท้ ๆ ไม่ใช่เรื่องของสำนวนโวหารหรือวิถีกถาเกี่ยวกับการยกประเด็นใด ๆ ขึ้นมาตั้ง

"พูดก็พูดเถอะนะครั้น ข่าวดูเสียหายที่เกิดขึ้นในแวดวงพุทธศาสนาเราจากน้ำมือของคนห่มผ้าเหลืองของทั้งฝ่ายเถรวาทและมหายาน อย่างนี้พอแสดงได้หรือเปล่าว่าหลักปฏิบัติไม่ได้เป็นประกันอะไรเลย ขึ้นอยู่กับบุคคลเสียมากกว่า ปูบอกว่าความแตกต่างระหว่างมหายานกับหินยานคือวินัยและหลักคำสอน ทีนี้ถ้าพวกที่ลาก ๆ กันบวชนั้นแค่ประกาศตัวว่าเป็นเถรวาทหรือหินยานโดยขาดใจชี้ควินัยและหลักคำสอน ผลก็เหมือนกันนั่นเอง อยู่ฝ่ายเดียวกันคือขอลดหย่อน ขอฟังกรอบที่พระพุทธเจ้าวางไว้...อย่างนี้โลกยุคเราที่มันสืบสานคานแบบเดียวกันหมดควรมีแค่หลักธรรมแบบเถรวาทไว้ศึกษากันตามใจสมัครดีไหมครับ? มีวัดยั้งคิงศรัทธาคนให้ตกต่ำลงเปล่า ๆ"

"ไปคิดอย่างนั้นไม่ได้ จริงอยู่บ้านเมืองเรากำลังเต็ม ไปด้วยลูกชาวบ้านห่มผ้าเหลือง เข้าใจแค่คิดว่าบวชเพื่อมุ่งห่มจีวรออกเดินรับข้าวและนอนสบายในที่พัก แต่ก็ยังมีคนรู้แจ้งและเข้าใจจริงถึงข้อคดกลางที่เราเมืวัดไว้เป็นเขตแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างสงฆ์กับฆราวาส ฝ่ายฆราวาสเต็มใจสร้างบริจาต เพื่อรักษาคำสอนที่เชื่อตรงกันว่ามีค่ายิ่งกว่าเงินทองซึ่งถูกแปลงเป็น โบสถ์ศาลาและข้าวถวายพระฝ่ายสงฆ์เป็นฝ่ายรักษาคำสอนไว้ด้วยการปฏิบัติอย่างเต็มที่ ไม่หวังหน้าพะวงหลังว่าจะต้องแก่งแย่งชิงดีทางการเมืองกับใคร ปฏิบัติได้ขั้นแค่ไหนก็เอาพรมแจกญาติโยมด้วยธรรมเทศนาที่มาจากความรู้จริง

ที่นี้ถ้าคิดตัด โอกาสด้วยการรื้อถอนวัดวาอารามหมด เพียงเพราะเห็นว่าบ้านเมืองเรามีนักบวชทุศีลครองวัดกันมากนัก ก็เป็นอันว่ายอมรับพร้อมกันว่าทุกคนเห็นแก่นักบวชทุศีล ไม่เหลือใครเห็นค่าของหลักธรรมคำสอนอีกแล้ว ไม่ต้องเปิดทางให้คนปรารถนาจะเข้าให้ถึงธรรมด้วยทางตรงอีกแล้ว ไม่ต้องการฐานะอ้างอิงให้มีฝ่ายนั่งอยู่สูงเพื่อพุดถึงของสูงอีกแล้ว

คิดคุณะดี ถ้าหลวงตาแขวนนั่งอยู่ในบ้าน เป็นคุณตา เป็นคนชราสูงอายุที่อาจเกษียณแล้วหรือยังต้องทำงานงก ๆ เงิน ๆ แกจะเอาธรรมเนียมนะไรมาก้มลงกราบไหว้ท่านให้สมกับความเคารพบูชาสุดหัวใจ แกคิดว่าท่านจะมีเวลาสั่งสมคบะเจชะจนแก่กล้าขนาดที่ใครนั่งใกล้ก็ถูกดึงดูดให้ใจลอยลงเป็นสมาธิได้ขนาดนั้นหรือเปล่า? คำสอนในคัมภีร์เป็นสิ่งที่ทุกคนอ่านได้เหมือนกันก็จริง แต่ก็คนสามารถนำมาปฏิบัติให้เข้าถึง ทั้งที่ยังต้องแย่งงาน แย่งตำแหน่ง มุ่งหาเงินเลี้ยงปากเลี้ยงท้องไปวัน ๆ อย่างเรา ๆ ”

เกาทัณฑ์ย่นคิ้วตรงตาม อดคิดไม่ได้ว่าที่สุกก็ต้องการยอมให้กาฝากกลุ่มใหญ่ตักดวงประโชยน์จากช่องว่างที่เปิดไว้ไปเรื่อย ๆ อย่างนั้นหรือ? เกือบถามปุ้ไปว่าอย่างนี้ควรแก้ไขอย่างไร แต่ก็นึกได้ว่าปมนี้มันใหญ่หลวงเกินกว่าจะแก้ด้วยการถามตอบง่าย ๆ ในบ้านหลังหนึ่ง ที่คู่สนทนาปราศจากบทบาทสำคัญในสังคมระดับประเทศ ระบบการกลั่นกรองบุคคลเข้าสู่พรรคของสงฆ์เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องทำกันจริงจังในยุคที่ธรรมเป็นใหญ่ ผู้คนเกรงกลัวบาปเองโดยไม่ต้องพร่ำสอนกันมาก ชู ๆ จะหวังให้มีใครคนหนึ่งโผล่ขึ้นมาปรับเปลี่ยนระบบสงฆ์ให้เข้าสู่ทางทั้งหมดในเดือนเดียวปีเดียวนั้น มันเหลือวิสัยเป็นอย่างยิ่ง

ชายหนุ่มหรีตาดหนึ่ง เลี้ยงถามมาอีกทาง

"เมื่อพ้นทุกข์แล้วไม่มีตัวตน เราจะพ้นไปทำไมอะปู่? เราเพียงปฏิบัติธรรมไปก็เพื่อให้ตนเองพ้นทุกข์และมีสุข แต่เห็นอยู่ว่าบ้านปลายของการปฏิธรรมในศาสนาพุทธไม่มีตัวตนหลงเหลือไว้รับรางวัลอันหวานชื่นเสียแล้ว แบบนี้จะทุกข์แบบเก่าหรือสุขแบบใหม่มันก็ครือ ๆ กันนั่นเอง"

"จับทางใหม่นะดี พระพุทธเจ้าทรงสอนเรื่องทุกข์และการดับทุกข์ ศาสนาพุทธไม่ได้ตั้งขึ้นมาด้วยประเด็นของอัตตาและการดับอัตตา เพราะฉะนั้นหากต้องการตระหนักถึง 'รางวัล' อันเป็นปลายทางของพุทธ แกก็ต้องเริ่มต้นที่นี้ ฟังท่านแจกแจงว่าอย่างไรเรียกทุกข์อย่างที่เราที่จิตเป็นทุกข์ อยากรู้คือการเวียนว่ายหลงลี้มแล้วกลับจำอยู่กลางน้ำขึ้นน้ำลง มีเพื่อหมด พบเพื่อพราว อยู่เพื่อไป เกิดเพื่อตาย วนกลับสลับไปสลับมาแล้ว ๆ เล่า ๆ

ผู้ปฏิบัติถึงธรรมย่อมเห็นว่าโดยแท้แล้วเราก็จิตที่หลงเล่นไปด้วยความไม่รู้ สร้างโลกสร้างตัวตนขึ้นมาแบกไว้อย่างไร้แก่นสาร ตัวตนหนึ่งสร้างกรรมให้อีกตัวตนหนึ่งรับผล อย่างเช่นที่แก่กล้ารับผลหลาย ๆ อย่างจากความคิดของวัยเด็ก จากการกระทำของร่างกายเมื่อยังเล็ก ตัวตนในวัยเด็กของแกมันแปรไปแล้ว สลายตัวไปหมดแล้ว แกลี้มอะไร ๆ ในช่วงนั้นไปหมดแล้ว แต่ตัวตนของแกในตอนนี้ ร่างกายที่เห็นอยู่นี้ ยังต้องมาสวยผลที่ทำได้ในครั้งก่อนอยู่"

เกาทัณฑ์คิดถึงแผลเป็นบางแห่งในร่างกาย อันเป็นของฝากจากความคะนองในวัยเด็ก นึกถึงเพื่อนร่วมก๊วนตอนสิบขวบคนหนึ่งที่มาอดเพราะเล่นซี้จักรยานผาดโผนกับเขา หมอนั้นยังเป็นไอ้ตาเดียวที่น่าสงสารมาจนถึงทุกวันนี้ ทั้งที่ร่างกายและจิตใจเติบโตเปลี่ยนแปลงจากวัยซนมาแล้วเป็นคนละคนอย่างสิ้นเชิง

ตัวตนในวันนี้มาจากตัวตนเมื่อวาน...

"ถึงไม่พ้นทุกข์ ไม่เข้าถึงธรรม ก็ไม่มีตัวตนไหนได้รับผลที่มันสร้างขึ้นอย่างถาวรอยู่แล้วละเต๊อช มันเป็นเรื่องของธรรมชาติที่หลอกจิดเราให้หลงละเมอเพื่อปกเรื่องตัวตนเดิม ตัวตนเดียวไปวัน ๆ เท่านั้น ไอ้ที่เห็นเราเป็นเรานี้แท้จริงคืออุปาทานที่เกิดสืบเนื่องเหมือนคลื่นทะเล หลอกตาให้เห็นเป็นลูกคลื่นเดียวกันวิ่งเข้ามา ทั้งที่ความจริงเป็นน้ำคนละกลุ่มแท้ ๆ "

ปุณณะกระแอมทีหนึ่ง

"หากมีพลังสติพอจะสนับสนุนการพิจารณาภายในและจิตตามจริง ตัดคิดตัดความหมายจำตัวตนที่ผ่านมา เหลือแต่กายใจที่ปราศจากชื่อแซ่ในวินาทีนี้ ความจริงในเรื่องความไร้ตัวตนจึงปรากฏให้จิตประจักษ์ได้สมเหตุสมผล เมื่อพิสูจน์ความจริงเบื้องต้นได้อย่างนี้ จิตจึงค่อยเชื่อว่าการปลดปล่อยตัวเองให้เป็นอิสระจากทุกข์ จากอุปาทานอย่างถาวรนั้นคือสิ่งควรพยายาม เพราะจิตนี้เองที่ทุกข์ไปในตัวตนต่าง ๆ ที่มันสร้างขึ้น ไม่มีตัวตนไหนหรอกที่ตามไปทุกข์กับจิตด้วย ผู้ปฏิบัติวิปัสสนาสามารถเห็นชัดเป็นขณะ ๆ ว่านอกจากทุกข์ไม่มีอะไรเกิด นอกจากทุกข์ไม่มีอะไรดับ เราไม่ได้ปฏิบัติวิปัสสนาด้วยเจตนาดับตัวตน เพราะไม่เคยมีตัวตนให้ดับ เราต้องการดับอุปาทานว่ามีตัวตน อันเป็นปัจจัยของการสืบสายทุกข์ต่างหาก"

"แล้วตัวจิตตัวของเรายู่ที่ไหนกันแน่ล่ะครับ ตอนยังเป็นทุกข์กับตอนที่ดับทุกข์แล้วมันอยู่ตรงที่เดียวกันหรือเปล่า?"

"ตรงที่เดียวกัน"

"ตรงไหนครับ?"

"ตรงที่มันรู้แน่ะซี"

เกาทัณฑ์เอนหลังพิงพนัก เกิดประสบการณ์เห็นจิตที่ยังลึบตาขึ้นมาเดี๋ยวนั้น ตรงที่กำลังรู้ผู้เดียวนี้เองคือจิตของเขา เอ... หรือของธาตุรู้ที่มีอยู่ในธรรมชาติ?

คลื่นความคิดอีกระลอกหนึ่งทยอยไล่เข้ามาแทนที่ การมีอุปาทานเห็นตัวเห็นคนนี้นะหรือคือทุกข์? เขามีอุปาทานคิดตัวมาแต่เกิดจนถึงวันนี้ ยังไม่เห็นมีทุกข์อะไรที่ทำให้อยากบวชหนีโลกเลย เขาพร้อมด้วยรูปสมบัติและคุณสมบัติ ถ้าเจอปัญหาใหญ่เล็กก็แก้ได้ ง่าย ๆ เสมอ และที่สำคัญคือรู้จักวิธีโดยสุขสารพัดรูปแบบ ไหนกันที่น่าหนี?

หากมองตามความเหลื่อมล้ำที่แต่ละคนมีความสามารถจัดการกับทุกข์ เผชิญหน้ากับทุกข์เช่นนี้ ก็แปลว่าประเด็นหลักของศาสนาพุทธไม่เป็นสาระณะเท่าไร อย่างน้อยก็มิได้มีประโยชน์กับคนที่มีความสุขพอตัวอยู่แล้วอย่างเขา

แล้วคำตอบของปุ๊กก็ผุดขึ้นในใจอย่างรู้โดยไม่รู้ตัวโดยไม่ต้องถาม ปุ๊กจะบอกว่าเมื่อไหร่เจอทุกข์ที่ฉลาดแค่ไหนก็แก้ไม่ตกถึงจะรู้สึกมูมมองแบบของเขาต่างกับพระพุทธเจ้าและสาวก อย่างเขาแค่อยากแก้ทุกข์ไปวัน ๆ แลกกับการได้บริโภคมกคุณเป็นพอ แต่อย่างพระผู้รู้ท่านแก่ทุกข์ระยะยาว แก้ที่เดียวจบ สุขแล้วสุขเลยไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อเขาพอใจจะอยู่บริโภคมกคุณของเขาอย่างนี้ก็เป็นเรื่องของการเลือกอันเป็นสิทธิ์เฉพาะ トラบใดที่ความดับทุกข์สนิทไม่ปรากฏเป็นข้อเปรียบเทียบ トラบนั้นเขาก็ยังคงเลือกสิ่งที่ยาก สิ่งที่เขาเห็นเองด้วยตาเปล่า อันเป็นวิสัยปกติของคนทั่วไป

พยายามนึกถึงประเด็นโน้นประเด็นนี้ แต่ทุกประเด็นก็ได้ยินคำตอบของปุ๊กขึ้นมาดังกอกลางสมองไปเสียหมด ในที่สุดจึงแบมือทั้งสองออกกว้าง

"มีอะไรมั่งไหมอะไรที่ปุ๊กยังไม่รู้เกี่ยวกับต้นลึกหนามบางของพุทธศาสนา?"

ถ้าปุ๊กตอบว่า 'ไม่มี' เขาอาจจะยอมเชื่อก็ได้ แต่กลับกลายเป็นว่า

"บานตะเกียง" ปูตอบยิ้ม ๆ "ความรู้ในวงพุทธนั้นลึกลับและห่างพ้นจากคำพูดไปเรื่อย ๆ ยิ่งเรียนมากยิ่งรู้มาก คิดมาก เทียบกับท่านแขวนแล้วฉันรู้แค่หางอึ่ง"

เกาทัณฑ์ยิ้มเหมือนพอจะนึกออก

"นั่นก็แปลว่าหลวงดาแขวนท่านรู้มาก รู้ครบละสิคะ"

"ยังไม่ทราบ เคยถามอยู่เหมือนกัน เห็นท่านบอกว่าตัวท่านเหมือนซี่เล็บในชอกหัวแม่ตีนอาจารย์ ถึงท่านพยายามเรียนเท่าไร ๆ ก็ขึ้นมาไม่พ้นหัวแม่ตีนอาจารย์สักที"

"ไอ้โฮ" เกาทัณฑ์แกล้งร้องออกมา "อย่างนี้ผมก็มีความรู้แค้นองกิ่งก็อม้ง"

ปูหัวเราะหึ ๆ เฝยไปพักหนึ่ง

"ถ้าว่ากันแบบโลก ๆ นะ รู้มากรู้ น้อยวัดกันด้วยการสอบ การตอบคำถามปากเปล่าแล้วจัดอันดับเชิดชูยกย่องขึ้นเป็นหนึ่ง สอง สามได้ง่ายอยู่ แต่ทางธรรมเท่านั้น เทียบรู้กันด้วยนั่ง เทียบความเข้าถึงกันด้วยความสงบ หากสงบได้ราบคาบถาวร ก็ถือว่าชนะเหมือนกัน ครอบงวนเท่าเทียมกัน ขอให้รู้เอาตัวรอดจากทุกข์ได้อย่างเดียว จะรู้มากกว่านั้นเท่าไรไม่สำคัญเลย"

"แปลว่าผมยังไม่รู้จักเอาตัวรอดจากทุกข์ ก็ถือว่าผมยังไม่รู้อะไรในความเป็นพุทธเลยใช่ไหมคะ?"

"ก็คล้าย ๆ อย่างนั้น"

เกาทัณฑ์ถอนหายใจเฮือก ประตูห้องของแพตรีเปิดออก มีผลให้เขาลืมปูชนะไปในบัดดล หญิงสาวอยู่ในอีกชุดหนึ่งต่างกับเมื่อครู่ เป็นเสื่อกระโปรงสีฟ้าอ่อนเข้ากัน

"จะทานมือเที่ยงไหมคะปู?"

ปกติชายชราทานแค่มือเช้ากับมือเย็นร่วมกับหล่อน แต่ในวันเสาร์อาทิตย์อย่างนี้ก็ไม่แน่ ถ้าหิวท่านก็จะทาน ถ้าไม่หิวก็ให้หล่อนทานเองคนเดียว

"เอา...เพื่อให้ได้เขาที่หนึ่งด้วย"

"ค่ะ"

หญิงสาวรับคำแล้วก้าวลงบันไดไป เกาทัณฑ์รีบบอกปูทันทีที่ร่างหล่อนลับตา

"ให้ผมลงไปช่วยแพนะครับ"

โดยไม่ต้องมีการขอร้องแม่แต่อาการพยักหน้าของปู แค่ขาดคำร่างสูงก็ย้ายผลุบลงจากเรือนไปทันใด

มาทันหญิงสาวเมื่อหล่อนเข้าห้องครัวแล้ว แพตรีเหลียวหลังมาเห็นเกาทัณฑ์เข้าก็แปลกใจ ส่งสายตาเป็นเครื่องหมายคำถาม เมื่อเห็นเขาไม่พูด เอาแต่ยิ้มขึงฟันก็สอว่า

"ต้องการอะไรคะ?"

"ปล่ะ...เปล่า"

"งั้นตามดิฉันลงมาทำไม?"

หล่อนเลขนี้มวลงเช่น ไรก็ยั้งคงนี้มวลงเช่นนั้น ทว่าถ้อยคำที่ส่งออกมาแสดงออกถึงความต้องการช่องว่างอย่างเห็นได้ชัด

"ตามลงมาดูว่าผมจะพอเป็นลูกมือแพ้งได้ไหม ผมทำกับข้าวเก่งนะ"

"ไม่รบกวนหรอกค่ะ ดิฉันตั้งใจจะทำข้าวผัดง่าย ๆ ทำคนเดียวก็พอ"

"ผมคอยช่วยแพัจฉานขาม ยกถาดก็แล้วกัน"

"แค่สามจานเบาคนเดียว ปล่อยเป็นหน้าที่ดิฉันดีกว่า ไปนั่งคุยกับคุณปู่ต่อเถอะนะคะ"

พูดแล้วก็หันไปจัดข้าวของ นำจานถั่วฝักยาวมาหั่นเป็นท่อนสั้น ๆ ที่โต๊ะกลาง ชายหนุ่มยิ้มกริ่มยืนอยู่ที่เดิม หล่อนไล่ด้วยคำพูดปฏิเสธการต่อรองเสนอตัวของเขา ทว่ามีได้หันมาสบตาด้วยสายตาดูจริงจังแต่อย่างไร คงแปลว่าถ้าเลือกที่ยินดี ๆ ก็คงไม่ดูมองว่าเกาะเกาะเท่าไร

ครู่หนึ่งเมื่อสำเนียงรู้ว่าเขาปักหลักกับที่แน่ แพตริก็พิมพ์

"เราทานอาหารมังสวิรัตินั้น อาจไม่ถูกปากคุณ"

"งั้นหรือฮะ" เกาทัณฑ์เบิกดาเล็กน้อย "อยากรู้เหมือนกันว่าอาหารมังสวิรัตินั้นเป็นยังไง เพื่อคิดใจอาจคิดทานไปเรื่อย ๆ มั่ง"

พูดพลางวิตกเล็ก ๆ รู้จักหล่อนเพิ่มขึ้นอีกนิด ในแง่มุมที่ค่อนข้างน่าลำบากใจ แต่นึกว่าวันหนึ่งถ้าพาไปทานข้าวมือเที่ยงหรือมือเย็นนอกบ้าน จะหาร้านมังสวิรัตินั้นที่ไหนดีก็เหนื่อยแล้ว

"แพกับปู่คงเคร่งน่าดูเลย ออกข้างนอกก็ทานกันอย่างนี้หรือฮะ?"

เกาทัณฑ์ถามให้ฟังปกติ แพตริไม่ทันคิดว่าเขาถามด้วยความกังวลไปถึงอนาคตก็ตอบตามชื่อ

"ค่ะ"

"คงหาร้านยากเหมือนกันใช่ไหม?"

พูดแล้วนึกได้ว่านั่นเป็นการถามเชิงบ่นในเรื่องส่วนตัวหล่อนก็รีบเปลี่ยนเรื่อง

"ผมถือว่าตัวเองเป็นหนึ่งในบุญคุณแพะเรื่องหนึ่ง"

ชายหนุ่มทอดตามองงานในมือแม่ครัวสาว ชอบกิริยานี้มันพลทว่าลับไวชวนมองเพลินอันเป็นหนึ่งในคุณลักษณะของหล่อน
ท่าทางแพรวพราวแก่งงานบ้านไปทุกอย่าง

"เรื่องอะไรคะ?"

เกาทันท์ถอยเท้าไปฟังขอบโต๊ะ ชกแขนกอดอก

"แพนนำผมไปพบกับพระดี เชื่อไหมว่าตอนนี้ผมฝากตัวเป็นลูกศิษย์ท่านแล้ว?"

หญิงสาวเงยเป็นครู่ ก่อนกล่าวด้วยน้ำเสียงที่เบานุ่มทว่ามีกังวานและน้ำหนักจริงจัง

"อนุโมทนาด้วยค่ะ"

วางมือจากมิดแล้วหันไปตั้งกระทะ เหน้มน้ำพื้ชและเจียวกระเทียมบนเตา

"ไม่ถามหรือจะว่าผมเรียนอะไรมาบ้าง ถึงอ้างได้ว่าเป็นลูกศิษย์ท่าน"

"ค่ะ ถ้าม...คุณเรียนอะไรมาบ้างคะ?"

ชายหนุ่มหัวเราะตาเป็นประกาย คำพูดของแพรวมีเสน่ห์บางชนิดที่ครึ่งใจคนฟังอย่างละเมียดละไม อยู่ใกล้หล่อนเหมือน
ห่างไกลออกมาจากสิ่งที่เคยเห็น เคยได้ยินมาก่อนทุกอย่าง

"ท่านสอนให้ผมทำสมาธิ และตอนนี้ผมรู้แล้วว่าพระดีท่านบวชกันเพื่อกิจชนิดไหน"

ด้วยสติสดงในขณะนั้น เกาทันท์รู้สึกตัวขึ้นมาว่ากำลังจะทำตนเป็นฆ้องที่อยู่ ๆ ก็ดังขึ้นเอง อยากรู้โวจันค้นปากอึบ ๆ ว่าได้คู่
ถึงสมาธิระดับใด รวดเร็วน่าอัศจรรย์ปานไหน แต่ก็ประจักษ์ใจในบัดนั้นว่าเรื่องสมาธินี้เอาอาวคกันเหมือนโชว์ฟอร์มเด่นในเกมกีฬา
ไม่ได้ มันเป็นของข้างใน พูดยออกไปแล้วคนฟังจะรับอะไรนอกจากฝอยน้ำลาย

ด้วยคำปริศนารแบบนี้ เกาทันท์จึงเบนเข็ม ไปสรรเสริญผู้อื่นเสียแทนความอยากไอ้อวดฤทธิ์เดชในตน

"อย่างที่เคยเล่าให้ฟังว่าตอนวัยรุ่นผมเคยเข้าคอร์สฝึกสมาธิกับเขามาแล้วแต่เหลว นึกด้วยซ้ำว่าคงเอาผ่านทางนี้ไม่ไหว ใจมัน
คะนองเกินกว่าจะบังคับตัวมันนิ่ง ๆ ยังกับถูกสาปให้เป็นใบ้ มาวันนี้เพราะพระที่ทรงคุณอย่างหลวงตาเขวนแท้ ๆ ทำให้ผมตาสว่าง ได้รู้จัก
รสชาติหวานชื่นของสมาธิกับท่านบ้าง ถึงจะเตาะเตาะไม่ประสีประสาเท่าไร ก็นับได้ว่าเริ่มอยากสร้างความก้าวหน้าให้กับตัวเองบ้าง
แล้ว"

เว้นจังหวะนิดหนึ่ง เอียงคอเพ่งตาดำนิ่ง หวังว่าหล่อนจะเหลียวมามอง แต่ก็เปล่า

"และจะใครถ้าไม่ใช่แพ ที่นำผมไปพบกับหลวงตาเขวน ผมจึงถือว่าผมมีบุญคุณกับผม ผมจะจำไว้"

"เป็นวาสนาของคุณต่างหากล่ะคะ ดิฉันไม่ได้มีส่วนช่วยด้วยเจตนาสักหน่อย อยู่ ๆ ก็เป็นธุระจนถึงถึงขนาดนี้ให้เอง"

พูดด้วยความถึงวันที่เขาเจ้าก็เจ้าการอาสาช่วยเหลือโดยหล่อนไม่ได้วานขอ พลังดักข้าวจากหม้อหุงซึ่งอุ่นและทิ้งให้เย็น ล้วงหน้าไว้แล้วลงกระทะน้ำมันร้อนได้ที่ ตามด้วยเครื่องปรุงอื่น ๆ พวกถั่วฝักยาว ถั่วแดง ถั่วลิสง ซอส ซีอิ้วขาวและน้ำตาลทราย ลง ตะหลิวผัดคลุกแกริก ๆ

"อี๋มม์ จริง นึกได้ล่ะ เพราะความชุ่มย่ำมอยากช่วยเหลือคนคืออย่างแพ จึงนำผลดี ๆ กลับมาตอบแทนอย่างนี้"

เกาทัณฑ์เออออรับยิ้ม ๆ

"รู้ไหม ผมเคยได้ยินมานะ ว่าเข้าใกล้คนมีบุญนี่จะมีจิตใจเป็นบุญตาม ผมก็ฟังแบบไม่รู้เรื่องรู้ราวหรอก เพราะตลอดมาเคยแต่ เข้าใกล้คนมีจิตใจชุ่มบาปด้วยกัน และผมก็คงพบเห็นอยู่แค่นั้นตลอดไป ถ้าวันก่อนผมไม่คิดมาเยี่ยมปู่ที่นี่"

หล่อนง่วนผัดข้าวหอมกลูยโดยไม่ได้ตอบ กลิ้งข้าวไปรอบกระทะ เหลือที่ว่างตรงกลางเดิมน้ำมันดอกไข่ใส่ รอนจนเหลืองจึงนำ ข้าวกลับมากลุกคลุก

เกาทัณฑ์มองหล่อนทำอาหารจากด้านหลังแล้วเกิดความรู้สึกแสบต สาวที่เป็นแม่บ้านแม่เรือนสมัยนี้หายาก แบบแผนของ สังคมรุ่นใหม่เล็กลงของเสน่ห์ปลายจวักของเพศหญิงมานานแล้ว ปล่อยให้เป็นที่หน้าท้องกึ่งตามเหล่าตามร้านนอกบ้านไป นาน ๆ และ ถึงเจออย่างแพตรีที่หน่วยก้านบอกเลยว่าใช่ อะไรที่เขาเรียกแม่ศรีเรือน ผู้ทำให้บ้านมีความหมายในใจเหนือกว่าอิฐปูนคุ้มแดดคุ้มฝน

"ผมอยากได้ส่วนบุญจากแพบ้าง...นี่ไม่ได้หมายความว่า เป็นเปรตนะ อย่าเข้าใจผิด เป็นมนุษย์นี่แหละ แต่ยังไม่ประสาเรื่องบุญ เรื่องกุศลเท่าไร ต้องพึ่งพาคนอื่มีบุญอย่างแพไปก่อน"

เห็นเสี้ยวหน้าของหล่อนจากมุมเยื้องว่ายิ้มขันในวิหิตของเข โดยพื้นฐานแล้วแพตรีน่าจะเป็นผู้หญิงธรรมดาคนหนึ่ง ธรรมดา ในจิตใจเท่านั้นที่ขกหล่อนขึ้นสูงจนเหมือนเกินเอื้อม

"ถ้าได้แพเป็นกัลยาณมิตร เป็นพี่เลี้ยงคอยชี้แนะ คอยบอกอย่างนี้ชอบ อย่างนี้ไม่ชอบ วันหน้าผมคงไปรอด ไม่นโดนมารสูบไป กินเสียก่อนถึงฝั่ง"

"คุณก็ศิษย์มีอาจารย์ อย่างมาต่อมตัวรับการดัดเตือนตึงจากดิฉันอีกเลย"

"อาจารย์อยู่กับลูกศิษย์ตลอดเวลาไม่ได้นี่ซะ"

พูดเฉียด ๆ จะลดเลี้ยว คล้ายบอกว่าต่อไปอยากให้อ่อนอยู่กับเขาตลอดเวลา และเป็นธรรมดาที่แพตรีคงพบกับพวกช่างเกี่ยว มาแต่แรกสาว หล่อนจึงพอจะไหวตัวทันและสงบคำไป

"ผมเชื่อว่าใจบุญอย่างแพยินดีช่วยคนเพิ่งเริ่มหัดว่ายน้ำให้เอาตัวรอดได้แน่ ๆ จริงไหม?"

หญิงสาวเงิบอย่างคิดหาคำพูด ที่สุดก็เอ่ยออกมา

"อย่าว่าอย่างนั้นอย่างนี้เลยนะคะ แพ...ดิฉัน..."

เกาทัณฑ์หึ่งยิ้มกว้างจนเห็นฟันเต็มปาก อย่างนั้นซีแม่เอ๊ย ใจหล่อนคงเริ่มรู้สึกคุ้นสนิทกับเขาแล้ว ถึงผลอเรียกชื่อเล่นตัวเอง ออกมา ประเดี๋ยวเกิด เขาจะฟังกำแพงที่หล่อนตั้งขึ้นกันชายแปลกหน้าให้สำเร็จในเร็ววัน

"เกรงว่าคุณจะเข้าใจบางอย่างผิดไป ฉะนั้นยังไม่ได้คืออะไรเลย ใจยังมีเคลสอยู่มาก รู้สึกว่ายังบุญน้อย ไม่อยู่ในฐานะที่จะช่วยใครให้ได้ดีขึ้นมา"

"บ้านนี้ชอบล้อมตัวกันจัง แพ้กับปู่ล้อมตัวที่โธมสะอื้นทุกที ถ้าอย่างแพบุญน้อย ผมไม่กลายเป็นองคฺลิมาลหระอะ"

แพตรีปล่อยหัวเราะออกมาหน่อยหนึ่ง ที่ตรงนั้นเกาทัณฑ์คิดว่าหล่อนเริ่มมาอยู่ในบรรยากาศของเขาบ้างแล้ว

"ท่านองคฺลิมาลความจริงเป็นคนดีนะคะ ที่พลาดคิดไปชั่วขณะ ไล่ฆ่าคนไม่เลือกหน้าก็เพราะถูกหลอกให้อยากได้วิชา เมื่อพบพระพุทธรองค์แล้วก็สำนึกเร็ว และออกถือบวชจนสำเร็จมรรคผลขั้นสูงสุด เป็นพระผู้หมดกิเลสในเวลาอันสั้น เราต้องกราบไหว้บูชาฐานะสุดท้ายของท่านเท่าพระอรหันต์องค์อื่น"

"อ้อ...ฮะ"

เกาทัณฑ์ทรงรับรู้ ผู้ศรัทธาจริงย่อมละเอียดอ่อนแม้กับสิ่งที่ถูกมองข้าม โดยคนหมู่มาก ชายหนุ่มเงิบไปพักหนึ่งก่อนเอ่ยขึ้นมาลอย ๆ

"ผมต้องเร่งทำความดีให้เร็วหน่อยเหมือนกัน ไม่งั้นเดินไปเดินมาในบ้านนี่อยู่ดี ๆ ...อาจถูกรณีสืบจับไปเลย"

เขาทำที่วัดกร้อนตัวและใช้สุมเสียงได้น่าขัน ส่งผลคือหญิงสาวขึ้นหัวเราะร่วนให้ได้ยินเป็นครั้งแรก เกาทัณฑ์นั่งฟังด้วยนัยน์ตาเป็นประกายสุข อึดใจต่อมาหล่อนจึงหยุด หยุดแบบเงิบไปเลย ๆ ก่อนเหลียวหน้ามาหาเขาเนิบช้า สบตาและส่งยิ้มให้

"ส่งงานให้หน่อยสิคะ"

เกาทัณฑ์เบิกบานิดหนึ่ง สะบัดมองชายชวรววดเร็ว เมื่อเห็นชั้นวางงานก็รีบก้าวไปหยิบมาสามใบ แล้วเข้าไปยื่นริรอใกล้ ๆ เตรียยื่นส่ง เมื่อแพตรีคัดจนร้อนทั่วแล้วก็หันมารับงานจากเขาไปดักข้าวใส่ที่โต๊ะใบ

ใกล้หล่อนเพียงก้าวเดียว รู้สึกเย็นเข้าไปถึงกลางอก หล่อนคนนี่แน่แล้วที่เขาต้องการ หัวใจก็แต่ว่าเขาอาจไม่เป็นที่ต้องการของหล่อน ครั้งเมื่อแพตรียังอยู่ในวัยช่างฝัน ไม่รู้จักโลก ไม่ซึ้งสรรพธรรมะ เห็นเด็กหนุ่มรูปงามเป็นเจ้าชายในนิทานไปหมด เขาเคยทำลายความรู้สึกของหล่อนมาแล้วด้วยสีหน้าเอ็นชาคอบยืมทอดไมตรี เข้าใจดีว่าหล่อนเคยรู้สึกอย่างไร เขาไม่ถูกเท่านั้นว่าเดี๋ยวนี้ยังจำยังยึดคิดแค้นไหน ความหลงที่กลายเป็นเกลียดของผู้หญิงส่วนมากยกยากนักจะแก้กลับให้เป็นตรงข้าม

เกาทัณฑ์เป็นคนนำงานข้าวมาวางบนโต๊ะ เพียงเห็นข้าวเรียงเม็ดสวยและได้กลิ่นหอมโชยแตะจมูกก็รู้เลยว่าอร่อย แพตรีเอามะเขือเทศมาใส่พร้อมแดงกวางกับผักกาดหอม ระหว่างที่หล่อนจัดหน้าให้ดูดีอยู่นั้น เขาก็ช่วยหยิบกระปุกพริกไทย น้ำส้ม น้ำตาล กับซีอิ้วขาวซึ่งผู้นิยมมังสวิรัตใช้แทนน้ำปลามาวางร่วมกันในถาดเล็ก ปากก็ถามเอื่อย ๆ

"บอกได้ไหม ที่สุดของความพอใจสำหรับแพคืออะไร?"

เมื่อเขาทำท่าเข้าใจก็เงิบง่าเป็น แพตรีก็ขยับห่างไปยืนล้างมือที่อ่างอะลูมิเนียมอีกทาง

"การได้อู้อย่างสบายใจ ไม่มีใครมาเบียดเบียนมั้งคะ"

ชายหนุ่มตะแคงหน้ามอง ยิ้มมุมปาก หล่อนยื่นหันหลังให้เขาอีกแล้ว เชื่อเชียวล่ะว่าผู้หญิงคนนี้อยู่คนเดียวได้ด้วยความสุขกับตัวเองตามลำพัง เสียงที่หล่อนใช้ตอบแฝงสำเนียงปิดกั้นการพยายามตีสนิทของเขาค่อนข้างชัด เกือบลือว่าถ้าชอบอย่างนั้นสงสัยต้องไปอยู่ป่าแบบทาร์ซาน แต่ไม่แน่ใจว่าหล่อนจะจำด้วยหรือเปล่า เลยพูดอีกอย่าง

“สันโดษดีนะ คงต้องขอวิธีปฏิบัติจิตให้เกิดความสุข ความพอใจจะได้อยู่นคนเดียวแบบแพบ่าง ทุกวันนี้ผมค่อนข้างจะคิดเพื่อน คิดญาติมากไปหน่อย”

หญิงสาวปิดน้ำ เช็ดมือกับผ้าขนผึ่ง แล้วหยิบภาชนะใหญ่จากชั้นวางเดินกลับมาที่โต๊ะ ระหว่างทางก็ตอบว่า

"คุณเป็นลูกศิษย์หลวงตาแขวนเสวี่นี่คะ สักวันดิฉันอาจต้องถามขอวิธีปฏิบัติจิตให้เกิดความสุขจากคุณบ้างก็ได้"

"ถึงวันนั้นผมก็คงบอกแพทั้นที่ว่า...จงเป็นตัวเองต่อไป"

"ดิฉันก็จะตอบล่ะว่า...แค่นั้นไม่พอหรอก"

เมื่อจัดจานใส่ถาดเรียบร้อย แพตรีทำท่าจะยกขึ้น

"ให้ผมยกไปเถอะครับ"

แขนมาซ้อนกันแนบเนื้อและเนื้อนิคหนึ่ง หญิงสาวรีบหลีกเลี่ยงออกมาอย่างทราบเจตนาล้วงเกินของอีกฝ่าย เกาทัณฑ์หันไปพบแวระกลางในดวงตาคู่งาม จึงรู้ว่าพลาดไปหน่อย อดใจไม่ไหวจริง ๆ ที่จะแคะต้องตัวสัคนิดเมื่อสบโอกาส

วันหนึ่งเขาจะเป็นเจ้าของทั้งหมดที่เป็นหล่อนไม่ว่ากายหรือใจ

บทที่ ๑๐ ผู้วิเศษ

มหานครยามราตรีคู่สวยแพรวจากมุมมองบนตึกสูง เกาทัณฑ์ยื่นระบายยิ้มรับลมเย็น มองแสงสีที่ตัดกับเงามืดยามค่ำคืนด้วยความรู้สึกอึดอึดแตกต่างไปจากที่เคย

ทบทวนช่วงเวลาสั้น ๆ ที่ผ่านมานับเริ่มจากฝันหลงทาง บันดาลใจให้อยากขับรถไปไกลตามลำพัง กระทั่งผ่านบ้านปู่ชนะ คิดเข้าเยี่ยมชมและพบกับแพทรี สืบสานไปถึงโอกาสอันประเสริฐได้ไปกราบไหว้ฝากตัวเป็นลูกศิษย์หลวงตาแขวน บุคคลและเหตุการณ์ต่าง ๆ ผ่านเข้ามาอย่างรวดเร็วเท่าไร้อยู่ครันสนิทราวกับรู้จักกันแล้วแสนนาน

ถึงวันนี้เขาเลิกฝันว่าหลงทางอย่างสิ้นเชิง จะเพราะบังเอิญแก้คันเหตุแห่งฝันทรمانไปอย่างไรก็เก็ยสืบค้น รู้แต่ว่าชีวิตจริง ๆ ที่กำลังดำเนินอยู่มันต่างไปจากเดิมมาก จะชั่วคราวหรือถาวรก็ตามทีเถอะ

ความคิดฝันที่เกิดขึ้นกับแพทรีไม่ธรรมดาเลย หลอนมีความหมายอย่างน่างง จนเดี๋ยวนี้อันนี้ก็แยกแยะและอธิบายให้ตัวเองเข้าใจไม่ได้ เห็นแต่ว่าชีวิตมันมีเบื้องหน้าเบื้องหลัง มีอะไรที่ซ่อนอยู่ในความจำความลืม รูปร่างหน้าตาของหลอนเป็นแรงสะเทือนบางชนิดที่สะกิดให้เกิดความคุ้นแปลก เหมือนจะนึกอะไรบางอย่างได้อย่างได้รูปพร้อม แต่เดี๋ยวนี้อันจริง ๆ ก็ติดอยู่แค่ความคุ้นเท่านั้น

เคยคิดเล่น ๆ เกี่ยวกับความเป็นเนื้อคู่ การเคยทำบุญร่วมกันมา หรือเป็นสามีภรรยาในอดีตชาติ โดยทั่วไปถ้าเชื่อเรื่องพวกนี้ก็จะтикทักเพียงว่าคู่แล้วไม่เคยส่วกัน เคยเป็นคู่ส่วนตัวเมียมาก่อน ร่วมชาติกันมาก่อน ก็ต้องเป็นกันต่อไปในชาตินี้และชาติหน้า

แต่ถ้าลองมองโลกด้วยตาเปล่า ดูจากที่เห็นปรากฏอยู่จริงกับแก้วตาในชาติปัจจุบัน เขาเห็นแต่หญิงชายมารัก มากคู่ทั้งนั้น ความหมายของการร่วมชาติ ร่วมชีวิตมันอยู่ที่ตรงไหน? เกี่ยวก้อยกันวันหนึ่ง นอนด้วยกันคืนหนึ่ง แต่งงานกันเป็นเรื่องเป็นราวสักปีหนึ่ง หรือต้องมีลูกให้ร่วมเลี้ยงลูกกันอย่างน้อยสักคนหนึ่ง? เขาู้จักผู้ชายที่แต่งงานมีลูกมาสวมหน หมายถึงว่าผู้ชายคนนั้นมีลูกชีวิตที่ต้องด้วยกันไปเรื่อย ๆ สามคนอย่างนั้นหรือ?

หญิงชายต้องทำบุญร่วมกันสักแต่ไหนจึงเจอแล้วไม่เคยส่วกัน เห็นปุ๊บจำได้ปั๊บน้ำนี้เองคู่เรา และมีโอกาสอยู่เรียงเคียงครองจนกระทั่งเห็นลมหายใจสุดท้ายของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง บุญแต่ละชนิดมีความแรงมากน้อยต่างกันเพียงใด เขาเคยทำสังฆทานกับแพทรีคนหนึ่งด้วยความปิติยินดียิ่ง แถมยังอธิษฐานกำกับว่าขอให้ได้ทำอะไรอย่างนี้กันอีกตลอดไป แค่นั้นพอหรือเปล่าสำหรับการไปร่วมบุญกันอีกในปรภพ?

หากภพชาติมีจริง ดายแล้วไปเกิดเป็นนั่นเป็นนี่อีกเรื่อย ๆ ถ้าได้ดีเป็นเทวดาก็แดงอยู่หรืออก ครงรงกันอีกด้วยความสุขสมท่ามกลางสมบัติทิพย์อันวิลาส แต่หากจับพลัดจับผลูหล่นผลกลงไปเป็นหมูเห็ดเป็ดไก่ หรือกระทั่งสัตว์นรก อย่างนี้จะต้องจับคู่อยู่ร้อนกินร้อนอีกหรือเปล่า?

ถ้านับตามบันทึกของพุทธ ก็ต้องว่าคนเราแม้อยู่เคียงครองเรือน คนหนึ่งตายแล้วอาจไปสวรรค์ คนหนึ่งตายแล้วอาจไปนรก ไซ้จะพุ่งขึ้นหรือไหลลงตามกันเพียงเพราะอยู่เรียงเคียงหมอน มันขึ้นอยู่กับว่าก่อนตายแต่ละฝ่ายเดินอยู่บนทางสวรรค์หรือทางนรกเท่านั้น

ตรงข้าม คู่ส่วนตัวเมียที่มีบารมีอันได้แก่ทาน สิด สมาริ และปัญญาเสมอกัน หรือคล้ายตามกัน ย่อมมีโอกาสได้พบเจอกับอกว่าคู่อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากจิตเป็นกุศลแล้วอธิษฐานสำหรับร่วมกันเสมอ ๆ ก็จะทำให้ผลแรงเป็นทวีคูณขึ้นไปเรื่อย ๆ หนักแน่นมั่นคงและเป็น ‘ตัวจริง’ ของกันและกันอย่างยากจะหาใครมาแทนที่

แต่เห็นคู่ไหนดใน โลกความเป็นจริงล่ะ ที่กลมเกลียวสนิทแนบ ไม่เงินอวยกับการกล่าวอธิษฐานด้วยดวงใจอันแน่วแน่ ขอพบกันทุกชาติไป แกล้ให้เชื่อว่าภพชาติมีจริงยังยากแล้ว แต่มยังมาคิดความน่าเบื่อเมื่อครองเรือนร่วมกันเข้าอีก ใครจะไปอยากเจอ 'ไอแก่' หรือ 'อีแก่' ข้างตัวบ่อย ๆ เรื่องการผูกมัดของตัวกันข้ามภพข้ามชาติด้วยแรงอธิษฐานจึงเป็นไปได้ไม่น้อยเท่านั้น

และสมมุติว่าตามไปเจอกันข้ามชาติจริง พบใครสักคนที่รู้สึกว่ามี 'ใจ' จะเอาอะไรมายืนยันประกันถูกผิด เส้นทางโรยด้วยกลีบกุหลาบสู่ประตูวิหาหรืออย่างนั้นหรือ? ได้ยินว่าบางคู่ครองรักหวานชื่น แต่เพราะทำบาปร่วมกันบ่อย ๆ พอเจออีกชาติเลยประสาบแต่เรื่องร้าย บาดหมางกันเอง อย่างที่เขาเรียกว่า 'ดวงไม่สมพงศ์'

ความเข้ากันได้ระหว่างสองบุคคลเป็นเรื่องละเอียดอ่อน เป็นที่ยอมรับว่าลักษณะนิสัยใจคอของคนเราจะก่อลักษณะกระแสจิตประเภทหนึ่ง ๆ ขึ้นมา ซึ่งเมื่อใกล้กันก็รู้สึกได้ว่าพอจะ 'รับ' กันได้ไหม ถัดจากนั้นยังมีรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ อีก ทั้งความคิด คำพูด และปฏิกริยาที่กระทำต่อกัน เป็นตัวตัดสินว่าเข้ากันได้สนิทจริงหรือไม่ ตรงนี้่น่าคิดว่าถ้าคนร่วมบุญกันมา ทว่าเข้ากันยากด้วยคุณสมบัติเฉพาะตัวของแต่ละฝ่าย แม้มีเวลากระตือรือร้นด้วยกันในช่วงแรกอยู่บ้าง ต่อไปก็มักจะปล่อยจนห่างหายในที่สุด

เคยทำบุญร่วมกันมากี่เรื่องหนึ่ง ลักษณะกระแสจิตคล้ายกันก็เรื่องหนึ่ง เจอกันแล้วเกิดอะไรขึ้นบ้างก็เรื่องหนึ่ง มีโอกาสใช้เวลาในชีวิตด้วยกันนานเข้าแกล้ไหนก็อีกเรื่องหนึ่ง

สรุปแล้วหากว่าตามหลักอนิจจัง หลิงชายในสังสารวัฏต่างท่องเที่ยวไปไกลตามลำพัง ผลัดเปลี่ยนเวียนจับคู่ด้วยความผูกพันมากน้อย แล้วถอยถากจากกันไปเรื่อย ๆ หากคู่แท้ถาวรมิได้?

เกาทัณฑ์สายหน้าชนิดหนึ่ง ถ้าเชื่ออะไรสักอย่างที่จับต้องได้ สามารถศึกษาและพิสูจน์ให้เป็นที่ยอมรับได้ในยุคที่มนุษย์คิดกันอย่างเป็นวิทยาศาสตร์นี้ ความเชื่อนั้นก็เป็นเรื่องชัดเจน มีกรอบ มีพื้นยืนยันบนความจริง ไม่ต้องสับสนกลางแกลง

แต่ถ้าเกิดเริ่มเชื่อ หรือเริ่มสงสัยอะไรที่ใช้ตาหูมาพิสูจน์ไม่ได้ ก็เกิดคำถามวุ่นวาย หาข้อยุติไม่เจอตามไปด้วยดังที่เขากำลังเป็นอยู่

มองย้อนไปในวันก่อน ๆ เขาออกท่าต่อด้านเรื่องภพชาติเต็มที่ ด้วยเหตุผลหลักคือปกป้องเชื่อตามนักวิจัยหลายต่อหลายกลุ่ม ว่าการทำงานของสมองนั่นเองคือความรู้สึก นึกคิด และจิตใจต่าง ๆ หรืออีกนัยหนึ่งคือรูปธรรมเป็นเหตุเกิดของนามธรรม

แต่มาวันนี้ หลังจากมีปัจจัยให้ 'เริ่มเชื่อ' พุทธศาสนาเข้ามา ความคิดเขาเริ่มแปรไปอีกอย่างด้วยใจที่เปิดกว้างขึ้น คือเห็นว่าเมื่อนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยทั้งหลายจะฉลาดปานใด ก็คิดอยู่แต่ความคิดและมุมมองของวิธี 'พิสูจน์ความจริง' เท่านั้น ตัวอย่างเช่น จีลองไปบนจุดใดจุดหนึ่งบนสมอง หรือเห็นสมองส่วนหนึ่งชำรุดแล้วมีผลกับความทรงจำและอารมณ์ชุดหนึ่ง ๆ ก็ด่วน 'ตีความ' ว่าสมองนั่นเองคือที่มาทั้งหมดของความรู้สึกนึกคิดและจิตวิญญาณ

ธรรมชาติมันแปลกอยู่อย่างหนึ่ง คือถ้ามนุษย์พอใจจะเลือกมองอย่างไร หรือตั้งข้อสันนิษฐานเพื่อนำไปสู่การสรุปความ หรือตีความตามความชอบใจของตัวแบบไหน ก็เหมือนจะมี 'ความจริง' แบบนั้น ๆ มารองรับ หรือช่วยยืนยันเป็นการเอาใจอยู่เสมอ

อย่างเช่นสังขะทางวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงว่าขัดแย้งกันอย่างน่าเหลือไหว ก็ได้แก่เรื่องของแสงอันเป็นสิ่งถูกรู้โดยตามนุษย์ทั่วไปนี่เอง หาก 'คิดมาก' สักหน่อย ตั้งคำถามขึ้นมาว่าแสงเป็น 'คลื่น' ต่อเนื่องเหมือนระลอกน้ำ หรือว่าเป็น 'อนุภาค' ละเอียดซับซ้อนที่เป็นต่างหากจากกันเหมือนก้อนหิน ก็จะพบคำตอบที่ชัดเจนจากการทดลองระดับนักเรียนมัธยมต้นทั่วโลก ว่าเป็นไปได้ทั้งสองอย่างพร้อมกัน! ขึ้นอยู่กับจะจัดตั้งมุมมองแสงด้วยวิธีไหน

ขนาดเรื่องของแสงอันเป็นรูปธรรมขั้นพื้นฐานยังปรากฏเป็นสิ่งชวนฉงนขนาดนั้น แล้วเรื่องของจิตอันเป็นนามธรรมขั้นละเอียดสูงสุด จะมีแง่มุมให้มอง และชวนคิด ชวนตีความเข้าข้างตนเองกันด้วยทฤษฎีไปต่าง ๆ นานาขนาดไหน?

ความจริงเกี่ยวกับจิตมีที่แน่นยกไว้ ตอนนี้เขาเห็นจริงอยู่อย่างหนึ่งว่าคุณภาพของจิตเป็นอะไรที่พัฒนาได้แน่ กับทั้งแปรสภาพ แปรผลรสไปกว่าภาวะที่รู้สึกนึกคิดตามปกติยิ่ง

เขาที่สามารถด้วยกำลังกายและกำลังใจพร้อม การทำอย่างมีเป้าหมายก็โดยตรงนี้ คือตื่นตัวพร้อมปฏิบัติอยู่เสมอ เกาทัณฑ์หมายมั่นว่าหากทำได้ผลและหลวงตาชวนเปิดตาในให้เขาเห็นอดีตอันฝังลึก นอกจากนี้จะรับรู้ด้วยตนเองว่าจริงเท็จเกี่ยวกับชาติก่อนเป็นอย่างไรแล้ว เขาจะต้องสืบทราบให้ได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตนกับแพตริ่นั้น มีความเป็นมาอย่างไร

ปิดตาเหลือบต่ำแล้วสนิทหนึ่งกับที่ อัคคมหาใจ เริ่มกำหนดสติเมื่อหายใจออก จิตเหมือนพร้อมรวมนิ่งอยู่ล่องหน้า ปลอดพันธะระหว่างจิตกับระบบประสาทตกลงได้แทบทันที เพียงแค่ไม่กระลอกลมหายใจที่กำหนดรู้อาการหายใจออกและหายใจเข้า ก็เกิดความเห็นราวกับส่วนหัวเปิดโล่งไปครั้งหนึ่ง คล้ายตำแหน่งบนสุดของศีรษะย้ายมาอยู่ที่จุดลมหายใจลากผ่าน หัวหูคว้างโล่งเหมือนถ้าเอามือวางผ่านก็จะไม่กระทบกับอะไรเลย

ระบบประสาททั่วร่างผ่อนคลายทั้งหมด สบายกายสบายใจดีเหลือเกิน

ทว่าเมื่อกระเสจิดเกือบ ๆ จะรวมศูนย์เป็นอันเดียว ลือกตัวเป็นขมกสมาธิครอบกายหนักแน่นสมบูรณ์ เกาทัณฑ์ก็รู้สึกถึงแรงสะเทือนไปหาวางอย่างรบกวน เริ่มจากจังหวะการเดินของหัวใจที่ค่อนข้างผิดปกติ วันนี้เขาอยู่ใกล้แพตริแค่เอื้อม และกระแสความใกล้นั้นก็เหมือนเวียนวนควัดรัคให้หัวใจเต้นผิดจังหวะอยู่ตลอดเวลา ต่อเนื่องมาจนกระทั่งยามนี้ แม้ความจริงจะห่างกายออกมาแล้ว และกำลังอยู่ในระหว่างการตั้งหลักเข้าที่ที่สามารถก็ตาม

พยายามเพิกเฉยกับชวนแห่งความคิดฟุ้งซ่านซัดสายนั้น กำหนดเห็นความออกและเข้าของสายลมหายใจใหม่ ซึ่งก็เป็นไปได้ด้วยฐานจิตมีกำลังมากพอ ทว่าผ่านลมหายใจที่สาม ก็เกิดความสะเทือนไหวขึ้นอีก เห็นชัดถึงความกระสับกระส่ายในช่องอกที่ค่อยออกเป็นโมโนภาพสวายนวนของแพตริ

วันนี้เขาเข้าใกล้หล่อนมากเกินไป

ความรัก ความคิดหลง ความใกล้ชิดกับมาตุคามเป็นศัตรูต่อองค์สมาธิอย่างไรเพิ่งได้ประจักษ์ซึ่ง มันคุกรุ่นเหมือนรมควันอัดออกอัดใจ ยากจะสะกดระงับให้สงบเยยงนี้เอง

หลวงตาชวนให้เขาสัญญาว่าจะงดเสพกาม ก็นึกถึงแต่การเสพแบบถึงเนื้อถึงหนัง บัดนี้จึงทราบว่าย้อมองในมุมของโยคาวจรผู้อยู่ระหว่างปฏิบัติภาวนา ระดับของการเสพมันมีแยกย่อยมากมาย ผัสสะอะไรก็แล้วแต่ที่ก่อวนให้ใจป่วนปั่นระส่ำระสายในลักษณะนี้ได้ ควรนับรวมเข้าเป็นการส้องเสพอารมณ์ที่เป็นอันตรายต่อสมาธิทั้งหมด

เกิดความเข้าใจว่าด้วยเหตุนี้เอง กติกาการปฏิบัติเพื่อตัดขาดจากโลก จึงต้องเว้นขาดจากเรื่องเพศ ระงับอารมณ์จากกามฉันทะหรือความพอใจในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสให้สนิท ขนาดเขามีฐานสมาธิพร้อม ยังไม่อาจผนึกรวมเป็นดวงเดียวดังเคย เพียงเพราะปล่อยให้เกิดความเวียนวนครุ่นคิดถึงหญิงอันเป็นที่รักเกินไป

ถอนใจเอือกหนึ่ง สิ้นดาขึ้นด้วยความรำคาญตัวเอง หันมองทางอื่นเป็นครู่ เห็นอุปสรรคสมาธิขัดแย้ง จึงคิดทบทวนดูว่ามีผู้ทางใดสามารถขจัดอุปสรรคนั้น ได้บ้าง

ที่ใจโคลงเคลงเหมือนเรือถูกคลื่นลมโยกไปมานี้ พินิจแล้วเป็นเพราะเริ่มรู้สึกสนิท และเห็นทางเป็นไปได้ที่จะเข้าหาแพตรี หล่อนอยู่ไหนเขารู้ดี และเดินทางไปถึงได้ภายในเวลาอันสั้นด้วยพาหนะคู่ใจ แดงไม่จำเป็นต้องลำบากนัดแนะให้เสียเวลาในเมื่อความเป็น หลานปู่ขณะนั้นเพียงพอกับการเข้าออกนอกในอย่างสะดวก ถึงหล่อนไปธุระข้างนอกเขาก็นั่งคุยกับปู่รอสบาย ๆ ใครจะว่าอะไร

พยัคหน้ากับตนเอง ถ้านี้เป็นต้นเหตุแห่งความจับจิตตั้งยาก เขาก็จะตั้งสัจย์กับตนเองว่าพ้นช่วงเก็บตัวฝึกสมาธิแล้วเท่านั้น จึง จะคิดเหยียบข้างเข้าบ้านปู่ขณะ ก็แก่อาทิตย์เดียวเอง คงไม่ถึงกับทำลายสัมพันธ์ภาพที่เริ่มก่อตัวให้พังครืนลงเหมือนอย่างปราสาททรายเจอ คลื่นทะเลรอก่น่า

เมื่อปลงใจกำหนดได้อย่างเด็ดขาดเช่นนั้น ก็เหมือนก้อนอะไรแข็ง ๆ กลางอกถูกยกไป รู้สึกโปร่งโล่งขึ้นมาในบัดดล เกิดความ เข้าใจกระจ่างขึ้นว่าความเคียดเคียวในขณะตั้งเจตนาใด ๆ มีผลกระทบกับสภาวะจิตขนาดไหน

เหลือแต่ความเบิกบานพร้อมอย่างเดียว เกาทัณฑ์เข้าที่ ทำสมาธิด้วยกำลังสติเต็มแน่น คล้ายขุนศึกขึ้นหลังม้าด้วยความ เชื่อมั่นในพลกำลังและความเจนศึกแห่งตน

การตั้งต้นจับอารมณ์สมาธิเป็นไปได้ด้วยดี เพราะมีแรงขับเคลื่อนจากปิติสุขอย่างเหลือเฟือ ความฟุ้งซ่านขาดสายหายหนไปจนสิ้น เมื่อเห็นผลเช่นนั้นก็ได้ใจ เกิดเจตนาฟุ้งรวมให้จิตควบคุมแน่นเป็นปึกแผ่น เผ้าตามลมหายใจอันเข้มข้นอย่างสบายอารมณ์ด้วยความเห็นแจ้ง ว่าการรู้ลมชัดควบคู่กับความปล่อยใจสบายนั้นเองเป็นตัวปรับสภาพจิตให้สว่างขึ้น มันคงขึ้นเรื่อย ๆ

เกือบชั่วโมงโดยประมาณ กว่าที่จิตจะคล้อยลงทรงตัว เห็นลมหายใจเป็นสายชัชรากับธารทิพย์ ถึงขั้นอุปปจารสมาธิ ทว่าทรงอยู่ เพียงระยะเวลาอันสั้นก็คลายแรงดึงดูดออกมา ซึ่งเมื่อคลายแล้วก็รู้ได้เอง ว่าที่ผ่านมาทั้งวันจิตดิ้นรนอยู่ในวังวนกิเลสนานเกินไปจนอ่อน แรง เมื่อพยายามผนึกรวมให้ถึงฐานสมาธิจึงยากเย็นและสลายตัวง่ายเชื่องนี้

รู้สึกเหนื่อยและอยากพักจากสมาธิ กำหนดจิตปล่อยอารมณ์และลืมตาเนิบช้า หงุดหงิดหน้อย ๆ คล้ายนักกีฬาที่เห็นตัวเอง พอร์มตก ผลการปฏิบัติเมื่อคืนก่อนทำไ้หนักว่าจะสามารถไ้ระดับสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ วันต่อวัน ทว่าตระหนักแล้วว่าหากขาดเหตุและปัจจัย อันเหมาะสม ปล่อยตัวปล่อยใจให้สมาธิถูกกิเลสแตะ กลับเปลี่ยนเป็นการถอยหลังเข้าคลองอย่างง่ายดาย

ลุกขึ้นเดินไปเดินมา เหตุแห่งความฟุ้งนั้น ไม่ต้องกังขา หนีไม่พ้นแพตรีอีกนั่นเอง วนไปวนมาเหมือนพายเรือในอ่าง แม้ตั้งใจว่า จะห่างหล่อนอย่างเด็ดขาดระยะหนึ่ง เป็นเหตุให้เลิกถวิลหาขนาดอยากฟุ้งตัวไปบ้านปู่อยู่ทุกนาที่แล้วก็ตาม แต่อย่างไรก็ยังมีใจจ่อตลอดใน ลักษณะก่อนอารมณ์ตกค้าง พอพยายามกำหนดใจให้นิ่งแล้วเห็นชัดถึงแรงดันในอก เหมือนพายนน้ำที่ถูกกักไว้ และรอเวลาพุ่งขึ้นทันทีที่ ได้โอกาส

เขาเป็นประเภทที่เมื่อคิดแล้วคิดแรง อารมณ์ปั่นป่วนแรง โดยเฉพาะถ้ามีเรื่องที่คิดใจมาก ๆ ขนาดจ่อไม่หลุด จะเหมือนคลื่นพลัง ระลอกใหญ่ก่อตัวขึ้นเป็นแรงอัดภายในกาย หากพลังดังกล่าวไม่กระจายออกเป็นงานหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งให้หมดสิ้น ก็จะพุ่ง คลั่งทรมาณทรกรรม กินไม่ได้นอนไม่หลับไปเลยทีเดียว

มาหยุดเดินตรงหน้ากลองบองโก ซึ่งเป็นกลองตีมีขนาดย่อมสองลูกคล้ายกระดางต้นไม้ เขาตั้งไว้ตรงตำแหน่งที่ดูเป็นส่วน หนึ่งของเครื่องประดับห้องนอนชายมากกว่าจะชอบเล่นจริงจัง ยามนี้ก็นึกอยากรำกลองแก้ฟุ้งซ่านเสียหน่อย เลยลงสองมือตบหน้ากลอง ซ้ายขวาลือบ

เกิดเสียงเป๊าะ ๆ ๆ ยืดยาว ไม่หวังอะไรมากไปกว่าระบายความฟุ้งที่กักและเหมือนเก็บกดในหัวให้พ้น ๆ แต่ด้วยความคาดไม่ถึง และมีได้กำหนดความตั้งใจไว้ล่วงหน้า ด้วยกำลังความสงบที่เหลือเป็นเศษจากการนั่งสมาธิเมื่อครู่ เกาทัณฑ์พบบอกมาจากภายในว่า เมื่อจิตตั้งมั่นเป็นกลาง ผู้ผัสสะวัฏระทบอย่างต่อเนื่อง ผลที่เกิดคือความเงียบลงอย่างสงบของคลื่นลมความคิดความฟุ้ง

นั่นเป็นสิ่งที่เห็นชัดเจนทีเดียว จิตที่จ่อเฉพาะมีกระทบกลองนั่นเอง เป็นจิตที่ปราศจากความคิด มีแต่ความรู้ตัวแบบว่าง ๆ เกิดขึ้นแทน

หยุดมีลง ปล่อดัวตามสบายสังเกตใจตนเอง พบว่าอาการเงียบจากความคิดยังคงดำเนินไปอีกพักใหญ่ กว่าที่คลื่นลมความคิดจะกระเพื่อมขึ้นอีกครั้ง

ชายหนุ่มยิ้มกับตัวเอง ฮะ! แปลว่าอย่างนี้ได้ดูยากจัดความฟุ้งอย่างง่าย ๆ แล้ว ความช่างสังเกตและเปิดใจกว้างรู้จักเหตุรู้จักผลที่แท้จริง ไม่ยึดติดกับรูปแบบตายตัวในการระงับจิตให้เงียบลง ทำให้ทราบว่าการนั่งสมาธิอาจเป็นอะไรก็ได้ ขอเพียงรู้จักรักษาใจจ่อไว้กับอารมณ์นั้นให้ต่อเนื่องเป็นพอ

เขาเคยศึกษามาไม่รู้กี่ร้อยก็พันหน แต่ไม่เคยเลขที่จะสังเกตว่าขณะรวิ้นน้ำกลองอยู่นั้น ความคิดอ่านสงบเงียบเรียบลงอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่เคยตั้งใจรักษา หรือยึดเวลาของความสงบเงียบดังกล่าวให้ยาวออกไป

มานั่งลงบนเก้าอี้ตัวหนึ่ง ถ้าเคาะกลองแล้วสงบ ก็แปลว่าเคาะอย่างอื่นน่าจะสงบได้เช่นกัน ลองหลับตาเอาอุ้งมือขวาวางแนบกับต้นขา ใช้นิ้วทั้งสี่คืบหน้าตักเป็นจังหวะไม่ช้าไม่เร็ว ไม่นหนักและไม่เบา ใจรู้อยู่เฉพาะที่เกิดผัสสะกระทบเปาะ ๆ ๆ ๆ

เห็นชัดว่าด้วยใจที่ราบเรียบแล้วระดับหนึ่ง จึงลดความเร็วลง เมื่อเคาะเพียงช้าและเบา ก็อาจรักษาความสงบว่างจากความคิดไว้ได้อย่างดี แต่ถ้าฟุ้งจัด ก็อาจครบเร็วและแรงหน่อยเป็นการใช้ผัสสะเรียกจิตมาจ่อ

เสียงความนิ่งว่างจากกระแสความคิดได้เพียงนาทีเดียว ความรู้สึกเหมือนเหลือเพียงจังหวะกระทบเปาะ ๆ ๆ ๆ กับใจที่สงบอยู่ตรงกลาง ก็บังเกิดรสแห่งปีติสุขขึ้นท่ามกลางความเงียบที่จิตเสมอพอดีกับผัสสะเปาะ ๆ ๆ ๆ นั้น

เกาทัณฑ์ยิ้มขึ้นใจ เมื่อเมื่อยมือขวาก็เปลี่ยนเป็นมือซ้ายแทน รักษาไว้แต่กระแสปีติสุขอันเกิดแต่จิตตวิเวกไปเรื่อย ซึ่งเมื่อประณีตเข้า ทดลองขยับนิ้วชี้เพียงหนึ่งเดียวให้เกิดกระทบช้าและแผ่วเบา ก็เพียงพอแล้วที่จะเลี้ยงสติรู้ มั่นคง ทรงปีติสุขเอาไว้ได้อีกยืดยาว

ยิ้มอย่างปลาบปลื้มยินดี อย่างนี้เท่ากับเขาได้ปฏิบัติ เลี้ยงสติให้อยู่ในร่องรอยความตั้งมั่นทั้งวัน เพราะเคาะมือหรือเคาะนิ้วนั้น ทำเล่นกันเป็นปกติไม่มีใครเห็นแปลกอยู่แล้ว แตกต่างกันก็ภายใน ที่จิตดำเนินอย่างรู้สตติต่อเนื่องจนเกิดความสงบลงถึงปีติได้

นี่เป็นทำนองเดียวกันกับที่คนทั้งหลายหายใจกันตลอดเวลา แต่แทบไม่มีสักขณะที่รู้ว่าตอนไหนหายใจออก ตอนไหนหายใจเข้า จิตจะส่งออกเหม่อ หรือหมกมุ่นกับความรู้สึกนึกคิดอยู่รำไป

เบาสบายไปทั้งตัวราวกับสลายนกลมกลืนกับอากาศโดยรอบ รู้สึกสดชื่นตื่นเต็มบริบูรณ์ จิตเหมือนดำเนินมาติดต้นกับความเป็นปีติ ทำอะไรมากกว่านั้น ไม่ได้อีก

นี่ยังเพิ่งห้าว้า อีกนานกว่าจะว่าง นิสัยช่างอ่านทำให้ชายหนุ่มเลือกหยิบคู่มือหนังสือที่ชื่อมาเรียงไว้เป็นดับบนชั้นวาง มีหลายเล่มที่ชื่อทั้งไว้แบบหาเวลาวางอ่านทีหลัง แต่ก็มีหลายเล่มที่ชื่อมาด้วยความสนใจด้านจิตวิญญาณในช่วงนี้

เลือกได้เล่มหนึ่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้พลังจิตที่รุ่งรารวมไว้ เอามาบังพริก ๆ หาหัวข้อน่าสนใจ การเผยแพร่เรื่องราวทางจิตวิญญาณอันลึกกลับเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นทางสื่อต่าง ๆ เขาสามารถค้นอ่านได้มากมายทั้งจากสิ่งพิมพ์และสื่อกลางครอบโลกเช่น อินเทอร์เน็ต ข้อมูลแปลกใหม่ทั้งที่เป็นหลักเป็นเกณฑ์น่าเชื่อถือ และทั้งที่มั่ว ไปมั่วมาตามหลักนักเดา กระจายตัวเคลื่อนกลาดคายนั่น ซึ่งอะไรที่คายนั่นหายนั้น ก็กลายเป็นเรื่องธรรมดาไป แม้เคยถูกมองว่าเป็นสิ่งลึกลับเข้าถึงยากมาก่อน

หนังสือเล่มที่กำลังอยู่ในมือเขากล่าวถึงพลังจิตอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ เริ่มด้วยการชี้ให้เห็นว่าเราสามารถรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงระดับพลังงานได้ด้วยตนเองจากภาวะอารมณ์ต่าง ๆ เช่นเพิ่มกำลังขึ้นกว่าปกติมากมายเมื่อเกิดฮิคอัปบันดาลโทสะเพราะถูกแกล้ง หรือเมื่อตื่นตื่นปีติมาก ๆ ตอนเล่นเกมกีฬาชนะ

ระบบพลังงานในร่างกายมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนซ่อนเงื่อน เข้าถึงให้ทะลุปรุโปร่งได้ยาก อย่างเช่นที่ต่อมต่าง ๆ สามารถหลั่งฮอร์โมนและฮิดริคไปทั่วร่างกายในเวลาอันรวดเร็วผ่านกระแสเลือด หากศึกษาเหตุปัจจัยและผลลัพธ์ผลต่างในแต่ละรายแล้วจะทราบว่าจะหาวิธีปรับอินทรีย์ปานไหน

ว่ากันตามประสบการณ์ที่รู้ได้ในคนปกติ เมื่อฮอร์โมนบางชนิดเพิ่มระดับขึ้นมามาก ๆ จะมีผลทั่วไปทั้งกำลังวังชา ความไวของระบบประสาท ซึ่งเมื่อมองกันที่ความรู้เห็น ทุกสิ่งจะดูเหมือนแตกต่างจากเคย อย่างเช่นจับมองภาพมุกกว้างได้ชัดขึ้น เห็นรายละเอียดมากขึ้น

และเมื่อมีการตรวจวัดด้วยเครื่องมือเครื่องไม้เครื่องมือจริงจัง ก็พบว่าผู้มีพลังจิตกระทำเรื่องเหนือสามัญเช่นหักงอข้อ หรือเคลื่อนย้ายวัตถุได้ ส่วนหลังฮอร์โมนออกมาคิดมนุษย์มนา ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงที่ว่าความสามารถในการบังคับรูปวัตถุจนตัวด้วยกำลังจิตนั้นเกิดขึ้นได้ด้วยสิ่งที่แฝงเร้นในธรรมชาติความเป็นกายใจมนุษย์นี่เอง

ความแตกต่างคือน้อยคนนักจะรู้ทางเข้าถึงขุมพลังในตนเอง คล้ายเจ้าของที่ดินผู้ไม่รู้ว่าจะลึกลงไปได้พื้นในอาณาเขตของตน คือบ่อน้ำมันกว้างใหญ่ไพศาล หรือถึงแม้จะกระหาย ก็จนปัญญาจะขุดขึ้นมาขาย เพราะขาดอุปกรณ์ ขาดความรู้ ขาดผู้แนะนำช่วยเหลือ

ปัจจุบันเป็นที่กล่าวกันทั่วไปว่าอุปสรรคของการขุดพลังจิตขึ้นมาใช้ ต้องมาจากการควบคุมจิตใจหนึ่งเป็นสมาธิ ทว่าก็มี 'ของเล่น' บางอย่างที่ทำให้อำนาจใจเบื้องต้น ว่าทุกคนสามารถก่อพลังชนิดพิเศษขึ้นในเวลาอันสั้นและอาศัยสมาธิเพียงเล็กน้อย เพียงใช้บางจุดในร่างกายที่มีสนามพลังแรงอยู่แล้วในตัวเองให้เป็น

ขั้นแรกให้ฝ่ามือเข้าหากันแรง ๆ จนเกิดความร้อนสักรุ่น แล้วแยกมือออกห่างสักหนึ่งฟุต จากนั้นจึงเคลื่อนซ้ำๆ เหมือนจะให้มาประกบ แต่พอเข้าใกล้เกือบสัมผัส ก็ค่อยๆ เลื่อนห่างออกจากกันอีก จังหวะใดจังหวะหนึ่งในระยะประชิดนั่นเอง ที่จะเกิดสนามพลังระหว่างฝ่ามือให้รู้สึกได้

เกาหลีอ่านขั้นตอนนี้ปฏิบัติจบก็วางหนังสือแล้วทดลองตามทันที โดยนั่งหลังตรง ฝ่ามือจนวนร้อนแล้วแยกออกจากกันนิดๆ เขาเคยมือมานับครั้งไม่ถ้วน แต่นี่เป็นครั้งแรกที่จับสังเกต ว่าหลังจากอุ่นแล้วมีไอร้อนลอยวนอยู่ระหว่างฝ่ามือ คล้ายคลื่นที่ส่งออกมาปะทะกันระหว่างสองมือ

ชายหนุ่มแยกฝ่ามือที่หันเข้าหากันออกห่างประมาณหนึ่งฟุต แล้วขยับเข้าหากันเชิงซ้ำเหมือนจะให้มาประกบกัน ยิ่งฝ่ามือใกล้กันเท่าไร ก็ยิ่งสัมผัสได้ว่ามีแรงกระทำต่อกันเพิ่มขึ้นทีละน้อยตามระยะ พอเข้าประชิด เหลือช่องว่างเพียงหนึ่งนิ้วฟุต แล้วขยับผละห่างจากกันอีกครั้ง หน่วยคาก็เบิกขึ้น เมื่อรู้สึกคล้ายแยกฝ่าแม่เหล็กสองข้างซึ่งมีแรงดึงดูดออกจากกัน

ขยับเลื่อนเข้าออกช้า ๆ หลายรอบจนแน่ใจว่ามีไข่อุปาทาน มีแรงดึงดูดระหว่างฝ่ามือกระทำต่อกันจริงๆ เกาทัณฑ์ก็ทดลองตั้งระยะฝ่ามือให้ห่างจากกันคงที่ แล้วกำหนดนิกให้พลังดึงดูดเข้มข้น ینگหนักถึงพลังนานเท่าไร ความเข้มข้นก็ยังทวิราวกับกำลังแม่เหล็กขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ พร้อมกันก็สำเนียงไอร่อนจัดที่แผ่มาจากฝ่ามือ

หายสงสัยทันทีเกี่ยวกับการรักษาโรคด้วยพลังจากฝ่ามือ ไอร่อนอันเป็นพลังจากมนุษย์ด้วยกันนี่เอง คืออำนาจรักษาได้จริง หาใช่เรื่องลึกลับมหัศจรรย์หรือการดลบันดาลจากสิ่งเหนือโลกชนิดใดเลย

ด้วยความเป็นคนช่างทดลอง เกาทัณฑ์อยากดูว่าไอร่อนนั้น เป็นเตโชธาตุที่อยู่ใต้การควบคุมของอำนาจการกำหนดนิกหรือเปล่า เขาคิดให้ความร้อนในมือเปลี่ยนเป็นไอเย็น พอนึกเท่านั้น ความเย็นก็แผ่กระจายเต็มมือเกือบจะทันทีทันใด ส่งผลให้ชายหนุ่มฉีกยิ้มกว้างด้วยความสนเท่ห์ การเล่นสนุกทางจิตเป็นอย่างนี้เอง ทุกอย่างเป็นไปได้ ภายใต้อำนาจการควบคุมของจิตที่นึกคิดไปต่าง ๆ

แรงกระทำที่ส่งจากฝ่ามือ นั้น เหนียวนำเอาแรงกระทำจากจุดอื่นในร่างให้ไหลเดินขึ้นมาด้วย เกาทัณฑ์สังเกตว่าเมื่อสายตาเขาจับนิ่งไปยังวัตถุใด ก็จะมีสายพลังลึกลับออกกระทำต่อวัตถุนั้น ๆ เขาทดลองมองพร้อมสำเนียงถึงสายพลังระหว่างดากับวัตถุ ก็พบด้วยความตื่นเต็นว่าเห็นเป็นระลอกประหลาด คล้ายมองฝ่าคลื่นความร้อนเหนียวออกเปลวไฟละนั้น

เมื่อลองเล่นดูจนชำนาญ เกาทัณฑ์พบว่าพลังชนิดเดียวกันนี้ อาจถูกส่งออกจากจุดใด ๆ ก็ได้ ขอเพียงกำหนดนิกไปที่จุดนั้น เช่นปลายนิ้ว กระทบฝ่าเท้า ฯลฯ เมื่อนึกถึงตำแหน่งที่ตั้งของอวัยวะหนึ่ง ๆ แล้วกำหนดจับพลังออกมา ก็ได้ผลใกล้เคียงกัน แตกต่างเพียงความเข้มข้นอ่อนของแต่ละจุดเท่านั้น

กลับมาอ่านหนังสือต่ออย่างจดจ่อจนขวยหาของเล่นเพิ่มเติม หนังสือให้คำแนะนำสั้น ๆ เกี่ยวกับการสร้างจินตภาพและวิธีบังคับการไหลเวียนของพลัง เช่นเพื่อหักงอข้อ เคลื่อนย้ายวัตถุขนาดเบา การบังคับให้เมฆปรากฏเป็นรูปทรงตามปรารถนา ตลอดจนกระทั่งการฝึกเพื่อแข่งนั่งสมาธิลอยตัวตามชมรมพลังจิตในต่างแดน ได้รับความสนใจเอาเรื่อง

คำว่าหนังสือลงบนโต๊ะเล็กข้างตัว หันรีหันขวางแล้วนึกสนุกขึ้นมากะทันหัน ลูกขึ้นเดินไปหยิบช้อนมาคันหนึ่งจากหลังตู้เย็น แล้วกลับมานั่งที่เดิม จับด้ามช้อนไว้ในมือมัน เฟงพิศและคิดใคร่ครวญหาเหตุผลที่เหล่านักพลังจิตชอบเอาช้อนมาเล่นกันนัก

ทบทวนความรู้ที่พอจะเคยได้ยินได้ฟังมาจากหลวงตาแขวน พลังจิตก็คืออำนาจของการนึก เขาลองนึกให้ช้อนในมือจ่อ โดยกำหนดสำเนียงพลังที่ขยับออกมากับกระแสตา นึกไป ๆ จนหน้าท้องเขม่วเกร็งอึดอัด แล้วที่สุดก็เลิกนึกและหัวเราะพริตหนึ่ง คิดในใจว่าของมันจะงอได้อย่างไร แข็งออกอย่างนี้ อ่ยว่าแต่แรงนึกเลย ขนาดแรงมือซึ่งเป็นรูปธรรมด้วยกันก็จะต้องเกร็งกันมากหน่อยสำหรับช้อนโลหะชนิดแข็งตรงหน้า

หรือว่ากำลังจิตเขายังแกร่งน้อยไป อำนาจนึกจึงให้ผลเป็นความว่างเปล่า?

ชายหนุ่มลองคิดใหม่อีกครั้ง ถ้าช้อนคันนี้อยู่ในมือหลวงตาแขวนจะเกิดอะไรขึ้น เกจืออย่างท่านคงทำให้มันหักงอได้แน่ เขาเชื่อเช่นนั้น

จึงกำหนดจิตนึกใหม่ให้จริงจังกว่าเดิม ยึดเอาสัมผัสในตบะเดชะแห่งครูบาอาจารย์เป็นสรณะ กำด้ามช้อนมัน ถ่ายเทความรู้สึคนึกคิดทิ้งมวลไปที่ตัวช้อนอย่างเดียว เริ่มเห็นความโน้มเอียงบางประการ จับเหตุผลได้แล้วว่าทำไมจึงนิยมเอาช้อนมางอด้วยพลังจิตกัน ที่แท้ก็เพราะเมื่อจับมันไว้ในมือแล้วสร้างความเชื่อได้ง่ายว่าจะงอได้สำเร้งนั่นเอง คอช้อนดูแบบบางปานนั้น หัวช้อนที่ป้านออกและคูมิน้ำหนักเหมือนพร้อมจะช่วยถ่วงตัวลงมาตั้งใจนึกอยู่แล้วอย่างนั้น

เมื่อใครครวญได้ความเห็นจริงดังกล่าว เกาทัณฑ์ก็ไม่เห็นว่ามันเป็นเรื่องเหลวไหลอีกต่อไป เขาขยับตัวตรงและเพ่งความนึกคิดอย่างแน่วแน่ สร้างจินตภาพเหนี่ยวหัวซ้อนลงมา และด้วยเพราะเพิ่งออกจากสมาธิได้ไม่นาน ทำให้มีกำลังจิตพอจะรักษาอาการนี้ไว้ได้ลงที่ เมื่อรู้สึกเกร็งหน้าท้องก็พยายามผ่อนมันออกเป็นอาการหายใจตามปกติ

แจ่มแจ้งในบัดคล่ว่าการทำสมาธิแตกต่างกับการใช้พลังจิตอย่างไร สมาธิคือการกำหนดจิตติดตามอาการที่เกิดขึ้นเป็นปกติของอารมณ์ เป็นต้นว่าลมหายใจมันไหลเข้าไหลออกอยู่แล้ว หน้าทีคนกวานาก็แค่เฝ้าตามมันไปเรื่อย ๆ จนจิตแทรกเข้าไปรวมกับความเป็นอย่างนั้นของกลุ่มลม แต่การใช้พลังจิตนั้นเป็นการนึกให้เกิดผลบางอย่างที่ศีลธรรมคาถาวัตถุที่ใช้เป็นอารมณ์ อย่างเช่นช้อนซึ่งเป็นรูปธรรมในมือเขาเดี๋ยวนี้ มันไม่มีทางเองได้เลย แต่เขาปรารถนาให้มันเอง เขามีจินตภาพที่สร้างขึ้นในใจ เห็นมันค่อยๆอลง บีบบังคับให้มันยอมตาม ซึ่งสวนทางกับความเชื่อดิมที่ว่ามันเป็นสสารแข็งแรง มีเสถียรภาพอันยากจะตัดแปลงได้

เริ่มรู้สึกถึงสนามพลังที่เกิดขึ้นจากความเพียรนี้กัน ทว่าไม่เข้มข้นขนาดลำเหนียวว่ามีอิทธิพลกระทำกับความแข็งของช้อนช้อนแข็งยังคงเป็นช้อนแข็งในความเป็นจริง แม้ใจจะเห็นมัน โน้มเอียงที่จะอ่อนลงอยู่บ้าง ทั้งนี้ก็คงเพราะความต่อเนื่องของการสะกดจิตตนเองให้เชื่อเช่นนั้น

เกาทัณฑ์มีอาการเพ่งนึกเข้าไปที่ตัวช้อนอย่างไม่ยอมแพ้ รู้สึกว่าตนล้าลึกเข้ามาจนถึงขั้นต้องเอาให้ได้อย่างรุนแรงเสียแล้ว ความเค็ดเคียวทะลุบังเกิดขึ้นท่วมท้น เขาไม่ลุกจากที่แน่นอนว่าจะสำเร็จ

การใช้พลังจิตเป็นเรื่องของการเสียพลังอย่างหนึ่ง เขาเพ่งจนเหงื่อออก เกิดความปิกใจเชื่อเข้มขึ้นขึ้นทุกทีว่าจะสามารถงอช้อนลงได้ โลกดูเปลี่ยนไป มีความอึมครึมอันเกิดจากสนามพลังที่อัดตัวแน่นหนาขึ้นเรื่อย ๆ ศูนย์กลางการรับรู้มารวมแน่นอยู่ที่ช้อนจนตัวช้อนดูใหญ่โตผิดจากเดิมอย่างบอกไม่ถูก บางครั้งเขารู้สึกงงแฉ่ง แต่ก็ปรับสติให้เข้าที่ได้คลุดตามเดิมในเวลาอันสั้น เพราะเศษสมาธิยังเป็นฐานรองรับมันคงพอควร

และที่สุดจากความรู้สึกถึงสนามพลังที่กระจายรอบตัวเหมือนคลื่นน้ำ ก็กลายเป็นปิกพลังที่หนักแน่นจนเหมือนส่งกระแสคลื่นอันมีตัวตนไปเหนี่ยวจับเอาหัวช้อนได้ เขารู้สึกจริง ๆ ไม่ใช่เรื่องเล่นอีกต่อไป อำนาจจิตหน้าตาเป็นอย่างไร

เหมือนมีมือไร้คนอยู่ในการควบคุม และเขาก็กำลังพยายามหักงอบางสิ่งที่ไม่เหลือบ่ากว่าแรง การนึกจนมีจินตภาพเห็นมันค่อยๆอลงนั่นเองเป็นตัวส่งพลังออกไป รู้สึกเหนื่อย แต่ก็ไม่นอน เขากำลังจะทำสำเร็จอยู่เดี๋ยวนี้แล้ว รู้สึกว่ามันกำลังจะสงบอยู่ได้อ่านานอีกอีกนิดใจนี้แล้ว

อุ้งมือร้อนและแผ่พลังมากมายอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน วัตถุในมือกำลังถูกความร้อนและพลังกระทำในตัวเขาหลอมให้อ่อนลงและหักงอตามแรงประสงค์

ต๊อค!

เสียงกริ่งโทรศัพท์ดังขึ้น เกาทัณฑ์สะดุ้งสุดตัว โลกทลายลงทั้งใบ หัวใจเต้นถี่โครมครามเหมือนกำลังจะตาย เขาค่อย ๆ วางช้อนลงบนโต๊ะและเอื้อมมือไปยกกระบอกโทรศัพท์จากเป็นด้วยมือไม้สั่นเทาจน

"ฮัลโหล..."

พูดแหบพร่าและสับสนมึนงง อาการรับโทรศัพท์เกิดจากความเคยชินเดิมมากกว่าเจตนา

"นี่แเอ้นะคะ" เสียงจากฝ่ายโน้นก้องอยู่ในหูเหมือนปีศาจ "หายไปไหนมา มือถือก็ปิด ริงก็ยกกันแล้วหรือไง เพลงเรียกก็เงียบไม่ตอบกลับ"

ชายหนุ่มนั่งอยู่อึดใจ ค่อย ๆ เรียกสติคืนมาอย่างยากลำบาก

"เอ่อ..."

"หลับอยู่ล่ะซีท่า"

เลอะเลือนอยู่อีกพัก ก่อนกลับเข้าที่แบบเควัง ๆ

"แเอ้หรือ?"

"ค่า...แเอ้เอง เมาหรือเปล่านะนั่น"

"อ้อ...ก็คล้ายๆอย่างนั้น ผมขอเวลาล้างหน้าหน่อยได้ไหม แล้วจะ โทร.กลับไปในห้านาทีนี้แหละ"

"ตามสบายค่ะ"

ฝ่ายนั้นตัดสวิตช์ไปปลั๊กปลั๊กอย่างมีอารมณ์หน้อย ๆ ชายหนุ่มยังคงไม่สร้าง เหมือนกำลังมาเหล้าอยู่จริงๆ การถูกปลุกจากภาวะจิตที่กำลังดิ้นดิ้นกะทันหันมันอันตรายอย่างนี้ คราวหน้าเขาต้องระมัดระวังมากขึ้น

ลุกเข้าห้องน้ำล้างหน้า พอเริ่มแจ่มใสบ้างก็นึกเสียดายเป็นกำลัง เหมือนมีมารมาขัดจังหวะในช่วงเข้าด้ายเข้าเข็ม ทุกอย่างมันเข้าไคลอยู่แล้ว จู่ๆก็มีอันต้องพื้นฐานล้มเหลวไปอย่างง่าย ๆ มันน่าบิบบคอยายแอนัก ขามนี้หล่อนช่างไม่น่าพิศواسเอาเลยจนนึกเดียว

ออกมาเช็ดหน้าเช็ดตาและนั่งปรับสติอีกพักใหญ่ อย่างไม่รู้ได้ว่าภาวะเหนือสามัญวิสัยเป็นอย่างไร ต้องฝ่าฟันด้วยวิถีใดจึงได้มา ก่อนอื่นเขาต้องมีกำลังจิตเป็นพื้นพอประมาณ จากนั้นต้องสร้างจินตภาพให้แน่นแฟ้น เฟงและเพงอยู่อย่างนั้น จนสนามพลังในตัวกลายเป็นปึกพลังเข้มข้นถึงขีด นั้นเองคงเป็นจุดที่ฮอร์โมนหลังออกมามาก คลื่นพลังเริ่มกระจายตัวจากขุมลับในกาย

อย่างไรก็ตาม ที่จุดนั้น ไม่ใช่ความสำเร็จ แต่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญ เขาเพียงส่งพลังต่อไปอย่างต่อเนื่องเท่านั้น ไม่แน่ว่าความร้อนในอุ้งมือหรือเปล่าที่เป็นกุญแจสำคัญ มันเกิดขึ้นในวินาทีที่ดวงจิตสัมผัสถึงความเป็นไปได้จริงที่ซ่อนกำลังจะหักงอ ถ้าใช้ดังคิด คราวหน้าคงหาทางลัดได้ไม่ยาก มือคนเรามีอุณหภูมิให้รู้สึกอยู่แล้วเมื่ออยู่ในท่ากำ เพียงเพ่งเห็นความร้อนในมือไปเรื่อย ๆ ควบคุมกับการสร้างจินตภาพบังคับซ่อนให้งอ ภาวะแบบเมื่อครูก็คงเกิดเร็วขึ้นกว่าเดิมมาก

เกาทันทีต่อ โทรศัพท์ที่เข้ามือถือของหญิงสาวผู้นำความล้มเหลวมาให้ตามสัญญา

"ผมเด้พุดนะ"

น้ำเสียงของเขาเนือยนาชเป็นอย่างยิ่ง อีกฝ่ายฟังรู้ทีเดียว

"จะออกมาเจอกับพวกเราไหม?"

หล่อนถามห้วน ชนิดที่เห็นหน้าว่าคาเวียลอยมาทีเดียว

"พรุ่งนี้ทำงานไม่ใช่หรือ?"

จงใจใช้เสียงเอื่อยเอื่อยให้รู้ว่านั่นคือคำปฏิเสธ

"งั้นก่อนหลับฝันดีไปแล้วกันนะคะ พ่อคนรักงาน!"

หญิงสาวตัดสวิตช์ไฟอย่างคนสวยที่ชอบเอาแต่ใจตัว และเกาทัณฑ์ก็ไม่หลงเหลือความไยดีในตัวหล่อนเอาเลย ทั้งที่คิดหล่อนแจมาเป็นนาน อาจเพราะต่างคนต่างรู้ว่าแต่ละฝ่ายมีตัวเลือกสำรองอยู่เยอะกระมัง เขาพิศวาสรอยยิ้มและท่าทีเก๋ไก๋ ถูกใจสี่สັນหลากหลายในตัวหล่อน หรือจะบังคับให้รับว่าหลงใหลได้ปลื้มเป็นที่สุดก็ยอมละ แต่ทั้งหมดนั้นก็แค่ทำให้แต่ละวันสดชื่นรื่นใจ จะมาเทียบอะไรกับแพทรีที่มีอิทธิพลขนาดเปลี่ยนชีวิตเขาได้ทั้งชีวิต

นั้กะพริบตาทบทวนเหตุการณ์เหนือสามัญเมื่อครู่ บัดนี้สนามพลังอันเข้มข้นเริ่มจางตัวลง อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดอย่างธรรมดา กลับมา สิ่งที่เลื่อนไปก็คล้ายอุปาทานหรือฝันผ่าน ลังเลหน่อย ๆ ว่าที่เกิดขึ้นเมื่อครู่มันใช่การก่อตัวของอำนาจจิตแน่หรือเปล่า

ความคิดเรื่อยเปื่อยสุดทางลงเมื่อเกิดแรงบันดาลใจอยากทำสมาธิขึ้นมาอีก ชายหนุ่มเข้าที่พริ้มคามาหลับลงง่าย ๆ กำหนดภาวนาเห็นสายลมหายใจเข้าออกด้วยวิธีการหายใจตามแบบหลวงคาเวียนสอน

งอนี้เข้าท่ากว่าเดิม จริง ๆ แล้วเข่าอ่อนเพลียน่าดูชมเหมือนกันที่เล่นพลังจิตไปเมื่อครู่ คล้ายเหนื่อยจากการวิ่งทางไกลหลายกิโลเมตรอย่างไรอย่างนั้น แต่เมื่อทำความสงบกำหนดลมสบาย ๆ พอดิวความเข้มข้นเกิดขึ้นกำลังก็ฟื้นคืนกลับมาอย่างรวดเร็ว เข้าใจใจเดี่ยวนั้นว่าสมาธิเป็นการประจุพลังกายใจอันยอดเยี่ยมเหนือวิธีอื่นใด

ความคิดฟุ้งซ่านสลายไปหมดสิ้นด้วยความอึมอึมปรมาใจในรสสมาธิ ดวงจิตหัวตัวเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ เกาทัณฑ์เรียนรู้ที่จะฟังนึกถึงสิ่งหนึ่งสิ่งเดียวด้วยพลังกายใจทั้งหมดมาแล้ว จึงไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไปกับการเพ่งภาวนาตามสายลมหายใจเข้าออกอย่างนี้

นานสักครึ่งชั่วโมงในอาการทรงตัวแนบแน่นของขนิกสมาธิเฉียดอุปจาระ แล้วโดยไม่รู้เนื้อรู้ใจ ขณะที่จิตเหมือนจะดิ่งลงสู่ความมืดจากศูนย์กลาง มีพลังอะไรอย่างหนึ่งที่แปลกใหม่เกิดขึ้นในตัว มันปุบปิบจับปล้นเหมือนการลั่นเปรี๊ยะของสายฟ้า ร่างของเขาค่อยเกิดกลุ่มพลังมหาศาลขึ้นข้างใน มันแล่นปราดพรวดเฉียวจับไปทั่วร่าง ยังผลให้เกิดสำนึกรู้สึกที่ผิดไป บอกตัวเองว่านี่อาจเป็นอาการหนึ่งของปีศาจให้ใจเย็นไว้ แต่มันก็ช่างคงที่จนเหมือนจะไม่แปรเปลี่ยนไปอีกแล้ว

สำนึกของนายเกาทัณฑ์ถูกลบไปเกือบสิ้นเชิง รู้สึกเหมือนตนเองกลายเป็นยักษ์ที่มีฤทธิ์ ทรงอำนาจร้าย พลังมหาศาลที่อัดแน่นในตัวทำให้ทุกสิ่งเปลี่ยนไปหมด แม้ลิ้มคำขึ้น ก็พบว่าพลังนั้นยังอยู่กับตัว ดูไม่มีอะไรเหมือนเดิมอีกแล้ว ความคิด ความเห็น และมโนภาพในตัวตนพลิกผันเป็นอันอย่างสิ้นเชิง ณ เวลานั้นสำนึกและโลกทัศน์เยี่ยงมนุษย์ธรรมดาสาบสูญไปหมด เหลือแต่การรับรู้ถึงอำนาจ ความแข็งแกร่ง และความต้องการแบบดิบ ๆ เป็นอีกอึดตาที่ชวนคร้ามเกรงยิ่ง

หิบบ้อนขึ้นมาด้วยเจตจำนงเดิมอันค้างคา สัมผัสถึงปีกพลังอันแน่นหนาราวกับผาหินในตน ก้มหน้าลงจ้องซ่อนด้วยลูกตาเบ้โปนดมิงทิง แต่กำหนดเรียกความร้อนในอุ้งมือก็บันดาลพลังร้อนมามากมายจนกระหึ่ม รูปซ่อนดูแปลกไปเป็นคนละอย่างกับเมื่อก่อน ส่วนเว้าส่วนโค้งของหัวซ่อนที่เข้าตาช่างพิลึกก็ถือ สีสันของสิ่งรอบข้างเข้มชัดและดูทะมึนประหลาด เกาทัณฑ์ทุ่มพลังนึกให้ซ่อนอลงมันเป็นคำสั่งที่เด็ดขาดแน่วแน่ ไม่หลงเหลือความลังเลสงสัย ไม่เจือปนความคิดอื่นใดแม้แต่เน้อย

ในภาวะอันถูกห่อหุ้มด้วยกลุ่มพลังยิ่งใหญ่เช่นนั้น ไม่เห็นเป็นเรื่องแปลกเลยที่ซ่อนมันงอลงคอหน้า งอทีละน้อยแต่งเรื่องคงที่ กระทั่งเกือบจรด้าม จิตจึงบอกว่าจบงาน ถอนกำลังออกมา

แล้วสำนักแบบเดิม ๆ ก็คืนกลับ กลุ่มพลังแรงสูงที่จับ ไปตลอดกายหายไป กระแสธารแห่งความคิดหลังไหลเป็นปกติ มโนภาพของนายเกาทันท์ฟื้นคืน มิใช่ยักษ์ผู้ทรงฤทธิ์ ไร้สำนักผิดชอบชั่วดีอีกต่อไป

เกาทันท์หายใจโดยปราศจากอาการหอบ จังหวะเดินของหัวใจยังเป็นปกติ เขามองซ่อนที่เห็นงอท้องอึงเหมือนเพิ่งตื่นจากหลับ มันงอลงแล้วจริง ๆ หาใช่ภาพลวงตาแต่อย่างใด ยามนั้นบรรยายความรู้สึกยาก ไร้ความตื่นเต้นตระหนงตัวที่จู่โจมทันควันดังควร เป็นแค่ความเฉยเมยชอบกล ดูแล้วดูอีกให้แน่ใจว่าซ่อนมันงอแน่น งอเกือบพันลงมาทับค้ำที่เดียว

ทำไมถึงไม่รู้สีกว่าตัวเองกลายเป็นผู้วิเศษ?

เอนตัวหลับตานอนบนพื้นพรมนั่นเอง อ่อนเพลียเหลือเกิน พลังชีวิตขอดแห้งไปสิ้น ความเหนียวล้าล้ามีแรงค้ำมหาศาลดูดเขาเข้าสู่ภาวะดับสติบับบับ เหมือนตายอย่างไรอย่างนั้น

คืนวันจันทร์ อังคาร และพุธเขามีเวลาว่างที่จะทำสมาธิเต็มที่ แต่คืนวันพฤหัสบดีกับศุกร์ต้องไปสอนภาคค่ำที่มหาวิทยาลัย กลับมาก็เปลี่ยเปลี่ยเต็มแก๊ว ไหนจะงานประจำตอนกลางวัน ไหนจะงานสอนตอนกลางคืนซึ่งเผชิญต้องกุมเล็บกันเหน็ดเหนื่อย นั่งจับอารมณ์แก้ห้านาทีคือต้องโงงงนลุกขึ้นพุงตัวใส่ที่นอนแล้ว

มีความเข้าถึงภาวะรวมตัวแบบลุ่ม ๆ คน ๆ เขาพยายามควบคุมคำพูด และการกระทำให้อยู่ในร่องในรอยที่พระอาจารย์กำหนดไว้ถึงที่สุดแล้ว แต่ก็ไม่วายมีเรื่องรุงรังใจ ก่อนนิรณัจด์ขวางความก้าวหน้าในสมาธิจนได้ ในเมื่อยังต้องคลุกคลีอยู่กับหมู่คนที่ต้องการปลดภาระบนบ่าของตนไปไว้บนบ่าคนอื่น

เคยลองเอาอ่อนมางอด้วยพลังจิตดูอีก แต่ก็ไม้อาจรวมกลุ่มพลังให้เป็นปึกแผ่นได้เลย ทำทางเขาจะได้เป็นผู้วิเศษแค่คนเดียวเท่านั้นละกระมัง? ได้แต่เก็บซ่อนไว้ในตัวเฝ้าหวัดเพียงอย่างเดียว และคงไม่อาจนำไปโฆษณาว่านั่นเป็นผลของพลังจิต เพราะทุกคนที่ได้ยินจะหัวเราะก๊ากและบอกว่ามันเป็นพลังมือต่างหาก

การรวมจิตส่วนใหญ่อยู่ในขั้นขนิภิกสมาธิ จะถึงอุปจารสมาธิบ้างก็แบบเปิบ ๆ ที่จะประคองรักษาสภาวะให้แนบแน่นนับชั่วโมยังเป็นสิ่งไกลเกินเอื้อม จึงกระวนกระวายนิด ๆ ว่าเท่าที่ทำได้นี่หลวงคาเขวนท่านพอใจแล้วหรือยัง

ชายหนุ่มหวังไว้มากเหลือเกินเรื่องพิสูจน์ภพชาติ ไม่อาจทราบว่าจะพระอาจารย์ท่านจะสอนแบบไหน หรือมีวิธีการพิสดารประการใดในอันที่จะเปิดหูเปิดตาเขา มีแต่ความมั่นใจอย่างเดียวว่าท่านต้องทำตามที่ได้รับปากได้แน่ ตัวเขาเองเท่านั้นแหละมีปัญญาทำจิตให้ถึงระดับที่ท่านกะเกณฑ์เป็นเงื่อนไขไว้หรือไม่

ถึงกำหนดวัน เกาทันท์ตื่นนอนตอนตีสามด้วยความวิตกอยู่ลึก ๆ ลองนั่งสมาธิอีกครั้งก่อนจะไปพบพระอาจารย์ ครงรอไม่ไหว หากท่านบอกว่าจะต้องปฏิบัติให้ได้ดีกว่านี้ ซึ่งอย่างต่ำ ๆ ก็ต้องรอไปอีกอาทิตย์หนึ่ง อย่างว่าแต่อาทิตย์หนึ่งเลย พຽງนี้เขาก็ขาดใจเสียก่อนแล้ว

ทำสมาธิได้ผล มีความอึดอปปอดประมาณ สำนวญดูความเป็นไปและประเมินความก้าวหน้าถึงขั้นนี้ ก็ได้ความว่าตนสามารถทำจิตให้ถึงอุปรการสมาธิอย่างอ่อน ๆ ในช่วงกำหนดลมประมาณห้าสิบครั้ง ซึ่งนับว่าดีกว่าวันแรก ๆ ซึ่งต้องใช้ช่วงลมอย่างต่ำกว่าร้อยหรือสองร้อยครั้ง เสียตรงที่หน้าภาวะหนักแน่นแห่งจิตอันเอบอบปิติสุขสันหลามนั้น ได้ราวสามสิบช่วงลมก็สลายแรงดังคูดลง และยากจะเอากลับมาใหม่

อีกอย่างที่น่าเป็นความก้าวหน้าคือการมีสติควบคุมนิมิตได้มั่นคง เมื่อเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะจิต ปราศจากความมึนงงและนิมิตบิดเบี้ยวทั้งปวง สามารถคิดตามวิถีจิตไปตลอดสายโดยไม่คลาดเคลื่อน หน่วงชืดแต่ลมหายใจเป็นสรณะอย่างเหนียวแน่น ด้วยความสังเกตรู้ถึงความสม่ำเสมอของการเห็นอารมณ์คือปัจจัยหลักในการรักษาภาวให้คงที่

อาบน้ำล้างหน้าอย่างดี อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด เขาพยายามอย่างดีที่สุดแล้ว หากพระอาจารย์ท่านยังไม่พอใจก็สุดวิสัยจะทำประการใดให้ดีขึ้นกว่านี้

แนวซื้อดอกไม้รูปเทียนและข้าวถุงกับอาหารแห้งที่ตลาดใกล้ซอยบ้านปุชนะ เพิ่งเกือบหกโมงเท่านั้น หวังว่าจะได้ใส่บาตรเช้าสักที ครั้งสุดท้ายที่ใส่บาตรพระนานเท่าไรก็ลืมไปแล้ว วันนี้กำลังสดชื่นและอยากได้ฤกษ์ยาม จึงตั้งใจจะไปดักขบวนพระแถวหน้าวัดเลขที่เดียว

ชาวบ้านแถวนั้นตั้งโต๊ะเตรียมใส่บาตรกันแทบจะหลังวันหลัง เดียวนี้หาชาวบ้านรอทำบุญกันเป็นทิวแถวได้ยากแล้ว มีแต่ที่ต่างจังหวัดซึ่งก็เริ่มร่อยหรอเช่นเดียวกับในกรุงเทพฯ

ดีใจจนบอกไม่ถูก เมื่อผ่านหน้าบ้านปุชนะเห็นใครคนหนึ่งยื่นรอยใส่บาตรเช่นเดียวกับชาวบ้านละแวกเดียวกัน เกาทัณฑ์เปลี่ยนความตั้งใจจะไปรอขบวนพระถึงหน้าวัดทันที จอดรถไว้ได้ร่มไม้ของอีกฝั่งถนนแล้วเปิดประตูลงมา

"สวัสดิ์สะแพ"

เขาก็กมาจากอีกฝั่ง หญิงสาวยิ้มให้

"คะ สวัสดิ์"

"ขออาศัยโต๊ะวางของด้วยคนนะ"

แหม่ชื่นเหมือนงานรื่นเริงตามเทศกาล มีผู้คนมากมายรอคอยทำบุญ แม้ห่างกัน ก็ร่วมบรรยากาศเดียวกัน เป็นเช้าที่อากาศดูโปร่งโล่งเย็นสบายไปทั่วฟ้า เกาทัณฑ์เปิดประตูคอนหลังและเดินข้ามถนน นำเครื่องของไปวางบนโต๊ะหน้าหญิงสาวอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

"ปูตินหรือยัง?"

"ตื่นตั้งแต่ก่อนตีสี่ทุกเช้าแหละคะ แต่ท่านจะลุกขึ้นมานั่งทำสมาธิไปจนถึงเจ็ดโมงเป็นอย่างต่ำ"

"ไอ้โฮ นั่งเก่งนะสะ...แล้วท่านไม่มาใส่บาตรกับแพบ้างหรือ?"

"เลือกเฉพาะวันพระนะคะ"

"แพลงทำเป็นประจำทุกเช้าเลยสินะ?"

"แค่เกือบเท่านั้น บางวันก็ตื่นสาย หรือต้องทำธุระอื่นเหมือนกัน"

"สั่งสมบุญไว้เยอะน่าดูเลย"

เขากล่าวชื่นชมด้วยน้ำเสียงแจ่มใส

"ไม่เท่าไรหรอก ต้องคุณยายคนนั้นสิคะ"

หล่อนหันหน้าไปทางหน้าบ้านติดกันขวามือ ชายหนุ่มมองตามและเห็นคุณยายผมขาวใส่แว่น รูปร่างอ้วนท้วน นั่งประจำที่เตรียมใส่บาตร ล้อมรอบไปด้วยเด็กสาวผู้เป็นบริวารคอยช่วย หลายคนในกลุ่มนั้นเมียงมองมาทางเขาและแพทรีเช่นกัน

"เชื่อกันไหม ท่านใส่บาตรตั้งสามสิบกว่าปีไม่เคยขาดสักวัน ต่อให้เจ็บไข้ได้ป่วยขนาดไหนก็ให้เด็กเข็นรถออกมาดูคนอื่นใส่บาตรแทนใกล้ๆ"

เกาทัณฑ์อึ้ง คนปกติที่โหนทำได้ถึงปานนั้น สามสิบปีไม่ขาดสักวัน!

"ต้องมีอะไรเป็นแรงบันดาลใจแน่เลยใช่ไหมคะ?"

"สามมีคุณยายเสียดังแต่ยังอยู่ในวัยกลางคนนะค่ะ ก่อนเสียดังสัญญากันต่อหน้าพระพุทธรูปไว้ว่าถ้าใครตายก่อนจะมากบอกอีกฝ่ายว่าไปอยู่ที่ไหน สัมปราชญ์มีจริงหรือไม่ แล้ววันหนึ่งท่านก็เห็นสามมีมาหาในฝัน ฉายราศีสวรรค์คงงามมาก บอกว่าตอนนี้อยู่เบื้องบนมีความสุขสบายเหลือล้น ถ้าอยากมาอยู่ด้วยก็หมั่นทำบุญสุนทานให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ทำแล้วก็ย้ายธรรมาฐานมาอยู่ร่วมกันข้างบน นับแต่นั้นมาชีวิตของท่านก็ประกอบแต่งานบุญ เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสารพัดพิธี เห็นอย่างนี้เสียดังแจ่มใสมากเลยนะค่ะ"

เกาทัณฑ์ฟังเพลิน แก้วเสียงหล่อนเหมือนเครื่องดนตรีสักชิ้นที่เล่นยาวแล้วเปลี่ยนอารมณ์คนฟังให้เป็นกุศลได้อย่างน่าอัศจรรย์ใจ

"คนใจบุญอยู่บ้านติดกันอย่างนี้ก็ยังดีสิคะ แพลงสนิทกับแก่มากนะ"

"ก็เหมือนญาติผู้ใหญ่แหละค่ะ"

พระองค์แรกเดินมาถึงบ้านคุณยาย แพทรีรีบถอดรองเท้าเตรียม เกาทัณฑ์เห็นหล่อนทำอย่างนั้นก็ชักงอจะงะไป เขาใส่คัทชูมา ถัดออกก็เกรงถุงเท้าจะเป็นอัน จึงตัดสินใจใช้วิธีถอดแล้วเหยียบไปบนรองเท้าตัวเอง ซึ่งแพทรีก็มลงมาเห็นแล้วก็ยิ้มขัน

"ผมทำผิดหรือคะ?"

ชายหนุ่มเลิกคิ้วถามด้วยความร้อนตัวกลัวเป็นเท็น

"ท่านให้ถอดรองเท้าเพราะไม่อยากให้เรายืนสูงกว่าพระซึ่งยืนเท้าเปล่าล่ะค่ะ คุณทำแบบนี้ใส่อย่างเดิมจะดีกว่า"

"อ้าว! เหรอคะ นี่ก็ถอดแสดงความเคารพ"

หญิงสาวหัวเราะชนิดหนึ่ง ก่อนสำรวมสงบ เกาทัณฑ์ตัดใจยอมให้ถูกทำเป็นอนิน ก้าวออกมายืนบนพื้นเต็ม ๆ ฝ่าเท้า แล้วก็เกิดความรู้สึกว่ายอมเป็นเพื่อนเพื่องานบุญนี้ อิ่มใจแปลก ๆ เลิกเป็นหนุ่มสำรอกแล้วถูกทำสกปรกได้โดยไม่ต้องฝืน

เกาทัณฑ์คู้หน้าพระองค์นั้น ทำทางมีอายุแล้วพอควร ท่วงทีเดินเหินดูมีสติสำรวมน่าเลื่อมใส ไม่ช้าไม่เร็วและก้มมองต่ำอยู่ตลอดเวลาอย่างมีสมณสาธูปอันงาม ต่างกับพระกรงทั่วไปที่ชอบเดินท้อม ๆ อย่างคู้ชินกับวิธีเดินสมัยเป็นฆราวาส ท่านคงอยู่ที่วัดทางนฤพานนั่นเองจึงมีราศีความเป็นพระฉายให้เห็นเช่นนี้

"นิมนต์ด้วยครับ"

เกาทัณฑ์แสดงความรู้ออกมาหน่อย ธิบซึ่งส่งเสียงนิมนต์พระตั้งแต่ท่านเพิ่งปิดบาตรจากบ้านคุณชายราวกับเกรงว่าช้าไปจะต้องให้แพตรีเป็นฝ่ายใช้เสียง หญิงสาวเบือนหน้าไปซ่อนอ้อมทางอื่น พวกเด็กหน้าบ้าน โนนปิดปากหัวเราะกันกึกกักและมองมาเขาด้วยประกายขัน

เมื่อหลวงพ่อกำลังและเลิกชายจิวรแจ่มฝา แพตรีตักข้าวในขันด้วยทัพพี ขึ้นใส่ลงไปในลูกบาตรซึ่งกำลังอวลไอข้าวกรุ่นของญาติโยมคนก่อน ๆ ภาพที่เห็นและกลิ่นที่ได้รับกับบรรยากาศรอบข้างทำให้ชายหนุ่มมีจิตใจสบายเป็นกุศลยิ่ง มันเป็นกลิ่นไอการทำบุญที่ชาวกรุงใจกลางเมืองทั่วไปเห็นทีจะสัมผัสได้ยาก เมื่อถึงคราวเขา เกาทัณฑ์นำดูอาหารส่วนของตนวางบนฝาบาตรที่ท่านหงายรับแล้วพนมมือไหว้

แพตรีวางขันข้าวลงบนโต๊ะ ขอบกายลงคุกเข่าพนมมืออย่างรู้ว่าองค์นี้ท่านสวดศัพท์สิ้น ๆ ให้เสมอ เกาทัณฑ์รับทำตาม เขาได้ทำบุญร่วมกับหล่อนอีกแล้ว

"พระที่บิณฑบาตแถวนี้มาจากวัดทางนฤพานแห่งเดียวหรือเปล่านะแพ?"

ชายหนุ่มถามเมื่อหลวงพ่อกำลังเดินจากไปและต่างลุกขึ้นขึ้น

"ใช่ค่ะ แห่งเดียว"

"เป็นวาสนาของชาวบ้านแถวนี้ นะ ได้ทำบุญกับพระแท้ แพร้วใหม่ เวลาที่ผมรู้สึกว่าจะจิตใจเป็นกุศลมาก ๆ อย่างนี้ ไครมาพูดเรื่องสวรรค์ให้ฟังนี่มัน ไน้มเอียงไปเชื่อได้ง่าย ๆ เลย"

หญิงสาวพยักหน้า แล้วเขาจะเข้าใจเองว่าจิตชนิดที่เป็นตัวสร้างสวรรค์ย่อมให้กลิ่นอายสวรรค์ในตัวเอง อย่าพักต้องรอให้ใครพูดถึงเลย มันเกิดความรู้สึกขึ้นมากลางใจ ได้อยู่ตรงนั้นแล้ว

"แพ"

"คะ?"

"รู้ไหมทุกครั้งที่ผมทำบุญร่วมกับคุณ ผมอธิษฐานว่ายังไง"

หล่อนสงบคำ สายลมระลอกน้อยรำเพยผ่าน เกาทัณฑ์กล่าวต่อโดยไม่เหลียวมา

"ผมขอให้มีโอกาสร่วมทำบุญกับแพตตลอดไป ยังไม่รู้หรือว่าชาติหน้ามีจริงหรือเปล่า แต่ถ้ามี คำว่าตลอดไปของผมก็ขอจองเอาทุกภพทุกชาติสืบไปตราบนานเราสองคนเข้าถึงพระนิพพาน"

แพตริยังสงบเป็นปกติ เกาทัณฑ์ยกมือพนมจรดหน้าผาก กระแสใจที่แผ่จากร่างนึ่งนั้นอ่อนโยนทว่าหนักแน่นนัก นำเปลวที่เสถียรมีสายลมกรูกริวเกิดขึ้นในบัดดล ทำให้กลุ่มผมและชายกระโปรงของแพตริพลิวไสวตามแรง หึงสาวนึ่งสงบดุจเดิม แต่ริมฝีปากค่อย ๆ สยายออกเป็นรอยยิ้มงามละมุน ซึ่งในเวลาต่อมาเมื่อเกาทัณฑ์หันมาเห็น ก็รู้สึกในชั่วขณะนั้นว่าแพตริสวยเกินจริงราวกับไม่ใช่มนุษย์

บทที่ ๑๑ อดีตชาติ

ที่นั่นเป็นชายหาดเปลี่ยวร้างของจังหวัดทางตะวันออกแห่งหนึ่ง ห่างไกลจากแหล่งชุมชนมาหลายกิโลเมตร ด้านหลังเป็นภูเขาเตี้ย ด้านหน้าแผ่กว้างด้วยแผ่นดินน้ำตลกลูกหลูกตาจขอบฟ้าละลือลิว ไม่เห็นอะไรนอกจากคลื่นน้ำเลยแม้แต่เรือหาปลาเล็ก ๆ สักลำ

ลมทะเลยามเช้าพัดฉิว อากาศเย็นสดชื่นและมีกลิ่นหอมระรวยของน้ำเค็ม มติเปิดกระโจมฝ้าม่อออกมาขึ้นรับลมบริสุทธิ์ด้วยความเบิกบานเป็นสุข เขารักสถานที่เช่นนี้ ชอบมาอยู่ตามลำพังอย่างนี้ มันทำให้รู้สึกเหมือนเป็นสิ่งมีชีวิตเดียวในโลก และคล้ายทะเลกับลูกเขาทั้งหมดเป็นบ้าน

บรรยาคาเป็นสัปปายะเหมาะแก่การแสวงวิเวกตามอชัชยาศัย เขามาถึงที่นี่ช่วงเย็นวาน รับลมชมดาวอ้อมเอามาแล้วหนึ่งคืน

เด็กหนุ่มเงยหน้าดูเมฆขาวที่ลอยสูงนิ่ง ส่งใจขึ้นไปเนาสนิทอยู่บนนั้นเป็นครู ก่อนจะลดตาลงทอดมองระนาบขอบฟ้าเหยียดยาวสุดทางตา เงยหูฟังเสียงระลอกคลื่นกระทบฝั่งอ่อนโยน อารมณ์สงบและคลื่นความคิดราบคาบดุจเดียวกับพื้นทะเลยามนี้ นับเป็นการตื่นเข้ามาพบกับสิ่งวางจิตอันเป็นสันติ ชวนใจให้คล้อยเงียบและใฝ่ความเป็นนิรันดร์แห่งอิสรภาพตามกัน

เคยคิดอยากอยู่คนเดียวเช่นนี้ตลอดไป แต่รู้ว่าทำไม่ได้ ทั้งส่วนดีส่วนลึกของจิตใจยังเต็มไปด้วยห่วง เกือบกล่นไปด้วยความพะวง

ช็อคกลางแขนรับลม สุดหายใจเต็มปอด อยากรู้นกนางนวลที่สามารถกระพือปีกทะยานขึ้นฟ้ากว้าง แต่ปีกลอยละล่องในอากาศเบื้องสูง ก็มลงที่ชนาทักษิณภาพเบื้องล่างกว้างละลานตา ใจหมดหวัง หมดพันธะ ไร้เขตจำกัดมาขวางทางไป

หอบลมทะเลปะทะหน้าและเรือนกายต่อเนื่องกันเป็นเวลานานก่อนจะหยุดลงครู่หนึ่ง เขาชอบให้โสร่งขาวและเสื้อหลวมบนร่างปลิวลม มันทำให้รู้สึกเหมือนตัวเองเป็นนักบุญอิสระที่แสวงสัจธรรมไปในโลกกว้าง มีแต่เครื่องนุ่งห่มมอซอดคิดตัวซุดเดียว ปราศจากพันธนาการปรุงแต่งอื่นใดครึ่งกายใจ

เด็กหนุ่มลืมตาและค่อย ๆ ก้าวเดินเท้าเปล่าไปบนทรายนุ่ม ที่นี้ไม่ใช่หาดสวยขนาดชกน่านมุษย์มาทำลายความสวยของมัน ทว่าเป็นหาดที่มีเสน่ห์สำหรับเขา เสน่ห์นั้นคือความ ไม่มีอะไรนอกจากธรรมชาติบริสุทธิ์คู่จโลกเพิ่งถูกสร้าง และยังไม่มียังมีชีวิตใดอุบัติขึ้นแม้แต่ชนิดเดียว

ร่างผ่ายผอมลุ่มเดินไปเรื่อยอย่างคนมีเวลาทั้งหมดให้กับอิสรภาพและความโดดเดี่ยวว่างวาย กระทั่งถึงจุดหนึ่งที่สติตื่นพร้อมและนึกอยากเปิดประสาทเสพรสแห่งทะเลให้เต็มที่ จึงหยุดเดินลงนั่งวางขาขวาซ้อนขาซ้าย สองมือวางลงบนเข่าแต่ละข้าง พริ้มตาปิดเฉยเตรียมเปลี่ยนสภาวะจิตให้เปิดรับผัสสะอย่างบริบูรณ์

ตัดการผูกพันกับประสาทตาได้ฉับพลัน เห็นสัจฐานของกายภายใน เลื่อนฐานความรู้ไปจับที่ความเคลื่อนไหวของลมหายใจ จิตผืนหนึ่งด้วยความชำนาญ สามารถกำหนดกณิกนิมิตเหยียดยาวเข้มชัดของสายลมหายใจ เกิดภาวะสว่างนวลทันทีคล้ายจุดไฟติดอย่างรวดเร็วด้วยเชื้อดี

ทุกอย่างเกือบเป็นไปโดยอัตโนมัติ ทั้งความเคลื่อนไหวทางกายเพื่อตั้งลมเป็นสายยาวสม่ำเสมอ และทั้งวิธีวางจิตกำหนดกณิกหน่วงนิมิตให้คมชัดไม่คลาดเคลื่อน ด้วยเพราะปฏิบัติภาวนามาเป็นเวลาหลายปีจนเกิดความเคยชินและสัญชาตญาณทางสมาธิ ประกอบกับกำลังจิตที่ค่อนข้างอยู่ตัวทรงคุณภาพ ปลอดโปร่งด้วยสภาพแวดล้อมจึงจัดในปัจจุบันขณะ

แม้เสียการทรงตัววูบไหวให้กลุ่มความคิดที่ก่อตัวขึ้นมาบ้างในช่วงแรก กลุ่มความคิดนั้นก็ปรากฏเป็นส่วนเกินอยู่ในความรับรู้ คล้ายหมอกควันที่จางหายไปอย่างรวดเร็วเมื่อสามารถตรึงนิมิตลมและสัญญาณแห่งกายอันเป็นจุดผ่านลมให้ทรงนิ่งต่อเนื่องครู่เดียว

กระแสซุสแผ่ตัวออกกว้างไปในเขตโล่งรอบกาย อากาศขยายหน้าท้องจึงลมเข้าและการเห็นสายลมรีผ่านโพรงจมูกลงสู่ทรวงอกเป็นเสมือนแรงดึงดูดกระแสดึงอันทรงพลัง ความที่จิตละเอียดและติดตามการเดินทางของลมเข้าสู่โพรงว่างในเรือนกาย ทำให้เห็นกายทั่วพร้อมคล้ายสัมผัสตามองออกมาจากภายใน ดูกระตุกฉาบเนียนคล้ายร่างหุ่นกระบอกไร้ชีวิต ดำรงอยู่เพียงเพื่อเป็นที่ตั้งของการรับรู้หนึ่งเลข หมดสภาพตัวตนที่เคียดขี้ขณะลึบดอย่างสิ้นเชิง

ฟังเสียงคลื่นซะเซาทรายเประเปรียะ ประสาทหูที่เปิดรับเสียงเพิ่มประสิทธิภาพจากการขยายผลของจิตทำให้คลื่นทะเลฟังแปลกกว่าปกติ ทั้งชัดเจน ทั้งเก็บเสียงไกลไกลได้ครบถ้วนพร้อมกัน และมีมิติลึกลงไปกว่าการได้ยินตามธรรมดา นั่นคือการเข้าถึงมิติแห่งความจริง ความเคลื่อนไหว ความแปรสภาพอยู่ตลอดเวลา รายละเอียดทั้งหมดที่ธรรมชาติส่งเสียงคุยกับเขาถูกเก็บเกี่ยวเข้าสู่ความรับรู้อย่างสมบูรณ์

เมื่อว่างจากความรู้สึกในตัวตน กับจับถนัดชัดเจนทั้งกลุ่มลมเข้าออกและเสียงดนตรีแห่งแผ่นน้ำ มติก็แยกภาคตัวรู้ออกไปอีกชั้น กำหนดดูความเป็นภายในองคั่น เห็นคลุมทั่วเป็นแท่งเดียว เกิดนิมิตภายในเหมือนภายในวัดดูรับผัสสะก้อนหนึ่ง ประดิษฐานอยู่บนพื้นทรายนุ่ม รับแรงลมปะทะส่วนต่างๆ แน่นิ่งตามอาการของจิตที่ครองกายอยู่

พิจารณาธาตุทีละส่วน เริ่มต้นที่ศีรษะ เห็นว่าการรับรู้เสียงเกิดขึ้นที่ร่องรูในแอ่งกลางใบหู มันเปิดรับคลื่นเสียงจากรอบทิศทั้งไกลใกล้และไกล ทั้งค่อยและดัง โดยมีแหล่งรับเสียงจริงลึกลงไปไม่มากจากร่องรูนั้น

มติกำหนดหมายทันทีที่รู้ตำแหน่งแก้วหูอันเป็นต้นแหล่งรับเสียง เห็นสักแต่เป็นเพียงอายตนะในการฟัง ไม่ใช่ตัวตน ไม่มีชื่อ ไม่มีโคตร ไม่มีใครครอบครอง ถือกำเนิดขึ้นมาเมื่อเกือบยี่สิบปีก่อน และกำลังจะแตกดับไปในเวลาอันสั้น โดยไม่อาจพยากรณ์วันเดือนปี

ขณะแห่งความรับรู้เช่นนั้น เหมือนเหลือเพียงคู่ประสาทหูล่องนึ่งในอากาศว่าง ไร้หน้าตา ไร้สำนึกแบบบุคคลผู้ได้ยิน ได้ฟัง เสียงธรรมชาติ มีแต่จิตโปร่งใสดำรงรู้อยู่ในความกว้างโล่งรอบด้าน

นานเป็นครู่ใหญ่ จิตเลื่อนระดับความรู้ขยายตัวลึกลงอีกชั้น เห็นล่างลงไปเป็นกายที่ทรงตั้งอยู่ได้ด้วยกระดูกสันหลังเป็นข้อ ๆ มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น แต่สามารถสัมผัสรู้จากความนิ่งใสของจิตระดับอุปจารสมาธิ สำเนียงทราบดีว่ากายประกอบด้วยซี่โครงและระยางยื่นออกไปเป็นส่วนแขนขามือเท้า โครงกระดูกนั้นห่อหุ้มด้วยเลือดเนื้อสกรปรก ยามใดที่ลมทะเลหยุด ก็จะมีสติถึงความเหนียวตัวเพราะคราบโคลที่มิได้รับการชำระล้างจากน้ำจืด

กายเป็นแค่สุสานเก็บศพสัตว์และพืชผักนานาชนิด ตั้งอยู่เพื่อรับรู้ผัสสะร้อนเย็นอ่อนแข็งชั่วเวลาช่วงหนึ่ง ไม่นานร่างนี้จะลงวางเหยียดยาวไร้ลมหายใจ ยิ่งเปื่อยยิ่งหาชื่อเรียกไม่ถูกว่าเป็นใคร หรือกระทั่งเป็นอะไร มีรูปทรงสัญญาณแบบไหน

แล้วกลับไปกำหนดลมใหม่อีกรอบ คราวนี้ฟังความละเอียดซึบยาว เพื่อประจุพลังให้เกิดภาวะทรงตัวแน่นขึ้น สว่างไสวและรู้เท่าทั่วพร้อมกว่าเดิม เหมือนสร้างศูนย์กลางอันใหญ่ครอบกายขึ้นมาควบคุมภาครู้ที่กำลังจะแตกแขนงไปต่าง ๆ

ด้วยความระวังประคองดวงนั่งหนักแน่นไว้นั้น มติฟังรู้แบ่งจิตเป็นสองภาค ภาคหนึ่งตรึงนิมิตภายในไว้ไม่ให้คลาดเคลื่อน อีกภาคหนึ่งตามอาการเปิดเปลือกตาขึ้นแซมซ้า รับรู้แสงสีที่กระทบจักขุประสาทอย่างมีสติ เท่าทันว่าอย่างนั้นสี อย่างนั้นวัตถุ หน่วยตรึงภาพเบื้องหน้าเต็มจอทั้งหลักและรองสุดแนวกว้างลึก เมื่อได้ภาพเต็มที่ก็เห็นเป็นท้องทะเลอันเดิม แต่ชัดใหญ่กระจ่างตาแปลกไปกว่าเก่า

คงเหลือแต่การเห็นแผ่นน้ำเท่านั้นดำรงอยู่ หากตัดสัญญาทางภาษาไม่เรียกว่า ‘ทะเล’ เสียอย่างเดียว ก็ไม่มีอะไรเหลือให้หมาย
จำนออกจากความเคลื่อนไหวของธาตุน้ำก่อนมหิมาในแอ่งใหญ่ เหนือน้ำมีธาตุลมแปรทิศไปมา สูงขึ้นไปเป็นอากาศดุจเว้งว่างกว้างไกล

แก้วตาทำหน้าที่ของมันไป แผ่นน้ำกว้างก็ดำรงอยู่ของมันไป ปราศจากตัวตนที่ฝั่งนี้และฝั่งโน้น ทุกอย่างอยู่ในสภาพธรรมดา
ดั้งเดิม ในมิติสำนึกรู้สึกที่แตกต่าง ไปจากยามมีตัวตนประกอบ เมื่อจิตเปลี่ยน โลกก็เปลี่ยนตามได้เช่นนี้เอง

รู้เห็นครอบคลุมกว้างไกลและคมชัดดุจเหยี่ยวที่มีพรสวรรค์ในการเห็นล้าลึก ศูนย์กลางสติตั้งนิ่งท่ามกลางความเคลื่อนไหว
แห่งภาพและเสียงละเอียดพิถี

ธรรมตรงหน้ามีอยู่ เมื่อตาประจวบเข้ากับเห็นเป็นรูปคลื่นน้ำ เมื่อหูประจวบเข้ากับได้ยินเป็นเสียงคลื่นลม เมื่อจมูกประจวบเข้ากับ
ได้กลิ่นเป็นไอน้ำเค็ม เมื่อกายประจวบเข้ากับสัมผัสสัมผัสเป็นลมร่าเริงและกลุ่มเมฆทรายมหาศาล

สักแต่เห็น สักแต่ได้ยิน สักแต่ได้กลิ่น สักแต่สัมผัส ปราศจากตัวตนผู้ครองผัสสะทั้งหมด

เนิ่นนานในช่วงจำกัณหนึ่งของศักยภาพความทรงจำแห่งจิต ท่ามกลางความเคลื่อนไหวแปรรูปไปของมหารธรรม เมื่อจิตเสียดล
ไม่อาจทรงนิมิตภายในให้คงที่ ลีลาธรรมชาติก็ดำเนินไป คล้ายน้ำแข็งที่ถูกความร้อนไม่อาจทรงตัว เหลวละลายกลายเป็นสายน้ำ พอทำนบ
สมาธิฟังลง ดวงจิตก็ก่อกระแสความคิดหลังไหลออกมาในที่สุด

ภาษาจิตดั้งเดิมนั้นมีแต่ความเจียบรรู สมาธิเฉียดฉานมีความเข้าใจลึกความเจียรรูชนิดนั้น เมื่อภาษาคิด ภาษาพูดปรากฏขึ้นในหัว
ก็กลายเป็นเสียงดังฟังชัด ดูประหลาด และเห็นว่ากลุ่มความคิดไม่ใช่เสียงของตัวเอง เหมือนเสียงที่ลอยขึ้นมาโดยปราศจากคนพูดในห้อง
อันว่างวาย และคล้ายภาษาต่างดาวที่ต้องนึกคำแปลกันใหม่หมด

มติดเกิดความเห็นเช่นนั้นด้วยเคยฝึกพิจารณากลุ่มความคิดมาก่อน คือฝึกมองกระแสความคิดเป็นเพียงระลอกกระเพื่อมไหวที่
เกิดขึ้นเมื่อจิตเสียดลจากการตั้งนิ่ง ความกระเพื่อมไหวนี้เองแปรสัญญาเป็นความกำหนดหมาย กลายเป็นอุปาทานสำคัญไปว่าเรามีผู้คิด
มีเราผู้ครองกาย โดยที่เนื้อแท้แล้วคลื่นความคิดก็เหมือนคลื่นทะเลที่แปรรูปไปเรื่อย ๆ หากตัวตนติดตามความปรวนแปรตลอดเวลานั้น
ไม่ได้เลย

ความคิดเป็นสิ่งไร้รูป ก่อตัวลึกลับเหมือนหมอกควัน ไร้เงา ทว่าความสมมัตว์ไร้นั้นเองที่สร้างความรู้สึกในตัวคนอย่างแจ่ม
ชัดขึ้นมา เมื่อตัวตนแจ่มชัด ดวงรู้ธรรมตามจริงก็เลื่อนพรวดตามลำดับ

มติดะพรินดาที่หนึ่ง ค่อย ๆ ลุกขึ้นยืนด้วยความรู้สึกกำลังระหว่างโลกของเรามีตัวตนกับโลกของธรรมชาติบริสุทธิ์ที่เพิ่ง
ประจักษ์ กระแสความคิดดำเนินไปตามครรลองที่เคยมีเคยเป็น แล้วจังหวะหนึ่งโลกของตัวตนก็เข้าครอบงำดวงจิตไว้ทั้งหมดเมื่อเกิด
ความรู้สึกหิวขึ้นในช่องท้อง มีความแห้งอยากเกิดขึ้นที่นั่น สติที่ตั้งถูกปล่อยหลุดไปง่าย ๆ เพราะไม่เคยผ่านการฝึกชนิดสมบุกสมบันเยี่ยง
พระรุคังค์ผู้หมดอาลัยกับร่างกายและความเป็นมนุษย์

เคลื่อนตัวไปตามวิถีทางที่ควรจะเป็น เดินกลับจุดพักแรม เข้าไปหยิบเสบียงในกระโจมผ้ามุ้งแล้วออกมานั่งทานเจียบ ๆ ทอดมองดูโพ้นฟ้า
เบื้องไกลไปด้วย

กระแสนั้นดาจะยังแรงด้วยพลังสติอันเป็นเศษสมาธิ ใจว่างเฉยเหมือนอากาศธาตุ แต่เมื่อขมบึงคดผู้ท้องที่ละขึ้น ทีละก้อนโดยปราศจาก
การกำหนดจิตตาม ความคิดอันคุ้นเคยก็ผุดพวยขึ้นมาเป็นระลอก

คิดถึงแพตรีขึ้นมาจาง ๆ แต่พอเท่านั้นว่าเป็นเหตุแห่งความกระวนกระวาย ก็ใช้ธารปีติแห่งอารมณ์วิเวกที่ยังเอ่ออยู่เต็มอกหลั่งลงดับความคิดถึงชนิดนั้นเสียได้ง่าย ๆ

ความนิ่งดำเนินไป แต่ก็กลับแปรเป็นความคิดถึงหล่อนขึ้นมาอีก จะตัดใจซ้ำก็ชักนึกก็เกียด ก็หล่อนมิใช่หรือที่ทำให้หนักอึ้งยากปลึกค้ำวมาไกลๆอย่างนี้ ทั้งที่เพิ่งกลับจากค่ายพัฒนาชนบทได้ชั่ววูบประเดี๋ยวประด๋าว

ยังนึกเสียใจที่ประกาศความในผ่านภพสีน้ามันเมื่อวันก่อน สัมผัสสภาพแปรปรองแปลก เจื่อนจืดลงอย่างน่าใจหาย คู่ออกว่าหล่อนฝันยิ้ม ฝันพูด และพยายามทำให้ทุกอย่างดูคล้ายปกติ แต่แค่แววกังวลที่ฉายออกมายามสบตากัน ก็รู้ไปถึงไหนแล้วว่าแพตรีกำลังลำบากใจ เขากับหล่อนสนิทกันยิ่งกว่าพี่น้อง ยิ่งกว่าเพื่อน กล้าพูดกล้าเล่าทุกเรื่อง แล้วจู่ ๆ วันหนึ่งทุกอย่างก็กลับหัวกลับหาง เมื่อน้องชายหรือเพื่อนสนิทคนหนึ่งเฝ้าให้ทราบว่ายากเปลี่ยนชนิดของความสัมพันธ์เสียที

ยังใจแพตรีได้จะแจ้งเช่นเดียวกับคูใจตนเอง ยกเว้นเรื่องนี้ หากให้ปรับฐานะมาเป็นคนรัก รอคองเรือนกัน หล่อนจะว่าอย่างไร เราไม่ได้เลย เท่าที่รู้คือตลอดมาเขาเป็นคนเดียวที่ได้รับความไว้นับถือใจ เป็นคนเดียวที่สนิทขนาดเคยให้นอนเฝ้าเมื่อครั้งหล่อนเป็นไข้หวัดใหญ่

เขาอาจเป็นได้แก่น้องชาย เดินไปไหนมาไหนกับหล่อนแล้วถ้าผ่านกระจกเงาก็ขำเลืองรู้ว่าไม่ใช่คู่ที่ควรกัน แต่มติถือว่าภาวะโดดเดี่ยว ไร้ที่พึ่งพาในระยะยาวของหล่อน นับเป็นปัญหาที่คนสนิทเช่นเขามิสิทธิ์แจ้งความจำนงขอยู่เคียงข้าง ถึงแม้ไม่อาจเป็นฝ่ายเลี้ยงดูให้สุขกายสบายใจอย่างชายผู้มั่งมีจะสามารถทำ ก็ขอเป็นคนที่จะไม่หายหน้าไปไหนในเวลาหล่อนต้องการใครสักคนช่วยจัดวางสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันให้เขาที่เข้าทาง

เคยถามหล่อนซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่าไม่พอใจใครบ้างหรือ หลายรายที่เข้ามาตีสอนก็ออกพร้อมทั้งรูปสมบัติคุณสมบัติ แพตรีปฏิเสธมาโดยตลอด บอกอย่างเดียวว่าอึดอัดเมื่อต้องอยู่กับคนที่จิตใจไม่นิ่ง จะชายหรือหญิงก็ตามที

สรุปแล้วคือพูดด้วยปากว่าไม่ยากอยู่กับใคร แต่บอกผ่านการกระทำว่าพึงใจเพียงพอจะใกล้ชิดกับเขาได้?

และหล่อนก็บอกเขาเสมอว่าเป็นเรื่อง โชคดี ถ้ามีใครสักคนพูดคุยกับเราได้โดยปราศจากการฝืนใจ มติทราบว่ามันคือการบอกว่าเขาคือความ โชคดีของหล่อน

ครั้งสุดท้ายที่พบกัน มติชวนหล่อนไปซื้อของถวายสังฆทานในวันเกิดของเขา ทุกอย่างปกติและเป็นไปด้วยดีเหมือนเคย ยกเว้นบัตรอวยพรวันเกิดที่ทำให้เขาต้องระเห็จมานั่งมองฟ้าเงียบ ๆ อยู่เฉยนี้

สุขสันต์วันเกิดนะน้องรัก

ปีนี้นี้ก็อยากเจ้าบทเจ้ากลอนขึ้นมาแทนชื่อของขวัญนะ

นั่งคิดอยู่เป็นชั่วโมง

ถ่ายทอดใจจริงทั้งหมดที่มีให้เธอครบแล้ว

และหวังว่าคงมีค่าพอจะเป็นของขวัญชิ้นหนึ่งได้...

อยากมอบทองของกำนัลอันสูงค่า

แต่จงใจไว้ปัญญาจะหาไหว

ถ้าซื้อแล้วคงแก้วขุนไ้ม่ถูกใจ

เมื่อให้ไปคงไม่แลแคว่างดิน

จึงขอให้แก้วใสเป็นใจนี้

เจียรระไนไว้ดูดีกว่าทุกชิ้น

น้ำใจรักกันพี่สาวจะลงริน

ขังในแก้วแพรวจนสิ้นอายุเรา

หล่อนอวยพรบรรพตเดียว ที่เหลือเป็นถ้อยแถลง เขาอ่านแต่หนึ่งรอบแต่จำสนิท เพิ่งรู้สึกเป็นครั้งแรกว่าหล่อนใจร้ายไปหน่อย เลือ่วันเกิดของเขาเป็นเวลาทำลายวิมานอากาศกันลงคอ

ถอนใจเฮือก เมื่อสงบสติลง และมองหล่อนด้วยสายตาของคนที่รู้ใจ ก็พอเห็นแหละว่านั่นเป็นวิธีของหล่อน แพทย์พยายามอย่างที่สุดที่จะถนอมน้ำใจเขา ทั้งสรรคำพูดให้แนบเนียน และทิ้งเลือกจังหวะที่จะพูดอะไรชนิดนั้น ได้โดยไม่เห็นแปลก

รู้สึกเจ็บ ไข้เพราะหล่อนปฏิเสธ แต่เพราะเห็นซัดจกักคองตนเอง หากเขารูปร่างหน้าตาดีกว่านี้ ดูเข้มแข็งเป็นผู้นำได้หน่อย ก็เชื่อว่าแพตรีคงเปลี่ยนใจได้บ้าง

นึกถึงชายหนุ่มมดคมนล่ำสุดที่เห็นมาทำท่าทางคิดพัน ดูเหมือนเป็นคนแรกที่เข้ามาได้ถึงในบ้าน แต่เมื่อทราบฐานะว่าเป็น หลานปู่ชนะ มดก็ลดความแปลกใจลงนิดหนึ่ง

ย้อนไปถึงวันที่เห็นแพตรีนั่งคุยกับหนุ่มคนนั้นได้ร่มไม้หน้าบ้าน พอเห็นเขามายืนอยู่หน้าประตู หล่อนก็แสดงกิริยาบางอย่างที่เขาารู้สึกแปลก คือเบิกตา ส่งเสียงทักแหลมใสด้วยความยินดี ราวกับว่าเขาจากไปไหนนานจนคิดถึงเสียนักหนา ความจริงก็คือแพตรีไม่เคยถือคติใจกับการปรากฏตัวของเขาขนาดนั้น ต่อให้ต้องห่างไปต่างจังหวัดก็อาทิดยก็เถอะ

เหมือนหล่อนอยากแกล้งให้นายคนนั้นเจ็บใจเล่น นั่นเป็นสิ่งที่มิเคยเห็น วิสัยแพตรีต่างกับหญิงทั่วไป ต่อให้รำคาญคนตามชื่อขนาดไหน ก็จะไม่มีการดึงหุ่นมาเช็ดใส่ใครเลย หล่อนไร้มายา ไร้ความคิดทำร้ายจิตใจใคร

แต่เห็นร่างสูงสง่าที่ลุกขึ้นยืนเต็มส่วนสัดของหลานปู่ชนะ มดก็บอกตนเองว่าหากแพตรีจะคิดเนื้อคือใจผู้ชายสักคน ก็น่าจะเป็นแบบที่เห็นนั่นแหละ

แต่ทำไมกลับกลายเป็นว่าหล่อนมีที่ท่าเหมินออกห่าง ไม่ใส่ใจใยดี มีหน้าซำยังทำตัวว่ามีคนพิเศษเช่นเขาอยู่แล้ว ขนาดมาถึงปู่ หลานปู่หมดคำบิ๊บบ มดก็ดูออกว่าหล่อนเหมินจริง ไซ้ว่าเสแสร้งแกล้งสร้างความเข้าใจผิดเพื่อปิดบังความพึงใจตามประสาหญิงที่ยังขวยเขินกับสัมพันธภาพใหม่

หรือนี้มีเบื้องหลังอะไร?

คำว่า ‘หลานปู่’ สะกิดเตือนให้นึกถึงบางเรื่องเมื่อนานมาแล้ว นานจนเขาเกือบเลื่อนไปในรายละเอียด

ช่วงที่เริ่มสนิทและคบหาประสาดีก เขากับหล่อนคุยกันสารพัดเรื่องอย่างถูกคอและมีความผูกพันใกล้ชิดกันมาก อาจเป็นเพราะเจอกันในงานบุญที่วัดทางอุทยานบ่อย และมีเพียงเขากับหล่อนที่อยู่ใกล้เดียวกัน

ตอนยังเล็กเขาเป็นเด็กช่างถามและขี้สงสัย เห็นหล่อนตัวโตกว่า กับทั้งประพฤติตัวสุภาพเรียบร้อยเป็นนิจ วิถีพูด วิถีทอเคลียง แต่ละคำคล้ายผู้ใหญ่ ก็สนิทใจถามโน้นถามนี่เอาคำตอบ ยึดเป็นขุมทรัพย์ทางความรู้ ความคิด ชนิดที่หล่อนบอกอะไรเชื่อหมด

อย่างเช่นสงสัยว่าทำไมพระถึงต้องโกนหัว ผีมีไหม นรกสวรรค์มีจริงหรือเปล่า เทวดานางฟ้าหน้าตาเป็นยังไง ทำไมคนถึงต้องเกิดมา เมื่อหล่อนตอบคำถามหนึ่ง ก็มักเป็นประเด็นของปัญหาข้อต่อไปอีกยาว

คุยไปคุยมาจนแน่นแฟ้นถึงระดับหนึ่งที่ไม่รู้สึกเป็นอันอย่างแท้จริง นอกจากเป็นที่เป็นที่นั่งกัน มองย้อนไปมดจึงทราบว่าการสนทนาธรรม แม้เป็นในระดับเด็ก ๆ ก็จัดเป็นบุญกิริยาใหญ่ร่วมกัน และทำให้เกิดความผูกพันสนิทได้ขนาดนั้น

จนครั้งหนึ่ง เขากับหล่อนนั่งรอผู้ใหญ่อยู่ล่างกุฏิหลวงตาแขวน มีแมววัดเดินผ่านมา เขาไปจับมันอุ้มเล่นด้วยความเอ็นดู เฟงพินิจหู ตา จมูก ปากของแมวด้วยนิสัยประจำตัวช่างสังเกตไหนแต่ไร ชู ๆ ก็เกิดสงสัยขึ้นมา

‘พี่แพะ ตอนแมวมองตาเรานี้มันคิดอะไรอยู่หรือเปล่าอะ?’

เฟิงจะเถียงนั้นที่เขาเรียกว่าสัตว์น่าจะมีความคิด มติสนเท่ห์มาก สัตว์มีความคิดหรือเปล่า ถ้าคิดคิดอย่างไร?

‘คิดสิ แต่ต่างจากพวกเรานะ เพราะมันไม่มีภาษาเป็นสื่อชักนำความคิด’

มติขมวดคิ้วขึ้น

‘แมวกินข้าวได้ไหมอะ?’

‘ได้สิ เราถึงเรียกแมวบางตัวว่าแมวอันธพาลไง’

‘งั้นมันก็ไปนรกได้สิอะ’

‘ใช่’ แล้วหล่อนก็พูดเหมือนเสริมว่า ‘สัตว์มีวิญญาณนะ ไปไหนๆตามกรรมได้ทั้งนั้นแหละ อย่างแมวดูนี้ ครั้งหนึ่งก็เคยเป็นคนนะนั่น ตอนมีใจสูงก็เป็นคน ตอนมีใจต่ำก็มาเป็นแมว’

มติตะลึง แพตริพูดไปตามธรรมดาของหล่อน ทว่ามีผลกระทบใจอย่างแรง เขาสะดุดกึกและครุ่นคิดใหญ่โต

แมวดูที่เขาอุ้มอยู่นะหรือเคยเป็นคน คนหน้าตาอย่างไร หญิงหรือชาย ข้ามวันเวลาอย่างไรทำไมกลายเป็นสิ่งที่แตกต่างได้ถึงเพียงนี้?

แม้เชื่อแพตริมาตลอด แต่คราวนี้นั้นอดสงกามาไม่ได้

‘แมวดูนี้เคยเป็นคนด้วยหรืออะ?’

‘เคยซี’

‘พี่แพะรู้ได้ยังไงอะ?’

‘พระท่านบอกไว้จะ สิ่งมีชีวิตทั้งหลายเวียนว่ายตายเกิดเป็นนั่นเป็นนี่ตามแรงกรรม เป็นสัตว์ เป็นคน เป็นเทวดาอะไรต่ออะไร มาแล้วทั้งนั้น’

‘แล้วพระท่านรู้ได้ไงล่ะ?’

‘ท่านรักษาศีล รักษาศรัทธา ฝึกปฏิบัติจนจำความเป็นมาของตัวเองได้สิล่ะ’

เขายังขมวดคิ้ว ไม่รู้สึกสัมผัสแม้แต่น้อยว่านั่นเป็นความจริง แมวขนนุ่ม ๆ ในมือของเขาถือสิ่งจับต้องได้ ส่วนที่ว่ามันเคยเป็นคนมาก่อนช่างฟังเลื่อนลอยไร้น้ำหนัก

‘แล้วพี่แพเจ้าได้ไหมล่ะว่าตัวเองเคยเป็นอะไรมาก่อน?’

เขาเดินเข้ามานั่งข้างหล่อน ยังอุ้มแมวไว้ในมือ แต่ฟังตามจริงจัง ตอนนั้นไม่รู้หรือว่าเผชิญตั้งคำถามเอากับคนที่เป็นอย่างหนึ่งในร้อย หนึ่งในล้าน

จำอาการนั่งอึ้งเหมือนชั่งใจของแพตรี ได้จนบัดนี้ หล่อนมองไปข้างหน้าด้วยแววตาของคนที่กำลังระลึกถึงบางสิ่ง

‘พี่แพเจ้าได้หรือล่ะ?’

เมื่อเขาคาดคั้น ก็ได้คำตอบที่น่าตื่นเต้นสำหรับเด็กขี้สงสัย

‘จะ จำได้’

‘พี่แพเคยเป็นอะไรมาล่ะ?’

แพตรีอึ้งคล้ายจะปล่อยให้เขาเลิกสนใจไปเองถ้าเจียบนานหน่อย แต่พอเขาถามซ้ำก็เอ่ยคล้ายจำใจ

‘ก็เป็นคนอย่างนี้แหละ’

‘แล้วผมเคยเป็นอะไรมาก่อนล่ะ?’

‘ไม่รู้สิล่ะ พี่รู้เฉพาะเรื่องของตัวเอง เรื่องของมดไม่รู้หรือ?’

หล่อนตอบยิ้ม ๆ

‘แล้วพี่แพเจ้าได้ยังไงล่ะ ทำแบบพระหรือ?’

‘เปล่า’

‘แล้วทำไงล่ะ?’

‘ก็...’ เด็กหญิงพยายามคิดเพื่ออธิบาย ‘อยู่ ๆ ก็นึกขึ้นมาได้ละ วันหนึ่งมองพระพุทธรูปแล้วเหมือน... นึกได้ว่าเมื่อวานที่เป็นอะไรมาก่อน คล้ายมดคันแล้วจำได้ว่าก่อนนอนทำอะไรบ้างนะ’

มดเคี้ยวคอกทำปากยื่น

‘แล้วทำไมผมมองพระพุทธรูปไม่เห็นนึกได้มั่งล่ะ?’

แพตริหัวเราะนิดหนึ่ง

‘นี่นึกได้เพราะแรงอธิษฐานนะ คนอื่นไม่เป็นอย่างพี่หรอก’

หล่อนใช้ศัพท์แปลกพูดสำหรับเขาในวัยสิบขวบ คำสนทนาถัดจากนั้นเลื่อน ๆ ไป มติพยายามซักถามซอกแซกมากมาย แต่ดูเหมือนถูกปิดกั้นให้ยุติการรับรู้แล้วว่าหล่อนเคยเป็นคนเหมือนชาตินี้เท่านั้น

นานต่อมาพักหนึ่งจนโตขึ้นหน่อย วันหนึ่งไปช่วยแพตริซนของยายห้อง เมื่อจัดจนเกือบเสร็จเขาพบลังหนังสือเก่าของหล่อนก็ลงนั่งรื้อๆหาเรื่องน่าสนใจอ่าน ซึ่งก็พบอยู่หลายเล่มจึงยืมกลับบ้าน แพตริกำลังเหนื่อยก็พยักหน้าตกลงโดยไม่ทันสังเกตว่าเขาหยิบเล่มไหนไปบ้าง

ใส่งู้อีกกลับมาจนถึงบ้านแล้วนั่นแหละ มติจึงพบว่าระหว่างหนังสือต่าง ๆ เป็นสมุดไดอารี่เล่มหนาของพี่สาว...

จากเลขปีบนปกสมุดทำให้ทราบว่าเป็นเรื่องบันทึกที่ผ่านมามากหลายปีแล้ว ความสนิทกับความที่คิดว่าเป็นเรื่องเก่านานนมทำให้มติดี้อธิษฐานเปิดอ่านประสาวย่อยากู้อากเห็น

แพตริเป็นเด็กผู้หญิงที่ช่างสังเกต ช่างคิด ช่างเขียน เรื่องราวในชีวิตประจำวันถูกบันทึกไว้อย่างกระชับคล้ายสรุปว่าได้รับอะไรจากแต่ละวันบ้าง หล่อนขยันเขียนราวกับเป็นหน้าที่หลัก อย่างมากก็ขาดหายไปสาม-สี่วัน ส่วนใหญ่จะต่อเนื่องไม่เว้นเลขนับอาทิตย์ มตินั่งอ่านด้วยความเพลิดเพลิน ในความเรียบง่ายแพตริมีความคิดอ่านหลักแหลม ร้อยเรียงคำพูดได้ชวนอ่าน และมักทิ้งท้ายเป็นบรรทัดสรุปของแต่ละวันไว้น่าคิด ชวนถจจ

ความชวนอ่านในภาษาของหล่อนนั่นเองที่ทำให้มติดี้อ่านเรื่องทุกหน้า ทุกคำ จนกระทั่งพบว่าหลายหน้าในสมุดเล่มนั้น ทำให้คนอ่านใจเต้นแรงได้...

มติชอบไดอารี่เล่มนั้นมาก ถึงขนาดคิดครอบครองไว้เสียเอง เขาแกล้งถามแพตริว่าตอนขนของยายห้อง มีอะไรสูญหายไปบ้างหรือเปล่า หล่อนนั่งทบทวนเป็นนานกว่าจะบอกว่าเปล่า เห็นอย่างนั้นก็รู้ว่าแพตริมิได้ระลึกถึงหรืออยากใช้สมุดบันทึกในอดีตอีกต่อไป มติรวบรวมว่าถ้าอย่างนั้นขอหนังสือทุกเล่มที่ยืมหล่อนมาไว้เลยได้ไหม เพราะเขาชอบมากและอยากอ่านทบทวนอีกในอนาคต แพตริทำหน้าสงสัยนิดเดียวก่อนตอบตกลงอย่างง่ายดาย

นั่นทำให้เขาเป็นเจ้าของไดอารี่อย่างสมบูรณ์ และสามารถนำคิดเป็มาด้วยในวันนี้...

เมื่อทานอาหารเช้าเรียบร้อย มติเข้ากระโจมรีเป็ ดึงสมุดส่วนตัวของแพตริมาพลิกเปิดไปยังหน้าที่ยังได้ใจ

ในที่สุดมตินี้ก็ได้พบเขา ตอนเปิดประตูรับเขากับคุณพ่อ มตินี้ใจจนเกือบร้องไห้ เห็นแค่แวบแรกก็รู้ว่าใช้ขานเน่

แต่เขามองฉันแล้วเฉย มองแล้วมีนเหมือนเห็นนกกา ฉันเสียใจและรู้สึกกลัว...ถ้าเขาเป็นแค่คนธรรมดาที่จำอะไรไม่ได้ ก็แปลว่าที่ถือฤกษ์ เกิดตามแรงบุญร่วมกันคือสูญเปล่า ชาตินี้คงถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ทั้งที่เกิดมาก็เพื่อเขาคนเดียว

ตลอดเวลาที่นั่งบนเรือน เขาเอาแต่นั่งทำหน้าเบื่อ ฟังปุ๋ยกับคุณพ่ออย่างเสียไม่ได้ ฉันรู้สึกกระวนกระวาย พยายามวนไปเวียน มา หาน้ำหาขนมให้ทุกคน และพยายามสบตากับเขา แต่เขาไม่มองฉันเลย เหมือนใจกำลังหมกมุ่นกับเรื่องในใจบางอย่างตลอดเวลา

เขากลับไป...ไม่แม้แต่ชายตาตุ่ม ฉันอยากเข้าไปคร่ำครวญตัดพ้อ อยากรทวงถามหลายสิ่ง แต่จะเอาความกล้ามาจากไหน
ทำไม...

ข้อความประจำวันขาดหายไปเพียงเท่านั้น เค้าว่าแพตรีคงเขียนต่อไม่ไหว เพราะเรื่องให้ออกมาเสียก่อน ความจริงหล่อนอาจ ร้องมาตั้งแต่ต้น เพียงแต่เมื่อถึงจุดที่ขาดหาย ก็คงมือไม่อ่อนจนยากจะเขียนอะไรต่อได้อีก

มดรู้สึกสงสารที่สาวจับใจ หลายปีก่อนเคยอ่านหน้านี้ด้วยความฉงนฉงาย จับต้นชนปลายไม่ติด แต่ ณ เวลาปัจจุบันเริ่มเค้าถูก แล้วว่าอะไรเป็นอะไร

ถัดจากบันทึกวันนั้น มีแต่ล้อยคำอันแสดงถึงจิตใจที่เวียนว่ายววนอยู่กับชายที่ดูเหมือนหล่อนรอคอยมาตั้งแต่เกิด...หรือ ท่าทางจะตั้งแต่ก่อนเกิด จนเดี๋ยวนี้มีมดก็ยังมีนงเหมือนกิ่งฝืนกิ่งจริง แน่นนอนหล่อนบันทึกไว้เป็นความลับสุดยอด มิได้มีเจตนาให้มีที่ส่อง มาอ่านหรือคิดเชื่อมต่อนั้นนั่นแหละทำให้เขาชนลูก หล่อนอยู่อีก โลกที่เขาไม่รู้จัก โลกของความรักข้ามภพข้ามชาติ โลกที่ทำให้ชีวิตจริง เห็นได้ด้วยตาเปล่าของคนทั่วไปถูกแยกเป็นอีกภพนาน

บางวันแพตรีรำพรรณมาถึงเรื่องในอดีตที่จับความยาก เพราะหล่อนเขียนแบบอ่านรู้คู่คนเดียว แต่บางวันก็ขยายความชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปุษะเล่าที่มาของหล่อนให้รับรู้ แพตรีเขียนแบบระลึกความหลังคล้ายไม่ยากใส่ใจกับเรื่องราวในปัจจุบันอีกต่อไป

ปุทรบว่าแพตรีใจคิดของตัวเองได้ตั้งแต่ยังหกขวบ และหล่อนก็เหมือนเด็กกระลิกชาติได้ทั่วไปที่มีความขัดแย้งในตนเอง แม้วินอกเป็นเด็ก แต่เนื้อในมีความเป็นผู้ใหญ่เกินวัย เนื่องจากความหมายจำเก่าๆยังคงค้าง และไม่อาจลืมนกับสนิทกับอัฒภาพใหม่ที่ยังคง อ่อนเยาว์เอามาก

เมื่อหล่อนถามถึงความเป็นมาของตนเองละเอียดกว่าความรู้วิวาเช่นพ่อแม่ ญาติพี่น้องที่แท้จริงเป็นใคร ปุจึงเล่าตามจริงว่าย้อน ไปก่อนหน้าหล่อนเกิดประมาณห้าปีเศษ ขณะปุทำสมาธิทรงตัวได้ที่อยู่ในห้องพระบนบ้าน ท่านเกิดนิมิตเห็นวิญญูณชั้นสูงปรากฏขึ้น อย่างแจ่มชัด ในนิมิตท่านไม่รู้สึกลัว ตรงข้าม มีความคุ้นเคยสนิทสนมเหมือนได้พบญาติที่ห่างหายกันไปนานจนเลือนหน้าเลือนตา ปุดีใจอยู่ลึกๆที่พบกัน

วิญญูณนั้นมีนิวาสสถานอยู่บนพรหมภูมิ แนะนำตัวว่าเคยเป็นน้องชายของท่านมาก่อน และเคยร่วมทุกข์ร่วมสุขกันหลายภพ หลายสมัย เวลานั้นกำลังจะกำหนดจิตลงมาเกิดเป็นมนุษย์เพื่อบำเพ็ญบารมีต่อ โดยจะมีฐานะเป็นหลานปุ ระบุชื่อที่จะถูกตั้งไว้เสร็จสรรพ เพื่อรอการพิสูจน์ว่านิมิตนั้นมิใช่อุปาทานลวงอันเกิดแต่สมาธิจิตปรุงแต่งหลอกท่านแต่อย่างใด

ธูระที่มาปรากฏในนิมิตไม่ใช่เพื่อบอกเค้าเล่าสืบว่าจะมาเกิด แต่มาเพราะเป็นกังวลเกี่ยวกับใครคนหนึ่งที่จะตามมาเกิดด้วย อำนาจแรงอธิษฐานร่วมกัน ใครคนนั้นจะเกิดเป็นหญิง และด้วยกรรมบางอย่างหล่อนจะกำพร้าพ่อแม่ตั้งแต่วัยเยาว์

วิญญูณนั้นกล่าวว่าหล่อนพอมีวาสนา เคยเกี่ยวคู่กับปุมาก่อน เมื่อพบกันจะเกิดความ เมตตาเอ็นดู เต็มใจช่วยเหลืออุ้มชูทันที จะไม่ลังเลตะขิดตะขวงหรือลำบากใจอย่างใดเลย

สุดท้ายวิญญาณในนิมิตสมาธิระงูว่าแดนเกิดของหล่อนคือสองสามีภรรยาที่ปู่รู้จักอยู่แล้ว ขอเพียงไปเยี่ยมเยียนให้ตรงเวลาเท่านั้น

ปู่มีความแคลงใจเป็นอันมาก ท่านถูกสอนไม่ให้เชื่อนิมิตสมาธิประเภทๆ ก็เกิดขึ้นเอง จะชัดเจนแน่ใจขนาดไหน ถูกอุปถัมภ์ด้วยกำลังมานสูงส่งเพียงไรก็ตาม ทรายใดที่ยังรู้ตัวว่ามีกิเลส ก็ต้องรู้ความจริงว่าจิตมันสร้างเรื่องหลอกตัวเองได้สารพัดพิศดาร ยิ่งสมาธิดีเพียงใด ก็ยิ่งก่อกาฬวงได้สนิทแบบเนียนเพียงนั้น ทางที่ปลอดภัยคือให้ทำใจเป็นกลางลูกเดียว รอคารพิสูจน์เสียก่อน แล้วค่อยรับว่าจริงหรือเท็จ หากทักทักปึกใจว่าจริงเสียแต่ต้นมือ แล้วปรากฏในภายหลังว่าผิดพลาด กำลังใจจะฟ่อ เกิดผลเสียกับการปฏิบัติภาวนาเปล่า ๆ

วันคืนผ่านไปตามจังหวะและลีลาเดิม ปู่รอฟังข่าวการตั้งท้องของลูกสาว ลูกสะใภ้ทุกคน และตั้งใจกับตนเองเป็นมั่นเหมาะว่าจะไม่ถามว่า ไม่ก้าวก่ายกับชื่อเสียงเรียงนามของเด็กที่จะเกิด ปล่อยให้ผู้เป็นพ่อแม่ตั้งกันเอาเองตามชอบ เพื่อพิสูจน์เทียบว่าวิญญาณในนิมิตบอกไว้ตรงจริงเพียงใด

แล้ววันหนึ่ง ปู่ก็ได้รู้ว่าเขามาเกิดจริง...

เมื่อตระหนักว่านิมิตสมาธิครั้งนั้นมีไชของหลอก สิ่งที่เกิดขึ้นในใจก็คือความสุขอย่างประหลาดกับการรอคอยหลานสาวคนใหม่

ปู่ชนะเดินทาง ไปเยี่ยมคนรู้จักทางเหนือตามกำหนดเวลาซึ่งจดไว้เป็นมั่นเหมาะ เพื่อพบว่าคนรู้จักที่ว่านั้นตายเสียแล้วก่อนหน้าปู่ไปถึง ทั้งคู่สามีภรรยาออกจากบ้านขึ้นรถโดยสารที่วิ่งไปทะเลจรดกลางถนน คนตายกันเกือบหมดคันรถ

แม่หนูน้อยผู้มีอายุเกือบครบขวบจึงกลายเป็นเด็กกำพร้า รออยู่ว่าญาติฝ่ายสามีหรือภรรยาที่จะยื่นมือมารับ ยังดีหน่อยระหว่างนั้นคนใช้เก่าแก่ผู้ซื่อสัตย์คอยประคบประหงมเลี้ยงดู ไปพลาง ๆ

การเจรจาขอรับเด็กมาเลี้ยงเองเป็นเรื่องง่ายยิ่งกว่าง่าย แต่พูดสองสามคำ พักพิเช็ด ขอความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรกับบางคนที่ถูกอุปโลกน์เป็นผู้ปกครองเท่านั้นก็เรียบร้อย ปู่ได้หลานสาวคนใหม่กลับบ้านด้วยหัวใจที่ชื่นบาน มาถึงก็เปลี่ยนชื่อและสกุลหล่อนกับให้ลูกชายคนโตจดทะเบียนรับเป็นลูกบุญธรรม จากนั้นก็นำมาเลี้ยงดูเองเหมือนหลานแท้ ๆ คนหนึ่ง

ในไคอาร์ช่วงนี้แพตริก็กล่าวถึงบุญคุณของวิญญาณในสมาธิของปู่เพียงใด หล่อนพยายามอยู่อย่างเจียมตัวเจียมคนทำงานทุกอย่างในบ้านเหมือนเด็กรับใช้คนหนึ่ง และแม่ปู่หยิบยื่นข้าวของมีราคาให้ก็ปฏิเสธทั้งหมด ซึ่งนั่นเป็นสิ่งที่มืดเป็นพยานเห็นจริงมาตลอด

พร้อมกันแพตริก็กล่าวถึงบุญคุณของวิญญาณในสมาธิของปู่เป็นทำนองที่ว่าถ้าปราศจาก 'เขา' ป่านนี้หล่อนคงถูกจับหักแขนหักขามาแต่เด็กเพื่อเอาไปนั่งขทานตามสะพานลอย มืดอานด้วยความชื้นและคิดว่าแพตริคงประชดประเทียคแบบกึ่งรักกึ่งแค้นมากกว่าด้วยความสำนึกถึงซึ่งล้วน ๆ

ถึงอีกหน้าหนึ่งของไคอาร์ซึ่งห่างกันหลายเดือนจากวันแรกที่ 'หลานปู่' ปรากฏ โลกมาให้เห็น เขาคอนนั้นกลับมาเยี่ยมปู่พร้อมพ่อเป็นรอบสอง

ในบันทึกหน้านั้น แพตริเริ่มต้นด้วยความเศร้าสร้อยเช่นเคย ชนิดที่มติดิทรាប់ตั้งแต่บรรทัดแรกว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง

เขากลับมาอีกแล้ว ตอนเห็นหน้ากัน ฉันนึกขึ้นได้ว่าสภาพของตัวเองคือเด็กรับใช้หมอมแมมที่เพิ่งออกมาจากห้องครัว เห็นเขาพยายามหลีกเลี่ยง ๆ ฉันเวลาเดินผ่านประตูเข้ามาแล้ว นึกน้อยใจจนอยากฆ่าตัวตายเสียเดี๋ยวนั้น

ฉันเพิ่งรู้ว่าเหงาจนร้องไห้อยู่ข้างในนั้นเป็นอย่างไร เขาไม่เหลียวแลฉันเลย การพยายามพูดจาทักทาย ส่งยิ้มให้ คงทำให้เขารำคาญมากกว่าจะคิดหันมาสบตกันบ้าง วิธีที่เขามองแล้วมีนัยผ่านมันบอกให้รู้ได้ ไม่ต้องแปลเลย

ฉันพยายามทุกอย่างที่จะเห็นหน้าเขาให้นานที่สุด เมื่อขึ้นเรือน ฉันไม่ไปไหน นั่งบิบนวดปูดตรงนั้นทั้งที่รู้ว่าไม่เหมาะเท่าไร

แต่จะเอาประโยชน์อะไรได้ เขาหันมาบ้างเหมือนกัน แต่มองอากาศว่างเปล่าข้างหลังฉันมากกว่า ฉันสังเกตสายตาของเขายุ่งทุกขณะ จึงรู้ว่าเขาไม่เคยมองมาที่ฉันเลยแม้แต่ครั้งเดียว ฉันคงเป็นแค่เด็กแก่แคดที่หน้าด้านรอสบตากับเขาอยู่ฝ่ายเดียวกระมัง

ฉันได้ยื่นคูปองของเขาคุยให้ปู่ฟังถึงความเก่งกล้าสามารถ สอบเข้ามหาวิทยาลัยคณะดี ๆ ได้ตั้งแต่อายุสิบหก กำลังจะจบตรีอีกไม่นาน วางแผนจะส่งไปเรียนต่อโทและทำงานที่เมืองนอกระยะหนึ่ง ฉันใจหาย ความรู้สึกบอกว่าจะอาจไม่ได้เห็นเขาอีกแล้ว

เมื่อออกมาส่งเขากับคุณพ่อกลับ ฉันตั้งใจให้หัวเขาสวยที่สุด เขาจะเห็นหรือเปล่าก็ไม่รู้ แต่พร้อมกับหัวครั้งนั้น คือการคิดตัดใจทุกอย่างที่ผ่านมาขอให้เหมือนฝันไป นับแต่ชาตินี้ขอให้ต่างคนต่างแยกกันไปตามทางของตัวเอง เคยอธิษฐานร่วมกันแต่มีคนเดียวได้รับผลอธิษฐาน จะหมายความว่าอย่างไร ถ้าไม่ใช่เพราะมีคนเดียวที่ทำไปด้วยใจจริง

ฉันแอบมานั่งคนเดียวที่หลังบ้าน คิดตั้งใจเลิกร้องไห้ เพราะตัดใจขาดกันไปแล้ว แต่ระหว่างข่มสะอื้น ปู่ก็เดินเข้ามาลูบหัว ฉันรู้สึกเหมือนมีน้ำเย็นที่สุครลดมาจากสวรรค์ ปูบอกสั้น ๆ ว่ายังไม่ถึงเวลาละ...

ฉันรู้ว่าปู่หมายถึงอะไร แต่ไม่ใส่ใจอีกแล้ว เหมือนฉันข้ามสะพานภพชาติมาคนเดียว ทุกคนสูญหายอยู่ข้างหลังไปหมด ฉันรู้สึกเหมือนนักท่องเที่ยวที่หลงทาง และรู้สึกกลัวการเกิดตายตามลำพัง ไม่มีใครประคองคู่กันไปได้ตลอด ถึงจะเคยอยู่ร่วมกันอย่างปรองดอง รักใคร่แน่นแฟ้นขนาดไหนก็ตาม ถ้ายังคิดเสี่ยงเดินทางต่อไปกับเขา ชีวิตหน้าฉันจะต้องเจออะไรยิ่งกว่านี้อีก?

พอคนที่ ภพชาติคือการหลงลืมและการสิ้นสูญ คนที่จำได้คือผู้ทรمانกับความยึดติด คนที่ลืมหมดก็น่าสงสารกับความลึกลับ สงสัยสารพัด

ฉันจะเลิกคิดถึงเขาให้เด็ดขาด ไม่ใช่อย่างหญิงที่ผิดหวังและเลิกรักชายคนหนึ่ง แต่อย่างเวไนยสัตว์ที่หมดอาลัย เลิกหลงเดินคู่กับคนแปลกหน้าไปบนทางของความไม่รู้รู้อย่างไรจุดหมายปลายทาง...

บันทึกในไดอารี่ถัดจากนั้นฉันสิ้นปีบอให้ทราบว่าจะแพตรีเด็ดเดี่ยวเพียงไร หลอนไม่เอ่ยถึงหลานปู่อีกเลยแม้แต่คำเดียว ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลอนตัดใจ...หรืออย่างน้อยพยายามตัดใจจากเขาคอนนั้น ได้เด็ดขาดจริง ๆ

ระบายนมหายใจยาว ทบทวนความเป็นแพตรีจากประสบการณ์ของตนเอง วัยเด็กหลอนดูขี้ริ้ว ทำทางเหมือนคิดวัด ตามปู่ชนะต้อยๆ ไปทุกงานบุญ แต่มิรู้สักว่าเป็นความขริมนครินคอบทุกซ์ คล้ายใจหลอนอยู่อีกที่หนึ่งห่างออกไปเกือบตลอดเวลา แม้พูดได้คล้ายผู้ใหญ่ อ่างธรรมะ อ่างคำสอนหลวงตาเขวนเพื่อแก้ความขัดข้องสารพันให้คนอื่นและตนเอง ก็ยังเหมือนติดอยู่กับพันนาการบางอย่างที่ลึกลับ ซ่อนเร้น ไม่ปริปากบอใคร

ต่อเมื่อเจริญวัยขึ้นมา และมีประมาธเอาไว้คงหลังวันเวลาตามบันทึกในโคอาร์เล่มนี้เอง ที่หล่อนกลับกลายเป็นอีกคน สดใส และเฉิดฉายอากาศ ความขริบเศร้าถูกแปรเป็นความอ่อนโยนทรงชีวิตชีวา เต็มไปด้วยความสุขที่สามารถกระจายแบ่งให้คนรอบตัวได้ราว กับฝนทิพย์

ความเป็นแพทรีในช่วงหลังคือแรงบันดาลใจหลาย ๆ อย่างสำหรับเขา ความสนใจศิลปะที่มีอยู่แล้วเป็นทุนถูกเร่งเร้าทวีคูณขึ้น จริงจัง เมื่อขอเรื่องหล่อนช่วยนั่งเป็นแบบวาดให้เป็นครั้งแรกนั้น จำได้ว่าทุ่มเทความตั้งใจมากที่สุด ความงามของหล่อนเป็นสิ่งวาดยาก ไซ้แต่รู้จักบรรจงจัดสัดส่วน บินแต่งรูปทรงให้เกิดมิติแล้วจะเหมือนได้โดยง่าย ทว่ายังต้องเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการผสมสีเพื่อให้เกิดความเรืองรองบางชนิดที่แปลกตาแต่เห็นได้จริงจากหล่อน

ความพยายามถ่ายทอดสิ่งที่อยู่ในแพทรีออกมาเป็นภาพให้ใ้เห็นนั่นเอง เหนียวนามติเข้าสู่วิถีทางของหล่อนไปด้วย เขาฝึกที่จะดำรงตนท่ามกลางความวุ่นวายด้วยใจสูงอันเป็นธาตุเดิมของมนุษย์ ฝึกตั้งสมาธิจดจ่อกับงาน จดจ่อกับลมเข้าออก จนขกจิตขึ้นเหนือระดับความคิดสามัญได้ กับทั้งฝึกที่จะมองสรรพสิ่งด้วยดวงตาเพ่งมองให้เห็นธรรมชาติโยคาวจรผู้แสวงทางหลุดพ้น

สมาธิและแรงบันดาลใจอย่างเอกอุในการมองให้เห็นความงาม ส่งฝีมือเชิงศิลป์อันบ่มเพาะมาแต่เล็กกระ โจนตัวขึ้นถึงสุดโต่งเมื่อตา มือ และใจผนึกรวมผสมตัวทำงานประสานกันเป็นหนึ่งเดียว ถึงขั้นใช้มือลากดินสอได้ดั่งใจ หยั่งรู้ที่จะเลือกผสมและลงสีได้ตรงจริงยิ่งกว่ารูปถ่าย มติตระหนักว่าหากสามารถสร้างเส้นและสีได้เหมือนกับที่เห็น ก็จะสามารถจำลองโลกมาไว้บนแผ่นภาพได้ทั้งหมด

หากไม่ใกล้ชิดกับแพทรี เมื่ออยู่ไกลลัด ใกล้เคียง มติก็คิดว่าตนคงเป็นแค่ชาวบ้านธรรมดาคนหนึ่ง รู้อรรถรู้อธรรมแค่พอสวดมนต์และใส่บาตรเป็นเท่านั้น

แพทรีจึงเป็นศูนย์รวมความคิดอ่านเกือบทั้งหมด แม้นยามที่ปลื้มตัวออกมาด้วยความตั้งใจห่างหล่อนเช่นนี้

เดาว่าหล่อนเลิกเขียนโคอาร์ เลิกบันทึกชีวิตประจำวันไปแล้ว แต่ก็นึกอยากรู้ว่าถ้าเขียน... ข้อความพักหลังจะเป็นอย่างไร

เหน็ดเหนื่อยเหน็ดเหนื่อยขึ้นมาจุกอก จุก ๆ ก็ถามตนเองขึ้นมาว่าวันหนึ่งหากแพทรีหายไปเพื่อสร้างบ้านสร้างเรือนกับใครสักคน เขาจะมีวันคืนที่แปลกเปลี่ยนไปขนาดไหน...

แวบนึกถึงหลวงตาแขวนขึ้นมา พักหลัง ๆ มติมักได้ยื่นท่นปรายท่ามกลางญาติโยมพลางปรายตามายังเขาเสมอ เป็นทำนองว่า

"พระพุทธเจ้าสนับสนุนและสรรเสริญผู้บวชตั้งแต่ยังหนุ่มแน่น เพราะวัยนี้มีกำลังวังชายะ สติปัญญาแจ่มใส ปฏิบัติธรรมก็อดทน ถ้าปลุกความคะนองในธรรมให้เกิดขึ้นมาได้ละก็ไปไม่หยุดหยุดไม่อยู่ มีเวลาเรียนรู้ ซึมซับ แก่คิดให้เป็นถูก และทำถูกทำให้แก่กล้าถมเถ ต่างกับตอนอายุมากขึ้น เริ่มจุ่มง่าม สติปัญญาพร่าเลือน กำลังวังชาถดถอย จะร่ำเรียนหรือปฏิบัติอะไรก็ให้ติดขัดสภาพสังขาร ถ้าผิดก็ไม่ค่อยมีเวลาแก้ ถ้าถูกก็ไม่ค่อยมีเวลาบ่มให้เข้มข้น คาดหวังเอาดีอะไรไหวละถ้าจะบวชกันตอนแก่..."

แล้วท่านก็ยกตัวอย่างตัวท่านเอง โชคดีมีสติบวชเสียตั้งแต่ยังอยู่ในวัยปราดเปรียว เห็นชัดถึงความได้เปรียบระหว่างวัย วัยหนุ่มเป็นวัยที่ทำอะไรได้มาก อยากเรียนอะไรก็เรียนได้ อยากปฏิบัติแบบเข้มข้นก็ไม่เหลือวิสัย ความเด็ดเดี่ยว ความแข็งขันมันจุได้เต็มอัตรา ทุกวันนี้ได้คือผู้ตัวก็ผลบุญเก่าจากสมัยเมื่อยังหนุ่มทั้งนั้น ถ้าพึ่งอึดกายยามชราจะให้ชวนขวยอะไรเพิ่มนะเสียแล้ว

ท่านให้ดูแขนขาที่ลีบและเนื้อหนังที่เหี่ยวแห้งแฟบพุบของท่าน แล้วให้นึกจินตนาการเอาว่าถ้าใครมีร่างกายแบบๆแบบนี้ ขยับทีเมื่อยขบอ่อนแรงไปหมด ถามหนอย่ว่าใจมันจะคิดอยากปฏิบัติให้เหนียว ๆ โหม แล้วถ้าไม่ปฏิบัติแบบเหนียว ๆ จะให้อาดี ได้สมาธิ วิปัสสนาญาณ โสฬสญาณอะไรไหว?

มติดีความเห็นจริงตามท่านว่า ถ้าจะไปให้ถึงที่สุดต้องเริ่มตั้งแต่ยังหนุ่มแน่น ไม่ใช่ไปเริ่มตอนแก่

แล้วเด็กหนุ่มก็นั่งมองห้วงฟ้าว่าง โลกเงียบและกว้างใหญ่ มีเขานั่งอยู่ในโลกนี้อย่างเดียวดาย เลื่อนลอยปราศจากจุดหมาย ปราศจากความหวัง และนี่ก็สงสัยว่าถ้าหนุ่มเหลือทิ้งเหลือทิ้งเพื่อแปรอิสรภาพไว้ขอบเขตเป็นหน้าที่อย่างถาวร

จะไหวไหม?

บทที่ ๑๒ พุทธภูมิ

มีความเชื่อมั่นและสัญญาแห่งความสมหวังในกระแสกุศลจิต เกาทัณฑ์ยืมบิภิกขานเมื่อลงจากรถและเดินตรงไปยังกุฏิเจ้าอาวาส ด้วยจิตใจที่หนักแน่นเต็มอ้อมถึงที่สุดเขี่ยนี้ ชายหนุ่มบอกตนเองว่าหากลงมือทำสมาธิ จะต้องประสบความสำเร็จแน่นอน เขาปราศจากความกังวลอย่างสิ้นเชิง

ในมือถือดอกไม้และรูปเขียนที่เตรียมมาถวายพระอาจารย์ตามความปรารถนาที่จะบูชาท่านจากใจ มิได้นำมาเพราะเห็นว่าเป็นธรรมเนียมประเพณีพิธีการใด ๆ ทั้งสิ้น

ขึ้นมาถึงซานกุฎิไม่พบท่านนั่งอยู่ ที่นีกเงียบ ๆ ว่าท่านอาจไปทำกิจสงฆ์ หรืออาจไปเดินเล่นแถวนี้ บนกุฎิและละแวกข้างเคียง ว่างวาย ปราศจากพระเณรและญาติโยมแม้สักคน เกาทัณฑ์ตั้งใจจะนั่งกำหนดสติคุณแบบสลิ้มคา รอพระอาจารย์ไปเรื่อย ๆ ตรงนั่นเอง

"เข้ามานี่"

เสียงหลวงตาแขวนดังออกมาจากห้องของท่าน ทำเอาเกาทัณฑ์ผงะหน่อยหนึ่ง

"ข้าไม่ชอบเดินเล่น ถ้าเดินก็เดินจงกรมหรอกนะ"

ชายหนุ่มได้ชินชดเต็มสองหูด้วยความสะอึ้งใจ เพิ่งในบัดนั้นเองที่ประจักษ์ว่าความคิดเป็นสิ่งกระจัดออกนอกหัวและถูกล้างรู้ ได้ราวกับพูดจากปาก นั้นเป็นประสบการณ์ครั้งแรก และทำให้บังเกิดความข้นระย้อคร้ามเกรงผู้เป็นอาจารย์ยิ่งกว่าเดิมเป็นทวีคูณ

ที่แท้ท่านรออยู่ในห้อง รู้ว่าเป็นเขาทั้งมีประตูหับปิดบังคามิดชิด แถมยังรู้สึกเข้าไปอีกชั้นว่าเขานำความคิดใดติดตัวมาด้วย ชักนิกกระดากและบังเกิดความระอวย นี้แปลว่าความคิดเหลวแหลกทั้งหลายที่มีต่อท่านในวันแรกได้เบอบอกมาหมดจดใจแจ่มเรียบร้อยต่อไปนี่คงต้องสำรวจระวังทั้งกิริยาและความคิดกันแจ่มเมื่ออยู่ต่อหน้าท่าน

เปิดประตูเข้าไปด้วยท่าของศิษย์ผู้มีความสง่างามองอาจ แต่ข้างในประหม่าและประหวั่นจนเกือบเป็นเกร็ง ทรุดกายลงกลานเข่านำดอกไม้ไปถวาย กราบสามหน แล้วนั่งนิ่งเงียบรอกปราศรัยจากท่านก่อน

"เป็นไง?"

ท่านถามรวม ๆ เกาทัณฑ์คิดนึกหนึ่งก่อนตอบอย่างสุภาพ

"ปฏิบัติพอเห็นผลบ้างครับ แต่ยังไม่แน่นอน ควบคุมไม่ได้"

หลวงตาแขวนหัวเราะหึ ๆ

"เอ็งมันเด็กเมือง ทำได้แค่นี้นับว่าแปลกแล้ว"

เกาทัณฑ์ยิ้มออกมาอย่างเป็นปลื้ม ดูที่ท่านคงรู้เป็นแน่ว่าเขาทำได้แค่ไหน

"ทรงสมาธิระดับนี้ ถือว่าเริ่มมีคุณวิเศษกว่ามนุษย์ทั่วไปนิด ๆ หน่อย ๆ คำที่ประจักษ์รสชาติสุขเวทนาอันเป็นทิพย์ ไม่เป็นสาธณะแก่สัตว์โลก แล้วยังเป็นจิตที่สามารถใช้ซ้ำแรกกำเพงกันมิตินัยกับละเอียดได้ด้วย ถ้าจะรู้เห็นอะไรที่ตาหายบหูหายมันทำไม่ได้ก็ไม่ถือเป็นเรื่องเกินตัวเท่าไร...เพราะฉะนั้นข้าจะทำตามที่คุณสัญญา เอ็งจะเห็นอดีตชาติของตัวเอง"

ชายหนุ่มพนมมือกราบขอบพระคุณครั้งหนึ่งด้วยที่ปากคิด ทว่าข้างในโลดโผนคิดเป็นล้นพัน

"คุณนี่แล้วคิดดี ๆ นะ..." ท่านยื่นแขนอันเหยียดยื่นสลับเสื่อออกมาข้างหน้าผัดหนึ่ง "นี่คือสิ่งที่ธรรมชาติสร้างใช่ใหม?"

เกาทัณฑ์ฟังตามองอย่างตั้งใจใคร่ครวญ ความยับของเนื้อหนังที่ดูคล้ายกระดาษยื่น พร้อมจะยุบขาดด้วยตนเองนั้น บันดาลความสลดแก่เขาบวบหนึ่ง เมื่อทบทวนคำถามท่าน นั้นใช่สิ่งที่ธรรมชาติสร้างหรือเปล่า พลันก็ตาสว่างเหมือนมีแสงวาบขึ้นมารวมหน้าผาก

"ไม่ใช่สิ่งที่ธรรมชาติสร้างครับ..." เขาพนมมือตอบ "นี่แหละคือตัวของธรรมชาติ!"

นึกค่อในใจว่ากายอันเกิด แก่ เจ็บ และจะตายลงทั้งหลายนี้เอง คือเนื้อแท้ธาตุธรรมโดยตัวเอง ถ้ายังนึกว่ามีผู้สร้าง แม้สรรค้ำว่า 'ธรรมชาติ' มาเป็นประธาน ก็หลอกจิตใจให้เห็นบิดเบือน ไปเป็นทิศตรงข้าม ได้อยู่ดี

"อือม..." หลวงตาครางรับ "ภพชาติแสดงตัวด้วยความเป็นกายนี้ กายนี้ถูกปรุงแต่งเป็นความหายหรือประณีตด้วยวิถีคิด วิถีพูด และวิถีกระทำที่เกิดเป็นนิจติลในอดีต ทุกคนถือกำเนิดในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับกรรมของตัวเอง เป็นฐานที่ตั้งให้ก่อกรรมดีร้ายเพื่อบันดาลอภัพหน้า ต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ทั้งหมดรวมกันนั้นแหละคือสังสารวัฏ การย้อนดูอดีตก็แค่การนึกให้ถือว่าเราเคยครองกายแบบไหน มีหลักแหล่งที่อยู่สมตัวอย่างไรในกาลก่อน

ทางพุทธถือว่าประโยชน์ถ้าการเห็นนั้นประกอบด้วยปัญญา เหนือหนายกับการเกิดตาย เปลี่ยนเพศ เปลี่ยนฐานะไปเรื่อย ๆ ไรที่สิ้นสุด แต่ต่างกลับกันอาจเป็นข้อเสีย ถ้าการเห็นนั้นประกอบด้วยโมหะ ลำพองจงหองว่าเคยเป็นใหญ่ หรือคนหูห่อเห็นว่าเคยต่ำต้อย ฝงใจยึดว่าตัวเองเป็นอย่างนั้น แม้ชาติปัจจุบันเป็นอะไรก็แทบจะลืมไป"

เมื่อท่านหยุด เกาทัณฑ์ก็พนมมือรับว่า

"ครับ"

"จิตที่อยู่ข้างในก็เป็นส่วนหนึ่งของภพชาติ ภาวะจำชั่วคราว และภาวะลืมเป็นช่วง ๆ ก็คือธรรมชาติโดยตัวเอง มีลิขิตของตัวเองเหมือนกัน ดังนั้นอยู่เฉย ๆ จะให้เกิดสิ่งที่ฝืนลิขิตเดิมของธรรมชาติ เช่นเนรมิตให้ระลึกอดีตความเป็นมาก่อนภพนี้ละ ไม่ใช่เรื่องที่ถูก"

เกาทัณฑ์พยักหน้ารับทราบ เม้มปากเป็นเส้นตรงอย่างพร้อมรับฟังทุกสิ่ง

"โดยความสามารถของเอ็งเดี๋ยวนี้ เอ็งยังไม่มีสิทธิ์ฝืนธรรมชาติ รู้ตัวไว้ด้วย อำนาจจิตของเอ็งยังเอาชนะธรรมชาติข้อที่ว่าด้วยการลืมเลือนภพชาติไม่ได้ แต่เผชิญด้วยนิสัยที่ข้าเคยให้เอ็งมา ข้าพอจะละเมิดข้อห้าม ช่วยสงเคราะห์เอ็งเพื่อประโยชน์บางอย่างในอนาคต"

เกาทัณฑ์ไวพอจะคิดรู้ว่าควรเอ่ยคำใดออกไป

"ครับ ผมจะสำนึกสังวรณไว้ตลอดเวลา ว่าตัวเองยังอยู่ในอำนาจลิขิตของธรรมชาติ ทุกอย่างเป็น ไปด้วยความอนุเคราะห์จากหลวงตามาแต่เริ่ม"

"ดี...จริงๆแล้วจะระลึกชาติอย่างชนิดถูกกฎนะ เอ็งต้องมีมหากำลั่งระดับฌานมาหนุน ต้องฝึกสติภาพิให้ล่องจนจิตทำตัวเป็นจอร์บนิมิตแห่งการระลึกได้ดี จากนั้นจึงใช้จิตในภาวะอุประมานิกถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา จากเมื่อครู่ ค่อย ๆ ถอยย้อนไปไกลกลับไปเรื่อย ๆ ตัวรู้ชัดจากกำลั่งสมาธิจะช่วยยืนยันว่าสิ่งที่นึกได้นั้นเป็นความจริง ไม่ใช่ของหลอก"

ชายหนุ่มพยักหน้ารับอีก เขาพอจะเคยอ่านหลักการเหล่านี้มาบ้างแล้ว รวมทั้งเคยลองทำแบบเหย่หย่งควาบบ้างด้วย เพื่อพบว่าเป็นเรื่องยากเหมือนพยายามมองให้เห็นสิ่งต่าง ๆ ขณะลืมนานี้ โดยเฉพาะเมื่อคิดข้ามขั้นระลึกถึงเหตุการณ์ช่วงวัยเด็ก

จากประสบการณ์ เกาทัณฑ์ตระหนักว่าเพื่อสมาธิจิตไปใช้งานนั้น ต้องมีกำลั่งอันเป็นฐานใหญ่มาตั้งจิตให้คงที่ หากยังปราศจากกำลั่งคำจุนอย่างเหลือเฟือแล้ว ลำพังจะทรงสภาวะอยู่นาน ๆ ก็ยากเต็มที อย่าวว่าแต่จะเอาไปใช้งานตามปรารถนาได้

การบรรลุจิตถึงขั้นได้ฌานสมาบัติเสียก่อนจึงจำเป็นยิ่งด้วยประการฉะนี้

"เข้าสมาธิเสีย พอได้ที่หน่อยข้าจะคุมให้เอ็งเห็นสมาธิ"

ชายหนุ่มจัดคั่งนั่งให้ได้ฐานสติอันควร ความคิดในหัวสัจเจียบลงทันทีเพียงเมื่อแรกขยายหน้าท้องส่งแรงอุคคผลมหายใจเข้าสายแรก แล้วกำหนดสติรู้ลมหายใจออก

ภาพสายลมปรากฏชัดจับปล้นในภายใน และด้วยอาการของจิตที่หยุดนิ่งลือกอารมณ์ได้ถูกส่วนนั้น เมื่อรวมกับความจำขึ้นเยือกเย็นด้วยพื้นกุศลจิตที่สั่งสมมานับแต่ลืมนาดัน ก็ช่วยก่อให้เกิดความสว่างมุคโพลงจากภายใน จิตเบา เปิดเผื่อออกกิริสมีกว่างไกล นับเป็นการจุดสมาธิจิตที่เร็วที่สุดตั้งแต่เริ่มฝึกมาทีเดียว

ในความวิเวกและจำเริญอย่างประหลาดนั้น มีเพียงนิมิตสายลมหายใจปรากฏเป็นลำยาวเด่นชัดเหนือสิ่งอื่นใด ทั้งร่างกาย ความคิด และสรรพสิ่งในโลกหล้าหลงเหลือให้รู้ว่ามียู่ก็แต่เพียงเบาบาง ลังจะความจริงในบัดนี้จึงไม่มีอะไรเกินการมีลมหายใจและกระเสจิดแผ่กว้างเป็นดวงนึ่ง โดยตัวผู้รู้ตั้งเด่นอยู่ตรงกลาง ใกล้เคียงกล่าวได้ที่เดียวว่าลมหายใจและดวงจิตเท่านั้นที่เป็นจริง อย่างอื่นเป็นเท็จไปหมด สุขอันล้ำลึกทำให้หมดความกระวนกระวาย แม้การเห็นอดีตชาติก็มีใช่เรื่องน่าคำนึงอีกต่อไปด้วยซ้ำ

เกาทัณฑ์ตามรู้ลมหายใจที่ผ่านไปประมาณสิบรอบเข้าออก แล้วปล้นสนามพลังอันยิ่งใหญ่ก็บังเกิดขึ้น ตรึงจิตเขาให้แน่นิ่งกับที่ โดยไม่ต้องประคองรักษา รับรู้ด้วยสัญชาตญาณสมาธิทันทีว่านั่นเป็นพลังที่ส่งมาช่วยคำจุนจากภายนอก หากได้เกิดจากกำลั่งจิตของตน ซึ่งเทียบแล้วคล้ายเด็กหัดเดินผู้ทำได้เพียงก้าวระยะสั้น ถูกประคองประคองโดยผู้เดินแข็งแล้ว และอาจเดินทางไกลเท่าใดก็ได้ตามปรารถนาของผู้ใหญ่

ไม่มีความตื่นเต้นอันใดในภาวะจิตแบบนี้ มีแต่ความหนักแน่นมหิมา และคล้ายทำให้จิตขยายตัวและแยกออกเป็นสองชั้น สองภาค ภาคหนึ่งกำหนดลมหายใจ เสพรสปีติสุขแห่งจิตวิเวกไป อีกภาคหนึ่งคล้ายรอรับบัญชาจากอำนาจเบื้องบนให้เป็นไปตามบันดาลไม่เป็นตัวของตัวเอง แม้คิดถอนสมาธิในบัดนี้ก็เกินจะทำ

ภาวะจิตเกือบเหมือนฝันอยู่อย่างหนึ่ง คือนิ่งในแบบที่อาจเห็นภาพอะไรสักอย่าง

สมาธิระดับกลางทำให้รู้สึก เห็นคนเป็นนายเกาทัณฑ์ได้อยู่ ทว่าอึดใจของความเป็นนายเกาทัณฑ์เริ่มแผ่หายไปที่ละน้อยอย่างไม่อาจหวังรู้ จนที่สุดก็ถูกแทรกแทนด้วยดวงรู้เฉยเป็นกลาง เนื้อตัวขาและหน้าอก บอกยากว่าร่างที่ตั้งอยู่นี้เป็นใคร หรือกระทั่งอะไร เพราะไร้สัญลักษ์ณบ่งบอกลักษณะอย่างสิ้นเชิง

แล้วอีกเจตสิกหนึ่งก็ถูกแทรกแทนขึ้นมาคล้ายสติที่ลึบคลานเข้ามายามคืนจากหลับ โดยผุดขึ้นเป็นความรู้สึกในตัวคนก่อน แล้วตามด้วยสำนึกชัดเจนยิ่งขึ้นมนุษยธรรมคา มนุษย์นั้นคือ ‘ตัวเขา’ แต่ไม่ใช่ นายเกาทัณฑ์...

ทุกอย่างเป็นปกติยิ่ง ปราศจากพิรุณปลอมปนแต่อย่างใด เขากำลังนั่งขัดสมาธิอยู่ที่กลางลานอาศรม รอบตัวเป็นราวป่าโปร่งข้างบนเป็นฟ้าใส เบื้องหน้าเบื้องหลังเต็มไปด้วยความสงบจิตสงบบารมี

รู้สึกถึงความชราภาพแห่งสังขาร ทว่าดวงสำนึกแว่นิ่งทรงกำลังอย่างเอกอุ มีความตรงไปตรงมา มีความเป็นอยู่อย่างปอน ๆ และมีความปนกันระหว่างเมตตาอันเกิดแต่ธรรมภาวนา กับความก้าวแกร่งคุณันอันเกิดแต่ความห้าวที่เร้นระอุอยู่ภายใน

จำตัวเองได้แจ่มชัดและผูกความนึกภายในขึ้นมาว่า ‘นี่คือเรา’

คล้ายผู้เฒ่าอยู่ในห้องใหญ่หน้าทึบ เห็นแต่สิ่งประดับประดาอันเป็นฉากของห้อง ฉับพลันรอบตัวก็โปร่งใส และสามารถเห็นทะลุผ่านพื้นล่างและผนังด้านข้างทั้งหมด เมื่อความจำห้วงหนึ่งกลับมา ความจำก่อนหน้านั้นก็พลอยไหลตามมาด้วย เห็นเป็นลำดับชัดเจนเหมือนชั้นของตึกที่เรียงซ้อนทับกันอยู่ เมื่อเพ่งตามองชั้นใดก็เห็นชั้นนั้น ที่อยู่ใกล้ก็เห็นง่าย ที่อยู่ไกลก็ต้องออกกำลังเพ่งกันหนักหน่อย

จำได้ถึงพื้นเพความยากจน จำได้ถึงกรมี่เหี้ยมโหด จำได้ถึงการออกผนวช ดำรงตนเยี่ยงฤาษีที่นับถือพุทธศาสนา จำได้ว่าคนลูถึงฉานฝ่ายโลกียะชั้นสูงสุด บันดาลลอิหารได้ตั้งใจ ทว่าทุกอย่างที่ทำได้เหล่านั้นรวบรัดรวดเร็วประเดี๋ยวประด๋าว คล้ายมีใครเอาข้าวของสารพัดมียัดทะนานในถุงใส แล้วให้ดู ให้จำในการมองปราดเดียวว่ามีอะไรอยู่บ้าง

สำนึกแห่งความเป็นฤาษีผู้ทรงตะบะยิ่งใหญ่ค่อย ๆ ถอยคืน กำลังวังชาและเนื้อหนังแห่งความเป็นหนุ่มกลับแทรกเข้าแทนที่ในสำนึกรับรู้ นี้ก็จริงอีกเหมือนกัน รับทรามมโนภาพแห่งตัวตนอันแตกต่าง ทว่าความกำหนดหมายว่าคนเป็นฤาษีก็ยังซ่อนอยู่ร่าง ๆ เหมือนมีสองวิญญาณในร่างเดียว

แล้วความหล่อมซ้อนทั้งปวงก็ขาดสายหายหน เหลือความเป็นนายเกาทัณฑ์และตัวกำเนิดกลุ่มความคิดอันมีโครงสร้างซับซ้อนเป็นระเบียบอย่างหนุ่มเมืองปรากฏแจ่มชัดเพียงหนึ่งเดียว ค่อย ๆ ลืมตาขึ้นอย่างมีสติ สมาธิยังมีแรงเฉื่อยอยู่ก็ครู่ ก่อนจางควาสลายลงหมดสิ้น เห็นแต่เนื้อคล้ายออกแรงวิ่งทางไกลมาหลายร้อยเมตร แต่ไม่หอบ

เกาทัณฑ์แลตามองพระอาจารย์นี้ คุงทุกสิ่งกลายเป็นก้อนหินแข็งที่อยู่อีกพักใหญ่

"พอใจรึยัง?"

น้ำเสียมมีเมตตานั่นปนมากับกังวานอำนาจแห่งอาจารย์ใหญ่ฝ่ายกรรมฐาน เกาทัณฑ์ขยับกายเปลี่ยนท่า นั่งเป็นพับเหยียบ

"ครับ"

“ข้าให้ได้แก่ทางลัดเท่านั้นแหละ เอ็งไม่ต้องคืบคั้นผ่านกำแพงจุดและปฏิสนธิเหมือนอย่างคนอื่นเขา ต่อไปใช้กำลังจิตของตัวเอง หมั่นระลึกอย่างมีสติ ก็จะนึกจำได้มากขึ้นเรื่อย ๆ การพิสูจน์ว่าระลึกได้จริงหรือเป็นเพียงอุปาทานหลง คุณก็ความสามารถสืบทกลับไปได้ เหมือนเดิมทุกครั้ง และเห็นรายละเอียดได้มากขึ้นตามระดับกำลังจิต”

เกาทัณฑ์หรีดา พยายามนึกทบทวนภาพและสัมผัสที่เกิดขึ้นเมื่อครู่ ทุกอย่างวางเลื่อนเช่นเดียวกับภาพฝันคืนก่อน ต่างแต่สัมผัส รู้ว่านั่นเป็นส่วนหนึ่งของความทรงจำ เป็นความจำชนิดเดียวกับที่รู้ว่าสมัยวัยรุ่นเคยเรียนที่ไหน สมัยเด็กเคยมีกีฬาโปรดอะไร ใครคือเพื่อนสนิทที่ห่างหายไปแล้ว มิใช่การปรุงแต่งลอย ๆ เช่นนิมิตสมาธิปกติ

กำแพงที่ขวางกั้นสองตัวคนถูกทำลายลง...เป็นบางส่วน

บัดนี้เขาสามารถมองลอดทะลุไปยังอีกเขตที่เคยถูกกำแพงปิดหูปิดตาที่สนิทจนหลงเชื่อว่ามีแต่เขตที่กำลังยืนนี้เท่านั้นที่มี เขตอื่นไม่มี

ถึงแม้ว่าความสามารถในการมองทะลุให้เห็นเขตอื่นยังจำกัดจำเขี่ย มัวมนเหมือนเดิมไปด้วยหมอกที่คลุมบัง ทว่าก็ทราบแน่แล้วว่า

กะพริบตาถี่ เมื่อย้อนนึกถึงภาวะความเป็นภุมินีที่นั่งอยู่กลางอาสนมขอมซ่อ ช่างยากลำบากยิ่งกว่าทบทวนชื่อที่ถูกลืมแล้วคิดอยู่ แคริมสีปาก หรือคล้ายพยายามมองให้เห็นสิ่งที่ถูกซ่อนอยู่ใต้น้ำลึกสลับเลื่อน ตระหนักว่าในเวลานั้นจิตขาดแสงสมาธิส่องลงไปให้เห็นดังปรารถนา จิตยามปกติช่างมัวมนสิ้นดี ใ้หยังรู้อะไรไม่ได้เลยแม้แต่สิ่งที่อยู่ในตนเองแท้ ๆ

ตัวคนเก่าที่ถูกหลืมไป

ผลต่อตัวย้อนนึกถึงอภิปาโนอดีตจนลืมนำกำลังอยู่ที่ไหนกับใคร กระทั่งหลวงดาแวนเดือนขึ้น

“อย่าเพิ่งนึกขณะขาดสมาธิ จะวอกวนและเครียดเปล่า ๆ ไม่ได้อะไรขึ้นมาหรอก”

ชายหนุ่มเห็นจริงตามนั้น และคิดขึ้นมาว่าถ้าย้อนระลึกความเป็นอดีตได้ทุกอย่างก็คงดีหรอก แม้สัมผัสความเป็นตนเองในอภิปาเนาเพียงชั่วอึดใจ ก็รู้ซึ่งว่าครั้งหนึ่งเคยมีตะเคาะแก่กล้าขนาดไหน คงสนุกพิลึกถ้าใช้ชีวิตธรรมดาตามปกติ ขณะเดียวกันก็สามารถบันทึกลงปรากฏการณ์เหนือสามัญวิสัยได้เช่นเดียวกับตัวคนเก่า

“ไม่่ง่ายอย่างนั้นหรอกไอ้หนุ่ม...”

เกาทัณฑ์กะพริบตาปริบ ๆ ด้วยความงงงัน เพราะวูบของความคิดอยากได้อะไรก็เกิดขึ้นเพียงชั่วลัดนิ้วมือ กระทั่งแทบจับต้นชนปลายไม่คิด เกือบฟังไม่รู้ว่าจะเหตุใดหลวงดาแวนจึงเอ่ยเช่นนั้น

“ขณะของจิตที่ระลึกความหลังได้กับความสามารถกระทำกรณในปัจจุบันเป็นคนละเรื่องกัน แบบเดียวกับที่เอ็งฝันว่าหะเหินเดินอากาศยังก็ได้ แต่ตื่นแล้วอย่างมากที่สุดก็แค่โดดได้ห่างพื้นสองศอก”

เกาทัณฑ์รู้สึกว่าการคิดของตนมีเสียงดังเกินไปเสียแล้ว เริ่มเห็นว่านี่มิใช่เรื่องปาฏิหาริย์เกินปกติวิสัยอีกต่อไป ในภุณินั้น เขาสามารถสัมผัสได้ว่ารอบตัวเต็มไปด้วยคลื่นความเคลื่อนไหว ทั้งคลื่นความคิด คลื่นเจตนา และคลื่นอารมณ์ดีเลวต่าง ๆ ทุกสิ่งถูกเชื้อให้เข้มข้นในบรรยากาศและแวกรอบข้างพระผู้ทรงอภิญาองค์นี้

ผลของการระลึกชาติได้เป็นครั้งแรกมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่าเห็นตนเคยเป็นอะไร และปัจจุบันชาติมีพื้นเพภูมิหลังแตกต่างกันเช่นใด สำหรับเกาทัณฑ์นั้น นอกจากเลิกสงสัยแล้ว ยังมองต่อขอยอดออกไปอีกด้วยนิสัยช่างคิด ช่างพิจารณาประจำตัว เห็นแจ้งว่าการเกิดคือการสืบต่อ หาใช่การเริ่มต้นจากศูนย์เหมือนที่ตาเห็นอูแว้แรกในห้องคลออย่างผิวเผิน

เมื่อฐานแห่งความเชื่อดั้งเดิมพังทลายลง โลกทัศน์และความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองก็พลอยเปลี่ยนแปลงไปด้วย อย่างน้อยก็มากพอจะข้อนพินิจว่าตลอดมาที่นึกว่าเข้าใจอะไร ๆ เกี่ยวกับชีวิตดีแล้วนั้น ผิดถนัด และแม้ปรัชญาชีวิตของนักปราชญ์ผู้เรืองนามก็อาจกลายเป็นมุมมองของผู้ไม่รู้จริงอีกคนหนึ่ง

"...ผมเคยเป็นฤาษี คงมีฤทธิ์เดชพอจะเห็นทะลุไปในภพชาติได้ แต่...เหมือนเปลา่ประโยชน์ มาเกิดเป็นผมในชาตินี้ก็มีขีดบอดเหมือนสัตว์โลกอื่นๆ เห็นว่าชาติหน้าชาติก่อนไม่มี"

เกาทัณฑ์รำพึง หลวงตาแขวนเห็นลูกศิษย์บังเกิดความสังเวชในธรรมก็กล่าวอย่างปรานีว่า

"อย่าคิดว่าฤาษีนั้นเป็นเอ็งเลย เขาตายไปแล้ว ลีนสภาพไปแล้ว กรรมที่เขาเคยทำไว้ก็แปรวิถีชีวิตนี้ให้กับเอ็งเท่านั้น ร่างกายความรู้สึกนึกคิด เรื่องน่าหัวเราะ น่าร้องไห้ต่างๆนะดับไปพร้อมกับสังขารของเขานั้นแหละ เอ็งต้องมาพบกับสิ่งใหม่ สร้างกรรมใหม่ เรียนรู้และจดจำใหม่ เพื่อเป็นตัวคนในปัจจุบัน จะแบกคุณวิเศษเก่าพ่วงมาใช้ตั้งใจนึกนะ ไม่ได้หรอก"

"แล้วผมก็ต้องลืมไปอีกเมื่อถึงเวลาตาย และก็ต้องมีอีกอภภาพหนึ่งที่จะเกิดมารับกรรมซึ่งผมสร้างทำไว้เดี๋ยวนี้..."

เกิดความขงเห็นขึ้นมาแวบหนึ่งว่าตัวที่กำลังรู้สึกและนึกคิดได้อย่างเดี๋ยวนี้...

วันหนึ่งจะดับลง

นึกหวาดกลัวภัยมืดอันแฝงเร้นอยู่ในความเกิดตายอย่างไม่รู้อิโหนอเห็น นี่หากเขาไว้ว่าสนามรับการอุปถัมภ์จากหลวงตาแขวน ชาตินี้ก็คงดำเนินชีวิตไปอย่างเรื่อยเปื่อยตามกระแสโลก ไม่เชื่อเรื่องภพชาติ ไม่เชื่อเรื่องเวรกรรม ยิ่งแก่ตัวก็ยิ่งกระทำการอันจะเป็นผลประโยชน์เข้าตัวมากขึ้น มีความคำนึงน้อยลงๆเกี่ยวกับเรื่องความชอบธรรม เช่นเดียวกับปุถุชนทั่วไปผู้ถูกดึงดูดให้คล้อยตามทิฐิและความหลงบารมีอันเกิดแต่อายุ

ชาติต่อ ๆ ไปเขาจะโชคดีเหมือนชาตินี้และชาติก่อนไหม?

"ถูกแล้ว จิตได้แต่ท่องเที่ยวไปทักท้อเอาอภภาพต่าง ๆ เป็นของคนด้วยอวิชา นานเท่านั้นกว่าจะพบผู้เปิดโลก ผู้รู้ทางไปสวรรค์และนิพพาน การเกิดตายส่วนใหญ่จะไหลไปตามกระแสโลก ถ้าเป็นคนก็ครั้งดีครั้งร้าย โดยมากสัตว์ถึงพบตัวเองถูกแรงกรรมโยนขึ้นลงเหมือนถูกหลอกล่อปั่นหัวให้จิตใจและเสียใจสลับกัน"

เกาทัณฑ์ยังฟังก็ยิ่งเห็นคล้อยตาม ชาตินี้เขารู้ตัวคิดว่าคนข่มไปด้วยบาปเพียงไร จะให้หลีกเลี่ยงอย่างไร ในเมื่อเกิดมาก็อยากโน่นอยากนี่ และไม่มีใครทำให้เชื่อได้เลยว่าบาปบุญมีจริง

อย่างนี้เป็นผู้วิเศษไปจะมีประโยชน์อะไรเล่า? เขาเคยเป็นมาแล้ว พอตายไปก็ไม่วายหวนกลับมาคิดบอดอีก จุ่มวิญญาณตัวเองลงไปบ่อแห่งบาปให้มันข่มยิ่ง ๆ ขึ้น ไปอีก มีสิทธิ์เท่าเทียมมนุษย์อีกเลสหานทั่วไปที่จะร่วงหล่นสู่ความหายนะทุกประการ

"นี่ใช่ไหมครับ กำเนิดธรรมะของพระพุทธเจ้า เกิดขึ้นมาเพื่อให้หาความเป็นที่สุด ไม่กลับไม่เปลี่ยนแปลงไป?"

"ใช่..." น้ำหนักเสียงของเกจิเจ้าอ่อน โยนยั้งนั้ "เอ็งไม่ได้เป็นฤาษีชีไพรมาชาติเดียวเท่านั้นหรือกะนะ นับกันเป็นล้านเป็นโกฏิที่เดียวละ พอเป็นผู้วิเศษที่ก็เข้าใจเรื่องเหนือโลก เหนือวิสัยสามัญชนเสียที แต่แล้วก็กลับเสื่อมจากความรู้ความเข้าใจอย่างนั้น กลายมาเป็นคนธรรมดา กลายมาเป็นคนสงสัยโลกอีกเหมือนคนอื่น ๆ ถ้าเอาความวิเศษไปเทียบกับมนุษย์เดินดินด้วยกันนะนะ อาจดูสูงส่งน่าเลื่อมใสดีหรือ แต่ถ้าเอาไปเทียบกับความตายแล้ว ความวิเศษก็ไอ้แค่นี้สิน หากอะไรก็ได้ ตายจากความเป็นผู้วิเศษเมื่อไหร่ก็ลืมหายได้อีก...และอีก"

ฟังแล้วเกาทัณฑ์ได้แต่กะพริบตาสองสามทีคิดกัน แม้ครั้งหนึ่งเคยพุ่งไปถึงจุดสูงสุดของศักยภาพมนุษย์ บำเพ็ญบะจนได้มหัศจรรย์ ตำนานโบราณ บรพฤษภูมิวิเศษ เปิดตาในตานอกให้สว่างถึงที่สุด เป็นอยู่อย่างสะอาดหมดจดในพรหมจรรย์มรรค ก็ยังผันแปรเปลี่ยนแปลงกลับมาเป็นเขา นายเกาทัณฑ์ผู้สำคัญตัวผิด มองโลกด้วยตาใสใจบอด และได้ก่อกรรมอันเป็นทางทรมาณไว้แล้วอย่างมากมาย

อย่างนี้จะป็นมันทำไม...ผู้วิเศษ

ป็นให้ลืมน แล้วเวียนกลับมาเป็นนายต้อต่อยสักคน ไขว่คว้าหาทางวิเศษวิโสกันใหม่ แล้วลืมนอีก

คนเรากิดมาเหมือนสัตว์ที่ถูกคาดดาด้วยผ้าดำ ขยอกเข่าไขว่ไขว่ได้ที แล้วก็ปล่อยออกจากกรง เดินเป็ไปเป็มา ชนโน้นชนนี้ล้มระเนระนาด ก่อให้เกิดความเจ็บปวดและบาดแผลร้ายแรงหลายแห่ง กว่าจะค่อยๆ ได้สติ ประคองตัวอยู่พอหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่ง ก็กินเวลานั้นนานหลายปีติดต่อกัน

กระนั้นก็ยังมิมีผู้ผูกตาปิดบัง โลกที่แท้จริงไว้ตลอดเวลา ทว่าที่นั้ก็สำคัญว่าตนประจักษ์โลกอย่างถ่องแท้แล้ว

ถูกผูกตาไว้ และยังไม่เห็นอะไรเลย กะแค่ที่มาจากตน เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วแท้ ๆ ฝงอยู่ในความทรงจำของตัวแท้ ๆ ยังบอดไปถึงอย่างนี้

เหมือนทุกสิ่งถูกดื้อนให้กลับสู่จุดเริ่มต้นใหม่หมด ชายหนุ่มค่อย ๆ ฮึดตัวขึ้นตรง แสงดาววิหิตว้้มขึ้นทีละน้อย จนที่สุดก็เป็นประกายแรงด้วยความปลอดภัยครั้งใหม่

"หลวงตาสอนผมด้วยเถอะครึบว่าทำอย่างไร จึงจะรู้... โดยไม่กลับกลายเป็นลืมน แม้เมื่อความตายมาถึง"

พระครูผู้เมตตาหัวเราะในลำคอ ดวงตาอันฉาบชราภาพแล่นังมายังลูกศิษย์หนุ่ม

"ภาวะคงที่ ไม่กลับไม่เปลี่ยน ดันตลอดเวลา แม้หลับก็ไม่ฝันนั้น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของของพระผู้เป็นอรหันต์ เอ็งกำลังอยากเป็นพระอรหันต์หรือไง?"

เกาทัณฑ์อึ้งคิดไปชั่วครู่ ก่อนเรียนท่านตามตรงว่า

"ผมกลัวการลืมน กลัวการเกิดมาอย่างไร้ความจำ ไร้แนวทางแน่นอน ผมไม่ได้อยากเป็นพระอรหันต์"

หลวงตาแขวนพยับหน้าช้า ๆ

"ถ้าคิดแบบนั้นก็เข้ามาใกล้ต้นทางนะ เพราะผู้บรรลุธรรมขั้นสูงสุดมากมายไม่แม้แต่จะคิดอยากเป็นพระอรหันต์ ถ้าต้นทางเห็นภัยคิดผลจาก ปลายทางถึงจะผลจากได้จริง เมื่อสิ้นอวิชชา สิ้นทุกข์เด็ดขาดแล้ว จะเรียกอหันทหรืออะไรก็ช่าง"

“ครับ”

“ปิดตาเข้าสมาธิแล้วฟังข้าพูดไปเรื่อย ๆ ”

เกาทัณฑ์ปิดตาเฝ้าตามลมเข้าออกจนจิตรวมเป็นดวง เบาลงจากกิเลสทุกชนิดจนทอแสงสว่างนวล เห็นสายลมหายใจเป็นสายทิพย์ไปได้เช่นเคย

จิตที่เป็นอุปจารสมาธิยังคิดได้ ฟังคนอื่นพูดรู้เรื่อง แต่ปราศจากความยินดีในร้าย เพราะความเข้มข้นระรื่นสุขมีค่าเป็นใหญ่เกินอารมณ์อื่น โยคาวจรหนุ่มได้ยื่นคำสั่งจากอาจารย์เป็นเสียงกลาง ๆ ว่า

"เอาสติจ่ออยู่กับความสว่างของจิตนะ จ่อไว้กับความสว่างนั้นแหละ จะเห็นสว่างขึ้นเรื่อย ๆ "

เกาทัณฑ์กำหนดตามท่านสั่ง เห็นสว่างขึ้นได้จริง ๆ นึกไม่ถึงว่าพอจิตนิ่งแล้วจะเร่งไขแสงเพิ่มง่ายคายเพียงจ่อสติไว้กับความสว่างของจิตเท่านั้นเอง

"น้อมเอาแสงจากกลางอกระสิกเข้ามาในความรู้สึกตัวทั่วร่าง จะเห็นกายสว่างเห็นชัดทุกส่วน ทุกชั้น"

ลูกศิษย์หนุ่มปฏิบัติตาม เค้าโครงรูปพรรณสัณฐานปรากฏตามจริงต่อแสงรู้ของจิต ราวกับห้องมืดที่ถูกแสงสว่างขับไล่ เห็นหมดว่าภายในมีข้าวของรูปทรงไหนวางอยู่บ้าง

"กำหนดดูว่ากายมีความนิ่งอยู่ที่ไหนบ้าง มีอาการเคลื่อนไหวอยู่ที่ไหนบ้าง"

โดยภาคของความรู้สึกว่าเป็นตัวนายเกาทัณฑ์ เขาเห็นกายเป็นภาวะต่างหากจากตน มันนิ่งนิ่งขัดสมาธิมือขวาซ้อนมือซ้าย ขาขวาทับขาซ้าย ทุกส่วนที่คาดด้วยกระดูกนับแต่ศีรษะลงมาถึงปลายเท้าแน่นิ่งไม่ไหวคิง จะมีก็แต่ส่วนหน้าท้อง ชายโครง และส่วนอก ที่ขยายแล้วสลับขยับตัวเป็นจังหวะต่อเนื่องกันเพราะมีเจตนาที่กำหนดไว้ก่อน

ด้วยการกำหนดตามวาระจิตของผู้เป็นศิษย์ ท่านทราบว่ายานหนุ่มได้ฐานรู้ที่กายนิ่งทั้งแท่งไว้แล้ว จึงสั่งต่อ

"กำหนดดูว่า มีอะไรบ้างที่เป็นต่างหากจากใจเรา"

เกาทัณฑ์พบอย่างไม่เคยพบมาก่อนในบัดนั้นว่า สงใจไปเห็นอะไรได้ สิ่งนั้นก็กลายเป็นอื่นจากใจไปหมด ลมหายใจก็ต่างหากจากใจ กายอันเป็นที่ตั้งกองลมก็เป็นต่างหากจากใจ เสียงหลวงคาแขวนที่สะท้อนผ่านอากาศกระทบแก้วหูก็เป็นต่างหากจากใจ ใจเป็นแต่เพียงผู้ดูอย่างเดียว ใจไม่ได้มีความเป็นอะไรทั้งหมดที่ถูกเห็นแม้แต่อย่างเดียว

“กำหนดดูความเป็นต่างหากจากกันระหว่างรูปกับนามอยู่อย่างนั้นนะ อย่าออกแวก พอตั้งมั่นแล้วจะเหมือนมีช่องว่างระหว่างตัวรู้กับสิ่งถูกรู้... จากนั้นพิจารณาว่าลมหายใจมีความอยู่หนึ่งในที่ตำแหน่งไหนได้ไหม ทนอยู่ที่จุดใดจุดหนึ่งในกายได้ไหม”

จิตซึ่งกำลังมีสภาพเป็นตัวรู้เต็มดวงคอบอยู่ในภายในทันทีว่าไม่... ไม่พบที่สถิตของสายลมหายใจแม้แต่จุดเดียวตลอดเส้นทางผ่านเข้าออกโพรงอันเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย ธรรมชาติการไหลรี่เร็วของสายลมไม่เคยสะดุ้งหรือทนหยุดพัก ณ จุดใดได้เลย

“ลมหายใจมาจากนอกกาย เคยเป็นอื่นจากร่างกาย เข้ามาอยู่ในร่างกายชั่วคราว แล้วถูกถ่ายคืนกลับสู่ภายนอกอีก ทนเป็นสมบัติเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายไม่ได้ อย่างนี้ถือว่าลมหายใจเป็นตัวตนเราเขาคอนไหนได้ไหม?”

จิตเห็นอย่างแจ่มชัดว่าลมหายใจปราศจากอัตตาตัวตน เป็นเพียงเครื่องหล่อเลี้ยงกายให้ตั้งอยู่ได้ หากขาดลมระยะหนึ่ง กายก็สิ้น
 รนไปชั่วคราวหากอากาศแล้วยังคิดขังอยู่อีก ก็คือการมาถึงของมรณะเท่านั้น

ภาวะนี้เองอย่างเอกอุซึ่งประกอบพร้อมด้วยอาการพิจารณาเห็นธรรมดำเนินต่อไป ได้ยินคำสั่งจากพระอาจารย์ต่อมา

"พิจารณากาย เริ่มจากมือที่วางซ้อนกันอยู่บนหน้าคัก ถามตัวเองว่าเป็นผู้สร้างมันขึ้นมาหรือเปล่า?"

ด้วยเพราะเพิ่งผ่านการเห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาแห่งลมหายใจมาหยกๆ พอพิจารณาเมื่อตามพระอาจารย์สั่ง เมื่อเห็นนิมิตขยับมือ
 และลำนิ้วทั้งสิบซัด ก็ตระหนักด้วยจิตเหนือสำนึกทันทีว่าเขาไม่ได้สร้างมันขึ้นมา ไม่มีส่วนรู้เห็นเลยว่ามันถูกสร้างมาได้อย่างไร

"เมื่อเราไม่ได้สร้าง แล้วอย่างนี้ควรยึดถือใหม่ว่าเป็นของเรา?"

จิตพิจารณาตามแล้วตอบทันทีว่าไม่เลย ในเมื่อไม่ได้รู้เห็น ไม่ได้เป็นผู้ออกแบบ ไม่ได้เป็นผู้ลงมือก่อร่างสร้างมันขึ้นมา กับทั้ง
 ไม่อาจควบคุมให้ทรงอยู่ยั่งยืน จะยึดว่าเป็นของเราได้อย่างไร

ใจว่างและวางทันที เป็นวาระจิตแรกในชีวิตที่เกิดความปล่อยวางกายอันยึดถือตลอดมาว่าเป็นตน คล้ายอุ้มหินไว้ในอ้อมแขน
 แล้วปล่อยลงให้พื้นตัว เกิดความเบาโล่งชนิดที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน

อโหรรรมา...อโหรรรมา

"รักษาอาการเห็นมือไว้ ไล่ต่อมาถึงช่วงแขน ถามตัวเองว่าอย่างนี้เป็นธรรมชาติอันเดียวกับมือหรือเปล่า"

ใช่แล้ว เขาเห็น มันก็เป็นรูปธรรม สังขารธรรมที่เขาไม่เคยมีส่วนปรุงแต่งขึ้นมาเช่นเดียวกับลมหายใจและมือนั่นเอง

"รักษาอาการเห็นมือและช่วงแขนไว้ ไล่ต่อมาถึงส่วนหัว ไล่ลงไปถึงช่วงตัว ไล่ต่อไปถึงช่วงขา สิ้นสุดลงที่ส่วนเท้า เห็นอาการ
 นี้และเคลื่อนไหวทั้งหมดใหม่อีกครั้ง ถามตัวเองว่ามีส่วนใดส่วนหนึ่งที่แตกต่างไปไหม มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จิตเราเป็นผู้สร้างทำขึ้นมาไหม"

ไม่มี... ไม่มีเลย อโหรรรมา... แปลกเหลือเกิน รูปกายที่เคยยึดถือว่าเป็นของเรานี้ ทำไม่กลายเป็นอื่น เป็นของนอกตน พิถี
 ก็คือแตกต่างจากมโนภาพรูปร่างหน้าตาชายคนเดิมที่คุ้นเคยมานับนานว่าเป็นตน

จิตนิ่งฉายสว่างเต็มกำลังอุปจารสมาธิจิต ขณะเดียวกันก็ประกอบพร้อมด้วยอาการพิจารณาผู้อื่นเป็นลักษณะของปัญญา เป็น
 วาระที่รูปและนามประสานกันได้ผลลัพท์เป็นธรรมคือดวงรู้ละวาง ปราศจากสำนึกแห่งความเป็นสัตว์ คน เทวดา พรหม หรือสมมุติใด ๆ

ผู้เป็นธรรมอาจารย์ปล่อยให้ภาวะรู้เห็นของศิษย์ดำเนินต่อเนื่องจนกระทั่งตกผลึก ทรงตัวโดยปราศจากการควบคุม จึงแทรกจิต
 เข้ากำกับเพื่อลัดทางให้สั้นเข้า

เกาทัณฑ์เห็นนิมิตของสัจฐานกายเริ่มผุดผกจากเดิม ภาคสำนึกในตัวของนายเกาทัณฑ์จับมอมนิมิตใหม่ด้วยความประหลาดใจ
 แต่ปราศจากความตื่นกลัว เหมือนมองตัวเองมาจากด้านหลังด้วยตาอันผูกติดอยู่กับกระดูกและเลือดเนื้อในกายเอง กายปรากฏเป็นข้อ
 กระดูกสันหลังเรียงกันจากคอถึงก้นกบ มีซี่โครงแยกจากโครงกระดูกสันหลังเห็นคล้ายก้างปลา ห่อหุ้มก้อนเนื้อซึ่งปรากฏเพียงเดือนราง
 สุมๆกันแออัด มีก้อนที่เด่นตลบ ๆ กลางอกชัดหน้อยว่าเป็นหัวใจ

ไม่เคยเห็นกายตนเองเป็นเหมือนอย่างนี้มาก่อน เมื่อเห็นแล้วก็ได้แต่รับทราบว่าสิ่งต่าง ๆ ตั้งอยู่เช่นนั้นจริง ขึ้นอยู่กับว่าจะปรับสภาพจิตให้เข้าเห็นภายในได้อย่างไร หยาบละเอียดเพียงไหน

กลไกภายในกำลังทำงานอยู่อย่างเป็นระเบียบ โดยปราศจากเจตนา นำ นี้อ้าหากกลไกทุกชิ้นต้องอาศัยคำสั่งจากความคิดของเขา เขาคงวุ่นวายตลอดชีวิตชั่ววอมง ไม่เป็นทำอะไรอื่นแล้ว

“นี่แหละสิ่งที่กำลังดำรงอยู่ และกำลังจะแตกดับไป”

เสียงของหลวงตาเขวนดังขึ้นในท่ามกลางการเห็นกายเป็นสิ่งที่สร้างจากองค์ประกอบแยกย่อย ในทันทีทันใดนั้นจิตก็เกิดความเห็นขึ้นมาอย่างเต็มต้น

กายมนุษย์

ยกขึ้นด้วยกระดูกสันหลัง

ฉาบทาด้วยเลือดเนื้อ

เมื่อแยกเป็นส่วน ๆ

ไม่เหลือมนุษย์

ไม่เหลือเราเขา

เหลือแต่ท่อนกระดูกกับเลือดเนื้อ

ว่างเปล่า

รอวันแตกดับ

ไร้แก่นสาร

หากนำจิตที่ประมวฐ์นี้มีตกายเป็นปัญญาคิดของเกาทัณฑ์มาปฏิรูปเป็นภาษา ก็คงถอดความได้ตามนั้น...

จิตบังเกิดความกลัวรูปกายที่ตนกำลังครอง เห็นเป็นอื่น เป็นของแปลกปลอม เป็นโครงสร้างস্থฐานที่เป็นธรรมชาติโดยเดิม ปราศจากผู้เป็นเจ้าของ มีกฎแห่งกำเนิดและมรณะอัน ไม่เป็นที่ได้รับการเห็นชอบจากใคร

“ดูความว่างและนึ่งรู้ที่กำลังเป็นอยู่เดี๋ยวนี้ นี่ก็ภาวะหนึ่งของจิต แล้วดูตัวที่กำลังได้ยินเสียงอยู่เดี๋ยวนี้ ดูว่านี่ก็เป็นอีกสภาพหนึ่งของการรู้ มองให้เห็นว่าเนื้อแท้เป็นสิ่งเดียวกัน จำแนกแตกต่างจากกันด้วยประสาทรูเท่านั้น”

ดวงรู้อันปราศจากรูปทรงस्थฐาน ปรากฏเป็นเพียงความว่าง ชาวโพลนอยู่ในอาการรู้ตนเองนั้น สดับรับฟังคลื่นเสียงผู้เป็นอาจารย์ที่ส่งทอดมาตามลำดับ และบังเกิดความเห็นเป็นขณะ ๆ ว่าการได้ยิน การรู้ความหมายของคำพูด ล้วนเป็นอาการหมายรู้ทางจิตทั้งสิ้น

"มองให้เห็นว่าแม้ตัวเราก็เปลี่ยน เสียงที่ได้ยินก็เปลี่ยน เกิดขึ้นเพื่อตั้งอยู่ชั่วคราว แล้วลงเหยยง ใจก็ต้องดับ ไป"

ใช่...อาการกำหนดหมายรู้เป็นสิ่งที่ไหลเลื่อนอยู่ตลอดเวลา แม้ตัวเราก็เป็นอนัตตา ดวงนึ่งที่ปรากฏสว่างโพลนอยู่นี้ก็ไม่ใช่ตัวตน เป็นภาวะชั่วคราวของจิตอันเป็นสมาธิ

หลุดโล่งจนถึงที่สุด ฐานที่มั่นของตัวตนทั้งรูปและนามหลายลงสิ้น จิตนึ่งรู้เด่นดวงอยู่เพียงเดียว ลืมรสความว่างอันประกอบด้วยตัวเห็นอนัตตธรรมนำหน้า สุดชั่วของสุขอันไร้รู้สึก เป็นยอดของภาวะอันไร้สัมผัสแห่งภาวะ ไร้การและต้องสังขารธรรมใด ๆ ทั้งปวงโดยแท้

นี่ใช่ไหมนิพพาน? นี่ใช่ไหมมรรคผล? เขากลายเป็นพระอรหันต์ไปแล้วกระมัง...

แต่แล้วความว่างเปล่าก็กลับกลายเป็นเมื่อแรงดึงดูดที่รวมกระแสน้ำให้เต็มดวงกลายเป็นตัว

นี่หรือไม่ ที่ท่านเรียกบรมธรรม? สิ่งที่ไม่กลับไม่เปลี่ยน แต่ใจมันบัดนี้จึงแปรไป?

เกาทัณฑ์ลึบตาขึ้นอย่างเชื่องช้า ปรับการมองได้แจ่มชัดในที่สุด ได้ยินพระอาจารย์ตอบความกังขาของจิตขณะสุดท้ายก่อนล้มตา

"เพราะนั่นไม่ใช่บรมธรรม นั่นเป็นแค่จิต จิตยังอยู่ในข่ายพระอนิจจัง แค่เหมือนจะข้าม แต่ไม่ข้าม บรมธรรมที่แท้คือจิตที่หลุดจากความปรุงแต่งอย่างหมดจด ไม่เคลื่อนตามเวลาในมิติไหน ๆ เป็นดวงรู้ที่ปราศจากภาวะปรุงแต่งใดมาห่อหุ้มได้"

ชายหนุ่มตั้งสติให้เข้าที่ คืบคลานมาอยู่ในอภิมหาธรรมนิมิต จินตนาการเข้าไปกราบพระอาจารย์ เจาะจงให้น้ำผกสัมผัสฝ่าเท้าของท่าน เป็นการแสดงความคารวะจากใจขั้นสูงสุด

"ฟังข้าพูดให้ดี"

เกาทัณฑ์กลับมานั่งที่เก่า สีหน้าสงบเฉย ทว่าเปล่งสว่างด้วยรัศมีแห่งความรู้ธรรมและความรู้คุณ นัยน์ตาจับมองพระผู้ให้ความสว่างแก่คนอย่างนุชาด้วยชีวิต

"อย่าหลงคิดว่าพบธรรมชั้นสูงแล้ว ธรรมแท้ณะ ไม่มีสูงมีต่ำหรือก ถ้าใครถึงจริง ถึงเป็นปกติ ต้องรู้สึกว่าง ๆ เป็นกลาง ถ้าแค่เข้าขั้นรู้สึกตัวเองสูงส่ง ก็แปลว่าโดนกิเลสเอาไปกินเสียก่อนจะถึง เอ็งเพิ่งเห็นแบบตะ ๆ ต้อง ๆ แค่นี้ ยังต้องเดินทางอีกไกลกว่าจะไปถึงความเป็นที่สุด"

ภิกษุขรรษาบทยลมหยาใจยาว ทำทางท่านเห็นดเห็นน้อยพอดู ต้องใช้ทั้งกำลังจิตช่วย ใช้ทั้งกำลังปัญญาสั่งสอนศิษย์ต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน เกาทัณฑ์ลึบไม่ออกว่าชาตินี้จะหาทางทดแทนพระคุณท่านได้อย่างไรถูก

การเข้าเห็นสักภาวะเป็นประสบการณ์ที่ควรซื้อแม้ด้วยชีวิต เพราะถ้าเห็นจริง จะทำให้ตั้งเข้าไปในทางดีได้ถูก เป็นที่พึงของตัวเองให้พ้นภัยในวันหน้า

ผู้นำความเห็นชนิดนี้มาให้ ข้อมสมควรถูกยกไว้บูชาในที่สุด

พระพุทธเจ้าข้างเป็นมหาบุรุษผู้แสนประเสริฐ เหนือยากเพื่อคนอื่น ขอมล้าปากแทบเลือดคากระเด็นนับอนันตชาติเพื่อเอาพระ
สัตัพัญญตญาณมาโปรดสัตว์

โปรดสัตว์เช่นเขา เขาคือผู้มีโชคอันประเสริฐที่เป็นหนึ่งในกลุ่มเวไนยสัตว์แห่งพระพุทธเจ้าพระองค์นี้

ด้วยความซาบซึ้งในธรรม และด้วยความผูกพันที่มีต่อบุคคลอันเป็นที่รัก เกาทัณฑ์บิดดาง ตั้งความปรารถนาให้พวกเขา
เหล่านั้นเป็นสุขอยู่ในความประจักษ์ธรรมะลึกซึ้งเช่นเขา จัดเป็นเมตตากาวนาอันบริสุทธิ์

แล้วเมตตานั้นก็เปลี่ยนกระแสเป็นการอุทกภาพแผ่กว้างไปอย่างไร้ประมาณ ด้วยเหตุที่ไกรลงมือนำธรรมซึ่งตนรู้นั้นออก
แจกจ่ายใครก็ได้ไม่เลือกหน้าทุกทิศทาง

การอุทกภาพปรากฏเป็นรสสุขชวนพิศวง นึกรักภาวะชนิดนี้ขึ้นมาจับใจ อยากเข้าไปสถิตอยู่ในความเป็นเช่นนั้นตลอดกาล

ราวกับเข้าบ้านที่เคยคุ้น ราวกับเพิ่งค้นหาตัวเองพบในยามนี้

กำลังจิตทวีตวีขึ้นเรื่อยๆจนรู้สึกชัดเป็นจริงเป็นจัง เห็นเป็นรัศมีแผ่ผ่าน ไปราวจะอาบฝน โลกให้ล้ำเย็นอากาศ

ในความเป็นดวงรู้แผ่ไปไร้ประมาณชนิดนั้น คล้ายกระแสจิตปรับคลื่นของตนเข้าปะทะอย่างแรงกับคลื่นทุกซ์อันลอยตัวอยู่
ทั่วไปบนพื้นพิภพ ได้อันเสียดร่าร้องโหยให้เอื่อน่าเวทนา มันดังออกมาจากจิตมนุษย์และสัตว์แทบทุกรูปนามบนแผ่นดิน ฟังชัดราวกับอี
งอลอยใน โสตรประสาทจริง เริ่มจากแก้ว แล้วทวีขึ้น จนกระทั่งกลายเป็นกระหิมะเช่นเดียวกับฝืนร้าย

สนามคลื่นแห่งทุกซ์ของคนทั้งแผ่นดินนั้น ครวณาคังมหาสมุทรที่อาจโถมทับทุกสิ่งให้ล่มจมฉิบหายสิ้น เกาทัณฑ์สำเนียง
ทราบถึงความน่าสะพรึงกลัวอันผนึกรวมกันเป็นข่ายคลื่นมหาภัยร้าย ช่วงทะมึนมีดนำชนลูกเหลือประมาณ การอุทกภาพที่แผ่สว่างออกจาก
ดวงจิตของเขาถูกลบกลืนหม่นมัวไปหมดสิ้น ผู้ไม่ได้ ทัตทานไม่ไหว เทียบอะไรไม่คิดเลยกับมหาทุกซ์ของปวงมนุษย์และสัตว์บน
แผ่นดินและใต้แผ่นดิน

ความทุกซ์...ของจริงที่ยั่งยืนมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และจะต่อเนื่องไปในอนาคต

อาจเป็นอุปาทาน หรืออาจเป็นความหยั่งรู้อะไรสักชนิด แต่เกาทัณฑ์ก็เกิดความสะเทือนใจ บันดาลความสมเพชเวทนาอย่าง
ท่วมท้น และอยากช่วยปวงวิญญาณอันจมทุกซ์เหล่านั้น...

ความอยากช่วยทวีตวีแรงขึ้นเรื่อยๆตามการขยายผลของกำลังสมาธิจิต ที่สุครวมลงเป็นดวงอธิษฐาน จิตตั้งปณิธานแน่วแน่ว่า
จะเจริญรอยตามพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ เข้าสู่เส้นทางพุทธภูมิ ปรารถนาพระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณนับแต่ขณะจิตนี้เป็นต้นไป

'สักวันเราจะไปเป็นพระพุทธเจ้า เราจะช่วยสัตว์ให้พ้นทุกซ์ด้วยทศบารมี'

สำเนียงถึงพลาณภาพแห่งภาวะอธิษฐานในคน ขนลุกขนชันไปทั่วสรรพางค์ เขาจะไม่ไปสบายคนเดียว แต่จะพาเวไนยสัตว์
ตามไปนิพพานด้วยมากที่สุดเท่าที่จะมากได้!

บังเกิดความตื่นตื่นแปลกใหม่ สีสันแห่งสุขทุกซ์อันลึกลับเบื้องหน้าบนเส้นทางสู่พระโพธิญาณช่างทำทนายชวระทิก เขาารู้สึกว่า
ความเป็นคนทอดยาวไปไกล...ไกลมาก

เสียงหัวเราะเอื่อย ๆ ดังมาจากหลวงตาแขวน โพรธัสต์หนุ่มลืมนั่งขึ้นมองท่าน นึกเกรงขึ้นมาว่าตนทำสิ่งใดผิดพลาดไปหรือเปล่า

“ทางตรงที่คนอื่นปฎิบัติไว้ให้เดินสบาย ๆ ไม่เอา จะเลือกอ้อมป่าอ้อมเขาซะเอง”

คล้ายคนเคยอยู่ในบ้านมีที่มุงบัง ปกปิดจากสายตาคนภายนอก แล้ววันหนึ่งก็ถูกรื้อกำแพงและหลังคาทิ้ง เขาจะเดินไปชอกไหนด มุมใด ขยับท่าไหน หลวงตาแขวนท่านเห็นได้อย่างสะดวกคายหมด ทว่าเกาทัณฑ์ก็แน่ใจว่าสิ่งที่ตนปักมันลงไปนั้น คือเจตนาอันแน่วแน่ บริสุทธิ์ มิใช่ความคิดชั่วร้ายหรือกระตือรือร้นอยากดังใครมารวมลำปากด้วยเลย

ที่สำคัญ นั่นคงมิใช่การสำแดงความอวดดีหรือทำตัวเป็นหัวล้านนอกครู ท่านสอนให้ละอย่างหนึ่ง ก็คือ ไปยึดอีกอย่างหนึ่ง เจตนาที่มาจากใจจริง เกิดขึ้นเอง มีเมตตาและกรุณานำ ทบทวนดีแล้วก็พนมมือกล่าว

“ครับ...พุทธภูมิคือทางไปพระนิพพานที่ผมเลือก”

ภิกษุชราเอนกายหัวเราะเอื่อยเอื่อย

"เป็นพระโพรธัสต์นะสนุก เพราะรากฐานของใจเป็นกุศลยิ่งใหญ่ มีความเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ แล้วก็บากบั่นขยันขันแข็ง ทำอะไร ลู่ลวงได้เสมอ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเหตุปัจจัยปรุงแต่งให้มีความเป็นใหญ่ เจริญฉลาด และมีกำลังมาก"

ฟังท่านกล่าวเช่นนั้น เกาทัณฑ์รู้สึกถึงพลังอันประจวบเหมาะในกายแกร่งกล้าสันของตน เห็นว่านั่นเป็นอุปสรรคของจิตที่ช่วยให้เกิดความอึดหิวไม่ระย่องานอันยากลำบาก จากนั้นก็พิจารณาเห็นฉันทะในงานตามหน้าที่ของตน เขาทำโน่นทำนี่ลู่ลวงอยู่ตลอดเวลาด้วยความรับผิดชอบสม่ำเสมอ ซึ่งทำให้บังเกิดความมั่นใจสูงมากกว่าคิดอะไร หวังอะไร เป็นต้องสำเร็จได้ทั้งนั้น

ความอึดทนงในสติปัญญา เชื้อมั่นในพลกำลังและความสามารถ อย่างนี้จะเข้าข่ายผู้มีบุญเยี่ยงพระโพรธัสต์หรือเปล่า?

หรือว่าที่แท้เขาก็เป็นโพรธัสต์อยู่แล้วโดยไม่รู้ตัว?!

“ความหมายมั่นและความสามารถทำเรื่องยากให้ลู่ลวงเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของพระโพรธัสต์ ทำให้เป็นผู้มีตะเบาะตะบันเป็นด้านดีที่มีด้านร้ายแฝงอยู่ คนเป็นโพรธัสต์ส่วนใหญ่หลวมตัวให้กิเลสขยี้ที่ว่าด้วยโมหะ ถึงมีปัญญาแคลงก็อดหลงตัวเองไม่ได้ พอทำดีก็ทุ่มตัวสุดกำลัง พอทำร้ายก็ปล่อยใจจนสุดขั้ว หากคนห้ามยาก เพราะฉะนั้นต้องสั่งสมคุณงามความดีไว้เป็นเสบียง และเป็นสัญญาณานำร่องให้กับจิตใจเอง ถึงจะไม่ตกไปสู่อบายบ่อยนัก”

เกาทัณฑ์รับฟังและพิจารณาตาม ความอยากทั้งฝ่ายดีและร้ายที่ผ่านมาของตนนั้น ถูกเติมเต็มด้วยความสำเร็จสมใจมาตลอด จึงได้ถูกคิดว่าหากมีสวรรค์เป็นรางวัลตอบแทน และหากมีนรกเป็นโทษทัณฑ์สนองความชั่ว เขาก็จะได้รับไปเต็ม ๆ ขณะที่คนอื่นซึ่งสำเร็จบ้าง ล้มเหลวบ้างในกรรมแต่ละวาระ ก็ยอมพลางรางวัลบ้าง พันโทษทัณฑ์บ้างตามวิถีกลุ่ม ๆ คน ๆ

พูดง่าย ๆ โพรธัสต์มักไม่พลาดสุขที่สุดและทุกข์ที่สุดเหมือนสังสารสัตว์สามัญ เจอแน่ทั้งรางวัลใหญ่และโทษทัณฑ์หนัก

"การเดินทางไปในสังสารวัฏนะ ไม่มีใครชั่วจริงตลอดไป ไม่มีใครดีทนตลอดกาล คิชั่วเพราะตัวกิเลสและความไม่รู้บันดาลทั้งนั้น เมื่อทำดีไว้มาก พอเสวยกุศลวิบากเข้าก็เหลืออำนาจบุญ ถูกกิเลสขยี้ให้ทำชั่วสารพัด โดยอาศัยบารมีเก่านั้นเอง เอ็งเห็นที่คนที่ใช้วิบาก

ด้านดีเช่นความร่ำรวย ความมีอำนาจ ความมีรูปร่าง หรือแค่กระทั่งความเป็นมนุษย์ เพื่อใช้ในการตอบแทนให้ตัวเอง มันก็ไม่รู้บาปบุญคุณโทษ ทำสิ่งที่ยากทำเฉพาะหน้ากันทั้งนั้น จะเป็นพระ โปธิสัตว์หรือสังสารสัตว์ธรรมดาดีเถอะ”

เกาทัณฑ์พิจารณาและเห็นจริงตาม ยกมือพนมรับพลางผงกศีรษะลงเล็กน้อย คิดว่าหลวงตาท่านกำลังโน้มน้าวให้เลิกล้มความตั้งใจ เบนเข็มเข้าสู่นิพพานในชาตินี้ดีกว่า มีโอกาสสบายเห็นๆอยู่แล้ว ทว่าความซาบซึ้งในรสการุณยภาพที่บังเกิดจริงยิ่งใหญ่ในคนเมื่อครูนั่งนั้นแรงกล้ายิ่งนัก เพียงคำพูดโน้มน้าวเท่านั้น คงเปรียบได้แค่การใช้สองมือผลักภูเขาหินเท่านั้น

ไฉนหลวงตาท่านหัวเราะเป็นเสียงออกไปในทางเยาะ ซึ่งก็คงมาจากการหั่นความคิด ความเชื่อในหัวของเขานั้นเอง เกาทัณฑ์พยายามหักห้ามมิให้เกิดความคิดโต้ตอบหรือคิดง้างเติมกำลังแล้ว ทว่ายังอดส่ายหัวหลุดออกไปให้ท่านจับได้และแค้นว่าทุกที

“อยู่ในกายมนุษย์นะ สบาย ๆ ก็คิดไปได้เรื่อยอย่างนี้แหละ เห็นอยู่แค่นี้ ไฉนอยู่แค่นี้...”

แล้วหลวงตาเขวนก็เพิ่งคาเขา เกาทัณฑ์รู้สึกถึงสนามพลังที่ก่อตัวขึ้นฉับพลัน และตระหนักว่ากำลังมีบางสิ่งผิดปกติไป

“ข้าจะให้ดูอะไรนี่!”

ขาคำท่าน ชายหนุ่มก็หน้ามึนดวงเวียน เปลี่ยเปลี่ยคล้ายคนใกล้หมดความรู้สึกด้วยฤทธิ์ยาสลบ ไม่อาจยื้อสติและความรู้สึกทางกายให้คงอยู่ โลกเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง กลายเป็นฉากใหม่ขึ้นมาแทน กิ่งฝืนกิ่งจริง เขาไม่เคยเห็นที่ราบกว้างใหญ่กระจะคออย่างนั้นมาก่อน มันยิ่งกว่าความราบกว้างของพื้นที่ทะเลสุดลูกหูลูกตา ทุกหนทุกแห่งคลาดล้าด้วยวิญญานบาปปรุงรังวิกลจริต คล้ายพวกมนุษย์เปลือย ทว่าปราศจากศรีของความเป็นมนุษย์คิดตัวแม่แต่เนิ่นๆ กำลังเป็นอยู่ด้วยการรับทวารกรรมต่าง ๆ กันไป บอกตนเองแทนที่ว่าที่ปรากฏแก่ตานั้นคือสัตว์นรก และที่ราบกว้างนั้นก็คือพื้นที่ส่วนหนึ่งของนรกภูมิ!

หลุดจากกรอบกะลาหนึ่ง ไปเห็นอีกกรอบกะลาหนึ่ง...

เสียงโอดโอย เสียงร่ำร้องด้วยทุกขเวทนาแสนสาหัสยิ่งอลเต็มสองหู บรรยากาศอัดแน่น ไปด้วยคลื่นความทรมานที่ส่งออกมาจากดวงวิญญานของสัตว์บาป สัมผัสในอากาศคล้ายความพลุ่งพล่านของน้ำเดือดจัด เกาทัณฑ์เวียนงงๆเป็นครู่ ก่อนจะสามารถปรับสติแยกมองให้เห็นเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งลงไป

ภาพสัตว์นรกคนหนึ่งถูกดูดเข้ามาใกล้ตา ช่างน่าหวาดเสียวและชวนอาเจียนกับการเห็นวิญญานบาปที่มีรูปเป็นผู้ชายกำลังนอนบิดตัวไปมา โคนนอนนรกขนาดเท่าปลายถ้อยยับพันนับหมื่นขนไสไปทั่วร่าง วิญญานนั้นแหกปากอันกว้างใหญ่เต็มอ้า แผลเสียงแหลมบาดหู แลปลิ้นอันเหยียดยาวและมากแฉกออกมาจนสุด แต่ละแฉกเต็มไปด้วยเลือดและแผลสด ท่าทางปวดแสบทรมานไปทุกหย่อมเนื้อตั้งแต่หัวจดเท้า

เหมือนเขาเริ่มมีกายไปยืนอยู่ตรงหน้าวิญญานต้องทัณฑ์ตนนั้น มันไม่เห็นเขา ไม่รับทราบว่ามีวิญญานจากมนุษย์โลกมาปรากฏ เกาทัณฑ์นึกเผ่เมตตา อยากให้มันรับรู้การอุทิศส่วนกุศล และพ้น ๆ ไปจากสภาพอันน่าอนาจอนาถเหลือจะกล่าวนี้ ทว่ามันก็ไม่มีท่าที่รับรู้เลย เอาแต่ส่งเสียงร้องโหยหวนเพราะความเผ็ดแสบไปทั้งเนื้อตัวทำเดี๋ยว

พยายามส่งสายตาไปพินิจรายละเอียด สิ่งแรกที่ดวงจิตให้ความสนใจคือลูกตาอันเหลือกลอนของวิญญานบาป พอเห็นชัดก็สยองไปทั้งเกล้า ช่างน่ากลัวเหลือเกิน มันไม่มีตาดี มีแต่ความขาวจ้าด้านซาไร้แวว กลอกหลุกหลิกส่งกระแสความเจ็บปวดครวคร่าวเกินจะกล่าวออกมาอย่างต่อเนื่อง

มีสิ่งที่ เป็นเหมือนเส้นผมขอดคิดหนึ่งหัว เนื้อหนังอวัยวะส่วนต่างๆถอดแบบมาจากรูปกายมนุษย์เกือบทุกอย่าง มีเล็บ มีขนนี้ มีอะไรๆบ่งความเป็นเพศชาย ทว่าดูช่างวิปริตผิดแบบ เห็นแล้วทราบทันทีว่าไม่ใช่กายมนุษย์อย่างแน่นอน และนี่ก็ไม่ใช่การพรางแต่งด้วย เครื่องมือของกองถ่ายภาพยนตร์ระดับโลก แต่มันคือของจริงที่ปรากฏต่อวงจิตอิสระนาบหนึ่ง

ของในหนังนั้นตกแต่งน่ากลัวอย่างไรก็ขาดไปอย่าง...กระเสวินุญจของสัตว์นรก

บัดนี้เขาประจักษ์แล้ว เมื่อประสบเฉพาะหน้า สัมผัสได้ถึงความกระหายอิสรภาพ สัมผัสได้ถึงไอร้ายแห่งทุกชั้นแข็งกล้าคิด ไปจากมนุษย์และสัตว์ที่เขาเคยพบเจอมาทั้งหมด ไม่มีที่ที่วิญญูณาบาจะมีความรับรู้หรือนึกคิดถึงสิ่งใดนอกจากเสวยทุกข์อันเกิดกับ ตัวเรื่อยไป

แต่ร่างนั้นก็คล้ายมนุษย์เสียเหลือเกิน คล้ายจนเขานึกเวทนาเช่นเดียวกับที่เคยให้ความเวทนามนุษย์ด้วยกันมาก่อน ขณะเดียวกัน ก็เกิดความสงสัยว่ารูปนี้คงมิได้ถูกหล่อเลี้ยงด้วยหนอนนรกเป็นแน่ ถ้าเช่นนั้นมันมีสิ่งใดเป็นอาหารกัน

“กายนี้เป็นอกุศลวิบาก หล่อเลี้ยงด้วยอกุศลวิบาก ถ้ามีอาหารก็บันดาลขึ้นจากอกุศลวิบากเช่นกัน”

เป็นเสียงตอบของหลวงตาแขวน ซึ่งทำให้เกาทัณฑ์รู้สึกคนว่ามีอีกภาคหนึ่งนั่งอยู่ในกุฏิท่าน เมื่อมีสติรู้เช่นนั้นก็นึกสงสัยอีก ว่า สัตว์นรกตนนี้ทำกรรมอะไร จึงต้องมาทรมาณกรรมสาหัสน่าสยงเกล้าเหลือทน

"มันกำลังรับกรรมจากครั้งที่เคยเป็นนักบวชผู้ทรงคุณ แต่บ่อนทำลายตนเองในบั้นปลายด้วยการกระทำอันเป็นทุศีล เมื่อเพื่อน นักบวชผู้มีศีลบริสุทธิ์พยายามตักเตือนและโน้มน้าวให้แก้ไข ก็เกิดโทสะ พุดหยาบช้าลามก บริภาษต่างๆนานา แล้วยังชักจูงบริษัทรวิวาร ให้เชื่อว่าผู้มีศีลนั้นเป็นตัวตลก มีกิริยาน่าขบขัน และเป็นนักบวชทุศีลเสียเอง พาคนมากมายให้มีบาปมีมลทินอย่างหนักตามไปด้วย"

ดวงจิตของเกาทัณฑ์ร้อนผ่าวเหมือนถูกทรายพิษซัด ด้วยเพราะระลึกได้ว่าตนก็เคยทำกรรมคล้ายๆอย่างนั้นมาก่อน เรื่อง หมั่นไปสวดคินะเป็นธรรมดาของคนชั่วอยู่แล้ว เขาเคยก่อนและนิทานเพื่อนร่วมงานบางคนที่ทำตัวสมถะเรียบง่าย ใจดีเหมือนพ่อพระ เป็น ที่กล่าวขวัญของสาว ๆ ใช้จ่ายชวชนชั้นจนหลายคนมองหมอนั้นเป็นตัวตลก และกระทั่งสงสัยว่าเต็มเต็งหรือเปล่า

แปลว่าเข้าข่ายมาอยู่ในบัญชีนรกชนิดเดียวกับสัตว์ตนนี้?

เปลี่ยนจากร้อนมาเป็นหนาวสะท้าน กระทั่งเกิดความระแวกกลัวด้วยความกลัวบาปอันเคยก่อไว้แล้ว นี่สักวันเขาก็จะต้องมานอนบิดไปบิดมา หนอนขึ้นตัว ลื่นยาวลึกลงเป็นแฉกเหมือนอย่างนี้หรือ?

โอ๊ย...

สัตว์นรกตรงหน้าเริ่มเปลี่ยนจากอาการบิดทรมานทรายเป็นคืนบิดเร่า ๆ แล้วกระแทกตัวกับพื้นขึ้นลงดับ ๆ ด้วยฤทธิ์ทรมาณอัน เผ็ดร้อนกล้าแข็งถึงขีดสุด มือไม้บิดหนอนวุ่น ทั้งขยุ้มขยำ ทั้งส้วงเข้าไปในแผลใหญ่ กำหนอนนรกออกมากลุ่มแล้วกลุ่มเล่าเพื่อปาทิ้ง แต่ ทิ้งเท่าไรหรือก็ไม่มีที่ที่จะลดจำนวนลงสักนิด ยังคงไต่ยุบยับยัวเยี้ยไม่รู้จักก็หมั่นก็พันตัว ยิ่งคูดิ่งจนหัวลุก มองเห็นเป็นตัว ๆ กำลังปีนป่าย เข้านอกรอกในร่างร้ายของวิญญูณาบาอย่างครึกครื้น มากมายจนล้น ต้องปีนป่ายอยู่บนหลังพวกเดียวกันเองก็เยยะ

ถ้ามีกายหยาบอยู่ด้วยปานนี้เขาอ้วกไปแล้ว

เป็นนานกว่าที่สัตว์ต้องทัณฑ์กรรมตนนั้นจะทุเลาเจ็บลงนอนคื่นน้อยลงเหมือนตอนแรก เกาทัณฑ์ได้เห็นด้วยตาว่าความเผ็ดร้อนแห่งกรรมชั่วนั้นก็ยังมีหนักบ้างเบาบ้างสลับกัน ไซ้จะรับแต่รสกล้าแข็งคงเส้นคงวาตลอดไป

"มีอยู่"

เสียงหลวงตาแขวนคังขึ้นอีก ไม่แน่ใจว่าแว่วอยู่ในจิตหรือยินผ่านประสาทหูกันแน่

"มีนรกบางมุมที่สัตว์บาปได้รับทุกข์เวทนากล้าแข็งเสมอดันเสมอลาย ไม่มีบรรเทาลงเลยสักขณะจิตเดียว อย่างเช่นอเวจีมหานรกที่พระเวทศักดิ์ล้างเสวยวิบากอยู่เดี๋ยวนี้ ที่เอ็งเห็นนี้เป็นแก่นรกขุมกลาง ๆ เทียบแล้วไม่ทุกข์สาหัสสากรรจ์นัก มีเพื่อนหนักอ่อนเบาบ้างตามวาระ คล้ายคนระบมไ้ขยับโลกนั้นแหละ"

อะไรกัน...นี่นะหรือ ไม่ทุกข์สาหัสสากรรจ์นัก คุณพระคุณเจ้า เขานึกว่ากำลังดูทัณฑ์กรรมที่โหดเหี้ยมที่สุดในนรกเสียอีก!

เกาทัณฑ์เบือนหน้าหนีไปจากภาพชวนสะอิดสะเอียนอย่างเกินกว่าจะรับภาพโหดเหี้ยมระดับนั้น หรือแม้แต่น้อยกว่านั้นอีกต่อไป

ดวงจิตเหมือนส่งกระแสวิงวอนมาถึงหลวงตาแขวน ขอดันจากฝันร้ายนี้ที

อย่างช้า ๆ ภาพที่เห็นจางหายไปเหมือนเงาฝัน แล้วเกาทัณฑ์ก็กลับสู่ภาวะปกติ รู้สึกว่าตนเองหน้าซีดเล็กน้อยเหลือเท่าไม่มีจิตนรกมีจริง ไม่ใช่แบบสวรรค์ในอกนรกในใจ แต่เป็นอีกมิติหนึ่งที่ได้ไปอยู่ได้ สยดสยองอย่างที่ทำให้เขาต้องไปกินไปชั้วขณะ

"เป็นไง?"

ท่านถามสั้น ๆ เกาทัณฑ์มองพระอาจารย์ด้วยดวงตานิ่งทื่อ มือสั่นระริก ตระหนักหากท่านต้องการ ก็อาจใช้กระแสดวงความเป็นศิโยอาจารย์สะกดเขาให้เห็นอะไรก็ได้ โดยที่เขาไม่จำเป็นต้องเข้าสมาธิรองรับเสียก่อน

"น่ากลัวเหลือเกินครับ"

ชายหนุ่มประนมมือตอบตามใจจริง หมคมาคณะนั่งลงสิ้น

"ภูมิเดิมของพระเวททัศนะ เคยเป็นอนิยต โภธิสัตว์มาก่อน แล้วข้าจะให้รู้ไว้ ว่าสัตว์ที่กำลังนอนคื่นตัว แลปลิ้นได้เป็นแจก ๆ นั้นนะ ก็เป็นโภธิสัตว์อีกองค์หนึ่งเหมือนกัน"

เกาทัณฑ์เบิกตาโพลง ตกตะลึงเหมือนโดนทุบที่หัวอย่างแรง

"เคยเป็นเพื่อนห่าง ๆ กับเอ็ง เอ็งก็คือคนที่เขาเล่นล้อหยาบช้าด้วยนั่นแหละ เป็นไง สะใจไหม คนที่เคยเสียดสีเอ็งตอนนี้ลงไปนอนคื่นในนรกแล้ว"

ผู้เป็นศิโยทำหน้าตื่นอยู่อย่างนั้น เมื่อจำไม่ได้ก็ไม่อาฆาต เมื่อไม่อาฆาตก็ไม่เกิดความสะใจแต่อย่างใด ตรงข้าม สงสาร หลงใหลอยากให้อาณาบาลนั้นพ้นทุกข์เสียโดยเร็ว นึกอยู่ในใจคำเดียวว่า 'อโหสิ...อโหสิ' นี่แหละหนอ ก่อกรรมทำเข็ญ ทำเวรทำกรรมกันมาแล้วต่างฝ่ายต่างลืม ทว่าต้องชดใช้ และรับวิบากที่ก่อมาทางของแต่ละรูปนามอย่างนี้

"เอ็งแม่เมตตาหรือยกโทษให้เขาไม่ได้หรอก เพราะที่เห็นนั่นเป็นการสะกดจากข้า อีกอย่างจิตของเขาไม่อยู่ในสภาวะที่จะติดต่อกับเอ็ง หรือรับรู้กระแสบุญที่ใครอุทิศให้ไหว เพราะมัวแต่แค้นจนลืมอะไรหมด เอ็งคงได้แต่เห็นไว้เป็นเชิงอย่างว่าเมื่อรับผลอย่างนี้ มันก็ได้แต่จมลงแบบโง่หัวไม่ขึ้น สวรรค์วังอย่าให้ลอยหลังลงบอยแบบเขาก็แล้วกัน"

"ครับ"

หลวงตาแขวนพิกหน้า

"ถ้าพลาดตอนจะตาย จิตเป็นอกุศล พลัดไปอยู่ในอบายภูมิละเอ็งเอ๊ย อกุศลวิบากมันเรียงคิวเข้ามาไม่รู้เท่าไร ตระเวนเสวยกรรมจากขุมนี้มาขุมนี้ หมกขุมนี้ต่อขุมโน้น ที่เอ็งเห็นนั่นเป็นแค่หนึ่งในหลายสิบอัฏฐภาพที่ยังรอเสวยวิบากชั่วอีกนานตะไทของเขา"

เกาทันท์รับทราบด้วยความสมเพชขี้

"ข้าต้องการบอกให้เอ็งเตรียมตัวเตรียมใจไว้ ต่อไปชาติใดชาติหนึ่งเอ็งพลาดอย่างเขา เอ็งก็ต้องไปเป็นเหมือนเขา หรือยิ่งกว่าเขา จะกลับใจเสียก็ขี้ทันนะ ตอนนี้ศาสนาพุทธยังอยู่ หากคิดถอนพุทธภูมิก็พอมิทาง เร่งพากเพียรบำเพ็ญภาวนาหน่อย จบชาตินี้จะได้ลาขาดจากสังสารทุกข์ให้พ้น ๆ จิตเอ็งมีบารมีธรรมพร้อมอยู่แล้ว"

เกาทันท์ก่นน้ำลายลงคออีกใหญ่ ้งงไปชั่วขณะ นี่มันเรื่องล้อเล่นที่ไหน ใครจะไปรู้ว่าต่อไปเขาจะก้าวพลาดลงนรกสักกี่ขุม นิสสัยห้ามๆ ไม่คิดหน้าคิดหลังอย่างเขา...

เมื่อคิด เขาจะเป็นคนฉลาด มีสติปัญญารอบคอบถี่ถ้วนที่สุด ตรัสตรงมอการณได้ไกลที่สุด แต่เมื่อไม่คิด เขาก็โง่ได้เท่าคนปัญญาอ่อน ขาดสติ ไร้การไตร่ตรองใด ๆ หุนหันพลันแล่นอยู่เรื่อย

ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นเบือก็เคย ขโมยของก็เคย เป็นซู้กับเมียเพื่อนก็เคย โกงหกพกลมป็นน้ำเป็นคั่วก็เคย กินเหล้าเมายาจนไอ้ก้ออ้าก นำทุเรศก็เคย

ดูแล้วเหมือนบ้านแ่น ๆ โอกาสหลุดหนีกรรมมาถึงแล้วในชาตินี้ จะสละไปง่าย ๆ อย่างนั้นหรือ?

ความประหวั่นในผลกรรมท่วมทับจนใจสั่น ถ้าปล่อยโอกาสทองซึ่งนานครั้งจะมีนี้หลุดไป เขาจะต้องไปก่อกรรมทำเข็ญด้วยความไม่รู้อีกมากเท่าไร และจะต้องไปชดใช้กรรมในมิติมีอีกเียนยาวยืดเยื้อแค่ไหน?

เกาทันท์ขบฟันแน่น เหงื่อเม็ดเล็ก ๆ ผุดซึมขึ้นมาบนขมับ ขอบตาขยับหลายหน ทำไมเขาถึงรู้สึกว่าจะต้องตัดจิตใจเสียเดี๋ยวนี้ ชีวิตคงยังอยู่อีกหลายปี ไร้โรคคิดไปเรื่อย ๆ ก็ได้

ไม่สิ...จะเป็นถึงพระพุทธเจ้า มาเริ่มต้นด้วยสังเลคิดดูก่อนเสียอย่างนี้นะหรือ คนฉลาดเยี่ยงนี้นะหรือจะทำงานระดับไตรภูมิ บั๊ตโธเอ๊ย...นรกก็่นรกสิน่า!

กลับจากกลัวเป็นกลัวอย่างบ้าบิ่นขึ้นมาในพริบตาเดียว ใจที่สั่นกลับปึกมันยิ่งกว่าเสาเหล็กที่ถูกตอกลงลึกทะลุชั้นหินแข็ง

'กูยอมลงนรกเพื่อพระโพธิญาณ เวไนยสัตว์อีกมากมายจะได้สบายเพราะกู'

เห็นแล้วว่าจิตชนิดนี้เท่านั้นที่สมควรมุ่งบำเพ็ญพุทธบารมี ไม่มีใครยอมแลกตัวเองเพื่อคนอื่น... ไม่มี... พระพุทธเจ้าคืออดีตผู้บำเพ็ญบารมีอันเป็นไปไม่ได้ที่ใครจะทำ และเขาก็จะเป็นหนึ่งในนั้น!

เกาทัณฑ์เหลือบตาอัน โชนกล้าด้วยรังสีเจดนาอันแน่วแน่ขึ้นมองอาจารย์ ทรงด้วยตะบันข่มความกลัวไว้ได้อ่านใจได้สิ้น ไม่ระย่อ ไม่มีหวั่นไหวทุกขั้วร้อนอันทอดยาวยึดไกลเบื้องหน้าแม่แต่เนื่อย

"ถ้าการเป็นพระพุทธเจ้าไม่อาจหลีกเลี่ยงการเกิดเป็นมนุษย์สามัญธรรมดา ผมก็จะขอเกิดเป็นมนุษย์ทุกชาติ ทุกครั้ง แม้แตกตายลงต้องไปปรับผลกรรมอันเนื่องด้วยความไม่รู้ใด ๆ ผมก็ยอมกรับหลวงตา ขอยืนยันว่าผมจะต้องบำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระพุทธเจ้าให้ได้!"

น้ำเสียงมันคงที่ฟังสะเทือนโลกนั้นทำให้หลวงตาแขวนตะบันเข้าลาด หัวเราะออกมาดังลั่น นั่นเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่เขาเห็นกิริยาเช่นนั้นของท่าน สำเนียงว่าหัวเรานั้นซ่อนไว้ทั้งความพิงใจและความรักใคร่ห่วงใยอาทร มิใช่หัวเราะด้วยความขบขันขาดสติอย่างปลุขันทัวไป

หัวเราะอยู่พักหนึ่งท่านก็หยุดกะทันหัน

"อย่างนี้สิวะมันถึงจะไปตลอดรอดฝั่ง เอานรกมาชุกก็ไม่กลัว ดึงคันจะไปให้ได้ คนปรารถนาโพธิญาณนะมีเยอะ แต่ที่ไปถึงจริงนะน้อยเท่านั้น ทนทุกข์ในสังสารวัฏกันไหวสักกี่น้ำ"

แล้วหลวงตาท่านก็ยิ้มเย็น เปลี่ยนสำเนียงเป็นอ่อนโยนลง

"เอ็งกับข้าเนาะบำเพ็ญบารมีกันมาคนละมากต่อมากแล้ว มาได้เกินครึ่งทางพุทธภูมิแล้ว เอ็งอธิษฐานไปเมื่อกี้ไม่ใช่ครั้งแรก แต่เป็นการอธิษฐานสำคัญซ้ำครั้งที่ห่มัน แสน ล้าน เข้าลึกจนถอนไม่ขึ้นแล้ว ต่อให้ขูดหัวขั้วแห่งยังงี้ก็เปลี่ยนใจไม่ได้หรอก"

เกาทัณฑ์ดาไล้ขึ้นมาทันที รับรู้วาทะที่แท้นั้นคือการลงใจ แลพบด้วยการเพิ่มบารมีว่าด้วยความปักใจหนักแน่นในพุทธภูมิอีกโสดหนึ่ง

"แปลว่าผมเคยได้รับพุทธพยากรณ์มาแล้วในอดีต ชาติใดชาติหนึ่งใช่ไหมครับ?"

หลวงตาแขวนจ้องหน้าศิษย์หนุ่มนิ่งไปเป็นครู่ ก่อนจะพยักหน้าลงช้า ๆ ยังผลให้เกาทัณฑ์โลดและยิ้มแทบเป็นหัวเราะ

ทว่าพระอาจารย์ก็ปรามความฟูเฟื่องโลดของผู้เป็นศิษย์ให้รำงับลงด้วยความนุ่มนวล

"ทางไปสู่วิพพานมีอยู่หลายสาย สายของข้ากับเอ็งมันยาวไกลกว่าชาวบ้านเขา อย่าตื่นเต้นดีใจไปเลย ไม่มีรางวัลพิเศษอะไรรออยู่เกินไปกว่าพระนิพพานหรอก หากเรื่องเดินอ้อมเอง จะเป็นอรหันตสาวกในชาตินี้หรือรอเป็นสัมมาอรหันตสัมพุทธเจ้าเบื้องหน้าโพ้นนะ ก็ได้ไปนิพพานที่เดียวกัน ไม่แตกต่างกันเลย ระลึกไว้ก็แล้วกันว่าเอ็งเลือกเอง ไม่มีใครบังคับ อย่าเสียใจในภายหลัง คั้งจิตไว้ให้หนักแน่น...อย่าเสียใจ แล้วเอ็งจะเดินไกลไปได้ถึงฝั่งสมปรารถนา"

บทที่ ๑๓ เจ้าผู้ขี้ขี้

แตรล้มตลกในยามเย็น แตรหรืออกคูแลรดน้ำต้นไม้ตามปกติ สีหน้าหล่อนเต็มไปด้วยความสุขและเหมือนได้รับความถ้ำเย็นตามน้ำที่ถึงรดแต่ละพันธุ์ไม้ไปด้วย

จากเช้าถึงเย็น ดูเวลาลัดผ่านไปรวดเร็วอย่างเหลือเชื่อ หล่อนทำงานบ้านละเอียดลออทุกซอกมุมด้วยใจจดจ่อเพื่อกันจิมิให้ฟังชานวากวน แต่งานบ้านอาศัยความเคยชินในการเคลื่อนไหวทางกาย ใช้ใจคิดอ่านเพียงเศษเล็กเสี้ยวเดียว เปิดช่องให้เรื่องอื่นแทรกแซงได้มากมาย จึงนำอายุที่บทวนแล้วพบว่าควนกวานคิดถึงอยู่แค่คำพูด ท่วงที และสายตาของเขาคอนนั้นตลอดวัน...

บอกตนเองซ้ำแล้วซ้ำเล่าถึงความปรารถนาเดิมที่จะตั้งใจให้ขาด เขาไปขวาหล่อนจะไปซ่าย ทว่าแค่คิดก็รู้แล้วว่าคอนนี้หัวใจหล่อนอ่อนแรงด้านลงทุกที

รดน้ำเสร็จมาลงนั่งพรวนดินให้กุหลาบกอหนึ่งที่บ้านหลังบ้าน สีสันออกชมพูแดงเรื่อลานตาชวนให้เกิดความรู้สึกอ่อนหวานขึ้นมาในอก แตรรีระบายยิ้ม นึกถึงคำกล่าวลาของเขาเมื่อเช้าหลังจากใส่บาตรเสร็จ

‘ผมต้องไปพบหลวงตาท่าน...แล้วผมจะกลับมาหาแพนะซะ’

คอนนั้นคิดไม่ออกว่าจะตอบอย่างไร หรือแม้กระทั่งทำสีหน้าแบบไหน จึงจะเหมาะกับโอกาส นึกอยากหลบหน้าไปจากบ้านตลอดบ่ายด้วยซ้ำ การอยู่รอบเขาอาจเหมือนตอบรับสัมพันธ์ภาพอยู่ในที แต่ตรงที่มีทางเลือกน้อย เพราะนี่เป็นบ้านปู่ และเขาก็เป็นหลานแท้ๆ อยากเข้าออกเมื่อไหร่ก็อ้างว่ามาหาปู่ได้ตลอด

"กุหลาบสวยจัง"

แตรรีสะดุ้งสุดตัว หันขวับมาทางต้นเสียงก็พบเขาผู้กำลังมีบทบาทกับความคิดของหล่อนอยู่เฉยๆ นั้น

ชายหนุ่มซ่อนหัวเราะไว้ มันเป็นนิสัยเสียๆ อย่างหนึ่งที่ชอบทำให้คนกำลังผลอดัดดวงใจ เขาเป็นฝ่ายเลื่อนไปนั่งตรงหน้าหญิงสาว จ้องหน้าหล่อนอึมๆ อย่างเอ็นดู เยอะต่อด้วยยิ้มเสียนุ่มแน่น

"ผมเคยนั่งทานข้าวกลางวันบนตึกที่ทำงาน มองออกมานอกหน้าต่าง เห็นตึกรามบ้านช่อง เห็นรถราวิ่งขวักไขว่ แล้วก็เห็นต้นไม้บนเกาะกลางถนน"

แตรรีรักษาสีหน้าเป็นปกติ มิได้มีปฏิกิริยาอย่างใดกับการที่จู่ๆ เขาก็เข้ามาแกล้งให้ตกใจเล่นเพื่อความบันเทิงเฉพาะตัว ฟังเขาด้วยนิยน์ตาทอดนั่งราวกับคุยกันมาอย่างต่อเนื่อง

"รู้ไหมผมคิดอะไร ผมคิดว่าตึกกับรถนี้ถ้าใช้เวลาศึกษาเสียหน่อย ผมคงเข้าใจ สามารถออกแบบ หรือคุมงานสร้างได้ไม่ยาก จะให้เป็นรูปร่างสมทรงแข็งแรงทนสมัยยังงี้ก็ได้ ไม่เกินปัญญาผมหรอก แต่ว่า...สำหรับต้นไม้ ผมคงไม่มีทางเข้าใจเลยถ้าธรรมชาติทำอะไร ถึงมีการแตกกิ่งก้านสาขา ขึ้นยาวออกไปในทิศต่าง ๆ รอบตัว และผลิดอกออกใบอย่างที่เราเห็นกัน ขึ้นคอนการงอกเงยจากความ เป็นเมล็ดพันธุ์ออกมาเป็นรูปเป็นร่างอย่างนี้ละ คิดดูแล้วลึกลับจริง ๆ เลย มนุษย์อาจทำได้อย่างเดียวคือใส่เมล็ดพันธุ์ต้นกำเนิดลงไปดิน แล้วก็ให้ปัจจัยในการเจริญเติบโตแก่มันบ้าง นอกนั้นเป็นหน้าที่ของธรรมชาติทั้งหมด"

หญิงสาวยังฟังเขาหนึ่ง ประกายตาทอแววขัน มุมปากเริ่มยิ้มออกหนอย ๆ อาจเห็นว่าอยู่ ๆ เขาก็เออะไรมาเพื่อเจอให้ฟัง กระมัง เกาทัณฑ์สบตาตอบด้วยใจที่เปิดเผย ก่อนเสหันมองหลังคาบ้าน

"บ้านหลังนี้ดีนะ มีต้นไม้เยอะ และทำให้ผมได้เรียนรู้ว่าธรรมชาติการเติบโตของต้นหมากพร้าว ไม่มีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับจิตใจของผู้เลี้ยงยังไง เคยได้ยินว่าคนมือร้อนปลูกต้นไม้แล้วซีดเฉา ต้องคนมือเย็นถึงจะปลูกแล้วงามตา ผมลองสังเกตดูแล้ว ทุกต้นในบ้านนี้ดูมีชีวิตชีวาและเหมือนส่งยิ้มทักทายผู้มาเยือนให้สดชื่นได้ทุกเมื่อ เรียกว่าเห็นต้นไม้แล้วรู้เลยว่าใจคอเจ้าของเป็นอย่างไร และมีมือเย็นขนาดไหน"

ชายหนุ่มหันกลับมามองมือเรียวสมส่วนของแพทรี ก่อนเหลือบขึ้นมองหน้า เห็นหล่อนกำลังมองพินิจเขาด้วยดวงตาสวย นิลเนตรฉายแววนิ่งดูมีพลังสะกดผู้ถูกจับจ้องให้อ่อนระขอบอยู่ในอำนาจอิทธิ กระแสความคิดที่ผนวกกับรูปกายอันเกิดแต่บุญเก่าอย่างลงตัว ส่งผลให้หล่อนเป็นเสมือนสิ่งมีค่าถูกตั้งไว้บนที่สูงอย่างน่าทึ่งเมื่อคิดไขว่คว้า

เกาทัณฑ์กุมสติและสิ่งตนเองไม่ให้เกิดความหลง ยิ่งหลงเท่าไรยิ่งอ่อนแอเท่านั้น ใครจะไปอยากพิศวาสคนอ่อนแอเล่า

"แพรวูใหม่ ทำไมต้นไม้ต่างชนิดต่างพันธุ์พวกนี้ถึงมีกิ่งก้านสาขาตามแบบที่เราเห็น มีเหตุผลอะไรกับการเป็นดอกกุหลาบสีแดง มีเหตุผลอะไรกับการมีหนามแหลม?"

แพทรีฟังคำถามอจิน ไคยนั้น นัยนัยยังจ้องเขาไม่วาง มุมปากยังแค้นยิ้ม ริมฝีปากอ้อมล่างบางบนขยับเหมือนจะลั่นเลหาคำพูดอยู่ เป็นครู่ ก่อนตอบในที่สุดว่า

"เพื่อให้เราเห็นมันเป็นอย่างนั้นมั้งคะ"

เกาทัณฑ์เลิกคิดติดตามคำพูดหล่อนเล็กน้อย ก่อนเม้มปากลากเสียงยาวราวกับเกิดความเข่าอกเข้าใจเต็มตื่น

"อือม!..."

ความหน้าตายของเขาทำให้แพทรีอดหัวเราะไม่ได้ตามเลย

"ที่แท้ธรรมชาติก็ต้องการเอาใจมนุษย์และสัตว์ เข้าทีมาก น่าเสียดายที่คนส่วนใหญ่มองข้ามความน่าชื่นใจของธรรมชาติไปนะ เห็นต้นไม้บ้านนี้แล้วผมอยากมานอนเล่นที่นี่ทุกวันเลย คงหลับสบายน่าดู"

หญิงสาวเบนมองทางหน้าบ้านแล้วถามว่า

"เข้ามาได้ยังไงคะ คงปีนรั้วไหมนี่?"

"เปล่าอะ ยังกลางวันอยู่ ไม่ได้เวลาคืน...เผอิญปู่ลงมานั่งเล่นหน้าบ้านนะ"

"แล้วทำไมไม่อยู่คุยกับท่านล่ะคะ?"

"รู้อะ เห็นหน้าผมปุ่ก็รีบรำคาญแล้ว รีบเลี้ยงมาหาแพทรีกว่า แพทรีไม่รำคาญผมหรอก"

"รู้อะได้ยังไง?"

ประสานตากันนั่ง ชายหนุ่มยิ้มอ่อน สงสัยขึ้นมาเล่น ๆ ว่าถ้าตอนนี้เขารวบรวมกลมกลึงตรงหน้าเข้ามาถอดแวนบอกตามใจตนเอง จะโดนปู่เล่นงานถึงขั้นหัวร้างข้างแตกหรือเปล่า

“เมื่อก็พอไหวปู่ ปู่รีบบอกว่าแพอยู่หลังบ้าน”

แพศรีวางเสียมเล็กในมือลงข้างกาย ก่อนกล่าวเชื้อเชิญเขาด้วยท่าทีมีมารยาทเยี่ยงผู้มีหน้าที่ต้อนรับอาคันตุกะ

“ไปนั่งที่ตี ๆ เอะกะ เดี่ยวจะหาน้ำให้”

ชายหนุ่มรู้ทันว่าหล่อนคงพาไปนั่งใกล้ปู่เป็นแน่ จึงวิงวอนว่า

“ขอนั่งสบาย ๆ บนหญ้านุ่มนี่สักพักเถอะฮะแพ ผมชอบกลิ่นมะลิแรง ๆ ปนกลิ่นไอดินหลังรดน้ำต้นไม้แบบนี้จัง อยู่แต่บนตึกห่างดินห่างหญ้ามานานเต็มที...นะ”

“ชอบธรรมชาติด้วยหรือคะ?”

ถามอย่างดูออกว่าเขาเป็นประเภทชอบเสฟเฟอร์นิเจอร์หรือและไอเย็นของเครื่องปรับอากาศเสียมากกว่า เกาทัณฑ์ลืมหินดาโพลงมองหล่อนด้วยท่าทีขิงขัง

“ผมนะ นักธรรมชาตินิยมด้วยเหี้ยวนา เอาไหมล่ะ ให้มาช่วยแพรคน้ำพรวนดินทุกวันเลยยังไหว”

พูดจบก็ยิ้มพราว มองหล่อนด้วยนัยน์ตาแฝงแววกรุ้มกริมเล็ก ๆ แพศรีเห็นเข้าก็ถามมาอีกทางเพื่อลดแววชนิดนั้นในตาเขา

“เป็นไงคะวันนี้ ก้าวหน้าไปถึงไหนแล้ว?”

ได้ผล หน้าตาเกาทัณฑ์ดูธรรมะธัมโมขึ้นกว่าเดิมทันที

“ก้าวหน้าหรือ? หลวงดาให้ผมถอยไปข้างหลังก้าวหนึ่งต่างหาก เพื่อเปลี่ยนแปลงตัวเองและพร้อมจะเริ่มนับหนึ่งใหม่จริงจัง”

หญิงสาวมองอีกฝ่ายอย่างนึกงงน ดูท่าทางเขาไร้แววเล่นเช่นผู้รู้ธรรมพึงปฏิบัติยามกล่าวถึงของสูง แต่ถ้อยคำก็ดูเหมือนเจตนาเล่นลิ้นให้ดูขลังอย่างเลือนลอยเสียมากกว่า

“หมายความว่ายังไงคะ?”

เกาทัณฑ์เกือบเล่าตรง ๆ แต่ชะงักไว้ กล่าวอ้อมมาอีกทาง

“ตั้งแต่ทำสมาธิได้ เข้าเห็นสายลมหายใจชัดเจนต่อเนื่องเป็นนิมิต ผมก็รับรู้แล้วว่า ‘การเห็น’ นั้นมีมิติพิสดารเกินกว่าการใช้สองแก้วตาคู่นี้มองโลก ความจำก็เหมือนกัน ด้วยเพียงภาวะจิตปกติ มีสำนึกคิดอ่านตามธรรมคาวอย่างนี้ อย่างลึกลับทวนไปได้เพียงอดีตใกล้ และเห็นเป็นมโนภาพเท่าที่ฟังใจอย่างรงเถื่อน ขาดลำดับ ขาดศักยภาพในการสืบสาวไปไกลได้ตามต้องการ”

ลมหายใจของแพศรีฟ่อนแผ่วลงเมื่อเริ่มจับทิศถูก ทอดมองเขาอย่างรอกอขยว่าจะพูดคำใดต่อ พอเห็นเงิบบนาน ก็เป็นฝ่ายเตือน

“แล้วยังไฉน เมื่อมีศักยภาพในการสืบกลับไปไกล...คุณเห็นอะไร?”

เกาทัณฑ์ยืมชนิดหนึ่ง แม้ไวสมัสน้อยกว่านี้อีกสิบเท่าเขาก็ทราบได้ว่านั่นเป็นอาการอยากรู้อยากเห็นที่ผิดวิสัยของหล่อนมาก

“ผมควรจะเห็นอะไรล่ะ?”

หญิงสาวอีกอีก ก่อนรู้สึกตัวและรักษากิริยาเป็นปกติดังเดิม

“ที่นั่นสิคะ เห็นเล่าเหมือนกับรู้อะไรดี ๆ มา นึกว่าจะถ่ายทอดให้ฟังบ้างในฐานะศิษย์อาจารย์เดียวกัน”

“แพเป็นศิษย์รุ่นพี่นี่ ต้องรู้สึกว่ามันเยอะแน่เลย”

แพตรีเงียบ ตัดความกระวนกระวายใครู้ที่เกิดขึ้นปุบปอบออกจากใจไปสิ้น และเสมองผีเสื้อสองตัวที่กำลังขยับปีกอวดลายสวยห่างออกไป

“คำว่า ‘ชาติก่อน’ นี่ดูตลกและไกลตัวจริง ๆ นะ ฟังที่ไรผมขาทุกที ต่อเมื่อเรารู้จักมันในฐานะความทรงจำของตัวเอง ย้อนได้ชัด รู้ได้จริงเท่ากับที่สามารถนึกได้ตลอดเวลาว่าเมื่อวานเป็นอย่างไร เราไปทำอะไรมา ชาติก่อนก็คืออีกกายหนึ่งก่อนกายนี้ จำไม่ได้ก็เป็นเรื่องโกหก จำได้เมื่อไหร่ก็เป็นเรื่องจริงไป”

หญิงสาวเฉย ทว่าสังเกตจากสายตาที่เล็งนิ่ง เกาทัณฑ์ก็ทราบว่าหล่อนกำลังเงี่ยหูฟังอย่างมีใจจดจ่อ

“สมมุติว่าแต่ก่อนผมเคยบำเพ็ญตบะ เป็นผู้วิเศษมีฤทธิ์เดช รู้แจ้งแทงตลอดในการใช้อำนาจจิตมาแล้ว นั่นก็แค่ปรากฏการณ์หนึ่งในอดีตที่สูญหายตาจากไป ถ้าใครมาบอกด้วยปากเปล่าให้รับรู้เดี๋ยวนี้ ผมคงหัวเราะก๊าก และเห็นเป็นเรื่องขบขันไร้สาระมากกว่าจะนึกเชื่อ...นั่งขบคิดไปคิดไฟแดงทุกวันอย่างผมนะหรือเคยเป็นฤาษี เหาะเหินเดินอากาศได้”

แพตรีเหลียวมองดังคาด สีหน้าบอกรับรู้ หล่อนทราบว่คำพูดคล้ายเปรยเป็นตัวอย่างของเขามิใช่เพียงสมมุติเล่น เพราะหล่อนรู้ล่วงหน้าอยู่ก่อนแล้วว่ำนั่นคือเรื่องจริง

เกาทัณฑ์เกิดความฉลาดแกมโกงขึ้นมาทันใด แม้ถึงตอนนี้ยังไม่รู้อะไรเลย เขาก็จะลี้ไก่

“ทำไมแพต้องรอให้ผมรู้เรื่องระหว่างเราด้วยตัวเอง เห็นผมลืมหืมก็จะปรานีบอกกล่าวกันบ้าง ถ้าชาตินี้ผมจำสัญญาาระหว่างเราไม่ได้ และหายหน้าตลอดไปเพราะน้อยใจทำที่เมินเฉยของแพ แพจะทนเสียใจไปหวหรือ?”

แพตรีเขม่นมองทั้งหน้าเขาแน่นิ่งคล้ายพยายามผ่านให้เห็นถึงข้างใน

“ทำไมถึงจะไม่ไหวล่ะคะ เราผูกพันกันแน่นหนานักกรีง?”

“คำว่า ‘ผูกพัน’ น้อยเกินไป...”

แล้วชายหนุ่มก็ขยับเข้รุกประชิด คิงมือซ้ายบนคักหล่อนขึ้นกุม แพตรีมองเขาตื่น ๆ ด้วยความคาดไม่ถึงกับการจูโจมชนิดนั้น พลั้งและไถ่อยู่ในอ้อมมือแกร่งมีอิทธิพลเฉียบพลันให้อ่อนลงได้ทั้งร่าง หล่อนใช้มือข้างที่เป็นอิสระยันพื้นเอนกายอย่างพยายามหนี พลังเส้นเสียงเยียวด้วยสัญชาตญาณป้องกันตัวของหญิง

“เอ๊ะ! จะทำอะไรคะ?”

ปลายเสียงพราวสันเต็มทนจนเกินกว่าจะน่าเกรง เกาทัณฑ์มองริมฝีปากสั้นระริกของหล่อนด้วยความรู้สึกเป็นต่อ แพตริก็มหน้า หลบอย่างรู้ว่าหากำลังโน้มน้าเข้ามาจะหอมแก้ม

“แพ...”

เสียงมีเมตตาของปู่เรียกดังแต่ไกลและฟังรู้ว่ากำลังเดินใกล้เข้ามา เกาทัณฑ์ถึงกับผวา ปล่อยมือหญิงสาวทิ้งทันที และรีบดึงกาย ขึ้นนั่งตรงเป็นปกติ ใจเต้นตึก ๆ ส่วนแพตริหน้าแดงราวกับทาด้วยชาด เบี่ยงกายไปทางอื่นที่เมื่อปู่มาถึงแล้วจะเห็นเพียงด้านข้าง

“เดรีมจัดข้าวเย็นเถอะลูก”

ปู่ปรากฏตัวและยื่นห่างแค้สับก้าว พอบอกหล่อนเช่นนั้นแล้วก็หันมาสั่งหลานชาย เสียงเข้มแตกต่างจากที่พูดกับแพตริอย่างเห็นได้ชัด

“แล้วนายเต้ มานั่งคุยกับปู่ข้างบนมา!”

เกาทัณฑ์เอะอะ แต่ก็รับคำสั่งผัดปกติแบบเด็กขี้ขโมยถูกจับได้

“อะ... ครับ!”

ดึงกายขึ้นยืนด้วยความเสียใจแทบขาด อุดสำห้ได้มีมุ่นุ่มนี้มราวกับสำลีสวรรค์มาถือไว้แล้ว และกำลังจะเข้าถึงแก้มหอมอยู่ รอมร่อ ทำไมฝันที่เป็นจริงถึงฟังครืนลงได้แบบนี้

นั่งลงตรงข้ามปู่ เกาทัณฑ์รู้สึกหนาว ๆ ร้อน ๆ ชอบกล แม้สายตาของท่านยังเปี่ยมเมตตา ทว่าที่ท่าขริมกว่าเคย ประกอบกับที่เขาผู้อยู่แก่ใจว่าตัวเองเพิ่งก่อคดีอาจเอื้อมเซซซมแก้วตาดวงใจของท่านมาหยก ๆ บรรยากาศเลยเหมือนห้องสอบสวนผู้ร้ายที่เพิ่งถูกรวบตัว ได้อย่างไรอย่างนั้น

“ปู่มีลูกหลายคนทั้งหญิงชาย” ท่านเริ่มด้วยเสียงเป็นกังวานราวกับเพิ่งอยู่ในวัยฉกรรจ์ “รักและห่วง เลี้ยงดูอย่างทะนุถนอมเท่าเทียมกัน เข้าใจดีว่าแค้ไหนถึงเรียกรักลูก รักหลาน”

ชายหนุ่มกลืนน้ำลายเอือก อารัมภบทแค้นี้ก็เตาได้แล้วว่าเมื่อปู่เห็นแหง ๆ จะจากมมมองไหนนั่นสุดจะหยิ่งทราบ ในเมื่อควรเป็นบริเวณที่มีเมกไม่มุงบังลับตาที่สุดของบ้านแล้ว

“ต่อเมื่อเลี้ยงชายแพ ถึงรู้ว่ารักยิ่งกว่าลูกเป็นยังไง”

หลานชายยิ้มแห้ง ๆ

“นั่นสิครับ ก็น่าอยู่หรือคะ”

“ทุกวันนี้ถ้ามีห้วง ก็ห้วงเดียวคือยายแพ ฉันทคงตายตาหลับยากถ้ายังไม่แน่ใจว่าเขาจะอยู่กลางดงเสือ สิงห์ กระทิง แรดอย่างไร”

เกาทัณฑ์ฝืนยิ้มให้ต่อเนื่อง ได้แต่พยักหน้ากระตุก ๆ เป็นระยะอย่างไม่ทราบจะทำอะไรดีกว่านั้น เพราะชัดแล้วว่าปู่กำลังเริ่มเทศนา

“ฉันทคงเป็นหนุ่มมาก่อน ถึงรู้ว่าคนที่น่าเชื่อถือ น่าไว้ใจนะ ต้องไม่ใช่คนปากว่ามือถึง เพราะความประพฤติแบบนั้นแสดงให้เห็นว่าเขยชินที่จะใช้สัญชาตญาณเบื้องล่างนำความรู้สึกฝ่ายสูง ทำกับคนหนึ่งได้ก็สามารถทำกับผู้หญิงคนต่อ ๆ ไปทุกเวลา ทุกที่ ต่อให้ออกเรือนเป็นฝั่งเป็นฝา สมควรควบคุมตัวเองให้อยู่ในร่องในรอยแล้ว ก็จะต้องไม่วายเอาแต่ใจตัว เจ้าชูไปทั่ว”

ฝ่ายถูกเทศนาสะอึกหน่อยหนึ่ง นึกแย้งในใจว่าแพร์คือคนสุดท้ายที่เขาจะแตะต้อง ถ้าได้หล่อนมา ผู้หญิงทั้งโลกก็หมดความหมายตลอดไป อย่างไรก็ตาม เหมือนเขาขำใจมาเซขมสมบัติต้องห้ามกลางบ้านเจ้าของ เป็นฝ่ายคิดวันยังค่ำ จึงจำก้มหน้าก้มตาขอโทษขอโทษเสียดายตามระเบียบ

“ผมคิดไปแล้วครับปู่ ผลอดใจเร็วไปหน่อย”

“ไม่หน่อยล่ะ แกลงทำบ่อยจนชินแล้วต่างหาก เห็นหลานสาวฉันเป็นอะไร มาลวนลามกันกลางสนามหญ้าได้”

แกจับมือหน่อยเดียวคนรุ่นปู่เรียกลวนลาม? เกาทัณฑ์ปิดตาลง งอหลังระทระทวย ก่อนฝืนอธิบายว่า

“ผมเสียใจหากทำให้ปู่เห็นและเข้าใจว่าภาพที่เกิดขึ้นมาจากความมกง่ายไร้สำนึก แต่ความจริงก็คือ ผมรู้ว่าสัมผัสทั้งหมดละเอียดอ่อนและเต็มไปด้วยความให้เกียรติ มองแพร์ด้วยความรู้สึกด้านสูง ต่างจากที่ปู่เข้าใจเป็นตรงข้ามนะฮะ”

“หมายความว่าแกรักยายแพร์?”

ปู่ถามตรงไปตรงมาจนเหมือนเอาเข็มแหลมทิ่มหลัง เกาทัณฑ์อีกอึกอยู่ครู่หนึ่ง ใจเพราะลึงเลที่จะตอบ แต่ออกประหม่าที่ต้องสารภาพกับปู่ชื้อ ๆ โดยมีได้เตรียมเนื้อเตรียมตัวล่วงหน้า

“ครับ”

เขายอมรับผิด ๆ ในที่สุด

“แล้วคิดว่าเขารักแกรีเปล่า?”

เกาทัณฑ์กะพริบตาสองสามหน

“ไว้มีโอกาสดีเมื่อไหร่ผมจะลองถามเขานะครับ”

“ฉันทคงอยากรู้ว่าแก ‘คิด’ ว่าเขารักแกรีหรือเปล่า ย่ามใจขนาดจะคอยจับเขากลางวันแสด ๆ นะ ถ้าขาดความมั่นใจใครจะกล้าล่ะ”

ฝ่ายถูกคาดคั้นทำหน้าที่เรียบร้อยด้วยความลำบากใจ

“คงอย่างนั้นมั้งครับ ผมต้องเข้าข้างตัวเองไว้ก่อน เวลาคบหาสั้นจนจะจายกว่าควรเรียกอะไรก็จริง แต่ของแบบนี้เมื่อเกิดขึ้น ประสบการณ์ที่ผ่านมาของเราก็พอบอกได้ว่าใช่หรือเปล่า”

ปุ๊ชนะยิ้มเล็กน้อย

“แกเข้าข้างตัวเองแบบนี้บ่อยไหมนี่?”

หลานชายสะอึกอีกคำรบ

“ปู้ให้ผมตอบตามความรู้สึกนะครับ”

ชายชราพยักหน้า

“ให้พูดแบบไม่อ้อมค้อมนะ ปู้ไม่มีนิยมนคนเจ้าชู้ยัยก็ จะว่าหัวเก่าก็ตามใจ ในเมื่อยังไม่ถึงเวลาตกลงปลงใจทำพิธีตกลงปลงใจขึ้น ใให้เป็นเรื่องเป็นราว แล้วมาคิดหากำไรล่วงหน้าะ ฝ่ายหญิงเสียเปรียบปริมาณก่อนักแล้ว เริ่มจากนิคหน้อยหอมปากหอมคอ เดียวก็ลาม ถึงขั้นรังเกกกัน ตัดไฟแต่ต้นลมนะดีที่สุด แกจะทักท้วงตามอัธยาศัยยัง ใจกว้าง แต่ห้ามตะ!”

เกาทัณฑ์กะพริบตาทีหนึ่ง ไม่ได้เตรียมล่วงหน้ามาก่อนเลยสำหรับวินาทีนั้น

“ปู้ครับ” เขาเริ่มต้นหนักแน่นอย่างรู้ว่ากำลังจะพูดอะไรต่อไป “ผมขอโทษอีกครั้ง และอยากพิสูจน์ตัวเองว่าแม้ล่วงเกินแพ้น้อย หรือมากกว่าที่ปู้เห็น ก็พร้อมจะรับผิดชอบทั้งหมด ไม่ใช่ความมั่งง่ายเร็วเลย เดียวถ้าถามขอความยินยอมจากแพได้ และปู้ยอมรับ อาทิตย์หน้าผมพาพ่อแม่มาหมั้นแพนะครับ”

ด้วยเพราะมองปู้ผู้ตลอดเวลา ชายหนุ่มจึงไม่คิดว่าคนตาฟาดที่เห็นปุ๊บายยิ้มโล่งใจ คล้ายคนยกภูเขาออกจากอกได้เสียที หลังแบกไว้หนักอึ้งแสนนาน แต่ชั่วพริบตาปู้ก็ป็นหน้าขริมพูดเป็นงานเป็นการเหมือนเดิม

“อะไรกัน ฉันเห็นแกคุยกับยายแพนับคำได้ ถือสนิทตั้งแต่เมื่อไหร่ถึงคิดมาหมั้นล่ะนี่”

เมื่อปู้เริ่มอ้อมค้อมอย่างสงวนทีเพราะอยู่ฝ่ายหญิง เกาทัณฑ์ก็เป็นฝ่ายตัดตรงเข้าหาจุดบึ้ง

“พูดเปิดอกกับปู้อย่างหลานนะครับ ผมรักแพ ต้องการแต่งงานกับเขา ระหว่างนี้เมื่อไปมาหาสู่เพื่อทำความสนิทใจเชื่อและทอด ระยะเวลาพิสูจน์ตัวเอง จะให้ผมเป็นสุภาพบุรุษแคไหนก็ยอม แต่ขนาดห้ามตะแม่ปลายเล็บนี้ ผมคงขาดใจตายเสียก่อนถึงวันแต่ง เพราะฉะนั้นเพื่อความสบายใจ ก็น่าจะมีพิธีหมั้นเพื่อให้โอกาสเราแสดงสนิทสนมกันตาม โอกาสโดยไม่เสียเกียรติใคร อย่างที่ยอมรับกัน ตามประเพณีเรา”

ผู้สาวโสหัวเราะเอื่อย

“เคยพูดกับแพเรื่องนี้หรือเปล่า?”

ชายหนุ่มสั่นศีรษะ

“ไม่เคยครับ และรู้ว่าเธออาจปฏิเสธเพราะเร็วเกินไป แต่ก็ยินดีก็เพื่อบอกว่าผมพบเธอแล้วเกิดความรักจริงรุนแรงขนาดไหน ให้รู้ว่าต้องการเธอตั้งแต่เดี๋ยวนี้ และรอได้นานเท่าที่อยากพิสูจน์กัน กับทั้งอยากทราบด้วยว่าผมละเมอเพื่อพอกอยู่ตามลำพังหรือเปล่า หากหลงเข้าใจผิด ก็จะได้ถอนเท้าไปก้าวหนึ่งและเริ่มเข้ามาใหม่อย่างรู้จักเจียมตัวประมาณคน ปูอย่าหวังว่าผมหุ่นหันปลิ้นปล้อนเป็นเด็ก ๆ เลย สะ ผมโตแล้ว แน่ใจว่าสร้างตัวไว้มั่นคงพอ ปลูกบ้านปลูกเรือนได้ พอ ๆ กับที่สามารถปลูกรักและเลี้ยงดูให้เติบโตอย่างผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบดีคนหนึ่ง”

เว้นระยะขบขันมีสีปากหน่อยหนึ่ง

“ผมรู้อย่างที่ปูรู้ ถ้าคิดมีชีวิตคู่ เลือกแฟนะไม่คิดแน่ แต่เลือกผมอาจไม่แน่ว่าจะคิดหรือเปล่า เพราะฉะนั้น ปูกับแพอยากให้ผมทำอะไร เลิกทำอะไร ระหว่างหมั้นผมจะให้เห็นก็แล้วกันว่าเป็นไปได้ไหม”

ปูขณะยังอ้อมอยู่ในความสงบเยือกเย็น มองหลานชายด้วยสายตาของคนอยู่ในโลกมานาน

“เดี๋ยวให้ฉันทามแพเป็นส่วนตัวนะว่าแกพูดเองเองไปคนเดียวหรือเปล่า เรื่องการงานความมั่นคงของแกนะรู้หรือยัง ยังไงก็หลานแท้ ๆ ของฉันทานะ ยายแพก็เหมือนลูกที่ลูกน้อง ถ้าได้กันมันก็ทำนองเรือล่มในหนองนะแหละ แต่ความในใจของเขาก็อีกเรื่องหนึ่ง เขาต้องเลือกเองว่าจะหมั้นหรือมิใคร”

ถ้านั้นแพตรีทำข้าวอบสับปะรดกับลาบเห็ดมาวางพohanสามคน ตลอดเวลาหล่อนก้มหน้าจูด ปูถามคำตอบคำ ส่วนเกาทัณฑ์ชวนปูพูดคุยเป็นปกติ ว่าง ๆ ก็ออกปากชมรสอาหาร พยายามพูดให้แพตรีได้ตอบ แต่หล่อนเงิบและก้มหน้าก้มตาเฉยคล้ายเข้าใจว่าเขาพูดกับลมแล้ง

“พรุ่งนี้วันอาทิตย์ ผมอยากชวนปูกับแพไปทำบุญด้วยกันไกล ๆ”

เขาพูดขึ้นมาในจังหวะหนึ่ง

“เรื่องในโอกาสอะไร?”

เกาทัณฑ์หยุดคิดเล็กน้อย ก่อนตอบว่า

“โอกาสที่ผมมีความรู้สึกดีพอ พร้อมจะทำบุญสะ และอยากพาปูกับแพไปไกลถึงต่างจังหวัดให้สบายใจบ้าง”

ปูหัวเราะหึ ๆ

“ฉันอยู่ที่นี่สบายใจดีนี่นา ให้คนแก่นั่งอุดูในรถออกต่างจังหวัดนี่กว่าเมื่อน้อยอยู่ริ”

ชายหนุ่มพยักหน้ารับทราบอย่างหมดหวัง แต่แล้วก็หุบฝั่ง

“ลองชวนแพดูสิว่าเธออยากจะไปไหม”

สองหนุ่มสาวมองปูเป็นตาเดียวด้วยความคาดไม่ถึง ปูพยักพอกกับแพตรี

“อยากไปทำบุญต่างจังหวัดกับพี่เขาไหม?”

เกาทัณฑ์ชักมอออกว่านั่นเป็นการสอบดูว่าหลานสาวมีใจให้เขาแค่ไหน หรืออีกนัยหนึ่งอาจเป็นการจงใจให้เขารู้ว่าจะแค่เดินทางไปเที่ยวกันสองต่อสองนี้แพตริกก็ไม่เอาด้วยแล้ว อย่าว่าแต่ขอเจราจาหมั้นหมายอะไรเลย

แพตริกหันขวับมาจ้องเขา หากสังเกตจะเห็นหน้ามุ่นิด ๆ หล่อนเกือบบอกปัดตรงๆว่า

‘ไม่อยากจะ เขาไว้ใจไม่ได้!’

แต่ถ้าพูดแล้วคงเหมือนหักหน้าให้สะเทือนใจกันมากไปหน่อย จึงตัดหางดาผ่านเขานี้ม ๆ หันไปมองปู และเรียบเรียงประโยคปฏิเสธเสียใหม่เป็นน้ำเสียงทอดอ่อน

“พรุ่งนี้แพพอยากตื่นขึ้นมาใส่บาตรตามปกติจะปู แล้วตอนกลางวันถ้าได้พักผ่อนอยู่กับบ้านก็คงสบายดี”

ปูชนะตรงรับอ้อม ก่อนหันมาทางหลานชายเพื่อถ่ายทอด

“แพเขาไม่ออกไปกับแคะเดี”

เกาทัณฑ์หน้าเจ็อนลง เริ่มเปล่าเปลี่ยวที่หาพรรคพวกเข้าข้างไม่ได้สักคน

“ช่างเถอะครับ เอาไว้โอกาสหน้าปูเกิดอยากนั่งรถ แล้วเพิ่มธุระทำน้อยลง ก็ขอให้บอกแล้วกัน สำหรับผมพร้อมเสมอ”

การสนทนาถัดจากนั้นเป็นการผูกขาดระหว่างปูกับหลานชาย ซึ่งก็กะพริบกะแพรงลงถนัด แพตริกเหมือนแยกตัวออกไปอยู่ต่างหาก พอหล่อนอ้อมก็เดินหายไปทำอะไรก็อกแก็กในครัวซึ่งอยู่ห้องติดกันทันที

“ปูเอาเบอร์ผมไว้นะสะ ถ้ามีธุระด่วนอะไรก็อย่าให้เรียกใช้ผมก่อนคนอื่น”

เกาทัณฑ์รำกึนนามบัตรจากกระเป๋าเสดางค์มาเขียนหมายเลขโทรศัพท์ในห้องพักเพิ่มเติมจากเบอร์มือถือและเบอร์วิทยุติดตามตัวที่ปรากฏอยู่แล้ว พอเขียนเสร็จก็ยื่นส่ง ปูรับมาดูแวบหนึ่งก่อนหย่อนใส่กระเป๋าเสื้อด้วยท่าทางคล้ายพร้อมจะสลิ้มภายในห้านาที

สองปูหลานอ้อมในเวลาต่อมา เกาทัณฑ์ขยสำหรับใส่ถาดตามแพตริไปจะช่วยล้าง คิดว่าจะหาโอกาสคุยกับหล่อนอีกสักหน่อย แต่ก็เห็นหายไปจากครัวเสียก่อนหน้านั้นแล้ว จึงลงมือล้างถ้วยชามตามลำพังจนเสร็จ ชักนิกที่อื้อขึ้นมาสสำหรับคืนนั้น พอเช็ดมือแห้งเลยไปลาปูซึ่งกำลังเดินเล่นอยู่หน้าบ้าน

“ผมกลับละครับปู”

“ฮ่าว กินเสร็จกลับเลขเหอะ?”

ปูถามแบบกระเซ้าเล่น

“ช่วยล้างจานแล้วนี่ครับ หรือว่ามีฝ้านตรงไหน โห้ว ผมจะได้ช่วยซ่อมก่อนกลับ”

“เอาเถอะ ไว้กินบ๋อยกว่านี้หน้อยค่อยไหว้วาน”

แล้วปู่ก็ไขกุญแจประตูให้ เกาทัณฑ์เดินข้ามออกไปยืนนอกเขตบ้าน แต่หันกลับมาทิ้งท้าย

“ปู่ครับ ผมรักแพจริง ๆ นะ”

แล้วก็ยกมือไหว้อย่างนอบน้อม เดินขึ้นรถขับหายจากไปในความมืดของซอย

แพตรีเงี่ยหูฟังเสียงรถเขาหายไปอยู่ในห้อง น้อยครั้งที่หล่อนนั่งเหม่อเลื่องเฉยอย่างคนว่างงานเช่นนั้น ฐิ่งมืออบอุ่นของเขาทำให้ระบบความคิดทั้งหมดสะดุดชะงักลงจนกระทั่งบัดนี้

โกธเขาหรือ? เปล่าเลย หล่อนเปิดใจรับและโหยหาอารมณ์เขาเสียจนนึกละอาย ต้องแกล้งทำตัวเป็นปฏิบัติเพื่อปกปิดตนเองต่างหาก เขาเคยเมินจนหล่อนรู้สึกไร้ค่า และต้องเดียวดายมาทีปี วันหนึ่งเมื่อเขากลับมา จะให้พบว่าหล่อนยังคงเปิดประตูไว้กว้าง ๆ เหมือนเดิมทุกประการอย่างนั้นหรือ เขาคงเห็นเป็นก้อนกรวดนะซี

“แพ”

เสียงปู่เกาะประตูเรียก หล่อนจึงลุกขึ้นเปิด ทั้งที่เหนื่อยล้าและอยากพักผ่อน ทว่าแพตรีฟังว่าปู่สั่งอะไรก่อนฟังความต้องการของตนเองเสมอมาและจะเป็นเช่นนี้เสมอไป

เห็นปุ่นนั่งรอที่เก้าอี้โยกก็เดิน ไปนั่งสงบสงี่ยมใกล้ ๆ

“เขาขอหมั้นแพนะ...”

หญิงสาวชะงักกึก ตะลึงตะไล หน้าซีดแล้วกลับฝาดชมพูจัด

“จะให้ปู่ตอบเขาว่ายังไงดีล่ะ?”

แพตรีเรียกความคิดอ่านเป็นครู ก่อนหลบตาปู่ มีความสะเทือนอายุให้เห็นอยู่ในที

“เขาต้องเป็นบ้านแน่ ๆ ค่ะ เพิ่งรู้จัก เจอหน้าค่าตากันเท่าไรเอง”

“อ้อ นั่นสิ สรูปคือจะฝากบอกเต็มใจอย่างนี้ใช่ไหม รอเวลาเห็นหน้าค่าตากันเยอะ ๆ หน้อย หายบ้านแล้วค่อยคิดใหม่อีกที”

หลานสาวก้มหน้าจิบปากช้อนยืม กิริยาเช่นนี้เข้าใจง่ายยิ่งกว่าอะไรหมด

“ปู่คอยติดตามถามไถ่ความเป็นไปของเจ้าเต็มตาลอด พอรู้ล่ะว่าหมอนี้ไม่ยอมลงเอยสร้างหลักปักฐานกับใครเร็วนักหรอก เพราะยังมีเวลา มีโอกาสเลือกอีกเยอะ นี่ปู่ปืบมาขอแพ แสดงว่าตกหลุมรักจนลืมหืมตา ลืมอะไรหมดแล้ว”

แพตรีสะกดยิ้มเอาไว้

“ตกได้ก็ขึ้นได้มั้งคะ”

ผู้เป็นเจ้าของเรือนถอนใจ

“ความจริงเจ้าเต๋ก็เข้าทีนะ ถึงจะใจร้อนไปหน่อย แต่ก็มิติพร้อมทุกด้าน ถ้ารักแพจริง ก็คงร่วมกันช่วยสร้างบ้านสร้างเรือนให้อยู่เย็นได้งายหรือ ผักแพ้วไว้ในมือคนวางใจได้เมื่อไหร่ ปู่คงหายห่วง เป็นคนแก่ใจดีตายอย่างสบายใจ”

“ถึงยังงี้ แพก็รู้สึกว่าเขาเข้ามาเร็วเกินไปล่ะ ถ้าได้ทุกอย่างตามใจนึก เขาคงเห็นแพไร้อีก”

ปู่ชนะพยักหน้า

“ก็จริง”

หลานคนงามยกหน้าชำเลืองสบตา ตามตามตรง

“ทุกวันนี้แพเป็นภาระให้ปู่อี๊ดอัดหรือเปล่าคะ?”

ชายชราหัวเราะในลำคอ

“แพเลี้ยงปุมานานแล้ว ใครเป็นภาระใครกันแน่ล่ะ ทุกอย่างให้ขึ้นไปตามความสมัครใจของแพเถอะ” แล้วท่านก็ถามแบบขี้มโนหน้า “ว่าแต่พ่ungsื่ออยากอยู่บ้านเฉยๆ แน่หรือ?”

มีความหวานในรสรักลอยวนอ้อยอิงอยู่นอก ใจนึกถึงแต่มีอนุ่นนำกุมตลอดเวลา หล่อนอาจรักจนลวงตนตัวจนคิด โกรธที่เขาก้าวรุกรวดเร็วเกินไป แต่เกาทัณฑ์ก็แน่ใจว่าตนไม่ได้แสดงออกเกินเลยด้วยใจด้านหยามแม้แต่นิดเดียว

ดูเหมือนกระแสโลกดึงดูกลับไปที่เกือบหมดตัวแล้ว เพราะนี่อยากดื่มเหล้ากับเพื่อนสนิทสองสามคนที่ห่างหน้ากันมาเป็นอาทิตย์ ไม่มีสิ่งใดห้ามใจ เมื่อคิดหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นเรียกและนัดแนะว่าจะไปรับ ช่วงถนนนั้นเปิดให้วิ่งเพียงเลนเดียวเพราะขุดเจาะสร้างสะพาน รถครนตั้งตระหง่านกันอีกเลนไว้ แลเมื่อกำลังมีรถบรรทุกทุกเทดินทราย รถจึงคิดออกเป็นตั้งเมื่อยู้อย่างนั้นนานเน พอจะให้เขานัดหมายเพื่อนได้สองคน

ปิดโทรศัพท์นั่งเงิบครู่หนึ่ง สัญญาณโทรศัพท์ก็กรีดแตรกความเงิบในรถขึ้นมา เกาทัณฑ์เอื้อมหยิบและกดปุ่มรับ กรอกเสียงลงไปเนือๆ

“ว่าไง”

คิดว่าคงเป็นเพื่อนที่เพิ่งโทร. นัดกันนั่นเอง รอฟังว่ามีสิ่งใดติดขัด ก็ต้องเปล่งใจที่ต้นสายเงิบนิ่งอยู่นาน

“ปู่ใช้ให้โทร. มานะคะ...”

ในที่สุดเขาก็ได้ยินเสียงนุ่มเย็นดังขึ้น ซึ่งก็ถึงกับทำให้ตาโตเป็นไข่ห่าน

“แพ!”

พักตั้งสติจิตใจหนึ่ง ก่อนเอ่ยด้วยน้ำเสียงแจ่มใสเป็นปกติได้

“มีอะไรให้ช่วยบอกมาเลยอะแพะ”

“ยังมีศรัทธาจะไปทำบุญต่างจังหวัดพรุ่งนี้อยู่หรือเปล่า?”

คราวนี้เกาทัณฑ์ถึงกับอ้าปากค้าง แต่พริบตาเดียวก็พยักหน้าแข็งขัน ราวกับหล่อนอยู่ใกล้และมองเห็นได้ แต่ก่อนหลลุเสียงตอบก็ได้ยินแต่ไรหลัง เมื่อเงยหน้าก็พบว่าขบวนรถเริ่มเคลื่อนตัวห่างออกไปแล้ว

“แน่นอน!”

รีบตอบแล้วเข้าเกียร์เหยียบคันเร่ง สายตาหาซอยเหมาะได้ก็เข้าจอดแอบทันที จับต้อมีหวังชนแน่ถ้ามือไม้สั่นอย่างนี้

“วางแผนไว้ยังงัยคะ?”

“มีเวลาแค่ไปเข้าเย็นกลับนี่คงต้องเลือกที่ใกล้ เท่าที่ผมทราบพระสายวัดป่าผู้เป็นสุปฏิปันโนทางภาคอีสานยังอยู่ที่กราบไหว้อีกมาก แพะแนะนำดีกว่าอะ ผมเองเพิ่งเข้ามา ยังรู้น้อย”

“ถ้าเป็นจังหวัดใกล้และดินนั้บถืออยู่มากก็คงเป็นหลวงพ่อบุช ฐานิโยคะ ท่านเดินทางเทศน์บ่อย เพราะมีวัดสาขาอยู่หลายแห่ง แต่เท่าที่เศอญทราบมาเมื่อหลายวันก่อน ตอนนี้ท่านพำนักอยู่วัดป่าสาละวันที่โคราช”

“ได้เลยอะแพะ”

เกาทัณฑ์ยิ้มเยิ้มปิติสมใจ ไม่ต้องการรู้เหตุผลในการเปลี่ยนใจของหล่อน รับรู้เพียงการตัดสินใจที่แน่นอนนี้แล้วเป็นพอ

“แพะจะให้ผมไปรับกี่โมง?”

“คุณสะดวกกี่โมงล่ะคะ?”

ชายหนุ่มนึกถึงนัดทานข้าวกับพ่อแม่ ปกติบ้านเขาทานเช้ากันเจ็ดโมง คำนวนเวลาแล้วก็บอกไปว่า

“แปดโมงครึ่งได้ไหม?”

“ค่ะ...ก็ได้” หล่อนรับง่าย ๆ “เท่านั้นะคะ”

พูดจบก็วางสายไปเลย เกาทัณฑ์ลดแห่งโทรศัพท์ลงจากหู ตาเป็นประกายวาววามอยู่ในความมืด เหมือนกริ่งแก้วนับร้อยส่งเสียงเป็นกังวานใสในอากาศน้ำเย็นรอบกาย เอนหลังฟังพนักปิดตาลงอย่างเป็นสุข เสพความอึมอึมชนิดนั้นจนเต็มตื่นก่อน โทร.หาเพื่อนเพื่อบอกเลิกนัดที่ยังหลับตา

เพื่อนโหวกหวากโวยวายกับการเบี่ยงนัดคือ ๆ ของเขา พอเกาทัณฑ์บอกว่าเพิ่งนึกได้พรุ่งนี้ต้องทำบุญ เพื่อนยิ่งด่าหนักกว่าเดิม หาวว่าเขาทำเป็นตลก น่าถึบมากที่เพิ่งโทร.นัดเองเมื่อก็แล้วงู ๆ ก็บอกเลิก หลอกให้อาบน้ำเตงตัวคอยเก้อ ถ้าอย่างนายเกาทัณฑ์เลี้ยงเหล่าเตรียมทำบุญ ชาวบ้านคงต้องเลิกกินเนื้อสัตว์ หันมาถือศีลแปดนอนพื้นกระดานกันทั่วประเทศแน่นอน

นั่นทำให้เกาทัณฑ์เห็นอย่างชัดเจนว่าเมื่อวานของคนเป็นเช่นไรในสายตากคนอื่น และพรุ่งนี้กำลังจะเปลี่ยนไปเช่นไรในความ
รับรู้ของตนเอง

บทที่ ๑๔ ร่วมทาง

ตื่นนอนขึ้นมาในเช้าตรู่ของวันนั้น สิ่งแรกที่เกาทัณฑ์ต้องการคือนั่งลงทำสมาธิ ด้วยคิดถึงปีติ สุข และความเงียบเย็นละเมียดละไม อันเป็นรสสมาธิระดับที่ตนเข้าได้ถึง นั่นทำให้ทราบว่าเขาเริ่มติดสมาธิแล้ว อยากทำอะไรโดยปราศจากจุดหมายล่อใจอันใด นอกเหนือจากรสสงบวิเวกอันเยี่ยม

การเสพปีติ สุข และความสว่างอันเกิดจากการรวมจิตนิ่งนั้น ใครทำได้สม่ำเสมอทุกวันสักช่วงหนึ่งแล้วละเว้นสักหน่อย จะรู้สึกเหมือนขาดบางอย่างไป คล้ายพลังงานบางส่วนแห้งหายและไม่ถูกนำมาเติมให้เต็ม

และนั่นเป็นอีกเช้าหนึ่งที่เขาทำสมาธิได้แนบนิ่ง เน้นนาน เมื่อลืมตาขึ้นแล้วก็มีกำลังวังชา เดินเหินได้คล่องแคล่วสบายตัวสบายใจหน่อย กับทั้งจิตมีสภาพพร้อมจะจึงนิ่ง เขาสื่ออกขณิกสมาธิอยู่ตลอดเวลา ขอเพียงนึกเท่านั้น ทำให้เกาทัณฑ์คิดว่าการศึกษาฝึกจิตช่างคุ้มค่าเหลือหลาย ลงทุนแต่ความเพียรในช่วงต้นนิดเดียว แต่ชีวิตที่เหลือทั้งหมดสามารถเสพสุขอันประณีตได้ตั้งใจนึก จิตโปร่งโล่งเหมือนไม่อาจถูกกระทบจากสิ่งใด อะไรก็ตามผ่านเข้ามาจะแล่นล่องเลยไป เช่นเดียวกับที่ฝุ่นทรายไม่อาจซัดเข้ากระทบอากาศว่างและแสงสว่างอากาศ

ใจคอของเขาเยือกเย็นลง คล้ายปลิวตัวไปอยู่อย่างสงบผาสุกตามลำพังในที่ห่างไกลความวุ่นวาย ถึงแม้ความเป็นจริงยังขยับกายอยู่ท่ามกลางเสียงความเคลื่อนไหวรอบตัว และนั่นคงมิใช่การที่กักตามัด โนมัดของตนเองคนเดียว เพราะระหว่างร่วมโต๊ะทานข้าว แม่ทักขึ้นว่า

“ดูเดี๋ยวน้ำตามีสง่าราศีแปลกไปนะ ยังกับเพิ่งออกมาจากวัด”

ชายหนุ่มยิ้มหน่อย ๆ ทำสมาธิบ่อยจนจิตใจผ่องแผ้วนั้นเป็นเช่นนี้เอง

“พักนี้เดี๋ยวนไปเยี่ยมคุณพ่อบ่อยนะ”

อารามหันไปให้ความรู้แก่ผู้เป็นภรรยา ชารีเล็กคือนิดหนึ่ง

“จริงหรือ?”

ฝ่ายสามีพยักหน้าและเสริมมาอีก

“คงไปติดพันบรรพชาศติ ๆ ในบ้านคุณพ่อนั่นเอง มีของหวานยื่นดึงดูดก็งี้แหละ”

ชารีเริ่มรู้ เพราะทราบดีว่าบิดาของสามีเลี้ยงหลานสาวแสนสวยไว้คนหนึ่ง

“อ้อ อย่างนี้เอง”

“แกอย่าทำเล่นไปนาเต้ หนูแพเขาเหมือนน้อง และถ้านับกันก็มีศักดิ์เป็นลูกพี่พี่ด้วย”

อารามส่ายลูกชายช้าจากครั้งสุดท้ายที่เคยคุยกันหนหนึ่งทางโทรศัพท์ เกาทัณฑ์หัวเราะนึ้ม ๆ

“อะไรกันซะ ไม่ให้ผมพูดสักคำ ถูกพ่อตักเตือนแล้ว”

“เอาน่า แกเป็นลูกฉัน อ้าปากหรือหุบปากก็เห็นลั่นไปอยู่ดี”

ชายหนุ่มยิ้มอย่างแสดงในทิวายอมรับการรู้ทันของพ่อ อารามผ่านสายตาดูหน้าลูกแวบหนึ่งแล้วว่า

“ก็ดีเหมือนกัน เข้าออกบ้านธรรมดาเลขท่าทางจะติดธรรมดาด้วย”

“ทำไมอะ หน้าตาท่าทางของผมเปลี่ยนไปจริง ๆ เหรอ?”

“ถามแม่เขาสี”

เกาทัณฑ์หันมองผู้เป็นมารดา ธารีชี้เกยจิวจรณก็ก้มหน้าดักแเงงในซามขึ้นจิบ ชายหนุ่มปลื้มใจนิดหนึ่ง คำที่เขาพรั่งพรูออกมาเพื่อแม่พ่อแม่ในซามนี้ได้ คนอิมธรรมนั้น แค่ปรากฏตัวก็เป็นความสบายตา หรือกระทั่งบันดาลกุศลจิตให้เกิดแก่ผู้พบเห็นได้แล้ว เรียกว่าสำเร็จทั้งประโยชน์เราและประโยชน์เขาด้วยประการฉะนี้

เสียงสัญญาณโทรศัพท์บนโต๊ะมูมห้องดังขึ้น เกาทัณฑ์เป็นฝ่ายลุกเดินไปปรับด้วยสีหน้ายิ้มแย้มและทักทายด้วยน้ำเสียงเป็นมิตร

“สวัสดีครับ”

“ฮัลโล...” เสียงจากคั่นสายดังแว่วมา “ขอสายจุกหน่อยครับ”

“เดี๋ยวนะครับ”

เขาหันมาถามพ่อแม่ให้แน่ใจว่ารับคนชื่อจุกเข้ามาทำงานบ้างหรือเปล่า เมื่อพ่อสั่นหน้าก็กลับมาตอบว่า

“สงสัยต่อเบอร์ผิดนะครับ บ้านนี้ไม่มีคนชื่อจุกหรอก”

“เฮ้อ ไม่มีหรือครับ? ที่นั่นเบอร์ 519-....”

ฝ่ายนั้นระบุหมายเลขโทรศัพท์ ซึ่งตรงกับของบ้านเขา เกาทัณฑ์ฟังแล้วรู้ว่ามีการให้เบอร์ผิดหรือจดเบอร์ผิด ก็กล่าวอย่างใจเย็น

“ครับ เขาคงให้เบอร์มาผิดแล้ว บ้านนี้ไม่มีคนชื่อจุก”

ฝ่ายเรียกสายเงียบไป ชายหนุ่มเกือบวางหู แต่ก็ถูกทักขึ้นมาอีก

“ต้องเป็นเบอร์นี้แน่ ๆ ครับพี่”

เสียงออกเหนือแบบเพิ่งเดินทางมาถึงท่ารถหมอซิดนั้นทำให้เกาทัณฑ์ชักราคาญ

“ใช่ เบอร์ที่น้องบอกนะถูก แต่ผิดบ้าน ลองดูดี ๆ เอะ บางเลขอย่าง 3 กับ 9 นี่คล้ายกัน น้องอาจดูผิดไป นะ”

เขาลงเสียงแบบตั้งท่าชวนเลิกสาย ฝ่ายนั้นคงรับรู้ จึงอ้อมแอ้มตอบ

“อ้อ ครับ ะ ”

เมื่อวางหูลงได้ล่องโล่งหน่อย อย่างเท้าพาร่างสูงกลับไปที่โต๊ะอาหาร สีหน้าสีตายังคงบ่มยิ้มเย็นเช่นเดิม

“แล้ววันนี้จะไปไหนหรือเปล่า เห็นแต่งตัวหล่อเหลือเกิน”

อารามถาม เกาทัณฑ์เลือกเสื้อผ้าที่ดูสุภาพเรียบร้อย แต่เป็นของดีมีราคา ส่งบุคลิกให้ดูเฉียบและเนี้ยบตามสไตล์หนุ่มมีเกรด

“จะพาแม่ไปกราบหลวงพ่อบุรุษที่โคราชนะอะ”

พูดแล้วก็ยิ้มกว้างขึ้น นึกคิดใจที่ทำให้พ่อแม่หันมาบิณฑบาตได้พร้อมๆกัน

“อ้อ สนุกกันแล้วรึนี่?”

อารามทำท่าแปลกใจ

“ก็คงเริ่มสนิทมั้งอะ ผมควรจะพามาหาพ่อแม่ที่นี้บ้างนะ”

“แล้วลูกเข้าหาพระหาเจ้านี่ก็เพราะหนูแพเขาชวนหรือ?”

ธาริถามสวนมา ซึ่งนั่นทำให้เกาทัณฑ์สำรวจความสงบสุขในใจตน ยอมรับโดยคุณคิดว่าหล่อนเป็นแรงจูงใจสำคัญ ถ้าฟังเขาเองหรืออยู่ดีๆจะอยากหาพระหาเจ้า

“แม่ว่าแพเขาเป็นยังไงอะ?”

ยังคุยถึงแพตรีที่ยังรู้สึกชื่นรมย์ แต่เสียงโทรศัพท์ดังขึ้นขัดจังหวะเสียก่อน เกาทัณฑ์เป็นฝ่ายเดินไปรับอีกตามเคย ทั้งเพิ่งเริ่มเรื่องที่อยู่ๆก็อยากคุยมาก

“สวัสดีครับ”

เขาทักเป็นปกติ

“ฮัลโล...ขอสายจุกหน่อยครับ”

เป็นเสียงไม่ประสีประสาของเด็กต่างจังหวัดคนเดิมที่ทำให้เกาทัณฑ์อึ้งหุบและขมวดคิ้วขุ่น

“น้อง...” เขาลากเสียงอย่างพยายามลดความคุกรุ่นในใจตนเอง “น้องโทร.ผิดอีกแล้วนะ นี่เป็นเบอร์ที่น้องโทร.มาเมื่อกี่เบอร์นี้ ไม่มีคนชื่อจุก”

ต้นสายเจียบไป ทำทางกำลังขมวดคิ้วก้งขาอยู่เหมือนกัน

“ผมล่ะแปลกใจจริง ๆ นะพี่ ทำไมเบอร์นี่ไม่ใช่ล่ะครับ”

คำว่า ‘แปลกใจ’ ที่ถูกเน้นแบบตุน ๆ ตึง ๆ ของฝ่ายนั้นทำให้เกาทัณฑ์ชักยั่วถึงขีด เพราะคล้ายถูกปรักปรำจากเด็กเมื่อวานขึ้นว่าโกหก เกือบวาดแว้คว้า ‘กูจะไปรู้มีงเหอะ...เอ!’

อย่างไรก็ตาม สติที่ถูกอบรมมาในช่วงหลังทำให้ทราบว่าถ้าหลุดขึ้นมิ่งขึ้นกูออกไปในขณะที่เกิดโทษะ ก็จะส่งผลเป็นอกุศลทั้งแก่ตัวผู้พูด ผู้เป็นเป้าหมาย และแม้กระทั่งผู้ได้ยิน ได้ฟังเช่นพ่อแม่ของเขาในบัดนี้ เมื่อที่พวกท่านเพิ่งชื่นชมว่าเขาอุทธรณ์หม่อม พลอยสบายใจกับสีหน้าสีตาสงบเย็นของเขา ถ้าหากหลุดจู่ทจริตอันเผ็ดร้อนด้วยเรื่องขี้ปะติ๋วแค่นี้ ก็แปลว่าที่เห็นเมื่อครู่คือพยับแดดลงตาแท้ ๆ

ข่มโทษะไว้ได้ เข้มปากแน่น นับหนึ่งถึงห้าเพื่อทอดระยะดูใจตัวเองว่าเป็นปกติพอจะพูดเสียงเรียบหรือยัง

“เอานั่นน้อง ถ้าน้องโทร.หาจุกไม่ได้ น้องกลับบ้านแล้วพยายามหาทางอื่นติดต่อดูใหม่ โทร.สาธารณะแบบนี้เสียตั้งค์ฟรีหลายบาทเปล่า พี่รับรองว่าบ้านนี้ไม่มีคนชื่อจุกแน่ ๆ ให้น้องโทร.อีกทีก็ไม่มี เข้าใจนะ?”

แว่วเสียงพ่อแม่หัวเราะขบขันคำพูดกลั่นโทษะของเขาจากเบื้องหลัง ทำให้เกาทัณฑ์ขึง โมโหจืดขึ้นมาอีก ถ้าหนุ่มบ็อลคนนั้นอยู่ตรงหน้าคงถูกคิดกระเดิงกระคองเป็นกระป๋องนมไปแล้ว

“ครับ ๆ ขอโทษครับพี่”

ฝ่ายนั้นล่าถอยไป เกาทัณฑ์ขบริมฝีปาก วางโทรศัพท์อย่างพยายามให้เบาที่สุด ก่อนเดินกลับมา นั่งกับพ่อแม่ ฟืนป็นสีหน้าเรียกความผ่องใสกลับคืนมา แต่ก็ยากเต็มทน รู้จากตัวเองในบัดนี้ว่า ‘ตะกอนกิเลส’ มีหน้าตาเป็นอย่างไร เมื่อถูกข่มทับด้วยดวงสมาธิแล้ว เหมือนหายหายไปอย่างไร ถูกกวานให้ขึ้นขุนอีกได้ทำไหนด เขาเป็นคนโกรธง่ายและหายยาก นั่นเป็นข้อเสียที่ยังคงอยู่ครบถ้วน เหตุการณ์เล็กน้อยนั้นช่วยพิสูจน์แล้ว

จิตที่ดูโปร่งว่างไม่ใช่จิตสิ้นกิเลส...

อย่างไรก็ตาม ความรู้อย่างเกิดขึ้นในใจบัดนั้น ชนิดของอกุศลจิตวัดได้จากปรุปรุแต่งหลายระดับ ถ้าปรุปรุแต่งแค่ระดับความคิดก็องอยู่ในหัวตัวคนเดียว อกุศลก็แรงระดับต้น หากจะจับไม่อยู่ปรุปรุแต่งเป็นระดับพันคำพรูสวาทให้คนอื่นได้ยิน อกุศลก็แรงระดับกลาง และหากหลุดต่อไปอีกเป็นความปรุปรุแต่งระดับลงมือคู่บับอย่างนั้นก็ยกยกองหนุ่มบ้องคั้นในโทรศัพท์สักที อกุศลก็แรงระดับปลาย

ต้นแหล่งคือจิตดวงเดียว...

เคยอ่านผ่านตาว่าถ้าโกรธแล้วรู้ตัว ระวังได้ ผลที่เกิดจะเป็นมหากุศลจิต สาระวจใจตนยามนี้ทำทางไม่ชุ่มหากุศลแน่ เพราะขาดความขึ้นบานอันเป็นสามัญลักษณ์ของกุศลจิต ถ้าเช่นนั้นนี่ก็เป็นแค่เพียงการระวังมิให้หม โนทจริตบานปลายเป็นวาทจริต ยังจัดเป็นอกุศล เนื่องจากแรงเฉื่อยของโทษะยังตามมารังควานได้ เรียกว่ายังผูกใจเจ็บ เห็นชัดว่ายังอ่อนอภัยทาน ไม่เคยฝึกให้ทานเป็นการอภัยเสียบ้าง จึงปล่อยข้าศึกสมาธิคือโทษะครอบงำอย่างงาย

ต้นทางปฏิบัติธรรมต้องมาจากการฝึกใจให้ทานจริง ๆ

“ถ้ามีพวกนี้โทร.มาสักสิบหน วัน ๆ คงไม่ต้องทำอะไร”

พ่อช่วยบ่นให้ เกาทัณฑ์ฝืนแค้นหัวเราะ แม่เป็นฝ่ายชวนกลับเข้าเรื่องเดิมที่ค้างไว้

“หนูแพ้กี่ดึนะ เท่าที่เคยคุยกับเขายาว ๆ สองสามหน แม่รู้ว่าเป็นคนหนึ่งที่เรียนครูเพื่อเป็นครูจริง ๆ อ่อนหวานเพราะจิตใจอ่อนโยนจริง ๆ ช่างนอกกับข้างในเขาตรงกันทุกอย่าง”

นั่นส่งผลทันตากับเกาทัณฑ์ คือเหมือนหัวเปิดโล่ง ลืมความขุ่นใจไว้สาระทันที

“ผมก็จิตใจที่ทั้งพ่อและแม่ถูกใจ จ้ะผมแต่งกับคนนี้นะฮะ”

กระโจนผลุบตรงเข้าเป้าแบบที่ทำให้พ่อแม่เงยหน้ามองมาเป็นตาเดียว เพราะเป็นครั้งแรกสำหรับการปรปักษ์เกี่ยวกับการแต่งงานของเขา

“พูดเล่นหรือพูดจริง”

ธาริเป็นคนชักลูก

“จริงครับ”

ผู้เป็นนุพการีทั้งสองอึ้งกันเป็นครู่ ก่อนธาริจะเอ่ยถาม

“ไปทำความสนิทกับหนูแพ้มั้งแต่เมื่อไหร่ เขาตกลงปลงใจด้วยแล้วหรือ?”

“คงต้องใช้เวลาอีกพอสมควรฮะ แต่บอกพ่อแม่ไว้ก่อน ผมคงพาเขามาที่นี่บ้าง แล้วถ้ายังไป...เกิดโอเคปึบปึบ ถ้าขอให้พ่อแม่ไปหมั้นหมาย จะได้ไม่แปลกใจกัน”

อารามกะพริบตามองลูกชาย

“โททร. คุยกันวันก่อนนี่กว่าแค่ครีมี ๆ สักอาทิตย์-สองอาทิตย์เสียอีก”

“คิดว่าผมเป็นเพลย์บอยหรือไงฮะ เปลี่ยนใจเป็นรายอาทิตย์ รายปีกัน”

“ไม่ได้คิดว่าแกเป็นเพลย์บอย แต่รู้ว่าแกเป็นเพลย์บอย”

เกาทัณฑ์หัวเราะออกมาได้

“เจอแพ้กี่เล็กแล้วฮะ”

ผู้เป็นบิดาหรือตาถนัดหนึ่ง เล็งลูกชายด้วยแววมองคนลึก

“เคยสำรวจดูบ้างหรือเปล่าว่ามีความไม่ลงตัว หรือว่าช่องว่างอะไรบ้างระหว่างแกกับหนูแพ้เขา?”

“ก็มีฮะ แต่ไม่ใช่ชนิดที่จะทำให้มีความสุขน้อยลงตอนอยู่ใกล้กัน”

ฟังคำตอบแล้วผู้นั่งหัวโต๊ะก็ปรือตาคิ้วอย่างเข้าใจ ความเชื่อในรักทำให้ทุกอย่างถูกต้องไปหมด จึงได้แต่ทักเอื้อย ๆ ว่า

“นิสัยแกลเป็นคน โลดโผน โจนทะยานนะเต้ ในขณะที่หนูแพเขาเรียบมาก และเรียบจริงอย่างที่เห็นข้างนอก เหมือนแม่แกลเขาว่า นั่นแหละ เห็นข้างนอกเป็นยังไง ข้างในก็เป็นอย่างนั้น ไม่มีลับ ไม่มีเหลี่ยมกลับไปกลับมาอย่างคนอื่น อย่างแกลชอบแบบเขาแน่ หรือ?”

เกาทัณฑ์ทำหน้าแปลกใจทั้งอึ้ง

“เอ นี่พ่อกำลังบอกว่าผมไม่คู่ควรกับแพหรืออะ?”

“เปล่า ฉันแค่ว่าโดยพื้นแล้วแกลกับหนูแพแตกต่างกัน คู่ควรหรือเปล่านั้นคนละเรื่อง ฉันนึกว่าแกลชอบสาวที่สวยเฉี่ยว ประเปรียว ทันๆกันหน่อย เลยสงสัยว่าเกิดเนื้อต้องใจแพเขาจริงจิงจากตรงไหน”

ชายหนุ่มชะงักไปครู่ใหญ่ นึกถึงดวงหน้างามละมุนของแพตรี ก่อนตอบออกมาด้วยหัวใจอ่อนโยนแท้จริง

“เขาทำให้ผมคิดถึงบ้านที่ร่มเย็นเป็นสุข และอยากกลับไปหาเสมอ”

เป็นคำพูดจริงใจที่ก่อให้เกิดความเจ็บขึ้นมาขณะหนึ่ง กระทั่งอารามกระแอมเอ๋ย

“ฟังคู่นี้”

“ผมรู้ว่าพ่อก็เอ็นดูแพ เหมือนอย่างที่ทุกคนเอ็นดูเขา และผมก็รักเขา ถึงคิวนอกจะต่างกัน แต่ความสุขภายในน่าจะเป็นเครื่องชี้ว่าควรคู่หรือเปล่านั้นไหมอะ?”

พ่อถอนใจ พุดทิ้งไม่อยากขัดคอลูกนิก

“เท่าที่ฉันรู้จัก คู่ที่แตกต่างกันมากอาจมีความสุข มีแรงดึงดูดเข้าหากันในช่วงแรก แต่ไม่ใช่อย่างที่แม่เหล็กรักความเป็นขั้วตรงข้ามได้ตลอดเวลาะ อยู่กินร่วมกันในระยะยาวต้องการอะไรบางอย่างชวนใจให้อยู่ใกล้กันทุกวัน ได้โดยไม่อี๊ดอัด ถ้าต่างคนต่างอยากทำสิ่งที่ตัวเองพอใจแล้วลืมเลี้ยวอีกฝ่ายอยู่ที่ไหน หรือมุมไหนของบ้าน วันหนึ่งก็กลายเป็นความห่างเหินโดยปริยาย”

เกาทัณฑ์รับฟังโดยดี

“แล้วถ้าสามารถคุยกันอย่างมีความสุข อยู่ใกล้กันแล้วไม่เป็นอื่น ข้ามพ้นไปจากเรื่องของเสน่ห์ภายนอกและความขัดแย้งภายใน เหลือแต่ความผูกพันที่แน่นแฟ้น ผูกพันกันโดยปราศจากเหตุผล อย่างนี้พอไหวไหมอะ?”

“หญิงชายมาเข้าคู่กันช่วงแรกด้วยความถูกใจก็รู้สึกชมพู่ ๆ หวานแหวอย่างนี้แหละ แบบโรมิโอกับจูเลียตนะ ใครจะรู้ว่าถ้าโรมิโอกับจูเลียตแต่งงานอยู่กินกันเหมือนคู่มือคู่มืออื่น อะไรจะเกิดขึ้นบ้าง อาจตีกันหัวทุกในปีแรกก็ได้”

ถึงจังหวะที่เกาทัณฑ์คิดว่าตนควรสงบปากสงบคำ เพราะไม่อยากโต้แย้งกับพ่อ ทราบดีว่าพ่อเห็นเขาตื่นเต้นชั่ววูบชั่ววาบกับเสน่ห์และความสวยหวานของแพตรี มีแต่เขาเองที่เข้าใจดีว่าประสบการณ์ทางความรู้สึกของตนแสนพิเศษเพียงใด

ใกล้หล่อนทำให้เข้าใจซึ่งสนิทว่า ‘เหมือนอยู่ร่วมกันมาก่อน’ นั้นเป็นอย่างไร แม้เคยคบหากับผู้หญิงมากมาย เคยนี้รัก นี้ก็เสนาหา ก็ไม่เคยเลยสักครั้งเดียวที่ทำให้สัมผัสอะไรบางอย่างในอากาศระหว่างกายเมื่ออยู่ใกล้กันเช่นที่เกิดขึ้นเมื่ออยู่กับแพตรี

อะไรบางอย่างระหว่างกันที่เรียก...สายใย เป็นสายใยไร้นั้น สัมผัสได้ทุกครั้งเมื่ออยู่ใกล้ จนเลิกสงสัยแล้วว่า เป็นแค่อุปาทาน หรือของจริง

“ฉันแปลว่านะ แกเป็นตัวของตัวเอง รู้จักตัวเอง ตัดสินความชอบใจของตัวเองได้ว่าถูกผิดแค่ไหน และส่วนลึกก็จิตใจจะอยู่กับน้องเขา”

อารามแกเมื่อเห็นลูกชายเงียบนาน

“ชีวิตคู่จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวว่าเกิดจากการสำคัญถูกหรือสำคัญผิดในเบื้องต้น ที่ว่าไหนแน่เหมือนกิ่งทองใบหยก วันหนึ่งกลายเป็น ใบช่อย ใบมะกรูด ไปก็มาก หรือที่ว่าเหมือนดอกฟ้ากับหมาวัด วันหนึ่งหมาวัดกลายเป็นใหญ่เป็นโตในบ้านเมืองก็มีให้เห็น หรืออีกทางหนึ่ง คุณตอนเริ่มต้นว่ารักกันมาก นานไปก็อาจรักกันน้อยลง คุณตอนเริ่มต้นว่ารักกันน้อย นานไปก็อาจรักกันมากขึ้น ของแบบนี้เอาพฤติกรรมปัจจุบันมาเป็นแนวโน้มพอได้ แต่ไม่แน่นอนเท่าไรหรอก”

เมื่อรู้ว่าผู้เป็นลูกยังฟังคืออยู่ ก็เคาะนิ้วกับโต๊ะอย่างขังใจ ก่อนกล่าวตามที่คิดหลังจากอ้อมค้อมมานาน

“ฉันนึกห่วงยายแพเสียยิ่งกว่าแกอีกนะ เพราะเทียบแล้ว แกมีพื้นฐานที่แข็งแกร่ง มั่นคงทางความคิดและอารมณ์ ในขณะที่พื้นฐานของแพเขาประบาง ถึงดูผิวเผินเหมือนเขามีทัศนคติเป็นบวก มีบุคลิกภาพเป็นผู้ใหญ่ รู้คิดอ่าน แต่พอเห็นตอนผลอดตัวบางทีก็เหมือน... นกที่พร้อมจะหล่นลง ถึงพวกเรายอมรับออกหน้าออกตา ยังไง เขาก็ดูเจียมเนื้อเจียมตัว ทำท่าคล้ายเด็กรับใช้อยู่อย่างนั้น ไม่ยอมนับตัวเอง ถือเป็นนิทรวมญาติกับใครเลย แบบนี้ถ้าเจ็บจากชีวิตคู่ ก็เดาเลยว่าเขาทางออกในรูปไหน หันหน้าไปพึ่งใคร อ้อ...แกพอจะเข้าใจที่ฉันพูดไหม?”

เกาท์ฉะหัวเราะเฉื่อย

“เข้าใจอะ พ่อรักและเป็นห่วงแพยิ่งกว่าผมอีก กลัวว่าวันหนึ่งผมจะทำให้เขาเสียใจ เบื่อแล้วนี่อยากทิ้งขว้างง่าย ๆ ”

“อ้อม...” อารามรับ “แกเหมือนเหล็กนะ ต้องใช้ความร้อนสูงมาก ๆ ถึงจะตีให้งอได้ แต่แพเขาเหมือนไม้ ถึงดูภายนอกแข็งแรงดี แต่ตีนิดเดียวก็จะรู้ว่าหักพังง่ายนัก”

ชายหนุ่มฟังแล้วนิ่งไป ตลอดมาเขาตามใจตัวเองจนลืมนึกถึงคนอื่นเสมอ แต่นี่เป็นครั้งแรกที่สำนึกกับตัวเองเจ็บ ๆ ว่าถ้าเกิดอะไรขึ้นในวันหน้า เขาจะคิดถึงความรู้สึกของแพตรีก่อน

ธารีเห็นลูกชายนิ่งก็นึกว่าไม่พอใจที่พ่อพูดคล้ายคาดคั้น และเข้าฝ่ายหลานสาวเกินลูกตัวเอง จึงเปรยเพื่อสับหลักแนวเสียบ้าง

“อย่างนี้หนูแพก็โชคดีกว่าสาวอื่นนะ ถ้าแต่งกับได้ เขาก็เป็น แพตรี พิธันย์ เหมือนเดิม ไม่ต้องเปลี่ยนนามสกุล”

ในห้องครัวของบ้านปู่ชนะ แพตริกำลังจัดอาหารใส่สำหรับไว้ให้ปู่เป็นมื้อกลางวันและเพื่อถึงมือเย็น แล้วเอาเข้าชั้นวางในตู้เย็น
 อย่างเป็นระเบียบ ปู่บอกไว้ตั้งแต่เมื่อคืนว่าเช้านี้จะเข้าสมาธินาน ซึ่งหล่อนคุ้นแล้วกับการที่ท่านจะอยู่ในห้องพระยาว ๆ แบบนั้นในบางวัน
 และจนปานนี้ปู่ก็ยังปิดห้องเงียบเชียบ หากไม่บอกกล่าวไว้ล่วงหน้าก็คงทำให้หล่อนเป็นห่วงเป็นใยเอาการสำหรับคนวัยท่าน

เสียงกริ่งเรียกจากหน้าบ้านดังขึ้น เยมองนาฬิกาบนผนังก็เห็นตรงเวลานัดเป๊ะ เขามารับแล้ว...

กำลังคิดแผนฟิล์มใสจากม้วนมาห่อสำหรับเพื่อถนอมอาหารและกันกลิ่น ใจที่เดินคิดจังหวะขึ้นมาติดหนึ่งทำให้นึกอยากถ่าง
 เวลาออกไปหน่อย โดยห่อสำหรับต่อจนกว่าจะเสร็จ ซึ่งก็เหลืออีกแค่สองงาน แต่ครั้งนาที่ต่อมาก็ได้ยินเสียงกริ่งเรียกซ้ำ คราวนี้ยาวกว่าเมื่อ
 ครู่ ทำให้เกิดความพะวงขึ้นมาว่าอาจเป็นคนอื่น อีกทั้งเสียงกริ่งอาจรบกวนสมาธิปู่ได้ จึงวางงานที่เหลือ และก้าวเท้าออกจากครัว

ร่างสูงยื่นอ้อมมืออยู่หน้าประตูรั้ว แพตริทอดจังหวะเดินเป็นปกติ เมื่อมาหยุดยืนห่างแค่รั้วกัน แทนที่จะไขกุญแจเปิดรับ กลับ
 กอดคอถามเสียงุ่นหน่อย ๆ

"กดทำไมตั้งสองครั้งคะ รอหน่อยไม่ได้หรือไง?"

เกาทัณฑ์เล็กหัวเราะ แพตริป็นหน้าเฉยเมยอย่างนี้แล้วดูเหมือนคุณครูที่กำลังมีหน้าที่คุมแถวเด็กนักเรียนตอนเคารพธงชาติ

“เปล่าเร่งนะฮะ กดครั้งแรกสั้นไปหน่อย แพอาจนึกว่าตุ๊กแกร้อง”

“ตุ๊กแกที่ไหนคะร้องเหมือนอออด คราวหลังถ้ากดมากกว่าหนึ่งครั้งดิฉันจะนึกว่าเป็นพวกขยประกัน และทำเหมือนไม่มีคนอยู่”

ชายหนุ่มหันหน้าไปทางปู่กดบนเสา แล้วหันกลับมาเสนอความเห็น

“ผมแกล้งทำไปร้ให้เอาใจไหม ต่อไปใครกดหนึ่งครั้ง ก็ะโดนไฟช็อตจนอ้าปากตาเหลือกหนึ่งครั้ง เป็นการทำโทษฐานรบกวน
 ความสงบของแพ รับรองสะดุ้งกันเหือกเดียวเข็ดหลาบ ไม่อยากกดซ้ำอีก”

แพตริพยายามกลั้นหัวเราะไว้

“ทำไว้รับแขกของคุณสิคะ ช่างแนะดึ้นัก”

“นี่ปู่สั่งห้ามแพเปิดประตูรับผมหรือ?”

“จะเข้ามาทำไมคะ?”

“อ้าว... คราวนี้เขาอ้าปากหาว ผมจะได้เข้าไปไหว้ปู่ ขอรับแพเงาะ”

“ฮือ...”

ทำเสียงรับรู้แก่นั่นก็ยื่นมองเขาเฉย เล่นเอาเกาทัณฑ์ชักใจฉุ่ม ๆ ต่อมา ด้วยนึกหวาดว่าหล่อนเกิดเปลี่ยนใจขึ้นมาที่สุดท้าย
 หรือเปล่า

แต่แล้วก็โผล่อก เมื่อได้ยินหล่อนแถลง

“ปู้ยู่ในห้องพระ ไม่ต้องเข้ามาไหว้หรือก้ะ ความจริงดิฉันสะสางงานจนเสร็จแล้ว คุณเร่งให้ออกมาเลยช้าลงหน่อย รอเดี๋ยวนะคะ”

โทษฐานกคกริ่งสองหนทำให้เกาทัณฑ์ต้องนั่งแกร่วรอในรถอยู่พักใหญ่ ก่อนหญิงสาวปรากฏตัวอีกครั้ง ก้มหน้าเดินมาคล้ายจำใจอยู่ในที่ เห็นแล้วถึงกับต้องช่วยภวานาให้เดินถึงรั้วโดยไม่เปลี่ยนใจหันหลังกลับไปเสียก่อน

เมื่อแพทรีไซกุญแจก้าวออกมา เกาทัณฑ์รีบอ้อมรถไปเปิดประตูด้านตรงข้ามซึ่งเขาหันรอรับหล่อนไว้แล้ว ใบหน้าเป็นอึมราวกับเพิ่งรู้ว่าเงินเดือนขึ้น

"ไม่ต้องบริการมากหรือก้ะ เกรงใจ"

หล่อนบอกขณะมาขึ้นข้าง ๆ

"เกรงใจทำไมอะ ที่ผมยังไม่เห็นเคยบอกเลยว่าเกรงใจแพ"

แพทรีผ่านสายตามองเขาหน่อยหนึ่ง ก่อนย่อกายลงเข้านั่งประจำที่ เกาทัณฑ์ปิดประตูตามแล้วผิวปากหวิว เดินอ้อมมานั่งด้านคนขับ

“คาดเข็มขัดหน่อยนะ ทางไกล มีช่วงวิ่งเร็วยาว”

เขาบอกเมื่อเห็นหล่อนนั่งเฉย แพทรีหันมามองหน้า พบยิ้มวอนอย่างแสดงความห่วงใยก็ยอมทำตามเนือย ๆ

“รู้ไหม ความเร็วแค่ 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมงนี่ ทำผู้หญิงเสียโฉมมาก็รายแล้วคอนเบรกหรือชนกะทันหัน”

พูดอย่างแสดงเหตุผลแกมขู่ โดยคาดไม่ถึงว่านั่นทำให้แสงตาหล่อนเรืองขึ้นมาได้

“เสียโฉมก็คิดนี่คะ จะได้ว่ามีใคร หรืออะไรเปลี่ยนไปจากที่กำลังเป็นอยู่บ้าง”

เกาทัณฑ์บิดกุญแจเดินเครื่องแล้วออกรถอย่างนุ่มนวล ทำเป็นหูทวนลม

“แพชอบเพลงประเภทไหน จะได้เลือกเปิดให้ฟัง ผมเตรียมมาเยอะ”

หญิงสาวนิ่งไปอีคใจก่อนตอบ

“ตามสบายเถอะคะ อย่าถามคนชอบความเงียบอย่างดิฉันเลย”

“ดิฉันะ นึกว่าผมกำลังอยากฟังความเงียบอยู่คนเดียวเสียอีก”

พยายามพูดให้รับกับหล่อนเป็นปีเป็นขลุ่ย เปล่งเสียงทุ้มแน่นเป็นกังวานสดใสชวนฟังพอจะดึงหล่อนเข้าสู่บรรยากาศการสนทนาในทางไกลนี้

ชุดขาวและความเป็นสุขุมลชาติแท้ของหล่อนทำให้เกาทัณฑ์เห็นทางหางคัล้ายอากาศข้างกายสว่างเรืองกว่าปกติ กระแส
วิญญาณของมนุษย์แต่ละคนมีอิทธิพลกับความรู้สึกของผู้ใกล้ชิดเสมอ จะอ่อนหรือแรงก็ขึ้นอยู่กับพลังที่สั่งสมจากเอกลักษณ์ประจำตน

อย่างแพริเข้าที่ไหนก็สว่างที่นั่น ใครเห็นเมื่อไหร่ก็รักเมื่อนั้น แม้แต่ปู่กับพ่อแท้ๆยังรักและห่วงใยยิ่งกว่าเขาก็คง วันหน้าถ้า
พลาดพลังทำน้ำดาหล่อนหล่นลงมาหยดเดียว ก็เตรียมตัวโดนประหารทันทีได้กระมัง

ระบายนัยใจยาวด้วยความซึ้งมั่นในอารมณ์ นั่งกับหล่อนใกล้แค่รู้สึกกลิ่นสนิทจนเชื่อเลยว่าวันหนึ่งต้องได้เคียงกัน
ตลอดไป

“จะเปิดเพลงก็ตามสบายนะคะ”

พอรู้ว่าเสียงคล้อยออนใจทำให้หล่อนเข้าใจผิด เกาทัณฑ์รีบหัวเราะกลบเกลื่อน

“ผมเมื่อฟังเพลงแล้วจริง ๆ ว่าจะเปลี่ยนชุดเครื่องเสียงให้ธรรมดาหน่อยด้วยซ้ำ เพราะกำลังอัดของชุดนี้หนักจนบางทีชักปวด
จี๊ดๆขึ้นมาแถวกกหู กลัวแก่ลงกว่านี้แล้วมีปัญหา ให้เปิดเบาๆเสียละของแพง”

พูดด้วยความรื่นรมย์โดยมิได้เสแสร้ง อาจเป็นเพราะแพริแสดงทีมีแก่ใจห่วง เกรงเขาอยู่กับหล่อนแล้วอี๊ดอัด สะท้อนให้เห็น
ความมีโยคีและเต็มใจเป็นเพื่อนร่วมทางไปด้วยกัน

“แพทานข้าวเช้าหรือยังนี่?”

“ทานแล้วค่ะ คุณล่ะคะ?”

“เรียบร้อย เพิ่งไปทานกับพ่อแม่ เพื่อท้องมาด้วย นึกว่าจะได้ทานกับแพอีก...ออกมาเที่ยวต่างจังหวัดบ่อยไหม?”

“ก็...นานทีล่ะ”

“ถ้าให้เลือก อยากเที่ยวภูเขาหรือทะเลมากกว่ากัน?”

“พอกันมังคะ”

หล่อนตอบแบบขบไปที เพราะทราบว่ามันเป็นคำถามกรุยทางสู่การชักชวนตระเวนเที่ยวครั้งหน้า

“ผมชอบภูเขานะ ชอบขึ้นที่สูง ชอบดูทะเลหมอก ชอบดูพระอาทิตย์ตกด้วยมุมมองระดับเดียวกับกบ วันหนึ่งอยากให้เราจับ
มือมองพระอาทิตย์เดือนหายจากเหลี่ยมโลกด้วยกัน...ถึงเวลานั้นผมคงรู้ว่าเราดาอยู่กันยังไง”

เกาทัณฑ์ทำได้กับการวาดวิมานอากาศอย่างเปิดเผย แพริฟังแล้วเงียบพักหนึ่ง ก่อนเขาจะได้ยินเสียงพิมพ์เหมือนหนูแว่ว

“ฝันไปเถอะ”

ชายหนุ่มเม้มปากกลืนอิม ที่หล่อนนั่งอยู่ข้างเขาคอนนี่ก็ฝันหวานกระมัง?

“สมัยยังเรียนผมมีเวลาเที่ยวต่างจังหวัดบ่อยนะ แต่พอทำงานแล้ว ทุกอย่างก็เปลี่ยนไป บางทีเสาร์-อาทิตย์อยากออกไปดูทะเลหมอกแถวภูเรือบ้าง ก็คิดโน่นชั่งนี่อยู่เรื่อย มาช่วงนี้ค่อยดีหน่อย เสาร์และอาทิตย์เป็นสุดสัปดาห์เปิดหูเปิดตาได้จริงๆ ทำให้คิดถึงอดีตสมัยเที่ยวไปไหนกับเพื่อนฝูงตามใจนึกตลอดปี”

“ทุกคนสูญเสียอดีตให้กับวันเวลาเสมอแหละค่ะ”

เสียงหล่อ่นฟังเหม่อจนเขาต้องหันดูว่ามีอะไรผิดปกติหรือเปล่า แพตริฟินหันหน้าออกข้างทาง บางมุมมองหล่อนดูคล้ายภาพวาดที่ดูวาดระบายให้งามอย่างมีปริศนาแห่งความเศร้าแฝงเร้นอันยากจะเข้าถึง อย่างนี้เองกรรมที่ชวนให้ใครต่อใครนึกเวทนาและเป็นห่วงเป็นใยได้มากมาย

“ถึงวันนี้ผมเข้าใจอยู่อย่างว่าการสูญเสียเป็นส่วนหนึ่งของวัฏจักร ไม่มีอะไรอยู่กับเราตลอดไป ไม่มีอะไรจากเราไปตลอดกาล ถ้าคลี่เวลาออกเป็นเส้นตรงและสามารถเห็นได้จริงทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคตพร้อมกัน เราคงเห็นตัวเองได้ของรักแล้วเสียของรัก หัวเราะแล้วร้องไห้ พบแล้วพลัดพราก ย้อนเวียนกลับไปกลับมา สลับกันเป็นสายโซ่ยาว”

แพตริหรือตาลงจกเก็บซิด

“ค่ะ คัดสายโซ่เสียได้ก็ดีหรือ”

ถ้าราฟิ่งนั้นปราศจากความหนักแน่นอย่างสิ้นเชิง คล้ายนักโทษในเรือนจำบ่นกับเพื่อนร่วมห้องว่าถ้าแหกกรงขังได้เดี๋ยวนี้คงจะดีแท้ บ่นโดยปราศจากเจตนาและแผนการลงมือกระทำจริง

“บอกได้ไหมคะว่าถึงวันนี้คุณรู้เห็น หรือคิดปลงไปแค่ไหนแล้ว”

“ปลงหรืออะ?” เกาทัณฑ์หัวเราะคล้ายขื่นตนเอง “ผมมันคนกิเลสหนา เท่าที่มีโอกาสแต่ละๆ ต้องๆ วรรกรรมนิดหน่อยก็เป็นบุญเหลือจะกล่าวแล้ว”

กล่าวอย่างตระหนักในสถานภาพตามจริงของตนเอง มิใช่เสแสร้งถ่อมตัวหรือยกตน

“ระหว่างเรา ผมควรเป็นฝ่ายฟังแพมากกว่า ว่าช่วงหลายปีที่ใกล้วัดทางนฤพาน ได้รับประสบการณ์รู้เห็นชนิดไหนควรถ่ายทอดให้รุ่นหลังฟังบ้าง”

“คงมีเรื่องน่าฟังอยู่น้อยเต็มทีค่ะ ถ้าคิดว่าเกลียดถ่อมตัวก็ขอยืนยันว่าดิฉันเป็นคนมีวาสนาด้านนี้เพียงปานกลาง รักชอบสภาพจิตที่เป็นกุศล ใฝ่บาตร ฟังธรรมตามโอกาส แต่พูดถึงการพัฒนาจิตใจเต็มรูปด้วยสมาธิและปัญญาพิจารณาธรรม ต้องยอมรับว่ามีพื้นที่กำลังค่อนข้างอ่อน ก้าวหน้าแล้วถอยกลับสลับกัน เมื่อถึงเพดานระดับหนึ่งก็เหมือนหยุดอยู่แค่นั้น ถ้าจะไปต่อก็ต้องตั้งใจเปลี่ยนวิถีทางอย่างสิ้นเชิง”

“เท่าที่ผมเห็น วิถีทางของแพทุกวันนี้แทบเหมือนคนในวัดอยู่แล้วนี่ละ เพลงไม่ฟัง เนื้อสัตว์ไม่ทาน มีความสุขกับต้นไม้ แยกตัวเองจากความวุ่นวายได้หมด”

“คำว่า ‘วิถีทาง’ น่าจะหมายรวมทั้งภายนอกและภายในนี่คะ ภายนอกดูว่าไร้อาจอหอกตาคนเห็น แต่ภายในที่ไม่ใช่เนื้อเจ้าตัวรู้เองกับใจดีกว่าคนอื่น ดิฉันจำคำหลวงตาท่านได้ขึ้นใจอยู่คำหนึ่ง ก็เป็นชาวพุทธชั้นเลิศนั่น ใ้ว่าวัดกันที่ความผ่องใสของหน้าตา ทำบุญมาก

น้อย นิ่งสมาธิสำเร็จฉฉาน หรือกระทั่งเข้าถึงวิปัสสนาญาณรู้เห็นธาตุธรรมสูงส่งเท่าไร? แต่วัดกันง่าย ๆ ว่าทำใจตัด ทำใจละวางได้แค่ไหน เสมอต้นเสมอปลายเพียงใด”

เกาทัณฑ์คิดตาม ขณะนี้เขาเป็นพุทธที่เข้าใจเนื้อหาและแก่นสารของพุทธ ทว่าใจมิได้คิดตัด คิดวางอย่างเด็ดขาดเพื่อเข้าถึงแก่นแท้ทันตา เพราะมีเป้าหมายอื่นที่ต้องรอเกิด รอคายอีกเป็นอนันตชาติคิดว่าจะถึงเวลาว่างจริง...

จุดยืนนี้อาจทำให้เกิดความได้ใจ คิดอยาก คิดเอา โดยไม่ต้องพะวงฝึกละวางหรือตัดอาลัย เพราะรู้ว่าพยายามจนตายก็หมดสิทธิ์ไปถึงที่สุดเช่นสาวกธรรมคา

ถ้าเช่นนั้นผู้ปรารถนาโพธิญาณก็ไม่อาจเป็นชาวพุทธชั้นเลิศในพุทธกาลใด ๆ อย่างนั้นหรือ?

แล้วก็จะระลึกขึ้นได้ถึงวาทะของพระสารีบุตร อัครสาวกฝ่ายปัญญาของพระพุทธโคดม ผู้กล่าวว่า การเสพโลกียสุขอย่างเร็วคือเสพโดยคิดว่าสุขนี้คือยอดสุด ส่วนการเสพโลกียสุขอย่างเลิศคือเสพทั้งอนุสติรู้ตัวว่ามีสุขอื่นที่เหนือกว่า ได้แก่วิมุตติสุข คือฉานและสภาวะไร้อุปาทานของจิต

คิดได้ก็สบายใจขึ้นมาว่าแม้ความปรารถนาในพุทธภูมิจะปิดกั้นมิให้ตัดห่วง โสรัญชโยชน์ขาดสิ้นในชาตินี้ เขาก็สามารถเป็นผู้เสพสุขในโลกียวิสัยได้อย่างรู้เท่าทัน ว่ามีสุขอื่นพึงปรารถนายิ่งกว่านั้น เหตุที่รู้เท่าทันได้เพราะเคยอบรมจิตจนเข้าถึงมาแล้ว ทั้งสมาธิและวิถีนามปล่อยวางเบื้องต้น

อีกข้อหนึ่งคือเส่งเห็นคุณค่าของพระสูตร เมื่อเกิดปัญหาใจแล้วทบทวนสิ่งที่พระศาสดาหรือพระเถระผู้เป็นอรหันต์กล่าวไว้ก็สามารถปิดตกไปได้เช่นนี้

“ตอนที่ไปกราบหลวงตาแขวนขอเป็นศิษย์ ในใจมีแต่นึกอย่างเดียวว่าอยากสำเร็จวิชา แสดงฤทธิ์เดชได้เหมือนอย่างท่าน ต่อเมื่อท่านทำให้มองเห็นว่ากายนี้เป็นเพียงภพหนึ่ง ชาติหนึ่ง และจำกัดของตัวเองได้แบบ เอ...มีเราในร่างอื่นมาก่อนจริง ๆ ด้วย ก็เกิดความเข้าใจขึ้นมาอีกอย่างว่าเรากำลังดิ้นรนเอาตัวรอดให้พ้น ๆ ไปคราวหนึ่ง เพื่อไปต่อเอาคราวหน้า เกิดที่ก็ลืมที

ผมกลับมาอนอนคิด แต่ละชีวิตมีชัยภูมิประจำตัว จะรู้หรือไม่รู้ก็ตาม ทุกคนกำลังเดินทางไกล และใช้ชัยภูมินั้นสั่งสมเสบียงเพิ่มหรือตัดทอนเสบียงที่อยู่ทุกวัน ผมเห็นตัวเองเคยเป็นฤาษีไซไฟร์ เคยเป็นผู้วิเศษมาก่อน และเดาว่าในชาตินั้นคงบำเพ็ญบุญบารมีตามทางของผู้ถือพรหมจรรย์ไว้พอควร แต่นั่นก็เป็นสิ่งที่ผ่านมา ชัยภูมิที่เหมาะสมกับการเป็นฤาษีได้จบลงไปแล้ว

ชีวิตนี้ได้ชัยภูมิคนละแบบ จะเพราะวิบากกรรมไหนแต่งสร้างกำหนดไว้ก็เถอะ ผมเห็นว่าฐานที่มั่นนี้เหมาะกับการใช้กำลังสมองมากกว่ากำลังจิต และตลอดมาก็อยู่ในทางของตัวเองอยู่แล้ว เลยกเล็กใส่ใจกับอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์เสีย เพราะรู้ว่าถึงได้มีได้เป็นก็คงกลุ่มๆตอนๆ หลงตัวชั่ววูบชั่ววาบก็ขาดสายหายหนแบบเดียวกับพวกพอมดมหมอมิกระจอก มากกว่าจะเป็นผู้วิเศษที่มีอภิญาชั้นสูง ฉะนั้นเสบียงที่ได้จากชาตินี้ควรเป็นการสั่งสมปัญญาและความคิดอ่านจะเหมาะที่สุด”

เกาทัณฑ์ลั้งเลอยู่ครู่ ก่อนกล่าวต่อตามตั้งใจแต่แรก

“เมื่อพบพระพุทธศาสนา ทุกคนควรฉกฉวยโอกาสตัดสายโซ่เสียอย่างที่พวกคุณนั่นแหละ แต่ผมก็รู้ตัวว่ายัง...ผมยังขาดชัยภูมิที่จะตัด เพราะมีความปรารถนาอื่นยิ่งกว่าการเข้าให้ถึงพระนิพพานในชาตินี้”

แพทรีฟังว่าเขาพูดถึงอะไร เส้นทางไปนิพพานของเขาคือสายไหน ก็ไม่เลวนักที่เขาพูดให้หล่อนคิดตามได้ เพราะนั่นเป็นครั้งแรกที่คิดถึงชัชฌุมิในชาติปัจจุบันของตนเอง

คิดถึงความตั้งใจจะเป็นครู คิดถึงความสับสนลังเลในการรอคอยรักแท้ นั่นหรือคือทั้งหมดในการใช้ชัชฌุมิปัจจุบัน?

คำอธิษฐานที่ยังฝังอยู่ในความทรงจำชัดเจนราวกับขลุ่ยลอยด้วยน้ำอมฤต จนมีความเป็นอมตะ ตัดไม่ตายขยไม่ขาด

ขอถามกันไปทุกภพ จดจำกันได้ทุกชาติ...

กะพริบตาถี่ๆอย่างจะสັกคั่นกลุ่มน้ำที่เริ่มรินหย่นตาขึ้นมาไม่รู้เหนือรู้ใต้ เหมือนมีหล่อนคนเดียวที่ยังไม่ตาย หล่อนคนเดียวที่ยังซัดมันตือมัน คนอื่นตายหมดแล้ว ต่อให้นั่งอยู่ข้าง ๆ เดียวนี้ก็แค่ชายแปลกหน้าที่เข้ามาติดพันรูปโฉมภายนอก หาใช่ชายคนเดิมผู้นำศรัทธาเชื่อมั่นพอจะทำให้ยิ้มกล้าแม้กำลังเผชิญกับความตายไม่

หวังให้หล่อนเล่าเพื่อรู้พื้นความหลังนะหรือ เพื่ออะไร? เท่าที่เขาเป็นเขายามนี้ ก็คงไม่แคล้วเพื่อครอบครอง เป็นเจ้าของหล่อนโดยง่าย ไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยนั่นเอง คุณค่าที่เกิดจากความทรงจำอันแสนดีอย่างแท้จริงนั้น จะหาจากไหนได้เล่า

เกาทัณฑ์เหลียวมองหญิงสาวข้างกายเมื่อสัมผัสกระแสความเศร้าสร้อยประหลาดที่กระจายมาจากหล่อน

“ແກ່กำลังคิดอะไรหรืออะ?”

เขากามนุมนวลแสดงความอาทร ฟังจบอุณจนแพทรีรู้สึกดีพอจะเปิดใจรับกระแสชนิดนั้น หล่อนฝืนยิ้มและพยายามออกเสียงใสขึ้น เป็นกันเองมากกว่าเดิม

“คุณเรียนรู้เร็วดีนะคะ แค่อ่านเวลาสั้นก็มองเกมสังสารวัฏออก ขนากรู้ตัว แบ่งแยกได้เป็นชาติ ๆ เลยกว่าเมื่อไหร่เป็นใคร ควรทำอะไรกับครั้งหนึ่ง ๆ ”

เกาทัณฑ์ส่ายหน้า

“เป็นทางลัดที่หลวงตาแขวนท่านปู่ให้ทั้งนั้น ขาดท่านผมก็เห็นได้แต่สิ่งที่อยู่ในกะลาของตัวเองเรื่อยไป ว่าตามจริง...ผมคบสนิทกับคนมากมาย และยังคบมากเท่าไรห์ วิถีทางยิ่งหลากหลายซับซ้อนเท่านั้น วันหนึ่งอาจหลงเป็นมิถิลาชีพไปกับเพื่อนบางกลุ่ม ถ้าไม่รู้จักความจริงเกี่ยวกับกรรมวิบากและการเวียนเกิด แก่ เจ็บ ตายเสียก่อน ตอนนี้อยู่แล้ว ก็คงต้องก้มหน้าก้มตาปิดกั้นตัวเองจากทางอบายให้มากที่สุด ต่อให้ล่องใจว่าเป็นทางลัดรวยเร็วช่วยขวนแคะไหนก็ตาม”

เหมือนแพทรีถูกสะกดให้ซึ่มลงอีก เกาทัณฑ์ได้อินหล่อนรำพึงแผ่ว

“มีสติพิจารณาโดยแยกคายอย่างนี้หายากนะคะ ถ้ารู้แล้วเป็นคุณ ก็นับว่าดีที่ได้ความรู้ขึ้นมา ต่างกับหลายคนที่ยังไม่รู้แล้วเป็นโทษ ระลึกชาติได้แล้วหลงซัด หลงท่องอยู่แต่ว่าเคยเป็นนั่นเป็นนี่ และกระทั่งผลลคิดว่ายังเป็นอยู่”

ชายหนุ่มปราชดาทางด้านข้างหน่อยหนึ่ง ก่อนเลียบเลียข

“คงเป็นเพราะมีสิ่งอ้างอิงติดตามมาด้วยมังงะ ถึงยังผลลคิดอย่างนั้น?”

แพทรีเจียบกริบ เกาทัณฑ์ส่งใจหยิ่งใจ ก็ทราบว่่าหล่อนจะปิดกั้นตลอดไป ไม่มีวันเปิดเผยความหลังระหว่างกันด้วยการใช้ปากเล่า จึงเลิกคิดพยายาม และพูดตัดว่า

“ความจริงการเข้าถึงแก่นธรรม สำเร็จเป็นพระอรหันต์ขณะนี้ไม่จำเป็นต้องเห็นอดีต อนาคต นรก และสวรรค์เสียก่อนเลย เห็นแค่กายมนุษย์ของตัวเองในปัจจุบันก็พอแล้ว ขอเพียงมีพุทธปัญญาขึ้นมาสักกวางหนึ่ง เช่นที่เฉนรน้อยบางองค์สำเร็จรอดผลได้ก็เพียงเมื่อถูกจดมิด โคนปลงผมจากหนังศีรษะขณะเตรียมบวช เพราะพิจารณาเห็นจริงว่่าสิ่งที่หลุดจากกายเป็นอนัตตา เดิมเมื่ออยู่ติดกายก็ย่อมเป็นอนัตตาเช่นกัน ท่านสำเร็จ ได้โดยไมทันต้องคิดด้วยซ้ำว่่ามิตถิภพภูมิที่ยิ่งไปกว่าปัจจุบันขณะมีอยู่หรือเปล่า

เสียดยคนส่วนใหญ่ไม่มีแรงจูงใจพอจะพิจารณาให้เห็นธรรม จะเห็นทุกข์ขึ้นมาทีี่ตอนชม ไข่หนัก พัดปรากของรัก หรือ โกล่ลื่นเนื้อประดาตัวเท่านั้น โดยทั่วไปคนเราอยู่เป็นสุขตามอัธภาพ เพราะมีเนื้อหนังมังสาหุ้มห่อสบายตัว ถึงจะถูกพยาธิเบียดเบียนก็ซ่อนจากสายตา ครอบงวนอยู่ข้างใน ไม่ทันรู้สึกเท่าไร ถ้าทุกคนมีสิทธิ์เห็นนรกสักครั้ง ได้เปรียบเทียบกับทุกข์ในโลกชนิดที่สาหัสสาครรจ์เหลือประมาณนั้น เทียบแล้วก็แค่ขี้ผง...เห็นทุกข์จ้ง ๆ คงทำให้ขยาดและอยากหนีสังสารวัฏกันบ้าง”

หยีตานิดหนึ่งเมื่อนึกถึงหนอนตัวเท่าปลายก้อยนับหมื่นรูมเราเข้าออกสัตว์นรกที่หลวงคาแวนพาไปดู คิดถึงแวบเดียวก็ชวนขยักขยอนจะแย้แล้ว

“เคยนึกเหมือนกันว่่าเราโชคดีได้แค่พบพุทธศาสนา ฟ้นจากนั้นเป็นอันหมดเรื่อง โชค ต้องใช้ความเพียรและปัญญาของแต่ละคนกันแล้ว ใครไปไกลแค่ไหนก็สุดแท้แต่กำลัง”

“ใช่...นำท้อด้วยที่กำแพงซึ่งพวกเราถูกออกแบบมาไว้เดินเหิน หล้อมหน้าหล้อมหลังไว้หลายชั้น คิดจะปีนป่ายต้องมีอัธภาพชั้นสูงอย่างมนุษย์ แต่เป็นมนุษย์ที่นำอนาลเหลือเกิน เกิดมาลืมหวมด เติบโตแบบถูกบังคับให้เห็นแต่สิ่งที่ตัวเองรู้ ตัวเองเชื่อ แลมถูกจำกัดเวลาให้ต้องเดินร่นเลี้ยวปากเลี้ยวท้อง ว่างขึ้นมาก็อยากโน่นอยากนี่ จะฟังเรื่องสวรรค์ นิพพานสะดุดพอให้เงี้ยวฟังก็ต้องอาศัยบุญเก่านำร่อง และถ้าเชื่อขึ้นมา ปรารถนานิพพานทันที ก็ยากอีกที่จะไปให้ถึงจุดสรุปทางจิตว่่าด้วยการเห็นสักแต่ว่่าเห็น ได้ยินสักแต่ว่่าได้ยิน สลัดคืนอุปาทานเห็นนั่นเห็นนี่เป็นตัวตนอย่างเด็ดขาด”

แพทรีสายหน้า

“มรรคแปดที่พระพุทธองค์ประทานไว้เป็นบันได เป็นขั้นเป็นตอนปีนกำแพงนั้นมียู่แล้ว ยากก็แค่หาค้นตัดใจจากลูก คิดอยากปีนกำแพงมั้งคะ”

เกาทัณฑ์ผงศีรษะ ยิ่งฟังเสียงหล่อนาน ก็ยังเป็นสุขขึ้นเรื่อย ๆ จะให้ตัดใจอย่างไรไหวเล่า

“เพราะในลุ่มมีสุขเวทนา มีเสน่ห์ดึงดูดที่รุนแรงอยู่จริง คนลุดถึงยังคิดข้งหลง อยากวนเวียนหาความสุข ความเพลิดเพลินอยู่อย่างนั้น”

“ละ ถ้าสังสารวัฏมิแต่ทุกข์ ไม่มีสุขเลย ทูกรูปนามคงใครพ้น ต้องการปีนกำแพงหนีกันหมด”

“ตอนเด็กผมมีเพื่อนในหมู่บ้านเยอะ เข้านอกออกในบ้านคนโน้นทีคนนี่ทีทุกวัน ก็ได้รับรู้ว่่าแม่อยู่หมู่บ้านเดียวกัน แต่ละครอบครัวก็ช่างดูแตกต่างราวฟ้ากับดิน สภาพที่เรียกว่า ‘บ้าน’ ไม่ใช่มีแต่ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และบรรยากาศอบอุ่นเหมือนที่พ่อกับแม่ของผมปลูกสร้างไว้ บางบ้านรกรงรังข้งกับอยู่ซ่อมรตข้างทาง บางบ้านประดับประดาเครื่องแต่งข้งกว่าวังเจ้า บางบ้านอะอะต้งต้ง บาง

บ้านสงบร่มรื่น ทั้งกลิ่นอายและความเป็นอยู่อาจคิดเพี้ยน ไปหมดเพียงช่วงห่างแค่นี้เท่านั้น ขนาดที่อาจทำให้เงยเงยและถามตัวเองว่านี่มันโลกเดียวกันหรือเปล่า

โตขึ้นผมยิ่งคบหาคนมากขึ้น เห็นรูปชีวิตหลากหลายซับซ้อนกว่าเดิม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โลกมนุษย์ในความรู้สึกก็ยิ่งกว้างขวางและมีความพิสดารน่าตื่นตาตื่นใจอีกหลายร้อยเท่า ผมเคยนั่งรถคิดแลลของเพื่อนเข้าฤดูหาสน์ที่ฟลอริดาด้วยความรู้สึกถึงความโอ้อ้ออสังการแบบนี้เองคือสวรรค์ในแบบที่คนโบราณวาดไว้ แล้วก็เคยตามเพื่อนที่มีพ่อเป็นพัสติเรียนจำไปดูความเป็นอยู่ในคุกของอินเดียด้วยความรู้สึกถึงความสกปรกโสโครกและเครื่องทัณฑ์กรรม กลิ่นเหม็นฉุนเฉียวเหล่านั้นเองคือนรกที่ใคร ๆ เล่าขานกันมา...”

เกาทัณฑ์เวินจิงหะ คริกนิกถึงประสพการณ์ที่เพิ่งผ่านมาเมื่อวาน

“เมื่อวานนี้ประสพการณ์และความเชื่อทั้งหมดของผมถูกปรับเปลี่ยนไปอย่างถาวร หลวงตาแวนท่านสะกดให้เห็นนรกภูมิไม่รู้หรือว่าคุณที่เท่าไร ด้งอยู่ที่ไหน รู้แต่คำว่า ‘อีกโลก’ หนึ่งนั้น เป็นคนละครอบครัวกับโลกใบนี้ ภาพของจักรวาลที่กว้างใหญ่และมีมิติของภพภูมิที่ซ่อนซ่อนได้ปรากฏกับใจของผมเป็นคนละเรื่องกับที่เคยจินตนาการเอาไว้

ผมยังไม่เคยเห็นสวรรค์ แต่จากการเห็นนรกบวกกับอนุমানตามสังจะเกี่ยวกับชั่วตรงข้าม ก็ทำให้เชื่อแล้วว่าสวรรค์คงมีอยู่ และทำให้เห็นได้ว่าเมื่อนรกทุกขร้อนสาหัสได้ปานนั้น สวรรค์ก็ต้องร่มเย็นเป็นสุขได้ดีที่สุดชั่วตรงข้ามปานกัน

มองรอบตัวที่เราเห็นได้แต่โลกใบเดียวนี้ จินตนาการยากนะว่าที่แท้เป็นการล่องลอยอยู่ในท่ามกลางไตรภูมิอันกว้างใหญ่มโหฬาร มีเงื่อนไขกรรม เงื่อนเวลามาผูกมัดให้เห็นสิ่งหนึ่ง ๆ รับรู้สิ่งหนึ่ง ๆ เป็นขณะ เชื่อได้เฉพาะสิ่งที่กำลังเผชิญหน้าเท่านั้น”

เกาทัณฑ์พยายามสุดลมหายใจให้รู้กลิ่นหอมอ่อน ๆ จากเรือนกายแพตรี เมื่อวานมีโอกาสนั่งใกล้จนรู้ชัดและจำได้ดี เสียคายตอนนี้อยู่ห่างไปหน่อย กลิ่นกายที่ระเหยมากับไอฉ่ำเย็นของเครื่องปรับอากาศจึงเข้ากระทบจมูกได้เพียงครึ่งหนึ่งของความน่าชื่นใจทั้งหมด

“มีแ...ผมกำลังอยู่ในสวรรค์บนดิน”

เขาลงเสียงนุ่มมาก แพตรีเปลือยยิ้มหนึ่งอย่างคาดไม่ถึงว่าที่พูดชืดชาก็เพื่อสรุปลงเกี่ยวหล่อน

รถแล่นเรื่อยกระทั่งเลยรังสิตมาระยะหนึ่ง เมื่อเห็นถนนหนทางโล่งกว้างขาวสว่างและมองไกลที่สุดโค้งฟ้า ใจพลอยปลอดโปร่งกว่าเดิม ขนาดที่ทำให้แพตรีเอ่ยขึ้นได้ลอย ๆ

“เมฆเรียงสวยสินะคะ”

เกาทัณฑ์เหลือบตามองตาม เห็นคล้อยตามหล่อนจนอมยิ้มปลื้ม โดยไม่สังเกตสังกว่าปูเมฆที่เรียงสวยนั้น อาจเปลี่ยนรูปเป็นอื่น แยกแฉกสลายตัวลงได้เพียงคลาดสายตาแค่จิตใจเดียว

ทางเบื้องหน้าปรากฏเหยียดยาว เขากับหล่อนกำลังนั่งมอง และร่วมเคียงกันพุ่งตรงไปคล้ายเลื่อนลิวบนรางเมฆ...

บทที่ ๑๕ กราบพระ

ห้องโถงชั้นล่างของกุฏิเจ้าอาวาสอุณาผาลังด้วยญาติโยมที่ตั้งใจมานมัสการกราบหลวงพ่อบุญจากทั่วทุกสารทิศ เกาทัณฑ์กับแพตรีซึ่งเข้ามาใหม่จึงต้องนั่งอยู่เรียงท้ายสุด

หลวงพ่อบุญกำลังนั่งอยู่บนอาสนะของท่านเห็นไม่ใกล้ไม่ไกลออกไป มีภิกษุผู้เป็นสัทธาวิหาริกนั่งคอยดูแลอำนวยความสะดวกอยู่ด้านข้าง บรรยากาศในห้องเชือกเย็นน่าอยู่อย่างประหลาด ใครเข้าไปนั่งในนั้นจะต้องรู้สึกอยากอยู่ที่นั่นนาน ๆ ไม่อยากกลับออกไปเร็วนัก

หลวงพ่อบุญมีพระผู้มีกิตติศัพท์เรื่องปลุกเสก ญาติโยมส่วนใหญ่มาเพื่อกราบเรียนถามข้อธรรมที่ติดขัด จึงบ่อยครั้งที่จะได้ยื่นท่านเทศนาธรรมหัวข้อสั้น ๆ อย่างเช่นในวาระที่สองหนุ่มสาวเพิ่งเข้ามานี้ เผอิญเป็นจังหวะแห่งธรรมเทศนาพอดี

"...การฟังธรรมเป็นการฟังเสียงคนอื่นพูด ที่นี้วิธีร้อยลสิ่งนั้นฟังเสียงคนอื่นเฉย ๆ ไม่ได้ ต้องหันมาฟังเสียงของตัวเอง ให้กำหนดจดจ้องลงที่จิต กำหนดลงตรงที่ตัวผู้รู้ภายในจิตของตัวเอง ความรู้สึกมีอยู่ที่ไหน ตัวผู้รู้ก็มีอยู่ที่นั่น คอยจดจ้องดูว่าสิ่งใดจะเกิดขึ้น ในเมื่อมีสิ่งใดเกิดขึ้นภายในจิต ก็ตามกำหนดรู้สิ่งนั้น อย่าปล่อยโอกาส เอาตัวรู้ตัวเดียวตามรู้ตามเห็น ไปทุกวาระจิตที่เรามีความคิดขึ้น อันนี้สำหรับผู้ที่เคยภาวนามาจนชำนาญแล้ว"

กังวานเสียงทุ้มแน่นที่ซบออกมาจากดวงจิตเห็นธรรมนั้นจึงให้ผู้ฟังคล้อยลงสู่กระแสบพร้อมจะสดับฟังและตรึกนึกตาม เป็นอีกประสบการณ์ใหม่ของเกาทัณฑ์ ถ้อยคำที่เหมือนเคยได้ยินมาก่อนกลับกลายเป็นของใหม่ที่ฟังกระจ่างอย่างน่าฉงน

"สำหรับผู้ที่เริ่มใหม่ ซึ่งจิตยังไม่เคยมีสมาธิ และไม่เคยเกิดภาวะตัวผู้รู้ขึ้นมาในจิต ให้อาศัยกำหนดรู้ลมหายใจเข้าหายใจออกบ้าง หรือกำหนดบริกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่ตนเองชอบใจ เช่น 'พุทโธ' เป็นต้น

ให้กำหนดจดจ้องลงที่จิต แล้วเอาจิตนึกพุทโธ พุทโธ พุทโธ นึกอยู่อย่างนั้น นึกอยู่เฉย ๆ อย่าไปทำความรู้สึกว่ามีอะไรจิตของเราจะเกิดความสงบ เมื่อไรจิตจะเกิดความสว่าง เมื่อไรจิตจะเกิดความรู้สึกความเห็นขึ้นมา

การภาวนาในเบื้องต้นนี้ ไม่ใช่เพื่อจะรู้ เพื่อจะเห็นสิ่งอื่น แต่เพื่อให้รู้ให้เห็นความเป็นจริงของจิต รู้อย่างไร รู้ตรงที่จิตของเรากับการบริกรรมสัมพันธ์กันหรือไม่ มันไปด้วยกันหรือไม่ จิตอยู่กับพุทโธไหม หรือว่ามันลืมนึกพุทโธเป็นบางครั้งบางขณะ ไปอยู่กับสิ่งภายนอก ซึ่งเป็นอดีต เป็นสิ่งอื่นนอกจากพุทโธ นั้นแสดงว่าจิตเราละพุทโธ เป็นอาการของจิตฟุ้งซ่าน

แต่ถ้าจิตละจากพุทโธไปอยู่กับความนิ่งว่าง ก็อย่าไปสร้างความรู้สึกนึกคิดอะไรขึ้นมา ขอให้กำหนดรู้ความว่างอยู่อย่างนั้น..."

ทุกปลายเสียงที่ทอดเนิบด้วยพลังเมตตาเมื่อสิ้นแต่ละวาระแต่ละประโยคของหลวงพ่อบุญนำมาซึ่งความสงบซึ่งในวิเวกธรรม เกาทัณฑ์ได้เข้าใจอย่างถ่องแท้เดี๋ยวนั้นว่า 'การฟังธรรม' คืออะไร ไม่ใช่เพียงรับคำพูดของผู้แสดงธรรม แต่ยังเป็นการซึมซับเอาความสงบ ความรู้แจ้งที่ถ่ายทอดผ่านกระแสเสียงอันทรงธรรมมาอกุศลจิตในปัจจุบันอีกโสด

ท่านองเดียวกับคนในโลกชอบฟังดนตรีที่คนโปรด ไม่อ้อมไม่เบื้อ ผู้ปรารถนาธรรมย่อมชอบฟังธรรมจากผู้ทรงคุณบ่อย ๆ มีรู้หน้าเช่นกัน แม้จะฟังซ้ำแล้วสักกี่รอบก็ตามที

เหมือนธรรมชาติสูงส่งอยู่ใกล้แค่เอื้อมและอาจแตะต้องได้ เพียงด้วยความเชื่อมั่นและอยู่ใกล้หลวงพ่อบุชท่าน สิ่งนี้ นับเป็นปาฏิหาริย์ล้ำค่า ให้คุณเห็นการแสดงอิทธิปาฏิหาริย์อันใดที่บัง เพราะเป็นอำนาจวิเศษที่ชักจูงจิตวิญญาณให้คล้อยสู่กระแสศัพพานอันประเสริฐสุด เมื่อถึงแล้วจะสถิตถาวรชั่วนิรันดร์ ฤทธิ์ของท่านมิใช่เพียงปาฏิหาริย์ชักจูงให้เกิดความทึ่งหรืออัศจรรย์ใจชั่วครู่ชั่วคราว

ชายหนุ่มจ้องดูความส่องไสยาราศีสว่างจับตาของหลวงพ่อบุช แม้จะอยู่ในวัยชรา ท่านก็คล้ายมากไปด้วยพลกำลัง ซึ่งแน่นอนย่อมเกิดจากรรรมานภาพในดวงจิตโดยแท้

สว่างราศีที่เห็นในท่านมีความแตกต่างจากสามัญชน คนในโลกนั้นให้สูงส่งแค่ไหนก็ไปหยุดกันที่ความน่าเลื่อมใส ความน่าพิศมุน หรือความน่ายำเกรง แต่สำหรับหลวงพ่อบุชนั้น ภาพปรากฏของท่านเป็นอารมณ์จิตให้ผู้พบเห็นแล่นเลยมาถึงการสัมผัสสัมผัสสัมผัส และความน่าบูชาเหนือโลก ทั้งที่มีใ้ได้อยู่ในเครื่องแต่งกายภูมิฐานหรือสถิตท่ามกลางสิ่งแวดล้อมอันใด

เห็นแสงแฟลชขาวอยู่เป็นระยะ ทุกคนคงปรารถนาจะเก็บภาพท่านนั่งเด่นเป็นประธานธรรมไว้ไปบูชา นั่นทำให้เกาทัณฑ์นี้ขึ้นได้ แกะกลิ้งของตบออกจากช่องบัง ยกขึ้นเล็งและปรับมุมให้เข้าระยะโฟกัสเหมาะ แล้วขันเข้าขึ้นกดชัตเตอร์ คิดในใจว่าควรถ่ายไว้เพียงสองภาพ แบบจับหน้าใกล้และดึงออกไกลตามระยะจริง ไม่มากกว่านั้น ด้วยเกรงแสงแฟลชจะเป็นที่รบกวนทั้งหลวงพ่อบุชและญาติโยมด้วยกัน

กลับลงนั่งเก็บกล้องเข้าที่ เหลือบแลและลอบสังเกตรอบด้าน เห็นอุบาสกอุบาสิกาบางคน บางกลุ่ม นั่งปิดตาสงบในกิริยาสมาธิเพื่อรับฟังธรรมด้วยจิตที่เข้าใกล้ท่านมากขึ้น ก็เกิดความเห็นดีเห็นงามตาม หันมาตั้งหน้าตรง ดำรงสติมั่น ปิดตากำหนดจิตเข้าสู่ความทรงนิ่ง สว่างราบคาบจากความคิดทั้งมวล กระทำประสาธุให้เป็นที่รับธรรมเทศนาชั้นดี บังเกิดความตระหนักว่าเมื่อฟังธรรมจากผู้มีจิตเป็นสมาธิ ก็ควรมีจิตเป็นสมาธิตามท่าน เพื่อรับกัน ได้สนิทเช่นนี้

แจ่มแจ้งแล้วว่าเหตุใดพระผู้ปฏิบัติชอบจึงถือเป็นนาบุญของโลก หากปราศจากปุชณียบุคคลผู้สืบทอด ผู้เป็นแบบอย่าง ผู้นำความเลื่อมใสศรัทธาเหล่านี้ ใครเล่าจะเชื่อหรือมีกำลังใจอยากปฏิบัติให้ถึงซึ่งวิมุติตามพระพุทธองค์

เมื่อใดโลกว่างจากพระอรหันต์ ต่อให้ท่องบ่นสาธยายธรรมกันมากมายเพียงใด ก็ย่อมเกิดวิจิตรจินา สงสัยสงสัยแล้วสุดทางปฏิบัติคือธรรมอันประเสริฐ หรือว่าคือความสูญเปล่าไร้ประโยชน์ และผลการปฏิบัตินั้นประจักษ์ได้ในปัจจุบัน หรือว่าต้องรอแตกดับไปพบพานในปรภพ

ต่อเมื่อมีท่านผู้เป็นหลักฐานธรรมเช่นหลวงพ่อบุชอยู่ แม้เพียงสัมผัสพบเห็นและฟังท่านกล่าวพอสั่งขบ ใจส่วนหนึ่งก็พร้อมจะซึมซับรับรู้อะไรจริง โน้มเอียงไปในทางเชื่อได้แล้วว่าสวรรค์ มรรคผล นิพพานนั้นคือปลายทางปฏิบัติถูกปฏิบัติชอบ ไม่ใช่เรื่องงูเตลอย่างใด

หลวงพ่อบุชตอบคำถามญาติโยมอีกพักใหญ่ก็ขอตัวไปทำกิจของท่าน เกาทัณฑ์กับแพตรีได้แต่กราบลาอยู่ห่างๆ โดยไม่ทันมีโอกาสไต่ถามธรรมะข้อใด เนื่องจากเผชิญมาในวันที่ญาติโยมมอกันข้างหน้าเยอะ

ใจโปร่งเบาเป็นที่สุดเมื่อเดินออกมาจากกุฏิเจ้าอาวาส สองหนุ่มสาวเดินเคียงกันเงิบเขยิบบนทางร่วมด้วยเงาสน เมื่อผ่านโบสถ์พระประธาน เห็นประตูแง้มเปิดอยู่ เกาทัณฑ์ก็เกิดความคิดฉับพลันและชวนขึ้นว่า

"เข้าไปกราบพระประธานกันไหม?"

หล่อนพยักหน้าและเดินตามเขาไปโดยดี

ใน โบสถ์มีแม่ชีคนหนึ่งกวาดพื้นอยู่ตามลำพัง เมื่อเห็นสองหนุ่มสาวก้าวเข้ามาก็ให้ความสนใจมองเพียงเล็กน้อยแล้วทำความสะอาดเก็บกวาดฝุ่นผงของคนต่อ

เกาทัณฑ์และแพตรีมากับกราบเบญจางคประดิษฐ์พร้อมกันหน้าองค์พระปฏิมาด้วยลักษณะการอ่อนน้อมอบนบ เมื่อกราบแล้วก็นั่งนิ่งอยู่ด้วยความสำรวมในที่

ใจเหมือนทะเลเรียบและกว้างโล่ง ชายหนุ่มเงยหน้ามองพระพักตร์ฉายสงบขององค์ปฏิมาแล้วบังเกิดความอึ้งละไมออกจากส่วนลึกที่สุดของหัวใจ ผู้สร้างช่างมีศรัทธาแก่กล้าจริงหนอ ประดิษฐ์พระพักตร์ขมู้ออกยื่น ไร้มลทินจนมองแล้วคล้อยซึ่งถึงเพียงนี้ การสร้างถาวรวัตถุอันก่อคุณผลอันยิ่งใหญ่ให้แก่ผู้พบเห็นนั้นควร ได้รับรางวัลสนองตอบจากธรรมชาติบุญกรรมสักเพียงใด?

คิดแล้วก็อึ้งออกมาด้วยใจอนุโมทนา เชื่อกันว่าผู้เป็นช่างและผู้ให้ทุนสร้างคงมีรูปโฉมงามหมดจดเจริญตาเจริญใจผู้พบเห็นไปทุกภพทุกชาติตราบเข้าถึงพระนิพพาน เกิดไปเถะ ก็ชาติ ๆ จะต้องได้อัฏฐกาพอันงดงามยิ่งใหญ่อันหนึ่ง น้อมใจให้หนักกรัก เลื่อมใส อยากรไกล่ซัดเกินใคร

นี่แหละหนา พระสัมมาสัมพุทธเจ้าอุบัติขึ้นครั้งหนึ่งเปิดทางให้ผู้คนมีโอกาสสร้างบุญได้มากมายเหลือคณานับ แรงปิติในบัดนี้ ก็ดี ธรรมชาติของหลวงพ่อบุญก็ดี วัตถุประสงค์อื่นทั่วตลอดทั้งเจ็ดแผ่นดินก็ดี ล้วนปรากฏมีปรากฏเป็นด้วยดีทางคือพระมหาบุรุษเพียงหนึ่งเดียว

คิดถึงสังสารวัฏอันน่าสะพรึงกลัว ความไร้ที่จบสำหรับสัตว์ที่ท่องไปโดยปราศจากจุดหมาย ก่อเวรก่อกรรม โดยมีเงื่อนไขธรรมชาติแก่งไม่ให้อู่วามินรกสวรรค์ครออยู่เป็นจุด ๆ แล้วคิดถึงพระสัพพัญญูผู้กระทำความจบให้เกิด และตราคราต์ตลอดพระชนมพรรษาเพื่อรอชนเวไนยสัตว์จากทางวิบากอันไร้แก่นสารเป็นจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ยิ่งครึกก็ระลึกถึงพระคุณของตถาคต ก็ยิ่งบังเกิดแรงบันดาลใจขึ้นสิ้นเกล้า ชนิดที่เข้าใจเลยว่าความเคารพรักและบูชาขนาดยอมตายให้ใครสักคน ได้นั้นเป็นอย่างไร

คิดถึงพระพุทธวณะแล้วระลึกได้ว่าสิ่งบูชาที่พระองค์พอพระทัยสูงสุด มิใช่ดอกไม้หรือชีวิตใคร แต่เป็นธรรมบูชา ปฏิบัติภาวนาจนจิตเห็นแจ้งในธรรม แล้วน้อมความเห็นนั้นเป็นเครื่องถวายพระองค์

ปลงใจเห็นชอบดังนั้นก็หันมาทางแพตรี

"ผมขอเวลาทำสมาธิสักพักหนึ่งได้ไหม?"

หญิงสาวกำลังมองพระพักตร์และระลึกถึงพระพุทธรูปอยู่เช่นกัน เมื่อได้ยินเขาถามแสดงเจตจำนงก็เหลียวมาหาและกระซิบ

"ตามสบายค่ะ"

เห็นรอยยิ้มตอบของหล่อนในบัดนั้นแล้วก่อให้เกิดความรู้สึกสนิทแน่นแฟ้นในสันตหรรณมิก หรือเพื่อนผู้ยินดีร่วมเสพธรรม เป็นความรู้สึกแสนสะอาดที่ไม่เคยเกิดกับผู้หญิงคนไหนมาก่อน หากแต่ต่อไปแพตรีปฏิเสธความสัมพันธ์ฉันคนรัก เขาก็จะคงยังผูกพันและมีความปรารถนาดีให้ พร้อมจะช่วยเหลือเกื้อกูลด้วยความจริงใจของเพื่อนแท้ถึงที่สุด

ลูกไปถามแม่ชีว่าจะมีการทำกิจของสงฆ์ในช่วงใกล้หรือไม่ แม่ชีตอบว่าบายสามโมงพระจะมานั่งปฏิบัติสมาธิกรรมฐานด้วยกัน ชายหนุ่มยกนาฬิกาข้อมือดูเห็นเหลือเวลาอีกถนัดก็สบายใจ เนื่องจากคิดจะนั่งสำรวมสติถวายธรรมเป็นเครื่องบูชาพระปฏิมาเพียงครูเดียวเท่านั้น

กลับมาถึงตรงที่เก่า หันไปยิ้มให้แพตริคหนึ่งแล้วเป็นหน้ากลับมามีดเปลือกตาลงกำหนดจิตวางไว้กับสายลมหายใจออกและเข้า จับอารมณ์คิดทันทีด้วยศกยภาพอันเจริญขึ้นตามวันเวลาที่ฝึกจิตอย่างต่อเนื่อง

แพตริคเห็นความสงบนิ่งอย่างรวดเร็วของเกาทัณฑ์แล้วก็หึ่งทราบได้ว่าเขาเข้าถึงภาวะสมาธิไปแล้ว เป็นขั้นแน่นอนพอควรเสียด้วย เนื่องจากตลอดองค์แห่งกายขัดสมาธิแน่วนี้ยังไม่ไหวติงและดูแกร่งในตัวเองด้วยการค้ำจากพลังจิตที่ก่อตัวขึ้นภายใน

เห็นแล้วก็เกิดแรงบันดาลใจที่จะทำสมาธิตาม หันมาตั้งหน้าพริ้มตาลง กำหนดนึกถึงความสุขอันคุ้นเคยในภาวะสมาธิ ค่อยๆ หย่อนความรู้ทั้งหมดไปรวมลงที่ลมหายใจโดยไม่ต้องตั้งสติเคร่งครัดมากนัก เนื่องจากมีพลังปิติในธรรมที่ยังค้างคาเป็นตัวช่วยรวมกระเสจิด เรียกตัวรู้ให้เข้าคั้งนี้ในที่เป็นคุณอยู่แล้ว

เมื่อตัวรู้ได้ที่ตั้งมั่นกลางฐานสติ ก็เกิดเป็นความเห็นกว้างขวางแผ่ไปตลอดสัณฐานแห่งกายนี้ ขยายชานไปรอบด้าน มีลมหายใจเข้าออกเป็นตัวหล่อเลี้ยง ตัวประกอบให้จิตทรงอยู่ในสภาพนิ่งฉะระมิเช่นนั้น

แพตริคกำหนดสติรู้อาการระบายลมออกและดึงลมเข้าด้วยความเข้มข้นอยู่นาน ลืมทุกสิ่งทั้งหมด คงไว้แต่ลมหายใจกับความสุขเหลือจะพรรณนา เพลินนานจนตัวอนุสติที่รู่ว่านั่งในโบสถ์เลื่อนไป

ฐานรู้ในกายเคลื่อนไปนิดหนึ่ง แต่นิดหนึ่งนั้นมากพอจะทำให้หมดสภาพรู้สึกตัวโดยรวม มีแต่ความนิ่งว่างแบบหลับสนิท ต่างจากหลับก็ตรงที่มีความใสสว่างนวลออกจากกลางสภาวะรู้ และท่วมทับพื้นประมาณด้วยกระแสปีติสุข ตัวคนทั้งหมดเหลือเพียงนามธรรมไว้รูปชนิดที่จะก่อรูปเป็นรอยยิ้มเกษมสำราญ

เป็นอีกครั้งหนึ่งที่หล่อเลี้ยงอยู่ในภวังค์สมาธิ จิตเปิดรองรับสัมผัสสภาพใกล้ไกลนอกกาย และเหมือนกำลังคิด พุด หรือทำบางสิ่งตามปกติ ราวกับลืมตาอยู่ข้างในและอยากเคลื่อนไหวไปทำอะไรสักอย่าง

สิ่งที่ปรากฏทางมโนทวารคือความหมายรู้ศรัทธาในองค์พระปฏิมาเบื้องหน้า แล้วตามด้วยแสงทองเรืองเรืองฉายเข้ามาในดวงจิตราวกับรัศมีตะวันทองยามเที่ยง ทุกสิ่งกระจ่างใสไปหมด สัมผัสที่เกิดขึ้นคมชัดยิ่งเสียดว่าเห็นด้วยตาเนื้อ ตรงหน้าหลอนเป็นพระประธานองค์เดิม แต่ฉายรัศมีงดงามพิลาสเกินจะพรรณนาถูก แทนประดิษฐานแพรวพราวด้วยเครื่องประดับบูชาอันล้วนประณีต มีดอกบัวหลากดอกไม้สี และนานาแก้ววรรตน์เป็นต้น วาบวับจับจิดเยี่ยงสมบัติเทวคา นิमितของทิพยสภาพย่อมละเอียดอ่อนสุขุมเช่นนั้นเอง เป็นสิ่งที่แพตริคเคยพบเห็นมาก่อน จึงมิได้เกิดความตื่นตื่นแต่อย่างใด

ความรู้สึกทางด้านข้างคือเขาผู้ที่นำหลอนมาสู่สถานที่นี้ หญิงสาวอยากหันไปมอง แต่ทำไม่ได้ คล้ายมีกำแพงพลังบางอย่างกั้นขวางไว้ ทำให้ได้เพียงมองตรงไปเบื้องหน้าอย่างเดียว

ความหม่นมืดโรยตัวเข้าแทรกแทนแสงสว่าง คล้ายเกิดภาพในหัวงฝัน เห็นเหมือนตนเองกำลังพายเรือข้ามคลองสกปรก และความรู้สึกบอกว่าเกาทัณฑ์นี้ช่วยออกฝีพายอยู่เบื้องหลัง หลอนวาดซ้าย เขาวาดขวาอย่างได้ดุลพอดีให้ลำเรือแหวกน้ำนิ่งไป

ตรงหน้าใกล้หลอนคือแผ่นหลังของชายในชุดขาว นั่งสงบไม่ไหวติงที่หัวเรือ รอบทิศคือกระแสเงียบอันน่าฉงน ถ้ามองตนเองว่ากำลังทำอะไรอยู่ นี่เป็นนิमितหรือของจริง ทั้งที่เกิดอนุสติบอกตนเองว่านี่เป็นนิमित แต่ใจก็เชื่อว่าเป็นของจริง ด้วยสัจธรรมของภาพ

ที่ปรากฏ และความเห็นวงแขนคนขยับวาดพายเป็นต่อเนื่อง จับสัมผัสได้ละเอียดลออแม้เมื่อเกร็งช่วงแขนคันพาด้านกลุ่มน้ำเพื่อให้เรือเคลื่อนไป

นำแปลกที่ริมฝีปากหล่อนระบายยิ้มปริดา ทั้งที่ใจเป็นกลางเฉย คล้ายกายแยกไปทำตามตัวเองต้องการได้

เรือแล่นเรียบมาใกล้ฝั่ง เกาทัณฑ์ตัดท้ายพาราน้ำให้หัวเรือเบนจากแนวเส้นตรง เอาข้างเข้าเทียบคลั่งด้วยพลกำลังแห่งชายบวกกับความชำนาญชำนาญ ไหวล้าเล็กน้อยเมื่อกราบเรือกระทบขอบคลั่ง ก่อนหยุดสนิทพร้อมให้ขึ้นฝั่ง

ขึ้นฝั่ง... หล่อนยังอยากอยู่ในเรือต่อกับนายท้าย

ร่างผอมของชายในชุดขาวลุกขึ้นยืน แล้วก้าวเท้าเหยียบแผ่นดิน เขาหันมามองหล่อน พอเห็นว่าเป็นใครแพตรีก็ขนลุกเกรียว...
มติ

มติยิ้มละไม ท่าทางมีความสุข หมดหวัง และได้ยืนบนแผ่นดินอันมั่นคง ต่างกับหล่อนซึ่งยังอยู่บนแผ่นดินน้ำที่เต็มไปด้วยความเลื่อนไหลโยกคลอน

เกาทัณฑ์ใช้หัวพาดันคลั่งเพื่อส่งเรือออกสู่น้ำต่อไป หล่อนยังจับตามองร่างน้องชายจนหมดแกใจช่วยลงพายต่อ เกิดความอาลัยอาวรณ์อย่างยากจะกล่าว ใจบอกว่าเป็นที่เป็นที่นั่งกับเขาแท้ ๆ วันนี้ต้องมาจากกันแล้ว

ละสายตาจากมติเมื่อมาได้ไกลจนสุดจะเอี้ยวคอ ใจตัดไปเบื้องหน้า เหลือบมองกลุ่มน้ำรอบตัว เพิ่งได้กลิ่นเหม็นคลุ้ง เฟ่งตรงไปไปสู่ยวาก็เห็นลำน้ำค้ำกลาดเคลื่อนด้วยเศษขยะน่ารังเกียจ อากาศหม่นน้ำอืดอืดคล้ายถูกคลุมด้วยมลพิษจากสภาพแวดล้อมทั่วไป

แล่นเรืออยู่กลางน้ำนำ ด้วยความอบอุ่นใจที่มีใครคนหนึ่งอยู่เบื้องหลัง...

ภาพนิมิตจางลง ขณะจิตกำลังลึนจากสภาวะรวมตัว ก็ได้ยินเสียงซัดเตอร์และวาบแสงแฟลชผ่านเปลือกตาเข้ามา แพตรีค่อย ๆ ลืมตาด้วยความกำกึ่งในสำนึกระหว่างตื่นกับภวังค์สมาธิ

ปรับสติอยู่เป็นอึดใจ ก่อนเหลียวมองทางขวามือ ชะงักไปหน่อยเมื่อเห็นดวงตาชายหนุ่มเพ่งจับอยู่ก่อนแล้วยิ้มๆ เหลือบลงต่ำก็เห็นกล้องถ่ายรูปในมือเขา

“เวลาแพ่งนี่อย่างกับเทวรูปเลย” เขาชูกล้องอวด “ผมจะเอาภาพนี้ไว้หวนอน”

เกาทัณฑ์เพิ่งถอนจิตก่อนหน้าแพตรีเพียงนาทีเศษ เป็นช่วงเวลาอันสั้นกับการได้พินิจอย่างใกล้ชิดขณะหล่อนไม่รู้ตัว สรีระที่ถูกสร้างไว้สมส่วนรับกันสนิทตลอดร่างแพตรีส่งเสริมให้ลักษณะการขณะเป็นสมาธิชวนมองน่าจับตายิ่ง รูปศิริระฆมน ดวงหน้าฉายสงบ ล้ำคอระหง และช่วงไหล่กลมกลึงรับกับเรือนกายตั้งตรงเป็นสง่า เสียดยาที่นึกได้ว่าควรบันทึกภาพเก็บไว้ก็เมื่อหล่อนใกล้ออกจากสมาธิ มิฉะนั้นคงมีโอกาสดักไว้อีกหลายมุม

แพตรีมองทางเขา ทว่าใจพยายามข้อนนึกและตีความนิมิตในสมาธิ ความจริงระยะหลังนี้หล่อนห่างเหินจากนิมิตสมาธิไปมาก เนื่องจากรู้ทางดำรงสติเกาะกาย อันเป็นผลมาจากการสั่งสมประสบการณ์แรมปี เพิ่งเดี่ยวนี่ที่เกิดนิมิตขึ้นราวกับหลับฝัน

“ถ้าแสงแฟลชสะกิดให้ออกจากสมาธิก็ขอโทษด้วยนะ”

กล่าวทั้งที่ยังรู้ด้วยใจว่าเมื่อครูจิตหลอนถึงเกินกว่าประสาทตาจะรับแสงแฟลชได้ เป็นความผอญที่หลอนหยุดกำหนดจิตพอดีเองขณะเขาลั่นชัตเตอร์ ตอนนี่เกาท์ฉกกำลังเป็นห่วงมากกว่า เพราะดูแววตาล่อนคล้ายครุ่นคิดคิดสังเกตุ

ด้วยคำถามของเขา ทำให้แพตรีรู้สึกตัว คัดออกจากห้วงคำนึงนี้ภายใน

“ชอบแอบถ่ายรูปคนอื่นเป็นประจำหรือคะ?”

เกาท์ฉกหัวเราะ

“ภาพบางภาพเหมือนของขวัญจากธรรมชาตินะ มัวขออนุญาตใครก็หายไปก่อนนะซี... นับเป็นนิมิตหมายที่ดี รูปแรกที่ถ่ายแพก็ได้ออนอยู่ในสมาธิ ก่อนนอนทุกคืนผมจะดูรูปนี้ แล้วคิดว่าแพกำลังนั่งบำเพ็ญเพียร ผมจะได้มีโอกาสยกนั่งตาม”

ที่แรกฟังแล้วแพตรีคิดจะห้าม เพราะคงประเจิดประเจ้อไปหน่อยถ้าเพื่อนเขาเห็น แต่รู้ว่าห้ามก็เปล่าประโยชน์ ในเมื่อจิตลุ่มอยู่กับเขา ใครจะสั่งได้ว่าเมื่ออึดล้าแล้วให้อาไปตั้งวางที่ใด จึงปลงใจเลยเสีย

“ผมเพิ่งเคยนั่งสมาธิในโบสถ์เป็นหนแรก จิตที่ยังอยู่ตรงกลางได้คลุพอดีแต่ต้นจนจบทีเดียว คงเพราะพระท่านมาร่วมทำสมาธิด้วยกันทุกวัน แดมมีกิจสงฆ์ที่ศักดิ์สิทธิ์เกิดขึ้นประจำ เลยมีสนามพลังกุศลค้ำอยู่เยอะ เราปรับจิตหน่อยเดี๋ยวก็คล้อยตามกระแสได้ง่าย”

แพตรียิ้มตอบ

“ละ รู้สึกอย่างนั้นเหมือนกัน”

“เป็นอีกวันที่ผมคิดถึงพระนิพพานขึ้นมาแบบรู้สึกใกล้จะเอื้อมถึง สัมผัสพระอย่างหลวงพ่อบุรุษท่านแล้วเป็นอย่างนี้เอง อยู่ใกล้ครูบาอาจารย์ บางทีรู้วิชาโดยยังไม่ทันต้องเรียน”

แล้วเขาก็เลิกคิ้ว

“เราน่าจะตระเวนกราบพระที่ท่านถึงธรรมให้ทั่ว ใช้เวลาวันเดียวแบบนี้แหละ ถ้าอยู่ห่างมากก็ไปเครื่องบิน ช่วยกันตั้งเข็มนาฬิกาครั้งละกี่ชั่วโมง?”

หญิงสาวเมินไปทางอื่นคล้ายจะปฏิเสธ ไม่มียินดีหรือยินดีซี แต่ริมฝีปากกลับระบายยิ้มที่ชวนให้ตีความหมายว่า ‘ขอคิดดูก่อน’

“พอจิตตั้งนั่งได้ที แพใช้พิจารณาอะไรบ้างคะ?”

“หลวงตาแขวนสอนให้รู้อาการสงบ และรู้ทันอาการไหว โดยเห็นว่าที่เกิดความไวนั้นก็เพราะมีธรรมอย่างหนึ่งเข้ากระทบใจ เมื่อจิตไหวจากความสงบก็คือหมายรู้ หมายจำได้ว่าธรรมนั้นคือบุคคล สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ใด ๆ อาการหมายรู้ที่เรียกว่า ‘สัญญา’ นั้นเหมือนพยับแดด คือเหมือนมีจริง แต่รู้เดี๋ยวก็เลื่อนไป”

เกาท์ฉกพยักหน้า

“ผมสังเกตเห็นว่าถ้าช่วงเริ่มสมาธิแรกๆ หากเราตั้งใจไว้กลาง ๆ รับรู้ที่ตั้งของแก้วหูทั้งคู่ จะทรงสติรู้ตัวได้ดีและมีจิตเปิดกว้างเป็นธรรมชาติ สมตามความจริงที่เราไม่ประสาทหูเป็นตัวเลี้ยงสมดุลในกายทั้งหมด เมื่อรักษาความรู้ทางสองหูไว้ ก็เท่ากับรักษาคุณอันเป็นปกติเดิมไปด้วย”

แพตรีรับฟังด้วยความสนใจ ปกติหล่อนจะทำความรู้เรื่องเฉพาะนิมิตของฐานลมหายใจคือโพรงจมูก และตัวลมหายใจอันมีลักษณะเป็นสายขาวเท่านั้น แต่ตรึกนึกแล้วก็เห็นจริงว่าเพื่อให้เกิดตัวสติรู้ในสันทานกายและปริมณฑลโดยรอบ การตั้งใจรับรู้คู่ประสาทหูทั้งสองข้าง เป็นอุปเท่ห์ หรือกลวิธีการกันจิตมิให้หลงตกไปในภวังค์ได้ คงเหมาะสำหรับผู้ที่นั่งแล้วมักหลงหลับ

“ใกล้ ๆ นี้ผมจะลางาน และขอไปปฏิบัติธรรมที่บ้าน แพงงไม่รังเกียจนะ”

ใบหน้างามละมุนหันขวับมาทันที

“ทำอะไรอย่างนั้นคะ?”

อ่านตาหล่อนก็รู้ว่าคิดอะไร เกาทัณฑ์กะพริบตาถี่ ๆ รีบแก้ความเข้าใจ

“ผมคุยกับปู่แล้วละ ไม่ใช่อย่างที่แหมมองหรอก แค่อยากได้อาวาสเป็นสัปป่าเยะ ห่างจากสภาพแวดล้อมเคยชินดั้งเดิม แต่ก็ไม่ถึงวัดที่ควรนั่งวางหมอนขาว กำหนดใจถือศีลเป็นเรื่องเป็นราว รับรองจะดูแลตัวเองเกี่ยวกับที่หลับที่นอน อาหารการกิน และรักษาความประพฤติให้อยู่ในร่องในรอยโยคาวจร ไม่ม่าวอแวกับแพะเด็ดขาด”

ก็ให้อยู่หอรอก เจตนาเดิมล่ะ เป็นอย่างที่แพตรีเข้าใจจริง ๆ คืออยากเข้ามาใกล้หล่อนให้มากที่สุด จะอ้างอะไรบังหน้าก็ยอม ตอนนั้นรู้จักบาปบุญคุณโทษเสียเมื่อไหร่ แต่เดี๋ยวนี้ หลังจากเห็นธรรมจนเกิดเป็นใจจริงขึ้นมา ก็มีกุศลจิต คิดหาเวลาอันปลอดโปร่งเพื่อหยุดตัวเอง สร้างความตั้งมั่นอย่างต่อเนื่องคู่สักครั้ง และสอดคล้องกันได้กับที่ขอมปู่ไว้ก่อนแล้ว

หญิงสาวมองเขาด้วยหางตาอย่างแคลงใจ

“ใครเขาออกจากบ้านเพื่อปลีกตัวแสวงวิเวกในอีกบ้านหนึ่งกันคะ มีแต่ออกต่างจังหวัดไกล ๆ หรือเข้าวัดเข้าวาทั้งนั้น”

“นี่ไม่ได้แกล้งพูดนะ ผมเคยนั่งสมาธิสั้น ๆ ที่บ้านปู่แล้วสงบเร็ว อาจเพราะได้ไต่เย็นจากความรุ่มร้อนของกลุ่มไม้ เชื่อว่าถูกกับสภาพแวดล้อมที่เป็นเขตของปู่กับแพ แบบพระท่านแนะว่าอยู่ที่ไหนใจสงบ ก็ควรอยู่ที่นั่นให้มาก เข้าข่ายมีอาวาสอันเป็นสัปป่าเยะ นั่นคือเหตุผลของการเลือก”

เกาทัณฑ์สบตาหล่อนอย่างเปิดเผยขณะพูด

“ถ้าแพไม่ยินดีผมก็จะยกเลิกแผนเดิม เปลี่ยนสถานที่ก็ได้ ผมจะไม่ฝืนใจเจ้าถิ่น นี่ถือว่าเป็นการถามขอความยินยอมจากแพอีกคนก็แล้วกัน”

แพตรีนั่งไป บางสิ่งในความเป็นเขาคูณำเชื่อถือเมื่อปราศจากร่องรอยช่างเล่น ในที่สุดก็เอ่ย

“ถามเจ้าของบ้านตัวจริงท่านอนุญาตก็แล้วไปสิคะ ชัดศรีทธาโดยไม่มีเหตุอันควรเดี๋ยวบาปแยะเท่านั้น”

พอเห็นรอยยิ้มเปิด เกาทัณฑ์ก็ทราบว่าหล่อนเต็มใจต้อนรับแล้ว

พชกหน้าชวนกันกราบลาพระประธาน เดินออกมาจากโบสถ์ เมื่ออยู่ข้างนอก เงยหน้าเห็นฟ้าใส ๆ ใจที่แหม่มชื่นอยู่แล้วก็เกิดปีติ
ดิศฐานราวกับอยู่ในอุچارสมาธิ

ด้วยสติที่กำลังแรง เมื่อจับพิจารณาสิ่งใดก็เกิดความเห็นแยกแยะได้เป็นชั้นๆ ชัดเจนราวกับรูปและนามน้อยใหญ่วางอยู่บน
กระจกใสคนละแผ่น เกาทัณฑ์รับรู้ถึงกายที่เคลื่อนเดินไปของคนและหญิงสาวผู้อยู่เคียงข้าง กับทั้งสัมผัสชัดถึงกระแสธรรมชนิดเดียวกัน
เชื่อมให้รู้สึกสนิทเป็นอันหนึ่งอันเดียว

บุญเป็นสิ่งมีอนุภาพ เมื่อสร้างร่วมกันแล้ว จะปรารถนาหรือไม่ก็ตาม ผลคือนามธรรมชนิดหนึ่งคล้ายใยแก้วสานกันให้เกิด
ความรู้สึกเยือกเย็น งดงาม

ด้วยจิตอันคมกล้าในบัดนั้น เกาทัณฑ์ยังรู้ว่าผู้อยู่แต่ละปลายฝั่งสายใย จะเก็บสัญญาณฝ่ายของตนไว้ในจิตได้สำนึก เป็นคนละ
ชนิดที่ลึกกว่าความทรงจำอันเป็นสิ่งตื่นเงินผืนนอก แม้เมื่อจิตวิญญาณเคลื่อนจากอภิปาเพิมไปครองอภิปาใหม่ ก็จะนำสัญญาณนั้นติด
ตัวไปด้วย เมื่อพบกันอีกด้วยอำนาจดึงดูดฝ่ายบุญ ก็จะเตือนให้คุ้นกัน และรู้สึกเยือกเย็น งดงามเมื่ออยู่ใกล้

จะรักกันตั้งแต่แม่ลูก พี่น้อง เพื่อนพ้อง หรือสามภรรยา ก็ขึ้นอยู่กับฐานะระหว่างกันขณะร่วมบุญ หากมีปัจจัยบวกใหม่เพิ่มขึ้น
เรื่อย ๆ ก็จะไม่อ้อมไม่เมื้อนกันและกันเลข อยู่ใกล้กันได้เรื่อย ๆ ชนิดเดียวกับที่ทุกคนปรารถนาจะเข้าหาเงาไม้หลบแดด หรืออาศัยศาลา
ริมน้ำหลบร้อน

เบื้องแรกเมื่อพบและรู้จักแพตริ เขาไม่เข้าใจว่าความรู้สึกแสนพิเศษอย่างนี้ลอยลมมาจากไหน ต่อเมื่อจิตกับจิตทั้งสองฝั่ง
ร่วมกันเปล่งรัศมีจัดจ้านไว้สิ่งคลุมบังถึงที่สุดหลังปฏิบัติธรรมเดี๋ยวนี้แล้ว จึงเกิดความ ‘เห็น’ โดยปราศจากความเคลือบแคลงใดๆอีก

เงาร่างของอีกฝ่ายอยู่เรียงเคียงข้างด้วยน้ำหนักเสมอกันทั้งระดับความคิดอ่าน ทาน ศีล สมาธิ และปัญญาธรรม ดุจเดียวกับบาง
ของสองชั้นบนคันชั่งสองแขนได้ดุลพอดี

สัญญาณแห่งกุศลซึ่งใจส่งถึงกันนั้น เมื่อประจักษ์จึงรู้ว่าเป็นสิ่งพิเศษเหนือวิสัยฐัฐสาวสามัญ เกาทัณฑ์บอกตัวเองว่าต่อไปให้
ใบหน้าของหล่อนนำเกลียดน่ากลัวลงด้วยพินัยน้ำกรดเสียเดี๋ยวนี้ ขอเพียงยังมีประกายสว่างจากหัวใจถึงหัวใจเช่นที่เป็นอยู่ เขาก็จะไม่รัก
หล่อนน้อยลงเลย

หมดห่วงแล้ว นี่เป็นการต่อ มิใช่การเริ่มนับหนึ่ง สอง สาม

หล่อนคือคู่แท้ของเขา

เกาทัณฑ์พาแพตริมาที่ศูนย์การค้าของจังหวัดเพื่อทานข้าวกลางวันและเลือกซื้อของถวายสังฆทานกันเอง สองหนุ่มสาวมาอยู่ที่
ศูนย์รวมอาหารของห้าง ซึ่งเคยมีร้านหนึ่งในนั้นขายอาหารมังสวิรัตินี้โดยเฉพาะ ถูกกับความชอบใจของแพตริ

เป็นครั้งแรกที่ทานข้าวร่วมกันนอกบ้าน ด้วยความอยากเอาใจและให้เห็นว่าเขาอยากเป็นพวกเดียวกัน เกาทัณฑ์จึงเลือกสั่ง
อาหารจากร้านเดียว และอย่างเดียวกับหล่อนนั่นเอง

“ถ้าไม่เจอร้านเจหรือมังสวิรัตินี้... หิวขึ้นมาแพทำยังไง?”

“ก็สิ่งเขาได้นี้ละ กับข้าวมีหลายอย่างที่ไม่ต้องใส่เนื้อ อย่างผัดผักบุ้งอะไรอย่างนี้”

เกาทัณฑ์ก้มหน้ามองผัดหมีเห็ดหอมในจานคน แพตริมองตามแล้วบอกว่า

“อย่าตื่นใจเลย มาด้วยกันไม่ได้หมายความว่าต้องกินอย่างเดียวกันนี่นา”

ชายหนุ่มกระแอมเล็กน้อย เลือกพูดเฉพาะส่วนที่เป็นความจริง

“ผมชอบเห็ดหอมขนาดไหนแพทริไหม ร้านนี้ให้เห็ดหอมอย่างดีด้วย นี่หมดแล้วว่าจะไปเอามาอีกจานต่างหาก”

“จะชอบทานอย่างนี้ได้ไม่นานก็มีมือคะ?”

ฟังรู้ว่าสำเนียงหล่อนออกไปทางล้อ เพราะทราบว่าเขาทำไปเพื่อเอาใจ เกาทัณฑ์หัวเราะเก้อ ๆ อ้อมแอ้มว่า

“แพทริกับข้าวอร่อยจะตาย ผมคงคิดใจไปเรื่อยถ้ามีโอกาสทานทุกมือที่เป็นฝีมือของแพ”

“แน่หรือ?”

หญิงสาวทำเสียงที่เล่นทีจริง ตาทอประกายขึ้นมา

“แน่...”

เขาตอบเสียงอ่อย นำหนักใจละถ้าแพตริขอร้องให้เป็นมังสวิรัตแบบหล่อน จะได้ทำกับข้าวง่าย ๆ กินร่วมกันง่าย ๆ แต่นึกก็รู้แล้วว่าคนงโหยหาหมูเห็ดเป็ดไก่แทบชักดิ้นชักงอตาย

ก็คงต้องรอดูไปว่าแพตริชอบบังคับจิตใจคนใกล้ชิดหรือเปล่า ดูจากผิวนอกแล้วคงไม่

มีมือใครคนหนึ่งวางบนบ่า เกาทัณฑ์เอี้ยวคอเงยหน้ามอง พอเห็นว่าเป็นเพื่อนก็ยิ้มว่า

“เฮ้ย! เชิง”

เชิงไทตอบว่าเพื่อนอีกทีหนึ่งอย่างจะทักซ้ำ ก่อนลือวิสาสะดึงเก้าอี้ออกจากใต้โต๊ะหย่อนตัวลงนั่ง วางจานข้าวขาหมูกับแก้วน้ำอัลดัมที่เพิ่งนำมาจากร้านวางลงบนโต๊ะ

“มาทำอะไรที่นี่ล่ะเต้” พูดกับเกาทัณฑ์แต่หน้าหัน ไปอ้อมให้แพตริและทักก่อน “สวัสดีครับ”

หญิงสาวกะพริบตาทีหนึ่ง ก่อนรับตามมารยาท

“สวัสดีค่ะ”

เกาทัณฑ์ดูแววตาเพื่อนที่จับมองหญิงสาวแล้วเห็นว่าขึ้นเงาเป็นประกายจัดเกินงามไปหน่อย ก็ใช้ปลายนิ้วสะกิดหัวไหล่เพื่อเรียกให้หันมามองเขาแทน

“มาไหว้หลวงพ่อบุรุษ”

เชิงไทรรู้สึกยากจะถอนสายตาดจากดวงหน้าสวยหวาน สวยชนิดที่เห็นปุ๊บเหมือนสะดุดล้มหล่นลงหลุมรักทันใด แต่จำใจต้องหันมาโต้ตอบเพื่อนตามเพลง

“โอ้ เคียนี่ไหว้พระเป็นด้วยรี”

“อือ มึงละ มาทำไม?”

“มาพักรีสอร์ทริมน้ำของพ่อไ้อ์ปี๋ไป สองแ่งกันด้วย ที่ภูชวนตอนบ่ายวันศุกร์แล้วมึงบอกคิดธุระนะ ที่แหมนี่เอง”

เกาทัณฑ์เห็นเพื่อนทิ้งท้ายแบบทำตัวรู้กันแล้วก็รีบแก้ความเข้าใจเสียใหม่

“เออ ธุระสำคัญนะเมื่อวานทำเรียบร้อยไปแล้ว วันนี้เพิ่งมาถึงได้พักใหญ่”

“อ้อเธอ...” รับรู้แล้วเวียนหน้ามาหาหญิงสาวอีก “ผมเป็นเพื่อนที่ทำงานเดียวกับเด็นะครีบ พักหลังทำตัวห่างเหินเพื่อนฝูงไป กำลังตั้งข้อสงสัยกันใหญ่ว่าเกิดอะไรขึ้น”

แพตรีมองเพื่อนของเกาทัณฑ์ด้วยอึ้งในทิวหน้าใสแบบหนุ่มเจ้าสำราญที่ฝังไว้ด้วยดวงตาทรงอำนาจลาดเลี้ยวเยี่ยงผู้ประสพความสำเร็จในตำแหน่งหน้าที่ของเขาดูเข้ากันเป็นพรรคเป็นพวกคลิบกับเกาทัณฑ์

“ชื่อเชิงไทนะครีบ”

หนุ่มหน้าใสฉวีกระจ่างเปี่ยมนามบัตรให้หล่อน แพตรีรับมาวางไว้กับขอบโต๊ะ ทว่าไม่ได้เลศดูตราทองของบริษัทยักษ์ข้ามชาติกับตำแหน่งใหญ่ระดับรองหัวหน้าแผนกของเขาแต่อย่างใด

เชิงไทหันมาเสวนากับเพื่อนชายแบบสับจังหวะเสียหน่อย

“รู้แหล่งเที่ยวที่นี้หรือเปล่า จะได้แนะนำให้”

เกาทัณฑ์ทำหน้าม่อ

“รู้น่า...”

“อ้อ ลืมไป ดันหวังดีจะแนะที่เที่ยวให้กับนักเที่ยวตัวกลางใจได้ สะๆ อุปมาเหมือนสอนลิงขึ้นต้นไม้”

น้ำเสียงเชิงไทมีพลังแห่งความรื่นรมย์ที่จะสะกดคนอื่นมาอยู่ใต้บรรยากาศของเขา แพตรีเห็นเกาทัณฑ์ถูกสัพพอก เปรียบเป็นลิงเป็นค่างเช่นนั้นก็หัวเราะออกมาก็หนึ่ง แต่ฝ่ายเกาทัณฑ์พอเห็นหล่อนขำก็ชักไม่สบายอารมณ์เพื่อนคิด ๆ

“โลกกลมเนอะ ดันมาเจอมึงได้ยังงี้วะเนี่ย”

เชิงไทชักหัวเราะอย่างสนุกที่เห็นเกาทัณฑ์เริ่มทำหน้าบูด

“แฉวนี่หาที่กินเย็น ๆ ยาก ข้างนอกร้อนดับจะแตก เข้าห้างว่าจะกินสุกี้ก็เจอคนเยอะชะนี เหลือโต๊ะว่างไม่พอ ยายแฉ้ก็เงยจอลเลขชวมนานี่”

เกาทัณฑ์ชักอึดอัด ความจริงเชิงไทเป็นเพื่อนที่สนิทกับเขามาก คบหากันตั้งแต่สมัยเรียนตรี แยกย้ายไปเรียน โทคนละแห่ง เขาจบก่อน เมื่อเข้าบริษัทก็เป็นคนชักชวนมาทำด้วยกันในตำแหน่งและสายทางที่เกือบลูกกัน เขาทำทางเทคนิค เชิงไททำด้านตลาด ต่างก้าวหน้าเร็วเพราะชอบเข้ากับบริษัทแม่ที่เมืองนอกโดยตรง แสดงฝีมืออยู่ทางโน้นพักใหญ่ก่อนถูกย้ายมาประจำสาขาในเมืองไทยพร้อมกัน เพื่อเป็นตัวเชื่อมประสานระหว่างบริษัทแม่กับเครือข่ายอีกแรงหนึ่ง

หากเชิงไทมาคนเดียว ควรจะยินดีด้วยซ้ำที่เพื่อนผอัญญาโจรมาเห็นหวานใจโดยไม่ต้องรอจังหวะพาไปอวดเอง แต่ ‘ยายแฉ้’ ที่เขากับเชิงไทเพิ่งจะเปิดศึกประลองกระบี่ชิงนางกันหยก ๆ เกิดพ่วงมาด้วยนะซี...

บุคคลที่เกาทัณฑ์อยากเลี่ยงการเผชิญหน้าเดินทางมาถึงอย่างรวดเร็ว เมื่อเชิงไทชูแขนขึ้นทักมือเรียกใครบางคน และชี้โบ้ชี้เบ๊คล้ายจะให้ใครคนนั้นเรียกเพื่อนที่กระจัดกระจายมารวมกันตรงนี้ พักเดี๋ยวก็มีหญิงชายถืองานข้าวบั้ง ถาดใหญ่บั้งทยอยเดินตามกันมา

“ให้พวกเรานั่งด้วยได้ไหมครับ?”

เชิงไททักมือเรียกพวกเสร็จค่อยถามแพตรีให้พอดูมีมารยาท ซึ่งแน่นอนหล่อนต้องตอบว่าเชิญตามสบาย ด้วยเห็นเป็นเพื่อนสนิทของเขา เกาทัณฑ์ฝันยิ้มต้อนรับทุกคนอย่างดี

“อ้าว! พี่เต๋ หัวดีครับ...อู๊ย! พี่เต๋นี่ สวัสดิ์ค่า...”

นึกอยากเตะเชิงไทสักป้าบ ความจริงเขากำลังจะออกปากไล่ ขอความเป็นส่วนตัวอยู่ที่เดียว แต่นี่ลงสายเกินไปแล้ว เชิงไทถือสนิทจนขาดความเกรงใจเสมอ ลากเอาหญิงสามชายสองที่นั่งอยู่และเพื่อนร่วมบริษัทมาตั้งวงได้ลงคอ ทั้งที่เห็นเขาอยู่กับแพตรีตามลำพังคราวนี้จะไม่โล่งอย่างไรไหว พอทักทายเขาแล้วก็กระจายกันนั่งบนโต๊ะรอบ ๆ นั้นเอง

เกาทัณฑ์คิดว่าโดยความสัมพันธ์ขณะนี้ แพตรีอาจยังไม่สานสนิทกับเขาพอจะสละอธยาศัยรักสัน โดย ขนาดสบายใจร่วมนั่งท่ามกลางคนแปลกหน้าที่เป็นพรรคพวกเขาล้วน ผลอ ๆ อาจขัดเคืองกับการเสียบรรยากาศเดิมจนแกล้งขอตัวหนีไปทางอื่นเนิ่นนานจนเขาต้องเหนี่ยวนำตามก็ได้

ชำเลืองสังเกตุเกร็ง ๆ ผิดคาดที่เห็นหล่อนยิ้มรับทักใครบางคนอย่างปกติ เป็นตัวหล่อนเองตามธรรมชาติ นั่นทำให้เขาถอนใจโล่งอก ก็คืออย่าง สถานการณ์เล็ก ๆ นี้พอเป็นมาครวัดใจได้ว่าหล่อนยินดีไปไหนต่อไหนออกหน้าออกตากับเขาหรือยัง ดูแล้วท่าทางแพตรีพอใจให้เพื่อนที่ทำงานเห็นหล่อนอยู่กับเขาคู่ซ้ำ

“พี่เต๋หนีมาเที่ยวในโลกส่วนตัวนี่เอง พวกผมเหงาแฉ้”

น้องคนหนึ่งแกล้งโวยวาย พอเขาหันไปจะดูให้หุบปากหุบคำก็จะเอ็กกับสายตาคมปลาบของหญิงสาวที่นั่งอยู่ด้านนั้นพอดี เกาทัณฑ์รักษาหน้าเป็นปกติ พักพืดส่งยิ้มทัก แต่เรื้อนแก้วข้างค่อนกลับมวงหนึ่ง เบะปากแถมท้ายเป็นเครื่องหมายแทนการร้อง ‘เฮอะ!’ ใส่เขาดัง ๆ แล้วเสหันไปพูดกับสาวข้างตัวหน้าตาเฉย

ในฐานะเพื่อนร่วมงาน เกาทัณฑ์มีความรู้สึกด้านดีกับเรื้อนแก้วมิใช่น้อย แ่ความเก่งงานก็เป็นเสน่ห์แล้ว พลิกลิ้นได้คล่องแคล่วถึงสามภาษาเทศ ทั้งอังกฤษ จีน และญี่ปุ่น มีรอยยิ้มพิมพิไลใจไลพอจะเป็นหน้าเป็นตาให้กับบริษัท ฉลาดพูดขนาดมีส่วนช่วย

เจรจาธุรกิจระหว่างประเทศให้สำเร็จลุล่วงมาแล้วหลายครั้ง เขาเคยต้องเดินทางร่วมกับหล่อนสามหน ประจักษ์ในฝีมือระดับอินเตอร์เป็นอย่างดี หล่อนหันหน้าไปพูดกับลูกค้าคนไหน ก็กลายเป็นคนชาตินั้น ได้อย่างน่าทึ่ง แกรมรอบรู้เกี่ยวกับรายละเอียดความเคลื่อนไหวในระบบแบบที่คุยด้วยสักทีจะทราบเลยว่าเอกสารทุกชิ้นถ้าเวียนถึงหล่อนจะดูอ่านทุกบรรทัด ต่อให้ปึกหนาและเต็มไปด้วยตารางตัวเลขนำสืบสานก็เถอะ

เรือนแก้วคบกับเขาและเชิงไทแบบเพื่อน ถึงแม้จะมีอายุงานนานกว่า และสนิทกับผู้ใหญ่ระดับบนจนไม่จำเป็นต้องคลุกคลีกับ ‘รุ่นหนุ่ม’ ความเป็นกันเองที่หล่อนหยิบยื่นให้ นั่น แม้นาบมากับหน้าที่การงาน ก็ดูจริงใจ ปราศจากการเสแสร้งแก้งลหลอก

ว่าไปแล้วสมองหล่อนอยู่ในเกณฑ์ฉลาดปกติ แต่เมื่อรวมกับความสวย ความเชื่อมั่น โฟทะเยอทะยาน และทักษะทางภาษาชั้นเลิศ เรือนแก้วก็กลายเป็นกลจักรสำคัญชิ้นหนึ่งขององค์กรไปง่าย ๆ แม้โดยตำแหน่งจะเป็นผู้ช่วยผู้บริหารที่ก้าวขึ้นมาจากการเป็นเลขานุการในทางปฏิบัติที่ ‘ใหญ่’ และเป็นทีที่ทรงใจของใครต่อใครอยู่มิใช่น้อย

ผู้ใหญ่ชื่นชมกันเป็นแถว แกรมรู้ความลับมากมายก่ายกองปานนั้น ขอเพียงหล่อนรักหรือชังพอ ก็อาจมีสิทธิ์ให้คุณให้โทษใครก็ได้

วันก่อนเขาเพิ่งปฏิเสธอย่างจ้วเจีย ไม่มีเชื้อใยเทาที่ควรเมื่อหล่อนโทร.มาชวนเที่ยว วันนี้หล่อนเผอิญมาได้เห็นมูลเหตุของการปฏิเสธนั้น

ต่อไปเขาสมควรจะได้คุณหรือโทษจากหล่อนก็คงพอเดาถูกอยู่

หล่อนไม่ถึงขนาดรักชอบเขาจนเจ็บปวดครวครวราวถูกมีดกรีดกลางใจหรอก เมื่อเห็นเขานั่งกับผู้หญิงอื่นอย่างนี้ ในเมื่อยังมีเชิงไทอีกทั้งคน แกรมด้วยหนุ่มน้อยหนุ่มใหญ่ข้างนอกข้างในบริษัทอีกบานพะเรือ แต่คงคัน ๆ ใจที่เขาถอนตัวกะทันหันในเวลาที่หล่อนทำท่าจะเลือกมาเป็นคู่ครองคนล่าสุด เขารู้ตัวว่ามีภัยเหนือเชิงไทในช่วงปลาย ตอนที่ช่วยด้วยกันหล่อนเลือกนั่งข้างเขา บางทีก็กระเซะนิดๆ และเขาก็เคยถือโอกาสหาเศษกำรีกำไรไปหลายหน

แพตริ่งนั่งอยู่ตรงข้ามแก่อีเอ็ม เลขออกไปหน่อยคือเรือนแก้วนั่งอยู่อีก โต๊ะ เป็นภาพเข้าทางตาพร้อมกันที่ก่อสังหรณ์กวนใจบางชนิดขึ้นในอากาศ...

แยกจากหมู่เพื่อนมาได้ค้อยเบาใจลง ในซูเปอร์มาร์เก็ตชั้นล่างของห้างคลาคาล่าด้วยผู้คนจับจ่ายซื้อของวันอาทิตย์ เกาทัณฑ์ลากรถเข็นมาคันหนึ่ง ใจเปิดโล่งเป็นสุขอย่างประหลาด เพียงด้วยความตั้งใจว่าจะเลือกของไปถวายสังฆทาน ก็แตกต่างจากการเดินจับจ่ายซื้อของปกติเป็นคนละเรื่องแล้ว

นี่เป็นครั้งแรกสำหรับการเลือกซื้อของถวายสังฆทานของเขา ขณะที่สำหรับแพตริ่งเป็นกิจวัตรประจำ เกาทัณฑ์จึงให้หล่อนเป็นฝ่ายนำร่อง ขอเป็นเพียงผู้เซ็นรถตามไปรับของจากมือหล่อน หรือช่วยหยิบจากชั้นตามแต่แพตริ่งจะชี้

ชิ้นแรกที่หยิบเป็นแชมพูสูตรเย็น หญิงสาวนำมาใส่กระบะตะแกรงเพียงสี่ชิ้นตามจำนวนถวายซึ่งหล่อนปฏิบัติมาเป็นประจำ สี่ชิ้นหมายถึงให้พระสี่รูป ซึ่งเป็นจำนวนนับครบองค์เรียก ‘สงฆ์’ ได้ แต่เกาทัณฑ์รู้สึกว่ามันน้อยไป ไม่อิ่มใจ ก็หยิบเพิ่มอีกห้าขวด

“ถวายเก้าองค์เถอะ สะดอันท่านช่วยกันสวดให้พระจะได้ดังกระหึ่มเพราะเหตุนี้”

แพตริอิ่ง มองเขาอย่างซึ้งใจก่อนกล่าวว่า

“อย่าว่าข้าศรัทธาเลยนะคะ คือ...ตั้งใจจะช่วยกันออกคนละครั้ง”

ฟังเท่านั้นเกาทัณฑ์ก็ทราบว่่าหล่อนมีติดตัวมาน้อย เกือบบอกไปง่าย ๆ ว่าอย่าห่วงเลยเรื่องเงินเรื่องทอง เขาจะออกให้ทั้งหมด วันนี้คือให้ทำร้อยแปดองคี่ก็สบายมาก แต่คิดได้อันนั้นอาจเป็นการทอนกำลังใจในการถวายของหล่อนลง เพราะถูกคให้คิดเกี่ยวกับฐานะการเงิน จึงว่า

“แพช่วยออกค่าน้ำมันรถได้ไหม ถือว่าเราช่วยคนละครึ่งเสมอกัน ผมออกค่าของถวาย แพออกค่าเดินทาง นะ”

หญิงสาวยิ้มหน่อย ๆ แปลว่าหล่อนตกลง เกาทัณฑ์ชวนเลือกของต่อตามจำนวนที่ตั้งใจได้

แต่ละชิ้นที่เลือกหยิบจากชั้นวางล้วนลั้งสมความเข้มข้นให้พูนทวีขึ้นตามลำดับ ในเมื่อรู้แก่ใจว่าเจตนาจะนำไปถวายสงฆ์โดยปราศจากการเจาะจงเลือกภิกษุองค์ใดองค์หนึ่ง ถวายเพื่ออนุเคราะห์ให้ผู้ประพฤติธรรมอยู่สบายตามอัธยาศัย สามารถสืบทอดแนวทางปฏิบัติขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้โดยชอบ

อีกทั้งทราบว่่าของแต่ละชิ้นที่หยิบติดมือขึ้นมาพวกท่านจะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันด้านไหน แจ่มแจ้งว่่าของแต่ละชิ้นมีคุณภาพดีเพียงใด บางทีเมื่อแพตรีจะผ่านของบางอย่างที่หล่อนไม่เคยซื้อ อย่างเช่นครีม โคนหนวด เกาทัณฑ์ก็เป็นฝ่ายเลือกยี่ห้อโปรดของตน กอบมวลวางอย่างหมายรู้ว่่ากลิ่น ความนุ่มของโฟม และความสบายสัมผัสของมันเป็นอย่างไร สงฆ์ก็จะรับเช่นนั้นเหมือนกันเมื่อถึงเวลาจำเป็นต้องใช้

นำของใส่รถเข็นได้เพียงห้า-หกชนิดก็เกือบสิ้นแล้ว เนื่องจากแต่ละอย่างมีจำนวนถึงเก้าชิ้น เฉพาะผงชักฟอกนี้แพตรีจะเลือกขนาดกลาง เกาทัณฑ์ก็ขอเปลี่ยนเป็นขนาดใหญ่เสียอีก หล่อนเกรงรวมของมากมายที่เขาหยิบ ๆ ๆ แล้วจะล้นถึง เกาทัณฑ์บอกถ้่าล้นก็ซื้อคุ่มใส่ถวายให้เป็นประวัติศาสตร์ไปเลย ทำเอาแพตรีหัวเราะออกมาได้

รับว่่าอันนั้นคือความเป็นเกาทัณฑ์ ต้องดีที่สุด ประณีตที่สุด ใหญ่ที่สุด เพื่องานที่เขาศรัทธา ทุกอย่างต้องสุดตัว ซึ่งก็จะให้ผลอันเป็นกำลังจิตใจปัจจุบัน และวิบากในภพภาคหน้าสอดคล้องตามนั้น

หล่อนกำลังอยู่กับเขา ความเป็นเขา เหมือนชีวิตเปลี่ยนไป จากเช้าจนถึงยามนี้รวมลงเป็นวันที่มีความสุขอย่างไม่เคยมาก่อน อากาศรอบกายสบายผิดปกติ รสสุขหวานแหลมเห็นปานนี้เองที่ดั่งวิญญูณา โบกโบยขึ้นสูง ได้ยิ่งกว่าปีกนก และพาทะยานแล่นไกล ได้ยิ่งกว่าแรงพายุกล้า

เกาทัณฑ์เดินผลจากจุดวางผงชักฟอก กำลังจะตรงไปหาน้่ายาล้างจาน ไม่ทันสังเกตุว่่าแพตรีตามมาด้วยหรือเปล่า กระทั่งชะงักก็เพราะเสียงเรียกจากเบื้องหลัง

“พี่เต้!”

ยื่นวามในอก เกาทัณฑ์กลับหลังหันมอง แพตรียืนเว้นระยะห่างออกไปหลายก้าว หญิงสาวมมยาว สะสวย อ่อนหวานในชุดกระโปรงขาว โดดเด่นเป็นจุดรวมสายตาของคนในละแวก ด้วยแก้วเสียงใสที่เปล่งออกมาอย่างมีความหมายนั้น จับใจจนได้ยิ่งยกว่าคิดแก้วเจียรไนสักร้อยใบพร้อมกัน

“แพอรอดเงินมาเพิ่มนะคะ พี่เลือกของไปเรื่อย ๆ ก่อน”

บอกเขาทั้งยังมีกระจ่าง ทั้งโลกเหมือนสว่างให้หล่อนคนเดียว

เกาทัณฑ์พยักหน้า มองร่างระหงหมุนตัวเดินย้อนทางห่างไปด้วยดวงตาที่เหม่อลอยงงันจากมนต์สะกดอันทรงฤทธิ์ของรูป
และเสียงอิสตรี

แค่ถูกเรียกชื่อเป็นครั้งแรกก็แทบล้มหายใจอย่างนี้ ต่อไปถ้าหล่อนบอกว่ารักเขาสักคำ ไม่หมดสติเป็นคนขวัญอ่อนไปเลย
หรือ...

บทที่ ๑๖ ผีนรีย

เกาทัณฑ์นำรถมาจอดเทียบประตูรั้วบ้านปุณระประมาณทุ้มครึ่ง สองหนุ่มสาวก้าวลงจากรถ เปิดประตูบ้านและก้าวขึ้นเรือนไปด้วยกัน

ปุ่นั่งอ่านหนังสือบนเก้าอี้โยก ท่าทางสบายอารมณ์แบบคนไร้ภาระเป็นกังวลใด ๆ นาทีนั้นเกาทัณฑ์เกิดความเข้าใจขึ้นมาว่าแกอย่างมีสติ แก่อย่างปล่อยาง เต็มไปด้วยความสบายใจในบั้นปลาย มีความหมายที่ดีเพียงไร แต่ละคนเจริญวัยและเดินทางสู่ความแก่ชราเหมือนกัน ต่างที่ว่าเมื่อถึงจุดนั้น ได้ข้อสรุป ได้เนื้อหาชีวิตรวมลงเป็นคุณค่าชนิดไหนสำหรับตนเองและผู้อื่น

“สวัสดิ์ศรีรับปู้”

ชายหนุ่มยกมือไหว้ ยิ้มแย้มแจ่มใสเหมือนเพิ่งล้างหน้าหลังตื่นนอนตอนเช้าได้ครู่เดียว ปุณระพยักหน้าหน่อย ๆ สัมผัสได้ว่าอากาศทั่วบริเวณสดจ๋างขึ้นทันใดเพียงเมื่อหลานชายและหลานสาวปรากฏกาย

แพตรีเข้ามาคุกเข่ากับพื้นข้างเก้าอี้โยก ยกมือเกาะแขนท่าน เอ่ยด้วยน้ำเสียงฟังออกชัดเจน

“ตั้งใจกลับมาให้ทันทำข้าวเย็นแต่ไม่ทันเวลาจนได้ ปู่ทานหรือยังคะ?”

“ทานแล้ว ทั้งข้าวทั้งยาที่แพตรีขมิไวนั้นแหละ”

ท่านตอบด้วยความปรานี

“แพละ เข้าเต้มันปล่อยให้หิวหรือเปล่า?”

“อ้าว!” เกาทัณฑ์ร้องลั่น ปลายเสียงคิดหัวเราะแบบแก้งร้อนตัว “ใครจะยอมให้หิวล่ะครับปู้ แพเขาขึ้นชั้นจะกลับมาทานที่นี่ ผมละขึ้นคะขอยให้หารองท้องก่อนก็ไม่ยอม...เราไปทานกันเถอะแพ นึกแล้ว ปู้ไม่รอเราหรอก”

พอลกลับมาอยู่ใกล้ปู้ แพตรีก็ให้ความสำคัญกับเขาน้อยลง หล่อนยังคงมองและพูดโต้ตอบกับท่านเพียงคนเดียว

“จะเอาอะไรอีกไหมคะ?”

ชายชราส่ายหน้า

“อืมแล้ว พอแล้ว” ท่านตอบราวกับพระ “ไป พบบหลวงพ่อบุรไหม?”

“ละ พบ โชคดีที่ไปถึงคอนท่านกำลังเทศน์ วันนี้คนเยอะหน่อย ไม่มีโอกาสเข้าไปใกล้ท่านเลย”

“ก็อย่างนี้แหละ พระแท้ที่อยู่ไกลแต่ไหนก็มีคนไปถึง ความจริงยุคเรานี้โชคดีแล้วนะ ไปหาพระหาเจ้าง่าย ๆ มีถนนหนทาง มีรถราเล่นถึง สมัยก่อนจะกราบพระป่า พระปฏิบัตินี้ ต้องย่ำเท้าข้ามเขากัน”

“ແພ້ກໍ່ຍອກໄປນັສກຣາຣະທີ່ທ່ານຮູ້ຄຸ່ມຕໍ່ຕາມປ່າເຈາ ເຫັນວ່າຄ້າຕັ້ງໄປພົບພະອຣິຍສະໝີນີ້ ແຕ່ລະກ້າວທີ່ໃຊ້ແຮງເດີນທາງ ເປັນມາກຸສຸດທັງນັ້ນ”

“ແມ່ຈະເດີນເປັນເພື່ອນແພ້ເອງ”

ເກາທັດທຳເສຣີມດ້ວຍເສຍສະໄສ ແຕ່ໃຈຄິດວ່າຄ້າວັນໄໝພຣັອມ ແລະຮູ້ວ່າມີພະດີໃນປ່າ ເຈາຈະຊວນຫ່ອນໄປກາບຈຣິງ ຈຳ ໄດ້ລຳບາກ ເພື່ອຫາຄວາມເຈຣິງໃສ່ຕົວຮ່ວມກັບຫ່ອນຄຸ່ມເຮັດໃຫ້ຜູກພັນກັນແນ່ນແຟ້ນຂຶ້ນອີກ

ປູ່ຜຸກສີຣະແລ້ວບອກແກ່ມສັ່ງ

“ໄປຫານຂ້າວເຮັນເອະລູກ”

ຜູ້ຮຸ້ງສາຍື່ມຮັບ

“ຄ່ະ”

ລຸ່ມມາຂ້າງລ່າງກັບເຈາ ຄິດວ່າຄຸ່ມຈະຄິດວ່າເກາທັດທຳໄດ້ຫານຕາມຊອບໃຈ ໃຜ່ຕ້ອງຮ່ວມຫານແບບມັງສະວິຣິດກັບຫ່ອນຄິດກັນຫລາຍມື້ ຈິງເອ້ຍ

“ຄ້າມີແລ້ວ ຖືກລັບເອະນະຄະ”

ເກາທັດທຳື່ມແຜ່ ເທົ່າເວ

“ກິນຂ້າວດ້ວຍກັນກ່ອນຮີ ພອດຣິງບ້ານກີ້ໄລ່ເລຍນະ”

“ກັບຂ້າວຄຸ່ມພອຫານແຄ່ຄຸ່ມເດີຍວະຄ່ະ ອຍ່າເວວ່າໄລ່ເລຍ”

“ກໍ່ອອກໄປຂ້າງນອກກັບ...ກັບຜູ້ຮຸ້ງ”

ເກາທັດທຳຕະກຸດຕະກັດນິດໜ້ອຍກັບສຣຣພານມແທນຄຸນ ແມ້ຫ່ອນອິນຍອມເຮັດພີ່ເພື່ອແສດກາກທອດສນິທະນັບຕົວໃຫ້ອຸ່ນເອ້ ແລ້ວກໍ່ຕາມ ແຕ່ເຈາຍັງຮູ້ສຶກຂັດ ຈຳ ຊອບກຸ່ມຄຸ່ມ

ປູ່ຄິດເຈາຈະແທນຕົວເອງວ່າ ‘ພີ່’ ໄດ້ເຕັມປາກເຕັມຄຳກັບຄຸນອາຍຸນ້ອຍກວ່າ ຫລືແມ້ມາກກວ່າແຕ່ຜູ້ໄດ້ບັງຄັບບັງຮຸ້ງ ຫວ່າສຳຮັບພາຣີ ເຈາ ຍັງໄດ້ຮູ້ສຶກເອ້ຫ່ອນຫລາຍພອຈະໃຊ້ສຣຣພານນັ້ນ ອຍ່າງນ້ອຍກໍ່ໃນເວລານີ້

“ນະ...”

“ເຮັດຄ່ະ ຫານຂ້າວເສຣີຈອຍາກອາບນ້ຳອນເລຍ”

ເມື່ອພາຣີປູກເສຣີດ້ວຍທ່າທິຈຣິງຈິງ ຂາຍຜູ້ຮຸ້ງກໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຸ້ງ ພັກເນ້ນຕາມໃຈແລ້ວເດີນຍ້ອນຂຶ້ນເຮືອນໄປໄຫວ້ລາປູ

“ແພ້ໄລ່ໃຫ້ກັບນະຄຣັບ ຊວນອອກໄປຫານຂ້າງນອກກໍ່ໄດ້ຍອມ”

หวังไว้นิด ๆ ว่าปู่จะช่วยใช้ประกาศิตสังอีกสักหน แต่ตรงข้าม

“อือ ดีแล้วนี่ ตอนกลางคืนเป็นเวลาหากินของเสือ สิงห์ กระตัง และแรด ขายแพเหมือนแก่งกวาดตี ๆ นี่เอง”

เกาทัณฑ์ทำหน้าม่อม

“ผมเป็นลูกแกะมาทั้งวันนะปู่ ส่วนแพก็เหมือนนางกระต่ายป่า หลบไว้ออก”

ปู่ถลึงตา

“นั่นไง! แสดงว่าลองมาแล้วถึงรู้”

หลานชายหัวเราะเอื่อยเอื่อยและเข้าไปนั่งบนเก้าอี้ใกล้ปู่ ยิ้มประจบ

“เชื่อเถอะครับ ผมรู้จักรอพิธีการแล้วละ เพิ่งเข้าใจว่าพิธีหมั้นและงานแต่งยกความรู้สึกให้สูงขึ้นกว่าคนในสมัยเอาตะบองตีหัวสาวแล้วลากผมเข้าถ้ำยังงี้ สัญญาเป็นสัญญาสิอะ ผมจะเป็นสุภาพบุรุษ...” เขาลงเสียงอย่างตะจิตตะขงกับคำที่ฟังเกินๆ นั้น “...จนกว่าจะถึงเวลา”

“เออ ค่อยคิดอ่านได้น่ารักหน่อย... ว่าแต่ตอนนี้แกกลับเสียทีก็คืนะ สำลักความสุขมาทั้งวันแล้ว อย่าให้ถึงขั้นกระอักเลย แยกห่างกันเสียมั่งเถอะ”

เกาทัณฑ์ยิ้มเย็น นัยน์ตาของเขาคงเปล่งประกายสุขจัดซ่อนยากหน่อย ปู่ถึงกระทั่งเอา

“ก็! ได้ครับ จุ้นลาละ เห็นไหมผมเป็นคนว่าจะตาย”

ยกมือไหว้ปู่ เดินกลับลงมา เห็นแพตรียืนรออยู่ห่างจากเชิงบันไดระยะหนึ่ง เกาทัณฑ์เดินเข้าไปหาแบบทอดน่อง

“แพชืนอย่างนี้เหมือนนางไม้เลย”

เสียงของเขานุ่ม อิมพรายคูมิเสน่หั้นทำให้หล่นรู้สึกอุ่นในอก

“เป็นยังไงคะ?”

“ก็อีนึง ๆ แวดล้อมด้วยหมูไม้ที่อยู่ในความดูแล มีความสุขอยู่กับตัวเอง”

“ฟังแล้วทำทางเหมือนคนสวนมากกว่านางไม้ล่ะคะ”

เกาทัณฑ์หัวเราะเต็มเสียง ก่อนเงิบลงระบายลมหายใจยาวอย่างเป็นสุขเต็มตื่น แหงนหน้ามองฟ้าสูงอันมีดลิกและคารคายแสงดาว คินนี้ฟ้าสวกรวกับมีงานรื่นเริงบนสวรรค์ หมูปดาวระยิบระยับหลอกตาอย่างประหลาด คล้ายอยากสะกดให้หลงนอนมองทั้งคืนไม่รู้เมื่อ เขาพูดเปรยทั้งตาจับอยู่กับเบ็องบน

“ใครคนหนึ่งมองว่าผิวโลกเราเหมือนชายฝั่งของมหาสมุทรจักรวาล ที่คนยุคเราเพิ่งก้าวลุยลงไปจนเปียกแค่ศอก...”

แพตริคกระสีกนิกหนึ่ง ก่อนเอ่ยเสียงเรียบ

“คาร์ล ชาแกน”

ชายหนุ่มเบิกตาเล็กน้อยอย่างคาดไม่ถึง เพียงยินหญิงสาวเอ่ยนามเจ้าของวาทีได้ถูกต้อง ก็ทราบในบัดนั้นว่าเขากับหล่อนอาจเป็นเพื่อนคุยกันได้สารพัดเรื่อง หลากหลายกว่าที่นึกไว้แต่แรก

กอดอก ยกมือข้างหนึ่งใช้นิ้วเกี่ยคางพลงำพิง

“ปราชญ์ระดับโลกมักมีมุมมองคล้ายคลึงกันนะ จะมองเข้ามาข้างใน หรือเล็งออกไปข้างนอก โน้นแล้วเห็นแต่สิ่งไม่เป็นที่รู้ นำค้นหาคำตอบ ไอแซค นิวตัน ก็เคยพูดไว้คล้ายกับชาแกน คือเห็นตัวเองเป็น...”

เขาทอดเสียงช้าลง ทำให้เส้นระลอกแต่นึกไม่ออก จนแพตริคพาชื่อ ช่วยกล่าวแทนเพราะจำได้ดี

“เป็นเด็กชายที่เล่นอยู่บนชายฝั่งทะเล เพลินหารวดหินเรียบและเปลือกหอยสวยแปลกกว่าธรรมดา ในขณะที่มหาสมุทรแห่งความจริงวางแผ่โดยยังไม่อาจถูกค้นพบอยู่เบื้องหน้า”

เกาทัณฑ์เขยอ้อมกว้าง รู้จักหล่อนลึกกว่าเดิม แพตริคยังมีอีกหลายมิติน่าทึ่ง และเข้ากันได้กับเขาให้ค้นหามากมาย

รู้สึกดีใจที่มาพบหล่อน ขอบขอบคุณของคนที่ไม่เห็นในอดีตไหนก็แล้วแต่ ที่สร้างสมร่วมกันมาจนเข้าถึงได้ง่ายคายอย่างนี้ เขาเผชิญได้ทุกสิ่งและไปได้ทุกแห่งด้วยอ้อมกอด ขอเพียงมีหล่อนใกล้ จะผิครูปแฉกนามในกาลต่อไปอย่างไรก็ช่าง

หอบลมหนาวผ่านมาระลอกหนึ่ง พัดแรงจนใบไม้ใบหญ้าระเนนลู่กรูกรียว ราวสรรพสิ่งรอบรายที่เล็กเบาและแบบบางอาจถูกพาไล่เรียงลอยวนขึ้นสู่เบื้องสูง ร่วงสองหนุ่มสาวยังนั่งขึ้นเคียงกันด้วยไออุ่นชนิดหนึ่ง ที่ทำให้ไอเย็นชวนสะท้านไหวในแรงลมกลายเป็นเพียงสิ่งกระทบแล้วผ่านไปไร้อิทธิพลอันใด

หอมกลิ่นสดชื่นของไม้ดอกหลากชนิดที่ขยาดปนมากับสายลมเย็นนั้น เกาทัณฑ์สุดหายใจเข้าจนเต็มอก ลดสายตาลงมองแพตริค เห็นกลุ่มผมและปลายกระโปรงหล่อนพลิ้วไสวตามแรงพัด เรือนร่างอธรรมส่วนชวนแหวะเวียนทัศนามีรู้หน้า ขนาคอยู่ในเงามืดเขายังรู้สึกเลยว่าหล่อนสวย

“แพ...”

หญิงสาวเลิกคิ้วเป็นเชิงถามว่ามีอะไรหรือ

“ผมอยากเป็นตัวเองที่เห็นแพได้อย่างนี้ตลอดไป”

แพตริคยิ้มเนือย

“คำว่า ‘ตลอดไป’ นี่ฟังดูเก๋ไก๋สินะคะ”

เกาทัณฑ์ผินหน้าเหลือบแลไปโดยรอบ ตรงข้ามฝั่งถนนหน้าบ้านเป็นทิวสน ซึ่งเมื่อมองเลขขึ้นไปจะเห็นจุดดาวเหนือยอดไม้งามซึ่งชวนตะลึงแลเอาการ จึงได้ช้อนชวนหล่อน

“มองดาวเหนือยอดไม้สูงนี้สวยดีนะ ยังกับภาพศิลปะบนบัตรอวยพรขึ้นปีใหม่แน่ะ ไอเดียทำต้นสอยดาวหรือต้นกัลปพฤกษ์จับรางวัลคงมาจากการเห็นแสงดาวผ่านช่องไม้แบบนี้เอง”

แพตริเชียสยิ้มหน่อยหนึ่ง ไม่ยอมมองดาวตามวิถีเชยชวนของเขา เกาทัณฑ์เห็นเช่นนั้นก็หาทางใหม่

“คิดดูแล้ว สิ่งที่เราเห็นหล่นจากฟ้าเป็นประจำคือสายฝน คนถึงมองว่าฟ้าให้แต่ความชุ่มชื้น...”

ชายหนุ่มแตงน้ำเสียงเหมือนเล่านิทาน

“น้อยคนจะเจอลูกเห็บ เจอเครื่องบินตก เจออุกกาบาตร่วงลงมา พวกกวียุคก่อนวิทยาศาสตร์คงเสร้านะถ้ารู้ว่าดาวจริงๆตกสู่โลกนะ ที่นี้กว่าอาจเอาสองมือกอบมาโปรยลงประดับกลุ่มผมคนรัก ไหนได้ ต้องร้องจ้ำก้วงกระเจิดกระเจิงกันปาราบ ทั้งตัวเองทั้งคนรักนั้นแหละ”

หญิงสาวหัวเราะยิ้ม ๆ ก้มหน้าขบริมฝีปากที่ยิ้มค้าง มองพื้นเป็นครู่ ก่อนเอามือไพล่หลัง ดัดสติใจเงยหน้ามองดาวตามเขา เกาทัณฑ์ยิ้มใส ถอนใจโล่งอก

“นึกคิดว่าพวกนักโทยที่ติดลูกชายทะเลจะขมขื่นขนาดไหน ตัวติดอยู่ในห้องขังกับแคบ แต่ตากลับส่งไกลได้ถึงสุดฟ้าสุดทะเลกลางวันเห็นน้ำครามกับริ้วคลื่น กลางคืนเห็นแสงดาวกับทางช้างเผือก อีสราภาพแผ่กว้างอยู่ตรงหน้า แต่มือแกะลูกกรงออกไปหาไม่ได้”

“ทำไมถึงจินตนาการขึ้นมาได้ล่ะคะ เคยฝันว่าลูกจงจำหรือไง?”

“เปล่า อยู่ๆก็ขึ้นมาเองนะ”

เอาสองมือส้วงกระเป๋า รำพึงต่อ

“เราไม่มีลูกกรงกัน ก็เขย่งแตะฟ้าไม่ได้ยู่ดี ถึงขึ้นสูงจนหลุดจากโลกไป ก็คงยังรู้ว่าไม่มีทาง”

“แต่สายตาเราก็มองฟ้าได้รอบ ต่างกับนักโทยที่มองได้มุมเดียวจากหน้าต่างลูกกรง”

“อือม้ ไซ้...ลุยเรื่องนี้แล้วทำให้อีสราภาพในการเห็นท้องฟ้าดูหอมหวานขึ้นเยอะแฮะ”

แล้วเขาก็หมุนตัวมาเผชิญ ทำที่นุ่มนวล ยกมือไล้ลูบเรือนผมหล่นล่อนไล่จากศีรษะลงมาถึงไหล่ เฟงตารอสบด้วยแววทอดอ้อน

“แต่งงานกันนะแพะ”

หญิงสาวเหลือบตาขวบ วาบว่างในอกไปชั่วขณะ แต่ก็คืนเป็นปกติอย่างรวดเร็ว

“เพิ่งพูดถึงอีสราภาพ แล้ววกมาชวนกันเข้าคุกอย่างนี้หรือคะ?”

“บ้านเป็นได้ทั้งคุกและท้องฟ้า ขึ้นกับว่ามีใครอยู่ด้วยกัน”

แพตริออตยิ้มไม่ได้ นึกในใจว่าช่างซอมนั่นด้วย การล่อให้หล่อนถาม แล้วรอจนมาจับใจกันด้วยคำตอบที่เตรียมไว้ล่วงหน้า
อย่างนี้เอง

“หิวข้าวแล้วค่ะ กลับเถอะ แพทจะได้ไปกินของแพท”

หล่อนตัดบทคือ ๆ

“พี่บอกทั้งปู่และพ่อแม่ของพี่แล้ว เราหาฤกษ์หมั้นกันนะ”

เกาทัณฑ์ตัดตรงเข้าจุกอย่างเป็นงานเป็นการ

“กำลังหิวๆ คุณเรื่องหมั้นไม่รู้เรื่องหรือค่ะ ใ้วันหลังดีกว่า”

แปลกใจตนเองเหมือนกันที่ได้ตอบได้โดยปราศจากอาการเคอะเขิน หันข้างให้อย่างจะออกห่างและชวนยุติการสนทนาเพียง
นั้น แต่พอหันหนี มือขวาก็ถูกดึงไปกุมเกือบจะทันที

แพตริออตมองมือคนในอุ้งมือเขา ทอดถอนใจ ตวัดหางตาแลแล้วถามเบาๆ

“นี่ใหม่ค่ะ?”

เกาทัณฑ์ยิ้มเขิน ยอมปล่อยโดยดี และกล่าวในที่สุด

“พຽนนี้ผมมาหานะ”

“หาใคร?”

ชายหนุ่มหัวเราะแล้ว แพตริออตยืนตรงหน้าใกล้แค่เอื้อมเดี๋ยวนี แต่เขาคิดไกลไปถึงหล่อนที่อยู่กลางบ้านสวยในอนาคตกับลูก
สักสองคนแล้ว

“หาแม่ของน้องเอ น้องปี...อ้อม ชื่อโหลไปหน่อย ใ้เห็นหน้าลูกค่อยตั้งชื่อใหม่ดีกว่า”

หากเป็นเวลากลางวัน เกาทัณฑ์จะเห็นคำตอบของเขาทำให้หล่อนหน้าแดงช้ำน แพตริออตเดินผละจากไปที่ประตูรั้วทันที ซึ่งเขาก็
เดินทอดเท้าตามหลังมาไล่ทัน

ประตูเปิดอ้า แพตริออตยืนเฉยอยู่ตรงนั้น

“ราตรีสวัสดิ์”

เขากล่าวลา

“ค่ะ ราตรีสวัสดิ์”

ซ่อนตาแอบ เห็นเขมองอย่างอาลัยอาวรณ์อยู่ในเงาสลัวราง นึกครั้นขึ้นมาก็ยิ้มแก่และยักคิ้วให้ทีหนึ่ง เกาทัณฑ์ใจเดิน แต่ก็กล้า
สืบเท้าเข้าใกล้และก้มลงจุมพิตหน้าผากหล่อนแผ่วเบา สูดกลิ่นหอมจากริมฝีปากใจเรียวกร๋อง

แพทรีปิดตาลง ก่อนจะลืมขึ้นเมื่อเขาถอยห่างออกไป...

เสียงจกัณฑ์ที่ตั้งระงมซอและสายลมเย็นแทบไม่เป็นที่รับรู้ของมดแม้อย่างน้อย เขาซ่อนตัวอยู่หลังเสาไฟจนกระทั่งเรือนรด
เปรียวเคลื่อนออกจากแหล่ง และเงาร่างหญิงสาวลับหายจากประตูรั้วไปแล้ว

ร่างซาล้ายคนเป็นอัมพาตไปชั่วขณะ นึกว่าภาพที่เห็นคือความฝัน

เพิ่งกลับจากการโดดเดี่ยวตัวเอง เมื่อจะผ่านบ้านปู่ชนะ เห็นรถคันงามจอดเทียบหน้าประตูรั้วเงินไปวูบหนึ่ง จำได้ว่าเป็น
ของหลานชายปู่ชนะ เผอิญจกัณฑ์นั้นแพทรีเดินมาเปิดประตูด้วย มดจึงรีบเบี่ยงตัวหาเสาไฟเป็นกำบังในเงามืดทันที ราวกับก่อ
อาชญากรรมไว้ ต้องหลบซ่อนอย่างคนมีพิธี

แสงไฟจากข้างถนนฉายให้เห็นสิ่งต่างๆเพียงมลั่งมเลื่อง แต่ภาพที่ชายคนนั้นจุมพิตหน้าผากแพทรีมันชัดเจนยิ่งกว่าซัดต่อสายตา
ของมด

เกินจะทำใจเชื่อว่านั่นคือหล่อน ค้ายใครเอาสันค้อนจามแสกหน้าทีผลอเพื่อให้ง่วงเหงา เห็นดินฟ้าหกกลับจากบนเป็นล่าง จาก
ล่างเป็นบน

ทั้งที่ปลงใจจนหลอกตัวเองสนิทว่าลึกลับหล่อนเช่นที่สาวเหมือนสมัยเด็ก แต่พอเจอภาพบาดตาพิสดารนี้ใจ ก็รู้ว่าสภาพการราคา
ซังยังคงอยู่ ช่วงเวลาที่พยายามโยนวิมานอากาศทิ้งลงทะเลนั้น นับว่าสูญเปล่าทั้งเพ

เดินกลับบ้านอย่างซึมเซื่อง กลายเป็นคนอ่อนไหวราวกับไม่เคยรู้จักความหนักแน่นแห่งสมานธิ เห็นจากข้างในเลยว่าตนหมอง
มืดหม่นคล้ำตั้งแต่หน้าลงมาถึงตัว จิตใจตกต่ำ ห่อเหี่ยวราวกับไม่เคยผ่านความสว่างแห่งปัญญามาก่อน

วางข้าวของพะรุงพะรัง โครมอย่างไม้อินั่งซังขอบ นั่งลงกับพื้นห้องนอนด้วยกิริยาล้ายคนถูกสาปเป็นหินกะทันหัน เจ็บแน่น
หน้าอก เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ไฟริษยากำเริบขึ้นในหัวใจจนแผดเผาราวกับจะเอาให้ตายดับ หายใจผิดจังหวะ สองตาไม่อาจเล็งตรงให้
ขนานกัน มองเห็นเพียงแคบใกล้ อืดอืดไปหมด

เม้มปากแน่น เกลียดรูปร่างหน้าตาตัวเองที่ไม่หล่อ เกลียดฐานะของครอบครัวที่ไม่รวย เกลียดชะตากรรมที่ส่งมาให้ใกล้ชิดแพ
ทรี เพิ่งเห็นตนเองชัดเจนในวันนี้ ที่ผ่านมามีทั้งหมดนั้น เขาเพียงทำหน้าที่เป็นบริวาร ช่วยให้หล่อนไม่เหงาเกินไปนัก ระหว่างรอยอวยราชรด
มาเกยเมื่อถึงเวลาอันควร

นึกสงสารตัวเองอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน การถูกทอดทิ้งมันเป็นอย่างนี้ เหมือนเป็นคนไร้ค่า โคนกคให้สับเล็กลงท่าเศษผ้าชีวีว
ที่กองกับพื้น นึกไม่ออกเลยว่าเคยสร้างวีรกรรมนำบุญมาให้เมื่อไหร่ หรือมีข้อดีน่าชื่นอกชูก่อนอยู่ตรงไหน

เจ็บชอกชอดช่อชองกรุนแรงและต่อเนื่อง เห็นไปในชั่วขณะนั้นว่าแพทรีทำร้ายเขาอย่างจงใจ ที่แล้วมาล้วนเป็นการเสแสร้ง
แกล้งทำ ล่อให้เขาหลง ลวงให้เขารัก เสร็จแล้วก็สัดเหมือนรองเท้าเก่าสักคู่

ล้มตัวลงนอน อยากหัวเราะ อยากร้องไห้ เขวี้ยงข้าวของให้กระจุยกระจาย กระทำกริยาบ้าบอหลอกลอนตนเอง ทำไมต้องปะเหมาะเคราะห์ร้าย ผ่านหน้าบ้านปุ๊ชนะในนาที่นั่นด้วย ถ้าเพียงเขาเดินตรงเข้าบ้าน โดยไม่แวะทานข้าวหน้าปากซอย ก็จะผ่านหน้าบ้านปุ๊เมื่อประมาณครึ่งชั่วโมงที่แล้ว และไม่ได้เห็นภาพบาดตาชนิดนั้น

ขนาดอยู่หน้าบ้านยังกล้าถากถวานขึ้น ขอมให้จูบหน้าผากได้ ป่านนี้ลับตาคนจะขอมให้จูบตรงไหนอีก? ยิ่งคิดยิ่งรำลึก ราวกับมีเหล็กแหลมควงจืออยู่ในอก และซ่อนไซ้ซ่าแรกเนื้อตัวไปเรื่อย ผู้ชายหน้าตาทำทางพรรณนั้น เกิดมาก็เพื่อเป็นเสื่อผู้หญิง จะมีความจริงใจให้หล่อน ได้สักกี่น้ำ

อะไรมันบังตาหล่อนกัน? โห่เอ๊ย...

บ้า...บ้าแท้ ๆ ! ซึ่คิดกับสิ่งที่มองไม่เห็นในหนหลัง ใครๆมันก็เคยเป็นคู่เมียกัน เคยทำบุญร่วมกันมาทั้งนั้นแหละ ควรจะคู่ต่างหากล่ะว่าปัจจุบันมีใครที่สมตัว คนสมตัวที่โคจรผ่านมาก็คงเคยเกี้ยวถูล เคยร่วมชาติร่วมกุศลเหมือนกัน

อย่างคุณหมอเจนฤทธิ์เจ้าของคลินิกใกล้บ้าน ทั้งเก่ง ทั้งมีเมตตา เป็นที่รักของทุกคน กับทั้งรูปร่างในแบบของคนดี คู่ควรกับหล่อนอย่างที่สุด เผ่าติดตามเป็นแรมปีก็ไร้ผล อย่างมากแพตรีแค่ขอมุขโทรศัพท์ด้วยสักครึ่งชั่วโมงเป็นการขอบคุณที่อุตสาหะเสนาอด้วมาเยี่ยมตรวจสุขภาพปู้ถึงบ้านอย่างสม่ำเสมอ

เขาเองช่วยเชียร์ให้หล่อนรับนัดเที่ยวเท่าไรก็เหลว กระทั่งนานไปชักเขว หลงหันมามองเข้าข้างตัวเอง ในเมื่อคนดีพร้อมที่สุด แพตรียังเฉย มาให้ความสนิทแต่กับเขาเท่านั้น จะหมายความว่าอย่างไรได้บ้าง?

นอนหงายหน้ามองเพดานในความมืด น้ำหยดหนึ่งหล่นจากทางดาหยาดลงเป็นสาย เขาร้องไห้หรือนี้? บ้าอะไรอย่างนี้! คนที่โกนผมเมื่อไหร่เป็นพระเมื่อนั้นอย่างเขาจะหรือร้องไห้เรื่องผู้หญิง?

ทुरुศตัวเอง ทुरुศที่เคยคิดว่าแพตรีสนิทกับเขาได้คนเดียว ทुरुศที่สำคัญว่าความสนิทคือสะพานทอดไปหาสัมพันธ์ภาพอันลึกซึ้งในวันหนึ่ง ถ้าเปิดไฟมองเงาในกระจกตอนนี้ คงเห็น ไอ้จิ้งหมอมแห่งคนหนึ่งผู้ไม่เคยดักน้ำใส่กะโหลกชะ โกงดูเงา แก้มตอบเหมือนผี แต่สะเออะไปวาดรูปวิวาห์คู่กันนางฟ้า คิดถึงภาพตัวเองในทักซีได้อ่าและแพตรีในชุดวิวาห์ขาวบริสุทธิ์ที่วาดขึ้นแล้ว เพิ่งเห็นซึ่งว่าเปรียบเหมือนอีกาทะลิ่งไปตีคู่กับหงส์ไม่มีผิด

อนาจริง ๆ !

เสียฉายเผารูปทิ้งไปเสียก่อน ไม่อย่างนั้นตอนนี้จะเอามาวางทับหน้าตัวเองแล้วค่อยจุดไฟ

เหนื่อยอ่อน สมองทำงานกวาน ปิดตาลงท่ามกลางความอิงอลในหัว อยากให้ร่างที่วางนอนของคนเที่ยวแห่ง คายซากไปอย่างเศษขยะที่ยุ่ยสลายหายหนได้เองเมื่อถูกกักร้อนจากภายใน

เสียงความคิดคูดึงตั้งอลเวงขึ้นเมื่อหลังครั้งหลังครั้งตื่นด้วยอารมณ์ทรมาณ เต็มกระตุกจนตั้งขึ้นทั้งร่าง นี่เขฝันว่าตัวเองกำลังคิดสับสน หรือคิดสับสนว่าตัวเองกำลังฝันกันแน่? ความคิดคล้ายเป็นสายคำแดงแล่นเวียนซ้ายว่ยขวา บางทีเป็นเสียงตัวเองหลอนหลอกราวกับปีศาจ ต้องพลิกตัวสะบัดหนี บางคราวเป็นเสียงกระซิบของแพตรีเหมือนหล่อนมาขึ้นเรียกอยู่ข้างเตียง หล่อนมาเหย้าเขาหรือ?

ฝันว่าตัวเองนั่งข้างคูน้ำ คิดย้อนทบทวนวันคืนที่ผ่านมา ทุกครั้งที่เดินเคียงหล่อน จะถูกต้อนรับด้วยสายตาแงงของผู้คนตามรายทาง ที่สงสัยว่าทำไมดอกไม้มาเดินคู่กับหมาวัด เคยบอกตนเองว่าไม่อยากแหย่สายตาเหล่านั้น เขบริสุทธิใจกับแพทรี หล่อนเป็นพี่สาวของเขา ใครคิดอย่างไรก็ช่าง

ความรู้สึกที่แปรรูปเป็นอื่นเริ่มสั่งสมมาจากเมื่อไหร่ก็ยากจะระบุวันเวลาที่แน่ชัดเมื่อเกือบสองเดือนก่อนเขาได้รับเชิญไปงานแต่งของรุ่นพี่คนหนึ่งผู้มีบุญคุณ ให้ความช่วยเหลือเขาเสมอ เกิดความประทับใจภาพชินคุ้นกันบนเวทีของคู่บ่าวสาวที่งามราวกิ่งทองใบหยก บันดาลใจให้อายกวาดรูปขึ้นมาทันใด

ที่แรกก็ว่าจะวาดรูป 'กิ่งทองใบหยก' เป็นกำนัลแก่คู่บ่าวสาว แต่ไป ๆ มา ๆ นึกอย่างไรไม่ทราบ ตอนลงมือวาดกลับใส่แพทรีลงเป็นเจ้าสาวได้ เป็นการปรุ้งแต่งจากความทรงจำสด ๆ ปรากฏจากต้นแบบรูปถ่ายหรือตัวจริงแต่ประการใด

งานบางชิ้นทำให้เข้าใจความรู้สึกตัวเองดีขึ้น อย่างเช่นเมื่อวาดหล่อนเป็นเจ้าสาวแล้ว สิ่งที่มาคือลากลากดินสอวาดรูปตัวเองตามไปเป็นเจ้าบ่าว จะว่าดีผลึกก็ไม่เชิง เพราะสติสติยังครบถ้วน แถมพักคิดทุกระยะเกี่ยวกับกรวางตำแหน่ง เนื่องจากไม่มีดินแบบคร่าวดังที่เคยปฏิบัติ

บรรจงวาดจนเสร็จและรับรู้แต่นั้นว่าส่วนลึกที่มีต่อหล่อนเป็นอย่างไร ตัวตนของหล่อนนำทาง นำความคิด เป็นแรงบันดาลใจให้ รวมทั้งมีอิทธิพลกับงานและวิถีคิดของเขามาตลอด

อย่างเช่นครั้งหนึ่งที่ขึ้นรถประจำทางปรับอากาศด้วยกัน ซึ่งทางเดินบนรถแคบคู่ และมีผู้ร่วมโดยสารค่อนข้างเบียดเสียด เขาจ่ายเงินให้พนักงานเก็บเป็นเหรียญล้วน เผลอมีเหรียญหนึ่งหลุดรอดจากง่ามนี้ว กระเด็นลงพื้นห่างออกไปหน่อยหนึ่ง เขาไม่คิดใจและควักเหรียญใหม่จากกระเป๋า กับทั้งไม่ใส่ใจตามเก็บ เพราะเท้าคนกำลังครองพื้นที่ส่วนใหญ่เกือบหมด ก็เกยจข้างจับตักแต่น

แต่แพทรีพยายามก้มลงเก็บ ขอมเบียดคนค่อนข้างลำบากลำบาก ต้องกล่าวขอโทษคนโน้นคนนี้ เขาจำกริยาสอดส่องคันหาของแพทรีได้ดี หล่อนหาจนเจอและคืนเขา ออกนี่ก็อายคนที่หล่อนจริงจั่งกับเงินแค่บาทเดียวขนาดนั้น

เมื่อลงจากรถแล้ว เขามหล่อนแบบไม่รู้จะพูดอะไร

‘พี่แพนี่ดีนะ เห็นค่าของเงิน บาทเดียวก็ไม่มองข้าม’

แพทรีตอบเพียงสั้น แต่ยังผลให้เขาสะอึก และเข้าใจคำว่า ‘มุมมอง’ ได้ถึงแก่นนับแต่นั้น

‘เปล่า เงินบาทเดียวไม่เสียดาย แต่รูปแทนในหลวงอยู่บนเหรียญ พี่ไม่อยากให้ใครเหยียบ’

วันนี้หล่อนกำลังจะจากหาย ไม่มีเวลาเหลือมาเป็นแรงผลักดันให้เขาก้าวไปไหน ๆ อีกแล้ว

จากสภาพครึ่งหลับครึ่งตื่น ฟันคิดฝันย้อนกวอนอย่างทุกข์ทรมานเหลือร้าย ค่อยซาสงบลงเป็นหลักจริง และปรากฏภาพบรรยาศกานแสงเห็นคนใส่สูท ใส่ชุดราตรีเดินพลุกพล่าน เขาแทรกตัวไปประหว่งผู้คนคล้ายหนูสกปรก ใส่สูทกระจอกตัวละครสองสามร้อยที่ซื้อจากริมฟุตบาท โบน้ำมันแสบเพราะไม่ได้ล้าง ผมเผ้าแม้หวีเรียบแต่ก็เกรอะกรังเพราะไม่ได้สระ แดมใส่รองเท้าและเข้ามาอำพันพรมหู ต้องเดิน ไปก้มไปด้วยความอับอายเมื่อมีสายตาใครผ่านมาเห็นเข้าและส่งแววเหยียดให้

กำลังเดินหาแพตรี รู้ว่าหล่อนยืนอยู่ที่ใดที่หนึ่งในงาน ท่ามกลางผู้คนสลอนหน้าสลอนตา ภาวนาให้พบหล่อนเสียที จะได้รับ
 หลีกจากงานให้พ้นอายไว ๆ

แหวกผ่านผู้คนทีละส่วนแล้วแต่ตัวสูงกว่าเขา ลดเลี้ยว เหลือบซ้ายแลขวา กระทั่งถึงจุดที่เห็นแสงทองกราดฉายไปทั่ว รับรู้ผ่าน
 สัมผัสทางตาว่านั่นเป็นที่ที่แพตรียืนอยู่ จึงรุดตรงไปทันที

หล่อนยืนเด่นอยู่ในชุดเจ้าสาว งามจนระเหิดระหง สยายอ้อมวอดไรมุกอยู่กลางแสงทองสว่างสวย มีใครต่อใครยื่นหน้าไป
 ทักทายแสดงความยินดีเต็มไปหมด เขาได้แต่เฝ้าดูอยู่ห่าง ๆ ปรือให้แขกผู้มีเกียรติในชุดहरुคู่ควรพอสร้างชาลง ท่าทางใครต่อใครไหลหลง
 หล่อน อยากพุดคุยด้วยนาน ๆ ทว่าเจ้าสาวก็ใช้เวลาแต่ละคนได้เพียงน้อย เนื่องจากยังมีที่คอยลำดับเข้ามาทักทายอีกมาก

กระทั่งเห็นว่าเป็น โอกาส เมื่อแพตรีบังเอิญมองมา ใจชื้นขึ้นเพราะหล่อนเบิกตาส่งประกายดีใจและก้มมือเรียกหยอ ๆ มติก้าวเดินเข้าหา
 อย่างหน้าชื่น หล่อนไม่เคยลืมเขา และไม่รังเกียจที่จะแสดงความสนิทชิดชอบกับน้องผู้ต่ำต้อยท่ามกลางแขกหรือไฮโซ

“มาทำอะไรจะมี?”

นั่นคือคำทักจากหล่อน ความปริศนาหายวูบวับ หล่อนไม่รู้หรือว่าเขามาก็เพื่อร่วมแสดงความยินดีเช่นเดียวกับแขกอื่นในงาน

มติดีกอีก คิดหาถ้อยคำเป็นครู ก่อนนี่ก็ออกและตอบตะกุกตะกัก

“ผม...ผมอยากมาบอกให้พี่แพ้วว่าผมเผารูปนั่นทิ้งไปแล้ว ขอโทษนะฮะที่วาคมันขึ้นมา”

กล่าวแล้วก็เจิบจันอยู่กับความสำนึกผิดของตน อยากรู้ให้หล่อนหยันเหยียโยไปสักคำ จะได้หลายจำขึ้นใจ

ทว่าแพตรียังคงเป็นแพตรี หล่อนคลี่อ้อมละไม นัยน์ตาสงบนิ่งแฝงแววปราณีดูเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

“ช่างเถอะจะ...แต่มติต้องวาครูปพี่กับเจ้าบ่าวของพี่ให้ด้วยนะ”

มติดก้มหน้าสลด ทว่ารับคำขอนั้นโดยดี

“ฮะ แล้วผมจะวาคให้”

“เธอเป็นน้องที่รักมากกว่าใคร”

ว่าแล้วก็ดึงเขาเข้ามาโอบด้วยริ้วแขนขวา ตอนนั้นมติดูสึกว่าตนเองกลับกลายเป็นเด็กชายตัวเล็กจ้อยที่อยากใกล้ชิดหล่อนเพื่อ
 ขอความอุ่นกายสบายใจจากพี่สาวอีกครั้ง

มือใหญ่แข็ง ๆ ของใครคนหนึ่งจับหมับที่คั่นแขน บีบเต็มกำและกระซกเขาปลิวหลุดจากอ้อมโอบเจ้าสาว เบิกตามองด้วย
 ความตระหนกก็ทราบว่ามันนี่เขามาเผชิญกับเจ้าบ่าวผู้วางท่ากร่างคล้ายนักแสดงโต ดีหน้ายักษ์ใส่สตั๊ยจะเข้าฉากเนื้อเถื่อนหนึ่ง คงเดือดดาลที่
 เห็นแพตรีทอดแขนโอบเขานั้นเอง

มติด้วงสั้น เขากมมือไหว้และเอ่ยเสียงเครือด้วยความกริ่งเกรงภัย

“สวัสดีครับพี่”

“ทะเลิ่งมากนะ ไอ้กร๊วก เลือกเอากลิ่นสาบมาติดเจ้าสาวกู...ออกไป!”

เสียงควาคันนั้นดังราวกับฟ้าร้อง และสิ้นคำเจ้าบ่าวก็ผลัดมือกระทู้อกเขาเต็มแรง ยังผลเหมือนถีบด้วยเท้าข้าง ร่างบอบบางของเขาลอยหิวไปปะทะโต๊ะกลมลัมครีน จานชามหล่นไหลแตกเปรี๊ยะระเนระนาด สาว ๆ หัวใจวายกันสิ้น เขาล้มลุกคลุกคลาน ขยหน้าและเสียวใจจนจุกแน่นไปหมด นั่งพับเพียบแปะกับพื้น สายตาทุกคู่จ้องมาด้วยความสมเพช แต่ไม่เวทนา

เหลียวไปทางแพตรี หวังจะเห็นหล่อนถนถนเข้ามาช่วยและอธิบายให้เจ้าบ่าวเข้าใจว่าเขาเป็นคนสนิท ก็ต้องผิดหวังเมื่อพบว่าหล่อนเพียงยืนมองเฉย

ผู้ชนะได้ไปทุกสิ่งเช่นนี้เอง แม้น้ำใจอาทรของคนแสนคืออย่างหล่อนก็ไม่เหลือให้...

ตื่นจากฝันเลื่อนเปื้อน ลืมตาในความมืด ถอนใจกับตัวเอง ความสุข ความหวังทั้งหลายเหือดแห้งไปจากหัวอกเช่นเดียวกับน้ำในหนองที่ถูกเผาด้วยแดดจัดอย่างต่อเนื่อง ตรงกันทั้งยามหลับและตื่น

สิ้นแรง สิ้นพลัง ทอดอาลัยตายอยาก ไม่คิดทำอะไรเลยแม้กระทั่งร้องไห้ ที่สุดของความอกไหม้ได้ข่มคือความรังเกียจจากทุกอารมณณ์ คล้ายร่างกายเป็นเพียงท่อนไม้ตายซากชิ้นหนึ่ง

แต่เพราะได้กำลังฟื้นคืนมาจากการหลับสั้น ๆ สติจึงพลอยหวนกลับ ไม่คิดปล่อยให้ตัวเองจมทุกข์เป็นบ้าเป็นหลังเสียก่อน กลิ่นสาบสาบและความหมักหมมเหนอะเหนียวคามเนื้อตัวบังคับให้ลุกขึ้นเข้าห้องน้ำเสียว้าง ซึ่งก็ถูกในลักษณะอับคืดโรยคล้ายคนเป็นไข้ใกล้ตายเต็มประดา

ล้างหน้าแปร่งฟัน เห็นใบหน้าในกระจกกลมแล้วต้องปรับเซดขึ้นให้เงาซุบซำหมาของตนหายไป เอาขนแปรงปิดฟันและนวดเหงือกเสียน้อยค่อยดีขึ้นนิด พอเรียกความสดชื่นคืนชีวิตชีวาได้บ้าง

นี่เขาเป็นอะไรไป ได้ชื่อว่าเป็นผู้รู้หรือธรรมดาอย่างนี้แล้ว เพียงเพราะถูกกิเลสเผาหัวอกหัวใจน้อยเดียว ถึงกับยอมปล่อยจิตตกต่ำลงขนาดนี้ได้ จะไม่ให้มีความแตกต่างกับปู้ดชนทั่วไปผู้ไม่รู้หรือธรรมดาบ้างเลยหรือ?

ตาสว่างขึ้น จริงอยู่ เขากลับเศร้า เกิดความรังทระทมทุกข์ด้วยแรงกระทบแบบโลกๆได้เท่าคนอื่น แต่เมื่อเศร้าแล้ว ควรใช้ธรรมช่อใดที่มีคิดตัวมาทำความแตกต่างให้เกิดขึ้น?

เมื่อคนในโลกคิดหวังในรัก เห็นภาพบาดตาสะเทือนใจ พวกนั้นทำอะไรกัน? โมโหหน้ามืดเช่นฆ่าคนรัก หรือปล่อยให้น้ำตาไหลท่วมบ้าน จนกว่าตอม่น้ำตาจะหมดสมรรถภาพ ตีอกชกหัวทำร้ายตัวเองให้เจ็บกายสมดุลงกับเจ็บใจ และถ้าความเจ็บยังมีแรงเฉื่อย เคืองคล้างและอาศัยแรงตนเองทรงกายหัดขึ้นสู่ชะตาต่อไม่ไหว ก็คงต้องพึ่งเหล้ายา หรือกระทั่งคิดสั้นพึ่งมิด พึ่งคาดฟ้าตีกันเป็นลำดับต่อไป

เขาละ? สมาริก็ทำเป็น แสงปัญญาที่มีออกสว่างไสว แล้วจะดูเขาว่างเป็น ไอ้บื้อให้ราคะ โทสะ โมหะมันล้างผลาญกุศลจิตจนกว่าจะแค่นั้นหรืออย่างไร?

เกิดความตั้งใจในทันทีว่าหลังสะวางชำระกายเสร็จ จะเข้าที่ท่าสมาธิ เจริญปัญญาให้คมกล้า กรัดคัดโมหะออกจากจิต และล้างใจให้สะอาดตามกายนี้

พอกำหนดเช่นนั้น ใจก็ค่อยสบายขึ้นมาก เปิดฝักบัว หลับตาปล่อยให้สายน้ำปะทะหน้า เอื้อมหยิบขวดแชมพูมาเทลงมือ ยกขึ้นถูศีรษะ แล้วใช้สองมือขีผมจนเกิดฟอง

ปลายเล็บทั้งสิบลากไปมาบนหนังหัวแตรกราก ปลายเล็บสัมผัสความชื้นแข็ง ทำให้รู้ที่ตั้งของกะโหลกส่วนกระหม่อมอย่างแจ่มชัด และเพราะกำลังปิดตา สติฐานของกะโหลกจึงปรากฏกับใจง่ายดายแบบไม่ต้องอาศัยสมาธิ

ขยายเขตรูไปทั่วทั้งร่องรูหูตาในโพรงกะโหลก เห็นครอบทั้งแผ่นกระดูกส่วนหน้าผากและโหนกแก้ม และฟันเป็นซี่ๆ ในช่องปากที่ขบกันอยู่

เมื่อเพิ่งถนัดด้วยการเพิ่มแรงหมุนของกระแสรูมากขึ้น ก็เห็นคล้ายเขากำลังลูบคลำหัวกะโหลกที่ถูกตัดออกมาวาง มีเส้นผมขอดคติดอยู่กับส่วนกระหม่อมเหมือนสาหร่ายทะเลกรรือคิดหินเรียบจะนั้น

นั่นคือ ‘หน้าตา’ ของคนที่เห็นออกมาจากภายใน

เมื่อเกิดนิมิตชัด เห็นตัวเองเป็นเพียงกะโหลกที่มีกลุ่มผมเปียกติดหนังศีรษะ ใจก็ปล่อยวางอัตตาและเริ่มหันเหจากความเศร้าหมองเมื่อครู่มาจับพิจารณาธรรมเต็มที ส่วนหัวคั่งนิ่ง ตาปิดสนิทแนบ สัมผัสระหว่างสองมือกับหนังหัวก่อให้เกิดคุณแก่ตัวรู้อย่างดี สองรูหูปรากฏเหมือนอุโมงค์ในถ้ำใต้น้ำ รับเสียงแจ๊จจ๊จที่ตกจากฝักบัวกระแทบร่างและเล็ดลงพื้นถนัด

จิตจับต้นเสียงที่โดยมากดังมาจากพื้น จับแก้วหูซึ่งเป็นส่วนประสาทปลายทางของช่องหู และดูความปรุปรุที่เกิดขึ้นในหัวซึ่งจิตตีความเป็น ‘เสียงน้ำกระทบพื้น’

จิตจับดูความหมายรู้ว่าเกิดเสียงน้ำกระทบพื้น ตามคู่ต่อเนื่องและพิจารณาว่าการได้ยิน หรือกระแส ‘โสตวิญญาณ’ กับความหมายรู้ หรือ ‘สัญญา’ นั้น เกิดจากปัจจัยภายนอกภายในประกอบกัน ได้แก่

เสียงจากดินแหล่ง เป็นความสั่นสะเทือน เป็นอนัตตา

แก้วหูอันเป็นอวัยวะหนึ่งในกายมนุษย์ เป็นโสตประสาท ไม่มีใครออกแบบ ไม่มีใครสร้าง เป็นอนัตตา

เจตนาเจียหูฟัง เป็นความปรุปรุ เมื่อปรุปรุโดยปราศจากหน้าตาใครมารองรับ ก็เห็นได้ว่าเป็นกิริยาของจิต ปรากฏแล้วสลายตัวไม่ผูกอยู่กับชื่อเสียงเรียงนามใด เป็นอนัตตาเหมือนกัน

ด้วยปัจจัยคือเสียง แก้วหู และเจตนา นั้น จึงเกิดความรู้ขึ้นที่จิต เป็น ‘เสียงน้ำกระทบพื้น’ หากตัดปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งออก เช่น ปิดน้ำลง หรืออย่างกว่านั้นคือเลิกเจียหูตั้งใจฟัง ความหมายรู้ ‘เสียงน้ำกระทบพื้น’ ก็จะขาดสายหายหนีไปด้วย

ผู้คิดคำนึงถึงแพตรี จิตถูกระทบด้วยมโนภาพหลอน เช่นเดียวกับที่พื้นถูกระทบด้วยน้ำฝักบัว เกิดความรู้ขึ้นได้ว่าหลอนคือใคร เกี่ยวข้องอย่างไรกับเขา

สิ่งกระทบใจผู้คิดขึ้น โดยเขาไม่ได้กำหนดให้เกิดขึ้น ตัวของแพตรีคงเดินเหินหรือนั่งนอนอยู่ในห้องห่างออกไป เป็นคนละอันกับที่ผู้เกิดกระทบใจเขาตรงนี้ เคี้ยวนี้

เมื่อรู้แจ้งดังนั้นก็เห็นเป็นเพียงนิมิตอันว่างเปล่า เป็นความปรุงแต่งอันเกิดจากความทรงจำของเขาเอง ปราศจากความรู้สึกรู้สึกรู้สาอันใด แต่ด้วยปรุงแต่งชนิดเดียวกันนี้ เมื่อครู่พาเขาไปเป็นผู้ทุกข์ ผู้มีความระส่ำระสาย ผู้สงสารตัวเอง ผู้ร้องไห้ให้ตัวเอง

ตัวผู้รัก ผู้ถูกรัก ผู้สมหวัง ผู้ผิดหวัง ปรากฏมีสาระอยู่แต่ในจิตอันปรุงแต่ง เสกปั้นสรรค้ไป จูงให้เขาหลงไป เพื่อไป ปราศจากแก่นสาร

อยู่ในภาวะตามคุณการปรุงแต่ง ตัวตนอะไร ๆ ทั้งหมดก็ดับลง เหลือเพียงความรู้พร้อมเท่านั้น เกิดความเปลือๆเปล็นั่นเงิงธรรมขึ้นมา

สังขเจียบอย่างเอกอุ เห็นกายสักแต่เป็นรูปปริยายขยับเคลื่อนไหว จิตสว่างนวลในภายใน คุณเนื้อกายโปร่งใสขึ้น แลทะลุเข้าไป เห็นกระดูกขาว ไล่ตั้งแต่กะโหลกศีรษะที่ตั้งอยู่ระหว่างสองบ่า ต่อจากบ่าเป็นหัวไหล่ สองแขนแยกออกเพื่อรวมมือสระผม

เหลือเพียงความเคลื่อนไหว เพียงปรากฏการณ์ เพียงรูปมนุษย์ สัญลักษณ์ธรรมชาติแห่งทุกข์ ที่รวมอารมณ์ดีร้าย แหล่งกำเนิดกุศลและอกุศลกรรม เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับลง ว่างเปล่าจากสาระแก่นสาร

ธรรมเกิดอยู่ที่จิตเห็นธรรมได้ตลอดเวลา เพียงเมื่อมีการพิจารณาเท่านั้น จะเป็นที่รู้หรือกลางแจ้ง นั่งสมาธิหรืออาบน้ำก็ตาม

ปีติในธรรมเย็นชานจากความถึงซึ่งในนิมิตแห่งอนัตตา เพลินยี่สระหัวอยู่นานกว่าปกติเป็นสิบนาที ล้างกายจนเสร็จสะอาด กับทิ้งชะล้างความขุ่นมัวออกจากใจจนโปร่งโล่ง กลายเป็นความยินดีและร่าเริงในความปล่อยวางยิ่ง

ว่างยิ่งเพราะไม่หลงเหลือผู้หญิงให้หวัง ไม่คิดพะวงโลกธรรมใดอื่น

ผู้หมดหวังในทางโลก สุดท้ายอาจกลายเป็นผู้สมหวังในทางธรรม ครองแก้วอันวิเศษสูงส่งเหนือนางแก้วนางสวรรค์ใด ๆ

ตัวสติจับกาย เห็นกายเป็นอนัตตายังคงดำรงนิ่งสว่างใสอยู่ภายใน และลึกลับคึดอยู่กับฐานอารมณ์ด้วยตัวเอง แม้ลิ้มตาและเคลื่อนไหวปกติแล้วก็ตาม นี่ย่อมเกิดขึ้นจากการสั่งสมพลังสมาธิมาดี ประกอบพร้อมทั้งที่ใจหมดความข้องแวะทั้งปวง เต็มใจเพ่งอยู่แต่ความว่างในกายลูกเดียว

เปิดประตูห้องน้ำ เห็นพ่อเพ็งเข้าบ้าน ยิ้มร่ากระหืดกระหอบมาทักเขาด้วยเสียงดังกว่าปกติ

“เฮ้ยมด! พ่อถูกลื้อดเตอร์ร้ายวัลทีหนึ่ง!!”

ความลึงโลดของสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า ‘มนุษย์’ กระจายตัวอยู่ในอากาศ บรรยากาศเต็มไปด้วยความชื้นมันแทรกเต็มในทุกอณู

จิตเหมือนแยกเป็นสองภาค ภาคหนึ่งปักหลักนั่งรู้กาย อีกภาครับทราบสิ่งกระทบที่เข้ามาทางตาและหู มดก็ยังเห็นตนเองเป็นกระดูกฉาบเนื้อที่ตั้งขึ้นขึ้นด้วยระยางขาทั้งสอง มีฝ่าเช็ดตัวผืนเดียวปิดกั้นอันน่าสังเวช เบื้องหน้าคือร่างชะดูของบิดา ผู้หน้าแดงก้ำอยู่กับลากก้อนใหญ่อันลอยมาyakเย็นระดับหนึ่งในลิ้น

เมื่อจิตผู้รู้นิ่งมันเห็นผัสสะเป็นอนัตตา ร่างของพ่อเขาจึงปรากฏคล้ายนิมิตอันว่างเปล่า ไหลมาจากอดีตใกล้คือตรวจผลสลากกินแบ่งแล้วเข้าเป้า และกำลังจะกลายเป็นอนาคตคือความร่ำรวยมั่งมี ได้ใช้เงินตามใจนึก

แต่ความลึงโลดสุดชีวิตยามนี้ก็จะจางไปในอนาคตเช่นกัน

ความเป็นปัจจุบันคือช่วงเวลาที่สวยทุกซ์สุขได้ ช่วงเวลาที่ตั้งใจจนกระทั่งการดีร้ายได้ และไม่มีวันอยู่ยงคงตัว ทุกอย่างไหลเลื่อนไปตลอดเวลา

แปลกอย่างยิ่ง เป็นความรู้สึกประหลาดอย่างยิ่งกับประสบการณ์เมื่อมีสติคมกล้าอย่างนั้น ในสัจจฐานะโลกของตนปรากฏกลุ่มความคิดลอยวนให้เห็นได้ยืนเพียงคนเดียว ถูกแปรรูปถ่ายทอดออกเป็นเสียงให้คนอื่นรับฟังตามได้เมื่อกระดุกขากรรไกรขยับขึ้นลง

“ลิลิสะพ่อ”

เป็นวาระแรกที่เห็นต้นทางของคำพูด สิ่งนั้นเรียกว่าจิตตนา ผุดขึ้นก่อนในหัว อาจถูกยับยั้งไว้ให้ได้ยินคนเดียว หรือปลดปล่อยออกมาให้คนอื่นได้ยินตามก็ได้ผ่านอวัยวะชิ้นหนึ่งในกายคือปากซึ่งอยู่ด้านล่าง ใกล้กันมากกับสมองอันเป็นต้นกำเนิดจิตตนา

พูดจบแล้วจิตก็จับอวัยวะอีกส่วนหนึ่งคือริมฝีปาก ต้นกำเนิดสัญลักษณ์หนึ่งของความยินดี เครื่องถ่ายทอดลักษณะจิตที่กำลังอยู่ในภาวะเร็งรำ คือฉีกริมฝีปากแยกออกจนสุด

จิตไม่ได้ว่างแบบคนไร้สำนึกหรือป่วยไข้ แต่ว่างเพราะเกิดตัวรู้แจ้งในอนัตตภาพ จึงยังคิดอ่านได้ตอบ มีความหมายรู้แบบคนในโลกอยู่ครบถ้วน ขาดก็แต่ประกายที่นั่นตาทั้งสอง เขาส่งประกายจัดจ้านออกไปไม่ได้ เพราะจิตเห็นธรรมขั้นต้นไม่อยู่ในภาวะที่อาจก่อมายา

“ฮะๆ ความจริงพ่อลืมไปด้วยซ้ำว่าเลขออกตั้งแต่เมื่อวาน วันนี้ไปเล่นหมากรุกที่บ้านไอ้ช่วยคั้งแต่บ่าย ตกค่ำถึงเพิ่งเปิดหนังสือพิมพ์ ฮะๆ มัด เรารวยกันแล้ว พ่อพลิกดูเห็นหน้าสองดวงผลึกควักจากกระเปาะขึ้นมาเทียบเลขท้ายข้างล่างก่อน พ่อเห็นว่าคิดก็นึกว่าชวดแล้ว แต่พ่อเทียบข้างบนเห็นสองตัวท้ายตรงนะ ทีแรกก็ยืนวาบไปทั้งตัว พอค่อย ๆ เหลือบไปเทียบทีละหลัก จะช็อกให้ได้ นึกว่าตาฝ้า แต่เพิ่งยังงี้ก็ใช่ ฮ่าๆ ตรงหมดทุกหลักจริง ๆ !”

เสียงพ่อสั้นเร็วเพราะลื่นพันอย่างระงับปีติสุดขีดไม่อยู่ ความจริงพ่อไม่ใช่คนคิดหวยหรือสลาकिनแบ่ง เขาสังเกตแต่เด็ก พ่อซื้อเป็นบางครั้งเพราะคนตาบอดหรือเด็กทำทางนำสงสารเดินมาขาย เขาสัมผัสได้ถึงเจตนาช่วยเหลือ แบ่งเงินให้เป็นทาน เพราะเมื่อพ่อเดินผ่านแผงทั่วไ้ไปก็ไม่เคยแวะซื้อเลยสักครั้ง

“พ่อต้องแกล้งทำเฉยจนแทบอแตกตายเนอะวะ กลัวพรรคพวกบน โ้๊ะหมากรุกมันรู้แล้วจะรุมตีขมบาลพ่อหมอบอยู่ตรงนั้น...”

เขาต้องมานั่งรับฟังพ่อสาธยายที่โ้๊ะรับแขกทั้งอยู่ในผ้าเช็ดตัวหนึ่งผืน พ่อเสียดายที่ซื้อเลขนั้นแก่คู่เดียว เรียกว่าทั้งจิตใจทั้งเสียดาย ส่งแรงคั้งทั้งกันไปมาจนหัวใจแทบวาย อีกคู่หนึ่งวางอยู่ติดกันแท้ ๆ โง่บัดซบที่ไม่คั้งมาด้วย จากที่ควรได้ 12 ล้านเลขเหลือแค่ 6 ล้านอย่างนี้

มติเกรงว่าหัวใจพ่อจะทำงานหนักเกินไปจนถึงขั้นนำเป็นห้วง จึงรักษาคุณของจิตตนให้เห็นทุกสิ่งว่างไว้อย่างนั้น เมื่อจะกล่าวแต่ละคำต้องคุมสติแน่น ส่งออกไปด้วยจิตเห็นกายเป็นอนัตตา เห็นกระดุกขากรรไกรขยับขึ้นลง หวังใช้ความสะเทือนของแก้วเสียงคนถ่ายทอดความสงบว่าในกระแสจิตผ่านไปเข้าหูพ่อ ทำความตื่นเดิน ใกล้จะเกินขีดของท่านให้เบาบางบ้าง

“ได้อย่างนี้ก็ดีลิลิสะพ่อ ถ้าฝากประจำเต็ม ๆ พ่อก็จะได้ปีหนึ่งหลายแสน เป็นหลักประกันตลอดไปเหมือนบำเหน็จบำนาญ”

มติขยาภาพช่วยค่าใช้จ่ายพ่อมาหลายปี ประกอบกับที่พ่อรักและวางใจ พุดคุยปรึกษาเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ อยู่เสมอ เขาจึงมีโอกาสพูดก่อนข้างเดิมที่

“ความจริงลำพังรายได้ของพ่อก็พอมีพอใช้สบายอยู่แล้ว ผมเองหาเลี้ยงตัวเองรอดไปเดือน ๆ เราใช้จ่ายกันด้วยรายได้เคมีไม่เดือดร้อน เงินนี้ถือเป็นของเสริม ถ้าเก็บฝากประจำ ได้ดอกเบี้ยค่อยใช้ปีต่อปี ทำทางจะดีกว่ารีบใช้เลย สมัยนี้เงินล้านร้อยหรือเร็วจะตายถ้าซื้อของแบบคนรวย”

“อ๊ะ! ไม่ได้ซื้อ ต้องใช้มั่งล่ะ ฮ่า ๆ”

พ่ออยากซื้อรถดีใหม่มานาน ทนขับคันเดิมร่วมสิบปีจนค่าซ่อมบำรุงเริ่มแพงहु้ เพราะอะไหล่หายากขึ้นเรื่อย ๆ แถมจะเดินทางไปไกลต้องตรวจกันละเอียด กลัวจอดกลางทางก่อนถึงที่หมาย

“พ่อจะทำบุญส่วนหนึ่งด้วย เกว้าสักเท่าไรดี ทำกับหลวงคานี้แหละ”

กลิ่นบุญที่ลอยมาจากปากพ่อเคล้าเข้าเป็นอันเดียวกัน ได้กับสภาพจิตของมดियามนั้น เด็กหนุ่มจึงยิ้มออกมาด้วยใจชื่นบานอันเป็นของจริง

“สุดแต่พ่อสิอะ ผมช่วยเป็นธุระให้เต็มกำลังเลย”

พ่อหัวเราะฮ่า ๆ อยู่ตลอดเวลา วาดให้เขาฟังเป็นฉากว่าอยากทำอะไรบ้าง ทั้งต่อเติมซ่อมแซมบ้าน ทั้งจะชวนเขากับน้องไปเที่ยวต่างประเทศ

ประทับใจกลับบ้านหลังเที่ยงคืน ประจวบกับที่มดิกับพ่อคุยกันจนได้ข้อสรุปเป็นมั่นเหมาะกับการใช้เงินรางวัลอย่างเหมาะสม จึงแยกย้ายเข้าห้องนอนของแต่ละคน มดิกัดเนะกับพ่อไว้ล่วงหน้าแล้วว่าไม่ควรให้ประทับซึ่งยังเป็นเด็กมือเดิบเกินวัยได้มีส่วนรับรู้ เพราะอาจเกิดความวุ่นวายจากการขอส่วนแบ่งแบบเด็ก ๆ จะนำทุกข์มาให้มากกว่าเข้าร่วมแสดงความยินดีอย่างอบอุ่นประสาสมาชิกในครอบครัว

เมื่อคุยกับพ่อนาน ๆ เรื่องเงินก้อนโต ก็เริ่มเห็นความอยากนั้นอยากนี้ผุดขึ้นเป็นระลอก เนะให้พ่อเก็บ แต่เขาชักอยากดึงมาใช้บ้าง

ถ้าได้รดสักคันก็ดี...

ทุกวันนี้ขึ้นรถประจำทาง ปรับอากาศบ้าง ไม่ปรับอากาศบ้าง เห็นเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกมากกว่าพาหนะที่ช่วยพาไปถึงที่หมาย เขากับชาวกรุงคงไปทำผิดคิดร้ายที่ไหนไว้ จึงต้องมีเวลาเข้าเข็นรับกรรมทุกวิถีทาง แอ๊ดซัดเขียด เบียดเสียดเหม็นเหงื่อไคลคนทำงานด้วยกันอย่างนี้

วาดภาพขายอย่างเดียวนั้นฝากความหวังยาก หากขอทุนพ่อเปิดกิจการเล็ก ๆ ที่เป็นไปได้ และอยู่ในวิสัยความรู้ความสามารถของเขา ก็คงค่อยๆเก็บหอมรอมริบจนลืมตาอ้าปากไหว เช่นร้านถ่ายรูป ซึ่งอาจมีกิจกรรมจับปาดะ รับจ้างวาดภาพเหมือนไปด้วยในตัว การมีที่ทาง มีแหล่งร้านไว้ประดับผลงานที่ผ่านมา จะทำให้ดูน่าเชื่อถือ คิดอัตราจ้างได้ง่ายขึ้น

หวานกลับไปนึกถึงแพทรี ถ้าหากหล่อนเห็นเขามีกิจการของตัวเอง หมู่เทตัวเป็นเกลียว ดูเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ มีหลักมีฐานขึ้นกว่าเดิม เขาจะยังพอมีสีที่บ้างหรือเปล่า?

สะคุคก็กและตาโตกับตัวเองเมื่อฝันลอยลมมาถึงตรงนั้น

นี่เขาเสียสภาพตัวรัฐธรรมนูญไปตั้งแต่เมื่อไหร่?

ไม่รู้ตัวเลขจริง ๆ มันตรองหลังนุกูเมื่อตอนไหน ก็ที่แรกคุยกับพ่อด้วยสติเห็นธรรม แต่ทำไปทำไม โคนอะไรกระแทกเบียดคอกทางได้?

ถึงแม้ใจจะเห็นเป็นเงิน เป็นลาภของพ่อคนเดียว แต่เงินก้อนใหญ่เมื่อเริ่มเพิ่มขนาดเจ็ดหลักก็คือแรงสะเทือนได้เท่าแผ่นดินไหว อยู่วันยังค่ำ โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะลูกของเขา

เมื่อคลุกเคล้าอยู่กับโลกธรรม ความหวังอาจหล่นหายแล้วตั้งขึ้นใหม่ในรูปแบบอื่นได้ตลอดเวลา เป็นข้าศึกกับคุณของจิตรัฐธรรมนูญ ติงให้แกว่งไกวไขว่คว้าได้สารพัดแบบ

เมื่อเป็นคนในโลก ก็ต้องมีสายสัมพันธ์กับคนอื่น ต่างฝ่ายต่างเป็นผลกระทบให้แก่กันและกัน ตามธรรมดาแห่งวิถีปฏิบัติสัมพันธ์ และเมื่อวางอยู่บนพื้นของกิเลส ตัณหา อุปาทาน ลักษณะของผลกระทบย่อมเข้าข่ายให้เกิดราคะ โทสะ โมหะในทางใดทางหนึ่งเสมอ อย่าพึ่งหวังว่าจะกำหนดจิตตั้งมั่น คู่อารมณ์ผ่านเข้าออกโดยปราศจากการเข้าคลุกเคล้าพัวพัน ปราศจากการคาดหวัง ปราศจากการร่วมทุกข์ร่วมสุข

อยากบวช...

ข่าวการได้ลากก้อนใหญ่ของพ่อควรถือเป็นความเบาใจ พ่อมีหลักประกันให้ตัวเอง มีน้องไว้คอยดูแล ก็น่าจะมีเขาเป็นความชื่นใจอย่างถาวรบ้าง

ใจจริงทั้งส่วนต้นและส่วนลึกของเขาไม่ยอมได้ ไม่ยอมเอาอะไรอีกแล้ว จิตอยากผละ อยากวาง ต้องการเพียงปัจจัยอันเป็นสัปปายะต่อการดำรงตามคุณัสสะทั้งหมด เห็นทุกสิ่งเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เพื่อตั้งสู่มรรควิถี จุคชนวนผลญาณตั้งสี่อย่างแน่วแน่

กลิ่นตัวเป็นหนึ่งเดียวกับอิสรภาพสถาวร

เหตุผลของการ ‘อยากบวช’ ที่ตรงทางเป็นอย่างนี้

บทที่ ๑๗ สาวเก่ง

เป็นเวลาเกือบทุ่มครั้งที่เกาทัณฑ์วางมือจากงาน ลูกจากโต๊ะ ลงลิฟต์ไปเข้าห้องประชุมเล็กตั้งความคาดหวังว่าจะได้นั่งจิบโกโก้ เอกเซนมองแสงสีกรุงเทพระียมราตรีจากมุมมองบนตึกสูงตามลำพัง ลืมงาน ลืมผู้คนเป็นการคลายเครียดเสียหน่อย

เปิดประตูเดินเข้าไปแล้วชะงัก เมื่อเห็นสองหนุ่มสาวกำลังนั่งสนทนาอยู่ มีแฟ้มวางตรงหน้า แสดงให้เห็นว่ากำลังคุยงาน

“อ้าว! โทษที นึกว่ากลับกันหมดแล้ว”

ท่าท่าจะถอยฉาก แต่เชิงไทเรียกไว้เสียก่อน

“เฮ้ย! เสร็จธุระเรียบร้อย กำลังพูดถึงมึงอยู่พอดี มากุยกั๊ก ว้าย”

“เหอะ”

ความจริงเกาทัณฑ์สมัครใจจะย้อนกลับทางเก่ามากกว่า เพราะหญิงสาวผู้ร่วมโต๊ะประชุมกับเชิงไทมิใช่ใครอื่น เรือนแก้วนั่นเอง รู้สึกฝืนๆชอบกลนับแต่วันเจอกันที่โคราช จากที่เคยสนิท เคยเจอหน้ากันแล้วยืนทักทายหัวร่อต่อกระซิก เดี่ยวนี้กลายเป็นสวัสดีแกนๆเฉพาะเมื่อเดินสวน บางทีถ้าอยู่ห่างหน่อยเดียว ก็เห็นหล่อนทำท่าที่หมางเมินอย่างจงใจ

ตอนนี้เจอเข้าอย่างจัง แกรมเชิงไทคันชวนให้อยู่คุยด้วย ถ้าหลบก็เหมือนประกาศเป็นไม้เบื่อไม้เมากับหล่อนโดยใช่เหตุ จึงเลยตามเลย เดินเข้ามานั่งร่วมโต๊ะตามคำเชิญ โต๊ะนั้นกว้างยาวแค่นั่งแบบวางแฟ้ม วางกาแฟกันได้ประมาณแปดคน มีถ้วยใส่เห็นเสกกาแฟติดกันอยู่สองที่ แสดงว่าผู้ร่วมประชุมเพิ่งออกจากห้องเมื่อเร็วๆนี้ เหลือเพียงเชิงไทกับเรือนแก้วคุยค้ำตามลำพัง

“ไฉน วันนี้น้ำตาอางานเอากกร มีดคำปานนี้ยังไม่ไปหาน้องแพเหอะ?”

เชิงไทกระเซ้า เกาทัณฑ์ชักคิ้วตอบเอื่อยเฉื่อย

“ว่าจะลาสักพักนะ ช่วงนี้เลขอยู่สะางงานให้หมด”

“อะฮ้า! อุดเปรี้ยวไว้กินหวาน ไม่เลวนี้ รอบนี้คงนัดหวานใจไปสร้างหนังสือรักเรื่อง ‘เจ็ดวันรอบโลก’ กระจ่าง?”

เกาทัณฑ์อึดอัดกับความพยายามของเชิงไทที่ตั้งหน้าตั้งต้ามุ่งเข้าหาแพตรีเป็นหลัก ที่จริงถ้าอยู่กันตามลำพังประสาชาก็คงไม่กระไร ทว่านี่มีเรือนแก้วอยู่อีกคน แม้เค้าหน้างามในชุดสูทเนี้ยบกริบจะเบนมองไปทางหนึ่งห่างไกล แต่เกาทัณฑ์ทราบว่าหล่อนจะฟังทุกคำได้ตอบระหว่างเขากับเชิงไท ก็เชิงไทเพิ่งบอกหยก ๆ ว่าเมื่อครั้งประเดินสนทนาคือเรื่องของเขายู่นนั้น

“ลาพักเพราะเหนื่อย ไม่ใช่มีโครงการนัดเที่ยวที่ไหน กูยังไม่ได้เป็นอะไรกับเขามากมายขนาดนั้น”

เชิงไทฟังคำแถลงนั้นแล้วแปลความหมายว่าเพื่อนจะแทงกั๊ก แบบบอกผ่านเข้าหูเรือนแก้วว่าที่จริงยังโสดสนิท จึงร้องว่า

“เอ๊ะๆ...เฮ้! พูดยู้อี้เหมือนนมลูกแดงโมไว้ในปาก ฮะๆ ใฮ้วเอ๊ย”

เรือนแก้วอดข้าสำเนียงเสียดสีของเชิงไทไม่ได้ หล่อนเสเปิดแฟ้มตรงหน้า ทำทีคล้ายปลีกตัวออกนอกวงสนทนา เกาทัณฑ์
ระบายลมหายใจยาว เป็นฝ้ายเอ่ยทักก่อน

“เอ๊ย”

หล่อนเงยหน้ามอง ก่อนขานรับด้วยเสียงหวานเจี๊ยบแจ้ว

“ขา...”

แถมด้วยการ โปรยอ้ม โลกเปิดที่บาดใจเขามานาน เกาทัณฑ์รู้สึกแปลก ๆ ดูทีเรือนแก้วทอดสนิทขึ้นเป็นปกติรวดเร็วเหลือเกิน
สงสัยก่อนหน้าเขาเข้ามา คงมีรายการข่าวใหญ่ใส่ไปจนชินมันได้ที่เหมาะแล้วกระมัง

กระแอมเล็กน้อย ทำอย่างไรได้ เรียกไปแล้วก็ต้องทักทายโอกาสปราศรัยตามเรื่องตามราว

“วันนี้ดูสดชื่นดีนะ ถ้าจะเงินเดือนขึ้น”

“อ้อ เปล่า...เปล่า เงินเดือนเท่าเดิม” หล่อนได้ตอบอย่างคล่องแคล่ว “แต่สาวน้อยร้อยซังที่ยังโสดก็ดูหน้าเร่ร่อนอย่างนี้แหละค่า
มีเวลาเวลาจะแสดแจ้แจ้ไปเรื่อย เป็นเรื่องธรรมดา ประสาคนไร้หวัง อิจจาเหรอกะ?”

เกาทัณฑ์หัวเราะกร้อย เอานี้วักอัยเขี่ยปลายจุมูกเพราะคันคารมขั้วนั้น โดยเฉพาะที่หล่อนใส่จริด ออกเสียงควบกล้ำ ร. เรือเสียด
ซัดเกินเหตุทุกคำ

“เปล่าอิจจาเหรอก คงอิจจาเจ้าเชิงมากกว่ามั้ง เห็นมันมีเวลาส่วนตัวหลังประชุมกับสาวอย่างนี้”

“สาวคนนี้น่าไปปลื้มพอเหรอกะ สู้น้อง...น้องอะไรนะ?”

แสร้งเอียงหน้าถามเชิงไท ฝ้ายถูกถามซ่อนยิ้มไว้ ก่อนตอบสั้น ๆ

“แพ”

“อ้อ ค่ะ ใครจะไปน่าปลื้มเท่าน้องแพคนสวยของเต้ละ เมื่อกี้ก็เพิ่งปรึกษากับเชิงว่าวันแต่งจะช่วยใส่ซองเท่าไรดี”

เชิงไทรับลูก

“ดูจะให้ป็นคูปลองแลกอาหารมังสวิรัต”

แล้วสองหนุ่มสาวก็หัวเราะฮัมพร้อมกัน ทำเอาคนดูกรุมต้องพยักพืดผสมโรงหัวน ๆ

“จันมึง ไม่ต้องกินของในงานกู!”

“นั่น!” เชิงไทร้องเสียงหลง “ยอมรับแล้วไซ้ไหมว่ากำลังจะแจกบัตรเชิญ?”

เกาทัณฑ์ยักษ์ไหล ถือคคิพุดไปสองไฟเบี่ย นิ่งเสียดำสิงทอง เรือนแก้วเห็นเขาเหลือบตาลด้นช่นนั้นก็ดูเชิงไป

“เชิงอย่าถามเสียงดังลึเกะ ฟังแล้วไม่น่าตอบเลย”

คุณหนึ่งเสร็จก็ยื่นหน้าถามอีกคนด้วยยิ้มอันน่าพิสมัยคล้ายปลอบเด็ก

“ตกลงพระคุณท่านจะแต่งเมื่อไหร่เจ้าคะ?”

เกาทัณฑ์เบือนหน้ายิ้ม ขำก็ขำ รำคาญก็รำคาญ เลยตอบส่งเดช

“พรุ่งนี้บ่าย ๆ มั้ง กะว่ากินข้าวเที่ยงเสร็จถ้าไม่จู้ด ๆ ก็คงพร้อม”

“โอ้โธ...เด เดี เดี เดี เดี ตอบเป็นเล่นอย่างนี้แสดงว่าจะทำตัวเป็นผู้โชคิที่ปากแข็งอย่างเสมอต้นเสมอปลายสินี แล้วเรื่องของเรา...ว้าย! พุด ไม่ซัดเดียวเข้าใจผิด แล้วตกลงนับแต่นี้แปลว่ากลุ่มเราถูกตัดตัดขายขาด ไม่มาร่วมทุกข์ร่วมสุขกันอีกแล้วใช้ไหม มีเจ้าของแล้วนี่?”

สายตาดรณึ่งของหญิงสาวมีแรงดึงดูดรวบรวมนจิตใจเอาเรื่อง เกาทัณฑ์ไม่ยอกหันมามองตรง ๆ วันนี้หล่อนสวยเฉียวบาดอารมณ์อย่างน่าแปลก ความเรียกร้องอันเร้นลับระอุไปทุกกระเบียดนิ้ว แค่ส่วนปลายเนินอกที่พ่นขึ้นมาจากคอเสื้อ ก็เห็นแหลมคมจัดจ้านพอจะเป็นชนวนระทึกใจได้ชะงัดแล้ว

หล่อนมีศิลปะในการแต่งหน้า แต่งองค์ทรงเครื่องให้เยียบคมไกล และเปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ของแต่ละวัน ได้อย่างน่าทึ่ง เขาสังเกตวิธีปรุงแต่งสีสันของเรือนแก้วเสมอ ความเก่งรอบตัว ผสมกับความรู้จักเครื่องหน้าตัวเอง เข้าใจเนื้อหาของเครื่องสำอางกับกลิ่นน้ำหอม ทำให้หล่อนมีบุคลิกอะไรก็ได้ที่อยากจะเป็นไป

อย่างเช่นวันนี้แต่งเฉียว ประทินโฉมไว้เข้ม ใส่น้ำหอมชนิดแรงจัดจ้าน แสดงอารมณ์กล้าและความเชื่อมั่นที่จะดึงดูดคนให้หันความสนใจจับตา ก็แทบทำให้ชายมโนธรรมต่ำทั้งหลายที่เสียดผ่านนั้นก็มันเขี้ยวอยากกระโดดคอรัศมีไคเหวี่ยงคือ ๆ

มาดหล่อนก็เป็นอีกอย่างที่ดึงดูดใจได้ผลเสมอ ตอนใส่สูทสีขิมแล้วนั่งนิ่ง ๆ นี้ ที่แรกเห็นจากระยะไกลอาจนึกกว่าเป็นผู้บริหารสักคน แต่หลังเลิกงานเมื่ออยู่กันเองกับเพื่อน ก็ออกบุคลิกสาวรุ่นกระตะตะ พร้อมจะใส่เสื้อยัตรีรูป กางเกงยีนส์ขากกระดิ่งได้ไม่ขัดเขินทันทีเช่นกัน

เรือนแก้วทำงานตั้งแต่อายุ 17 ด้วยปัญหาการเงินทางบ้าน สามารถส่งตัวเองเรียนจบตรีได้ด้วยความขยันคิดวัย นับแต่รับจ้างพิมพ์วิทยานิพนธ์ให้พวกนักศึกษารวยแต่ขี้เกียจ รับแปลเอกสารอังกฤษและญี่ปุ่นตามความถนัด จนกระทั่ง โชคดีมีผู้ใหญ่ในบริษัทนี้เห็นความสามารถ จ้างเป็นเลขาฯพาร์ทไทม์ให้ดูแลงานเอกสารต่างประเทศโดยเฉพาะ

พอจบตรีพร้อมทำงานเต็มเวลา ก็เลื่อนขั้นปุปปีเป็นผู้ช่วยผู้บริหารระดับสูง อันเป็นตำแหน่งพิเศษ เป็นหูเป็นตา และผลออาก็คิดแทนผู้ใหญ่ได้สารพัดเรื่อง โดยเฉพาะเกี่ยวกับคู่ค้าต่างประเทศ เหลือเชื่อที่งานใหญ่บางงานเริ่มเจรจากันได้เพียงเพราะทางโน้นทราบว่าจะมีหล่อนเป็นผู้ประสาน

จนถึงทุกวันนี้ สิ่งที่หล่อนทำอยู่นั้นง่ายมากต่อการกล้าเส้นผู้ใหญ่ แต่เรือนแก้วก็สามารถรักษาระดับของตัวเองไว้ได้พอเหมาะพอเจาะ ขนาดที่ไม่ถูกใครเพ่งเล็งจับผิดด้วยความหมั่นใส้อาเลย

ด้านอุปนิสัย ถ้าตัดความเอาแต่ใจในบางครั้งทิ้ง ก็นับว่าเรือนแก้วเป็นคนน่ารัก น่าคบหา ยิ่ง หล่อนยกย่องส่งเสริมเพื่อนทั้งต่อหน้าและลับหลัง กับทั้งไม่ถือเนื้อถือตัว ปรับสติให้อยู่ในสภาพพร้อมทำงานและพร้อมเล่นได้เสมอ นื่อง ๆ ทั้งพิศวาสและทั้งยำเกรง ซึ่งยากที่ใครจะสลัดบทบาทให้คนอื่นรู้สึกสองด้านได้เช่นนั้นในตัวคนเดียว

กับคำถามของเรือนแก้วที่ว่าเราจะปลีกตัวห่างหายไปจากกลุ่มเที่ยวหรือไม่ เกาทัณฑ์คิดเล็กน้อย ก่อนตอบเสียงเรื้อย

“แอ้เอ! หนอผมก็ตามไปเสดด้วยเหมือนเดิมแหละ เพียงแต่พักนี้เพลาลงเพราะเหนื่อยจริง ๆ อยากรักขวยเลยต้องเดินแรงเดินกาหนักหน่อย พอถึงเวลาหยุดจะได้สบายใจ”

เชิงไทออกความเห็นกับเรือนแก้ว

“พักนี้เจ้าด้มันหน้าตาสว่างไสว เอิบอ้อมละมุนละไมเหมือนนครน้อยเจ้าปัญญา เผลอ ๆ ที่จะหยุดขวยนี้ แทนการวางแผนแต่งงานสร้างลูกสร้างเมีย อาจพนมมือหันหลังลาความวุ่นวาย โกงหัวบวชและออกธุดงค์หายไป”

หญิงสาวหัวเราะฮ่า

“เพ็งมีนางฟ้าหะลงมาเกาะไหล่ ใครจะบวชเข้าไปลงจะเชิง ฟังแล้วขัด ๆ นา”

“แบบว่าได้รับการสนับสนุนให้บวชก่อนเบียดไถละ ดูแวนเดียวก็รู้แล้ว นางฟ้าของเจ้าเดันะเข้าวัดบ่อยกว่าเข้าบ้านตัวเองอีก ที่เจอกัน โคราชเห็นบอกไปกราบพระกันก็คงเพราะเจ้าได้ถูกขวนนั่นเอง”

เรือนแก้วทำศอกเอามือรองคาง ปรี๊ดตาเปรยกับเกาทัณฑ์

“ทำทางเขาเป็นตัวของตัวเองในแบบที่แปลกคินะ เห็นแล้วนึกถึงคำว่า ‘แสนดี’ ขึ้นมาเชียวล่ะ...”

“ใครจะเหมือนเทพธิดาได้เท่าแอ้ล่ะ”

ไช้อินเช่นนั้นเรือนแก้วก็ร้องดัง ๆ

“อู๊ย! เตี่ยวลอยเลย”

เกาทัณฑ์หัวเราะเล็กน้อย

“เมื่อเช้าเห็นคุณพิชัยบอกว่ามะรินนี่แอ้จะไปสิงคโปร์ใช่ไหม?”

“นั่นแน่! เปลี่ยนเรื่องเชียว คุณกันเรื่องน้องคนสวยหน่อยนะ”

“ก็เกิดอยากถามจริง ๆ จะฝากซื้อกล่องคิจิตอลด้วยถ้าไปแน่นอนะ”

“เอ ผู้ชายบริษัทยังไงนะ เห็นนังแอ้เป็นคนใช้หลังบ้านกระมัง ไปไหนล่ะฝากซื้อของยันเด ทำไมไม่ยังมีโคราสาไปช่วยหัวของ ออกค่านเดินซื้อปิ้งมั้งนี่”

เชิงไทฟังเช่นนั้นก็ทำตาโต โพล่งออกมาทันที

“ผมไง เริ่มจากที่นี่เลย ไปช่วยเอ็งหัวของ”

“ก็สิสิสิ...”

เรือนแก้วเอียงหน้าทำตาขม้าย เพื่อนหนุ่มทำท่าขิงขัง

“อือ เดี่ยวพรุ่งนี้ทำเรื่องขอซะ นายขุนที่เอ็งจะไปหาอะ คอยโทรศัพท์กับผมหลายหนแล้ว ถือว่าเป็นการไปเยี่ยมเยียนทักทาย”

พอเห็นเชิงไทจะเอาจริง หญิงสาวก็เปลี่ยนท่าที กลัวจะไปกะกะและแย่งความสำคัญจากหล่อน

“อย่ารบกวนเลยอะ แอ้ไปกับน้องจ่ายสองคนพอ เดินทางคืนวันศุกร์ กลับเย็นวันอาทิตย์แค่นี้ เอาไว้วางแผนเดินทางหลายๆวัน ดีกว่า”

เชิงไทชินกับท่าทีเหมือนอ่อยเหยื่อ แต่เมื่อปลางจะสับก็ชักหนีแบบนี้ของเรือนแก้วเสียแล้ว จึงไม่ว่าอะไร ความจริงก็ชี้แจงผ่านชั้นตอนวุ่นวายเหมือนกัน เดินทางด้วยธุระบริษัทนั้นง่ายเหมือนคิดรถไปเยี่ยมญาติต่างจังหวัดที่ไหน

เบนทิศหันมาพูดกับเกาทัณฑ์แทน

“วันก่อน โทร.คุยกับไอ้หม่อง” เขาหมายถึงเพื่อนร่วมรุ่น “เห็นว่ามึงโทร.ชวนกินเหล้า มันอุดสำห่อาน้ำแดงตัว มึงก็โทร.ไปบอกเลิก ให้เหตุผลว่าจะเลี้ยงเหล้าเตรียมทำบุญ สะๆ จี๊วะ ภูเลยเล่าให้มันฟังว่าสงสัยจะเรื่องจริง เพราะบังเอิญไปเจอมาพอดี งงกันเท่านั้นแหละ เกิดอะไรขึ้นเพิ่งชวนกินเหล้าแล้วกลับใจกะทันหัน”

เกาทัณฑ์หัวเราะหึๆ ไม่ทราบจะพูดอย่างไรเกี่ยวกับกรณีนี้ จึงเงิบอีก ขอมให้เพื่อนคำกันสุดแต่ใจจะนึก

“คงจะเอาดีทางธรรมจริง ๆ มั้งกะ ไหนเอาแสงสว่างมาต่อแผ่เพื่อนฝูงมั้งซีเด้ เล่าให้ฟังหน่อยเกิดขาบซึ่งธรรมะข้อไหนยังง”

เกาทัณฑ์ชักหนาวๆร้อนๆ เมื่อเห็นแนวโน้มว่าจะต้องคุยธรรมะกับหนุ่มเก่งและสาวเซ่กซี บรรยากาศไม่ค่อยจะใช่ที่เท่าไรหรอก แต่ฟังเรือนแก้วพูดถึง ‘แสงสว่าง’ อย่างเห็นเป็นเรื่องชวนหัวนี่ก็ทำให้ประหลาดถึงวันแรก ๆ ที่เข้าไปคุยธรรมะกับปู่ขึ้นมาทันควัน แล้วเกิดความกลัวว่าบาปกรรมกำลังจะตามเล่นงาน ยังไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจเปลี่ยนฐานะผู้ดื้อนเป็นผู้ถูกดื้อนเอาไว้ว จึงกล่าวตอบอย่างสงวนท่าที

“ผมมันบาปหนา รู้ตัวขึ้นมาเลยเข้าวัดเข้าวาเสียมั้ง แต่ไม่ถึงกับจะหันไปเอาดีทางบวชหรอก”

“นั่นนะซี ภูก็ว่างั้นแหละ”

เชิงไทมองเพื่อนด้วยสายตาอ่านใจ ความจริงก็คือก่อนหน้าเกาทัณฑ์จะเข้ามา เขากับเรือนแก้วกำลังปรยกันเล่น ๆ ว่าหน้าตาท่าทางเกาทัณฑ์ดูออกมีสง่าราศีแปลกไปกว่าเดิม คล้ายพวกชอบทำสมาธิวิปัสสนา น่าจะไล่ถามเสียหน่อยว่าหาพระเจ้าแล้วได้คืออย่างไร หรือว่าเพื่อนพลาดทำซำรอกเข้าวังเหมือนอย่างดอกเตอร์ผู้มีชื่อเสียงโด่งดังก้องฟ้าเมืองไทยหลายต่อหลายคน

“อย่างมึงกับภูนี่...” เชิงไทกล่าวอย่างพยายามจู้จู้ “เราเรียนมาจนมีความคิดเป็นวิทยาศาสตร์ เป็นคนในโลกใหม่เกินกว่าจะยอมรับเรื่องของจิตวิญญาณและภพหน้าภูมิหลังที่ล้ำสมัยแล้ว สมควรรับมรดกตกทอดเฉพาะที่เป็นความรู้แจ้ง พิสูจน์ได้ ประชุกต์ได้

เหมือนอย่างการประดิษฐ์หลอดไฟของเอдисัน หรือทฤษฎีคณิตศาสตร์ของพีธาโกรัส ไม่ไปสนใจเรื่องพิสูจน์ยาก ประยุกต์ยากให้เสียเวลา”

ว่าจะทำเป็นเบื้อไปอยู่แล้วเชียว พอได้ยินเชิงไทกล่าวเรื่อยเรื่อยก็ตะบะแตก

“พีธาโกรัสในความรู้ของมึงเป็นใคร?”

เชิงไทนึกลำดับข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ที่เลื่อน ๆ เป็นครู่ ก่อนเอ่ยตอบอย่างจะให้ได้รายละเอียดอันชัดเจนของปราชญ์กรีกโบราณนามนั้น ชนิดที่ไม่ให้เพื่อนคู่แค้นได้ว่าอ้างนามใคร โดยปราศจากความรู้เพียงพอ

“ก็...บรมครูทางคณิตศาสตร์คนหนึ่ง ถูกยอมรับว่าเป็นนักคณิตศาสตร์ชานแท้นแรกของโลก เป็นลูกศิษย์ชาวเลส ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากเพลโต ดูเหมือนพวกเรารู้จักพีธาโกรัสจากทฤษฎีสามเหลี่ยม อ้อ...ที่ว่าจัตุรัสของสองด้านที่ตั้งฉากกัน รวมกันเท่ากับจัตุรัสของด้านฉากเอียง แล้วอย่างเลขคู่ เลขคี่ เลขจำนวนปฐม และรากฐานทางเรขาคณิตที่สำคัญหลายแง่มุม ก็ถูกพัฒนาขึ้น โดยพีธาโกรัสกับสานุศิษย์ในสายทางพีธาโกรเรียนนั่นแหละ”

เกาทัณฑ์พยักหน้า

“มึงว่านักคณิตศาสตร์นี้เป็นต้นแบบของตรรกะ และกรอบความคิดที่ชัดเจนของอารยธรรมยุคใหม่ของเราหรือเปล่า?”

“แน่นอนสิ คณิตศาสตร์ทำให้คนรู้จักคิดเป็นเหตุเป็นผล จัดระเบียบความซับซ้อนด้วยกระบวนการวิชาญาณลาด ชุดเอาศักยภาพทางสมองของมนุษย์มาใช้ให้เต็มที่ ใครมีโครงสร้างทางความรู้ความคิดแบบคณิตศาสตร์ดี จะใฝ่พิสูจน์หาข้อเท็จจริง แก้ปัญหาเก่ง ไม่เชื่ออะไรเหลวไหลง่าย ๆ โดยเฉพาะที่เป็นนามธรรมจับต้องยาก”

ท่อนหลังเชิงไทมีเจตนาพูดกระทบเล็ก ๆ เกาทัณฑ์รับรู้ ทว่าไม่นำพามาเป็นอารมณ์

“มึงรู้ใหม่ว่าพีธาโกรัสนอกจากสอนคณิตศาสตร์ รัฐศาสตร์ และปรัชญาแล้ว ยังสอนเรื่องความเป็นอมตะของจิตวิญญาณ ความมีชาติก่อนชาติหน้า มีการเคลื่อนที่ของวิญญาณจากร่างหนึ่งย้ายไปอยู่ในร่างใหม่ เหตุผลคือเขาจะลึกลับได้ว่าเคยเป็นยูฟอริบัส นักรบในสงครามโทรจันระหว่างเมืองทรอยกับกรีก แกรมยังระบุอย่างชัดเจนว่าเขาเป็นอภิลิทธิวิญญาณ ได้รับการยกเว้นไม่ให้ลิ้มเลื่อนอดีตที่ผ่าน ๆ มาทุกภพชาติ ซึ่งแปลว่าเขาเห็นย้อนหลังกลับไปมากกว่าที่เคยเป็นยูฟอริบัสเสียด้วย”

“เหอะ?”

เชิงไทกะพริบตาปริบ ๆ รู้จักกันมานานจนทราบว่าเป็นไม่ใช่ประเภทให้ข้อมูลแบบขมขมลอยลมเพื่อเอาชนะศักดิ์งันเล่น จึงรับว่า

“คุ้น ๆ ว่าสอนเกี่ยวกับเรื่องปรัชญาทางจิตวิญญาณ แต่นึกไม่ถึงว่าขนาดประกาศตัวเองเป็นผู้ระลึกชาติได้”

“อ้อ ก็อย่างที่มึงว่า ใครมีโครงสร้างจิตใจเป็นคณิตศาสตร์ดี ก็คงไม่เชื่อหลงเรื่องเหลวไหลง่ายนัก ประเภทหลับฝันไปแล้วตื่นขึ้นมาทักท้วงว่าเป็นเรื่องจริง แฉนไปประกาศหน้าลานกลางตลาดนะ ไม่ใช่ดันแหล่งมหาปัญญาทางคณิตศาสตร์อย่างพีธาโกรัสแน่ และภูก็คิดว่ามันสมองของโลกอย่างเขา คงไม่คิดดูเรื่องหลอกลวงเพื่อเอาชื่อเสียงในด้านที่ไม่เกี่ยวกับงานหลักของตัวเองหรอก”

เชิงไทประสานมือรองท้ายทอย เอนหลังฟังพนักด้วยท่าที่เริ่มคิดใคร่ครวญจริงจังกว่าเมื่อเริ่มจุดประเด็น เป็นครูจึงเอ่ย

“เอาละ สรุปลือนักวิทยาศาสตร์ อ้า...เรียกนักปราชญ์ดีกว่า นักปราชญ์บางยุคนี้เชื่อ และสอนเรื่องจิตวิญญาณ การข้ามภพข้ามชาติได้ เพราะนั่นเจ้าชายสิทธัตถะก็เป็นปราชญ์ระนามเดียวกับพิชากอร์ส?”

“ปราชญ์เมธีทั้งหลายเหล่าสืบสานความรู้ความคิดตกทอดกันหลายรุ่นหลายสมัย จนได้ถูกหลานเป็นนักวิทยาศาสตร์อย่างเอ็ดสัน ประดิษฐ์แสงไฟให้โลกสว่าง ผลประโยชน์หลักคือผู้คนในโลกมองเห็นในเวลากลางคืนโดยไม่ต้องจุดตะเกียงตะเกียงกันให้เมื่อย

ความจริงมีสิ่งประดิษฐ์อีกเยอะแยะที่ช่วยให้เราชนะข้อจำกัดทางหูดฯ ไปเร็วมาเร็วกว่าคนยุคไหน ๆ แต่ยังไม่ถึงตาม สุขกายยังอาจลำบากใจ ยิ่งถ้าใครขัดสนที่หมดสิทธิ์เสพแสงและสิ่งประดิษฐ์ราคาแพง ถ้าอยากเสพขึ้นมาจตุคบบางที่ ต้องฆ่าแกงแย่งกัน

แต่พระพุทธองค์ได้สาวกเป็นผู้สืบทอดจิตใจสว่าง ถึงแม้ทุกข์กาย ไม่มีสิ่งประดิษฐ์ทันสมัยติดตัวสักชิ้น ก็อาจเป็นสุขได้ที่ใจ ยาคีมีจันรับสิทธิ์เสมอกันหมด ปราบปรามแล้วก็เพียงปฏิบัติเฉพาะตน ไม่ต้องฆ่าแกงใคร เทียบอย่างนี้แล้วยังน่านับว่าพระพุทธองค์อยู่ระนามเดียวกับปราชญ์อื่นหรือเปล่า?”

เชิงไทหัวเราะอย่างเข้าใจจุดสรุปของเพื่อน

“เพราะนั่นเรียก ‘ศาสดา’ เพื่อแสดงความศักดิ์สิทธิ์ มึงไม่ยอมให้ปนกับปราชญ์หรือนักวิทยาศาสตร์ว่านั่นเถอะ”

“อือ จะพูดอย่างนั้นก็ได้อ เรื่องของใจที่ขยายความสว่างได้เหมือนเทียนต่อเทียนนี้ คนมีประสบการณ์ในทุกศาสนาสามารถรู้สึกถึงความศักดิ์สิทธิ์สูงส่งได้เหมือนกันหมด”

เรือนแก้วแทรกขึ้นเป็นครั้งแรก

“เธอให้นิยามความศักดิ์สิทธิ์ไว้ยังไง? อย่าพูดตามพจนานุกรมนะ”

เกาทัณฑ์แปรสายตามาทางหล่อน พบดวงตาแจ่มกระจ่าง สะท้อนโครงสร้างความคิดที่ยืนอยู่บนสัจอันสมบูรณ์ ท่าทางพร้อมจะร่วมรำชยาวไปกับเขาและเชิงไทเต็มสภาพ คู่เป็นอันดีว่าเนตรงามจะฉายชัดเสมอเมื่อเจ้าตัวต้องการเห็นสิ่งที่ปรารถนาจะรู้

“ความศักดิ์สิทธิ์ในใจผม ก็คงจ...เป็นความอบอุ่น น่าเชื่อมั่น มีความวิเศษแฝงอยู่ เราสัมผัสได้ด้วยใจว่าเหนือธรรมดา...มึง”

อันเนื่องจากถูกบังคับให้คิดตอบปูปบิยะกะทันหัน เกาทัณฑ์จึงพูดได้แค่นั้น ทั้งที่ไม่แน่ใจว่านิยามดั้งเดิมคืออะไร เรือนแก้วยิ้มเย็น นัยน์ตาดายแววลึกชนิดหนึ่ง ยังดูไม่ออกทันทีว่ามีความหมายเช่นใด กระทั่งพูดออกมาเอง

“อ้อไม่เคยเห็นความศักดิ์สิทธิ์ที่เด๋วเลยนะ ตอนเด็กแอ้ใส่บาตร ให้สงฆ์ขอทานตลอด เพราะแม่บอกเสมอว่าทำบุญแล้วจะโชคดี มีความสุข ชีวิตจะรุ่งเรือง ซึ่งก็มาจากพระสอนนั่นแหละ แต่เท่าที่เห็น...มันไม่อย่างนั้น”

มีร่องรอยของความขมขมบางอย่างที่แฝงอยู่ในทางเสียงปร่าพราว จนเรียกให้เกาทัณฑ์และเชิงไทจระมอมเพื่อนสาวนึ่ง ดูเหมือนหล่อนจะรู้สึกตัว และปรับน้ำเสียงให้เป็นปกติเมื่อพูดสืบท่อ

“แต่ถูกปลุกฝังให้นับถือพระสงฆ์องค์เจ้า เชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เชื่อในบาปบุญและเวรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการทำดีแล้วต้องได้ดี แดในโลกของความเป็นจริง มีปัจจัยหลายอย่างในชีวิตที่ทำให้มองเห็นว่าเราจะสุขหรือทุกข์ ขึ้นหรือลง ใช่ว่าอยู่ที่เราทำดีชั่ว

อย่างเดียว คนอื่นที่แวดล้อมมีส่วนผลักดันด้วยอย่างมาก...หรือเกือบทั้งหมด โดยเฉพาะเมื่อเรายังอยู่ในภาวะต้องพึ่งพา เป็นช่วงที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้”

เกาทัณฑ์พยักหน้า

“ใช่ เราต้องเจอคนมากมายตั้งแต่เกิด ซึ่งคนใกล้ชิดที่สุดคือคุณแม่ของแอ ก็เป็นแรงผลักดันให้ไปได้ นับว่าโชคดีแล้วนี่”

เรือนแก้วสายหน้า ซังใจอยู่เป็นครู เพิ่งรู้ในบั้นนั้นว่ามีความรู้สึกสนิทสนมและไว้เนื้อเชื่อใจเพื่อนชายทั้งสองเพียงใด เมื่อตัดสินใจเล่าอดีตหลังของตนอย่างเปิดเผย

“ตอนเด็กบ้านแอจั่วรายพอดัวนะ เพราะมีกิจการของตัวเองหลายอย่าง ขนาดเคยทำบ้านจัดสรรเล็กๆมาแล้ว ช่วงนั้นพอกับแม่ปรองคองกันดี ช่วยกันคนละไม้คนละมือ

แต่พอพ่อรวยก็มีผู้หญิงมาคิดพันเยอะ กลิ่นเงินมันแรงนะ ผู้ชายพอมีบ้านสองบ้านสาม ก็กลายเป็นอีกคนหนึ่งที่น่าหึง จากน่าหึงกลายเป็นแปลกหน้า จากแปลกหน้ากลายเป็นศัตรู แอ้เคยเห็นพ่อตบหน้าแม่กับตา เพราะแม่ค่าพ่อแรงๆออกไปคำหนึ่ง ชุด โศทรชุดเหง้ากันนะ”

หล่อนขยายภาพละเอียดแบบระบายให้เพื่อนสนิทรับรู้ตาม เริงไปตลอดมือที่ประสานท้ายทยอยลง เปลี่ยนเป็นกอดคอก ทอดตามองเรือนแก้วด้วยแววเห็นใจ

“ผมก็เคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะกัน แต่อาจโชคดีที่ไม่เห็นอะไรน่าสะเทือนใจขนาดนั้น ความจริงผิวเมียเคยทะเลาะกันทุกกลุ่มนั้นแหละ แต่จะรุนแรงขนาดไหน จำกัดอยู่ในสถานที่ลับตาทำไหว ยอมปล่อยให้เด็กมาเป็นพยานเรื่องระหองระแหงรีบล่าเท่านั้น”

เรือนแก้วขกไหล่

“แค่ทะเลาะหรืออย่างมากคบดีก็ช่างเถอะ เป็นเรื่องทำได้ ตอนนั้นแอก็ไม่ใช่เด็กอมมือขนาดเห็นผู้ใหญ่ขึ้นเสียงเถียงตีเถียงตบกันแล้วขวัญเสีย”

อันอึ่งไปพักใหญ่ สองหนุ่มรู้ว่าหล่อนยังพูดไม่จบก็รอฟัง

“มีอยู่วันหนึ่งแม่บ้าเลือดขึ้นมา พอถูกตบก็ไปคว่ำปิ่นมายิงพ่อ แอ้กำลังอ่านหนังสืออยู่ชั้นบน ได้ยินเสียงปิ่นก็วิ่งลงบันไดมาเห็นพ่อนอนจมกองเลือด ก็ร้องไม่เป็นผู้เป็นคน ช่างจำคิดตาเลยนะ...”

เรื่องพ่อแม่ฆ่าแกงกันในบ้านตัวเองเป็นประสบการณ์เลวร้ายที่สุดชนิดหนึ่งของมนุษย์ และสิ่งทีประทับอยู่ในความทรงจำของเรือนแก้ว ก็ฉายออกมาทางแววราวในดวงตาซัดยั้ง นั่นเป็นครั้งแรกที่เกาทัณฑ์และเริงไทเห็นแววชนิดนั้นจากหล่อน

“จะเคราะห์ดีหรือร้ายไม่รู้ พ่อแค่แผลใหญ่ เสียเลือดมาก แต่ไม่ตาย นอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล มีเมียใหม่คอยดูแล แม่สำนึกคิดพยายามขอโทษขอโพย แต่พ่อไม่ยอม บอกว่าจะเอาเรื่องถึงที่สุด ไปจ้างทนายมาฟ้องหย่าและจะจับแม่เข้าคุกให้ได้

นายพยายามให้อ้อมหอมกัน เพราะถ้าสูแล้วเรื่องจะยาว ถ้าแม่ยอมหย่าโดยรับส่วนแบ่งสินสมรสคนเดียว ฝ่ายพ่อก็จะตอบแทนด้วยการช่วยกลบเกลื่อน และทำให้กลายเป็นเรื่องป็นลับ วันหนึ่งแม่กลับมาบ้านและบอกแล้วว่าเราต้องออกไปอยู่บ้านใหม่ แอ้ก็เก็บข้าวของ...”

เรื่อนแก้วสะอึกเล็กน้อย คงเป็นเพราะเขาลึกไปในอดีตที่ยังคิดตามขึ้นเรื่อย ๆ ใจหนึ่งเกาทัณฑ์อยากฟังต่อไปหีบ แต่ก็คิดไว้ว่าถ้าเห็นหญิงสาวคาแดงเมื่อไหร่จะขอให้พัก

“ย้ายไปอยู่ในห้องเช่า วัน ๆ แม่เอาแต่นั่งเศร้า แอ้ไปเรียนบางทีกลับมาก็ต้องนั่งเศร้าตาม ตอนนั้นเริ่มถามหาความยุติธรรมในโลก ถามหาผลบุญที่แม่กับแอ้เคยสร้างกัน ถามหาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่จะทำให้ชีวิตอบอุ่นและรุ่งเรือง แต่คำตอบที่ได้คือความเจ็บในอากาศ เห็นแต่ตัวเองกับแม่และความมีดมนของอนาคต”

หรีดา พลิกแหวนเพชรน้ำงามบนนิ้วชี้ให้ต้องแสง ส่งเปลวโชติไสวบาดตา เป็นการช่วยให้ตนตระหนักว่าอดีตอันมีดมนนั้นผ่านพ้นไปแล้ว เพื่อเล่าต่อได้ด้วยเสียงปกติอีกครั้ง

“วันหนึ่งฉันกลับจากโรงเรียน เห็นคนมุงกันแถวบันได... ไฟดับ ลิฟต์เสีย แม่ต้องเดินขึ้นบันไดเอง แต่เพราะผมแข็งแรงน้อยไม่ค่อยออกกำลัง เลยหน้ามีด หงายหลังตกบันไดตาย ตำรวจกำลังชันสูตรศพอดีตตอนฉันไปเห็น”

สองหนุ่มผู้ตั้งใจฟังมาตลอดถึงกับใจอ่อนชวยพร้อมกัน นึกไม่ถึงว่าเรื่อนแก้วในวันนี้มีพร้อมทุกอย่าง ทั้งตำแหน่งหน้าที่ในบริษัทข้ามชาติ ทั้งเงินทองและความเชื่อมั่น และทั้งความรักใคร่เอ็นดูจากรอบด้าน จะผ่านพบสถานการณ์เลวร้ายขนาดนั้นมาก่อน

“แล้วช่วงนั้นแอ้อยู่กับใคร กลับไปหาพ่อหรือเปล่า?”

เชิงไทตั้งคำถามตามที่น่าจะสงสัย

“หัวเศ็ดตินขาดฉันไม่ยอมกลับไปหาพ่อหรอก จะไม่ไปเผาผีด้วย เพราะถือว่าเขาเป็นคนทำให้แม่ตาย แอ้ไม่ยอมไปงานศพเลยแม่แต่วันเดียว”

เสียงของหล่อนแผ่ด้วยแรงกริ้ว แสดงให้เห็นว่ายังมีความอาฆาตผู้เป็นบิดาอันเป็นมหาอกุศลตามกรอบงำจิตใจมาจนถึงปัจจุบัน เกาทัณฑ์เม้มปาก เห็นใจแต่ไม่ทราบจะช่วยอย่างไร ของแบบนี้เจอเองจึงจะรู้ว่าเจ็บเข้าไส้ขนาดไหน ให้ปลอบง่ายๆ ขอให้เลิกโกรธเกลียด เห็นแก่ความที่เป็นผู้ให้กำเนิดนั้นอย่าหวัง หากปราศจากความเข้าใจซึ่งธรรมตายดกรรรมเราขาดตลอดสาย ก็แทบไม่มีทางเกิดจิตคือโหลที่เศ็ดขาด ปลดเปลื้องนรกจากหัวใจตัวเองได้เลย

“ที่แรกนำสาวรับไปอยู่ด้วย แต่ก็มีไอ้เวรตะไลในบ้านตัวนึ่งมันย่องเข้าหากกลางดึก ดิที่ฉันทิมตามันแทบบอด เลยรอดมาได้... จากนั้นก็เหลือฉันคนเดียว แยกออกมาอยู่ข้างนอกนะ ไม่กล้าพึ่งพาใครอีก โชคดีที่มีความสามารถทางภาษาคิดตัวอยู่ข้าง นำสาวเลยพอช่วยติดต่องานให้ได้ ก็ที่นองคั่นนั้นแหละ อย่างที่เคยเล่าให้ฟัง”

แล้วเรื่อนแก้วก็จ้องเกาทัณฑ์เขม็ง

“วันที่แม่เสีย ฉันนั่งในห้องคนเดียว คิดจะฆ่าตัวตายตาม รู้สึกอยู่ใกล้ความตายจนนึกโล่งขึ้นนะ ฉันถามหาบุญเก่า ข้าวที่เคยใส่บาตร เงินที่เคยให้ขอทาน สິลที่ฉันเคยรักษา มันหายไปหมด ฉันกำลังตกที่นั่งลำบาก ร้องขอความช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แอ้ก็ได้เห็นอย่างชัดเจนอีกครั้ง...สิ่งศักดิ์สิทธิ์คือความเจ็บและอากาศสว่างเปล่าตลอดกาล”

“แต่แอ็กได้งานแปล...”

“นั่นเป็นการช่วยเหลือของญาติ เป็นเรื่องที่แอ็กชวนขายเอง ช่วยตัวเอง และถึงน้ำจะอยู่เบื้องหลังเช่นติดต่อกันให้ หากหลักแหล่งที่พักให้ เช่น โนนเช่นนี้ให้ แต่แอ็กก็ต้องต่อสู้ ลำบากสารพัด มีแต่เงาที่กระจก โตะทำงานเท่านั้นที่เป็นเพื่อน เหงา หวาดกลัว ฟุ้งซ่านจนต้องเลือกที่จะบ้านแทบเป็นบ้าตาย...”

เกาทัณฑ์เงยคิด สิ่งที่เขาเห็นประจักษ์คือหล่อนสามารถผ่านความเลวร้ายขนาดนั้นมาจนถึงวันอันงดงามขนาดนี้ได้ ก็น่าจะชวนคิดแล้วว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์คอยปกป้อง โอบอุ้มค้ำชู นำแปลกที่หล่อนกลับไม่มองให้เห็นบ้าง

“แอ็กต้องการให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยยังไง คินแม่กลับมาให้?”

“เปล่า...ไม่เอาแม่ไปต่างหาก”

ปลายเสียงหญิงสาวเรไรนิด ๆ เป็นวินาทีที่เกาทัณฑ์มาถึงจุดของความเข้าใจ เหตุการณ์เลวร้ายทั้งหลายล้วนเป็นเรื่องที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ถ่วงแก้งหล่อนนั่นเอง เขาได้แต่ลอบระบายลมหายใจยาว คนเรามีมุมมองที่เป็นจุดบอดอยู่เสมอ แล้วก็ยากเย็นแสนเข็ญถ้าจะคิดลบจุดบอดนั้นทิ้ง โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในหัวของคนมีการศึกษา มีความรู้ความคิดระดับหนึ่ง

เรือนแก้วว่าต่อตามใจคิดเมื่อเห็นเขาไม่ได้ตอบ

“ความอบอุ่นและความรู้สึกแสนวิเศษยิ่งกว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์คืออ้อมอกของแม่ แต่หลังจากแม่เสีย สิ่งศักดิ์สิทธิ์เดียวที่เหลือคือตัวของแอ็กเอง ถ้าเป็นเหมือนอย่างแอ็ก เดี๋ยวจะคิดเชื่อเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาอยู่อีกไหม?”

เกาทัณฑ์กำหนดจิตใจให้โปร่งโล่ง คิดฉายความสุขในคนส่งถึงหล่อนก่อนเอ่ยตอบ

“ผมไม่ได้เจอเรื่องโหดร้ายเหมือนอย่างแอ็ก แต่เชื่อเถอะว่าเข้าใจ และเห็นใจ รวมทั้งพลอยปลื้มที่แอ็กเจอทางออกสุดท้ายที่สวยพอ”

แล้วเกาทัณฑ์ก็ดึงตัวนั่งตรง ดันพร้อมสำหรับการพูดแบบน้ำไหล

“แต่เฮ้ไม่ใช่คนแรกที่ตั้งคำถามหาความศักดิ์สิทธิ์ทำนองนี้จากศาสนา เป็นคำถามที่สาวกของทุกศาสนามีในใจตลอดมาขณะตกทุกข์ได้ยาก หากเป็นผม ผมก็คงสงสัยขึ้นมาว่าเมื่อแรกเกิดยังไม่ทันทำบุญสักแอะ ทำไมมีบ้านช่อง มีอ้อมอกพ่อแม่พร้อม อยู่เป็นสุข เห็นเรื่องสบายตาทุกอย่าง แต่พอรู้ความ ทำบุญไปได้หน่อย เมื่อโตขึ้นกลับตกระกำลำบาก จะให้เชื่อได้ยังไงว่าทำดีแล้วได้คิดตอบ”

เรือนแก้วกะพริบตา พยักหน้ารับ เกาทัณฑ์จึงเอ่ยต่อ

“ผู้คนส่วนใหญ่พอมีความคิดหันหลังให้ศาสนา เห็นว่าควรพึ่งพาตัวเอง ก็มักหมายถึงมีใจคิดเล็กน้อย หรือกระทั่งต่อต้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยความเกลียดชังลึงแค้นไปเลยที่ไม่ยอมช่วย ทั้งที่ความหมายอันแท้จริงของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่ใช่มือ ไรذنที่คอยหยิบยื่นหอกดาบช่วยเรารบ แต่หมายถึงสิ่งคลางใจให้เราทนสู้อยู่ในโลกด้วยกำลังฝ่ายดีต่างหาก

ผมบอกแอ้ได้สองอย่าง ประการแรก ศาสนาพุทธ ไม่ได้ตั้งขึ้นมาด้วยคำมั่นสัญญาว่าจะแก้ปัญหาปากท้องหรือลดความขมขื่นให้ใครชนิคมลัดสั้นชั่วข้ามคืน ประการที่สองคือเรื่องของเป้าหมายในศาสนานั้น เพื่อให้ดับทุกข์ทางใจอย่างเด็ดขาด ดับกันที่ใจ ไม่ใช่เพื่อพยายามสร้างแต่เหตุการณ์ดี ๆ ให้เกิดสุขตลอดกาล เพราะสังขารมข้อมหนึ่งทีพระพุทธองค์ตรัสอยู่ตลอดเวลาก็คือ โลกนี้ต้องมีดีร้ายสลับกัน

แม้พระองค์เองสมัยทรงพระชนม์ก็เสวยทุกข์ทางภริยาจากการเบียดเบียนภายนอกและภายในยิ่งกว่าคนทั่วไปเสียอีก อย่างเช่นผลตกค้างเรื้อรังในระบบทางเดินอาหารที่เกิดจากการบำเพ็ญทุกริกิริยาถึงหกปีก่อนตรัสรู้ หรืออย่างที่พระองค์กับสาวกระดัดผู้ใหญ่ถูกประทุษร้ายต่าง ๆ นานา ได้รับความทุกข์ทางกายเสมอพวกเรา หรือยิ่งกว่าพวกเรา นั่นเป็นหลักฐานว่าแม้แต่ผู้เป็นประมุขสูงสุดของศาสนา ก็ยังจะหลีกเลี่ยงไปอยู่นิวามานห่างจากดินนะแอ้

เพราะงั้นเรื่องร้าย เรื่องน่าเศร้าจึงไม่ใช่ของแปลกปลอมในโลกนี้ แต่สำคัญที่จังหวะเกิดเรื่องน่าเศร้านั้น ใจรับได้ด้วยภาวะปลอดโปร่งเป็นสุขแค่ไหน ขึ้นอยู่กับใครปฏิบัติจริง ออกภาคสนามจริงตามหลักสูตรในศาสนาเพียงใด แอ้จะเห็นความศักดิ์สิทธิ์ของแท้ในตัวเอง เมื่อเจอเรื่องร้ายแล้วยิ้มได้ ปลอ่ยวางได้สักขณะหนึ่ง”

เรือนแก้วตั้งใจฟังมาตลอด แต่พอเขาหลงสรุปเช่นนั้นก็หัวเราะขัน

“ความปลอ่ยวางเป็นยังไง มองให้เห็นทุกสิ่งว่างไปอย่างที่พูดกันนะหรือ? แอ้วว่าเกินไปหน่อยละ ถ้าใครมาตัดมือเดี๋ยงี้ จะเห็นมือที่ขาดไปเป็นความว่างเปล่าได้ไหวงั้นซี? หรือให้สลัดครามมนุษย์ กลายเป็นสิ่งไร้ชีวิตจิตใจ สุข ทุกข์ หัวเราะ ร้องไห้ไม่เป็นแบบคู้กคู้นคู้กคู้?”

“ไม่ใช่... ไม่ใช่การเห็นสี่เหลี่ยม วงกลม แล้วหลอกตัวเองว่าไร้รูปทรง ว่างกลวงเหมือนอากาศธาตุ แล้วก็ไม่ใช่สมมุติตัวเองเป็นสิ่งไร้ชีวิตจิตใจ ปราศจากอารมณ์สุขทุกข์”

พักคิด ชกมือลูบกลาง พิศดวงดาที่กำลังทอรัศมีสุกปลั่งราวกับดาวรุ่งของเรือนแก้ว ซึ่งสื่อให้เห็นว่าเพิ่งใช้สมาธิกับการประชุมที่มีรายละเอียดซับซ้อนนานต่อเนื่องหลายชั่วโมง นับว่ามีความตั้งมั่นอยู่พร้อมพอควร จึงตัดสินใจบอก

“ขอเวลาแอ้หนึ่งนาทีลองทำตามที่ผมพูดได้ไหมละ เป็นหนึ่งนาทีที่ตั้งใจจริง ๆ ไม่แก่งัดทำแบบขอไปที แล้วจะเห็นว่าความปลอ่ยวางหน้าตาเป็นยังไง”

ริมฝีปากเรือนแก้วค่อย ๆ คลี่ออกเป็นรอยยิ้ม

“จะทำอะไร สะกดจิตแอ้หรือ?”

“เปล่า” เกาทัณฑ์ปฏิเสธหนักแน่น “สะกดจิตคือทำให้สັกแต่เชื่อ สັกแต่คิด หรือยอมตัวเองตกอยู่ใต้อิทธิพลของอำนาจจิตหรือคำพูดของใจคนอื่น แต่สิ่งที่จะให้แอ้ลอง คือการ ‘พิจารณา’ ซึ่งเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อแอ้เองมีสติสมบูรณ์ เริ่มต้นด้วยตัวลึกลงถึงความจริง และลงท้ายเป็นการตระหนักเห็นความจริง คำพูดของผมเป็นเพียงแนวทางที่มีอยู่แล้วในแก่นสารของพุทธเท่านั้น”

พื่อนั้นสยเรือนแก้วชอบทดลอง อยากรู้เห็น ยิ่งเมื่อเกาทัณฑ์ทักปากรับคำว่าใช้เวลาเพียงนาทีเดียว ปลอดจากการสะกดจิตนะจั้งจั้งอันใด ประกอบกับเชิง ไทกันั้นนั่งเป็นเพื่อนอีกคน เลยเอียงคอเบะปากรับ

“ได้เลย เจ้าพ่อจะสั่งอะไรลูกช้างก็ว่ามา”

“นั่งตรง ๆ นะ กลับตาลง”

เรือนแก้วทำตาม เกาทัณฑ์สะกดคุณคิดหนึ่ง เพราะเห็นยืมหยันปรากฏที่มุมปากเพื่อนสาว ทำให้เกิดความไม่มั่นใจกว่าความพยายามของคนจะเกิดผลสักแค่ไหน ได้แถมองข้าม ปลงใจคิดว่าทำตามหน้าที่หนึ่งในบริษัทคืออุบาสนผู้ช่วยสืบทอดพระศาสนาตามกำลังและโอกาส จึงค่อยรู้สึกดีขึ้น

“วางแขนราบบนที่เท้าแขน ปล่อยให้ข้อมือตกลงมาตามสบาย อย่าเกร็งส่วนใดส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะหัวไหล่”

เมื่อเห็นหญิงสาวขยับตัว วางอิริยาบถตามที่เขบอกพร้อม และลดรอยยืมหยันที่มุมปากลงแล้ว เกาทัณฑ์จึงเอ่ยต่อ

“ความรู้สึกที่เกิดขึ้นตรงข้อมือนะ ที่ปล่อยห้อยจากมุมแขนแก้ออย่างนี้ เป็นความรู้สึกที่นิ่งสบาย ผ่อนคลาย เรียกได้ว่าเป็นความสุขชนิดหนึ่ง ลองตั้งสติจดจ่อเฉพาะตัว ‘ความสบาย’ ที่ข้อมือไว้ให้ได้ต่อเนื่องกันสักครั้งนาที่ ตั้งใจนะ นับหนึ่ง สอง สาม ไปจนถึงสามสิบให้สม่ำเสมอ แต่ละครั้งที่นับให้รีบสำรวจเสมอว่าเรากำลังตามดูข้อมือที่ห้อยลงอย่างสบายหรือเปล่า”

ด้วยสติและสมาธิที่อยู่ตัวในขณะนั้น ทำให้เรือนแก้วปฏิบัติตามได้โดยง่าย ดูเหมือนเป็นครั้งแรกที่หล่อนต้องมาตั้งใจจับความสบายข้อมือที่ตกห้อยอย่างต่อเนื่อง

เพียงนับหนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า เมื่อยังสามารถห่วงนึกถึงความสบายที่ข้อมือชัคออยู่ หล่อนก็เกิดความรู้สึกพอใจขึ้นมาอย่างน่าแปลก เพิ่งสังเกตเห็นว่าตนเองอาจเป็นสุขกับสิ่งเล็กน้อยได้ขนาดนั้น แค่เพียงจับสังเกตความสบายที่ข้อมือเท่านั้นเอง

พอนับได้ถึงสิบห้า ‘ความเห็น’ จากภายในก็ขยายขอบเขตไปตลอดช่วงปลายแขนซึ่งวางราบ เกิดความสงบใจและจดจ่อกับข้อมือมากขึ้นกว่าเดิม พบว่าตัวความสบายที่จ่อรู้อยู่ที่นั่น แต่ออกไปทั่วทั้งลำแขน มิใช่เฉพาะที่ข้อมือจุดเดียวดังเห็นเมื่อแรก เหตุเพราะกล้ามเนื้อตลอดช่วงนี้วางผ่นพักเต็มที่ไม่ขยับเขยื้อนเลย

ตอนนั้นใจชักเริ่มเบี่ยงเบนไปคิดเรื่องอื่น เรือนแก้วก็ดึงความรู้สึกตัวกลับมาจดจ่อกับข้อมือใหม่อย่างรวดเร็ว เนื่องจากสำรวจทุกครั้งที่นับว่าใจยังอยู่กับข้อมือหรือไม่ พบว่าความสงบสุขทวีขึ้นเป็นเงาตามระยะเวลาที่กำหนดครู่สิ่งเดียวเช่นนั้น แม้เมื่อลมหายใจคิดจ้วงหวั่วรู้เองว่าควรกำหนดเข้าออกอย่างสม่ำเสมอ ลดความเกร็งลง

นับเกินสามสิบมาเยอะแล้ว แต่ยังคิดความสบายที่เกิดขึ้นในภายใน เรือนแก้วจึงหลับตาค้างเค็งมาเรื่อย กระทั่งเกิดกลุ่มความคิดกังวลเกี่ยวกับเงื่อนไขจำกัดเวลาของเกาทัณฑ์ ถึงลืมหืมตาขึ้นได้

“เป็นไงมั่ง?”

เกาทัณฑ์ถาม

“ก็โอเค สงบดี” หญิงสาวตอบเสียงเนือย แล้วถามกลับ “นี่นะหรือความว่าง?”

“เปล่า นี่แค่เริ่มต้น เขาเรียกว่าการ ‘จ่อรู’ เท่านั้น เข้าข่ายการตั้งสมาธินั้นแหละ หากแอ็งจะมีความสุข ความสงบจากการจ่อรูเมื่อครู่ ก็เป็นในระดับของสมาธิ ที่นี้เพื่อเข้าไปถึงความว่าง ต้องมีการ ‘พิจารณา’ เสริมเข้าไปด้วย ขอเวลาอีกครั้งนาที่ คราวนี้แอ็งจะลองตั้งกำหนดสติรู้และพิจารณา...เอารึยัง?”

หญิงสาวปิดตาลง ผงกศีรษะเป็นสัญญาณว่าพร้อมจะปฏิบัติตาม เกาทัณฑ์ก็บอกทันที

“ตั้งตัวรู้คู่ความสบายที่ข้อมืออย่างเมื่อกี้ แต่คราวนี้ให้คิดสมมุติว่ากำลังวางกระดูกท่อนแขนที่เราไม่ใช่เจ้าของ เป็นท่อนกระดูกของใครไม่รู้เอามาฝากไว้กับตัวเรา เราไม่ใช่ผู้สร้าง วางทิ้งได้โดยไม่ต้องเป็นห่วง”

ด้วยกระแสติที่ตกค้างจากเมื่อครู่ ทำให้ต้อคิดโดยง่าย เพียงคิดสมมุติตามเกาทัณฑ์พูด เรือนแก้วก็เห็นจากใจว่าท่อนแขนคนกลายเป็นกระดูกแปลกล้อมชิ้นหนึ่งซึ่งหล่อนวางฝากไว้กับแขนพักของเก้าอี้ นับสิบแรกเกิดความเห็นสัญฐานของช่วงปลายแขนชัด เป็นกระดูกตั้งแต่ศอกถึงปลายนิ้วมือแหลมๆทั้งห้า เห็นจริงเห็นจางว่าท่อนกระดูกที่วางอยู่นี้มิได้ถูกสร้างขึ้นโดยหล่อน เมื่อคิดวางทิ้งไว้เหมือนซากไม้ไร้เจ้าของแล้วก็สบายใจ ไปรุ่งโล่งหมดห่วงหมดความยึดถือ

ด้วยความต่อเนื่องของการสมมุติ ในที่สุดเมื่อใกล้การนับสามสิบ ก็บังเกิดเป็นตัวตระหนกขึ้นมาปูปบว่าท่อนแขนนี้ไม่ได้มาจากหล่อนจริง ๆ เมื่อถูกสร้าง หล่อนไม่มีส่วนรู้เห็นใด ๆ เลย สมควรถูก ‘วาง’ ไว้โดยปราศจากการเข้าถือครองจากใครทั้งสิ้น

นั่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญที่สุดของการเข้าสู่ภาวะปล่อยวาง คือเหลือแต่อาการรู้ท่อนแขนเฉยๆ โดยไม่คิด ไม่พิจารณาอะไร เพราะติดอยู่ในความหมายรู้เรียบร้อยแล้วว่าแขนที่ถูกรู้มิใช่สิ่งที่หล่อนสร้าง เป็นเพียงธรรมชาติอันว่างเปล่าจากตัวตน หาได้อยู่ในความครอบครองของใคร เสมอกันกับกระดูกศพที่ถูกทิ้งขว้างในป่าช้า

เมื่อเห็นความว่างจากผู้ครอง ใจก็ว่างลงได้เช่นกัน

วาง... สิ่งที่ว่า

น้ำหนักแขนที่ถูกวางราบนั้นคืออาการทางกาย บัดนี้กลืนเป็นอันเดียวกับการวางด้วยใจ จิตผินกึ่งอยู่กับความวางนั้นชั่วขณะบังเกิดความสุขไร้เขตจำกัดเป็นวาระแรก

เมื่อเกาทัณฑ์เห็นสีหน้าที่ผ่อนคลายยิ่งของเพื่อนสาว ก็รับทราบว่าเรือนแก้วลิ้มรสธรรมขั้นต้นที่พ้นจากการอธิบายด้วยคำพูดแล้ว

รอนกระทั่งเรือนแก้วลิ้มค้ำขึ้นเอง ซึ่งนานหลายนาทิต ความจริงหล่อนเหนื่อยอ่อนจากการทำงานมาทั้งวัน เมื่อเคลิ้มสบายเข้าก็งีบหลับ มารู้สึกตัวตื่นด้วยจิตได้สำนึกที่ผูกพันพระคือกาลและสถานที่

“เป็นไงมั่ง?”

คราวนี้เรือนแก้วยอมรับโดยปราศจากท่าทีแสรังอำพราง

“อือ รู้สึกว่างได้จริง ๆ แหละ”

“ย้อนนึกกลับไปในอดีตนะ ถ้าช่วงเวลาเศร้าโศกอย่างที่สุด แอู้จักความสุขจากการปล่อยวางง่ายๆนี้ อย่างน้อยทุกวันจะมีหนึ่งนาทีที่สามารถหลีกทุกข์ได้จริง และสิทธิ์ในการหลีกทุกข์นี้ก็ไม่จำกัดแค่หนึ่งนาที แอ้พ้นทุกข์ได้นานเท่าที่จะมีกำลังรู้และพิจารณา นี่คือตัวอย่างของแก่นพุทธ ถึงแม้ทุกข์หนักจะเป็นจะตายแค่ไหน ขอเพียงมีความรู้ และมีกำลังเหลือพอจะพิจารณาธรรม ก็เปลี่ยนภาวะจิตใจให้เป็นตรงกันข้ามกับทุกข์ได้ตลอดเวลา เนื่องจากกำจัดคันเหตุทุกข์ทางใจที่แท้จริง คืออุปาทานยึดมั่นถือมั่นลงได้

วาทกรรมไปถึงศักดิ์สิทธิ์ที่แอบอยู่ในความว่างเปล่าของอากาศ แน่นอมนเมื่อแอร์เครื่องอยู่ในใจของตัวเองและมองออกไปในอากาศว่าง สิ่งที่จะพบย่อมไม่ใช่ผู้วิเศษคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นอากาศว่างนั้นแหละ พุดพลอบไม่ได้ ขึ้นมือมาลูบให้เรารู้ไม่ได้ได้อย่างนั้นเอง

ถ้าคอนันแทนการเรียกร้องจากลมแล้ง แอ้ฟั้งธรรม อ่านธรรม แล้วเข้าถึงการพิจารณาเพื่อปล่อยวางต่างหาก ถึงจะเจออะไรที่เป็นของแท้ ศักดิ์สิทธิ์จริงอย่างนี้”

เรือนแก้วไคร่ครวญ เกิดความเข้อกเข้ใจขึ้นมาว่าความว่าง ความปล่อยวางนั้นคือการกำหนดสติรู้และพิจารณาด้วยอาการเช่นไร ทว่าไม่เห็นด้วยกับเกณฑ์ทั้งหมด

“การพิจารณาธรรมเช่นนี้ต้องพร้อมพอควร เพราะอาศัยทั้งสติและความตั้งใจอย่างต่อเนื่อง คนจุ่มทุกข์ที่ไหนดจะเอากำลังกายกำลังใจมาตั้งสติพิจารณา”

ชายหนุ่มผงกศีรษะรับอย่างแข็งแรง เป็นเครื่องหมายแทนการยอมรับเต็มที่

“อู๊! เมื่อจิตตกต่ำขนาดเรียกสติไม่ได้ จะพินให้กลับเป็นกุศลทันทีนะเหลือวิสัยแน่ ต้องนอนหลับพักผ่อนเอาแรงสักสิบ แต่สำคัญว่าตื่นขึ้นมาต้องรีบจวดยังหว่าที่ก่าลังกายดีพร้อม เอามาใช้พิจารณาให้เกิดวิถิจิตด้านดี เสียขายนี้เราก่าลังพุดย้อนกลับไปข้างหลังไม่อย่างนั้นถ้าทดลองดู แอ้จะรู้ว่าแอ้เริ่มวันใหม่ด้วยการวางความว่างได้จริง ๆ

การพิจารณาธรรมขั้นต้นอย่างนี้ ก็คงไม่อาศัยแรงกำลังมากไปกว่าที่แอ้รับงานแปลจากพี่น้องในช่วงวิกฤตสักเท่าไรว่าไปอาจน้อยกว่าด้วยซ้ำ เพราะใช้เวลาแค่นาทีเดียว ขณะที่งานแปลอาจกินเวลาเป็นสิบชั่วโมงต่อเนื่อง ในเมื่อคอนันเป็นทุกข์แล้วยังตั้งสติทำงานได้ ก็แปลว่ามีกำลังเหลือเพื่อสำหรับการพิจารณาให้เห็นความว่าง จริงไหม?”

เรือนแก้วเริ่มเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์ในพุทธศาสนาเป็นอีกแบบได้บ้าง อย่างน้อยก็ย้อนคิดว่าพระพุทธรูปทรงเหน็ดเหนื่อยเผยแผ่แก่นธรรมชนิดนี้ มิใช่ปรารถนาจะกระทำพระองค์เป็น ‘สิ่งศักดิ์สิทธิ์’ ปกป้องคุ้มครอง ให้ความช่วยเหลือใครเพียงเพราะเชื่อตามพระองค์ในขั้นให้ทาน รักษาศีล ทว่าทรงปรารถนาจะเป็นผู้บอกวิธีพ้นทุกข์ให้แก่คนปฏิบัติด้วยตนเอง

เชิงไท่กอดอกเฝ้าดูแบบเสมอนอกมาตลอด เห็นแปลกอยู่บ้างกับสีหน้าสงบสุขยิ่งของเรือนแก้ว สัมผัสว่านั่นแตกต่างจากสุข เพราะเกิดวังค์หลับสบายไปมากโข ทว่าตัวเองเพียงนึกถึงชื่อมือตามเกณฑ์พุดแวบเดียวแบบคนได้อินอะไรก็คิดอย่างนั้น ทว่ามีได้ใส่ใจให้ต่อเนื่องตามไปด้วย จึงเกิดความเห็นแย้งขึ้นมา

“ถึงมึงจะบอกว่าไม่ใช่การสะกดจิต ถูกว่าใช่อยู่ดี เป็นการสะกดตัวเองอย่างมีสติ สะกดด้วยความคิดจงใจให้เห็นตัวเองเป็นนั่นเป็นนี่ ภูเคยเห็นแบบสะกดหมูไ้หนักกว่าเป็นนกกพร้อม ๆ กันด้วยซ้ำ กางแขนบินกันใหญ่เลย อันนี้มึงให้แอ้ ‘สมมุติ’ ตัวเองเป็นกระดูกแปลกปลอมแยกออกมาชิ้นหนึ่ง ก็ธรรมดาแหละที่จะเห็นตัวเองเป็น โกรงกระดูกผิขึ้นมา”

เกณฑ์ขบขมมีปีกปากหน้อย ๆ นั่งฟังพร้อมกัน ร่วมเวลาเดียวกัน สองบุคคลอาจ ‘เห็น’ ต่างไปเป็นคนละระนาบอย่างนี้เอง เช่นที่เชิงไท่ทำตัวเป็นเพียง ‘ผู้เฝ้าสังเกต’ และจดจ้องจะพุดถึงสิ่งที่ตนเห็น คนประจักษ์ในฐานะบุคคลที่สามเท่านั้น ‘ไม่คิดเป็นตัว ‘ผู้ทดลอง’ เพื่อประจักษ์เองแม้แต่น้อย

“โดยนัยของการสะกด น่าจะหมายถึงการพยายามเบี่ยงเบนความเห็นให้คิดเพี้ยน ไปจากของจริง อย่างคนไม่ชนกก็ให้นึกว่าเป็นนกที่มึงว่า แต่โดยนัยของการพิจารณาธรรม ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นและเป็นตัวชี้ความแตกต่างอย่างชัดเจนคือสติและความตระหนักรู้ตามจริง รู้ว่าที่คิดและพิจารณานั้น ไม่ได้เสริมแต่งให้คิดเพี้ยน ไปเลย

ตอนเราไม่ดู ไม่พิจารณาต่างหาก ที่ถูกผัสสะภายนอกภายในสะกดให้เห็นไปว่ากายนี้ของเรา ความรู้สึกนึกคิดนี้ของเรา ซึ่งพระพุทธองค์พบว่าอย่างนี้คือทางสายทุกข์ เพราะทำให้จิตระส่ำระสาย อยากได้ อยากเสีย เป็นชนวนให้คิดดีร้าย ก่อกุศลกรรมบ้าง อกุศลกรรมบ้าง รับผลกันเดี๋ยวนั้นบ้าง รอรับผลข้างหน้าที่มองไม่เห็นบ้าง

ต่อเมื่อพิจารณาแยกเป็นชั้นๆ ด้วยกำลังจิตที่นิ่งอยู่ตัว ก็จะเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องขึ้นได้ เมื่ออยู่ในสภาพหมกมุ่นอุปาทาน จะชั่วขณะหรือถาวร ก็จะได้รับความว่างจากทุกข์ทางใจ อย่างนี้เป็นทางสายดับทุกข์ เพราะมันเมื่อก็สาระไม่ได้อยู่ที่แะเห็นตัวเองเป็น โครงกระดุกหรือเปล่า แต่เกิดภาวะจิตรู้แจ้งความจริงจนปล่อยวางได้ต่างหาก

เป้าหมายสุดท้ายของการพิจารณาปล่อยวางบ่อยๆ เป็นสิ่งหนึ่งที่แตกต่างจากการสะกดจิต ปลายทางของการสะกดจิตอาจให้ผลเป็นการเปลี่ยนบุคลิกภาพให้ดีขึ้นหรือเลวลง แต่การพิจารณาธรรมจนแก่รอบแล้ว สามารถเปลี่ยนแปลงจิตให้กลายเป็นอีกสภาวะหนึ่ง ขาดสิ้นจากการปรุงแต่งระคายใจอย่างถาวร “ไม่ต้องเพ่งพิจารณาอีก”

เชิง ไทลครอยยิ้มขันในหน้าลง แต่ยั้งข้องว่า

“รู้ตัวอย่างนี้แล้วทำไมมึงไม่ปลงผมบวชเสียเลยล่ะ? จะได้หมดทุกข์ถาวร”

“มึงลองทำดูเองสิ แล้วจะรู้ว่าการ ‘เห็น’ ในเบื้องต้นแค่นี้ เพียงพอจะทำให้ ‘ตัดใจ’ ได้บวบบับง่ายคายหรือเปล่า คนเราให้คิด ให้พูดยังไปถึงได้ เหมือนวางแผนปกครองพลเมืองกันหลายชั้นหลายซ้อน แต่เอาเข้าจริงควบคุม ปราบปรามได้สักแค่ไหน ของแบบนี้ต้องสั่งสม ต้องหัดวางใจพร้อมจะว่างจริง ซึ่งกูยังไม่มีความสาถึงขนาดหรอก”

เชิง ไทกัคปากและย่นคิ้วนิด ๆ

“เป้าหมายของการปล่อยวางถึงที่สุดคือการเป็นพระอรหันต์ใช่ไหม? ไหนมึงบอกหน่อยละ พระอริยะนี้เขาเป็นกันยังไง เอาอะไรมาวัด? แบบแะเมื่อก็ไชรียัง เป็นอริยะชั่วขณะหรือเปล่า?”

เกาทัณฑ์ชะงักคิด คำถามนั้นต้องการความรู้แจ้งเห็นจริงเป็นผู้ตอบ ตัวเขาเองเป็นประจักษ์พยานในธรรมขั้นพื้นฐานเท่านั้น จะให้พูดเรื่องสูงทั้งหมดคงไม่ได้

อีกอย่าง บรรยากาศสนทนาเป็นไปแบบมึนๆ กูๆ หรืออย่างเขาก็คงผม ไม่ใช่โยมหรืออาตมา รู้เห็นกันอยู่ว่าต่างฝ่ายต่างยังมีกิเลส จะเอาอะไรเป็นแกนอ้างอิง หรือซึ่งวัดได้ว่าคำพูดถึงสิ่งสูงมีน้ำหนักแค่ไหน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับพระอรหันต์

“กูบอกตามนิยามในคัมภีร์ได้ว่า พระอรหันต์ก็คือผู้ปฏิบัติธรรมจนหมดกิเลสไปตามลำดับ ส่วนจะเอาอะไรมาวัดนั้น คงต้องพูดกันยาว แบบแะเมื่อก็ไชรียัง ‘เห็นธรรม’ ขึ้นต้น ซึ่งจะนำไปสู่ปลายทางข้างหน้าได้ หากมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

และ...พูดตรงไปตรงมานะเชิง ที่เรากูกันอยู่นี้ เขาเรียก ‘ถกธรรม’ เพราะมีฝักฝ่ายของผู้ปลงใจเชื่อ ปลงใจยอมรับ กับผู้ที่ยังข้องใจ ไม่เชื่อถือ ประกอบกับพวกเราอยู่ในฐานะเท่ากัน เป็นเพื่อนฝูงที่รู้ว่าทำงานเพราะอยากได้ดั่งคัมภีร์ชีวิตแบบโลก ๆ ให้สุขใจเหมือนกัน มึงมองยังงี้ก็ไม่เห็นกูแตกต่างจากมึงตรงไหน

ถ้าจะคุยกันแบบเห็นตาม ส่งเสริมกัน หรือเรียก ‘สนทนาธรรม’ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์อย่างปฏิบัติจริง ต่างฝ่ายต่างต้องเสมอกันทางธรรม ซึ่งคุณเองก็เพิ่งเริ่มต้น แค่นี้ ๆ ต้อง ๆ นิดหน่อย ตัวเองยังไม่ถึงใจเท่าไรเลย ส่วนมิ่งยังแล้วใหญ่ กับแค่นั้นทางยังไม่เห็น แล้วจะหวังเข้าใจปลายทางด้วยการรับฟังถูกอกน่ะคงยาก

เรื่องเกี่ยวกับการเป็นผู้เข้าถึงศาสนานี้ ในใจมิ่งอาจคิดว่าเป็นคำถามง่ายๆ แต่ความจริงแล้วไม่ใช่ ถ้าอยากรู้ว่าพระอรหันต์เป็นกันยังไง เอาตรงไหนมาวัด มิ่งต้องเจอตัวจริงของท่าน ขอมรับให้ท่าน ‘แสดงธรรม’ แจกแจงให้ฟังว่า ‘สิ่งนั้น’ เป็นอย่างไร แล้วตัวมิ่งเองก็ต้องมีฐานหรือทุนเพียงพอจะซึมซับเอาตรงๆจากท่านด้วยใจ ไม่ใช่ด้วยความคิด เพราะจิตพระอรหันต์นั้นเป็นคนละรส เป็นคนละกระแสบกกับจิตคิดแบบปุถุชนเรา”

เชิงไทตะแคงหน้า เหล่ตามองอีกฝ่าย

“แสดงว่าพุทธเป็นศาสนาที่หาหลักฐานยาก อย่างที่เน้นการเวียนว่ายตายเกิดนี้ เท่าที่มิ่งปฏิบัติมา พบออกได้ใหม่ว่าชาติก่อนมีจริงหรือเปล่า และจะพิสูจน์หรือจับต้องได้ยังไง”

“ชาตินี้เป็นสิ่งที่จับต้องได้ของชาติก่อน”

ครั้งนั้นเกาทัณฑ์ตอบทันทีโดยไม่พักคิด

“เพราะการมีร่างกายที่เป็นฐานให้กำลังนึกคิดอยู่เดี๋ยวนี้ การมีโอกาสมาเกิดกับพ่อแม่คู่นี้ และได้อยู่ในหลักแหล่งอาศัยอย่างทุกวันนี้ ก็คือวิบากกรรม การให้ผลของสิ่งที่เราทำมาแล้วในอดีต ส่วนจะพิสูจน์ยังไงว่าอรรถภาพนี้มาจากกรรมเก่า ก็พอมินทางอยู่ แต่ไม่ใช่ด้วยการถามมาตอบไป ต้องอาศัยแนวปฏิบัติจริงที่ค่อนข้างยาก”

เชิงไทเล็กคิ้ว

“ต้องนั่งทางในงั้นสิ เคยฟังมาบ้างเหมือนกัน เห็นว่าบางคนนั่งจนเหงื่อแห้งก็ไม่ได้สมาธิสมาทะหรือทางในอะไรขึ้นมาสักกะคิด”

“ถ้าเรียกนั่งทางใน มิ่งคงนึกถึงแนวทางในสำนักหมอผีหรือกุมารทองใบ้ห่วยมากกว่าจะเข้าใจตามจริงว่าเป็นอย่างไร คิดจึงคิดว่าเราต้องทำจิตให้ขึงตึงเหมือนจอหนังที่เรียบ ปราศจากความขรุขระบิดเบี้ยว พร้อมจะรับแสงจากเครื่องฉายได้ ซึ่งเครื่องฉายก็ต้องส่งแสงได้แรงพอถึงจะเกิดความคมชัด ทั้งจอและทั้งเครื่องฉายนั้นแหละคือจิตที่อยู่ในภาวะสมาธิ

แต่ละชาติเหมือนหนังเรื่องหนึ่ง ฉายจบม้วนก็ผิงผิง ๖ เป็นดินแข็งชนิดที่เอามือเปล่าตะกุกไม่ไหว ต้องอาศัยเครื่องทุ่นแรงเช่นจอบเสียมที่แข็งแรง ซึ่งนั่นก็คือกำลังที่เกิดจากสมาธิระดับสูงอีกเช่นเคย ถ้าทำถึงแล้วก็เหมือนมีจอบเสียมอยู่ในมือไว้ขุดคุ้ยความทรงจำที่ฝังลึกลงไว้ได้จิตสำนึกเราเอง

ส่วนที่นิ่งกันไม่ค่อยสำเร็จนะ มีเหตุผลอยู่ร้อยแปด นับแต่โครงสร้างจิตใจบอบบาง อ่อนแอ ขาดความฝึกฝนให้ต่อเนื่องจริงจัง อีกอย่างเรื่องสมาธินี้ต้องการความช่างสังเกตสังกาและความฉลาดภายใน แบบเดียวกับใช้ความฉลาดพัฒนาฝีมือทางการกีฬาแหละ คนส่วนใหญ่ก็นั่งง่วง ๆ ๆ พอไม่สำเร็จก็เลิก ก็เกียจต่อแล้ว ไร้วาสนาแล้ว ไม่คิดว่าการทำสมาธิเป็นเรื่องต้องลงแรง ลงเวลา และใช้สมองกันพอควร”

“ถ้าได้สมาธิอย่างเดี๋ยวนี้ก็กลายเป็นผู้วิเศษ คิดถึงชาติก่อนก็เห็นเลย?”

เกาทัณฑ์สายหน้า

“เหมือนมีงัดต้นอยู่ตอนนี้ แล้วย้อนนึกถึงเมื่อก่อนคุณเดินเข้ามาในห้อง ความจำยังแจ่มชัดและเป็นจริงเป็นจัง เพราะเพิ่งเกิดขึ้นสดๆ หรือย้อนนึกถึงสมัยมีงัดอยู่สักประมาณสาม ความจำก็ยังคงอยู่ แม้ว่าจำพร่าเลือนไป เพราะผ่านนานและถูกความจำอื่นถมทับไว้หนาแน่นมากแล้ว

จะสั้นหรือยาว ชัดหรือเลือนก็เถอะ ตราบใดที่ยังรู้ตัว ต้นเต็มตาอยู่แบบนี้ ก็จะย้อนนึกได้ และรู้ว่าเคยเกิดขึ้นแล้วจริงๆ ลองสังเกตจะเห็นว่าแม้จะมีกำลังสติดี ๆ การย้อนระลึกจะชัดเจนกว่าตอนหม่อมมากแล้ว บางขณะอาจเหมือนเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นซ้ำอีกครั้งทีเดียว

แต่เมื่อได้สมาธิ ภาวะความตื่นรู้จะเต็มรอบกว่าสติธรรมดาอย่างเดี๋ยวนี้นี้เป็นสิบเป็นร้อยเท่า เพราะสติจะนิ่งต่อเนื่อง และจิตจะสว่างฉายภาพในมโนนึกแจ่มชัด เมื่อพยายามย้อนระลึกจะเห็นเหมือนเพิ่งเกิดขึ้นสด ๆ ไม่ว่าจะลอยกลับไปไปในอดีตไกลแค่ไหน ยิ่งสั่งสมกำลังจิตไว้มากเท่าไร ก็จะคมชัดและไปได้ไกลเท่านั้น ขนาดที่สามารถแทงทะลุความทรงจำ ความรู้สึกก่อนลืมตาโลกเป็นครั้งแรก และลอยย้อนกลับไปก่อนวิญญูณเคลื่อนมาปฏิสนธิ ซึ่งถึงตรงนั้นแหละคือเริ่มเห็นอรรถภาพในอดีต สรุปลือคือต้องมีสมาธิขั้นเลิศด้วย และมีความพยายามย้อนระลึกด้วย ถึงจะเกิดความเห็นขึ้นมา ไม่ใช่มีสมาธิหรือตัวสติอย่างใดอย่างหนึ่งโดด ๆ ”

“ถ้าไม่เห็นชาติก่อน ไม่เชื่อเรื่องภพภูมิ ก็แปลว่าเข้าไปไม่ถึงแก่นพุทธ?”

“แปลเลย อย่างแถมเมื่อก็เรียกว่าแตะๆ ต้อง ๆ แก่นแล้ว ถึงใจเขาจะเชื่อหรือไม่เชื่อเรื่องภพภูมิก็ตาม แลแล้วแต่จริตคนด้วย บางรายนี้ยังไม่ต้องคิดเรื่องภพชาติก็เข้าทางดับทุกข์ได้ แต่ส่วนใหญ่ต้องเชื่อสักระดับหนึ่ง ถึงจะเห็นประโยชน์ของการพยายามดับทุกข์”

“มีงัดเห็นชาติก่อนหรือยังวะ?”

เกาทัณฑ์อีกอันนิดหน่อย คราวนี้รู้แล้วว่าเมื่อซักแพตรีเกี่ยวกับอดีต เหตุใดจึงเห็นหลอนฝันตอบถึงรับถึงผู้เสมอ ถ้าบอกตามจริงก็เป็นชวนให้เกิดคำถามยึดเยื้อต่อไปอีก ถ้าบอกปัดว่าไม่เคยก็กลายเป็นมุสา แต่แล้วเขาก็พบทางออก คือพูดความจริงเพียงครั้งเดียว

“สมาธิจิตของกูเป็นแบบผิวเผิน ไม่ใช่จิตของนักปฏิบัติจริงที่มีความคมกล้าพอจะย้อนเห็นขนาดนั้น แต่ก็ฝึก ๆ แบบตามมีตามเกิดอยู่นะ อย่างน้อยมีกำลังแรงขนาดย้อนเห็นเหตุการณ์สมัยอนุบาลชัด...คือไม่ขนาดเห็นเป็นภาพเหมือนดูหนัง แต่ปะติดปะต่อเป็นเรื่องเป็นราวชัดยาว และรู้อย่างละเอียดครบเหมือนเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวาน จำได้หมดเลย ความรู้สึกนึกคิดเมื่อเริ่มท่องกข. เริ่มหัดคิดบวกลบคุณหาหน้าตาและชื่อเพื่อนกับครูแต่ละคน บางอย่างลืมไปแล้วอย่างสนิท ขนาดที่ว่าต่อให้พยายามนึกยังไงก็ไม่มีทางได้ด้วยสติธรรมดา

ถึงจะยังไม่เก่งพอระลึกชาติก่อน แต่ก็ระลึกชาตินี้ได้อย่างละเอียด ทำให้มองเห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใต้จิตสำนึก และตระหนักว่าเรามีสิ่งฝังลึกแบบปิดตายอยู่จริงมากมายมหาศาล ถ้าอยากขุดขึ้นมาก็ต้องเพิ่มประสิทธิภาพให้กับจิตจนเกิดความเป็นไปได้ขึ้นมา”

เชิงไท่หรีตตามองเพื่อนซึ่งคบกันมานาน รู้เห็นไส้ฟุ้งกันหลายชุด ทราบว่านั่นเป็นการพูดถกทางให้เขาลืมคำถามเดิม จึงสังหรณ์ว่าเพื่อนเห็นมากกว่าที่พูดบอก ก็ถามจี้ลงไปซ้ำอีกครั้ง

“สรุปคือมีงัดยังไม่เคยเห็นชาติก่อนเลย จะโดยปริยายไหน ๆ ก็แล้วแต่?”

เกาทัณฑ์นี่ อันเนื่องจากความเห็นอรรถภาพในอดีตเป็นการช่วยเหลือจากคนอื่น มิใช่กำลังตนเอง อีกทั้งเห็นเพียงแวบเดียว แต่สา ๆ ว่าอะไรเป็นอะไร จึงไม่เกิดความภาคภูมิใจล้าพองที่จะโอ้อวด ได้แต่แบ่งรับแบ่งสู้แบบติดตลก

“อย่างกูไม่ใช่พระราชานันท์ และมึงก็ไม่ใช่มหาดเล็กของกู”

เชิงไทเงียบไปชั่วขณะ เลิกพยายามเพราะรู้ว่าเพื่อนจะไหลไปเรื่อย พลิกข้อมือดูเวลา ชักหิวและขี้เกียจหาซื้อชกเรื่องเตียง จึงตัด

บท

“ไปกินข้าวหอะ”

บทที่ ๑๘ เจ้าเสน่ห์

เกาทัณฑ์และเรือนแก้วกำลังท้องร้องจ๊อก ๆ อยู่พอดี เมื่อเชิงโทชวนทานข้าวจึงตกลงตามกัน

“กินไหนดี?”

เรือนแก้วถามด้วยเสียงติดเบื่อหนอย ๆ เมื่อคิดถึงร้านใกล้สะดวก ช่วงค่ำกินเช่นนี้เหลือตัวเลือกน้อยเต็มที

เชิงโทเอ่ยชื่อร้านสติกแห่งหนึ่ง เพิ่งเปิดใหม่และเนื้ออร่อยนุ่ม เรียกน้ำลายชุ่มลิ้นชะงัด เสิร์ฟพร้อมไวน์แดง ช่วงแนะนำตัวราคาถูกอีกต่างหาก เพื่อนทั้งสองฟังเขาพรรณนาแล้วเกิดอยากลองทันใด เคื่อวันหลังจะได้พาใครไปร่วมอร่อยบ้าง

เชิงโทบอกคร่าว ๆ ว่าร้านตั้งอยู่ตรงไหน แต่อันเนื่องจากเป็นกลางซอยไม่คุ้นถื่นไกลออกไป จำเป็นต้องเขียนแผนที่ ชายหนุ่มจี๋เกียจขึ้นมา เลขชวนขึ้นรถตนเองคันเดียวสิ้นเรื่องสิ้นราว จะได้ถึงพร้อมกัน ไม่ต้องมีใครนั่งแกร่วรอดด้วย

สองหนุ่มและหนึ่งสาวมานั่งรับประทานมือเย็นด้วยกัน ท่ามกลางแสงเทียนและเสียงดนตรีละเมียด สนทนาเรื่องเบาหวิว เรือนแก้วเป็นสิลสันสดใสและความน่ารักน่าใคร่ของโต๊ะ ทำให้เวลาชั่วโม่งครึ่งผ่านไปด้วยความเพลิดเพลินเจริญอาหาร

เกาทัณฑ์ดื่มไวน์ทั้งรู้ว่าป็นของมีนเมา ผิดศีล ขณะนี้เขาไม่นับตนเองเป็นคนถือศีล แต่ตระหนักว่าเมื่อละเมิดข้อใดข้อหนึ่งแล้วเป็นภัย จึงตั้งสติรู้ว่าดื่มเพราะอยากในรสชุ่มลิ้นที่บาดคอ นั้น แต่ไม่ปล่อยให้มันเมา เขาพอกำขาบร่วมหมูกับเพื่อน ได้ตามปกติ กับทั้งกำหนดใจว่าจะพิจารณาให้เห็นเครื่องคิมแอลกอฮอล์ที่ปรุงขึ้น โดยปราศจากเจตนาใช้เป็นตัวยานั้น บ่อนทำลายสติ จุกวิญญาณให้ตกต่ำลง เพื่อว่าวันหนึ่งจิตจะเห็นจริง และคิดผลจากไปเองโดยปราศจากการบังคับ

จวนห้าทุ่ม เป็นเวลาร้านใกล้ปิด สามหนุ่มสาวเดินออกมาตามทาง บรรยากาศสรวลเสเฮฮาประสาเพื่อนสนิทซึ่งกระจายรอบเชิงโทครีโมटकอนโทรลปลดล็อกประตูแต่ไกล เรือนแก้วได้ยื่นเสียงสัญญาณแล้วหัวเราะออกมาเอ็กอ้ากตามอารมณ์ไวน์

“คู่ย...คู่ย”

หญิงสาวร้องเสียงรีโมตฯ เกาทัณฑ์กับเชิงโทหัวเราะตาม เมื่อเกาทัณฑ์มาที่ประตูหน้าด้านข้างคนขับขยับจะเปิด เรือนแก้วก็ชิงเบียดเขี่ยเขาออกนอกทางด้วยสะโทกกลมมนเสียก่อน

“ให้แเอเป็นคู่กตหานัารจของเชิงมั่งซี”

หล่อนเอ่ยเสียงปกติ แต่ตำจำด้วยฤทธิ์แอลกอฮอล์ เกาทัณฑ์ผายมือสองข้างออกอย่างเชื้อเชิญตามอัยยาศัย ความจริงเรือนแก้วอยากเอนเบาะนอนพักดำนั่นเอง

เมื่อรถเคลื่อนจากที่และเชิงโทจะเบนทิศกลับบริษัทเพื่อให้เพื่อนหญิงชายไปเอารถของแต่ละคน เรือนแก้วก็ห้ามไว้และขอว่า

“ตรงนี้อยู่ครึ่งทางระหว่างออฟฟิศกับห้องพักแเอ้วพัฒนาการ เชิงช่วยส่งหนอยได้ไหม อยากกินนะ ซีก็เลยกลับไปเอาแล้ว ฟรุ้งนี่เข้ามาแท้กซีตักว่า”

เชิงโทพยักหน้าด้วยความเต็มใจ

“ได้ซี”

หญิงสาวบอกที่หมายถึงถึงศูนย์การค้าใหญ่แห่งหนึ่งให้ปลูก หล่อนจะลุกขึ้นมาบอกทางต่อ เกาทัณฑ์อยู่ในเงามืดคอนหลัง รู้สึกนุ่มสบาย อากาศเย็นจ๋า ก็เอนตามยาวเหมือนกัน แต่ไม่หลับ ยังคงส่งเสียงคุยเป็นเพื่อนเชิงไทเรื่อยๆ

ที่แรกก็คุยกันเรื่องเศรษฐกิจ เรื่องทิศทางของนโยบายบริษัท ซึ่งมีเนื้อหาใหญ่ๆน้อยกินเวลานานเอาการ แต่พอถึงจุดหนึ่งเมื่อต่างเจียบกันเป็นครู เชิงไทซึ่งยังคาใจกับเรื่องที่เหมือนกัน ๆ ไว้ในห้วงประชุมเล็ก ก็เอ่ยขึ้นมา

“ตอนนี้มีงเป็นพุทธเต็มตัว เต็มใจแล้วสิ”

ช่วงทานข้าวเย็นและบทสนทนาเรื่องทั่วไปที่พักผ่อนมาระยะหนึ่งทำให้กลับมาคุยประเด็นธรรมะต่อได้ราบรื่นขึ้น สุ่มเสียงเชิงไทฟังลดความตึงแองยวนลงกว่าเดิมเยอะ

“ก็คงงั้น”

“เล่าให้ฟังหน่อยซีเป็นไงมาไง จำได้ว่าครั้งสุดท้ายที่เราคุยกันเกี่ยวกับอะไรเทือกนี้เมื่อหลายปีก่อน มีงยังออกท่าเอนดีอยู่เลย”

“หรีแอร์หน่อยดีเสีย แรงเข้าไปได้เกือบสุด หนาวจะตายซัก”

“ยายแเอ้เป็นคนแรงนี้หว่า”

เชิงไทหรีให้ตามคำขอ แล้วถามซ้ำ

“เล่าให้ฟังหน่อยสิ เป็นไงมาไปถึงเจอพระดีได้ อยู่ ๆ มีงคงไม่ขับรถเข้าไปฟังเทศน์ในกุฏิเองแน่”

เกาทัณฑ์เอาสองมือหนุนศีรษะ จี๋เสียงเล่า แต่ก็รวบรัดอย่างเสียไม่ได้

“เมื่อเดือนก่อนไปเยี่ยมปู่ คุยไปคุยมาเกี่ยวกับธรรมะแล้วคิดমনะ เผอิญวัดใกล้บ้านปู่มีพระดี ทำให้ดูเข้าใจและรู้เห็นหลายสิ่งหลายอย่าง ความศรัทธาเลยมาเอง”

“น้องแพเป็นคนพาไปละสิ?”

เชิงไทดักคอ เกาทัณฑ์เจียบ

“กูฟังมีงพูดก็ชักสนใจเหมือนกัน วั้ย วันหลังพาไปหาพระอาจารย์ของมีงหน่อยสิ ท่านต้องมีดีอะไรสักอย่างทำให้เห็นจริงเห็นจังได้ ถ้าฟังข้อธรรมะอย่างเดี๋ยวกงไม่ทำให้มีงเลื่อมใสศรัทธาเร็วอย่างนี้”

เกาทัณฑ์มองเพดานรอนิ่ง จับน้ำเสียงแล้วพอลากว่าเพื่อนอยากรู้อยากเห็นมากกว่าอย่างอื่น ก็คล้ายตนเองตอนเริ่มแรกนั่นแหละ

แต่ด้วยความเชื่อมั่นศรัทธาในพระอาจารย์ คิดว่าถ้าบุญวาสนาส่ง เชิงไทเคยมีนิสัยกับท่านมาก่อน อาจเกิดโอกาสได้ดี ก็ตกปากรับคำเบา ๆ ทว่าหนักแน่น

“โอเคเลยเชิง”

“พาเอ้ไปด้วยนะ”

เรือนแก้วพึมพำ

“อ้าว ไหนว่าหลับไงล่ะนี่”

เชิงไทหันมองข้างกาย ทักยิ้ม ๆ

“กำลังละเมอม่้”

หล่อนตอบทั้งยังปิดตา

“ใกล้ถึงตรงที่เอ้ให้ปลุกพอดีแหละ”

เมื่อคนขับบอกเช่นนั้น หญิงสาวจึงเปิดเปลือกตาขึ้นมา รถกำลังเร่งความเร็ว จังหวะเดียวกับที่หล่อนเห็นเงาคนจวบไหวจะข้ามถนน จึงยกมือขึ้นเตือนดัง ๆ

“คน...คน!”

เชิงไทยิ้มเย้น

“ก็คนนะสิ กลัวผมเห็นเป็นลิงเหวอะ”

แล้วก็หักเบี่ยงขวาอย่างรู้ว่าคนข้ามถนนคงไม่เสียสติกระโจนตามหัวรถมาแน่ ๆ เกาทัณฑ์หัวเราะมาจากด้านหลัง ถนนว่างโล่งและติดไฟแดงแต่ละจุดครู่เดียว สองอีคใจต่อมาเรือนแก้วก็บอกให้เชิงไทเข้าซอยหนึ่งทางซ้ายมือ ลัดเลาะตามทางได้เกือบสามร้อยเมตรก็ถึงอาคารสูงหลายสิบชั้นอันเป็นที่พักอาศัยของหล่อน

หญิงสาวบอกตำแหน่งจอด เชิงไททำตามบัญชา แต่ขยับหลุกหลิกเหลียวล่อกล่

“ชั้นล่างมีห้องน้ำให้เข้าไหม?”

เรือนแก้วหันมองท่าที่รุ่มร่ามของเพื่อนหนุ่ม ที่แรกจะบอกทางไปห้องน้ำของยามและคนเฝ้าคานเตอร์ แต่เปลี่ยนใจคิดให้ความเอื้อเพื่อ ไหน ๆ เขาก็อดสำหามาส่ง และตึกนี้ก็ต่างคนต่างอยู่ ใครคิดไม่ได้เห็นหล่อนหัวหนุ่มติตมาเข้าห้องสองคนก็ช่างหัว

“เข้าในห้องเอ้แล้วกัน”

เชิงไทยิ้มออก เปลี่ยนกิริยาเป็นนั่งตามปกติ หญิงสาวชี้ทางลงที่จอดรถชั้นใต้ดินซึ่งมีช่องจอดเฉพาะของห้องหล่อนอยู่ ยามเห็นหน้าจำได้ก็ปล่อยให้ผ่านไปโดยดี

ขึ้นลิฟต์มาถึงชั้นยี่สิบสาม สภาพภายในอาคารใกล้เคียงกับโรงแรมหรู พื้นปูหินอ่อนแผ่นรอบตลอดชั้น ผนังและเพดานเรียบ กระจกแข็งแรง กันเสียงรบกวนข้ามห้องอย่างเด็ดขาด ระบบป้องกันอัคคีภัยวางไว้ถูกตำแหน่งตามเกณฑ์ รวมแล้วรู้ว่าเป็นหลักแหล่งอาศัย ของคนรายได้สูงลิ่วแน่นอน

เรือนแก้วนำสองสหายมาถึงประตูห้อง 2307 ไขกุญแจสองระดับ เปิดออกกว้างแทนคำกล่าวเชื้อเชิญ พอหล่นกคปุมบนแผง ควบคุมที่ผนังด้านหน้า ทั้งห้องก็สว่างโรด้วยแสงไฟหลากชนิด ไอเย็นตามมาในเวลาไม่ช้านานโดยปราศจากเสียงหึ่งราคาถูหูของ เครื่องปรับอากาศ

“ไม่เลวแฮะ”

เกาทัณฑ์เปรย ขณะที่เชิงไทปราด ไปเข้าห้องน้ำ ซึ่งเรือนแก้วให้ไปเข้าห้องชั้นใน เนื่องจากประปาของห้องน้ำชั้นนอกชำรุด ความจริงเขาไม่ถึงขนาดเดือดร้อนหนักหนาสาหัส ที่แท้แค่อยากลรงนอนของเรือนแก้วเท่านั้น

พื้นห้องปูพรมน้ำตาลอ่อน เข้ากับผนังสีเหลืองอมขาว ที่ประดับประดาด้วยภาพวาดสีน้ำมันขนาดใหญ่สองสามกรอบ สะท้อน สายตาที่มีให้กับงานศิลป์อันลุ่มลึกของผู้เป็นเจ้าของ ทว่าบางมุมก็ประดับประดาด้วยตุ๊กตาคาร์ตูนหลากหลาย แสดงให้เห็นว่าเรือนแก้วยัง คงไว้ซึ่งจินตนาการและอารมณ์แบบเด็กซุกซ่อนอยู่ เหมือนกับหญิงสาวหลายคนที่ไม่ยอมกับครอบครัวอบอุ่น มีความสุขในช่วงต้นชีวิต

นึกแล้วเกาทัณฑ์ก็สะท้อนใจอีกครั้ง ความน่าสงสารของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป อย่างเรือนแก้วที่ปรากฏในวันนี้ด้วยลีลา ของสาวเก่ง เชื้อมั่ง และงดงามในทุกทาง นำอิจลาสำหรับหญิงอื่น ดูไม่ออกเลยว่าครั้งหนึ่งเคยเป็นเด็กสาวตัวคนเดียวที่ผ่านความเจ็บ ต้อง ทนปวดแสบปวดร้อนอย่างสาหัสมาก่อน นั่นทำให้เขานึกเวทนาย้อนหลัง และอยากมีส่วนช่วยเหลือบ้างในทางใดทางหนึ่ง

“ห้องสวยกว่าของผมเยอะเลย”

ซินใกล้แ่เอื่อม เรือนแก้วเพียงกระซิบตอบก็ได้ยินชัด

“ห้องเด็กคงจะรกน่าดูสิทำ หนูมโสดก็หยิ่งี้แหละ”

เกาทัณฑ์สันติริษะ และเป็นฝ่ายขยับตัวหลีกเลี่ยงออกมาหน่อย แต่ตาเหลือกจับดวงหน้าคมคายนิ่งอย่างอดพิศواسไม่ได้

“ผมจัดข้าวของเข้าที่เข้าทางเป็นระเบียบเสมอ แต่ขาดหัวคิดซื้อเครื่องตกแต่งจัดวางให้ดูเข้าท่า เตะदानารักอย่างนี้”

เขามขการแต่งห้อง แต่หล่นกลับถามมาอีกทาง

“แ่อน่ารักหรือ?”

ลีลากระดอวคปลายลิ้นแตะพื้นหน้าในการสะกดบางคำนั้น ทำเอาเกาทัณฑ์กลืนน้ำลายลงคอฝืด ๆ ดวงหน้าเนียนแลลุ่มดูเข้า ขวนรัฐจวนใจราวกับมายาฝัน กลิ่นไวน้ในลมหายใจของตนและหล่นระคนกับกลิ่นน้ำหอมบาดฉานประสาที่ค้างจางในเรือนร่าง สาว ก่อให้เกิดความปรารถนาลึกลับขึ้นมาจับปล้นทันใด

เรือนแก้วเอนหลังพิงผนังอย่างต้องการพักเขา แต่ดูทีปรือคยืมเขื่อนมองลึกเข้ามาในตาเขาแล้วคล้ายหล่นกำลังเชิญชวนให้ เลี้ยงเขาใจว่าคิดอะไรอยู่ จังหวะนั้นหากเขาก็มองเอาถูกและปลายคางหล่นสักหน่อย คงไม่ถูกต่อว่าต่อขานกระมัง...

กลิ่นอายน้ำมายวนใจให้ม้วนดิ่งไหลหลงลงสู่อุฏฐารมณ์ มองดาหล่อนด้วยความลึกลับสองจิตสองใจ ทางเปิด โอกาสอำนวย
อย่างไม่เคยมีมาก่อน รั่า ๆ จะทำตามบงการแห่งคำอุษา ทว่าสติของผู้ผ่านการอบรมมาแล้ว ยับยั้งไว้และให้คิดถึงสิ่งที่ตามมาหลังจากนั้น

หากทำอย่างที่กล่าวอยากทำ เรือนแก้วจะเปลี่ยนฐานะจากเพื่อนเป็นอื่นทันที

อุตุสำหรับเจ้าอแพตรี ังคสารพัดกลเม็ดเด็ดพรายมาใช้จนหล่อนตกปากรับคำแล้วว่าสุดสัปดาห์นี้จะไปหาฤกษ์หมั้นด้วยกัน
รวมทั้งเดินทางไปบอกกล่าวลุงคามกีร์ของเขา ผู้มีศักดิ์ตามกฎหมายเป็นพ่อของหล่อน ให้รับรู้ถึงสัมพันธภาพและเจตจำนงที่มี

ถ้าว่าตามกฎหมาย หรือกติกากาจาริตประเพณี เขายังเป็นโสด อิสระเสรีบริบูรณ์ อยากบุกหาเริ่มไหน วิมานฉิมพลีใด ก็คงไม่มีใคร
ว่า แต่ใจนั้น ตอนนี้อยู่โสดแล้ว เขานั้นแหละที่จะเป็นคนว่าตัวเองถ้าทำเรื่องนอกกลุ่มนอกทาง

ตัดสินใจขั้นสุดท้ายด้วยการกลั่นกรองฝึคแห่งความฝืนใจลงคอ ดึงสายตาออกจากร่างงามตรงหน้า ยากรวกับออนเสาหนักที่
ปักหลักในดินเหนียว

เทหิศกวาดสำรวจทั่ว ๆ หันหลังกลับไปพบเป้าโหมซ้อมยิงที่มีรูเล็ก ๆ พรุนบนผนังด้านหน้าห้อง หากระยะยิงเล็งห่าง
พอประมาณก็ต้องนับว่าแม่นเอาเรื่อง เนื่องจากรอยกระสุนเกาะกลุ่มกลางหนาแน่นเป็นพิเศษราวกับมีแม่เหล็กดูดชี้เหล็กอยู่ตรงนั้น

แลหาโดยรอบก็พบทั้งปืนอัดลมและคันธนูบนชั้นวางใกล้เตาอบไมโครเวฟ เพียงเข้ามาอยู่ในโลกส่วนตัวของเรือนแก้วก้าวแรก
ก็เห็นแล้วว่าหล่อนหลากหลายขนาดไหน

กำลังจะชมความแม่นยำที่ปรากฏหลักฐานบนเป้า เชิงโทซึ่งคงทำธุระคว่นเรียบร้อย ก็ลิ่งเล็งมาจากด้านใน

“แเอ้เล่นเปียโนด้วยหรอ?”

เรือนแก้วคิดรองเท้าสั้นสูงทึบ ก้าวเท้าเข้าสู่บริเวณที่กั้นไว้เป็นครัวย่อม ๆ เพื่อล้างหน้าล้างตาและจัดหาน้ำทำให้อุ่นฝู้ง ไม่
ได้ตอบคำของเชิงโทผู้เห็นเปียโนอยู่ทนโทในห้องนอนหล่อน ยังอุตุสำคัญอีกว่าเล่นเปียโนหรือเปล่า

เกาทัณฑ์เดินตามเพื่อนเข้าไป ซึ่งเป็นจังหวะที่เสียงเปียโนแนวเร็กไทม์กำลังเริ่มกระโดดโลดเต้น เชิงโทนั่งคร่อมม้านั่ง อวด
ลีลาทะมัดทะแมง แต่ดูๆแล้วขัดตาพิกล

“เคาะคิคเคาะถูกแสดงว่าเรือไปนานแล้วซี”

มายืนทักอยู่เกือบชิดหลังนักเปียโนสมัครเล่น เห็นมือเพื่อนออกเกร็งชอบกลเมื่อตะปบไปตามกลุ่มศิษย์ชาวคำ

“เออ ไม่มีเวลาซ้อมนี่หว่า”

เชิงโทตอบกลับมั้งยังลงนิ้วบรรเลงเพลง The Entertainer อย่างต่อเนื่อง ทำให้คำคั้นคูร์นเร็งมีชีวิตชีวา คึกคักสำเร็จสำราญ
ราวกับอยู่ในงานสังสรรค์ยามเที่ยงวัน เมื่อเริ่มคุ้นกับกลุ่มศิษย์ของเปียโนจากเยอรมันหลังนั้น เชิงโทก็ใส่สีสันระบายอารมณ์สนุกได้
คล่องแคล่วกว่าเมื่อแรก นัยยาวและแข็งแรงของเขาทำให้การเติมลูกเล่นเกินโน้ตเดิมสะดวกคายและพลิ้วลื่นเป็นธรรมชาติขึ้นเรื่อย ๆ

เกาทัณฑ์เหลียวไปเห็นชั้นตั้งเสียงซิติเพลงสูงปรี๊ดวางเป็นดับอยู่ไม่ห่าง ก็ออกสำรวจเพื่อให้อู้งานฟังเพลงของเรือนแก้ว เขามี
โอกาสนั่งรถหล่อนน้อยครั้ง แต่ละครั้งคุยกัน โขมง โจงเงงกับเพื่อนในกลุ่มเกินกว่าจะใส่ใจรับรู้ประเภทเพลงที่คิดรด

ท่าทางหล่อนจะเป็นนักฟังด้วย ทั้งแถบนั้นเรียงรายด้วยชั้นซิดีถึงห้าชั้น แต่ละตั้งอัดแน่นไว้ช่องว่างด้วยสันซิดีกว่าสองร้อยแผ่น เมื่อไล่ดูก็พบว่าถูกเรียงเข้าหมวดหมู่เป็นระเบียบ นั่นคือนิสัยของเรือนแก้ว ทุกอย่างถูกจัดวางระเบียบเป็นหมวดหมู่เสมอ

หล่อนฟังแทบทุกประเภท ไม่ว่าจะป็นไทยเดิม ไทยสากลเก่า-ใหม่ ไล่ไปถึงเพลงนิเวจ คลาสสิก และป๊อป-ร็อก แต่ละประเภทสะท้อนให้เห็นความชอบใจด้านนั้น ๆ ผ่านสีลิปินโปรค อย่างเช่นถ้าเป็นร็อก จะเห็นดนตรีคูลอย่างมีรสนิยมของ โรเบิร์ต พาล์มเมอร์ เกือบทุกอัลบั้ม หรืออย่างถ้าเป็นคลาสสิก ก็เห็นงานของราชาไวโอลินเช่นวิวาลดีเต็มเอี้ยด

มองมุมห้องด้านบนเห็นเป็นลำโพงชุด ยี่ห้อยี่ห้อชื่อลือช่าวาซบเสียงได้ยอดเยี่ยมเป็นอันดับหนึ่ง ท่าทางหล่อนจะมีความสุขกับการลงนั่งฟังเพลงอย่างจริงจังตรงกึ่งกลางห้องซึ่งมีโซฟาหนังแท้วางอยู่โดยเฉพาะ เมื่อว่างคงชอบถูกห่อหุ้มด้วยสนามพลังคลื่นเสียงทั้งวันทั้งคืนเป็นแน่

จินตนาการถึงความเป็นเรือนแก้วอยู่ในใจ จำนวนแผ่นของเพลงแต่ละประเภทบอกอยู่ในตัวว่าหล่อนไม่ผิวเผินกับอะไรสักอย่าง จึงหวั่นการเปลี่ยนอารมณ์ของผู้หญิงคนนี้คงเคยหาเอาเรื่อง ในเมื่อมีพื้นจิตใจที่สามารถจมจ่อมอยู่กับทุกแบบการปฐจาธรรมณ์ ไม่ว่าจะเป็นการจับขานตามแนวไทยเดิมเช่นลาวเทียน ที่ลากซำเยือกเย็นขนาดกล่อมให้เกิดสมาธิได้ หรือการบรรเลงอันอลังการเบิกซัยเช่น La Primavera ของวิวาลดี ที่อาจบันดาลความรู้สึกสง่างามสมบูรณณ์แบบแก่ผู้ศดับอย่างละเอียด ไปจนกระทั่งการกระซกกระซันแผ่คั่นสุดเศษเช่นในเพลง Simply Irresistible ของ โรเบิร์ต พาล์มเมอร์ ที่เศอารมณณ์ฟังให้ฟังโล่งได้ถึงสุดโต่งความคะนองใจ

ยิ่งหยิบคั้นเห็นแนวหลากหลายขึ้นเรื่อย ๆ ก็ยิ่งประหลาดใจกับความเป็นหล่อนขึ้นทุกที บางครั้งถึงกับอุทานกับตนเองว่าอะไรวะเนี่ย เพราะแม้แต่เพลงนิทานกล่อมเด็กยังฟัง!

เหมือนเดินเข้าไปในห้องหนึ่ง ซึ่งจัดงานพบปะมิตรสหาย ปรากฏว่าเจอคนแรกเป็นชายชราในชุดคราตรีท่าทางสุขุมสง่างาม เดินไปอีกหน่อยเจอสาวเปรี้ยวออกท่าคืบ ๆ กระโดดกระเดก เหลียวซ้ายเจอหนุ่มน้อยในชุดลาลองพร้อมท่องทะเลด้วยเรือยอร์ช เหลียวขวาอีกทีดันเจอเด็กผู้หญิงน่าเอ็นดูอายุแค่เก้าขวบมาขึ้นอยู่กลางงานกับเขาด้วย เล่นเองงวยพิศวงว่าม้งงานอะไรกันแน่ละนี่

เกาทัณฑ์กะพริบตาปริบ ๆ โล่งใจอยู่หรือที่หาทั่วแล้วไม่เจอสมุนซาตานปนอยู่ด้วย

เรือนแก้วปรากฏกายตามเข้ามา บัดนี้ถอดเสื้อนอกออก เหลือเสื้อแขนยาวสีชมพูเข้มที่ม้วนปลายไว้เหนือศอก หน้าคุดศุดไส ท่าทางกระฉับกระเฉงขึ้นกว่าเดิม สองมือกำกระป๋องน้ำผลไม้ นำไปวางบนหลังเบียโนให้เชิงไทหนึ่ง แล้วที่เหลียวมายื่นให้เกาทัณฑ์ จากนั้นมาหย่อนตัวลงนั่งบนโซฟากลางห้อง มองเชิงไทเล่นเปียโนสร้างบรรยากาศครึกครื้นยืม ๆ

เกาทัณฑ์คุดน้ำผลไม้กระป๋องรวดเดียวเกลี้ยง หาดังผงทั้ง แล้วจึงเดินมานั่งข้างเพื่อนสาว โซฟานั้นพอจูงสองคนกำลังสบาย

“พาเพื่อนมาที่นี้บ่อยไหม?”

“ก็เป็นประจำคราว”

เกือบบอกว่าต้องสนิทกันจริง ๆ และเพิ่งเจอกับเชิงไทนี้แหละเป็นเพศชายสองรายแรกที่มีโอกาสมาเยือนถิ่น แต่กลัวรู้แล้วหลังเลขเก็บไว้

“ดูแฮ่ฟักไฟทางคนตรีเอาจากเลขนะ นี่ผมมอมหากล่องไวโอลินอยู่ เอาไปซ่อนไว้ที่ไหนล่ะ?”

“รู้ด้วยเหรอว่าแอสเลน ไครบอกล่ะ?”

“ก็สะสมวิลาดี่ซึ่กับสะสมแสดมป้ออย่างนั้น เปียโนของโซเป่งกับฟริงก์ ลิสต์รวมกันข้งน้อกว่าอีก ต้องให้ไครบอกล่ะ”

“อ้อ ช่างสังเกตรจริงนะ”

“ไปกว้านซื้อมาจากหลายประเทศเลยซี เฉพาะเดอะแพลเน็ตส์ของ กุสตาฟ โฮลด์ ซุดเดียวก็ปาเข้าไปสี่วง”

เรือนแก้วแกยักควรับเนิบ ๆ คบมือเปาะเปะให้เซิงไทเมื่อเล่น The Entertainer จบลง และเริ่มโหมเพลงอื่น ข้งข้งค้งเป็นแนว
เร็กไทม์มัน ๆ เช่นเคย

“ถามหน่อยเถอะ ช่วงที่เพิ่งออกจากบ้านพ่อ หล่าไฟทางคนตรีบั้งไหม?”

หญิงสาวสันสิริชะ

“ช่วงนั้นข้งอ่อนหัด เพิ่งมาจริงข้งก็หลังจากแม่เสีย แม่ของแอสเลนคนตรีเก่ง พยายามหัดให้ตั้งแต่เด็ก แต่แอสเจ็เกียจ เพิ่งข้งก็
เพราะคิดถึงแม่...”

ไต้้อนคำคอบดั่งว่า เกาทัณฑ์ก็ซั่กขอกขึงเรือนแก้วเล่นเปียโนเป็นกำลัง ข้งคะ โคนค้งๆ ใ้หลังเพือนหนุ่มเบื่องหน้า

“เบือ่ขึงคนตรีกระป้อแล้วโว้ย กระแทกคุ้ง ๆ ข้งกับข้งใจ”

เซิงไทชะงักก็ ความบันเทิงในอากาศคับวูบ

“โซ...มึงมีปัญญาเล่นข้งจี้รีเปล่า? ถ้าคองงานกูไปเล่นตามบาร์เลียงปากเลียงท้องได้แล้วกันวะ หน้อย! ทำเป็นค่าคนอื่นเขา”

พอเพือนหันมาสบตาด้วย เกาทัณฑ์ก็ขยับเหลไปทางเรือนแก้ว เซิงไทจ้งเข้าใจ

“แอสเลนแทนแล้วกัน”

ขอแล้วลุกจากม้านั่ง คว่ากระป้อน้ำผลไม้อัดลมติดมือมาด้วย

“เซิงก็เล่นไปคี่ แอสก็ล้งขึงเพลิน ๆ ”

“หน้อยนำ เจ้าเด็มันรำคาญ ผมไม่ใช่สก็้อต จอปปพลิน ผมมันสก็้อตไปรีท์”

เรือนแก้วข้มข้ง เซิงไทเดินเข้ามาข้งบนเท้าแขนโซฟาขนานหล่อนอีกข้งแบบควาล้อมเคือน

“เจ้าของห้องปล้อยให้แอกเป็นฝ่ายจัดหาคความสำราญได้ข้ง...ไป”

ว่าแล้วก็ใช้มือร่นหลังหน้อย ๆ พอเพือนถูกเนื้อต้องตัวในทรีโหฐาน หญิงสาวก็ลุกพรวด

“อยากฟังเพลงอะไรล่ะ”

“เอาแบบร้องด้วยเล่นด้วยนะ อะไรก็เอา เคยได้ยินแต่เสียงผ่านไมค์คาราโอเกะ วันนี้ฟังเสียงแท้ซะมั่ง คุณซิไม่มีเครื่องช่วยแล้วจะยังไประะเพราะพริ้งอยู่อีกหรือเปล่า”

“ไม่มีเนื้อแล้วนี่ก็ไม่ค่อยออกนี่”

“เหอะ! เล่นเปียโนแล้วร้องลึกลอกก็ได้เฮ้! เดียวจะช่วยโก่งคอเป็นลูกคู่ถ้าหลง”

เชิงโทบอกล่ง ๆ อยากฟังการลงลูกคอรุ่มหูของเรือนแก้วเต็มแก้ว

อันเนื่องจากเคยร่วมร้องรำทำเพลงกันมาจนชิน หญิงสาวจึงไม่อดเอื้อนนานนัก ก้าวไปหย่อนตัวบนม้านั่ง ตั้งหลังตรง วางมือเข้าตำแหน่ง ที่แรกคิดตามใจเพื่อน นึกถึงเพลงฮิตที่ร้องกันบ่อยจนจำขึ้นใจ แต่แล้วก็กลับล่า เลือกวอดฤทธิ์เคซเต็มกำลังศักยภาพของคนแทน

ลงนิ้ว ขยับพลิกมือซ้ายเดินคู่เบส ขณะที่มือขวาเลื่อนพลิวจากช่วงกลางไปหาสูง กระจายคอร์ดซีชาร์ปไมเนอร์จตุรการกวดได้กันของสี่เท้าขบวนม้าเร็ว ปรากฏเป็น Moonlight Sonata มูฟเมนต์ที่สามของบีโธเฟิน อัตราเร็วมีดเสียงแต่ละ โน้ตสม่ำเสมอ ใต้จากเบาขึ้น ไปกระแทกหนักปังปังตามลำนำของคีตกวีอารมณ์แรงในยุคระบายนตามใจ

แต่เล่นไปได้เพียง 8 ห้อง พอดจบทำโน้ตแรกของห้องที่ 9 ก็หยุดกึกกลางคัน สะบัดหน้าเหลียวหลังมาแจกยิ้มใส เชิงโทซึ่งเข้าใจเปียโนคลึงกับอ้าปากหาว สำเนียงที่มากับต้นมูฟเมนต์ที่สามของ Moonlight นั้น ทรงพลังเข้มขลังอลังการ ยิ่งใหญ่ราวกับบีโธเฟินมาองหล่อนเลือกที่จะ ‘เล่าเรื่อง’ แบบเร็วจัด คือเล่น 8 ห้องแรกใช้เวลาเพียงสิบวินาทีเศษ ลงนิ้ว ไม่คิดเลยแม้แต่นิดเดียว

“แม่เข้าไว้!”

เชิงโทอุทานแล้ว ๆ หูดเปิดค้ำ สำหรับเกาทัณฑ์ แม้มัวเข้าใจความยากง่ายของเปียโน แต่แค่เห็นลีลากระแทกโน้ตสูงปัง ๆ แล้วย้ายไปไล่เสียงกลางใหม่อย่างรวดเร็วไหลริน โดยที่ตัวคนเล่นยังนิ่ง ก็ทราบได้ว่าฝีมือเรือนแก้วนั้นต้องจัดเข้าขั้นครูทีเดียว

“ต่อให้จบสิ”

เชิงโทขอร้อง

“ไม่หอรอกะ เล่นเพลงนี้ต้องออกแรงเยอะ แอ๊ยมหมั่นโยให้คนที่แอ๊รกเท่านั้น”

ท้ายประโยคหรีต่าขี้เล็ก ๆ เล่นเอาเชิงโทจูปากจิกจัก วางกระป๋องน้ำลงกับโต๊ะข้าง ลูกขึ้นมายืนประคบหลัง ขอซ้าด้วยท่าที่จริงจัง

“เล่นให้ฟังหน่อยสิเฮ้อ”

หญิงสาวเหยียดข้อมือเพื่อนหนุ่มทำท่าราวกับจะเข้ามาเค้นคอ

“ก็ได้ กลับไปนั่งห่าง ๆ เอะ มาขึ้นจ่อจี้ใครจะเล่นออกล่ะ”

เมื่อเชิงไทถอยกลับไปนั่งที่เดิม เรือนแก้วก็นึกเห็นใบหน้าอันหึงของ ลูควิก ฟาน บีโรเฟิน เข้ามาแทรกแทนมโนภาพใบหน้าคน กำหนดใจให้คิดค้นเป็นพายุร้ายในคืนอาบแสงจันทร์สีเลือด แล้วเริ่มร้ายเสียงใหม่ตั้งแต่ต้นด้วยเรียวมืออิมพลัง เราทุกคนในห้องให้เรใจรอนด้วยความรวดเร็วและรุนแรงแห่งลำนำพลังของคีตกวีอัจฉริยะ

เชิงไทฟังได้เดียวเดียวก็นั่งไม่คิด ต้องขยับลุกขึ้นยืนในมุมที่สามารถเห็นการเรใจรอนเรียวมือเรือนแก้วนัด กอดคอจ้องตะลึง รู้จักหลอนมากี่นาน โข เพิ่งวันนี้ที่เห็นความสามารถอีกด้านนอกเหนือจากการทำงาน หลอนต้องรำเรียนกับครูเปียโนระดับประเทศ และต้องซ้อมวันละไม่ต่ำกว่าสามชั่วโมงทีเดียว กำลังมือจึงอยู่ตัว กับทั้งเกิดทักษะและสัมผัสภายใน ควบคุมให้ลิบนิ้วไหลเลื่อนประสานความคิดถ่ายทอดได้น้ำหนักและจังหวะจะโคนขั้นนี้

เกาทัณฑ์กึ่งมองค้าง จรดใจฟังความวิจิตรอิงลในบทเพลงที่บรรยายอิทธิพลแห่งแสงจันทร์ด้วยลักษณะการเดียวกับเชิงไท เพิ่งตระหนักว่าเพื่อนสาวเป็นผู้สำเร็จฤทธิ์ชั้นสูงทางดนตรีคนหนึ่ง สำเสียงอันยุ่งยากซับซ้อนขนาดฟังแล้วขนลุกเยื้องนี้ ต้องใช้กำลังภายใน ทั้งสติและสมาธิหลักคั่นในระดับ ‘เนรมิต’ แล้ว

หลอนเป็นบุคลิกพิเศษที่รักและเข้าถึงเป็นอันเดียวกับเปียโนจนบันดลเสียงชวนอัศจรรย์ เหมือนกับที่ฤาษีเข้าถึงดิน น้ำ ลม ไฟ จนอาจก่อมายาการได้ตามปรารถนานั่นเอง

เรือนแก้วเก่งขนาดถ่ายทอดให้เขาเข้าใจอารมณ์เกี่ยวของบีโรเฟิน ที่แสดงออกด้วยลวดลายรูปเสียงอันเพริศแพรว บางจังหวะเห็นร่างแบบบางตรงหน้าปรากฏเป็นเครื่องจักรที่โลศีย์เปียโนได้คงเสี้ยนคงวาไม่หยุดหย่อน ไม่เห็นคั่นน้อยเมื่อยล้า ทว่าเป็นเครื่องจักรที่วิเศษกว่าทุกชิ้น ตรงที่มีหัวใจและอารมณ์ มีความหฤหรรษ์ที่จะระบายสีสันพันลึก ลากพาดคนสดับฟังให้ดิ่งจมลงสู่ขั้วคลื่นมหรรมพแห่งดนตรีการไปจนสุดสาย

บุคลิกภาพของเรือนแก้วเองเป็นเสมือนท่วงทำนองอันเป็นสุดยอดของเพลง ดึกว่าตรงที่หลอนคงรูอยู่เนิ่นนาน พร้อมให้จับต้องเรื่อยไป ไม่สลายง่ายเพียงวูบผ่านเหมือนดนตรีการ ขอเพียงมีสิทธิ์จึงเป็นเจ้าของหลอนเท่านั้น...

จับมองแผ่นหลังของร่างเปรียวแล้วนึกเสียดายที่เส้นผมถูกขอยสั้น ถ้าไว้ยาวคงดูเป็นนักเปียโนได้เด่นกว่านี้เยอะ แต่เคยเห็นตอนผมยาวอยู่ช่วงหนึ่ง ก็ยอมรับว่าบุคลิกเช่นเรือนแก้วต้องส่งด้วยผมสั้นอย่างนี้เอง

ตลอดเวลาประมาณเจ็ดนาทีเศษที่เล่น มีเพียงสองสามจุดเท่านั้นที่เรือนแก้วพลาด คลาดเคลื่อนหรือสะดุด แต่โดยรวมแล้วเมื่อฟาดมือซ้ายขวากระหน่ำสองกลุ่ม โน้ตสุดท้ายสุดแรงเกิดราวกับจะพังเปียโนทิ้งหลัง ก็รวบยอดเป็นความโอฬารเกินภาพปรากฏและสิ่งแวดล้อม อันได้แก่หญิงสาวร่างแน่นน้อยที่อาศัยอัทพ์ไรท์เปียโนธรรมดาเป็นเครื่องมือ โดยที่แท้ความยิ่งใหญ่เยื้องนั้นควรเกิดขึ้นพร้อมกับภาพนักดนตรีใส่ทัตซีได้หูหน้าแกรนด์เปียโนบนเวทีของสเตเดียมขนาดยักษ์ที่มีผู้ชมนับพันเสียมากกว่า

สองหนุ่มปรบมือดัง ๆ พร้อมกันเป็นเวลานาน เต็มแรง เต็มใจ เรือนแก้วเชิดคาง เบนหน้าชำเลื่องเลมทางเชิงไทซึ่งอยู่ใกล้ อิมคู ดาตามอารมณ์เพลง ชายหนุ่มเห็นเข้าถึงกับเข้าอ้อมกับอำนาจสายตาเจ้าแม่ แต่พอรู้ตัวว่าผลระยะย่อไปชั่ววูบ ก็แก้เกี่ยวกับการทำที่ถลาเป็นนักปีกหักเข้าไปทรุดตัวคุกเข่าข้างม้านั่ง

“โปรดรับผมเป็นศิษย์ด้วยเถิด”

ไม่พูดเปล่า สองมือเกาะเอวก็อย่างแสนพิศवास เรือนแก้วดีมือเฝียะ ทวาดเบา ๆ

“เดี่ยวเถอะ!”

ความสามารถเชิงดนตรีคือเสน่ห์อันทรงพลังให้คิดหลงใหลรวดเร็ว สำหรับเชิงไท่นั้นเป็นคนเดียวที่ขณะนี้ ‘ยังมีสิทธิ์’ จึงแทนที่จะนึกคร้ามเวทมนต์ด้วยแรงฤทธิ์ในศาสนา ก็กลับขำมใจคิดว่าเหนียวเกี่ยวเวทมนต์คล้ายคอแจกันนั้น และเอนศีรษะแนบแขนหล่อนิ่งอย่างถือสนิทนเลยเถิด

“มากไปแล้วพ่อ!”

เรือนแก้วลุกขึ้นอย่างไวตัว เสียงซึกซึ่ม แต่ไม่ถึงกับแข็ง เกาทัณฑ์เห็นอาการหมาหยอกไก่ที่ถูกปฏิบัติอย่างไร้ชื่อใยแล้ว หัวเราะเย้ยเพื่อนอยู่ในใจ ครั้งหนึ่งเร็ว ๆ นี้เมื่อส่งเรือนแก้วตรงที่จอดรถยามวิกาล เขาเคยดึงเอวหล่อนเข้ามาถอดแบบหยอก ๆ เรือนแก้วแค่คันด้วยศอกหน่อยเดียว และเอ่ยราตรีสวัสดิ์ที่ยังอยู่ในอ้อมแขนเขา

“เก่งสุดเคยเลยแฮ้”

เกาทัณฑ์ชมด้วยปาก และต้องชมซ้ำในใจเมื่อเห็นปลายเสียงของคนติดสันเล็กน้อย แสดงให้เห็นอิทธิพลของฝีมือหล่อนที่กระทบใจเขาจนแคว่งไปได้อย่างนี้

“แเอ้คงต้องรับสอนเปียโนอยู่แน่ ๆ ”

หญิงสาวยักไหล่

“เปล่า”

“ผมเรียนกับแเอ้ได้ไหม คิดชั่ว โมงเท่าไรว่ามา”

เรือนแก้วปรายตามองเกาทัณฑ์ ดูไม่ออกว่าเขามีความตั้งใจตามพูดหรือเปล่า จึงไปรอยิ้มแฝงเลศนัย

“อย่าเลยละ เดียวนางฟ้าของแเอ้รู้เข้าเขาจะว่าแเอ้”

เชิงไท่ลุกขึ้นยืน โปส่งทันที

“คนมันหลายใจ ไม่ค่อยกลัวถูกว่าหรอก”

เกาทัณฑ์หัวเราะเอื่อย เงียบเสียงไป ก็จะปล่อยให้เชิงไท่แสดงบทที่อื้อคนเดียวตามสถานภาพชายโสด ส่วนตนพักตามประสานหัวใจไร้ห้องว่างเสียแล้ว

พอเชิงไท่ทำเต็มด้วยการ โจมตีเพื่อนแล้วก็เกิดเมื่อยหลังและสองขาขึ้นมาเพราะยืนเกร็งอยู่นาน ประกอบกับเริ่มเพลียเนื่องจากได้เวลานอน แต่เห็นโซฟากลางห้องถูกเกาทัณฑ์ขีดครอง จึงเดินเลยไปล้มตัวนอนบนพูก้นมของหญิงสาวหน้าตาเฉย

“นี่! พระคุณท่านเจ้าขา ลูกคะลูก ใครใช้ให้นอนเจ้าคะนั่น?”

“อะไร แอ้นี้ห้วงด้วย มีผ้าคลุมเตียงอยู่ตั้งชั้น”

เชิงไท่พึมพำถลึงหัวเราะ ยังทำดื้อนอนต่อ เรือนแก้วชักฉิว ปราดมาขึ้นเท้าเอวแหว

“กลับได้แล้ว ทั้งสองคนเลย!”

เชิงไทยก้นคอกหรือตาเหลือบลงต่ำ เห็นคนสวยทำหน้าที่หัวเราะขบขัน

“แฉนี้ยิ่งดูยิ่งน่ารักซะ”

ว่าแล้วก็ปิดเปลือกตาอย่างสุโขสโมสร แลมแก๊งชั่วด้วยการพลิกหน้าสูดกลิ่นหอมจากเตียงอย่างชื่นใจ เรือนแก้วต้องขบริมฝีปากสงบสติเป็นครู่ ก่อนใช้ไม้อ่อน

“เชิง...ถ้าจะพักตาก่อน โขฟาห้องนั่งเล่นล่ะ ไม่เอา”

เชิงไทยซึ่งขยับเข้ามิดราไปแล้ววูบหนึ่งปรือตาถามจั่วเจีย

“ขอค้างได้หรือเปล่าคนสวย? ก็เกี่ยวกับแล้วจริง ๆ ดีหนึ่งกว่าอย่างนี้”

ความจริงอยากอยู่ใกล้ชิดหล่อนในหานที่สุด ด้วยความถือสนิททวกับความเห็นว่าเป็นผู้หญิงตัวคนเดียว จึงไม่น่าเกรงใจ

เรือนแก้วทำหน้าที่เคร่ง กอดอก

“เมื่อก็จะให้ขึ้นมาเข้าห้องน้ำเดียวเดี๋ยวละ นี่ตอนเช้าหอบกันลงไปทั้งหมดอย่างนี้จะให้คนเห็นเขาคิดว่าแฉเป็นผู้หญิงยังไม่ทราบ?”

“เขาคิดว่าแฉมีอำนาจวาสนา เปี่ยมด้วยบุญญาบารมี จิกลูกสมุนมาดูดฝุ่นและขัดส้วมทั้งคืน ได้ถึงสองหน่อ”

“ไม่จำเป็นหรอก” หล่อนเอ็ด แล้วก็หันมาฟังเพื่อนหนุ่มอีกนาย “เดี๋ยวกูเพื่อนเธอสิ”

เกาทัณฑ์ลิมดา เกาทัณฑ์กรีกๆที่ต้องกลายเป็นตัวกลาง รู้ว่าที่จริงเชิงไทยแค่หยิ่งเล่น แต่การเข้าแห่คิดจิ้งหะก็ไม่น่ารำคาญชวนขี้เกียจทนได้เหมือนกัน ทำทางเรือนแก้วคงถือสาที่เชิงไทยคนเดียวหล่อนมากพอ

“ไปหอะ เชิง”

พยายามชวนด้วยเสียงเรียบธรรมดาเหมือนมีเจตนาอยู่เอง มิใช่เพราะรับการร้องขอมาจากเรือนแก้ว แต่เชิงไทยฟังแล้วแปลความหมายไปอีกอย่าง คือเกาทัณฑ์จะทำตัวเป็นพระเอกที่มีข่าวมาช่วยนางเอกจากการถูกคุกคามรังแก หมั่น ไล่จันหัวเราะ ดึงตัวขึ้นนั่งที่ปลายเตียงพักหนึ่ง ก่อนหัดกายลุกขึ้น ล้วงกระเป๋าส่งกุญแจมาให้

“กูจับไม่วะ ตอนคำคุณธรรมะกับมึงเสียดำงานเยอะ จับให้หน่อย”

เกาทัณฑ์รับมาโดยดี เรือนแก้วเห็นท่าเปลี่ยจริงของเชิงไทย ก็สอเกาทัณฑ์อย่างมีแกใจ

“เดี๋ยงน้อยด้วยหรือเปล่า?”

“ยังไหว อย่าห่วง”

เขาทำตาแจ่ม ทว่าเรือนแก้วรู้สึกได้ถึงความซึมที่แฝงอยู่ จึงอีกอีกเป็นครู่ ก่อนล้งเลตามเสียงอ่อนลง

“จะนอนนี่ไหม?”

เกาทัณฑ์เล็กก็สูง เขาเองก็พลียไม่น้อย เพราะนอกจากทำงานเต็มอัตรามาตั้งแต่เจ็ดโมงเช้าถึงทุ่มครึ่ง ยังต้องทุ่มเทศาภิ
แก้ปัญหารวมกับเพื่อนหนุ่มสาวต่ออีกเป็นชั่วโมง

เหลียวไปทางเชิงไท เห็นหมอบทำตาเขียวเอานิ้วชี้หน้า เป็นทำนองบอกในที่ว่าถ้าปฏิเสธจะถูกเตะ เลยผายมือกว้าง

“ถ้าแเอไม่ถึงกับหนักใจนะ”

เรือนแก้วยักคิ้วตอบเย็นชา

“ถ้าพุงนี้ไม่มีใครมาถึกอกแเอก็คงไม่หนักใจมั้ง”

เกาทัณฑ์สายหน้ายิ้ม ผู้หญิงก็คือผู้หญิง

“ไม่หรอก”

“แเอจะอาบน้้านอนละ มีแปรงสำรองอยู่อันเดียว เดี่ยวแบ่งใช้กันเอง ถ้าทำใจรับความน่าพะอืดพะอมไม่ไหวก็เป่ยยังลุยแ่งเอา
นะ ใครดีใครได้ ใช่ว่าในคราวละกัน แลวก็ขอเชิญคุณสุภาพบุรุษทั้งสองเสด็จเลยเจ้าละ ห้องนี้ไม่ต้อนรับแล้ว”

ประโยคหลังส่งพลาถดิน ไปดิ่งลื่นซึกโตะเครื่องเป้ง หยิบแปรงในกล่องใหม่เอี่ยมพร้อมยาสีฟันหลอดเล็ก แลวามมองสอง
หนุ่ม สลับซ้ายทีขวาที ซึ่งใจเป็นครู่ ก่อนกระดกแขนเหมือนทอนไม้ที่ถูกสปริงดีดคั้งขึ้นมา ยื่นของในมือให้เกาทัณฑ์

“อ้อ!”

ชายหนุ่มผู้ถูกเลือกกล่าวขอใจและรับมาโดยดี เรือนแก้วทึ่งค้อนในหัวหนึ่ง ก่อนหมุนตัวเดินไปฉวยผ้าเช็ดตัวจากราว แลวหัน
กลับมาส่งตาสำหรับหนุ่มๆ ให้ออกพ้นเขตของหล่อนได้ ซึ่งครั้งนี้เกาทัณฑ์กับเชิง ไทยอมปฏิบัติตามโดยดี พอกล้อยหลังทั้งสอง ประตูห้อง
หญิงสาวก็ถูกปิดปัง ได้ยินเสียงลงกลอนแน่นหนา

เมื่ออยู่ตามลำพังประสาหนุ่ม เกาทัณฑ์กับเชิง ไทก็มองหน้ากันแลวหัวเราะขึ้นมาเฉย ๆ

“มีงเอาไป!”

เกาทัณฑ์ส่งแปรงให้เพื่อน เชิง ไทรับมา แลววางไว้แวนั้น

“ช่างเหอะ แฟร์ๆ ไว้ย แค่คั้นเดียวฟันไม่ผุ ปากไม่บุคหрок ยังไงตอนนี้ยังไม่มีสิทธิ์จูบสาวที่ไหนดอยู่แล้ว”

พูดเสร็จก็เกาหัว

“ยายแើปิดห้องอย่างนี้ปู่ปวดีขึ้นมาจะทำยังไงวะ? ถ้าเคาะเรียกมีหวังหาวาแกลิ่ง”

เกาทัณท์หัวเราะหึ ๆ

“มึงก็แกลิ่งแต่แรกจริง ๆ นี่”

ชวนกันมาหย่อนตัวนั่งบนโซฟาซึ่งแต่ละคนหมายตาใช้เป็นที่หลับนอน หันหน้าคุยกันก่อนเอน

“เดี๋ยวลองเลยอะเฮ้ย เก็บเมียดโน้ตได้อร่อยเหาะแท้”

เชิงไทเอ่ย ซึ่งฝ่ายฟังรู้แน่นอนว่าเขากำลังชมใคร นั่นเป็นการเริ่มมีมุมมองให้เรื้อนแก้วแปลกไปกว่าเคย ปกติเมื่อคุยกันเอง เช่นนี้ มักเป็นการแฉะเวียนวิพากษ์วิจารณ์ความน่ากินของหล่อน หรือไม่ก็เถียงกันอย่างออกรสว่าหวงตัวได้เสมอต้นเสมอปลายอย่างนี้ที่แท้ยังบริสุทธิ์อยู่หรือเปล่า

“ถ้าเป็นนักดนตรีอาชีพหรือจบโททางเปียโน โดยเฉพาะก็ว่าไปอย่าง นี้มีงานประจำต้องทำงก ๆ สงสัยจริงเอาเวลาที่ไหนซ้อม”

ชมเปาะด้วยสีหน้าสิดาตื่นเต็นบอกความเห่อ ออกท่าคลั่งไคล้เต็มที ด้วยรู้ว่าเล่นได้ขนาดให้อารมณ์ตัวเองพาดเพลง ไม่ใช่ให้โน้ตพามือไปอย่างนี้หายากนัก ถ้าได้เป็นแฟนเต็มตัว มีโอกาสนั่งฟังทุกวันคงเพลินแท้

เกาทัณท์พยักหน้า แม้เล่นดนตรีได้เพียงผิวเผิน หรืออาจกล่าวว่าเป็นอย่างเดียว ก็พอทราบว่ายูเรื้อนแก้วมิได้ใช้เพียงสัญชาตญาณที่เกิดจากความเคยชินในการฝึกซ้อม ทว่ามีความคิดเพลงลงไปโน้ตทุกกลุ่มอย่างเข้าใจความสัมพันธ์ขึ้นลงลึกซึ้งตลอดสาย เช่นเดียวกับคนเล่นนำทีนากล่อมเด็กที่ทราบจังหวะการให้เสียงหนักเบาเร้าใจอย่างเหมาะสมเจาะทุกถ้อยประโยค ก็ขนาดคนฟังยังเกิดโสมนัสเริงแรงขึ้นได้ แล้วคนเล่นล่ะจะไปไกลเกินนั้นสักขนาดไหน

“อือ นึกว่าร้องเพลงเก่งอย่างเดียว”

ออกความเห็นแค้น ๆ เนื่องจากไม่สันตคพอจะวิจารณ์ถึงแก่นอย่างเชิงไท

“อือ ฝีมือร้องเพลงนะเธอ ยายแើใช้ได้อยู่หรอก เสียงใส ลูกคงลูกคอปลิ้ว แต่โหนสูงแล้วยังเพี้ยน น้ำหนักกับสำเนียงยังไม่เป็นเอกลักษณ์เด่นจนน่าจะดัง ต้องฝึกอีกยาวถ้าคิดเอาดีทางร้อง แต่ฝีมือเปียโนนี่มึงเฮ้ย ขึ้นเวทีเก็บตังค์หัวละสี่หลักได้เดี๋ยวนี้นี้ ไม่ต้องซ้อมเพิ่มกันเลย”

เกาทัณท์เปลี่ยจะหลับมึหลับแท้ แต่ก็ต้องทนฟังหมอจ้อ ท่าทางจะหยุดยาก จำต้องรับไปตามเรื่อง

“อือ รู้เลยว่าที่ผ่านมาเขาใช้อะไรเป็นเพื่อนเมื่อต้องอยู่ตัวคนเดียว...”

เชิงไทไม่มีแแก้ใจสัมผัสความเหงาของมนุษย์เท่าไหร่นัก ก็ว่าตามความคิดอยากพูดของคนไปเรื่อย

“เมื่อก็มึงสังเกตรหรือเปล่า บนโต๊ะหัวเตียงมีกล่องฟลุคด้วย ท่าทางจะเหมาะเล่นແหลกเลย เก่งคนตรีอย่างนี้เอง ถึงคู่มือารมณแบบดิสต์ฯแรงนัก ผู้หญิงเล่นดนตรีเก่งจัดเนี่ย มึงเฮ้ย...”

ขาดคำก็ทำปากซัดแต่อย่างคนมีประสบการณ์ เกาทัณฑ์รู้ความหมาย แต่ขณะนี้ก็อยากมองเรือนแก้วสูงกว่าตรงนั้น จึงพยายามเบี่ยงเบน

“ทำทางยิงปืนแม่นด้วยนะมึง เป้ากระดากพรุน จับกลุ่มใจกลางแน่นเชียว”

เกาทัณฑ์นุษย์ปากไปทางผนังหน้าห้อง เชิงไทม์มองตามแล้วส่ายหน้าอย่างเห็นกระจอก

“อีคงยื่นห่างแค่หัวคืบมั้ง อีกอย่างวิถีกระสุนปืนลมจะวัดแนววัดนอนอะไรได้ ยายแอดคงไม่กล้ายิงปืนไอ้ที่ดั่งปังๆแบบพวกเราหรอก”

“ดูเคยเห็นซิกชาวเออร์ในกระเป๋าลือแฉนั้น”

เชิงไท่เบิกตาหน่อย ๆ

“เหอะ?”

“อือ...เห็นแค่ปากกระบอก แต่รับรองไม่ผิดแน่ คงเอาไว้ยิงคนคิดจะปล้นนี่”

คราวนี้เชิงไท่ยิ้มเลียน เพิ่งเข้าใจว่าเพื่อนเริ่มออกลายหวงก้าง

“เฮ้ย...”

คราวลากแล้วหยิบซองบุหรี่ขึ้นมาเคาะ คีบส่งให้มวนหนึ่ง เกาทัณฑ์เหลือบมอง ใจไม่นึกอยากเลขสั้นหน้า ปล่อยให้เพื่อนจุดสูบ อัดควันเข้าปอดคนเดียว

“เดี๋ยวมึงอยู่นอกวงแล้วนา”

เชิงไท่ใช้เสียงต่ำ ขึ้นกลางคยควันขาหนีบให้ลอกจากร่องปากขึ้นข้างบน จ้องเกาทัณฑ์ด้วยดวงตาคำลึกลับเบื้องหลังม่านควัน

เกาทัณฑ์สบตากับผู้นั่งตรงข้าม คงรู้สึกคิดบาป หากทำเป็นไขลือ ไม่รับฐันย์ของเพื่อน หรือกระทั่งแสวงส่อแววคือคิงคันทูรัง จะแย่งกันต่อ เขามีพันธะแล้ว และเพิ่งลาขบทัพฝ่ายธรรมะไปเมื่อช่วงค่ำ หากไร้ความสัจซื่อถือมั่นกระทั่งรักเดียวใจเดียว ก็คงน่าเกลียด น่าหัวร่อเยาะพิลึก

“เอออะ กูเลิกแย่งแล้ว ต่อไปนี่แอดคือเพื่อนคนหนึ่งเท่ากับที่มึงเป็น”

เกาทัณฑ์ใช้เสียงเป็นมิตรและเปิดเผย เชิงไท่หัวเราะฮา สะโจกหน้ายื่นมือให้เพื่อนจับ เกาทัณฑ์เม้มปาก ขมวดคิ้วเล็กน้อยขณะยื่นมือไปบีบกระชับ

จับมือกับเชิงไท่มาไม่รู้กี่ครั้ง ด้วยความหมายของการร่วมแสดงความยินดีบ้าง นึกซึ้งใจในมิตรภาพยามจากลาบ้าง ขอบอกขอบใจที่ช่วยเหลือกันบ้าง ประสบความสำเร็จร่วมกันบ้าง ทุกครั้งเต็มไปด้วยความอบอุ่น ปราศจากความเคลือบแคลงใจอันใดสิ้น

แต่ครั้งนี่เกาทัณฑ์รู้สึกแปลกมาก สัมผัสฝ่ามือเพื่อนที่สื่ออารมณ์แรง ยินดีปรีดา ขณะที่ฝ่ามือคนขึ้นเหงื่อแห่งความอึดอัดที่แผงเร็น แม้เป็นฝ่ามือเริ่มบีบกระชับก่อน ก็ปราศจากพลังมั่นคง ผิดกับแรงคอบกลับของเชิง ไทลิ่งลับ คงเป็นเพราะก่อนเกิดสัมผัสเพียงพริบตา เกิดสะอึกเข้ากับคำถามในหัวเข้าข้อหนึ่ง

ทำไมเขานึกเสียดาย และเป็นกังวลละล้าละลังขึ้นมาอย่างนี้?

เรือนแก้วอาบน้ำเสร็จก็เข้านอนด้วยความเพลียกาย แต่สบายใจจนนึกสงสัยว่าวันนี้มีสิ่งใดพิเศษไปกว่าคืนก่อน ๆ นึกหนา

ปกติก่อนปิดตาหลับ หล่อนจะหอบรีโมทคอนโทรลจากโต๊ะข้างหัวเตียงขึ้นมาชี้ไปที่เครื่องเล่นสเตอริโอเพื่อเลือกเปิดเพลงนุ่มเย็น คู่กันเคยกับการเงี่ยหูระดับเสียงดนตรี ไปจนกว่าจะเคลิ้มหลับอย่างเป็นสุข ทว่าคืนนี้แปลกกว่าเคย หล่อนอยากนอนเงียบ ๆ ไม่มีกต้องการสรรพเสียงอันใดเอาเลย

สำรวจใจ ตั้งคำถามกับตนเองว่ามีสิ่งใดน่าสบายใจนักรหรือ?

จับความรู้สึกโดยรวม ผุดความคิดขึ้นมาจากการจับสังเกตนั่นว่าคล้ายบางสิ่งที่เป็นมลทิน บางสิ่งที่ยับยั้งใจให้มีคึดลุ่มมานั่นนาน ได้ถูกถอดถอน โยกย้ายออกไป ตัวตนบางส่วนในอดีตคืนกลับมา คือใจที่ยิ้มเอง และฉายใสได้คล้ายแสงจันทร์ที่ไขแสงเต็มดวงปราศจากเมฆหมอกปกคลุม

อะไรที่ถูกโยกย้ายออกไป?

ทบทวนอย่างเป็นกลางคล้ายมองด้วยสายตานุคคนที่สองเข้ามา ก็ได้คำตอบว่าเป็นความคิดอาฆาตสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความคิดน้อยเนื้อต่ำใจ ความคิดในทางลบสารพันที่มีต่อพระศาสนาและกบฏแห่งตน เคยเสื่อมศรัทธา บัดนี้กลับใจบูชาได้ใหม่อีกครั้งแล้ว

โล่งเหมือนออกจากถ้ำทึบ เบาอกเหมือนพ้นจากการทับของหินหนัก หล่อนเคยระหังกล่าวพรูสาวท กล่าวประณามสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไร้นคนคล้ายคนคึดลุ่มคลั่ง นึกย้อนทบทวนแล้วเกิดความเห็นชัดว่าเคยปักใจผิดลุ่มลุ่มทางมาอย่างไร

ระบายอึดอัดหนึ่งเมื่อคิดทำในสิ่งที่ว่างเว้นมาหลายปีติด...สวคมนตรีก่อนนอน

อบอุ่นใจอย่างประหลาด เมื่อเข้านั่งพับเพียบหน้าหมอนแล้วรู้สึกเหมือนแม่มายืนที่ข้างเตียง ดูหล่อนสวคมนตรีเช่นสมัยอายุ 7-8 ขวบ ปรี่มตาปิดลง พนมมือเป็นพุ่มด้วยใจคิดว่าจะใช้แทนดอกบัววิสุทธิถวายพระ แล้วท่องนะโมฯสามจบ ออกเสียงแผ่วชัด

นะโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ

นะโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ

นะโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ

น้ำตาแห่งความปีติเอ่อซึมขึ้นมาจนรู้สึกได้ถึงความสุขของชนดา มีความโยงโยระหว่างใจที่เป็นบุญกับมโนภาพอันงดงามของแม่เสมอ

พอว่านะ โมงจบก็นึกอะไรต่อไม่ได้ ปีติสุขอันคุ้นเคยแผ่ด้วยเยาว์แล่นจับใจจนแทบสะอื้น โลกในวันวานอ่อนอุ่น จำได้ถึงความรัก ความผูกพันที่ทำให้ทุกชอกมุมในบ้านดูสว่างไสว หล่อนเคยเป็นคุณหนูที่แจ่มใสกระฉ่างได้อย่างรู้ว่าทุกคนรักเอ็นดู เป็นลูกสาวคนเดียวที่พ่อแม่โอ้ราวกับเจ้าหญิงตัวน้อย ครั้งนั้นมีกำลังใจทำความดี ใฝ่ใจใฝ่ใจของพ่อแม่ทุกอย่าง ขยันเรียน พูดยาสุขภาพอ่อนหวาน และมีใจเจื้อจางไม่เลือกหน้า

น้ำตาคลอขอบ ทำไมโลกถึงต้องมีเรื่องน่าร้องไห้มากมายนัก คิดถึงแม่ คิดถึงพ่อเมื่อครั้งยังเป็นคนเก่า คิดถึงความรู้สึกว่าคุณเป็นผีเสื้อในบ้าน บินว่อนไปจับทุกหนแห่งที่เรียงรายด้วยของเล่นแปลกตา พ่อแม่หาให้ใหม่แทบไม่เว้นแต่ละอาทิตย์ เคยนอนฟังพบบ้างจ้องมองพ่อประกอบเมืองตุ๊กตาเป็นชั่วโมงด้วยความอบอุ่นที่ประทับลงลึกลึกสุดใจ บรรดาญาติพี่น้องเหล่านั้นย้อนคืนมาเป็นความจริงอีกครั้ง หล่อนจะยอมถูกสาปเป็นเด็กหญิงตลอดไป หากนั่นคือข้อแลกเปลี่ยนที่สมกัน

พ่อยังรักและเป็นห่วงหล่อนอยู่เสมอ ตัวหล่อนเองนั้นแหละที่ยอมรับไม่ได้แม้กระทั่งเรียกท่านว่า ‘พ่อ’

เรื่องราวหลังที่เล่าให้เพื่อนชายฟังเมื่อหัวค่านั้น เป็นเพียงเสี้ยวของเสี้ยว หล่อนวาดภาพพ่อให้เป็นผู้ร้าย เป็นปีศาจที่น่าความพินาศมาสู่ครอบครัว ความจริงมีเรื่องสลับซับซ้อนระหว่างพ่อกับแม่มากมายที่หล่อนร่วมรู้เห็น แต่ละไว้ไม่กล่าวถึง

พ่อไม่เคยคิดทอดทิ้งหล่อน เมื่อก่อนหย่าก็วิ่งวอนให้หล่อนอยู่ด้วย รวมทั้งเกือบใช้ไม้ตายทางศาลมาบังคับแม่ แต่หล่อนเองที่ทำให้พ่อถึงกับหน้ามืด จุกแน่นคับอก ยังไม่ลืมแววปาดร้าวสาหัสในดวงตาพ่อ เมื่อหล่อนทำที่ก้มลงกราบแทบเท้า แล้วเงยขึ้นจ้องหน้า พูดชดถ้อยชดคำตอบคำอ่อนวอนขอให้อยู่กับท่าน

“นี่เป็นครั้งสุดท้ายที่จะแสดงความเคารพพ่อ ภายหน้าต้องเป็นลูกพ่อ เปลี่ยนแปลงไม่ได้ทั้งชาติ แต่ใจขอตัดขาดกัน ถ้าชาติหน้ามีจริงและพ่อมีบุญได้เป็นคน หนูจะขอยอมเป็นลูกสัตว์แทนมาเกิดเป็นลูกพ่ออีก!”

เสียดใจตลอดมาที่พุดหยาบซ้าออกไปเช่นนั้น แต่ภาพที่พ่อนอนบนเตียงคนไข้ เกียงข้างด้วยเมียใหม่ ตะโกนไล่แม่เหมือนหมาเหมือนหมา ดึงดันจะเอาแม่เข้าคุกทำเดี๋ยว ทั้งที่แม่ฟูมฟายขอโทษซ้ำแล้วซ้ำเล่า ก็ทำให้หล่อนบันดาลโทษสะ และนึกเกลียดพ่อเข้ากระดูกคำอยากคืนแค้นของแม่ให้บ้าง

คนเรามีเรื่องให้สำนึกผิดมากมาย แต่สำหรับหล่อนแล้ว เรื่องนี้ใหญ่หลวงจนแม้พยายามลืมและคิดว่าสมควรแก่เหตุ ก็ยังคงเป็นจุดค้างพ้อยกลางใจ สลัดล้างไม่หลุด จะด้วยลูกไม้ตั้งแ่งคิดเกลื่อนกลบลบลืมใด ๆ ก็ตาม

คืนนี้ เดี่ยวนี้ มีเหตุให้ใจอันเป็นกุศลเดิม ๆ หวนคืนมา คลให้เกิดความคิดที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ตลอดเวลาอันเลวร้ายยาวนานหลายขวบปี

คือขอโทษพ่อ...

ทำงานมานานจนหมอบ โทรศัพท์พูดกับคนระดับรัฐมนตรีได้ด้วยเท่าที่เชื่อมั่น บัดนี้เพื่อต่อสายถึงพ่อตนเอง กลับสั้นไหวอย่างน่าอาย

กคเบอร์บ้านเก่า เป็นชุดตัวเลขที่เหมือนฝิ่งลิ่ม ไม่เคยคิดขุดขึ้นมาอีก บัดนี้ก่อความรู้สึกอ่อนโยนขึ้นมากกลางใจเมื่อเลขเหล่านั้นปรากฏในหัว

“ฮัลโหล...”

จำเสียงเมียใหม่ของพ่อได้ เกือบตัดสายแล้วรอโทร.ใหม่วันหลัง แต่แล้วก็เกิดความเคียดเคี้ยวที่จะรักษาความตั้งใจเดิม คินนี่หล่อนต้องขอโทษพ่อให้ได้

“เรียนสายคุณจอมภพค่ะ”

ฝ่ายโน้นเหมือนอึ้งไป ก่อนถามเสียงกระซก

“นั่นใครไม่ทราบอะ? โทร.มาคิดค้นบ้านนี้”

เรือนแก้วหรีดลาง คงนึกว่าสาวที่ไหนโทร.มาตามพ่อถึงบ้านละซี เกือบแก้งมารยาทโดยสวมรอยเป็น ‘หญิงอื่น’ ของพ่อ ใหนักหน้าค้ำนอกใหม่ได้ขมเสียบ้าง แต่แล้วก็ระงับไว้ หล่อนจะโทร.มาล้างบาป ไม่ใช่ก่อความเดือดร้อนรำคาญใจให้ใครอีก

“น้ำสาย...นี่เฮ้ลูกพ่อจอมนะคะ”

เกือบต้องกั๊กลิ้น เมื่อฝืนเรียกฝ่ายนั้นว่า ‘น้ำสาย’ เป็นครั้งแรก

“อ้อ...”

สายชลเสียงอ่อนลง เจ็บพักใหญ่คล้ายแปลกใจ แต่แล้วก็ตอบจนได้

“เขาไม่อยู่หรอก ไปพิทยา พรุ่งนี้ถึงจะกลับ”

เรือนแก้วเม้มปากด้วยความคิดหวัง เกือบถอยฉากโดยดี แต่แล้วก็ถาม

“ขอเบอร์มือถือพ่อจอมหน่อยเถอะคะ แอ้มเรื่องด่วน”

คราวนี้สายชลเจ็บไปนานมาก คงระแวงอยู่กระมังว่าหล่อนจะรบกวนทางใดทางหนึ่ง ได้แต่หวังว่าฝ่ายนั้นคงรู้ความเคลื่อนไหวในชีวิตหล่อนบ้าง จะได้ทราบที่ทุกวันนี้นักอย่างเรือนแก้ว ไม่อยู่ในภาวะต้องพึ่งพาใครเลย

เมียพ่อไม่ใช่คนใจดำอะไร พักเดียวก็ตัดสินใจบอก เรือนแก้วกล่าวขอบคุณและกดปุ่มตัดสาย มิได้รีรอตอบแค้นใดอีก

ถือกระบอกโทรศัพท์ที่ค้าง ชั่งใจหน่อยหนึ่ง ทำไม่ต้องรีบร้อนเอาคิดค้นก่อนคั้นอย่างนี้? พ่อคงกลับไปแล้ว และอาจปิดโทรศัพท์ไว้ด้วย

ถ่ายหน้ากับตนเอง ตอนนี้อยู่ร้อนเหมือนไฟเผา ยังไงก็ขอลองสักครั้ง หล่อนกดตามเบอร์ที่รับรู้มา ทยอยกดทีละปุ่มอย่างจะให้แน่ใจว่าต้องใช่ พร้อมทั้งภาวนาให้พ่อเปิดเครื่องไว้

“สวัสดีครับ!”

เสียงหัวเราะของพ่อดังมาตั้งแต่สัญญาณเรียกที่สองไม่ทันขาด เรือนแก้วใจเดินถนัด เอาเข้าจริงกลับส่งเสียงให้ผ่านริมฝีปากยาก ไม่สมความมุ่งมาดเดิม

“ฮัลโหล! ได้ยินไหมครับ?”

พ่อคงอยู่ในสถานบันเทิงที่ไหนสักแห่ง เพราะเสียงอึกทึกของเครื่องดนตรีและผู้คนสรวลเสรวบข้างแทบกลมมิด แต่เมื่อเวลาผ่านไป เสียงแทรกก็ซาลง แสดงว่าปลีกตัวห่างออกมา

“พ่อคะ นี่แฮะนะ”

เรือนแก้วพยายามสะกดเสียงให้เรียบ ความเจ็บเกิดขึ้นที่ปลายสายไปชั่วขณะ คล้ายฝายนั่นตกตะลึงจั้งจั้ง ก่อนตามมาด้วยเสียง ละล่ำละลัก

“นั่นแฮะหรือลูก?”

“ค่ะ แฮ่เอง”

ต่างเจ็บจันกัน ไปอย่างไม่รู้จะเริ่มสานต่อประโยคทายทักอย่างไร ในเมื่อห่างเหินกันจนกลายเป็นคนแปลกหน้าไปแล้ว เรือนแก้วไม่ได้เตรียมคำพูดไว้ เมื่อครู่หล่นเพียงเกิดความปรารถนารุนแรงที่จะโทร.หาพ่อ ขอโทษพ่อ แต่บัดนี้เมื่อถึงเวลาเผชิญกันจริงๆ ทุกอย่างกลับติดอยู่ที่ปลายลิ้น ทิฐิและความโกรธเกลียดคล้ายหวนกลับมาดั่งมันน์ในอกอีก

“ลูกอยู่ที่ไหน? ตอนนี้อยู่กับน้ำจืดหรือเปล่า? พ่อเคยไปหา ก็เห็นย้ายจากบ้านเดิมกันหมดแล้ว เจ้าของใหม่ไม่ยอมให้ที่อยู่เสียด้วย”

“เปล่าค่ะ แฮ่อยู่คนเดียวมาตลอด อาศัยน้ำจืดแค่สองสามเดือนเท่านั้น”

หล่นตอบสั้นๆ และไม่พยายามที่จะแก้คำให้ต่อเนื่อง กลายเป็นว่าจอมกตัญญูต้องสืบสานเสียเอง

“จิตใจเหลือเกินที่ได้ยินแฮ่เรียกพ่ออีก พ่อรอมานานแล้วนะ”

ไปได้ยินเพียงนั้นเรือนแก้วก็รู้ว่ายังรักพ่อมากแค่ไหน ต้องฝืนกลืนก้อนสะอึกลงคออย่างยากเย็น

“ว่าแต่ลูกมีปัญหาเดือดร้อนรอให้พ่อช่วยเหลือหรือเปล่า? บอกมาว่าอยู่ที่ไหน พ่อจะไปหาเดี๋ยวนี้”

เรือนแก้วกะพริบตาถี่ ๆ

“หนูสบายดี ไม่มีปัญหาหรอก ถ้ามีก็จะไม่รบกวนพ่อเด็ดขาด!”

ปลายสายปลดเสียงไปอีกครั้ง ความเจ็บของพ่อทำให้คำขอโทษและความคิดจะพูดดีของหล่นสะดุดชะงักลงชั่วขณะ

“ทำไมพ่อไม่ไปงานศพแม่?”

ถามห้วนแบบมะนาวไม่มีน้ำอย่างหาเรื่อง ไอร่อนเริ่มได้ขึ้นมาเป็นริ้ว จอมกพอีกอก ผ่านโลก ผ่านสถานการณ์ฉับพลัน กะทันหันมาร้อยแปด กระทั่งตั้งสติ คิดรู้ได้เร็วว่ากู ๆ ลูกสาวคงไม่โทร.มากลางดึกเพื่อทวงถามเรื่องเก่าแก่นี้ จึงตอบอย่างใจเย็นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

“เอ...พ่อเคยมีความโกรธ เคยมีทิฐิมานะ แต่ทุกวันนี้คิดถึงสิ่งที่ผ่านมาและเริ่มสำนึก ถ้าหากลูกยังเกลียด ยังอยากด่าว่าพ่อก็ไม่เป็นไรนะ ขอบอกเท่านั้นว่าพ่อเสียใจที่ทำให้ลูกรักและเข้าใจไม่ได้เท่าแม่ พ่อคิดที่นอกใจ แต่แม่ของลูกก็โมโหร้าย และเล่นกันถึงโคตรเหง้าเทือกเถาเหล่ากอ เป็นสิ่งที่...”

“พ่อไม่ต้องแก้ตัวหรือก หนูไม่ได้โทร.มาฟังพ่อพูดถึงความผิดของคนตาย แล้วเรื่องเทือกเถาเหล่ากอนะ ถ้าใครมาขึ้นชื่อน้ำคำ พ่อของหนู หนูจะไม่ตบเขาหรือก จะไม่โกรธตอบด้วย!”

จอมกพระบายลมหายใจยาว

“เอาละ แอ้เข้าข้างแม่ก็ไม่เป็นไรนะ ตอนนี้ลูกโตแล้ว เห็นแก่ความรักและความดีที่พ่อให้กับลูกมาตลอด บอกสักคำเถอะว่าจะให้พ่อเห็นหน้าอีกสักครั้งได้ไหม? พ่อจะนอนตายคาไม่หลับถ้ายังคิดค้างว่าลูกอยู่ไหน อยู่กับใคร ทำอะไรเลี้ยงตัว...”

ไม่แน่ใจนักว่าโทรศัพท์เบอร์ที่ขึ้นอยู่ที่หน้าปิดเครื่องมือถือของเขากจะเป็นหลักแหล่งอาศัยของลูกหรือเปล่า แต่ตั้งใจไว้แล้วว่า จะเริ่มสืบหาจากเบอร์นี้ หากเรือนแก้วปฏิเสธที่จะเปิดเผย

“อย่าห่วงเลยล่ะ” ทำเสียงเยาะ ปั่นหน้าเป็นผู้หญิงชั้นต่ำ กระแทกเสียง “หนูขายตัวมานานแล้ว! สุขสบายดี พ่อจะแนะนำใครมาซื้อหนูไปค้างคืนด้วยก็ได้ล่ะ”

จอมกพระหนักจนแทบปล่อยโทรศัพท์ร่วงลงพื้น เสียงขึ้นเงี้ยวกร้านกระดังงาของลูกสาวทำให้เขื่อนที่ว่าเป็นเรื่องจริง

“เอ...” เสียงสั้นอย่างระงับไม่อยู่ “หนูพูดจริงหรือเปล่าลูก?”

เรือนแก้วกระตุกอิมหั้น สะใจที่ทำให้อีกฝ่ายเสียงร้าวเป็นเจ๊กต้นไฟ

“ไม่เชื่อกี่มาดูเองสิ”

“โธ!...ลูก”

“โธทำไมคะ นี่แหละผลผลิตของบ้านแตกสาแหรกขาด! ใครละเป็นคนทำ? เคยคิดบ้างไหมว่าไฉ่แม่แล้วจะเกิดอะไรขึ้นกับแอ้? เงินที่พ่อเจียดให้มานะ ปีเดียวก็หมดเกลี้ยง รู้ไหมแม่เอาไปลงทุนแล้วขาดทุนป่นปี้ ที่เป็นลมคกบันไดตายก็เพราะหมกมุ่นคิดมาก ต้องใช้หนี้เขานั่นแหละ แม่ตายแล้วจะให้แอ้เอาเงินจากไหนซื้อข้าวกรอกปากล่ะ ถ้าไม่ใช่สมบัติเก่าที่แม่ให้ไว้!”

พันพิมเสร็จก็กรี๊ดหัวเราะแหลม จอมกพนั่งไป ก่อนเอ่ยเสียงเครือ

“เลิกเถอะลูก มาอยู่กับพ่อนะ”

หญิงสาวยิ้มเกรียม

“หนูจะวางล่ะ”

“เดี่ยว...เดี่ยว”

พ่อรีบห้าม เสียงอ่อนล้าเหมือนใจจะขาด

“ແ້จะให้พ่อทำยังงี้กับอกมานะ พ่อยอมทุกอย่าง พ่อขอโทษ อย่าปล่อยให้ตัวเองเหลวแหลก พ่อทนไม่ได้”

เรือนแก้วหรีดา ปลายนิ้วโป้งรอกอยู่ที่ปุ่มปิด

“หนูโทร.มาบอกพ่อแค่นี้แหละ จะไม่กวนอีกแล้วตลอดไป ขอให้ได้อยู่เป็นสุข ไม่ต้องโทร.มาเบอร์นี้นะ ห้องเสี่ยหน้าโง่มันซื้อทิ้งไว้ เดี่ยวเสี่ยอยู่เห็นเป็นเสี่ยผู้ชายจะเข้าใจผิด หรืออยากให้หนูถูกตบก็ตามใจ”

“แเอ้...”

หญิงสาวขยับนิ้ว แต่แล้วเสี่ยววินาทีเดียวก่อนลงแรงกด สำนึกฝ่ายดีก็รั้งไว้ทัน ระลอกขมพรั่งผ่านลำคอขึ้น โจมจับจุมก ไม่อาจเก็บเสียงสะอื้นอีกได้อีกต่อไป ที่สุดก็ปล่อยโฮให้ผู้บังเกิดเกล้าได้อินเอ็นขาว จอมภพแทบเป็นบ้าเป็นหลังเดี๋ยวนั้น ไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับลูกกันแน่

“แเอ้...คนดินะลูกนะ ลูกเป็นอะไร ถูกใครทำร้ายหรือเปล่า?”

“พ่อขา...”

น้ำตาไหลเป็นสาย มือที่ถือกระบอกระบอกโทรศัพท์สั่นระริก ทิฐิมานะฟังทลายลงสิ้น

“แเอ้ขอโทษที่ทำให้พ่อเสียใจล่ะ”

จอมภพสะกดอารมณ์ไว้อย่างยากเย็นเพราะตามอารมณ์ลูกสาวไม่ทัน

“ครั้งไหนล่ะที่แเอ้ทำให้พ่อเสียใจ? เพิ่งเดี๋ยวนี้นี่พ่อจะออกแตกเพราะรู้ว่าลูกทำตัวตกต่ำ บอกพ่อว่าจะมาอยู่ด้วยกัน พ่อจะไปรับ”

“เปล่าล่ะ เรื่องนั้นแเอ้โกหก อย่าห่วงเลย แเอ้มีงานทำเป็นหลักเป็นแหล่งอย่างผู้หญิงดี ๆ คนหนึ่ง”

บรรยากาศเปลี่ยนแปลงไปทันที

“พูดจริงหรือลูก แน่นะ?”

น้ำเสียงฝ่ายนั้นเข้มขุ่นขึ้น

“ค่ะ”

จอมภพหัวเราะ เป็นเสียงหัวเราะปริศนาของผู้เป็นพ่อ

“บอกซิว่าลูกอยู่ที่ไหน พ่อจะไปหาเดี๋ยวนี้เลย”

เรือนแก้วข่มสะอื้น ก่อนตอบว่า

“แล้วหนูจะติดคอไปนะคะ และจะไปหาพ่อเอง”

“แอ้ พ่อฝันเสมอมาว่าวันหนึ่งเราจะกลับมาด้วยกัน ได้มาอยู่ด้วยกันอีก”

“ค่ะพ่อ ที่ผ่านมามาหนูเลยมาก พ่ออโหสิให้หนูนะคะ ทั้งที่พูดซ้ำ ๆ กับพ่อ ไปเมื่อหลายปีก่อน และที่เพิ่งพล่อยเหมือนผีสิงเมื่อไม่กี่”

“ลูกรัก พ่ออโหสิ”

ถ้อยคำอันหนักแน่นนั้นทรงความหมายยิ่งนัก ได้ยินแล้วอกใจคล้ายเปิดโล่งออกกว้าง สบายถึงที่สุด ใครว่าสายสัมพันธ์อันร้ายกาจนั้นเหมือนแก้วแตก ที่แท้ไม่จริงเลย สายใยระหว่างใจสมานคืนได้เสมอเมื่อแหงนวันไปข้าง ดิใจที่พ่อยังอยู่และเอ่ยคำอโหสิเข้าหู คงสายไปหากหลอนสำนึกได้เมื่อแก่

“ถ้าบาปกรรมมีจริง แอ้ก็คงไปเกิดเป็นสัตว์หใช้คำพูดของตัวเอง แต่อย่างน้อยเดี๋ยวนี้แอ้ก็สบายใจขึ้น ขอบคุณนะคะพ่อ”

“ไม่เลย พ่ออโหสิแล้ว ลูกไม่ต้องไปชดใช้ ไม่ต้องเป็นสัตว์ที่โหดทั้งนั้น”

เรื่องบุญกรรมที่ถูกปลุกฝังมาตลอด ทำให้คิดขึ้นมาว่าถ้าหลอนจะไปเกิดในที่ต่ำ ก็ด้วยคำพูดของตนเองส่งไป ไม่อาจถูกผลักไสหรือยับยั้งไว้ด้วยคำพูดเข้าข้างของพ่อ หญิงสาวปลงใจก้มหน้ารับอยู่ในที่ ทว่ามีได้ที่จุดนั้นอีก

“พ่อกลับไปสนุกต่อเถอะค่ะ แอ้จะเข้านอนแล้ว”

“คืนนี้พ่อมีความสุขที่สุด ขอบใจนะลูก” จอมภพกล่าวด้วยความเบิกบาน “ก่อนวางหูจะไม่บอกให้พ่อรู้หรือว่าชีวิตลูกเป็นยังไงบ้าง ยังอยู่ตัวคนเดียวหรือเปล่า? คงมีแฟนแล้วสินะ”

แวบหนึ่งที่ฟังคำถามพ่อ เรือนแก้วเกิดประหวัชใจใบหน้าของเกาทัณฑ์ขึ้นมา แต่ก็แวบเดียวเท่านั้น...

“ยังคง แอ้ยังเป็นโสด แล้วยังก่อนข้างจะข้างงาน ไม่มีเวลาสนใจเรื่องพวกนี้ ราตรีสวัสดิ์นะคะ” แล้วยกทั้งท้ายแผ่วหวานเหมือนเด็ก ๆ “หนูรักพ่อค่ะ”

นั่นคือถ้อยคำที่รู้ว่าจะทำให้พ่อดีใจกว่าอะไรทั้งหมด เรือนแก้วหมดห่วง หมดพะวง วางโทรศัพท์ที่คืนเป็น ลูกขึ้นเข้าห้องน้ำล้างหน้าล้างตาอีกครั้ง ก่อนกลับขึ้นที่นอน ซึ่งคราวนี้เมื่อเอนกายกอดหมอนข้าง ก็ถึงกับยิ้มกว้างอย่างสุขสม เพราะปลดปล่อยมลทินจากใจได้ราบคาบสนิทแล้ว

บทที่ ๑๕ ใจกว้าง

เกาทัณฑ์กำลังหลับสบาย เมื่อได้ยินเสียงกระซิบปลุกที่ข้างหู

“เต้...”

ลืมตาตื่นขึ้น มีสติชัดเจนจะรู้ทันทีว่าไม่ได้อยู่ในห้องนอนตนเอง แต่เป็นของเพื่อนสาว และเสียงนั้นก็มิใช่ใครอื่น เรือนแก้วนั่นเอง บัดนี้ดวงหน้าสะอ้านมาลอยอยู่ใกล้เพียงสัมผัสลมหายใจได้

ดึงตัวนั่ง พลิกข้อมือดูเวลาดู เพ็งตีห้า หันมองเชิงโทก่เห็นยังนอนกอดหมอนเค้กับนโซฟาฝั่งตรงข้าม นึกทบทวนความรู้สึกเมื่อรู้ว่าตนนอนอ้าปากหาวไร้สคืออย่างที่เห็นเพื่อนเป็นอยู่อย่างน่าอัศจรรย์ขี้หน้าในตอนนี้หรือเปล่า

“มีอะไรหรือ?”

ถามเรือนแก้วพลางกวาดสำรวจร่างงาม พบว่าอยู่ในชุดเสื้อยืดกระโปรงยาวเลยเข้าสีชมพูหวาน ดูเป็นเล็คกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา

“ตามแอมานี่หน่อยสิ”

หญิงสาวดึงมือเขาอย่างสนิทสนม ทำให้เกาทัณฑ์ต้องเดินตามไปงง ๆ และยิ่งประหลาดใจเมื่อทิศทางที่เรือนแก้วพาเดินนั้น คือห้องนอนชั้นในที่เปิดไฟไว้เพียงสลัวของหล่อนเอง

อย่างไรก็ตาม เมื่อผ่านลวงเข้ามา หล่อนคลักประตูเปิดค้างไว้เกือบสุด อีกทั้งเดินนำเขาตัดผ่านห้องทะเลออกกระเบื้องเล็กอันเป็นจุดหย่อนใจด้านนอก ขณะนั้นทุกหนแห่งยังหม่นมืด กรุงเทพฯยามใกล้รุ่งมีสีกระด้างต่างไปทั่ว เบื้องใกล้เป็นตึกเดี่ยวแบบย่านเมืองใหม่ เบื้องไกลเป็นตึกสูงเกาะกลุ่มอยู่ลิบ ๆ

ความสดชื่นของอากาศเบื้องสูงทำให้ตาตื่นขึ้นเต็มหน่วย เกาทัณฑ์ปรับสติ รับรู้ว่าเป็นเพื่อนสาวอาจมีธุระอยากคุยด้วยเป็นส่วนตัวนั่นเอง เขาขอให้หล่อนเป็นฝ่ายเริ่มก่อน

“ขอบใจนะเต้”

เรือนแก้วเอ่ยขณะวางศอกประสานปลายแขนกับราวกัน เกาทัณฑ์เบิกตาอย่างนึกไม่ออกว่าหล่อนหมายถึงอะไร

“เรื่อง?”

“ที่เธอทำให้ฉันกลับมาที่มีความรู้สึกด้านดีกับ...สิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้อีก”

เกาทัณฑ์คลายสีหน้าอย่างถึงบางอ้อ

“อ้อ...”

ขานรับรู้เพียงเท่านั้น มิได้เอ่ยต่อความยาว เนื่องจากเห็นว่าตนพูดสิ่งที่ควรพูดไปหมดแล้วตั้งแต่เมื่อคืนวาน

หญิงสาวพักเงียบเป็นครู่ก่อนเอ่ย

“นั่นแหละสิ่งที่อยากบอก เซานี้แอมี่มีความสุขมาก” หล่อนยิ้มจนสุด “รบกวนเธอมากไหมที่ปลูกนี้? จำได้ว่าเคยบอกคุณตี๋ห่า”

“อ้อม! เมื่อคืนนอนคิดเวลานิดหน่อย เลยไม่ตื่นเองอย่างเคย แต่หลับเต็มตาแล้ว”

“ถ้าอยากเข้าห้องน้ำเชิญตามสบายนะ ใช้ผ้าเช็ดตัวแก็ก็ได้”

“ไม่เป็นไรหรอก อีกเดี๋ยวคงได้เวลากลับไปเปลี่ยนเสื้อผ้าที่ห้องอยู่ดี”

“นัดกับเซิงหรือเปล่าว่าจะออกกี่โมง?”

“คิดว่าสักตีห้าครึ่ง รอรายังบาง พอวังสะดวก”

“มีธุระช่วงเช้าหรือเปล่า?”

“ไม่มี”

“แอ้ออยากชวนใส่บาตรด้วยกัน กันขอยมีอยู่วัดหนึ่ง เราไปทำกันตอนพระจะออกบิณฑบาตช่วงหกโมง เสียเวลาสักห้านาที-สิบนาที คิดว่ารวมเวลาพวกเธอกลับไปเปลี่ยนเสื้อแล้วก็ถึงกันเข้างานเก้าโมง”

เกาทัณฑ์เห็นแวต้งใจจริงจังของเพื่อนสาวแล้วก็ไม่อยากขัดศรัทธา คอบเกือบเป็นอึด โนมัตติ

“โอเค ถึงสายหน่อยจะเป็นไรไป เราสามคนถึงที่ทำงานเจ็ดโมง-แปดโมงเป็นประจำอยู่แล้ว ต่อให้ไปถึงเอาเกือบเที่ยงสักวันหนึ่ง ก็คงไม่มีใครเหล่หรือ”

เรือนแก้วสยอึ้มยินดี แล้วเดินกลับไปกลับมาผ่านหลังของเขา เกาทัณฑ์เหลียวมองอยู่ครู่หนึ่งก็หันกลับมาแลเบื้องบน เพดานโลกกลางใจเมืองประดับกระจุกดาวเพียงห้อมหีบมือ ห่างชั้นกับความน่าซาบซึ่งในถิ่นห่างไกลแสงสีลึกลับ

หญิงสาวกลับมาหยุดยืนข้างๆ แล้วโดยที่เกาทัณฑ์ไม่คาดคิด หล่อนกลับหลังหันสปริงตัวขึ้นนั่งบนราวกัน ทำเอาชายหนุ่มถึงกับหว่า ขยับแขนจะคว้า เพราะระดับที่อยู่ด้วยกันนั้นเป็นชั้น 23 ก็มองลงไปเห็นพื้น ไกลลึบ ถ้าหล่อนสปริงตัวเกินแรง หรือคว้าราวยึดพลาด หงายหลังพลัดตกลงไป ก็คงมีสภาพเหมือนกุหลาบถูกขี้น้ำนั่น

แต่เรือนแก้วก็ใช้ข้อเท้าเกี่ยวซึ่กรงไว้ ประคยฐานเด่นแน่วนั่งบนราวมันคงดี ดูไม่น่าเป็นห่วง เกาทัณฑ์จึงได้แต่ส่งสายตาคำนิว่าเสียงเล่นอะไรเป็นเด็กชุนอย่างนี้ กับทั้งเป็นหน้าที่ของเขาจะต้องจับตระแควระวังไม่กะพริบนับแต่นั้น จับพลัดจับผลูเสียหลักจะได้ฉายทัน

เบื้องหลังหล่อนคืออากาศสว่างเวียงละ โส่ลิว่ชว่นเสียวสันหลังแทนเป็นอย่างยิ่ง เรือนแก้วเห็นสายดาพะวงของอีกฝ่ายแล้วนึกอยากขย้ำให้เป็นก้างกลหนักขึ้นอีก จึงเอนหลัง เกร็งหน้าท้องเอี้ยวตัวก้มมองย้อนลงไปตามแนวโค้ง กางสองแขนกระพือคล้ายจะเลี้ยงตัวไม่อยู่ และร้องออกมาดังๆ

“เจ้าข้าเอ๊ย! สูงอะไรอย่างนี้!”

ภาพนำหวาดเสียวนั้นทำให้คนเห็นถึงกับ โหวงหวิว ไปจนสุดท้องน้อย เกาทัณฑ์เกรงว่านั้นจะกลายเป็นตลกเลือด ขอเพียงเรือนแก้วหมดแรงทรงกำลังหน้าห้อง หรือเท้าหลุดจากการยึด และเขาคลาดสายดาเพียงกะพริบ มัจจุราชที่กำลังส่งเสียงหวีดแผ่ววังเวงในสายลมก็พร้อมจะกระชากคนอวดดีให้ปลิวร่วงลงสู่แท่นประหารเบื้องล่าง โฟ้น มอบความเจ็บร้าวดังแต่ข้อกระดูกถึงวิญญาณเป็นรางวัลก่อนถึงแดนพญายมทันที

รำคาญที่ต้องฝืนเกร็งขาแข็งไม่เป็นสุข จึงตัดสินใจก้าวประชิด ดึงหลักอย่างมั่นคง อ้อมปลายแขนซ้อนเอวก้าวออกแรงดึงกลับเข้ามา เรือนแก้วหัวเราะใส สองเท้าหย่อนดูลงพื้นด้วยพลกำลังของเขา

“ลึกละไรขึ้นมานะเข้านี้? ถ้าพลังไปไม่คุ้มกันเลย”

ทำเสียงเอ็ดคาลัยที่ปรามนึ่ง เรือนแก้วหัวเราะก้องอยู่ในสายลมผ่าน พลังถอยเท้าห่างออกไปแลบลิ้น ยกสองนิ้วถิกดาเขียนเกาทัณฑ์สายหน้าดิก

“เพิ่งรู้ณะว่าเป็นโรคชอบทำให้คนอื่นห้วง”

“ใครใช้ให้ห้วงละ ไม่ได้เป็นอะไรกันซักหน่อย”

ชายหนุ่มเท้าเอว ไม่น่าใจว่านั่นคือตัวอย่างอาการเรียกร้องความสนใจของอดีตเด็กมีปัญหาหรือเปล่า

“ตอนยังเล็กแอดกน่าตีพิลึกนะ”

“ตอนนี้ก็น่า...” จิบปากยิ้มท้า “อยากตีไหมล่ะ?”

เกาทัณฑ์ระบายลมหายใจยาว ก่อนชวน

“เข้าข้างในกันเถอะ”

“ทำไมอะ อุดสำห้จะชวนออกมาดูวิวสวย ๆ กลัวความสูงหรือ มองนาน ๆ แล้วหวิว ลมจะใส่กระมัง?”

“ฮือ ผมมันปอดแตก...เตรียมของใส่บาตรหรือยัง อีกเดี๋ยจะได้เวลาแล้ว”

“ยังไม่ได้เตรียม”

“จั้นไปเถอะ”

“ไปก็ไป”

หญิงสาวตอบด้วยน้ำเสียงเฮ้อ เกาทัณฑ์ยอมรับว่าที่ทาน้ำพิสมัยของหล่อนทำให้จิตใจเขาว่าวุ่นไปหมด

เข้าข้างในด้วยกัน เรือนแก้วสาวเท้าเนิบ ๆ ไปหมุนปุ่มเพิ่มความสว่างจากเดิมสลัวเป็นกระจ่างจ้า แล้วเปิดตู้เสื้อผ้า รื้ออยู่ดีใจ เดียวก็นำผ้าเช็ดตัวพับหนึ่งมาส่งให้

“อาบนํ้าสิ เดี่ยวใส่บาตรจะได้ใจดี ๆ”

ก้มมองพื้นผ้าตรงหน้า อยากอาบนํ้าอยู่เหมือนกัน จึงรับมา นำแปลกที่หล่อน ไม่ยักนี่กริ่งเกียดจดังควรจะเป็น อาจเพราะตั้งใจ
บริจาคนั้นเสร็จแล้วทิ้งเลยก็ได้

“ขอบใจนะ”

จากนั้นก็แยกย้าย เรือนแก้วเข้าครัวเพื่อเตรียมของใส่บาตร มีกับข้าวสำเร็จรูปอยู่หลายชิ้นที่นำมาปรุงได้ทันที ส่วนข้าวสวยก็ใช้
เวลาหุงหน่อยเดียว ทันเวลาถนอม

เกาทัณฑ์ซัดสิณวิวรรธนีอย่างละเอียด รวมทั้งทำกิจธุระหนักเบาในช่วงเช้าครบ ฟันก็บิบยาใส่แก้ว และสุดท้ายถือวิสาสะ ใน
เมื่อเพื่อนสาวอนุญาติแล้วก็ใช้เจลแต่งผม กับนิกคริมใส่หน้าหอมผู้หญิงเสียเลย

หากขณะนั้นใครตรองสักนิด เขาจะพบว่าเหตุผลในส่วนลึกที่ผลักดันให้ใช้น้ำหอมขวดนั้นก็เพราะตั้งใจ อยากใกล้ชิดคนที่
ระเหยออกมาจากเนื้อหล่อนนั่นเอง...

จัดเสื่อกางเกงที่ขี้ไต้ให้เรียบร้อยขึ้น มองเงาในกระจก เกิดความรู้สึกสนิทคุ้นฉันทราบกับเป็นห้องพักของตนเอง นี่ถ้าอยู่ด้วยกันคง
แทบไม่ต้องปรับเปลี่ยนวิถีทางเดิม ๆ เลยสักอย่าง

สะอึกกับความคิดนั้นและรีบสลัดไล่โดยเร็ว กลับหลังหันเปิดประตูก้าวออกมา ชะงักเล็กน้อยเมื่อเห็นเชิงไท่ฮงยืนขวางอยู่

“เฮ้อ...เชิง”

เกือบขึ้นมาอย่างไม่มีปี่มิขลุ่ย เมื่อเห็นสายตาเย็นชาและอาการขื่นทะเลมึนของเพื่อน

“อาบนํ้าสิ ผ้าเช็ดตัวแขวนบนรายนั่น แอ้ใจดีวะเฮ้ย”

เขาชีม็อกกลับเข้าไปในห้องนํ้า เชิงไท่ฮงยืนนิ่งเป็นครู่ ก่อนทิ้งหางคาให้เพื่อน แล้วเดินสวนเข้าห้องนํ้าด้วยกิริยาเป็นปกติ

เกาทัณฑ์ยังยืนค้ำที่หน้าห้องนํ้าพักใหญ่หลังจากเพื่อนปิดประตูแล้ว ทบทวนวิธีทิ้งหางคาของเชิงไท่ ก่อนชักไหล่ ก้าวมานั่ง
หน้าเปียโน ยกฝากรอบขึ้น เล่นมือเดียวเป็นโน้ตเดี่ยว ๆ กะดิ่งกะแตง พยายามให้เป็นเพลง โน้ตเพลงนี้อย่างปราศจากจุดหมายแน่ชัด พอ
จับคลำนิ้วไปได้นิดหน่อยตามสัญชาตญาณเพราะเคยหัดเล่นเมโลเดียนเมื่อครั้งยังอยู่ประถม

เล่นได้หน่อยก็เห็นจากหางตาว่าเงาร่างหญิงสาวกราบโอบมาทางเบื้องหลัง แล้วหย่อนตัวลงนั่งหมิ่น ๆ ที่ขอบฝั่งขวา

“โห...หอมจุกเขี้ยวนะหนุ่มเจ้าสำอางคนนี่”

หล่อนพักและแหวะเวียนจุมกมาใกล้บ่าเขา เกาทัณฑ์ชะงักนิ้วทันที

“หยุดทำไมละ เล่นไปสิคะ”

ร่างสูงผุดขึ้นขึ้นเต็มสัดส่วน

“มือเปียโนตัวจริงมาแล้วนี่ มีอ้อมะลอค้องหลบละ” แล้วเขาก็ขอว่า “แอดเล่นให้ผมฟังสักเพลงซิ”

หญิงสาวขยับตัวเข้าที่ ชายคาดอรับอย่างง่ายดาย

“ได้ค่ะท่าน”

เมื่อเขาถอยฉากออกมาก้าวหนึ่ง หล่นอ้อมก็ถาม

“ไม่ทราบจะรับฟังเพลงอะไรดีคะเจ้านาย?”

รายชื่อเพลงมากมายผุดผายเรียงอยู่ในหัว แต่แล้วก็บอก

“เพลงที่แอดกำลังอยากเล่นที่สุด”

รอยยิ้มผุดพรายที่เรียวปากหยักสวยแปลก หล่นอ้อมยัดหลังทรงกายตั้งลำคอตรง วางมือเข้าตำแหน่ง พร้อมสภาพกับการปล่อยปลายนิ้วให้ไหลเดิน ไปบนคีย์เปียโนอันเป็นเวทีแสดงฤทธิ์ของนิ้วทั้งสิบอีกครั้ง

ลำนำเริ่มต้นขึ้นด้วยการแผ่มือซ้ายวางจับเบสซีชาร์ปคู่แปด พร้อมกับที่มือขวากระจายเสียงซีชาร์ปไมเนอร์จังหวะละสามตัวเนิบช้า ซึ่งเล่นเพียงจังหวะเดียวเกาทัณฑ์ก็จำได้ทันทีว่าเป็น Moonlight Sonata มูฟเมนต์ที่หนึ่งของบีโธเฟินนั่นเอง

แม้เป็นเพลงเดียวกันกับที่หล่นอ้อมเล่นเมื่อคืน ทว่ามูฟเมนต์นี้ก็แตกต่างกับมูฟเมนต์ที่สามจากหน้ามือเป็นหลังมือ คือเชื่องช้า เต็มไปด้วยความอ่อนโยน ระบายภาพดวงจันทร์ทอแสงหม่นซึ่ง เชือกเยื่ออย่างจะบอกความหงอยเหงา เรียบง่ายอย่างจะซ่อนความลึกรุ่นซบซ้อนไว้ภายใต้ผิวนอก อ้อยอิ่งอย่างจะรอเวลาทะยานขึ้นหารอยแตกเพื่อระบายสิ่งที่ถูกเก็บกักอัดอั้น

เป็นนาที่ที่สีหน้าสีตาเรื้อนแก้วดูเรียบเย็นลงได้จริง ๆ ทว่าหล่นอ้อมเหมือนเข้าซึ่งถึงกับบึงอารมณ์บีโธเฟินเต็มตัวมากไปหน่อย เพราะภายใต้ความเรียบเย็นละไมตาของร่างในชุดหวานนั้น แทรกแฝงไว้ด้วยกระแสความขัดแย้งอันยากจะบรรยาย ภายนอกเหมือนอ้อมสุภาพแต่ภายในคล้ายปรากฏร่องรอยขมขื่นอยู่จาง ๆ เมื่อเห็นหล่นอ้อมเหลือบคิ้วและสายหน้าเข้มซำเพราะถูกไล่อารมณ์ด้วยโน้ตบางกลุ่มแล้วรู้สึกราวกับเรื้อนแก้วกำลังสำหน้าให้กับชะตากรรมอันน่ารันทศที่ยากจะแก้ไขของใครบางคน

สัมผัสซัดถึงอิทธิพลของคนตรีที่อาจแปรจิตวิญญาณมนุษย์ให้โคดคั่นเร้าร้อน แล้วกลับดิ่งลงสงบราบคาบ หรือลอยเคว้งกระวนกระวายอยู่ในระหว่างสุดโค้งสองขั้ว ทุกอารมณ์เป็นของจริง มีสีสັນในตนเอง รวมแล้วชวนให้คิดหลงมึนดิอันหลากหลายไม่รู้จบของความเป็นมนุษย์ยิ่งนัก

จับมองร่างหญิงสาว จิตเกิดสภาพรู้ขึ้นมาชั่วขณะ เห็นแง่หนึ่งของความวิจิตรแห่งจิต จิตเป็นผู้ปรุงแต่ง บังคับภายนอกปรุงแต่งจิตให้แปรไปต่างๆ ชาติที่สุดมิได้

เย็น ร้อน อ่อนไหว หนักแน่น สงบ โดดเร่า เศร้าหมอง โสมนัส...

ล้วนแปรกลับไปกลับมา ไม่อาจทนอยู่ในสภาพใดสภาพหนึ่ง เหตุเพราะการเกิดขึ้นของสภาวะปรุงแต่ง ย่อมตั้งอยู่ด้วยความขยับเปลี่ยนไปเป็นอื่น เช่นที่บทเพลงไม่อาจเป็นบทเพลง หากปราศจากการเลื่อนขยับสลับเสียงจากคั่นสู่ปลาย

ขณะจิตนั้นเกาทัณฑ์รู้สึกเหมือนเรือแก้วกำลังแสดงบทเพลงแห่งความน่าสงสาร และนั่นก็ทำให้เขานึกเวทนาสิ่งมีชีวิตทั้งหลายรวมทั้งตนเอง ที่ตกอยู่ภายใต้ความบีบคั้นทางอารมณ์ประการต่าง ๆ ถูกเลือกใส่ให้มุ่งสู่ความเกิดตายทั้งปิดหูปิดตา ไม่มีใครอยู่เบื้องหลังเพื่อกลั่นแกล้ง ไม่มีสัญญาณว่ารวมดีชั่วผสมกันชั่วชีวิตหนึ่งแล้วจะให้ผลเป็นฉากใหม่ที่ต้องการหรือเปล่า ไม่มีแม้แต่คนใครสักคนที่ท่องเที่ยวไป มีแต่ดวงจิตถูกลากพาไปสู่อัคภพต่าง ๆ อย่างไม่รู้เหนือรู้ใต้ เพียงเพราะเหตุคือถูกเกาะกุม ชักจูงด้วยอวิชชาเท่านั้น

เพลงดำเนินไปราวหนกนาที่ก็สิ้นสุดด้วยการวางมือซ้ายขวาลงบนสองกลุ่มโน้ตอย่างแผ่วอ่อนอาลัย เรือแก้วหยุดนิ่งกับที่ครูหนึ่ง ก่อนเหลียวซ้าย ฆงหน้าอ้อมให้เพื่อนชาย เกาทัณฑ์สบตาคู่ นั้น เห็นแววโศกเชื่อมอันเป็นมายาฉาบภายนอก ลึกลงไปคือความระริกไหวซุกซน บอกตนเองว่ายังไม่เคยเห็นใครมีความซบซ้อนทางอารมณ์เท่าผู้หญิงคนนี้นมาก่อนเลย

ทั้งที่ภาพปรากฏเบื้องหน้าคือความสวยงามและรอยยิ้มชื่อ ปราศจากวีแววความน่าสะพรึงกลัวอันใด เกาทัณฑ์กลับขนลุกเกรียวขึ้นมาอย่างหากอธิบายไม่ได้ กลืนน้ำลายลงคอฝืด ๆ ก่อนเอ่ยด้วยเสียงปร่า

“เล่นมูฟเมนต์ที่สองต่อเลยสิ”

ราวกับเขานี้ห่อล้อมด้วยตัวเป็นข้าทาสเขาอย่างไรเงื่อนไข เรือแก้วหันกายลงนิ้วเริ่มลีลาจังหวะวอลต์ซของ Moonlight Sonata มูฟเมนต์ที่สองอันเต็มไปด้วยความสดใส ระบายภาพจันทร์อร่ามสีเงินยวง ที่ส่งยิ้มกระจ่างมายังโลก ขวนใจเรริงรีน ลืม โศก ลืมเหนื่อย ลืมความน่าเหน็ดเหนื่อยบรรดาทั้งหมด

นักเปียโนสาวอิมม้อย ๆ เอียงคอโยกตัวนิดหน่อยกับการลงจังหวะหยุดเป็นพัก ดูที่ราวกับจะผันกายเดินรำไปในตัว เกาทัณฑ์ถึงกับอ้อมยิ้ม เพราะบางขณะวิธีชักย้ายปลายนิ้วของหล่อนดูคล้ายสนุกหยอกเินกับลิข้ขวคำที่มีชีวิต มองรวมทั้งคนทั้งเปียโนเหมือนกำลังเดินรำกัน ตลกน่าเอ็นดูดี

มูฟเมนต์ที่สองสิ้นสุดลง ชายหนุ่มตบมือให้ และชมว่า

“ถ้าบีโรเฟนถูกจำกัดให้มีลูกศิษย์ได้คนเดียว เขากงไม่ลังเลที่จะเลือกเอ็ง”

“ว่าัย! ไม่เอาล่ะละ เป็นศิษย์ศักดิ์วิชีโมโห ซัดใจขึ้นมาเดี๋ยวจะเจอเครื่องนับจังหวะชดปาก”

เกาทัณฑ์หัวเราะออกจมูก

“บีโรเฟนต้องการเล่าระบายอะไรให้ฟังนี่ดูแเอ้เข้าอกเข้าใจตลอดทุกห้องเพลงเลยนะ แนวเพลงของเขาตรงใจมากหรือไง?”

“ไม่ถึงขั้นเข้าใจตลอดหรอก คิดกวีระดับนี้เขาเห็นอะไรบางอย่าง...”

พักหรีดานึก

“บางอย่างที่วิลีสมาราเสียนเราตามไปร่วมเห็นทั้งหมดไม่ไหว แเอ้ทดลองเล่นหลายแบบเพื่อหาวิญญาณของเขาให้เจอ แต่อย่างมากได้แค่เฉียด ๆ จะสัมผัสเท่านั้น”

“เคยอยากย้อนเวลากลับไปดูบีโรเฟนตัวจริงเล่นเพลงที่เขาแต่งบ้างไหม?”

เรือแก้วพยักหน้า และเสริมว่า

“เสียดายที่เครื่องบันทึกภาพ-เสียงเกิดไม่ทันยุคสมัยของอัจฉริยะพวกนี้ แอ้ออยากเห็นเหมือนกันว่าถ้าเขาเล่นเพลงตัวเอง จะยิ่งใหญ่อยู่สักการขนาดไหน นึกท่าเซอร์ ๆ โทรม ๆ ที่เต็มไปด้วยสารพัดพลังอารมณ์ของบีโรเฟ่นตอนนั่งหมกมุ่นประดิษฐ์เสียงแล้วคงเหมือน...”

เว้นวรรคนี้กระสรคำพูดที่เหมาะสมจะ เกาทัณฑ์คือให้

“อ้อม คงเหมือนปรากฏการณ์ชวนระทึกที่หายากนะ ความจริงเห็นแฉ่เล่นแล้วทำให้ผมรู้สึกอย่างนั้นเหมือนกันแหละ”

หญิงสาวขยับคิ้ว เอียงคอขยี้ม

“ขนาดนั้น?”

ประตูห้องน้ำเปิดออก เชิงโศก้าออกมา พร้อมกับถามเปรย

“ไปกันเลยไหม?”

เรือนแก้วกับเกาทัณฑ์หันมอง เห็นเชิงโศก้าบั้งคิงชอบกล

“อ้อม” หญิงสาวเป็นผู้เอ่ยตอบ “ข้าวงคงสุกได้ที่พอดี”

ตระเตรียมข้าวของเล็กน้อยก็พาสองหนุ่มออกจากห้องราวกับนางพญาเดินนำองครักษ์เสด็จประพาส ให้เชิงโศก้าม้วนเงินใบใหญ่ซึ่งปกติหล่อนมิไว้ใช้เป็นประจำเมื่อทำอาหารไทยกับเพื่อนบางกลุ่ม ส่วนลุงกับข้าวและโต๊ะพลาสติกพับได้ให้เกาทัณฑ์ช่วยถือ ตัวหล่อนเองสองมือว่างเปล่าสบายเฉิบ

ลجليต์มาขึ้นรถ ตอนเดินผ่านพนักงานประจำอาคารชั้นล่าง เรือนแก้ววางท่าสง่างามทำให้เห็นแล้วเชื่อเลยว่าหนุ่มที่ตามหลิงมาเป็นลูกกระจอก แม้แต่เกาทัณฑ์กับเชิงโศก้าก็รู้สึกอย่างนั้น เชิงโศก้าหันมามองแล้วลุกขึ้นมาก็เอื้อมมือไปเขยิบศีรษะหล่อนปอกหนึ่งเมื่อใกล้ถึงรถและปลดสายคาดคนอื่น

หญิงสาวหยุดกึก หันมามองตาขวาง

“เขกหัวเอ็งทำไมละเชิง?”

เชิงโศก้าหน้าตกใจ

“เฮ้ย! เปล่า ไอ้เต้ต่างหาก”

เรือนแก้วออกดอก

“เป็นลูกผู้ชายหน่อยซีคะ ทำเองแล้วยังมีหน้ามาใส่ร้ายชาวบ้านอีก”

“แน่! เขาละซี รู้ได้ไงว่าใครเขก มีตาหลังหรือ?”

หญิงสาวส่ายหน้า

“แต่เขาถือทั้งถุง ทั้งโตะ จะมิมะ هنگที่ไหนว่างมาเขก ฮี?”

เชิงไทนิกขึ้น ไล่ก็ทำตาโต หัวเราะแหะๆ

“อ้อ ลิม”

“เล่นของสูงแើไม่ชอบนะ บอกไว้ก่อน คราวหลังอย่าทำอีก”

เกาทักษ์เห็นเหตุการณ์ทั้งหมดแล้วหัวเราะด้วยความอนาถใจ เลขพลอยหางเลข โคนทำตาเขียวไปอีกคน

เหตุการณ์เล็กน้อยนั้นทำให้เข้าใจว่าอารมณ์เด็กของเรื่อนแก้วไชจะเกิดเมื่อนึกสนุกกับใครก็ได้ เบื้องหน้าหล่อนฉาบด้วยตัวตน ผู้หญิงที่เก่งจริง ไว้ตัวจริง ถ้าใครจะผ่านไปหาตัวคนชนิดอื่น ก็ต้องมีคามสำคัญทางใจถึงระดับหนึ่งเสียก่อน

นึกเช่นนั้นก็ภาควุฒิมิในตนเองขึ้นมา เขาอาจเป็นคนแรกก็ได้ที่เห็นอารมณ์คะนองในวัยเยาว์ที่ฝังแฝงอยู่ในหล่อน แต่พอรู้สึกตัว ก็รีบถอนความภาควุฒินั้นทิ้ง เขาไม่มีสิทธิ์...

พอขมใจหลายครั้งเข้า ความเครียดก็ชักก่อตัวทีละน้อยในส่วนลึก เริ่มคิดสะระตะว่าทางที่ดีควรตัดใจปลีกตัวออกห่างจากเรื่อนแก้วให้มาก เพราะในที่สุดความไขว้เขวจากกลายเป็นการหลวมตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง นำไปสู่ความกระอักกระอ่วน กลืนไม่เข้าคายไม่ออกจนได้

เมื่อรถเข้าใกล้วัด ก็เห็นญาติโยมยื่นรอใส่บาตรตรงปากทางเข้าออก 2-3 กลุ่ม เรื่อนแก้วให้เชิงไทจอจรลบริเวณนั้น แล้วลงมาตั้งโตะรอต่อจากญาติโยมก่อนหน้า

พอวางขันข้าวลงบนโตะที่เกาทักษ์กางออกมา เชิงไทก็ถามเรื่อนแก้ว

“มารอใส่บาตรที่นี้บ่อยไหม?”

“เคยแก่ตามเพื่อนที่คอนโตะมาทำบุญวันเกิดของเขาครั้งเดียว”

ตบเข่นนั้นแล้วก็ตั้งใจว่านับแต่นี้จะหาโอกาสทำสมาธิ

“ทำไมไม่ยื่นรอที่หน้าคอนโตะล่ะ?”

“ทางโจรของพระไปไม่ถึงหรอก”

“เมื่อไหร่จะออกมากันล่ะนี้ หกโมงแล้ว แต่ละวัดเขาออกบิณฑกัณยังไงนะ มีเวลาตายตัวเป็นธรรมเนียมประเพณีหรือเปล่า?”

“สมัยก่อนยึดเอาตามแสงสว่างนะ เห็นลายมือเมื่อไหร่ก็ออกได้เมื่อนั้น แต่ที่เห็นเดี๋ยวนี้นักเป็นเวลาให้ญาติโยมรอกันถูกมากกว่า”

เกาทัณฑ์เงยหูฟังทั้งหมดก็นึกชมว่าเรือนแก้วมีความรู้ทางนี้เหมือนกัน มองหล่อนสำรวจสงขมอิมอิมบุญ แผงด้วยภูมิรู้พ่อตัวทำทางพึ่งพาได้ ทำให้นึกถึงชื่อจริงของหล่อนขึ้นมา

“สงสัยคอนพ่อแม่ตั้งชื่อนี้ คงอยากเห็นแม่เป็นที่พึ่งพา ให้พ่อแม่และคนใกล้ชิดได้อยู่เช่นเหมือนอาศัยเรือนแก้วเรือนทองนะ”

“จะว่าอย่างนั้นก็ได้ แต่เรือนแก้วในความหมายที่เป็นเป็นศัพท์เฉพาะก็มี หมายถึงกรอบมีลวดลายล้อมประดับพระปฏิมาหรือรูปวาด เคยได้ยินไหม อย่างซุ้มเรือนแก้วพระพุทธรชินราชสวย ๆ นะ”

เกาทัณฑ์เบิกดา

“เธอ”

เพิ่งรู้ว่ากรอบลวดลายกนกเครือวัลย์อันงามซ้อนขึ้นเหมือนความโชติไสวของเปลวเทียน นั้นเรียก ‘เรือนแก้ว’ นี่เอง หญิงสาวเสริมท้ายมาอีกหน่อย

“บางแห่งก็บอกว่าเรือนแก้วคือที่เดินจงกรมของพระพุทธรองค์หลังศรีสุทิวาตามรมิตขึ้นถวายเป็น”

ขบวนแถวพระสงฆ์เริ่มทยอยออกมา ญาติโยมเคลื่อนไหวเตรียมตัวกัน บ้างก็อุดรองเท้ารอ บ้างก็ขยับเปิดภาชนะขึ้น

เกาทัณฑ์ชำเลืองมองเพื่อน เห็นทั้งเรือนแก้วและเชิงไทยยืนเฉย ไม่ยอมถอดรองเท้า ก็กลัวถอดแล้วตัวเองจะเคอะอยู่คนเดียว เลยเลขตาม พลงนึกว่าธรรมเนียมเหล่านี้มีใครเป็นผู้กำหนด และที่ถูกที่ควรนั้นคืออะไร

คิดไปคิดมาก็เห็นว่าภริยาหรือการแสดงออกอันใดบ่งถึงการให้ความเคารพสงฆ์ได้ ส่วนควรทำ ถ้าใจสามารถสัมผัสรู้สึกเองว่าใช่ ไม่จำเป็นต้องเปิดตำราอ้างอิงเลย

ทว่าอาการเดินท่อม ๆ ของพระวัดนี้ก็ไม่อาจลบล้างแห่งความเลื่อมใสศรัทธาของเขาขึ้นมาพอจะทำตัวแปลกแยกจากเพื่อนฝูง แต่ละรูปหน้าตาเหมือนชาวบ้านธรรมดา ๆ ที่แหกซัดด้วยความง่วงงุน ปราศจากความสำรวมสมควรแก่สมณสาธูป เวลาเปิดบาตรรอข้าวก็จ้องหน้าญาติโยม ยิ่งถ้าสีกาละจ้องเอา ๆ

บางรูปเดินอาดๆแบบนักเลง ร่วงใหญ่ก่ายบึก ดิบด้าล้ำสัน คิ้วขมวดมุ่น มองคล้ายจับกังขโมยจิวรมาสาม ดาขุน แก้มฉุขานให้เดาว่าคงกินอยู่ในวัดด้วยการละเมิดคิดเป็นอาจิน เกาทัณฑ์มองรวม ๆ แล้วแทบอยากปลีกตัวไปนั่งรอในรถ เร็วๆนี้เขาเพิ่งทำบุญกับพระวัดทางอุทยานมา พอเจออย่างนี้เห็นนี่เลยกำลึงใจตก ทำไปก็ไม่วู้สึกเป็นบุญอยู่ดี

วัดส่วนใหญ่บวชกันง่าย เดินชนใครตามฟุตบอลก็จับมาโกนหัวห่มผ้าเหลืองได้หมด คนธรรมดานั้นอยู่ดี ๆ จะให้เป็นพระเพราะนุ่งห่มผิดแปลกไปหน่อยเดียวได้อย่างไร กลุ่มบุคคลที่เขากำลังมองเห็นล้วนเป็นนายป่อกนายแแป็กมาก่อน และยังเป็นนายป่อกนายแแป็กอยู่จนถึงลมหายใจนี้ ให้ท่องศีลห้าคงคิดอย่าว่าแต่หลักธรรมวินัยสงฆ์อันเป็นของสูงเลย

หน้าตาขยับอีก ได้เห็นชัดว่าเจ้าอาวาสมีส่วนสำคัญมาก ทั้งในขั้นตอนการกัศพระบวช การอบรมควบคุมให้มีความประพฤติอยู่ในกรอบพระวินัย หลวงดาแวนต้องคิดเดียว พระลูกวัด โดยรวมก็ติดตามไปด้วย ทำทางเจ้าอาวาสวัดนี้คงประพฤติดีแหละแหละ พระลูกวัดเลยพลอยแหละตาม ไม่น่าทำนุบำรุงเอาเลย ทั้งวัดนั่นแหละ

แต่แล้วก็เกิดสติกลับใจคิดได้ใหม่ เขายังไม่เห็นกับตาว่าพระเหล่านี้รู้สึก อีกทั้งขาดญาณหยั่งรู้อันเที่ยงว่าใครเป็นใคร ปฏิบัติอยู่ในกรอบพระวินัยมากน้อยแค่ไหน ถ้าด่วนพิพากษาให้เป็นอสังขหรือสมิเสียดแรกเห็นแล้ว ก็คงเหมือนตำรวจเห็นคนเดิน โขเซหน้อยรีบกรากเข้าไปรวบตัวขึ้นโรงพัก ปริกปรำพันที่ว่าเดินกำดาปรีอี่หอบนี่เมยาแน่นอน ไม่ต้องตรวจของ ไม่ต้องดมกลิ่นพิสูจน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

ถอนใจยาว เขาไม่ได้มาเพราะจะจงเลี้ยมมาร ในคราวฟ้าเหลือง และนี่ก็ไม่ใช่ว่าลึกลับกำจัดเหลือบรินของพระศาสนาด้วย เป็นเวลาไต่บาครเลี้ยมพระต่างหาก

พระรูปแรกมาถึงตรงหน้า เกาทัณฑ์พยายามก้มมองเฉพาะชายกาสาหวัดสตรี ซึ่งจะเก่าใหม่ก็เป็นชงชัยพระอรหันต์เหมือนกันหมด ตั้งเจตนาว่าจะอวยกับแกงเป็นจิ้งห้น เพื่อรักษากาสาหวัดสตรีนี้ไว้ให้ไวในชนแท้ได้มีโอกาสสวมครอง มีฐานะอันควร มีเวลาปฏิบัติธรรมเพื่อเข้าถึงความเป็นที่สุคติอมรรคผลนิพพาน ในจำนวนกาสาหวัดสตรีแสนสิ้น ขอเพียงตกถึงมือพระอรหันต์ศิษสาพพื้นเดียว ก็นับว่าข้าชาวบ้านทั้งหมดที่ช่วยกันรักษากาสาหวัดสตรีไว้ไม่เสียเปล่าแล้ว

พลิกความคิดแก่นิดเดียว จิตใจก็แจ่มชื่นขึ้น เมื่อเรือนแก้วใช้ทัพพิศคว้าวไต่บาครเสร็จ เขากับเชิงไทก็หย่อนลงกับข้าตาม เมื่อไต่เสร็จก็โน้มไหว้ได้ด้วยใจเคารพบูชา และทำเช่นนั้นจนกระทั่งของหมดด้วยใจเบิกบานเป็นกุศลไม่ขาดสาย

ดูกับข้าหมดก่อนไต่ได้ครบองค์ แต่ข้าสหายยังมีเหลือเพื่อ จึงเหลือเรือนแก้วทำหน้าที่อยู่ตามลำพัง อีกสองหน่อยื่นรอข้าง ๆ ยังกูย่งเหมือนเค็รับใช้ติดสอยห้อยตามนายแม่มาทำบุญขึ้นทุกที

เมื่อพระหมดขบวน เรือนแก้วก็หันมาบอกเพื่อนทั้งสอง

“รอแป็บนะ”

ว่าแล้วก็วางขันเงินลงบนโต๊ะ เดินด่วปลิวไปเจรจาซื้ออะไรบางอย่างจากเพิงร้านอาหารฝั่งตรงข้าม หนุ่มๆมองตาม ครูหนึ่งเห็นหญิงสาวถือถุงใส่ไม้หมูอย่างจำนวนมากก็คาดหวังว่าคงซื้อมาเลี้ยงพวกคนเป็นการรองท้องก่อนมื้อเช้า แต่ที่ไหนได้ เดินแฉลบเลยไปหาฝูงหมาวัดซึ่งยื่นอออรส่วนบุญต่อจากพระเณรตรงปากทางเข้าออกนั่นเอง

เรือนแก้วรวบรวมชายกระโปรง ค้อมกายลงนั่งของ ดึงไม้หมูอย่างออกจากถุง รูดชิ้นเนื้อออกจากไม้โยนลงพื้นทีละชิ้น เท่านั้นเองฝูงหมาวัดก็พุ่งกรูกันเข้ามาเกือบลิบตัว มองดูเหมือนแรงลงไม่มีคิด

“เวร... ญนี้กว่าจะได้กิน”

เชิงไทบ่นกับเพื่อน พลาหงหันมองคนขายหมูอย่าง

“สะๆ อาแป๊ะค้อนปะหลักปะหลักเลยวะ ชื่อของมาแจกหมาหมดต่อหน้าต่อตา”

เกาทัณฑ์ไม่หันไปสังเกตอาแป๊ะตามเชิงไท สายตายังคงจับเฉพาะร่างที่นั่นค้อม ทขอยปลิดชิ้นเนื้อให้เป็นทานแก่สัตว์ เป็นบุญกิริยาที่ก่อกระแสนอน โยนยื่นดาขี้ หล่อนทำอย่างดั่งออกตั้งใจ ทำด้วยความรู้สึกเป็นสุข ยังให้คนเห็นพลอยยินดีตามไปด้วยอย่างเต็มคั้น

ผู้หญิงคนนี้ทำบุญเป็น ท่าทางฉลาดในการทำจิตใจให้อิ่มเอิบทั้งก่อนทำ ขณะทำ และหลังทำ เหมาะที่จะเป็นเป้าสายตาคนหมู่มาก เช่นในบัดนี้เหมือนสายตาคู่ในละแวกใกล้จะจับไปที่หล่อนเป็นจุดเดียว เกาทัณฑ์แน่ใจว่าผู้มองต้องได้ส่วนความชื่นใจอันเป็นบุญติดไปไม่มากนักน้อย

หญิงสาวนั่งกอดเข้าคูหมากินหมอยู่ตรงนั้นจนหมด หลายตัวชักทำตาปรอยกระดิกหางจะขออีก หล่อนก็ออกท่าออกทางพลิกมือบีบแบ้ว ขมขมขมปากพูดกับพวกมันสองสามคำ ก่อนลุกขึ้นนำถุงและไม้ไปทิ้งถึงขะข้างทางเข้าวัด แล้วหมุนตัวเดินกลับมาหาเพื่อนที่ขึ้นเป็นทหารรอเสด็จอยู่

พอเข้ามาใกล้ เห็นเค้าหน้าถนัด ทั้งเกาทัณฑ์และเชิงไทก็แทบค้างด้วยความพิศวง หล่อนดูสวยแปลกไป กรอบหน้าสว่างชัดเจนตาตอแสงจรัลราวกับเอาดาวรุ่งสักสิบดวงไปซัง รอยยิ้มवादโรมุกที่เคยโคดเค้นอยู่แล้วพลอยฉายจับตาขึ้นอีกไม่รู้กี่เท่า ล้วนเป็นหลักฐานประจักษ์ว่าใจหล่อน ‘ถึงบุญ’ เพียงใดในช่วงเวลาอันลัดสั้นแค่นี้

เรือนแก้วเข้าถึงทุกสิ่งทีหล่อนตั้งใจทำ ทางโลกเป็นอย่างไร ก็คิดมาทางธรรมเช่นนั้น!

“ไปเถอะ ขอบใจมากที่ขอมเสียดเวลาสั้น”

เสียงหล่อนเปลี่ยนระดับสูงขึ้น เหมือนมีห่อแก้วสักสองชั้นมาหุ้มเพิ่มความเพร่าพรึงให้กับกังวลอันเสี่ยงงังวิเวกหวนคิดหูลคล้ายละอองแก้วก่อตัวกลอกกลิ้งสะท้อนสะท้อนอยู่กับโศกชั้นใน เกาทัณฑ์ถึงกับผลอมองซ้ำว่าผู้หญิงตรงหน้าเป็นใครกันแน่

ธาตุคติมีธรรมชาติล่อตาให้ไหลหลงอยู่แล้ว เมื่อประกอบเข้ากับรัศมีฉายในทางใดทางหนึ่ง ย่อมยิ่งสะกดหุสะกดตาขึ้นเป็นเท่าทวีเช่นนี้เอง

หล่อนเดินไปนั่งรอในรถแล้วเพราะเชิงไทไม่ได้ลือกไว้ สองหนุ่มเก็บข้าวของคนละมือ เพราะเหลือแต่ขันเปล่า ทัพพีอัน และโต๊ะพลาสติกเท่านั้น ออกท่าเหม่อมองตามเรือนแก้วนิด ๆ เห็นตรงกันแน่ละว่าเงาแห่งบุญญาธิการระดับที่ไม่ธรรมดาแผ่ผายฉายชัดออกมาจากร่างสะคราญปานใด

ขณะเดินเคียงกัน เชิงไทเอียงหน้ากระซิบกระซาบ

“แฟนกูสวยนิเช้านี้ เพิ่งรู้ว่าใจบุญสุนทานขนาดหนัก”

เกาทัณฑ์ย่นคิ้ว เกือบถามตอบไปว่า ‘ใครแฟนมึงวะ?’ แต่ยั้งไว้ทัน ถ้าหลุดจากปากก็แสดงความพิวพันที่ยังแคะไม่หลุดแจ่มแจ้งไปหน่อย

โรคควนสรูปแบบนี้เป็นเรื่องแสนจะธรรมดา พอเชิงไทเห็นเขาพ้นทาง ก็เหมาะแล้วว่าเรือนแก้วเป็นของคน ทั้งที่จริงมีเรื่องต้องก่อต้องสานอีกเยอะแยะเพื่อให้ฝ่ายหญิงยอมรับ

ขึ้นรถกันครบทุกคน เชิงไทบิดกุกุญแจเดินเครื่องแล้วเปรยว่า

“โอกาสหน้าทำด้วยกันอีกนะแเอ้ มีความสุขดีจัง”

ความจริงเพิ่งมาเริ่มสุขก็ค่อนเห็นเรือนแก้วสวยขึ้นเป็นกองนี้แหละ

“อือ”

หล่อนตอบมาจากเบื้องหลัง แล้วหันพูดกับเกาทัณฑ์

“ตอนนี้เต็งข่านาญทางนี้ เอาไว้นำไปวัดศิลา”

ทั้งที่เป็นเรื่องชวนกันทำบุญ เป็นกุศลกิจ แต่เกาทัณฑ์ฟังแล้วชักเห็นเค้าเงื่อนน่ากลัวกุ่มกอดำขึ้น ไม่ใช่ข้างนอก แต่เป็นในใจตนเอง อย่างนี้จะมีอะไรเป็นแรงเหวี่ยงให้ออกหนีหาย...?

ถึงกับยกศอกซ้ายเท้าขวาประคอง เอามือป้องขมับโดยไม่รู้ตัว หน้าตาวิตกรุ่นคิดเพราะเห็นความวุ่นวายภายในวางชั่งอยู่แก่เอื้อม

เมื่อเกาทัณฑ์เดินมาถึง โຕะทำงานตอนเก้า โมงครึ่ง เผอิญสัญญาณ โทรศัพท์ดังขึ้นพอดี

“สวัสดีครับ”

“พี่เต๊ะ คุณพิชัยเชิญพบที่ห้องคะ”

เสียงจากเลขานายบอกมาตามสาย

“โอเคจ้าย”

ยังไม่ทันนั่งก็ต้องจรเสียชีวิต แลมชื่อพิชัยที่กำกับคำสั่งนั้น ก็ทำให้ต้องเร่งเดินเร็วเสียชีวิต

ขึ้นลิฟต์มาสองชั้น เลี้ยวซ้ายไปจนสุด มาหยุดเกาะประตูไม้สักหนาหนักก๊อ๊กๆ ก่อนหมุนลูกบิดเปิดเข้าไปสู่ความกว้างเรียบ ดูขริบขลางของห้องผู้บริหารใหญ่

“ไป วันนี้มาสายหรือ?”

บุรุษวัยห้าสิบเศษผู้เป็นเจ้าของห้องทักทั้งยังก้มหน้าเขียนเอกสารขยุกขยิก เขาเป็นคนร่างใหญ่ เสียงใหญ่ จะขยับหรือพูดจาดูมีอำนาจไปหมด คำทักนั้นแสดงให้เห็นว่าเจ้านายให้เลขานายเรียกเขาก่อนหน้าอย่างน้อยครั้งหนึ่งแล้ว

“ครับ เมื่อคืนค้างที่อื่น ตอนเช้าเดินทางกลับห้องช้ากว่าที่คิด คุณพิชัยมีธุระด่วนหรือครับ?”

“อ้อ เปล่า ไม่ใช่ต้องเร่งทำตอนนี้”

เจ้าของห้องยังคง่วนเขียนเอกสารไม่วาง เกาทัณฑ์คุ้นกับการเห็นฝายนั้นทำสองอย่างพร้อมกัน ไม่ยอมเสียเวลาไปสักวินาที โดยเปล่าประโยชน์ เช่นถ้าเห็นว่าคู่สนทนาเป็นเด็ก ก็จะทำสิ่งที่ค้างไปเรื่อย ไม่เมยหน้าขึ้นมองกัน ดังที่ค้างลิ่งเป็นอยู่

“ถ้าได้ใช้ไหมที่ผมบอกคุณว่าแอจะไปกับมิสเตอร์ซุนที่สิงคโปร์ ทางโน้นเขาเพิ่งอีเมลมาถึงว่าอยากให้เราออกไปบรรยายและตอบคำถามเชิงเทคนิคประกอบโอเวอร์วิวด้วยเลย แบบมีชุดสไลด์นะ ทำทางจะตกลงง่ายกว่าที่คิด ผมให้คนสืบๆดูแล้ว ช่วงนี้ทางโน้นงานล้นมือ ต้องพึ่งเราแน่ คุณช่วยเตรียมวันนี้แล้วเดินทางกับแอฟุ่งนี้เลยนะ สโคปงานไปเอาที่แอได้”

พิชัยสั่งเป็นชุดแบบม้วนเดียวจบ ะให้ชายหนุ่มรีบทราบแล้วถอยไปได้ทันที แต่เกาทัณฑ์ฟังแล้วถึงกับยืนคอแข็ง ย่นคิ้วทำหน้าลำบากใจ นึกถึงนัดวันเสาร์กับแพทรี นึกถึงการเดินทางใกล้ชิดกับเรือนแก้ว แล้วถามนายใหญ่อย่างผิดกาลเทศะเป็นครั้งแรก

“ทำไมไม่ให้เชิงไทไปล่ะครับ? น่าจะเป็นหน้าที่ของเขาอยู่แล้ว”

พิชัยชะงักมือ เมยหน้าจากเอกสารทันที เหลือบจ้องหนุ่มรุ่นลูกเขม็ง สายตาคู่นั้นทำให้เกาทัณฑ์รู้สึกได้ว่าเพิ่งหลุดคำพูดโง่ๆ ออกไป ต่อหน้าบุคคลที่ซึ่งเป็นชีตายให้อোনาคเขาได้เสียด้วย

“คุณคิดปัญหาอะไรหรือคุณเกาทัณฑ์?”

พิชัยลงปลายเสียงขริม เพราะรู้กันเป็นทางการว่าวันเสาร์สำหรับบริษัทนี้หยุดก็จริง แต่อาจเผื่อเรียกใช้สอยได้เสมอ ชายหนุ่มฝันยิ้มไม่สนิทนัก

“เปล่าครับ ผมเพียงแต่เกรงจะล้ำเหลี่ยมกับเชิงไท เพราะเห็นเขาคูๆ กับมิสเตอร์ซุนอยู่ อันที่จริงผมอยากไปซื้อของที่โน้นอยู่พอดี”

ชายผู้มีอำนาจบริหารสูงสุดถอนใจ คลายความเคร่งในสีหน้าลง

“วันเสาร์นี้ผมว่าจะชวนคุณเชิงไทไปกินข้าวเย็นกับคอกเตอร์โตมรนะ เขาคู่กันเคยกับรายนั้นอยู่แล้ว คุณไปสิงคโปร์แทนหน่อยแล้วกัน”

“ไม่มีปัญหาครับ”

เกาทัณฑ์รับคำ ฟังเป็นธรรมชาติขึ้นกว่าเดิม

“หวังว่าคงไม่รบกวนเวลาส่วนตัวมากนักนะ”

พิชัยเห็นบึ้งท่าย เกาทัณฑ์ตอบนายด้วยกิริยาขมขื่น แต่ถ้าเอากระจกวิเศษส่อง ก็อาจเห็นเปลี่ยนเป็นอาการแยกเขี้ยวยิงฟัน ช่วงไม่รู้เลยว่าเขายังอยากปลื้มตัวออกห่างเรือนแก้วให้เลิกใจแค้นอยู่...

เมื่อไปสอนภาคค่ำที่มหาวิทยาลัยในคืนนั้น ก่อนหมดเวลาเกาทัณฑ์ต้องแจ้งเลื่อนเวลาสอนในคืนวันศุกร์ไปเป็นช่วงคืนวันจันทร์ นักศึกษาบางคนหันหน้าเข้าหากันและบ่นพึม เพราะชนเวลากับวิชาอื่น

จากนั้นใช้เวลาชั่วโมงครึ่งกว่าจะวิ่งจากในเมืองมาถึงบ้านปู่ชนะ ใกล้ห้าทุ่มแล้ว เขาไม่ได้โทร.บอกแพทรีล่วงหน้าว่าจะมาเยือน ตอนนี้สนิทกันขนาดถือกุญแจสำรองเปิดปิดประตูเข้าออกได้เอง เมื่อจอตลอดเสร็จจึงผ่านรั้วมาแหงนหน้าเรียกคนรักที่ได้หน้าต่างโดยสะดวก

“แพ!”

หญิงสาวกำลังนั่งอ่านนิตยสารรายเดือนอยู่กับโต๊ะทำงาน เมื่อยินเสียงเรียกก็จำได้ทันทีว่าเป็นใคร จึงลุกมาขึ้นชิดหน้าต่างมุง ลวดเหล็กคัต เลิกม่านก้มลงมาเห็นเกาทัณฑ์ยื่นงายหน้าอิม มีไอซ์หลังเป็นเงาตะกุ่มอยู่เบื้องล่าง

“พี่เต้ จะมาทำไมไม่บอกก่อนคะ?”

“มีธุระด่วนจี๋เลย แพเปิดประตูบ้านให้พี่หน่อยสิ”

“ปุ่นอนแล้วคะ มีเรื่องสำคัญมากหรือ ขึ้นมาเดี๋ยวทำหวนวทู่”

“งั้นลงมาหาพี่ข้างล่างก็ได้”

“สิ๊กแล้วนี่...”

เห็นหล่อนอดเอื้อนเช่นนั้นก็ขู่ว่า

“ถ้าไอซ์เอ๊ยจะคุกเข่าแล้วแหกปากดั่ง ๆ ขอให้แพเปิดประตู ลงสิ?”

แพตรีรีรอเป็นครู่ รู้ว่าเกาทัณฑ์มีความห้ามพอจะกล้าทำเช่นนั้นจริง จึงบอกอย่างตัดรำคาญ

“แก้ห่านาทีนะ”

ผลจากหน้าต่าง อัดใจต่อมาเกาทัณฑ์ก็เห็นประตูเรือนเปิด ปรากฏเงาร่างโปร่งเคลื่อนลงมา ชายหนุ่มรีบสาวเท้าเดินไปรับ

หยุดเผชิญหน้ากันเพียงเอื้อมเมื่อแพตรีขึ้นบนบันไดขั้นแรก เห็นเกือบอยู่ระดับสายตาเดียวกับเขา ชายหนุ่มยิ้มกว้าง สะบัดแขน จากอาการโพล่หลัง เผยข้อดอกไม้ใหญ่ยื่นให้หล่อน แพตรีเหลือบมอง ก่อนจะรับมาถืออิม ๆ แสงไฟนีออนใต้หลังคาส่องให้เห็นสีแกมเรือ ขึ้นมาหน่อย

“ขอบคุณค่ะ”

รอดูหล่อนก้มลงชื่นชมดมดม แต่ก็เห็นแค้นมองอย่างเดียวอยู่เป็นนาน เลขชวนว่า

“ไปนั่งในห้องทานข้าวได้ไหม?”

หญิงสาวเดินนำเขาไปง่าย ๆ เมื่อเข้ามาในห้องรับประทานอาหารก็เปิดไฟสว่าง วางช้อนกุหลาบแดงซึ่งประมาณคร่าวแล้วคงไม่ต่ำกว่า 40 ดอกลงบนโต๊ะ ทุกดอกยังสดทึบราวกับเพิ่งเถื่อนจากคันไต้พักใหญ่ แสดงว่าไปปรับจากร้านเมื่อช่วงค่านี้อย่าง

ชายหนุ่มย่องกริบมาทางเบื้องหลัง พอเข้าใกล้ก็คล่องวงแขนตระกองกอดไว้เต็มอ้อมอย่างแสนรัก แพตรีชะงักด้วยความตกใจ เงยหน้าขึ้นเล็กน้อย ทีแรกขึ้นกาย แต่เมื่อสัมผัสสาวอ้อมแขนและแผ่นอกนั้นมากับความรู้สึกประณีตละเอียดอ่อน ก็ยอมยืมนั่งให้กอด

ในความสงบเงียบ มีความรักอันงดงามล้นกระจายออกจากดวงจิตที่ผูกพันแน่นแฟ้น ต่างฝ่ายต่างซึมซับรับรู้ด้วยความสว่าง จากกลางใจ เสมือนทุกสิ่งยุติการเคลื่อนไหวเป็นนิรันดร์ในความลึกซึ้งนั้น

เกาทัณฑ์บอกตนเองว่านี่คือสิ่งที่ถูกต้อง นี่คือนี่ที่เขามีสิทธิ์จะทำ เขากอดธาดูแท้แห่งความดีที่ไม่แปรปรวนกลับไปกลับมา กอดผู้หญิงที่ใจบอกตนเองว่าอยู่คู่กันมาแสนนาน

ล่วงเลยจนได้เวลาหนึ่งที่แพตรีขยับตัวจะแกะแขนออก เกาทัณฑ์ก็โน้มหน้าลงหอมแก้มมวลทิวหนึ่งและกระชับปอดอกแขนแน่น ขึ้นอย่าง ไม่ยินยอมปล่อยตัว

“กล้าศิษยานี้แล้วหรือคะ?”

แพตรีถามด้วยเสียงดังกว่ากระซิบหน่อยเดียว เกาทัณฑ์ถอนมือข้างหนึ่งลากเก้าอี้ใกล้ตัวแล้วหย่อนกายนั่งลง เป็นผลให้ร่างนุ่ม ในอ้อมกอดลงนั่งบนตักตาม ชายหนุ่มเอียงหน้าแนบแผ่นหลังหล่อน พลังพื้มพืดตอบ

“ที่ผ่านมามีว่าขี้ขลาดด้วยซ้ำ สัญญาว่าจะไม่เกินเลยไปกว่านี้ก่อนแต่ง”

ต่างนั่งกันพักใหญ่ แพตรีเป็นคนเอ่ยถามทำลายความเงียบ

“นี่หรือธูระควนจี?”

เกาทัณฑ์ระบายลมหายใจยืดยาว

“เจ้านายเพิ่งสั่งให้บินไปสิงคโปร์พุงนี้ กว่าจะกลับคงเช้าวันอาทิตย์”

แพตรีฟังแล้วเฉยไป

“ที่นั่นซินแสไว้คงต้องเลื่อนแล้วละ ลุงเอกด้วย”

เขาหมายถึงลุงคามกีร์ ผู้เป็นบิดาตามกฎหมายของหล่อน แพตรีอึ้งอยู่อีกพัก ก่อนแห่ข่า

“ถ้าแพไม่ให้พี่ไปสิงคโปร์ล่ะ?”

“พี่ก็ไม่ไป พุงนี้จะลาออกจากบริษัท และจะเอากระปุกเสียบปากกาปาหน้าอกคนสั่งเป็นการทิ้งทวนทีหนึ่ง”

“อ้อม...” ขานรับรู้แล้วก็หัวเราะนุ่ม “ช่างเถอะค่ะ งานสมัยนี้หายาก รักษาไว้เถอะ เขาสั่งให้ไปก็ไปซะ”

เกาทัณฑ์พลิกหน้ากลับมาฝั่งจมูกผ่านม่านผมลงกลางแผ่นหลังคนรัก สูดกลิ่นหอมรินเข้าเต็มอก

“เฮ้อ! นี่ถ้าไม่ขจัดใจผู้ใหญ่พี่ก็ไม่เห็นความจำเป็นต้องหาฤกษ์ยามเสีย ฤกษ์ซินแสมั่วหรือเปล่าก็ไม่รู้ เอาฤกษ์ของพระพุทธองค์ นะประเสริฐที่สุด ทำดีเมื่อไหร่เมื่อนั้นคือฤกษ์งาม ความดีเป็นฤกษ์งามในตัวเรา เราเคยร่วมบุญกันมา จะอยู่กินกันก็เพื่อการต่อบุญ หมั้น หรือแต่งงานที่นี้หน้าทีหน้าก็เป็นฤกษ์ดีทั้งนั้นแหละ”

“รู้ได้ยังไงคะว่าเคยร่วมบุญกันมา?”

“รู้ซี้ ก็ที่เคยยื่นใส่บาตรด้วยกัน ไปกราบหลวงพ่อบุญด้วยกัน ไปวัดทางนุพานด้วยกัน แพล้มแล้วหรือ?”

“อ้อ...”

แพตรีรับก้อ ๆ เพราะฟังทีแรกแปลความหมายไกลเกินไปหน่อย เกาทัณฑ์หัวเราะครี้ม

“แพช่วยน้ดลุงเอกใหม่่นะ ขอเป็นช่วงสายวันอาทิตย์ ส่วนชินสงชินแสนข้างเถอะ เรามัวเองก็ได้ เอาฤกษ์สะดวงแหละดี ตอนเช้าตั้งใจทำบุญปล่อยนกปล่อยปลา ซื่อจากตลาดแบบที่เขากำลังจะฆ่าจริง ๆ นะ เสร็จแล้วไปบริจาคเลี้ยงอาหารเด็กกำพร้า ทำสังฆทานเลี้ยงพระทั้งวัด ถ้ายังสร้างฤกษ์งามไม่ได้ก็ให้มันรู้ไป ส่วนเรื่องเวลาสวมแหวนก็บอกเป็นบายสามจุดศูนย์เจ็ดอะไรก็ได้ให้ดูเหมือนมาจากปากชินแสนหน่อย ท่านี่ผู้ใหญ่อะไรก็ไม่สงสัยแล้ว”

หญิงสาวยิ้มหน่อย ๆ กับทำที่หัวใหม่ของว่าที่คู่หมั้น

“แพเคยศึกษาเรื่องฤกษ์งามยามดีมาบ้าง แล้วก็รู้สึกว่่าเพื่อเริ่มต้นบางสิ่งบางอย่างที่มีความหมาย ถ้าได้เวลาอันเป็นจุดตัด จุดประจวบของมงคลปัจจัย หรือช่วงให้ผลของบุญเก่า ก็จะเกิดอิทธิพลเสริมให้ทุกสิ่งดำเนินไปด้วยดี สมัยก่อนจะออกศึกหรือสมัยนี้จะลงหลักปักเมือง ก็ต้องหาฤกษ์หาชัยกันทั้งนั้น แม้แต่โศลกที่มีทูกเบิกด้านดาราศาสตร์ ก็ทุ่มเทศึกษาหาข้อเท็จจริงเชิงโหราศาสตร์เกี่ยวกับอิทธิพลของดวงดาวที่มีต่อชีวิตบนโลกเหมือนกัน

แต่แพก็เห็นด้วยกับที่ ที่ว่าชินแสนหรือหมอดูมีหลายคำร่า หลากทักษะความสามารถ ขนาดระดับทำพิธีสำคัญของชาติยังคงคำนวณดวงเมืองผิดมาแล้ว ศาสตร์ทำนองนี้ลับซับซ้อนหาคนรู้จริง แม่นจริงยาก ได้ฤกษ์ยามตามเขาออกมาแล้วก็แค่สบายใจว่าได้มา ผิดถูกยากจะเอาอะไรไว้

ฤกษ์พระพุทธรองค์ที่เข้า สาย บาย เทียง ทำดีเมื่อไหร่ก็ได้ฤกษ์งามเมื่อนั้นน่าจะทำให้เราสบายใจกว่ากัน นี่แพก็เห็นด้วย เพราะอิทธิพลของแรงกระทำจากดวงดาว อาจดีออกกว่ากรรมดีร้ายของเราในปัจจุบันได้ อย่างถ้าฆ่าตัวตายด้วยโทสะหรือโมหะครอบงำ ต่อให้เป็นขณะดาวทำมฤดีที่สุด ก็หนีประตูนรกไม่พ้นอยู่วันยังค่ำ

แต่ถ้าคุณพ่อคุณแม่มืดใจถามว่าได้ฤกษ์มาจากไหน พี่จะตอบว่ายังไงละคะ จะโกหกหรือ? แพว่าเราน่าจะหาบุคคลอ้างอิงที่น่าศรัทธา ฟังแล้วผู้ใหญ่ไม่ขัด อย่างหลวงคาเขวน ท่านว่าเวลาไหน จะใช้เกณฑ์ยังไง เราก็เอาตามนั้นดีไหม?”

เกาทัณฑ์ยิ้มหน้าใส กระชับกอดแน่นขึ้นนิดหนึ่งด้วยความปลื้ม

“ต่อไปพออยู่ด้วยกัน พี่คงต้องเป็นช่างเท้าหลังแน่ ๆ เลย”

แพตรีฟังแล้วสะดุด เฝยบไปพักก่อนเอ่ย

“อย่าพูดให้เสียกำลังใจละ แพให้เหตุผลดี ๆ นะ ไม่ใช่ว่าเอาความเห็นตัวเองเป็นใหญ่ ถ้าพี่เข้าใจว่าแพเจ้าก็เจ้าการ จะเอาซึ่งไรที่สุดแล้วแต่เถอะ”

ชายหนุ่มเบิกตาโต หัวเราะเสียงดัง

“โอ โอ โอ โอ โอ...นี่แหละน้ำ เป็นมนุษย์สี่อสูรกันด้วยคำพูดอย่างเดียวเข้าใจไขว้เขวกันง่าย ๆ อย่างนี้เอง พี่เห็นด้วยกับแพทุกอย่างต่างหาก ที่บอกว่าต่อไปอยู่ด้วยกันก็คงเป็นข้างเท่าหลังนั่นก็ด้วยความชื่นชมจากใจจริงหรือ ไม่ได้ประชดประชันอะไรเลย เหตุผลของแพฟังแล้วเย็น คิดตามแล้วไม่อยากจะจริง ๆ พี่เสียอีกที่เมื่อก็พูดคุย ๆ แบบคนหัวแข็งจะเอาตามใจ แพอย่าเข้าใจที่ผิดนะ”

พูดจบก็หัวเราะอีก แล้วเอียงแก้มซบไหล่หล่นด้วยความเอ็นดู

“อย่างนั้นก็แล้วไปเถอะ”

แพตรีพึมพำ ฟังปลายเสียงรู้ว่าคิดงอนหน่อย ๆ

“วันอาทิตย์ออกไปหาลุงเอกเสร็จ เรามากราบหลวงตาแขวนกันเลยนะ”

“เพิ่งเสร็จจากงาน ลงจากเครื่องตอนเช้าแล้ววิ่งรอก ไม่กลัวเหนื่อยหรือคะ?”

“แค่นี้จะเหนื่อยขนาดไหนกัน ว่าแต่...เป็นไปได้ไหม ถ้าขอให้แพเดินทางกับพี่ด้วย?”

เขาเต็มไปด้วยความในใจที่พูดลำบาก กวานาให้หล่นตอบตกลง ทั้งรู้ว่าความหวังริบหรี่เท่าแสงหิ่งห้อยกลางทะเลทรายคืนเดือนมืด

“ไม่ล่ะคะ เป็นอะไรกันถึงหอบหิ้วตามไปธุระอย่างนี้ แล้วถ้าแพไปใครจะดูแล?”

“อือ” เขารีบซึ่มๆอย่างเข้าใจ “ไอ้พวกนั้นมันทำงานกันตลอดเจ็ดวัน ชาวบ้านเขาจะหยุดเสาร์-อาทิตย์ก็ลากไปเข้าปิ้งด้วย”

“ดีแล้วล่ะค่ะ ห่วงงานเถอะ”

“อาทิตย์หน้าพี่มีอะไรให้แพแปลกใจ”

“อะไรคะ?”

“บอกแล้วไงว่าจะให้แปลกใจ เฉลยตอนนี้แล้วจะแปลกใจได้ไง”

“พูดให้อยากู้แล้วอมพะนำชั่วโม โหมนี่กันว่าคืนหรือ?”

“อย่างแพโมโหมเป็นด้วย?”

“เป็นสิ”

“โมโหมแล้วทำไง?”

ขาดคำเกาทัณฑ์ก็ร้องลั่น เมื่อแขนถูกปลายเสีบจิกหยิกเต็มแรง

“อู๊ย!...เดี๋ยวนี้ทำร้ายคนเป็นแล้วหรือ”

“พี่กลับเถอะค่ะ”

“ไปอีกละ”

“บอกไว้แต่ต้นไง แค่นานที่พอ นี่ตั้งทำไหวเข้าไปแล้ว มากี่คิดค้น จะอยู่ให้ถึงเช้าหรือคะ ปู่ต้นลงมาเห็นอย่างนี้เดี๋ยวก็ถูกห้ามเข้าบ้านหรอก”

“ก็...ก็สาย”

ชายหนุ่มลากเสียงยานคาง ทิ้งท้ายด้วยการรูดร่างนุ่มแน่นเข้า อย่างจะเข้รู้ให้ถึงกันบึ่งหัวใจตนเอง ว่ายังรักและปรารถนาในหล่อนเพียงไหน

หักห้ามใจ คลายอ้อมแขนออกด้วยความเสียดาย แพตริคลุกขึ้นแล้วเดินออกจากห้องอาหารทันที ไม่อ้อยอิ่งรีรอ บังคับให้เกาทัณฑ์ต้องถูกคาม

ทันกันที่หน้าประตูรั้ว ชายหนุ่มมองรอบสบตา เห็นหล่อนก้มมองพื้นท่าเดียวที่เอานิ้วเขยคางขึ้น แพตริคมือปิดเบา ๆ

“พอแล้วค่ะ”

เกาทัณฑ์ยิ้มรับ ท่าที่หล่อนยอมก็อ้อมใจพอจริง ๆ เลยอ้อลาโดยดี

“เช้าวันอาทิตย์พอถึงดอนเมืองที่จะรีบโทร.หา แล้วมารับทันทีเลย เตรียมตัวไว้นะ”

กล่าวด้วยความเชื่อว่าวางแผนไว้อย่างไรต้องเป็นไปตามนั้น เสรีงานวันเสาร์หมายความว่าเช้าวันอาทิตย์กลับไทยได้โดยสวัสดิภาพ

เส้นทางชีวิตคนมักมีความแน่นอนตามตารางเวลา น้อยครั้งจะเกิดเรื่อง ไม่คาดหมาย จึงทำให้หลงคิด หลงรู้สึกที่สามารถลิขิตเหตุการณ์ประจำวันของคนได้เสมอไป...

บทที่ ๒๐ กรรม

เมื่อเรือนแก้วมาถึงเคาน์เตอร์เช็คอิน ก็เห็นร่างสูงของเกาทัณฑ์กำลังยกกระเป๋าเดินทางขึ้นสายพานลำเลียงอยู่พอดี หล่อนยิ้มชนิดหนึ่ง รีบลากกระเป๋าของตนรุดไปหา และส่งเสียงเหมือนลูกน้องเจอเจ้านาย

“สวัสดีค่ะท่าน”

พอเขาหันมามองตามเสียงทัก เรือนแก้วก็นึกสนุกพนมมือไหว้ ยอบกายถอนสายบัวอย่างพินอบพิเทา เกาทัณฑ์เห็นแล้วเกือบหัวเราะ หล่อนไหว้สวย ดูซดช้อยนอบนบ อ่อนโยนจริงใจจนต้องรับมุขด้วยการพยักหน้าหงึกหนึ่ง

“อ้อม ไหว้พระเถอะหนู”

นั่นกลายเป็นละครโรงเล็กที่แต่ละฝ่ายลวงตาด้วยภูมิอันมีจริงในตน สบตาแล้วหัวเราะออกมาพร้อมกัน ถอดโขนกลับสู่สภาพปกติ

“มานานแล้วหรือ?”

เรือนแก้วถามพลางเตรียมยกข้าวของขึ้นสายพานเอ็กเซอร์

“ก็เดี๋ยวนี้แหละ”

เกาทัณฑ์ตอบแล้วช่วยเป็นธุระ ออกแรงยกของหนักให้

“จ่ายมารีซัง?”

“ไม่เห็นนี่ อาจเข้าไปนั่งรอข้างในแล้วมั่ง”

สองหนุ่มสาวผ่านชั้นตอนเช็คอินและเสียบัตรกรรมเนียมต่าง ๆ เรียบร้อยแล้วเดินเข้าห้องโถงผู้โดยสารขึ้นเครื่องด้วยกัน

“ได้ตั๋วบิสเนสคลาสหรือเปล่า?”

หญิงสาวถามอย่างกะจะชวนเขาใช้สิทธิพิเศษเข้าไปนั่งในเลานจ์เพื่อทานของว่างและเครื่องดื่ม แต่เกาทัณฑ์สั่นศีรษะ

“ขายจ่ายเพิ่งจองให้ตอนเช้าวันพฤหัสบดี ก็เหลือแต่ที่นั่งด้านหลังนะซี คุณพิจยเล่นตั้งปู่ป๊าแบบนี้”

มานั่งเคียงข้างกันที่เก้าอี้รับรองธรรมดา เรือนแก้วแอบยิ้มสะใจไม่ให้เขาเห็น แต่ถามเสียงรื้นฟังเป็นปกติ

“แล้วไงจะ งานด่วนพิเศษกะทันหันนี่ทำให้คิดแผนสุดลับดาห์กับใครหรือเปล่า?”

ถามจี้ใจคำแท้ ชายหนุ่มแสร้งยิ้มหน้อยหนึ่งก่อนวางหน้าเป็นปกติ ขณะคิดหาคำตอบอยู่นั้น เฝอญูเงาว่างจ้อยผ่านเข้าทางคางคิง ความสนใจให้เหลือบมอง ลูกสาวฝรั่งอายุประมาณ 2 ขวบ คาสีฟ้า ผมสีทองเดินกะดื้อกกะเด็กเหมือนตุ๊กตาดาวจนหมดลานใกล้เข้ามา แม่

หนูน้อยงยหน้าขึ้นเห็นสาวผมสั้นนั่งไขว่ห้างแล้วชะงัก ทำตาแป้วจับจ้องคล้ายสงสัยจิตใจอะไรบางอย่าง เรียกว่าดูหัดดูเห่มาสะกดของ แปลกแล้วถึงกับมองค้าง

“อู๊ย! น่ารัก!”

หญิงสาวอุทาน แต่พอหล่นยิ้มใจดี แบบสองมือขึ้นเหมือนจะขออุ้ม แม่หนูก็ลั้งเด เริ่มหันรีหันขวาง และที่สุดคือตัดจิตใจหมุนตัว ซอยเท้าปรี๊ดกลับไปหาเค็ดคี้กับมัมมี่ที่ขึ้นหัวรอเอ็กอากอยู่กับชายไทยคนหนึ่ง

“เฮ้อ! ทำงานจนลืมอยากมียังงี้มั่ง”

เรือนแก้วเปรยบ่นอย่างปราศจากความขวยเขิน

“โถ แม่คุณ ทำเป็นบ่นแล้ว เพิ่งอายุเท่าไรเอง”

“ก็เท่าที่สมัยก่อนเขามีลูกกันครึ่งโหลละนี่”

ชายหนุ่มยิ้มในหน้า คนเราพอมีความมั่นคงในอาชีพการงานถึงจุดหนึ่ง เมื่อเห็นเด็กน่ารักเข้าก็มักเกิดแรงบันดาลใจอยากมีของตัวเองไว้อุ้มเล่นบ้าง

“เห็นลูกคนอื่นน่ารัก ออกามีลูกกับเขามั่ง พอลูกออกมาหน้าเหมือนหนูถีบจักรก็เสร็จเลยนะเธอ”

เขาพยายามเบี่ยงเบนให้เป็นเรื่องขวนหัว

“ถ้าพ่อหล่อแม่สวยลูกออกมาต้องน่ารักอยู่แล้วล่ะ ไม่กลัวหรือ”

เรือนแก้วได้คล้ายค่าน มินัยแฝงในน้ำเสียงและวิธีปราชัยหางตาที่พอเชื่อว่าเจตนาจงใจให้คิดถึงเงาร่างที่เคียงข้างกันระหว่างหล่อนกับเขา และเห็นความเข้าคู่เหมาะเจาะราวกับเป็นสองข้างปีกผีเสื้อลายเท่แปลก ซ้ายขวาคุงเงาสะท้อนที่รักษาคูลของแต่ละฝ่ายไว้พอดีกัน

เกาทัณฑ์พลอยนี้ก็ตามถึงความน่าจะเป็นที่ลูกผู้มาเกิดกับตนและเรือนแก้วคงน่าเอ็นดู สังสารสัตว์มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นฝาพันธุ์ เมื่อมาเกิดกับพ่อแม่คู่ไหน ก็ต้องอาศัยระดับบุญบารมีที่คล่องจงตามนั้น ช่วงชีวิตนี้ของเขากับหล่อนมีแต่น้ำขึ้นกับขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าวิบากดีกำลังให้ผลเต็มกำลัง ดังนั้นเมื่อได้ลูก ก็ควรเป็นวิญญูชนที่มีดีพอมาร่วมเสวยสุขที่พ่อแม่ตั้งสมไว้บูพรมรอรับ

จับตาลั้งแลแม่หนูน้อยผมทองคนนั้น ซึ่งบัดนี้ไปยืนเกาะขาเหมวมผู้เป็นแม่แจ รู้สึกครีมนจนผลอระบายยิ้มอยู่พักหนึ่ง ก่อนหุบลงก้มหน้าขมวดคิ้วดำหนิตนเองเมื่อรู้ว่าคิดเลยเถิดมาถึงไหนแล้ว

ใจ...

อยู่ใกล้ใครก็ไขว่เขวมาหากคนนั้น

“เต้ เธอเชื่อไหมว่าคู่สร้างคู่สมนี้จะหน้าตาคล้ายกัน?”

เรือนแก้วถามเหมือนเดิม... ลืมสนิทว่าเขากับหล่อนมีความละม้ายจนใครต่อใครทักถามหลายต่อหลายครั้งแล้วว่าเป็นพี่น้องกันหรือเปล่า

“ก็...”

เกาทัณฑ์คิดอยู่ครู่ ถ้าสมัยก่อนเขาคงตอบกลัวหัวเราะทำนองเห็นเป็นเรื่องไร้สาระไปแล้ว

“ถ้าเอาที่ผมเชื่อตอนนี้ คนเราน้ำตาคล้ายกันก็เพราะทำอาชญากรรม หรือกรรมที่ทำจนสั่งสมเป็นความเคยชินมาทำนองเดียวกัน ถ้าทำด้วยกันก็เป็นความผูกพันดั้งเดิมมาเข้าสู่ได้ แต่ถ้าต่างคนต่างทำ ก็คงไม่มีความเกี่ยวพันอะไร แบบคารานาที่ดูละม้าย สมกันอย่างกับกิ่งทองใบหยก ก็ต่างคนต่างอยู่ ไม่เห็นมาจับคู่กันออกจอกเลย”

เรือนแก้วคิดครวญแล้วพิมพ์

“แต่ก็เคยนึกนะว่าในบรรดาการเข้าจับคู่กันของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ การจับคู่ของมนุษย์หญิงชายมีเงื่อนไขซับซ้อนพิสดารกว่าอย่างอื่นหมด...”

เมื่อคิดถึงคำว่า ‘อาชญากรรม’ ที่เกาทัณฑ์ใช้เมื่อครู่ ก็ถามสืบต่อมา

“ว่าแต่กรรมนี้คือการกระทำไหม?”

เกาทัณฑ์พยักหน้า

“นั่นคือคำแปล แต่เมื่อพูดว่า ‘การกระทำ’ นี้คนมักนึกถึงการลงไม้ลงมือทำเรื่องราวให้เกิดอะไรขึ้นสักอย่าง พระพุทธองค์ตรัสไว้อย่างชัดเจนคือ ‘เรากล่าวว่าการกระทำเจตนา เจตนาคือกรรม’ หมายความว่าแค่คิดก็เป็นกรรมได้แล้ว ยังไม่ต้องพูด ยังไม่ต้องเคลื่อนไหวมือไม้กันเลย”

เรือนแก้วเอียงคอขบขัน

“แอมักหงุดหงิด ขับรถแล้วนึกว่าพวกชิง พวกปาด พวกเร่งจี๋หลังอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ก็ถือว่าเป็นอาชญากรรม เป็นตัวนำมาเกิดเป็นนั่นเป็นนี่ได้?”

เกาทัณฑ์ลั้งเลครู่หนึ่ง ก่อนจะผินก้มคิดให้รวมแน่นอยู่ในสภาพเห็นกายเป็นอนัตตา แล้วจึงทบทวนคำถามของเรือนแก้วใหม่ อาศัยจิตของตนเป็นเวทีทดสอบของจริง ชั่งน้ำหนักแล้วกล่าวตอบอย่างละเอียดตามความเห็นที่เกิดขึ้น

“สมมุติว่าแอมัขับรถอยู่เพลินๆ รู่ ๆ มีรถกระบะคันหนึ่งวิ่งปาดหน้าแซงเข้าเลน ทำให้ต้องเหยียบเบรกกะทันหัน แอดใจและเกิดความโมโหจัด พร้อมกันนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นมักเป็นคำสาส์น ๆ ในหัว โดยไม่ต้องเค้นคิด หรือตั้งใจไว้ล่วงหน้าว่าพอโมโหแล้วเราจะคิดอย่างนี้ ไรหรือเปล่า?”

เรือนแก้วจินตนาการตามแล้วพยักหน้ารับไม่ลัดจำง

“นั่นคือความเคยชินที่จิตคิดสรรคำร้าย ๆ ขึ้นมากระแทกใส่คนขับมารยาทธรรม จะเป็นคลื่นความคิดอย่างเดียว หรือเป็นตะลอกออกจากปากก็ขึ้นอยู่กับระดับความตกใจที่จุดโทษะขึ้นมา อันนี้แหละจัดเป็นอาชญากรรม เพราะทำจนเคยชิน

ที่นี้ว่ากันในเรื่องน่าให้เกิดเป็นนั่นเป็นนี่ จะเล็งเอาเฉพาะตอนอยู่ในรถอย่างเดียวไม่ได้ ต้องดูจังหวะอื่นเช่นตอนขัดแย้งกับคนอื่นในห้องประชุม ตอนหาของไม่เจอ ตอนแอร์เสียในหน้าร้อน และอีกสารพัดเหตุการณ์วัดใจ คือดูโดยรวมว่าเมื่อเกิดโทสะขึ้นแล้วสิ่งที่ตามมาคืออะไร คำหยาบในหัว เจตนาร้าย กิริยากระบังกระบอน หรือสติสัมปชัญญะ ความขมใจ ความฉลาดในการเปลี่ยนอารมณ์

พูดง่าย ๆ วัดเอาจากทั้งชีวิตว่าช่าง โกรธไปหมดทุกเรื่องหรือเปล่า ผลของความช่างโกรธเสมอ ๆ นั้นจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวสร้างอภิปาใหม่ เช่นทำให้มีผิวพรรณไม่น่าดู ทำให้รูปพรามแสดงตาคคนเห็น

แต่ถ้าเคราะห์ห้ามยามร้าย ก่อนตายเกิด โม โห โกรธอะไรขึ้นมาแล้วจิตดับขณะเป็นอกุศล เช่นกำลังนึกคำรถระบะคันหน้า แล้วรถครนล้มตึงลงทับเราขาดใจตายคาที่ อกุศลกรรมนั้นจะกลายเป็นสิ่งที่เรียก ‘ชนกกรรม’ ส่งให้เป็นเปรต หรือศีตาย โทษวนเวียนแหวที่เกิดเหตุ หรือดีไม่ได้อาจพุ่งหลาวลงนรกไปเลย กระแสวิญญาณมันสร้างรูปสร้างเรือนให้ตัวเองอยู่ตามสภาพล่าสุดของตัวเองเสมอ”

“สรุปแล้วแเอ้เป็นคนขี้โมโห ตายไปเกิดใหม่จะรูปร่างหน้าตาขี้ริ้ว?”

“ผมไม่มีญาณหยั่งรู้หรอก เพราะแเอ้มีอะไรมากกว่าความ ‘ขี้โมโห’ อยู่มาก และที่ผมพูดถึงโทษของความเป็นคนขี้โมโหนี้ก็คือตามเนื้อผ้า เอาตามที่พระพุทธองค์เคยตรัสกับมเหสีกษัตริย์ใหญ่องค์หนึ่งว่ามาตุคามผู้มักโกรธจะมีรูปพราม ไร่จะสรุปรวรดว่าคราวหน้าแเอ้เกิดแล้วจะขี้เหร่แน่ๆ”

“ผู้หญิงก็ขี้จะเก่งทั้งนั้นแหละ”

“ถึงหาที่ผิวสวย หน้าใส ดูชื่นตาชื่นใจยากไป”

“หลายคนก็แเอ้รู้จัก เห็นผิวสวย หน้าใส ก็ค่าเก่งเป็นไฟแลบเยอะเยอะ เรียกว่าทั้งโมโหจริต วิจิตรจริตเหมาหมด ทำไมเป็นเงินล่ะ? ผลของความสวยใสน่าจะเกิดจากอาณัติกรรมฝ่ายกุศลของชาติโกสั ซึ่งเป็นผู้ไม่มักโกรธนี่นะ ทำไมถึงไม่คิดนิสัยมาถึงชาติปัจจุบันกันบ้าง?”

เกาทัณฑ์สายหน้ายิ้ม

“ยังงั้นไม่รู้แเอ้ะ ผู้หญิงสวยกับความปากจัด ความเจ้าอารมณ์นี่มักจะมาด้วยกันจริงๆ อาจเป็นเพราะความเคยชินที่ได้รับการพะนอเอาใจมาก เลยอดอ่อนไหวกับเรื่องขัดใจมั้ง พอสวยแล้วลืมนิสัยเก่าหมด คงๆ ๆ ในช่วงชีวิตเดียวก็ได้ อย่างคนจนที่เคยเสี้ยมเจียมตัว พอรวยก็เยะโสโอหังกันไป

และถ้าใช้ว่าความเก่งในการระงับ โกรธจะผูกขาดเป็นตัวสร้างอภิปาที่สวยงามอย่างเดียว ศีลบริสุทธฺ์ก็ทำให้สวยได้ ขัดล้างทำความสะอาดพระพุทธรูปก็ทำให้สวยได้ หรือแม้ไม่ชำนาญกิริยาในพุทธมณฑลก็อาจทำให้สวยได้ก็อีกเหมือนกัน ขอให้เป็นอาณัติกรรมเข้าล็อกที่จะให้เกิดการบันดาลรูปอันเป็นฝ่ายกุศลอย่างสม่ำเสมอเถอะ เช่นถ้าเคยชินกับการมองคนและสัตว์ด้วยความรักออกมาจากใจจริงก็ทำให้มันยิ้มตามอย่างที่เขาว่าแหละสิ”

เอนแก้วยื่นจมูกนิดหนึ่ง

“อย่างกับคนในโลกนี้น่าให้มองด้วยความรัก ความจริงใจกันล่ะ”

เกาทัณฑ์หัวเราะหึ ๆ

“เหมือนเล่นเกมไป สภาพแวดล้อมถูกออกแบบไว้ให้เขารุกเข้าพงกันเกือบหมด เหลือหลุมรอดเข้าปราสาท เข้าวิมานกันน้อย เท่านั้น รอบด้านบีบคั้นให้เราครึ่งดีครึ่งร้าย ไม่ผิดแผกจากกันเท่าไรหรอก อย่างลูกฝรั่งเมื่อก็เนี่ย โค้ชขึ้นตาสวยหาตัวจับยากแน่ ถ้าแเอ้เห็นอย่างนี้บ่อยๆจะร้องออกมาดัง ๆ เหนือว่าน่ารัก นั่นแสดงว่าเขาเคยฝ่าด่านยากมาไม่เหมือนใคร”

“พูดก็พูดเถอะ เท่าที่แเอ้คบสนิทกับเพื่อนสวย ๆ หลายคน ยิ่งเห็นจิตใจ เห็นไส้เห็นพุงกันมากเท่าไร ยิ่งไม่อยากจะเชื่อเลยว่า กรรมเวรมีจริง คนเราถ้าเคยแสนดีมาจนแสนสวย รวยหรูกันได้ขนาดนั้นก็น่าจะเหลือเค้า เหลือร่องรอยกันบ้าง นี่อะไร เเลวตลอดศอกอย่างกับยักษ์มารมาเกิด”

“เรื่องกรรมนี่ซับซ้อนมากนะแเอ้ ถ้าศึกษาลงไปลึก ๆ แล้ว จะเห็นว่าสิ่งที่เรียก ‘เจตนา’ นั้น เป็นประธานการปรุงแต่งจิตอยู่ตลอดเวลา ทีนี้ลองคิดว่าชั่วชีวิตเราสั่งสมนิสัยและความเคยชินไว้ตั้งหลายอย่าง ก็ต้องมีบ้างที่ขัดแย้งกันเอง

แถมกรรมบางชนิดนั้น แ่ทำครั้งเดียวอาจจนกรรมฝ่ายตรงข้ามรวมกันเป็นร้อยชาติ เช่นถวายดอกบัวขาวบริสุทธิ์แก่สงฆ์ที่มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน ด้วยศรัทธาแก่กล้า ด้วยเจตนาเคารพบูชาอย่างลึกซึ้ง ถวายแล้วเกิดโสมนัสแรงต่อเนื่องเป็นชั่วโมง ๆ อย่างนี้ผลที่เกิดจะยากแก่การประมาธ และเกินจะกำหนดที่สิ้นสุด ต่อให้หมัก โกรธไปบ้างก็ยังสวยอยู่นั่นเอง แม้จะกร่อยลงตามส่วนก็เถอะ”

เรือนแก้วขบริมฝีปากหน่อย ๆ

“ถ้าผู้หญิงสองคนระงับ โกรธได้เก่งตลอดชีวิต และถือศีลบริสุทธิ์ได้คงเส้นคงวาเหมือนกัน อย่างนี้ทำให้เกิดใหม่แล้วสวย สดได้เดียวกัน หน้าตาเหมือน ๆ กันหรือเปล่า?”

“คำตอบอยู่ในคำถามแล้วนี่ แม้ชีวิตคนเรามีอาชัณณกรรมอยู่หลายประเภท หลายชนิด แต่ก็มีสายหลัก สายลืออยู่ไม่เท่าไร โอกาสที่คนเราจะหน้าตาดีและคล้ายกันจึงพอมืออยู่ และหาไม่ยากจนเกินไปนัก ตัวอย่างที่ดีที่สุดเห็นจะได้แก่คู่แฝดทั้งหลาย”

ใบหน้าของเรือนแก้วกราดด้วยรอยยิ้มพราวอย่างมีเลศนัย หล่อล่อนคิดหลังมือปิดปลายผมที่สปริงตัวได้อย่างมีชีวิตชีวาของคนแล้วถามว่า

“แเอ้ละ สวยแบบไหน?”

เกาทัณฑ์ยิ้มเมิน จนหล่อนต้องเข่าแขนเร่งร้องเซ้าซี

“บอกหน่อยดี”

“แบบที่... ไม่มีใครเหมือนมัง”

หญิงสาวหัวเราะเป็นก้านกระเจียว ท้าอาณาบริเวณดูกระจ่างใสขึ้นตามพลังอัดในคลื่นเสียงแห่งความเบิกบานนั้น

“แสดงว่าแเอ้ทำกรรมดีมาแปลกกว่าชาวบ้านนี่สิ”

“ใครจะไปรู้ล่ะ ลองดูร่องรอยจากตัวเองในปัจจุบันสิว่าเหมือนใครเขาไหม”

เรือนแก้วหัวเราะอีก ก่อนจะนึกอะไรขึ้นมาได้บางอย่าง วิแววราวเรียงลดลง

“ถ้าทำกรรมร้าย ๆ ไว้มากนี่ต้องไปเกิดเป็นสัตว์ไหม?”

“แค่ขาดความละอายต่อบาปก็เป็นสัตว์ได้แล้ว ไม่ต้องทำกรรมหนักไว้มากหรอก”

คนหน้าสวยก็อีกอักไปชั่วขณะ

“ก็แปลว่าคนที่เห็นเดิน ๆ นั่ง ๆ กันอยู่ที่นี่อีกหน่อยอาจแปลงร่างเป็นหมูหมาไก่ช้ช้เนะ บางทีเห็นสัตว์แล้วก็ทำใจเชื่ออยากว่าครั้งหนึ่งพวกมันเคยเป็นอย่างอื่นมาก่อน วัน ๆ เอาแต่เดินดุ่มเดียมไม่เห็นทำอะไรนอกจากรอดตายไปตามเวลา เว้นแต่คนจะเอามาฝึกใช้งาน จินตนาการให้ล้อล้อยตามได้ยากเหลือเกินว่าอาจเคยเป็นแม้กระทั่งมนุษย์อย่างเราที่คิดได้ พุดได้ ก่ออารยธรรมเป็นศิริรามบ้านช่องได้”

“แต่ต้องมองว่าอัตรภาพแต่ละชนิดเป็นพืชพันธุ์ตามธรรมชาติ เหมือนคันทมหารากไม้ที่แตกต่างกันจนไม่อาจเทียบเคียง เช่นต้นปาล์มกับต้นเข็มอย่างนี้ เมื่อโตขึ้นมาตามเมล็ดพันธุ์ไหนแล้วก็มีลักษณะความเป็นเช่นนั้น แตกต่างสิ้นเชิงกับพันธุ์อื่น

พระพุทธองค์เคยตรัสกับพระอานนท์ว่ากรรมเหมือนเนื่อนา วิญญาณเหมือนพืช วิญญาณที่เหมาะสมกับความเป็นสัตว์ เมื่อเคลื่อนมาสู่อัฏฐภาพของความเป็นสัตว์ ก็ไม่หลงเหลือเค้าเงายของมนุษย์ให้เห็นอีก จะรูปร่างหน้าตาหรือความคิดอ่านก็ตาม ธรรมชาติที่รองรับความเป็นอย่างนั้นคือพืชพันธุ์เฉพาะตัว เอาไปเทียบข้ามพันธุ์ด้วยคานาปลาก็เชื่ออยากเป็นธรรมดา แต่ถ้าเทียบด้วยประเภทของจิตใจแล้ว อาจเห็นความละม้ายคล้ายคลึงได้อยู่ อย่างที่เราได้ยินคำเปรียบเปรยเช่นชนเหมือนลิง คุณเป็นเสืออะไรทำนองนั้น”

เกาทัณฑ์พุดโดยไม่เหลียวมาสังเกตุว่าเรือนแก้วเงืองหงอยลงถนัด

“คำพุดคำเดียวส่งให้คนไปเกิดเป็นสัตว์ได้ไหม?”

“ก็ต้องแล้วแต่ว่าพุดอะไร พุดกับใคร ด้วยใจที่แรงขนาดไหน ส่งผลร้ายทางซัดเชื้อยาวนานเพียงใด ถ้าหากว่าคำพุดคำเดียวนั้นมีผลสำคัญ โดยเฉพาะกระทบผู้ทรงคุณ หรือผู้เป็นบุคคลพิเศษของเราอย่างพ่อแม่บังเกิดเกล้า ทำให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายในทางใดทางหนึ่ง อันนี้ก็คิดว่ามีน้ำหนักพอจะส่งไปเป็นสัตว์ได้นะ”

“เป็นไปทุกชาติเลยหรือ?”

เกาทัณฑ์แปลกใจเล็กน้อยที่เห็นเรือนแก้วบีบมือเข้าหากันขณะก้มหน้าถามเสียงอ่อย

“เท่าที่รู้มา พอดอยหล่นจากความเป็นมนุษย์ลงภูมิสัตว์ ก็มักจะหาทางขึ้นยาก ด้วยเหตุผลหลาย ๆ อย่างเช่นสัตว์มีแต่สัญชาตญาณ โอกาสจะพัฒนาจิตใจให้สูงนั้นน้อย ก็ต้องมีโอกาสคลุกคลีกับมนุษย์ใจสูง อีกอย่าง พระท่านว่าสัตว์แต่ละชนิดมักคิดอยู่ในกามแบบของตน ถึงบางทีจะมีบุญวาสนาหนุนหลัง ถ้าคิดใจกามในอัตรภาพหนึ่ง ๆ แล้ว ก็จะวนเวียนอยู่ในภพแบบนี้เอง”

“อย่างถ้าแกสั่งพุดทิ่มตำให้พ่อแม่เข้าใจ ท่านองว่าเกิดเป็นลูกสัตว์ยังดีกว่าเป็นลูกท่าน อย่างนี้ก็ต้องเกิดเป็นสัตว์ไปเรื่อย ๆ หากชาติสุดท้ายไม่เจอนะซี? เป็นสัตว์ฟังธรรมไม่รู้เรื่องนี้”

เกาทัณฑ์บรมิสีปากใคร่ครวญ เพราะสังหรณ์ว่าถ้าตอบคิดคนเดียว ผลที่ตามมาอาจเป็นความกังวลใจไม่รู้เลิกของเรือนแก้วไปจนชั่วชีวิต และนั่นแหละจะกลายเป็นของจริง ถ้าก่อนตายเกิดไปล่ประหวัดกังวลขึ้นมา ความคิดกังวลนั้นจะเป็นชนกกรรม หรือกรรมนำเกิดเป็นร่างร้ายไป

โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมหนักขนาดที่หล่อนว่านั่น ไซ้ว่ามีโทษแค่เป็นสัตว์ตามคำพูด แต่ความหยาบคายที่ก่อความเสียใจรุนแรง ให้เกิดขึ้นในบุพการี เป็นบาปอันกล้าแข็ง มีแรงเหวี่ยงส่งตรงได้ถึงรกทีเดียว ความที่เขาเป็นผู้เคยเห็นนรกมาก่อนทำให้ซึมซับและพอจะ ชั่งน้ำหนักกรรมได้อยู่

“ผมไม่ได้มีญาณหยั่งรู้เรื่องกรรมวิบากลึกซึ้งนะแเอ้ ใจรู้ได้แต่หน้าตาของกรรม แต่ผลกรรมนั้นต้องศึกษาตามพุทธคำรัสไป พलग ๆ ว่าทำอะไร จะได้ผลอย่างไร

คนเรานี้ เพราะมองไม่เห็นวิบากกรรมที่เกิดจากการกระทำหนึ่ง ๆ ทำให้กล้าก่อบาปหยาบช้าสารพัด ขนาดพระเทวทัตนะ สำเร็จอกัญญา มีคาทิพย์ หูทิพย์ หายเห็นดินอากาศได้ ยังมองไม่เห็นเลยว่าคิดประทุษร้ายพระพุทธรูปแล้ว โทษที่ตามมาคือความร้อนใน อวจีมหานรก อย่างต้องนับมาถึงพวกเราที่จิตขุ่น ปราศจากญาณหยั่งรู้เลย

แต่ผมแน่ใจได้อย่างหนึ่งว่ากรรมเป็นสิ่งมีอายุขัย หมายความว่าให้ผลจนหมดแรงเมื่อไหร่เป็นอันเลิกเมื่อนั้น คล้ายกับที่เราก่อกรรมไปครั้งหนึ่ง ถ้าเบาก็เคลื่อนแค่ใกล้ ถ้าแรงก็พุ่งได้ไกล ทำกรรมหนักขนาดไหนก็คงชดใช้จนหมดเข้าสักวัน

ที่สำคัญกรรมแต่ละชนิดอาจหย่อนแรงลงได้ถ้ามีปัจจัยตรงข้ามมาแทรกแซง เช่นสมมุติว่าคำพ่อแม่แรง ๆ แล้วต้องเกิดเป็นสัตว์ เจ็ดครั้ง หากสำนึกได้ ขอโทษ และไม่ทำกรรมหนักชนิดเดียวกันซ้ำอีกเลย ก็อาจลดลงเหลือแค่เกิดเป็นสัตว์หนึ่งเดียว ไม่มีความยึดเชื้อ เพราะระงับवारได้ด้วยคุณุณิเอง และที่สำคัญคือเมื่อใกล้ตาย จิตจะไม่ประหวัดถึงเลย เพราะโล่งไปแล้ว เหมือนผ่านไปแล้ว เมื่อจิต ก่อนตายไม่ประหวัดถึงกรรมชั่ว ก็เบาใจได้ว่ากรรมชั่วนั้น ๆ จะไม่เป็นชนกกรรมนำเกิดเป็นวิญญาณบาป”

สีหน้าของเรื่อนแก้วดีขึ้นหน่อยหนึ่ง เพิ่งรู้ว่าการขอโทษ ปลดเปลื้องความรู้สึกผิดที่ทำไว้กับพ่อแม่มีความหมายเพียงใด

“แล้วมีไหมที่เราสามารถลบล้างบาปด้วยบุญอย่างเด็ดขาด?”

เกาทัณฑ์ตริกนิค เสดิณวันก่อนเขาเพิ่งอ่านเกี่ยวกับเรื่องของพระเจ้าอโศก ซึ่งมีตอนหนึ่งเป็นบทสนทนาธรรมเกี่ยวกับปัญหาข้อ นี้พอดี

“ครั้งหนึ่งพระเจ้าอโศกมหาราชเคยตรัสถามพระโมคคัลลีบุตรผู้เป็นอรหันต์ ว่ากรรมดีและกรรมชั่วลบล้างกันได้หรือไม่ พระ มหาเถระทูลตอบโดยจับเค้าจาก ‘โลกนสูตร’ ซึ่งพระพุทธองค์เคยเทศน์โปรดไว้ คือถ้าแทนคำว่า ‘ลบล้าง’ ด้วย ‘ละลาย’ จะฟังง่ายขึ้น ความดีสามารถละลายความชั่วให้จางหายไป เช่นเดียวกับที่น้ำเกลือกำมือหนึ่งใส่ลงไป ในอ่างที่มีน้ำปริมาณน้อย เราจะเห็นว่าน้ำในอ่างนั้น มีรสเค็มอยู่ แต่เมื่อเติมน้ำเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ความเค็มนั้นจะจางลงทุกที กระทั่งหายไปไม่เหลือรสเค็มเลย โดยเฉพาะเมื่อปริมาณของน้ำนั้น มากเหลือเกิน ทั้งที่จริงเกลือก็ยังคงอยู่ในอ่างไม่ระเหยหายไปไหน อย่างนี้ท่านเรียกทำกรรมชั่วให้อยู่ในสภาพ ‘มีเหมือนไม่มี’ นั่นเอง”

กระแสปีติบังเกิดขึ้นในใจของเรื่อนแก้ว บันดาลยิ้มใสขึ้นได้ เพราะรู้กำลังตัวเองว่ามีความฉลาดที่จะทำให้คนรอบข้างเป็นสุข เพียงใจ จะยากอะไรกับการแก้มือ ‘เติมน้ำ’ ใสหัวจิตหัวใจพ่อแม่ ๆ

“แต่เพิ่งสนใจศาสนาไม่นาน ทำทางรอบรู้ดีนะ มีทางลัดที่รู้เนื้อหาในพระไตรปิฎกเร็ว ๆ หรือเปล่า?”

เกาทัณฑ์ผกศิริยะ

“มีอยู่ นับว่าคนไทย โชคดีมากที่ท่านอาจารย์ สุชีพ ปุญญานุภาพ รวบรวมและย่อความจากฉบับบาลี 45 เล่ม ไว้เป็นเล่มเดียวคือ พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน ท่านคัดข้อความนำรู้จากพระไตรปิฎก และตามด้วยย่อความพระวินัย พระสูตร และพระอภิธรรมไว้ครบ ทำให้เป็นไปได้จริงที่จะเลือกอ่านจุดสำคัญที่สุดจนครบโดยไม่ซ้ำซ้อน ราคาถูกเหมือนได้เปล่าด้วย”

เรือนแก้วเบิกตา นึกอยากได้ขึ้นมาทันที

“หาได้จากไหนล่ะ?”

“เห็นว่าเป็นของมหาวิทยาลัยนะ แต่ก็ถามวางตามร้านหนังสือแล้ว ผมก็ซื้อจากร้านธรรมดาค่ะ และ คงหาง่ายอยู่หรอก เพราะพิมพ์ครั้งล่าสุดตั้งแสนเล่มแน่ะ ถ้าเอื่อยอยากได้เดี๋ยวกลับกรุงเทพฯผมซื้อให้เลย”

เรือนแก้วยิ้มหวาน

“ขอบพระคุณนะเจ้าคะ”

ขณะนั้นเสียงโทรศัพท์มือถือดังขึ้น เรือนแก้วจำได้ว่า เป็นเสียงเครื่องคนที่เปิดกระเป๋าและหยิบขึ้นมาทาง

“สวัสดีค่ะ”

“หนูแอ้หรือจ๊ะ นี่ป่าจุ่มนะ”

“ค่ะป้า ว่าไงคะ หนูกำลังรอน้องจ่ายอยู่เนี่ย กำลังจะโทร. เช็กพอดี”

ฝ่ายนั้นอีกอีกเป็นครู่ ก่อนเอ่ยสั้นๆ

“อยู่ที่โรงพยาบาลจะ อาหารเป็นพิษ นี่จ่ายเขาบอกให้ป้าโทร.หาหนูนะ เขาสติเลอะ ๆ เลื่อน ๆ บอกเบอร์หนูผิด ป้าต้องโทร.ให้คนที่บ้านหาอยู่นานกว่าจะเจอในสมุดของเขา”

“อาการหนักมากไหมคะ?”

“หน้าหลือสองนิ้วเลยหนูแอ้ แอ้จิง งานเสียหายมากไหมถ้า...”

“ไม่เป็นไรค่ะ”

เรือนแก้วตัดบท ความจริงน้องจ่ายนี้มีหน้าที่แค่ถือโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ให้หล่อนตอนเดินเข้าไปหาคุณพระเท่านั้น เรื่องของเรื่องคือหล่อนต้องการเพื่อนเดินทาง หรือจะเรียกให้โก้หน่อยว่าคนติดตามก็ได้ ทุกที่യാรัฐระต่างประเทศของหล่อนจะมีน้องคนนี่ตามประกบเสมอ เพราะสนิทคุ้นเคยกัน จะให้वानทำสิ่งใดก็คล่องแคล่วรู้ใจทุกอย่าง พิจัยเห็นหล่อนทำประโยชน์ไว้มาก ขอแค่นี้เป็นเรื่องเล็ก จึงอนุญาตมาตลอด

คุยกับญาติของน้องอีกสองสามคำ ถามไถ่อาการและบอกว่ากลับจากสิงคโปร์จะไปเยี่ยม พอดีสาย หันมาเห็นเกาทัณฑ์มองค้างอยู่ก่อนก็ยิ้มให้

“ขึ้นมา นั่งเป็นเพื่อนแอมแทนน้องจายนะ”

ได้ที่นั่งคู่มือหน้าคางซึกซ่าย เกาทัณฑ์กางหนังสือพิมพ์อ่าน ส่วนเรือนแก้วผินหน้าสอดสายตาสู่ความมืดไว้จุดหมายเบื้องนอก หน้าคางอันแคบเล็ก พลังเกี่ยวข้องกับแอร์โฮสเตสนำมาเสิร์ฟด้วย ๆ

เกือบครึ่งชั่วโมงผ่านไปด้วยความเงียบระหว่างกัน ขณะสายตาเกาทัณฑ์กำลังกวาดข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับที่สอง สิริระของหญิงสาวก็ยื่นเข้ามาแทรกระหว่างเขากับหน้ากระดาษ

“ลองชี้ชี้ข่าวไหนน่าสนใจกว่าแอม”

ปลายจมูกของเขากับกลุ่มผมสั้นสลวยราวมุ่นไหมของหล่อนห่างกันแค่หายใจรดถึง กลิ่นผมกรุ่นกำจายมากระทบขนประสาทชนิด เรือนแก้วคางนี้ในทำนองอย่างจะรอให้เขาชี้จริงจัง เกาทัณฑ์ก็สนใจ สิ่งตนเองมิให้ผลลอบยื่นจมูกเข้าดมดมเครื่องสำอางหน้า ทุกส่วนในร่างเรือนแก้วเป็นสิ่งต้องห้าม เผลอแตะเมื่อไหร่เป็นเรื่องเมื่อนั้น

พับหนังสือพิมพ์สอดเก็บลงกระเป๋าหลังพนักเป็นการกำจัดเครื่องยึดหล่อนให้ค้างการคอย เพราะนานไปเขาเองคงหมดความอดกลั้นกับระยะประชิดชวนใจเข้าจนได้ เรือนแก้วจึงกายไปนั่งหลังตรงตามเดิมก่อนอุบอิบกระเจ้ากระจอด

“พอขึ้นเครื่องก็ตัดไมตรีเชียวนะ เห็นแอมเป็นกระเป๋าเดินทางหรือไง ไม่เหลียวแลเลย”

“ก็เห็นกินของว่างแกล้มวิวนอกหน้าต่างอยู่นี่ ใครจะรู้ว่าอยากให้ชัดจังหะ”

แล้วเกาทัณฑ์ก็พลิกหน้าพิกาขึ้นปรับเวลาเร็วขึ้นกว่าเดิมชั่วโมงหนึ่งและเปรยเกมบ่น

“กว่าจะถึงขางจียังอีกเกือบสองชั่วโมง เหลือนะ ออกกลับมากเลย พยายามอ่านหนังสือพิมพ์ให้ว่างก็กลายเป็นตาแข็งหนักเข้าไปอีก”

“อยากกลับไปพักผ่อนที่กรุงเทพฯ ะมัง”

หญิงสาวสันนิษฐานด้วยท่าทีกระแนะกระแหน

“ลืมตาก็เห็นนางฟ้าอยู่แล้ว จะรอฝันทำไม”

เกาทัณฑ์ตอบด้วยน้ำเสียงรื่นรมย์ เรือนแก้ววาดสายตามองตรงทันที

“จริงหรือ?”

เสียงคาดคั้นของอีกฝ่ายทำให้เกาทัณฑ์หัวเราะเอื่อยเอื่อย ระวังใจไม่คะนองลื่นไปกว่านั้น

“แอร์โฮสเตสเขาเรียกนางฟ้านี่นะ”

หญิงสาวหรีตา ยกมือถอดรองเท้า ปั่นปากถาม

“แล้วนี่คนที่นั่งอยู่ข้างตัวนี่เรียกอะไร?”

ชายหนุ่มยิ้มเฉยๆ ทำเป็นยกมือป้องหน้าผากเบิ่ง

“แม่มดร้าย”

แม้รู้กันว่าเป็นคำหยอกเข้าเล่น แต่ก็ทำให้เค้าหน้าเรื้อนแก้วสลกลงได้

“ແ່ງຈັງ...ແລ້ວทำไຈจะเป็นนางเอกในสายตาของเค้าละ ต้องนุ่มน่มเป็นนางในวรรณคดีเหมือนคุณน้องที่กรุงเทพฯสินะ?”

“ล้อเล่นน่า อย่างถ้าเป็นแม่มดก็แม่มดเจ้าเสน่ห์ มีฤทธิ์เดชแพรวพราว ใครเห็นใครก็ต้องยกให้เป็นนางเอก อยากรู้ได้เป็นแฟนกันทั้งเมือง”

“รวมทั้งเค้าด้วยหรือ?”

หญิงสาวลดระดับเสียงลงเป็นกระซิบ มองเพื่อนหนุ่มที่ปรับพนักเอนอย่างผ่อนคลาย เขาสบตาตอบหล่อนด้วยกั๊กวานเสียงทอดนุ่ม

“สำหรับผมนะเกินเอี่ยม อย่าให้คิดดีกว่า”

“ก็ไม่ต้องดูล่ะ?”

“เคยลองแล้วไง”

สานตาคันนิ่งและนาน กระทั่งเรื้อนแก้วเป็นฝ่ายกะพริบก่อน และโน้มกายเข้าหาชายหนุ่มเพื่อให้แน่ว่าเขาจะตั้งใจฟัง

“ถามอะไรอย่างได้ไหม?”

เมื่อเขาพยักหน้าจึงเอ่ย

“มือคู่คีนหนึ่งที่เต้เดินไปส่งแเอ้ที่รด แล้วดึงแเอ้เข้ามาออกน่ะ หมายความว่ายังไง คิดยังไงหรือ?”

เกาทัณฑ์กะพริบตาอย่างนึกไม่ถึงว่าหล่อนจะมาด้วยคำถามนี้ พอเขาอึ้ง เรื้อนแก้วก็กล่าวต่อด้วยเสียงเรียบ

“ไม่ไຈจะต่อว่าฮ้อนหลังอะไรหรอคนะ แก่อยกแก็ความเข้าใจเสียใหม่ ถ้าคิดว่าแเอ้ไม่ค้อมมีค่านัก ความจริงก็คือแเอ้ไม่เคยยอมให้ใครทำอย่างนั้นมาก่อนเลย”

ลักษณะการตัดพ้อทำเอาเกาทัณฑ์ค้างงันไป รู้สึกคล้ายกลายเป็นจำเลยผู้กระทำความผิดเพียงถูกจับมาตั้งข้อหา ความจริงเขาตะแคงเนื้อต้องตัวหล่อนมาหลายครั้ง และหล่อนเองก็กระแจะเขาออกบ่อย ทำไมแต่ดึงเข้ามาออกบ่อยเดียวถึงจดจำและทวงถามราวกับถือเป็นเรื่องใหญ่เอาตอนนี้ด้วย?

เรือนแก้วเป็นฝ่ายถอนสายคาออกจากอาการสับสน นั่งพิงผนังด้วยท่าที่ผ่อนคลายตามเขา และพูดเป็นปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

“เคยนั่งสมาธิเห็นนางฟ้าตัวจริงมั๊ยไหม?”

เกาทันท์กระแอมก๊กหนึ่ง

“ใช่จะเห็นกันง่าย ๆ เมื่อไหร่ล่ะ ของแบบนี้”

หญิงสาวคินมองออกนอกหน้าต่างอีกครั้ง พักคิดเรื่อยเปื่อย หล่นเป็นมนุษย์ในยุคที่สามารถล่องฟ้า ขึ้นมาเห็น โลกเป็นภาคพื้นไพศาล อาจจะเป็นแบบเดียวกับมุมมองของเทวดาตามอุดมคติโบราณ แต่ก็ยังรู้สึกตัวอยู่เสมอว่าเป็นมนุษย์ คงเพราะมีกายหยาบ และตระหนักดีว่าหากหลุดจากโครงอากาศยานแล้ว หล่นจะดังลั่น ๆ ลงกระแทกพื้นแหลกเหลวในเวลาอันสั้นอย่างแน่นอน

รู้สึกคล้ายเศษผงปลิวเข้าตา ดึงหนังตาเข้าออกเบา ๆ ก็ไม่หายเคือง จึงล้วงกระเป๋าถือหยิบตลับแป้งออกมาทาเพื่อใช้ระจกเล็กส่องซิค ๆ กลอกตาหาผองอันเป็นต้นเหตุความระคาย เกาทันท์เห็นเช่นนั้นก็ช่วยขมมือเปิดไฟส่วนของหล่นให้

เรือนแก้วพบเส้นขนตาของตัวเองบริเวณตาขาวในเวลาต่อมา จึงใช้มุมผ้าเช็ดหน้าเช็ดออก ใจหนึ่งอยากวานเพื่อนชายให้ช่วย แต่อีกใจคิดว่าช่วยตัวเองได้แล้ว ใครว่าผงเข้าตาต้องพึ่งพาคนอื่น อัลดาดิ อัลดโนนาโด คิดว่าละ มีเครื่องช่วย เครื่องทุนแรงออกเยอะ ไม่เห็นต้องง้อเลย...ซี!

พอหมดความระคายเคือง หญิงสาวยังมองหน้าตนเองในกระจกเล็กค้าง ยื่นมือออกห่างจนเห็นทั้งดวงหน้าคมขำ แล้วเปรยออกมาคล้ายพูดกับเงา

“ถ้าเกิดมีศาสตราจารย์สติเฟื่องประดิษฐ์กระจกวิเศษ ส่องแล้วเห็นวิญญาณตัวเองเป็นเทพดาหรืออสูรกาย อะไรจะเกิดขึ้นบ้างนะ โลกคงถึงอีกยุคปฏิวัติ จากสังคมอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีไปเป็นสังคมโลกอครเลขีขาว”

เกาทันท์หัวเราะ คิดในใจว่าแม่คนนี้มีแววเป็นนักเขียนเรื่องสั้นแนวแฟนตาซี

“ถ้าเป็นอย่างนั้นจริง...” เขาช่วยเนี๊วกวาด “คงรู้คำรู้แคงแหละว่าทำกรรมชนิดไหนเรื่อย ๆ แล้วพอกจิตให้สะอาดขึ้นจนเป็นเทวดาได้ คนก็คงแห่ทำตามกันอย่างคึกคัก อาจมีแนวทางที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรเรียนกันตั้งแต่อนุบาล วิชาว่าด้วยการยกจิตขึ้นเป็นเทวดา โดยเฉพาะ และนักปฏิบัติกับนักเดาสวดทั้งหลายก็คงสร้างหลักสร้างเกณฑ์การเลือกเกิดใหม่ในสวรรค์กันจ้าละหวั่น ตั้งราคาแยกขายลูกบ้างแพงบ้างตามเทคนิคที่ชัดเจน ลัดสั้น เห็นผลทันตาของแต่ละเจ้า”

เรือนแก้วหัวเราะก๊ิกที่เกาทันท์ปล่อยเฟื่องตามหล่นเป็นเรื่องเป็นราวขนาดนั้น

“ใช่...แล้วลัทธิอุบาทว์ประเภทฆ่าแพะบูชายันต์เพื่อให้เห็นสวรรค์ก็เกิดขึ้นไม่ได้ด้วยนะ เพราะทำปุ๊บคงเห็นเลยว่าวิญญาณสกปรกมอมแมมทันที”

“อ้อ คนในศาสนาต่างๆก็คงมีโอกาสส่งคุณละที่ตนเองปฏิบัติบำเพ็ญกันมาอย่างเอิกเกริก ถ้ารัฐบาลเร่งผลิตกระจกของแเอ้อออกแจกจ่าย หรือขายประชาชนในราคาถูกลง คุณละอาจถูกทุบทิ้งเพื่อเปลี่ยนเป็นสนามเด็กเล่น ตำรวจคงต้องถอดหมวกเก็บเริ่มเรียนวิชาชีพใหม่กันทั้งกรม นักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกคงระงับโครงการวิจัยอันหมด หันมาทุ่มตัวคิดประดิษฐ์เครื่องมือกระตุ้นใจให้ใฝ่ดีกันอย่าง

โจจคริม ทั้งนอกเล็บและในเล็บ ราววัลโนเบลคงต้องเพิ่มสาขาสร้างโลกอุดรอย่างเป็นทางการเป็นวิทยาศาสตร์ขึ้นมาด้วย ในฐานะที่ช่วยคนตายให้ขึ้นสวรรค์ได้อย่างมั่นใจ”

ใบหน้าเรื้อนแกวยังคงกราดด้วยรอยยิ้มพลิน พับกลับเป็งเก็บแล้วสานต่อด้วยคำถามที่เป็นเรื่องเป็นราวขึ้น

“ถึงวันนี้มีเทคโนโลยีอะไรที่ใกล้เคียงมั่งใหม่ล่ะ?”

เกาทันท์ยกแขน เอาปลายนิ้วโป้งเกี่ยคาง ก่อนตอบซ้ำ ๆ

“มีกล้องเคลื่อนนะที่บันทึกกริยาของสิ่งมีชีวิตได้ แต่แค่เห็นออกมาทำนองว่าเมื่อโกรธจะมีสีอะไร เมื่อใจผองใสจะดูดีแค่ไหน ซึ่งนั่นก็พอรู้กันทางตาเปล่าอยู่บ้างแล้ว ไม่เห็นจะทำให้ไฟคืออยากผองใสแข่งกันเลย อีกอันหนึ่งเร็ว ๆ นี้มีกล้องที่ใช้เทคนิคแสงอินฟราเรดส่องทะลุเสื้อผ้าได้ เห็นเข้าไปได้ร่มผ้าเป็นเส้นเป็นเงาแบบแว่นวิเศษ อันนั้นยังออกห่างการสร้างเทวดาเข้าไปใหญ่ เพราะเห็นแต่ของหยาบที่ทำให้เกิดกิเลสหนักกว่าเดิม”

“หรือ” ตาหลอนเป็นประกายขึ้นเรื่อย ๆ “อย่างนี้ก็แปลว่าระจกวิเศษสะท้อนกายทิพย์คงพอมิติธิ์ในอนาคตมั้ง?”

ชายหนุ่มยักไหล่ รับว่า

“ไม่รู้ซี แต่ถ้าเอาจริงคงต้องสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องของแสงอีกชนิดหนึ่ง แตกต่างจากแสงที่เราเคยรู้จักกันอย่างสิ้นเชิง เพราะกายทิพย์เปล่งแสงได้ด้วยตัวเอง คนละเรื่องกับแสงที่เข้ากระทบตาอย่างนี้”

แบบมือวาดอากาศซึ่งสว่างด้วยไฟนีออนในห้อง โดยสารประกอบคำสุดท้าย

“จะใช้ความรู้สึกธรรมดาซึ่งเกิดขึ้นในขณะนี้วัดได้หรือแปลว่าเรากำลังเป็นวิญญาณที่จะไปอยู่สูงหรือต่ำไหน?”

“คงไม่ได้หรอก เพราะบางคนแม้ทำชั่วเป็นอาจิน ก็ทำไปด้วยสติปัญญา ด้วยความรู้คิดฉลาดเฉลียว แม้เป็นอกุศลก็ปรุงจิตให้เกิดโสมนัส ซึ่งอยู่ข้างเดียวกับความสว่าง ทำให้เกิดสามัญสำนึกว่าตัวเองอยู่สูง”

นั่นทำให้เรื้อนแกวคิดถึงมาเฟียใหญ่บางคนที่ย้ายเสพติด คำอาวุธ คำผู้หญิง สั่งฆ่าคนมานับไม่ถ้วน แต่กลับมีหน้าตาอึมเอิบ อ้วนท้วนราวกับนักบุญผู้มีเมตตา แล้วก็เห็นจริงตาม บุคคลเหล่านี้มีคุณสมบัติการบริหาร รู้จักคุมคน รู้จักวินัย รู้จักเจรจา ซึ่งล้วนแล้วแต่อาศัยความมีสติ ความฉลาดคิด อันอยู่ข้างกุศลทั้งสิ้น เสียแต่ว่าฐานกุศลถูกนำไปใช้ก่ออาจินกรรมอันสามานย์เท่านั้น

“ถ้าคนเราจำได้ว่าเคยขึ้นสวรรค์ลงนรกมาก่อน คงทำให้กลัวบาป โลกคงน่าอยู่ขึ้นบ้างนะ”

“จำได้อย่างเดียวไม่พอ ต้องรู้ทางขึ้นสวรรค์ลงนรกด้วย เคยมีมาแล้วที่พระราชทานบุญมากแต่ขาดปัญญาฝันเห็นสวรรค์ ตื่นขึ้นมาตาลีตาเหลือกถามปุโรหิตคนสนิทว่าจะขึ้นสวรรค์ทำไง ปุโรหิตมีเรื่องเคืองอยู่กับพระโอรสของพระราชามาก่อน เลยพูดงัดดาให้ตัดหัวโอรสธิดาเพื่อบูชาขัญไ้คนเราด้วยความที่ไม่รู้จักเชื่อตาม เพราะกระสันอยากขึ้นสวรรค์จ้ด เลยจับลูกเมียเตรียมบูชาขัญเกลี้ยง ยังลืมเหตุให้แคล้วคลาดไปได้

ถ้าคนเราจำคิดหัวว่าเขนอนบนสวรรค์ เคยกลิ้งโนนรก ใครจะรู้ว่าโลกนี้จะเปลี่ยนแปลงไปขนาดไหน แอ้กับผมอาจกำลังจาริกแสวงบุญไปตามป่าเขา แทนที่จะเดินทางไปธุระหน้าที่เพื่อแลกกับความเป็นอยู่สุขสบายในช่วงชีวิตปัจจุบัน แต่เพราะจำไม่ได้... โลกถึงกำลังเป็นอย่างที่เป็น”

“วิทยาศาสตร์อธิบายเกี่ยวกับเรื่องของความจำใกล้ไกลไว้ยังงัย?”

“อืม...ลองจำเลขนี้นะ สองเจ็ดเก้าแปดสองสองสามห้าสี่เก้าเก้า...”

เขาพูดเร็ว ๆ แบบให้ผ่านหู แล้วนึ่งไปพักหนึ่ง ก่อนถามว่า

“ไหนลองทวนซิ”

“สองเจ็ดเก้าแปดสองสองสามห้าสี่เก้าเก้า”

เรือนแก้วทวนคำที่คิดหุและเจตนาบันทึกลงไว้ไม่ตกหล่นได้ครบถ้วน เกาทัณฑ์ยืมชนิดหนึ่งกับสีหน้าเชื่อมั่นในตนเองของอีกฝ่าย

“คิดว่าอีกสิบชั่ว โมงข้างหน้ายังจำได้หรือเปล่า?”

หญิงสาวลั้งเล

“อาจจะ”

“อีกสิบเดือนข้างหน้าละ?”

เรือนแก้วข่นคิ้ว

“ถ้าไม่หมั่นท่องก็ต้องลืมเป็นธรรมดาซิ”

“นั่นแหละ ทางประสาทวิทยามองความจำช่วงสั้นแบบนี้ว่าเป็นการกระตุ้น โปรตีนในกลุ่มเส้นประสาทขึ้นมา ถ้า โปรตีนถูกลดการกระตุ้นลงความจำก็หมดไปด้วย ซึ่งคำว่า ‘กระตุ้น’ นั้น มองด้วยสามัญสำนึกก็คือเจตนาจดจำนั่นเอง

แต่ความทรงจำในระยะยาว เช่นหลายเหตุการณ์ที่ประทับลงในใจ โดยรู้หรือไม่รู้ตัว จะถูกพิจารณาว่าเป็นการจัดเก็บโดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในกระบวนการทางประสาท เช่นจำนวนสาขาเส้นประสาทสมองที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายนอก เช่นจิตวิญญาณ อย่างน้อยก็เท่าที่ค้นพบและเชื่อกันจนถึงวันนี้”

เรือนแก้วขอยเปลือกคางี้ ๆ

“อ้าว! แปลว่าความจำไม่เกี่ยวกับการบันทึกลงจิตใจ?”

“สำหรับนักประสาทวิทยาบางกลุ่มที่อยากเชื่ออย่างนั้นนะ มีถึงขนาดเห็นว่าอาจสร้างเครื่องสแกนข้อมูลจากเยื่อประสาทสมองหนึ่ง คัดลอกไปใส่อีกสมองหนึ่งได้กันเลยทีเดียว”

“แล้วที่ได้เชื่อ?”

“ระบบประสาทมนุษย์ซึ่งเป็นฝ่ายรูปธรรมนั้นะเอ้อ มันมีส่วนช่วยจัดเรียงความจำให้ถูกดึงขึ้นมาได้ง่ายหรือยาก เราผ่าสมองเพื่อติดตามการทำงาน สมองระบบประสาทหรือกระบวนการเคมีต่าง ๆ ได้ แต่ก็พบว่าเต็มไปด้วยความลึกลับน่าพิศวงที่เข้าถึงยากอีกมากมาย ทว่าด้วยความหมายรู้หมายจำอันเป็นฝ่ายนามธรรมยิ่งน่าพิศวงกว่านั้น ความจำได้หมายรู้ไม่เหมือนก้อนข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ถูกบันทึกลงไปในพื้นที่เก็บเป็นสัดส่วนแน่นอน แต่เป็นสภาวะเชื่อมโยงจุดหนึ่งไปจุดหนึ่ง อย่างถ้าหมายรู้ว่านี่เพื่อนเรา ความรู้สึกที่มีต่อเพื่อนคนนั้นก็เกิดขึ้น ความทรงจำเกี่ยวกับเพื่อนคนนั้นก็ผุดขึ้น เช่นชื่ออะไร เคยประสบเหตุการณ์ใดร่วมกับเรามา พุดสั้น ๆ ว่าถ้าไม่มีนิมิตหมายของเพื่อนให้หมายรู้ ก็ไม่มีที่ตั้งของความจำเกี่ยวกับเพื่อนอยู่ตรงไหนเลย เข้ากับหลักธรรมชาติอันลึกซึ้งที่พระพุทธเจ้าแสดงไว้ว่าเพราะสิ่งนี้มีอีกสิ่งจึงมีได้ ต่างเป็นเหตุเป็นปัจจัยของการปรากฏ ใช่ว่ามีสิ่งใดสิ่งหนึ่งดำรงตนอยู่อย่างเป็นเอกเทศ

“การที่คนเราระลึกได้เพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชาติปัจจุบัน ประการแรกก็เพราะข้อจำกัดทางประสาทสมองซึ่งช่วยดึงความจำได้เฉพาะที่กระทบตา หู จมูก ลิ้น กายนัยจากแรกเกิดกำเนิดกายนี้เท่านั้น ประการที่สองคือไม่มีนิมิตหมายเกี่ยวกับอดีตชาติใด ๆ มากระตุ้นให้เกิดความหมายรู้หมายจำ หรือถึงแม้เห็นบางสิ่งทีสะกิดให้คุ้นเคย ก็หยุดอยู่ตรงความคุ้น จะรู้ทะลุปรุโปร่งตลอดสายไม่ได้ เนื่องจากนิมิตหมายต่าง ๆ ในตัวเราและภายนอกเปลี่ยนแปลงไปหมดแล้ว กล่าวอย่างรวบรัดได้ว่าชาตินี้คือกาย กายนี้แหละปิดบังชาติอื่น ๆ ไว้”

คนฟังตรงตามแล้วเกิดความสงสัย

“เราจะรู้ได้ยังไงว่าสิ่งที่สะกิดให้คุ้น เป็นความคุ้นสภาวะอดีตชาติแน่ ๆ ?”

“เอาง่ายๆอย่างนี้ ทำไมเราเห็นหนังหรือได้ยินได้ฟังเกี่ยวกับรถแล้วถึงกลัว ก็เพราะภาพและเรื่องราวของรถมันไปสะกิดให้ निकออกเป็นเลา ๆ ว่าอย่างนี้เราเคยผ่านมาก่อน แต่เหตุที่ประสาทกายอันเป็นชาตินี้เดี๋ยวนี้มันตรึงไว้กับความรู้สึกแบบมนุษย์ นิมิตหมายเกี่ยวกับกายสัตว์นรกที่เรารู้ทุกคนเคยเป็นกันมาจึงไม่ชัด เมื่อไม่ชัดก็แค่ผลคือความกึ่งเชื่อกึ่งลังเล”

“สรุปคือถ้าใจผูกอยู่กับระบบประสาท ก็ระลึกได้เท่าที่ระบบประสาทเก็บกักความจำไว้ในร่างนี้ ชีวิตนี้ และในเมื่อยังต้องอยู่กับกายกันทุกลมหายใจ ก็เป็นอันว่าหมดสิทธิ์รู้เรื่องเก่า ๆ นะซี?”

เกาทัณฑ์สั้นศิริชะ

“มีระดับจิตที่อยู่เหนือวิสัยคิดอ่าน จะเรียกจิตเหนือสำนึกหรืออะไรก็ได้แล้วแต่ เอาเป็นว่าฝึกหัดกันได้ ทำให้มีได้ และใช้อาษนะข้อจำกัดของระบบประสาทหยวน ย้อนระลึกไปไกลกว่าเมื่อแรกเกิดได้”

“หมายถึงต้องฝึกสมาธิให้เกิดจิตเหนือสำนึก?”

“มากกว่านั้น ต้องมีการฝึกสะกดรอยย้อนเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามลำดับ โยงจากจุดหนึ่งไปหาจุดหนึ่ง ไล่จากใกล้ออกไปไกลห่างเรื่อย ๆ จดจำพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดกระทำต่าง ๆ ซึ่งจะเหมือนเกิดขึ้นอีกครั้งแค่นั้นก็ขึ้นอยู่กับกำลังจิตที่บ่มได้จากสมาธิ อันนี้ก็คือใช้หลักเอาความจำหนึ่งเรียกความจำก่อนๆ ย่อมเป็นที่รู้แน่แก่ใจเฉพาะตนว่าใช่”

หญิงสาวเล็กคิ้ว พอเขาพูดถึงการย้อนรอยการกระทำต่าง ๆ ก็เกิดประกายความคิดบางอย่างขึ้นมา

“นานมาแล้วแอสเคย์อ่านหนังสือเกี่ยวกับการสะกดจิต ที่ทำให้ย้อนไปเห็นอดีตได้ชัดเจนเหมือนเกิดขึ้นใหม่อีกครั้ง เลยเกิดความสงสัยว่าถ้าเป็นเรื่องจริง เราจะถูกสะกดกลับไปหาอดีตแล้วเปลี่ยนภาพการกระทำใหม่ เช่นที่ผ่านมามีเกิดเหตุโทสะฆ่าใครตาย ก็ย้อนกลับไปสู่เหตุการณ์นั้นแล้วเปลี่ยนเป็นยับยั้งชั่งใจ ตอนตัวไม่ลงมือฆ่า จะเป็นการสลัดคืนบาปกรรมได้หรือเปล่า?”

ชายหนุ่มสั้นศีรษะทันที

“การย้อนนึกและสร้างมโนภาพใหม่ขึ้นทับของเดิมเป็นเพียงกลการเส้นทางจิตซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน เหมือนเราลบคำคิดด้วยการเอาแถบกระดาษมาปิดแล้วเขียนข้อความใหม่ทับลงไป ซ่อนจากสายตาได้ แต่ตัวที่เป็นข้อความเก่าแท้ ๆ ยังอยู่ และคงเป็นอันเดียวกับข้อความอื่นบนหน้ากระดาษเดิม แถบใหม่ต่างหากที่เป็นของแปลกปลอม และไม่มีทางกลืนเป็นอันเดียวกับหน้ากระดาษเดิมแท้”

“หลักวิชาสะกดนี้มีอยู่จริงและเป็นวิทยาศาสตร์ใช่ไหม?”

“ใช่ ทุกวันนี้จิตแพทย์สะกดจิตคนไข้กันเป็นเรื่องปกติ เพราะพิสูจน์กันหลายแสนหลายล้านรายแล้วว่าสามารถบำบัดอาการผิดปกติทางจิตได้จริง โดยเฉพาะบาดแผลที่มาจากต้นเหตุซับซ้อนซ่อนเงื่อน บำบัดด้วยวิธีการธรรมดาแล้วไม่ได้ผล

แต่จิตแพทย์ก็ต้องได้รับการฝึกอบรม และมีความเข้าใจสถานการณ์ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ด้วยไหวพริบและปฏิภาณเฉพาะตัว เพราะบางครั้งแทนที่จะได้ผลดี กลับกลายเป็นซ้ำเติม เปิดแผลคนไข้ให้ฉีกกว้างขึ้นอีก”

เรือนแก้วชักนึกอวยากรู้อยากเห็นตามนิสัย

“เธอสะกดเป็นหรือเปล่า?”

“รู้หลักการ แต่ไม่เคยลองหรอก ความจริงถ้าศึกษาแล้วจะเห็นว่าการสะกดจิตเป็นเรื่องธรรมดาตามแบบไม่ต้องอาศัยเวทมนตร์หรือคุณวิเศษใด ๆ ในผู้ทำการสะกดเลย ทุกอย่างเกิดขึ้นที่ตัวผู้ถูกสะกดเองเป็นหลัก อย่างผมบอกให้แอสเคย์เดี๋ยวนี้...”

พอเห็นเรือนแก้วตั้งตาค้างใจฟังเขม็ง เกาทัณฑ์ก็ผลอยยิ้มอย่างนึ๊กเอ็นดูออกมาเล็กน้อย

“นึกถึงสมัยเรียนอยู่อนุบาล มีภาพเหตุการณ์อะไรปรากฏขึ้นในหัวบ้างไหม?”

หญิงสาวลองย้อนนึกตาม สะเก็ดความจำคนเราจะผูกอยู่กับเครื่องแบบและสถานที่ในสมัยหนึ่ง ๆ ของแต่ละช่วงชีวิต ในวาระแรกที่คิดตามเกาทัณฑ์ของตนเอง สมอ่งที่ทำงานแบบสุม่ดึงความจำก็ฉายภาพทามโนนึกทันที

“มี”

“เห็นเป็นอะไร?”

“ฉันทันกับเพื่อน ๆ ในสนามเด็กเล่นของโรงเรียน แต่นึกรายละเอียดไม่ออก”

“สะเก็ดความจำไม่มีรายละเอียดหรอก อาจจะเพราะเมื่อที่ผมบอกไว้กว้างเกินไป และจงความนึกตามด้วยคำว่า ‘อนุบาล’ ซึ่งไปโยงกับเครื่องแบบเด็ก แอสเคย์นึกถึงภาพจินตภาพที่เห็นเพื่อนนักเรียนอนุบาลเป็นหลัก คราวนี้ลองใหม่ นึกดูว่าในวัยเดียวกันนั้น แอสเคย์ดูเพื่อนกอดบั้งไหม?”

สมองของเรื่อนแก้วสุมหาเหตุการณ์จากเบื้องลึกความจำเพียงจิตใจเดียวก็ได้คำตอบ

“เกย”

“ลองบรรยายชัชวาระเอียดเป็นไง”

“มีเพื่อนนักเรียนหญิงคนหนึ่งสะกดชวนให้เงยหน้าดูพุ่มเมฆบนฟ้า บอกว่า ‘ดูสิเธอ เหมือนชัชวาระเอียด’ แอ้งเงยหน้าดูตามก็เห็นว่าจริง เกิดความรู้สึกกลัวขึ้นมา ต่างคนเลยต่างกอดกันแน่น”

“ลองเจาะลงไปบรรยายละเอียดนะ ถ้าแอ้งจำได้ขนาดนี้ก็ต้องนึกได้ลึกลงไปอีก เพราะแสดงว่านี่เป็นเหตุการณ์เด่นที่ถูกประทับไว้ในส่วนความทรงจำระยะยาว ลองทบทวนดูว่าในขณะที่กอดกันกลมกับเพื่อนคนนั้น ใจแอ้งคิดอะไรบ้าง”

เรื่อนแก้วหึ่งความรู้สึกทวนกลับไปหาเหตุการณ์ลึกลงไป พบว่าสัมผัสและความรู้สึกนึกคิดถูกดึงกลับมาใกล้เหมือนเกิดขึ้นอีกครั้ง

“แอ้งคิดขี้ๆว่าทำไมต้องกอดกับชายนี้ด้วย เนื้อตัวสกปรกมอมแมม อ้วนก็อ้วน”

เกาทัณฑ์กลิ้งหัวเราะไว้ ด้วยเกรงเรื่อนแก้วจะเห็นว่าเขามองสิ่งที่หล่อนบรรยายเป็นเรื่องขบขัน

“แล้วปล่อยจากการกอดด้วยความรู้สึกนึกคิดยัง?”

“ความกลัวมันจางไปเอง ต่างคนต่างไป ไม่มีใครสนใจ”

“จากนั้นแอ้งไปไหน ทำอะไรกับใคร?”

เรื่อนแก้วพยายามเลื้อนิกอยู่นาน แต่คราวนี้ลงเอยด้วยการสั้นสิริษะ

“นิกไม่ออก”

“นี่แหละเป็นตัวอย่าง สะกดความจำมักเป็นเหตุการณ์ประทับเด่นขึ้นใดขึ้นหนึ่ง ในภาวะที่ถูกสะกดนี้แอ้งจะเห็นชัดกว่านี้ เนื่องจากความรู้สึกในกายจะหายไป จิตเปิดรับผัสสะในอดีตเต็มที่

การนึกเป็นหน้าที่ของจิตใจแอ้งเอง แม้แต่ตัวผู้สะกดก็ไม่ได้ล่วงรู้อะไรเลย เป็นแต่อยู่เบื้องหลัง เป็นผู้นำร่องด้วยการใช้คำพูด ซึ่งถ้าผู้ถูกสะกดยอมเชื่อแต่แรก ทุกอย่างก็เข้าล็อกหมด”

“ตอนเริ่มสะกดนี้เขาทำยังไงนะ”

“มีอยู่หลายกลวิธี แต่เท่าที่รู้ว่านิยมมากคือสั่งให้ทำใจนึกตามเพื่อให้อ้าปากแล้วส่วนต่าง ๆ ค่อย ๆ คลายตัวลง และทำให้เกิดสมาธิอยู่กับจุดใดจุดหนึ่ง เช่นบอกว่าขณะนึกอ้าปากแล้วบนใบหน้าคุณกำลังผ่อนคลาย เนื้อตัวส่วนอื่น ๆ ก็หย่อนสบายตามลำดับ เหลือแต่ลมหายใจเข้าที่นำความรู้สึกเป็นสุขมาให้ และลมหายใจออกที่ระบายความตึงเครียดออกจากกายอะไรทำนองนั้น”

หญิงสาวสายยริมีฝ้าปากจนเห็นลักยิ้ม ตะแคงร่างหันมาทางเขา เท้าสอกเอาปลายนิ้วชี้ใกล้จอผมข้างหนึ่ง ถามด้วยตาเป็นประกายน้อย ๆ

“เต้สะกดให้แើเที่ยวไปในอดีตมันได้ไหม?”

เกาทัทฉะสายหน้า

“ไม่ได้หรอก ผมไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ ของแบบนี้ต้องมีประสบการณ์ มีความน่าเชื่อถือ และที่สำคัญต้องมีเป้าหมายบางอย่าง เช่น บำบัดโรคหลงหรือความกลัวอย่างไรสาเหตุ ไม่ใช่เรื่องน่าสนุกทำเล่นตามใจชอบ”

“แต่แើเชื่อมือเดินะ” หล่อนหมายความตามที่พูด “ใครจะรู้ว่ามิประโยชน์ร้ออยู่แคไหน เคยได้อินว่าในทางจิตวิทยาแล้ว ทุกคนมีบาดแผลทางใจเสมอ จะมากหรือน้อย จะหนักหรือเบาเท่านั้น แើอยากขุดคุ้ยดูว่าชีวิตที่เห็นๆแคในชาตินี้ เรามีแผลที่ยังไม่ได้รับการเยียวยาอยู่สักเท่าไร? บอกตามตรงแើก็รู้ตัวนะ ว่าเพื่อน ๆ เป็นบางครึ่ง”

“เช่น?”

“อย่าให้เล่าเลย เล่าแล้วอายนะ”

“ฮะ! งั้นตอนโดนสะกดไม่กลัวถูกสั่งให้เล่าโน่นเล่านี้ เปิดโปงโล่งโจ้งหมดหรือ?”

“ถึงบอกไว้ในความไม่เป็นตัวเจอนั้นแើเชื่อและไว้ใจได้ คิดเสียว่าเล่นอะไรสนุก ๆ ด้วยกัน ถันยอมเป็นหนูทดลองให้ ส่วนเธอก็จะมีโอกาสเป็นรัฐบุรุษสักชั่วโมงหนึ่ง ดีไหม?”

วูบหนึ่งเกาทัทฉะเกิดนึกสนุกตามขึ้นมา เพราะเขารู้ทฤษฎี รู้หลักวิธีเกี่ยวกับเรื่องพวกนี้ค่อนข้างละเอียดจากการอ่านขนานใหญ่ นับแต่หลวงตาเขวนสะกดให้เห็นอภิปาโนอดีตอันน่าระทึกและนรกภูมิอันน่าสยดสยอง ด้วยนิสัยนักศึกษาศึกษาผู้ต้องการคำอธิบายให้กับทุกสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ยังไม่เคยได้ลองใช้ความรู้ที่อ่าน ๆ มาให้เกิดผลกับใครสักที

เงื่อนไขของการสะกดจิตมีความซับซ้อน ต้นลึกลับบางอย่างอยู่มากมาย หลวงตาเขวนท่านมีอภิญาชั้นสูง คบะเคชะแก่กล้าขนาดสะกดคนที่ยังลืมนาม มีสติสมบูรณ์ให้อยู่ในอำนาจ เห็นไปต่าง ๆ ได้ ซึ่งภายหลังเขามารู้ว่าฤทธิ์ระดับนั้นอยู่ในขั้นเทวดาที่เดียว ใช่ว่าทำสมาธิ ได้มานสมาบัติ และพยายามฝึกหัดแล้วจะทำปาฏิหาริย์ขนาดท่านได้ทุกคน ต้องมีแรงหนุนจากอดีตที่เคยสำเร็จอภิญาแก่กล้ามานับภพนับชาติไม่ถ้านเป็นองค์ประกอบร่วมด้วย

สำหรับเขาและคนทั่วไปซึ่งเทียบกำลังจิตกับหลวงตาเขวนแล้ว เหมือนเด็กหัดตั้งไข่ล้ม ค้มไข่ลุก ถ้าคิดสะกดจิตใครสักที จะต้องได้รับการยอมรับจากผู้ถูกสะกดเป็นขั้นพื้นฐานพอควร เรียกว่าอ่อนให้อยู่ก่อนด้วยความนับถือบารมีบางประการที่เหนือกว่าอยู่แล้วกับทั้งจะต้องรู้และเข้าใจหลักการสะกดโดยปริยายต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อความสัมฤทธิ์ผลจริงในการบันดาลภาวะครึ่งหลับครึ่งตื่นให้เกิด

และตัวภาวะถูกสะกดเองก็ไอจะเหมือนกันเสมอไป เป็นที่รู้ในหมู่มจิตแพทย์ว่าคนไอข้างรายมีพรสวรรค์ในการเข้าสู่ภาวะถูกสะกดดี บางรายก็เข้าสู่ภาวะถูกสะกดยากมาก

ทุกอย่างเป็นปัจจัยให้เกิดความสำเร็จและล้มเหลวได้หมด ไม่ว่าจะเป็น้ำเสียงของจิตแพทย์ สภาพที่นอน อุณหภูมิห้อง หรือกระทั่งความไม่เข้ากันที่ลอยอยู่ในอากาศระหว่างจิตแพทย์กับคนไอ

เรือนแก้วทำให้เขาเกิดนึกอยากรู้ขึ้นมาว่าเขามีความสามารถทำหน้าที่เป็นผู้สะกดได้แก่ไหน และตัวหล่อนเองมีพรสวรรค์ในการถูกสะกดเพียงใด หล่อนเป็นคนมีความสามารถหลากหลาย กับทั้งมีกำลังจิตแรง แปรจิตจับสิ่งต่าง ๆ ได้ไวกว่าคนทั่วไป และที่สำคัญ หล่อนพูดกับปากว่าเชื่อมือเขา ปิ่จี้ยทุกอย่างเหมือนถูกเตรียมไว้พร้อมมูลล่วงหน้า ชวนให้นึกอยากนำมาใช้เป็นอย่างยิ่ง

“จะเอาจริงหรือ?”

ในที่สุดเขาก็หันมาถาม มีความรู้สึกเหมือนกำลังมองคู่มือที่ดิ่งกันและกันลงเล่นเกมส์แปลกใหม่ ทำทนายความกล้าชน กล้าได้ กล้าเสีย เรือนแก้วยักไหล่ให้ทีหนึ่ง เปิดยิ้มอวดเขี้ยวน่ารักตรงมุมปากเป็นคำตอบ

บทที่ ๒๑ สะกดจิต

เช้าวันนั้น เกาทัณฑ์กับเรื่อนแก้วออกจากโรงแรมในย่านออร์เซิร์ดสตรีท ทอดทำเรื่องเลื่อยปะปนไปกับลูกจีนชาวสิงคโปร์ ไม่จำเป็นต้องเร่งรีบ เนื่องจากออฟฟิศของ เดวิด ชุน อยู่ห่างออกไปเพียงสามร้อยเมตรเท่านั้น

เช้านี้เรื่อนแก้วคุมคายไปทั้งตัว เรื่อนผมหล่อนแสดกลาง โห่่ง เห็นไรรผมแหลมจิกกลางหน้าผากส่วนบนเก้โก้ สูทสีน้ำตาลอ่อน เรียบกริบดูภูมิฐาน ท่วงทีแต่ละย่างก้าวประเปรียวเชื่อมั่นราวกับกำลังเดินแบบบนแคตวอล์กของความเจิดฉาย เกาทัณฑ์สังเกตเห็นทั้งหนุ่ม ทั้งแสบบพุดบาทที่เดินสวนต่างเหลียวตามราวกับเจอมนต์สะกด เขาเองขนาดเห็นหล่อนมานานยังลอบชำเลืองเป็นพัก ๆ เลย บางวันเรื่อนแก้วมีอำนาจเสน่ห์ดึงดูดความสนใจราวกับแม่เหล็กแรงสูง โดยเฉพาะขณะกำลังมดมันเองงานเอาการอย่างเดี๋ยวนี

ทั้งสองมาถึงก่อนเวลา และถูกเชื้อเชิญเข้าห้องทำงานของนายชุนทันที นายชุนอิมแย้ม โอภาปราศรัยกับเรื่อนแก้วราวกับญาติสนิท เพราะเคยคุ้นกันมาก่อน และหล่อนก็พูดจกกลางกับฝ่ายนั้นเป็นต่อยหอย เกาทัณฑ์กลายเป็นใบ้และหุนหันไปโดยปริยาย เนื่องจากฟัง ไม่ออกแม้แต่คำเดียว จึงนั่งเป็นตุ้ประกอบ หรือพูดให้ชัดคือส่วนเกิน ฟังกู่สนทนาส่งภาษาหว่า ๆ เหวย ๆ ไปเรื่อย

บางทีเรื่อนแก้วก็หัวเราะแสะ ๆ ๆ เหมือนเพื่อนเล่น และท่าทางนายชุนเจอมุขเด็ดเข้าไปหลายขนาน บางทีถึงกับหัวเราะจนดาปืด อย่างนี้ไม่ต้องรู้ภาษา เกาทัณฑ์ก็ทราบได้ว่าบทสนทนาทั้งหมดทั้งปวงห่างไกลจากการงานสุดกู่ เห็นนายชุนก็คักกระชุ่มกระชวย ยิ้มไม่หุบจ้องเรื่อนแก้วตาเป็นมันอย่างกับหนุ่มลอะอ่อนแล้วชักนึกหมั่นไส้ขึ้นมารำไร

กระทั่งได้เวลานัด ผู้จัดการฝ่ายอีกคนก็เคาะประตูเดินที่อราวกับผีดิบเข้ามาสมทบ และหลังจากทักทายสวนากับเรื่อนแก้วได้เดี๋ยเดียว ผีดิบก็เปลี่ยนสภาพเป็นปลากระดีได้น้ำตามนายชุนไปอกราย เกาทัณฑ์ชินเสียแล้ว เสน่ห์นำทิ้งของหล่อนนอกจากไม่หย่อนลง บางทีจะแรงขึ้นตามวัยและชั่ว โมงบินด้วยซ้ำ

อพยพจากโต๊ะทำงานนายชุน ไปนั่งที่ชุดรับแขก หันหน้าคุยกันเป็นเรื่องเป็นราวด้วยภาษาอังกฤษ เพื่อให้ ‘ส่วนเกิน’ อย่างเขาเข้าร่วมวงได้

เรื่อนแก้วทำหน้าที่ได้อย่างวิเศษ หล่อนใช้ภาษาอังกฤษที่ไพเราะและชัดเปรียะไรที่คิดในการปูพื้นเกี่ยวกับความพร้อมทั้งกำลังคนและเทคโนโลยีซึ่งถูกกับงาน จากนั้นค่อย ๆ ผ่อนจังหวะ ถ้ายเทพบทบาทด้านเทคนิคมาทางเขาที่ละเปลาะ สร้างบรรยากาศเป็นกันเองให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กระทั่งถึงเวลาที่ต้องฉายไฟล์สไลด์ด้วยมัลติมีเดียโปรเจ็คเตอร์ เกาทัณฑ์ต้องไปยืนชี้รายละเอียดหน้าสกรีน ความแรงของแสงกว่าหนึ่งพันแอนซ์ลูเมนส์จากเครื่องฉายทำให้ไม่ต้องหรีไฟห้องให้ต่ำลงกว่าเดิม ดังนั้นเมื่อมองเข้าหาโต๊ะประชุมจึงเห็นความเป็นไปอย่างถนัด ว่าพ่อเจ้าประคุณทั้งสองไม่ได้ให้สมานกับการฟังเขาบรรยายสักเท่าไรไร เอาแต่แะเวียนสายตาไปทางเรื่อนแก้ว บางคราวก็ทำที่สงสัย เขยิบอยู่ข้างหน้าทั้งคนไม่ถาม ไปถามเอากับสาวสวยนั้นแหละ พอเรื่อนแก้วอีก ๆ อีก ๆ จะเบนมาถามเขาต่ออีกทอด ก็ทำเป็นโบทมือหัวเราะกลบเกลื่อน ซึ่งแปลว่าที่แท้ไม่ยอมรับคำตอบ หรือรู้แล้วแต่แกล้งถามเพราะอยากคุยด้วยเท่านั้นเอง

เสียสมาธิจากคนฟังผู้เป็นเป้าหมายไม่พอ บางทีถูกล่อลอกจากกิริยาทริยหาไขว่ห้างอย่างแนบเนียนของเพื่อนร่วมงานสาวเข้าอีก ปุบปิบชะวากลึกเห็นถึงไหนดต่อไหน ทำเอาเขาพูดอยู่แทบอ้าปากค้าง ผู้หญิงเป็นเสียอย่างนี้ แกล้งขั้วให้อายกลลสาใส่เพื่อเกิดเรื่องก็โวยวายโทษความหน้ามิดของเพศชายฝ่ายเดียว น่าอ่อนใจน้อยอยู่เมื่อไหร่

นายขุนนำไปเลี้ยงข้าวกลางวันในภัตตาคารหรูกินเห็ด เกาทัณฑ์ทราบชัดเลยว่านั่นคือการได้กินบุญของเรือนแก้ว สองชั่วโมงเศษบนโต๊ะเงินแพงระดับนั้น ก็ออกไปด้วยอาหาร โอชะรสชั้นอ่องที่ทยอยมาจนแล้วจานเล่า เจ้าภาพซึ่งรับส่วนตัวด้วยความต้องการเอาใจหล่อนเพียงคนเดียว

ช่วงบ่ายแก่ ๆ กลับมานั่งหน้าตำราเครื่องกับงานต่ออีกพักใหญ่ ทำวิเคราะห์เบื้องต้นให้เดียนั้นทั้งยังไม่ตกลงเซ็นสัญญาเกือบหนึ่งทุ่มจึงจับมือเซ็กซี่คุยบายกันได้ ทั้งเกาทัณฑ์และเรือนแก้วรู้สึกเหนื่อย แต่ก็สนุกพอควร เนื่องจากนี้เป็นงานช้าง และนายขุนบอกอย่างไม่เป็นทางการแล้วว่าโอเคแน่ โดยทิ้งท้ายด้วยการหยอดว่าขอให้เรือนแก้วประสานงานไปจนกว่าจะเสร็จเหมือนโปรเจกต์ก่อน ๆ

เห็นกันและกันเป็นสองแรงเสริมกัน ช่วยผลักดันให้งานสำเร็จอย่างงดงาม เกาทัณฑ์กับเรือนแก้วมานั่งชนแก้ว ทานข้าวเย็นในห้องอาหารของโรงแรมด้วยสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส แม้เคยเดินทางร่วมกันมาก่อน แต่นี่ก็เป็นครั้งแรกที่อยู่ต่างประเทศตามลำพังสองต่อสอง

ช่วงแรกคุยกันเรื่องงานอย่างดีใจ แต่พอถึงเวลาของหวาน เรือนแก้วก็ชักก๊วให้

“ว่าไง จะสะกดจิตแើคีนี่เลยไหม?”

เกาทัณฑ์เบิกตา ลืมนึกถึงเรื่องนี้ไปแล้วอย่างสนิท เพราะนับแต่เครื่องบินย่างเข้าสู่่านฟ้าสิงคโปร์ ในหัวมีแต่งงานเท่านั้น

“อยากลองจริง ๆ นะเหรอ?”

เขย่นคิ้วถามยิ้ม ๆ

“จริงสิ แើโลเลเปลี่ยนใจง่ายเหมือนเด็เสียวที่ไหน”

เรือนแก้วถือโอกาสเหน็บนิคเหน็บหน่อย เกาทัณฑ์แยกเขี้ยว

“ห้องแើหรือว่าห้องผมดีล่ะ?”

“ห้องแើ!”

เกาทัณฑ์อาบน้ำเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวมาอยู่ในชุดลำลอง ออกจากห้องพักชั้นลิฟต์ กดปุ่มตรงไปสู่ชั้นของเรือนแก้ว

เมื่ออย่างเท้าออกจากลิฟต์ เดินทอดน่องไปตามทางปูพรมสีเลือดคนกอันเจียบเซียบนั้น เพ็งใจเดินผัดจังหวะ และถามตนเองว่าเป็นการสมควรแล้วหรือที่เขาจะเข้าหาหล่อนและอยู่ด้วยกันตามลำพังในยามวิกาล

พยายามไม่คิดอะไรให้มากนัก เทียวบินกลับกรุงเทพฯ ของเขาเป็นเวลาเช้าครึ่งของที่นี่ ส่วนของเพื่อนสาวเป็นช่วงเย็น เพราะหล่อนเตรียมแผนซื้อปิ้งต่อ หากเลื่อนไปเป็นเวลาอื่นในไทย ก็อาจได้สถานที่ที่ไม่เหมาะ ไม่เป็นข้ออ้างแบบผลพลอยได้เหมือนเมื่อมางานด้วยกันอย่างนี้

หยุดยืนหน้าประตูสี่เหลี่ยมของห้องแรกปีกขา สูดลมหายใจลึก ๆ กำหนดจะรู้ตัวตลอดเวลาว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร ก่อนยกมือเคาะเรียกเพื่อนสาวด้วยใจเกือบปกติ เจียบเป็นครู่ก่อนประตูจะแง้มเปิดเล็กน้อย เขาต้องเป็นฝ่ายดันออกกว้างเนื่องจากเรือนแก้วแง้มค้างไว้แค่นั้น

ก้าวเท้าล่องเข้าสู่เขตส่วนตัวของหล่อน รู้สึกงงเข็งขึ้นมาในหัวบวมหนึ่ง ลัญชาตญาณเก่า ๆ แวมเวียนมาเยือนเป็นระลอก บรรยาศากศลักเย็นวังเวงในห้องพักโรงแรมหรูกับสาวสวยชวนตาไม่ค่อยจูนชวนความคิดอันดีงามได้เท่าไร สถานที่และสถานการณ์จริงไม่เชิญชวนให้นึกถึงการทดลองเล่นวิชาเช่นขณะคุยวางแผนกันตอนอยู่บนเครื่องบินหรือห้องอาหารเอาเลย

กลิ่นน้ำลายลงคอฝืด ๆ สายตามาร่างงามในชุดเสื้อยืดกางเกงยาวที่เดินไปหย่อนกายรอบนมนั่งหน้าโต๊ะเครื่องแป้ง สีหน้าหล่อนสงบเฉยขณะทอดมองมาทางเขา

ชายหนุ่มเกิดความลังเลว่าควรแง้มประตูไว้เล็กน้อยหรือปิดสนิท แต่แล้วเมื่อคิดถึงกิจกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้น ก็ตัดสินใจเลือกอย่างหลัง ทว่าไม่ลังเลอีก คือแค่ผลักบานประตูคืนที่ เพื่อสกดกั้นใจจากความเห็นห้องนอนของเรือนแก้วเป็นเขตลับสนิท

แม้ทำไปด้วยเจตนาดี แต่ก็เกิดความสังหรณ์ขึ้นมาแปร่ง ๆ คล้ายมีเสียงกระซิบแว่วมาจากส่วนลึกบอกให้ลือกลือ ลือกลือ...

เดินมานั่งลงที่ปลายเตียงห่างจากหล่อนหลายก้าว พักพิศได้ถ้าม

“เปลี่ยหรือเปล่า?”

เรือนแก้วสั้นสิริษะ

“แปลกเหมือนกันนะ สงสัยตื่นตื่นมั้ง พออาบน้ำเสร็จรู้สึกสดชื่นยังกับเพิ่งตื่นเช้าเนอะ เค็ลละ เหนื่อยไหม?”

ชายหนุ่มสั้นสิริษะเช่นกัน

“มาเริ่มกันเลยดีกว่า”

เรือนแก้วลุกขึ้นในท่าพร้อมอย่างง่าย ๆ

“จะให้นั่ง นอน ยืน หรือเดินยังงี้ละ อย่าบอกนะว่าต้องห้อยหัวลงมาจากเพดาน”

เกาทัณฑ์หัวเราะ ก่อนมองรอบตัว

“มานอนบนเตียงมา”

ผายมือให้นิด ๆ เรือนแก้วพยักหน้า มาหย่อนร่างเอนนอนราบบนอีกเตียงหนึ่งซึ่งอยู่คู่กับเตียงที่เขา นั่ง เกาทัณฑ์กุมสติแน่น เริ่มสะกดตนเองเป็นคนแรกให้อยู่ในสถานะจิตแพทย์ใจซื่อ ลุกจากที่ เดินขึ้นมานั่งบนขอบฟูกหันหน้าเข้าหาเตียงของเรือนแก้วซึ่งเปรียบเสมือนคนไข้ทดลอง

“ก่อนอื่นมาตกลงเรื่องเป้าหมายกันก่อน ถึงทำเล่นสนุก ๆ ก็ควรมีจุดกำหนดเอาไว้ ทั้งแอ้และผมจะได้ตั้งกรอบให้ตัวเองแต่แรก แอ้ไม่ใช่คนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน นี่จึงไม่ใช่การรักษา เขาเป็นว่าผมพยายามทำให้แอ้รู้สึกดีกับตัวเอง คงพอนะ”

เรือนแก้วยกไหล่

“แต่ก่อนเธอรู้ว่าถูกสะกดจิตเป็นยังไง เราเห็นอดีตตัวเองได้แคไหน และถ้า...ได้พบอะไรที่เป็นปม เป็นแผล หากมีวิธีบรรเทาทางใดก็ได้ก็เชิญแสดงความสามารถเต็มที่ แอ้จะยินยอมคอกอยู่ในอานัติทุกประการ”

ฟังเช่นนั้นแล้วเกาทัณฑ์มีสติรู้ว่าในหัวเกิดความคิดชั่วร้ายเล่นวามขึ้นมา เขาไม่เคยผ่านการอบรมแบบจิตแพทย์ ไม่เคยอยู่ในแล็บทดลองอย่างเป็นทางการ จู่ ๆ ได้อำนาจโดยปราศจากการสร้างสมจรรยาแพทย์อย่างนี้ ประโยคสุดท้ายของเรือนแก้วจึงเป็นเสมือนแรงยั่วยุให้จินตนาการเปลือกล่งหน้าสารพัด

เบนความสนใจจากร่างเหยียดนอนของหญิงสาว ปิดตาสำรวจจิตเพ่งสายลมหายใจเข้าออก อธิษฐานว่าถ้าใจยังไม่นิ่ง ยังวางอารมณ์ใคร่ไม่ลง ก็จะไม่ลืมหัดขึ้นอีกเลย

เป็นธรรมดาของผู้มีตบะอันบำเพ็ญแล้วด้วยดี พุคจริงทำจริง ทำเสร็จ ทำสำเร็จเสมอ ย่อมมีกำลังหนุนอยู่ภายในดุจกลุ่มน้ำใหญ่ที่พร้อมจะเข้าท่วมทับข้าศึกทุกชนิด เพียงจิตใจเดียวเกาทัณฑ์ก็ลืมหัดขึ้นอย่างสบายอก ทั้งกายอัดแน่นด้วยพลังมหาศาล รู้ชัดด้วยใจสำเนียงในบัดนั้นว่าคนจะไม่หลงรีล่งคำอีกเลยตลอดกระบวนการที่จะเกิดขึ้นทั้งหมดนับจากนี้

เกาทัณฑ์เอ่ยด้วยน้ำเสียงซึ่งถ่ายทอดออกมาจากจิตใจที่มั่นคงและเจตนาเกื้อกูลกัน

“หลับตาลง...”

หล่อนทำตามเขาสั่ง ในเบื้องต้นเกาทัณฑ์ทราบดีว่าจะใช้กลวิธีไหนก็ได้ทำให้ผู้ถูกสะกดอยู่ในภาวะสบาย ผ่อนพักที่สุด เพื่อให้ย่างเข้าสู่ความรู้สึกตัวครั้ง ๆ กลาง ๆ ฉะนั้นจึงคิดปูพื้นให้หล่อนเกิดฐานปัญญาเห็นรูปนามไปในตัว

“ดูตรงแผ่นหลังที่วางน้ำหนักราบอยู่นี้”

เขาสั่งสั้นที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่าเกิดการรับรู้ตาม ครูหนึ่งจึงเอ่ยต่อ

“คิดว่ากายที่นอนอยู่คือโครงกระดูกเปล่า ๆ โครงหนึ่ง เราอาศัยพักอยู่ชั่วคราว สักแต่มีไว้เพียงให้ระลึกว่ายังปรากฏ”

ด้วยเพราะเรือนแก้วเคยเพ่งพิจารณาเห็นข้อมือและปลายแขนเป็นอนัตตามาก่อน จึงเข้าใจวิธีกำหนดหมายตามได้ง่าย และสิ่งที่เกาทัณฑ์หรือแม้แต่หล่อนเองไม่ทราบก็คือหล่อนมีพรสวรรค์ หรืออีกนัยหนึ่งวิถีรูปนามคิดจิตคิดวิญญาณอยู่ ฉะนั้นเมื่อถูกกำหนดนะให้ดูนิคเดียวก็คืบทางโดยง่าย ซึ่งอย่างนี้เป็นอาการของผู้เคยสั่งสมวิปัสสนาญาณมาแต่ปางก่อน

เพียงจิตใจเดียวหลังจากเรือนแก้วเพ่งดูส่วนหลังที่วางลงรับน้ำหนักส่วนใหญ่ของกาย ก็เห็นสัณฐานคร่าวของโครงกระดูกตนเองอย่างชัดเจน และเหมือนโพร่งว่างระหว่างกระดูกช่วงไหล่ปลารับกับซี่โครงเป็นแหล่งอาศัยของตัวรู้ ฝั่งดูสัณฐานกายโดยรวม

ลักษณะอีกอย่างหนึ่งของผู้มีบารมีมาทางนี้คือเมื่อเกิดความเห็นขึ้นแล้วจะรู้จักรักษาความเห็นไว้ด้วยความพึงพอใจ ไม่สงสัยกับนิมิตภายในที่เกิดขึ้น ฉะนั้นเกาทัณฑ์ผู้สังเกตสีหน้าของเรือนแก้วตลอดเวลา จึงเห็นความนิ่งอยู่ในอาการเล็งรู้อย่างรวดเร็วแปรปลากใจ

เพ็ญมีโอกาสสังเกตุคนอื่นทำสมาธิอย่างละเอียด แม้ดูภายนอกเหมือนสงบ แต่สัมผัสภายในก็บอกว่าจิตของเรื่อนแก้วยังไหว หากหลักยึดแน่นอนไม่ได้ เขานึกถึงอุบายที่เคยมีให้ตนเองคือเกาะนิ้วเพื่อสร้างผัสสะกระทบให้เกิดความรู้เฉพาะจุด ๆ ซึ่งถ้าทำอย่างถูกต้อง จิตไม่หนีไปไหนครู่เดียว ก็เกิดการรวมลงสู่ภาวะสงบได้ระดับหนึ่ง

เขาทดลองแบบเหวี่ยงแหไปเรื่อย เกาะกับวัตถุภายนอกได้ความรู้ตัวแบบหนึ่ง เกาะหน้าตักตอนนั่งเล่นได้ความสบายแบบหนึ่ง เกาะหน้าผากตอนเครียดได้ความผ่อนคลายแบบหนึ่ง แต่พบว่าจุดกระทบซึ่งทำให้เกิดรวมอย่างดี รวดเร็วที่สุด กับทั้งให้ผลเป็นความรู้พร้อมทั่วตัวที่สุด เห็นจะไม่มีอะไรเกินเกาะแผ่นกระดูกเหนือร่องอก

ชายหนุ่มตัดสินใจลองกับเพื่อนสาว โดยสั่งว่า

“ขมมือวางทาบอก ให้ปลายนิ้วกลางแตะอยู่กับกระดูกเหนือร่องอก”

เมื่อหล่อนทำตามแบบเก้ ๆ กัง ๆ เกาทัณฑ์สังเกตว่าส่วนใดเกร็ง ก็บอกเป็นจุด ๆ เช่น ใหวางราบทั้งมือบนอกและศอกบนฟูก กับทั้งไหล่ตกไม่ยกเกร็งแล้วบอกต่อ

“ขยับนิ้วเกาะขึ้นลงเบา ๆ แต่เร็วชนิดหนึ่ง เหมือนเกาะเล่นเพื่อให้รู้อาการขยับไหวของนิ้ว”

เรื่อนแก้วทำตาม ในความสบายตลอดกายใจนั้นรู้เฉพาะอาการขยับไหวขึ้นลงของนิ้ว เกาทัณฑ์สัมผัสได้ถึงกระแสความคิด ฟุ้งที่แปรเป็นคลื่นเรียบ รวมรู้เฉพาะความขยับของลำนิ้วที่ปราศจากความเกร็ง

“เกาะไปเรื่อย ๆ นะ คราวนี้นอกจากรู้นิ้วขยับ ลองดูที่จุดกระทบด้วย แอ้จะไม่รู้สึกถึงอะไรอื่นเลยนอกจากนิ้วกระทบกระดูก ปีกๆ อยู่”

เมื่อจ่ออยู่กับกายกระทบ จิตก็เข้ามาอยู่ในขอบเขตของกาย เรื่อนแก้วเห็นตลอดตัวด้วยความแจ่มชัดอีกระดับหนึ่งเมื่อจิตอยู่นิ่งกับที่

เพลินนานพักใหญ่ เรื่อนแก้วก็หลงเคลิ้ม และหยุดขยับนิ้วเกาะไปโดยไม่รู้สึกตัว เกาทัณฑ์สังเกตอยู่แล้ว เพราะเคยผ่านจุดนี้มาก่อน หากปล่อยให้หลับก็อาจหลับเพลินยาวไปทั้งคืน แต่หากสะกิดให้ตื่นรู้ขึ้นอีกครั้ง ก็จะมีควมไวสัมผัสสราบรื่นสม่ำเสมอกว่าเดิม จึงเรียกเตือนเสียงแผ่วให้เรื่อนแก้วขยับเกาะต่อ

เมื่อสังเกตุรู้สึกถึงไฟก๊สของจิตที่คงเสันคงวาติพร้อม เกาทัณฑ์ก็ไม่ปล่อยให้จิตหล่อนดำเนินไปถึงความเคลิ้มหลับอีก แต่ส่งช่วงต่อมาถึงอารมณ์สมาธิที่จะจงจิดให้เข้าสู่สภาพรู้พร้อมนิมิตขึ้นกว่าเก่า

“แอ้นิ่งดีแล้วนะ หยุดเกาะ วางมือลงข้างตัว คราวนี้มาจับลมหายใจกันต่อ”

เมื่อเห็นหล่อนปฏิบัติตามโดยดีก็สั่งว่า

“ตอนหายใจเข้าให้พองหน้าท้องขึ้นก่อนแล้วค่อยดึงลมยาว ๆ สบาย ๆ เมื่อรู้ลมหายใจเข้า ให้คิดว่าเราสูดเอาความสดชื่นเข้าร่าง เพื่อพุงความรู้ตัวให้เพิ่มขึ้น เมื่อพองลมหายใจออก ให้คิดว่าเราระบายเอาความเครียด ความเหน็ดเหนื่อยทิ้งออกนอกร่าง”

เรื่อนแก้วสุดลมหายใจด้วยการตั้งความคิดตามเกาทัณฑ์บอก พบว่าเมื่อตั้งเจตนาเห็นลมหายใจเป็นพาหนะนำความสุขขึ้นและพลังระลอกใหม่เข้าร่าง ก็เกิดความชุ่มฉ่ำกายใจขึ้นชนิดหนึ่งได้จริง ๆ

และเมื่อผ่อนลมหายใจออก เห็นเป็นการถ่ายเทเอาความเครียด ความอ่อนล้าออกสู่ภายนอก ก็ยิ่งมีความสุข เป็นสุข ความสบายใจขึ้นมาอย่างรวดเร็ว

“อย่าปล่อยให้ความคิดไหน ๆ แทรกเข้ามาแทนที่ลมหายใจ ตอนนี้ไม่มีอะไรมีค่าเกินลมหายใจเข้า และไม่มีอะไรนำส่วนใจเกินลมหายใจออก”

เขาตะล่อมตามจังหวะ คิดเองจากการที่เคยกล่อมตนเองสำเร็จมาแล้วในการทำสมาธิปกติ สังเกตความสม่ำเสมอ และคอยเตือนเรื่อนแก้วเมื่อเห็นลมเบาลงหรือแรงขึ้นกว่าเดิม ค่อยเมื่อดูเข้าที่เข้าทางแล้ว จึงดำเนินการขั้นต่อไป

“ค่อย ๆ สำรวจทีละส่วนว่ามีจุดไหนในร่างที่ยังเกร็ง ไม่ผ่อนพักตามสบาย ไล่จากส่วนหน้า...” เขาค่อย ๆ พูดยอดจังหวะทีละจุดให้เรื่อนแก้วส่งใจตาม “ส่วนคอ...ส่วนหลัง...ส่วนแขน...ส่วนขา”

หญิงสาวพบว่าส่วนหลังยังเกร็งอยู่บ้าง เมื่อรู้ตัวจึงหย่อนกล้ามเนื้อส่วนที่เกร็งลง เกาทัณฑ์สามารถรู้ได้ด้วยตาเปล่าว่าทั้งร่างหล่อนผ่อนพักเต็มที่แล้ว จึงตรวจสอบความสม่ำเสมอของลมหายใจอีกครั้ง เมื่อผ่านไปช่วงหนึ่ง พบว่าผ่อนแผ่วลงอย่างที่จะนำไปสู่ภาวะใกล้หลับ ก็เตือนด้วยเสียงเนิบนาบ

“อย่าลืมว่าเวลาเข้าให้ชายหน้าห้องพองขึ้นก่อน ลมหายใจจะได้เข้ามากกว่าปกติ”

เรื่อนแก้วกำลังอยู่ระหว่างเคลิ้ม เมื่อได้ยินเสียงก็กลับตื่นตัวรับรู้ลมหายใจใหม่ เสียงสั่งของเกาทัณฑ์กลายเป็นตัวกั้นไม่ให้จิตซัดสายสัมพันธ์ตัวเอง ประคองให้พุ่งแน่วลงในลมหายใจเป็นหนึ่งเดียว รวมทั้งไม่ผล่อไหลลงหลับ

ถึงจุดหนึ่งหญิงสาวเกิดความเพลินที่จะรับคำสั่ง เวลานั้นเริ่มถอยจากความเป็นตัวของตัวเอง แต่กลับเกิดสัจภาพที่จะรับรู้มากขึ้นเรื่อยๆ ใจทรงนิ่งอยู่ยกฐานคือกายอันวางนอน เห็นความปรากฏของกายคงที่ พลังอันเกิดจากการเล็งรู้อยู่ตัวโดยไม่ต้องประคองมากนัก

เมื่อเกาทัณฑ์จับสังเกตสติของหญิงสาวนานไป ที่สุดก็เกิดสติ และจับเป็นขนิคสมาธิเองด้วย กระแสจิตเขายามนี้มีสภาพคล้ายผ้าอ่อนเนื้อแน่นที่พร้อมจะทิ้งตัวลงห่มคลุมสนิทแนบกับวัตถุใด ๆ ที่ใจเจตนาเข้าจับ เรียกว่าบำเพ็ญสมาธิภาวนามาถึงขั้นอ่อนตัว พร้อมใช้งานดังประสงค์

สัมผัสพลังที่รวมกลุ่มเป็นอันเดียวในกายตน และเกิดความรู้ขึ้นมาเองว่าจิตที่เป็นสมาธิสามารถช่วยประคองคนอื่นได้ เช่นในขณะนี้เขาเกิดความเห็นอาการเป็นไปในหญิงสาวซึ่งยากจะอธิบายเป็นคำพูด เมื่อแลเห็นหล่อนดึงลมหายใจเข้าและผ่อนลมหายใจออกแล้ว เกิดการแปลความหมายขึ้นในหัวว่านั่นเป็นอาการลงตัวของสมาธิชนิดถูกสะกด ถูกจูงโดยผู้อื่น หากเขาบังคับกระแสในตนเข้าช่วยประคองกระแสในหล่อน ก็อาจทรงอยู่ได้นาน และสัมผัสสรีระแล้ว ๆ คล้ายแตะตัวกันอยู่ด้วยปลายนิ้ว

หล่อนกำลังนั่งในภาวะพร้อมถูกลังเต็มที เรื่อนแก้วให้ความร่วมมืออย่างดี จึงบังเกิดผลรวดเร็วขนาดนี้

“เอาล่ะแเอ้ พุคกับผมนะ บอกซิว่าตอนนี้รู้สึกยังไบบ้าง”

เรื่อนแก้วนั่งเป็นครู่ ก่อนขมขมิบปากพูดกับเขาคามปกติ

“มีความสุข เห็นร่างกายออกมาจากข้างในตลอดเวลา”

เกาทัณฑ์ย่นคิ้วเล็กน้อย เพราะคาดหมายว่าหล่อนจะพูดคล้ายละเมออยู่ในภวังค์ เขาเพิ่งมาเรียนรู้ว่าอาการครึ่งหลับครึ่งตื่นในภาวะสะกดนั้น ครึ่งหนึ่งหลับ ครึ่งหนึ่งตื่นจริง ๆ รับผิดชอบได้ พูดและคิดตามได้เป็นปกติเกือบสมบูรณ์

ถึงขั้นนี้เขาต้องการให้หล่อนหมดจากความรู้สึกทางกาย เพื่อให้เหลือแต่จิตสว่างพร้อมฉายภาพนิมิตอย่างมั่งคั่งด้วยกระแสสติเหมือนฝันดี จึงสั่งว่า

“เอ...คิดไปนะว่าเนื้อของเราเหลวลงนิดหนึ่ง” เว้นจังหวะเป็นครู่แล้วถามว่า “คิดได้ไหม?”

“ได้”

หญิงสาวตอบเกือบทันที เพราะความรู้สึกทางกล้ามเนื้อตลอดร่างมลายหายไปเกือบหมด เพียงคิดว่าเนื้อส่วนบนเหลวลงนิดเดียว

“คราวนี้...” เกาทัณฑ์สั่งต่อ “คิดว่าพูกกับเนื้อเราละลายกลืนเป็นอันเดียวกัน”

หยุดเว้นคู่ท่าทีของหล่อน พลังส่งใจจับอาการทางกล้ามเนื้อทั่วกายหญิงสาวเท่าที่มองเห็น

“ยังมีกายอยู่อีกไหมในความรู้สึก?”

“มี...มีลมหายใจเข้าออก”

เขาเพิ่งนึกขึ้นได้ว่าระดับลมหายใจของหล่อนยังค่อนข้างแรง จึงบอกไป

“ถูกแล้ว ลมหายใจจะยังอยู่กับเราเสมอ ต่อไปนี้เมื่อหายใจเข้า แะจะเห็นแสงสว่างเพิ่มขึ้นในตัวทีละน้อย ลมหายใจกับแสงสว่างเป็นอันเดียวกัน”

พักนิดหนึ่ง เพื่อให้เรื้อนแก้วจินตนาการตามเฉพาะลมหายใจเข้า เมื่อเห็นระบายลมออกจึงมอบจินตภาพต่อมา

“ลมหายใจออกจะพาความรู้สึกในกายที่หลงเหลืออยู่ให้หมดลง เพราะลมหายใจออกกับความรู้สึกในกายเคยคลุกเคล้าเป็นอันเดียวกัน”

พอเขาเห็นหล่อนหายใจเข้าและผ่อนออกจนสุดในครั้งถัดมา ก็ถามทันที

“รู้สึกสว่างขึ้น และเหมือนกายหายไปไหม?”

“รู้สึก”

เรื้อนแก้วตอบราบเรียบ ริมฝีปากระบายยิ้มเล็กน้อย

“สนใจสายนมเข้าและแสงสว่างให้มากกว่านี้ แล้วจะสว่างขึ้นเรื่อย ๆ ”

หญิงสาวจับคำพูดของเกาทัณฑ์ด้วยสติที่เปลี่ยนไปอีกรูปหนึ่ง ทุกสิ่งปรากฏขึ้นตามคำของเขาราวกับเป็นการบันดลจากเวทมนตร์ ในหัวเรื่องแสงสว่างไสวขึ้นจริง ๆ คล้ายเกาทัณฑ์หมุนนุ่มแรงนีออนรอบ ๆ กายหล่อนได้

กว่าสิบครั้งของลมหายใจเรื้อนแก้วที่เกาทัณฑ์คุมด้วยคำพูดอยู่ตลอดเวลาเพื่อรักษาอัตราเร็วและน้ำหนักลมให้คงตัว ในที่สุดหล่อนก็รายงานว่

“สว่างเหลือเกินดี...แต่ไม่เคยเห็นใจตัวเองสว่างสวยเท่านี้มาก่อนเลย”

เกาทัณฑ์ซึ่งเป็นผู้ทำการสะกดเองก็กะพริบตาที่งมผัสทางใจบอกว่าเรื้อนแก้วพบสภาวะที่น่าปีติชื่นใจจริง ๆ เพิ่งชิมซับและตระหนักถึงอำนาจดลบันดาลจากปากคนว่าน้อศจรรย์ปานใด แม้คิดพูดตามอัธโนมิตตามทีเห็นควรเฉพาะหน้า ก็อาจให้ผลเกินความคาดหมายได้ขนาดนี้

“อย่าตื่นเต้น...” เขาบอกหล่อนทั้งที่ตัวเองนั้นแหละชักใจเต้นกับผลลัพท์ “แสงสว่างและความสุขสบายนี้จะอยู่กับแ่ตลอดเวลา แ่สามารถรู้สึกได้ใช้ใหม่ว่ามันคงตัวอยู่อย่างนั้น โดยไม่ต้องบังคับ”

เรื้อนแก้วนิ่งไปนานเกือบครึ่งนาที ก่อนรายงานตามจริง

“แสงหรือ...”

ชายหนุ่มกลืนน้ำลายลงคอ ก้อ ๆ พยายามรวบรวมสติสัมปชัญญะไม่ให้เสียความเชื่อมั่น คิดว่านั่นเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง เขาไม่ควรพูดตามอำเภอใจจนเกินไป ประเภทสั่งว่าจะให้คงอยู่ จะให้ตรงสภาพไว้จะไรทำนองนี้ ทุกจุดมีจังหวะเฉพาะหน้าของตัวเองเสมอ

“ถ้าอย่างนั้นหายใจเข้าใหม่ดี ๆ และคิดว่าเราคงแสงเข้ามาทางลมหายใจ เรามีความอบอุ่นสบายใจเพิ่มขึ้นเพราะลมหายใจเข้านั้น”

เรื้อนแก้วหายใจยาวลึกกว่าปกติ พักหนึ่งก็ขม้แ่มขื่นออกม่ออีก เกาทัณฑ์รับรู้ได้ว่านั่นเป็นอาการเฉียดสมาธิระดับที่มีปีติหล่อเลี้ยง ทว่าต่างจากสมาธิปกติคือหล่อนไม่อาจค้างยืนโดยปราศจากการช่วยประคับประคองจากเขา

“ต่อไปนี่หายใจเข้าทุกครั้ง ให้แ่คิดว่าเพื่อรักษาแสงสว่างในหัวให้คงที่นะ”

ปล่อยให้หล่อนหายใจอึกสี่-ห้าหนจึงถามใหม่

“แสงสว่างเป็นปกติดีไหม?”

“เป็นปกติ สดชื่นมาก...”

หญิงสาวยิ้มกว้างราวกับยืนสูดอากาศบริสุทธิ์บนผาสูงยามเช้าตรู่ เกาทัณฑ์จับตามองด้วยความพึงพอใจ สูดลมหายใจด้วยความสดชื่นตามไปด้วย เกิดความรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จอย่างงดงามในเบื้องต้นนี้

คล้ายเรื้อนแก้วเตาะแตะหัดเดิน เขาเป็นที่เลี้ยงเบื้องหลังด้วยความจดจ่อ มีความนุ่มนวลอ่อนโยนเกิดขึ้นอย่างท่วมท้น

“ผมจะเริ่มให้แ่ช่อนนึกถึงอดีตแล้วนะ ตั้งต้นกันที่จุดใกล้สุด ให้คิดว่าเราจะเห็นทุกสิ่งตามที่เคยเกิดขึ้นจริงเท่านั้น”

เมื่อเรือนแก้วเจียบพร้อม เกาทัณฑ์ก็สั่งแผ่วซัด

“นี่ก็ถึงตอนที่ได้อินम्मเกาะประตู่ ผมเกาะก็ครั้ง?”

คล้ายเสียงก๊อ๊ก ก๊อ๊กเกิดขึ้นในหัว หญิงสาวรายงานตามที่ระลึกได้

“สองครั้ง”

“บอกซิว่าแเอ้ทำอะไรบ้างเมื่อมาเปิดประตูให้ผม”

หญิงสาวตรึกรึกทบทวน เริ่มจากจุดที่ตนเองนั่งอยู่หน้าโต๊ะเครื่องแป้งก่อน ได้อินम्मเกาะประตู่ เบื้องแรกเหมือนสิริยะหล่อน เป็นดังแก้วที่บรรจุเต็มด้วยน้ำขุ่น เห็นภาพความจำไม่ถนัดนัก แต่ด้วยแรงดันของสมาธิที่เกิดจากการสะกด คล้ายน้ำในถังลลชวลงเผยให้เห็นภาพชัดสนิท ปราศจากสิ่งปกคลุมมัวมน นั่นเป็นการพลิกตัวของสมาธิจิตที่ระลึกภาพความจำ

ภาพที่เห็นในหัวปรากฏเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมสองมิติคืบแคบ แตกต่างจากของจริงที่เป็นสามมิติกว้างโล่ง โดยรอบ ทั้งนี้เพราะภาพที่จิตฉายออกมาซึ่งผูกติดกับกายประสาทอันเป็นเสมือนเครื่องขัง เครื่องมุงบังในเขตแคบจำกัด

และแสงของจิตที่ปราศจากกำลังฉานสนับสนุน ก็ฉายตัวเพียงมลึงเมลิ้ง คล้ายอยู่ในห้องใต้ดินที่มีแสงสว่างลอดผ่านเข้ามาทางช่องหน้าต่างริบริหรี่ ภาพนิมิตจึงปรากฏเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมชัดเจนในเงาสลัว มิใช่ชัดเจนในแสงสว่างกลางแจ้ง

ด้วยความทรงจำอันสดใหม่ใกล้ปัจจุบัน เรือนแก้วเห็นตนเองกำลังนั่งสำรวจความพร้อมของหน้าตาในเงากระจก จำได้ถึงความกระวนกระวายชนิด ๆ เพราะรู้ว่าใกล้เวลานัด และเกาทัณฑ์จะตรงเวลาเสมอ

เมื่อเสียงเกาะประตู่ดังขึ้น หล่อนดีใจหน่อย ๆ ลุกขึ้นจากม้านั่ง หมุนตัวเดินมาทางประตู ตอนแรกภาพกระโดด ๆ น่าอึดอัดรำคาญ แต่พอใจคลายลงในภาพความทรงจำมากกว่าเก่า ก็เห็นต่อเนื่องราวกับเกิดขึ้นอีกครั้ง เรือนแก้วสนุกกับประสบการณ์แปลกใหม่นั้นมาก ก้ากึ่งในความรู้อู่ว่ามันเป็นอดีต คละกันกับความรู้สึกตัวบนเตียงนอนในปัจจุบัน

“แเอ้ลูกจากโต๊ะเครื่องแป้ง เดินมาเปิดประตูให้เด้”

เมื่อหล่อนพูด ภาพระงักค้างคล้ายเครื่องฉายหยุดเดินลงชั่วขณะ

“พอเปิดประตูแล้วแเอ้ก็กลับมาที่นั่งที่เดิม”

เกาทัณฑ์พยักหน้า

“ย้อนกลับมาตอนยังนั่งหน้าโต๊ะเครื่องแป้งใหม่ แเอ้ก้าวเท้าแรกเป็นซ้ายหรือขวา”

เรือนแก้วคิดตาม แล้วเห็นตนเองย่างเท้าขวาออกเป็นก้าวแรก

“ขวา”

ชายหนุ่มพยายามให้หล่อนเงาะลึกลงไปในรายละเอียดรอบด้าน เพราะเห็นมีความสำคัญในอันที่จะทำให้ตัวรู้ตัวคิดทั้งหมดในอดีตย้อนกลับมา ให้บทวนแม้ความรู้สึกขณะยื่นมือไปสัมผัสสลุคบิดประคุด หรือกระทั่งเมื่อเท้าสัมผัสสปรมในห้องขณะเดินไปเดินกลับ

“พอนึกถึงรายละเอียดอย่างนี้ทำให้ความเห็นชัดขึ้นไหม?”

ถามอย่างทราบอยู่แล้วเนื่องจากเคยปฏิบัติเองมาก่อน

“ชัดขึ้น”

“คราวนี้ย้อนนึก ไปถึงเมื่อตอนเช้า เราเข้าห้องทำงานของนายขุน...”

เขาให้เรือนแก้วทบทวนบทสนทนา ซึ่งหล่อนเล่าได้อย่างถูกต้องละเอียดลอบเป็นฉาก ๆ กับทั้งสามารถหัวเราะออกมาได้เบา ๆ กับบางถ้อยคำและท่าทางที่ออกกรสออกชาติของตนเอง ด้วยเจตนาจะให้ นายขุนนึกเอ็นดู

เมื่อเห็นกิริยาและได้ยินน้ำเสียงของตนเองด้วยใจที่กำลังสว่างนิงอยู่เหนือภาวะสามัญ บางทีก็คล้ายเป็นคนหนึ่งเฝ้าดูอีกคน ตกชอบกล

เรือนแก้วไหลไปตามแรงดึงดูดของกระแสความทรงจำ บางจังหวะถึงกับตกใจที่สีสันและเส้นสายในภาพมีความคมชัดจนเชื่อกันว่าเป็นปัจจุบัน เพราะสำนึกของตัวคนที่นอนบนเตียงหายหน้าไปหมด หล่อนยังคงสภาพรู้เห็นออกมาจากมุมมองของบุรุษที่หนึ่ง เป็นศูนย์กลาง เป็นผู้ประจักษ์ ผู้ร่วม ได้ตอบ บางทีเหลือเพียงอนุสติบาง ๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นเพียงภาพอดีตที่จบลงแล้ว ผ่านเลยไปแล้ว

ภาพส่วนใหญ่แม้คมกริบ ก็มีลักษณะกระโดดบ้าง ทั้งนี้เนื่องจากยามปกตินั้นคนเราหมกมุ่นฟุ้งซ่าน สติขาดตอนเป็นห้วง ๆ จะเห็นภาพ ได้ยินเสียงที่มีอิทธิพลขนาดสมองเก็บบันทึกลงจิตแค่ครั้งต่อครั้งสำหรับคนสติดีทั่วไป ถ้าใครเหม่อมากหน่อยอาจไม่เห็น ไม่ได้ยินสิ่งรอบตัวเลยเป็นนาที

เกาทัณฑ์เริ่มสอบถามเป็นระยะว่าเหนือไหม ความทรงจำที่ทยอยลำดับมายังชัดเจนอยู่หรือเปล่า ปรากฏว่าเรือนแก้วยังชอบใจที่จะเกาะติดอยู่กับกระแสความทรงจำอย่างต่อเนื่อง กระปรี้กระเปร่าพร้อมจะขยับถอยกลับไปเรื่อย ๆ ไม่เหนื่อยล้า

ครึ่งชั่วโมงแรกเกาทัณฑ์ให้หล่อนพูดถึงเฉพาะเหตุการณ์ที่มีเขาร่วมอยู่ด้วย เพื่อความแน่ใจว่าหล่อนสามารถระลึกได้จริง และถูกต้องครบถ้วน เป็นการพิสูจน์ว่าสิ่งที่ตื่นของหล่อนในบัดนี้ เต็มไปด้วยสติแจ่มใสสมบูรณ์แบบ

ถัดจากนั้นจึงเริ่มเข้าสู่โลกส่วนตัวของหล่อนที่เขาไม่เคยรับรู้ โดยตัดลึนใจทดลองให้ย้อนแบบก้าวกระโดด

“นึกถึงช่วงวัยรุ่น...”

เขากล่าวสั่งอย่างคลุมเครือ เพื่อให้หล่อนสุ่มเลือกโดยอิสระ ไม่ผูกโยงอยู่กับเครื่องแบบนักเรียนหรือชุดลำลองในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ใดๆ

“ตรวจดูซิว่ามีเรื่องราวอะไรที่แฉ่ประทับใจ มีความสุขกับมันมากที่สุด และเด่นชัดขึ้นมาก่อนเพื่อน”

ด้วยเพราะเกาทัณฑ์รับรู้ก่อนแล้วว่าเพื่อนสาวมีปมทุกข์ใหญ่หลวง จึงจงใจกระโดดข้ามด้วยการใช้คำพูดให้หล่อนตรึงนึกย้อนเฉพาะเหตุการณ์ที่เป็นสุข เพื่อผลของการสะกดเริ่มแรกจะได้ไหลลื่นด้วยกำลังปีติจนสุดทาง

อีกอย่างก็ในการสะกดครั้งนี้เขาให้ล้อนระลึกลงถึงสะกดความจำที่ผู้คนขึ้นมาเอง ไม่ให้ต้องใช้ความพยายามเลย เพราะความพยายามนั่นแหละคือตัวสกัดกั้น มิได้ช่วยดึงความจำขึ้นมาแต่อย่างใด

หญิงสาวเงยหน้าไปอีตื้อ ก่อนแหย้มือกระซิบและเล่าว่า

“แอ้อ่อนท้ายจักรยานเพื่อน มีอ้อมลูกหมาที่พอซื้อให้ เป็นพันธุ์ปักกิ่ง ขนยาวขาวนุ่ม ชื่อแก้วจับ”

เกาทัณฑ์ขมวดคิ้วน้อย ๆ

“กำลังซื้อจักรยานใครไปไหน?”

ใบหน้าเรื้อนแก้วเป็นด้วยรอยยิ้มสดใส

“เขามารับ ไปกินไอติมด้วยกันที่หน้าหมู่บ้าน”

เป็นวาระที่เกาทัณฑ์รู้ใจตนเองชัดเจนทีเดียว ว่าความผูกพันที่มีต่อเรื้อนแก้วไม่อาจเรียกว่าเป็นเพื่อนอย่างบริสุทธิ์ใจ เพราะอารมณ์เริ่มเจือด้วยความขุ่น สิ่งที่ถูกปลุกขึ้นมาจากอกในยามนั้นคือความริษยาเจ้าหนูมนิรนามผู้ถือแหวนจักรยานนำล้อนในอดีตไปสวาทีกันตามประสาวัยรุ่น สีหน้าเรื้อนแก้วฟ้องชัดว่าหลงใหลได้ปลื้มหมอนั้นเพียงใด รักแรกก็อย่างนี้แหละ...

แปลบปลาบอยู่ชั่วครู่ก่อนขมอกขมใจให้เป็นปกติ ระลึกว่าตนกำลังทำหน้าที่ใดอยู่ อย่างไรก็ตาม คำถามต่อมาที่สนธิมาจากความรู้สึกค้างคาที่เจือด้วยการเอาตัวเองเข้าไปพัวพันนั่นเอง

“แเอ้รักเขามากไหม?”

ถามเสร็จจึงเพิ่งสำนึกว่าเป็นการชอกแซกเรื่องส่วนตัว เสียมารยาทยิ่ง และนั่นก็ถูกสะท้อนด้วยปฏิกิริยาปฏิเสธจากหญิงสาว ล้อนไม่ถูกสะกดสติขนาดถูกรอปรงานใจไว้ความเป็นตัวของตัวเองถึงที่สุด จึงมีความคิดยับยั้ง ตอบเขาเพียงด้วยรอยยิ้มเฉยเมย

เกาทัณฑ์รู้ว่ากำลังออกนอกกลุ่มนอกทาง ซึ่งอาจลดให้การสะกดสะกดอยู่แค่นั้น จึงรีบจินตนาการเห็นตนเองเป็นสุญญากาศ เพื่อให้น้ำเสียงและความต้องการที่เข้ากระทบใจเรื้อนแก้วเป็นกลางที่สุด

“ไอติมที่แอ้สั่งมาทานคราวนั้นรสอะไร?”

“ช็อกโกแลต... ช็อกโกแลตชานด์ แอ้ชอบที่สุด”

“จำความเย็น จารสที่แต่ละลิ้นในคราวนั้นได้ไหม?”

“จำได้”

“ลองนึกถึงกลิ่น นึกถึงบรรยากาศทั่วไปในร้าน ชัดไหม?”

“ชัด ในร้านเปิดไฟนีออนสว่าง อากาศโปร่ง เย็นสบาย กลิ่นใหม่สะอาด โด๊ะเก้าอี้ลายไม้สีน้ำตาลอ่อนกับข้างฟาทาสีครีม มีภาพไอติมแปะอยู่แบบลดหลั่นต่ำสูง มีป้ายโฆษณาขนาดใหญ่หลังบาร์เคาน์เตอร์...”

“จำได้ไหมว่าวันนั้นเป็นวันอะไร?”

แม้ความคิดและความรู้สึกขณะทานไอศกรีมจะเด่นชัดในหัวราวกับอยู่ในอดีตจริง ๆ แต่การย้อนนึกวันเวลากลับต้องอาศัยความพยายามในภาวะปัจจุบัน เพราะตัวตนในร้านไอศกรีมไม่ได้มีจุดใดโยงใยถึงวันเวลาให้ระลึกได้

เรือนแก้วหยุดทบทวนเป็นครู่จนหัวก็ววมวด ก่อนตอบด้วยเสียงค่อยลง

“จำวันไม่ได้ รู้แต่เป็นวันเรียน เพราะใส่ชุดนักเรียนอยู่”

นั่นเป็นอีกข้อเท็จจริงหนึ่ง จิตซึมซับไว้เฉพาะการประมาณเวลาและเหตุการณ์สำคัญ ไม่ใช่วันที่ เดือน และปีละเอียดชัดเหมือนอย่างบันทึกของนักสะกดจิตบางเจ้าที่ระบุได้เป็นคู่เป็นตะ ราวกับมีปฐมบันทึกฝังอยู่ในหัวผู้ถูกสะกด

“อย่าแครงแครงครี๊ด คราวหลังถ้านึกไม่ออกก็ไม่ต้องเสียนะ...แต่รู้ตัวไหมว่ากำลังเป็นเด็กหลง?”

เรือนแก้วทบทวนคำถามเขา ประมวลอยู่ครู่หนึ่ง ใจย้อนกลับเป็นตัวของตัวเองในปัจจุบันชั่วขณะ แต่แวบเดียวก็หันกลับไปหาอดีตหวานชื่นมันในร้านไอศกรีม ความคิดในหัวยามอยู่ในวัยนั้นกระจัดกระจาย ไม่คมกริบเป็นหนึ่งเดียวเหมือนวัยใสสูททำงานในบริษัทใหญ่ หัวอกหัวใจเคยมีแต่สีชมพู มองโลกอภิมรย์ ต้องการการเอาอกเอาใจและคำพูดอ่อนโยนเหนือสิ่งอื่นใด

“ใช่ เหมือนแเอ้เป็นวัยรุ่นอีกครั้งจริง ๆ แอ้เห็นหน้าเขา ได้ยินเสียงเขา รู้ความคิดในหัวของตัวเอง แปลกดีจังเลยดี มันไม่เหมือนความคิดเดี๋ยวนี้เลย อย่างกับเป็นคนละคนเนอะ”

ในที่สุดหล่อนก็ตอบແ່วเขา ภาคของจิตที่คิดพูดเช่นนั้นคล้ายเจือจางอยู่ที่สุดพื้นของสำนึกรู้ว่าหล่อนเป็นหล่อนบนเตียงนอนเดี๋ยวนี้

เกาทัณฑ์เห็นเพื่อนสาวตระหนกเช่นนั้น ตนเองก็เกิดความเห็นอนิจจาตามไปด้วย และพูดคำพูดอันประจักษ์ด้วยอนิจจังสัญญา โดยแทบมิได้เจตนา

“ตัวที่เห็นภายในเป็นเรานั้นแหละคืออุปาทาน แท้จริงร่างกายและความนึกคิดก็คลี่คลายไปเป็นอื่นตลอดเวลา ภายในเวลานี้ วันหนึ่งก็จะเป็นอดีตเมื่อมองย้อนกลับมาจากอนาคตที่แตกต่างออกไป”

ขณะพูด เกาทัณฑ์เกิดความรู้สึกราวกับไม่ใช่เขา แต่เป็นอีกตัวตนหนึ่งซึ่งอยู่สูงกว่าจิตสำนึกยามปกติ เรียกว่าเป็นภาวะเกินตัวจริงไปชั่วขณะที่เกิดปัญญาธรรม

ฝ่ายเรือนแก้ว แม้เป็นขณะแห่งการสะกด มิใช่ด้วยปัญญาส่องรู้ด้วยเจตนาของตนเอง หล่อนก็พิจารณาและเห็นตามได้ จิตเกิดความสลัดสังวชขึ้นราวบวบเมื่อตระหนกว่าอดีตแสนหวานเลื่อนหายไปหมดแล้ว...

“ลองสืบสาวดูซิว่าหลังออกจากร้านไอศกรีมแเอ้ไปเที่ยวไหนกับเขาคนนั้นต่อ”

“เขาพาแเอ้กลับมาส่งที่บ้าน แล้วแยกกลับไป”

“แล้วแเอ้ทำอะไรต่อ?”

คราวนี้ภาพความจำเริ่มสะกดอีก คล้ายกระโดดจับราว โหนดอันแรกไว้ได้ แต่เมื่อจะเหยียดขึ้นคว่ำราวต่างระดับที่อยู่สูงขึ้นไป ก็คว่ำพลาดแบบฉิวเฉียดเพราะกำลังที่ใช้เหยียดตัวยังไม่แรงพอ

“นี่ก็ไม่ออก”

หล่อนรีบบอก เพราะเกาทัณฑ์เคยสั่งไม่ให้เล่นนี่

“ช่างเถอะ แสดงว่าเหตุการณ์ต่อมาไม่น่าสนใจพอ”

ไล่เลียงความเป็นมาสมัยวัยรุ่นอีกพักใหญ่ ฟังเรื่องราวในโรงเรียนมัธยม ในบ้าน และสถานที่ท่องเที่ยว จากนั้นเกาทัณฑ์ให้ เรือนแก้วย้อนนึกถึงวัยเรียนชั้นประถม จึงได้มีโอกาสเห็นกับตา ได้ยินกับหูว่าผู้ถูกสะกดที่ย้อนกลับไปเป็นเด็กอีกครั้งนั้น กิริยาท่าทาง ขณะเล่าดูเหมือนกลายเป็นเด็กน้อยจริงๆ

“...แน่นอนตัวร้อน แต่ก็มีสุขมากที่พ่อยอมเสียเวลาออกไปทำงานมาป้อนข้าวต้มให้ ถึงจะแค่นี้มันก็เหมือนได้พ่อไว้ เป็นของแถมทั้งวัน...”

เกาทัณฑ์มองหล่อนด้วยแววปรานี แท้จริงเรือนแก้วผูกพันกับพ่อไม่น้อยกว่าแม่เลย เขาจึงให้ระลึกถึงพ่อในแง่ดีอีกหลายๆ ครั้ง โดยคาดหมายว่าเมื่อคืนจากสะกด หล่อนจะมีความรู้สึกกับพ่อดีขึ้นมาก

กระทั่งอดีตดำเนินย้อนมาตามลำดับ เกาทัณฑ์ลองลืกลงไปอีกชั้น ตัดสินใจให้ย้อนไปถึงเบื้องต้นชีวิตอย่างเตรียมจบการสะกด ครั้งแรก

“คิดถึงเหตุการณ์ที่สนุกที่สุดสมัยเรียนอนุบาล...”

ดังกล่าวไว้แต่แรกว่าการสะกดครั้งนี้จะให้เรือนแก้วเห็นว่าชีวิตตนเป็นบรมสุข เมื่อหล่อนตื่นจากการสะกดจะเข้มขึ้นเบิกบานเป็นพิเศษ เขาจึงไม่สะกดปมร้ายขึ้นมาเลย แม้ทราบว่าเป็นวิธีการแล้ว นั่นเป็นวิธีรักษาบาดแผลที่ดีที่สุด เกาทัณฑ์อยากมั่นใจกับตนเองว่าการสะกดครั้งแรกนี้จะไม่มีส่วนเกิดความคาดหมายเหนือการควบคุมใด ๆ

นั่งฟังเพื่อนสาวเล่าถึงชีวิตยามเป็นหนูน้อยตัวจ้อย ไม่ว่าจะป็นระดับเสียงเล็กใส วิธีเลือกคำพูด วิธีแสดงความคิด หรืออาการ ลังเลสับสนวุ่นวายในบางคราว ล้วนแต่เป็นกิริยาของทารกผู้เยาว์ต่อโลกทั้งสิน ชักนึกเสียดาย ถ้ารู้ว่าจะได้ผลอย่างนี้ เขาจะยอมควักกระเป๋าซื้อเครื่องบันทึกเสียงจากร้านขายในออร์เชิร์ดสตรีทมาเก็บความน่าประทับใจไว้ฟังเล่นนาน ๆ

“...แม่เป็นคนตั้งชื่อให้ แอริคเจ้าเอ้เด่มากกว่าจัมปูก”

หล่อนบรรยายความรู้สึกที่มีต่อกระต่ายน้อยสองตัวในครอบครอง

“คอนเจ้าเอ้เดจับคักนึ่งเคี้ยวมันทำท่าน่ารัก...”

ชายหนุ่มหัวเราะโดยปราศจากสุมเสียด ความรู้สึกคล้อยลงอ่อนโยนตามราวกับโลกใสในวัยเด็กมาปรากฏตรงหน้าตนด้วย เขาปล่อยให้หล่อนวิ่งเร่ร่อนโดยอิสระวิ่งเฝ้าดูอยู่ที่ข้างสนาม รู้ว่าเรือนแก้วจะไม่พลัดหลงไปไหน

เรือนแก้วระลึกถึงกลับไปไกลขนาดนี้ไม่ถือว่าธรรมดาเลย โดยเฉพาะในการสะกดครั้งแรก เขาเพลินฟังเรื่องราวในวัย 2-3 ขวบของหล่อน และถอยกลับไปก่อนหนึ่งขวบในที่สุด

“...ตอนแอ้อยากให้แม่อุ้ม แอ้จับมือเท้าไม่ได้ ความรู้สึกอยากร้องไห้มันออกมาเอง...”

นั่นคือความก้ำกึ่งมีสติคิดพูดได้อย่างหญิงสาวที่โตแล้ว กับความอ้อแอ้ของเด็กแบเบาะ เกาทัณฑ์อยากทดลองอะไรบางอย่าง ตามความรู้จากการอ่าน เขาทราบว่าเด็กแบเบาะนั้น แม่ยังไม่รับรู้เรื่องราวภายนอก ไม่รู้ความ แต่กลับหลับฝันได้อย่างชวนให้พิศวงสนเท่ห์ ยิ่ง ทางแพทย์รู้ว่าไฉนเพราะอาการกลอกตาขณะหลับอย่างคนฝัน ไม่รู้เท่าไหร่ว่าเด็กๆเห็นหรือได้ยินสิ่งใดในหัว

ตอนนี้เขาอาจมีโอกาสนี้รู้ ไขภาพและเสียงอันลึกลับน่าใคร่รู้ในหัวของเด็กหญิงเรือนแก้วได้

“นี่ถึงตอนแอ้ปิดตาว่างจะหลับลงกับบ่าของคุณแม่” เขาสั่งอย่างนุ่มนวลแบบพูดกับเด็ก “จำภาวะความรู้สึกได้ไหม?”

“จำได้”

หล่อนตอบทันที

“ลองนึกให้ดิษฐ์ว่าพอปิดตาหลับแล้วฝันอะไรชัด ๆ บ้าง”

คราวนี้เรือนแก้วนั่งไปนาน อาการนอนราบของหล่อนดูเป็นปกติ แต่ใบหน้าเริ่มปรากฏริ้วรอยเคร่ง ซึ่งเกาทัณฑ์จับสังเกตเห็นได้ถนัด

“เต้...เหมือนเตียงหมุน”

หล่อนหมายถึงเตียงที่กำลังนอนอยู่เดี๋ยวนี้นี้ ไม่ใช่ความจำในวัยเด็กอีกต่อไป กระแสแปลกชนิดหนึ่งซึมแทรกเข้ามาที่ละน้อย ปั่นวานอยู่ในหัว และทำให้เห็นเหมือนเตียงหมุนเวียนจากซ้ายไปขวาแรงขึ้นทุกขณะ

เกาทัณฑ์เบิกตานิดหนึ่ง ด้วยเพราะเตรียมรับมือกับสิ่งไม่คาดฝันมาแต่ต้น จึงตั้งสติได้ไวเท่ากับที่รู้เห็นอาการผิดปกตินั้น

“แอ้...” เขาเรียกหล่อนเสียงเข้ม “ผมนั่งอยู่ข้าง ๆ เห็นชัดเลยว่าเตียงไม่ได้หมุน นี่เป็นแค่ความไม่สมดุลในร่างกายแอ้นิดหน่อยอย่างกลัว ลองยกมือซ้ายขึ้นซิ”

เรือนแก้วต้องใช้ความพยายามเป็นครู กว่าจะดึงความรู้สึกทางกายกลับมา และทราบว่ามือซ้ายอยู่ตรงไหน ตอนสมองสั่งให้ยกขึ้นนั้นต้องใช้ความพยายามอย่างหนักราวกับมือตนเองเป็นของจับแล้วหลุด จับแล้วหลุด

“นี่มือผม” เกาทัณฑ์กล่าวขณะรวบรวมมือหล่อนไว้ในอุ้งมือตนมั่นคง “รู้สึกได้ไหม?”

“รู้สึก”

“จับสัมผัสที่มือไว้ เพราะผมอยู่ที่ความหยุดนิ่ง แอ้ก็ต้องนิ่งด้วยเช่นกัน”

พลังในน้ำเสียงมั่นคงของเขาที่แผ่กระจายอย่างมาในอากาศ เมื่อรวมเข้ากับไออุ่นในอุ้งมือแข็งแรง ทำให้ความกังวลและการหมุ่นของเตียงค่อยๆ จางลงราวกับม้าหมุนจะหมดรอบ และในที่สุดก็แน่นิ่ง ปลอดภัยเป็นปกติจนได้

“หยุดหมุ่นแล้ว...”

เกาทัณฑ์ถอนใจ โลงอก ปลดปล่อยห่อ่นวางราบตามเดิม เตรียมสั่งให้ห่อ่นถอยย้อนกลับสู่สภาพปกติเพื่อยุติการสะกด

“หายใจเข้าให้เต็มปอด แล้วระบายซ้ำ ๆ ...”

ประวิงเวลาก่อนตื่นของเรือนแก้วเพื่อให้ทั้งร่างกายและจิตใจคืนสู่สภาพสมดุลเดิม ก่ออมาให้ห่อ่นเห็นตนเองในปัจจุบัน ไม่มาเรื่อย กระทั่งบุคลิกทั้งหมดกลับเป็นปกติแน่แล้ว เกาทัณฑ์จึงบอกในขั้นสุดท้าย

“เฝ้าอยู่กับผมในห้องพักของตัวเอง ตอนนี้อย่างเราไปเที่ยวและกลับถึงบ้านเร็วหรือ ฟังผมนับห้าถึงหนึ่งเพื่อให้แเอ้เตรียมใจตื่น พอได้ยินเสียงคิดนิ้วให้ล้มดาซ้ำ ๆ ”

เขานับ ห้า สี่ สาม สอง หนึ่ง แล้วลัดนิ้วแบ็ก เปลือกดาหญิงสาวแย้มเปิดขึ้นครึ่งหนึ่งทันที แล้วจึงค่อยๆ เบิกเต็มหน่วยในเวลาต่อมา

นัยน์ตาล่อนกลอกมาหาเขา ริมฝีปากลิ้มอย่างมีความสุข เกาทัณฑ์ยักคิ้วให้ทีหนึ่ง

“เป็นไงมั่ง?”

เรือนแก้วมองเพื่อนชายด้วยแววทอศนิท เมื่อครู่ห่อ่นยอมตกอยู่ในมือเขา ให้เขาชักจูงไปทุกหนทุกแห่ง บัดนี้คล้ายเขาผูกพันกับห่อ่นมาทั้งชีวิต นั่นเป็นผลลัพธ์อย่างหนึ่งซึ่งเกิดขึ้น นึกอยากลุกขึ้นกอดเขาอย่างจะแสวงหาความอบอุ่นสักครั้ง แต่เกรงจะเข้าใจผิดและนึกถูถูก จึงได้แต่ตั้งกายขึ้นนั่ง บิดผมเต้าให้เร็วหรือ

“เพิ่งเคยสะกดแเอ้เป็นคนแรกจริง ๆ เหมอ?”

“จริงสิ”

“รู้สึกยังกับผู้ใช้วิชาญตัวจริงเลยนิ”

แล้วห่อ่นก็หรีดาราฟิง

“รู้สึกแปลกดีจัง”

ทดลองเดือนแฉนเปลี่ยนที่วางมือ สัมผัสแห่งความเป็นปัจจุบันช่างน่าจับสังเกตอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ห่อ่นขยับเขยื้อนอย่างมีสติเดี๋ยวนี้ อีกสิบนาทีข้างหน้าจะยังประทับอยู่ในความทรงจำให้สามารถย้อนระลึก ประสบการณ์ในชีวิตมนุษย์มีความหมายเพียงเพื่อให้ถูกจำและถูกลืมเท่านั้นเองละหรือ?

“ขอบใจนะที่พยายามทำให้แเอ้รู้สึกว่าชีวิตตัวเองมีความสุข”

สายตาที่เบนมามองเขาทอดอ่อนด้วยกระแสความชอบคุณ

“แอ้ซักสนุกกับการสังเกตสัมผัสและรายละเอียดต่าง ๆ ในปัจจุบันแล้วสิ...”

“นั่นแหละเบื้องต้นของการปฏิบัติธรรมในวิถีพุทธ มีสติอยู่กับรายละเอียดจนเกิดตัวรู้ มองเห็นกาย มองเห็นความคิดแยกกัน เป็นชั้นๆ เพียงแค่ถามตัวเองว่ากำลังคิดอะไร รู้สึกอย่างไรต่อผัสสะหนึ่ง ๆ ซึ่งเมื่อปฏิบัติถึงระดับ ‘ขึ้นใจ’ แล้วจะเกิดผลมากมาย อย่างถ้า ย้อนระลึกอดีต ก็จะเกิดตัวรู้ตัวเห็นที่ชัดเจนสมจริงมาก”

เรือนแก้วอ้าปากจะพูดได้ตอบ แต่ก็ต้องคอกใจสะบัดหน้าและอุทานอุ๊ยเบา ๆ เมื่อประตูห้องเปิดผางโดยแขกผู้ไม่ได้รับเชิญ อากันตุกะหน้าหุ้มสองคนรุกล้ำเข้ามาอย่างพรวดพราด คนหนึ่งจับประตูปิดลงอย่างรวดเร็ว อีกคนกรากเข้าขึ้นปูเจ้าของห้องใน ระยะเวลาเพียงสองเมตร

“เฉย ๆ แล้วกูจะไม่ทำอะไรพวกมึง!”

เสียงสั่งเป็นภาษาอังกฤษกระซกห้วน ปืน .38 ออโต้ในมือแม่กระโถมมีมือออกมาจากรูกระบอกคำลิก กดให้รู้สึกอยากหด หัว น้อกลัวจนเชื่อได้ทันทีว่ามีลูกปืนในรังเพลิง พร้อระเบิดออกมาทะลุเป้าหมายอย่างมนุษย์เนื้ออ่อนให้เจ็บคั้นหรือสิ้นชีพเพียงลงมือ กระจดิกนี้ว

สองหนุ่มสาวเบิดคาล้าง ตะลึงงันจนล้าคอติบคั้น พุดอะไรไม่ออกแม่แต่คำเดียว กลิ่นอายเพชฌฆาตอันเหม็นหื่นที่ลอยมาจาก ร่างป้อมเป็นมะขามข้อเดียนั้น กลบกลิ่นหอมฉนวนในห้องลงสิ้น บางคนที่มามนุษย์ไว้มากจะมีกลิ่นขึ้นเขียวชวานสะอิดสะเอียนเฉพาะตัวที่ ฟอกล้างด้วยสบู่ไม่ออก เกาทัณฑ์เคยพบมาก่อน และทำให้ทราบทันทีว่าหมอนี่ฆ่าเขาง่ายเป็นผักปลาดังดาประกาศแน

เรือนแก้วเหมือนถูกครึ่งด้วยตะปู เพราะหวาดกลัวจนระบบประสาทขาไปหมดทั้งร่าง สิ่งแรกที่ทำเมื่อคลายจากอาการแข็งค้าง ได้หันบ่อกลื้อลันข้ามเตียงไปขออาศัยร่างเพื่อนหนุ่มเป็นกำบัง เบียดคอกเกาทัณฑ์จากเบื้องหลังแน่นทั้งเนื้อตัวต้นเทา ขณะ โจนตัวก็ชนหัว ลูกเพร็ดแทบอยากหวีหรือครึ่งด้วยเกรงจะยิบเสียดปืนลั่น และมีพญาวมมากระซกวิญญูณคน

ซังคี่ที่หมอนั้นรู้ว่าเป็นกิริยาที่เกิดจากความประสาธาเสียด เขือกเขินพอจะจ่อปืนเฉย เรือนแก้วชุกหน้าเอบลงกับคั่นคอกเพื่อนหนุ่ม เหยดขาข้างเดียวดูชายผู้มีใบหน้าเหลี่ยมหักกรากับยักษัร มัยนัคนาโปน โดอำมหิตที่เพ่งอย่างม่งร้ายหมายขวัญใกล้ตัวในบัดนี้ สร้าง ความหมายของคำว่า ‘ประสาธาธรรม’ ขึ้นใหม่ในใจหล่อน เขียมอ่องที่สุดในชีวิต

“เดี...”

สู่มเสียดลันกระเสาอย่างน่าสงสารนั้น ปลุกเกาทัณฑ์ให้ตั้งสติกลับสู่สถานการณ์จริงอย่างลับปลัน อย่างน้อยก็รับรู้ว่านี่ไม่ใช่ ความฝัน และเป็นเรื่องที่เขาต้องคิดอ่านรับมือโดยด่วน ถ้าปล่อยให้ความคลอกใจลัวเข้าครอบงำ สิ่งเลวร้ายอาจยิ่งร้ายถึงที่สุดเกินกว่าจะผ่อน หนักเป็นเบาได้

เรื่อง ไม่คาดฝันมีอยู่มากมาย จะร้ายหรือดีล้วนปรากฏเหมือนความบังเอิญ แต่น้อยคนจะรู้ว่าเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต อย่างแรงนั้น ที่แท้เป็นวิบากรรมอันมีจริง เห็น ได้จริง ไม่มีเรื่องใดบังเอิญเลย จะเป็นเวลาไหน โยงโยกับใคร กรรมเป็นผู้คัดเลือกทั้งสิ้น

มีเริ่มต้องมีจบ ทุกคนที่เผชิญเหตุร้ายต่างภาวนาให้จบลงด้วยดีที่สุด โดยเร็วที่สุด

แต่คนเราให้เล่นกีฬาที่ไม่เคยลงสนามจริงนั้น ใครเล่าประมาณแพ้ชนะ ประมาณซ้ำเร็วได้ว่าเมื่อไหร่จบ?

บทที่ ๒๒ คราวเคราะห์

ขณะแห่งความหนาสี่หน้าขาวน มีนมืดอิมคริมด้วยกลิ่นความชั่วช้าที่กระจายมาจากสองคนร้าย เกาทัณฑ์สามารถข่มความหวาดผวาระยะปลุณลงได้เกือบราบคาบ เปิดทางให้เกิดสติวิเคราะห์สถานการณ์เฉพาะหน้าอย่างถ้วนถี่ในเวลาเพียงสองสามพริบตา

คนขึ้นเอาปืนข่มขวัญเขาอยู่บัดนี้ ต่างจากลูกจีนสิงคโปร์ คุ่อออกไปทางชาวอาทิตย์อุทัยซัด ท่วงทีราศีฉายเหนือกว่าโจรกระจอก ออกเค้าว้าเป็นชั้นลูกพีโนแก๊งยาฆ่าสักกลุ่ม ชุดสูทที่สวมอยู่นั้น ทำให้รูปหน้าเหลี่ยมเกรียมดูทรงภูมิ หากใส่แว่นดำปิดบังดวงตากว่าผิวดุจรัตนสามัญ ก็พอหลอกว่าเป็นเจ้าของกิจการเล็ก ๆ กับเขาได้อยู่ หมอนี่คงอายุมากแล้ว เกือบครึ่งศตวรรษเห็นจะได้ แต่ร่างกายยังดูบึกบึนแข็งแรงเป็นแรดแบบนกมวยปล้ำ ถ้าไม่ใช่ที่ผลลวง โคนล้ำบาก

ส่วนคนขึ้นคุมเชิงที่ประตุนั้น สูงโย่งและท่าทางหนึ่งเหนียว อาจทนมือทนเท้าได้แบบนักรบกระดุกเหล็ก มองผาดหรือมองจ้องก็สังหรณ์ได้ทันทีว่าผ่านการฆ่ามือเปล่ามาแล้วอย่างโชกโชน แล่นยนต์ที่เขม็งจ้องมาทางเขานั้น ก็ข่านเลือดและแข็งค้ำราวกับวิญญาณอาฆาตมาฆอฆาระหนี่แล้ว หลบห่างได้เป็นดีที่สุด

ทั้งลูกที่ลูกน้องแห่อกาพแตกพลักรวากับวังหนีเสื่อมา จะนั้นการจูโจมยึดห้องครั้งนี้ น่าจะไม่ใช่เพื่อเข้ามาฆ่า ไม่ใช่เพื่อรื้อค้นปล้นทรัพย์ แต่เพื่อขู่เจ้าของห้องพักไว้เป็นตัวประกัน เกาทัณฑ์สันนิษฐานว่าคงหนีตำรวจมาด้วยพฤติกรรมสามานย์ชนิดหนักแผ่นดินสักคดีนั่นเอง สีหน้าสีตาจึงเครียดเคร่งอย่างผู้อยู่ในฐานะครั้งเป็นครั้งตายดั่งฟองซัด

สิ่งน่าประหวั่นคือทั้งสองอาจเผื่อแผ่ฐานะครั้งเป็นครั้งตายมาให้เขากับเรือนแก้ว ไปด้วย ดูประกายดาร์อรนถึงซิดแล้วเดาว่านี่คงเป็นเรื่องใหญ่ระดับนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า หรือฝ่ายนี้ยอมสู้ตายหวัดดีกว่าถูกจับ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้น คงหวังการลงเอยด้วยดีไม่มีรีวรอยซิดชวนยากยิ่ง

และต้องยอมรับอย่างไม่น่าอับอายนักว่าเป็นพวกที่ซี้เล็งแสดหน้าอยู่ในขณะนี้ ทำให้เขาเกิดความเสียวหน้าผากยิ่งกว่าใครเขา แลเหลนเหล็กแหลมมาจี้จ่อ เพราะพิษสงของลูกปืนขนาด .38 นั้น แม้ไม่เคยโดนก็รู้ว่าเจ็บถึงใจแน่ ให้เจาะเนื้อลงตรงจุดไหนก็ถ่อโดยเฉพาะถ้าเข้าแสดหน้าเขาตามวิถีเล็งในบัดนี้ รับรองกลายเป็นศพสวัสดิ์สันที

เขาหวังจะตายแบบท้ายทอยปิด ๆ อย่างต้องเปิดเวอแบบเจ้าพ่อในรถเบนซ์หลายๆคันเลย ขยาดกับจินตนาการเห็นภาพตนฮ่าปากทอเลือดโทรมในหนังสือประเภทเจาะข่าวอาชญากรรม มันคงทุเรศน่าอ้วกไม่ต่างจากมาเฟียทั้งหลายนั่นเอง

สรุปคือตอนนี้ต้องห้ามมือห้ามเท้าตนว่าอย่านุ่มบ่ามฮึดสู้แบบโง่ ๆ

ขุนร่วงบึกจ้องอย่างซ้งใจเป็นครู่ เห็นเขาสงบพอดี ๆ ไม่ถึงกับแหยแผ่นดิน ขณะเดียวกันก็ไว้วิ้วแววหือสู้อาจคงตาและแข็งขา จึงหย่อนน้ำหนักตะคอกขู่ขวัญลงหน่อยหนึ่ง

“บอกเมียมึงให้สงบซะ อย่าหวีดร้อง อย่าทำตัวรุ่มร่วมเป็นปัญหา ให้เข้าใจว่ากูรักษาอากรขวัณูกระเจิงเป็นอยู่วิธีเดียว คือยังทิ้ง!”

ยังคงลงเสียงสรรพนามยูโอแบบกระแทก สื่อความหมายสำรากกูมึงไม่สร้าง ที่บอกผ่านเขาเพราะคิดเผื่อว่าเรือนแก้วจะฟังอังกฤษไม่ถนัด

“ตกลง พวกเราจะอยู่เฉย ผมจะบอกเธอว่าคุณจะไม่ทำร้าย”

คำสั่งของผู้รุกรานเปิดโอกาสให้เขาได้พูดคุยกับเรือนแก้วนัด เกาทัณฑ์เอี้ยวตัวด้วยมือคบปลอบเบา ๆ ลงบริเวณขมับเพื่อนสาว ผู้ถูกมองว่าเป็นเมีย

“มันคงหนีตำรวจมานะแើ เลยไว้ก่อน ตอนนี้อังไม่มีเหตุผลให้มันทำร้ายพวกเราหรอก แต่อาจยึดห้องเป็นที่หลบชั่วคราว เสียเวลาลงไป”

ปลอบให้สถานการณ์ดูเบาลง ทั้งที่ใจคิดอีกอย่าง

“แើกลัว...”

“ผมก็เหมือนกัน”

เขายอมรับ ใครเขาเป็นมาจอหน้าใกล้แค่ไหนแล้วทำแกง ยืดอกคุยโตว่าไม่กลัวเลยนะโม้แน่ แต่ร่างสั่นเป็นลูกนกของเพื่อนสาวที่เบียดชิดหลัง และช่วงแขนที่คล้องรัดเอาเขาเป็น โล้บั้งนั้น ก็ปลุกสัญชาตญาณปกป้องของชายให้เขารังับความตระหนกประหม่าลงมาก อีกทั้งคิดคำปลอบได้เรื่อย ๆ

“แต่ตอนนี้ถ้าเราใจฝ่อ คุ่มสติไม่อยู่ หากกลับกันจะคิดอ่านนัดแนะรับมือพวกมันลำบาก”

ความเขินทั้งกิริยาและวาจาของเขาช่วยบรรเทาความกระสับกระส่ายของเรือนแก้ว ใต้นัดหน้อย อย่างน้อยเขาก็ปึกหลักบังกระสุนให้หล่นเฉย ไม่ส่อเค้าของผลัดมาอยู่ข้างหลังบ้าง พอเป็นความอุ่นใจในคราววิกฤตที่สุด รวมทั้งสร้างจิตวิทยาให้โน้มน้าวใจที่จะเชื่อว่าสถานการณ์คงคลี่คลายไปในทางดีในบั้นปลาย

โคเฮจิเริ่มประเมินสถานการณ์ของฝ่ายตนเองเช่นกัน แม่สาวหน้าสวยนั้นท่าทางดีปลั่งเดียวปลิว ไร้พิศสงอย่างสิ้นเชิง ส่วนหนุ่มที่นั่งเฉยเป็นรูปปั้นนั้น แม้มีสัดส่วนและกล้ามเนื้อสมบูรณ์อย่างคนเล่นกีฬาเป็นกิจวัตร ทว่าหน้าตาคนสันเสอาดสะอ้านอย่าง นายแบบเจ้าสำอาง ก็ไม่เรียกศรัทธาให้เชื่อว่ากระดูกจะแข็งแรงเท่าไร ทั้งหมัดเดียวคงกองนึ่งกับพื้น ไม่ควรวิตกให้คุ้มเปล่าเช่นกัน

สบายใจขึ้นเมื่อแน่แล้วว่าเจอหมู เขากับลูกน้องใช้ลิฟต์หนีตายจากชั้นที่พัก และวิ่งขึ้นบันไดเพื่อลงตรวจสอบอีกสามชั้น กะหลอกแขกเปิดประตูรับเพื่อยึดห้องและจับไว้เป็นตัวประกัน หรือถ้าเห็นจวนตัวจวนเวลาหาหาหมูหลอกไม่เจอ ผิดนักก็ยอมสร้างพิรุณยิงลูกบิดเปิดเข้าไปเอง นึกไม่ถึงว่าจะงะโหดดี เสียขมุนห้องแรกก็เข้ามาได้สะดวกคายแบบโชคช่วย แดมเจอผ้าห่มเมียสาวที่ดูรักกันปานจะกลืน ท่าทางละอ่อนและขาดความรุนแรงทุกชนิด เพียงจิกหัวใครไว้จ่อปืนชู อีกคนลงยอมถวายชีพ ยินยอมปฏิบัติตามทุกคำสั่งเพื่อรักษาลมหายใจคนรักไว้แน่ ๆ

คู่นี้เป็นคนไทย เขาหมายตาหญิงสาวที่ถ้ายึดไว้ก็เปรียบเสมือนลูกไก่ในมือ จึงตะแคงหน้าเล็กน้อยสั่งความกับคนของความเป็นภาษาญี่ปุ่น

“ไอ้! เดี่ยวเราหลบกันในห้องน้ำ ยึดตัวนี้คนสวยนี้ไว้เป็นประกัน จับแก้อึดด้วยมือโคนขอคั้น อาจหลุดตรวจ”

โคเฮจิไม่ทันเฉลียวใจว่าหญิงไทยผู้กำลังจ้องจะรู้ญี่ปุ่นทะเลอุปรู โปร่งแทบเทียบเท่าภาษาแม่ อีกทั้งชะล่าว่าสองหนุ่มสาวนี้ขำที่ก็บีบแบน ต่อให้ฟังออกก็หือไม่ขึ้นอยู่แล้ว

เรือนแก้วแทบน้ำลายติดคอ ออกสั่นขวัญแขวนเพราะ ได้ยินถนัด กระซิบบอกเกาทัณฑ์อย่างใจ ไม่อยู่กับเนื้อกับตัว

“แต่ มันว่าจะเอาแเอ้เป็นตัวประกัน ซ่อนตัวในห้องน้ำ แล้วจะ...จะแก้ผ้าแเอ้ด้วย”

คำหลังแผ่วระโหย มือไม้อ่อนเปียกไปหมด เกาทัณฑ์รับทราบแล้วสามารถวาดภาพได้เป็นฉาก ๆ วายร้ายหน้าหักงกเงง ตำรวจโดยให้เรือนแแก้วนำผ้าเช็ดตัวเปิดประตูห้องน้ำยื่นหน้าแบบเปียก ๆ โดยเอาเป็นจี้หัวไว้ข้างหลัง ถึงแม้ตำรวจพบพิรุณก็เปลี่ยนแผน เป็นขู่ฆ่าได้ทันควัน เหตุการณ์ถัดจากนั้นยากจะเดา ตำรวจจะเลือกสวัสดิภาพของแขกบ้านแขกเมืองหรือมรณกรรมของคนร้ายเป็นหลักก็ไม่ทราบ และฝ่ายคนร้ายที่ทะเล่อทะล่าเข้ามาติดันในโรงแรมจะใช้ตัวประกันแหวกผ่านวงล้อมสันติบาลแบบไหน ล้วนเกินความหยั่งรู้

แต่ที่แน่คือตราใบที่พวกมันยังไม่ถึงถิ่นตัวเองหรือเขตปลอดภัย เรือนแแก้วก็จะยังคงถูกยึดตัวไว้อย่างเหนียวแน่นแทน โล่ป้องกันที่ถือจุดประสงค์ของการบุกห้องพักแขกอยู่แล้ว

เรือนแแก้วคงหมดประโยชน์เมื่อถึงรัง เพราะพวกนี้ไม่ใช่โจรลักตัวเรียกค่าไถ่ รูปร่างหน้าตาอย่างหลอนคงกลายเป็นของแถมจากการรูดคร่าที่น้ำปู้ปู้เข้าอีกโสด ถ้าไม่โดนข่มขืนฆ่าก็ถูกจับขายอย่างใดอย่างหนึ่งนั่นแหละ ที่จะทิ้งไว้ตามโคนต้นไม้ให้หาทางกลับเอง โดยไม่ตะกุยข่วนเลยสักรอยนั้นอย่าหวัง

สำหรับเขาเองคงอยู่ในข่ายปลอดภัย เพราะมีหน้าที่เปิดประตูรับตำรวจ และเสแสร้งแกล้งทำว่าไม่รู้เห็นเหตุการณ์แล้วร้ายอันใดกับทั้งเมื่อถูกขอค้น ก็ต้องอ้างว่ามีเมียอีกเพียงคนเดียวอยู่ในห้องน้ำ ประกอบธุระส่วนตัวของหล่อน ตำรวจจะได้กระอักกระอ่วนในการขอตรวจอย่างละเอียดทุกซอกมุม

หน้าตาอินแป๊ะ เขาจะปลอดภัยอย่างลอยลำเพียงเมื่อตำรวจมาถึง...

ประสาทเกาทัณฑ์ชักเครียดเขม็ง ฝ่ายลูกน้องร่างโย่งกล้าออกความเห็นแย้งความคิดลูกพี่ ซึ่งลูกพี่ก็ดูท่าวางตำแหน่งอีกฝ่ายไว้ในฐานะกุนซื่อ ไม่ใช่แค่ลือลือไว้เป็นมือเท้าอย่างเดียว ยังรับฟังและโต้ตอบเป็นเรื่องเป็นราวยาวอยู่

นั่นเองเกาทัณฑ์จึงมีโอกาสตั้งเสียดกับเรือนแแก้ว

“เราต้องชิงเล่นงานมันก่อน ให้แเอ้อยู่ในมือพวกนี้เท่ากับกระโจนลงนรกดี ๆ นี้เอง แเอ้เลือกเอานะ จะเสี่ยงตายกับผมหรือยอมรอเสี่ยงตายในมือพวกมัน”

เขาลามความสมัครใจและบอกความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา ถึงแม้เรือนแแก้วจะกลัวงั้นขึ้นสมองจืด ก็กลับคากัดฟันตอบอย่างรู้ว่าถึงนาทีจวนตัวเข้าด้ายเข้าเข็ม ตัดสินใจเข้าไม่ได้แล้ว

“แเอ้จะตายกับเต้”

ความหามือเขา เมื่อพบก็ยึดไว้มั่น

“ขอบใจนะที่ไม่คิดทั้งกัน”

เกาทัณฑ์กระชับมือตอบ

“ผมไม่ให้แเอ้อยู่ในมือคนอื่นหรอกน่า”

เสียงปรานีจริงใจนั้นมีผลให้เรือนแแก้วค่อย ๆ สิ้นคาขึ้น ล้าคอติดัน ไออุ่นจากเขาช่วยให้จิตใจมันคงขึ้นทีละน้อย

“เต้...”

“หือม?”

“อยากค่าว่าหน้าไม่อายุก็ตามใจนะ ฉัน...ฉันรักเธอ”

สภาพปลายเสียงสั้นพลิวอย่างตระหนกกว่าอาจไม่มีโอกาสได้พูดอีกแล้ว เกาทัณฑ์ออกไปชั่วขณะ ในโลกใกล้ดับที่มีเขากับ หล่อนตามลำพัง ทุกสิ่งดูกลมกลืนเหลือใจไว้แต่อารมณ์จากแก่นแท้ภายในที่ถูกเร่งให้แสดงโดยปราศจากมารยาแสรังเส

“ผมก็รักเอ...”

เหมือนกระแสน้ำอุ่นไหลมาไหลเข้าสู่อหัวใจเย็บเข็มนของคนที่ยืนอยู่ห่างรอยต่อความเป็นกับความตาย ความช่นระทึกใน วิกฤตถูกท่วมทับจนมืดด้วยรสสงบสุขในรัก เรือนแก้วบีบมือแน่นขึ้น อย่างจะขอรับการถ่ายทอดกระแสใจจากเขาเข้าร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับ ตน

“โลกหน้าจะเป็นสวรรค์หรืออะไรก็ช่าง ขอให้เราได้อยู่ด้วยกันก็แล้วกัน”

หล่อนกระซิบ เกาทัณฑ์มือของหญิงอันเป็นที่รักขึ้นจุ่มพิศแผ่ว

“อย่าให้ผมสับสน และเพิ่งได้รู้ใจเอ้อานาที่สุดท้ายเหมือนชาตินี้อีกละ”

เรือนแก้วตอบด้วยรอยยิ้มเจิบเขยิบที่เบื้องหลัง บังเกิดความตื่นตันใจจนวูบคิดอธิษฐานอย่างแรงกล้าว่าตนจะยากกับชายทั้ง โลก แต่จ่ายกับเขาเพียงคนเดียวไปทุกภพทุกชาติ!

การเกิดใหม่มีกระบวนการซับซ้อนอย่างไรไม่รู้ รู้แต่ว่าขอเพียงมีใจกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวเสมอกัน หมควาระจากจากนี้ เมื่อไหร่ ก็ได้ผจญภัยในจากใหม่ร่วมกันแน่แล้ว

“จะให้เอ้อทำยังงัยบ้าง?”

น้ำเสียงหล่อนสะท้อนใจที่นิ่งเหมือนน้ำ ภายที่เขยลั่นบัดนี้สงบลง เหลือเพียงความเย็นใจในรักแท้

“อิงปิ่นที่เห็นในมือไอ้เบือกข้างหน้านี้ไปหาไหม?”

“ไปหา”

“งั้นคอยตะครุบให้สิแล้วกัน”

เรือนแก้วพอเขาได้ว่าเกิดอะไรขึ้น แต่ไม่วายหวัง

“แล้วอีกคนละ?”

“เออะน่า...”

ลอบอัดลมหายใจชาวลิกรวดเร็วสองสามครั้งราวกับกระบอกสูบลมขนาดยักษ์ เก็บเกี่ยวพลังจางเข้มแน่น เริ่มจับจังหวะนับแต่นั้น ขอทีผลอเพียงพริบตาเดียวเถอะ

เกาทัณฑ์เป็นผู้ที่เกิดมามีสัดส่วนและสรีระเป็นอาวุธร้ายคนหนึ่ง ทั้งข้อลา ทั้งน้ำหนักหมัดเท้า ทั้งสปริงตามจุดส่งแรงต่าง ๆ จัดว่าถูกสร้างไว้เพื่อให้พร้อมระดมหมัด เท้า เข่า สอกแจกได้คู่คี่เป็นฟ้าแลบ ช่วงวัยรุ่นเคยมันเขี้ยวระนองกำลังวังชาแห่งคน ตรีเวนลองของมาเยอะ ถึงเรือไปบ้างก็ซ่อมชกกระสอบทรายในห้องพักเกือบทุกวัน รักษาน้ำหนักไว้ได้คงเส้นคงวา ฉะนั้นเมื่อถึงเวลาใช้ประโยชน์รักษาวิชาของคณาจารย์ในคราวนี้ เขามั่นใจว่าถ้ารับก็อาจเผด็จศึกโดยเร็ว ฉวยความได้เปรียบที่ศัตรูประมาท หย่อนความระวังเปิดช่องให้เข้าทำก่อน

และแล้ววินาทีที่รอกคอยก็มาถึง ดูเหมือนนายบ่าวผู้นั้นจะตกลงกันได้ว่าจะเอาไงแน่ ฝ่ายขึ้นคุมประตู่ห้องจึงหันไปยื่นหน้าจ่อตากับรูแก้วเพื่อสอดส่องความเป็นไปภายนอก ส่วนตัวหัวหน้าก็พะวงใช้มือซ้ายล้างท่อเก็บเสียงจากชายเสี้ยนอกด้านใน ลดความเกร็งข้อแขนและข้อมือข้างที่จับปืนลงแบบการ์ดดก เนื่องจากตายใจแล้วว่าสองหนุ่มสาวเป็นเด็กหัวอ่อนในความควบคุม โดยดี

เกาทัณฑ์ทะเล่พรวดขึ้นคิดปลายเท้าซ้ายเตะข้อมือเจ้าตัวร้ายเต็มเหนี่ยว ปืนกระเด็นหลุดล้วยะ จากนั้นไม่รอช้า หมายดาไปยังลูกสมุนหน้าห้อง มือขวาเอื้อมไปทางด้านหลัง คิวงานเขียนหรือเหล็กจากโต๊ะหัวเตียง วาดแขนสะบัดมือเวี่ยงใส่บวมหมอนั้นกะตำแหน่งท้ายทอย อาศัยเชื่อกความแม่นยำของตนที่สั่งสมจากการเล่นกีฬาขว้าง ๆ เหวี่ยง ๆ มาเยอะ ไม่ว่าจะเป็นเปดตอง ขว้างจักร หรือปาลูกดอก ผสมผสมกันแล้วหวังผลพอได้วาระชะครั่งห้องพักแค่นี้ถ้าเข้าเป้าจ้ง ๆ คงสลบหมือคคาที่

ยินเสียงเหล็กกระทบกะโหลกมนุษย์ไปก็ใหญ่คล้ายกระหน่ำทุบค้อนปอนด์ ตามด้วยเสียงร้องอุ๊บนึงแอะ เกาทัณฑ์ไม่มีเวลาชมผลงาน เพราะต้องหันกลับมาทางชายร่างป้อมโกสัตัวทันที ร่างบึกตั้งหลักได้เร็วและกำลังสวิงหมัดซ้ายใส่แบบได้ตอบก่อนสมองสั่งหมายตะบันหน้าหล่อให้หงายแก้ง เกาทัณฑ์เพียงค้อมร่างหลบหน้อยเดียว กะให้หมัดเฉี่ยวถากวิคคร่อมศีรษะ เพื่อไม่ให้เสียหลักเข้าสู่โจมตีมากนัก

พอหมัดซ้ายตีกัดและเปิดช่องห้อง เกาทัณฑ์ก็ฉวยโอกาสสะอึกดวงซ้ายสั้นเข้าลิ้นปีสองหมัดซ้อนจนคู่อริตัวอลงหน้อย แล้วซ้ำด้วยการย่อขว้างหมัดยิงปึง หมายเสยเข้ากระโคงคางสุดแรงเกิดแบบไม่ยอมแรงไว้ เพราะแม่คู่ว่าเจ้านั้นแก่เกินสี่สิบ ก็ยังแกร่งขนาดมีสิทธิ์ฟาดเขาหมอบ หรือยิงเขาตายได้ชนิดดาไม่กะพริบ อย่างนี้คงไม่เจออาหารังแคนแก่อย่างน่าเกลียดกันละ

อย่างไรก็ตาม หมัดคั้น ๆ เป็นคุ่มเหล็กที่เคยค่อคู่ต่อสู้ร่วมเดียวล้มตึงนั้น บัดนี้สยบยุ่นร่างบึกไม่หลง แม้อายุมากก็ยังแกร่งกล้าตายด เพียงไซเซแคว้งไปแคว้งมาแบบดาพร่าพรายเห็นดาว ทั้งที่ควรหงายหลังแต่หราได้แล้ว

เห็นจะเป็นเพราะเขาจับเข้านี้อดไม่ถนัด กะคางแต่เป่าไหวเสียก่อน น้ำหนักหมัดเพียงเฉี่ยวกรามจึงอ่อนไปสำหรับผู้โชกโชกนศึกที่ร่างหนาปิกราวกับนักมวยปล้ำเก่า ทำเอาหนุ่มไทยชักหนักใจ เนื่องจากยังมีเจ้าโยงดาอามืดที่หน้าประตูอีกรายให้คิดตามผล แค่น่าแแรกยังคว้าช้อย่างนี้ ขึ้นปด้อยไว้ เกิดลุกขึ้นตั้งหลักได้พร้อมกันสองคน เขาคงโดนลงแจกแจกหมากน่วมก่อนยั้งทิ้งอาวุธ หรือใช้วิธีห้าหันสยดสยองตามตำนานยาภูเขาที่เคยแ่ววมา

ใช้เวลาเสี้ยววินาทีเดียวตัดสินใจเลือกเผด็จศึกหัวมังกรโกสัตัวให้สิ้นเรื่องสิ้นราวก่อน ค่อยตามเช็กบิลหางมังกรในภายหลัง ถ้าหางมังกรสะบัดลายขึ้นมาตอนนี้ก็ต่อ โลงรอเถอะ ใครไปจับศึกสองด้านพร้อมกันไหว พยายามดีที่สุด ได้แค่นี้

ช่างทำเข้าหาสิงห์เฒ่า ถ้าสองหมัดแน่น ยกสองแขนเอี้ยวตัวอย่างกับจะหวดคอกอล์ฟ ก่อนประเคนฟาดคั่นคอกของผู้เป็นเป้าหมายอย่างจ้งด้วยหมัดคู่และสองข้อมือคมที่ประสานลงพร้อมเพรียง ส่งเสียงตึบหนักๆเป็นมะพร้าวตกจากคั่น ยังผลให้ร่างบึกทรุดฮวบคลานสี่ตีนทันใด

เมื่อทรุดลงตั้งใจนึกแล้ว เกาทัณฑ์จึงดับเครื่องฝ่ายนั้นด้วยการถอยเท้าออกไปสองจังหวะ แล้วสืบซ้ายปัดหลัก หวดแข่งขา ซ้อนเข้าใต้ท้องเบบอัดฟุตบอลจากจุดโทษ โหดเหี้ยม เรียกว่าถ้าเป็นบอลก็กะคุมเดียวคงคาขายเกือบฉีกชนิดผู้รักษาประตูไม่กล้ารับ เล่น เอร่างบึกเค็งเขือกขึ้นตามแรง แล้วพื้นฐานพึ่งพาอุบัติเหตุการเคลื่อนไหวลงสนิท

อย่าเพิ่งพินะไอ้แก่...เกาทัณฑ์คิด ต่อให้สมัยหนุ่มเคยเป็นนักมวยปล้ำจริงก็คงจุกลำแข้งเขาไปหลายนาที่ละคราวนี้

อย่างไรหล่นต่อเนื่อง กระทั่งหนุ่มหันตัวปราดเข้าซาร์จเข้าโขงที่โคนอาวุธลบลงไปกองเค้เก็กราบประคบน้ำห้อง แ่งหรือสัน งานบินเหล็กลงไม่เข้าเป้าท้ายทอยถนัดนัก เพราะยังอดสำหรัยคายขึ้นยืนอย่างทรหด เฉชะบุญหมอนั่นมืออ่อนทำป็นร่วงกับพื้น และเพิ่ง กลับหลังหัน โงนเงนงวงงวยขึ้นมา ทำทางกำลังพยายามนึกให้ออกว่าชาตินี้กูคือใคร พอเขา ไปถึงจึงเลือกเล่นงาน ได้ตามสะดวก จัดหัวเกือก ซ้ายเข้าผ่าหมากเต็มดินชนิดขอเก็บคุณธรรมเข้ากระเปาะเพื่อความสะดวกและปลอดภัยของข้าพเจ้าไว้ก่อน

แต่สัญชาตญาณของจอมทรนนั้นทำให้ยากจะเลี้ยวง่าย เจ้านั่นคืนสติเห็นชีพนาจรจับเป่าคนได้อย่างว่องไว สมอาชีพคนบาปที่ ต้องมีตาประคุดเหยี่ยว ไร่ระวังภัยเสมอ สองมือปามจับข้อเท้าเขาได้ทัน กับรีบเลื่อนมือซ้ายตะปบปลายเท้าปับ ออกแรงบิดหักกระดูกซี่ หัว ให้เขาเสียหลักล้มลงกับพื้น และกะตามกระที่บ้ำฉับพลันทั้งที่คนยังไม่สร้างงงคิ

เกาทัณฑ์ใจหายวาบ แต่เมื่อรู้ตัวว่าจะถูกบิดให้คว่ำก็ตั้งสติ สปริงเท้าขวาลอยขึ้นสูง นอนคว้นานกับพื้น ไซ้สะ โปกเป็นศูนย์ ออกแรงบิดเหยียงเพื่อตามข้อเท้าตัวเองที่กำลังถูกบิดหมุน แถมควัดช่นเกือกขวามาหยัก้านคอที่เป็ดหระา มฤตยูโย่งมัวยึดเท้าเขาไว้เหมือน ของรักของหวางจึงหมดสติรีบปกป้อง

แรงเหยียงจากการหมุนตัวกลางอากาศไม่ได้มีผลช่วยเท่าไรหรอก เพราะเป็นกิ่งจระเข้พาดหางเท่านั้น แต่การส่งแรงจากข้อพับ ขาซัดช่นเท้าลงตรงเป้าหมายอย่างทรงกำลังแม่นยำนั้นเองที่ทำให้เอาจอมอึดคอพับคออ่อนอย่างกับควดเหล่าสาเกไปสองไห เกาทัณฑ์รู้สึก ว่า ข้อเท้าซ้ายหลุดเป็นอิสระทันที

หนุ่มไทยล้มคว่ำลงพื้นด้วยสองมือยัน โดยสวัสดิภาพ ก่อนคิดตัวขึ้นราวกับตุ๊กตาล้มลุก จิกหัวคูเวรขึ้นกระแทกประคูดุ โครม สนั่น แล้วงอศอกขวาควมกริบวัดเข้าขมับฉิวะ ย่อซ้ายอีกนิดเพื่อใช้ท่างอศอกให้เป็นประโยชน์ต่อเนื่อง คือเกร็งสันมือแบบคาราเต้ฟันจับเข้า คอหอยเต็มแรง หมอนั่นร้องอีก ไอ้โฆลก โฆซัด โฆเซมือตะกายอากาศจะร่วงลงพื้น

เกาทัณฑ์ยังไม่หายมันในอารมณ์ดิบที่ถูกปลุกให้โลดเร่า เห็นท่าเข้าโขงกำลังงอได้ที่เหมาะสม ก็แทงเข้าเข้าปัดลิ้นปี่สองที่ซ้อน จน ผู้รับเกิดอาการสะอึกกิน ลูกตาเหลือกถลนแทบพลัดเบ้า ไม่นานใจจดหัวโน้มไบหน้าฝายนั้นลงรับเข้าเสยอีกคำรบ เข้าตั้งจุมกเต็ม ๆ เห็น เลือดกำเดาทะลักปลั่งทันตา

กระทั่งหนุ่มเริ่มเหนื่อย หัวจึงเห็นคูเวรป้อแป้แพ้แรงอัด แต่ก็เพิ่งประจักษ์ว่าตนผ่านสังเวียนมาน้อยไป ประเมินผู้มีชั้นเชิงและ น้ำอดน้ำทนเหนือตนไม่ถูก ศัตรูผู้เกิดได้ฤกษ์เพชรฆาตนั้น แม้จะมาถึงกับพื้นเหมือนหมอบกระแดแนแล้ว ยังอดสำหรัยมือกระซอกข้อ เท้าเขาหงายตึงลงได้ด้วยกำลังราวช้างสาร เล่นเอาเกาทัณฑ์เย็นสันหลังยะเยือก เพราะรู้แต่ดันว่าถ้าเปิดโอกาสให้เจ้านี้ตอบได้ได้แม้เพียง และเดียว เขาจะเป็นฝ่ายถูกฆ่าด้วยมือเปล่าอย่างง่ายดาย วิญญาณนักฆ่าที่ปะทุจากทุกขุมขนของมันฟ้องให้ตระหนักเช่นนั้น

อาจเพราะดวงยังไม่ถึงฆาต หางตาเห็น โตะกลมเล็กขาเดี่ยวคิดผนังข้างตัว เสียวินาทีเดียว โดยไม่ต้องคิดก็คว่ำขา โตะขยขึ้น ประเคนสันกลมเข้ากลางกระหม่อมซึ่งอยู่ในจังหวะ โงหัวขึ้นรับพอดี เขาอยู่ในท่าไม่ถนัดนักจึงรู้ว่าคงแรงไม่ถึงขนาดจะโลกชาวจุดจนาย ชีวิตม้ กะแคให้มฤตยูโย่งรู้สึกคล้ายฟ้าผ่าหัว มีนงมจะมูมะงาหาราให้เขาตั้งตัวสักอึดใจหนึ่ง อย่างมากหัวจะเลือดท่วมหน้าเท่านั้น

มือพระกาฬจากแดนขามูไรทรงกายขึ้นคุกเข่าและพยายามปรับสายดาให้มองเห็นสิ่งที่อยู่ตรงหน้า เกาทัณฑ์ลนลุกขึ้นหลับหูหลับตาหวิ้งท่าดูมเข้กหูศัทรูณคณนี้ ภวานาว่าครั้งนี้ขอให้ออด เพราะถ้ามันยังหัดคายอยู่ได้อีก ฝ่ายเขาอาจเริ่มลนน้อยถอยกำลังลงเรื่อย ๆ ผลอ ๆ อาจเปลี่ยพลัดล้ากว่าเอง เนื่องจากหวดแขนขาสุดตัวแบบไม่ได้พักหายใจมานาน ชักออกอาการเหนื่อยล้าสาหัสจะขาดแข่งขานัน้ปั้บๆแล้ว

สมคำภวานาของเกาทัณฑ์ โย่งกระดุกเหล็กจากถิ่นชากระบะบานเอียงกระแทงเรลคว่ำราวกับคันไม้โค่น เพราะจุดที่หลังเท้าเข้าเมื่อครู่คือตำบลทัดดอกไม้เต็ม ๆ ขนาดตัวเกาทัณฑ์เองต้องเข้กยงกเท้ากุมด้วยความเจ็บราวกับตะเสา

ตลอดเวลาระทีกยิ่งกว่าดูจากปู้ในหนังสือ เรือนแก้วเอาแต่เบิกคาตะลิ่ง นึกไม่ถึงว่าเพื่อนชายจะร้ายราหมดเท้าได้ราวลูกหลานเทพสงครามเช่นนี้ สีมหมดที่เขาสั่งให้ตะครุบ .38 ของคนร้าย อันเป็นที่รู้ว่าเอาไว้ขู่คุมเชิงระวังหลัง แบ่งเบาภาระให้กับเขา

โคเฮจิสมควรได้สมญามหาอิดเช่นเดียวกับลูกน้อง เพราะแม่อายุเกือบเข้าไปครึ่งศตวรรษแล้ว ก็ยังรวบรวมสติสัมปชัญญะได้ที่ละน้อย กระทั่งหัดคายลุกขึ้นได้ใหม่ สลับจากพอดิกับจิงหะที่สมนุ้ใจของคนนอนลงให้กรรมการนับสิบนั้นเอง

สิงห์เฒ่าโผเผระซากปืนพกสำรองจากชายเสือนอกขึ้นมาถึงหนุ่มุ้ไทยทั้งคาพรา สติเลือนไม่เข้าที่เข้าทางดีด้วยความจุกเสียดท้องแน่นตึบ เรือนแก้วซึ่งเห็นตลอดทุกจุดของเขตทำศึก ถึงกับเย็นวาบตะ โคนเสียงหลง

“เต้! ระวัง!!”

เกาทัณฑ์ได้ยินเช่นนั้นก็เลิกเข้กยงกึ่งก็อหอบตัวโยน สะบัดหน้ามาทางจงางที่เขาหวดหลังไว้ไม่หัก ตกตะลิ่งตาเบิกโพลงความรู้สึบอกว่านั่นคือวาระสุดท้ายของตน

ใจหล่นวูบกับคำรามปืน ขนหัวลุกทั้งแวง หนุ่มุ้ไทยวังหลบกระหืดกระหอบ สองมือแบขึ้นออกมาปิดป้องด้วยความกลัวตาย คนเรดำวี่งหนีขณะกลัวตายเตลิดเทริดละก็ ร้อยทั้งร้อยท่าไม่สวย ต่อให้ฝึกคอมมาน โคมาก็เถอะ ที่จะให้ม้วนตัวสวยก็แบบในหนังสือ อาจมีได้ก็ต่อเมื่อสติสตั้งยังอยู่กับเนื้อกับตัวครบถ้วนเท่านั้น

กระโจนหลบเข้าแอบหลัง โขฟาตัวหนึ่ง ทั้งสำนึกเดียนั้นเลยว่่าหัวกระสุนคงสามารถตัดชำแรกแทรกผ่านพนักมาเข้าร่างคนได้ราวกับผ่านอากาศธรรมดา แม้อุกหักเหบ้างก็คงไม่พ้นตัว ต้องดิ้นพรวดกับที่ให้อจรโหดตามมากระหน้าซ้ำอย่างสะดักตาย

ฝ่ายเรือนแก้วเห็นการฉวีกฤดของเกาทัณฑ์ก็เพ็งได้สติ ผุดความจำว่าคนก็ใช้อาวุธปืนเป็น แลมยิงแม่นแบบพร้อมจะทำบาปขึ้นเสียด้วย จึงถลิ่งตัวกับฟูกเข้าเอ้อมคว่ำปืนกระบอกที่เห็นแต่แรกว่าตกอยู่แทบปลายเตียงทันที

เมื่อคว่ำได้ก็ตั้งกายขึ้นชันเข่าตั้งหลัก หางตาเห็นเซฟถูกปลดไว้แล้ว สองมือจึงกุมด้ามแน่น ยกเหยียดขึ้นเล็งตรงด้วยมาดของผู้ชำของการใช้อาวุธ สายตาพุ่งตรงจับเป้าหมายไปทางเดียวกับล้ากล้อง สอดนิ้วเข้าไกร่งไกพร้อมกระดิก พิษานในการเล็งเกิดขึ้นในคราวกับชันกับผู้ฝึกยิงมาก่อน ทีแรกเป็นสิริระ โจรร้ายที่ยังสะโหลสะหลมือสั่นตั้งศูนย์ไม่เสร็จ ก้าวสะเงาะสะเงาะไปทาง โขฟาซึ่งเกาทัณฑ์ใช้เป็นทีกำบังตน แต่เปลี่ยใจชั่วพริบตา เบนบับทั้งตาและมือพร้อมกัน ไปจับลำปืนของฝ่ายนั้น แล้วเหนียวไถยยิงปรี้ง

โคเฮจิสะดุ้งเสือก แทบหายมึนเมื่อเห็นปืนกระเด็นหลุดจากมือวับไปกับตาจากแรงปะทะมหาศาล ไร้น แลมได้ยินเสียงตวาดถึยบชาครวากับประกาศคิดถึยวจากนางพญาตามมาว่า

“อย่าขยับ!”

หมดข้ออ้างฟังไม่ออก ปฏิบัติตามไม่ถูก เพราะคำบัญชาเป็นภาษาญี่ปุ่นสำเนียงแท้ เล่นเอาพ้อุ่นตะลึงอ้าปากหาว หันมองอย่างงงัน สาวสวยที่นึกประมาทไว้แต่แรกว่าเป็นนางสมัน บัดนี้โผนขึ้นยืนผงาดบนเตียงราวกับนางเสือดาว ซึ่ป็นของคนมายังคน นัยน์ตาเปล่งประกายลุกวาวสีน้ำตาลไหม้จืดจาง ค่ายจะแผดเผาสิ่งถูกฟังให้เป็นจุมม์ได้เดี๋ยวนั้น

รู้ว่าตั้งใจจริงถ้าเขาอยากลงดี และลงถ้าแมนขนาดคิดป็นจากมือเขาทั้งได้ ก็คงเล็งกะโหลกโตๆ ได้ไม่พลาดเช่นกัน โทเฮจิ จึงยกสองมือแสดงการยินยอมปราชัย รู้จักประกาศกระหายเลือดของมนุษย์ดีเกินกว่าคิดเสียชั้ชขึ้น

เมื่อยิงปืนเข้าเป้าสำเร็จไปครั้งหนึ่ง กับทั้งขณะนั้นสติยังรวมศูนย์กับสองมือที่จับด้ามและสายดาที่เล็งตรง เรือนแก้วรู้สึกว่ามีจิตใจคนเปลี่ยนรูปไป ในความสงบอย่างเอกอุ นั้น มีความกระหึ้นกระหือหรือพลุ่งพล่านมาจากหัวใจ จิตที่จับเครื่องมือประหัตประหารย่อมถูกจูงให้คิดอยากฆ่า โดยเฉพาะคนมีนิสัยเคียดเคียดตัวมาก่อนอย่างหล่อน

นั่นเป็นสิ่งที่มือปืนสาวยังไม่เข้าใจตนเอง หล่อนอยากฆ่าคนแทบทุกครั้งทีจับอาวุธ เมื่อรู้ตัวก็ขมใจซ้ำแล้วซ้ำเล่าเสมอมา กระทั่งความคิดร้ายจากจางตัวลงบ้างตามเวลาที่อบรมตนเองทีละน้อย ทว่าเพิ่งมาถูกกวตตะกอนให้กลับงุ่นงันอีกในบัดนี้

“เด้! ออกมาได้แล้ว!”

เมื่อคิดว่าคุมสถานการณ์ได้ หญิงสาวก็ส่งเสียงเรียกเกาทัณฑ์ก้อง อย่างต้องการให้เขามาคุมเกมแทน แต่นัยน์ตาก็จับจ้องอยู่กับชายหน้าหัก พร้อมกับกระแวงระว่างผ่านหางตา สังเกตความเคลื่อนไหวของมฤตยูโย่งที่นอนหมอบอยู่อีกทางไปด้วย

เรือนแก้วรู้สึกหนาว ๆ ร้อน ๆ เมื่อไม่ได้ยินเสียงตอบจากหลังโซฟา ต้องตะโกนเรียกซ้ำอีกครั้ง

“เด้! เป็นอะไรไปเล่า?”

หวิวคล้ายจะเป็นลมขึ้นมาทันใดเมื่อคำตอบยังคงเป็นความเงียบ ไร้เงาเกาทัณฑ์โผล่ขึ้นมาให้เห็น คิดในแง่ดีว่าเพื่อนชายอาจแกล้งเงียบให้หล่อนใจเป๋วเล่น แต่พอเรียกซ้ำถี่ ๆ อย่างคาดคั้นเสียงเขียว ก็รู้แน่ชัดปคคแล้ว

เหนือสุดซึ่ตามไรผมทั้งที่หนาวสะท้าน ริมฝีปากสั่นระริก นัยน์ตาที่เล็งจับลูกหลานซามูไรเริ่มขาด้านคล้ายฆาตกร โรคจิตขึ้นทุกขณะ ราวกับมีใครอีกคนมาสวมร่าง แทนไม่รู้สติตัวเลขว่าหลดคำญี่ปุ่นออกไปเช่นใด

“ถ้าตัวคูม่อนเป็นไป มึงจะตายทรมาณ!!”

จิตใจหนึ่งก็เสียงเรียกเกาทัณฑ์ซ้ำอีก สองจิตสองใจไม่กล้าขยับตัว กลัวลลลนน้อยกว่ามารแต่ตรงหน้าในชั่วพริบตาที่ขยับเขยื้อนเคลื่อนไหว

ปะทุโตะถึงขีดหนึ่ง ความโกรธเกลียดโถมจับใจอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน คำว่า ‘เจ้ากรรมนายเวร’ ผ่านเข้ามาในหัวอย่างไม่รู้เหนือรู้ได้ สิ่งหนึ่งในอากาศกระซิบสั่งว่าฆ่า...ฆ่า!!

ภาพที่ปรากฏต่อโทเฮจิคือนัยน์ตาลูกโพลงคูมีเพลิงร้อนถูกรุนอยู่เบื้องหลัง กระแสวิญญาณนางเสือดวยุทธะมินครีม์หลดคาเหมือนร่างหล่อนสูงเงื้อมจรดเพดาน ชวนให้นึกถึงพญามัจจุราษผู้ทรงมหิทธิอำนาจในการลงทัณฑ์สำสัคว์ ลูกซามูไรถึงกับคร้ามระย้ออยากหลบเพราะนี่ก็รู้ทำนองคงโดนแน่แล้ว

เรือนแก้วกระดิกนิ้ว ลูกปืนแลบผ่านกระบอกรเข้าเป้าดังลั่นราวเสียงเคียดจากอเวจีมหานคร

จอมทรชนแหกปากอย่างขวัญกระเจิงกระจุย หมดคล้ายสิงห์ลงสิ้น กัมห้วยกมือไม้ป่ายซ้ายขวาอุตุคล้อยอย่างสุดจะกลั่นความผวา
ประสาธมนุชย์ธรรมคาคนหนึ่ง

แต่เมื่อรู้สึกตัวว่านอกจากความกลัวแทบเขี้ยวแตกเขี้ยวแตกแล้ว ส่วนหัวอันน่าจะเป็นจุดเล็งของมือพิฆาตสาวยังอยู่ดี ลูกกล้า
เปะปะแล้วไม่แห้วหายหรือเกิดรูเล็กเข้า รูใหญ่ขาออก ก็บังเกิดความโล่งอกเหมือนตายแล้วเกิดใหม่ หล่อนแกลึงยิงเฉียดคบาลให้จี๋ขึ้น
หัวเท่านั้น

“ไปเปิดประตู!”

เสียงวาดสังจากเบื้องบนทำให้สะดุ้งแทบลอยทั้งตัว รู้ว่าทำให้หล่อนโกรธและอาจบ้าดีเดือดคิดลงทัณฑ์กับเขาด้วยวิธีที่
เลือดเย็นผิดมนุษย์ ดากลับๆแบบนั้นเขาซึ่งแก้ใจดีว่าเป็นสัญลักษณ์ของความเกลียดไถ่ระหว่างสติกับวิปลาส นี่จึงต้องกุมคัมภีร์รายคิด
ธรรมคาแน่

เดินเก็บๆ กังๆ ไปทางหน้าห้องเพื่อเปิดประตูตามโองการพญายม คิดอยู่ในหัวตลอดเวลาว่าจะแก้ลำพลิกสถานการณ์ได้อย่างไร
แต่ก็นึกไม่ออกเอาแต่กลอกหน้า ด้วยความตระหนักรว่าเมื่อนั้นจะยิงเข้าจุดตายอย่างโหดเหี้ยม ขอเพียงเขาคุดคิกกระดิกกระเดียดไปในทาง
แว้งกั๊ดแม่แต่บ่อย ในเวลานี้รู้สึกไม่ต่างอะไรกับมือสรวปพิศตัวเมียจ่อหลังพร้อมลูก ขนลุกซ่าจากตีนผมเล่นไปตลอดแผ่นหลังทุกขณะจิต

หมุนลูกบิดประตู อ้าออก สัตูชาตญาณสั่งว่าเป็นโอกาสรอดสุดท้าย คิดฟุ้งตัวหนีให้ลับมม แต่ยังไม่ทันอ้าบานประตูกว้าง
พอจะเล็ดรอดออกไปได้ ก็ได้อินกัมปนาทปืนของตนเองดังจากเบื้องหลัง กระสุนเข้าเจาะขาทั้งสองบริเวณเหนือข้อพับอย่างแม่นยำ ซ้าย
แล้วตามด้วยขวาห่างกันเพียงสองพริบตาก่อนจะมา แสดงให้เห็นความสามารถของนักแม่นปืนที่ควบคุมแรงสะบัดและเบนทิศเล็งเป้า
เหลือมระยะได้เหนือชั้น

โคเฮจิแหกปากโหยหวนครวญคราง มือที่คาลูกบิดอยู่ในจังหวะกระซอกเตรียมหนีพอดี ประตูจึงเปิดออกให้ลมป้าบลงดินเลือด
สาคราธรรมิ ส่วนบนของลำตัวไต่ล่อออกไปข้างนอก กระเสือกกระสนทุลักทุเลราวกับปลาช่อนถูกทุบหัวบนเขียง ก่นด่าถึงคนใจร้ายด้วยสุ้ม
เสียงสำเนียงคล้ายสัตว์ป่าหวายซัด นึกไม่ถึงว่าจะถูกสั่งเปิดประตูเพื่อให้หล่อนเงาะขางล้มคาที่ไปไหนไม่รอดเช่นนั้น

เสียงกลุ่มคนวิ่งโกล้งเข้ามา เรือนแก้วตะโกนขอความช่วยเหลือเป็นภาษาอังกฤษด้วยความคาดหมายว่าคงใช้กลุ่มตำรวจที่ไล่ล่า
สองคนคนนี้อยู่ แต่แล้วก็หันเล็งจังหวะเดียว ยิ่งอีกปรี๊ดอีกพื้นพรมขู่ เมื่อเห็นเจ้าโย่งสะลิมสะลือยื่นมือจะคว้าค้ำปืนที่ตกอยู่ไม่ห่าง
เป้าหมายของหญิงสาวคือทำลายปืนกระบอกรนั้นทิ้งให้สิ้นเรื่อง

จอมอิธมหากาฬถึงกับมือหุด เหยหน้าประสานดาจ้องกับนางเสือร้ายอย่างผูกอาฆาต ซึ่งเจ้าหล่อนก็สานตอบไม่หลบและส่งแรง
ดาควบคู่แรงเล็งของวิถีปืนเข้าแสกหน้าคู่พยาบาท อย่างจะให้มันรู้สติถึงน้ำหนกมหาหายนะแห่งชีวิต รับทราบได้ว่าฝ่ายนั้นกำลังเสียว
สยองทั้งแผงหน้าผากราวกับถูกจี้ด้วยเข็มแหลม แม้สิ้นเปิดคาล้าง จดจ้องหล่อนคุดันเป็นงูพิษสะกดเหยื่ออยู่ก็ความ

ต่อเมื่อผู้พิทักษ์สันติราษฎร์มาขึ้นแอบข้างประตูและส่งเสียงถามความเป็นไปภายในห้อง เรือนแก้วจึงร้องตอบไปว่าโจรอีกนาย
ล้มลุกคลุกคลานแอบซอกประตูอยู่ ไม่มีอาวุธแล้ว และหล่อนจะกุมเชิงให้ นั่นเองสันติบาลหนุ่มนายแรกจึงถีบประตูผลลัวะ ไปอัดกระทบ
เป้าหมายเป็นการชิมกลาง ก่อนย้ายร่างข้ามตัวโคเฮจิเข้ามาสะบัดสองมือจ่อปืนเล็งหัวไอ้ก้านยาว พลังกระดืบถอยไปยื่นพันระยะปะทะ

มาร้านข้าวเห็นคนตกอยู่ในมือตำรวจแน่แล้วก็ชูสองมือขึ้นสูง มีตำรวจรุดตามเข้ามาอีกหลายคน พอเรือนแก้วแน่ใจว่าบัดนี้หมดหวังจากทวจิรชนผู้นิยมวิธีโสมมในการเอาตัวรอด ก็คาดิตาเหลือกลันจากเตียงไปที่หลังโซฟาซึ่งเก้าอี้พนักนอนหมอบงีบเซียบอยู่

“เต้!!”

ส่งเสียงนำดั่งแต่เด่นจากแหล่ง กระทั่งมายืนในตำแหน่งที่เห็นภาพนอนคว่ำคุดคู้ของเพื่อนชายปรากฏต่อสายตา เลือดซึมหย่อมใหญ่ที่และโซกหลังของชายหนุ่มคล้ายสายฟ้าฟาดโกลีตัวให้สะท้อนทั้งกระหม่อม หญิงสาวกรีดเสียงดังที่สุดในชีวิต โจนพรวดเดียวถึงตัว พลิกร่างเขา ประคองซ้อนขึ้นวางบนดัก กลืนควาเต็มจากหย่อมของเหลวที่คลุ้งเข้ามุกทำให้มือสั่น ตัวสั่นเหมือนเกิดแผ่นดินไหวรุนแรงที่เขาทุกสิ่งให้วูบไหวอลหม่านไม่รู้ขวารู้ชาย...

ชีวิตเป็นของแตกพังง่ายจริงหนอ ในวัยหนุ่มแน่น ไม่มีชายใดคิดว่าจะได้นอนเป็นคืนสุดท้าย ไม่เคยคิดว่าออกจากบ้านแล้วจะหมดโอกาสกลับ ไม่เคยคิดว่าระหว่างเดินทางไปทำงานจะประสบอุบัติเหตุถึงแก่กรรม

โดยเฉพาะไม่เคยคิดว่าजेเจเจ้ากรรมนายเวรบุกเข้ามาฆ่าในห้องพักโรงแรมที่ดูปลอดภัยไว้กังวล...

เคยเล่นเกมชีวิตมาซบซ้อนซ้อนเนียนปานใด กำหัวใจใครเขามากมายก็คน ครองชัยชนะยิ่งใหญ่มาแค่ไหน สุดท้ายก็พ่ายให้แก่ความตาย กระเด็นหลุดออกนอกทางโคจรเดิมกันหมด ทิ้งให้คนข้างหลังเห็นแต่ความว่างเปล่าหลังเลิกเล่น และร่องรอยที่มิเหมือนไม่มีในความจริงอันเปรียบได้กับเมฆหมอกกลางใจ

บันทึกแพ้นะ ความสมหวังผิดหวัง เหตุการณ์อันตรงความหมายระหว่างมีชีวิต ไม่ได้ตามตัวไปด้วยเลย ดิชั่วเท่านั้นที่อยู่ในกระแสวิญญาน ก่อภพก่อภูมิหน้าให้เหมาะแก่อัถภาพิใหม่ได้

ชีวิตกับความตายอาจเกี่ยวใกล้กันแค่กระสุนนัดเดียวคันบาง ๆ นี้เอง ความรู้ ความสามารถ ความทะนงภาคภูมิ ความสุข ความสมหวังในรักที่สั่งสมมา ล้วนมลายหายไปต้องไขว่คว้าแสวงหาเอาใหม่ในฉากหน้า เพียงเมื่อกายหมดสภาพให้วิญญานถือครองต่อ

พบเพื่อไม่รู้ว่าจะเมื่อไหร่จะจาก พากเพื่อไม่รู้ว่าจะเจออีกที่ไหน

วิสัยปุถุชนผู้ไม่มีกมอมรณภัย มีแต่คนตายจริงเท่านั้นที่เลิกประมาทในชีวิต เมื่อดำรงอยู่ด้วยความประมาท ไม่พิจารณาสังขารมองไม่เห็นอุปาทาน ไม่พยายามกำจัดอุปาทาน ก็ยังมีเชื้อต่อให้ต้องตายซ้ำแล้วซ้ำเล่าไปเรื่อย หากพชาติสิ้นสุดมิได้ สมกับที่พระพุทธองค์ทรงตรัสว่าความประมาทเป็นทางแห่งความตาย

ปุถุชนผู้เห็นโลกแค่ด้วยตาเปล่าย่อมถกเถียงกันหน้าดำหน้าแดงว่าชาติหน้ามี ชาติหน้าไม่มี คนตายเท่านั้นที่เลิกเถียง และหมดทางหันกลับมาขอพรรคพวกที่ยังเดากันส่งเดชอยู่เบื้องหลัง

กระแสทุกข์ของสังสารวัฏเชื่อมวราภนักร เหมือนมีแรงปรารถนาให้สำสัดวีเวียนวายุไปช้วนันตกาล เห็นแล้วลืม ลืมก็คือไม่รู้ไม่รู้แล้วก่อร่างสร้างชาติ แต่ละชาติก็รู้คิดแต่เท่าที่ตาเห็น เป็นอยู่ได้เท่าที่กำเนิดอำนาจ วยได้แค่ความสุขเท่าไอน้ำที่มากับลมแล้ง เกาะมือแล้วระเหยหายไปอย่างรวดเร็ว ข้าลุขี้เยี่ยวของตนเองในบั้นปลายจึงค่อยสำนึกว่าในวัยต้นชีวิตถูกหลอกให้หลงรูป หลงเสียง ปิดบังความแก่ ความเจ็บ ความตายที่ปรากฏทนโถรอบตัว ไม่คิดเลยว่าวันหนึ่งจะมาถึงตน

เมื่อเกาทัณฑ์ได้ยินเสียงปืนลั่นในขณะที่วงหนีวีดีสองของยมทูตนั้น เขารู้สึกซาหริ่มที่สี่ข้างด้านขวา คล้ายอุปาทาน ทว่าคล้ายเวลานี้นอกจากเรื่องนาที่ที่หลบสวบนหัวซุกหัวซุนหลังโซฟา ชายหนุ่มก็บอกตัวเองว่าเขาถูกยิงเข้าให้แล้ว เมื่อความเจ็บปวดประดังขึ้นมาราวกับเสียงตะโกนเรียกก็ก้องจากชุมนรก และก้มหน้าเห็นเลือดทะลักพลั่งเป็นลิ่ม ๆ ขณะขยับตัวให้ถนัด เลือดที่ปนกับเหงื่อแห่งความเหนียวหอบทำเอาหน้ามีคววบวบอย่างคนช็อก

หัวใจที่สูบฉีดแรง ขับให้เลือดทะลักออกมาก โดยเฉพาะส่วนหลังที่เปิดโหว่ เขากลับน้ำลายแห่งความตระหนกสุดขีดอันหนืดเหนียวติดๆกัน สายหน้าหายใจทางปากขาดห้วงอย่างไม่อยากเชื่อสิ่งที่เกิดขึ้น บรรดาณาให้เวลาย้อนคืน อำนาจโอกาสหลบกระสุนใหม่อีกครั้ง เขาจะพุ่งสุดตัวกว่านี้โดยไม่กลัวหัวร้างข้างแตก

ขบกรามแน่น ได้ยินคลอคนับแต่เสียงปืนนัดที่สอง ซึ่งนึกว่าจะส่งมาถึงร่างตน ไล่ไปจนกระทั่งเสียงเรื้อนแก้วควาคุโจรและพยายามเรียกชื่อเขา ทว่าชากรรไกรขัดค้ำงเมื่อคิดตะเบ็งตอบจนสุดหลอหลวม เขาอยากขอความช่วยเหลือ เขายังไม่ยอมคาย เขายังน่าจะมีเวลาสร้างสมกรรมดีไว้เป็นเสบียงเดินทางอีกยาวนาน จิตซึ่งอาศัยกายอันไกลี้แตกดับบอกตนเองว่าโอกาสเกิดแล้วพบพุทธศาสนานั้นหายาก โอกาสพบพุทธศาสนาแล้วเข้าใจเนื้อหารธรรมจนเกิดศรัทธาปสาทะท่วมท้นสิ้นใจยิ่งยากกว่านั้น

เขาพบพระพุทธศาสนาแล้ว เกิดศรัทธาปสาทะแล้ว เหตุใดไม่เฉลียวรู้เอาเลยเป็นเวลาในชีวิตหดสั้นลง เหลือเพียงเดือนเศษให้ตั้งหน้าตั้งตากอบโกยเสบียงเดินทางไกลไปมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ บัดนี้สายเสียแล้ว หมดเวลาแล้ว

ชาตินี้ตกบุญไปแค่คนเดียว กระจอกเหลือเกิน...

กัลปฝันน้ำตาคลอเบ้าเมื่อความวิงเวียนเกิดขึ้นอย่างพันวิสัยข่ม แขนขากระตุกเยือกเมื่อความเย็นชนิดหนึ่งลามจากเท้าขึ้นมาหาหัวใจ เป็นประสบการณ์ใหม่เอี่ยม เหงื่อเม็ดไต้ิงผุดพรายโชมร่าง บังเกิดความสยองเกล้าคล้ายหมาวิ่งหางจุกตุ้รู้ตัวว่าถูกไล่ฆ่าไปจนตรอก

สติขาดหายเป็นห้วง ๆ อย่างเห็นกายกำลังโบทมือลา มีความเคลื่อนไหว โกลาหลเกิดขึ้นรอบด้าน มีการเคลื่อนย้ายร่างเขา แต่ทุกอย่างแผ่วเลื่อนในสัมผัส เหลือเพียงความคิดอันเกิดจากความตระหนกอกสันที่ยังคงปล่านวนทวนทวนในหัว

ภาพเหตุการณ์ไกลี้ไล่เรียงเข้ามาก่อน เห็นตนเองทำร้ายคู่ต่อสู้ ถูกถ่วงว่านนั้นเป็นการป้องกันตัว แต่เจตนาทุบตีให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวดนั้น เจ็บด้วยโทษอย่างยากจะแยก เมื่อภพย้อนมาหา จิตย่อมเป็นอกุศล เกาทัณฑ์สายหน้าอยู่กับความมืดที่สืบคลานจากหัวใจ มาปกคลุมการรับรู้ทางประสาทตา ถ้าสลัดนิมิตเหนียวจิตเป็นอกุศลไม่หลุด เขาจะต้องไปนรกล่ะซีนี้?

หนาวสะท้านเมื่อนึกถึงภาพรื้อนร้ายในนรก ไม่...ต้องไม่ไปนรก เขาทำดีมาตั้งมาก ใครจะยอมหล่นลงไปงาย ๆ

จริงซี...เกาทัณฑ์นี้ขึ้นได้ ก่อนหน้าอาชญากรร้ายจะพรวดพราดเข้าห้อง เขาสะกดจิตเรื้อนแก้วให้เป็นสุข เขามีกุศลเจตนาที่จะทำให้หล่อนเห็นธรรมในตนเอง เขาจะยึดความเข้มข้นที่เกิดจากผลกรรมดีนี้ไว้ พังจิตคิดถึงกุศลกรรมเข้าไว้

นั่นดีไม่พอหรืออย่างไร นิมิตจึงหลุดลั่นราวกับปลาไหลคืบจากมือ คราวนี้เกิดภาพมากมายเรียงราย คล้ายในหัวเป็นที่ว่างสามมิติกว้าง ยาว ลึกใหญ่โตเท่ากระบุง และมีใครเอาแผ่นภาพใสวางแถวเป็นดับเป็นตั้งในกะโหลกจากส่วนหน้ามาถึงส่วนหลัง หรืออีกที่เป็นกลุ่มความคิดที่ทยอยเกิดขึ้นในอดีตมาถึงปัจจุบัน ผุดขึ้นพลั่ว ๆ แบบคว้นไฟที่ยังไม่ทันจางก็มีสายไหมเข้าแทรก ระลึกได้ว่าเหล่านั้นตนเคยคิดไว้ทั้งสิ้น บางกลุ่มความคิดดูละเอียดละออ น่าอดสูนัก

คนไม่เคยคำนึงระลึกถึงความตายเป็นอย่างนี้หรือ? หากมีโอกาสแก้ตัวอีกครั้งเขาจะฝักใจจินตนาการเห็นลมหายใจแต่ละเฮือกเป็นลมสุดท้าย หมั่นระลึกถึงกุศลอยู่เนื่อง ๆ เพื่อขอมให้ชินก่อนเจอของจริงไว้ก่อน จะได้ไม่ประหวั่นพรั่นพรึง ใจสามารถตั้งสติระลึกถึงกุศลที่ทำมาทั้งชีวิต บัดนี้ภาพเหตุการณ์และบุคคลอันเป็นที่รัก ที่ห้วงหา แดทับ โดมไสจอนสับสนุนงง เลือกไม่ถูกว่าจะให้ใจดิ้งจับสิ่งไหนไว้เป็นยานไปสู่ปรโลก

อดีตนับแต่ปฐมวัยที่ยังเป็นเด็กชายส่องเต้ของคุณพ่อคุณแม่ย้อนเข้าสู่หัวโดยไม่ต้องเค้นระลึก เลขดีเค เลขร้ายกาจ เกลียการข่มเหงแต่ก็หมั่นข่มเหงคนอื่น นิยมความยุติธรรมแต่ก็หมั่นทำลายความยุติธรรมด้วยกลเล่ห์เพทุบาย รักพ่อแม่แต่ก็หมั่นออกลายคือให้พ่อแม่เสียใจ

ทำไมถึงนึกได้แต่เรื่องชั่ว ๆ จิตพิพากษาว่าโดยรวมแล้วชีวิตนี้ชั่วร้ายนักหรือ? หรือว่าความทรามานกระสับกระส่ายทางกายมีส่วนควนให้จิตกระเจิงฟุ้งซ่าน? หรือว่าเขาเคราะห์ร้ายที่ก่อนตายอยู่ใกล้เหตุการณ์เหนียวนำกุศลจิตมากเกินไป? หรือว่า ฯลฯ

หายใจไม่ออก...

กำลังจมน้ำอย่างทรมาน...

แพตรี...

เรือนแก้ว...

วางพวกหล่อนซึ่งบนมือซ้ายขวา จะไม่มีคนนำหนักเกินกันเลย เขาได้ใจทั้งคูมาเป็นของตนด้วยความกระหยิ่มยิ้มย่องทั้งส่วนดีและส่วนเลว แต่เอาใครไปด้วยไม่ได้สักคน เจออีกทีก็ต้องทำความรู้จักกันใหม่ เล่นบทพ่อแม่แถมองกันอีก

สำคัญคือที่ไหน นานเพียงใดก็ไม่รู้...

เหมือนหายใจเสือกใหม่ในอีกมิติ อีกรูปแบบที่ซ่อนลึกลงไป เกิดภาพหนึ่งซึ่งไม่เคยเห็นมาก่อนในชีวิตปัจจุบัน เห็นกำมือตนเองโปรยทรายเป็นสาย คิดอธิษฐานรื้ออยู่แก่ตนคนเดียวว่า ‘เมื่อนางไม่ทิ้งเรา เราก็จะไม่ทิ้งนางเป็นจำนวนชาติเท่าเม็ดทรายในมือนี้’

จิตใช้ทรายเป็นสื่อยึดเหนี่ยวอารมณ์ หมายรู้ว่าทรายในมือนั้นมากจนไม่อาจนับได้ จึงหมายความว่าจะไม่ทอดทิ้งกันจนสิ้นอนันตชาติ!

เพียงหนึ่งภาพนิมิตเท่านั้น ก็เป็นรหัสบอกเรื่องราวแก่จิตอย่างรวดเร็วคล้ายหยิบรูปถ่ายเก่าแก่ที่หลงลืมมาดู ก็รู้หมดว่าบุคคลในภาพเป็นใคร มีเหตุการณ์ก่อนหลังถ่ายภาพอย่างไร เขาเคยเป็นเศรษฐีใหญ่ ไล่หนี้แก่เพื่อนบ้านด้วยใจกรุณา เพื่อนบ้านนั้นสำนึกบุญคุณมอบธิดาเป็นเครื่องตอบแทน

เมื่อคืนงมมาก็นึกเอ็นดู ยิ่งอยู่ก็ยิ่งเสนาหาในความงามกริยา แม้หน้าตาเพียงสวยเรียบ ก็เปรียบได้กับแก้วน้ำดีไร้ตำหนิ คิดตกแต่งแทนภรรยาเก่าที่ถึงแก่กรรมไปแล้วหลายปี

แต่ระหว่างซึ่งใจประกาศเจตนาให้นางรู้ ก็เกิดเรื่องขึ้นเสียก่อน มีศัตรูใส่ไคล้ให้เสียหาย เขากลายเป็นบุคคลต้องโทษของทางการ ต้องหลบหนีข้ามทุ่งข้ามนาทั้งกลางวันกลางคืน มีคนเดียวที่กล้าติดตาม กล้าร่วมลำบากนอนกลางดินกินกลางทรายกับเขา...

คือแพทรีในฉากชีวิตหนนี้!

จิตบอกตนเองว่านั่นมิใช่ชาติใกล้ เป็นบุพกาลนานเน โกลห่าง แต่แรงอธิษฐาน ไปรยทรายนั่นเองปฏิรูปเป็นสัญญาณคิดจิตจิตใจ ที่ทำให้ตน ไม่อาจคิดทอดทิ้งหล่อน ได้ตลอดกาล โดยเฉพาะเมื่อสอดรับซับซ้อน ผูกพันแน่นหนาด้วยเงื่อนไขปมจากการร่วมภพร่วมชาติ อธิษฐานข้ามภพแบบขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในรูปความคิดส่วนตัวและออกปากร่วมกับหล่อนระหว่างการเดินทางบนเส้นทางพุทธภูมิของเขา

จากความเป็นชาติใหญ่หนึ่ง โยงไปสู่ความเป็นอีกชาติใหญ่หนึ่ง จำได้แบบหมายรู้ล้อย ๆ ว่าเคยผ่านงานบุญยิ่งใหญ่ในศาสนา ของพระพุทธเจ้าองค์ก่อน ๆ มานับครั้งไม่ถ้วน เคยกระทั่งเป็นมหาราช ถูกเข้าต่อพระพักตร์ หลังน้ำทักษิโณทกเปล่งประกาศถวายแผ่นดิน ไพบาลให้เป็นพุทธเขต ขอเพียงเป็นพุทธบัญชา แม้เศียรแห่งราชาก็สังต์ตัดวายได้เดี๋ยวนั้น อย่าพักต้องกล่าวถึงพระพุทธประสงค์ใหญ่ผู้น้อย อื่นใดที่มีต่อสรรพสิ่งในมหาอาณาจักรอันเกรียงไกรแห่งตน

ชื่นใจเมื่อนึกได้ ชาตินั่นเองที่ได้รับลัทธยาเทศ พุทธพยากรณ์เป็นนิชค โทษสัตว์เต็มภูมิ!

สะอึกเอือก ความชื่นใจและความระลึกได้ดับหาย

เจ็บ...

ซ่าไปทุกหย่อมเนื้อ เหมือนกายจะปริแตกอยู่เดี๋ยวนี

อยากครวญครางระบายความเจ็บ แต่ไร้เสียงเล็ดรอดจากลำคอ มีแต่น้ำตาที่พรั่งพรูราวกับท่อแตกทะลักหลังออกจากบ้ำกหลวง ที่ปรากฏกลล้ายสองหลุมศพฝั่งก้อนเนื้อลูกตาทรงกลมอันตายแล้วจากแสงสี

มีหลายสิ่งให้เสียดาย มีเรื่องมากมายยังสะสางไม่เสร็จ

เหมือนมีเขาหลายคนพร้อมกัน เพราะขณะแห่งความสับสนและเลื่อนขึ้นทุกที อีกชั้นของภากรู้กลับเกิดสติชัดเจน เห็นอะไร เป็นของเก้ ของลงดาวซั่วบับไปหมด แม้แต่ความทรงจำในปัจจุบันชาติที่เริ่มทยอยหลุดพรายขึ้นมาอีกรอบ จิตก็หยั่งรู้ว่าเป็นเหตุการณ์ เคยเกิดขึ้นจริง แต่ไม่มีอะไรเป็นของจริงสักอย่าง เพราะสาบสูญไปหมด ทั้งหายไว้เบื้องหลังทั้งหมด จะเป็นรูปร่างหน้าตา สมบัติเก่า ความสัมพันธ์ หรือกระทั่งการกำหนดหมายว่าข้านี้เป็นนั่นเป็นนี่

มองมาที่กายอันใกล้แตกดับ จึงรู้ว่ากูในกายไม่มี

มองย้อนไปที่ความคิด ความหมายรู้ดับสูญเบื้องหลัง จึงรู้ว่ากูในใจก็ไม่มีอีก

ท่ามกลางกระแสภาพอดีตที่ทยอยฉายไม่หยุดยั้ง ตัวผู้ที่กำลังจะหมดขาดจากความเป็นเกาทัณฑ์เริ่มเห็นแสงรำไร จิตกำลังยึดจับ วิปัสสนาญาณที่เคยอบรมมาแล้วกระมัง? จิตช่างไม่ใช่เขาที่เป็นตัวคิดนึกในบัดนี้เลย จิตเป็นแค่กระแสน้ำไรชนิดหนึ่ง ลั่งสมมาอย่างไรก็ ทำงานตามนั้น

เร่งชมสติคิดเผชิญหน้าความตายอย่างคนกล้า และอย่างไม่เสียที่ได้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ถึงตายโงงอย่างน่าทุเรศก็เรียก ความตายเหมือนกัน เหมือนเผ่าชะแระแก่ชราตายนั่นแล เสียใจอยู่ทำไม จะกลัวไปใยเล่า?

พุทโธ พุทโธ พุทโธ...

ยี่ดพระพุทธรเจ้าไว้เหมือนก้มกอดพระบาทไม่ให้หลุดมือ ตายแล้วไปไหนก็ไปกัน เสียขายที่ไม่ต้องให้คิดหัวไว้เป็นอัตโนมัติ ต้องมานอนคืนเมื่อร้อแร่ใกล้หมดสภาพเอาตอนนี้...

เข็มนวนาที่ของนาฬิกาในโลกเคลื่อนไปตามจังหวะเดิม ส่วนธรรมชาติก็ดำเนินความว่างเปล่าปราศจากผู้ครอบครองเรื่อยเรื่อย ไร้ความผูกพันกับเข็มนวนาที่ของมนุษย์ บันดาลความเกิดขึ้นให้ตั้งอยู่ บันดาลความตั้งอยู่ให้ดับลง

ที่อยู่ก็อยู่ไป ที่ดับก็ดับไป

ลึมหาดขึ้นในแสงสว่างยามสาย ปวดเสียวทั้งแถบชายโครงด้านขวา

สำนึกแรกบอกตนเองว่ายังไม่ตาย

เขาผ่านประตูมรณะ ผ่านภวังค์ ผ่านภาพหลอนสารพัน

คุณพระคุณเจ้า กลิ่นคนไข้หลังผ่าตัด ผ้าพันแผลหนาเตอะรอบเอว และสภาพห้องพักรักษาในโรงพยาบาลนอกได้นับแต่ขณะจิตแรกว่าเขารอดพ้นจากหัตถ์มัจจุราช มีชีวิตต่อ...

น้ำตาลอ ขอบพระคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เขาจะมีชีวิตที่เหลือทดแทนความปรานีทุกวิถีทาง

ใบหน้าอันเป็นที่รักปรากฏให้เห็นราวกับเทพธิดามาโปรด

“คืนแล้วหรือ?”

เรือนแก้วยิ้มใส ดูสวยกว่าครั้งใด ๆ อบอุ่นใจกับภาพปรากฏนั้น เกาทัณฑ์ขยับปากจะโต้ตอบ แต่คอแห้งเป็นผง ต้องไอถลอกไอ แล่กเค้นกว่าจะหลุดรอดคำแรกออกไป

“แเอ้...”

ยังคี้อ้อเล่นเรียกง่ายหน่อย อ้อแเอ้ยังงี้ก็เรียกถูก เจ้าของช้อยกมือเข้านุ่มอย่างแผ่วเบา ขานเสียงหวานรินหู

“จา...”

“ขอน้ำ”

หล่อนปล่อยมือและรีบไปรินน้ำจากเหยือกใส่แก้วมาขึ้นตรงหน้า กับทั้งช่วยประคองช้อนคือน้ำคือน้ำขึ้นอย่างรู้ว่าคงไม่มีแรง

เมื่อน้ำสองสามอีกผ่านลำคอได้ เกาทัณฑ์ก็ละริมฝีปากจากแก้ว นอนลงมองสายและขวดน้ำเกลือ ใถ่ถามเพื่อนสาว

“เพ็งสายหรือนี่? ผมรู้สึกเหมือนหมดสติไปนานจัง”

“กี๋นานนะสิ นีมันใกล้เที่ยงวันจันทร์นะจ๊ะ อย่าเข้าใจผิด แค่เข้าห้องผ่าตัดห้ามเลือดก็เกือบถึงเช้าวันอาทิตย์แล้ว”

เกาทันท์สะดุ้ง แต่แล้วก็สงบสติ

“ผมรอดมาได้ยังไงนะ ความรู้สึกตอนนั้นเหมือนกลับบ้านเก่าแน่ จิตเริ่มทบทวนอดีตแล้วด้วย”

เรือนแก้วเลิกหัวสูง เกือบถามว่าทบทวนอย่างไร แต่ก็ละความสนใจไปตอบข้อข้องใจแรก

“โชคดีเข้าเส้นเลือดเล็กนะ หัวกระสุนทะลุผ่านไปเลย ๆ ไม่นอนอวัยวะสำคัญ แต่เสียเลือดมากหน่อย ถ้าถึงมือหมอช้ากว่านั้นก็...”

หล่อนละไว้ อาศัยกิริยาชักไหล่เป็นตัวเดิมช่องว่าง

“แอบปลอดภัยหรือเปล่า?”

หญิงสาวยิ้มแต่ ผายมือกว้าง หมุนตัวให้เห็น โดยรอบ อดครางในชุดกระโปรงเสื้อแขนกุศที่เปลือยตลอดลำแขนเรียวกลมกลิ้งยวนตายวนใจ

“อาการครบสามสิบสอง อยากตรวจให้ชัดกว่านี้ไหม?”

คนไข้กินน้ำลายลงคอ ทำหูทวนลมกับถ้อยคำอึกทึกเสขชนิดนั้น เหลียง่วงและอยากนอนจัด แต่พะวงกังวลหนักจนไม่อาจรอลับแล้วตื่นขึ้นเสียก่อนค่อยสะสาง

หรีดขาวควักขี้ผึ้ง ครุ่นคิดอยู่นานก่อนถามหาโทรศัพท์มือถือ เรือนแก้วชะงักนิดหนึ่ง ก่อนสะบัดหน้าค้อน เดินไปรื้อหยิบจากกระเป๋าถือของตนมาส่งให้โดยดี เขาส่งตาขอร้อง สื่อความหมายได้ว่าต้องการเขตส่วนตัวชั่วคราว

เรือนแก้วเข้าใจ หล่อนยิ้มปากเป็นเส้นตรง ก่อนเปลี่ยนสีหน้าเป็นยิ้มแฉ่ง ก้มลงไล่ใบหน้าเขาด้วยสัมผัสนุ่มและแววพิศวาสในตา

“แเอ้จะลงไปหาข้าวเที่ยงทานสักครึ่งชั่วโมงนะ...ที่รัก”

ท่วงทำนองสูงต่ำและถ้อยคำอ่อนหวานนุ่มหู หากแต่ทว่ามีกังวานดุเร็นฝากแฝงอยู่ในที โดยเฉพาะคำลงท้าย

เอาจริงตามของหญิงสาวผ่านประตูออกไปแล้ว เกาทันท์ยังอึ้งสนิท นี่มันเกิดอะไรขึ้นบ้าง เขาพูดหรือทำสิ่งใดลงไปบ้าง?

กางโทรศัพท์ กดปุ่มเปิดเครื่อง ก่อนอื่น โทร.เช็คว่ามีข้อความจากใครฝากถึงตนหรือเปล่า เมื่อพบแค่ข้อความไร้สาระจากเพื่อนสองสามคนก็เปลี่ยนทิศทาง กดเบอร์ข้ามประเทศเข้าบ้านปู่ชนะ

“สวัสดีค่ะ”

เสียงเบาๆที่ทำให้เขาใจเต้นได้ทุกครั้งตั้งขึ้นที่ปลายทาง เกาทันท์เบิกตาได้อย่างยินดี ทั้งที่สติสตั้งซังก่เดือน ด้วยเพราะร่างกายเริ่มหนักอึ้งจากพิษแผลบอบช้ำและการอดอาหารเกือบสองวัน

“ແພ...นี่พี่เต็นะ”

หล่อนเงียบ ซึ่งไม่ยากที่จะคาดหมาย เขาผิคนักเข้าวันอาทิตย์

“พี่ขอโทษ คือเกิดเรื่องขึ้นที่นี่...”

“ทราบจากหนังสือพิมพ์แล้วค่ะ”

หล่อนจึงบอกก่อนเขาพูดจบ เล่นเอาเกาทัณฑ์ชะงักเหมือนแท่งโทรศัพท์ที่หลุดเข้าปาก หล่อนพูดอะไร? ทราบจากหนังสือพิมพ์?

“ยินดีด้วยนะละที่มีส่วนช่วยตำรวจจับคนร้ายค้ายาเสพติดข้ามชาติ กลายเป็นวีรกรรมหน้าหนึ่ง โด่งดังไปทั่วประเทศ ถูกยิงก็ฟื้นจิตอันตรายอย่างรวดเร็ว”

เกาทัณฑ์ผงะหน้อย ๆ

“ແພ...”

“ขอให้มีความสุขกับคู่คี่มน้ำผึ้งพระจันทร์ของพี่นะค่ะ”

จนเสียงเสรำลืออย่างน่าใจหายนั้น สัญญาณก็ตัดไป เกาทัณฑ์ด้วซาเห่อ มีนคว้งเหมือนเจอฟาดด้วยซุง ทะลิ่งพรวดขึ้นร้องเรียก แพตรีหน้อยเดียวก็เจ็บบาดแผลจี๊ดจ๊าดต้องแยกเขี้ยวกระแทกท้ายทอยลงกับหมอนอย่างแรง

เวรแล้วใหม่ละ ประจักษ์ฤทธิ์ของสื่อมวลชนกับตนเอง คนมาทำงานด้วยกันแท้ ๆ เลือกว่ามาอันนิมูน ผู้รู้อย่างมัดขบ!

แต่เมื่อคิดทบทวนก็เลาได้ราง ๆ เรือนแก้วอาจถูกสอบปากคำ อาจถูกนักข่าวถาม อาจอะไรต่ออะไรร้อยแปด สรุปแล้วน่าจะหลุดบางคำเพื่อชี้ให้เห็นว่าที่อยู่กับเขาสองต่อสองในยามวิกาลนั้น ไม่ใช่ด้วยฐานะที่เสียหาย โดยเฉพาะบัดนี้ เรือนแก้วมีสิทธิ์อ้างได้เต็มปากเต็มคำว่าเขาเป็นคนรัก จะนับกันที่ความรู้สึกทางใจหรือถ้อยคำที่เปล่งประกายแก่กันในขณะที่แห่งความเป็นความตายก็ใช้ทั้งนั้น

ถ้าเรือนแก้วบอกตำรวจหรือนักข่าวว่าเป็นแค่เพื่อนร่วมงาน คงงามหน้าฝ่ายหล่อนดีแท้

นึกเห็นใจและไม่โทษหล่อน คนมันพระศุกร์เข้าพระเสาร์แทรกก็อย่างนี้แหละ

พยายามต่อสัญญาณหาแพตรีอีก แต่สายไม่ว่าง หล่อนคงงงใจกหูโทรศัพท์ขึ้น

ยุคความพยายาม เหนื่อยล้าอยากพักผ่อนเต็มที่ เพราะขับเกี่ยวกับความบาดเจ็บบานานเกินพอ แต่ก็คิดอะไรขึ้นได้ เขาคอร์รี่ โทร.ขอโทษลูกมกักร์ และถือโอกาสให้ท่านช่วยปรับความเข้าใจกับแพตรีลวงหน้า

ขณะจะลงมือกดปุ่ม เสียงเรียกเข้าก็ดังขึ้นเสียก่อน เขายิ้มดีใจนึกว่าเป็นแพตรี แต่พอเห็นหมายเลขบนหน้าปัดก็หุบยิ้มสนิท

“กูเอง”

เกาทัณฑ์ส่งเสียงทักก่อนแบบคนจะหลับมีหลับแหล่

“ไปพระเอก พี่แล้ว?”

เชิงไทท์อย่างรำเริง

“อ้อ...กำลังจะนอนต่อพอดี”

“อะไรวะ ได้ยินเสียงกุจะลาหับเลข คุยก่อนซีโว้ย”

เกาทัณฑ์หัวเราะแก่น ๆ

“คิดถึงกูมากหรือไง?”

“เออ โครครคิดเลยละ”

“เหนื่อยจริง ๆ วะเชิง ขอพักเหอะ”

เขาหมายความตามนั้น งงเค็งจะร่วงอยู่แล้ว และอยากใช้กำลังเสือกสุดท้ายก่อนหลับ โทร.หาญาติผู้ใหญ่ของตนมากกว่า

“เหม...รอดตายก็คิดลงด้วยการดันชะให้คุ้มหน่อยซีเพื่อน น่าจะค้นพบแล้วว่าชีวิตตอนลึมหาดูและเปิดหูฟังมีค่าขนาดไหน
หลับกับตายนะคล้ายกันมาก อย่างม้าหลับไหลลุ่มหลง เสียเวลาในชีวิตเปล่าเลยสหาย”

เกาทัณฑ์เบือนหน้าจู้ปาก

“แกลั้งคนป่วยบาปกรรมนาเฮ้ย”

“เล่าให้ฟังหน่อยสิ อยากรู้ข่าววงในก่อนใครนะ”

คนไปซัดอนใจเบา ๆ

“ให้หลับอีกตื่นนะ สัญญาจะโทร. ไปเล่าให้หมดเปลือก”

“ถูกคุยกับแอ้ก็ได้วะ ถ้าเกร่ออยู่แถวนั้นเรียกให้หน่อย”

“ลงไปทานข้าวข้างล่าง”

เชิงไทท์รีบไปอืดใจจนเกาทัณฑ์นึกว่าเพื่อนจะเลิกกวนแล้ว แต่หมอกก็สืบความมามากจนได้

“จั้นถามนิคเถอะ ตอบสั้น ๆ คำเดียวไม่เหนื่อยมาก”

“ก็ถามซี ตอบเสร็จดูวางเลขนะบอกไว้ก่อน”

“อ้อ ได้ จะถามแค่ว่าคืนนั้น ‘มัน’ ไหมวะ?”

เกาทัณฑ์ส่ายหน้าอย่างระอิดระอากับการล้อเล่นของเพื่อนซี้

“มันบ้ามันบออะไรล่ะ เกือบไปเมืองฝิ่นะ โจรจริง ปืนจริง ไม่ใช่จากหนังเงินหลง”

“อ้อ เปล่า คุณถามถึงฉากเด็ดที่มาก่อนฉากบู๊นี่”

ตาขาวของเกาทัณฑ์ขยับ นึกรู้แล้วว่าเพื่อนหมายถึงอะไร

“เชิง... ไม่ใช่อย่างนั้น”

“คนเรานี้ก็แปลก...”

เสียงของเชิง ไทยังเรื่อยเรื่อย

“อะอะอะไรปฏิเสธ ไม่ ๆ ไว้ก่อน ทั้งที่ควรจะรับว่าใช่ ๆ ๆ คุณจะหัดเป็นคนตรงไปตรงมาเสียที มึงเอามั่งซี้นำจะถือเป็นการคิดชนิดหนึ่งนะเต้ เช่นเดี๋ยวนี้อะบอกมึงตามตรง กูรักยายแะว๊ะ รักซิบหายเลย ตั้งแต่เดือนแรกที่รู้จักแล้ว ที่เห็นจิบเหมือนเล่นนั่น ข้างโนไม่เล่นหรือก แ่ง ๆ กับมึงเหมือนเอาสนุก แต่ความจริงทุ้มสุดตัว และเห็นมึงเป็นคู่ต่อสู้ที่ต้องฟาดฟันให้ตายไปข้าง...”

เชิงไทพักคั้นหัวเราะ

“เพื่อนส่วนเพื่อน แฟนส่วนแฟน พอบังเอิญมาเป็นเรื่องเดียวกันก็ระอิดระอาวนั่นล่ะ วันก่อนกูเห็นมึงสัญญาจะเลิกยุ่ง ก็สบายใจและรักมึงเพิ่มขึ้นเป็นกอง เห็นมือน้องแพมาใหม่ก็ยินดีปรีดาไปด้วย เชื่อนะโว้ย กูหลงเชื่อว่ามึงพูดจากใจจริง ฮะ ๆ นึกไม่ถึงว่าแค่ข้ามคืนมึงก็พ้นซะแล้ว โธ่เอ๊ย! คิดว่าเป็นพ่อพระ หันมาศึกษาธรรมะแล้วจะพูดจริงทำจริง ที่ไหนได้ จอมปลอม มือถือสาปากถือศีลทั้งเพ ไอ้ระชา!”

จบคำคำก็ตัดสาย เกาทัณฑ์สะอึก ตาคันหายเพ็ช เลิกเมามีนไปชั่วขณะ ขบครามแน่น นึกซังน้ำหน้าเชิงไทขึ้นมาอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน หลายสิ่งประดังเข้ามาสมอง ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผลแย้งคำเพื่อน และทั้งความเข้าข้างตัวเองตามวิสัยปุถุชน แต่เชิงไทไม่เปิดโอกาสให้เขาได้ตอบ ชิงวางหูอย่างนี้ สมควรถูกต้อนหน้าันัก!

เสียดเพื่อนเพราะผู้หญิง...

ส่ายหน้าระโยช เพ็ชยกายไม่พอ ต้องมาละเหยใจเข้าอีก ดวงมันถึงคราวตก เรื่องเลวร้ายทุกชนิดทำท่าจะเรียงคิวเข้ามาคู่ยแล้วคู่ยเล่าไม่รามือง่าย ๆ

ผิดใจกับเชิงไทไม่ใช่เรื่องเล็ก ทั้งนับที่ความเป็นเพื่อนรัก รู้ใจกันมานาน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมามาก และทั้งนับที่ความเป็นเพื่อนร่วมงาน ต้องพึ่งพาอาศัยกันให้เกิดความราบรื่น หากมองหน้ากันไม่คิดหรือคิดแกล้งประสานเกลี้ยกล่อมหน้า ระยะเวลาคงหมดความสุขด้วยกันทุกฝ่าย

พยายามเอาใจเพื่อนมาใส่ใจคน เชิงไทอาจพูดจาก้าวร้าวรุนแรงด้วยความเจ็บใจประสานถูกหลอก ความรู้สึกของคนขณะที่ถูกถีบโครมลงไปอยู่ในตำแหน่งแพ แกล้งให้ตีใจแล้วเผยความจริงอันน่าขมขื่นทีหลังนั้น พอเป็นที่เข้าใจได้ว่าน่าจะเดือดดาลสักขนาดไหน

โดยเฉพาะถ้าเชิงไทรักและหมายปองเรือนแก้วจริงจัง ที่เคยเผื่อใจไว้ครั้งเดียวเพราะต้องช่วงชิงกับเขา บัดนี้คงเปลี่ยนเป็นทุ่มเต็มร้อยเพราะหลงนึกว่าเขาสนิท พอพบว่าธนากรเป็นแค่กลวงก่อนซักรบขึ้นสุดเสามาเมื่อเอาจริง เชิงไทรจึงหมดความยับยั้งชั่งใจประกาศความเป็นศัตรูกันอย่างเปิดเผยเข้าข้าง

ต่อเมื่อนานไปหลังจากนี้ เกาทัณฑ์ย้อนมองกลับมาจึงได้เข้าใจ และเห็นโดยปราศจากการเข้าข้างตนเอง ว่าการรักษาดีจะมีค่าเพียงใด บางครั้งแม้ถูกอารมณ์เหี้ยมโหดรุนแรง ก็สมควรรั้งตั้งไว้ด้วยความพยายามทั้งหมด ถ้าการคล้อยตามแรงจูงใจมันขัดกับสัญจะที่เคยลั่นไว้กับคนอื่นหรือแม้แต่ตนเอง

หากไม่มั่นใจว่าจะทำได้ ก็ไม่ควรลั่นสังจะ!

ถ้าเขารักแพทรี ให้อภัยกับหล่อนเพียงคนเดียวดังควร และดังที่เคยจับมือรับรองไว้กับเชิงไทร ทั้งหมดทั้งปวงจะไม่นำมาสู่จุดตัดในปัจจุบันเลย รสแห่งการรักษาดีจางามีค่ากว่ารสแห่งหญิง และให้ผลเป็นความราบรื่นชื่นใจ ถ้าเขาไม่เข้าหาเรือนแก้ว ก็จะไม่พบโจรไม่บาดเจ็บแทบล้มตาย และที่สำคัญไม่ตกอยู่ในสถานการณ์กลืนยาคลายยาอย่างนี้

ยังดีหรือที่ความอ่อนล้าของร่างกายมากพอจะท่วมทับความวุ่นวายใจ เหมือนคลื่นยักษ์โถมเข้ากลบความระแคะระคายบนภาคพื้นผิวดิน เกาทัณฑ์กลับไปตั้งยังกำแพงที่มือถือด้วยความตั้งใจว่าจะติดต่อหาลูกคามก็รื้ออย่างนั้น

เรือนแก้วอาสาป้อนข้าวต้มม้อเย็นให้อย่างเอาอกเอาใจ ดูแสนดีและภักดีเกินกว่าจะแข่งใจปฏิเสธ ทั้งที่เขาสามารถเคลื่อนไหวหยิบจับช้อนส้อมได้เองนัดในท่าครั้งหนึ่งครั้งนอนหงายหมอนอิงพนกหัวเตียง คืนคราวนี้เขามีกำลังวังชาเพิ่มขึ้นกว่าครั้งก่อนมาก

ระหว่างทางก็ฟังหล่อนจระไนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากเขาลิ้นท่า รวมทั้งการบอกเล่าจากตำรวจเกี่ยวกับความเป็นมาของโคเฮจิและไซ สำหรับโคเฮจินั้นเป็นกัปตันเรือสินค้า ขนยาบ้า เฮโรอีน และโคเคนซ่อนใต้ตู้คอนเทนเนอร์เข้าสิงคโปร์มานานนับปีแล้ว ตำรวจหวังจับกุมพร้อมของกลางโดยละม่อมขณะกำลังเจรจาซื้อขายครั้งใหญ่ในห้องพักโรงแรม แต่เผชิญความแตก โคเฮจิและพวกช่วยกันฆ่าหน่วยพลวงพื้นแล้วหนีขึ้นลิฟต์เสียก่อน เนื่องจากรู้แถวตำรวจแห่มาดักล้อมปิดทางหนีด้านล่างสิ้น

“หนังสือพิมพ์ไทยลงข่าวของเราแฮร์หรือเปล่า?”

หญิงสาวซ่อนยิ้ม

“อ้อ แคบวงฉบับมั้ง ไม่ถึงขนาดกริ้วกราวพาดหัวข่าวฉันทน์หรืออก ขสแพทย์คิดข้ามชาติมูลค่านับร้อยล้านนะ เรื่องคอขาดบาดตายของที่นี่ แต่เมืองไทยแค่หนึ่งในข่าวใหญ่ที่จะถูกกลืนภายในสองวัน เคนหน้อยตรงรูปหนุ่มไทยอาการสาหัส กับสาวไทยหน้าตาสวยๆอย่างแเอ้เป็นภาพข่าวเท่านั้นแหละ”

เกาทัณฑ์กระเดือกน้ำลายลงคอกอย่างขากเข็น

“เจอนักข่าวด้วยหรือ?”

“เจอ เป็นนักข่าวไทยด้วยสิ”

ชายหนุ่มเกือบถามว่าให้สัมภาษณ์อย่างไรบ้าง แต่เปลี่ยนใจ รับข่าวดีที่หล่อล่อนจนหมดสำหรับ โดยสงบคำ ข้างในซังกัดกลุ่มเจียนไอ้อี

แล้วนี่จะทำอย่างไรต่อไปดี?

บอกรักเรือนแก้วไปแล้วด้วยปาก ฟากใจจริงกันแล้วด้วยชีวิตทั้งชีวิต ที่เขาคือถ้าให้เขาพูดถึงความรู้สึกจากใจจริงกันใหม่เดี๋ยวนี้ ก็คงต้องพูดเหมือนเดิมเสียด้วย

เขารักหล่อน...

เรือนแก้วเห็นเกาทัณฑ์ทำหน้าอมทุกข์ ก็พอเดาทางถูก ได้แต่เบะปากยิ้มเขยลมแล้ง หล่อนขึ้นแอบฟังเขาคุยโทรศัพท์ แม้จับความขากมาก แต่เสียงร้องเรียกชื่อเป็นคำสุดท้ายดัง ๆ นั้นเข้าหูที่แนบบานประจักษ์เจตนา เดว่าป่านนี้แม่นั่นคงนั่งน้ำตาตกในอยู่บนเตียงนอน ทราบจากการคุยโทรศัพท์กับพิชญ่าหนังสือพิมพ์ระดับชาวบ้านทุกฉบับข่าวประจักษ์รูปพรหชาติเดียว เพราะได้แหล่งกระจายข่าวประเทศเพื่อนบ้านรายเดียวกัน

ที่บอกทั้งตำรวจและนักข่าวคือหล่อนกับเกาทัณฑ์เป็นคนรักมาด้วยกัน แต่วิถีคัดเลือกถ้อยคำพาดหัวข่าวถูกตัดแปลงเสริมแต่งไปตามถนัด ซึ่งเรือนแก้วก็ไม่อินังขังขอบนัก เนื่องจากอยากให้ ‘ใครคนหนึ่ง’ อ่านพบทำนองนั้นอยู่แล้ว

เกิดมาไม่เคยแข่ง ไม่เคยแข่งผู้ชายกับใคร ชีวิตสาวเหมือนมีขบวนกระຈิบกระຈอกเรียงสลอนเข้ามาให้เลือกและปฏิเสธ รู้ตัวตั้งแต่เพิ่งเริ่มรู้ว่านั่นนาคหล่อนมีอำนาจสะกดใครให้หลงรักก็ได้ ขอเพียงเลี้ยงนึ่ง ๆ ตอนสบกันอย่างจืดด้วยความรู้สึกเหนือกว่าที่เดียวเท่านั้น สำเนียงเลยวาม โนภาพหล่อนก่อนเป็นรูปกระแสบลั่งเร้าส่งเข้าประทับกลางใจฝ่ายตรงข้ามชนิดลบไม่ออก ต้องกลับไปนอนทรมานทุกราย

ครั้งนี้ก็ไม่คิดว่าไปแก่งแย่งหรือต้องออกกำลังแข่งขันกับแม่คนนั้น เกาทัณฑ์ตามจับหล่อนด้อยๆ ถึงกับเข่นเพื่อนรักเพื่อแย่งหล่อนด้วยซ้ำ หล่อนต่างหากเพิ่งรู้ว่าต้องการตอบตกลงกับเขา และเขาก็ยังคงอยู่ที่นั่นตลอดเวลา ไม่ได้ห่างหายไปไหนเลย

เขินหน้านิด ๆ ถ้าบังกลับให้ยอมรับ ก็จะยอมรับว่ามีครั้งเดียวที่รู้สึกเหมือนถูกกดค่าให้ด้อยต่ำลง เมื่อรู้ชัดและเห็นกับตาว่าเกาทัณฑ์ทำที่ห่างเกิน เหตุเพราะคิดเนื้อต้องใจสาวงามที่ดูดีไปทุกกระเบียดอีกคน รุ่มร้อนราวกับสวมวิญญาณนางอิจจาเมื่อเห็นความสวยหวานปานหยาดฟ้าของแม่นั่น ท่วงทีสงบกริยาเป็นกุลสตรีแท้ที่หายากทำให้ย้อนกลับมาเปรียบเทียบกับตนเอง และรู้ว่าแตกต่างกันราวกับสีอ่อนดัดสีเข้ม

เกาทัณฑ์เลือกไปอยู่ทางโน้น จึงค้นเคยิกในอกว่าหล่อนแรงไม่พอจะขยอเขาไว้ หรืออีกทีก็เพราะไม่น่าถูกใจอย่างแม่สีอ่อน

พอนอนไม่หลับหลายคืนติดกันนั้นแหละ หล่อนจึงรู้ว่าเกาทัณฑ์มีอิทธิพลกับตนเพียงใด

เขากินข้าวต้มร้อน เรือนแก้วใช้ทิชชูเช็ดมุมปากให้ เกาทัณฑ์รู้สึกแปลก ๆ คล้ายเห็นประธานาธิบดีบ้าน อย่างเรือนแก้วไม่ใช่คนที่จะบริการเอาอกเอาใจคนอื่นถึงขนาดนี้

“เราผ่านคืนนั้นมาได้ยังไงนะ นึกว่าเสร็จเสียแล้ว”

เกาทัณฑ์พิมพ์ เรือนแก้วเบื้อพูดถึงเรื่องร้าย จึงหันเหไปอีกทาง

“คืนนั้นกำลังจะถามเลยว่าที่แอร์รู้สึกเหมือนเตียงหมุนเกิดจากอะไร”

ชายหนุ่มกะพริบตาสองสามที

“ร่างกายคงเสียดุล หรือจิตใจอาจเคลื่อนไหวในทิศทางที่พันภูมิรัฐของผม ถ้าผมมีบุญแจ ก็อาจไปประจวบเปิดขุมทรัพย์มีค่าในตัว แอร์ออกมาได้ล่ะ ในจังหวะนั้น”

“เช่นเห็นตัวเองในอดีตก่อนมาเป็นแบบนี้?”

เพื่อนชายสันติริยะ

“ไม่รู้”

เรือนแก้วยื่นฝ่ามือมาลูบหนามเคราแหลมที่กางเขาให้ตัวเองจิกจี้เล่น

“โกนหนวดให้เอาไหม?”

เกาทัณฑ์ปิดตา ผงกสิริยะชนิดหนึ่ง ความเป็นทุกข์ ปวดเสียวบาดแผลเกือบตลอดเวลา แต่ดาเริ่มเป็นสุข เมื่อเห็นภาพเอื่ออาทรของ เรือนแก้วอย่างต่อเนื่อง นับเป็นการผสมผัสสะที่ก่อให้เกิดความผูกพันแน่นหนาเข้าทุกที

ยังคงปิดตาอยู่เช่นนั้น เมื่อหญิงสาวผู้เป็นหนึ่งในสองของดวงใจผูกฝ้ายขนหนูคล้องคอให้หลวม ๆ ใอร่างสาวที่ส่งถึงฆาน ประสาทยวนใจให้ใฝ่ลึกถึงเนียนเนื้ออุ่นและรูปริมฝีปากอิม่นำจูบ นี่เองเครื่องร้อยรัด นี่เองสิ่งตรึงยึดผู้คนไว้กับเรื่องวุ่นวายร้อยแปด แก้ไม่ ตก

เรือนแก้วเอามือยี่กริม โกนหนวดป้ายที่ละนิดจนกลบครึ่งหน้า แล้วบรรจงลากมีดโกนจากบนลงล่างที่ละจุดด้วยฝ่ามือเบานุ่ม ไม่ระคายสัมผัสแม้แต่น้อย ทว่าก็มีน้ำหนักพอจะกดคมใบมีดกวาดเส้นขนน้อยใหญ่ออกจนเกลี้ยงเกลาทุกแถบพื้นที่ที่ปาดผ่าน ทำให้ผอน คลายลงราวกับเปลื้องทุกข์จากใบหน้าและจิตใจพร้อมกัน

ขามหล่อ่นใช้มือข้างที่ว่างจากมีด โกนจับใบหน้าเขาพลิกหัน และค้ำแนบประคองแก้มไว้เพื่อ โกนด้านตรงข้ามให้ถนัด เป็น นาทที่รู้สึกสุขสบาย สว่างรอบ เพลิดเพลินอย่างยากจะหาอะไรเทียบ

อยากให้เห็นวดเคราของคนขาวว่านี่สักสามเท่า เพราะได้เวลาเสร็จสิ้น หล่อนใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดทำความสะอาดผิวหนังหน้ากับชอก คาง และผละออกห่างเร็วเกินไป เขายังเสพสุขไม่อิ่มพอ

เรือนแก้วหายเข้าห้องน้ำไปพักหนึ่ง เกาทัณฑ์เปิดคารอ ต้องลดตัวเลื้อยลงนอนด้วยความปวดสีข้างในท่านั่งนานๆ พักหนึ่งก็ เห็นหล่อนกลับออกมาด้วยท่าทีของนกน้อยในกรงทอง

“แอร์ออกไปเที่ยวละ ดึก ๆ กลับ”

ชายหนุ่มขมวดคิ้ว

“เที่ยวไหนค่ำ ๆ มีด ๆ ”

“เกาะ...ไปนั่งครึ่งกัมมั่งอี อูคู่อูเฝ้าเธออยู่แต่ในห้องสองวันแล้ว เห็นใจกันมั่ง”

“เที่ยวยัง ใจ ผู้หญิงตัวคนเดียวเนี่ยนะ?”

เรือนแก้วชักคิ้ว ลครวากันข้างเตียงลง ก่อนขึ้นนั่งเบียดสะโพกชิดร่างเขา

“สิกว่าในตัวแถมมีผู้หญิงก็คนละ ไม่ใช่ผู้สำเร็จฤทธิ์แยกกายได้นี้คะท่านที จะได้เที่ยวแบบคนเดียวหลายตัว”

เกาทัณฑ์ชักหงุดหงิด

“ต้องมีคนไปด้วย”

“ช่วยไม่ได้ละ เห็นจะต้องเดินต๊อ ก ๆ ไปนั่งฟังเพลงคนเดียวอย่างนี้แหละ บอดี้การ์ดวิ่งหนีลูกปืนไม่ทัน ไปงเดียนอนเป็นอั้ง
อ่าหงายท้องเลย”

คนเจ็บนึกถึงสภาพนอนมองเพดานของคนแล้วหัวเราะ แต่แล้วกรีบทำขริมเอ็ด

“ออกไปได้ยังงเด่า อันตราย เพิ่งเจอเรื่องมาแท้ ๆ ยังมีกะจิตกะใจล้าหลายเดี่ยวอีก”

“สิงคโปร์ปลดก๊อออก คืนก่อนมันวันชวษนะ เจอแจ๊คพ้อตชนิดหนึ่งในแสนเข้าให้ ปกติคงไม่มีเสื่อ สิงห์ กระทิง แรดคอกขย้า
แเอ่หรงก ขอรบรองความปลอดภัยให้ตัวเองละ”

ว่าแล้วก็ขยับลุกไปหยิบกระเป๋าสะพาย หันมาอ้อมหวาน โบกมือบ๊ายบายด้วยท่าทีที่สะกดใจให้นึกถึงการจากไกลแสนนาน

“ไปนะ”

“เอน้า...ขอร้องเถอะ”

“ก็ร้องสิคะ ทำไมต้องขอแอด้วย เอ้อ! หว่าอูคปากไว้รี?”

“อย่าออกไปเลยนะ”

“ยังงักันละนี้ ห้าม ๆ ๆ ...หวงหรือ?”

“ห้วง!”

“ตัวเองเป็นใครคะ คุณพ่อเค้าหรือ? พูคว่าห้วงแล้วฟังแปลก ๆ เอด้าบอหวงค้อย่น่าอยู่ในโอวาทหน้อย”

เห็นท่าลยหน้าจอด ๆ เช่นนั้นแล้วเกาทัณฑ์เจลียวู้ว่าตนถูกด้ม ค่อยเบาใจลง หล่อนคงอยากฟังบางคำนั่นเอง เลยแกล้งยั่วให้
ว่าุ่นไปอย่างนั้นแหละ อาจมีวงเล็บนิด ๆ ว่าถ้าเขาชัดเจน ไม่ยอมกล่าวตามใจ หล่อนก็จะออกไปเที่ยวจริงด้วยมานะประจำตัว

“ผมหวง...”

พูดอ้อมอ้อม

“หวงใครไม่ทราบ?”

“หวงแเอ้ เดี่ยวหนุ่ม ๆ เข้ามาล้อม”

กลั้นใจเอ่ย เสร็จแล้วก็มือสั่น เพราะรู้สึกว่ามีบางอย่างไม่ถูกไม่ควร

เรือนแก้วทั้งกระเป๋าลงแถวนั้นอย่างไม่แยแส เดินเข้าหาเขา ยิ้มเยื่อนอย่างผู้กำชัย แม้มริมฝีปากหล่อนยังระบายยิ้มงาม แต่ประกายตากลับระยับเลศนัยประหลาด

“ก็ได้ จะให้หวงนะ”

มาถึงเตียงและเสป็ดผงข้างหมอนเขา ก่อนขมวดปมทิ้งท้าย

“แต่ต่อไปนี่แเอ้ก็มีสิทธิ์หวงได้เหมือนกัน!”

บทที่ ๒๓ ใจสลาย

บนเครื่องแอร์บัสเที่ยวบินกลับกรุงเทพฯ นั้น ครั้งทางช่วงแรกเรื่อนแก้วผูกขาดการสนทนาตลอด ทว่าผู้มั่งเสียงที่กระจายแรง หลุหรรษาได้สะพัดของหล่อนแทบไม่สะกิดให้เกาท์ฉันทันเหมาะสมใจเอาเลย เนื่องจากยิ่งใกล้บ้านฟ้ากรุงเทพฯ เข้าไปเท่าไร ใจยิ่งเป็น กังวล ตะครันตะครอกกับสถานการณ์ลำบากที่กำลังจะเผชิญมากขึ้นเท่านั้น

ปัญหาการราคาซึ่งที่กำลังเป็นชนกบึกหลังนี้ไม่ใช่เรื่องเล็ก เขาติดต่อดึงลุงคามกีร์สำเร็จ เพื่อรับรู้ว่าลุงพุดมินชาใส่ราวกับคน แปลกหน้า และเมื่อโทร.หาพ่อ พ่อก็พุดแค่สั้น ๆ ว่าอย่าเพิ่งคิดหมั้นคิดแต่งเลย ถ้ายังทำตัวเหลวไหล สองจิตสองใจเป็นเด็กอมมือ นั้นก็จะเอา นี้ก็จะเอาเหมือนอย่างนี้

ลินจุกปากเพราะปฏิเสธพันธะทางใจที่มีต่อเรื่อนแก้วไม่ได้ ประเภทบอกว่าเป็นแค่เพื่อน เพิ่งจะได้แค่ปลายเล็บตอนยื่นมือรับ เอกสารงานบริษัทนั้น รู้แกใจชัดว่ามูสาแท้

ล่าสุดเมื่ออาการกระตือรือร้นจนเลิกกระชองกระแย้ง พอมองเนื้อตัวหล่อนแล้วก็ยังคุกรุ่นไปด้วยความฟุ้งซ่านอุทซักร่า ๆ จะ หมดความอดทน ข่งไปทำมีดีมีร้ายกลางดึกก็หลายครั้ง ก็เล่นหลับนอนอยู่ห้องเดียวกันตั้งหลายคืน ปรนนิบัติใกล้ชิดแค่เอื้อมถึงเพียงนั้น ถ้าปราศจากความรู้สึกเลื้อนเปื้อนอย่างว่า โดยสิ้นเชิง ก็คงต้องเป็นขั้นที่เสียก่อนหรือ

หากสุดกลั้น ระบายบั้งไว้ไม่อยู่ ป่านนี้คงยังกลุ่มเป็นสองเท่า อ้อ...หรืออาจจะปลดปล่อยไปร้องโล่งใจไปเลย เพราะเป็นอันว่าหมด สิทธิในตัวแพทริอย่างเด็ดขาดตลอดชาติแล้ว

วานซินมีนักข่าวขอเข้าสัมภาษณ์ ทำให้รู้ว่าสื่อมวลชนเล่นข่าวต่างประเทศที่มีคู่หนุ่มสาวไทยเข้าไปเอื้อยนี้กันหลายวัน อาจหลง เป็นข่าวเล็กข่าวน้อยประเภทรายงานความสืบหน้าอาการบาดเจ็บของเขา หรืออาจถูกเป็นตอนต่อคู่เค็ดเค็ดมันวันต่อวันตามอัยสัช ซึ่ง สรุปลแล้วจะอย่างไรก็ตามที่ หากแพทริติดตามอ่านละก็ เป็นต้องรู้ว่าเรื่อนแก้วอยู่ซิดใกล้กับเขาไม่คลาดสายตาเลย แม้เขาปฏิเสธการให้ สัมภาษณ์และถ่ายรูป แต่เรื่อนแก้วก็ลอยหน้าลอยตาเดินออกไปคุยกับนักข่าวอย่างสม่ำเสมอในฐานะผู้นุบาลเขา จนปัญญาจะห้ามหล่อน เลียด้วย

เขาออกจากโรงพยาบาลนึกว่าข่าวซาแล้ว คงเลิกติดตามกันแล้ว ที่ไหนได้ เจอแสงแฟลชวามตั้งแต่ก่อนเข้าลิฟต์ ใครต่อใครคง คิดว่าเขานิดกับการเป็นข่าวดังในทางดี ที่ระกอบวีรกรรมช่วยตนเองและคนรักให้รอดพ้นจากเงื้อมมือเหล่าร้ายอันเป็นที่หมายหัวของ ทางการ แต่เกาท์ฉันทันใจว่าการเป็นข่าวครั้งนี้ น่าเครียด น่าขัดเคืองเพียงใด

โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพเดินคู่เคียงออกจากโรงพยาบาลระหว่างเขากับเรื่อนแก้วคงดำดดำใจใครอีกคนที่รักเขา แต่ถูกเขาทรยศ กลับหลังเช่นนี้...

เมื่อเรื่อนแก้วพบว่ากว่าสิบนาทีที่ผ่านมานอนจ้อยู่คนเดียวราวกับจำอวดราคาถูก ก็ชักมีน้ำโห หล่อนอึมหวานเป็นพิเศษก่อนฝัน งาม

“ทำหน้าขึงขึง รูปหล่อของแเอ็กดูมอะไรคะ? บอคมั่งซี สงสัยตอนหวิศมเมื่อเช้าเห็นหัวเริ่มเหม่งกระมั่ง”

เกาท์ฉันทันเข้าไปออกกับคำหยิกนั้น แต่ฟังโดยรวมแล้วรู้ว่าแม่นางในดวงใจข้างตัวชักเริ่มเขม่นที่เขาเจียบเจีย จึงจำใจได้ตอบ ออกไปบ้าง

“หัวยังไม่แห้ง”

ฝันตอบที่ ๑ แบบไม่ออกแรงคิด เรือนแก้วยกขาไขว่ห้าง ปรายตาแลเขาด้วยความรู้สึกอ่อนไหวของผู้หญิง

ความจริงก็พอรู้หรือมากกว่าที่นั่งเครียดเป็นตาแก่นี้ ก็เพราะเกาทัณฑ์กำลังหนักใจเกี่ยวกับใครคนหนึ่ง และเพราะรู้อย่างนั้นจึงเจ็บร้อนราวกับขึ้นเท้าเปล่ากลางแดด หล่อนมีค่าเกินกว่าจะหวงหึงกระบิงกระบอน เชือดเดือนแปรวัน ๆ เป็นอิแรงเจอดูกดอกในละครทีวี แรงกริ้วและไฟริษยาในหญิงมีลักษณะผาผลาญรุนแรงเหมือนกันหมด สำนึกในความเป็นหงส์หรือกาเท่านั้นที่ยับยั้งไว้หรือปลดปล่อยออกมา

หล่อนนั่งอยู่ตรงไหนกันแน่? หนึ่งในตัวเลือกให้เขาลังเลว่าจะหยิบดีหรือไม่หยิบดี? อยากสะกดถามให้รู้เรื่อง แต่นั่นเหมือนไร้ความมั่นใจในคำของตนเองซัก ๆ เขาเลือกหล่อน เพราะหล่อนอนุญาตให้เลือกแล้ว หลังจากดูใจ เห็นใจกันดีแล้ว

อยากสาธยายให้เขาฟังเป็นการขู่ ว่าทุกวันนี้มีใครเรียงคิวมาให้หล่อนเลือกบ้าง ได้ยินชื่อกับนามสกุลบางคนจะอ้าปากค้าง แต่นั่นก็เหมือนเห็นว่าคำของคนที่ปรากฏต่อสายตาเขายังไม่ชัดพอ จึงต้องอาศัยแกนอ้างอิงอื่นมาเสริมอีก

ในที่สุดจึงตัดสินใจซ่อนวิสัยหญิงทุกรูปแบบ แม้น้อยใจเหลือทนที่ป้านี้เขายังแสดงความครุ่นคิดวิตกกังวลอย่างประเจิดประเจ้อ ทั้งที่น่าจะยิ้มใสออกต้อนรับหล่อนกระหนุงกระหนิงเยี่ยงคู่พิศวาสเมื่อแรกหวานทั่วไป

“เต้เอารถจอดไว้ที่สนามบินหรือเปล่า?”

พยายามเจรจาพาทีเป็นปกติ และถามแบบที่เขาจะต้องตอบ

“เอามา”

“เอามาแต่ก็ชื้อละ เดี่ยวช่วยขับไปส่งหน่อยสิ?”

เกาทัณฑ์ยกนิ้วชี้ปลายจมูก

“ก็ต้องอย่างนั้นอยู่แล้ว”

เรือนแก้วอมยิ้ม

“ล้อเล่นนำ เธอเจ็บแผลอยู่ เดี่ยวฉันจะขับไปส่งให้ต่างหาก”

“ทุเลาลงเยอะแล้วละ ไม่อีกเสบบแบบนี้ขับได้สบายมาก”

เคียงช่นนั้นเพราะตั้งใจจะส่งเรือนแก้วให้เสร็จ ๆ แล้วตรงดิ่งไปบ้านปู่ชนะทันที แม้จะเกียจอยู่บ้างเนื่องจากต้องย้อนไปย้อนมา อ้อมโลกก็ตาม

“ยังไงเธอก็ต้องพักผ่อนอีกกระยะนะ แผลปริละແ່เลย”

“แก่นี่จับจ๊อย คุณหนังสือ พระเอก โคนอิงตั้งหลายนัด ยังทำปากเบี้ยวแก่เดี่ยวเดียว ขับรถบรรทุกตะบึงบุกตะต๋อยกับผู้ร้ายต่อหน้าศาลเฉย ผมจะยอมแพ้ได้ไง”

เรือนแก้วหัวเราะ สบายใจขึ้นนิดหน่อยกับบรรยากาศการสนทนาที่ใสกว่าเดิม ตะแคงข้างเอาไหล่พิงพนักมองเขาด้วยตาเป็นประกาย

“เงินแข็งแรงพอจะพานางเอกไปเที่ยวได้หรือเปล่า?”

เกาทัณฑ์กะพริบตาปริบ ๆ ความเงิบอึ้งของเขาทำให้เรือนแก้วเอื้อมมือมาเขย่าปลายแขนรบเร็ว

“เอ้ออยากดูหนังอะ”

ชายหนุ่มลอบถอนใจ บอกล้อตามตรง

“ผมต้องไปพบญาติผู้ใหญ่ล่ะแฮ้ ผิดนัดธุระสำคัญกับท่านไว้”

หญิงสาวหน้าจ๋า

“ให้แฮ้ไปด้วยนะ”

รุกอย่างเก็บซ่อนไว้ไม่อยู่ เพราะรู้ว่าที่หมายของเกาทัณฑ์คือแม่เทพธิดาว่านฉัณย์อีกนางหนึ่งนั่นเอง เขากำลังจะไปงอนง้อยายคนนั้น ไม่ใช่ผู้ใหญ่ที่โหนหรือ

เป็นประสบการณ์ครั้งแรกของเกาทัณฑ์ที่เป็นสุขจะเคียงข้างกับผู้หญิงคนหนึ่งพร้อมกับราคาญไปในตัว ที่เคยผ่านมาถ้าราคาญก็จะอยากขับไล่ไล่ส่ง แต่นี่พิลึกที่เขาเองก็อยากตามติดหล่นไปทุกหนแห่งเหมือนกัน หลายวันที่ผ่านมาเรือนแก้วกลายเป็นเงา กลายเป็นคู่กลายเป็นส่วนหนึ่ง รวากับชีวิตมิได้มีเพียงกายเฉยต่างหากจากกันอีกต่อไป แล่หล่นห่างไปซื้อของหรือเข้าห้องน้่านาน ก็หงุดหงิดคิดถึงจนเหลือจะรอแล้ว

แต่อย่างไรเมื่อถึงกรุงเทพฯ ก็ต้องไปพบแพตริให้...

“เอ้...เราต่างคนต่างมีเรื่องส่วนตัวน่าจะแยกกันไปทำ แฮ้เข้าห้องน้ำผมยังไม่ตามเข้าไปเลย”

หญิงสาวครึ่งยิ้มครึ่งบึ้ง

“ก็ลองตามเข้าไปสิ”

ว่าแล้วก็ยื่นหน้าเข้ามาใกล้ เอ่ยเรียบ แต่แววจริงจัง

“สินนี้แฮ้จะขนเสื้อผ้าไปค้ำห้องเด้ ดูแลเธอ”

เกาทัณฑ์สำคัญน้ำลาย อุทานเบา ๆ

“เฮ้ย!” คิดอยู่ครู่ก่อนเอ๋แบบฟ่อนน้ำหนักคำเป็นเรื่องเล่น “ผมเลยกลายเป็นลูกแหงในสายตาเอ๋ไปเลยหรือนี่? ดินะ เลี้ยวลงจากเครื่องขอร์ดขึ้นเด็กมาซักคันซี”

เรือนแก้วกะพริบตาทีหนึ่ง เอียงคอใช้หางตามองเขาเฉยเป็นครู่อย่างอ่านใจ ก่อนพูดแบบขวานผ่าซาก

“แค่บอกว่าจะไปค้ำด้วยหน่อยเดี๋ยวถึงกับตาเหลือกเขียวนะ ใคร ๆ เขาก็คิดว่าเอ๋เป็นของเต้แล้วทั้งนั้นแหละ โทร. คุยกับยายจ้ายก็ถามพระริกระรี่เลียบเคียงไปเลียบเคียงมา ราคาญเข้าเลยยอมรับไปตามที่คนอื่นน่าจะเข้าใจ สมัยนี้มันเรื่องธรรมดาจะตาย”

เกาทัณฑ์ก็มีสิริษะยกมือขวาปิดหน้า ก่อนเงยขึ้น ตาปะทะตา

“เอ๋ทำอย่างนั้นไม่ถูกนะ”

“ทำไม?”

หญิงสาวเขยอริมฝีปากค้ำงน้อย ๆ จ้องลึกลงไปในตาเขาอย่างพร้อมจะให้เอาเรื่อง เกาทัณฑ์ส่ายหน้า พยายามพูดอ้อมเสียงทั้งที่ใจตะ โทนดังกว่านั้นเยอะ

“ฝ่ายเสียหายคือเอ๋เอง ตอนคนคุยสนุกกันปากต่อปากเกี่ยวกับเรื่องผู้สาวของชาวบ้านนะ ก็ยุคก็สมัยก็เหมือนกันหมดแหละ ลุ้นอยู่อย่างเดี๋ยวคือผู้หญิงเสียท่าเสร็จใครมั่ง แอ๋อยากให้พวกนั้น โทนทะนาเกี่ยวกับเอ๋ในทางเสียหายทำนองนี้หรือ?”

เปลือกตาหญิงสาวขยับ ปากคอสั้น

“โอ...ช่างเขาเถอะค่ะ”

เส้นเสียงหวาน แต่ข้างในชักเหลืออด เพราะดูออกว่าที่แท้เกาทัณฑ์อยากให้โลกเข้าใจว่าเขายังบริสุทธิ์ผู้ค้อมอง ไร้เจ้าเข้าเจ้าของ ไร้ว่าห่วงใยชื่อเสียงหล่อนจะเกิคราคีเกาะเสียงนกหนา

เกาทัณฑ์เห็นนั่นศาลสินน้ำตาเริ่มฉานแว่วไหม้อย่างผิดหวังและเสียใจ ก็พลอยจูปากอย่างอับตัน จะให้เรือนแก้วรับรู้อะไรได้ หากหล่อนไปค้ำห้องเขาจริงดังแถลง แม้จะแค่เพียงสองสามวัน เขาคงต้องแกล้งตัดสายโทรศัพท์ ตัดการติดต่อกับญาติสนิทมิตรสหายอย่างเด็ดขาด เพราะถ้าเมื่อใคร โทร. มาแล้วหล่อนรับ ทุกอย่างถึงกาลเอวังทันที

พ่อแม่คงไม่ยอมรับผู้หญิงแปลกหน้าที่เขาพาเข้าห้องได้ง่าย ๆ มาเป็นลูกสะใภ้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทุกคนในครอบครัวยังยืนอยู่ข้างแพตรีกันหมด คนอื่นจะก้าวเข้ามาแทนที่เป็นลูกปัดประตูดูใส่แน่นอน

ร่ำ ๆ จะเปิดเผยความจริงที่เขาขอหมั้นแพตรีไว้แล้วให้หล่อนรับรู้ แต่เห็นใบหน้าหม่นในบัดนี้แล้วก็ใจอ่อนยวบ ถ้าคำพูดตรงไปตรงมาคือการทำความบาดเจ็บรุนแรงให้แก่คนฟัง เขาจะยังควรพูดอยู่หรือเปล่า?

ลูกบิบบนหนักเข้าก็หลุดปากตามความคิดในหัวที่ถูกเรียบเรียงขึ้นแก่สถานการณ์เฉพาะหน้า

“แอมมองผมเหมือนเจ็บใจอะไรหรือ? ผมแค่ไม่อยากจะให้ใครต่อใครคิดว่าเอ๋เป็นของขบเคี้ยวเล่นล่วงหน้าได้ง่าย ๆ เอ๋ไปรับกับจ้ายอย่างนั้นเหมือนพูดความจริงตามสายตาคคนอื่น แต่ที่เห็นนั้นแหละคือการปด ต้องปากแข็งเข้าไว้ซี้ เอาความจริงที่รู้จักกันสองคนระหว่างเรา มาพูดไปจนกว่าจะจัดงานเป็นเรื่องเป็นราว”

สีหน้าเรือนแก้วกลายเป็นหนึ่ง นั่นหมายความว่าเขากำลังจะขอเลื่อนแต่งงานกระมัง ก็สอบถามคาดกัน แต่ดูก็คงไม่งามนัก ไว้ให้เขาเอ่ยเองกับปากจะสวยกว่า

ฝ่ายเกาทัณฑ์เองเมื่อกล่าวจบก็แทบเอาหัวโหม่งหน้าต่างเครื่องบินให้ตายไปรู้แล้วรู้รอด นี่เขาผลอหลดปากอะไรออกไปอีกแล้ว? เหมือนตอนนี้อยู่ในร่องแคบที่มีหอกดาบรูลงหลังให้เดินไปข้างหน้าได้อย่างเดียว จะหันกลับหรือปีนป่ายมุดดินหนีนั้น อับตันทั้งสิ้น ยิ่งพูด ยิ่งทำ แทนที่จะแก้ปมเก่า กลับเหมือนเอาดาบรั้งมาพันเพิ่มกระดิกยกขึ้น ไปอีก

นึกไม่ออกเสียแล้วว่าปมที่ขมวดแน่นจะรัดคอตายอยู่เดี่ยวนี่ มันเริ่มจากความใจอ่อนตรงจุดไหน หากย้อนเวลาได้เขากลับไปแก้ไขเหตุการณ์ใดดี ทุกฝ่ายจึงจะอยู่อย่างสงบสุขตามวิถีทางอันควร

สีหน้าของเกาทัณฑ์ล้าหมอง ส่วนเรือนแก้วก็ดูมึนตึ๊งไป เพราะกำลังหึงค้ำไว้แบบคลุมเครือ ทั้งคู่อ้างปิดปากสนิทจนกระทั่งถึงคอนเมือง

ขณะเดินออกจากเครื่อง เรือนแก้วใช้สอสะกิดแขนเกาทัณฑ์ ขวนหยุดเดินและลงนั่งเก้าอี้แถวกลางตัวหนึ่ง ผู้โดยสารต่างทยอยลงเป็นกระจุก ยังมีเวลานั่งได้อีกเป็นนาที เรือนแก้วคงขี้เกียจเบียดกับคนและชวนเขานั่งคุยรอ

พอเกาทัณฑ์นั่งตาม เรือนแก้วก็อุบอิบ

“ขออย่างเถอะ ไล่ไปรด...”

เสียงอ่อนอ้อยสร้อยของหล่อนทำให้เขาดังใจฟัง

“เดี๋ยวไปพบคุณพ่อแฉ่ด้วยกันได้ไหม?”

เกาทัณฑ์ย่นคิ้ว

“ก็ไหนว่า...”

“แต่มีส่วนอย่างมากที่ทำให้แฉ่หันไปคืนดีกับพ่อ ตั้งแต่คืนนั้นแหละ แอ้โทร.หาท่าน” แล้วหล่อนก็รวบรัด “อยากให้พาไปหาหน่อย มันมีความหมายกับแฉ่มาก”

ชายหนุ่มเกือบขมมือเกาทัณฑ์ซะ แต่เกรงว่าหล่อนเห็นแล้วจะพินเสียและแสดงกิริยาปึงปึง เลยระจับไว้ ต้องเม้มปากคิดอยู่นานที่สุดก็ใจอ่อนตามเคย

“ก็ได้”

เรือนแก้วยิ้มแฉ่ง กิริยาซิ้มเชื่องปลาสนาการไปในพริบตา ทำให้คนเห็นพลอยสดชื่นไปด้วย ลืมเรื่องชวนหมางเมินระหว่างกันเมื่ออยู่ครึ่งทางลงดิน เกาทัณฑ์มีความรู้สึกส่ายตนเองกำลังถูกปั่นหัว และอาจถูกบงการให้โดดเหวตายได้ก็เพราะมารยาอันแรงฤทธิ์ของหล่อนนี่แหละ

พอออกจากเครื่องมาขึ้นรถรับกระเป่า เรือนแก้วหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมาทางและกดปุ่มต่อเข้าเครื่องของพ่อ โดยอาศัยเลขที่บ้านที่กไว้ในวันหน่วยความจำ

เมื่อสัญญาณดังยาวออกสายว่างทางฝั่งผู้รับ เรือนแก้วก็ยกโทรศัพท์ขึ้นแนบหู ซ้ำเสียงแลมาทางคนรักและส่งยิ้มแก่เป็นการหยอคนเล่นๆ ไปพลาง ๆ คุณาก็รู้ว่าเขาหลงหลอนเพิ่มขึ้นทุกวัน แม้พยายามพรางด้วยท่าที่เมินเฉยหรือขมวดคิ้วนั้นว่าหน้าอย่างเช่นขณะนี้ก็เถอะ ปัดไม้มิดหรือ

สัญญาณเรียกดังหลายครั้งจนนึกว่าคงเหลว ภาวนาให้ติดต่อพอสำเร็จ หลอนจะได้ไม่ต้องหาข้ออ้างใหม่มายึดตัวเกาทัณฑ์อีก

“ฮัลโหล”

ในที่สุดฝั่งโน้นก็รับ แต่เรือนแก้วต้องทำหน้าคิดหวังเพราะเป็นเสียงของสายชลเมียใหม่ของคุณ เอ้อ! เจอนิ่งนี้ทุกทีขึ้นมา

“เอ็งนะคะ ขอพูดกับพ่อบ้างหน่อยค่ะ”

พยายามอย่างที่สุกในการควบคุมมิให้หางเสียงเจืออารมณ์พุ่ง สายชลเมียไปครู่ใหญ่ แต่แทนที่จะตามพ่อกลับมาให้ กลับชวนหลอนคุยต่ออย่างน่าขำใจ

“หนูแើหรือ...”

เสียงนั้นเนิบเนื่อย ทว่ามีได้ตั้งเค้าขัดขวางห้ามหวงประการใด การเว้นจังหวะของสายชลชวนให้คิดว่าพ่อคงคิดธุระบางอย่างมากกว่า

“นั่นหนูอยู่สิงคโปร์หรือกลับถึงไทยแล้วล่ะ?”

พลังของสื่อมวลชนเป็นอย่างนี้ ในขณะที่คนไทยหลายสิบล้านเห็นหลอนบนหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์แล้วผ่าน คนที่อยู่ในเส้นทางโคจรรอบตัวนับร้อยได้รับรู้ และคงกล่าวถึงให้แซ่ด เมียพ่อถึงกับทักถูก

“กลับถึงไทยแล้วล่ะ พ่อบอกอยู่แถวไหนหรือเปล่าล่ะ?”

มีเสียงถอนใจขาดังให้ได้ยิน เรือนแก้วไม่ต้องสังเกตก็จับเสียงเครือของอีกฝ่ายได้ถนัดจากประโยคต่อมา

“เขาตายแล้วล่ะแើ อุบัติเหตุรถยนต์เมื่อเช้านี้เอง แอ้มาที่วัดพระศรีฯ บางเขนนะ อยู่ศาลาแปดทับสอง นี่กำลังรอพระสวดกัน”

คล้ายใครเอาหมอนมาอุดปากอุดจมูก เรือนแก้วหยุดหายใจไปชั่วขณะ ก่อนหลุดกระซิบด้วยลำคอติดดิน

“ว่าไงนะคะ?”

“พ่อหนูเสียแล้ว นิ่งด้านหน้ารถคู่กับคนขับสวนกับรถบรรทุก กำลังพาลูกน้องจะไปทำธุระที่ชะอำเมื่อเช้า สพเพิ่งถึงกรุงเทพฯ ชั่วโมงก่อนนี่เอง”

โทรศัพท์ร่วงตกสู่พื้น หญิงสาวยืนตัวแข็ง ทีแรกเกาทัณฑ์เหลือบมองอย่างไม่สนใจนัก นึกว่ามารยาอะไรอีก แต่พอเห็นใบหน้าเขียวซีดและเข่าอ่อนคล้ายจะล้มก็ยึดดินแขนฝ่ายนั้นไว้อย่างรู้ว่าไม่ได้แก๊ง

ก้มลงเก็บโทรศัพท์ ยกขึ้นแนบหู แนะนำตัวและไถ่ถามผู้อยู่ปลายสัญญาณอีกด้านว่าเกิดอะไรขึ้น พอได้ความซัดก็พลอยตกใจ และบอกว่าเขาจะเป็นคนพาเรื่อนแก้วไปที่วัดเดี๋ยวนี้

ใบหน้าหล่อหน้าใสเลือด มือเย็น ตัวแข็ง เขาต้องประคองแขนมาถึงรถเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่ชวคเซล้มลงเสียก่อน ตลอดทาง หล่อนไม่ปริปากแม้แต่คำเดียว รวากับถูกสาปเป็นหินไปแล้ว

นั่งกุมมือคนเสียขวัญ พยายามพูดปลอบและชวนคุยบ้าง แต่เรื่อนแก้วหุบปากสนิทราวกับตัดขาดจากโลกภายนอกอย่างสิ้นเชิง ใ้อฝ่ายเขาจะพูดว่าคุณพ่อหล่อน ไปดีแล้ว สุขสบายแล้ว ก็ทำได้ไม่เต็มปากเต็มคำเท่าไร เพราะจากตนเองเพิ่งเจ็ดประตุมรณะ หรือกล่าวให้ชัดคืออย่างข้ามภพไปแล้วทำหนึ่ง จึงรู้ว่าการตายกะทันหันนั้น หากไม่ใช่คนมีจิตเข้มแข็งเบิกบานในกุศลเป็นเนืองนิตย์ละก็ อย่างเพิ่ง ทึกทักลมเส็งเลยว่าจะได้ไปสูง ไปสบายง่าย ๆ

มาถึงวัดเมื่อ โพลีเพล้ เกาทัณฑ์จอครดใกล้ศาลาแปด ต้องเป็นฝ่ายเดินไปเปิดประตูจูงมือคนรักจากที่นั่ง รู้สึกได้ถึงความฟินเกร็ง ในบางก้าว คล้ายเรื่อนแก้วซัดขึ้น ขลาดกลัวเกินกว่าจะเดินทาง ไปเผชิญหน้าความจริง จนเขาต้องหยุดเอ่ย

“แอ... ไปดูกันให้รู้ว่าเมียใหม่ของคุณพ่อแอ้หลอกเราหรือเปล่า ถ้านี่เป็นงานศพคนอื่น เราจะได้หมดห้วง เลิกเข้าใจผิดเสียที”

นั่นเองดวงหน้างามจึงค่อยยิ้มสีเลือดฝาดขึ้นเล็กน้อย ยอมก้าวเดินตามเขาไปโดยดี มีความหวังอันริบหรี่ว่าที่แท้คำพูดของสายชลเป็นเรื่องไปปดมดเท็จเท่านั้น

เกาทัณฑ์เป็นคนเลื่อนบานประตูกระจก ใอเย็นลอยมากระทบ แขนในชุดดำที่เชิญมาในงานนั่งเรียงแถวอยู่ทางขวามือ ต่างหันมองเขากับคนรักเป็นตาเดียว

สำหรับเรื่อนแก้วแล้ว ทุกสิ่งและทุกคนในห้องถูกคัดแยกออกไปจากความกำหนดรู้ เหลือเป้าหมายเดียวในคลองตา คือตั้งรดน้ำศพที่มีร่างชายวัยกลางคนนอนขึ้นแขนแบมือรองรับน้ำไม่ไหวติง หล่อนเดินเข้าหาร่างไร้วิญญาณด้วยกิริยาอย่างเท้าจ้องที่ละก้าว เล็งแลร่างเหยียดยาวให้แน่ใจว่าเป็นใครกัน

แม้จะถูกแต่งศพจนทรงใบหน้าเปลี่ยนไปบ้าง แต่หล่อนก็จำลักษณะใบหูและรูปศรัษะได้ดี นั่นเป็นร่างของพ่อแน่แล้ว...

คูสีหน้าท่านสงบ เหมือนปิดตาหลับและกำลังรอหล่อนปลุกให้ตื่นขึ้นมาทักทายกัน หญิงสาวค่อยๆ ลงคุกเข่าหน้าศพส่วนบนเป็นนาน ก่อนจะยกมือที่แบรองรับน้ำของท่านขึ้นพลิกวางบนกระหม่อมตน แล้วนั่งนิ่งถอนสะอื้นจ้องหน้าอยู่อย่างนั้น เป็นที่เวทนายิ่งแก่สายดานับสิบคู่ที่มองตรงมาอย่างเงิบกริบ

นานราวกับกาลเวลาทอดซ้ำให้ลูกสาวผู้วยชนม์แน่ใจว่าผู้เป็นพ่อไม่อาจขยับมือลูบไล้ศรัษะด้วยความรักอีกแล้ว กระทั่งถึงเวลาหนึ่งเปลือกตาหล่อนหุบปิดลงเอง ภายไม่อาจหยัดทรงอยู่ได้ เซลล์มมาปะทะโตะวางพานรับน้ำ เกาทัณฑ์ซึ่งมามากุเข้าระวังอยู่แล้ว ไกลๆ ซ่อนรับไว้ได้ทันท่วงทีก่อนศรัษะจะตกฟาดพื้น

เมื่อเรื่อนแก้วฟื้นสติกลับมาด้วยการเอื้อเพื่อยามและยาหม่องน้ำจากญาติฝ่ายพ่อ หล่อนปรับสติรับความจริงได้ดีขึ้น เพียงร้องไห้กระซิกเท่านั้นเมื่อตามคนรักไปนั่งฟังพระสวดบริเวณแถวที่นั่งหลังห้อง เกาทัณฑ์ต้องกระซิบปลอบอยู่ที่ริมหูเป็นระยะ

ก่อนออกจากงานศพหล่อนยังมาขึ้น ไม้ไผ่แขกในงานร่วมกับสายชลตรงนอกประตู และพูดคุยนัดแนะกับฝ่ายนั้นเกี่ยวกับการรับเวรดูแลเป็นเจ้าภาพงานศพ อีกทั้งเมื่อเดินกลับมาที่รถก็อาสาเป็นผู้ขับเอง เกาทัณฑ์เห็นหล่อนดูปกติจึงให้ขับ แต่ก็คอยระวังทุกวินาที ไม่กล้าดสายค้ำล้อรถแล้วจะเหม่อขึ้นมา

“เอ๋ยไปส่งเดี๋ยที่ห้องนะ”

เรือนแก้วเอ่ยจะอ้อมอนุสาวรีย์ปราบกบฏ

“ไม่หรือก ไปห้องแฉนั้นแหละ ผมขับกลับเองไหว อย่าห่วงเลย” เกาทัณฑ์ปฏิเสธ ซึ่งนั่นทำให้น่าคิดว่าเขามียุทธศาสตร์ไปอัดจากส่งหล่อนแล้ว ทว่าภาวะจิตใจยามนี้ หล่อนไม่พร้อมจะฟังช่างซึมเศร้าในเรื่องอื่นได้ไหว

ยอมขับมาตามทางกลับย่านที่พักอาศัยของตนเอง ต่างเงิบงันกันด้วยความคิดคำนึงแตกต่างออกไป ใจเกาทัณฑ์เต็มไปด้วยความขัดแย้ง เขาอยากใกล้ชิดปลอบประโลมเรือนแก้ว แต่จิตใจก็คล้ายเร่งร้อน ไปถึงบ้านปุ้ชนะ ตึกกันมั่วอยู่

ส่วนเรือนแก้วนั้น ได้แต่รำลึกถึงภาพในอดีตของบิดา ซึ่งเมื่อวันก่อนที่สิงคโปร์เกาทัณฑ์เพิ่งพูดคุยให้ระลึกได้หลายต่อหลายฉาก และยังผลให้หล่อนมานั่งนอนทบทวนเอาเองอีกนับสิบนับร้อย

เคยสี่แยกไฟแดงแถวรัชโยธินมาได้หน่อย ปรากฏภาพสะอึกตาสองหนุ่มสาว ที่ข้างทางคือร่างหมอบสนิท กางแขนกางขาของชายคนหนึ่ง ห่างออกไปประมาณเจ็ดก้าวคือมอเตอร์ไซค์ที่ล้มลื้อซึ่ฟ้าคาริมฟุตบอล ทราบได้ทันทีว่าคงเกิดอุบัติเหตุสักอย่าง

มีแต่รถชะลอลง แต่ไม่มีรถจอด เรือนแก้วเองก็ชะลอ ๆ เหมือนกัน กระทั่งเกาทัณฑ์บอกให้หยุด จึงเชื่อมั่นว่าจะเบนหัวรถแอบข้างทาง และค่อย ๆ ถอยไปใกล้จุดเกิดเหตุ

เกาทัณฑ์เปิดประตูก้าวเดินย้อนเข้าหาร่างแน่นิ่งนั้น ส่วนเรือนแก้วนั่งเกร็งกับที่อย่างสองจิตสองใจ แม้เพียงสัมผัสใกล้ชิดกับศพพอมายหกๆ แทนที่จะทำให้เห็นเป็นเรื่องธรรมดา กลับยิ่งผวาเมื่อเจอร่างกองแน่นิ่งที่ชวนให้เดาว่าใช่ศพหรือเปล่า ในความเป็น ‘ลูกหนู’ ผู้ถูกห้อมล้อมด้วยดอกไม้และปราการแก้ว หล่อนกลัวการเห็นหน้าและ ตาเหลือก ปากปลิ้น และประอะเลือดอันเป็นผลจากอุบัติเหตุบนท้องถนนที่สุด

ทำใจกล้า เปิดไฟกะพริบบอกสัญญาณจอดฉุกเฉิน ดับเครื่องเปิดประตูก้าวเท้าลงมา ทว่าเดินมาได้เพียงท่ายรถน้อยเดียวก็ชะงัก รือรอดคาดความเคลื่อนไหวของเกาทัณฑ์ห่าง ๆ ตั้งใจว่าถ้าเป็น ‘คนเจ็บ’ ก็จะช่วยเขาลากขึ้นรถส่งโรงพยาบาล แต่ถ้าเป็น ‘คนพันเจ็บ’ ก็จจะถอยเท้าทันที ไม่หาเรื่องเสียวลูกตาใกล้กว่านั้นแน่นอน

ชายหนุ่มย่อกายลงคิดร่างที่ชนหน้ากับถนน จับไหล่ฝ่ายนั้นพลิกหงายอย่างระมัดระวัง แสงไฟข้างทางสาดส่องให้เห็นเลือดคอบจุมุกและเปลือกตาเปิดครึ่งหนึ่ง เหลืออีกตาขึ้นบนนิด ๆ ม่านตาค้างแข็ง ราวกับจะแสดงความเป็นช่องทางออกของวิญญาณผู้ล้มปรายกพเท่านั้นก็ทราบชายผู้ประสพอุบัติเหตุหาชีวิตไม่แล้ว แต่เพื่อความแน่ใจก็จับข้อมือ กดแม่โป้งตรวจชีพจรอีกครั้ง จึงได้สัมผัสอีกสัญลักษณ์หนึ่งของมรณกรรม นั่นคือความเงิบนิ่งไร้จังหวะเต้นที่ส่งมาจากหัวใจ

กลักรลื่นน้ำลายลงคอ ไขปลายนิ้วปิดเปลือกตาชายชะตาขาดอย่างที่เห็นทำ ๆ กัน พบว่าหุรูปสนิทอย่างง่ายฉายราวกับรูคชาขยฝ้าม่านลง สัมผัสที่ปลายนิ้วบอกว่าเป็นเนื้อของสิ่งที่ไม่อาจเรียกได้ว่าเป็น ‘คน’ อีกต่อไป

ก่อนเขาออกจากงานศพ ร่างนี้คงยังเป็นคนอยู่ นาทีนี้ไม่ใช่แล้ว ต้องมีงานศพเพิ่มอีกแล้ว

ทำจิตเป็นสมาธิ คิดถึงกุศลเท่าที่จะนึกได้ กระทั่งเกิดกลุ่มพลังให้รู้สึกได้ในกายจริง จึงหลับตาลงคิดเผเป็นกระแสเยือกเย็นให้ร่างที่ยังมีไออุ่นใกล้ตัว ขอวิญญูณาจงผู้สุดดี ถ้ายังลอยวนไม่รู้สติอยู่ใกล้ละแวก ก็จงรับทราบว่าเป็นความผูกพันในโลกสิ้นสุดลงแล้ว และขอให้ตามกระแสธรรมอันสว่างเย็นในร่มศาสนาแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้านี้ ไปเกิดใหม่ในร่มโพธิ์เดิม พบพระผู้ปฏิบัติชอบ เจริญตามท่านจนเข้าถึงพระนิพพาน โดยดี

จะเกิดอุปาทานหรืออย่างไรก็แล้วแต่ เกาทัณฑ์ชนลูกชุกคล้ายมีพลังอย่างหนึ่งพัดผ่านมาในรูปของสายลม และยังคงชนลูกชุกขึ้นเป็นแผงอยู่เช่นนั้นแม้เมื่อลืมนตา ลูกขึ้นเดินกลับมาที่รอดแล้ว

เหลือบมองเรือนแก้วและพักษหน้าให้คิดหนึ่ง แสงเหลือจากโคมไฟถนนทำให้ใบหน้ามธุรีครวกับเป็นศพเสียเอง ยิ่งเห็นมีอสนีและแวงขลาดในตาหลอนแล้วก็ประหลาดใจอยู่ครมครัน ทำทางอ่อนเปียกอย่างนี้หรือเคยกล้ายังป็นเข้าเนื้อคนมาก่อน กับทั้งมีสติมันคงพอจะควบคุมสถานการณ์วิกฤตจนลู่วางมาแล้วตามลำพัง

เรือนแก้วก้าวตามขึ้นรถทีหลัง ถามเขาด้วยเสียงที่เห็นได้ชัดว่าพยายามคิดเป็นปกติ

“คายหรือ?”

เกาทัณฑ์ผงกศีรษะ หยิบมือถือขึ้นต่อสัญญาจนถึง 191 และแจ้งเหตุตามหน้าที่พลเมืองดี หลังจากบอกสถานที่และตำแหน่ง เรียบร้อยก็กดปุ่มตัด ดอนใจเสือกใหญ่

เรือนแก้วสารพัดเครื่องและออกรถอย่างเชื่องช้า คุมความเร็วให้เข็มชี้เกินเลข 60 นิด ๆ เท่านั้น แม้นถนนค่อนข้างโล่งชวนให้วิ่งเร็วก็ตาม หลอนผ่านเห็นคนตายคล้ายเศษขยะข้างถนนมาเยอะ โดยไม่รู้สติรู้สำนึก แต่บัดนี้ศพนั้นทำเอาใจสั่น และต้องพยายามระงับมิให้มือที่ควบคุมพวงมาลัยรถพลอยสั่นตาม คล้ายรอบตัวอิงอวลด้วยเสียงเพรียกจากอีกมิติหนึ่ง ประสบเหตุซ้ำแล้วซ้ำเล่าราวกับใครบางคนต้องการย้ำให้รู้ว่าความตายเป็นของจริง เกิดขึ้นได้จริงกับทุกคน

“หมูนี้อยู่ใกล้ความตายบ่อยจริงนะ มองไปรอบตัวยังกับป่าช้าเนอะ”

ราวฟังระบายความรู้สึก เกาทัณฑ์เงียบไปพักใหญ่ก่อนเอ่ยตอบราบเรียบ

“เป็นเทวดา สื่อแจ้งข่าว สัญญาณเตือนภัยให้รู้ว่าวันหนึ่ง...ก็ถึงตามกับแอ็บ่าง”

เรือนแก้วยิ้มซิม เห็นสัจจะซึ่งเข้าไปถึงกันบึงหัวใจ พอเคยถูกแมยิงแต่รอดมาได้ ก็เกือบเปิดปีต่อมาก็คายอยู่ดีด้วยความพลิกผันชั่วเสี้ยววินาทีบนถนน เกาทัณฑ์รอดตายมาได้จากน้ำมือโจรท่ามกลางความใจหายใจคว่าของหลอนและคณะแพทย์ที่ทำการช่วยเหลืออย่างแข่งกับเวลา มิให้หัดด์มัจจุราชมาราศว้าวได้ทัน ทว่าที่สุดแล้ววันหนึ่งเขาก็ไม่อาจหลุดรอดไปจากเครื่องประหาร คือร่างกายตนเองอยู่ดี กายมนุษย์และสัตว์นั้นแหละเป็นเครื่องประหารที่อันตรายร้ายแรงกว่าอาวุธและอุบัตินิหตุทุกชนิดบนโลก

นาทีนี่หลอนอยู่กับไออุ่นของร่างกายตนเอง วันหนึ่งข้างหน้ามันจะเย็นซิดเป็นศพบนตั่งรับน้ำ

นาทีนี่หลอนอยู่กับเขา วันหนึ่งข้างหน้าจะต้องพราวจากกัน ใครไปก่อนไปหลังเท่านั้นแหละ

ความหวนในอนิจกรมของผู้บังเกิดเกล้ายังปักแน่นอยู่กลางใจ จึงประมาณได้ว่าญาติของผู้อนตายเป็นที่น่าอนเบื้องหลังก็ คงเป็นเช่นนั้น โลกน่าวังเวงอย่างนี้เองหรือ คนตายกันเป็นเบือทุกวัน ญาติพี่น้องนับสิบนับร้อยต้องมาชุมนุมคับคั่ง ร้องไห้กันเบื้องหลัง ร่างไร้วิญญาณร่างเดียว หากนับสายน้ำตาจากญาติผู้ตายทั้งหมดในแต่ละวัน คงรวมแล้วนองเป็นแม่น้ำย่อย ๆ ได้สายหนึ่งแน่นอน

คิดถึงพ่อ เศร้าใจที่ยังไม่ทันทำคุณไว้ด้วยความรู้สึกผิดให้หมดจด ยังดีเมื่อวันที่สำนึกได้ยังไม่สาย อย่างน้อยวิญญาณพ่อก็ทันรับรู้ว่า หล่อนยังเป็นลูกสาวที่รักท่านตลอดไป

หากหยั่งรู้ว่าพ่อเหลือเวลาแสนสั้นบนโลกมนุษย์ หล่อนจะยกเลิกทุกแผนการ เดินทาง ไปกราบแทนทำอีกครั้งด้วยใจซื่อ ขอให้ได้เกิดเป็นพ่อลูกกันอีก...

อยากร้องไห้อยู่ทุกขณะจิต แต่ก็ฝืนซ่อนงำไว้ เพราะเมื่อฟื้นจากการเป็นลม เกาทัณฑ์กระซิบอยู่ข้างหูว่า ‘อย่าเศร้า โศกมากเลย เดี่ยวจะเป็นแรงสะเทือนให้วิญญาณคุณพ่อหันมาเป็นห่วง จากไปอย่างไม่เป็นสุข’

เชื่อเขา...

พ่อรักหล่อนมาก และแสดงให้เห็นว่าเจ็บมากกว่าหล่อนทุกครั้งที่หล่อนได้แผล หรือถูกกระทบกระทั่งแม้เพียงมดใดไ้รโดม

“แนะนำหน่อยเถอะว่าแเอ้จะทำอะไรได้ดีที่สุดเพื่อพ่อ ถวายสังฆทานสักเจ็ดวัด?”

เกาทัณฑ์กะพริบตาทีหนึ่ง

“ทำบุญส่งให้ท่านเป็นหน้าที่อยู่แล้ว จะถึงหรือไม่ถึงก็ตาม ท่านจะอยู่ในสภาพรับรู้หรือไม่รับรู้ก็ตาม แต่หากจะแสดงความคารวะท่านอย่างถึงใจแบบต่อตรง ก็ควรมีสื่อเชื่อมโยงระหว่างเรากับท่าน เช่นมองให้เห็นศพท่านเป็นครูใหญ่ เป็นสื่อการสอนให้รู้จักชีวิต เข้าใจความหมายของการดำรงอยู่และจากไป เพราะเราเคยรับรู้ความมีอยู่ เป็นอยู่ และปรากฏอยู่ของท่าน เมื่อจากตายหายไป หน้าตาของ มรณะก็ปรากฏชัดในใจ ให้สลด ให้สะเทือน ลดความประมาทในชีวิตลงได้อย่างน้อยก็ชั่วระยะหนึ่งที่ยังใส่ชุดดำ

เมื่อเวลาความประมาทลงแล้ว ได้ธรรมชาติดิจเป็นความเบา ความสว่าง เป็นกุศล เกิดน้ำหนักบุญให้รู้สึกชุ่มชื้นกลางใจได้ เมื่อไหร่ ก็ถึงโอกาสกำหนดใจอุทิศ ‘ส่ง’ ให้ท่านเหมือนขึ้นสิ่งมีค่าให้กับมือ หากวิญญาณท่านอยู่ในภาวะรับรู้ได้ ก็ต้องโมทนาสาธุ พลอยปลาบปลื้มและได้ร่วมส่วนบุญกับเรา ผูกความสัมพันธ์กับท่านข้ามมิติได้จริง”

เรือนแก้วสีหน้าสงบลงสนิทเมื่อพิจารณาจนคล้อยตาม ความโศกเศร้าหายหน้อย่างไม่รู้เหนือรู้ได้ บังเกิดความเห็นจริงการแสดงความกตัญญูด้วยกุศลจิตของตนเองนั้นมีความแน่นอนยิ่งกว่าพิธีกรรมภายนอก ซึ่งต้องอาศัยไหว้วานผู้อื่นช่วยสร้างกระแสกุศลนำไปให้ก่อน ดังเช่นสงฆ์ที่สวดอภิธรรมหน้าศพนั้น พวกท่านไม่เคยรู้จักพ่อ ไม่มี ความผูกพันกับพ่อก่อนเลย หล่อนต่างหากควรเป็นสื่อรับกุศล รับเนื้อหารธรรมจากพระ ส่งตรงไปถึงพ่อด้วยตนเอง

“ที่พระท่านสอนให้เตรียมตัวตาย มีอะไรบ้าง?”

“แค่เล็กน้อย ๆ ว่าเราอาจตายได้ทุกเวลา น้อยคนจะรู้ว่าโลกเรามีคนตายกันวันละแสนห้าหมื่นคน เมื่อวานไปกินแสนห้า วันนี้ไปอีกแสนห้า ใครจะรู้ว่าพุงนี้เราเป็นหนึ่งในแสนห้าดวงต่อไปหรือเปล่า ก่อนออกจากบ้านคิดว่าอาจไม่ได้กลับ นั่งรถลงเรือคิดว่าอาจได้รับอุบัติเหตุ เดินทางอาจถูกสัตว์มีพิษทำร้าย จนจิตชินและเตรียมรับมือเป็นปกติจริง ๆ ก็เรียกว่าเตรียมตายด้วยความคิดแล้ว

ถ้าเข้าขั้นหน้อยต้องใช้สมาธิและปัญญาเพ่งเข้ามาในกาย เห็นความเป็นเครื่องประหารของตัวเอง อย่างนี้เรียกว่าเตรียมตายด้วยการภาวนา มีอุปเท่ห์ หรือกลวิธีพิสดารมากมาย เช่นนอนนิ่งก็เห็นว่าตอนเป็นศพก็วางกายอย่างนี้ หรือเมื่อผ่อนลมหายใจออกจนสุดก็คำนึงนึกว่าตอนเป็นศพก็ขาดลมอย่างนี้ กระทั่งขึ้นใจ เห็นกายเป็นศพอยู่จริง ๆ ทั้งขณะยืน เดิน นิ่ง นอน ท่านว่าถึงจุดหนึ่งจิตจะสว่าง แยกตัวจากกาย เห็นกายแตกพังทีละน้อยจนกลายเป็นธุลี ให้เกิดความสลัดสังเวชขบใจ กระทั่งปล่อยวางความยึดถือในกายเสียได้อย่างเด็ดขาด เข้าทางมรรคผลได้ผ่านการเห็นอนัตตาในกาย

และจากประสบการณ์ที่ผมเคยความตายในขณะที่จิตเป็นอกุศล ก็ได้ความคิดอย่างหนึ่งคือการทำให้แหม่มขึ้นเบิกบานอยู่เสมอ ถือว่าเข้าข่ายเตรียมตัวตายที่ดีด้วยเหมือนกัน เพราะจิตที่แหม่มขึ้นเป็นฐานให้นึกถึงกุศลได้ หากปราศจากฐานที่มั่นแล้ว จับพลัดจับผลูจิตตกตอนใกล้ตาย ก็อาจถอยหลังเข้าคลอง ทั้งที่อุตส่าห์ทำดีมาตั้งมาก”

“คิดถึงความตายบ่อยๆนี้ไม่ถือว่าแข่งตัวเอง เตือนคนอื่นให้ระลึกถึงความตายบ่อย ๆ ก็ไม่ถือว่าพูดอัปมงคลอย่างนั้นใช่ไหม?”

“การแข่งซักหักกระดูกให้ตัวเองตายดับนี้ต่างกับการเจริญมรณสติเป็นคนละเรื่องเลยนะแเอ้ ที่เห็นชัดตอนเราแข่งตัวเองหรือคนอื่นนี่ จิตปนเปื้อนด้วยโทสะกล้าแข็ง เป็นบาปหนัก แต่ตอนเราระลึกถึงความตายเพื่อลดความประมาท ลดความคุ่มหลงมัวเมาในผัสสะจากการมีชีวิต จิตจะเบาจากกิเลส วางจากอุปาทานยึดมั่นถือมั่น สร้างเสบียงให้พร้อมก่อนเดินทางละร่างไป ต้องนับเป็นมหากุศลต่างหาก

และที่จริงความตายของใครคนหนึ่งจะเป็นมงคลหรืออัปมงคลก็ขึ้นอยู่กับคน ๆ นั้น ไปดีก็นับว่ามงคล ไปร้ายก็นับว่าอัปมงคล สิ่งที่ดีทั้งในโลกระยะหนึ่งก็แค่ทะเล้นน้ำตา คลื่นเสียงหัวเราะ ความเดือดร้อนของคนห่อหมกหนึ่ง หรือความเจริญขึ้นของคนหมู่มาก แล้วแต่ว่าคนตายทำเรื่องเป็นมงคลและอัปมงคลไว้กับคนอื่นแค่ไหน ไม่ใช่ว่าพูดถึงความตายจะหมายถึงมงคลหรืออัปมงคลอย่างไรอย่างหนึ่งแน่นอน โดยเฉพาะ”

เรือนแก้วกะพริบตา หรีมองไปเบื้องหน้าและคิดไกล

“อย่างนี้ถ้าไม่เชื่อเรื่องภพชาติ มรณสตिक็คงไร้ความหมายสินะ มีชีวิตเดียวเสพสุขให้คุ้มก็พอ จะคำนึงถึงความตายให้คุ้มอยู่ทำไม”

เกาทัณฑ์ชักไหล่

“คนเรา... เป็นภพเป็นชาติอยู่ในตัวเองตั้งแต่หัวจรดเท้า แต่มีขอบมองไม่เห็น นี่แหละโทษอันร้ายกาจของสังสารวัฏละ”

ชวนกันแะทานข้าวเย็นในศูนย์อาหารที่เปิดตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงในระหว่างทาง ต่างทานกันอย่างไม่ว่างใจรสชาติเท่าไรหรอก เพราะยังอยู่ในอารมณ์คิดถึงเห็นมรณภัยที่รออยู่เบื้องหน้า

แต่พอท้องอืดและอารมณ์เริ่มจางตามธรรมชาติวิสัย เกาทัณฑ์กับเรือนแก้วก็สั่งไอศกรีมมาดับท้ายมือเย็น และคุยกันเรื่องทั่วไป แวะเวียนจากเรื่องงาน ไปเรื่องคน เรื่องดินฟ้าอากาศป่วนแปร ฤดูร้อนบางทีมีลมหนาวแทรกแซม ฤดูหนาวบางทีร้อนระอุราวกับอยู่ในกระทะ หยอดคำหยอกให้เพลินในกันและกัน จนที่สุดก็หัวเราะเอิ๊กอ้อออกมาได้

แม่ทวดทูปราภฏให้ระลึกถึงความตายแล้ว และแม่ทวดจาเดือนสติกันให้เลิกระเริงหลงแล้ว แต่เมื่อจิตไม่ทำตนเป็นบุรุษที่สาม มองตัวเองด้วยภาวะความเป็นจิตรู้ ก็จะไม่เห็นเลยว่าขณะใดบ้างที่ตนเสพสุขด้วยอำนาจความเกยชิน พึงใจจ้องดวงตากันและกัน โอบและกันและกัน ยืนเสยกันและกัน มัวมาในรสแห่งความมีชีวิต...

ทำไปทำมา การพุดคุยถึงมรดกก็กลายเป็นเพียงหัวข้อสนทนาที่ผ่านไปอีกเรื่องหนึ่ง

ออกจากศูนย์อาหาร หญิงสาวขับตรงกลับที่พักของหล่อน พอถึงก็ไปจอดในพื้นที่ของแขกผู้เข้าเยี่ยมชมด้านหน้า เมื่อเหยียบเบรกสนิทและทำท่าจะบิดกุญแจดับเครื่อง เกาทัณฑ์ก็ห้ามไว้และยกมือลูบเรื้อนผมนุ่มเพื่อล้าลา

“โอเคนะแอ้ แล้วผมจะโทร.หา...”

“เดี่ยว”

หญิงสาวขีดยึดมือของเขาไว้มัน

“อย่าเพิ่งเป็นคนนี้เลย เข้าห้องแอก่อน”

“มีอะไรหรือ?”

“ยังไม่อยากอยู่กับคนเดียว”

สายตาวีงวนซ้อ ๆ นั้นทำให้เกาทัณฑ์รับทราบว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างเขากับหล่อนกินลึกมาจนเกินกว่าจะฝืนปฏิเสธคำขอเสียแล้ว การสูญเสียพอทั้งคนเป็นเรื่องน่าเห็นใจ น่าอยู่เป็นกำลังใจ ถือเป็นหน้าที่ถ้าสนิทกันพอ

ขึ้นมาถึงชั้น 23 เรือนแก้วเปิดประตู เดินนำลึกเข้าไปในห้องอย่างเชื่องซิม ล้าแขนขา รู้สึกอ่อนแอลงชั่วขณะ และเมื่อสำเนียงได้ว่าเกาทัณฑ์สะกดตามหลังมาติด ๆ ก็หมุนตัวกลับไปเงยหน้าสานดากับเขาในระยะประชิด ขึ้นนั่งส่งแววขอความอบอุ่นจากเขาอย่างชัดเจนเป็นครั้งแรก

เกาทัณฑ์ลั้งเล รับรู้การเว้าวอนชนิดนั้น แต่ความถูกต้องในขณะนี้อยู่ที่ไหน? กอดหล่อนด้วยเจตนาปลอบประโลมบริสุทธิ์ใจ เช่นนั้นหรือ? นี่ไม่ใช่ห้องพักคนไข้ที่มีหมอนและนางพยาบาลเดินเข้าออกได้ตลอดเวลาอีกต่อไป การอยู่ตามลำพังสองต่อสองและผัสสะระหว่างหญิงชายในโลกส่วนตัวที่ปลอดจากบุคคลที่สามอย่างเด็ดขาด จะทำให้ทนยับยั้งชั่งใจได้นานแค่ไหนกัน

ขยับจะร้งร่างหล่อนเข้าหา แต่ก็จะงักง้าง คล้ายเด็กหนุ่มที่กล้า ๆ กลัว ๆ กับการแตะเนื้อต้องตัวผู้หญิงเป็นครั้งแรก

“จะให้แเอ้รู้สึกว่าคุณหน้าด้านไปถึงไหนคะเด้?”

คำตัดพ้อรันทมนั้นเองพังก้านแห่งความระงับยับยั้ง หล่อนมีความหมายกับเขาเกินกว่าจะดูชาย เขากำลังอยู่ในภาวะจำยอมแบกความรับผิดชอบที่เกิดจากความใจอ่อนอย่างปราศจากขอบเขตที่ผ่านมาทั้งหมดของตนเอง

ตัวเด็กรู้สึกว่าโอบกอดแนบแน่น ก้มลงพรมจุมพิดแผ่วไล่จากหน้าผาก ปลายจมูก ลงมาถึงริมฝีปาก แล้วคศิริยะหล่อนทาบเบา คลอเคลียใบหน้าสุดกลืนจากกลุ่มผมหอม ตั้งความรู้สึกให้ใสสะอาดเหมือนอย่างที่เคยสวมกอดแพทรี เรือนแก้วเพียงต้องการที่พึ่ง ที่พักพิงกายใจในยามสูญเสียครั้งใหญ่ เขาสมควรเป็นความอบอุ่นให้ เยี่ยงเพื่อนแท้ที่ยืนอยู่เคียงข้างในยามตกทุกข์

แต่เร็นแก้ว ไม่มีอะไรเหมือนแพทรีเลย เนื้อตัวหล่อนชวนให้เกิดความกระวนกระวายไปทุกกระเบียด นี่เป็นวันเศร้าของหล่อน ทว่าป็นวันปกติของเขา ความเรียกร้องตามธรรมชาติไม่ได้ถูกกดไว้อย่างหล่อนแม้แต่น้อยนิด

หญิงสาวยืนแขนคอกอยู่ในอ้อมกอดของเขาเนิ่นนาน สัมผัสอ่อนอุ่นแนบชิดจากชายที่หล่อนรักทำให้เกิดความสุขชานขึ้นทีละ น้อย กระทั่งอยากยืมออกมาเองทั้งน้ำตาซึม เหมือนได้ซบพิกอยู่กับแผ่นผาแกร่งที่ปกป้องหล่อนได้จากทุกภัยอันตราย รู้สึกเหงาข้อนหลัง ใให้กับตนเอง นี่หล่อนผ่านความเดียวดายมาได้อย่างไร โดยปราศจากอ้อมอุ่นของเขา...

เกาทัณฑ์ขบริมฝีปาก ยืนนานยิ่งลำบากใจ กลุ้มใจ เพราะรู้ว่าว่าในที่สุดจะทนสัมผัสเบียดชิดเร้าคำถุณาไม่ไหว จึงค่อย ๆ ดัน ร่างบางออกห่าง คิดจะบอกให้หล่อนไปอาบน้ำนอนพัก แต่เพียงคลายอ้อมกอดเท่านั้น เร็นแก้วก็ยกสองแขนกระหวัดร่างเขาไว้สนิท

“แต่... พุดให้ฟังอีกทีซิว่ารู้สึกยังไ้กับแอ้ ถ้าความตายไม่อยู่ใกล้แค่ก๊ีบ เธอจะยังพุดกับฉันเหมือนเดิมหรือเปล่า?”

ชายหนุ่มปิดตา กลืนน้ำลายลงคอ ปลดปล่อยแขนทิ้งตามขากกรรม

“เหมือนเดิม...”

“พุดสิ”

เกาทัณฑ์สุดลมหายใจเต็มอก เอ่ยแผ่วทว่าเข้มชัด

“ผมรักแอ้”

เร็นแก้วคลี่ข้อมละไม่อย่างสุขสม น้ำตาค่อย ๆ หลั่งจนอาบแก้ม

“เธอจะไม่ทิ้งฉันไปไหนใช่ไหม?”

นั่นคือคำถามอันแหลมราวกับคมดาบ ถ้าตอบตามใจหล่อนคนนี้ ก็เท่ากับทรยศหล่อนอีกคน แต่คิดว่าจะทอดทิ้งแพทรี ใจก็ หล่นหายไปลึงไหน...

เขามีสิทธิ์ตัดสินใจคนเดียวหรือ? ยังมีความเจ็บปวดของผู้หญิงอีกสองคนเป็นเดิมพัน รู้สึกตัวว่าไม่สมควรได้รับสิทธิ์เป็นผู้ พิพากษาทำร้ายผู้บริสุทธิ์ที่เป็นคนดี มีใจเดียวให้เขาเช่นพวกหล่อนเลย

จากความรักผู้เรื่องราวขอขาดขาดตายในอีกรูปแบบที่ต่างจากมิดและปิ่น คนส่วนใหญ่พบแต่คู่กินคู่นอน หากนั้คงจะพบคู่รักคู่ แท้ในชั่วชีวิตหนึ่ง แต่ทำไม...เขาโชคดีหรือเคราะห์ร้ายกันแน่ที่พบผู้เป็นที่รักยังถึงสองคนในชาติเดียวกัน?

ด้วยเงื่อนไขบางอย่าง สุขจนสิ้นขอบก็กลายเป็นทุกข์ข่มหันต์ได้งายคายปานนี้

“ผมเจ็บแผล...”

เกาทัณฑ์แก้ง้างเพื่อให้หล่อนคลายอ้อมกอด ก่อนที่สติหักห้ามของตนจะขาดฝั่ง เร็นแก้วกล่าวขอโทษแล้วคลายวงแขน หันหลังจูงมือเขาเข้าห้องนอน บอกให้นอนหลับสบายแต่เพียงหล่อน แต่ชายหนุ่มชวนมานั่งด้วยกันที่โซฟากลางห้องแทน

เปิดเพลงฟัง เกาทัณฑ์ได้เห็นประสิทธิภาพเครื่องเสียงราคาแพงอันประกอบด้วยลำโพงรอบทิศ กลางแหลมอยู่บน ซับวูฟเฟอร์ ขับเสียงต่ำลึกอยู่ล่าง เมื่อเรือนแก้วเลือกเล่นเพลงแจ๊ซ โซ โฟนแนวนิวเอจอันทอดหวานอ้ออึ้งแล้วเหมือนถูกห่อหุ้มด้วยพลังเสียงจากมิติ ฟันล้าลึก โอลใจลึกลงไปในรสอิฐธรรมณณ์จนเกาทัณฑ์เป็นฝ่ายทอดแขนโอบโอบหล่นรัก ซึ่งทันทีที่รับสัมผัส เรือนแก้วก็ซุกสองเท้าขึ้นพับ เพียบบนเบาะ เถิบร่างซบแก้มแนบไหล่ เอนกายอิงกายเขาอย่างง่ายดาย

เกาทัณฑ์พยายามขบไล่ความพะวงเร้นลับทั้ง ปิศาศนิต ใจเปิดสว่างเสพสุขารมณ์เฉพาะหน้าเช่นผู้เห็นว่าตนกำลังอยู่ในที่ที่ดี ที่สุด ทว่าพักเดียวพอมโนภาพของแพตรีปรากฏในห้วงนึก สุขเวทนาทั้งมวลก็พังครืน ทรมานพอกับถูกบังคับให้เคี้ยวเนื้ออร่อยนุ่มที่ปน แทรกด้วยเม็ดกรวดแหลมเล็ก

ทำตัวนี้เพราะรู้ว่าเรือนแก้วกำลังเผลอในท่ามกลางองค์ประกอบพร้อมสมบูรณ์ ทั้งสภาพแวดล้อมและสัมผัสในรัก เขาแบ่ง ใจยินดีให้กับความสุขเต็มตัวของหล่อน แต่ห้านาทีก็ลือหลังความฝันใจเสพสุขก็ขาดสะบั้น เมื่อถึงขณะจิตหนึ่งที่เคลิ้มลงใกล้หลับ ด้วยความเหนื่อยอ่อน คล้ายเกิดประสาทหลอน เหมือนได้ยินเสียงผู้หญิงร้องไห้ในหัว...

ไหวตัวเยือกแบบคนประสาทระตุกตอนครึ่งหลับครึ่งตื่น เรือนแก้ว โง่ศิระะขึ้นมองและหัวเราะขำ ยานคางถาม

“เป็นอาราย...”

เกาทัณฑ์สบตาคำหวานหยาดเยิ้มของหล่อน เห็นกลีบปากอ้อมเฝอยห่อหุ้ม ปลายรอบจับแล้วเกือบห้ามใจไม่อยู่ ต้องเสแคะริม ฟีปากกับขมับหล่อนด้วยความอ่อนโยนเป็นการเปลวอารมณ์

“เส้นกระดูกนะซี แล่นี่ก็ต้องจำด้วย”

“นอน โซฟาไม่สบายก็...” อีกอ้ออีกโหลด้วยความชัดเจนเสียงอู้อี้ “ไปนอนบนเตียงดี”

พูดจบก็หันไปทางอื่น เกาทัณฑ์ชำเลืองร่างนั่งน้อยในอ้อมโอบแวนหนึ่ง หากเอาสติปัญญาของเขาหารด้วยสิบแล้วเดินชนแงง หินสักปั้ง ก็น่าจะยังรับรู้ว่าคุณด้วยกิริยาเยี่ยงนั้นเปิดกว้างไปถึงไหน

หากจะนอนกับหล่อนเดี๋ยวนี้ก็ง่ายยิ่งกว่าง่าย สัมผัสในรักสนิทสงบซึ่งจากสองกายสองใจเป็นสุขยิ่งกว่าอะไรทั้งหมด เข้ายวน เนื้อเบญจกามรสอันใดทั้งปวง จะแปลกแค่ไหนสำหรับผู้หญิงตัวคนเดียวกับการมอบกายถวายชีวิตให้แก่ชายที่สนิทใจว่าเขารักคนจริง และจะปกป้องคุ้มครองตนจนสิ้นกาลนาน

แค่พลิกฝ่ามือก็เซซมหล่อนได้ ทว่าพຽนี้เข้าเมื่อลึบตาตื่นขึ้นแล้ว เขาจะพบว่าสิ่งที่ได้มานั้นนั้น จะต้องถูกรักษาไว้ตลอดไป หมายความว่าเขาหมดสิทธิ์หมั้นหมายและคบแแต่งกับแพตรีตลอดไปเช่นกัน

มันบ้าตรงที่ถ้าเขารักษาสัญญากับแพตรี ก็เหมือนคบหน้าผู้หญิงคนนี้ และแม้เขาอยู่กินกับแพตรี ก็คงมีความสุขได้แค่ครึ่ง ๆ กลาง ๆ ไปจนกว่าจะหาไม่ เมื่อคอยแต่เฝ้านี้กว่าเรือนแก้วจะอยู่ของหล่อนอย่างไรคนเดียว

เกาทัณฑ์รู้สึกท้อ มองไปข้างหน้าเหมือนมีแต่ความมืดมน จิตใจหดหู่ซึมเศร้าอย่างยากจะบรรยายเมื่อฝันลุกขึ้นยืน

“ผมควรกลับเสียทีนะแฮ้”

มีความเงิบงันจากเบื้องหลัง เสียงคนตรึกลายเป็นเครื่องประกอบความวังเวงไปได้อย่างน่าแปลก เขานึกรำคาญจนต้องหยิบรีโมทคอนโทรลปิด ทั้งห้องสงบลงราวกับตื่นจากฝันสู่ความจริงอันว่างเปล่า

เมื่อเหลียวมองก็พบหล่อนนั่งก้มหน้านิ่ง จนต้องเอื้อมมือแตะบ่าเรียกอีกครั้ง

“ไปก่อนนะ”

“พรุ่งนี้จะทำอะไรหรือเปล่า?”

หญิงสาวฝืนใจถาม

“ต้องตระเวนหลายแห่งเหมือนกัน ผิดนัดเขาไว้เยอะแยะเลย ญาติผู้ใหญ่ด้วย วางเงินมัดจำซื้อของแล้วยังไม่ไปรับด้วย คงอุ่นทั้งวัน...”

เกือบหลุดปากว่าจะมารับไปฟังสวดศพพ่อหล่อน แต่เดี๋ยวก็ลั้งเล กระทั่งเรือนแก้วถาม

“จะมามาแើไหม?”

นั่นคือคำถามที่เขากำลังเกรงอยู่พอดีว่าจะหาคำตอบแน่นอนไม่ได้ยาก

“ถ้าธุระผมเสร็จแล้วไม่เห็น่อนักก็จะมา แើจะอยู่บนห้องทั้งวันเลยหรือ?”

“จะอยู่นี่แหละ”

เสียงหยอหยอกอย่างคนไม่มีใคร ไม่มีอะไรมาหล่อเลี้ยงหัวใจให้สดชื่นได้อีกแล้ว ทำเอาเกาทัณฑ์ถึงกับสะอึกอึ้ง แม้วร่านั่นคือไม้ตายที่หล่อนใช้ดึงเขาเข้าหา ก็ไม่วายนึกสงสารจับใจ

ก็เขาเห็นหล่อนมาทั้งชีวิต...

“ผมจะแวมมา” แทบกลืนใจเมื่อประกาศเช่นนั้น “จะโทร. บอกว่าก็โง่ง”

ขยับตัวจะก้าวเท้า แต่เมื่อเห็นเรือนแก้วยังนั่งกับที่อย่างไม่ยอมรับรู้ หรือเต็มใจยอมให้เขาจากไป ก็ก้มลงเอื้อมมือซ้อนศอกหล่อน

“ส่งผมหน้าประตูสิไป”

เรือนแก้วสัดแขนเบา ๆ หลุดจากมือเขา และเอนำนั่งอยู่ในห้วงความเดียวดายอย่างคือเงียบ

“แើ...”

เกาทัณฑ์ชักกลุ่ม สำนักหนึ่งกระซิบกับตนเองว่าสาบไปแล้วที่จะถอนตัวจากหล่อนคนนี่...

ค่อย ๆ เหนี่ยวคันแขนหล่อนให้ลุกขึ้นอย่างสุภาพ และวอนด้วยเสียงนุ่มนวล

“ไปส่งให้ผมสบายใจหน่อยนะ อย่าเอาแต่ใจซี”

เรือนแก้วสะบัดหน้ามองเขาด้วยคารึ้นน้ำและหัวคิ้วเคร่ง สะกดไม่ให้น้ำตาและถ้อยคำพร่งพรูออกมดั่งใจนึก ทำไมจะไม่รู้ว่า
ฐานะของเขาพรุ่งนี้เกี่ยวกับใคร มีความหมายแค่ไหน

ถูกกดให้กลับสู่สภาพอ่อนแอ แต่ฝืนทำใจแข็ง กัดริมฝีปากก้มหน้าออกเดินนำเขา ชายหนุ่มเหลียวมองรอบตัวอยู่ที่สักหนึ่ง ก่อน
ก้าวตามหล่อนไปในที่สุด

เรือนแก้วเปิดประตูอารอไว้แล้ว เกาทัณฑ์ใช้มือและไหล่หล่อนและกำลังจะผ่านออกไป บังคับใจมิให้เหลียวมอง แต่เจ้ากรรมที่
ทำไม่สำเร็จ เหลือบแลงานได้...

เห็นแววร้ายที่พั่งนึ่งมายังตน และเมื่อน้ำที่ปลายสายยาวในร่องแก้มแล้วถึงกับสู่วไหลลงต่ำ เกือบทรุดนั่งพึงกรอบประตูอยู่ตรง
นั้น ขมวดคิ้วขบฟันนิดหนึ่ง ต้องสะกดจิตตนให้เหี่ยมราวกับฆาตกร จึงเบือนหน้าหนีและขยับเท้าก้าว ไล่ออก เดินเร็วและบังคับคอให้ตั้ง
ตรง ก่อนที่ใจจะอ่อนลงมากกว่านั้น

กังวานรองเท้ากระทบพื้นหินอ่อนกรับ กรับ กรับเป็นจังหวะสม่ำเสมอฟังหลอนหู สำนึกว่าการขำเท้าแต่ละครั้งส่งเสียงเสียด
แทงโศดประสาทของผู้อยู่เบื้องหลังปานใด รู้สึกราวกับมีสายไซโรรันดล้ามข้อเท้า ผ่อนยาวตามไปเรื่อย ๆ ทุกฝีก้าวไม่สิ้นสุด...

แพดรีปล่อยให้สายน้ำจากฝักบัวครดครดสรีระเฉยแทบไม่ยับเขยื้อนเป็นเวลานาน นี่เป็นจังหวะเวลาเดียวของวันที่เอื้อให้น้ำตา
หลังลงได้โดยไม่เป็นหน้า และไม่รู้สึกว่าการล้างร้องไห้

เอาเถอะ...อยากไหลก็ไหลไป ปนกับน้ำฝักบัวอย่างนี้ดูออกที่ไหน หล่อนขมก้อนสะอื้นไว้แล้ว ถือว่าแค่ขยับของเสียดชนิดหนึ่ง
ออกมา เพื่อให้ใจสงบลง นี่ไม่ใช่การรำไห้หมดทำ เพราะหล่อนยอมแค้นน้ำตาทิ้งเท่านั้น อย่างอื่นสะกดได้หมด

รอได้...ยืนรอนานแค่ไหนก็ได้ ขอให้เหือดหายเป็นพอ อย่าต้องแสบแก้มแทบไหม้เพราะปราศจากน้ำดีช่วยเหมือนวันแรกเลย

สายน้ำจากฝักบัวพรุ่งพรูได้ทั้งวัน แข็งกันแล้วรู้ว่าน้ำคานั้น ไหลแพ้กลับ

กลับออกสู่โลกภายนอกด้วยความสดชื่นกว่าเมื่อก่อนเข้าห้องน้ำ แม้รู้สึกว่าจะจิตใจยังเหือดแห้งแล้งล้า ก็มีสติพอจะคิดเขียนตนเอง
เมื่อทบทวนว่าหลังใส่บาตรเช้า ทำอาหารให้ปู่ ก็ไม่เหลือแก่ใจทำสิ่งใดต่อ เร็วแรงหดหาย กายระทดระทวยคิดเพียงจนเกือบบ้าย กว่าจะ
ลุกขึ้นอาบน้ำได้ นี่ไม่ใช่หล่อนแล้ว ปล่อยให้อะไรลิ่งสู่อยู่ตั้งนาน

วันนี้หล่อนต้องกลับเป็นเหมือนเก่า ต้องมีใจเหลือไว้รักตนเองและคนรอบข้างอย่างเคยมาชั่ววนาคาปี

เป็นคนเดิมที่ไม่มีใคร...

และกำลังจะเป็นคุณครูที่กล้าขึ้นสอนเด็กว่าถ้าเจอทุกข์ ต้องสู้ ต้องอดทน ต้องปลอบตัวเองได้

ก้มหน้าก้มตาเปิดประตูเข้าห้องหอย ๆ ห้องส่วนตัวทำให้กลับอ่อนแอลงอีก เพราะเมื่อลงล็อกแล้ว จะไม่มีใครเห็นเลยว่า หล่อนถูกพิษแห่งความเชื่อในรักกักกินแทบขาดใจเพียงไหน

โนมัสีระะอิงหน้าผากกับบานประตู อย่างน้อยนั่นก็เป็นหลักปักฝังชั่วคราว ก่อนที่จะย้ายไปพึ่งสิ่งอื่นที่ประเทืองปัญญาและเรียกพลังคืนได้ สัญญากับตนเองว่าจะไม่ล้ม ไม่ลงนอนอีกแล้ว หลายวันที่ผ่านมามันมากเกินไปแล้ว

เกือบครึ่งนากับการขึ้นหาหลักให้ตนเองในห้องอันว่างวาย แพตริสตุคดมหายใจลึกลงสามหน เมื่อรู้แน่ว่าไม่ป็นสะอื้นก็หมุนตัวกลับ ตั้งใจจะหาหนังสืออ่านเป็นอันดับแรก

สะคุคก็ก ตาเบิกตะลึงตะไลเหมือนถูกสาป เมื่อพบว่ากลางห้องคือร่างสูงของเกาทัณฑ์!

เขาส่งยิ้มให้ ไบหน้าสลดเศร้าอย่างคนสำนึกผิด มองลึกเข้ามาในตาหล่อนและเอ่ยราวกับขึ้นอยู่แสน ไกล

“แพ...สวัสดี”

แพตริเฟ่งนึ่ง เกรำงของเขาก่อความปรีดาปราโมทย์ ทว่าไบหน้าเขาก็ราวเข็มแหลมแกล้งแทงทิ่ม งงจับกับตนเอง เกือบระเบิดเสียงกรร็องควาดไล่ให้ตั้งกับบ้าน เกือบหาอะไรขว้างใส่ให้แรงที่สุด แต่ด้วยกรอบคุณงามความดีที่ล้อมโอบมาแต่ก่อนแต่ออก ทำให้ความหุนหันพลันแล่นชั่ววูบทั้งมวลดับลงเร็วเกือบเท่ากับที่มันเกิดขึ้น

หันหลังกลับจะเปิดประตูก้าวออกจากห้อง หล่อนยินดีหนีหายตลอดกาลหากเขาจะยังอยู่ในเขตบ้านปู

แต่เข้าไป ถูกคว้าแขนไว้เสียก่อน เขาลากดึงมานั่งบนเตียง หล่อนพยายามขึ้นด้านสุดฤทธิ์ ทว่าไม่เป็นผล ด้วยกำลังคืนเท่าหล่อนอีกสองคนช่วยก็ไม่มีสิทธิ์หลุดจากอุ้งมือแข็งแรงราวลิ้มเหล็กนั้นเลย

“โอ๊ย...”

ครางแผ่วด้วยความเจ็บเมื่อสะบัดคืนแล้วเขาอิงบิบริดอย่างลึมประมาณแรง เกาทัณฑ์ยื่นเสียงอุทธรณ์ก็รู้สึกตัวและคลายมือโดยเร็ว

ทั้งเจ็บกาย ทั้งเจ็บใจ เกินสะกดกลั่นสะอื้น แพตริยกมือปิดหน้าร้องไห้อย่างน่าเวทนา นี่เขาจะตามมารังแกหล่อนไปถึงไหน แค่นี้พอเถอะ ไหว้ละ...

เกาทัณฑ์รู้สึกเหมือนตกนรกทั้งเป็น อยากรังร่างน้อยเข้ามากอดอย่างถนอม แต่ก็รู้ว่าขณะนั้นตนไร้สิทธิ์อันชอบธรรมโดยสิ้นเชิง จึงได้แต่นั่งทนมอดไหม้กับนรกในอกอยู่อย่างนั้น กระทั่งหล่อนหยุดร้อง ลคม็อดลง ซ้องเขาด้วยตาแดงซ้ำ

“ออกไป!”

ไล่ด้วยเสียงแหบพร่า เป็นนาที่ที่เกาทัณฑ์ทราบได้ว่าความฉลาดพูดไร้ความหมาย ความจริงเท่านั้นที่ทำให้กล้าเอ่ยปาก

“แพ... ฟังพี่ก่อนเถอะ พี่กับเพื่อนผู้หญิงในข่าว...”

“พี่เต้...” แพตริห้ามทั้งถอนสะอื้น “อย่าพูดละ”

เกาทัณฑ์สายหน้า ขยับจะเอ่ยก็ถูกแซงอีก

“ที่พี่ว่าจะมีเรื่องให้แพแปลกใจ แพแปลกใจพอแล้ว อย่าทำให้ต้องแปลกใจกว่านี้เลย”

ชายหนุ่มปิดตาลงอย่างเหนื่อยอ่อนเหมือนใจกลัดสินใจ แต่แล้วก็เปิดตาได้อีกครั้ง ล้วงกระเป๋าทางเกงหยิบกุญแจรถมายื่นส่งให้

“นี่ต่างหากเรื่องที่ยากให้แพแปลกใจ ของขวัญสำหรับการหมั้นหมายด้วยน้ำพิฆาน้ำแรงของตัวเอง ไม่ใช่ของเครื่องเพชรที่เตรียมมาให้คุณแม่ใส่พานให้ในวันหมั้น”

หญิงสาวเหลือบมองของมีค่ายิ่งในมือเขา หากเป็นเวลาปกติหล่อนคงปลาบปลื้ม นัยน์ตาคงเป็นประกายดีใจยิ่งหญิงสาวที่ได้รับของกำนัลราคาแพงจากชายที่ตนรัก แต่เมื่อมีหมอกร้ายมุงบังห่อหุ้มใจเหมือนเดี๋ยวนี้ ของในมือเขาก็แค่วัตถุชิ้นหนึ่งที่หาได้ในสายตาหล่อนไม่ได้เลย

แพตรีฝันยิ้มทั้งน้ำตา มองเขากลับขบขันนัย

“ซื้อให้พี่เรือนแก้วด้วยหรือเปล่าคะ?”

เกาทัณฑ์ได้ยื่นแล้วถึงกับมือตก และเกือบปิดปากเป็นเบือไปอย่างถาวร

“แพ พี่...”

พูดจะถูกตะกัก แ่ตรงที่ถ้าอ้างว่าเขาไม่มีใจกับเรือนแก้วเลยนั้น เป็นเรื่องโกหกอย่างหน้าด้านชนิดหนึ่ง และถึงกล้าโกหก ก็นึกสงสารเรือนแก้วเกินกว่าจะพูดจาลดค่าหล่อนเพียงเพื่อเอาตัวรอดเฉพาะหน้า

“พี่กับ...เพื่อน...นอนแยกห้องกัน ที่ขึ้นไปหาเขาก็เพราะต้องทำอะไรบางอย่าง ให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นพยาน พี่ไม่เคยนอนกับเขาเลยแม้แต่ครั้งเดียว”

การพูดความจริงทำให้รู้สึกเป็นผู้ใหญ่ นึกขอบคุณตนเองกับความมอดกลั้นที่เสี้ยวมา ที่ทำให้พูดได้เต็มปากเต็มคำอย่างนี้

“ทำไมล่ะคะ? พี่เขาสวยดีออก”

“เหตุผลคือแพนะซี เรากำลังจะหมั้นหมายกัน พี่จำได้คิดหัว”

“อย่าจำอีกเลยล่ะ ไม่ใช่อย่างนั้นอีกแล้ว”

คนฟังถึงกับเขินหวิว มองดวงหน้าเปื้อนคราบน้ำตาแล้วบอกตนเองว่าได้เพชรมาแต่ปล่อยให้หลุดมือไปแล้วกรรมัง

“แพฟังพี่อธิบายบ้างนะ เรือนแก้วเป็นเพื่อนร่วมงาน พี่รู้จักเขาตั้งแต่ย้ายกลับมาประจำที่เมืองไทย ไม่ใช่เพิ่งคบหาหลังพบกับแพ ถ้าย้อนนึกดูจะจำได้ว่าแพเคยเจอเขาครั้งหนึ่งที่โคราช จำได้ไหม?”

แพตรียิ้มมุมปาก นัยน์ตาโศกทอดมองเขาอย่างดูว่าจะพูดอะไรอีก แต่เมื่อเห็นเงิบก็ตอบคำเพียงสั้น

“ไม่ได้สังเกตหรอกค่ะ เพื่อนพี่ตั้งเยอะ”

“ช่างเถอะ เธอเป็นว่าความจริงคือเขาเคยเห็นที่อยู่กับแพมาก่อน ถ้าหากมีอะไรกัน วันนั้นเขาจะทนนิ่งอดกลั้นอยู่ได้หรือ?”

สีหน้าของแพตรีดูค่อนข้างคลยลงนิดหนึ่ง นั่นทำให้เกาทัณฑ์ใจชื้นขึ้นบ้าง อย่างน้อยก็รู้ว่าหล่อนไม่ถึงกับตัดตายขยขาด ปิดหูปิดตาจากเขาอย่างสิ้นเชิง

“จำได้ไหมที่คืนก่อนไปสิงคโปร์ พี่ขอให้แพไปด้วยกัน เหตุก็เพราะอย่างนี้แหละ แต่เหมือนน้ำท่วมปาก มีหลายเรื่องนักที่พูด อ้อมค้อมก็ไม่ดี ตรงไปตรงมาก็ไม่เหมาะ...”

“เพราะพี่มีความในใจอยู่แล้วว่ะหน้า”

แพตรีคักคอ

“ใช่” เกาทัณฑ์เช็ดคอกยอมรับ “พี่รู้จักเรือนแก้วมานาน มีบางอย่างเกิดขึ้นบ้างตามทาง ตามเวลาที่คบหากัน แต่จนถึงวันนี้ ขอรับรองว่ามีแพคนเดียวเท่านั้นที่พี่ขอแต่งงานด้วย”

หญิงสาวเงยบกริบ มองหน้าคนหลายใจอยู่พักใหญ่ ก่อนถามอย่างอดไม่ได้

“เข้าห้องพี่เรือนแก้วทำไมคะ?”

แม่เตรียมไว้แล้ว เกาทัณฑ์ก็กระดากและอีกอีกที่จะตอบตามจริง

“เขาขอให้พี่ช่วยแสดงอะไรบางอย่างให้เห็น ขอมรับว่าในทีร์ โหฐานอย่างนั้นคู่สนิทเกินเพื่อน แต่รับรองว่าไม่มีอะไรเกินเลย แม้แต่น้อย”

แพตรียังมองชายตรงหน้าตาไม่วาง เกิดความระอาเรื่องลับ เรื่องเร้นแฝง คำลวง และคำจริงขึ้นมาเต็มประดา ขนาดไม่แต่งยังต้องจับผิดจับถูก เกิดเหตุชวนคลางแคลงขนาดนี้ ต่อไปพอเขาได้หล่อนแล้ว เมื่อหล่อนแล้วตามวิถีโลก มีสิ่งต้องสืบสาวเอาความกันข้ามวันข้ามคืน เห็นดเห็น้อยหาข้อยุติยากกว่านี้สักร้อยเท่าหรือ?

ความมีดีพร้อมของเขาไม่ได้นำมาแต่เพียงความสนิทสนมหวานำยินดีแต่ถ่ายเดียว ยังนำปัญหาอื่นพ่วงมาด้วยร้อยแปด เพราะถ้ารูปร่างหน้าตา กิริยาท่วงทีของเขาน่าหลง น่ารักสำหรับหล่อน ก็ต้องชวนให้หลง ชวนให้รักสำหรับหญิงอื่นเช่นกัน

“พี่ละ...เรื่องนู้กัสนองคนระหว่างพี่กับพี่เรือนแก้ว แค่แพถามเหตุผลว่าพี่เข้าหาเขาทำไมยังบ้ายเบี่ยงเลี่ยงใช้คำคลุมเครือ เอาเถอะค่ะ คงประสาคนสนิท มีเรื่องน่าอวดน่าแสดงอยู่เยอะ แพก็ไม่อยากซอกแซกซุกขี้ เพราะฐานะของเราที่ที่คู่หมั้นเท่านั้น ยังมีความเป็นอื่นอยู่มาก แต่เอาความจริงมาพูดกันคำเดียวสั้น ๆ ดีกว่า คำเดียวที่บอกให้เราทั้งสองคนรู้ว่าตรงไหนคือจุดยืนเดี๋ยวนี้อันนี้ และทิศไหนที่ควรเดินตรงไป...พี่รักพี่เรือนแก้วหรือเปล่า?”

“คำตอบไม่ได้เป็นตัวกำหนดทิศทางนี้แพ...”

“พี่เต้...แพฉลาดพูดน้อยกว่าพี่ โดยเฉพาะเรื่องค้อนหน้าค้อนหลังขอกย้อนนะ ไม่เก่งค่ะ แต่ก็หวังว่าเราจะมีใจจริงเท่ากัน มีดีที่จุดนี้เสมอกัน ตอบเท่านั้น รักหรือไม่รัก”

เป็นครั้งแรกในชีวิตที่เกาทัณฑ์รู้จักความกดดันชนิดที่หาทางออกไม่ได้ จนแทบอยากตายด้วยเสียให้พ้น หากนั่งที่หรืออดใจยืน ก็เป็นคำตอบชัดพอดูอยู่แล้ว ผู้ยอมรับอย่างลูกผู้ชายดีกว่า แม้รู้ทั้งรู้ว่าผลคืออะไร

“รัก...”

แพตรีหน้าซีดเผือด น่นยิ่งกว่าเขาวาดมิดกรีดแก้วหูให้แสบเสียวลัดลึกลงไปถึงกลางอก จ้องเขาอยู่นานมาก นานเหมือนจ้องชายแปลกหน้าที่เข้ามาตบตีหล่อนอย่างไรเหตุผล

“มาหาแพอย่างนี้เขารู้แล้วจะร้องไห้หรือเปล่านั้น?”

ถามแล้วหรือและเริ่มสะอึกสะอื้นที่ละน้อยต่อหน้าเขา เกาทัณฑ์หลบตาไปทางอื่น ย่นคิ้วด้วยประสาทตึงเครียดไปทุกส่วน เห็นจากทางตว่าหล่อนจ้องเขาอย่างคาดคั้นจะเอาคำตอบให้ได้ น่นยิ่งทรมานแทบบ้า ยอมให้ผู้ชายด้วยกันเขย่าคอเรา ๆ ตะคอกคั่นยังคิดว่าทนไม่ไหวหนักเข้าก็ลุกขึ้นยืนกลางห้อง กำหมัดแน่นราวกับอยากบีบตนเองให้แหลกคามือ

ทุกข์ที่ใหญ่หลวงเป็นอย่างนี้ มีดมนเพียงนี้ แม่ต้องลอยอยู่ในกุศลวิบาก ก็ไม่วายปรากฏปลายสายเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของทุกข์ และยังหนักหนาสาหัสตรงที่ไม่มีใครคิด ไม่มีทางออก และไม่มีคำตอบใด ๆ นำฟังเอาเลย

จนล่วงเลยกระทั่งเสียงสะอื้นจากหญิงสาวจางลง เกาทัณฑ์จึงคืนหน้ามาทางหล่อน เห็นดวงหน้างามหม่นหมองคล้ายกำลังตรอมใจแล้วคิดทำสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อนกับผู้หญิงคนไหน น่นคืออย่างทำเข้าหาและทรุดลงคุกเข่าต่อหน้า วางสองมือทับหลังมือบนตักหล่อน

“พี่ขอโทษ”

เอ่ยแล้วมองดูนัยน์ตาดำลึกลับที่กลับขุ่นด้วยความหดหู่

“เพื่ออะไรคะ?”

เสียงหล่อนต่ำลึกลับอย่างไม่เคยเป็น

“เพื่อให้แพรู้ว่าพี่เสียใจ”

“ละ...แพยกโทษให้”

ความจริงจะค่อยค่อยคำได้ ต่อแต่นี้ขออย่าให้เห็นหน้ากันอีกเลย ทว่าเมื่อมองใบหน้าอันเป็นที่รัก ที่รอคอย ที่เฝ้าหวงแหนมาแสนนาน ก็ถูกแน่นไปทั้งอก พุดอะไรไม่ออก และเหมือนถ้อยคำที่เตรียมไว้ขับให้เจ็บคั้น จะม้วยมลายหายสูญ ไปขั้วเขวหลงลืมไปสนิทอย่างรวดเร็วจนเหลือเชื่อ

เท่าที่เกาทัณฑ์ได้ยินจึงเป็นเพียงคำยกโทษ เขาเบิกตามิดหนึ่ง รอฟังถ้อยคำเสียดแทงที่จะตามมาทีหลัง แต่จนแล้วจนรอดก็เห็นเพียงอาการแน่นิ่ง จ้องมองเขาเฉย

กะพริบตาครั้งหนึ่ง ถือสิทธ์ในคำยกโทษนั้น ลุกขึ้นนั่งเสมอ แล้วดึงร่างน้อยเข้าโอบเต็มอ้อม แพตรีชินตัว ทว่าอ้อมอุ้มนั้นเกินด้าน ต้องยอมตนราวกับคนใจง่าย ลืมโกรธสิ้นแล้ว

เกาท์ฉัทตามตนเอง ถ้าปมเชือกมันขมวดพันยุ่งเหยิงแน่นหนาเห็นปานนี้ จะให้เขาทำอะไร แก้ปัญหาอย่างไร ได้?

บทที่ ๒๔ งานศพ

เป็นเช้าที่อากาศสดชื่น เย็นสบาย รอบละแวกทางเดินชะอุ่มงามด้วยหญ้าเขียวและพฤษาขึ้นต้น สมควรที่จะบันดาลความสุขสงบให้แก่ผู้ตัดผ่านทุก ๆ คน

แต่สำหรับเรือนแก้วแล้ว ทั้งหมดคืออีกฉากหนึ่งของความเงิบเหงา

เดินถือคันธนูขนาดห้าฟุตครึ่งพร้อมกระบอกลูกศรมาที่สนามซ้อมในอาณาบริเวณคอนโดมิเนียมซึ่งหล่อนพักอาศัยอยู่ ธนูเป็นหนึ่งในกีฬาโปรดของหล่อน นอกจากทำให้ใจสงบ ได้ออกแรง และส่งเสริมความเชื่อมั่นอย่างดีแล้ว ยังส่งเสริมให้เกิดความรู้ภายใน หรือสัญชาตญาณพิเศษในการเข้าสู่เป้าหมายที่อธิบายยาก ทุกครั้งยามเกิดความสับสนฟุ้งซ่าน หรือแก้ปัญหาใดไม่ตก เรือนแก้วจะลงมายิงธนูต่างระยะเป็นการปลดปล่อยเรื่องหนักอึ้งทิ้ง และก็มักจะทำสำเร็จเสมอ

ภาพสลักตามผนังถ้าเป็นหลักฐานที่ดีว่ามนุษย์รู้จักยิงธนูล่าสัตว์แทนการพุ่งหอกพุ่งหลาวมาไม่น้อยกว่าสองหมื่นห้าพันปี และมีวิชายิงธนู หรือที่เรียก ‘จูปเวท’ สืบทอดกันอย่างเป็นศิลปศาสตร์นับพันปีแล้ว หล่อนทราบด้วยว่าพระเชนจำนวนมากนิยมการยิงธนูเป็นอย่างยิ่ง ขนาดมีตำรายิงธนูตามหลักเซนออกมามีใช้น้อย นับว่าเป็นอีกอุปเท่ห์หนึ่งของการฝึกสมาธิ

บางคนทุ่มเวลาทั้งชีวิตกับการฝึกฝนจนกระทั่งได้โลกล ให้ได้เข้าเป้า และได้ความเป็นหนึ่งเดียวกับจิตวิญญาณ พวกที่สำเร็จจูปเวทขั้นสูงอาจเห็นเป้าจากระยะไกลขยายใหญ่เกินขอบเขตของประสาทตามนุษย์ธรรมดา ว่ากันว่าเพราะเล็งเป้าจนเกิด ‘ปฏิภาณนิมิต’ หดขยายได้ตามต้องการทั้งยังลึมตา

ชมรมยิงธนูในปัจจุบัน โดยมากมักมีเรื่องการล่าสัตว์เข้าไปแทรกแซม แต่สำหรับเรือนแก้วแล้ว จะเห็นเป็นเครื่องมือคลายทุกข์ขจัดเหงามาตลอด หล่อนยิ้มออก ผ่อนคลายความตึงเครียดได้ทุกครั้งที่สามารถส่งธนูเข้าเป้าคะแนนสูงติด ๆ กัน

ยื่นห่างเป้าประมาณเดียวกับความยาวสนามเทนนิส อันเป็นระยะหวังผลสำหรับหล่อน ปลิวาสลักเสลาเกลากลึงแยกจากกันในการทำเตรียม ชุดคำเสื้อคอกลมและกางเกงยีนส์รูปช่วยให้รู้สึกกระชับเมื่อเริ่มตั้งทำยิง คันธนูของหล่อนติดรอกหมุนแรงน้ำว แม้จิตใจยังอ่อนปวกเปียก อันมีผลกระทบให้ร่างกายถดถอย ก็สามารถเหนี่ยวสายได้ค่อนข้างง่าย

ศรดอกแรกพุ่งหรือแบบเหิน ๆ คล้ายไม่ค่อยเต็มใจวิ่งเข้าปักเป้าเท่าไร วัตถุที่ไร้เจตจำนงมุ่งมั่นกำกับการเคลื่อนไหวย่อมปรากฏความอ่อนแอ คูดอกในสายตาผู้เคยฝึกควบคุมตนเองและวัตถุในมือมาแล้ว

เรือนแก้วเบือนหน้าไปทางอื่นอย่างเนือยนาช กำลังใจและร่างกายถอยน้อยลงอีก เพราะการปักแค่เฉกของลูกธนูดอกแรกนั้นอยู่เกือบวงนอกสุดของเป้า ฟุ้งซัดถึงความไม่เอาไหน

จับดอกสองวางขึ้นสายอย่างตั้งใจกว่าเดิม หน้าเท้าซ้ายชี้ตรง มือซ้ายกำคันจับแน่นยื่นไปทางเดียวกับปลายเท้า มือขวารวบหางศรพร้อมนิ้วสายจนสุด ประสานเป็นจังหวะเดียวกับการสูดลมหายใจอัดเต็มปอด พังใจกลางเป้า หางดาสามศรผู้เร็วเวทแห่งธนูตลอดคำที่ขนานกับพื้นและชี้ตรงเข้าจุดหมาย ขณะเดียวกันก็รู้พร้อมในองค์ประกอบอื่น ไม่ว่าจะเป็กำลังที่ใช้นิ้ว ความนิ่งได้ดูแลตลอดร่าง ไปจนถึงสัมผัสทิศทางลมอันแสนอ่อนทว่ามีผลกับการวิ่งของศร

ผสมความรู้พร้อมทั้งหมดแล้ว กลายเป็นนิมิตเส้นทางธนูในคลองตา เห็นเป็นท่อไร้ตนจากปลายศรถึงเป้าหมายแจ่มชัด อย่างที่เรียกพิชาน หรือความรู้สึกตัวทั่วพร้อมในการเล็งส่งเข้าเป้าด้วยใจ ความมั่นคงและอาการทั้งหมดในกายเป็นไปเพื่อสร้างนิมิตเส้นทางให้

เที่ยงตรงเข้าฝึกทั้งสิ้น ขยับเปลี่ยนนิดเดียวแม่คล้ายกล่อมเนื้อหัวใจ คั่นธนูไหวคิงเพียงน้อย ก็มีผลรบกวานวิถีรู้ในใจได้แล้ว พุดง่าย ๆ ว่า เพื่อส่งลูกธนูเข้าเป้า อวัยวะใหญ่หน่อยทั่วทั้งกายภายนอก รวมทั้งจิตใจภายในต้องช่วยกันส่งเสริมเป็นหนึ่งเดียว

ปล่อยมือด้วยความรู้สึกดีสงบเข้าฝึกถึงที่สุด ถ้าลูกศรแล่นด้วยแรงคิดฝืนอันสะสมอยู่ในการงอคันธนู ลัดลิวเป็นเส้นตรงแหวกอากาศด้วยพลังเจตจำนงอันคมกริบ หัวศรปัดลิกเข้าวงคำชั้นในสุด ส่งแรงสะท้อนกลับปล้นกลับมาระทอบใจเป็นฤทธิ์อันหนักแน่นเฉียบขาด เราอึดคาให้เดิบกล้ำขึ้นข่มความเงิบเหงาวิ้งเวงสนิทชั่วขณะหนึ่ง

รอบด้านยังร้างผู้คน มีเพียงหมู่ไม้และใบหญ้าที่ประจักษ์ในความขมขื่นของมือธนูสาว คลื่นลมในหัวสงบลง เกิดสติรู้ความรู้สึกปรากฏอยู่ของกาย เห็นความสัมพันธ์ระหว่างกายกับเป้าเบื้องหน้า รวมทั้งธรรมชาติรอบตัว ทั้งที่ปรากฏต่อประสาทตาและประสาทหูอันกว้างขวางเป็นพิเศษ ศรเข้าเป้าดอกเดียวเปลี่ยนแปลงหล่อนได้ไวเท่ากับความเร็วของมัน

เรือนแก้วดังศรดอกต่อไปออกจากกระบอบบนพื้นด้วยจิตใจที่สัจจังเหมือนแผ่นน้ำ สุดลมหายใจยาวขณะออกแรงนิ้วอีกครั้งหยุดสงบเป็นคณินในอาการเกร็งเหนียวสุดสายครู่หนึ่ง หยดน้ำใสค่อย ๆ รินจากปลายหางตาทั้งสอง แต่ไม่นานจนเอ่อเป็นม่านน้ำพร่าพราย หล่อนปล่อยใจ ปล่อยมือด้วยสติอันมั่นคง ส่งลำธนูอันลั่น ไปด้วยพลังเหลือเฟือในการแหวกอากาศพุ่งเข้าเป้า

เกาทัณฑ์...ธนู

จิตใจอยู่กับฤทธิ์ของการส่งศรเข้าเป้า รู้พร้อมไปทั่วทุกองค์ประกอบการยิง เห็นความเป็นเกาทัณฑ์แซมชัด...

เล่นจากแล่ง ตัดตรงเข้าเป้าไม่อ้อมค้อม กำกับด้วยจิตใจที่คมกล้า ราวกับหัวศรมีวิญญาณแสวงจุดปักของตนเอง เมื่อส่งออกไปแล้ว ยากที่จะมีอะไรมาคักขวางได้ทัน

อุตสาห้าเครื่องยึดจิตใจให้เลิกประหวัดคิดถึงเขาเป็นการพักอารมณ์ คั่นกลายเป็นเครื่องเตือนให้ยังยั้งคิดหนักเข้าไปอีก เกือบเหยียดคันธนูทิ้ง ทว่าสติอันหนักแน่นในขณะนั้นห้ามไว้ เพราะหยิ่งรู้ว่าเหมือนทูปแก้วเนื้อดีที่เพชรสร้างอย่างยากลำบากให้แตกละเอียดลงอย่างน่าเสียดายเพียงชั่ววูบโทสะ

ใจเป็นหนึ่งในกับการยิงธนูเนิ่นนาน เดินไปลอนกลับมาเปลี่ยนระยะหลายรอบ พอแขนล้าจึงวางมือ เก็บอุปกรณ์เดินเข้าศึก

กายและใจที่รวมเป็นหนึ่งเพื่อก่อนิมิตเส้นทางวิ้งของธนู กับกล่อมเนื้อที่ระชับแน่นทั่วร่าง ช่วยให้ความรู้ทั่วไปหลังเลิกเล่นคมใสกว่าปกติเป็นสองเท่า ราวกับข้างในมิมีบวมขนาดใหญ่วางตั้งตลอดแนวหน้าผากถึงกลางอก หันด้านคมชี้ไปข้างหน้า ให้ความรู้สึกเหมือนพร้อมจะเปล่งประกาศิตที่เฉียบขาดหรือออกฤทธิ์ออกเดชได้สารพัน

คนทั่วไปแม่เคลื่อนไหวอวัยวะน้อยใหญ่หลายส่วนพร้อมกัน อย่างมากจะรับรู้เพียงจุดใดจุดหนึ่ง เช่นอาการเบนหน้าตาลอกตาอย่างเดียว ส่วนอื่นถูกเพิกเฉยไปหมด หรือที่หนักกว่านั้นคือไม่รู้ตัวเอาเลยด้วยซ้ำว่ากำลังอยู่ในท่วงทีกิริยาใด ปล่อยให้สติขาดหาย เหม่อลอยทั้งวัน

แต่ในบัดนี้ เมื่อทรงนั่งด้วยภาวะจิตอันคมคาย เรือนแก้วแยกรู้ได้พร้อมกันเกือบทั่วพร้อม เมื่อเดินสวนกับผู้จัดการทั่วไปของลอนโด หมอนั้นตกท่ายล่อนด้วยท่าทางกะลุ่มกะเหลี่ย ดวงตาหล่อนสามารถมองเห็นอาการผงกหัว ยิ้มกว้างเห็นฟันทั้งปากของเขา ขณะเดียวกันใจก็ทราบอาการเอื้องกรายสลับคู่เรียวขาระเหิดระหงของตน พร้อมทั้งรู้ชัดว่าตนเบนหน้าผากหนึ่ง ซายดาแลหมอนั้นคล้ายจอชะนีแลบลิ้นปลิ้นตาหลอกที่ข้างทาง ในหัวผุดคำสั้น ๆ ว่า ‘ซิ!’

หล่อนยังไม่ตระหนักว่าสติรู้พร้อมชนิดนั้น เพียงพลิกกลับนิดเดียว คือแทนที่จะหันออกข้างนอก แต่ส่งกลับเข้ามาดูข้างใน คล้ายเข้าไปนั่งในใจคนอื่น ไม่ให้เหลืออุปาทานว่ากายใจเป็นคน ก็จะปฏิรูปเป็นรุ่งอรุณแห่งการปฏิบัติธรรมทันที ลักษณะความรู้ชัดคม กายจะแปรเป็นรัฐฉัดอ่อนโยนลง ด้วยเพราะพลังอึดตาอันเข้มข้นปฏิรูปเป็นพลังรู้บริสุทธิ์ไป

ระหว่างอยู่กับเกาทัณฑ์ที่สิงคโปร์ มีเรื่องพูดคุยแลกเปลี่ยนเยอะมาก เพลินที่จะคุยกันตลอดวันด้วยเรื่องหลากหลายไหลลื่นไปเรื่อย หนึ่งในข้อสนทนาคือการทำสมาธิ เขาพูดให้ฟังก่อนข้างละเอียด รวมทั้งฝึกการนั่งเบียดันให้เกือบทุกวัน เรือนแก้วจึงแยกแยะดูว่า กวาทะน่าพอใจอันเป็นผลจากการซ้อมยิงธนูในบัดนี้ นับเข้าเป็นสมาธิแบบสงบได้เหมือนกัน

เมื่อก่อนจะนึกว่าสมาธิคือความสามารถเอาใจจดจ่อกับงานได้ ซึ่งก็ถูก แต่ตอนนี้เข้าใจเพิ่มขึ้นมาคือสมาธิตันนั้นมีหลายประเภท ทั้งแบบที่เป็นสมาธิแล้วยังวุ่น กับแบบที่เป็นสมาธิแล้วสงบลงบ้าง กับแบบที่เป็นสมาธิแล้วราบคาบสนิท

ตอนทำงานเอกสาร งานคิดต่อผู้คน หากจิตรวมลงเป็นสมาธิ จะมีลักษณะคมกริบ มีฤทธิ์ทางโลก คมเกมการเจรจาได้ คมงานให้สำเร็จลุล่วงตามคู่ตามแนวที่ตั้งใจได้ รู้สึกตลอดกายตัวว่ากำลังขยับไหวหรือนิ่งทรงอยู่ตรงไหน อยู่กับใคร เพื่ออะไร หล่อนจะมุ่งมั่นเพ่งแน่วตลอดเวลาวามมาถึงไหน ได้สิ่งที่ต้องการหรือยัง รวมทั้งยังทราบว่าจะอุปสรรคจะต้องแก้เป็นเปลาะๆ ทำใด

สมาธิแบบนี้ทำให้หล่อนมีอำนาจและรอบรู้ ทั้งที่เกี่ยวกับคน ข้อมูล และวิธีเลือกตัดสินใจของตนเอง ในทางปฏิบัติหล่อนมีสติและสมาธิพร้อมจะเป็นผู้บริหารคนหนึ่ง และเป็นผู้บริหารที่ดีด้วย รอเพียงอายุและชั่วโมงบินสูงพอจะไปนั่งเสนอนโยบายโดยไม่ถูกผู้ใหญ่เขม่นว่าเจ้อเท่านั้นแหละ

สมาธิที่พาไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่นายสั่งหรือตัวเองริเริ่ม จะย้อนกลับมาอัดฐานกำลังใจให้แน่นขึ้นเรื่อย ๆ รู้สึกชัดขึ้นทุกที ในตะบะบารมีแห่งตน รวมแล้วได้เป็นกิเลสให้ฟุ้ง ให้คิดไต่เต้าสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ไม่หยุด นี่เองจิตเป็นสมาธิแล้วยังวุ่นวาย

เมื่อเล่นกีฬาหล่อนก็ได้สมาธิเหมือนกัน แต่ยังมีความฟุ้งบางชนิดติดตามมาด้วย เช่นเล่นกีฬาหลายคนแล้วเอาแพะชนะกัน หรือเล่นคนเดียวพยายามเอาชนะตัวเองด้วยการทำเต็มต่าง ๆ นานา ชนะหรือสำเร็จก็จิตฟู แพ้หรือล้มเหลวก็จิตตก ประเภทรักษาความเป็นกลาง หมายตาจ่อจอกับวัตถุในเกมส์กีฬาอย่างเดียวยุคเวลานั้น ยากยิ่ง

และแม้เป็นสมาธิในระหว่างเล่นกีฬา ดาหูกก็เปิดกว้างให้ใจโยยบินได้ขยเกินไป อย่างเช่นเมื่อครู่ ทั้งที่หล่อนรู้สึกสงบดั้งเอือกเย็นแท้ๆ อยู่ไม่อยู่น้ำตาที่ไหลออกมา แคลไพล่คิดถึงเกาทัณฑ์นิดเดียว

เมื่อหัดสมาธิแบบนี้ว่าง เรือนแก้วก็ได้ความชอบใจ และเห็นกว้างไปอีกแบบ คือพบว่ามันใกล้เคียงกับการยิงธนู แต่มีความละเอียดอ่อน สุขุมประณีตกว่า สุขสบายไร้กังวล อีกทั้งให้ผลเป็นความราบคาบ ไม่ฟุ้งคิดไต่สูงหรือวิ่งไกลเกินการเสพรสอ้อมเอนในอาการแน่นิ่งขณะนั้น ๆ เพราะเป้าหมายเดียวคือรู้เข้าไปเข้ามาในอารมณ์ที่ไม่เจือด้วยความอยากประการใด ๆ กับทั้งเป็นความสุขในตัวเอง ไม่ต้องอาศัยความร่วมมือจากใครอื่นเลย ถ้าชนะก็ชนะความฟุ้งชาน ถ้าแพ้ก็แพ้ความขี้เสียนี่แหละ

สำหรับผู้ยังไม่ตั้งมั่น สมาธิตันสงบประณีตเป็นสิ่งที่ไม่ทำได้แล้วจะลืม เพียงห่างเหินจากการเสพภาวะเช่นนั้นสักสิบนาที จำได้แค่ความน่าคิดใจ เมื่อมีสิ่งเตือนให้ระลึก เช่นที่หล่อนเพ่งยิงธนูแม่น ๆ ได้ใจนิ่ง ๆ จึงค่อยคิดถึงขึ้นมาอีก

เข้าห้อง เรือนแก้วเปิดตู้เย็นหาของเบา ๆ ทานแบบรองท้อง คือไม่ถึงกับอิ่มแปร้แต่ก็หายหิว เสร็จแล้วอาบน้ำประพรมฟันจนสดชื่น เบาเนื้อตัว เลือกล้างชุดกระโปรงหลวมพอสบาย จากนั้นยึดเก้าอี้ตัวหนึ่งเป็นที่นั่ง เพราะตอนหัดทำสมาธิเกาทัณฑ์จะให้ลากเก้าอี้มานั่งข้าง ๆ เขาทุกครั้ง จึงชินที่จะใช้เก้าอี้พนักตรงและเบาะเรียบแน่นเป็นอุปกรณ์ช่วยทรงตัว

นั่งหลังตรง ผ่อนคลายตลอดร่าง ค่ำมือวางบนตัก วางเท้าลงเสมอกันบนพื้น ปิดตาหลับตา รักษาคุณภาพรูปร่างตัวพร้อม เกิดความเห็นชัดว่าเมื่อกำหนดการวางกายไว้เหมาะสม ก็เกิดความพร้อมรู้ขึ้นทันทีในระดับหนึ่ง เหมือนกับการตั้งท่าไว้ถูก ได้ที่เหมาะสมในกีฬาใด ๆ ก็จะทำให้เกิดนิมิตที่เหมาะสมกับกีฬาประเภทนั้น ๆ โดยง่าย

การวางกายไว้ถูกยังก่อให้เกิดฉันทะ หรือความสุขความพอใจ เช่นขณะนี้เพียงหล่อนกำหนดดูความเป็นไปของกาย เห็นเจตนา ขยายหน้าท้องเพื่อดึงลมเข้า ก็เกิดนิมิตเส้นทางลมล่องหน้าตลอดสาย โดยเฉพาะความชัดที่จุดกระทบแรกเข้าไปในโพรงจมูก คล้ายกับกายเป็นแสงธนู สายลมหายใจเป็นเส้นทางลูกศรวิ่งที่จะต้องเห็นให้ได้

ปัญหาของผู้ปฏิบัติสมาธิส่วนใหญ่อยู่ตรงนี้ คือล้มเหลวแต่แรกเพราะเบสิคไม่ดี และให้เวลาอย่างตั้งใจไม่นานพอ ถ้าหากจกจ่ออยู่ตลอดเวลาด้วยความผ่อนคลาย ตั้งกายไว้ถูกส่วนเหมาะ ไม่เครียดเกร็งเลย เดี่ยวเดียวก็ได้ผล เมื่อลมหยุด ก็เพ่งรออาการขยายหน้าท้องดึงลมเข้า เช่นเดียวกับการวิ่งกันธนูถึงเห็นเส้นทางระหว่างแสงกับเป้าหมาย เมื่อลมเข้าหรือออก ก็ปักใจเข้าหาสายลมเท่ากับการส่งตามดูธนูพุ่งเข้าเป้าจริง

ผู้ปฏิบัติโดยมากจะทราบเฉพาะตอนลมเข้า พอลมออกสติจะหาย ยิ่งระหว่างพักรอลมเฮือกใหม่ยิ่งแล้วใหญ่ พลัดไปโน่นหล่นไปนี่ ถ้าเพียงพบความจริงและพยายามอุจจุค่อนตรงนี้เสียหน่อย อาการเหม่อ หรืออาการตกวังค์เห็น โนนเห็นนี่ร้อยแปดก็แทบไม่มีทางเกิดขึ้นเลย

เรือนแก้วขยายหน้าท้อง ดึงหายใจเข้า เห็นสายลมเป็นทางตามนิมิตที่ถูกเก็งรู้ไว้ล่วงหน้า เมื่อสุดปอดแล้ว ก็ผ่นออกอย่างประณีต ขาว และน้มนวล ก่อนนิมิตเสมอกัน เป็นสายเดียวกันกับขาเข้า

ที่สำคัญเมื่อหายใจออกจนสุด หล่อนยังคงเพ่งรอล่วงหน้าในสายนิมิตลมหายใจเข้าออกครั้งต่อไป พุดง่าย ๆ ว่าจกจ่อรู้อยู่กับกายนั่ง เทรียมขยายหน้าท้องดึงลมไม่ปล่อยให้คลาดเคลื่อนไปไหน

เฝ้าดูลมที่ง่ายกว่ายิงธนูเสียอีก แค่มองเห็นเข้าไปชำมออยู่ในนิมิตเดิวกคือลมหายใจเข้าออก ฉันทะในนิมิตจะเป็นตัวเร่งให้เกิดความสว่าง สงบนิ่งจกจ่อ เรียกพลังรู้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ กระทั่งถึงจุดหนึ่ง 'ไม่เหลืออะไรเลยนอกจากการรู้ลมที่ผ่านเข้าออกกายนี้'

เรือนแก้วรู้สึกสงบและเห็นแสงสว่างนวลฉายออกมาจากภายใน คล้ายมีรอยยิ้มน้อย ๆ ผุดขึ้นมาจากกระแสความสว่างเป็นหนึ่งนั้น

นั่นคือการเกิดองค์สมาธิเบื้องต้นที่ตั้งอยู่ได้ชั่วคราว หรือที่เรียก 'ขณิกสมาธิ' อันประกอบด้วยจิต คือตั้งสตินึกคิดธรรมดา นี้เอง คำนึงว่านี่ลมหายใจเข้า นี่ลมหายใจออก เมื่อเกิดวิตกแล้วสิ่งที่ตามมาคือพิจารณา ได้แก่การจกจ่ออยู่ในนิมิตลมอันเข้มข้น ราวกับตัวคนกลายเป็นสายลมหายใจเสียเอง หรือคล้ายลมเข้าออกเป็นแม่เหล็กที่มีแรงดึงดูดจิตใจให้ติดแน่น เป็นผลของการเข้าคลุกคลีจกจ่ออารมณ์เดียวนานพอ จนตัวรู้ตั้งอยู่ถูกส่วน เห็นนิมิตกว้างขวางตลอดสาย

เมื่อเกิดวิตกและพิจารณาแล้ว ก็มีอาการทางจิตที่ตามมา เช่นปีศาจหรือความสงบคล้ายมีกลุ่มน้ำเย็นสนิทขังไว้เต็มกาย ร่างบซึ่งความกระวนกระวายทั้งปวงลงได้ เหลือแต่ฉันทะในการเพ่งดูสายลมเข้าออกไม่คลล

อย่างไรก็ดี อันเนื่องจากฐานจิตเรือนแก้วยังไม่ตั้งมั่นเต็มที่ จึงกระพือเป็นความคิดได้ง่าย โดยเฉพาะเมื่อมีเรื่องกวนเกาะใจ คล้ายเปิดประตูหน้าต่าง ปล่อยให้ศัตรูเข้ามาเล่นพ่วนในเขตบ้านได้ง่าย มาตีรวนกวนใจ ขโมยสมบัติคือ 'สติรู้' ไปเนื่อง ๆ

ปานนี้เขาคงอ้ออยู่กับขายนั่น...

ถึงความรับรู้กลับมาก็่ายซึ่งยังคงนั่งตรง ผ่อนคลาย สบายตลอดร่าง จากนั้นวนไปที่จุดเริ่มใหม่ คือทราบว่าคนกำลังจะขยahkan้ำห้องเพื่อสิ่งลมเข้า เห็นนิมิตลวงหน้า และเมื่อลมเข้าจริงก็ทราบชัดตลอดสายคงที่ได้ตระหนักชัดเดิยนั้นว่าทราบใดจิตมีเส้นทางเพ่งรู้แนวแน่ กำหนดนิมิตนิมิตสายลมหายใจเข้าออกไว้ได้อย่างมั่นคง ตรานั้นต่อให้มีระลอกความคิดจรมามากน้อยแค่ไหนก็ช่าง เพียงไม่นำพาเสียประเดี้ยวประเดี้ยว กลุ่มความคิดก็ระเหยหายจากหัวไปเอง

ด้วยความเป็นคนเรียนรู้เร็ว โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องใช้ใจสัมผัส เรือนแก้วจับหลักได้เดิยนั้นว่าวิธีแก้ฟุ้งซ่านขณะทำอาณานาปานสติได้ดีที่สุดคือถึงความรับรู้กลับมาก็่าย นึกถึงร่างที่นั่งตรง ผ่อนคลายสบายตลอดตัว และรอดูการขยahkan้ำห้องหรือขยahkan้ำห้องครั้งต่อไป เมื่อเห็นการขยahkan้ำห้องก็จะพลอยกลับมาคิดนิมิตตามไปด้วยเองโดยอัตโนมัติ

กาณีนีเองคือฐานที่จะใช้สิ่งทางลมเข้าออก หากไม่เห็นกายก็เหมือนไม่เห็นแสงธนู เห็นแต่ลำธนูอย่างเดียว ไม่เห็นเส้นทางเข้าเป้าแจ่มชัด

วนเวียนเข้าไปซ้ำมาระหว่างความเห็นลมชัดกับกลุ่มความคิดฟุ้งซ่านขัดส่าย กระทั่งถึงจุดหนึ่งความฟุ้งซ่านเป็นฝายพ่ายแพ้ ล้ำทัพพลอยจนสิ้นซาก รวากับข้าศึกที่ถูกดูจดหมายลงไปในธรณี จิตลือกตัวนี้เห็นนิมิตลมเข้าออกชัดแบบเข้าฝักอยู่ตลอดเวลา ประครองรักษาไม่ให้กระเพื่อม โดยรักษาความเรียบนิ่งของจิตให้มีสภาพเหมือนแผ่นน้ำ ระวังไม่ให้เกิดความไหวขึ้นได้

เสวยสุขในอารมณ์ขนิกสมาธิเหมือนนั่งที่ชายทะเลและเพลินมองขอบฟ้าโพ้น เน้นนานจนกระทั่งรู้สึกเบื่อ ความก้าวหน้ำยุดลิ่งเนื่องจากแรงสนับสนุนขาดลงแค่นั้น

หญิงสาวลิมดาขึ้น ลูกจากเก้าอี้เดินวนไปเวียนมาด้วยความนิ่งเน้นเป็นสุข และกระหือมิใจในความสามารถทางจิตของตน สงบเหมือนธูระทั้งโลกหมดลงสิ้นแล้ว

แต่ภาวะอัมเมียบหลังขนิกสมาธิเป็นของแตกพังง่าย เพียงครู่เดียวเมื่อจิตประหวัดถึงเกาทัณฑ์ ใจก็ฟุ้งขึ้นมาอีกเหมือนลมหอบฝุ่นกระจาย เป็นทุกข์เป็นร้อนเกินห้าม โดยเฉพาะเมื่อดวงหน้าหวานหยดชวนให้หลงรักของสาวน้อยนางนั้นลอยเด่นขึ้นมาในห้วงนึก หัวใจหลอนก็ก้าววาวขึ้นราวกับใครเอาแหวนไฟมาล้อมรัด คงเพราะกำลังสมาธิช่วยเสริมมนินึกให้แจ่มชัดหนักแน่น เป็นปัจจัยโหมพายุอารมณ์ให้แรงขึ้นกว่าปกติหลายเท่า

เห็นหน้าแค่ครั้งเดียวแต่จำคิดตา ชายคนนั้นมีหลายสิ่งรบกวนจิตใจหลอนนึก ไม่ว่าจะเป็ความหวานที่ดูรู้ว่ามีใจชายได้ทุกเมื่อ หรือความนิ่งในธาตุแท้ที่ผู้หญิงด้วยกันต้องอิจฉา อย่างเช่นเวลานี้ พอเรือนแก้วรู้ตัวว่าเป็นพินเป็นไฟ ก็นึกเปรียบเทียบ และคิดว่าตนคงแพ้คู่แข่งกับชายนั้นในเรื่องการรักษาค่าของตัวเอง

จินตนาการเห็นแม่คนนั้นรักษาความเรียบเรื่อยเฉื่อยเฉยไว้ได้ ไม่ใส่ใจโยติกับเกาทัณฑ์นัก ในขณะที่หลอนครั้งบ้ำครั้งดีเข้าไปทุกที เรือนแก้วก็บอกตนเองว่าต้องหัดเข้เอาไว้บ้างแล้ว เรื่องอะไรจะคลั่งเป็นนางรองในโลกมีอยู่คนเดียว หลอนก็หนึ่งเหมือนกัน

ขมใจ คิดหาเครื่องดับไฟในอก เหลียวไปแลมมายามนี้คืนมิแต่เปียโนที่ใกล้ตัวหน่อย จึงเดินดิ่งไปเปิดฝากรอบ ยกเบาะที่เป็นฝาบิดม้านั่งหรือคั่นแผ่น โน้ตเพลง Fantaisie-Improptu ของโชแปงขึ้นมาวางเรียงบนไม้คั่นวาง

เริ่มเล่นอย่าง ไม่ฝืดฝืนนัก วิทยุญาณหลอนผูกติดกับเปียโนเป็นอันหนึ่งอันเดียวมาเนิ่นนาน สิบล้านี้วงน้ำหนักสัมผัสพบกับลิขีไม้ขาวดำทุกแห่งอย่างถูกต้องและตรงเวลาเสมอ รวกับมีปลายนิ้วแนบติดทุกผิวลิขีอยู่แล้ว สั่งได้ว่าจะให้โน้ตใดคังเมื่อไหร่ เร่งหนักเบาหรือช้าเร็วแค่ไหน

ระดับที่เรื่อนแก้วเล่นนั้นเข้าขั้นแยกประสาทมือซ้ายขวาเป็นเอกเทศจากกันได้เด็ดขาด โดยที่ใจแยกภาคคิดตามและสั่งการ เคลื่อนไหวประสานงานเป็นหนึ่ง สี่ห้องแรกของ Fantaisie-Improptu คือการออกร่ายรำเอาเชิงของมือซ้าย ถัดจากนั้นมือขวาจึงต่อตามมา ด้วยการวาดลวดลายโล่ล่าสีสันทวนพิศวงตามแบบฉบับทรงเสน่ห์เฉพาะตัวของ โชแปง คีตกวีผู้มีผลงานที่ฟังแปลกใหม่ขึ้นเงาจับได้ในทุก พ.ศ. ไม่ว่าจะเป็นชิ้นที่ออกแนวหวาน สง่างาม นำไหลหลง หรือประหลาดพิลึกน่างงงัน

ปกติเมื่อนิ้วก้อยนิ้วชี้ โน้ตคุณภาพดีหน่อย จะมีแรงสปริงที่ให้สัมผัสสะท้อนกลับเป็นความสุขนิดๆตลอดลำนิ้วนั้นๆอยู่แล้ว ยิ่งถ้าซื้อมืออ่อนหยุ่น สามารถสลับนิ้วไล่เรียงรวดเร็วตามแนวทางอันสลับรายพรายแพรวแห่งลำนำจากคีตกวีอัจฉริยะ เห็นตลอดปลาย แขนและนิ้วมือเป็นเครื่องจักรทรงประสิทธิภาพที่ฐานอัตโนมัติ สัมผัสและความเคลื่อนไหวจะรวมขึ้นก้อมโนทัศน์และสุนทรียภาพ ยิ่งใหญ่อันไม่เป็นสาธารณะแก่บุคคลทั่วไป

การสลับนิ้วไปบนกลุ่มโน้ตประชิดติดพัน และต้องไล่หน้าหนักให้ได้สีสันตามใจ โชแปงไม่ได้เป็นปัญหาสำหรับเรื่อนแก้วเลย หล่นปล่อยนิ้ววิ่งเล่นไปกับท่อนหลักของ Fantaisie-Improptu ด้วยความเพลินอารมณ์ ดับความเหน็ดเหนื่อยร้อนรุ่มลงได้ชั่วขณะที่โลดเล่นอยู่นั้น

ทว่าเมื่อเข้าสู่ท่อนแยกอันคล้ายแปรจากลีลาโลดเต้นในพายุแปรปรวนมาท่อนองเดินชมสวนดอกไม้สบายตาสบายใจ เกิดการ รับอารมณ์เพลงอย่างไรไม่ทราบ ใจไหลไปคิดถึงเกาทัณฑ์และเมื่อยอดเยวามาลัยของเขาขึ้นมาอีก

ป่านนี้อาจเกี่ยวก้อยชมสวนกันอยู่จริง ๆ ก็ได้...

หะผ่าร้าวลิกไปทั้งทรงอก เขาจะเอาไว้ทั้งสองคนเลยหรือไงนะ?!

เล่นท่อนกลางอย่างกะพรวดกะพรั่ง สิบปลายนิ้วที่รู้จักทุก ๆ คีย์ขาคำดูจบวิราวอันเชื่องในอำนาจ เคยพลั่วแสวงที่ลงได้เอง อย่างแม่นยำ กลับป้อเป็เรวราวกับทหารเลว ไร้วินัย ไม่เกิดสัมผัสสัมพันธ์ระหว่างมือกับแพคีย์เบื้องล่างเอาเลย ทั้งที่เป็นท่อนซ้ำ เล่นง่ายกว่าท่อนแรกมาก

หัวก็ขยับลงเล็กน้อย ฟันไปรีงแต่จะหมดความสุข จึงตัดสินใจผ่านไปเสีย โยกดัวขยับเปลี่ยนทำนองให้เข้าที่ใหม่ เปลี่ยนแผ่น โน้ตวงกลับเข้าลำนำหลักถัดจากท่อนแยกไปเลย หมายถึงใช้คุณภาพการไล่เรียงคีย์อันเร็วรีดงเส้นคงงว่าเป็นตัวดึงความรู้สึกด้านดิกกลับมา

แต่แล้วขณะกำลังลากเสียงขึ้นยอดเขาถูกแรกและเตรียมจะเทลาดลงอยู่นั้นเอง ก็เกิดความคิดพลาดขึ้น ทั้งลงนิ้วชี้มือขวาไถล ลื่นจากคีย์ดำ และทั้งรักษาจังหวะมือซ้ายให้คงที่ไม่ได้ สั่งสมความขัดอารมณ์หนักเข้าก็บันดาลโทสะ ขมวดคิ้วแน่น ปุบปิบเปลี่ยนรูปมือ ขวาจากการไล่พรมนิ้วเป็นกำหมัดควัดทุบปึงลงไปบนกลุ่มคีย์เคราะห์ร้ายเต็มแรง แล้วลุกขึ้นพรวดพราด ใบหน้างามเปลี่ยนจากสงบนิ่ง เป็นหม่นเศร้าหมองหมาง แล้วแปรรูปอภีระลอกเมื่อตากร้าวาววาว โจรนั้งขึ้นจนดูคุดัน สิ้นงามเป็นน่ากลัว

คล้ายลำนำพิลาสพินาศกะทันหันด้วยสายฟ้าแห่งอสุรพาด อสุรอันสร้างขึ้นจากแรงโทสะ ถ้าใครนั่งฟังอยู่ตรงนั้นและเผชิญเห็น หน้าหล่อนเข้า อาจสะอื้นสุดตัวขนาดพลอยดูตามด้วยความดีฟ่อกี้ได้

กายเริ่มสั่นเทิ้ม แน่ใจในบัดนั้นว่าพิษรักถอนไม่ได้ด้วยกีฬา สมาธิ หรือคนตรีใด ๆ กระทั่งนานอดใจหนึ่งของการยืนนิ่งอยู่กับ ความมอดไหม้ในตัวองจนล้าลงเหนื่อยอ่อน เล้าหน้าดูจึงกลับเปลี่ยนเป็นสลดรันทศ น้ำตาพานจะไหลออกมามาก

ไม่อยากจะเขาให้ใครแม่แต่นาทีเดียว...

อ้ออันเต็มกลิ่น ลูกจากโซฟาแก้วพรวด ๆ ไปหยิบกระบอกรหัสที่ไว้สายที่หัวเตียง กดเบอร์ต่อสายถึงเขา

อย่างที่เดาเป๊ะ เกาทัณฑ์ปิดมือถือเอาไว้

รู้สึกไร้ค่า อ้างว้าง หมดสิ้นเรี่ยวแรงจนต้องยอมปล่อยให้ น้ำตาแห่งความน้อยใจทะลักหลั่งออกมา ยกมือปิดปาก กลั๊กลิ้นความขมลงอก เหมือนเขาเป็นยาเสพติด แค่ว่าก็จะแยกอยู่แล้ว แต่นี่รู้ดีว่าเขากำลังงอนจ้อขอคืนดีใครอยู่ หล่อนหลงรักเขาขนาดไหน ผู้หญิงคนนั้นก็คงคิดหลงไม่แพ้กัน ยินยอมเขาได้ทุกอย่างเช่นกัน

นาที่นั่นเกือบประชิดด้วยการโทร.เรียกเชิงโหมรับไปเที่ยว แต่ก็จใจ ชายอื่นกลายเป็นก้อนกรวด เศษเกลบไปหมด อีกอย่างพอเพิ่งเสีย จะให้ฝันสร้างทำหน้าระรื่น ทั้งชุดคำก็กระไรอยู่

ปากน้ำตาทั้ง เจ็บใจและอาวตวเองที่ต้องนั่งเปาะ เอวอ่อนระเน่ น้ำตาไหลพรากสะอื้นอีกๆ เพราะผู้ชาย อย่างหล่อนแค่กระดิกนิ้วก็แหกกันมาเป็นกองทัพ จะต้องไปยี่หระอะไรกับนักจับปลาสองมือพรหมนั้น

พอคิดแล้วก็ขอกย้อนเข้าที่มั่งตัวเอง เมื่อระลึกได้ว่าเมงหัวเมงวันทั้งหมดที่ผ่านมาเป็นข้อพิสูจน์ว่าหล่อนให้ใจกับใครไม่ได้สักคน อย่างมากแค่หลง ๆ ชั่ววูบชั่ววาบแล้วแผ่วจาง อยากคิดทิ้งอย่างรวดเร็วเมื่อพบคำนิเพียงน้อย ไม่เคยเลยจะรักและอยากเคียงข้างเป็นคู่ชีวิตเหมือนอย่างที่รู้สึกกับเกาทัณฑ์

ทำไมต้องเป็นเขาเพียงคนเดียว ที่หล่อนเต็มใจให้และต้องเนื้อตัวได้ ทำไมต้องเป็นเขาเพียงคนเดียว ที่หล่อนเอ่ยสารภาพรักก่อนอย่างน่าหมิ่น ทำไมต้องเป็นเขาเพียงคนเดียว ที่หล่อนซิดใจแล้วรู้สึกอ่อนหวานสว่างไสว ทำไม...

การหาความรู้สึกของตัวเองให้พบไม่ใช่เรื่องง่ายนักสำหรับคนทั่วไป แต่สำหรับหล่อนที่ไวสัมผัสกับทุกสิ่ง และไม่เคยยอมง่ายกับอะไรสักอย่าง รู้ซึ่งดีว่าใจตนรับอะไรได้บ้าง รู้สึกนึกคิดอย่างไรบ้างกับแรงกระทบรอบด้าน จึงสามารถตั้งคำให้กับผู้คนและสิ่งของได้ ถูกต้องแม่นยำเสมอ

ต้องเขาเท่านั้น...

ปิดกั้นตนเองจนน่าขมขื่น ยิ่งขมขื่นเท่าไรยิ่งอยากกำจัดขวกหนามให้พ้นทางเท่านั้น!

วันนี้อาของหล่อนรับเป็นเจ้าภาพ โดยที่ท่านต้องเดินทางกลับจากคูงานต่างประเทศเพื่อการนี้โดยเฉพาะ เรือนแก้วคิดจะชวนเพื่อนที่ทำงานรวมทั้งพิจัยร่วมงานในวันมะรืน ซึ่งถึงคิวเจ้าภาพของหล่อนตามการนัดแนะกับสายชล

จอดรถใกล้ศาลาแปด เหม่อมองโดยรอบ หวังลมแล้งว่าอาจพบรถของเกาทัณฑ์จอดอยู่ แต่หาเท่าไรก็ไม่เห็น เรือนแก้วมึนปากซึ้งใจ ก่อนกางมือถือต่อสัญญาณถึงเขา

คราวนี้คืออดีต

“แئه่หรือ?”

เสียงเขาดังมาจากปลายทาง เรือนแก้วเจียบ อะไรบางอย่างในความเป็นหญิงทำให้เม้มปากแน่นอยู่อย่างนั้น พอเขาทักซำก็ลงนิ้ว กดปุ่มตัดสัญญาณคือ ๆ

ดับเครื่องยนต์ สัญญาณเรียกที่มีถือดิ่งขึ้น แหมมก้องกรีดอากาศแสบแก้วหูเพราะเร่งระดับเสียงไว้แล้วลืมปรับคืน ปรายตามองหน้าปิด เห็นเป็นเกาทัณฑ์แน่ก็ปล่อยให้เขารอค้างอยู่อย่างนั้นด้วยความแแงอน กระทั่งถึงจำนวนนับครั้งจำกัจึงเจียบหายไปเอง

ถ้าหล่อนยังมีค่าอยู่บ้างสำหรับเขา ก็คงมานั่งเป็นเพื่อนในงานเองแหละ โทร.หาหล่อนได้หมายความว่าแยกตัวจากแม่หน้าหวานแล้วละซี...

ลงจากรถ สิ่งแรกที่ได้ยินคือเสียงเห่าของหมาวัด โส้งหอนอโโง้ง โส้งแซง โกลออกไป ท่าทางคงแบ่งกักทำสงครามเขียวเล็บกัน อาจจะมึปัญหาแบ่งถิ่นหรือแย่งกระดูกอะไรสักอย่าง คล้ายคนนั้นแหละ เพียงแต่คิดสร้างอาวุธหรือใช้เครื่องทุ่นแรงกันไม่เป็น นอกจากอุปกรณ์ประจำตัวและเสียงเห่าอันน่าสังเวชลูกเดียว

เดินเลี้ยวตามทาง เห็นหมาสีน้ำตาลอ่อนขนปุยตัวหนึ่งวิ่งเหาะกระดิกหางมาขึ้นมองหล่อน หน้าคาดล้ายพนักงานต้อนรับ เรือนแก้วนึกเอ็นดูปรานีจนถึงกับหยุดยืนกระดิกนิ้วเรียก นาน ๆ จะนึกรักใคร่หมาวัดหรือหมาข้างถนนขึ้นมาทันทีทันใดขนาดอยาก ทักทายอย่างนี้

ดูมันสุภาพอ่อนโยน ปากกว้างคล้ายยิ้มง่ายอยู่ตลอดเวลา อาจไม่เคยเห่ากรร โขกเลยสัก โส้งเดียว มันแลบลิ้นมองหล่อนด้วย สายตาเป็นมิตร เรือนแก้วสัมผัสได้ถึงกระแสวิญญาณที่เปี่ยมไปด้วยความรักสงบ คิดดีไม่เคยเกะกะระรานใครของมัน

จิตใจชุ่มฉ่ำมาตลอดวัน หมกมุ่นครุ่นคิดไม่พูดไม่จากับใคร เพิ่งเดี๋ยวนี้ที่ถึงเวลาพัก เปลี่ยนกระด้างเป็นอ่อน โยนลงจนยิ้มออก และนี่ก็อยากเอ่ยปากเสวนา

“ไป ไม่ไปกัคกับเขาหรือ?”

ดูมีเสียงอ่อนหวานมีเมตตาแน่นอนชักนำหัวใจให้เดินเข้ามาดม ๆ นิ้วที่กระดิกเรียกของหล่อน หญิงสาวทรุดตัวลงนั่งของ ลูบหัวมันราวกับนายเก่า ใจที่เริ่มเชื่อเรื่องบุญทำกรรมแต่งหนักแน่นในบัดนี้ เกิดสลดสังเวช สงสารมันขึ้นมาอย่างเต็มตื่น ขนาบอยู่กับคน ด้วยกันหล่อนยังไม่รู้สึกสงบจิตสงบใจเท่าเมื่ออยู่ใกล้มันเลย อย่างกับว่าใจมันสูงกว่าบางคนเสียอีก

“ทำดีมาตั้งมาก พลาดทำยังไปมาเป็นหมาได้นะเรา”

นี่ก็อยากพูดเช่นนั้นขึ้นมาอย่างไม่มึปี่มิขลุ่ย อาจเป็นเพราะประหวัดถึงคำพระบางรูป ที่เคยกล่าวว่าสังสารวัตรวิบากมีบุญยิ่งกว่าคน แต่วาสนาน้อย ถูกกักขังอยู่ในอัคภาพเรัจฉานด้วยโทษานุโทษบางอย่าง ก็ต้องก้มหน้าก้มตาปรับสภาพไป

ความสลดแทนวิญญาณดี ๆ ในร่างสุนัขทำให้เรือนแก้วได้คิด คงอย่างหล่อนตอนนี้กระมัง จิตชุ่มฉ่ำจนนึกถึงความดีไม่ออก เพราะเรื่องแหนหวงเชิงฐูสาว ถ้าจับพลัดจับผลูสิ้นลมกะทันหัน ก็คงไม่แคล้วพลาดทำอภัยหลังเข้าคลองเช่นกัน ถึงแม้ตลอดมาไม่เคยเบียดเบียนใคร มีแต่ช่วยเหลือคนอื่น ทำบุญสุนทานไว้มากมายก็ตาม

นี่ก็ขอบใจหมาตัวนั้นที่เป็นเยี่ยงอย่างเตือนสติทางอ้อม ชักรักรขนาดคิดอยากอุปถัมภ์คำฐูจริงจัง

“เสียดายฉันไม่มีที่เลี้ยงนะ ไม่งั้นจะพาไปอยู่ด้วยกัน”

สบตากับมัน สัมผัสคล้ายเคยผูกพันมาก่อน เรือนแก้วเกิดความคิดในบัดดลว่าถ้าศัตรูพยายออกไป เหลือเพียงความรู้สึกเมื่อยามสบตา สรรพวิญญูณทั้งหลายอาจพบสายสัมพันธ์อันละเอียดอ่อน ปราศจากการแบ่งแยก ปราศจากมาษา ต่างเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ในสังสารวัฏ ไม่รู้อิโหนอเหนอกับการมีอันเป็นไปต่าง ๆ ในระหว่างเดินทางไกลด้วยกันทั้งสิ้น

“ถ้าเราจะเคยเป็นนายบ่าว หรือเป็นพี่น้องกลานตามกันมาแต่ปางไหน ก็เหลือแต่ความรู้สึกดี ๆ ต่อกันแค่นี้เองนะอะ ร่วมโลกใบเดียวกัน มองเห็นกันได้ แต่อาศัยอยู่คนละภพภูมิอย่างนี้”

พูดจบก็ตบหัวมันเบา ๆ สองที ก่อนลุกเดินจากมาด้วยความอาลัยนิดหน่อย มันตามมาเหมือนจะส่งครั้งทาง แล้วหันรีหันขวางแยกจากไปตามวิถี เรือนแก้วคิดหวังว่ามันจะระเห่ร้อนไปไหนบ้าง จะถูกรถชนตายไหม เกิดใหม่จะฟื้นกรงแห่งภูมิเดรัจฉานเสียทีหรือยัง...

เกาทัณฑ์เคยเล่าว่าพระบางรูปประลิกษาคติ เห็นตัวเองเคยเป็นสุนัขนับร้อยนับพันชาติ ซึ่งสมจริงตามหลักธรรมที่ว่าเมื่อพลาดร่วงลงต่ำแล้ว ก็เวียนวนอยู่อย่างนั้น จะหาปัญญา หาแสงสว่างกลับเป็นสิ่งมีชีวิตชั้นสูงใหม่ แสเนเจ็ญนัก ต้องอาศัยอยู่ในเขตบุญ รับสัมผัสเช่นมือและไต่ยอนเสียงปรานีของผู้มีบุญเป็นประจำ กับทั้งต้องมีสติขณะตาย จึงอาจพัฒนาขึ้นสู่ภูมิที่สูงกว่าเดิมได้

ด้วยความขากเย็นเช่นนี้ ปริมาณสัตว์จึงสิ้นหลามเกินมนุษย์นับแสนนับล้านเท่า นับแต่เล็กเท่ามดปลวก จนถึงใหญ่เท่าช้างหรือปลาวาฬ

จุดรูปไปหัวฟ่อที่ตั้งบูชาน้ำประดู จากนั้นหันตัวเปิดบานกระจกเลื่อน พบว่าเพิ่งมีอานาชาติของหล่อนกับครอบครัวสายชดอิกกลุ่มที่มานั่งก่อนหน้า

อานาชาติทักทายหล่อนใหญ่โต สุ่มเสียงยินดีปรีดา ลูบหัวเจรจาไต่ถามทุกข์สุขที่ผ่านมา อาเป็นอีกคนที่เดือนให้ระลึกถึงความทรงจำวัยเด็กอันอบอุ่น เปี่ยมด้วยรักเมตตาจริงใจ คุยกันนานจนกระทั่งแขกอื่นเริ่มทยอยมาถึง อาจึงแยกไปทำหน้าที่ปฏิกรรมตามธรรมเนียม ส่วนหล่อนแยกไปนั่งแถวหลังเพื่อตั้งจิตให้สงบ

“หวัดดีฮะพี่แอ๋”

เด็กหนุ่มคนหนึ่งเข้ามาขอมือไหว้ หล่อนจำที่หมายลูกชายคนเล็กของอานาชาติได้ทันที เพราะสมัยเด็กเคยไปมาหาสู่กันบ่อย

“หวัดดีฮะ” รับไหว้และทักทายกลับด้วยสีหน้ายิ้มแย้ม “นั่งด้วยกันสิ”

เขาอ่อนกว่าหล่อนประมาณสามหรือสี่ปี นุ่งอินส์ ผอมขาว บอกชื่อคือสิปินหลูด โลกหน่อย ๆ

“ตอนนี่เรียนที่ไหนนะ?”

ซักถามเกี่ยวกับความเป็นไปเป็นมาของแต่ละฝ่ายเกือบสิบนาที สรุปว่าที่หมายเป็นนักศึกษาอยู่ศิลปากร อันเป็นจุดเริ่มคุยเกี่ยวกับเรื่องงานศิลปะกันอย่างออกรส ที่หมายนัดงานประติมากรรมและจิตรกรรม ซึ่งเรือนแก้วชื่นชอบ และออกปากว่าวันหลังขอดูงานบ้าง เพื่อขอใจจะช่วยอุดหนุนซื้อไปประดับห้อง

แล้วที่หมายก็ชักใช้แบบเจาะข่าววงในเกี่ยวกับเรื่องระทึกในสิงคโปร์ เรือนแก้วพยายามตอบแบบรวบรัดอย่างเต็มที่เตรียมพูดซ้ำพูดซากไว้แล้วล่วงหน้า ฉะนั้นจึงใช้เวลาเพียงสิบห้านาทีในการเล่าแบบนำไปสู่การปิดกั้นคำถาม

“พี่แสบใจธรรมะหรือเรื่องเกี่ยวกับศาสนาบ้างรีเปล่า?”

เรือนแก้วกะพริบตาปริบ ๆ ที่จู่ ๆ ลูกผู้น้องก็ถามเช่นนั้น

“ก็มีบ้าง ทำไมเหรอ?”

“กำลังจะมึนงานประกวดภาพทางพุทธศาสนาอะ ราวเดือนหนึ่งข้างหน้านั้นแหละ”

“เธอจะส่งเข้าประกวดด้วยละสิ?”

“แหงซีพี่ ถึงพูดถึงอยู่ไกลละ เนี่ย ลุงจอมภพสอนธรรมะให้ผมทันเวลาพอดี กำลังจะปิดรับผลงานอยู่ไม่กี่วันนี้แล้ว ความจริงผมวาดรูปไว้เรียบร้อย แต่คำกลอนกำกับภาพยังไม่เข้าท่าเท่าไร พอมงานศพคุณลุงเมื่อคืน ถึงซาบซึ้ง เอาไปแต่งใหม่เข้าท่ากว่าเดิมได้”

“จะส่งงานเกี่ยวกับความตายหรือ?”

“อะ ชื่อภาพ ‘งานศพ’ ตรงกับงานนี้เลย ทีแรกว่าจะเขียนทำนองคนเราต้องวิ่งหนีพระกาพอยู่ทุกวินาที พระกาพจะตามทันเมื่อไหร่ก็ไม่รู้ อยากทำอะไรให้รับทำ แต่วาดแล้วไม่สื่อเท่าไร เลยเปลี่ยนใหม่ สื่อง่าย ๆ ด้วยภาพงานศพนี้แหละ”

“รูปเป็นยังไง?”

“ก็มีโลงศพตั้งเด่นตรงกลาง ด้านขวาเป็นกรอบรูปประดับดอกไม้ เพียงแต่ว่าแทนที่จะมีภาพถ่ายคนตายอย่างเห็น ๆ กัน ก็กลายเป็นกระจุกเงา สะท้อนคนยืนจ่อแขนเอื้อมมือเหมือนจะคว้ากรอบรูปด้วยความตกใจ”

เรือนแก้วเลิกคิ้ว ชักเห็นแว่วว่านั่นน่าจะเป็นผลงานที่เข้าที

“เค้าโครงรูปหน้าผู้ชายเป็นยังไง หน้าซิดเป็นศพรีเปล่า?”

ที่หมายหนึ่งไปอีคใจ ก่อนตอบหนักแน่น

“ตัวผมเอง ตอนธรรมดานี้แหละ!”

ลูกพี่อึ้งมึนปาก เพราะเค้าไว้แล้ว

“ไม่กลัวเป็นการแข่งตัวเองบอกกลางอัปมงคลหรือ?”

“ผมเป็นคนไม่เชื่อเรื่องเคล็ดกลาง สิ่งลึกลับอสังขรย์อยู่เดี๋ยวนี้ละ ในเมื่องานนี้ต้องการธรรมะ ซึ่งผมอ่านดูแล้วเห็นท่านว่า...อย่างนี้คิดว่าตัวเองจะแคตช อย่างนี้กว่ามีเวลาอีกเหลือเฟือ ก็เลยนึกต่อได้คืออย่างนี้ว่างานศพต่อไปจะไม่ไชงของเรา ถ้าพระท่านสอนไว้อย่างนี้ก็น่าจะถือว่าความตายของตัวเองเป็นธรรมะอย่างหนึ่ง คิดถึงบ่อย ๆ ก็ดี อ้อ...บอกได้พี่ที่แสบพี่ก็ได้ ก็คือผมว่านะ กรรมการเขาเห็นเราเอาตัวเองเป็นเครื่องสาธิตแล้ว คงกระทบใจได้ดีกว่าคนอื่นมั่ว ๆ ”

“แนวคิดของงานประกวดเป็นยังไงละนี้ ให้อิสระเต็มที่กระมัง?”

“อะ แต่ต้องเป็นรูปที่สื่อความหมายเข้าใจง่ายกับประชาชนทั่วไป ไม่ใช่แนวแอ็บสแตรกต์ที่ต้องแปลกันสองชั้นสามชั้นด้วย สายตาคนที่เข้าถึงด้วยกัน และต้องมีภาพหรือโคลงกลอนกำกับเพื่อขยายความในภาพ คือแบเนื่อหาให้กระจ่างขึ้น เจ้าภาพงานนี้แก็ศรัทธาแก็กล้ำสะ ให้รางวัลที่หนึ่งคั้งสามล้านแแนะ ตันเด็นกันไปทังวงการ ทังอาจารย์ ทังพวกผมลงสนามกันคริกโครม”

เรือนแก็วเบิกตาห้อย ๆ

“ให้มากอย่งนั้นเลขรี?”

“สะ ขนาดรางวัลชมเชยคั้งสี่แสน แพงกว่าทุกงานในประวัติศาสตรัการประกวดภาพในไทยเลยละ ชาววงในบอกว่่าสงักันร่วมสามร้อยชั้นเข้าไปแล้ว ขนาดจังกัว่าสงัได้คนละผลงานเดียวะนี้ เขาประกาศตามหนังสือพิมพ์มาหลายเดือนแล้ว พี่ไม่เห็นมั้งหรือ?”

“ดูเหมือนเคยผ่านตาะ ที่ลงกรอบใหญ่ใช่ไหม? แต่ไม่ทันสนใจอ่านรายละเอียด แล้วเขาก็ลงไม่ได้ลงหนังสือพิมพ์อังกฤษที่ที่อ่านอยู่บ่อยเท่าไร”

ยักไหล่เมื่อบอกเช่นั้น ก่อนถามสืบมา

“แล้วคิด ึงเลือกสงัผลงานเกี่ยวกับความตาย?”

ที่มาขุยักไหล่ หัวเราะหึ ๆ

“เรื่องธรรมะกับวัยผมนี้เป็นของห่างกันสะ ตอนหากอนเช็ปต์ก็ไปเปิดอ่านตำรากันจ้าละหวั่น ผมอ่านไปอ่านมาแล้วเข้าใจจริงขนาดเกิดแรงบันดาลใจอยู่เรื่องเดียว คือเด็วพวกเราก็ตาย เอาะไรไปไม่ได้”

ศิลปินหนุ่มแก็นอิม คาส เห็นแล้วชวนให้นึกต่อคำพูดเขาจนจบว่่า ‘เด็วก็ตาย รีบ ๆ ฉวยโอกาสกอบโกยความสุขซะให้ช่า ปอดก่อนม้องเท่งกันดีกว่่า สะเอ็งเอย’

เรือนแก็วกอนใจ หล่ตนเองใช่จะซาบซึ้งธรรมะสักเท่าไร ต้องยอมรับว่่าความโศกเศร้ายสองเรื่องทีประคั้งเข้ามาสูมอกพร้อมกัน ทังพ่อเสียวและคนรักหลายใจ ทำให้ความเชื่อมั่นในตัวองลดลง และมองโลกด้วยสายตาทีเปลวเปลี่ยนไปบ้าง ทว่่ากิเลสนั้นยังหนานัก เมื่อเห็นที่มาขุยักถึงความตายในฐานะผลงานชิงรางวัลด้วยคาสและรอยอิมพราย ก็คล้ายสะที่อนภาพหล่อนองให้เข้าใจสถานภาพปัจจุบันคั้งขึ้น

“พี่แก็ว่าไหม...”

เขาปลุกหล่อนจากภวังคัคิด

“บรรยากาศงานศพนีแก็แปลกกว่างานไหน ๆ ทังหมด มัน...บอกไม่ถูกนะอะ เห็นคนแห่กันมาเออะๆ นั้งดูโลงศพ ฟังพระสวด ใจคิดอะไรกันบ้างก็ไม่รู้ นึกถึงเหตุการณ์หลังระหว่างคนตายกับตัวเราบ้างหรือเปล่าก็ไม่รู้ สรุปแล้วมากันเพื่อแสดงความเป็นมิตรกับญาติคนตายตามมารยาทนะ ไม่ใช่มาให้คนตายเห็นหรือรับรู้หรอก มีแต่พวกเรา... โดยเฉพาะพี่แก็อ้มั้ง มาอยู่ที่นี่เพื่อลวงจอมจริง ๆ จำได้จริง ๆ ว่า ลวงจอมมีความเป็นมายัง ึงก่อนจากไปอย่งนี้”

ที่นั้งแก็วนั้นยังวาง ที่มาขุยักเสียงระดับทีจะไม่ไปเข้าหูใครอื่น เรือนแก็วฟังแล้วอิมซิม

“ที่ก็คิดตอนที่เธอพูดนี้แหละว่าถ้าคนตายเหลืออยู่แต่ในความจำของเรา ก็ถือว่ายังไม่สูญหายไปจากโลกนี้จริง ต่อเมื่อพวกเราทุกคนตายตาม ค่อยถือว่าไม่เหลืออะไรทิ้งค้างไว้เลยแม้แต่นะ”

ที่มานั่งทำหน้าที่ผู้ติดตามอยู่พัก ก่อนดาสว่างคิดนิ้วเป๊าะ ควักกระเป๋าสื่อสิ่งสมุดโน้ตกับปากกาซึ่งเตรียมมาเก็บเกี่ยวแรงบันดาลใจเล่นแร่แปรธาตุเป็นบทกลอนกำกับผลงานตนโดยเฉพาะ

เขาพลิกไปหน้ากลาง ๆ ที่เห็นข้อความและรอยขีดฆ่ายั่วเย้า เหลือที่สะอาดไว้เฉพาะกลอนสองบทในช่วงต้นหน้าขวามือ บัดนี้ก็ขีดฆ่าบทสุดท้ายทิ้งอีก แล้วบรรจงขีดเขียน ลงคำในที่ว่างส่วนอื่นอย่างรวดเร็ว

เรือนแก้วปรายตามอง เห็นถนัดแค่บรรทัดแรก

เห็นคนตายก็หมายรู้ เดียวกูด้าย...

หัวใจกระตุกดูบ คินไปเบิกตามอง โลกศพสีขาวเบื้องหน้าอย่างไม่รู้ตัว หายใจซัดไปชั่วขณะ

เดี๋ยวก็ถึงดาหล่อนไปนอนอยู่ในนั้น...

แบกทุกข์ อุ้มสุขไว้แต่ไหนเดี๋ยวก็เอาไปทิ้งหายไว้ในนั้น...

นานกระทั่งเสียงเด็กหนุ่มเอ่ยจากด้านข้าง

“ขอบคุณนะพี่แอ้ ผมเลยได้ไอเดีย บทสุดท้ายเข้าที่ขึ้นอีกหน่อย”

เรือนแก้วขอยเปลือกตาถี่ ๆ ก่อนขอว่า

“เอามาคุมั่ง”

“เดี๋ยวนะ ขอคัดใหม่ให้บรรจงหน่อย ลายมือผมเขี่ย ๆ อย่างนี้พี่แอ้อ่านไม่ออกหรอก”

ที่มานุพลิกหน้า แล้วคัดบรรจงสองบทบริบูรณ์ที่จำได้ขึ้นใจในหัว ใช้เวลาครู่ใหญ่ก่อนอื่นส่งให้หล่อน เรือนแก้วรับมาอ่านอย่างตั้งใจ

เห็นคนตายก็หมายรู้ เดียวกูด้าย

อีกไม่ช้าชราป่วยแล้วม้วยสูญ

ศพวางนอนอย่างขอนไม้คล้ายอิฐปูน

รอขึ้นเผาให้เอาสุณย์มานับกาย

เหลือเพียงชื่อให้ลือจำทำไม่เล่า

เขาก็รอกอขึ้นเขียงเรียงจากหาย

เหมือนกับเราเฝ้าจดจำแล้วกลับตาย

ชื่อก็วายกายก็ว่างว่างหมดกัน

อ่านจบก็ขนลุก หน้ามีคิ้วขมวดขึ้นมาชั่วขณะ

ชื่อก็วาย กายก็ว่าง ว่างหมดกัน...

ขับรถกลับ เนื้อตัวว่างโหวง ความทุกข์ ความถวิลหาคนรักแทบปลาสนาการเป็นปกติทั้ง เรือนแก้วว่านั่นมิใช่อาหารสิ้นกิเลส เป็นการชมกิเลสลงสนิทไปชั่วขณะ แต่ก็เห็นชัดว่าการดับใจคิดฟุ้งนั้น ดับด้วยใจคิดปล่อยวาง จะได้ผลเนิ่นนานกว่าฤทธิ์ทางสมาริมาก

สำคัญคือใจต้องวางจริง

คนตาย หมดจากความเป็นบุคคลหนึ่ง ความรู้สึกนึกคิดหนึ่งจริง ๆ ต่อให้มีภพชาติใหม่ ก็ไม่ใช่ความเป็นเช่นนั้นอีกแล้ว นี่เป็นสิ่งที่สามารถรู้ได้โดยทางตรรกะ ไม่จำเป็นอาศัยญาณเหนือสามัญวิสัย เพราะบุคคลย่อมเกิดจากพ่อแม่คู่นั้น ภายใต้อสภาพแวดล้อมหนึ่ง เติบโตขึ้นด้วยเหตุปัจจัยและประสบการณ์หลากหลาย หล่อหลอมจนกลายเป็นตัวตนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ เป็นไปไม่ได้ที่จะมีปัจจัยเดิมซ้ำแล้วซ้ำเล่า มีพ่อแม่คนเดิม ญาติสนิทมิตรสหายเดิม ใช้ชื่อเดิม ภาษาเดิม ความรู้สึกนึกคิดเดิมปะะ ๆ

ก็ขนาดชีวิตเดียวกัน ยังแปลกเปลี่ยนไปแปรในแต่ละวัยไม่ซ้ำ เหลือเพียงความละม้ายคล้ายคลึงอันเกิดขึ้นจากความสืบเนื่อง เรียนอย่างนี้ทำงานอย่างนั้น เข้ากลุ่มนั้นเกิดกิจกรรมอย่างโน้น คบเพื่อน พบเจอคนรักแบบใด ก็เกิดการเรียนรู้ เกิดพฤติกรรม โยกย้ายนานา เต็มไปด้วยรายละเอียดซับซ้อนพิศดารเหลือที่จะลำดับ แม้บุคคลผู้นี้กว่าตนมีชีวิตสมณะเรียบง่ายที่สุดก็เถอะ

หากเนื้อแท้ของสิ่งมีชีวิตคือการคลี่คลายเหตุปัจจัยไปสู่ผลลัพธ์ ซึ่งกลายเป็นเหตุปัจจัยใหม่สืบเนื่องกันเป็นลูกโซ่ ก็แปลว่าที่สุดอนันตภาพคือกระแสสืบเนื่องของเหตุการณ์อันว่างวายเป็นอนันตภาพ นอกจากตัวความคิดว่ามีเราอยู่ในขณะหนึ่ง ๆ แล้ว ไม่เคยมีเราอยู่ที่ไหน เวลาใดเลย

รถติดไฟแดง นึกรำคาญรอนเท้าคูที่กำลังใส่ จึงก้มลงด้วยเจตนาจะถอดออก เกิดประสบการณ์แปลกใหม่ขึ้นมาทั้งยังลึบตา ขณะก้มหล่นสุดลมหายใจเข้าเห็นเป็นสายขาว พร้อมกับก็เห็นส้นฐานกะโหลกและรอยต่อช่วงก้านกระดูกสันคอลงไป ในหัวสัจฉริยะจากความคิด จิตสงบเป็นหนึ่ง ขณะก้มลงปลดรองเท้า รู้สึกได้ว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นนอกจากโครงกระดูกเคลื่อนไหว ข้อกระดูกสันหลังเป็นปล้อง ๆ และแผงซี่โครงซ้ายขวาอยู่ในลักษณะขอลง ซึ่งกระดูกแขนเหยียดยึด กระดูกมือคืบจับสายยึดและเกาะปุ่ม

เมื่อถอดทั้งสองข้างได้ก็หัวขึ้นด้วยเจตนาจะนำไปวางบนพื้นของฝั่งที่นั่งด้านข้าง อาการเอี้ยวตัวทำให้เห็นโครงกระดูกสันหลังยึดอีกครึ่ง ดูเหมือนมีแต่โครงกระดูกเคลื่อนไหวอย่างว่างเปล่า หากได้มีสิ่งใดเกิดขึ้นนอกเหนือจากนี้ ไม่ว่าจะป็นชื่อแซ่ ความคิด ความทุกข์ ความรัก ความซึ้ง

รู้สึกว่าง รู้สึกวาง และทรงอารมณ์เนิ่นนานอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ความสงบกายช่วยก่อกระแสใจให้สงบนิ่งตาม และความสงบใจภายในนั่นเองย้อนกลับไปสู่จุนกายให้สงบเย็นเป็นสายโซ่สืบเนื่อง

เมื่อไฟเขียว รถเคลื่อนที่ เห็นตลอดรอบร่าง คล้ายย้ายการเห็น ไปเริ่มที่ท้ายทอย เห็นการทรงตัวนิ่ง เห็นการขยับแขนและมือ บังคับพวงมาลัยรถ เห็นถนนกับไฟท้ายของรถรานอกกระจก เห็นความคิดรักภักย์ตราเรื่อให้พอดี เห็นทั้งหมดนั้นจะแปรไปเป็นร่องรอยในความทรงจำ จิตคล้ายยี่กระยะออกไปมองมาจากอนาคต ทราบชัดว่าความเคลื่อนไหวอันว่างเปล่าเหล่านี้เองที่จะกลายเป็นอดีต สิ่งที่เรียกว่า 'ปัจจุบัน' นี่คือการเลื่อนไหลอันห้ามไม่หยุด จุดไม่อยู่

ในโพรงกะโหลกนี้เอง เมื่อคลื่นลมสงบเหมือนน้ำนิ่ง ก็ดูนิ่งวางไว้ตัวตน เห็นแต่สัณฐานกายปรากฏโดยปราศจากร่องรอยของอดีต แต่เมื่อกระเพื่อมขึ้น ผุดความคิดและอารมณ์นานา ก็เกิดตัวตนขึ้นอีก ทั้งที่ยังอาศัยโพรงกะโหลกอันเดียวกัน แกนอ้างอิงอันเดิมนี้เอง

นาที่แห่งความประจักษ์นั้น เรือนแก้วเกิดความสุข เป็นสุขในอิสระนาบหนึ่งทีพื้นขึ้นมาจากรสสัมผัสแบบโลก ๆ รสแห่งความสงบช่างเลิศแท้ เกิดความรู้ตัวว่าคนมีเชื้อสายของผู้ปฏิบัติธรรม แสงทางสู่วิมุติคนหนึ่ง เป็นวาระแรกแห่งการรู้ตัว แม้เคยเกิดประสบการณ์เห็นกาย เห็นอนาคตจากจิตรู้ภายในมาแล้วหลายครั้ง ก็ไม่เคยดื่มด่ำเท่านี้เลย

สัมผัสซัดถึงพลังที่มีน้ำหนักเป็นกลุ่มเป็นดวง จึงคิดแผ่เป็นกระแสไปโดยรอบเหมือนละลายน้ำแข็งก้อนใหญ่ลงน้ำในอ่างเล็ก ซึ่งก็คือปริณิชนกโลกสัตว์เท่าที่จักกำหนดแผ่ได้ ทั้งหมดนั้นรู้เองด้วยสัญชาตญาณทางจิต

เมื่อเกิดวาระที่จิตเป็นมหากุศล เรือนแก้วรีบเข้าข้างทางที่จืดแล้วปิดตา ประคองรู้กระแสความเย็นสนิทน่าพิสมัยนั้น กำหนดนึกถึงใบหน้าผู้เป็นบิดาเมื่อครั้งยังมีชีวิต ที่สามารถส่งเสียงและเคลื่อนไหวได้ รวมเป็นบุคลิกของท่านเท่าที่หล่นคืนขึ้นมาแต่อ่อนแต่ออกปรากฏชัดอยู่ในหัว

จากนั้นจึงคิดว่าหากกุศลนี้ได้จากการที่ศพพ่อแสดงตัวเป็นเทวทูตสอนลูก ฉะนั้นขออุทิศความสว่าง ความเชือกเย็นที่เกิดขึ้นทั้งหมดให้ ไม่ว่าพ่อจะอยู่ที่ไหน ของรับรู้และโมทนาด้วยเถิด...

อภรรตอด้วยความปลอดภัยไปรง เย็นใจ คล้ายทำงานหนักสำเร็จลุล่วง อย่างน้อยได้ทำหน้าที่ลูกสุดความสามารถแล้วในตอนนี้

ขับเข้าเขตคอนโดมิเนียมด้วยความรู้สึกแสนดี วันนี้อยามเฝ้าทางลงที่จอดรถได้ดินตะเบ๊ะให้แล้วเรือนแก้วก็มีแก๊จยิ้มและโบกมือตอบ ปกติแต่ทำเฉยหรืออย่างมากพยักหน้านิดหน่อย

วิ้งวานสามชั้น ปายหน้ารถเข้าจอดช่องประจำห้องตามปกติ ดับเครื่องแล้วเอี้ยวตัวก้มลงหยิบรองเท้าที่วางอยู่บนพื้นรถด้านข้าง พยายามนึกให้เห็นเป็นความเคลื่อนไหว โครจรกระดูกอันว่างเปล่าอีก แต่แย่น้อยเกิดความคิดถึงเกาทัณฑ์ขึ้นมาขัดแทรกเสียก่อน

ปานนี้เขากำลังทำอะไรอยู่หนอ งานศพก็ไม่มานั่งเป็นเพื่อน...

แต่คิดครั้งนี้แฉ่วมาก คล้ายระลอกน้ำในสระที่กระเพื่อมจากแรงปะทะของหินก้อนเล็ก ไม่ไหวตัวเป็นคลื่นใหญ่ ฟุ้งซ่านวอกวนเหมือนอย่างที่เป็นมาตลอดวัน การเห็นธรรม การปล่อยวางได้ ให้ผลดีประจักษ์ใจเช่นนี้เอง

ใส่รองเท้า เปิดประตูลงมา จัดการสี่อภรรตอ แล้วก็ต้องเหลียวหน้าไปทางขวามือด้วยความเอะใจชอบกลที่ได้ยินเสียงรองเท้าเบอร์ใหญ่กระทบพื้นเป็นจังหวะประหลาดในความรู้สึก คล้าย...คล้ายการรูกีบเข้ามาของวิญญาณร้าย

ร่างโย่งผ่านมุมบังเสาใหญ่ อย่างสามขุมเข้าหาหล่อน แม้ก้าวซ้ำ แต่ชายาวทำให้รู้ดใกล้เข้ามาอย่างรวดเร็ว ดูทะมึนหลอกคาราวกับเงาสุรกาย นัยน์ตาคระหยาเหลือดที่ส่งแรงอาฆาตพวยพุ่งมากระทบทำให้มืออ่อนเท้าอ่อน เย็นเยียบไปถึงชั่วหัวใจ... ไซ้!!

ชนหัวลูกชั้นและแม่ลามไปทั่วกาย คล้ายถูกสาปเป็นหิน หรือถูกครึ่งนึ่งขยับขาไม่ออกด้วยแรงยึดมหาศาล เห็น ไซอย่างเท้าพลง ดึงปิ่นพกดัดท้อเก็บเสียงขึ้นมาจากชายเสื้อด้านในอย่างใจเย็น เรือนแก้วคิดว่าตนพุ่งหนีเคล็ดหัวชุกหัวชุน แต่ทำไมกลับรู้สึกว่ายังขาสันอยู่ ที่เดิมสนิท

พอกู่พยายามเข้าถึงตัวก็กดกระบอกปืนที่กลางหน้าผากหล่อนแล้วถามเป็นภาษาไทยชัดถ้อยชัดคำ

"มีเงจจ่อตรงนี้ไซ้ไหม?"

सानดาหันนั่งชั่วขณะ ฝ่ายหนึ่งเหยียดอ้อมหัดอย่างผู้มาเอาชีวิต อีกฝ่ายขลาดกลัวอย่างผู้จะถูกเอาชีวิต แปลกที่ได้ยินเสียงกระซิบ จากฐานกุศลจิตว่าจะไม่เป็นอะไร... ไม่เป็นไร

สุดลมหายใจเข้าปอด สายตาเห็นนิ้วใน โกร่งไถปิ่นค่อย ๆ เหนียว เรือนแก้วพริ้มตาปิดลง จิตรวมลงผูกความคิดปล่อยวางทุกสิ่ง เรียวปากขมขมขมเปล่งวาจาสุดท้ายในชีวิต

“อโหสิ”

...

ฟุด!!

คล้ายเกิดแสงวาบและเสียงลั่นเปรี๊ยะหน่อย ๆ ในกะโหลกอันประาะบาง ก่อนที่ความรับรู้ทั้งหมดจะดับวูบลงเหมือนตลบมาน้ำ คมมีดปิดฉากกันสายตาดนในฐานะผู้แสดงบนเวที ไม่ให้เห็นผู้ชมในละครโรงใหญ่อีกต่อไป

ร่างในชุดคำรุดลงนั่งพับเพียบนั่งพิงรด น่าแปลกในสายตาของไซที่ไม่อีกล้มลงนอนกองเป็นหยวกคังควร ใบหน้างามฉาบฉาย ราสีแปลกราวกับคนกำลังหลับฝันดี ไซหรีมองอย่างสงสัยชนิดหนึ่ง แต่รูกลางแสดหน้าเท่านั้นที่มันสนใจ และทำให้เด็กชายเสื้อสอดปิ่นเก็บ ได้อย่างหมดหวัง หมุนตัวเดินกลับเรือนกายจากอาคารตามลู่ทางที่ศึกษาไว้แล้วอย่างดี

สมองส่วนหน้าถูกทำลายเฉียบพลัน ความรู้สึกเจ็บจึงไม่เกิด ทว่าถัดจากความรู้สึกที่หายไปชั่วขณะ จิตอันปราศจากข้อเห็น ร่างซึ่งตนครองทรงลงกองนั่งในท่านั่ง คล้ายมองเมินอย่างเฉยชามาจากเบื้องหลัง หรือคล้ายสลับแบบเหลือความรู้สึกตัวไว้แบบนั้นฉาบพาทันกระทั่ง คือมีก็ไม่ใช่ ไม่มีก็ไม่ใช่ ปราศจากความคิดยินดียินร้ายเสียดายชีวิตอย่างสิ้นเชิง

แวบต่อมา คำว่า ‘อโหสิ’ ดังขึ้นช้า ๆ ในความรับรู้ เป็นคำที่ ‘ตน’ กล่าวเอง บันดาลความโปร่งโล่งวางสบายให้ปรากฏ ถัดจากนั้นเป็นการทบทวนขณะจิตที่สุขสงบระหว่างขับรถเดินทางกลับ ชิมซับความรู้เห็นกายใจเป็นอนัตตา รับทราบการแผ่รัศมีอ้อมรอบแห่งจิตอันประกอบพร้อมด้วยสัมมาทิฐิ หรือความเห็นธรรมอันตั้งไว้ถูก บังเกิดความรู้สึกปราโมทย์ว่าตน ‘ทันเห็น’

ถัดจากนั้นคือภาพเคลื่อนไหววูบวาบที่รวดเร็ว คล้ายเกิดการสำรวจสิ่งที่เก็บกักไว้ในกล่องความจำ รู้ว่าทั้งหมดล้วนเป็นภาพ เหตุการณ์นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่อาจกล่าวว่า ‘ครบถ้วน’ เพราะถ้าชีวิตคือภาพยนตร์ นี่ย่อมมิใช่การฉายหนังซ้ำอีกกรอบ แต่เป็นการคัดเฉพาะ ‘สาระ’ การกระทำที่เกิดขึ้นโดยอาศัยเวทีชีวิตฉากนี้มาทบทวน เพื่อประมวลแล้วคัดเลือกทางไปของตนตามยถา

ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อนั้น ถ้าหากจิตเป็นกลาง น้ำหนักของกรรมที่ทำประจำจะดันตัวเองขึ้นมาก่อน และลากจูงภาพเหตุการณ์ สอดคล้องตามมา ทว่า ณ บัดนี้จิตเอียงข้างกุศล และเป็นกุศลหนักยิ่ง ไม่ว่าจะด้วยพิจารณาเห็นอนัตตธรรมในกาย หรือด้วยการเปล่ง

วาจาอโหสิแก่เจ้ากรรมนายเวร จัดเป็นกรรมใกล้ตายหรือ ‘อาสนันกรรม’ ฝ่ายกุศล ภาพเหตุการณ์ที่ถูกลากจูงมาจึงล้วนเสริมกำลังจิตใจให้ เห็นราวกับบำเพ็ญแต่บุญกุศลมาทั้งชีวิต

ผูกภาพสารพัน ที่ฝังลิ้มไปแล้วสนิท เช่นครั้งประณมอ่านนิทานธรรมะเกี่ยวกับพุทธประวัติ รู้สึกสนุกระคนซาบซึ่ง เลยหยิบยื่น ให้เพื่อนบางคนที่นั่งอยู่ด้วยกันในห้องสมุด ชักชวนให้อ่านตาม เพียงด้วยใจคิดว่าอยากให้เพื่อนได้รับรสอันดีเช่นตน ภาพนั้นที่ปรากฏ ในบัดนี้เห็นเป็นบุญนิมิตสว่างไสวนำปลายปลีมียิ่งกว่าตอนเป็นตัวตั้งตัวตริณรงค์ชักชวนบริจาคหนังสือสมัยร่วมกิจกรรมมหาวิทยาลัยเสีย อีก

เคยเห็นมดตัวหนึ่งตกลงไปในส้วมซึมที่โรงเรียน รู้สึกสงสารเมื่อเห็นมันดิ้นกระแด่วอย่างจะตายมิตายแท้ จึ่งอุตสาหาช่วยเหลืออย่างตั้งอกตั้งใจ ทั้งที่รังเกียจน้ำในส้วมจะแยะ ยังเพียรแห่ขยปลายนิ้วไปช้อนมันขึ้นมา ต้องทุบเวลา ทุบกำลังฝืนใจอยู่อีกหนึ่งกว่า จะสำเร็จ บังเกิดความโล่งอกผ่องแผ้วที่สามารถ ‘ช่วยชีวิต’ มัน ไม่ใช่บุญเล็กน้อยอย่างที่เคยนึก เพราะแม้มดจะตัวเล็ก ไม่ใช่บุญใหญ่ ทว่าก็เป็นสัตว์มีวิญญาณ เมื่อสละเวลาพยายามเข้าช่วยเต็มกำลังแล้ว กลายเป็นการเพิ่มเชื่อความดีได้อย่างมหาศาล ผิดจิตไม่ให้อุบายแม้ ความเคียดแค้นเพียงเล็กน้อยของผู้อื่น

กองบุญเป็นภูเขาเลากา เล็กบ้าง ใหญ่บ้าง สว่างมาก สว่างน้อย รายเรียงยืดยาว ในภาวะเหมือนเล่นเรือเร็วไปในทะเลกุศลนั้น มีบางภาพกระเพื่อมขึ้นมาจลดูให้เขวบ้างเหมือนกัน เช่นที่เมื่อเช้าเกิดความคิดอยากจัจจากหาหมายของตน คือผู้หญิงอีกคนของเก่าทั้งที่ทั้ง นับเป็นเชื่อป่ามาคบค้ากันแรงอย่างหนึ่ง ยังดีหรือที่เวลาในชีวิตหดสั้น ไม่ทันบ่มเพาะจนเข้าขั้นพิศมัยเป็นการลงมือทำจริง

หรืออีกภาพเช่นที่เคยกล่าววาจาผิดสวให้ผู้บังเกิดเกล้าเสียใจจนแน่นหวอก อันนั้นก็ทันได้สำนึกและขอคำอโหสิแล้ว เป็นอันว่าแล้วลงใจไม่มีอำนาจมาทางเกิด หรือเด่นขึ้นเป็นชนกกรรมได้ สรุปคืออกุศลกรรมหนัก ๆ คล้ายแมลงสาบที่พยายามกระดืบ มุดให้รอดจากใต้พรมขานหนักสนใหญ่ ปรากฏได้เพียงระลอกคลื่นลูกเล็กนิดเดียว ไม่ทันมีโอกาสผ่านได้พ้นปลายพรมขึ้นแสดงตัว แจ่มชัดว่าเข้าคือแมลงสาบรูปร่างหน้าตาอย่างนี้ ก็ขาดใจตายเสียก่อนในระหว่างทางนั่นเอง

ภวังคจิตคือตัวสร้างภพนี้เป็นธรรมชาติลึกลับซึ่ง ระหว่างมีชีวิตข่มหนึ่ง คล้ายถูกกำหนดให้ซ่อนตัวไว้เปิดไต่ในขั้นสุดท้าย ให้ระทึก ว่าเป็นเรื่องหลอกหรือของจริง

ต่อให้คนเชื่อว่าพหุชาติมี ก็ไปจะเห็นแจ้งถึงลงไปดวงจิตอันนี้กว่าเป็นของ ‘คน’ แท้ ๆ จิตนั้นมีชั้นการทำงานพิศมัยสุด หยิ่ง เช่นตัวกอกพะจะอยู่ในภาวะภวังค์ ไม่เชื่อมต่อกับสำนึกคิดอ่านผิวนิน จะถูกหยั่งเห็นและเข้าใจกระจ่างแจ้งได้ในอีกภาวะที่อยู่เหนือ สำนึก ซึ่งภิกษุในพุทธศาสนา และฤาษีชีไพรนอกพุทธศาสนา ต่างเห็นกันมาช้านาน ทว่าปริปากบอกเล่าให้คนธรรมดาทั้งหลายรับฟังเป็น ภาษาพูดแล้ว เรื่องจริงก็กลายเป็นโกหกไป หรืออย่างคิที่นำกลางแคลงอย่างนั้นอย่างนี้

จิตที่บริสุทธิ์ของพระอรหันต์จะสะเด็ดสิ้นแล้วจากภาวะสร้างภพ เพราะตัวสร้างภพถูกประหารด้วยไฟล้างทั้งสี่ดวงอย่าง เต็ดขาด ตั้งต้นด้วยโศคาปิตตผล ลงท้ายที่สุดด้วยอรหัตตผล จังหวะสุดท้ายของชีวิตนี้เองคือผลลัพธ์สูงสุดของพระพุทธศาสนา วิสุทธิจิต จะไม่ปฏิรูปตัวให้อยู่ในลักษณะกอกพใหม่ เมื่อคา หู จมูก ลิ้น กายสลายแล้ว ตัวรู้ที่อันวิสุทธิจะรวมลงกับนิพพานอันเป็นปรมมังสุขัง และปรมมังสุขัญญ์ เหมือนน้ำในแก้วที่ไหลลงเป็นอันเดียวกับมหาสมุทร น้ำนั้นไม่หายไป แต่ก็ไม่อาจกล่าวว่ายอยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่ง ทรงอยู่ใน อิสสรภาพสถาวร ไม่เวียนว่ายสวทุกข์จากครองอภภาพที่เกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิดอย่างไม่รู้โอโหนอเห็นอีกต่อไป

แต่หากยัง ‘อยากเป็น’ อะไรอยู่ จิตยังมีภพจรายสาระชีวิตที่เพิ่งตกลงไว้ตนเองดู ยังถูกเกาะเกี่ยวห่อหุ้มด้วยกุศลและอกุศล ยัง อุบาทพานไปว่านี่ใจเรา นี่ร่างเราตาย นีกรรมเราอก ก็ยังต้องเดินหน้าปฏิรูป สืบทอดภาวะปรุงแต่งต่ออีกเช่น ณ บัดนี้...

เวลาผ่านไปเท่าใดยากจะกำหนด คล้ายเบื้องบนเปิดโล่งออกให้แสง โพลนศาตเต็มกระจ่างจ้า เป็นการทอแสงฉ่ำละอองใส ระยิบระยับ แผ่ซ่านลงมาประหนึ่งจะอาบรดดวงวิญญาณให้สะอาดใสพริ้วพร้อม และเพื่อบอกให้เชื่อเสียที่ว่าอะไรเป็นอะไร เดี่ยวกำลังจะ ได้ไปไหน

จิตผู้รู้หลงเพลินพิศมัยในแสงสวย เนานิ่งเป็นสุขกับการถูกละอองทิพย์ขโมยอบ หากกล่าวเป็นภาษามนุษย์ จิตนั้นคงรวม ความรู้สึกปิดเป็นสันพื้นลงเป็นคำ ๆ เดียวซ้ำ ๆ ว่าดีใจ...ดีใจ

เมื่อเห็นแสงทิพย์ ก็แปลว่าสภาพของตนเป็นทิพย์ด้วย เพราะถูกพิพากษาจากจิตอันเห็นกรรมรวมแล้ว และนั่นเองภาวะเคลื่อน จากภพเดิมไปสู่ภพใหม่จึงเริ่มต้นขึ้น อย่างที่เรียก ‘จุดจิต’ ภายทิพย์เริ่มปั่นตัวอย่างแรงแบบฉับพลันทันใด จนมุมมองจากความรู้สึกภายใน ปรากฏเหมือนถูกดูดผ่านเกลียวท่อที่มีความสว่างทางปลายอีกด้านหนึ่ง ซึ่งมีแรงหมุนรับชนิดเดียวกันรออยู่

ผู้เคยเชื่อกความตายจะเห็นและกลับมาเล่าว่าตนกำลังเข้าสู่ โมงค์ ผู้มีตาทิพย์ที่มองจากภายนอก เห็นเข้ามาในภาวะการตาย เท่านั้น จึงหยั่งทราบว่าเป็นจริงเป็นการปั่นตัวของจุดจิต ซึ่งถ้าเคลื่อนจริง ถึงภพใหม่จริงแล้ว จะไม่มีวันกลับมาซ้ำร่างเก่าได้เลย ที่ยังกลับ ได้ก็เพราะอยู่ในภาวะครึ่ง ๆ กลาง ๆ หรือเรียกครึ่งสี่ครึ่งคนเท่านั้น

วิญญาณที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นเรือนแก้วเคลื่อนเข้าหาปลายทางทิพย์ จิตหมุนตัวในภาวะปฏิสนธิ ยังเหมือนอยู่ในเกลียว โมงค์ แต่ กลับฟากมุมมองกับกับคราวแรก คือครั้งนี้เป็นมุมมองย้อนลงต่ำ ปราศจากอุปสรรคและเหตุให้ย้อนกลับใด ๆ ถัดจากนั้นทุกอย่างก็สงัดนี้ ประสาทจากความรู้เป็นครู เหมือนสลบไสลชั่ววูบ กระบวนการทั้งหมดดำเนินด้วยวิถีธรรมชาติ ไม่ขึ้นกับความคิด ความเชื่อทางศาสนา ไหน

ร่างทิพย์ผู้เคยเต็มก่อน เป็นพานทองรองรับความรู้สึกในตัวตนวาระแรก จิตที่ยังประกอบพร้อมด้วยอุปาทานคล้ายเห็นไปว่า ‘ตน’ ออกจากฝัน เปลี่ยนแปลงสู่ความเต็มตื่น เปลือกตายังปิดสนิท แต่เห็นและสัมผัสจากภายในถึงความล่อองค์ สภาพละเอียดอ่อนสุขุม แสนประณีต มหิทธานาจที่อัดแน่นแล่นตลอดเรือนกายทำให้เกิดพลังรู้เข้มชัดน่าตื่นใจ ตระหนักในบัดลคว่าสิ่งนี้เองเรียกทิพย์สภาพ แคนนี่เองคือสรวงสวรรค์!!

ระลึกได้ในขณะจิตเดียวว่าตน ‘ย้าย’ จากความเป็นมนุษย์ผู้หญิงชื่อเรือนแก้วมาเป็นโอปาดาติกะ หรือร่างอันบันดาลขึ้นด้วย วิชากรรม เกิดผลและโตเต็มตัวทันที

แต่หากมองจากมุมมองผู้เคยเข้าถึงความเกิดดับสืบเนื่องในธรรมชาติ จะหยั่งเห็นด้วยตัวรู้ที่เป็นกลางว่าสภาพมนุษย์ดับลง ในขณะที่แห่งจุดจิต แล้ว ‘สืบทอด’ เป็นสภาพทวาริในขณะที่แห่งปฏิสนธิจิต มิใช่สิ่งเดียวกัน เป็นต่างหากจากกันแล้ว ประมาณเดียวกับหัวไม้ขีดที่ถูกไฟลงขึ้นชั่วประเดี๋ยวประด๋าวเพื่อต่อไฟให้ไส้เทียน พอหมดหน้าที่ก็ดับลง เป็นคนละอันกับไฟเทียน ทว่าสืบทอดความลุกไหม้ เปล่งสว่างมาครบทุกประการ

ความสำคัญมั่นหมายอันเป็นวิสัยธรรมดาของสัตว์ในสังสารวัฏนั่นเอง ทำให้เกิดการมองไปว่าตนย้ายจากสภาพหนึ่งมาเป็นอีก สภาพหนึ่ง พยานหลักฐานคือความคิด ความจำที่สืบทอดมาครบถ้วน ในบัดนี้ จำได้สนิทว่าตน ‘เคย’ ชื่อเรือนแก้ว พ่อแม่เป็นใคร ทำสิ่งใด ไว้บ้าง รู้จักผู้คนและสัตว์ใน โลกมนุษย์มาแค่ไหน และล่าสุดคือดับคืนสิ้นชีพเพราะเหตุเภทภัยใด

ค่อย ๆ เผยเปลือกนครขึ้นจนเต็มหน่วย ภาพกระจ่างตรงหน้าคือเรือนอาศัยแห่งตน โปร่งโล่งอากาศร่าเริงความสบายใจ ชะงักรืออยู่เป็นครู ตระหนักรู้ว่ากำลังอยู่ที่ใดแน่แล้ว จึงค่อย ๆ หมุนองค์ เฟิงพิศสมบัติอันหยั่งทราบว่าเป็นของตนด้วยความรู้สึกแปลก ใหม่ พื้นนิสัยช่างสังเกต ชอบกวาดเก็บรายละเอียด ทำให้แลทะลุไปทุกซอกมุมแบบไม่ยอมให้อะไรตกหล่นจากความรับรู้ไปแม้แต่ชิ้น เดียว

เทวดาและนางฟ้าเกิดใหม่ที่ผุดขึ้นในวิมานตนเองมักมีอาการคล้ายกันเช่นนั้น คือยิ้มกว้างจนสุด และกวาดพินิจสมบัติด้วยความตื่นตาเป็นอันดับแรก กิ่งๆจะประหลาดใจอยู่บ้างกับการเปลี่ยนอัตภาพ พิสูจน์ประจักษ์ตาว่าความดำรงอยู่ต่างมิติไปจากมนุษย์นั้นมีอยู่จริง เมื่อพ้นจากความประหลาดใจในวูบแรกแล้ว ก็เปลี่ยนเป็นเห็นธรรมดา ไม่ใช่เรื่องพิเศษมากมายนัก เนื่องจากวิสัยสามัญของดวงจิตเทวมีลักษณะรู้ชัดตลอดสายในขอบเขตแห่งตน ไม่ต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองเป็นขั้นลำดับจากชั้นเรียนอนุบาล ประถม มัธยม อุดมศึกษาเยี่ยงมนุษย์แล้วค่อยแน่ใจว่าตนเกิดขึ้นมาเพื่อเป็นอะไร มีกิจธุระหน้าที่ให้รับผิดชอบประการใดบ้าง

โดยรอบคือผนังทั้งสี่ กำเนิดจากธาตุอันหาที่เปรียบบน โลกมนุษย์ไม่เจอ เพราะหากกล่าวว่าเป็นแก้ว แม้บ่งว่าเป็นผลึกเจียรระในอันสูงค่า ก็จะชวนให้นึกถึงวัตถุโปร่งใสสามัญเสียก่อน ซึ่งเปรียบอย่างไรก็ไม่สมน้ำสมเนื้อเลย คงพอกกล่าวได้แค่เพียงว่าตัวเรือนวิมานของนางเป็นธาตุทิพย์เหลืองเรืองอันงามเกินพรรณนาชนิดหนึ่ง ดูไม่กระด้าง สะท้อนรับแสงทิพย์จะเรืองรองละไม มองแล้วเกิดความรู้สึกอ่อนอุ่น ปลอดภัยไร้กังวล ขณะเดียวกันก็รักษาสภาพเย็นพอดีกาย น่าชอบใจไว้ด้วย

ทุกรูปทุกเหลี่ยมทรงในท้องอันประดับประดาด้วยเครื่องแก้วแพรวประหลาดนั้น ดูสดสีดลึงการและซัดกริบ เสมอคู่ ไม่แหงนบิ่น ไร้รอยขีดข่วน ปราศจากที่ต่ออย่างสิ้นเชิงในการแลพินิจด้วยคมเนตรอันกว้างขวาง ไร้มลทิน จักมูเทวดาไม่มีหยากเชื้อสกปรกบรรจุอยู่ข้างใน ไม่มีการบกพร่องแบบสายคาสันขาว ไม่มีการเขียงหรือชำรุดทรุดโทรมตามปัจจัยต่าง ๆ เนื่องจากอยู่ในสภาวะทิพย์ทั้งแห่ง ดังนั้นเมื่อประจวบเข้ากับรูปทิพย์จึงเป็นการเห็นอันวิสุทธิ สุขและความรู้สึกทั้งหมดที่เกิดจากการเห็นจึงพลอยประณีตลึกซึ้ง เป็นคนละระดับชั้นกับการเห็นในแบบมนุษย์เบื้องล่าง

สถาปัตยกรรม เครื่องนุ่งนอน และของประดับในวิมานเทพนั้น ปฏิรูปไปตามความคุ้นของจิต มิได้มีการเจาะจงลงตัวว่าต้องเป็นของประเภทไหนสมัยใดอย่างทีหลายคนถกเถียงกัน ธาตุทิพย์ก็เหมือนธาตุหายาที่ผสมสร้าง ปรับแปรรูปได้เป็นอสงไขย อีกทั้งผสมแบบเนียนกลมกลืนกันยิ่งกว่าธาตุหายา เพราะปราศจากข้อจำกัดทางกายภาพให้คำนึงถึงเช่นการเข้าต่อ การเชื่อมติด และการล้ากันแบบของแข็งในพิภพมนุษย์ อีกทั้งธรรมชาติการผูกอุปสรรคนั้น เป็นไปด้วยความพิสดารพันลึกแห่งอำนาจทิพย์ มิใช่ความฉลาดรังสรรค์ของสถาปนิกและวิศวกรมือเอกแต่อย่างใด

เช่นปรากฏเบื้องหน้านางในบัดนี้ คือ ‘ห้องรับแขก’ ที่แม้ประดับด้วยสมบัติน้อยชิ้น แลดูเพียงผาดจะ ‘คล้าย’ ที่เคยเห็นในบ้านเศรษฐีมั่งคั่งยุคปัจจุบัน เช่นมีชุดโซฟา ตรงกลางมีโต๊ะ มีแจกันดอกไม้ ผ่นห้องตกแต่งด้วยเครื่องเรือนเช่นชั้นวางเครื่องแก้วบ้าง ศิลปะแขวนลอยบ้าง แต่ก็คิดเผกพิสดารกว่าในเนื้อหาที่พอจำแนกได้ชัดหลายประการ

โดยความเป็นเครื่องประดับนั้น ทุกภาพจะมีลักษณะร่วมกันอยู่ประการหนึ่ง ได้แก่ความมันเงาวาววับ สีสดเล่นเลี้ยวตัดกันจับตา เห็นแล้วควรเบิกตาตะลึงแล หากเป็นอัญมณีชั้นสูงของมนุษย์ ก็จะมีอำนาจในตัวเอง เป็นบารมีใหญ่แก่เจ้าของ สัมผัสได้ด้วยใจ และกระทั่งวัดได้ด้วยเทคโนโลยีตรวจค่าสนามพลังในยุคปัจจุบัน

แต่สมบัติของเทพผู้มีวาสนาแก่กล้า มักเลิศล้ำพันลึกเกินสติปัญญาของสามัญมนุษย์อาจคิดสร้างเลียนแบบ ยกตัวอย่างเช่นแจกันใส่ดอกไม้บนโต๊ะ มนุษย์จะคิดเพียงชั้นเดียว คือเอาไว้นึกดอกไม้งาม ลวดลายแกะสลักหรือวัสดุเนื้อดีที่ใช้ประดิษฐ์ล้วนเป็น ไปเพื่อปรุงแต่งเสริมเติมให้บรรดาดอกไม้สีสดดูมีค่ายิ่งขึ้นตามครรลองค่านิยมของผู้คน

ทว่าแจกันที่เห็นวางอยู่บนโต๊ะกลางห้องเบื้องหน้า ที่มีเนื้อใสพอให้นึกเทียบเคียงกับแก้วผลึกเจียรระในชั้นเลิศนี้ ดีถ้าได้มากมายเป็นเอนก ต้องดูกันเป็นข้อ ๆ ลองว่าเฉพาะความเป็นเครื่องประดับที่ปรากฏให้เห็นก่อน ทั้งความงามของเนื้อแก้วก็ดี แสงทิพย์ที่สาดกระทบก็ดี นัยนัยเนตรอันปราศจากฝ้าธุลีแห่งนางเองก็ดี รวมแล้วก่อให้เกิดจักกัวิญญาณ หรือการรับรู้ทางคลองเนตรอันสุขุมวิจิตร บันดาลสุขเวทนาให้เติบโตตามวิถีสวรรค์ หากจะนึกอนุมาณดูว่ามองแล้วอืมสุขปานใด ก็ต้องเป็นมนุษย์ที่ผ่านอุچارสมาธิ เสพมหาปิติเป็นภักษามาแล้วสักครั้ง

ความแตกต่างมิได้สิ้นสุดเพียงการเห็นภายนอก เพียงมองแวบเดียวนางก็รู้ทันทีว่าภายใต้ความงามยังแฝงซ่อนคุณสมบัตินิพยุ
ฤทธิ์ ‘ออกแบบสร้าง’ ไว้ยาวนานถึงอีกหลายประการ ประยงค์ใช้ได้ตามปรารถนาหลากหลาย ชนิดที่ความคิด ความฉลาดออกแบบของ
มนุษย์ไม่มีวันไต่ระดับมาได้ถึง

เช่นนางเรียนรู้ได้ในอีกใจแรกว่าเมื่อส่งป้อนกลิ่นความสุขจากใจเข้าหา จะเห็นแจกันดอกไม้แปรสภาพเป็นกระจกเงามหัศจรรย์
คือเปล่งประกายบรรเจิดจรัส เกิดกราวเสียงกรังกริ่งเสนาะนุ่ม ส่งกลิ่นหอมเกินตัวดอกไม้ที่ปักอยู่ รวมทั้งราพละของไอน้ำชวนฝัน
กลับมา ырระดับความสุขที่มีอยู่เดิมให้ขยายผลขึ้นได้ เนื่องจากส่งใจไปที่เดียว สะท้อนกลับมาเป็นผัสสะถึงสี่ช่องทางพร้อมกัน คือตาเห็น
รูปร่างขึ้น หูได้ยินเสียงไเพราะขึ้น จมูกได้กลิ่นหอมขึ้น และกายได้สัมผัสละเมียดขึ้น

สิ่งประยงค์ทั้งหลายบนโลกมนุษย์เป็นเครื่องสะท้อนว่าเมื่อวัตถุใดเข้าไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับจิตวิญญาณที่มีสติปัญญาและ
เจตจำนงสร้างสรรค์แล้ว มักเกิดรูปก่อร่างเพื่อสนองตอบวัตถุประสงค์หนึ่ง ๆ ที่ชัดเจน เช่นทำแก้วให้เป็นแจกันปักดอกไม้สวยวางอวดบน
โต๊ะรับแขก

แต่บรรดาเครื่องประดับบนโลกสวรรค์นั้น เป็นเครื่องสะท้อนว่าถ้าธาตุทิพย์เข้าไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับวิญญาณที่มีบุญฤทธิ์
ระดับสูงเข้าแล้ว จะเกิดรูปก่อร่างเพื่อสนองตอบวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง รวมทั้งลากจูงส่วนสัมพันธอันแหวกแนวเกินจินตนาการ
มนุษย์มาด้วย ชนิดที่ยิ่งวิเศษที่เป็นลำดับจะยิ่งนำเอาหัวงูเงี้ยวไม่รู้จบ ของขึ้นเดียวสามารถรวมความหลากหลายไว้ในตัว แม้บางชิ้น
รูปร่างหน้าตาคล้ายที่เห็นบนโลก ก็พิสดารว่ากันจนสมควรบัญญัติศัพท์เฉพาะใหม่มาใช้แทนเลยทีเดียว เช่นแจกันนี้ ที่อาจใช้ทั้งเครื่อง
ปักแสดดอกไม้ และกระจกเงาขยายกลิ่นความสำราญให้แก่เทพผู้เป็นเจ้าของอีกโสด จึงไม่น่าเรียก ‘แจกัน’ เฉย ๆ แล้ว

นางยังพบในภายหลังอีกว่าเครื่องประดับและเครื่องเรือนหลายต่อหลายชิ้น เป็นไปไม่ได้เลยที่จะสร้างด้วยเครื่องมือตัดแต่งใด ๆ
เนื่องจากสถานภาพแข็งแกร่งและอำนาจพลังในตัวเองของพวกมัน ไม่อาจหาธาตุทิพย์ด้วยกันอันใดก็ดัดเขาให้เกิดลายสลักหรือรอยตัด
แบ่ง การก่อรูปของสมบัติสวรรค์จึงมักบันดาลขึ้นจากบุญฤทธิ์หรืออิทธิฤทธิ์ของบรรดาเทพเจ้า ซึ่งครอบงำอยู่เหนือธาตุทิพย์ทั้งหลายทั้ง
ปวง

ของบางชิ้นมีลวดลายละเอียดพิถีพิถัน ชนิดที่ถ้าตกไปถึงมือคน และคิดสร้างเลียนแบบด้วยวัสดุมีค่าใกล้เคียงที่สุด ก็จะต้องอาศัย
เทคโนโลยีการตัดแต่ง โม่บด สลักลาย และขัดมันล้ำสุดเป็นเวลานับสิบหรือนับร้อยปีต่อเนื่องกันไม่พัก โดยผลสุดท้าย แม้ละเอียดประณีต
ปานใด ก็ยังต้องค้ำจองรอยการตัดแต่งด้วยเครื่องมือ ถึงมองตาเปล่าไม่เห็น ก็อาจพิสูจน์ได้ด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน ทว่า
สำหรับสมบัติเทพแล้ว ต่อให้เครื่องมือขยายประสิทธิภาพสายดาที่ยิ่งกว่ากล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนก็พันเท่า ก็จะไม่พบร่องรอยเครื่องมือ
ตัดแต่งเลยแม้เท่าธุลี

ว่าถึงความสัมพันธ์ระหว่างจิตเทพกับเนื้อแก้วทิพย์ ก็มีสิ่งน่าสังเกตหลายประการ โดยเฉพาะแก้วที่กำเนิดด้วยบุญเก่าเพื่อเป็น
สมบัติทิพย์เฉพาะของเทพแต่ละองค์ เมื่อนางทดลองมองลงไปใ้เนื้อแก้วจนจิตตั้งและคำคัมเหมือนฝันหวานล้าลึก ก็สามารถเล่นกับกลิ่น
ความหุหุรรษ์ แปรสุเวทนาให้เป็นต่าง ๆ หลากรูป จินตนาการด้วยสมองอันจำกัดด้วยผัสสะห้าธรรมคาไม่ได้

เรื่องนี้เพื่อเทียบกับสิ่งที่สามารถตรวจวัดด้วยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์บนโลกมนุษย์ เช่นการเพ่งมองแก้วคริสตัลก้อนใหญ่ ๆ
ด้วยจิตที่เป็นหนึ่ง แก้วคริสตัลจะทำตัวเป็นหม้อเก็บกำลังแม่เหล็ก ส่วนสายดาที่เพ่งคิดกับพลังแม่เหล็กในแก้ว ก็พลอยจะทำตัวเป็นผู้ก่อ
กระแสนัมพันธอันกลมกลืนระหว่างคริสตัลกับมนุษย์ โดยกระตุ้นกำลังแม่เหล็กที่สะสมอยู่ในสมองส่วนที่เรียก ‘ซีรีเบลลัม’ ให้แผ่ผ่าน
แก้วตัวออกมาอย่างเข้มข้น

ผลที่เกิดขึ้นเมื่อจดจ้องอย่างเต็มกำลังอยู่พักหนึ่ง จนได้อย่างน้อยขมิถสมาริ คือสนามพลังที่ไหลวนอย่างต่อเนื่องระหว่าง
หัวแม่เหล็กที่เป็นวัตถุ กับหัวแม่เหล็กฝั่งชีวภาพ ทวิกำลังในสัดส่วนที่ให้ผลกระตุ้นสมอง ก่อปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติได้หลากหลาย

นับตั้งแต่การเล่นแร่แปรธาตุ ผันกระแสสุขให้ล้ารสานาด้วยจินตนาการเหนือสามัญ จนหลงงมงายถอนตัวไม่ขึ้น หรือใช้ไปในทางสร้างสรรค์เช่นปรับเปลี่ยนกลิ่นสะท้อนของคริสต์ให้เข้ากับกลิ่นชีวิตของผู้ป่วย เพื่อรักษาโรคร้ายแบบหมอเทวดา ไปจนกระทั่งตรวจดูแลเหตุการณ์อดีตและอนาคต แบบเดียวกับแม่แม่มดเพ่งลูกแก้วก็ได้

ปราชญ์ตรวจตนเอง นางยื่นสงบอยู่ในอาการเสีจราม ชายภูษากรวยกรวยกรอมเท้า เนื้อผ้าเนียนละเอียดเยี่ยงแพรพรรณวิเศษ อ่อนนุ่มสมรูป ทรงอิศริยาภรณ์อันเนรมิตขึ้นด้วยวิบากรวมลงการสมตัว ได้แก่มงกุฏ สร้อยคอ กำไล เข็มขัด สร้อยข้อเท้า แล้วด้วยอัญมณีที่คล้ายเพชร ทว่าเรืองรองโชติไสวจับตามาดใจว่ากันลึกลับ จับมองแล้วเคลิ้มหลง ดึงดูให้เพ่งพินิจคิดจิตใจแทบถอนไม่ขึ้น เป็นอัญมณีประจำตัว เปล่งพลังที่สมศักดิ์ศรีบริวารมีตน ไม่ต้องคำนวณจากวันเดือนปีเกิด ไม่ต้องใช้ทรัพย์สินเงินทองแสวงหา มาถึงสวรรค์ก็มีติดตัวพร้อมสรรพอดิบัติบริวารมีแรกเกิดแล้ว

ตลอดสรรพางค์กายหาข้อ หาปมปมสะดุดไม่เจอเลย ทุกส่วนเกลากิ่งแบบเนียน แม้กายทิพย์ถอดแบบอาการสามสิบสองครบถ้วนมาจากรูปมนุษย์ ก็มีได้ทรงขึ้นด้วยกระดูกาบเลือดเนื้อสปรก ผิวพรรณเม่นวลเนียนมีน้ำมีนวลน่าจับต้องเยี่ยงเพชรดิลี ก็ฉาบฉายด้วยรังสีสว่าง บาดคารัดใจยิ่งใจยิ่งกว่ามนุษย์ผู้หญิงผิวงามที่ว่าล้ำเลิศนักหนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางถือกำเนิดด้วยอโศกะ จึงมีรัศมีสว่างงามอากาศจับตาเป็นพิเศษ ล่วงแม่เทพด้วยกัน

ทั้งเมื่อลอบดูได้สัมผัสแล้ว ก็พบว่าเนื้อทิพย์นุ่มนวลชวนใจคิดกันเป็นคนละเรื่อง เหมือนได้ผ้าดิบหยาบหนาแล้วเปลี่ยนมาใส่แพรพรรณละเอียดเทียบ เนื่องจากความนุ่มของผิวมนุษย์นั้น ได้มาจากมัดเนื้อและไขมันสปรกข้างใต้ ดูไปเหมือนงูใส่อี พื้นผิวรอบตัวจากหัวจดเท้าเอาไว้กันอี้อีไหลประอะเปื้อนมากกว่าเอาไว้เสพสัมผัส ส่วนความนุ่มของผิวเทวดาจะ ได้มาจากเนื้อทิพย์อันกำเนิดขึ้นเพื่อทำหน้าที่เข้าชวน โดยเฉพาะ มิใช่เพื่อปิดบังสิ่งปฏิกลน่าเกลียดอันใดเบื้องใต้เลย

รัศมีเทพเป็นแสงกระจายออกมาจากรอบกายทิพย์ทุกทิศทุกทาง ประจักษ์ได้ทั้งจากใจตัวเอง และจากการมองด้วยสายตาวิญญาณอื่น แต่ละองค์มีรายละเอียดของสีและความพิสดารแตกต่างกันไป โดยมากปรุงแต่งโดยอาจินตกรรมเป็นหลัก แต่ก็ก็มีกรณีพิเศษ เช่นรัศมีนางออกสุกใสสว่างล้ำ ด้วยเพราะขาดใจตายจากความเป็นคนด้วยการอโหสิจากใจจริงที่ปล่อยวางนั่นเอง

ขยับเรือนกายอันแห่งสะอาดและเรียบลื่น แล้วทราบว่าคุณหอมไปทุกซอกทุกมุม ลมหายใจเข้าออกกายทิพย์ก็ดี ลมปากที่ล่องพันออกมาก็ดี บอกรางอย่างถนัดชัดว่าในร่างนี้ไม่มีโพรงเก็บน้ำเน่าและลมเสียเลยแม้แต่เพียงน้อย

และด้วยประกายสภาพองคาพยพอันประณีตล่งภาวะหายนั้น ทำให้นางรู้ทันทีว่าสิ่งใดมนุษย์เสพ สิ่งนั้นเทพเสพด้วย แม้การร่วมอภิมรณอันอาศัยสองเพศพรหม ที่ฝ่ายบุรุษประหนึ่งจะรูล้ำทำร้าย และฝ่ายสตรีคล้ายถูกทารุณ โดยสมยอม ก็ปรากฏอยู่บนชั้นภูมิที่นางถือกำเนิดเช่นกัน ทว่าสุขเวทนาอันได้เรือนทิพย์เป็นแดนเกิด ย่อมน่าพิสมัยเหนือชั้นกว่าที่เกิดขึ้นโดยอาศัยกายอันกระดำกระด่างชำเล็ดชำหนองของมนุษย์มากมายนัก

ความละเอียดซัดลึกและลักษณะคงที่ ปราศจากความเมื่อขบ ปราศจากวัยเยาว์ วัยกลางคน และวัยชรา หาเชื้อโรคนำรำคาญมิได้ รวมกันเหล่านี้เองชวนให้หลงทักท้วงๆ ว่าเทวดาเป็นอมตะ อยู่ยั้งค้ำฟ้าไปชั่ววันรันดร์

ทอดเดินเนิบเนื่อยมายังช่องประตูด้านหนึ่ง พื้นราบเสมอกันดูพรมหยุ่นนุ่ม เบื้องนอกคืออุทยานทิพย์ ละลานตาด้วยรุกขชาติอันงามงด ได้แก่ดอกไม้รูปลักษณ์พิสดารหลากสีและพฤษชาติช่อช่อเขียวขจีแน่น เกิดปีติดีใจแรง จิตใจเบิกบานสว่างไสว เข้มข้มยินดีในสภาพเกิดใหม่ของตนเองต่อเนื่อง

เรียนรู้ทันทีว่าเบื้องบาทของนางมิใช่เดินหรือขึ้น มิใช่เพื่อวิ่งหรือกระโดด และนางก็เดินเอากริยาเคลื่อนไหวอ่อนสลวยสง่างามภายในวิมานไปอย่างนั้นเอง แท้ที่จริงมีวิธีง่ายกว่ากันมาก คือทำกายให้อยู่ในสภาพแล่นลื่นดีตรงไปยังตำแหน่งที่ต้องการทันที เนื่องจาก

น้ำหนักตัวที่รู้สึกคือน้ำหนักบุญญาภพในร่างทิพย์ เป็นอิสระไม่ถ่วงหนัก กำหนดควบคุมได้ดังปรารถนา แต่ทั้งนี้ใช้ว่าจะลอยเที่ยงเป็นลูกโป่ง โดยเดิมมีพันธะคล้ายแรงโน้มถ่วงที่กระทำต่อกายทิพย์ให้ติดพื้น ทว่าธรรมชาติของกายทิพย์อยู่เหนือการดึงดูด แต่ไปอยู่ในอำนาจเดิมของเจตจำนงแทน

หมายเหตุไปยังสระโบกขรณีที่แผ่กว้าง ราบเรียบเป็นกระจกอยู่เบื้องไกลออกไป กำหนดนึกนึกเดียวว่าพอใจจะประดิษฐานตนเหนือน้ำ พลันทิพยรูปแห่งตนก็เกิดกำลังผลักดันจากภายใน มีทิศตั้งตรง เคลื่อนวิศปริบตาเดียวย้ายตำแหน่งไปปรากฏขึ้นเหนือกลางน้ำ ใกล้กับบัวแก้ว ซึ่งเห็นกระเพื่อมรับฤทธา แล่น้ำไหวเป็นระลอกริ้ววคลื่นสะเลื่อมพราย

หันกลับมาทอดทัศนาภูมิภาพรอบเรือนในครอบครองแห่งตน เห็นเค้ารูปร่างเรือทองละมุนตา รูปทรงลดหลั่น เหลี่ยมตัดไปตัดมาสลับซับซ้อน กว้างใหญ่สมกรรม ประดับยอดโคมตรงกลาง คล้ายตึกทันสมัยในโลกมนุษย์ ทว่าช่องหน้าต่างปราศจากบานกระจก มีแต่บานแบบเดียวกับพื้นกำแพงหยาบระดับประดาจากภายใน

หนุ่มรูปชาติที่เรียงรายรอบด้านนั้น บ้างเคยคุ้นตล่อมัยป่าลัมพันธุ์สูง บ้างแปลกไปแบบพันธุ์ไม่วิจิตรในจินตนาการ ทรวดทรงชะลูด ปกคลุมด้วยใบบังแดดแดง บ้างเป็นพุ่มเดียวหล่นแหล่เป็นชั้นเป็นแนวสลับสวนหิน ทั้งหมดผสมกลมกลืนลงดับบนพื้นหญ้าเขียวขจีนุ่ม เล่นลอนคลื่นเป็นเนินสูงต่ำพอเหมาะพอเจาะ ประกอบกันได้สมดุลไปทุกหย่อมจนแม้จักจสานมือหนึ่งก็อาจนึกไม่ถึงว่าจะมีการเล่นน้ำหนักและการวางตำแหน่งองค์ประกอบได้จึงหะจะโคนกลมกลืนขนาดนี้

แปรพักตร์ก็มองบาทที่แตะผิวน้ำใสสะอาดปราศจากมลทิน ไสจนแลเห็นพื้นทรายทองลึกลงไป สัมผัสของน้ำทิพย์ล้ำชวนสำราญบานชื่น เข้าใจในบัดนั้นว่าการลงทรงบนสวรรค์เป็นไปเพื่อความบันเทิงถ่ายเดียว มิใช่เพื่อชำระล้างกราบปฏิภูลที่ไหลเยิ้มออกมาจากทวารต่างๆตลอดวันแฉกเช่นกายอันอัถะนานด้วยน้ำเลือดน้ำหนอง ไขมันชั้นเหนียวและอุณูมูตรแต่อย่างใด

แหงนพักตร์กางพาหนะทั้งสองและคลายหัตถ์ออก ยึดอุระสุดกลิ่นทิพย์อันแสนบริสุทธิ์เข้าจนเต็ม เบื้องบนดูโปร่ง โล่งอากาศเป็นอันดีไปทุกทิศทุกทาง ไร้ซึ่งเมฆฝอย ดวงอาทิตย์ หรือเทหวัตถุขัดตาทั้งปวง แสงสวยที่ฉายกราดแรงนั้นยิ่งดูยิ่งเย็น ไม่เคืองนครเลย แม้แต่น้อย เป็นชนิดเดียวกับที่เห็นก่อนจูดิจจากอศภพเดิมนั่นเอง นึกครั้นขึ้นมาทีไรสรวลก็องด้วยสุรเสียงแหลมคม อัดแน่นด้วยพลังหฤหรรษ์สำราญฤทธิ์สะท้อนทุกอณูในสภาวะปริมณฑล ดูจะทักทายใครตรีงษ์พิภพเป็นวาระแรก

สายลมทิพย์รำแพนพัดมาหอบหนึ่ง อวลกลิ่นอายอันเป็นปฏิภูริยามงคลดอบทักแก่นาง

ทดลองภาวะ ‘ดั่งใจนึก’ โดยการคิดถึงแผ่นดินเบื้องล่าง สั่งด้วยอำนาจจิตเหนือสรรพสิ่ง และด้วยอภิสานุภพรังสรรค์ที่ติดตัวมาจากเมื่อครั้งเป็นมนุษย์ กำหนดให้น้ำมีการรวมตัวเป็นกลุ่มก้อนขนาดใหญ่มากกว่าดวงราวสองเท่า ลอยโค้งขึ้นมาเสมอระดับตา ธาตุนี้ อยู่ได้บัญชาเสียดยิ่งกว่าถูกวัดด้วยอุ้งหัตถ์ เมื่อรวมเป็นกลุ่มก้อนแล้วไม่มีการรั่วซึมหยดตก เพียงนางพองไว้แผ่ๆด้วยลักษณะกำหนดทางจิตคิดมันนึกเดียว

นึกถึงนางนางนวลพรางเพ่งกอนน้ำ ลับพลันก็แปรเป็นนางนวลดังปรารถนา ค่อยๆกระพือปีกอย่างชุ่มชื้น โผขึ้นสูงตามกระแสจิตที่ส่งบังคับ จิตนางนั่นเองคือปีกภยาสวรรค์ แผ่ปีกซ้ายขวาขยับโบกพลิวว่าเวียงเวหา ดังอาการแห่งนางนวลที่เคยคุ้น รู้สึกถึงตัวตนที่ถูกแบ่งเป็นสองภาค เบื้องล่างเหนือน้ำและเบื้องบนเห็นไกลไปทุกทิศที่ระทั้งเห็นเป็นจุดเล็ก ๆ สูงลิบ

เมื่อเพลินลอยเลื่อนเพียงพอ นางก็สั่งให้นกน้ำวากกลับ คลี่อ้อมเล็กน้อย ขึ้นสนิทกับที่รอรับการปีกคั้งเข้าหาของสิ่งทีนางนมรมิตขึ้นเองอย่างไม่ยั้งระย่อต่อแรงปะทะ

ภาพลางดีจึงกมูมทะเลสูงนั้นขยายจากเล็กเป็นใหญ่อย่างรวดเร็ว ทว่าไม่เสียรูปทรงจากแรงลมด้านเลย หากมองด้วยสายตามนุษย์ก็น่าจะโวยวายขับเท้าวิ่งหนีการปรี่เข้าชนชนิดนั้นเคล็ดเปิดเบิ่งได้แล้ว เพราะถ้าปล่อยให้กระแทกก็จะเจ็บเนื้อเจ็บตัวได้รุนแรงปางตาย ทว่าในคลองจักษุแห่งเทวนาริษยมนี่ อย่างดีก็เห็นเป็นแค่สายฝนกลุ่มหนึ่งที่กำลังตกลงมาทำความชุ่มชื้นให้แก่บางเท่านั้นเอง

แรงปะทะอันทรงน้ำหนักของกลุ่มน้ำกับร่างสละราญส่งเสียงซুমใหญ่คัจฉน้ำตกกระแทกแผ่นหิน กระจายฝอยกระเซ็นชานเป็นวงกว้าง ส่งให้นางอัปสรประหวัดถึงการเล่นสงกรานต์อันสนุกสนานบานไจบนโลกมนุษย์ จนต้องแยมสรวลออกมาดัง ๆ ความเปียกปอนกำซาบเอิบอาบไปทั่วสรรพางค์ แล้วกลับเหือดหายในบัดดลเพียงนึกคลอร่างพลางคิดว่า ‘แห้ง’

แห้งสบายและสดไสเย็นซึ่งไปทุกอณูผิว ตระหนักว่าบนโลกอันแสนประณีตแห่งนี้ เพียงน้ำทิพย์ในสระบัวก็บันดาลความสราญให้เกิดอย่างสิ้นเหลือขนาดไหนแล้ว

สุดลมเข้าอุระ ฝนิกจิตคิดกระบวนเนรมิตอย่างต่อเนื่อง คลกลุ่มน้ำให้รวมตัวพุ่งเป็นลำคเคี้ยวเลี้ยววงรอบร่างตน ปรากฏเหมือนพญาจางอง ขึ้นผงาดเงื่อมแผ่แม่เบี้ย แลบลิ้นสองแฉกเหมือนขู่จะฉก ก่อนกระหวัดจูงเหลือมรัดฉับ สลายเป็นกลุ่มน้ำสรงกายกระเซ็นเป็นฝอยชานไปอีกกำรบ

เผยอยิ้มกระจำง ควงเนตรสาดประกายกล้าด้วยแรงทะนงในฤทธิ จีบหมายไปยังภาคพื้นราบที่จักมา แล้วก้าวเดินเนิบเนือยบาทเลียดน้ำ สำเนียงได้ว่าในกิริยาสามัญภายนอกนั้น ลึกลงไปแฝงด้วยมหาอนุภาพไพศาลสุดหยั่ง นางยื่นหัตถ์ทั้งย่างบาท เฟ่งนิลเนตรจับดอกไม้ม่วงไปสอดดอกหนึ่งไกลออกไป กำหนดนึกว่า ‘มานี่!’ พริบตาเดียวดอกนั้นก็ปลิดจากขั้ววิ่งมาปรากฏบนอุ้งหัตถ์อันอวบอิมปราศจากเส้นสายรกดาทันที

และได้กลับม่วงใสทำให้สัมผัสสรื่น ผิวกลีบนุ่มนวล ละเอียดอ่อน ลงงขี้เบา ๆ ก็ไม่ช้า ไม่ละคิดเนื้อเลยแม้เพียงเศษ

ลักษณะพันธุ์ไม้ในอุทยานของนางเป็นไม้ตัดดอกสีสันสะดุดตาเกือบทั้งสิ้น กล่าวคือเกือบทุกพันธุ์มีก้านยาว ส่งกลิ่นหอมฟุ้งและกล้ายมันมีชีวิตจิตใจ ยิ้มเปิดกว่าไม้ดอกที่เคยรู้จักในโลกมนุษย์มาก มองแล้วสดชื่นชวนยิ้มตอบ นำนามาใช้ประดับพอกับดูดอกสะพรั่งที่ต้น ส่วนไม้ใบที่มองสดชื่นผาดคล้ายจำพวกโกสนและบอนนั้น ก็มีความงามของใบเขียวที่ให้ความร่มเย็น ชวนเพลินสงบใจในขณะชมอุทยาน

กระทั้งย่างขึ้นฝั่ง เป็นจังหวะเดียวกับที่สองมือประคองดอกไม้เหน็บประดับเรือนเกศา แล้วตรึงนึกถึงสิ่งที่ผ่านมาในภพมนุษย์ อดภาพที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลังดูไม่ต่างกับคางคกอัปถัมภ์เท่าไรในความรูสึกยามนี้ แคปฏิภูมที่ไหลเข้าไหลออกทั้งกลางวันกลางคืนก็น่าคลิ่นเทียนสะเอียนไปเสียจะรับแล้ว ที่จะให้เกิดความโยคี อาลัยอาวรณ์นั้น ไม่มีวันเสียละ

นางจำความกำหนดหมายและกำหนดรู้ในร่างมนุษย์ได้ถนัด มันคล้ายการหลับฝันที่เลื่อนเปื้อนไม่รู้เหนือรู้ได้ ถูกขังอยู่ในข่ายประสาทยามอันแคบจำกัด จะรู้อะไรที่ต้องคลำ ต้องฟังหูฟังตาเรียนกันนำดู กระทั่งจะถึงความจำก็ต้องผ่านเครือข่ายรหัสอันซับซ้อนมโหฬารของก้อนเนื้อหยักๆน่าขยะแขยงที่เรียกว่า ‘สมอง’ เสียก่อน

ต่างกับบัดนี้ที่ความรู้สึกนึกคิดเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนเป็นบวกไปหมด ไม่ต้องเหนียวเฟ่งอารมณ์ ใจนางสงบสุข มีสติตรงตัว จึงสำเนียงรู้การปรากฏแห่งตนและสิ่งกระทบผัสสะคมชัดไปทุกกระดิก อยากรู้อะไรก็มีภิกษุญาช่วย ได้ความแน่ใจว่าถูกต้องเป็นแม่นมั่นเสียด้วย

เหลียว โดยรอบ นางอาจบันดาลสิ่งใดก็ได้ตามปรารถนา หากอยู่ในขอบเขตกำลังฤทธิ์ เช่นบนสวรรค์ไม่มีเครื่องงาน นางจะเนรมิตให้ปรากฏชั่วคราวแบบภาพลวง ก็เพียงแบ่งภาคจิตสร้างขึ้น หรืออาจดึงวิญญาณบางดวงจากภูมิตำมาตรงไว้กำกับอักษณารมิตที่สมกัน เช่นรูปผีเสื้อหรือนกเขา

เทพระดับกลางเช่นนางมีเขตที่อยู่เป็นของตนเอง เป็นไท ไม่ต้องอยู่ใต้อาณัติของเทพองค์อื่น ตรงข้าม อาณาเขตที่สร้างขึ้นจากบุญญาภาวนี จะสามารถเป็นแดนเกิด รองรับเทพองค์อื่นที่บุญน้อย บันดาลได้แค่รูปทิพย์ ขาดถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งถ้ามาถือกำเนิดในแดนของนางด้วยสัมพันธอันใดแล้ว ก็จะกลายเป็นบริวารไปโดยปริยาย

และในภาวะบุญญาธิปไตยนี้ หากนางเหงามองอยู่กับความเป็นไท เป็นเอกเทศแห่งตน เพราะมิได้เกิดในฐานะธิดาหรือชายาเทพองค์ใด ก็อาจเข้าสังสรรค์สมาคมกับหมู่เทพ ตรวจสอบพฤติกรรมอันคล่องจง ว่าปัจจุบันบนชั้นภูมิดาวดึงส์มีเทพองค์ใดบ้างเคยร่วมชาติกับนางมา พื้นเพการเจรจาสนแก้อัธยาศัยกันและกัน เพียงพบแล้วสบเนตรสักครั้ง ก็จะเกิดปฏิพัทธ์โดยง่าย ตรงไปตรงมา และที่สำคัญคือ ‘ถูกตัว’ แน่นอน

ทว่าในวาระจิตนั้น นางยังไม่ปรารถนาจะผูกสัมพันธ หรือเข้าคบหาเสวนากับหมู่เทพด้วยกันเลย รูปนามที่ผุดขึ้นมาในห้วงคำนึงนึกเพียงหนึ่งเดียว...

เกาทัณฑ์!

มนุษย์ผู้ชายที่นางในอักษณาดิมหลงรัก...

บังเกิดความอาลัยขึ้นมา แต่มิใช่ความหลงใหลเยี่ยงมนุษย์หญิงโหยหาให้อุ่นจากมนุษย์ชายอันเป็นที่รัก อักษณางกับเขานั้นอยู่แยกเป็นคนละระนาบแล้วอย่างเด็ดขาด เหมือนเช่นที่มนุษย์อาจจะลึกลงได้ว่าเป็นลิง ย่อมไม่ยากกลับไปคลุกคลีตีโมงด้วยอีก แม้จะเคยพิศวาสพาน ไหนก็ตาม ถ้าอยากก็คงอยากให้มาเกิดในภาวะเดียวตามกันมากกว่า

ลักษณะอาลัยในบัดนี้ เกิดจากเชื้อโยความผูกพันทางวิญญาณ สำนึกคุณตามวิสัยเทพ กล่าวคือระลึกได้ว่านอกจากแม่ที่ดื้อนให้ทำบุญมาแต่ก่อนแต่อกแล้ว ก็เขาคณนี้เองที่มีส่วนสำคัญในการส่งนางมาผูกเกิด ณ เบื้องบน...

ปรารถนาจะเห็นว่าบัดนี้เขาเป็นอย่างไร ทำกิจธุระอันใดอยู่ จึงกำหนดทิพยเนตร ‘ลง’ กวาดหา โดยเล่นลัดนิ้วมือเดียวตามสายสัมพันธที่ยังผูกจิตผูกใจ รู้ดูทางเองว่าจะประสบพบภาพเขาอย่างไร เห็นอัฐษชาติญาณนภพที่รู้เส้นทางไกลกลับถิ่นหลายแสนเท่า

เป็นคราวประจวบเหมาะยิ่ง คล้อยหลังไซเพียงห้านาที เกาทัณฑ์ก็บ่ายน้ารดเข้าเขตคอน โคมินิยมของเรือนแก้ว สีหน้าหลังพวงมาลัยคลุ่ร่นคิดไม่เป็นสุขอยู่ตลอดเวลา ประสาคนกำลังงง ไม่อาจจับทางตัดสินใจได้แน่ชัดสักอย่าง อยู่กับผู้หญิงคนหนึ่งแล้วหวังพะวงถึงผู้หญิงอีกคนสลบไปสลบมา ไม่มีอะไรหนักอึ้งหัวใจเกินนี้แล้ว

เสียงกรีดเรียกจากโทรศัพท์มือถือดังขึ้น เกาทัณฑ์หอบจากเบาะข้างตัวมาดูหน้าปัด เห็นเป็นเลขหมายของเรือนแก้วก็ถอนใจเอือก กำลังจะขึ้นไปหาอยู่เดี๋ยวนี้แล้วละแม่คุณ โทร.ตามนำรำคาญเหลือเกิน

สลัดความรู้สึกกึ่งรักกึ่งรำคาญทิ้ง กดปุ่มรับและเป็นฝ่ายกรอกเสียงทักลงไปก่อน

“ผมอยู่ที่คอนโคแอนะ เพิ่งมาถึงเดี๋ยวนี้ นั่นออกมาจากงานศพรึยัง?”

ปลายสัญญาณเงียบอิง ไปอีดีใจ ก่อนเอ่ยชนิดที่ทำให้เกาทัณฑ์หัวคิ้วกระตุก

“อะ...อ้อ ผม โทร. จากมือถือของ อ้อ...เจ้าของเครื่องคนนั้นะ คือ...ผมพักอยู่ที่เดียวกับเธอ ตอนนี้ผมอยู่ในลานจอดประจำของเธอ อ้อ...คุณเป็นญาติของเธอหรือเปล่า?”

ชายหนุ่มกะพริบตาด้วยสังหรณ์ร้าย

“ครับ ผมเป็นแฟนเธอ ตอนนี้อยู่ที่คอนโคเหมือนกัน เพิ่งเลี้ยวรถเข้ามาเดี๋ยวนี้ มีอะไรเกิดขึ้นหรือ?”

“อ้อ...อยู่เนืองหรือ ดี ๆ คือผมลองต่อหมายเลขนี้เพราะเป็นเบอร์สุดท้ายที่เธอ โทร. นะ ะ...ผมไม่รู้เรื่องอะไรด้วยหรอก เอ่อ...คุณมาคิดดีกว่า ฐูไซ่ใหม่ว่าช่องจอดรถเธออยู่ชั้นไหน?”

“ครับ ฐู...ว่าแต่นั้นเกิดอะไรขึ้น?”

เกาทัณฑ์เริ่มถามเสียงเครียด

“ผมไม่รู้เรื่องนะ ผมไปล่ะ รีบมาดูแลเหอะ”

หมอนั่นท่าทางประหม่าเงินจืด ตัดสัญญาณลับกะทันหัน

เกาทัณฑ์ฮึดเกียรตรอยหลัง เลื่อนรถวาบออกจากช่อง แล้วกลับเข้าเกียร์เดินหน้า เบนหัวรถออกหือตะบึงราวกับกระหิงษ์บ้า ลัดเลี้ยวช่วงหนึ่งก็ถึงปากทางลงที่จอดรถใต้ดิน เขาไม่สนใจไม้กั้นอันเป็นด่านขาม ชนโครมหักสองท่อน ทิ้งเสียงโวยวายและการวิ่งไล่ของชายผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ้าไว้เบื้องหลัง

หักเลี้ยวโฉบเฉี่ยววัดเฉวียนตามทางลงเวียนสามชั้น ล่วงเข้าถึงชั้นจอดของเรือนแก้ว วิ่งหือปิดซ้ายบ้ายขวาจนเห็นท้ายรถหลอน หัวใจอึ้งรื้อนรุ่ม รุมร่าไปทุกขุมชน ภวานาทังมือขุมเหงื่อว่าอย่าเป็นไรเลย...อย่าเป็นไรเลย

พุ่งปราดไปเบรกกิกก่อนถึงท้ายรถอันเป็นที่หมาย เปิดประตูพรวดพราดด้วยมือไม้และแข้งขาสั้นระริก เพราะประหวั่นพรั่นใจอย่างบอกไม่ถูกกับสิ่งที่กำลังจะเห็น

สาวทำงานสายดาพันเหลี่ยมบัง เห็นร่างในชุดค่านั่งพิงรถโคดเดี่ยว หลับตานิ่ง เค้าน้ำสงบนุ่น่าสงสาร กลางหน้าผากมีเลือดไหลเป็นทาง เกาทัณฑ์แข็งค้ำพริงเพริดเหมือนถูกสาป ก่อนตะเบ็งออกมาสุดเสียง

“แอ้!!!”

ทั้งรู้สึกเหมือนฝันหลอนและซาหือไปทั้งกาย เกาทัณฑ์ถลันเข้าซ้อนร่าง ไร่วิญญานสู้อ้อมออกอย่างยังไม่ยอมเชื่อสายดา ปากพร้าตะโกนเรียกหญิงสาวผู้เป็นที่รักซ้ำแล้วซ้ำเล่า กระทั่งไม่รู้ตัวเม็สายน้ำตาพรั่งพรุนองหน้าคุณท่านบหลาย รืองไห้ออกมาทั้งไม่เข้าใจต้นสายปลายเหตุ เอาแต่เข่าตัวพร้าเรียกและเกลือกกลิ้งโอบหน้าคนลงกับโอบหน้าสงบนุ่น่าสงสารจะขาดใจตายตาม...

นั่นเป็นจังหวะเดียวกับที่ทิพยนครจากสรวงสวรรค์เล็งแลลงมาเห็น ความเศร้าหมองเกือบคลานเข้าครอบงำจิตอันเป็นสุขประณีตอย่างรวดเร็ว เป็นครั้งแรกที่เห็นเขาร้องไห้ ร้องอย่างใจจะขาดด้วยความอาลัยรักจริงแท้

ชลนทรหลังรินด้วยน้ำใจผูกพัน รู้สึกว่าไปทิ้งธุระ จนต้องข่มใจเรียกสติคืน ได้เรียนรู้เดี๋ยวนั้นว่าร่างอันเป็นทิพย์อบบางต่ออารมณ์สะเทือนใจยิ่งกว่าร่างหยาบของมนุษย์มาก หากปล่อยเลยเถิดแล้ว จะถึงขีดตรอมใจง่ายดายยิ่ง

อาจเป็นแรงสะเทือนจากความโศกเศร้าสาหัสของเกาทัณฑ์ก็ได้ ที่ส่งระลอกขึ้นมาสะกิดนางจนนึกอยากเหลียวลงมามอง ไม่ต้องเตือนตนเองมากนักก็รู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร นางขาดจากภาวะความเป็นมนุษย์ผู้หึงแล้ว จะพบเขาก็ก็น้อยถาวรนำพา บัดนี้ถ้ายังฝักใฝ่ใจไม่ตัด ก็รังแต่จะเดือดร้อนทั้งนางเองและเขาคอนั่น

เช่นนี้เอง การจากพรากเป็นทุกข์

สิ่งที่เขากำลังกอดไม่ใช่นางเลย เป็นคราบร่างที่นางวางทิ้งแล้วต่างหาก เขากำลังคร่ำครวญอยู่กับท่อนกระดูกฉาบเนื้อที่ครั้งหนึ่งวิญญานนางเคยครอง นึกว่านางคือชากนั้น เข้าใจว่าจะเรียกนางให้ฟื้นคืนได้จากชากนั้น

เช่นเดียวกับฆาตกรผู้เข้าใจว่าเมื่อทำลายร่าง คือทำให้ตายจาก ดับสูญ หมด โอกาสเสพสุขอีกต่อไป

เป็นมนุษย์นั้นอายุแสนสั้นอยู่แล้ว ต้องมาสั้นลงไปอีกด้วยน้ำมือมนุษย์ด้วยกันเอง เพียงเพราะความไม่เข้าใจ ไม่รู้จักจริง

เพชฌฆาตผู้นึกว่าตัดชีวิตนาง ไม่ให้อยู่ดูโลกต่อไปได้สมแก่นแล้ว ที่แท้จริงส่งนางในจังหวะดีที่สุดในฐานะที่สุขที่สุดให้ขึ้นมาเสวยสวรรค์ และตัวผู้ฆ่านั้นเองที่สร้างทางนรกไว้จากชัยชนะที่เห็นด้วยตาเปล่าในฉากใช้ปืนเข่นฆ่าไว้สาระอันแสนสั้น

คิดขึ้นมาว่าหนึ่ง ออกปรากฎตัวให้เกาทัณฑ์เห็น หยั่งรู้ว่าตนมีฤทธิ์อำนาจมากพอจะบันดาลแม้รูปหยาบของมนุษย์ขึ้นต่อหน้า ต่อตาเขาได้ๆ ออกปลอบประโลมว่าถ้าเขารักนาง ก็ควรทราบว่ภาวะของนางในบัดนี้ นำปลาบปลื้มยินดี ที่ได้อยู่ปลอดภัยในอารักขาแห่งบุญญาธิการ มิใช่พิลาปราพันเมื่อเห็นสภาพอันน่าสงสาร นั่นแค่ภาพลวงตาผิวเผินที่ถูกทิ้งไว้ให้ระลึกถึงเพียงชั่วครู่ ปราศจากวิญญานนางครองเดี่ยวเดียวก็เบื้อยยุ่ย เน่าสลายไปตามระเบียบธรรมชาติ หรือเป็นเจ้าถ่านในเตาเผาไปตามระเบียบมนุษย์

ทว่านางก็สำนึกถึงคลื่นกิเลสอันหยาบหนาที่กระจายอยู่รอบบริเวณนั้น อึดอัดและเห็นศัลกาลเทศะเกินกำลังฝืนใจ คล้ายจะไ้แทรกไปในหว่างช่องหินแคบพอดีตัวเป็นระยะทางไกล ทำได้ แต่ไม่ยกทำ ในเมื่อมีทางกว้าง เดินสบายให้เลือกตั้งเขอะ รอเวลาผ่านไปก่อนเกิด

อศภาพทิพย์นี้เข้ามีส่วนสร้าง จึงมีสิทธิ์อันชอบธรรมที่จะล่วงรู้ การปรากฎตัวเพื่อ ‘บอกความ’ เพียงครั้งหรือสองครั้งคงมิใช่สิ่งเหลือวิสัย ขอเพียงเลือกจังหวะดี ๆ ไม่กระโดดกระดากหือหวาเกินภาวะจิตของเขาจะรับไหว

ยามนี้ได้แต่สลดสังเวช เกาทัณฑ์พรำเดือนในห้างหม่นระลึกถึงความตาย พิจารณาให้เกิดสติ เห็นเป็นเรื่องธรรมดาของสังขาร แต่เขาคงปฏิบัติดูแลตัวเองจะตายอยู่คนเดียวกระมัง ไม่เคยดูว่าคนอื่นก็ต้องตายเหมือนกัน พอเห็นนางล่วงลับ จึงเปิดเผยอาการฟุ้งฟายเยี่ยงสามัญมนุษย์ออกมาอย่างนี้

พลอยทำให้นางยี่ดิด เป็นกังวลในภพเก่าไปด้วย...

บทที่ ๒๕ นางฟ้า

เมื่อฟ้าผู้หนักขากลับจากสถานีตำรวจได้ เกาทัณฑ์ก็มาเอนกายบนเตียงนอนในห้องพัก เคื่องงจอนคิดนี่อะไร ไม่ออกสักอย่าง ลืมแม้วันนัดไปรับศพคืนจากนิติเวชมาตั้งบำเพ็ญกุศล รอบกายคู่วังเวงและทุกสิ่งคล้ายร่วมสงบรำลึกรู้ ว่าเป็นเรือนแก้วลี้ภัยหาย เจียบไปจากโลกนี้แล้วชั่ววันจันทร์

แทบลืมนึกชื่ออะไร รู้จักใครบ้าง พຽງนี้ควรทำอะไรต่อไปแก่ไหน ได้แต่ผล็อยหลับลงอย่างเหนื่อยอ่อน และบอกตนเองว่า อยากกลับไปอีกนาน ๆ นานเท่านั้น...

ในความฝันอันครอบงำด้วยความรันทดและกระแสเหงาเศร้าก็คิดกันไปถึงชั่วหัวใจ กลุ่มความคิดปั่นป่วนหลายสายแยกย้ายกัน สวนสนามในหัว เพาะอุปาทานให้เติบโตรูปขึ้นจนหลอกหลอนได้ราวกับภูตผีปีศาจมาล้อม เป็นเค้านางอลหม่าน ผลัดเรียงกันกรีดหัวเราะ เผลอไรไต่ อย่างจะสมน้ำหน้ากับการสูญเสียที่เรียกคืนไม่ได้ครั้งนี้

คล้ายถูกแกล้งให้อ้อมจมชมทุกข์ในความครึ่งหลับครึ่งตื่นไม่เลิกรา ในหัววนเวียนอยู่แต่ภาพเรือนแก้วนั่งคาบอย่างสุขสงบ คลี่ มุมปากออกกราวกับต้องการข้มฝากความถึงเขาเพียงคนเดียว ฝากไว้ในหน้าว่าหล่อนไม่โทษที่เขาไปช้า ช่วยชีวิตหล่อนไม่ได้ กับทั้งทำใจได้ แล้วกับการอยู่ตามลำพังโดยปราศจากอ้อมแขนปกป้องของเขา

เคยรู้ว่ารักเรือนแก้ว แต่เพิ่งรู้ซึ่งเดี๋ยวนี้ว่ารักมากแค่ไหน ความร้ายที่ซาละสลึงไปทีละชั้นจนสุดดอกสุดใจได้เหยงถึงที่เลขสลัว เลือนออกแจ้งสิ้น หมดความเคลือบแคลงแล้วว่าปรารถนาจะยกหล่อนไว้ในฐานะใด หากมีโอกาสดีกครั้ง เขาจะไม่ปล่อยให้หล่อนอยู่คนเดียวอีกเลย

วาทรมานกับฝันหลอนนานจนถึงช่วงเวลาหนึ่ง คล้ายมีฟ้าห่มหนัก ๆ ทิ้งตัวลงคลุมกาย สำนักคิดอ่านปฏิรูปเป็นสายลมที่ถูก กระทบภาวอบออกจากร่าง ยินเสียงผู้เต็มสองหู จิตใจเป็นอิสระจากพันธนาการ คลายตัวจากการรังรัดของความโศกเศร้าอาลัยสิ้นเชิง

เมื่อเปิดตาขึ้นอีกครั้งในละอองน้ำเย็นของคำคืน ก็เห็นตนเองเดินรำกับเรือนแก้วกลางทะเลทราย ในราตรีดารดาษดาวที่เสี้ยว จันทร์สีเงินขวยห้อยค้าง ณ ปลายฝั่งฟ้าด้านไกล รู้สึกถึงสายลมเย็นเฉียบที่ราเหยพัดผิวกาย พร้อมทั้งสัมผัสสายใยระหว่างใจอันอ่อนอุ่น ของตนและคนรัก เวียงอากาศกว้างสุดลูกหูลูกตาดูวังเวงระคนดูดัดมึนจนชวนให้คิดจนว่าดินแดนเช่นนี้มีด้วยหรือในโลกใบเดียวกับที่เขา อาศัย

ปริมณฑลอันมีเขากับเรือนแก้วเคลื่อนไหวผ่านนั้น อาบได้ด้วยแสงครามงามประหลาด เห็นเฉพาะร่างแต่ละฝ่ายถนัด ทั้งที่ ปราศจากดินแดนในบริเวณใกล้ ราวกับกายของกันและกันนั้นเองเป็นที่มาของรัศมีรำไร

กลิ่นหอมหวานรวยรินขึ้นมาจากทรวงอกของหญิงสาว ไม่มีใครเลียนอกจากเขากับหล่อนที่ล่องเลื่อนลีลาอยู่ในลีลาวอลต์ซ กับลำนำพาเพลินที่กระจายมาจากทุกทิศทาง ราวกับชายคลื่นแสนระโศดก้านิดขึ้นจากทอณูอากาศใกล้ไกล ฟังผิวเผินคล้ายการเข้าสู่ ระหว่างเปียโนกับไวโอลิน แต่นานไปพอซึกคุ้น ก็รู้สึกถึงกังวานหวานนุ่มลุ่มลึกที่เกินสภาพเครื่องเคาะและเครื่องสายใดจะบันดาลสำเสียง เช่นนั้นได้

“เอ...ผมกำลังฝันอยู่หรือ?”

นั่นเป็นระลอกสติที่ผุดโผล่ขึ้นมาในขณะย่างและหยุดเข้าจังหวะ ประมวลภาพ เสียง กลิ่น และสัมผัสอันพึงปรารถนารวมกัน เป็นรสอมฤตที่ไกลเกินเมฆอันเคยดื่มด่ำสุดใจ ร่างงามตรงหน้าผุดผาดในชุดราตรีเลื่อมระยับประดับสร้อยมุกขาว เนตรงามเป็นประกาย กระจ่างทอดสนิทจับเขานิ่ง กลีบปากกระบายพรายยิ้มจับจิด หล่อนครางตอบคำถามเพียงแผ่ว คล้ายขบขันเขาอยู่ในที่

“อืม”

“นี่หรือสวรรค์?”

เรือนแก้วส่ายหน้า

“ดินแดนในฝันต่างหาก”

เกาทัณฑ์ลืมเรื่องสถานที่ ยกมือชี้ไล่เส้นผมที่บัดนี้ยืดยาวและทิ้งตัวลงห่มเกือบเต็มแผ่นหลังคูดฟ้าคลุมผืนงาม สัมผัสถึงความละเมียดยิ่งกว่าแพไหม อดใจไม่อยู่ต้องซอญยกขึ้น แล้วก้มลงสูดกลิ่นหอมเข้าเต็มอก

“ผมขอใบ้ให้แฉไว้ยาวอย่างนี้แหละ ดึกว่าตอนสิ้นคั้งแยะ”

เรือนแก้วทำปากเซิดหน้อย ๆ

“เพราะรู้ว่าเธอชอบผู้หญิงผมยาวมากกว่าฉัน เลยมหาหาทั้งอย่างนี้มั้ง เพื่อจะได้รับความเหลียวแลมากกว่าเดิม”

ชายหนุ่มยื่นหางเสียงตัดพ้อนั้นแล้วร้อใจ รีบกล่าวปฏิเสธ

“ผมไม่ได้รักใคร่มากกว่าแฉเลย”

“เท่ากันก็ไม่เอา เธอต้องรักฉันคนเดียว!”

เกาทัณฑ์ส่ายหน้าอ้ออัน อับจนด้วยถ้อยคำ

“ช่างเถอะ!” หญิงสาวเป็นฝ่ายเอ่ยด้วยสำเนียงขื่นขม “มันเป็นอย่างนี้มานานแล้วล่ะ”

ต่างฝ่ายต่างเล็ดลกลงไปในตาของอีกฝ่าย สุขเศร้าเคล้าละยากจำแนก

“ผมเสียใจ”

เขาเอ่ยอย่างทื่อ และหมายความตามนั้นจริง ๆ ยังผลให้นิลเนตรทอแววหม่น

“เจ้าคะ คงได้เสียใจตาม ๆ กันอีกนานล่ะ”

เกาทัณฑ์เซยคางหล่อนให้เงยขึ้น

“อย่าพูดอย่างนี้เลย แฉคงไม่ย้อนกลับมาหาเพื่อทีมแทงผมให้เจ็บยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ใช่ไหม?”

“แก่พูดเรื่องจริงเท่านั้นแหละ”

แล้วหล่อนก็เหลือบตาลงต่ำคล้ายเหม่อไป ชายหนุ่มเปลี่ยนเรื่อง

“ทำให้รับรู้และเชื่อมั่นจนหมดห่วงจนน้อยเออะว่าเรากำลังคุยกันอยู่จริง ๆ ไม่ใช่ว่าผมฝันเพื่อไปคนเดียว”

“ต้องการให้เป็นยังไงล่ะ?”

“ทำให้ผมตื่นและเห็นแอด้อยตาเปล่า กอดแอด้อยเนื้อหนังของตัวเอง”

หญิงสาวสั้นสิริระน้อย ๆ

“แค่นี้แหละพอดีตัวเธอแล้ว”

เกาทัณฑ์ถอนใจ เขากำลังเค็มคั่งอยู่ในอีกมิติหนึ่ง มีสติสัมปชัญญะครบถ้วน ผู้หญิงตรงหน้าดูมีชีวิตจิตใจให้สัมผัสรู้เกินกว่าจะ
ให้เข้าใจว่านี่คืออุปาทานเพื่อพักชั่วคราว

แต่ก็รู้ว่าเมื่อลืมตาตื่นขึ้น เขาจะกำลังถึงเวลานี่จริงหรือฝันกันแน่ ลองเลื่อนฝ่ามือข้างที่แตะเอาหล่อนไล่ไปตามแนวสีข้างโค้ง
คอดกั้ว ละเอียดไปถึงลอนสะ โทกกลมมนอย่างจะทดสอบความแจ่มชัด ไม่มีอะไรผิดแตกต่างจากของจริงขณะตื่นเลยแม้แต่น้อย ที่
ซ่อนอยู่ใต้ชุดคราศรีคือเนื้อหนังมังสาอันนุ่มแน่นของสตรีผู้มีชีวิตจิตใจเป็นตัวของตัวเอง มิใช่ของหลอก ของปรุงแต่งลมแล้งในนิทรา
รมณ์แต่อย่างใด

เรือนแก้วเพ่งจ้องเกาทัณฑ์นี้ ปล่อยให้เขาหลับไล่ตามความพอใจโดยไม่ปิดป้อง ได้แต่จึงดาส่งแต่แววปรามและกระแสน้ำ
ชนิดหนึ่งเมื่อเห็นคนรักชกเพลินจนเลยเถิด เกาทัณฑ์รู้สึกคล้ายมือเป็นเหน็บหนักอึ้งกะทันหัน ต้องย้ายกลับมาแตะเอาในเชิงลีลาศตามเดิม
ตระหนักทันทีว่าใครเป็นใคร ตนมีขอบเขตอาจเอื้อมกล้ากรายเพียงจำกัดเท่าใด

อิมเพื่อนและเสถามเก้อ ๆ

“ขอบใจนะที่มาให้พบ ผมคงหายเศร้าเสียที ความจริงเห็นศพแอด้อยรู้แหละว่าไปดี แต่บอกหน่อยได้ไหมตอนนี้อยู่ไหน?”

“ถ้าบอกว่าสิงสู่อยู่ในห้องของเธอจะกลัวไหม?”

“ไม่เลย จะยินดีต้อนรับจริง ๆ อยากรู้อยู่ตลอดไปก็ได้”

“ผู้หญิงคนไหนผ่านประตูเข้ามาแอด้อยหักคอกหมคนะ!”

เกาทัณฑ์ถอนใจทำหน้าเมื่อย

“แอด้อย...ผมไม่รู้จะพูดยังไงถูก ถ้าเรารักใครจนสามารถชิมชั้บความเจ็บปวดของเขาได้เท่ากับหรือมากกว่า ก็เชื่อเออะว่าผมต้อง
เจ็บยิ่งกว่าแอด้อยเป็นสองเท่า หากย้อนกลับไปแก้ไขอดีตได้ ผมก็อยากดูว่าสามารถทำอะไรบ้างเพื่อให้ทุกคนเป็นสุขในทางของตัวเอง”

นัยน์ตาเรื้อนแก้วกลับสงบนิ่งอย่างผู้ถึงซึ่งรสแห่งอุเบกขา เค้าน้ำคู่อ่อนละมุนอย่างประหลาด แม้มองผาคก็เห็นว่าคิดแตกต่างจากเรื้อนแก้วคนเดิมที่เขาเคยคุ้นยิ่ง

“เต้... ไม่ต้องพยายามอธิบายหรือก เมื่อก็พูดเล่นนะ ตอนนี้นั้นเลิกมองแบบปลุชชใน โลกแล้วละนะ มันมีมุมมองอีกอย่างหนึ่ง ที่เห็นด้วยตามนุษย์ไม่ได้ นั่นคือแต่ละคนที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตเรา ไม่ใช่จู้ ๆ เพียงโผล่มาแบบไร้ต้นสายปลายเหตุ ถ้าศัตรูปร่าหน้าตาของ แต่ละอัตภาพออกไป ฉันท เธอ และเขา ก็คือกระแสวิญญาณที่รวมก่อเหตุการณให้เกิดความผูกพันดีร้ายมาสารพัด จะให้ต่างคนต่างอยู่ ต่างไปนั่น สายเสียแล้ว”

เกาทันท์ขบริมฝีปาก

“ทำกรรมเวรทำกรรมร่วมกันไว้แค่ไหนหรือ? เสียขายที่เราเข้าถึงกัน ไม่ได้แต่แรก ทุกอย่างคงง่ายขึ้นถ้า...”

“จะโทษว่าแเอ้เล่นตัวละซี อย่ามาว่าเลย ถึงได้ฉันทไปง่าย ๆ ในที่สุดเธอก็ต้องไปข้องแวะกับน้องคนนั้นอยู่ดี เจ้าชู้แบบนี้ละ”

“ไม่เกี่ยวกันหรือก ผมรู้ตัว จริง ๆ นะแเอ้ ถ้าแเอ้คบหากับผมชัดเจนคนเดียว ผมจะคิดหลงและรักแเอ้คนเดียวเหมือนกัน”

ไฉ้อินเช่นนั้น ดวงจิตที่สงบก็แปรไปเล็กน้อย สะท้อนออกด้วยกิริยาลึงคาแหวไส่

“เอ๊ะ! พูดให้ดี ๆ นะ นี่กำลังหาว่าแเอ้หวานเสน่ห์ ให้ทำ อ่อยเหยื่อทิ้งไว้ทั่วรีง?”

“บอกสิว่าเปล่า”

เรื้อนแก้วนิ่งอันเป็นครู่ ก่อนกล่าวสะบัดนิต ๆ

“ช่วยไม่ได้! เกิดมาสายก็อย่างนี้แหละ ทำให้คนอื่นรักนะแสนง่าย แต่ทำให้ใจตัวเองรักใครสักคนนี่...”

“นั่นแหละที่น่าแปลกใจ ไหนแเอ้ว่าเราผูกพันกันมาช้านาน ทำไมพบผมแล้วไม่ปิกใจแต่แรกด้วยสัญญาณฝ่ายดีเก่า ๆ บ้างละ?”

หากเป็นผู้หญิงธรรมดา ก็คงตอบว่าไม่รู้ซี เรื่องของใจนั้นพูดยาก แต่ด้วยสภาวะเหนือโลกของเรื้อนแก้ว หล่อนตอบได้ทันที โดยไม่คิดซัด

“ถ้าย้อนระลึก ไปสำรวจความรู้สึกตัวเอง ก็จะเห็นว่ามิเมฆหมอกห่อหุ้มอยู่บาง ๆ เหมือนกันแหละน่า จริงอยู่ ฉันทกับเธอทั้งคู่ผูกพันแน่นแฟ้น และทั้งทำบุญร่วมกันตั้งมากมาย กระทั่งรู้สึกได้ถึงความเป็นคนพิเศษของกันและกัน แต่คาบเวลาช่วงใกล้นี้เราร่วมก่อกรรมทำเข็ญไว้ไม่น้อย ผูกเวรกับคนโน้นคนนี่ละ ช่วยกันฆ่าเขาก็มาก เหล่านั้นแหละปฏิรูปเป็นสัญญาณรบกวน กีดกันไม่ให้ใจสัมผัสสนิท แล้วบอกไห้ละ ถึงถ้าฉันทไม่ตาย ใได้อยู่กินกับเธอ วิวาทที่เลวร่วมทำให้คนอื่นเจ็บปวดทรมาน ก็จะบันดาลให้รักกันแบบระหองระแหง มีเรื่องขัดใจกันไปเรื่อย

ต่างกับที่เธอรู้สึกกับอีกคน นึกรักแต่แรกพบ อยากรหมั้นหมยคบแต่่งปุบปับ ทั้งที่เห็นความแตกต่าง และแทบไม่รู้จักกันสนิทเท่าไหร่ นั่นก็เพราะคาบเวลาช่วงใกล้ได้ร่วมชาติ ร่วมความสว่างกับเขาส่วนเดียว มิหนำซ้ำเขามักจะเป็นฝ่ายพาเธอไปพบผู้ทรงคุณ ทำให้เธอได้คบได้ดีในทางธรรมขึ้นมาหลายภพหลายศาสนา อยู่กับเขาเมื่อ ไหร่ก็มีแต่ความสุขกายสบายใจเมื่อนั้น ครอบกันยึดจนได้เห็นวาระสุดท้ายของกันและกันด้วยความรักสนิทใจมาตลอด”

หางเสียงของหล่อนเจือด้วยความรู้สึกอาภัพ พลอยทำให้เกาทัณฑ์สะเทือนใจ รุ่งร่างแบบบางสวมกอดแนบอด้วยความเวทนา นิ่งกัน ไปอีคใจก่อนชายหนุ่มเป็นฝ่ายกระซิบบ่น

“เราเกิดในพุทธศาสนา ถือว่าอยู่ในชาติที่สว่าง น่าจะทำอะไรร่วมกันแบบที่เป็นการกลางทางรอกข้างหน้าให้โล่งขึ้นบ้างนะ เทวดาก็ยังมีกรรมสัมพันธ์กับมนุษย์ได้นี่”

“ได้ซี...”

เรือนแก้วขึ้นกายออกจากอ้อมอกเขาและเงยหน้าขึ้นพูด

“ขอแค่จำคำเอาไว้ แรงอ โหสิและเมตตาจะทำให้เธอเป็นผู้ชนะที่แท้จริง”

เกาทัณฑ์ฟุ้งค้างสย

“ขยหายความหนอยได้ไหม?”

“เอ๋ตายแล้วสบายก็เพราะอ โหสิแก่เจ้ากรรมนายเวร อยากให้เต้ ได้ดีตาม”

ชายหนุ่มขลุ่ย

“นี่หมายความว่าผมก็จะ โดนเก็บด้วยอีกคนหรือ? เอาละ! เท่านั้นที่ชัดแล้วว่าใครเป็นคนฆ่าอ๋ ขอบใจนะที่บอก”

เรือนแก้วถึงเข้าไปถึงอารมณ์และความนึกคิดของอีกฝ่าย เห็นความกลัวที่เปลี่ยนเป็นกล้าบ้าบิ่นด้วยความคุ้มกัน ก็บังเกิดความกังวลที่เจตนาธรรมของตนให้ผลเป็นตรงข้าม จึงทอดถอนใจและหรีตาวอน

“เมื่อที่เธอพูดเองไม่ใช่หรือว่าเราอยู่ในชาติที่สว่าง น่าจะร่วมกันกลางทางรอก ไหงกลายเป็นอย่างนี้ได้ล่ะ พอแ่ชวนทำกุศล ให้เลิกแล้วกัน ไปกับเจ้ากรรมนายเวร เด็กกลับไปพลัดสืบเวรต่อไปอีก รู้ไหม ถ้าเธอฆ่าเขาคืน วันหนึ่งเมื่อเราพบกัน แ่ก็ต้องพลอยร่างพลอยแห่เคือร้อน ไปด้วยไม่ทางตรงก็ทางอ้อม คิดอ โหสิเถอะนะเต้”

เกาทัณฑ์ขบกรามแน่น หูอื้อตลายเพราะยังคิดยิ่งแค้นแน่นอก

“มันแหกคุกมาใช้ไหม? ไม่เข้าใจเลยว่าทำไมต้องตามจ้องสั่งจอบเวรกันอีก ในเมื่อเราแค่ป้องกันตัวแท้ ๆ ”

“จะพยายามทู่แ้วตามวิสัยพาลเสียอย่างนะ ไม่ต้องอาศัยน้ำหนัสมเหตุสมผลหรือก แค่ผูกใจไว้กับแค้นที่ตัวเองก่อเอง ก็พอแล้วสำหรับการลงทูลลงแรงเผาผลาญให้ใครต่อใครพินาศ”

“มันหาเราเจอได้ยังไง?”

เรือนแก้วข้งใจครู่หนึ่ง ก่อนเผยเพราะเห็นว่าไม่กล้าเสี้ยนกรรมลิจิต

“ไปเคยเป็นทหารมาก่อน มีสมองพอดัว เคยฝึกจวขังหะในสถานการณ์คับขันทุกรูปแบบ เลยแหกคุกหนีได้ทั้งถูกคุมขังแน่นหนา ความชำนาญลู่ทางเดินเรือทำให้เขาเข้าไปตามหาเราได้ในสองวันเท่านั้น ก็สืบสาวผ่านหนังสือพิมพ์นั่นแหละ...”

“มันกำลังตามหาผมอยู่ใช่ไหม? คี! บอกซิจะได้เจอมันเมื่อไหร่?”

เทพธิดาจำแลงเกือบเอ่ยตอบ แต่รู้สึกร้อนวาวขึ้นในอกเหมือนกองไฟใหญ่ถูกโหมปูปีบ กลางใจผุดคำว่า ‘เรื่องของมนุษย์
ขึ้นมา

สิ่งที่เกาทัณฑ์เห็นจึงเป็นอาการเจ็บนิ่ง ทิ้งค้างไว้แต่แว่หว่งใยในแก้วตา เขาเล็งแลเป็นครู่ก่อนพยักหน้าเข้าใจ

“เอาละ ช่างเถอะ นี้อาจเป็นอีกข้อหนึ่งที่ผมค้นขึ้นแล้วจะทบทวนด้วยความสงสัย ว่าฝันไปหรือเห็นจริง พอถามถึงอดีตแอ้ตอบ
ได้ พอตั้งคำถามถึงปัจจุบันและอนาคตแอ้เจ็บ ผมคงสรุปว่าจิตปรุงแต่งเอง ประมวลผลเอง และตอบตัวเองเท่านั้น จันหันกลับไปหา
คำถามเก่า ตอนนี้อยู่ไหน?”

“รับปากให้แอ้สบายใจก่อนซิว่าตั้งใจดีโหลสแก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย เป็นการก่อกระแสนุศลขึ้นระหว่างเราสองคน
เพราะเท่ากับได้โมทนาและสาธุการกับอภัยทานของแอ้ เมื่อเราพบกันอีกจะได้ไม่เกิดเมฆหมอกร้ายห่อหุ้มใจ และไม่ตั้งอกุศลวิบากมา
ให้ผลแรงเหมือนอย่างที่ผ่านมา”

เกาทัณฑ์ปล่อยมือจากร่างหลอนแล้วลอยเท้าไปก้าวหนึ่ง ยักไหล่

“ก็ให้มีแรงจูงใจหน่อยซี แสดงหลักฐานให้มั่นใจว่าผมเห็นแอ้อยู่จริง ๆ ขอคุณคิดเถาะว่าผลของอภัยทานที่จะร่วมกับแอ้นั้นนำ
ขึ้นใจขนาดไหน พุคก็พูดเถาะ พุทธศาสนากองบุญไว้ให้ลัดทำกุณา อภัยทานก็แค่ของใหญ่ชิ้นหนึ่ง แต่ไม่ใช่ที่สุด ถ้าผมยอมบาปข้อ
ปาณาติบาตสักครั้ง เห็นหน้าเจ้านั้นเมื่อไหร่ซึ่งเป็นฝ่ายฆาตมันทั้งก่อน ก็แปลว่าชีวิตคือเพื่อตัดดวงบุญบารมีให้สูงเท่าหรือเหนือกว่าแอ้ได้
มากมาย ชูๆมาขอให้อยอมเป็นฝ่ายถูกระทำในฝันอย่างนี้ ไครมันจะยอม”

เรือนแก้วส่ายหน้าด้วยความระอิดระอา

“ตั้งความคิดอกุศลเข้าไปเถาะ ถึงเคียดรื้อนอนอยู่ในท่ามกลางการเกิดตายไปเรื่อย คนเขาได้ตีมาก่อน อุดสาห์ช่วยบอกบุญให้ก็ทำ
เป็นพูดย้อน เชื่อแอ้เถาะนะ การเตรียมใจคิดโหลสและแผ่เมตตาให้ทรงตัวนะ เป็นเกราะแก้วกำบังกายได้ยิ่งกว่าปืนผาหน้าไม้ทุกชนิด แม้
ตายเพราะถึงฆาต หรือเพราะต้องใช้หนี้เก่า กุศลจิตก่อนขาดใจก็จะเป็นชนวนส่งมารับรางวัลที่คุ้มค่า”

เกาทัณฑ์ผายมือ

“แอ้...นี่ผมไม่ได้เล่นลิ้นนะ ถ้าฝันครั้งนี้คือมิตพิเศษที่แอ้สร้างขึ้นมา และแอ้อยู่ในชั้นภูมิที่เหนือมนุษย์ อ่านเข้ามาในใจผมได้ ก็
ต้องหยั่งรู้ว่าผมถึงเลสงสัย ว่ากำลังละเมอเพื่อพกสนทนาปราศรัยอยู่กับสิ่งปรุงแต่งที่จิตสร้างขึ้นหลอกตัวเองชั่วขณะหลับหรือเปล่า
เพราะฉะนั้นตอบคำถามมาก่อน ขอสอบภูมิหน่อยเถาะ ตอนนี้อยู่สวรรค์ชั้นไหน?”

เรือนแก้วก้าวตามเขามาก้าวหนึ่ง หยั่งทราบว่าการตอบคำถามชนิดนั้นจะนำมาซึ่งความยุ่งยากในภายหลังอย่างไร

“เธอจะรู้ไปทำไมนะ สำคัญยังงหรือ?”

“สำคัญที่ว่าถ้าผมเชื่อว่าไม่ใช่แค่ฝัน คำขอร้องของแอ้ก็จะสัมฤทธิ์ผลง่ายขึ้น”

“ต้องมีการต่อรองด้วย เธอได้เป็นตัวของตัวเองสมบูรณ์อย่างนี้ จับต้องฉัน ได้ขนาดนี้ ภาพเสียงเป็นสามมิติคงที่ไม่คิดเพี้ยน คลาดเคลื่อน ต่อเนื่องเป็นเวลานานแบบนี้ ยังไม่พอใจอีก วิธีพูด ท่วงทีกริยาของแอมมีพิรุหรือมัวชั่วคราวไหนสะกดให้สงสัยได้ว่าเป็นแค่ การปรุงแต่งในหัวฝืน?”

“อะไรก็เกิดขึ้นในฝันได้ทั้งนั้นแหละ ไม่อย่างนั้นจะมีตำราพิศดารว่าด้วยการสร้างฝันเสมือนจริงถึงขั้นฟอกจิตฟอกใจ หลับ ซ้อนหลับ ฝันซ้อนฝัน สร้างมิติใหม่กันให้เกรอหรือ ยิ่งศึกษาผมยิ่งเห็นว่ามีมิติของจิตนั้นลึกซึ้งเกินหยั่ง ยังมีเรื่องน่าพิศวงที่ยังไม่รู้ ไม่เข้าใจ อีกมาก ที่เห็นอยู่นี้อาจเป็นตัวอย่างหนึ่ง”

ผายมือทั้งสองออก เหลียวมองไปในความมืดรอบด้าน คิดเป็นครู่ก็หันมาเสริมอีก

“แอมเหมือนเงาสะท้อนของมมมากเกินไป ทุกอย่างที่ผมคิด ทุกคำที่ผมพูด มาจากแอมได้หมด เพราะฉะนั้นในทางกลับกัน จิตผม ก็สามารถสร้างภาพหลอนขึ้นเป็นแอมได้ไม่คิดเพี้ยน ในเมื่อปฏิเสธไม่ปรากฏตัวให้ตาเนื้อเห็น ก็ลองบอกสิ่งที่ไม่รู้ชี้ เฉลยมาให้ชัดว่า ตอนนี้แอมอยู่ไหน สุขสบายอย่างไรบ้าง แล้วผมจะได้มีแนวทางตัดสินใจว่านี่ของจริงหรือเปล่า”

เรือนแก้วกะพริบตานิบซ้า

“เอาเถอะ ถ้าชี้สงสัยนัก จะบอกให้อาบุญก็แล้วกัน นับตามทีพระพุทธองค์ทรงจำแนกไว้ ถิ่นกำเนิดของฉันคือโลกสวรรค์ชั้น ดาวดึงส์!”

“ว้าว!” ชายหนุ่มทำเป็นตาโตตื่นเต้น “ชั้นนี้ท่านว่านางฟ้าสาวนัก ล่อใจหนุ่ม ๆ ให้บำเพ็ญตะบะธรรมหวังไปครอบครอง เทพธิดากันเป็นแถวเลย อย่างเจ้าชายนั่นทะเงไปเห็นมาที่หนึ่งคิดใจใหญ่ ถูกคิดสินบนด้วยการรับประกันว่าบวชแล้วถ้าไม่สำเร็จธรรม อย่างน้อยขั้นต่ำต้องได้อย่างที่เห็น เท่านั้นแหละสละราชสมบัติบวชไม่สึกเลย อืม...ตอนนี้แอมก็คงสวยขนาดทำให้ผมเกิดกิเลสได้น่าดูชม”

หญิงสาวยกมือกอดอก ไม่ตอบโต้

“หน้าตาแอมเปลี่ยนไปบ้างไหม?”

“นิดหน่อย”

“บน โน้น สุขสบายแค่ไหน?”

“ไม่มีความเป็นอยู่ของใครใน โลกมนุษย์ไปเปรียบ”

“มีใครมาจับมั่งรึยัง?”

เรือนแก้วนิ่งไปอึดใจ ก่อนเอ่ยขริม

“อย่าทำให้ฉันรู้สึกว่าการได้ตอบกับมนุษย์ช่างซักเคยได้ ฉันมาหาเพื่อขอบคุณในความเกื้อกูล และหวังให้เธอเลิกเศร้า เลิก ห่วงใยอาศัยอยู่กับซากเลือดเนื้อที่ฉันทิ้งไว้เบื้องหลัง เธอสอนฉันให้ปล่อยวาง ให้นึกถึงความตายข้างหน้า แต่ตัวเองเป็นไง พอเห็น ฉันตายร้องโหยเป็นเด็ก ๆ จะไหวเสียหน่อยเลยไหวไม่ลง

อีกอย่างก็อยากบอกกล่าวให้เตรียมตัวเตรียมใจไว้บ้าง บารมีด้านอื่นเกือบครบหมด หย่อนก็เรื่องอภัยทานนี่แหละ เคยเฉียดความตายมาครั้งหนึ่ง น่าจะรู้ว่าอารมณ์กุศลเมื่อน้อยก็อาจขุดหลุมให้เธอร่วงลงต่ำได้ยังไง หากมันได้ที่สำแดงเดชตอนใกล้ตาย”

เกาทันท์ยกมือเท้าเอว แค้นอึด

“เดี๋ยวนี้สอนเก่งนี่” แล้วก็ต่อรอง “เอาเงินนะเอ๋ย ผมยังสองจิตสองใจอยู่ดี ให้ดูหน่อยซิว่าอัธยาศัยของแอดตอนนี้ น่าเลื่อมใสขนาดไหน แล้วทั้งหลายที่แอดปลอบใจและขอร้อง ผมจะเชื่อฟังทุกประการ”

เรือนแก้วมองคนรักด้วยแววเวทนา

“ได้คิดจะเอาสอก เมื่อกี้แค่อยากรู้ ตอนนี้ขอคู่อีกแล้ว เดียวคงไปทำกับข้าวให้กินหรือ” แล้วก็ถอนใจเอ๋ย “ขอไม่ควรถูกได้เห็น เว้นแต่จะสำเร็จงานชิ้นสูง ยกระดับจิตใจให้สว่างไสวชนะความอยากทางประสาทยาบ หรือเป็นอริยบุคคลผู้ทรงคุณพร้อมที่จะสอนแม่เทพเจ้าแล้ว”

ฝ่ายฟังอึดแปล่

“ผมก็รู้อรรถรูธรรมพอสมควรนาเอ๋ย”

คราวนี้แววในตาเรือนแก้วเปลี่ยนจากเวทนาเป็นสมเพช

“บั้นปลายชีวิตของเธออาจไฉนก็ได้ แต่เดี๋ยวนี้ ตอนนี้ เธอแค่คิดว่าเธอรู้เท่านั้น ความเป็นผู้มีภูมิสูงศักดิ์กับด้วยระดับจิตที่ทรงตัวอยู่ในคุณธรรมระดับใดระดับหนึ่งเป็นปกติ ไม่ใช่ญาณรู้เห็นประเดี๋ยวประด๋าว หรือปัญญาที่ผลุบโผล่ตามจังหวะที่อยากคิด อยากตรึกนึกพิจารณาธรรม”

เกาทันท์ซึกหน้าซอกน้อยๆ เพราะเรือนแก้วปรากฏในรูปเดิมที่จูงตาจูงใจให้นึกถึงความเป็นหล่อนคนเก่า ซึ่งมีแต่จะต้องเป็นฝ่ายรับฟังเขาขยายความสาธยายอรรถธรรม แต่เดี๋ยวนี้สลับตำแหน่งมาขึ้นเทศน์แทนเสียแล้ว

“สาธุ ขอบคุณเจ้าแม่ที่โสดิ”

ว่าแล้วก็ยกมือไหว้ประชิด แบบที่ทำให้หญิงสาวยิ่งสลดลงอย่างใจเสีย ตระหนักซัดว่าการลดตัวลงมาเกลือกกลั้ว เจริญพาที่กับเกาทันท์ในฐานะคนรักให้ผลเป็นลบกับเขาเองอย่างไร ไม่อยากให้เขาขุ่นมัวและคิดลบหลู่หล่อนมากกว่าที่เป็นอยู่ จึงตัดสินใจถามทิ้งอึดอัดว่า

“อยากเห็นนักรหรือ?”

“อือ” เกาทันท์อึดออกมาได้ “ให้เป็นบุญตาหน่อยเถอะ อยากรู้มานานแล้วว่านางฟ้าสวยขนาดไหน แล้วนี่...ขอเถอะ เลิกมอมดมอย่างกับแม่มองลูกชะเที เข้าใจดีว่าแอดคงมีเทวฤทธิ์นำกล้วเหลือหลาย จะสาปผมเป็นข้าวหน้าเป็ดเก็บไว้หม่ำมือหน้าก็ยังไม่ได้ ผมอยู่ใต้อำนาจของแอดวันยังค่ำ แต่ยังไม่เรากี่รักกัน ผูกพันกันด้วยวิญญาณ อย่าย่อหยิ่ง อย่านำความห่างกฏภูมิแก่สองชั้นนี้มาแปรความรู้สึคดี ๆ ให้เปลี่ยนไปเลย”

“ก็เพราะอย่างนั้นสิ ถึงไม่อยากให้เห็นใจ ไม่ต้องแก้งฟูกระทอว่าเป็นวัวลืมหินหรือ ถ้าแอสึมเค้ คงไม่ลดชั้นลงมาขึ้นให้เธอ ดีที่ปากกล้าอยู่อย่างนี้”

“เอาล่ะๆ ...สัญญาจะควบคุมสติดี ๆ ไม่ให้ตกตะลึงจนขาดสติคือกุศล เคยได้ยินแหละว่าฤาษีบางคนเห็นนางฟ้าแล้วตะแบก แต่ผมไม่มีตะแบอะไรแบบฤาษีให้ต้องรักษานี้ แค่ขอคุณนะ แวมเดียวเป็นฟ้าแลบก็ยิ่งดี นะ”

เรือนแก้วส่ายหน้าน้อย ๆ

“ความใจ อย่าเสียใจทีหลังละถ้าผลออกมีโอ้หิ้วลูกศิษย์ตัวเอง”

เกาทัณฑ์ผลอ โกงคอหัวเราะออกมาดัง ๆ อย่างกำแหงหาญ

“โธ่เอ๊ย...แอสึมเคยได้สมาธิเฉียดฉานมาตั้งหลายครั้ง ระดับจิตสูงกว่าที่แอสึมเป็นผู้ตอนนี้อีกมั้ง เானะ...ให้เห็นหน่อยเถอะ ยาหี จะเอาไปจ้างจิตรกรวาดเก็บไว้เป็นที่ระลึก”

“ถอยไปสิ”

ชายหนุ่มทำตาม ถอยเท้าไปข้างหลังประมาณสี่ก้าวแล้วเลิกก้าวเป็นเครื่องหมายคำถามว่าพอหรือยัง

“อีก...”

เกาทัณฑ์หัวเราะถอนลิ่วและจู้ปาก แต่ก็ยินยอมถอยอย่างว่าง่ายเพื่อให้ได้คู่ของดี

นางเทพธิดาพิจารณาแล้วว่าอัศภาพแห่งคนได้จากความเกื้อกูลของมนุษย์ผู้นี้ จึงอยู่ในขอบข่ายที่จะกระทำปฏิการะ คือตอบแทนคุณ โดยสนองความปรารถนาให้เขาได้เห็นทิพยภาวะ เพื่อเป็นกำลังใจและก่อความเชื่อมั่นที่จะปฏิบัติ ฟังคำเตือนหล่อนโดยไม่เห็นว่านี่เป็นแค่ฝันเพื่อ

ครั้นแล้ว เกาทัณฑ์ก็ได้เห็นสิ่งที่อยากจะเห็น และไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะเห็น...

รัศมีสว่างไสวแกมทองชานออกมาเป็นวงกว้างครอบร่างในซุคราตรี กระทบตาผู้รอคอยให้ทราบทันทีในวาระจิตปัจจุบันว่านั่นคือราศีสวรรค์ เรือนกายของมนุษย์ผู้หุงธรรมคาปฏิบัติไป ดูขยายใหญ่ขึ้นกว่าปกติ ครอบหน้างามคมคายจับเค้ารูปไปจากเรือนแก้วที่เขา รู้จัก รวมทั้งจมูก ปาก และคาง ทว่าหน้าผากมน คิ้ว โกงและเคียวเนตรเรียวยาว กับประกายวาวหวานฉายซึ่งที่เรื่องอำนาจเหนือมนุษย์นั้น ผิดแผกไปเกือบสิ้นเชิง โดยเฉพาะสีดาที่เขยออกน้ำดาลโส บัดนี้ขึ้นเงาดำลึบระยับดุจเอกอัญมณีสินิล มองสบแล้วถูกดึงดูดให้คิดหลงยิ่งกว่าอะไรทั้งหมด

เครื่องหน้าทุกชิ้นเจิดฉายเสริมกันเป็นภาพเนรมิตที่จิตรกรคนไหนหากคิดจำลองไว้บนผืนผ้าใบ เพราะต้องหาเนื้อสีที่ระบายแล้วสุกปลั่งจับตาให้ได้สักครั้งหนึ่งของจริงเสียก่อน จึงค่อยว่ากันถึงรายละเอียดสัดส่วนเส้นสายอื่นในภายหลัง

เกาทัณฑ์รู้สึกว่ามีกำลังน้อยเกินกว่าจะทานแรงจากดวงตาเทพเจ้าได้นาน ๆ จำต้องลควิถีการมองมายลสรณะที่ต่ำระดับลง ทรวดทรงองค์เอวสลักเสลาสมส่วนซ่อนอยู่ในพัศตราภรณ์ชมพูสดอันแล้วด้วยเครื่องประดับพิลาสอลังการ สมอสิริยศ กิริยาขึ้นเหนือพื้นประหนึ่งกำลังประคิบฐานนั่งบนแท่นแก้วไว้ตน ประกาศเกียรติภูมิเหนือแผ่นดินอันด้อยต่ำของมนุษย์อย่างแจ่มชัด

พิศภายก็ยังเกินฝันเพ่ง ต้องลดต่ำลงอีก คล้ายถูกกดคอกไว้ก้มด้วยมหิทธิพลังและเปลวรัศมีอันแผดกล้าเกินหยัดกายฝันใจด้าน ซึ่งเมื่อวิถีถูกกดลงจนสุดเพียงพิศหลังบาทเกล้าเกลี้ยง ความเคลือบแคลงก็ปลาสนาการไป แทนที่ด้วยความเย็นช่าจากหนังหุ้มไปถึงฝ่าเท้า แล้วขนลุกไล่ระลอกแผ่กลับขึ้นทั่วแผ่นหลัง ไปถึงปลายแขน

ความรู้เรื่องเกินจินตนาการตรงหน้าทำให้ตาเบิกโพลง ตัวสั่นงันงกด้วยความระย้อยำเกรง บังเกิดความรู้สึกผิดอย่างแรงในท่าชินของตน ยิ่งกว่าผู้จรรโลงก็ผลออกขื่นดีเสมอกับกษัตริย์เหนือหัว แข็งขาและหัวเข่าเหมือนจะอ่อนเปียกใกล้ขอบกายถวายอกวิาททุกขณะ ยังทรงอยู่ก็ด้วยเพียงมานะและความผยองของผู้รู้สึกตัวว่าบำเพ็ญบารมีมามากมายจนไม่อยากจะลดแม้ขอให้ใคร

นางเทพองค์ก็ไม่ปรารถนาจะเห็นคนรักย่อลงต่อหน้า พอหยั่งรู้ว่าเกาทัณฑ์กำลังจะสิ้นแรงด้านบารมีชาติภูมิแห่งตน ก็อธิษฐานช้อนรัศมี และจำแลงกายจากสภาพพิศย่อยลงเป็นภาวะหยาบขนาคนมนุษย์ธรรมดา ซึ่งเมื่อวิญญูณครองอัครภาพเช่นนั้นแล้ว ความรู้สึกนึกคิด ความกำหนดหมายทั้งหลายก็คืนกลับสู่ความเป็นเรือนแก้วคนเก่าเกือบบริบูรณ์ แตกต่างไปบ้างก็ยังมีสำนึกอย่างใหญ่แบบเทพหนูนอยู่เบื้องหลัง คล้ายนักแสดงที่เข้าถึงบทบาทเองในวัยเด็ก ติบตแตกละเอียด แต่ก็เต็มสติของตัวจริงที่เป็นผู้ใหญ่ยืนพื้นในชั้นแรก

เกาทัณฑ์ยึดกายขึ้นตรง เงยหน้าทันทีที่สำเนียงว่าแรงกมลมหาศาลมลายลับ จ้องมองร่างเปรียวตรงหน้าด้วยความปลอดโปร่งขึ้น และตระหนักว่าร่างจำแลงเช่นนี้จึงสมฐานะเขา แม้เพียงในฝัน...

เห็นหล่อนยิ้มมุมปาก เท้าเอวยักสะ โปกข้างหนึ่งแบบที่เคยทำยั่วตาเขาบ่อย ๆ

“ว่าใครคนเก่ง สันเป็นเจ้าเข้าชิวชนะ ไหนล่ะที่เมื่อก็ว่าทำสมาธิได้ภูมิจิตสูงกว่าแอ้ จี้ไม้ซัด ๆ ”

รังสีเรืองอำไพล้ำพรรณนายังคิดตา ระคนนำครั้นคร้ามสะเทือนขวัญอยู่ไม่จาง ก่อนหน้านั้นเขานึกถึงเรือนแก้วเมื่อครั้งเป็นแม่งานชักชวนเพื่อนฝูงทำบุญ ใจถึงบุญจนคู่มือเอิบละไมคล้ายมีแสงสว่างกิน ๆ กรอบหน้าออกมา ก็ทักท้วงว่านางฟ้าเทพดาทั้งหลายคงประมาณนั้น ที่ไหนได้ เจอของจริงเข้าเกือบต้องย่อยอง ๆ ให้อึ้งเสียแล้ว!

อย่างไรก็ตาม ถ้อยคำสัพพอกเป็นกันเองอย่างเพื่อนเก่าของหล่อนช่วยลดความประหม่าลง ได้มาก ความรู้สึกชั่ววูบนั้นคืออยากไปสวรรค์ มีศักดิ์สมน้ำสมเนื้อพอจะครองรักกับหล่อน

“เป็นมนุษย์นี่ต่ำด้อยจริง ๆ เนอะ”

พิมพ์ปากคอสั้นเล็กน้อย เรือนแก้วส่ายหน้า เยื้องย่างเข้ามาหา เขาเหลือบลงเห็นรายละเอียด ‘คิดคิด’ ทุกประการ ไม่ว่าจะป็นรอยเท้าหรือการจมสันสูงในแต่ละก้าว กระทั่งมาหยุดสนิทใกล้ตัว

“ไม่หอรก มนุษย์เป็นได้ทุกอย่าง ตั้งแต่ต่ำสุดจนกระทั่งสูงเหนือพรหมโลก เมื่อเข้าหาพระอรียเจ้าผู้ทรงคุณ ฉันทเองต้องเป็นฝ่ายถูกเข่าลงถวายอกวิาท ลืมแล้วหรือว่าพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ถือกำเนิดในแดนมนุษย์ เคยเป็นเหมือนมนุษย์ธรรมดามาก่อน แต่เมื่อถึงฝั่งพระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว แม้อุทธิแห่งพรหมที่เหนืออันตั้งพันเท่าก็ยังพ่าย!”

เกาทัณฑ์เกิดสตรึงได้ และประจักษ์แจ้งในบัดดลว่าคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์อาจสูงส่งเกินทุกภพในไตรภูมิสิ้น อัครภาพเดียวกับเขานี่เองเป็นชัชฎุมิแห่งพุทธจิตอันบริสุทธิ์ ล่วงพ้นจากความสูงต่ำทั้งปวง

คิดเช่นนั้นก็ค่อยสบตาเรือนแก้วได้นิ่งขึ้น ครึ่นึกถึงความงามตรงจิตรบาตจิตบาตใจที่เพิ่งลไปเมื่อครู่แล้วบอกตนเองว่าเกิดมายังไม่เคยอยากได้อะไรเท่านี้มาก่อนเลย หายสงสัยแล้วว่าสมบัติสวรรค์น่ารักน่าปรารถนาเพียงใด เขาเห็นผู้หญิงสวยราวกับจะเกิดมาเพื่อ

แกลังให้ชายคลุ้มคลั่งก็มาก แต่ตัวกันด้วยความเสียแปลบแสบลึกจากหัวใจถึงกันบึ้งวิญญาณเมื่อเห็นเรือนแก้วในร่างแท้แล้ว บอกตนเองว่าขอให้ท่านเป็นผู้เป็นหนึ่งในปฐพีไปแข่งก็แพ้ว เพราะกระเสดและรัศมีเทพนั้น เกินวิสัยที่จะปรุงแต่งอัคคาพหยาบแบบมนุษย์ไปสู้

เอากันแค่ผิวกายก็พอ ในพระสูตรเคยยกอ้างถึงสตรีในพุทธศาสนาบางรายที่มีผิวงามวลเนียนดูสร้างขึ้นจากกลีบบัวขาว เหตุเพราะเคยรักษาสีลได้บริสุทธิ์หมดจดในชาติปางก่อน จักว่างามเลิศในโลกหล้า แต่ที่ระบุนุชัดเจนว่าไม่ถึงเทพทุกรายไป เกาทัณฑ์เห็นกับตาเดี๋ยวนี้ว่าจะให้ถึงได้อย่างไร ในเมื่อความศุคผาของผิวเทพนั้น มาจากความละเอียดเป็นของโยของธาตุทิพย์ที่ฟ่องแผ้วเสียนเรื่องแสงได้!

“ชักเกิดกิเลสละสิ”

เรือนแก้วดักคอ เกาทัณฑ์พยักหน้ารับชื่อ ๆ

“อือ”

“ตกลงจะรับปากหรือ? ต่อไปนี้จะตั้งอภัยทานประคิบฐานไว้ในจิตใจอย่างมั่นคง”

เกาทัณฑ์กะพริบตาม้มปาก

“จะพยายาม”

“ขอเป็นสัญญาได้ไหม?”

ชายหนุ่มหัวเราะ

“เออนี่ชอบบังคับจิตใจคนอื่นไม่เลิกเลยนะ เอาเถอะ เกิดกิเลสขนาดนี้แล้ว จะทำยิ่งกว่าอภัยทานเป็นสิบเท่าร้อยเท่าก็คงได้มั้ง”

“ดี...” เทพธิดาจำแลงสาธุการแล้วล้าลา “เห็นทีฉันต้องไปละ”

เกาทัณฑ์รู้สึกใจหาย

“มหาหมบ่่อย ๆ ได้ไหม?”

“เห็นแล้วไม่ใช่หรือว่าอะไรเป็นอะไร ฉันแกลังลงคำให้เท่าเธอได้ แต่เธอเขินตัวเองขึ้นถึงฉัน ไม่สำเร็จแน่ อยากรให้เราสัมผัสช่องว่างระหว่างกันบ่่อย ๆ จนความรักจืดจางลงหรือ?”

ฝ่ายมนุษย์เดินดินขบริมฝีปาก

“แปลว่าผมจะไม่เห็นแอ้ออีก...”

“อาจจะ” หล่อนคอบเนิบเยี่ยงผู้สิ้นอาลัยในภพเดิม “ถ้าบั้นปลายเธอถือบวช ตั้งจิตไว้เที่ยง เข้าออกฆานได้ตามปรารถนาจนอยู่เหนืออารมณ์หยาบแน่นอนแล้ว ฉันจะพาบวิวารมาฟังธรรม”

เกาทัณฑ์กลิ้งน้ำลายลงคอผีด ๆ

“ถ้าปลายชีวิตผมเป็นอย่างนั้นจริง คายไปก็เกิดบนพรหมโลกนะซี จะเจอแสบสวรรค์ได้ไง ไหนว่ามางมมือไปอยู่ด้วยกัน”

เรือนแก้วจับตามองคนรักเฉยด้วยแววซ่อนนัย ชนิดที่เขาไม่มีวันอ่าน ได้ออกด้วยวิสัยมนุษย์ เหตุผลของหล่อนในการทำอะไรสักอย่างนั้นเป็นคนละระนาบกับเขา เพราะนอกจากมีภูมิจิตที่ประกอบด้วยอภิญญาจะแจ่มชัดแล้ว ยังมองได้ไกลไปถึงผลที่งอกเงยขึ้นจากรากแห่งปัจจุบันกรรม มุมมองหรือการตัดสินใจต่าง ๆ จึงผิดแผกเป็นคนละเรื่อง

ในระหว่างวันที่หล่อนตระเวนทำความรู้จักกับสหายเทพตามวิถีสวรรค์ ได้รับเทศนาธรรมจากเทพที่อยู่เหนือชั้น คือบรรดุมรรคผลขั้นต้นมาจากโลกมนุษย์ แสดงธรรมจนหล่อนได้เข้าใจว่าสุขบนสวรรค์นั้นยาวนาน ทว่าไม่จริง เหตุเพราะอรรถภาพทิพย์ถูกบันดาลขึ้นด้วยกุศลวิบาก ซึ่งไหลมาจากกุศลกรรมหนักเบา ขึ้นชื่อว่ากรรมนั้นแม้แรงเพียงใด ให้ผลเป็นอรรถภาพไหน วันหนึ่งก็ต้องเหือดหมดเมื่อถูกกาลเวลาแผดเผา หมายความว่าความเป็นเทพก็ไม่ล่วงพ้นมรณา ต้องแตกดับลง กลายเป็นธรรมอีกก้อนหนึ่งที่จะสาบสูญไปในห้วงว่างอันไร้ต้นไร้ปลายของสังสารวัฏ

หล่อนยังเกิดความเห็นชอบอีกด้วยว่าอายุขัยแห่งทิพย์สภาพนั้น แม้นานเกินอายุขัยของมนุษย์มาก ทว่าเมื่อเทียบกับอนันตภาพของสังสารวัฏแล้ว ก็จัดว่าสั้นเท่าฟ้าแลบลงมาปลาบเดี๋ยวอยู่ที่

ยังมีเวลาอยู่ร่วมกับเกาทัณฑ์และความไม่รู้ของตนเองอีกชั่วยาวนักในอนันตชาติเบื้องหน้า จะมัวยินดีในสุขบนสวรรค์เพียงชั่วแล่นไปไซ้ สู้ลุยเอาชนะที่ยังดำรงอยู่ในช่วงพุทธกาลพร้อมกัน ขวนขวายเตรียมเสบียงไว้เดินทางไกลเต็มกำลังจะประเสริฐกว่า หากสั่งสมความเห็นถูกเห็นชอบในทุกกรณีไว้จนหยั่งรากความเป็นสัมมาทิฏฐิลงลึกถึงแก่นวิญญาน รวมทั้งสร้างบุญสร้างกุศลห่อหุ้มจิตจนกลายเป็นเครื่องนำร่องอันทรงประสิทธิภาพแล้ว ก็จะทำให้การเลื่อนไหลบนทางวิบากแห่งสังสารวัฏไม่ลำบากถึงขั้นเลือดตากระเด็นบ่อยนัก

อรรถภาพทุกชนิดคือเครื่องประหารประจำตน วิญญานทั้งหลายไม่อาจหวังพึ่งพิงสิ่งใดไปชั่วฟ้าดินสลาย ที่พึ่งอันน่าไว้ใจนั้นมีก็แต่เพียงสัมมาทิฏฐิและกำแพงกุศลอันก่อตั้งไว้มั่นคงแล้วในตนเองเท่านั้น

เรือนแก้วหั่งรู้ลึกลงไปถึงอดีตกรรมของเกาทัณฑ์และแพตริในชาติใกล้ ได้เห็นว่าแม่แพตริในครั้งกระโน้นจบชีวิตจากความ เป็นมนุษย์ไปเกิดบนสวรรค์แล้ว ก็ยังครองตัวบริสุทธิ์ และวนเวียนมาฟังธรรมจากฤาษีผู้เคยเป็นภักศดา เพื่อรักษาสัมพันธภาพด้านดีให้ กระชับหวังเสวยผลร่วมกันในระยะยาว และยังได้ตั้งจิตอธิษฐานว่าความผูกพันที่สร้างขึ้นทั้งขณะเป็นมนุษย์และเทพนั้น ของงเป็นแรงดึงให้มาเกิดเป็นคู่ครองของเขาทุกภพทุกชาติ

สิ้นชาติฤาษีเขาจุติจากโลกมนุษย์ไปเกิดบนพรหมโลกด้วยมหัคคกุศลจิตแข็งผู้อยู่มาเป็นปกติราบจนถึงวาระขาดใจสิ้นลม ครั้นถึงเวลามาเกิดเป็นมนุษย์ในชาติปัจจุบัน กรรมสัมพันธ์อันเป็นมิติโยยที่ละเอียดลึกซึ้ง ก็ดึงทั้งหล่อนและแพตริมาเกิดร่วมกับเขากลับดาวใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางย่อมส่งแรงดึงดูดดาวบริวารให้เคลื่อนตามไปทุกหนทุกแห่ง

และชาตินี้แพตริก็ได้เขาไว้ อย่างที่โบราณว่าแข่งเรือแข่งพายนั้นได้ แต่แข่งวาสนานั้นเหลือวิสัย บัดนี้เรือนแก้วซึ่งแล้วว่าเพราะอะไร กรรมอันเป็นทั้งปัจจัยและทั้งเหตุผลแห่งการเกิดนั่นเองที่กุมเส้นทาง คุมวาสนาในชีวิตไว้ อดีตกรรมและปัจจุบันกรรมเปรียบเหมือนสมบัติที่ต้องเก็บหอมรอมริบกันข้ามภพข้ามชาติ ที่จะหาทางลัดแข่งหน้ากันปุบปับภายในชั่ววันนั้น มีก็แต่ทำบุญกับพระอรหันต์ที่เพิ่งออกจากนิโรธสมาบัตินั้นแหละถึงพอเป็นไปได้ และชั่วชีวิตหล่อนก็ยัง ไม่เคยพบพระอรหันต์เลยแม้แต่รูปเดียว ทั้งที่พวกท่านก็ยังมิชีวิตอยู่ในประเทศไทยตั้งหลายรูป!

แต่คราวนี้ น่าจะถึงคาหาล่อนบ้าง ด้วยวิสัยเทพที่สามารถมองเห็นอดีต ปัจจุบัน และอนาคตตามเหตุผลแห่งกรรม ผวนกับขันธ์ อันเกิดจากดวงจิตที่ทรงสภาพกุศลเกือบเสถียร จึงวางอดีตที่ผ่านมาเสีย แล้วหมายถึงเฉพาะอนาคตกายภาพหน้าเท่านั้น เพราะอดีตและ ปัจจุบันระหว่างเขากับล่อนถึงกาลสิ้นแล้ว

ล่อนจะสนับสนุนและเกื้อกูลให้เขาขึ้นสูงถึงที่สุดศักยภาพ ข้างหน้าของเขาสบาย ข้างหน้าของล่อนก็สบายด้วย แคร่ อนุโมทนาและอธิษฐานแบบเดียวกับที่แพตรีเคยทำมาก่อนเท่านั้น!

“แต่...เมื่อสำเร็จมานสมาบัติจนอยู่ตัวแล้ว เธอจะหวังไปไหนมันเรื่องของเธอ”

เรื่อนแก้วตอบเพียงสั้นต่อข้อกังขาของเขา ราวกับจะบอกเป็นนัยว่ามานั้นเองเที่ยงที่จะนำเขามาหาล่อน หรือจะเล่นเลขไป พรหมโลกก็สุดแต่ปรารถนา ออกไปทำอะไรก็เลือกเอาตามใจ ดีกว่าสักแต่ทำบุญสร้างกุศลในระดับสามัญ ซึ่งเขาแน่ใจไม่ได้ว่าก่อนตายจะออก หัวออกก็ออกอย่างไร

“เมื่อก็แอบบอกว่บั้นปลายชีวิตผมจะได้ดีทางกรรม อันนี้คือบอกไปซะใหม่ว่าชีวิตผมอยู่ยึดถึงแก่”

“รู้ที่อยู่หัวอย่าแก้งทำเป็นเอาตัวไม่รอดเลย คำว่า ‘บั้นปลายชีวิต’ อาจหมายถึงช่วงอายุเจ็ดสิบ หรือช่วงสุดท้ายปลายเดือนนี้ ก็ได้ทั้งนั้น”

“สรุปคืออยากให้มีริบขาว?”

“แค่อยากให้เร่งปฏิบัติ อย่างมัวเมากามสุขจนลืม...”

วูบนั้นประโยชน์สุดท้ายของเรื่อนแก้วทำให้เกาทัณฑ์นักครีมนักตามประสาปฤฯน เมื่อระลึกได้ว่าตนยังมีแพตรีและงานวิวาห์เป็นที่ หวังในชาติปัจจุบัน

นิลเนตรฉายแววอรอนรานเมื่อเห็นเข้ามาในใจคนรัก แต่แล้วก็กลับแปลงประกายรัศมีขึ้นตามเดิมด้วยสติเหนือภพเก่า

“ไปล่ะ”

เกาทัณฑ์อีกอัก เพราะท่าทางล่อนขยับเหมือนคนกำลังคิดกลับบ้านจริงแล้วคราวนี้

“แต่...มาหาผมเรื่อย ๆ ไม่ได้หรือ สักเดือนละครั้งก็ซี้ดี”

“เขาเรียกโลกหรืออะไรละ ที่อยู่ในใจเค้าตอนนี้?”

พอเห็นเขาสะอึกก็ถามซ้ำทับ

“ฉันมาหาเธอทุกวันก็ได้ แต่ห้ามยุ่งกับน้องแพเลยตลอดไป ตกหลงไหม?”

เกาทัณฑ์แยกเขี้ยวหน่อย ๆ เพราะเงื่อนไขทำงานองคำขาดชนิดนั้นให้มาด้วยเจตนาปิดกั้นคำร้องขอมากกว่าจะเป็นตัวเลือก ปฏิบัติจริง ด้วยอารมณ์ชั่ววูบแห่งความโหยหาที่ไม่ได้รับการสนองตอบ ทำให้สำคัญไปว่าเรื่อนแก้วเห็นเขาสิ้นคำ ไร้ความหมายเสียแล้ว อิหรอบเดียวกับสาวบ้านนอกเข้ากรุง เจอสีสัน เจอตึกใหญ่รุดยวเข้าก็ลืมนั่น ลืมถูยก ไปหลงแสงศิวไลซ์แทน

เหตุนี้จึงลืมตัว แดกดันว่า

“ก็ได้นะ ต่อแต่นี้ผมจะไม่เอาตาไปดู เอาหูไปฟัง เอาปากไปพูดกับสาว ๆ ที่ไหนอีกเลย แต่รบกวนเฉพาะข้างขึ้นเดือนหงายแะ ค่อยมาเถอะ เกรงว่าโปรคผมทุกวันเดี๋ยวผิวจะเสีย เบื้องบาทจะหม่น”

แล้วก็ตัดบทแบบชิงเป็นฝ่ายได้ก่อนหล่อนจะลาช้า

“เอาละ จะไปไหนก็ไปเถอะไป เวลากรวดน้ำอุทิศในงานศพก็ช่วยรับด้วยละ อย่าทำเป็นหิ่งห้อยว่าสูงส่งแล้ว นึกว่าบุญใน โลกจิบจ้อย ไม่ต้องรับบริจาคอีก อ้อ... เก็บเนื้อเก็บตัวไว้ดี ๆ ด้วย อย่าเพิ่งยอมให้ใครมาเอาไปก่อกอดเสียก่อน ผมจะโลกสิ่งสมบุญกุศลให้ รวยกว่าเทวดาทั่วทุกหัวระแหง เพื่อวันหนึ่งจะได้ตามขึ้นไปเบ่งกลับให้แอ้หอม่ง”

เรือนแก้วขุ่นคิ้วหน้อย ๆ ด้วยความระคาย และผิดหวังที่เขาขาดสติสำแดงความเป็นคนกิเลสหนาราวกับไม่เคยผ่านการขัดเกลา มาก่อนเชยงนี้

“พูดจาไม่เข้าหูเลย”

เกาทัณห์ยิ้มแต่ ทั้งที่กำลังมีอารมณ์หลากชนิดประดังรุม

“โอ! ลืม...ตอนนี้ผมควรมีสัมมาคารวะเสียบ้าง” ยกมือข้างหนึ่งตั้งเสมอหน้าแบบไหว้ครั้งเดียว “ลูกข้างคิดไปแล้ว พูดบ้า ๆ บอ ๆ ออกไป ด้วยอารามเสียใจเห็นเจ้าแม่ทำท่าจะจากลา”

ประชดจก็ตองสะกดไม่ให้ น้ำตาเร็นขึ้นคลอขอบ แต่ก็ห้ามไม่อยู่ เพราะรู้ว่านับแต่นี้เงินสินลม เรือนแก้วจะไม่หวนกลับมา สมากมกับเขาด้วยรูปร่างหน้าตาเดิมอีกแล้ว

หญิงสาวนิ่งงันเป็นครู่ นัยน์ตาทอแววอาลัยรักออกมาเล็กน้อย แต่ก็ดับลงสนิทอย่างรวดเร็วด้วยอำนาจขันติแห่งเทวา

“แล้วเจอกันนะ”

ถ้าลาด้วยคำง่ายราวกับกำลังจะพบกันอีกในรุ่งเช้า เกาทัณห์สุดลมหายใจลึก เขาก็ฮึดขึ้นมาบ้าง ยักคิ้วแถมมือ โบกโบ้เบ้คล้าย ปราศจากความแยแสใด

“โอเค แล้วเจอกัน”

แสงเทพเรืองชานออกมาจากเรือนกายหญิงสาว หล่อนยิ้มละไมและยกมือประทานพรในท่ามกลางรัตติกาลอันผาสุก

“ชนะกรรม ชนะตัวเอง...”

ชายหนุ่มพยายามกลืนก้อนขมที่โถมขึ้นจับจุมูก ลนลานขมมีจะเอื้อมคว่ำภาพตรงหน้าพร้อมกับพึมพำเรียกครั้งด้วยสำเนียงอัน ท้นไปด้วยความโทมนัส

“แอ้...”

เด็กผู้หญิงที่นั่งใกล้หล่อนยกมือขึ้น

"หนูค่ะ"

"ครูเรียกชื่อใครคนนั้นยกมือนะ วางกฎ... พอพระทัย...ชาญฉลาด...พานลดา...พันชัย...แวนฟ้า...รจเลข...ปรศุ...จมา...สมชาย...หทัยธรา...ลือชา...รบนชนะ..."

เด็กนักเรียนมองตากันเองงง ๆ เพิ่งเคยเห็นครูท่องชื่อนักเรียนแล้วมาขานดูหน้าทีละคนตามลำดับเลขที่อย่างนี้ นอกจากจกกายซึ่งเป็นหัวหน้าห้องแล้ว ทุกคนถูกเรียกเรียงตัวจากเลขน้อยไปมากไม่ตกหล่นแม้แต่คนเดียว

"ไฟกำลังแรงวะ"

เด็กชายตัวอ้วน ๆ โหงวเฮ้งเจ้าพ่อใหญ่ในอนาคตกระซิบกับเพื่อนร่างผอมข้างตัว ทั้งสองนั่งอยู่หลังห้องรั้งท้ายสุด

"อือ สงสัยนั่งท่องเป็นชั่วโมง"

พัลลภ กูรูร่างผอมตอบกลับ เพื่อนข้างหน้าไต่ยื่นเข้าก็หันมาผสมโรง

"ข้าว่าสวยเซ่งหยั่งจี้ชั่ว โมงเดียวเข็นเข้าหัวไม่ไหวหรอก ต้องสามวันเป็นอย่างต่ำ"

"ครูครับ อัยนี่บอกว่าครูสวยเซ่ง"

นายอ้วนตะโกนพร้อมชี้นิ้วฟ้องด้วยเสียงค่อนข้างดัง นักเรียนชายแถบเดียวกันฮาครีน ทำทางทุกคนคุ้นกับความทะเล่ทะเล่กลางปล้อของหมอนนี่เป็นอย่างดี

แพตริหยุดเรียกชื่อ เบนสายตามาทางต้นเสียง ริมฝีปากยังระบายยิ้มอ่อน

"เธอคะ โคนกลมเสียงครูอย่างนี้เสียมารยาทมากนะปรศุ"

เด็กชายปรศุทำหน้าที่เป็น แต่พอต่อคาบกับครูสาวจิตใจหนึ่งก็เกิดความตะครันตะครอชอบกล ถึงร่างจะบางระหง และแม้ดวงหน้าจะสะอาดใสอย่างพี่สาวใจดี แต่นัยน์ตาก็ดูเรื่องอำนาจข่มขวัญให้สั่นได้อย่างน่าสนเท่ห์ ถึงกับทำให้ชายร้ายประจำห้องต้องหัวเราะเหะ ๆ แก่แก้อเมื่อจะหลบ

จากนั้นครูคนสวยก็แปรตาคม ๆ มาจับนักเรียนอีกคนซึ่งนั่งอยู่หน้าปรศุ

"แล้วลือชา คุรบอกอะไรเธออย่าง เด็กแก่แถมมักจะงตาค้างกับผลสอบวิชาจริยธรรมอยู่เสมอ"

มีเสียงหัวเราะขำจากเด็กหญิงชายทั่วไป ลือชาทอด นึกเคืองปรศุมากที่ประธานคำพูดคนจนหน้าม้านอย่างนี้

บรรยาการเป็นของครูสาวมากกว่าเดิม สุ่มเสียงปรานีที่มีนวลน้ำหนักเฉิบขาดอยู่ในที่ชนคั้นนั้น ไม่ธรรมดานัก ก่อกระแสรักและยำเกรงระคนกันทันทีอย่างหาจะหาในครูคนอื่น

"คนต่อไปใครนะ เจียรระไนไซ้ไหม? คนไหนจ๊ะ"

ระหว่างคุณครูทำความรู้จักกับนักเรียนที่เหลือ ปรศุก็ชวนคู๋นินทาอีก

"ทำทางไม่ต้องเฮะ"

"เออ แต่แปลก ๆ วะ"

พัลลภเอียงหน้าคอบ ปกติถ้าเป็นชั่ว โมงครูคนอื่นพัลลภจะกล้าพูดดังกว่านี้

"ยังไง?"

"ทำทางเหมือนอยากมาเป็นแม่พวกเรา"

ทั้งคนพูดและคนฟังงอตัวข่มหัวเราะ ปรศุเหลือบตามองคุณครูหน้าชั้นด้วยแววผูกใจเจ็บที่ถูกกระหนาบ

"อยากทำความรู้จักกับนักเรียน ก็ต้องให้รู้ฤทธิ์ซะหน่อย ไหน ๆ คุณก็กลายเป็นคนเสียมารยาทไปแล้ว เอาจะขามขางมารีเปล่า?"

ถามด้วยสำเนียงรู้กัน

"เฮ้ย! อย่าเลยวะจ้...เอาของใหม่ดีกว่า ูมหา! เหมือนของจริงเป็ียบ ขาวเพ็ยรับรองเห็นแล้วหวัดังไปแปลห้อง"

สองเด็กคะนองหัวเราะครื้น ไม่ทันสังเกตว่าครูแพตรีปราชหางคาผ่านมา

"พัลลภ!"

เด็กชายพัลลภสะอึ้สุดตัว เพราะแน่ใจว่ายังห่างลำดับเลขที่ของคนอยู่มาก นึกไม่ถึงว่าจู้ ๆ จะมีการลัดคิว ถูกเรียกด้วยน้ำเสียงดู
เข่นนั้น

"คะ...ครับ"

"ยกมือเฉย ๆ เหมือนคนอื่นก็พอ ไม่ต้องขานคอบให้ครูสับสนว่าเธอเป็นหญิงหรือชายแน่"

เพื่อน ๆ หัวเราะขม พัลลภสะอึ้อีกคำรบ โคนเข้าอย่างนั้นชักหายใจไม่ทั่วท้อง ถึงกับไม่กล้าหัน ไปคุยกับปรศุอีก

"แอบดูรูปพวกเรามาก่อนแล้วนี่หว่า หยั่งจ้จะเรียกคุณน้าให้เสียเวลาทำไมพะ"

ปรศุไม่วายหันมาก่อนกับพัลลภ ซึ่งได้แค่ครางอ้อรับสั้น ๆ

"เอาของออกมาซิไว้ย"

"ไม่เร็วไปหรือ"

"เอ๊ะ! โคนเรียกชื่อที่เดียวปอดซะแล้ว ไลน์ เชื้อเหอะหน้าตาอ่อน ๆ หยิ่งจิ้งไม่เอาเรื่องหรือก ทำชิงขังไปอย่างนั้นแหละ"

"เอาไว้หลอกผู้หญิงก่อนดีกว่ามั้ง กระจับไปทิ้งแหง ของแพง เสียขาย"

ปรศุถึงกับเกาหัว เพราะคู่คิดตั้งท่ากลับลำทั้งที่สนองด้วยดีในชั้นแรก

"เฮ้ย! เรื่องมากน่า เดี่ยวกูออกตั้งค์ชื่อใหม่เอง"

แพตริใช้เวลาอีกพักหนึ่งเช็กชื่อเด็กเกือบสี่สิบคน โดยเรียกชื่อเด็กหญิงจันทร์แฆเป็นคนสุดท้าย เมื่อจันทร์แฆยกมือป้อม ๆ ขึ้นก็ เป็นอันสิ้นพิธีทำความรู้จัก กระจับกวอดอก มองไปโดยรอบ ใบหน้าบ่มอ้มของผู้มีสัญชาติญาณในการอบรมเลี้ยงดู หล่อนเห็นบนโต๊ะของ นักเรียนทั้งหลายมีหนังสือประจำวิชาวางเตรียมไว้เรียบร้อย ก็กล่าวนำ

"ก่อนเปิดหนังสือเรียน เรามาคูอะไรเบาๆกันดีกว่ามั้ง จันทร์แฆ...หนูอายุเท่าไรแล้ว?"

เด็กหญิงผู้ขี้บ่นน่ารักซึ่งถูกเรียกชื่อเป็นคนสุดท้ายตอบหล่อนเกือบทันที

"สิบขวบค่ะ"

"บอกได้ไหมว่าสิบปีที่ผ่านมา หนูประทับใจอะไรใน โลกนี้มากที่สุด"

เด็กหญิงจันทร์แฆทำหน้าง แต่หลังจากคิดอยู่ครู่ก็ตอบเบา ๆ

"รถไฟเหาะดีลังค่ะ"

เพื่อนนักเรียนชายบางคนหัวเราะก๊าก คนอื่นส่วนใหญ่จำและหันไปมองจันทร์แฆเป็นตาเดียว บางโต๊ะหันมาซุบซิบก็คิดว่า ด้วยเรื่องหมู่อากาศขึ้นรถไฟเหาะ แพตริเลือกคนแหกปากดังที่สุดเพื่อถามเป็นรายต่อไป

"เธอล่ะ สุชาติ ประทับใจอะไรใน โลกนี้มากที่สุด"

สุชาติยิ้มแหย ๆ คิดในใจว่าไม่ควรหัวเราะเรียกครูเลยเรา

"อ้อ..."

เกือบนึกไม่ออกว่าน่าหะอะไรมาตอบส่ง ๆ แต่จะให้ตอบตรงตามจริงทีอ ๆ อย่างขยบื้อจันทร์แฆล่ะอย่างหวัง

"คงจะเป็นวิชาคณิตศาสตร์มั้งครับ"

เพื่อน ๆ ไม่ฮาป่า เพราะรู้กันว่าหมอนี่เก่งเลขจริง แพตริพยักหน้า แล้วหันไปทางเด็กที่ทำทางเป็นหัวโจกของห้อง

"ปรศุล่ะ"

เด็กร่างอ้วนยิ้มแผ่

"ผมเป็นคนประทับใจยากครับครู รสนิยมเปลี่ยนทุกอาทิตย์"

มีเสียงหึ ๆ จากคนที่อยู่รอบข้างปรศุ แพตริไม่แปลกใจเลยกับความเจ้าสำนวนของเด็กน้อยยุคโลกออนไลน์

"แล้วอาทิตย์นี้รสนิยมของเธอชวนให้ประทับใจอะไรมากกว่าเพื่อน?"

หมอนั่นเข็ดปากสาหัสหน้าราวกับนักวิชาการปฏิเสธคำถาม

"ไม่ครับ อาทิตย์นี้ใจผมว่างเปล่าเหมือนอากาศโปร่ง"

"อ้อ..."

แพตริยังไม่อยากใส่ใจกับอาการกวนโทโสเกินเด็กของปรศุเท่าไรหรอก หล่อนหันไปใช้ชอล์กซึ่งยังถือค้างไว้ในมือเขียนกระดานเป็นรูปวงกลม พลังพูดก็ยังหันหลังว่า

"สมมุติว่านี่เป็นชีวิตของพวกเขา" แล้วหล่อนก็แต้มจุดที่ศูนย์กลางวงกลม "แล้วนี่เป็นความประทับใจในชีวิต เธอจะเห็นว่าวงกลมนี้ดูง่าย แค่มองมาที่จุดศูนย์กลางจุดเดียว ก็สามารถเห็นได้ครอบคลุมทั้งหมด"

หันกลับมา รู้สึกว่าทำเหยียบอะไรหุ่ย ๆ เมื่อก้มดูก็เห็นงูยาวค้ำมะเมื่อมเป็นมันปลาบ หัวใจแทบหยุดเต้น แต่ด้วยเคอะแห่งกระเสศติที่บ่มตัวมาเนิ่นนาน ทำให้จิตรวมลงเท่าทันความตกใจก่อนอะอะเพียงเสี้ยววินาที

เงหน้าขึ้น เห็นอาการจืดจืดรอคอยเขม็งของเด็กผู้ชายตั้งแต่ข้างหน้าไปถึงข้างหลัง นึกรู้ทันทีวี่นี่คือการเล่นเป็นทิม จึงเหยียบงูค้ำปลาบทำอย่างใจเย็น พูดต่อจากที่ค้างไว้ด้วยเสียงเรียบสนิท

"ใครชอบอะไรก็มักจะเป็นอย่างนั้น เช่นจันทร์เอาจริงความตื่นเต้นสนุกสนานจึงประทับใจรถไฟเหาะกว่าอย่างอื่น คนเรามีของชอบใจแตกต่างกันไป แต่หากของชอบเป็นอันเดียวกับหน้าที่ในชีวิตประจำวัน ก็จะทำให้ชีวิตของเราดูง่ายและเป็นสุขน่าสนุกดี"

ครูสาวหันไปใช้แปรงลบกระดานปาดจุดศูนย์กลางวงกลมออก แล้วแต้มจุดใหม่สองจุดห่างกัน ไม่ไกลระยะศูนย์กลาง

"ลองดูนะทุกคน พวกเขาจะไม่รู้สึกว่าวงกลมดูง่ายเป็นธรรมชาติเหมือนตอนแรก เพราะมีจุดสองจุดที่ไม่อยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางมาดึงตาเมื่อเธอเพ่งไปที่จุดใดจุดหนึ่ง เธอก็จะเสียอีกจุด รวมทั้งความชัดของวงกลมไป"

เด็ก ๆ มองกระดานอย่างฉงนระคนทึ่ง แต่ก็เข้าอกเข้าใจทุกคำที่คุณครูพูด

"แต่จุดเล็ก ๆ พวกนี้จะไม่สำคัญนักหรอก ถ้าหากเธอมีจุดศูนย์กลางที่ชัดพอ"

แพตริหันไประบายจุดทึบใหญ่เป้งตรงกลางวง เมื่อมองมาที่วงกลม จะเห็นจุดทึบนั้นก่อนทันที

"อารยธรรมมนุษย์เกิดขึ้นได้ก็เพราะพวกเราต่างมีหน้าที่ หน้าที่คือแกนกลางแสดงความเป็นเรา แม้ใครจะมีรายละเอียดนอกเหนือจากหน้าที่มากมายแค่ไหน เวลาคนอื่นมองมาที่เรา เขาก็จะเห็นความเด่นอันเป็นศูนย์กลางชีวิตจุดนี้ก่อน"

แพตริเบนสายตาไปที่เด็กหญิงจันทร์แจ

"ในวัยของพวกเขา ความประทับใจอาจเด่นกว่าภาระหน้าที่ สำหรับจันท์แชนะ ชีวิตหนูมีศูนย์รวมความสุขอยู่ที่สวนสนุกก็ไม่แปลก แต่น่าเสียดายที่เราคงไม่มีโอกาสไปสวนสนุกทุกวัน ส่วนสุขภาพ ถ้าคำตอบของเธอเป็นความจริง ก็นับว่าโชคดียิ่งแต่ยิ่งเด็ก เพราะชอบและหน้าที่เป็นสิ่งเดียวกัน เข้าหาและเพลิดเพลินกับมันได้ทุกวัน ทุกเวลา แล้ว...ปรัศู"

แม่พิมพ์ของชาติเบนสายตามาที่เจ้าหนูร่างอ้วนจอมเก เล็งมองเขม็งจนปรัศูชักหนาว

"เธออาจจะยังไม่ออก หรือตั้งใจซ่อนคำตอบไว้ไม่บอกครู ช่วงเถอะ แต่ออกมาช่วยครูที่หน้าชั้นนี้หน่อย"

เด็กชายปรัศูทำหน้าหลอหลา เมื่อแพตรีเรียกซ้ำให้ออกมาที่หน้ากระดานด้วยเสียงเค้นเขมกว่าเดิมก็ชักใจเสีย เกิดความกลัวขึ้นมาแบบเด็ก ๆ หันหน้าไปหาพัลลภ ก็พบว่าเพื่อนช่วยให้กำลังใจเสียงเครือ

"เจอแล้วพาดแม่จ๋าเอ๊ย"

ปรัศูนึกฮึดขึ้นมา ลูกเดินออกจากที่นั่งอย่างจะแสดงให้เพื่อนเห็นว่าเขาไม่กลัวใคร โดยเฉพาะครูผู้หญิงตัวแค่นี้

มาถึงหน้าชั้น พ่อจอมป่วนก็เห็นครูคนสวยยื่นเหยียบงูจากรรคพวกของตนเฉย ๆ เจ้าหนูแปลกใจมากที่ครูไม่ยกคอกคอกใจร้องแรกแหกกระเชอ ทั้งที่เมื่อแรกนึกปราคาว่าทำทางใจดี หน้าตายังอ่อน ใจก็คงจะอ่อนตามหน้า

"จากคำตอบของปรัศู เราพอจะเอาเขามาเทียบเคียงกับวงกลมบนกระดานนี้"

ครูแพตรีดึงต้นแขนนักเรียนของหล่อนโดยละม่อมให้มาขึ้นใกล้กระดาน ตำแหน่งวงกลมอยู่เสมอไหล่ของปรัศูซึ่งสูงใหญ่กว่าเด็กวัยเดียวกันพอควร

"เป็นวงกลมที่ปราศจากจุดใดๆ"

พูดแล้วก็ใช้แปรงลบกระดานปาดจุดทั้งหมดทิ้ง มีความคล้ายคลึงระหว่างความกลมของรูปร่างปรัศูกับวงกลมบนกระดาน ทำให้บรรดาชายหญิงร่วมชั้นหลุดหัวเราะออกมาโดยอัตโนมัติ ปรัศูอับอายและไม่พอใจ ใครก็รู้ว่าพ่อเขาบารมีคับเมือง อันยังผลให้ลูกชายพลอยคับโรงเรียนไปด้วย แต่เมื่อเข้ามาขึ้นใกล้แล้วสัมผัสสระและความแข็งชนิดหนึ่งจากครูสาวหน้าใหม่ ปรัศูก็รู้สึกว่ามันถูกข่มไม่กลัวเสียแล้วได้อย่างน่าฉงน

แพตรีใช้มือข้างที่ไม่เป็นชอล์กตบปานายแบบจำเป็นเบา ๆ พูดอึม ๆ กับทุกคนแต่ยังคงตะแคงหน้ามองหุ่นนายแบบใกล้ตัว

"สิ่งที่เราเห็นมีแต่ความกลม ไม่มีจุดรวมสายตา"

เด็ก ๆ หัวเราะหนักกว่าเดิม ทั้งที่เจ้าพ่อประจำชั้นอื่นทำหน้าบูดแจกสายตาสะกดไปทั่ว

"แต่ชีวิตเธอก็มีความหมายนะปรัศู ใช่ว่าอาชีพนี้ไร้จุดรวมสายตาแล้วเธอจะกลายเป็นความว่างเปล่าไป"

ครูสาวใช้น้ำเสียงจริงจัง ฟังอ่อนโยนจริงใจ ระคนปนสำเนียงติดังอันสำเนียงได้ชัด ก่อนหันมามหานักเรียนทั้งหมด

"ทุกคนมีความหมายเสมอ ตราบใดยังรู้สึกว่ามีตัวตนของเธอ ณ ที่ใดที่หนึ่ง และนี่...คือสิ่งที่วิชาจริยธรรมจะบอก ว่าความหมายของเรา 'ควร' ขึ้นอยู่กับกาลเทศะแบบไหนอย่างไร โดยเฉพาะเมื่อรำเรียนอยู่ที่นี้ ได้ตอบกับครูบาอาจารย์ในห้องนี้"

เด็กหญิงชายอึ้งกันทั่ว

"ไม่เฉพาะพวกเธอหรือที่มีความหมาย แม้วัตถุไร้ชีวิตจิตใจมันก็มี ครูเคยดูได้ตัวอย่างสารคดีให้พวกเธอเห็น ว่าความหมายของแต่ละสิ่งเป็นอย่างไรในต่างกาลเทศะ ปรศ...หีบงูยางบนพื้นให้ครูที ครูกลัว ไม่กล้าจับ"

แพตริคถอนเท้าจากงูออกมาก้าวหนึ่ง จอมเกรงจะงะ สติซึกไม่อยู่กับเนื้อกับตัว กระแสนักเรียนทั้งชั้นเทมารวมเป็นอำนาจในมือคุณครู กดดันให้จ่าใจก้มหยิบของเล่นแกลังคนขึ้นส่งให้ตามคำสั่ง ทว่าครูแพตริกลับไม่รับ เพื่อน ๆ ที่ไม่รู้เห็นกับแผนการของตัวแสบต่างตะลึงตาโตกันเป็นแถวเมื่อเห็นงูค้ำขาหย่องแห่งน่าเกลียดน่ากลัวในมืออ้วนอูม

"รู้ไหมว่างูนี้ขงใคร?"

ปรศุสันหน้า

"ตอนอยู่ที่ร้าน มันมีความหมายที่เด่นชัด คือมีหน้าที่ชวนให้เด็กชนเกิดความกึกคะนอง อยากซื้อหามาแกลังคน แต่เมื่อมันอยู่ที่หน้าห้องนี้ เธอรู้ไหมมันมีความหมายยังไง?"

ปรศุสันหน้าอีกแบบเด็กไม่มีสัมมาคารวะ

"มันเป็นตัวแทนความคิดอุตรีของพวกเราบางคน แสดงหัวใจที่ขาดศีลธรรม คิดแกลังกระทั่งผู้หลักผู้ใหญ่ซึ่งกำลังทำหน้าที่อันควรเคารพ ครูไม่รู้เหมือนกันว่าเป็นขงใคร แลวกี้ใครให้มา แต่เมื่อมันปฎิหาริย์ปรากฏตัวบนพื้นหน้าห้องซึ่งเป็นเขตขงครู ก็ถือว่าครูเป็นเจ้าขงแลว...ครูยกให้เธอ ปรศุ นี้หวังว่าขงยกให้ถูกคนนะ ถ้าคิดจะแกลังใครละก็ ตอนนีทุกคนรู้แลวว่าใครเป็นเจ้าขง"

นักเรียนหุ่นลูกบาศได้แต่ลอคตา อั้นอึ้งพุดไม่ออกสักคำ

"กลับไปนั่งที่จ๊ะ เข้าทุกคนช่วยปรบมือให้กับผู้กล้าหาญจับงูยางขงเราหน่อย"

เสียงปรบมือดังกราวราวกับฝนตก ปรศุเดินกลับที่นั่งด้วยสีหน้าพรรณนาลำบากสุดขีด ครูแพตริยิ้มแเข้มกับนักเรียน หน้าคามิน้ำมีนวลเฉิดฉายชวนพิศวง

"ตอนครูอยู่ ป. 5 เท่าพวกเธอ ครูเคยอยากให้ใครสักคนบอกขงครูเกิดมาทำไม เพื่ออะไร หรือเพื่อใคร ถ้าเราเกิดมาเพราะมีหน้าที่อยู่ในโลกนี้ เราจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อหน้าที่นั้น เวลาใครสักคนชวนให้ทำดี ทำหน้าที่ให้เสร็จ มันน่าสงสัยใหม่ว่าความดีมีส่วนโยงโยกับหน้าที่ขง ใงบ้าง? แลวกี้เรียก 'ความดี' นะมิขอบเขตแลไหน หน้าคานเป็นอย่างไร เอาอะไรเป็นเกณฑ์แยกแยะ"

บางคนพยักหน้าเป็นเชิงยอมรับว่าน่าสงสัย บางคนก็เปิดหนังสือดูหัวข้อขงบทแรก ว่าเกี่ยวกับสิ่งที่ครูแพตริกำลังพูดขงไร ขงก็พบว่าไม่เกี่ยวกันเลยแม้แต่น้อย

แพตริเลือกถามนักเรียนที่พยักหน้ารับว่าสงสัย

"จิตตาริ ดูเหมือนเรารู้ ๆ อยู่ในใจว่าอะไรคืออะไรชั่ว ไหนหนอบอกครูขงความดีมีอะไรบ้าง"

แม่หนูยิ้มแหย ๆ เธอไม่ปรารถนาเรื่องนักเกี่ยวกับประเด็นชนิดนี้ แต่ก็อ้อมแอ้มตอบ

"กตัญญูพ่อแม่ ไปทำบุญใส่บาตร แล้วก็..."

เธอประหม่าอยู่เล็กน้อย ทำให้คิดขัด แต่เมื่อเห็นสายตาสงบเยือกเย็นของผู้ยื่นเงินเป็นประธานหน้าชั้นที่ทอดมองมาอย่างจะรอ ฟังนานเท่าไรก็ได้ แม่หนูจึงค่อยคิดอ่านสะกดก้น

"หนูว่าการพูดความจริง ให้ทานคนยากจน รับผิดชอบต่อหน้าที่ ก็เป็นความดีที่สำคัญค่ะ"

แพตริหันมามหาส่วนรวม ผายมือ निक ๆ ไปทางเด็กหญิงผู้ตอบ

"ที่ซิดธาธิพูดมาคงไม่มีใครเถียงนะว่าถือเป็นความดีได้หรือเปล่า" หันกลับไปหาแม่หนูคนเดิมอีก "แต่กรุณาหน่อย หนูว่าหมด หรือยังซิดธาธิ ถ้าลองลำดับความดีจนครบทุกข้อ หนูคิดว่าพอทำได้ไหม?"

ซิดธาธิยิ้มแหย สันหน้า

"คงไม่ไหวหรอกค่ะ"

"มันน่าจะง่ายขึ้นนะถ้าเราไม่พูดจำเพาะเจาะจงลงไป เช่นแทนที่จะพูดว่าการใส่บาตรพระเป็นความดี ก็เปลี่ยนเป็นการให้ทาน เป็นความดี ไม่ว่าจะให้แก่พระ หรือให้กับคนเดือดร้อนและสัตว์ทั้งหลาย คำว่าการให้ทานจะมุ่งไปชี้ให้เห็นจิตใจที่คิดสละ คิดช่วยเหลือ ครอบคลุมไปหมดเลย ซึ่งพอแจกแล้วก่อนข้างมีข้อแยกย่อยละเอียด ละไว้ก่อน เลี้ยวค่อยให้ตำราบอกเรา ทีนี้ว่าถึงด้านตรงข้าม..."

แพตริเปลี่ยนสายตาไปที่เด็กหัวหน้าชั้น

"จ๊กกาย เธอบอกชิวว่าความชั่วมีอะไรบ้าง"

บุคลิกของหัวหน้าชั้นฉายความโดดเด่นชัดเจนต่างจากเพื่อนรอบกาย ดวงตาใหญ่ทอแวเจ้าความคิดเกินวัย เร้าใจให้แพตริ จดจ่อฟังคำตอบอย่างคาดหวังว่าจะได้อินอะไรดี ๆ

"การ โทหกครับ"

ครูสาวรอฟังต่อ แต่เมื่อเห็นจ๊กกายเงิบเสียงเพียงเท่านั้นก็เลิกคิ้วสูง

"อย่างเดี๋ยวเองนะหรือ?"

หัวหน้าชั้นพยักหน้า

"ครับ มนุษย์ทำชั่วอย่างอื่น ได้มาก แต่สิ่งที่ส่อให้เห็นความเลวร้ายของใจ ได้มากที่สุดควรเป็นการ โทหกหลอกลวง"

แพตริสานตาดูกับจ๊กกาย ดวงตาทอแสงฉลาดลึกของฝ่ายนั้นทำให้หล่อนนึกถึงชายอันเป็นที่รัก สมัยเกาทัณฑ์ยังเด็กก็คลั่ง คล้ายอย่างนี้...

ความผูกโยงชนิดนั้นทำให้ความเมตตาแปรเป็นเย็นชาเล็กน้อยด้วยความรู้สึกส่วนตัว ท่าทางหนุ่มน้อยชายนี้คงเชื่อมั่นว่าที่ตัวเองพูดออกมานั้นถูกไปหมดทุกอย่าง

“ให้เหตุผลซิ”

“ผมคิดว่าการ โทกหกเป็นบ่อเกิดของความคิดทุกชนิด ใจที่คิดพูดทั้งรู้ว่า เป็นเรื่องไม่จริง ทำให้คนอื่นหลงเชื่อ หลงทาง เป็นใจที่พร้อมจะทำอะไรพลิกแพลงแค่ไหนก็ได้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว”

"ตอบดีนี่..."

ปลายเสียงสุดท้ายพร่าพลัว เมื่อรู้ว่าเสียงดกก็จะพริบตาสุกลมหายใจเข้าเพื่อร่วมสัมปชัญญะใหม่

"ว่าแต่เธอเคยเผื่อใจให้การ โทกหกเพื่อผลที่ติงามบ้างหรือเปล่า?"

ถามแล้วแพตริก็รู้สึกผิด อาจเป็นการผลอชิงคำถามที่ชักกินวัยและล่อแหลมต่อการก่อทรศนะเกี่ยวกับความดีความชั่วที่ผิดเพี้ยนแก่เด็ก ได้แต่รอฟังวาตะของจักกาย และพร้อมกันก็คำนวณหาทางออกสวย ๆ เอาไว้ในหัวไปพลาง

"ถ้าใครเจตนาสร้างผลที่ติงามแก่ส่วนรวมแล้วต้องบิดเบือนความจริง ผมอยากเรียกว่านั่นคือการแสดงละครครับ แต่ผมก็ยังเชื่ออยู่ว่าการเลือกเฉพาะส่วนที่เป็นความจริงมาพูดคลี่คลายสถานการณ์ลำบาก จะทำให้ทุกอย่างลงเอยดีกว่าเจตนากลับดำเป็นขาวให้คนอื่นจับได้ทีหลัง"

แพตริตาสว่าง นึกพอใจเด็กคนนี้นี่จนต้องสยายยิ้มอวด ไรมุก เห็นด้วยทางดว่าเพื่อนนักเรียนด้วยกันก็เจียบฟังด้วยความตั้งใจ นั้นทำให้เดาว่าจักกายคงไม่แสดงสติปัญญาเกินวัยให้ใครเห็นบ่อยนัก

ตรวจใจตนเอง คว้าเพียงนี้ ไม่ถึงภาพลักษณ์ของเด็กไปผูกโยงกับเกณฑ์ผู้กำลังเป็นภาพลบในใจคนแน่แล้ว แพตริจึงเอ่ยถามออกไปอีกด้วยความมั่นใจในเจตนาบริสุทธิ์ ที่จะทำให้เด็กทั้งห้องเรียนวิชาจริยธรรมด้วยความคิดอ่าน ได้ตอบเป็นเหตุเป็นผล

"สรุปแล้วการ โทกหกในความหมายของจักกาย คือปั้นน้ำเป็นตัว ไปปลมดเท็จเพื่อหาประโยชน์อย่างเดียว จำกัดความตามนี้เธอพอใจไหม?"

“ครับ”

“แล้วเธอเคย โทกหกไหม?”

"เคยครับ"

จักกายรับอย่างตรงไปตรงมา ทำให้แพตริผลอยิ้มออกมาอีก แต่ก็รีบลดลงเป็นปกติโดยพลัน

"ทั้งรู้ว่ามันเป็นบาป เป็นความชั่วจั้นหรือ?"

"ตอนจำเป็นต้องทำ ผมไม่ทันคิดว่าชั่วหรือเปล่า ผู้ใหญ่เคยบอกผมว่าธรรมชาติมนุษย์นั้นครั้งดีครั้งร้าย ไม่มีใครดีได้ตลอด"

แพทรีกะพรินตาอย่างเริ่มงง ว่าพ่อหนุ่มมีแนวโน้มเกี่ยวกับความดีชั่วอย่างไรแน่ น้ำเสียงของเด็กวัยสิบขวบที่ประจูดด้วยความเชื่อมั่น และสะท้อนโครงสร้างความคิดเป็นระเบียบ ชัดเจนแจ่มใสชนิดนั้น แน่ใจว่าเป็นเสน่ห์ดึงดูดใจหลอนมหาศาล ครูทุกคนชอบเด็กฉลาด แต่ถ้าฉลาดขนาดมีน้ำหนักรอดวงตัวให้หลงเขว ก็สมควรระมัดระวังมากกว่าปล่อยให้โตขึ้นโดยปราศจากการติกรอบ

ทว่าเด็กฉลาดที่มีความเป็นตัวของตัวเองแต่เล็กก็ควบคุมยากที่สุด เพราะครูจะต้องฉลาดกว่า หรืออย่างน้อยมีดีให้เห็นจนเด็กยอมรับนับถือ

ถึงตอนนี้แพทรีคิดหนักขึ้นเป็นสองเท่า เพราะรู้แน่แล้วว่ากำลังอยู่ต่อหน้าเด็กอัจฉริยะคนหนึ่งที่เกิดและเจรจาได้ยิ่งกว่าผู้ใหญ่เสียอีก ปัจจุบันมีวิธีการที่เกือบเป็นสูตรสำเร็จมากมายเพื่อผลิตสมองผู้ใหญ่ไว้ในร่างเด็ก เช่น พุดคุยและปฏิบัติกับเด็กเป็นเหตุเป็นผล เปิดเพลงคลาสสิกให้ฟังแต่อ่อนแต่ออก เปิดโลกทัศน์หลากหลายเร็วที่สุดเท่าที่ในช่วงหกปีแรกซึ่งเซลล์ประสาทในการรับรู้มีพัฒนาการสูงสุดในชีวิต ส่งเสริมให้เด็กทุ่มเทจิตใจอยู่กับสิ่งที่ชอบ ตลอดไปจนกระทั่งดูแลคัดสรรอาหารที่ทางการแพทย์ยกนิ้วโป้งให้ล้วน ๆ

เด็กที่พ่อแม่มีฐานะและเอาใจใส่จริงจังในการเลี้ยงดู อาจโชคดีได้รับการศึกษาแนวใหม่เช่นนีโอฮิวแมนนิสต์ ซึ่งเล็งที่จะสร้างมนุษย์ในอุดมคติขึ้นมาให้ได้ กล่าวคือมีความรู้แน่น และเปี่ยมด้วยจิตใจดีงาม หลักสำคัญคือป้อนทั้งความเข้าใจโลกตามแนววิทยาศาสตร์ และความเข้าใจตนเองด้วยจิตเหนือสำนึกอันลึกซึ้งควบคู่กันไป

นั่นหมายถึงผู้ปกครองจะไม่แปลกใจเมื่อเห็นลูก ๆ นั่งค้นคว้าตำรับตำราในห้องสมุดตามแรงบันดาลใจใฝ่รู้ที่แท้จริง และในวันเดียวกันอาจทำโยคะแสวงหาความสงบสุขขั้นเยี่ยมไปได้

ตั้งแต่โบราณมา เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูใกล้เคียงแนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิสต์ได้แก่โอรสธิดาในราชวงศ์ที่ยิ่งใหญ่ หรือลูกหญิงชายของกษัตริย์ที่มั่งคั่ง กล่าวคือจะไม่ถูกปิดกั้นการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทุกชนิดในวัยต้นของชีวิตซึ่งถูกเร้าได้ง่าย ทำให้ดูเหมือนเป็นคนมีพรสวรรค์หลายด้าน อันนี้ไม่เห็นเป็นเรื่องน่าอัศจรรย์อีกต่อไป โดยเฉพาะเมื่อคูการวิจัยเก็บสถิติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเติบโตและไอคิวของมนุษย์ ที่สรุปว่ายิ่งคนเราเข้าสัมผัสประสบการณ์หลากหลายเท่าไร ใจเปิดกว้างเรียนรู้สรรพสิ่งและผู้คนแบบต่างๆ มากแค่ไหน ก็จะยิ่งมีไอคิวสูงได้มากกว่าเกณฑ์เฉลี่ยเพียงนั้น

และแนวคิดเช่นนีโอฮิวแมนนิสต์ก็ไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่ในสถาบันศึกษา อาจดำเนินไปขณะอยู่ที่บ้านของผู้มีฐานะปานกลางถึงดีมาก โรงเรียนนี้ก็จัดว่าเป็นแหล่งชุมนุมลูกคนรวย จึงไม่น่าประหลาดใจนักถ้าหล่อนจะพบกับเด็กประเภทนี้ อีก และอีก

แต่ถ้าหากเด็กเก่งขึ้นมาผิดวัยเพราะสนใจทุ่มเทให้กับสิ่งเร้าด้านใดด้านหนึ่งเพียงอย่างเดียว โดยปราศจากการจูงใจขัดเกลาควบคุมอารมณ์ที่รุนแรง ก็อาจเป็นไปได้ทั้งคุณอนันต์และโทษมหันต์

ยังไม่ว่านั่นว่าเด็กอัจฉริยะที่หล่อนกำลังเผชิญหน้าจัดอยู่ในพวกไหน

จกกายกับหล่อนกำลัง ‘ถก’ กันในประเด็นเกี่ยวกับความดี ซึ่งเขามิทำที่ก่อน ไปทางเห็นมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตครั้งคิดครั้งร้ายเหมาะสมแล้ว และไม่น่าตำหนิ หล่อนอาจถามเขาว่า ‘จะยินดีเป็นคนครั้งคิดครั้งร้ายตามธรรมชาติไหม?’ ซึ่งสนธิกันกับคำตอบของเขา แต่นั่นจะนำทางไปไหนทีช้อม และเกิดประเด็นแยกย่อยค้างคาได้มากมาย แพทรีจึงตัดตรงเข้าเป้าที่หล่อนต้องการด้วยคำถามอีกอย่าง

"แล้วเธอเคย ‘หวัง’ ว่าจะเป็นคนดีหรือเปล่า?"

จกกายพยักหน้า

"เคยครับ แต่ผมอ่านข่าว แล้วก็เห็นกับตาว่าเมื่อเป็นผู้ใหญ่ คนเราไม่มีใครที่ได้จริงสักราย"

คราวนี้คุณครูถึงกับสะอึก เกือบหาคำพูดต่อไปไม่เจอ แต่แล้วก็คิดออก กล่าวพลางหัน ไปหานักเรียนอื่น ๆ

"ใช่แล้วจะ เราทุกคนครั้งดีครั้งร้ายกันตามธรรมชาติ แต่ธรรมชาติก็ให้เราอยู่ในใจตอนทำอะไรสักอย่าง ว่ามันดีหรือร้าย แล้วธรรมชาติก็อนุญาตให้เราเลือกได้ว่า จะอยู่ฝ่ายไหน ไม่จำเป็นต้องปล่อยเลยตามเลยเสมอไป หากเรา 'หวัง' หรือ 'อยาก' เป็นคนดี นั่นแปลว่ามีความตั้งใจดีแก่เหตุการณ์ไว้ล่วงหน้าแล้วว่าถ้ามาอย่างนี้ เราจะโต้ตอบอย่างนั้น การกำหนดใจไว้ล่วงหน้าเป็นสิ่งสำคัญมาก มันจะทำให้เราไม่ลังเลเมื่อถึงเวลาจริง ทุกอย่างจะเป็นไปเองเหมือนโปรแกรมที่ตั้งไว้อัตโนมัติ"

ครูอยากให้เกิดกันว่าโลกนี้มีเธอเป็นสมาชิกอยู่นคนหนึ่ง เป็นสมาชิกที่สามารถตัดสินใจก่อผลกระทบดีร้ายทราบเท่าที่ยังไม่สิ้นชีพ ถ้าหากพื้นฐานความคิดของเธอดี เช่นตั้งใจไว้ก่อนว่าถึงอย่างไรก็จะไม่โกหก มันจะเป็นจุดเริ่มต้นชีวิตที่น่าชม ถึงแม้วันหน้าเธอจะพบกับสถานการณ์ผู้ช่อกซบซ้อน ยกที่จะพูดอะไรตรงไปตรงมา เธอก็คงรู้ว่าควรพูดแก่"ไหน โลกถึงจะไม่ซำ้ ธรรมถึงจะไม่ซุน"

เงียบกริบกันทั้งห้อง ปรศุลอบเอียงหน้าไปกระซิบกับพัลลภ

"สงสัยเพิ่งสึกจากซีเมื่อเช้า"

พัลลภผลอหัวเราะอีก ครูสาวปรายตามอง เด็กชายหยุดก็กเสียดังอีก ทำตาเหลือกล้าน้ำลายติดคอเพราะตกใจแรง ๆ ขณะหัวเราะ แพตรีอดขำไม่ได้ แต่ก็เบี่ยงสายตาไปทางอื่นโดยเร็ว

"ที่พวกเธอเห็นผู้ใหญ่ไม่ดี ก็ต้องนึกว่าสมัยท่านยังเด็กเหมือนเรา ท่านไม่ซัดเกล้าตัวเองไว้ล่วงหน้า พอโตขึ้นถึงได้เป็นอย่างนั้น สำคัญที่เราเห็นแล้วก็ดูไว้เป็น 'เยี่ยงอย่าง' อย่าได้จำเป็น 'แบบอย่าง' ประพฤติดตามให้โลกร้ายไปกว่านี้"

แพตรีหันมาทางจกกายอย่างคิดใจ แต่ก็รู้สึกว่าจะเป็นการผูกขาดอยู่สักหน่อยถ้าถามเขาต่ออยู่คนเดียว จึงเลียงมาหาเด็กหญิงที่นั่งข้างจกกาย หล่อนเพิ่งสังเกตสังกาคำสั่งที่และพบว่าป็นเด็กผู้หญิงหน้าตาสวยหวานยิ่งคนหนึ่ง

"ลานดาว หนูลุกขึ้นยืนซิ"

เด็กหญิงลุกยืนตามคำสั่ง นักเรียนทั้งหลายรอดูกันว่าครูแพตรีจะสาริตอะไรอีก

"มองไปรอบ ๆ แล้วชี้หน่อย ว่าตามความคิดของหนู ในห้องนี้ใครบ้างเป็นคนดี ออกชื่อมาที่หนูคิดว่าดีที่สุดสามคน"

ลานดาวมองรอบห้องตามคำสั่ง ปรศุสเหยอตัว ยกไม้ยกมือแบบครึ่ง ๆ กลาง ๆ ล่อสายตาเพื่อนหญิง ลานดาวข่นจมูกก้อนในหัวงหนึ่ง มองผ่านไปทางอื่นด้วยความลังเลเป็นครู่ ก่อนยืมอาย ๆ แล้วหันมาที่เด็กชายข้างตัวนั่นเอง

"จกกายคะ"

บรรดาเพื่อนฝูงเสกกันตั้ง ความมีส่วนละม้ายกันระหว่างจกกายและลานดาวทำให้หล่อนอยากคิดว่าทั้งสองเป็นลูกพี่ลูกน้อง จึงนั่งคิดกันว่าจะดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษ กัน ๆ จากบัญชีรายชื่อว่าห้องนี้มีเด็กนามสกุลซ้ำ ก็อาจเป็นสองคนนี่เอง แต่เสียงเซของเพื่อนฝูงก็ทำให้แพตรีนึกว่าทั้งสองคงมีใจที่ตีเกินญาติต่อกันอยู่บ้างแน่ ๆ ได้แต่ทำใจว่ายุคสมัยมันเร็วและเต็ม ไปด้วยความเร่งรัด แม้เรื่องรักเรื่องใคร่ก็ไวกันเหลือเกิน หัวเพิ่งเลขพนักเก้าอี้มาหน่อยเดียวเอาแล้ว

"คนต่อไปล่ะจ๊ะ"

เด็กหญิงมองกวาดอีกครั้ง ก่อนเอ่ยออกมา

"จิตรารี แล้วก็พานลาค่ะ"

"จ๊ะ นั่งลง ทีนี้รับชนะขึ้นหน่อย"

เมื่อเด็กชายรับชนะขึ้นขึ้น ก็ได้รับคำสั่งจากครูสาวเหมือนเดิม

"มองให้ทั่ว แล้วบอกชื่อคนดีที่สุดในความคิดของเธอสามคน"

รับชนะตอบทันทีอย่างเตรียมไว้แล้วในใจ

"อ้อ ฮะ คนแรกคือตัวผมเอง"

อย่างนี้โดนโท่แน่นอน ไม่ว่าชายหญิงสามัคคีให้เป็นเสียงยาว

แพตรีสั้นศิริชะ

"คนอื่นที่ไม่มีส่วนได้เสียกับเธอสิ เอ้าตอบใหม่"

รับชนะหันรีหันขวาง แล้วตัดสินใจชี้

"จักกาย...เพียงนภา...แล้วก็ อ้า ชาครินชะ"

ครูแพตรีผงศิริชะเป็นเชิงให้นั่งลง แล้วเรียกนักเรียนอีกคน

"ฉมาละ ขึ้นตอบครูจ๊ะ"

"จักกาย...ลานดาว...เพลงซีฟลอร์"

"อ้อม ขอบใจจ๊ะ เอาละ ครูคงไม่มีเวลาลงามพวกเธอทั้งหมด แล้วที่เรียกขึ้นถามก็เป็นไปโดยสุ่ม ไม่ได้ตั้งใจจะให้ใครเป็นแกนอ้างอิงของห้อง แต่คำตอบที่ออกมาครูและพวกเธอคงได้ยินกันทั่วว่าใครบ้างเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ โดยเฉพาะหัวหน้าห้องของพวกเธอ จักกาย..."

แพตรีเหวี่ยงสายตามาหาเขา

"เธออาจมีความเด่นชัดพอ และถ้านี่คือเสียงสะท้อนจากสังคมในห้อง ก็คงเป็นรางวัลให้มีกำลังใจเพิ่มขึ้นกับความเป็นคนดีนะละ"

จักษยี่มนิด ๆ แพทรีประทับใจสีหน้าปราศจากความเห่อเหิมของฝ่ายนั้นยิ่ง ราวกับเขาเป็นผู้ใหญ่ที่มั่นคง ปราศจากความ
หวั่นไหวกับการกระทบติร้ายทั้งปวง ไม่มีอะไรขงความรู้สึกได้ทำสติจากภายใน เหลือเชื่อว่ายังเป็นเพียงพ่อหนุ่มน้อยชั้น ป. 5 เท่านั้น

"สมชาย" คุณครูหันไปเรียกเด็กที่อยู่แถวหน้าสุดใกล้ตัว "ครูไม่สนใจว่าเธอสนิทชอบพอกับจักษยหรือเปล่า แต่ตอบหน่อย ถ้า
ถามถึงข้อดีที่สุดในตัวจักษย เธอจะนึกถึงอะไร"

"เขา...เรียนเก่งครับ"

สมชายตอบง่าย ๆ

"ภาสกรล่ะ จักษยดีที่สุดในตรงไหน"

"เขาช่วยเพื่อนทุกคนครับ แล้วก็เป็นผู้ช่วยหน้าที่ทุกข้างต้องการตัว"

มีการส่งเสียงเชียร์จากบรรดาคาวบอยประมาณ แพทรีฟังยิ้ม ๆ

"หทัยธรา ไหนออกความเห็นมั่ง"

"เขาพูดจาสุภาพดีค่ะ ไม่โกรธ ไม่คำ่ว่าใครเลย"

ครูสาวผงกศีรษะ ซ้อนมือขวาลงบนฝ่ามือซ้ายในท่าสรุปความ

"ดูจากการตอบโดยไม่ต้องคิด ครูเห็นได้ว่าความดีของจักษยที่อยู่ในใจของพวกเธอชัดเจนพอ แล้วครูก็อยากชี้ให้เห็นว่าความดี
หลาย ๆ อย่างที่รวมอยู่ในคนเดียว ทำให้คน ๆ นั้นดูเด่นขึ้นมา"

แพทรีเบนสายตามาทางผู้เป็นขวัญใจประจำห้อง พุดนำในแบบดิงภาพลักษณ์อันเลิศเลอน่าปลื้มเปรมลงมาบ้าง

"แต่บางเวลาความเด่นก็ไม่ใช่เรื่องน่าพิสมัยนักหรอกนะ...จักษยว่าจริงมั๊ยคะ?"

ผู้ถูกถามคิดอยู่อึดใจ ก่อนพยักหน้ารับว่าครับเบา ๆ คล้ายลังเลในที่ อาจเป็นเพราะวัยทำให้ยังมองไม่เห็นโทษของความเด่น
เท่าไหรันัก

"เราทุกคนมีความดีอยู่ในตัวเอง ไม่จำเป็นต้องเด่น ขอแค่เมื่อถูกถามว่าความดีที่สุดในตัวเราคืออะไร จะตอบได้โดยไม่เสียเวลา
ลังเล เช่นเดียวกับที่เราไม่คำตอบเด่นชัดให้กับความดีของจักษย"

"แล้วความดีที่สุดในตัวเราควรเป็นอะไรครับ?"

จักษยถามขึ้นเรียบ ๆ แต่ได้ยินชัดทั่วห้อง ผองเพื่อนพากันเงี้ยวหูฟัง เพราะไม่เคยเห็นจักษยมีข้อสงสัยตั้งคำถามขึ้นในชั้นเรียน
มาก่อนเลย

แพทรีหันมามีให้ ก่อนตอบด้วยดวงตาเป็นประกาย

"หน้าที่ลึกลับที่น้อย มนุษย์ทุกคนมีหน้าที่เสมอ แล้วก็มีความหลายอย่างด้วย ไม่เฉพาะการทำงานหรือการเรียนอย่างเดียว หน้าที่ของแต่ละคนมีผลกระทบทางตรงหรือทางอ้อมกับโลก และหากเธอรู้ได้จริง ๆ ว่ามนุษย์ไม่มีหน้าที่เป็นโจรหรือเป็นผู้เบียดเบียนใคร แต่มีหน้าที่ทำให้โลกหมุนไปอย่างเป็นปกติสุข เธอรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยไม่บิดพลิ้ว การเกิดของเธอก็จะเป็นคน ไม่ใช่เกิดมาเพื่อเป็นโทษ"

จ๊กกายมองคุณครูด้วยแววยอมรับ

"ครูคะ เราจะทำดีที่สุดได้ ต้องเลือกอยู่ในศาสนาไหนเสียก่อนหรือเปล่า?"

เด็กหญิงลานดาวถามเสียงใสขึ้นบ้างด้วยความอยากรู้ อันเป็นธรรมชาติของเด็กที่คลางแคลงว่าในหลายศาสนาที่ปรากฏให้ ผู้ใหญ่เลือกนับถือนั้น ศาสนาใดดีที่สุด ประเสริฐที่สุดเหนือศาสนาอื่นทั้งปวง

"ศาสนาสอนให้ใครทำดีที่สุดไม่ได้หรอกจ้ะ แต่ละศาสนามีเป้าหมายหลักของตัวเอง ใครนับถือศาสนาไหนก็เพื่อเป้าหมายนั้น ๆ สำหรับความดีเนี่ย เป็นเรื่องของกรเพิ่มค่าให้กับจิตใจ เพิ่มพูนขึ้นได้มากไม่รู้จบแบบเดียวกับสะสมเงินในธนาคาร เพราะฉะนั้นครูจึงอยากตอบว่าเธอนับถือศาสนาไหนก็ตาม การทำดีที่สุดคือการตั้งใจว่าจะทำดีเพิ่มขึ้นทุกวัน ทุกเวลา เพราะนั่นเป็นหัวใจใจเธอ คงงมขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อถึงระดับหนึ่งจะรู้สึกว่าคุณดีกับจิตใจเรากลายเป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่มีข้อขัดแย้งหลงเหลืออยู่อีก"

แพตรีทั้งห้าคำตอบด้วยความสว่างที่ฉายออกมาจากหัวใจ ภาพปรากฏต่อสายตาด็กวัยสิบขวบทั้งห้องคือผู้ใหญ่คนหนึ่ง เปี่ยมเต็มด้วยกระแสน้ำความกรุณาและความเป็นตัวของตัวเองอันคงที่ แจ่มชัดอยู่ในใจผู้ประสบพบพานทั้งหลาย

"แล้วครูนับถือศาสนาอะไรครับ?"

สุชาติถาม เด็ก ๆ กล้าจรรยาพาทักกับคุณครูครั้งนี้ด้วยความเป็นกันเองมากขึ้น เพียงด้วยการนำของจ๊กกายคนเดียว

"ก็เหมือนพวกเธอส่วนใหญ่ที่นับถือพุทธ แต่อย่าเหมาส่วนใหญ่มาเป็นใหญ่ข่มกันล่ะ เมื่อครูเป็นพุทธ ครูก็ถามตัวเองเสมอว่า กำลังอยู่ในทางเข้าสู่เป้าหมายหลักของพุทธหรือเปล่า และนั่นคือสิ่งที่เธอทุกคนควรถามตัวเองเช่นกัน ไม่ว่าจะอยู่ในศาสนาไหน"

"พุทธศาสนายังไงอะ?"

ฉมาถามบ้าง

"ดีที่มีเป้าหมายชัดเจน คือเมื่อไปถึงแล้วจะเป็นสุขคงที่ ถึงแล้วไม่ถอย ไม่เปลี่ยน ไม่แปรอีก และมีสิทธิ์ให้เห็นจริงได้ก่อนสิ้นลม ถ้าตั้งใจ"

ฉมาถามซ้ำ

"ครูเข้าถึงเป้าหมายแล้วใช่ไหมครับ?"

"อยู่ในระหว่างทางจ้ะ ครูมีความสุขได้ระดับหนึ่ง ยังไม่ถาวรตามเป้าหมายใหญ่ แต่ก็แน่ใจแล้วว่าดีที่สุดอยู่จริง ถ้าเพียรบำเพ็ญไปไม่ท้อ วันหนึ่งก็ต้องถึงที่หมาย"

"แล้วทำไมเราถึงต้องเกิดมาเพื่อทำอะไรที่เรากำลังทำกันอยู่ด้วยคะ?"

หทัยราชก็มาอีกทาง เพราะสงสัยอยู่นั่นนานเต็มที

"มันมีเหตุผลอยู่จริง ๆ พวกเธอลองมองไปรอบตัว จะเห็นว่านี่ไม่ใช่วิมานอากาศ เรากำลังอยู่กับความจริง มีเราเป็นศูนย์กลางความจริง และความจริงก็มีต้นสายปลายเหตุอยู่เสมอ ถ้าหนูอยากได้คำตอบ ก่อนอื่นต้องทำหน้าที่รู้จักตัวเองอย่างลึกซึ้ง แล้วค่อยถามคำถามนี้ใหม่ คำตอบอยู่สูงขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง"

“พี่ชายหนูบอกที่เราเกิดมารอคาย”

“ถ้าเหตุผลของการเกิดมีอยู่แล้วนั้น ป่านนี้พวกเราก็คายกันหมดแล้วจะ เพราะธรรมชาติน่าจะให้เราเกิดปุ๊บตายปั๊บ ไม่ต้องมีเรื่องยุ่งยากยืดเยื้อเปล่า ๆ ”

แล้วครูสาวก็ส่ายยิ้มสวยด้วยความรู้สึกรักเด็ก และด้วยความรู้สึกที่ชีวิตของตนเพิ่งเริ่มต้น ความเป็นหลอนคือบรรยากาศที่กำลังปรากฏอยู่ในห้องนี้ และห้องอื่น ๆ ที่จะตามมา

"เปิดหนังสือได้แล้วพวกเรา ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่น่าสงสัย ถ้าช่างคิดช่างสังเกตสักหน่อย เราก็จะพบได้ในชั่วโมงเรียนวิชาจริยธรรมและหน้าที่พลเมืองนี่แหละ เชื่อไหม?"

บทที่ ๒๖ ธรรมากิสมัย

เช้าตรู่อัน โรยรอบด้วยอากาศบริสุทธิ์เย็นสบายของวันหนึ่ง มคิฐู้สึกตัวตื่นขึ้นมาด้วยสัญญาณแห่งใจของผู้ปฏิบัติธรรมอย่าง ต่อเนื่อง ประสาททุกส่วนทำงานเต็มสภาพ คอบสนองความรู้พร้อมทั่วถึงของสภาวะจิตอันสว่างไสวนี้เน้นทรงกำลังใหญ่

ดังหลังขึ้นตั้งตรงทรงแนว โดยอึด โนมัตติ สันฐานกายตลอดสรรพางค์ปรากฏเป็นหลักยึดสติอัน ไพบูลย์ หน้าที่องขยายออกถึง ลมเห็นเป็นลำยาวเข้มชัด บังเกิดความเข้มข้นยิ่งใหญ่มากกับสายลมหายใจที่พาลมบริสุทธิ์เข้าสู่กาย

ดวงจิตซึ่งนิ่งเยียบเรียบและสว่างรู้กว้างขวาง ประสาทหวั่นเสียวชันคว้งเวงใจของนกเขาข้างบ้าน จักจั่นเรไรสีปีกแซดซ่าตาม สุมทุมพุ่มไม้เป็นครั้งคราว สดับแล้วสงบเย็นคั่งงออยู่ใกล้ราวป่าอันวิเวก ห่างไกลจากความวุ่นวายของผู้คนมาลิบลับ

ความสันโดษและมักน้อยของมคิฐู้ช่วยให้จิตใจไม่ซัดส่ายแสวงหาสิ่งอื่นนอกจากสายลมหายใจและความสงบสงัดเฉพาะหน้า ปีติสุขล้ำลึกอยู่ในวิหารอุچارสมาธิอันเป็นเสมือนรางวัลชั้นกลางแก่ผู้ดำรงสติ ปลีกตัวออกจากกามอันหยาบ พึงใจเสพแต่อารมณ์อัน ประณีตเช่นนี้

มคิฐู้ประคองจิตให้หนึ่งไว้เหมือนผู้รักษาความเรียบของแผ่นน้ำด้วยการป้องลมมิให้กล้ำกรายเข้าก่อคลื่น สุขยอดแห่งรสอิสรระ ชนิดนั้นน่าใคร่ น่าเข้าถึงจนแม้นางนวลที่แผ่ปีกนั่งอยู่ ณ อากาศสูงเหนือทะเลกว้างยังอาจอิจฉา

เป็นเช้าวันที่เจ็ดติดต่อกันที่มคิฐู้ตื่นขึ้นรับอรุณด้วยอุچارสมาธิอันเบิกบาน ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นี้ เขาไม่เคยนิ่งคิดเข้าหา สิ่งอื่นใดเลยนอกเหนือ ไปจากการปฏิบัติภาวนาที่ให้รสอ้อมเอน ปราศจากข้อขัดแย้ง ไม่ต้องอาศัยใครอื่นช่วยให้เกิดความสมหวัง มีตัว ของตัวเองเท่านั้นเป็นผู้ก่อ ผู้สาน และผู้เข้าถึง

รสปีติในวิเวกจิตตัวเมื่อกระแสนิ่งดุจของจิตคลาคลง นั้นเป็นความหมายว่าพลังพิเศษที่ตรึงจิตไว้เสื่อมสภาพตามธรรมดาของ สิ่งปรุงแต่ง มคิฐู้ดีดความอาลัยไฮด์ทิง ประคองไว้เฉพาะความเห็นสันฐานกายตลอดรอบ พิจารณาเห็นความดับไปแล้ว ผ่านไปแล้วของพลัง ฐู้สว่างไสว แล้วค่อยลิ้มตามขึ้นอย่างเต็มสติ มีความนิ่งมั่นหนักแน่นเป็นลักษณะ มีความบางเบาปลอดโปร่งโล่งอกเป็นรส

สิ่งที่ยังคงดำรงอยู่คือสภาพจิตอันทรงสติรู้ในชั้นขนิภิกสมาธิ เห็นกายออกมาจากภายในเหมือนกับที่เคยเห็น มีลำตัวตั้งตรง มี แขนขาแยกออกเป็นสี่ระยาง มีหัวตั้งอยู่ส่วนบนสุดเป็นประธาน สิ่งที่แตกต่างก็คือความคมชัดและต่อเนื่อง ทั้งนี้ก็เพราะกระแสฐู้รวมนิ่งที่ จุดเดียวตรงกลาง ๆ แห่งสำนึก ไม่ซัดส่ายเรรวนตามระลอกคลื่นความคิดฟุ้งซ่านเหมือนอย่างสภาพจิตปกติ

ความรู้ในขณะแห่งขนิภิกสมาธิยังคงเป็นความรู้ที่ซัดกริบ ต่างจากอุچارสมาธิคือไม่มีปีติสุขสิ้นหลาม และไม่มีความนิ่งรวม เป็นศูนย์กลางใหญ่เท่า คนทั่วไปที่ทำงานหนัก พังจืดจอกับงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ๆ จนกระแสจิตรวมนิ่ง ต่างได้ประจักษ์ภาวะชนิดนี้ กันมาแล้วทั้งนั้น เสียแต่ว่าความคิดหยาบยังล่องลอยกวานปราศจากทิศทาง ต่างจากผู้บำเพ็ญภาวนาที่ตั้งใจกำหนดจับฐู้แม้ความคิดที่ผุด แผ่ขึ้นในหัว

เมื่อจิตอยู่ในสภาพพร้อมรู้ชัด ทุกอย่างที่ถูกจับล้วนกลายเป็นนิมิตได้หมด ดูออกว่าเป็นอื่นจากจิตไปหมด

นิมิตคือเครื่องหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นชัด ได้ด้วยจิต จะเป็นเค้าเงื่อนรูปทรงหรือกลุ่มก้อนแบบใด ๆ ก็ตาม อย่างเช่นนิมิตแห่งรูป ภายซึ่งใจแต่ละคนครองอยู่นั้น ปรากฏเป็นนิมิตที่แตกต่างกันตามสภาพจิต จิตใครมีสภาพรวมศูนย์เข้าสู่มากน้อยก็ปรากฏเป็นหัว ตัว แขนขาครบถ้วนเหมือนขังน้ำนิ่งไว้เต็มตลอดตัว แต่ถ้าสภาพจิตใคร ไม่มีสภาพรวมศูนย์ ความคิดจรผุดขึ้นก่อกวนให้เกิดความซัดส่ายอยู่

ตลอดเวลา เมื่อ 'รู้ตัว' ก็รู้ได้คนเดียว อาจเป็นช่วงหัวถึงไหล่ หรืออาจเป็นช่วงหลัง ส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้น และรู้ได้เพียงประเดี๋ยวประด๋าว ไม่ต่อเนื่องยืดยาวอย่างขณะเป็นสมาธิ

คนเดียวกันก็เห็นนิมิตกายตนเองแตกต่างกันได้เพราะสภาพจิตนี้เอง ที่ตรงนั้นมติดำหนดว่ากายเหมือนเดิม แต่ 'สัญญา' ต่างไป

ในสภาพจิตอันรวมศูนย์ ตั้งมั่นรู้อย่างเป็นกลาง แม้ความคิดผุดขึ้นในกะโหลกก็ถูกจับได้ได้ทัน ปรากฏเป็น 'ธรรม' อย่างหนึ่ง กระทบใจ เมื่อกระทบก็เกิดความไหวรู้ จำได้ว่า 'คิด' ถึงบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์อันใด ความจำได้หมายความว่าคิดถึงอะไรนั่นก็คือ 'สัญญา' อีกแบบหนึ่งนั่นเอง

เมื่อนิ่งรู้ถึงความจำ หรือความหมายรู้ใด ๆ เกิดขึ้นแล้วหายไปเป็นธรรมดา จิตก็เล็ก 'ปรุจต่อ' เป็นชอบ เป็นช่ง เป็นรัก เป็นเกลียด ลงไว้แต่ลักษณะของจิตอันเป็นอิสระจากความปรุจแต่งคิดเห็นอย่างไร ๆ ต่อนามธรรมละเอียดที่ผุดขึ้นกระทบจิต

อย่างนี้เอง เป็นไปตามทำนองอุบายของพระพุทธองค์ ที่ทรงให้ทำไว้ในใจ โดยแยบคาย คือเปรียบสัญญาเป็นพยับแดด เมื่อผุดความหมายรู้ขึ้น ก็กำหนดทราบว่ามีจริง แต่เมื่อความหมายรู้นั้นดับไป ก็กำหนดทราบว่าเป็นจริง สักแต่รู้ที่เกิดแล้วดับโดยไม่ยึดมั่นถือมั่น ด้วยกระบวนการ 'คิดต่อ'

พอตามรู้สัญญา เห็นเป็นอื่น เป็นของแปลกปลอม เป็นคนละตัวคนละอันไปเรื่อย ๆ ก็เหลือแต่ธรรมชาติคือจำได้แล้วลืมเลือน เห็นความจำปรากฏในฐานะอะไรที่เกิดแล้วดับอย่างไร้แก่นสาร

ณ จุดนั้น อุปาทานในอัตตาเคลื่อนย้ายจากกระแสความคิดมาอยู่ที่กระแสความรู้ ที่เฝ้ารู้ความเกิดดับอยู่ ด้วยจิตที่ชำนาญทาง จึงสามารถสังเกตความคิดใหม่อันละเอียดอ่อนสุขุมยิ่ง และเมื่อยังมีอุปาทานในตัวคนแฝงอยู่ในที่ใด ๆ แม้ละเอียดเล็กน้อยขนาดไหน ที่นั่นก็ยังไม่มีการผละ ยังไม่มีการละวางที่เด็ดขาด

แต่ก็ใกล้เข้าไปแล้ว

เมื่อคลายจากลักษณะรู้ละเอียดที่แยกนามออกจากรูได้ มติดก็กลับมายึดกายไว้เป็นฐานรู้อย่างเหนียวแน่น ความคิดจรเข้ามาก็รู้ว่าเกิดขึ้นในกายนี้เอง ไม่ปล่อยให้คลาดเคลื่อนแม้แตวินาทีเดียว ความรู้สึกขามนั้นเหมือนเข้ามาอาศัยอยู่ในรูปหุ่นกระบอกที่ว่างเปล่าจากตัวตน จิตชัด ไร้รสชาติ แม้ความสว่างรู้ก็ถูกเห็นเป็นธรรมชาติอันว่างเช่นกัน

ขณะแห่งความอุดมสติ เกิดความคมชัดทุกสัมผัส ภาพที่เห็นคมชัดเต็มคลองตา ครอบคลุมรูปทรงสีสันใกล้ไกลกว้างขวาง เสียงที่ได้ยินกระทบแก้วหูชัดประียะทุกอนุคลื่นจากทุกทิศทุกทาง แสบบอคมิตีล้าแหล่ของตำแหน่งกำเนิดต่าง ๆ ได้ครบ

เมื่อทุกผัสสะทั้งนอกร่างและในกายถูกจับรู้ละเอียดพร้อมตามจริงเช่นนั้น มโนภาพแห่งตัวคนก็สาบสูญไป เหลือไว้แต่การเห็นเต็มสองตา การได้ยินเต็มสองหู การแตะต้องเต็มกาย กับการผุดความคิดเป็นระลอกในโพรงว่างของกะโหลกชัดใจ มีตัวผู้รู้สติชัดเจน เต็มต้นในท่ามกลางความเคลื่อนไหวไหลเลื่อนเหล่านั้น สนิทนิ่งอยู่เพียงเดียว

กำหนดรู้ละเอียดลงไปในช่วงลุ่มยามย่ำรุ่ง ภาพห้องนอนของเขาก่อให้เกิดความรู้สึก 'เคยคุ้น' ขึ้นในใจ เสียงวิหคนกกา นกห้องก่อให้เกิดความรู้สึก 'เวกกลิ้งซิ่ง' ฟูกนอนนิ่มพอดีที่รองรับกายนี้ก่อให้เกิดความรู้สึก 'อ่อนหยุ่นสบายตัว' ทุกผัสสะรวมกัน ก่อให้เกิดความ 'รู้สึก' ถึงความเป็นนายมดในร่างของเด็กหนุ่มอายุสิบเก้าอย่างชัดเจน ไม่คลาดเคลื่อนเป็นอื่น

รู้ว่าการปวดปัสสาวะในช่วงท้องน้อย อันเกิดขึ้นเป็นปกติในยามเช้า เป็นผัสสะแปลกลดลงอันส่งความแรงเพิ่มขึ้นจากแต่แรกที
แต่ก่อน จิตตระหนักรู้ว่ามีความเข้มข้นขณะพลังรู้ของคน ความเข้มข้นของผัสสะอันเป็นทุกขนั้นเองเรียกกระแสตัดตาดังเดิมกลับมา
และเห็นรูปร่างที่มีใจครองนั้นเป็นเขา มนุษย์ซุ่มติ

ความทุกข์ทางกายจากการปวดปัสสาวะบันดาลความกระสับกระส่ายทางใจ เร่งให้คิดเดินเข้าห้องน้ำเพื่อปลดปล่อยระบายออก
วุนั้นมติเห็นเป็นความน่าสังเวชซึ่งชนิดหนึ่งของอภิปณฺณ

เดินเข้าห้องน้ำล้างหน้าล้างตา สดชื่น ๆ ไปตามกระแสปรุงแต่งอันเคยคุ้น แต่โยคาวจรหนุ่มก็ยังคงสำเนียงได้ถึงแรงลากจูง
จากภายใน โนม้นำให้กลับตั้งสู่การพิจารณาธรรม แรงชนิดนี้เองแสดงความแน่วแน่ที่จะตัดตรงสู่มรรคผล เพราะปลงใจวางความกังวล
ภายนอกแล้ว มุ่งหวังความสงบ ความบริสุทธิ์แก่ภายในแน่วแน่แล้ว

ลักษณะหนึ่งของผู้เข้าทางตรง ดูได้จากพฤติกรรมภายใน นั่นคือสติจะถูกดึงกลับเข้าที่อยู่ตลอดเวลา หายไปได้ก็กลับมาใหม่ได้
ใฝ่ใจอยู่แต่การทำความรู้ ทำการพิจารณาธรรมให้เกิดขึ้น ไม่เลิกรา หากปราศจากพฤติกรรมภายในดังกล่าวนี้แล้ว ก็จัดว่ายังไม่เข้าทางตรง
แท้ ถึงแม้เคยอ่าน เคยฟัง เคยพูด หรือกระทั่งหยั่งรู้มาเท่าไร ๆ ก็ให้ถือเป็นแค่ 'มีเชื้อ' ของผู้ปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ พ้นภัยสังสารวัฏร้าย
เท่านั้น

ชีวิตประจำวันทั้งหมดของมติดูรวมเข้ามากลั่นเป็นธรรมให้พิจารณา แม้ขณะนั่งทานข้าวเข้าคนเดียวเดี๋ยวนี้ ก็พยายามความรู้
อาหารและน้ำที่เข้าปากแต่ละครั้ง พบว่าสติของตนขาดหายไปกับรสอาหารเสมอ แม้เอาจิตไปเกาะกับทางเข้าคือปาก และปลายทางคือช่วง
ท้องที่หน่วงหนักขึ้นเรื่อย ๆ วางความคิดใจรสอาหารได้ชั่วคราว ก็ไม่คงเส้นคงวาเหมือนอย่างพระที่ท่านฉันสำรวมในบาตร

เป็นตัวอย่างให้เห็นว่าจิตยังไม่แก่กล้า เอาชนะผัสสะไม่ได้

พอเห็นตัวเองไม่เอาไหน ก็รู้สึกว่ายห่างจากนิพพาน ท้อใจขึ้นมา

นี่เป็นเรื่องธรรมดา เมื่อตัวรู้ไม่รวมศูนย์ ตามรู้กว้างขวางไม่ได้ ก็ถูกความคิดซัดสายฟุ้งซ่านเอาไปกิน ยิ่งพอตรึกนึกหวังเห็น
ธรรม เห็นอารมณ์ให้ชัดทั้งที่ยังไม่พร้อม กำลังจิตยังไม่เหลือเพื่อ ก็เกิดความท้อแท้กระหน่ำซ้ำ มติคิดขึ้นมาวูบหนึ่งว่านี่เขาจะต้องทน
ปฏิบัติ ทนรักษาความรู้ตัวอีกนานแค่ไหนจึงจะได้ถึงฝั่งมุตติ

เห็นชัดว่าความห่างจากนิพพานไม่ใช่วัดเป็นระยะกิโลเมตร แต่วัดด้วยน้ำหนักสติ

อรรถก็รู้แล้ว ธรรมก็รู้แล้ว ปฏิบัติก็ตรงทางแล้ว บางครั้งเห็นเหมือนใกล้ฝั่งแค่อ้อม แต่พอจิตหลงเลื่อนล่องลอยไม่รวมศูนย์
เท่านั้น ความรู้ทุกอย่างก็เหมือนมลายหายหน กาลังใจหดเหี่ยว กระทั่งยังให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจในวาสนา นี้ถ้าหากเขาเกิดทันพระพุทธ
องค์ กทรงพระกรุณาใช้ญาณรู้นิสัยเวไนยสัตว์ โปรดเขาด้วยเทศนาธรรมอันลัดสั้นเหมาะกับจริต เพื่อให้จิตตัดตรงเข้าสู่ความเป็นมรรค
เป็นผล ไม่ต้องทนลำบากปฏิบัติยากนานอย่างนี้

พยายามจับพินิจมาที่ตัวความท้อที่ป่วยการเปล่า และเป็นธรรมคามเมื่อพินิจรู้สิ่งใดก็เห็นอนิจจังของสิ่งนั้น เหมือนมองเมฆเฉย ๆ
สักพักก็ยอมเห็นเมฆเคลื่อนหรือเปลี่ยนรูปไป มติเห็นตัวความท้อสลายหายหนไป ณ ตำแหน่งที่มันเกิดขึ้นห่อหุ้มใจนั่นเอง

เสมือนได้ทำแบบฝึกหัด คราวหน้าถ้าท้ออีกก็จะพิจารณาความท้ออย่างนี้อีก ไม่ปล่อยให้ใจไหลไปตามกระแสความท้อเนิ่น
นานจนกูไม่กลับ ตัวอยากได้ขากติในระหว่างการปฏิบัติเอง ที่แท้เป็นด่านขวางการปฏิบัติมิให้ก้าวหน้า แทนที่จะเขยิบใกล้นิพพานเข้า
ไปกลับยั้งคั้งตัวเองห่างออกมาแทน

ความจริงเขาปฏิบัติมาจนรู้วาระ ฐูรอบของการจร ไปจรมาของสติเห็นธรรม ทราบดีแก้ใจว่าต้องอัคพลังรู้ใหม่เป็นระยะ ๆ ด้วย การเข้าสมาธิ จะหวังให้เกิดความทรงรู้งค์ที่อย่างพระอรหันต์ท่านนั้น มิใช่วิสัย

ความสงบใจอยู่ในคูลพร้อมรู้เป็นสิ่งสำคัญ และปัจจัยที่ตกแต่ง ปัจจัยที่คั้งให้จิตทรงนิ่ง บรรเทาความคิดให้อ่อนสงบลงก็มีอยู่ หลายอย่าง ไม่ใช่แค่อารมณ์สมาธิอย่างเดียว ความสงบอาจเกิดขึ้นจากการอ่านหนังสือธรรมะที่มีข้อความกล่อมเกลามาให้เยือกเย็น อาจ เกิดขึ้นจากการหลีกเลี่ยงไม่เอาตาไปดู ไม่เอาหูไปฟังเครื่องกวนกิเลส รวมทั้งอาจเกิดขึ้นจากการประมาณในอาหาร ไม่บริโภคเปรี้ยวหวาน มันเค็มล่อลิ้น และไม่ยัคทะนงานจนอิมแปร้แปร้น้ำหนักอาหาร ในท้อง

มติดัดใจทานของคาวน้อยกว่าที่เคย อีกทั้งคของหวาน คิมน้ำเปล่ามากหน่อยเพื่อหลอกกิเลสว่าหนักท้องแล้ว เพียงพอแก่ความ ต้องการแล้ว

กลับมาที่ห้อง พิจารณาว่ากำลังอิม กิจที่สมควรทำคือเดินช่วยย่อยอาหาร และการเดินย่อยอาหารที่พระอรชยบุคคลย้าเท่านั้นไว้ก็ ไม่ใช่สักแต่ก้าวเรื่อยเฉื่อย ปล่อยให้ทอดหุ่ยให้เวลาล่วงสูญไปโดยเปล่า แต่ละก้าว แต่ละจังหวะต้องมีสติกำกับ เพื่อเลื่อนความรู้จากหยาบ ไปสู่ละเอียด

มติดำหนดเส้นทางเดินอันแคบจำกัด เมื่อก้าวแบบสั้นถี่วัดเป็นเส้นตรงได้ประมาณสิบก้าว เอามือไปพลหลัง ยืนตรงปล่อย น้ำหนักตัวทั้งหมดลงมาที่ฝ่าเท้าทั้งสองอย่างได้คูล เพื่อให้ผัสสะอันแนบสนิระหว่างฝ่าเท้ากับพื้นเรียบปรากฏต่อความรู้แจ่มชัด

กำหนดใจไว้เหมือนจะหย่อนอารมณ์ด้วยการเดินเล่นสบาย ๆ ต่างกับเดินเล่นนิตเดียวที่ใจจ่อรู้ยู่แต่ฝ่าเท้าที่เตะไปข้างหน้า แล้วค่อยวางเหยียบลงสนิทกับพื้นอย่างนุ่มนวล เท้าที่ไม่เกร็งนั่นเองพาให้ใจนุ่มนวลและรับผัสสะได้ไว โยคาวจรหนุ่มเริ่มย่างเท้าไม่ช้าไม่ เร็วเหมือนเดินทอดน่องหลังทานข้าวธรรมดา จังหวะที่สมมาเสมอคทั้งนั้นเองพาให้ใจจับจังหวะถูกและมีความลงเส้นคงวาไปด้วย

จากต้นทางถึงปลายทาง มติคก้าวสุดท้ายด้วยเท้าขวา แล้วลากเท้าซ้ายตามมาประกบเสมอกันเพื่อคั้งหลักรู้คิมฝ่าเท้าอีกครั้ง แล้วหมุนตัวแบบขวาหัน รู้เฉพาะเท้าที่พาหมุน พักเท้าเสมอกัน ก่อนจะหมุนแบบขวาหันอีกครั้ง เป็นอันกลับหลังสมบูรณ โดยประคอง ความรู้เท้าไม่คลาดเช่นเดิม จากนั้นหยุดคั้งหลักรู้ที่สองเท้าใหม่ ก่อนกำหนดใจสบาย เริ่มออกเดิน โดยไม่ลืมความชัดที่ฝ่าเท้าอันเดิม ต่อเนื่องจากผัสสะระหว่างหยุดคั้งหลัก

คั้งคูล มองตรงไปข้างหน้า ไม่ก้มลงดูเท้า เพราะทราบดีว่าถ้าเห็นเท้าเมคด้วยหางตา ภาพเท้าจะแยงอาการรู้จากใจไปบางส่วน อีกอย่างการก้มลงจะทำให้เมื่อยคูลในระยะยาว

การเดินจงกรมนั้น อุปสรรคที่เป็นมากคือถูกสายตาคึงความสนใจไปดูภาพข้างหน้าแทน การกำหนดทางเดินไว้เป็นเส้นตรง คายตัวจึงนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะเมื่อไม่ต้องพะวงว่าจะเดิน ไปชนสิ่งคึงคางหรือไม่ ใจก็ปักลงไปกับคางอย่างเหยียบซ้ายขวาได้ อย่างคิมที่

กระทั่งสามรอบผ่านไป เมื่อจิตจ่ออยู่กับจังหวะเท้ากระทบคเนื่อง แต่ละคั้งที่เหยียบแนบพื้น จะปรากฏเป็นรูปรอยเท้าใสค่อ ใจอย่างคเนื่อง อันสะท้อนถึงจิตเองที่คั้งไสเบา ก็รู้ค้วว่านั่นเป็นการได้ ‘สมณะ’ หรือธรรมอันเป็นเครื่องสงบระงับ ทำให้เครื่อง ขวางทางคาวนาคือความอยากในคาม ความพยายาท ความหคหุง่วงงุน ความฟุ้งซ่าน และความล้งเลสงสัยในการค่านินจิต ต่างหายคูลกลับ ล่วงคหคคิม พร้อมที่จะค่อยอคให้จ้าเจริญขึ้นเป็น ‘วิปีสสนา’ แล้ว

มติพิจารณาว่าจิตที่นี้จ่ออย่างมีคณภาพนั้นเองเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเท้า รูปเท้าชัดขึ้น คับทั้งเห็นทั่วขึ้นมาคั้งขา ค่อมาก็รู้คูลค่อ พร้อมคอบคูลมถึงกะ โลกอันเป็นส่วนยอค เป็นกรรรู้เอง โดยมีได้กำหนดคูลนจากสติรู้เท้ากระทบอันเป็นหลักค่ออย่างใด และนั่นเองคือ

การเปลี่ยนของสัญญา เท่าเหมือนเดิม แต่ความรู้ตัวพัฒนาขึ้น สัญญาเกี่ยวกับเท่าที่แปรตาม นับเป็นการเห็นความไม่เที่ยงของสัญญาอย่างหนึ่ง

เขาคามรู้เท่ากระทบไปตามปกติ แต่จิตก็พิจารณาในขณะที่รู้กระทบแต่ละครั้งนั่นเอง คือสักแต่เป็นความหมายรู้ว่าเท่า สติอย่างหนึ่ง เท่าที่ปรากฏอย่างหนึ่ง สติอีกอย่างหนึ่ง เท่าที่ปรากฏอีกอย่างหนึ่ง

กระทั่งจิตล่วงเข้าสู่ความรู้สึกของธรรมชาติแห่งสัญญาส่วน ๆ เมื่อ ‘ธรรม’ อย่างหนึ่งผุดขึ้นกระทบใจ เหมือนพวงน้ำที่ผุดขึ้นกลางความว่างเปล่า แล้วเกิดการแปลความหมายขึ้นสู่สำนึกว่าเป็นมโนภาพสวหวนของแพตรี กระแสสติขาดหาย กลายมารวมเข้ากับมโนภาพนั้น ก่อกระแสรู้สึกพิศวาสระคนเจ็บชอกชอกซ้ำ

สติยังเฉียบคม จึงทราบชัดว่าอาการจำได้หมายรู้เกิดขึ้นก่อน อาการชอกชอกตามมาทีหลัง เรียกว่าสัญญาเกิดขึ้นแล้ว ไม่รู้ว่าเป็นเพียงสิ่งเกิดแล้วดับเหมือนพยับแดด แต่สัญญาเกิดแล้วมี ‘สังขาร’ มาปรุงแต่งจิตเป็น ‘คิดต่อ’ แล้วเกิดทุกขขึ้นมา

ก่อนที่จะจมตัวลงกับมโนภาพมากกว่าที่เป็น ความรู้สึกในกายที่เคลื่อนไหวก็ถูกดึงกลับคืนมา เห็นฐานกะโหลก ลมหายใจเข้า อาการพะเยิบพะยับของช่วงซี่โครง และการขยับเท้าก้าวเดิน จิตได้นิมิตใหญ่กลบกลื่อนนิมิตพิศวาสด้วยเวลาอันรวดเร็ว เห็นภาพแพตรีเป็นเพียงระลอกคลื่นชนิดหนึ่ง ที่จิตระเพื่อมตัวขึ้น และถูกจับรั้วออกมาจากภายในของจิตเอง

ผุดความคิดอีกระลอกหนึ่ง เห็นเหมือนเกลียวน้ำวนพรั่งพรายในโพรงกะโหลก เหมือนได้ยินเสียงคนอื่น เสียงคลื่นลมอันปราศจากหน้าตาผุดขึ้นในท้องว่าง

‘อยู่คนเดียวดีแล้ว’

เมื่อเกิดคำพูดกับตนเองเช่นนั้น สิ่งที่ตามมาคือความรู้สึกยินดีปริดากับความสัน โดยแห่งตน สติก็รู้ต่ออย่างละเอียดว่าเกือบพลอยยึดมั่นไปกับความยินดีปริदानั้น เกือบเสียความเป็นกลางในอาการรู้

ตัวรู้กระจ่างใสขึ้นทุกขณะ ส่องสว่างเอกายู่ตรงกลางการสัญจรเข้ามาแล้วจากไปของความคิดระลอกแล้วระลอกเล่า ไม่เปิดช่องให้ความคิดใดเข้ากลุกลืนกับตัวรู้ ในทันทีที่ความคิดเกิดขึ้นว่านั่น ไม่ใช่ตน ความคิดเป็นเพียงอาการระเพื่อมของจิตเท่านั้น เห็นกระทั่งแยกได้ว่าอาการใดคือสุขทุกข์ อาการใดคือสัญญาอย่างเดียว อาการใดคือผุดสัญญาแล้วมีการรับช่วงเป็นกระบวนการคิดอันปรุงแต่งต่อ

จ่อจิตกับอารมณ์ใหญ่นานพอจะรวมดวง ก็เหมือนไฟอนัตตาลุกท่วมกายอันปรากฏเป็นเพียงธาตุแข็งทรงรูป ดูสว่างโพลนเต็มตัว ฉายชัดอยู่กับจิตที่ตั้งหลักจากกลางอก เห็นกระดูกลามเนื้อที่สัปดาห์เคลื่อนไหวไป ส่วนใจก็ปรากฏเป็นเพียงแสงรู้กับรสอุเบกขาแห่งตนเอง จัดเป็นฉานอันเกิดแต่วิปัสสนา เรียกว่า ‘ลักษณะปนิชฌาน’

อุปาทานในระดับละเอียดเกิดขึ้นอีก คือเห็นผู้รู้เป็นตัวตน เป็นผู้เฝ้าอยู่ตรงกลาง เพลินอยู่กับความเป็นเช่นนั้นเนิ่นนาน ไม่มีความพยายามแกะออก เพราะไม่มีตัวเท่าทันว่านั่นคือเชื้อไขอันละเอียดของอุปาทานในอดีต

กระทั่งเกิดความเหนื่อยล้าหลังจากเดินจงกรมได้นานนับชั่วโมง มติจึงคิดผ่อนพัก ลงนอนหลังกับที่นอนครู่หนึ่ง วางตัวราบจนรู้สึกว่ากล้ามเนื้อหย่อนจากหนักเป็นเบา คลายความเมื่อยล้า จึงดึงตัวขึ้นนั่งก่อนทำเอนพักจะสะกดให้ผลพลอยหลับลง

ความว่างคือกลานเข้าห่อหุ้มจิตใจ กายเหมือนส่งสัญญาณเรียกร้องให้เอนกลับลงไปใหม่ คล้ายคนตะโกนว่าสักงีบนำ! สักงีบนำ! มติวางเฉยกับเสียงกิเลส ใส่ใจกับเสียงสติแทน เขาข่อยจิตดูความว่างที่ปรากฏเหมือนแรงดันกดจิตให้หมกกำลังวังชา ดูไปเรื่อย ๆ โดยปราศจากการพยายามต่อต้านหรือต้อนรับ มันกินเวลายาวนานเหมือนเดินฝ่าหมอกที่บนน้ำอืดอืดเป็นทางไกล

แต่แล้วในที่สุดความว่างก็ปรากฏกับจิตเป็นแรงดันที่ลดตัวลง คลายความกดลง จิตเหมือนเปิดว่างออกชั่วขณะเพราะถูกปลดปล่อยออก มติกำหนดดูความคลายง่วนนั้นครู่หนึ่ง ก็เห็นแรงกดหน่วง ๆ วกกลับมาอีก กลายเป็นความว่างที่เรียกร้องให้เอนหลังอีก ทว่าคราวนี้น้อยกว่าหนแรกอย่างเห็นได้ชัด

ตามดูความกดเข้าและคลายออกอยู่หลายรอบ แรงกดของความว่างน้อยลงทุกที ขณะที่อาการคลายเหมือนทวีขึ้นเป็นลำดับ กระทั่งในที่สุดมีแต่ความคลาย คื่นรู้แจ่มใสเต็มดวงเหมือนเพิ่งตื่นนอน

พิจารณาความว่างก่อนเวลาอันควรเช่นนี้ นอกจากจะเป็นการสั่งสมความรู้เห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาแล้ว ยังได้กำลังจิตเพิ่มขึ้น เพื่อใช้สู้กับกิเลสชนิดต่าง ๆ มากยิ่ง ๆ ขึ้น

คิดหาอะไรทำคั่นจังหวะก่อนอัดพลังด้วยสมาธิรอบใหม่ มานั่งสำรวจตั้งหนังสือบนโต๊ะเล็กที่ยังไม่ได้อ่าน เลือกล่มหนึ่งซึ่งยืมมาจากเพื่อนสนิทใกล้บ้าน ขนาดพอดีมือแบบบาง ครึ่งปกซีกขวาเป็นรูปวาดผาสูงในแบบศิลปะของชาวตะวันตก ครึ่งปกซีกซ้ายเป็นชื่อหนังสือลายหวัดว่า ‘น้ำชาคันด้วย’ เขียนอักษรจีน โดยมีชื่อผู้เขียนกำกับคือ ‘สมภาร พรหมทา’ เป็นฉบับพิมพ์ครั้งแรกตั้งแต่ปี 2527

มติดำเนียบบอกกล่าวคร่าว ๆ เพื่อทราบความเป็นมาของผู้เขียน และความเป็นมาของหนังสือซึ่งเกี่ยวกับนิยายเซน สิ่งที่น่าสนใจคือการประกาศว่านี่เป็นหนังสือเซนที่เขียนอ่านง่าย ไม่เป็นวิชาการ พอดีกับความต้องการหาเรื่องสบาย ๆ มาคั่นจังหวะปฏิบัติของเขา

มติดูอ่านเรื่องราวและคำสอนของเซนมาบ้าง โดยความรู้สึกส่วนตัวแล้ว ไม่ได้เป็นลบหรือเป็นบวกชัดเจน ตระหนักเพียงว่าถ้าหลักปฏิบัติของเซน ได้ผลจริง ผู้สอนต้องเข้าถึงธรรมมาก่อน และมีความหยั่งรู้ลึกซึ้งที่จะสะกิดศิษย์ให้เห็นธรรมตามในจังหวะเหมาะที่สุด

แต่สำนวนของผู้เขียน ‘น้ำชาคันด้วย’ ก็ทำให้บรรทัดต่อบรรทัดไหลรื่นเหมือนนั่งคุยกับใครสักคนที่เล่าเรื่องเก่งและช่างถ่อมตัว นั่นทำให้หมกติดอยากรับรู้เนื้อหาของเซนในฐานะผู้ใฝ่ศึกษา แม้ไม่แน่ใจนักว่าแก่นของเซนจะเข้ากับจริตคนหรือไม่

เมื่อเริ่มเข้าเนื้อหาบทแรก เป็นการโปรยความเป็นมาเกี่ยวกับเซนที่เริ่มเข้ามาในไทย ซึ่งก็ถูกคัดค้านจากกระแสนุรักษ์อยู่บ้าง เข้าสู่ยุคขบเขาว้าง กระทั่งฟื้นฟูกลับมาติดตลาดหนังสือกลายเป็นวรรณกรรมแนวหนึ่งไปในที่สุด

เข้าเนื้อหาบทที่สองกล่าวถึงสมัยที่ผู้เขียนยังเป็นฆราวาส และอ่านหนังสือเกี่ยวกับเซน จับความได้ไม่ชัดเจน กระทั่งต่อมาเรียนประวัติศาสตร์ศาสนา รู้เรื่องราวและหลักธรรมของลัทธิมหายานมากขึ้น จึงจับสาระของนิยายเซนได้ เช่นเน้นการเข้าถึงธรรมเป็นหลัก และปรับพระวินัยให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ถือโอกาสที่ครั้งหนึ่งพระพุทธองค์เคยตรัสไว้จริง ๆ ว่าหากพระสงฆ์สาวกปรารถนาจะถอนสิกขาบทวินัยเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ขัดกับกาลสมัย ก็ให้ถอนได้

ถึงตรงนี้มีมติเริ่มมีความคิดได้ตอบกับความเป็นเซน เห็นว่าผู้ถือสิทธิ์ปรับเปลี่ยนพระวินัยนั้น หากซื่อ และมีคุณธรรมสูงส่งก็ดีไป แต่เมื่อไหร่ผลดีมีมาเป็นสิทธิ์ของคนใจคด เช่นนี้ก็อยากมีลูกเมียก็ปรับจากอาบัติปาราชิกเป็นโทษเบา หรือเปลื้องจากโทษลงสิ้นอย่างนี้ความอดวายเป็นพุทธศาสนาก็ตั้งต้นขึ้นที่นั่น ดังปรากฏมาแล้วในประเทศเกาหลี ชาวบ้านที่ปราศจากความรู้ลึกซึ้ง จะไม่มีทาง

แยกแยะได้เลยว่าอันไหนถูกอันไหนผิด ใครยังเป็นพระในธรรมวินัยของพระพุทธองค์ หรือเป็นเพียงฆราวาสในคราบผ้าเหลืองที่สำคัญคนว่าเป็นพระ

ช่วงท้ายบทเป็นการกล่าวถึงวิธีการที่พระนิกายเซนชอบใช้ นั่นคือลงไม้ลงมือประกอบการตอบคำถาม เพื่อสะกิดให้ใครบางคนเกิดความรู้แจ้ง ตัวอย่างเช่นเมื่อพระนิกายเก่าสวนกับพระนิกายเซนขณะเดินบนสะพานข้ามสองฝั่งแม่น้ำ พระนิกายเก่าทำทักถามเป็นปริศนาธรรมว่าแม่น้ำนี้ลึกเท่าไร? สอนัยคือ ‘เซนนั้นลึกซึ้งแค่ไหน?’

พระเซน ได้ยินเช่นนั้นก็ตอบด้วยการผลักพระนิกายเก่าตกลงไปในน้ำ แล้วบอกตามหลังว่าอย่ารู้ก็ลงไปวัดเอาเอง สอนัยสวนกลับคือ ‘ถ้าต้องการทราบเรื่องเซนก็ต้องลงปฏิบัติเซนดู’

นอกจากนั้นผู้เขียนยังสาริตตนเองประกอบว่าสมัยยังเด็ก จำชื่อในหลวงรัชกาลที่สามไม่ได้ คุณครูจึงหาอุบายด้วยการเรียกไปลูกเข้าหน้าชั้น แล้วให้เพื่อนนักเรียนอีกคนไปชี้คือ พร้อมกับสั่งให้จำไว้ ว่ารัชกาลที่สามชื่อพระนั่งเกล้าฯ อันเป็นผลให้ผู้เขียนไม่ลืมอีกเลยชั่วชีวิต

จบบทด้วยข้อสรุปในใจคิดว่า ถ้าสาริตให้เห็นแจ้งเห็นจริงถูกคนถูกเวลา ก็จะเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดความจำติดทนถาวรได้จริง

เข้าเนื้อหาบทที่สาม

ขึ้นต้นด้วยคำถามว่าเซนคืออะไร?

เบื้องต้นกล่าวถึงที่มาของคำว่า ‘เซน’ คือ ‘ฉาน’

จากนั้นกล่าวว่ายุคแรกเซนมาจากคำนี้เพราะไม่เน้นศีลกับปัญญา เน้นการทำสมาธิเป็นหลัก เท่าที่ติดตามมา เซนเน้นการสะกิดให้เกิดตัวรู้หลังจากผ่านการฟังสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนพร้อมพอ จึงเข้าใจเนื้อหาส่วนนี้เป็นอย่างไรดี เซนเหมือนจะลัดทาง ไม่นำพาศีลและปัญญาในเชิงปฏิบัติแนวเก่าเช่นสติปัญญาอันจริงจัง ๆ มุ่งเอาตัวรู้ ตัวบรรลุกันลูกเดียว

เกิดคำถามขึ้นมาว่าถ้าจิตไม่มีศีลและปัญญากำกับ อะไรจะเป็นหลักประกันว่าทำ ๆ ไปแล้วไม่เข้รอกเข้พง?

หน้า 32 กล่าวอ้างถึงการเข้าถึงธรรมอย่างจับปล้นซึ่งบันทึกไว้จริงในพระคัมภีร์ เนื้อความในหน้านั้นมีอยู่ว่า

มีพระสูตรอยู่สูตรหนึ่งชื่อ **พาหิยสูตร** เล่าเรื่องเอาไว้ว่ามีชายหนุ่มคนหนึ่งชื่อพาหิยะเมื่อหน้าชีวิตหนีออกจากบ้านไปประพฤติพรตเป็นนักบวชแสวงหาสัจธรรม แสวงหาอยู่นานก็ไม่พบสิ่งที่ตนเองมุ่งหวัง จนวันหนึ่งได้ข่าวว่ามีศาสดาพระองค์หนึ่งชื่อโคดมเป็นผู้มีปัญญาชี้ทางหลุดพ้น พาหิยะทราบข่าวก็รีบเดินทางไปเฝ้าพระพุทธองค์ด้วยความกระวนกระวาย ทางเดินไกลแต่ไหน ลำบากเหนื่อยล้าอย่างไรก็ไม่คำนึงถึง รีบรุดทั้งกลางวันกลางคืนเพื่อไปเฝ้าพระพุทธองค์

จนเข้าวันหนึ่งพาหิยะก็มาถึงเมืองที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ เวลานั้นพระพุทธองค์พร้อมพระสาวกกำลังเสด็จเที่ยวบิณฑบาตอยู่ พาหิยะก็รีบตรงเข้าไปหาพร้อมกับอ่อนน้อมให้พระพุทธองค์แสดงธรรมให้ฟัง

อ่านถึงตรงนี้จิตใจของมดบังเกิดความตื่นตัวสว่างไสว ปีติยินดีด้วยกับวาสนาของท่านพาหิยะ ที่ได้มีโอกาสเกิดร่วมสมัยกับพระพุทธองค์ กับทั้งมีความวิริยะอุตสาหะรีบรุดไปเข้าเฝ้าโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย พลอยทำให้มีใจโสมนัสราวกับคนเอาชีวิตเข้าแสวงหาพระผู้ตรัสรู้ตามท่านพาหิยะ และประสบความสำเร็จ พบพานพระองค์จนได้

สิ่งที่เกิดขึ้นในใจของมดลำดับนั้นคือความปรารถนาธรรมจากพระพุทธองค์อย่างแรงกล้าเทียบเท่ากับท่านพาหิยะ ดีใจและสำคัญว่าคนอยู่ต่อเบื้องพระพักตร์จริง ๆ รอสิ่งที่พระองค์จะตรัสอยู่จริง ๆ จึงอ่านข้อความถัดมาด้วยใจเพ่งแน่วเป็นหนึ่ง

พระพุทธองค์รับสั่งว่าเวลานี้เป็นเวลาบิณฑบาต ไม่ใช่เวลาแสดงธรรม หากพาหิยะต้องการฟังธรรมให้ไปที่อาราม เมื่อถึงเวลาแล้วจะได้ฟังเอง

พาหิยะกราบทูลว่าชีวิตคนเราเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน จะตายเมื่อไหร่ก็ไม่อาจพยากรณ์ได้ เวลานี้เขามีโอกาสได้เฝ้าแทบพระบาทของพระพุทธองค์ นับเป็นโชคอย่างยิ่งขอพระองค์รับแสดงธรรมแก่เขาเถิด

พระพุทธองค์เห็นพาหิยะแสดงเหตุผลเช่นนั้นจึงรับสั่งสั้น ๆ เป็นเทศนาธรรมว่า “พาหิยะ ถ้าอย่างนั้นเธอจงปฏิบัติต่อสิ่งรอบกายเพียงสักแต่ว่ามันเป็นเช่นนั้น เมื่อเธอได้ยินเสียง ก็จงสักแต่ว่าได้ยิน ได้เห็นก็สักแต่ว่าเห็น อย่ายึดมั่นว่ามันเป็นตัวตน”

ดูพระพุทธองค์ทรงตรัสเอง ได้ยินจริง จิตข้ามพ้นจากการอ่าน เข้าสู่ภาวะอันเป็นกลาง หยั่งรู้สภาพธรรมอันเป็นปัจจุบันที่ปรากฏในช่วงขณะนั้น

เกิดปรากฏการณ์ในระดับความเข้าใจ จินตนาการถึงการได้ยินว่าเป็นสิ่งกระทบหูแล้วเกิดความรู้เสียงขึ้นในใจ ไม่ใช่ตัวตน ตัวคิดที่ตามมาก็ไม่ใช่ตัวตนไปด้วย ความรู้สึกในตัวคนเช่นในบัดนี้ เดี่ยวนี้ จึงเป็นแค่ของหลอกชั่วขณะหนึ่ง ๆ ที่ยังมีลมหายใจ

พื้นขึ้นของตัวตนคือตาหูที่ถูกทำลายทิ้ง พื้นขึ้นของตัวตนคือความคิดอ่านที่ถูกทำลายทิ้ง ทุกอย่างดูโล่งว่างไป เหลือแต่สภาวะธรรมเห็นสภาวะธรรม

ถัดจากนั้นก็เกิดปรากฏการณ์ในระดับของสภาวะจิตซึ่งอบรมไว้แก่รอบ อุปาทานแม่ที่แฝงอยู่ในตัวรู้อันละเอียดก็ถูกทำลายลง เพราะสภาพรู้ขณะนั้นก็ปรากฏต่อตนเองเป็นเพียงสภาวะธรรมหนึ่ง เมื่อเหลือแต่สภาวะธรรม ก็หมดความเป็นตัวตน ที่ขึ้นของอุปาทานในอึดคาวางหายไปทั้งหมด เข้าถึงภาวะปฏิบัติต่อสิ่งรอบกายเพียงสักแต่ว่ามันเป็นเช่นนั้น ว่างเปล่าไร้แก่นสารและการผลิตภายาคิดอ่านอย่างสิ้นเชิง

จิตแน่วเป็นภาวะรู้ความว่างถึงที่สุด ดิจาก ตัดความเห็นอะไร ๆ ทั้งหมดเป็นตัวเป็นตน ดิ่งไปในความเชื่อมั่นว่าสิ่งที่พระพุทธองค์ตรัสต้องถูกต้องจริงแท้แน่แล้ว

วูบลงพักตัวนิ่งกลางอก และคล้ายเกิดน้ำวนที่นั่น ดับจากสำนึกกลางชั่วขณะ

แล้วปรากฏการณ์อันเป็นที่สุดในชีวิตครั้งแรกก็อุบัติขึ้น ธาตุสว่างไร้ประมาณผุด โพล่ง พุ่ง โพล่งพื้นอายตนะหยาบ ทุกสิ่งหายหนไปหมดแม้กำลังลืมตา ไม่เหลืออะไรเป็นที่กำหนดคหาข ไม่มีอะไรเป็นเครื่องบอกว่างนี้คือภาวะหรือไร้ภาวะ มีแต่ความรู้อันบริสุทธิ์ปราศจากข้อเปรียบเทียบว่าน่าพึงพอใจปานใด

ค่านิ่งในความว่างอย่างอุกฤษฏ์ชั่วคราว ก่อนสำนึกถูกดึงกลับมาอยู่ในกายอันเห็น ได้ยิน และสัมผัสตามเดิม เกิดจิตขี้มูเรื่อบานปราศจากข้ออธิบาย ไม่มีข้อกังขาเคลือบแคลง หยั่งทราบและบอกตนเองว่าที่เกิดขึ้นนั้นคือพระ โสคาปิตติมรรค พระ โสคาปิตติผล!!

รอยยิ้มอันเกิดจาก 'จิตยิ้ม' นั้นสดใสและใหม่เอี่ยมสดใสสว่างในความรู้สึกเต็มคน เต็มดวง แสงที่ผุดโผล่ขึ้นนั้นไม่ใช่อาการเห็นนิมิต ไม่ใช่โอกาส ไม่ใช่การควบกระแสรวมเป็นสมาธิสามัญ แต่เป็นการผุดแสดงตัวของธาตุรู้บริสุทธิ์ที่ไม่เคยแปรเปลี่ยนมกทินใด ๆ และตัวที่เห็นก็คือธาตุรู้โดยตัวเอง มิใช่ผู้เฝ้ามองอันอันเป็นภายนอก

ส่วนความว่างอันเป็นอารมณ์ละเอียดขั้นสูงสุดที่จิตทะลุรูปนามออกไปรู้ ธรรมชาติอันพ้นภาวะและอภวะนั้น ไม่อาจกำหนดว่ามีศูนย์กลางตรงไหน ขอบเขตสิ้นสุดอยู่ที่ใด แม้ความหมายรู้ที่ชัชวาว หน้าหลัง บนล่าง ก็ไม่ปรากฏเลย เป็นธรรมชาติอันนำต้นตะลิ่ง อีกระนาบอันเป็นต่างหากจากกาย ความรู้สึกนึกคิด และสัญลักษณ์แห่งความเป็นตัวตนใด ๆ

ธรรมชาตินั้นมีอยู่ จึงถูกรู้ได้ ธรรมชาตินั้นเป็นเอกภาวะปราศจากคู่สองเทียบเคียง จึงมีความเป็นสัมบูรณ์ในตนเอง ธรรมชาตินั้นพ้นจากสภาพเกิดขึ้น ตั้งอยู่ คับไป จึงปราศจากเวลา ปราศจากการเปลี่ยนแปลง

ธรรมชาตินั้นคือนิพพาน!

อาการทบทวนภาวะความเป็น โสดาบันที่เพิ่งอุบัติขึ้นนั้น ไม่ต้องอาศัยการอ้างอิงจากใครบอก ไม่ต้องสร้างภาพไว้ล่วงหน้า จะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ มีรศผลคือปรากฏการณ์ธรรมชาติที่พร้อมจะเกิดขึ้นกับปัจเจกชนคนใดก็ได้ ที่กระทำเหตุไว้เหมาะสม เหมือนเช่น ถ้ำส่งแรงดันน้ำไว้เพียงพอ ก็จะส่งลำน้ำผุดพุ่งขึ้นเป็นสายน้ำพุ หรือเหมือนดอกบัวเมื่อพร้อมเต็มที่ ก็จะเบ่งบานพุ่มน้ำได้เอง

สภาพทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อนลึกซึ้ง เมื่อธาตุรู้หลุดพ้นจากการห่อหุ้มของสังขารหยาบเช่นกายและความรู้สึกนึกคิด ก็ปราศจากสิ่งใดเท่าธุลีคลุกเคล้าปรุงแต่ง สามารถเห็นประจักษ์ชัดว่าไม่มีอัตตาในทีเดียว มีแต่สภาวะธรรมที่เปลี่ยนได้เช่นกาย และความรู้สึกนึกคิด กับสภาวะธรรมที่เปลี่ยนไม่ได้คือธาตุรู้อันเดิมแท้ ไม่เคยเกิดตายตามกายและวิญญาณในภุมิต่าง ๆ

และที่สุดคือประจักษ์ธรรมชาติดระดับสูงสุด ที่อยู่นือรู้ เห็นอสว่าง คุมมหาสมุทรแห่งความว่างอันนำจณเหนือจินตนาการ ใดๆ หยั่ง เพราะจินตนาการเป็นเพียงการปรุงแต่งข้อมูลที่สั่งสมมาของจิตในระหว่างท่องเที่ยวอาศัยครองรูปธรรมนามธรรมอันมีเหลี่ยม ทรงเกิดขึ้น ตั้งอยู่ คับไป แต่เมื่อพ้นจากรูปนาม เหลือเพียงภาวะรู้อันเป็นเอก ประจักษ์ธรรมอันอยู่คนละระนาบแม้กับจิตเอง ก็พบกับอะไรก็อย่าง ที่รูปนามใด ๆ ก็ตามไปไม่ถึง

มหาสมุทรนั้นมอบความรู้จริงว่าอะไรที่เปลี่ยนได้ก็เพราะมีความปรุงแต่ง มีความบีบคั้นให้สิ้นสุดภาวะหนึ่ง ๆ อะไรที่เปลี่ยนไม่ได้ก็เพราะปราศจากการปรุงแต่ง ปราศจากการบีบคั้นให้สิ้นสุดสภาพ สมดังที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ในธาคูวิกังคสูตรความตอนหนึ่งว่า สิ่งเปล่าประโยชน์เป็นธรรมดานั้นแท้ สิ่งที่ไม่เลอะเลือนเป็นธรรมดา ได้แก่นิพพานนั้นจริง

อุปาทานในอัตตาดังเกิดขึ้นอย่างมั่นคง แน่นเหนียว ห่อหุ้มจิตมิด ทั้งที่สภาพต่าง ๆ ฟุ้งอยู่ว่ามีเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทุกขณะ แต่จิตก็ไม่เห็น ไม่รับรู้ เพราะปราศจากสภาพพร้อมพิจารณา คนทั่วไปแม้ 'คิดได้' แบบวูบ ๆ วาบ ๆ ว่าชีวิตนั้นไร้แก่นสาร เกิดมากอบ โภยชั่วขณะหนึ่ง เพื่อตายไปจากทุกสิ่งทีกอบ โภยมาได้ สุขทุกข์แล้วเลอะเลือนร้างร่าอย่างเปล่าประโยชน์

ยิ่งกว่านั้นยังยากนักที่จะทราบว่างานอันไม่เลอะเลือนเช่นนิพพานมีอยู่ เพราะไม่รู้ทางปฏิบัติให้จิตหลุดออกจากความผูกมัด ชัดมั่นในสภาพปรุงแต่งเสียได้

สังสารสัตว์เวียนเกิดเวียนตายด้วยกิเลสที่ผูกมัดไว้ ห่อหุ้มธาตุรู้เดิมแท้เอาไว้ เปรียบได้กับบุรุษที่ถูกโซ่ล่ามไว้ลิบเส้น เรียกว่า 'สังโยชน์' จะคิดตัดด้วยเจตนาหรือกำลังจิตธรรมดาไม่ได้ ต้องใช้ไฟล้างซึ่งเกิดจากการที่ธาตุรู้โผล่ขึ้นเบิกบานตามลำดับ

พิจารณาสังโยชน์เป็นเครื่องผูกร้อยรัดที่ละเส้นได้แก่

1. สักกายทิฐิ คือความเห็นภาวะใด ๆ เป็นตัวเป็นตน เพลิงโศคาปิตติผลหลายได้ขาดสูญ เพราะธาตุรู้แสดงตนเองชัดเจนแจ่มแจ้งปราศจากข้อกังขา แม้ตัวธาตุเองก็ไม่ใช่ตัวตน เพราะไม่ปรุงแต่งด้วยอรรถภาพ ไม่จำเป็นต้องถูกปรุงแต่งด้วยความคิดให้เกิดการแบ่งแยกเราเขา เมื่อใดจิตของพระโศคาบันถอยเข้าไปอยู่กับสภาพรู้ของตนเอง หลบพ้นจากการห่อหุ้มด้วยความนึกคิด เมื่อนั้นก็เห็นจิตปราศจากสักกายทิฐิอย่างแจ่มแจ้ง

2. วิจิจจนา ความลึกลับสงสัย เพลิงโศคาปิตติผลหลายได้ขาดสูญ ไม่ต้องเถียงกับใคร หรือลึกลับกับตนเองแล้วว่าพระพุทธเจ้ารู้อะไร สอนอะไร ความขาดสิ้นของวิจิจจนามีใช้ว่ากันเฉพาะในชาติปัจจุบัน แม้เกิดใหม่ในอรรถภาพใหม่ ก็ไม่มีความสงสัยอีกว่านิพพานเป็นเรื่องหลอกหรือของจริง เหตุเพราะเมื่อจิตนิ่งเป็นสมาธิเมื่อไหร่ ก็เห็นความเป็นธาตุรู้ที่ว่างสนิทจากอุปาทานในตนเอง ทราบชัดว่าไม่มีอดีตอยู่ในที่ใดเลย แม้เป็นพระโศคาบันถอยครั้งสุดท้าย เกิดใหม่ในที่ที่ไม่เหลือใครไว้ยืนยันเกี่ยวกับความเป็นอนัตตาของสรรพสิ่งที่ตาม

3. สิ้นพหุปรามาส ความถ่อมมันศีลพรต เพลิงโศคาปิตติผลหลายได้ขาดสูญ ผู้เป็นโศคาบันเข้ากระแสพระนิพพานแล้ว จึงทราบทั้งพฤติกรรมทางกายนอกและทางใจภายใน ว่าทำอะไรเป็นเหตุสุดคดียิ่งให้เกิดมรรคผล ฉะนั้นถ้าใครหว่านล้อมเชนบอกว่าฆ่าพระราชาแล้วจะขึ้นสวรรค์ ถวายสิ่งมีค่าให้ใครแล้วจะได้ไปนิพพาน หรือกระทั่งถือศีลให้บริสุทธิ์แล้วจิตจะบริสุทธิ์ตามนั้น เป็นอันว่าไม่มีทางเชื่ออีกแล้ว

สังโยชน์สามข้อแรกคือสักกายทิฐิ วิจิจจนา และสิ้นพหุปรามาสนี้ แม้เป็นต่างหากจากกัน ก็มีความโยงใยเป็นลำดับแก่กัน เมื่อสักกายทิฐิขาด ก็ยังผลให้วิจิจจนาขาด และพลอยให้สิ้นพหุปรามาสขาดหายตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม เมื่อจิตของโศคาบันอริยบุคคลถูกห่อหุ้มด้วยความคิด ก็จะแสดงอนุสัย หรือกิเลสที่นอนเนื่องในชั้นธรรมาณได้ กล่าวคือจิตยังอาจขุ่นด้วยราคะ โทสะ โมหะอันเป็นต้นรากแห่งการเกิดก่อรูปนาม พฤติกรรมทั่วไปอาจคล้ายคนธรรมดาที่ทำมาหากิน มีเหย้ามีเรือนได้ทุกประการ ต่างกันก็คือราคะ โทสะ โมหะจะก่อตัวขึ้นหนาที่บนขนาดบันดาลให้มีเจตนาเลวร้าย เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นไม่ได้ จิตไม่เอาเอง ล้อมกรอบตนเองอยู่ในศีลธรรมเอง เรียกว่าเป็นผู้มีอริยกันตศีล โดยธรรมชาติ

สรุปคือ 'เชือกกิเลส' ของโศคาบันอริยบุคคลไม่ได้ลดลงเลย แต่ประจักษ์นิพพานแล้ว ลืมสออันเหนื่อสาคๆแล้ว เข้าใจภาวะแตกต่างระหว่างมีกับไม่มีรูปนามเครื่องเลี้ยงทุกข์แล้ว เรียกว่าอยู่ในกระแสนิพพาน เที่ยงที่จะถึงความเป็นอรหันต์ในวันหนึ่งข้างหน้า ระหว่างยังไหลไปตามกระแสนิพพาน ก็ยังต้องปฏิบัติธรรมเพื่อละสังโยชน์ลำดับอื่น ๆ อีกคือ

4. กามราคะ ความคิดใจในกามคุณ เพลิงโศคาปิตติผลหลายไม่ได้ เคยขอบใจเพศตรงข้ามอย่างไรก็ยังเป็นอยู่ได้อย่างนั้น สังโยชน์ข้อนี้แม้เพลิงสภากามิมรรคอันเป็นไฟล้างกิเลสขั้นสองก็ผลาญไม่ขาด ยังสนใจเมียงมอง ยังอยากสัมผัสและต้อง ต่างกันกับปุณฺณคือจะไม่หันมามองถึงขั้นผิดถูกเขาเมียใคร และราคะของพระสภากามิมรรคจะเบาบางลงกว่าพระโศคาบัน ต่อเมื่อปฏิบัติธรรมจนมรรคผลขั้นสาม เป็นพระอนาคามีแล้ว สังโยชน์ว่าด้วยกามราคะจึงขาดสูญ เมื่อขาดแล้วไม่เป็นที่ทุกข์เหมือนผู้เป็นกามตายด้าน เพราะสิ่งที่ชดเชยมาคือสภาพจิตนิ่งอย่างเอกอุ ทรงสภาพสมาธิไม่ไหวติงง่าย ๆ บังเกิดความพอใจในอภีระดับ ละเอียดประณีตน่ายินดี ไม่เป็นที่เข้าใจแก่สามัญมนุษย์ที่ยังหลงกามว่าเป็นของอันน่าชอบ

5. ปฏิกัมภะ ความกระทบกระทั่งในใจ เพลิงโศคาปิตติผลหลายไม่ได้ แม้เพลิงสภากามิมรรคก็ยังมีผลหลายไม่ได้ เป็นเหตุให้ความอ่อนไหววูบวาบเยี่ยงปุณฺณ มิโกรธเมื่อถูกทำให้เจ็บ มิโลกเมื่อพบกับสิ่งต้องใจ แต่สาระที่แตกต่างจากปุณฺณคือเมื่อเกิดปฏิกัมภะแล้วจะไม่โกรธถึงขั้นตัดชีวิตคนอื่น มิโลกถึงขั้นปล้นชิงใคร ด้วยอำนาจปกติจิต ไม้วุ่นไหวง่ายเพียงด้วยกิเลสขั้นหยาบ สังโยชน์ข้อนี้เพลิงอนาคามีมรรคเท่านั้นถึงจะผลาญได้ขาดสูญ

พระอนาคามีทำลายสังโยชน์เบื้องต่ำลง ได้หมด มีความสุขอันเกิดแต่จิตอันสงบนิ่งเป็นธรรมชาติของตนเอง แต่ยังมี योगิเลส เบื้องสูงอีกตามลำดับคือ

6. รูปราคะ ความคิดใจในรูปธรรมอันประณีต อันนี้ไม่ใช่ราคะธรรมดา แต่เป็นความปรารถนาภาวะละเอียดเช่นฉานสมาบัติ หรือคุณธรรมขั้นสูง มีแต่เพลิงอรหัตตมรรคเท่านั้นที่ผลาญได้ขาดสูญ

7. อรูปราคะ ความคิดใจในอรูปธรรม อรูปธรรมนั้นได้แก่ฉานสมาบัติที่ล่วงเลยการอาศัยรูปเป็นอารมณ์กำหนด เปลี่ยนเป็น กำหนดนามธรรมไว้ในใจ ผู้เข้าถึงจะเห็นอากาข่างเป็นอนันต์ หรือเห็นความปรากฏแต่ตัวรู้ หรือเห็นความไม่มีอะไรเหลือหรือ หรือเห็น ความมีก็ไม่ใช่ ไม่มีก็ไม่ใช่ การมโนการนามธรรมไว้จนเข้าขั้นฉานนั้นเป็นสุขแสนประณีตน่าพึงใจเหนือจินตนาการมนุษย์สามัญ แต่ไม่น่าคิดหลงแก่ผู้มีพุทธิปัญญาแก่กล้าพอ อรูปราคะนี้มีแต่เพลิงอรหัตตมรรคเท่านั้นที่ผลาญได้ขาดสูญ

8. มานะ ความถือว่าตนเป็นนั่นเป็นนี่ แม้พระอนาคามีก็ยังไม่อยู่ตลอดเวลาว่าตนเป็นใคร คิดอ่านแบบมีตัวตนตัวเธอเหมือนคนปกติ เว้นแต่จะเอาจิตเข้าพิจารณาธรรม ความรู้สึกในอัตตวจึงดับไปชั่วคราว สังโยชน์ข้อนี้มีแต่เพลิงอรหัตตมรรคเท่านั้นที่ผลาญได้ขาดสูญ คือทุกขณะจิต ไม่มีตัวตนให้รู้สึกในทีใด ๆ เลยกี่ทั้งภายในและภายนอก ทว่ามีไซ้กลายเป็นบอดี้พุทฺธจาไม่รู้เรื่อง พระอรหันต์ยังคงมีความ กำหนดหมายรู้ พุทฺธจาสื่อสารกับคนในโลกได้เหมือนปกติทุกอย่าง มีความจำครบถ้วนสมบูรณ์ทุกประการ แลยังสื่อสารได้ดีกว่าคนทั่วไป ด้วย เพราะสิ่งที่ปรารถนาจะสื่อไม่ต้องปีนข้ามหรืออ้อมกำแพงกิลเลสใด ๆ เลย

9. อุทธัจจะ ความฟุ้งซ่าน คือผุดความคิดเลอะ ๆ เทอะ ๆ สังโยชน์ข้อนี้ยังปรากฏแม้ในพระอนาคามี มีแต่เพลิงอรหัตตมรรค เท่านั้นที่ผลาญได้ขาดสูญ ท่านไม่เหลือความฟุ้งซ่านอยู่เลย ถ้าไม่ต้องพูดกับใคร จิตจะนิ่งปราศจากความเคลื่อนไหวซัดส่าย แม้มีปัญญาลลาดเลี้ยวอยู่เต็มเปี่ยมก็ไม่รู้สึกว่าคุณฉลาด ไม่ชอบให้ความฉลาดฟุ้งขึ้นมา ระบบความคิดปฏิรูปไปหมด คิดออกมาจากจิตที่บริสุทธิ์ ไร้กิเลส ไร้ตัวตนบันดาลตลอดเวลา

10. อวิชชา ความไม่รู้ มีแต่เพลิงอรหัตตมรรคเท่านั้นที่ผลาญได้ขาดสูญ อันนี้ชี้ไปที่ตัวผู้ธรรมโดยตรง ไม่ใช่ความไม่รู้ธรรมดาๆ อย่างที่มักยึดศัพท์มาใช้กันผิด ๆ ความรู้สว่างโพลงของพระอรหันต์นั้นเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสายนับแต่บรรลุอรหัตตผล แม้หลับก็ไม่ฝัน ไม่ปรุ่งแต่คิดเพี้ยนคลาดเคลื่อนให้จิตมัวหมองเลยสักวินาทีเดียว เป็นภาวะมีจริง เป็นสุขจริง และประจักษ์จริงกันได้ ถ้าทำให้ถึง

คิดอีกอย่างหนึ่ง สังโยชน์แต่ละข้อก็คือแรงดึงดูดของสังสารวัฏ ที่ตรึงจิตไว้ในวังวนเวียนเกิดเวียนตายอย่างไม่รู้ไอโหน่อิเหน่ ถ้าสลัดหลุดเสียได้จากแรงดึงดูดที่เหนียวแน่นสุดคือ ‘ความเห็นเป็นตัวเป็นคน’ หรือสักกายทิฏฐิเสียได้ ก็เป็นอันเที่ยงที่จะ ‘หลุดหมด’ ในกาลต่อไป

และเพื่อสลัดให้หลุดจากความเห็นเป็นตัวเป็นคน ก็ต้องอาศัยความเห็นแจ้งในลักษณะใดลักษณะหนึ่งของธรรม ได้แก่ อนิจจลักษณะ คือความไม่เที่ยงของทุกสภาพ ทุกขลักษณะ คือความไม่อาจทนอยู่ในสภาพใดสภาพหนึ่ง อนัตตลักษณะ คือความปรุงประกอบ ประชุมกันอันหาเจ้าของผู้ครองผู้บัญชามิได้

กล่าวจำแนกตามวิถีทางดับความเห็นว่าเป็นตัวเป็นคนได้คือบางท่านตามเห็นกายใจ (อันได้แก่ลมหายใจ กิริยาทางกาย ความรู้สึก ความนึกคิด) สักแต่เป็นภาวะเกิดดับ เกิดดับ กระทั่งเกิดปัญญาการดับครั้งสุดท้ายแล้วหลุดจากความยึดมั่น จิตเข้าถึงความเห็นอะไรอีกอย่างหนึ่งที่ไม่มีลักษณะเกิดดับ ไม่มีสัญญาณของความเคลื่อนไหวจากภาวะใดไปสู่ความดับจากภาวะนั้น นี้เรียกว่าเข้าถึงมรรคผลด้วยความรู้แจ้งอนิจจลักษณะ

บางท่านตามเห็นสภาวะภายในโดยความเป็นของไม่คงทน ไม่อาจตั้งอยู่ในสภาพใดสภาพหนึ่ง เห็นชัดว่าเมื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ย่อมมีเชื้อของความเสื่อมแฝงอยู่แต่แรก จึงต้องดับไปเป็นธรรมดา จะล่วงพ้นจากความสลายตัวมิได้ เมื่อตามไปจนรู้ว่าไม่อาจหาที่พึ่งความเสื่อมในขอบเขตรูปนามที่กำหนดรู้ได้ด้วยสติแล้ว ก็ปล่อยวางจากทุกภาวะที่ต้องเสื่อม หยั่งถึงเห็นภาวะที่ไม่เสื่อม ไม่มีเนื้อหาอันกำหนดได้ว่าจะเสื่อมจากความเป็นเช่นนั้น นี้เรียกว่าเข้าถึงมรรคผลด้วยความรู้แจ้งทุกขลักษณะ

บางท่านตามเห็นกฏอนธรรมโดยความเป็นของประชุมกันด้วยเหตุปัจจัย เห็นชัดว่า ๆ จะเกิดหมายรู้ หรือความยึดมั่นว่าเป็นตัวตนขึ้นตามลำพังไม่ได้ เช่นขาดรูปนามก็ขาดผัสสะ ขาดผัสสะก็ขาดความหมายรู้ เมื่อปล่อยวางเสียได้จากขอบเขตอันปรุงแต่งด้วยเหตุปัจจัย จิตที่ทะลุขึ้นหรือออกไปเห็นอะไรอีกอย่างที่ไม่มียะไปปรุงแต่งเลยเมื่อนั้น นี้เรียกว่าเข้าถึงมรรคผลด้วยความรู้แจ้งอนัตตลักษณะ ดังเช่นที่มโหฬารเป็นประดุจเข้านั่นเอง

ลักษณะนิพพานอันมีอยู่จริง เป็นความจริงระดับสูงสุดที่ผู้บรรลุมรรคเข้าประจักษ์นั้น ปราศจากนิยามเหมือนกัน มีความ 'ว่าง' อันเดียวกัน เหมือนถึงที่หมายเดียว แต่มาจากคนละทิศ เมื่อกลับมาพยายามอธิบายด้วยภาษาพูด ก็อาจมีความแตกต่างกันตามประสบการณ์ประจำ 'ทิศ' นั้นๆ

สังสารวัฏวันนั้น เมื่อยังไม่เห็นนิพพาน ก็ไม่มีทางสิ้นสงสัย ถึงชาติปัจจุบันรู้ธรรมจะแจ้ง พอดีไปเกิดใหม่ก็สงสัยใหม่ บางคนเคยฉลาดในธรรม เป็นผู้สอนธรรมที่ยิ่งใหญ่ในพุทธกาลหนึ่ง พอดีไปเกิดอีกพุทธกาลหนึ่งก็กลับคิดว่าราวดูแคลนพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าก็มี เหตุเพราะตัวที่ 'เข้าใจธรรม' นั้นคือกิเลสที่ห่อหุ้มจิต ไม่ใช่ตัวของธาคูรู้พบตนเอง ประจักษ์ตนเองเหมือนอริยมุคค

อันตรายของสังสารวัฏใหญ่หลวงก็ด้วยเหตุนี้ ดายแล้วไม่มีอะไรประกันเลยว่าเกิดใหม่จะเป็นอย่างไร คิดอย่างไร แม้เคยดีแสนดี หรือความรู้ท่วมหัวท่วมหูขนาดไหนก็ตาม ต่อเมื่อถึงโศคาปิดคิดผลขึ้นไปแล้ว จึงชื่อว่าปลอดภัย แม้ยังต้องเดินทางอีก ก็จะไหลไปตามกระแส ลอยตัวถึงฝั่งนิพพานจนได้ ไม่หลงลงต่ำอีกเลย

มติบทวนปัจจัยที่ทำให้ตนเข้าถึงมรรคผล เล็งเห็นว่าตนปฏิบัติถูก ปฏิบัติตรง จ่อจิตอยู่กับปรากฏแห่งภายใน โดยความเป็นของปรุงประกอบที่เกิดดับเป็นขณะๆ จิตจึงมีความโน้มเอียงที่จะพ้นนามธรรมอันดึงดูดให้ติดอยู่กับความเห็นภายในเป็นต้นตน โน้มเอียงที่จะหลุดจากการคุมขังของกิเลสและรูปนามที่ปิดบังนิพพานไว้ แม้ยังเป็นฆราวาส ไม่ต้องนุ่งเหลืองห่มเหลืองก็อาจถึงธรรมได้ดังนี้ การนุ่งเหลืองห่มเหลืองเป็นเพียงเปลือกนอก การปฏิบัติจิตให้เกิดความโน้มเอียงเข้าสู่มรรคผลแบบพระสำคัญกว่า พวงง่าย ๆ การปฏิบัตินี้ขึ้นอยู่กับเครื่องห่อหุ้มจิต ไม่ใช่อยู่ที่เครื่องห่อหุ้มกาย

อีกปัจจัยคือมติดิเป็นศิษย์ภรรยาธรรมมาดีแล้ว มีความเห็นอันชอบควร ยึดถือธรรมะเป็นสรณะ อันส่งผลให้เคารพเลื่อมใสไม่คลางแคลงในพระพุทธรองค์ ชนิดที่ว่าถ้าทราบว่าเป็นคำตรัสของพระศาสดาพุทธเจ้า ก็พร้อมจะน้อมรับใส่เกล้าอย่างไม่มีลังเล พฤติกรรมทางจิตจะสำรวจหนักแน่นเป็นหนึ่งเทียบเท่ากำลังหนุนของฉานสมาบัติ

อีกปัจจัยที่สำคัญคือพลังในการอนุโมทนาอันแรงกล้า เขาเป็นผู้มีความยินดีกับ โชควาสนาของคนอื่นเสมอ เพียงอ่านเรื่องของท่านพาหิยะ ทราบว่าท่านรีบรุดเดินทาง ไกลจนได้พบพระพุทธรองค์ ก็ปลาบปลื้มปรีดาถึงขีดเดียวกับท่าน จิตสำคัญว่าตนอุทธาหะเหนื่อยยากจนได้มาฝ่าต่อเบื้องพระพักตร์ไปด้วย นี่คือนามิสงส์ของความเป็นผู้ปกคิมิใจอนุโมทนา ยินดีกับลาภ ความสำเร็จ และความสมหวังของผู้อื่นจนฝังในกมลนิสัย หักดี ๆ แล้วไม่ต้องลงทุนลงแรงเหมือนคนอื่นก็ได้บุญเท่าคนอื่นสบาย ๆ ใครหาว่าเอาเปรียบก็ไม่ได้ด้วย เช่นเขานั่งกับที่แท้ ๆ ไม่ได้เห็นเนื้ออยากเช่นท่านพาหิยะ ณ เวลาและสถานที่เดียวกันได้ เขาก็จะทำเช่นเดียวกับท่านที่เดียวชนิดที่เรียกว่าถ้าไปแทนท่านพาหิยะ ณ เวลาและสถานที่เดียวกันได้ เขาก็จะทำเช่นเดียวกับท่านที่เดียว

และต้องนับว่าผู้เขียนผู้มีนามว่า สมภาร พรหมทา เป็นผู้ที่มีพระคุณ เป็นมัลลเทศก์ผู้นำเขาไปพบพระพุทธเจ้าด้วยข้อความที่เขียนแบบสบาย ๆ เพราะข้อความนั้นเองสะกิดจิตของเขาได้ถูกจังหวะ ถูกเวลาอย่างที่สุด จึงเป็นบุคคลหนึ่งที่เขาจะต้องจดจำไปจนกว่าจะหาไม่

มติพิจารณาเห็นว่าในการบรรลุนิพพานนั้น เนื้อหาธรรมที่สะกิด 'ถูกจุด' มีความสำคัญอยู่จริง ข้อความที่เขาอ่านในหนังสือน้ำชา ก้นถ้วยนั้น คลาดเคลื่อนจากพระคัมภีร์อยู่มากในแง่ของความถูกต้องรัดกุม เป็นต้นว่าประวัติความเป็นมาของท่านพาหิยะและการตรัสเทศนาธรรมดั้งเดิมของพระพุทธองค์

ช่วงบ่าย่นมดไปที่วัดทางนฤพานเพื่อเปิดหาพาหิยะสูตรในผู้พระไตรปิฎก พบในเล่ม 17 สูตรที่ 10 ได้ทราบนามเต็มของท่านคือพาหิยะทวารุจิระ เคยทำบุญปรารถนาความเป็นเอกทัศกะทางบรรลุนิพพานเร็วไว้แต่กาลก่อน และเคยขอมคายหมายได้ถึงพระอรหันต์ผลด้วยการอดข้าวมาแล้ว ในชาติสุดท้ายจึงมีวาสนาพอจะบรรลุนิพพานขั้นสูงสุดอย่างรวดเร็ว

ความเดิมในพระสูตร แปลจากบาลีเป็นไทยมีดังนี้

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวันอารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ใกล้พระนครสาวัตถี ก็สมัยนั้นแล กุลบุตรชื่อพาหิยะทวารุจิระ อาศัยอยู่ที่ทำสุปปาระกะ ใกล้ฝั่งสมุทร เป็นผู้อันมหาชนสักการะ เคารพ นับถือ บูชา ยำเกรง ได้จิรวินชบาต เสนาสนะและคิลานปัจจัยเภสัชบริวาร

ครั้งนั้นแล พาหิยะทวารุจิระหลีกเร้นอยู่ในที่ลับ เกิดความปริวิตกแห่งใจอย่างนี้ว่าเราเป็นคนหนึ่งในจำนวนพระอรหันต์หรือผู้ถึงอรหันต์มรรคในโลกแน่หรือ ลำดับนั้นแล เทวดาผู้เป็นสายโลหิตในกาลก่อนของพาหิยะทวารุจิระ เป็นผู้อนุเคราะห์ หวังประโยชน์ ได้ทราบความปริวิตกแห่งใจของพาหิยะทวารุจิระด้วยใจ แล้วเข้าไปหาพาหิยะทวารุจิระ ครั้นแล้วได้กล่าวว่

"ดูกรพาหิยะ ท่านไม่เป็นพระอรหันต์ หรือไม่เป็นผู้ถึงอรหันต์มรรคอย่างแน่นอน ท่านไม่มีปฏิปทาเครื่องให้เป็นพระอรหันต์ หรือเครื่องเป็นผู้ถึงอรหันต์มรรค"

พาหิยะทวารุจิระถามว่า

"เมื่อเป็นอย่างนั้น บัดนี้ใครเล่าเป็นพระอรหันต์ หรือเป็นผู้ถึงอรหันต์มรรคในโลกกับเทวโลก"

เทวดาตอบว่า

"ดูกรพาหิยะ ในชนบททางเหนือ มีพระนครชื่อว่าสาวัตถี บัดนี้ พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น ประทับอยู่ในพระนครนั้น ดูกรพาหิยะ พระผู้มีพระภาคพระองค์นั้นแลเป็นพระอรหันต์อย่างแน่นอน ทั้งทรงแสดงธรรมเพื่อความเป็นพระอรหันต์ด้วย"

ลำดับนั้นแล พาหิยะทวารุจิระผู้อันเทวดานั้นให้สลดใจแล้ว หลีกไปจากทำสุปปาระกะ ในทันใดนั้นเอง ได้เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคผู้ประทับอยู่ในพระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ใกล้พระนครสาวัตถี โดยการพักแรมเสนาสนะหนึ่งในที่ซึ่งปวง ๆ

ก็สมัยนั้นแล ภิกษุมาคด้วยกัณจนกรมอยู่ในที่แจ้ง พาหิยะทวารุจิระเข้าไปหาภิกษุทั้งหลายถึงที่อยู่ ครั้นแล้วได้ถามภิกษุเหล่านั้นว่า

"ข้าแต่ท่านทั้งหลายผู้เจริญ บัดนี้ พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ที่ไหนหนอ ข้าพเจ้าประสงค์จะเฝ้า พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น"

ภิกษุเหล่านั้นตอบว่า

"ดูกรพาหิยะ พระผู้มีพระภาคเสด็จเข้าไปสู่ละแวกบ้านเพื่อบิณฑบาต"

ลำดับนั้นแล พาหิยทารุจีริยะรีบคว่นออกจากพระวิหารเขตวัน เข้าไปยังพระนครสาวัตถี ได้เห็นพระผู้มีพระภาคกำลังเสด็จเที่ยวบิณฑบาตในพระนครสาวัตถี นำเลื่อมใส ควรเลื่อมใส มีอินทรีย์สงบ มีพระทัยสงบ ถึงความฝึกและความสงบอันสูงสุด มีदनอันฝึกแล้ว คุ้มครองแล้ว มีอินทรีย์สำรวมแล้ว เป็นผู้ประเสริฐ

แล้วพาหิยทารุจีริยะก็ได้เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค หมอบลงแทบพระบาทของพระผู้มีพระภาคด้วยเศียรเกล้าแล้ว ได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคว่า

"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระผู้มีพระภาคโปรดทรงแสดงธรรมแก่ข้าพระองค์ ขอพระสุคตโปรดทรงแสดงธรรมที่จะพึงเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุข แก่ข้าพระองค์สิ้นกาลนานเถิด ฯ"

เมื่อพาหิยทารุจีริยะกราบทูลอย่างนี้แล้ว พระผู้มีพระภาคได้ตรัสว่า

"ดูกรพาหิยะ เวลานั้นยังไม่สมควรก่อน เพราะเรายังเข้าไปสู่ละแวกบ้านเพื่อบิณฑบาตอยู่"

แม้ครั้งที่ ๒ พาหิยทารุจีริยะก็ได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคว่า

"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ก็ความเป็นไปแห่งอันตรายแก่ชีวิตของพระผู้มีพระภาคก็ดี ความเป็นไปแห่งอันตรายแก่ชีวิตของข้าพระองค์ก็ดี รู้ได้ยากแล ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระผู้มีพระภาคโปรดทรงแสดงธรรมแก่ข้าพระองค์ ขอพระสุคตโปรดทรงแสดงธรรมที่จะพึงเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุข แก่ข้าพระองค์ตลอดกาลนานเถิด ฯ"

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า

"ดูกรพาหิยะ เพราะเหตุนี้แล เธอพึงศึกษาอย่างนี้ว่า เมื่อเห็น จักเป็นสักว่าเห็น เมื่อฟังจักเป็นสักว่าฟัง เมื่อทราบจักเป็นสักว่าทราบ เมื่อรู้ผู้จักเป็นสักว่ารู้ ดูกรพาหิยะ เธอพึงศึกษาอย่างนี้แล ดูกรพาหิยะ ในกาลใดแล เมื่อเธอเห็นจักเป็นสักว่าเห็น เมื่อฟังจักเป็นสักว่าฟัง เมื่อทราบจักเป็นสักว่าทราบ เมื่อรู้ผู้จักเป็นสักว่ารู้ ในกาลนั้น เธอย่อมไม่มี ในกาลใดเธอไม่มี ในกาลนั้นเธอย่อมไม่มีในโลกนี้ ย่อมไม่มีในโลกหน้า ย่อมไม่มีในระหว่างโลกทั้งสอง นี้แลเป็นที่สุดแห่งทุกข์ ฯ"

ลำดับนั้นแล จิตของพาหิยทารุจีริยะ กุลบุตรหลุดพ้นแล้วจากอาสวะทั้งหลาย เพราะไม่ถือมั่นในขณะนั้นเอง ด้วยพระธรรมเทศนาโดยย่อของพระผู้มีพระภาค ลำดับนั้นแล พระผู้มีพระภาคตรัสสอนพาหิยทารุจีริยะกุลบุตรด้วยพระโอวาทโดยย่อแล้ว เสด็จหลีกไป ฯ

หากอ่านเร็ว ๆ ตามประสาปุถุชนทั่วไป ก็คงฟังดูไม่น่าเชื่อ ทำไมท่านพาหิยะถึงบรรลุธรรมสูงสุดง่ายนัก แม้พระพุทธองค์ตรัสแนะเพียงเห็นสักแต่ว่าเห็น ได้ยินสักแต่ว่าได้ยิน ทราบสักแต่ว่าทราบ รู้ผู้สักแต่ว่ารู้ผู้ ๆ ก็เปลี่ยนบุคคลธรรมดาเป็นอริยบุคคลกันได้ สะดวกคายอย่างนี้หรือ

แต่สำหรับมดไม่มีข้อสงสัยเลย ท่านพาหิยะรอนแรมมาไกลด้วยความกระหายธรรม กับทั้งรีบร้อนออกตามหาพระพุทธรองค์สุดท้ายที่เห็น แม้ทราบว่าจะเสด็จดำเนินบิณฑบาต ใครจะว่า ใครจะขัดขืนให้หรือพระพุทธรองค์กลับอารามก็ไม่ยอม เพราะอะไรในโลกไม่สำคัญเท่าพอบองค์ตกคตเพื่อฟังธรรมต่อเบื้องพระพักตร์อีกแล้ว

เมื่อพบพระองค์ผู้มีลักษณะการควรแก่ความน่าเชื่อถือ เห็นพระมหาปริสลักษณะควรแก่การเลื่อมใส ปีกใจได้สนิทว่าเป็นผู้ปราศจากกิเลสอย่างแน่นอน ธรรมของพระองค์ก็ดียิ่งความสิ้นกิเลสแก่ท่าน ได้ด้วย ย่อมบังคาลกำลังใจและปีติจนไม่เหลือโอกาสให้ความคิดอื่นใดแทรกแซง

ในเมื่อถูกน้ำลุยไฟมาพบบุคคลอันปรากฏยากแสนยากอย่างนี้แล้ว ท่านย่อมเกรงว่าโอกาสประเสริฐสุดจะมีอันต้องหลุดลอยไป เพราะความตายอันพยากรณ์ไม่ได้ เรียกว่าสิบนาทา ครึ่งชั่วโมง ก็นานพอจะเปิดช่องให้มัจจุราชมารากโอกาสไปเสีย จึงฝ่าทนรับร้าวพระพุทธรองค์ ขอทรงแสดงธรรมให้ฟังเสียเลย

ทุกครั้งที่พระพุทธรองค์จะทรงแผ่พระญาณ หยั่งทราบอยู่แล้ว ว่าวันนั้นจะโปรดเวไนยสัตว์ได้ ด้วยอุบายแบบไหนจึงเหมาะสม ถึงเป็นกรณีพิเศษแม้อยู่กลางทางบิณฑบาต พระพุทธรองค์ก็ทรงเติมพระทัยอย่างไม่พ้องต้องสงสัย การที่พระองค์ตรัสให้รอไปฟังธรรมที่อารามในภายหลัง ก็น่าจะเป็นพุทธลีลา เป็นแบบอย่างแก่ภิกษุทั้งหลาย ว่าการแสดงธรรมไม่ควรให้มีขึ้นระหว่างทางเดินบิณฑบาต

มดเข้าถึงอาการใจจดใจจ่อรอเทศนาธรรมมาแล้ว จึงทราบวาระจิตของท่านพาหิยะ ณ บัดนั้นคิดว่าจะแน่วแน่มั่นคง เปี่ยมด้วยกุศลแห่งความตั้งอกตั้งใจสดับธรรมสูงสุดเพียงใด กับทั้งตั้งริกรรมตามด้วยความเคารพขนาดไหน ไม่มีแน่นอน ที่จะปล่อยให้พระพุทธรพจน์คำใดคำหนึ่งตกหล่นไป

กระแสนุญแจมารออยู่แล้ว ศรัทธาในพระผู้ทรงธรรมก็เปี่ยมเต็มอยู่แล้ว วิริยะในการมาสู่พระธรรมอันเป็นเอกก็พร้อมอยู่แล้ว สติในการสดับรับฟังพุทธพจน์ก็สมบูรณ์อยู่แล้ว สมาธิในการจ่อใจรับธรรมก็ตามสติมาอยู่แล้ว ปัญญาในการพิจารณาธรรมก็ควรแก่งานอยู่แล้ว เมื่อประกอบกับธรรมอันบริสุทธิ์ ถูกต้องเหมาะสมแก่นิสัย ความสว่างโพล่งย่อมบังเกิดขึ้นสมควรแก่เหตุปัจจัยเช่นนั่นเอง

นี่จึงต่างจากผู้อ่านพาหิยะสูตรทั่วไป ที่ไม่รู้ไม่เอนุโมทนาตามท่านพาหิยะ เมื่อไม่เอนุโมทนา จะเอาความยินดีปริดามาแต่ไหน เมื่อไม่ยินดีปริดา จะเอาจิตจ่อมาแต่ไหน เมื่อไม่มีจิตจ่อ จะเอาปัญญาตรีกรรมละเอียดมาแต่ไหน

ธรรมที่พระพุทธรองค์แสดงแก่ท่านพาหิยะนั้น นับว่ามีเพียงคนเดียวเป็นพิเศษ ไม่มีหนสอง เป็นการตรัสแนะเพื่อเข้าถึงประสบการณ์ตรง

ที่พระพุทธรองค์ตรัสสั่งว่า เมื่อเห็นจักเป็นสักว่าเห็น เมื่อฟังจักเป็นสักว่าฟัง

แน่นอน ด้วยใจอันพร้อมสมบูรณ์ของท่านพาหิยะ ท่านย่อมมองรูปและสีสันทที่ปรากฏต่อตาในบัดนั้น สักแต่ว่ามันเป็นอาการเห็น ท่านย่อมยินเสียงและสำเนียงที่ปรากฏต่อหู สักแต่ว่ามันเป็นอาการฟัง

นั่นคือการเอาความประจักษ์สภาวะหยาบ ณ เวลาปัจจุบันยกขึ้นตั้ง

ลำดับต่อมาเมื่อพระพุทธรองค์ตรัสสั่งว่า เมื่อทราบจักเป็นสักว่าทราบ

มดกราบถามพระมหาเปริชญที่วัดเกี่ยวกับความนัยตามบาลีเดิม ได้ความรู้เพิ่มเติมคือ คำว่า “ทราบ” ในที่นี้มาจาก “มุเต” ซึ่งภาษาบาลีมีความหมายแบบเหมาไถได้ถึง 3 ทางคือ ผัสสะทางจุก ทางลิ้น และทางกาย

ลำดับต่อมาเมื่อพระพุทธองค์ตรัสสั่งว่า **เมื่อรู้อยู่จักเป็นสักว่ารู้**

คำว่า “รู้” มาจาก “วิญญาณเด” หมายถึงการรับรู้ทางมโนทวาร ซึ่งได้แก่วิถีความคิดและอารมณ์ต่าง ๆ นั้นเอง ตรงส่วนนี้ของพระธรรมเทศนา ย่อมดึงให้ท่านพาหิยะเข้ามาสู่อาการของจิตปัจจุบัน โดยสักแต่เป็นอย่างนั้น หาตัวตนที่จับมิได้

เมื่อมีแต่สภาวธรรมเห็นสภาวธรรม ประจักษ์ธรรมละเอียดลงตรงจริงตามลำดับ ก็ย่อมสลัดคืนความมั่นหมายรูปธรรมและนามธรรมทุกชนิดว่าเป็นตัวเป็นคน ต่อมาเมื่อพระพุทธองค์ตรัสขยายความว่า

"ดูกรพาหิยะ ในกาลใดแล เมื่อเธอเห็นจักเป็นสักว่าเห็น เมื่อฟังจักเป็นสักว่าฟัง เมื่อทราบจักเป็นสักว่าทราบ เมื่อรู้อยู่จักเป็นสักว่ารู้ อยู่ ในกาลนั้นเธอย่อมไม่มี"

ตรงคำว่า 'เธอย่อมไม่มี' คือมีแต่สภาวธรรม ไม่มีตัวตนผู้ใดนี้เอง ที่เป็นตัวจลชนวนมรรคผลแท้จริง สมัยกับที่มคิวิสาสนาพอเมื่ออ่านข้อความขนาดสั้นที่เขียนสวาย ๆ ในหนังสือ 'น้ำชาคันถ์ย' แล้ว ก็น้อมเข้ามาเห็นธรรมภายใน คือความรู้สึกนึกคิด และกระทั่งสภาวะรู้ ว่าเป็นแต่เพียงสภาวะอันเกิดจากการเห็นและการได้อินอันไม่ใช่ตัวตน ย่อมไม่ใช่ตัวตนไปด้วย

ชนวนมรรคผลต้องมาลงที่ใจ น้อมธรรมเข้ามาที่ใจนี้เอง

พาหิยสูตรยังมีต่อไปอีกว่า

ครั้งนั้นแล เมื่อพระผู้มีพระภาคเสด็จหลีกไปแล้วไม่นาน แมโคลูกอ่อนขวิดพาหิยทารุจิริยะให้ล้มลงปลงเสียดจากชีวิต

ครั้งพระผู้มีพระภาคเสด็จ เทียวบิณฑบาตในพระนครสาวัดดีเสด็จกลับจากบิณฑบาตในเวลาปัจฉิมภัต เสด็จออกจากพระนครพร้อมกับภิกษุเป็นอันมาก ได้ทอดพระเนตรเห็นพาหิยทารุจิริยะทำกาละแล้ว จึงตรัสกะภิกษุทั้งหลายว่า

"ดูกรภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงช่วยกันจับสรีระของพาหิยทารุจิริยะขึ้นสู่เตียงแล้ว จงนำไปเผาเสีย แล้วจงทำศพไว้ดูกรภิกษุทั้งหลาย พาหิยทารุจิริยะประพฤติธรรมอันประเสริฐเสมอกับเธอทั้งหลาย ทำกาละแล้ว"

ภิกษุเหล่านั้นทูลรับพระผู้มีพระภาคแล้ว ช่วยกันยกสรีระของพระพาหิยทารุจิริยะขึ้นสู่เตียง แล้วนำไปเผา และทำศพไว้แล้วเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ได้นั่งอยู่ ณ ที่ควรข้างหนึ่ง ครั้นแล้วได้ทูลถามพระผู้มีพระภาคว่า

"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ สรีระของพาหิยทารุจิริยะนั้นข้าพระองค์ทั้งหลายเผาแล้ว และศพของพาหิยทารุจิริยะ ข้าพระองค์ทั้งหลายก็ได้ทำไว้แล้ว คดีของพาหิยทารุจิริยะนั้นเป็นอย่างไร ภพเบื้องหน้าของเขาเป็นอย่างไร ฯ"

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า

"ดูกรภิกษุทั้งหลาย พาหิยทารุจิริยะเป็นบัณฑิต ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ทั้งไม่ทำให้ลำบาก เพราะเหตุแห่งการแสดงธรรม ดูกรภิกษุทั้งหลาย พาหิยทารุจิริยะปรินิพพานแล้ว ฯ"

ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคทรงประกาศความจริงแล้ว ได้ทรงเปล่งอุทานในเวลานั้นว่า

"ดิน น้ำ ไฟ และลม ย่อมไม่หยั่งลงในนิพพานธาตุใด ในนิพพานธาตุนั้น คาวทั้งหลาย ย่อมไม่สว่าง พระอาทิตย์ย่อมไม่ปรากฏ พระจันทร์ย่อมไม่สว่าง ความมืดย่อมไม่มี ก็เมื่อใดพรหมณ์ชื่อว่าป็นมุณีเพราะรู้ รู้แล้วด้วยคน เมื่อนั้น พรหมณ์ย่อมหลุดพ้นจากรูปและ อรูป จากสุขและทุกข์ ฯ"

ผู้บรรลุธรรมเร็วมิได้มีคุณเฉพาะต่อตนเอง แต่ยังไม่ทำให้ผู้มีหน้าที่แสดงธรรมต้องลำบาก กับทั้งเนื้อคู่ประโยชน์มาสู่ผู้อื่น ในภายหลังอีกด้วย

มตศึกษาพระสูตรอันทรงอุปการคุณแก่ตนด้วยความเอื้อล้นแห่งธรรมปิติ กราบแล้วกราบอีกระลึกถึงพระพุทธคุณ รวมทั้ง พระคุณของท่านพาหิยะ หากปราศจากท่าน ก็คงไม่มีพระธรรมเทศนาตรงอันแสนวิเศษและลึกลับเช่นนี้ และหากปราศจากพระธรรม เทศนาตรงอันแสนวิเศษและลึกลับเช่นนี้ มีหรือที่เขาจะพลอยได้รับส่วนแห่งประ โยชน์เป็นมรรคผล เขาอาจต้องใช้เวลาเป็นแรมเดือน แรมปี หรือหากเคราะห์ร้ายตายในวันสองวัน ก็คงอีกหลายภพหลายชาติกว่าจะมีวันนี้ ที่ถึงความปลอดภัย เข้ากระแสนิพพานเยี่ยงเหล่า อริยบุคคลทั้งหลาย

สภาพเหมือนเป็นคนใหม่นั้น รู้สึกด้วยรัศมีสว่างจากภายในที่ 'เพิ่ม' ขึ้นมา มตสำรวจตนเอง ไม่เห็นความเป็นคนแปลก เปลี่ยนไปเท่าใดนัก เคยเป็นมาอย่างไร มีความรู้สึกนึกคิด ความทรงจำเช่นใด ก็ยังดำเนินต่อไปเช่นนั้นทุกประการ ที่พิเศษก็มีความเบา โปร่งโล่งหัวออกอย่างประหลาด คล้ายสิ่งอุดตันถูกทะลวงออกจนสิ้นไส้ ทว่าก็ไม่ใช้เรื่องพิศดารนัก

อุปาทานในอิตตยังครบถ้วน ไม่หายหนีไปใน เมื่ออยู่ในภาวะรู้สึกปกติ

ต่อเมื่อเพ่งจิตเข้าสู่ฐานกาย หรือน้อมจิตใจอันสว่างว่างของตนเองด้วยกำลังสมาธิ จึง 'รู้ว่างกระจ่างชัด' ปราศจากความเห็น อะไรเป็นตัวเป็นคนทันที

นั่นหมายความว่าโสคาบันอริยบุคคลก็ต้องอาศัยสมาธิ จึงจะปลดปลงความรู้สึกในตัวตนลง ได้ชั่วขณะหนึ่ง ซึ่งหากมองอย่าง ผิดเพี้ยน ปุถุชนอันถือเสมือน 'คนนอกกระแส' ก็ต้องนึกว่าไม่เห็นแตกต่างจากผู้ปฏิบัติธรรมที่ยังเป็นกัลยาณชนธรรมดาตรงไหน

อันที่จริงแล้วอริยเจ้าทั้งหลายมีลักษณะรู้ที่แตกต่างออกไป ถ้าใช้ภาษาพูดก็ต้องบอกว่าผู้ปฏิบัติที่ยังเข้าไม่ถึงจริงนั้น มี พฤติกรรมทางจิตแบบ 'แก่งรู้' ว่าสังขารไม่ใช่ตัวตน ส่วนผู้ปฏิบัติที่ผ่านมรรคผลมาแล้ว จะมีพฤติกรรมทางจิตแบบ 'รู้จริง' ไม่ต้องแก่ง คัดปรุงแต่งเสียก่อน เห็นอยู่เองอย่างนั้นเลยทีเดียว

พูดง่าย ๆ โยคาวจรผู้เป็นปุถุชนยังรู้สึกถึงตัวตนในจิต แม้เห็นกายเป็นอนัตตาแล้ว แต่บุคคลผู้เป็นโสคาบันขึ้นไป จะเห็นซึ่ง ที่เดียวว่าทั้งผู้รู้และสิ่งถูกรู้ต่างก็เป็นอนัตตาทั้งสิ้น หมายความว่าแม้แต่สภาวะธรรมหายและละเอียดที่ปรากฏเป็นรูปกายและนามกาย หาได้ มีแม้บัญญัติขึ้นชื่อเป็น 'อริยบุคคล' ไม่

ผู้ปฏิบัติทั่วไปนั้นเหมือนนักแสดงที่เข้าถึงบทจนรู้สึกว่าเป็นตัวละครหนึ่งจริง ๆ ไม่สงสัยเลยในขณะที่แสดง แต่พอถอด โยจน ออกจากฉากได้ก็กลับคืนเป็นคนเก่า ผิดกับผู้ปฏิบัติที่เข้าถึงมรรคผลแล้ว จะไม่มีตัวละคร ไม่มีผู้แก่งแสดงเป็นตัวละคร ทั้งหมดเป็น ของจริงเนื้อเดียวกัน เป็นตัวของตัวเองเต็มที่

อีกแง่หนึ่ง โสคานันอริยบุคคลย่อมผ่านจิตผู้เห็นตนเองเป็นเอกภาวะมาแล้วเมื่อครั้งถึงมรรคถึงผล ฉะนั้นย่อมย่อมเอาความกำหนดหมายเช่นนั้นมาตั้งไว้เป็นสมาธิได้ สมตามที่คัมภีร์เรียกว่าเป็นการเข้า 'ผลสมาบัติ' ส่วนถ้าเป็นพระอนาคามีหรือพระอรหันต์ผู้มีอุปถัมภ์เป็นทุน ก็อาจเข้านิโรธสมาบัติ ด้วยความหมายรู้อันไม่เหลือร่องรอยชั่วระยะหนึ่ง ถึงซึ่งนิพพานตรงทั้งยังครองขันธได้โดยทีเดียว

ปลุณชนทั่วไปถ้ารู้สึกถึงอะไรเช่นจิตว่าง นั่งสมาธิเกิดเห็นความว่างเปล่าไว้ที่จับ ก็ต้องนับว่าตัวความว่างยังเป็นความปรุงแต่งจิตชนิดหนึ่ง เป็นลักษณะหมายรู้อย่างหนึ่ง ไม่ใช่เอกภาวะอันมีรสประหลาดล้าอย่างนิพพาน สังเกตได้จากความว่างนั้นมีขอบเขต มีประมาณต่างจากความว่างแบบนิพพานที่ไร้ขอบเขตให้ยังกำหนด

อีกความแตกต่างที่สำคัญ และมองไม่เห็นขณะยังมีชีวิตปัจจุบันก็คือ จิตแบบอริยะจะไม่ถอยออกจากสภาวะที่เข้าถึงแล้ว ก็จะเกิดตายอย่างมากสุดอีกเพียงเจ็ดชาติก็เป็นอันต้องจบ แม้ทอดหุ่ยดำเนินชีวิตไปตามปกติ จิตก็สั่งสมความเห็นในไตรลักษณ์เพื่อความวางหน่ายเองอยู่แล้ว ส่วนผู้ปฏิบัติธรรมทั่วไปนั้น ตายแล้วไม่มีเครื่องประกันว่าเมื่อไหร่ พุทธกาลไหน จึงจะได้ขึ้นฝั่ง ยังต้องลอยคอเวียนว่ายตายเกิดไปเรื่อย

พูดให้ง่ายเข้า ถ้าวัดตามเกณฑ์กิเลส ยิ่งกิเลสน้อยยิ่งทุกข์น้อย พระโศคานันสิ้นกิเลสในแง่ความสงสัยนิพพาน ก็ทุกข์น้อยลงอีก โขมโหฬาร ไม่ต้องปล่านวนหาหลักยึดหรือจุดหมายปลายทางให้ชีวิตนี้และชีวิตหน้ากันอีก

เพราะฉะนั้นเมื่อพบพุทธศาสนา สิ่งที่ถูก ที่ควรอย่างที่สุดคือเอาตัวให้รอด อย่างน้อยสำเร็จได้ถึงชั้นโศคานัน เรียกว่าเป็นผู้เข้ากระแส เป็นผู้เที่ยงที่จะหมดกิเลส หมดทุกข์ภัยเดือดดาลในวันหนึ่งข้างหน้า จึงจะสบประโยชน์สูงสุดจากการพบพุทธศาสนา

ถ้าไม่ได้โศคานันคิดผล ระวังไรจากพุทธศาสนารองลงไปจากนั้น จะเป็นบุญกุศลแบบไหน อย่างมากก็จัดเป็นแค่วิชาว่ายนน้ำในทะเลใหญ่ สั่งสมสะสมเบียดกรังติดตัวไปบ้างเท่านั้น

ยังต้องเหนื่อยใจจะขาดต่อไปเรื่อย ๆ อยู่ดี

สำหรับท่านพาหิยะนั้น เมื่อฟังเทศนาธรรมจบ ก็มีวาสนาเข้าถึงอรหัตผลทันที หมายถึงเกิด 'จิตเยี่ยม' ต่อเนื่องกันรวดเดียวสี่ครั้งซ้อน นับเป็น 'รุ่นพี่' ผู้มีความแก่กล้า พร้อมรับธรรมจาก 'พ่อ' มากกว่าเขา มติปลาบปลี้มและอนุโมทนากับท่านเต็มอก อีกทั้งตั้งใจจดจำที่นั่นไปจนชั่วชีวิต เพื่อเจริญรอยตามญาติธรรมผู้พี่ให้ได้ในวันหนึ่งข้างหน้า

แยมี่ยมสดชื่นอยู่ตลอดเวลาด้วยกำลังขับจากปีติอันได้จากธรรมภิกษิมัย จิตรกรหนุ่มมาพิจารณาภาพเขียนที่จะส่งเข้าประกวด เป็นรูปสายลูกไฟยี่ดียวที่จับลงด้วยไฟสว่างเป็นประกายพริ้ว โดยให้ชื่อรูปคือ 'ศรีสร้อย' อันเป็นแนวคิดที่เพอร์เฟกต์แนะนำเมื่อไม่นานมานี้

นั่นคือภาพที่วาดไว้ขณะยังเป็นกัลยาณชนผู้ปฏิบัติจิตภาวนา

บัดนี้เมื่อย้อนกลับมาดูแล้วนึกขอบคุณตนเองที่ไม่คว่นรีบส่งไปเสียก่อน เขา 'สัมพัศ' ภาพว่าใช้เป็นเครื่องหมายบอกการตรัสรู้ไม่ได้ จิตสว่างรอบทั่วขอบที่ต่อเนื่องจากจิตร้อนจิตเย็นนั้น อาจเกิดขึ้นได้เสมอเมื่อทรงอัปนาสมาธินับแต่ปฐมฌานขึ้นไป

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จิตของปลุณชนจะไม่มีลักษณะสว่างรู้ความว่างชนิดไร้ศูนย์กลางและไร้ขอบเขต

เกิดความคิดใหม่ เลิกคิดหวังเงินรางวัล เลิกคิดชนะใจกรรมการ มุ่งอย่างเดียวคือทำอะไรจึงจะสื่อการบรรลุมรรคผลด้วยภาพเพียงภาพเดียวให้สมจริง ไม่มีการเขียนแบบสัญลักษณ์ ไม่มีการสอนย้อม เห็นแล้วต้องสื่อทันทีกับผู้บรรลุธรรมด้วยกัน ช่วยยืนยันกันได้ไม่ว่าจะเป็นใคร มาจากประเทศไหน

ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะแห่งมรรคผล จิตของเขาสงบรวมลงที่กลางอก ถัดจากนั้นจิตป็นเหมือนน้ำวนที่หมุนจี๋เกิดขึ้น เพราะดวงแสงวิสุทธิตั้งท่าจะชำแรกโพลงพลังขึ้นพื้นแรงดึงดูดของธาตุชั้นธ आयตนะหยาบและการปรุงแต่งทั้งหมด

ตาสว่าง คิออกแล้วว่าจะสื่ออย่างไร เขาสื่อเหตุการณ์ทั้งหมดไว้ในภาพเดียวไม่ได้ แต่ให้ภาพก่อนพื้นอายตนะหยาบ เพื่อสื่อ กับผู้ที่ยังครองอายตนะหยาบด้วยกันได้

แสงสว่างที่ส่องจัดจ้าเป็นอนันต์ขึ้นมาจากกลางอก แทรกผ่านวังวนเครื่องห่อหุ้มอันมีดมน

มติเลือกใช้สีม่วงอมดำแทนกิเลสและสิ่งปรุงแต่งเป็นเกลียวน้ำวนชั้นนอก ใช้สีน้ำตาลเหลืองและชมพูอ่อนอมม่วงเป็นเกลียว น้ำวนชั้นในใกล้กับดวงรูอันสว่างพิสุทธ์ ที่ได้ช่องผุดโพลงขึ้นมาเมื่อทางเปิด

และนี่คือกลอนที่เขาเขียนแต่ธรรมากิสมย์ของตนเองเป็นการกำกับภาพอีกชั้น...

ห่อหุ้ม กลุมจิต มิดมั้น

เห็นเป็น ตัวกู อยู่ได้

เหยียดถู่ ดูตัว ทั่วกาย

ร่างร้าย นี้หรือ คือกู

แปลกเปลี่ยน เวียนคิด ผิดแพก

ยากแยก ดีชั่ว ในหัวหู

คราก่อน ตอนนี อันไหนกู

รังอยู่ ครูเดียว เดียวมลาย

ทำไมหวยไม่เคยขังจนวันนี้

วันที่มีพระผู้ชี้จันกูหาย

วันที่เพ่งเล็งรู้ดูใจกาย

กิเลสพ่ายส่ารอกกูรู้ชัดใจ

แสงวิสุทธ์ผุดชำแรกแหวกทางออก

จากคอกขังพังสู่ตฤกษ์เบิกบานไสว

แย้มยิ้มแจ่มแจ่มทางกระจ่างกายใจใคร

ใจใช้กูรู้แน่แท้แต่ธรรมา

บทที่ ๒๗ ประกวดภาพ

แพตริเฟ็งกลับจากโรงเรียน ขณะที่มิดิอ่าวพื้นออกมาจากประตูรั้วพอดี ทั้งสองเห็นอีกฝ่ายและสบตาในระยะห่างพอเห็นรอยยิ้ม ทักทายที่ส่งถึงกันได้ เด็กหนุ่มเป็นฝ่ายเดินเข้ามา ขณะที่หญิงสาวยืนเฉย ด้วยคิดว่าถ้าสาวนาปราศรัย ก็น่าจะนั่งคุยกันที่บ้านหล่อน

“เฟ็งกลับมาหรืออะ?”

“ฮือ กำลังจะเข้าบ้านเนี่ย”

แพตริตอบยิ้ม ๆ มติมาหยุดยืนห่างหล่อนเพียงก้าวเดียว เหลียวซ้ายแลขวาแลดูคนจรที่จอดนิ่งได้ร่มไม้ ปกปิดรูปโฉมและป้ายแดงด้วยผ้าคลุมผืนใหญ่ ออกถามไม่ได้

“ซื่อรดแล้วทำไมไม่ขับล่ะอะ ผมเดินผ่านที่ไรเห็นจอดอยู่อย่างนี้ทุกที เดียวก็ฟังหรือก”

หญิงสาวเงิบ ลครอยยิ้มลงนิดหนึ่ง และดูที่เหมือนจะคอแข็งหน่อย ๆ มติจึงทราบว่าจะมีความนัยเป็นส่วนตัวที่หล่อนไม่ต้องการพูดถึง เลยเปลี่ยนเรื่อง

“ไม่เจอกันเป็นอาทิตย์ ๆ เลย ตอนนี่แต่งชุดครุแล้ว”

เด็กหนุ่มอมยิ้มและมองกวาดเครื่องแบบครูสาว เสื้อน้ำดาลอ่อนแขนยาว และกระโปรงน้ำดาลเข้มเลขเข้า กับรองเท้าส้นสูงสีเข้กัน ไหลสะพายกระเป๋าใบย่อม ขับความมีสง่าราศีของแพตริให้ยิ่งดูงดงามน่าเลื่อมใสขึ้นอีกมาก เค่นจนน่าไหวแต่ไกลทีเดียว

“เธอล่ะ สบายดีหรือเปล่า?”

มติลอบหัวเราะในใจ เพราะอดรู้สึกไม่ได้ว่าหล่อนคงชินกับวิธีพูดและการใช้สุ้มเสียงกับเด็ก ๆ ดูที่สายตากำลังมองเขาเป็นนักเรียนไปด้วย

“สบายดีครับคุณครู”

ตอบอย่างสุภาพอ่อนโยน แต่แฝงสำเนียงล้อนิดหน่อย แพตริมองน้องชายด้วยท่าทีพิลึกซึ่งกว่าเดิม แล้วบอกตนเองว่าหล่อนสัมผัสได้ถึงกระแสรอบตัวเขาที่แปลกใหม่ ถ้าอธิบายเป็นภาษา ก็คงคล้าย ๆ เคยเห็นลูกตีตรวนแล้วหลุดออกมาเปลาะหนึ่ง ดูเขามีความเบา ภายสบายใจ โลงหัวอก ไบหน้ากระจ่าง สมองแจ่มใสผิดต่างจากเดิม

“เฟ็งไปเที่ยวไหนมาหรือเปล่า?”

มติสั้นสิริชะ ทำตาจนนิดหนึ่งเพราะนึกว่าแพตริเข้าใจคิดอะไร

“เปล่านี่อะ อยู่บ้านตลอด ทำไมหรือ?”

แพตริเมียงเบนมาอีกทาง

“แล้วงานประกวดภาพพระพุทธศาสนา ไปถึง ไหนแล้วละ คงส่งเรียบร้อยแล้วซี”

“หมดเขตมะรีนอะ ผมกะจะไปส่งพรุ่งนี้แหละ กลับงานวินาทีสุดท้ายเลย เผื่อคิดเปลี่ยนอะ ไรอีกนิดอีกหน่อย”

หญิงสาวเบิกตาเล็กน้อย นึกขึ้นได้ว่าตนเคยแนะนำแนวคิดภาพ ‘ตรีสรู’ ให้เขาไป จึงอยากเห็นขึ้นมา

“งั้นตอนนี้ก็ยังอยู่ที่บ้านสินะ ขอคุมั่งได้ไหม?”

“อ้อ... ได้เลย พี่แพรอยู่ที่นี่แหละ เดี่ยวผมไปเอามาให้”

“เธอกำลังจะออกไปธุระที่ไหนไม่ใช่หรือ?”

“จะซื้อของกินใส่ตู้เย็นเท่านั้นแหละ ไรอีกพักก็ได้”

พอเห็นน้องชายหันหลังกลับคุมั่งเดินจะไปเอาของมาให้ แพตริก็ตัดสินใจเดินตาม

“อ้าว...รอที่บ้านเถอะพี่แพ ไม่ต้องเหนื่อยหรอก”

“ให้เธอแบกซ้อนมาซ้อนกลับได้ไง”

เมื่อพี่สาวแสดงเจตจำนงเช่นนั้น มดก็ไม่ว่าอะไรอีก

เข้าบ้าน มาถึงห้องของศิลปินหนุ่มผู้เสมอน้องแท้ ๆ แพตริเป็นคนเปิดไฟไล่ความสลัวของยามเย็น และก้าวเข้าไปในนั้นก่อนอย่างถื่อวิสาสะ เห็นภาพใหญ่โดดเด่นในกรอบบนขาตั้งทันที

เป็นรูปทรงตั้ง คือด้านสูงยาวกว่าด้านกว้าง สิ่งที่กระทบใจเป็นอันดับแรกคือแสงเจิดจ้า ณ ใจกลาง แวดล้อมด้วยคลื่นนวนสีม่วงมืด ดูที่แรกเหมือนแสงสว่างที่ปลายทางอุโมงค์ ทว่าเมื่อพิศแล้วรู้สึกถึงการสื่อพลังชนิดหนึ่งที่ทำให้ขนลุก...

มดอยากให้แพตริชมผลงานของตนเจียบ ๆ จึงขอลิกลิ้ว

“ดูไปก่อนนะพี่แพ เดี่ยวผมเอาอะไรมาให้ทาน”

ว่าแล้วก็ถอยเท้าจากห้อง ปลดพี่สาวไว้ตามลำพัง

แพตริอึ้งงันเป็นครู่คล้ายถูกสะกด ก่อนถอนสายตาไปยังแผ่นกระดาษแข็งได้รูปที่มีหมึกดำลงเป็นอักษรอ่อนช้อย

ชื่อภาพ ‘แสงนฤพาน’

ล่างลงไปคือคำกลอนแต่การตรีสรูธรรม หรือที่เรียก ‘ธรรมากิสมัย’

ใจแพตริเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับความคิดจนสามารถสัมผัสถึงสิ่งที่อยู่เหนือความคิดได้ เพียงเห็นภาพหนึ่งที่ดูมีพลังเคลื่อนไหวประหลาด รวมทั้งอ่านถ้อยคำในบทกลอนขยาดความนั้น ก็บังเกิดปิติ ใจอนุโมทนาเป็นล้นพ้นกับความสำเร็จของน้องชาย

เขาเป็นคนเคารพธรรม ฉะนั้นจะไม่สื่อด้วยวิธีบรรยายจากประสบการณ์ตรงเช่นนี้แน่ ถ้าหากไม่ผ่านมาจริง เดิมทีที่คุยกับ หล่อนเมื่อหลายอาทิตย์ก่อน แนวคิดในการสื่อภาพและร้อยกรองจะออกไปทางการกล่าวอ้างเนื้อหาการคร่ำครวญ ซึ่งเป็นมุมมองของผู้ พยายามอธิบายเปรียบเทียบกับจิตอันร้อนด้วยอุปมาอุปไมยที่สว่าง โพลง ไร่ล้มกินแล้วเท่านั้น

อยู่ใกล้ชีวิตกับปุณณะแต่อ่อนแอออกจกนกับกระแสความเป็นอริยบุคคล เมื่อหล่อนถามว่าใช่หรือเปล่า ท่านก็เคยเผยตรง ๆ ใน ฐานะคนสนิทที่รู้เห็นพฤติกรรมกันมากพอควรแก่การเชื่อ

ท่านใช่ และขณะนี้ก็เป็นถึงพระสกทาคามีแล้วด้วย!

ปู่เคยถ่ายทอดภาวะขณะการบรรลุแต่ละขั้น ให้หล่อนฟังอย่างละเอียด เมื่อธาคูร์เดิมแท้ผูกขึ้นแสดงตัวสัมพัสนิพพานครั้งหนึ่ง ก็คือเกิดลูกไฟสว่างกิเลสหนึ่งหน คำบอกเล่านั้นเมื่อนำมาเทียบเคียงกับภาพและร้อยกรองที่ปรากฏตรงหน้า ก็ทำให้ทราบได้ว่าขณะนี้เข้า กระแสแล้ว เป็นคนในแล้ว เป็นของจริงแล้ว เป็นหลักฐานอีกชิ้นหนึ่งของพุทธศาสนาที่ยังไม่เสื่อมสูญไปจากโลกมนุษย์

หล่อนเพิ่งนึกออกว่า ‘แสงเปิด’ และกระแสแปลกใหม่ในมคิ ก็เหมือนกับที่สัมพัสได้จากปุณณะมาแต่เล็กนั่นเอง ผิดกันคือความ เข้มข้น ทัศนะธรรมของมคิยังอ่อนแผ่ว แม้สว่างสดใสชานแรง แต่ก็เหมือนมีคลื่นความเคลื่อนไหวรบกวนอยู่บ้าง ไม่รวมแน่นิ่งหนักแน่น ก่อความรู้สึกว่างและบรรยากาศเบาบางจากกิเลสได้เท่าครึ่งของปุณณะ

อย่างไรก็ตาม เมื่อเป็น โสคาบันบุคคล แม้หากจะทอดธุระ ประมาทไม่เกี่ยวเชิญตนเองให้ถึงที่สุดเ็นชาติปัจจุบัน ก็เพียงที่จะถึง พระนิพพานภายในเจ็ดชีวิตข้างหน้า พุดงาย ๆ ก็เวลาว่างไปมีแต่จะพัฒนาขึ้นสูง ไม่มีการถอยลงต่ำ หล่นลงคลองอีก เพราะเมื่อเห็นของ ที่เที่ยงสนิท น่าพอใจสูงสุดมาแล้ว จะกลับมาเห็นของไม่เที่ยงและสิ่งกวดแกว่งทั้งหลายเป็นความน่าเหมายหน่าย จิตย่อมเก็บเล็กประสม น้อย มีพฤติกรรมภายในคือดีจาก ผละออกไปเรื่อย ๆ จนปฏิรูปเลื่อนชั้นสูงขึ้นตามเวลาที่ผ่านไป

ส่วนเมื่อเป็นพระอนาคามีแล้ว จิตเป็นสมาธิ ดำรงสติมั่น ไม่ค่อยจะทอดธุระโดยสภาพของจิตเอง อย่างซ้ำที่สุดเกิดอีกชาติเดียว บนพรหมโลกก็เป็นอันตรัสรู้ขั้นสุดท้าย

รู้สึกถึงความเงียบเหงาบางประการในภายใน แล้วหล่อนละ อีกกี่ชาติ?

โคลงเคลงอยู่ในหัวอก หล่อนติดตามเขาคอนั้นมานานเท่าไร แล้วอีกนานแค่ไหนจึงจะสิ้นสุด?

ทั้งหมดล้วนขึ้นอยู่กับเขาคอนเดียว หล่อนได้แต่อยู่ในฐานะบาทบริจาริกา ติดตามพระโพธิสัตว์ไปจนกว่าจะถึงฝั่ง

บดริมีฝิปาก...ถ้าโบกมือบอกศาลา ฐานะอย่างหล่อนต้องทำยังงั้นนะ?

สายตาเหลือบไปปะกับกองหนังสือที่สุ่มไว้แบบมกง่ายตรงมุมห้อง แพตริก้าวเนื่อย ๆ เข้าหาด้วยความตั้งใจจะช่วยมคิจัดให้เป็นระเบียบ หล่อนไม่เคยทนเห็นอะไรกรูกรดาได้ โดยเฉพาะที่เป็นร่องรอยแสดงความห่วยของน้องชายคนนี้

จับซ้อนกันไปซ้อนกันมาเรียงลำดับจากใหญ่ขึ้นมาหาเล็ก กระทั่งมือไปคว้าสมุดขนาดพ็อกเก็ตบุ๊กเล่มหนา หน้าปกสีชมพูเล่ม หนึ่ง ย่นคิ้วเล็กน้อยด้วยความรู้สึกคุ้นเคยว่าเป็นสมบัติเก่าของตน

เปิดหน้าปกพบลายมือตัวเองเมื่อเกือบปีก่อน สะอ้าวไปทั้งหน้าเมื่อรู้ว่าใช่

ใจเด่นแรงด้วยความคาดไม่ถึง บวกกับความอับอายเมื่อนึกว่านี่น่าจะเป็นเล่มเดียวกับที่ตนบันทึกเรื่องราวแสดงใจและ ‘ไม่ปกปิด’ เอาไว้มากมาย ชนิดที่ต้องการเก็บซ่อนไว้อ่านเองคนเดียวอย่างแท้จริง หล่อนเข้าใจว่าทั้งมันรวมกับ ‘ขยะ’ อื่นที่ต้องการฝังลิ้มไปแล้วด้วยซ้ำ เหตุใดจึงมาอยู่ในมือมิได้ เขาขโมยมาหรือ?

รีบพลิกกลับ ๆ ดูหน้าบันทึกต่าง ๆ ตายจริง! ใช่ว่าด้วยซี!

เป็นความผิดที่มาสะกดเอากับย่อหน้าหนึ่ง กระทบใจในยามนี้เข้าพอดี...

เมื่อออกมาส่งเขากับคุณพ่อกลับ นันตั้งใจให้ผู้ชายสวยที่สุด เขาจะเห็นหรือเปล่าก็ไม่รู้ แต่พร้อมกับไหว้ครั้งนั้น คือการคิดตัดใจทุกอย่างที่ผ่านมาขอให้เหมือนฝันไป นับแต่ชาตินี้ขอให้ต่างคนต่างแยกกันไปตามทางของตัวเอง เกียรติฐานร่วมกันแต่มีคนเดียวได้รับผลเกียรติฐาน จะหมายความว่าอย่างไร ถ้าไม่ใช่เพราะมีคนเดียวที่ทำได้ด้วยใจจริง

น้ำตาซึมออกมาจนต้องกะพริบกันไม่ให้ล้นขอบ กล้าสั่นความรู้สึกเจ็บการบสองลงคอยอย่างยากเย็น เดียวนี้รู้คำตอบแล้วว่า เพราะเหตุใดหล่อนจึงระลึกจำได้อยู่เพียงคนเดียว...

เขาเป็นคนมีใจจริง... หลายดวง

คนไม่ปักใจหนึ่งเดียวแล้วจะจำอะไรแนบแน่นข้ามภพข้ามชาติได้อย่างหล่อนเล่า

เชื่อแหละว่าเขารักหล่อน เสียแต่ว่าไม่ใช่รักเดียว นั่นทำให้คุณค่าของทุกสิ่งที่มีมอบให้ดูด้อยความหมายลงแทบไม่เหลือ

รู้สึกว่าตนเองโง่งมฉายอยู่ตามลำพัง รักแท้ รักเดียวมันมีที่ไหน หล่อนน่าจะเห็นความเป็นมนุษย์มานานพอจะชี้ว่าหญิงชายทุกรูปนามต่างมารักหลายใจกันทั้งนั้น มิใครไหนกันที่เกิดมาพร้อมกับดวงจิตอันเด็ดเดี่ยวที่จะรอพบคู่แท้เหมือนอย่างหล่อน

แต่ก็เกิดความขัดแย้งขึ้นมาเมื่อตริกนึกถึงปางก่อน เขาทุ่มเทจนหมดตัวเพื่อพยายามพวงชีวิตหล่อนไว้จากโรคร้ายเรื้อรัง เมื่อสิ้นสมบัติเงินทอง เห็นแน่ว่าหล่อนต้องตาย ก็สาบานว่าจะเข้าป่าบำเพ็ญพรต รักษาพรหมจรรย์จนกว่าจะตายตามหล่อนไป เพื่อไม่ต้องพบกับหญิงอื่น รอพบกับหล่อนทุกภพทุกชาติเพียงคนเดียว...

เขาทำให้หล่อนไม่สงสัยในความรักข้ามภพภูมิ และหล่อนเองขอร้องให้ร่วมเปล่งวาจาอธิษฐานต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือพระพุทธรูปในบ้าน ขอความซื่อสัตย์ต่อกันคลี่ให้จำกันได้เสมอเมื่อพบกันอีก

ยังจำได้สนิทเหมือนนอนมองดาเขา ที่เฝ้ารอความตายของหล่อนอย่างไม่ทอดทิ้งไปไหน ทำให้หล่อนเผชิญความตายด้วยยิ้มกล้าและเข้าสู่สุคติด้วยใจเป็นกุศล เพราะระลึกถึงกุศลที่ก่อร่วมกันได้ตลอดสาย

เขาทำจริงดังพูด จากบ้านจากเมือง เข้าป่าหาฤาษีชีไพร ผากตัวเป็นศิษย์ บำเพ็ญพรตถือพรหมจรรย์กระทั่งสำเร็จฌานสมาบัติขั้นสูงในเวลาอันสั้น เหตุเพราะมีบารมีทางนี้มาแก่กล้า เคยเป็นฤาษีใหญ่มานับภพชาติไม่ถ้วน

ด้วยภูมิจิตที่สูงพอของเขา เปิดโอกาสให้หล่อนซึ่งครองภาวะเทพลงมาย่อมเขียนและฟังธรรมตามโอกาส ปลูกสัมพันธภาพที่ใสสะอาดต่อกัน กระทั่งเขาละสังขารสู่พรหมโลก และกลับมาเกิดในโลกมนุษย์อีก

การเกิดของเขามีกระแสถึงภาวะของหล่อนให้ตกลงมาด้วย หล่อนจำช่วงจุติลงมาเป็นมนุษย์ได้เพียงรางเดือน ทราบแต่ว่ามีพลังอย่างหนึ่งกระชากภาวะเทพดาของหล่อนก่อนถึงอายุขัย ต่อเมื่อเป็นเด็กหญิงแพศรียุคหกวบ จึงเหมือนใจดื้อได้ติดกับความเป็นตนเองในหนหลัง เห็นอดีตติดต่อกันเป็นเรื่องเป็นราวยาวชืดเพียงชั่วอึดใจที่นิ่งสวมนต์มอพระปฏิมาในโบสถ์วัดทางนฤพาน

เคยรู้สึกที่หล่อนเป็นคนพิเศษ มองเห็นความเป็นจริงแตกต่างจากมนุษย์ธรรมดา ทำอะไรแต่ละอย่างลงไปจะคำนึงถึงผลที่ตามมาในกาลข้างหน้าเสมอ ไม่ใช่สักแต่คิด พูด ทำไปตามอำนาจความพอใจเฉพาะหน้าอย่างชาวบ้านชาวเมือง

แถมมีความหนักแน่น เขือกเข็งยิ่ง ยิ่งรู้ว่าตนเกิดมาเพื่อใคร หล่อนเข้าใจชีวิตตนเองกระจ่างแจ่มแจ้งแทงตลอด

แล้วก็ตระหนักว่าระลึกได้แค่ชาติเดียวนั้น ยังรู้จักสังสารวัฏน้อยไป...

หล่อนจำเขาได้แม่นมั่น แต่ฝ่ายเขาไม่แสดงท่าทีรู้เรื่องอะไรด้วยเลย หน้าซำทำหน้าไม่แยแส จงใจมองเมินเขินช้ออย่างจะแกล้งให้เจ็บ ให้หล่อนสำนึกถึงความเป็น ‘คนละชั้น’ ระหว่างกันอีกต่างหาก หล่อนไม่ไว้เคียงสา อ่านออกกระจะแจ้งตั้งแต่นาทีแรก

คนระลึกชาติได้จริงไม่ใช่หมายความว่ารู้เรื่องหนหลังทั่วถึงทั้งหมด อย่างมากก็มีมุมมองกว้างกว่าคนทั่วไปหน่อยเดียว ที่แท้ยังมีแขนงสาขาของเหตุผลเบื้องหลังความซับซ้อนมหิพารของสังสารวัฏอีกมากนักถูกปิดบัง แฝงฝัง เร้นซ่อนอยู่

แม้ช่วงนั้นหล่อนยังเด็กอยู่มากทางกาย แต่ทางใจแล้วเติบโต รู้คิดอ่านเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว เมื่อปุษะและหลวงตาแขวนสอน อรรถธรรมจนเข้าใจพอ ก็บังเกิดความสลดสังเวช เหนื่อยหน่ายการเตร็ดเตร่เกิดตายกับ ‘คนแปลกหน้า’ ขึ้นมาสุดใจ บันดาลให้เขียนข้อความในไดอารี่ ขอ ‘แยกทาง’ อย่างเด็ดขาด เขาอยากไปให้ถึงไหนก็เรื่องของเขา หล่อนจะไม่ตามไปด้วยอีก

ปรารถนานิพพานเลยดีกว่า

ใจสงบมาได้เรื่อย และสำคัญว่าสามารถตัดเชื้อเถื่อใยจากเขาขาดสิ้นแล้ว ด้วยอึดถึมานะอันมั่นคง บวกกับความอึดเขินพอใจในกระแสธรรม

กระทั่งวันที่เขาปรากฏตัวขึ้นอีกครั้ง

ยอมรับกับตนเองประสาชื่อกับมีความวุ่นไหวเอาการ ความกระตือรือร้นออกหน้าออกตาของเกาทัณฑ์นำมาซึ่งความปลาบปลื้ม และอารมณ์ฉวีลาหาวรรณเก่า ๆ ให้กลับคุ้ขึ้นอีก ความช่างช่วยແห้และเสน่ห้ลมคายต้องคาต้องใจของเขาเร่งให้หล่อนอ่อนลงรวดเร็วอย่างน่าอาย ขนาดตอบรับการขอหมั้นอย่างผลอผลผลด้วยการพยายามตีสนิทของเขาเพียงชั่วเวลาหนึ่งเดือนเท่านั้น

แต่ชั่วข้ามคืนเฉียวเช่นกัน ที่เขาทำให้หล่อนร้องไห้และเจ็บหัวอกจนซึ่งว่าภาวะการตรอมใจคายเป็นอย่างไร เสียขสแสบร้อนร้าวขนาดไหน

ในเมื่อเป็นคู่แท้ พบกันแล้ว คอบรักกันแล้ว แต่ยังไม่ทันอยู่ครองเรือนก็มีใครอีกคนมาแบ่งใจ ทำให้เขาขอรับออกมาว่า ‘รัก’ อย่างหน้าชื้อ จะหมายความว่าอย่างไร?

ถ้าภาวะบุพเพสันนิวาสของผู้หญิงคนนั้นไม่แรงพอกับหล่อน จะเกิดเรื่องอย่างนี้ได้หรือ?

ยังเจ็บหนักขึ้นเมื่อทราบว่าอีกคนของเขามาก่อนหล่อน

ข้ามชาติตามสายใยรักมาพบกัน เพื่อดูให้เห็น ฟังให้ได้ยินอย่างนี้หรือว่าเขายังมีใครอีกคนหนึ่งเป็นที่รัก

นาทีที่เขาสารภาพ หล่อนตระหนักว่าตนเองไม่รู้อะไรเลย การระลึกชาติหนก่อนได้ เป็นเพียงเรื่องขี้ปะติ๋ว เป็นกลหลอกถ้อฉลชิ้นหนึ่งของห้วงมหาทุกข์ที่เรียก ‘สังสารวัฏ’ นี้เท่านั้น

วันสุดท้ายที่พบกัน หลังจากหล่อนเอ่ยขกโทษจนเขาถือเป็นสิทธิ์จึงตัวหล่อนไปกอดประโลม แพตริจ่าได้ถึงความรู้สึกสับสนและขัดแย้งกับตนเองอย่างหนัก เกาทัณฑ์คร่าร่างหล่อนนอนลงกอดแนบอกนึ่งเนิ่นนานโดยไม่เอ่ยคำใด เขานิ่งจนหล่อนซึมซับรับรู้ราวกับได้ยินเสียงหัวใจที่ไร้คำตอบ ปราศจากการตัดสินใจอย่างไรทั้งสิ้นของเขา

ยังรักเท่าไร? ยังเสียดสแลงทุกข์ร้อนมากขึ้นเป็นเงาตามตัวเมื่อคิดหวัง น้อยใจและอ่อนแอลงทุกครั้งเมื่อรู้ว่านับวันคอยเขาไม่เคยเลิก และเหมือนเขาใจไม่ใส่ระกำที่ตัดการติดต่อกับหล่อนอย่างสิ้นเชิงมานานับอาทิตย์แล้ว

หากไม่ทราบข่าวมรณกรรมอันน่าสลดสังเวชของเรือนแก้ว คงเป็นที่น่าเข้าใจว่าเขาตัดสินใจทอดทิ้งหล่อน และเลือกเรือนแก้วเป็นคู่ชีวิต...

เดาว่าที่มัวช้าก็คงเพราะเล่นแก๊งมานานาน ต่อเมื่อไปต่างประเทศ คงประสบเหตุเห็นหัวใจกันแจ่มแจ้ง เลยก่อถึงเวลา สบจึงหะพลงใจ

ท่าทางคงไว้ทุกข์ให้กับคนรักของเขาจนไม่มีแกล้งคิดถึงหล่อนอีกเลย นี่ยิ่งเป็นการประกาศคุณค่าระหว่างผู้หญิงสองคนของเขาคนดายมีความหมายยิ่งกว่าคนเป็นเสียอีก อย่างนี้ถ้าเรือนแก้วยังอยู่ จะยังมีความหมายเหนือหล่อนสักขนาดไหน?

น้ำตาหยดใส่หน้ากระดาษสมุดบันทึกเป็นดวงใหญ่ แพตริจอนสะอื้น ปัดไคอาร์ี่เล่มนั้นลงเมื่อได้ยินเสียงมติดินใกล้เข้ามา

“ทานชมพู่กันพี่แพ”

ชวนแล้วก็จะงักกึกเมื่อเห็นแพตรีเหลือบแลมาทางตนด้วยสายตาซึ่งเฉียดอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ดวงตาชื้นและครบน้ำตาสองสายยังทำให้รู้สึกช็อก แต่เมื่อเหลือบเห็นไคอาร์ี่ในมือพี่สาวก็พอเข้าใจเป็นเลา ๆ

นึกคำหนิตนเองที่ลืมนิทว่าวางไคอาร์ี่เก่าแก่เล่มนั้นไว้สะเปะสะปะ เป็นโอกาสให้แพตรีไปพบ มดกลินน้ำลายลงคอฝืด ๆ ด้วยความใจไม่ดี เธอได้ว่าหล่อนคงมีเรื่องระหองระแหงอะไรกับเขาคนนั้น เมื่อมาอ่านเรื่องเก่าเข้า จึงเกิดความคับแค้นปะทุขึ้นได้ ระบายผลไม้ลงบนโต๊ะเล็กใกล้ตัว แล้วหันมาเผชิญหน้ากับพี่สาวอย่างพร้อมจะกล่าวขอโทษ

แต่แค่เศษอปาก แพตรีก็ขยับไคอาร์ี่ถามตัดหน้า

“ใครให้เอามาเนอะ?”

เป็นระดับเสียงธรรมดาที่แฝงอารมณ์เกรี้ยวลึก ชนิดที่มติดินแล้วถึงกับจุกปากจุกคอ แพตรีเห็นอาการยื่นมือของพี่น้องคนดีแล้วยิ่งเหมือนถูกแรงให้เคียดกว่าเก่า

“อ่านกี่รอบแล้ว? สนุกมากไหม?”

มลิได้แต่ยื่นกะพริบตาอันอึ้ง ก้มหลบที่สาวที่จ้องเขม็งอย่างเอาเรื่อง นี่เป็นครั้งแรกที่เห็นหล่อนแสดงความโกรธ ดูแปลกตา และทำความเข้าใจคิดให้เขาอย่างรุนแรง เนื่องจากตระหนักว่าคนเป็นต้นเหตุ จะว่าเป็นบาปกรรมเก่าก่อนนานเนี่ยก็ยังไม่เต็มปากเต็มคำ เพราะเร็ว ๆ นี้เพิ่งเปิดอ่านใหม่ไปอีกที

“ผมขอโทษนะพี่แพะ”

เอ่ยด้วยเสียงสำนึก ทว่าก็พยายามไม่ให้ย่อยจนเป็นการขัวโมโหทางอ้อม

แพะรีจ้องมองน้องชายที่รักและไว้ใจ ทั้งขัดเคือง ทั้งอับอาย ไม่ใช่อะไร ถ้าโคอารีเล่มนี้บันทึกเรื่องธรรมดาเหมือนคนอื่นก็แล้วไป แต่...

หวิว ๆ คล้ายจะเป็นลม จนต้องทรุดกายลงนั่งพับเพียบกับพื้น พอรู้สึกตัวว่ายังไม่ปากเปียกขนาดมืออ่อนเท้าอ่อน ก็ออกแรงทั้งหน้ากระดาษสมุดบันทึกเล่มนั้นมาฉีก ฉีก ฉีกเป็นชิ้น ๆ มลิเห็นพี่สาวหน้าแดงก่ำ หายใจหอบแรง ก็ละล้าละลังก์ ๆ กัง ๆ ขยับจะเข้าไปใกล้ก็รู้สึกถึงรัศมีความร้อนที่ยังคงแผ่มาถึงตน จึงเอาแต่ยื่นมองหล่อนฉีกสมุดกระจายกระจายโดยไม่ทราบจะทำอะไรได้ดีไปกว่านั้น

แม้กหุ้มพลาสติกก็ถูกถอดพลาสติกออกขยำ ดูราวกับว่างานนั้นแพะรีต้องใช้กำลังไปมากมายจนอ่อนเปลี้ยมือสั่น มลิชักเห็นท่าไม่ดีก็ตอนหล่อนหน้าซีด เหมือนจะโงงเงงชอบกล จึงตัดสติใจไปนั่งใกล้ ๆ อยากประคับประคองด้วยความเป็นห่วง

หญิงสาวกำลังจุกอกและหน้ามืดด้วยถูกอารมณ์ซึ่งซังครอบงำ เพียงเห็นเป็นผู้ชายมานั่งตรงหน้า จึงผลอยกมือขึ้นสะบัดซัดฉาดไปเต็มแรงจนมติดึงกับหน้าหัน

มีอะไรชนิดหนึ่งเป็นปฏิกิริยาตอบวูบกลับมาปะทะความรู้สึก คล้ายแรงผลักไรต์นที่ทำให้ผะ แพะรีคืนสติ กลับเปลี่ยนจากความกริ้วเป็นตกตะลึงใจหาย เมื่อนึกได้ว่าโทสะเพิ่งบันดาลให้หล่อนตบโครกลงไป เกิดความรักตัวกลัวบาปสนอง เพราะตระหนักมานานว่าทำอะไรไว้กับอริบุคคลแรง ๆ ก็มักเป็นกฏกรรมเวทนิยกรรม คือให้ผลทันตาในชาติปัจจุบัน และรุนแรงเป็นสิบเท่าร้อยเท่า ไม่ว่าจะดีหรือร้าย

โดยเฉพาะขณะผู้เป็นอริยะไม่มีกิเลสห่อหุ้ม หรือยิ่งถ้าอยู่ในขณะทรงฌานด้วยแล้ว แรงสะท้อนจะหนักหน่วงเป็นทวีคูณเกินประมาณ ด้วยเหตุที่ธรรมชาติจิตของอริบุคคลมีพลังบริสุทธิ์แผ่อยู่ พลังชนิดนั้นมีอำนาจขยายผลเจตนาอันเป็นกุศลและอกุศลที่เข้ากระทบให้เกิดเงาวิบากใหญ่แบบลัดล้าดับวิบากอื่น เหมือนนักร้องโศกที่ใส่กำลังเข้าแทรกแซงผู้มีกำลังน้อยอื่น ๆ ในแถว

หญิงสาวรีบเอื้อมมือจับต้นแขนอีกฝ่ายแน่น กล่าวทั้งตัวสั้นระริก

“มลิ พี่ขอโทษ”

เด็กหนุ่มค่อย ๆ หันหน้ากลับมา สบตาหล่อนแล้วตอบเสียงนึม

“ไม่เป็นไรอะ ถือเป็นการได้โทษที่ผมทำให้พี่แพะเป็นทุกข์” แล้วก็อธิบายว่า “สมุดเล่มนี้ติดมากับกองหนังสือที่ผมขอยืมช่วงไปช่วยพี่แพะย้ายห้อง ยอมรับว่าออกใจไม่อยู่ เสียมารยาทอย่างมากที่แอบอ่านโดยพลการ”

แพตรีจ้องมองเขาซัด ๆ ในระยะใกล้ เหลือบเล็งแก้วตาซ้ายขวาของมดที่ละข้างสลับกันสองสามหน มีความผูกพันไม่เป็นอื่นอยู่ที่นั่น สัมผัสได้ถึงสัมผัสพันธนาพรวิสุทธิปราศจากความน่าคลางแคลงระหว่างกัน เขาคอนี้จะไม่มีวันทำร้ายหล่อนเลย จะด้วยกรณีใด ๆ ก็ตาม

“ช่างเถอะ...พี่ไม่ว่าจะมีอะไรต้องปิดบังเธอหรอก”

เกิดความอ่อนแอขึ้นมาอย่างผู้หญิงคนหนึ่ง ที่มีคำพูดมากมายเกือบกลไ้วรอเวลาพรุ่งพระลักทลาย

“พี่เคยคิดว่าตัวเองรู้ว่าเกิดมาเพื่ออะไร แต่ตอนนี้เห็นตัวเองเป็นชายโง่คนหนึ่งเท่านั้น จะเป็นคนธรรมดาที่จำเรื่องเก่า ๆ ของตัวเองไม่ได้ หรือคนที่เสียที่มีความระลึกถึงเกี่ยวกับชีวิตก่อน ก็ไม่ช่วยให้ทุกขร้อนน้อยลงเลย”

มดพิชัยหน้า

“ผมก็รู้สึกอย่างนั้น พี่แพอาจน่าสงสารกว่าคนอื่นด้วยซ้ำ ในแง่ที่ใจต้องแบกรับอุปาทานในตัวจนถึงสองชาติไว้พร้อมกัน”

แพตรีลดมือลง เม้มปากกลักรสนิยม พยายามควบคุมจิตใจให้เป็นปกติ กระแสใจสงบเย็นของเขาทำให้คำพูดง่าย ๆ นั้น สะกิดสติหล่อน คิดต่อได้เองว่าขาดอุปาทานตัวเดียว ก็ไม่มีทุกข์ของชาติไหน ๆ ให้แบกอีกเลย

อย่างที่หล่อนเคยคิดจนปลงใจซัดมาแล้ว และนี่ก็เข้าใจซ้ำอีกที่ว่าการระลึกชาติเป็นไปได้หลายแบบ ถ้าเข้าทางปัญญาก็อาจเป็นคุณ ในแง่ความเห็นภัยการเกิดตายอย่างไม่รู้อิโหนอเห่น ถ้าเข้าทางโมหะก็อาจเป็นโทษ ในแง่ความยึดมั่นถือมั่นไม่รู้จบรู้สิ้น ทั้งที่จบจากความเห็นเช่นนั้นไปแล้ว คลี่คลายมาสู่ความเป็นเช่นนั้นแล้ว ก็ยังอุทิศสำหรับแบกของเดิมไว้ในใจอยู่ได้

แพตรีระบายยิ้ม พยายามเปลี่ยนเรื่องให้แจ่มใสขึ้น

“อ่านทั้งเล่มอย่างนี้ก็รู้ความในใจหมดสิว่าพี่คิดและเขียนเกี่ยวกับเธอไว้ยังไปข้าง”

“ฮะ...จำได้สนิทคิดหัวอยู่ประโยคหนึ่ง ตอนที่แพเขียนว่าตอบคำถามเด็กช่างซักจนซักอยากเป็นครูขึ้นมาแล้วซี...” เว้นวรรคมองเครื่องแบบหล่อนด้วยตาเป็นประกายลึกลับ “วันนี้ได้เป็นจริง ๆ”

หญิงสาวกะพริบตา มองน้องชายด้วยยิ้มค้างอยู่พักหนึ่งก่อนเอ่ย

“แต่วันนี้เด็กช่างซักก็กลายเป็นบัณฑิตผู้รู้และได้ดีเกินพี่ไปแล้ว คงต้องสลับบทกันบ้างล่ะ อย่าลืมพาพี่ไปด้วย คงไม่ทิ้งกันนะ”

มดพิงแล้วเบนหน้าไปมองภาพแสงนฤพานเป็นครู่ จึงหันกลับมา

“อาบน้ำบ่อยใหญ่แล้วต้องขออาบน้ำบ่อยเล็กทำไมฮะ พี่แพอยู่กับปู่มาตั้งกี่ปี”

“พี่มันไม่เอาไหน ยังเอาดีไม่ได้เลย”

เด็กหนุ่มเปลี่ยนสายตาไปทางโต๊ะเล็ก ซึ่งมีจานแปปเปิ้ล ชมพู และของหวานวางอยู่ ก่อนชวนว่า

“ทานผลไม้กันเถอะ”

แพทรีเหลือวตาม เห็นผลไม่ยังไม่ถูกฆ่าสักชิ้น เพียงถูกล้างน้ำหมาดเท่านั้น แอ้มไม่มีมีดเตรียมมาด้วยอีกต่างหาก มติคงกะให้กัดกินเอาทั้งลูกนั่นเอง หล่อนส่ายหน้าคิดหนึ่ง บอกเขาว่า

“เดี๋ยวที่เอามีดมาฆ่าซีกให้”

ว่าแล้วก็ลุกเดินออกจากห้อง ล้างมือและล้างปากจากในครัว ทำพริกเกลือจานเล็กอยู่เดี๋ยวเดี๋ยวก็เดินกลับเข้ามา จัดแจงกดนมมีดผ่าเอ็บเปิดอย่างบรรจง มติทอดตามองตามพลาถางถามเรื่อยเปื่อย

“ได้ลงโทษเด็กให้กลับไปมีบรรทัด กางแขนยื่นขาเดียวเหมือนที่เคยทำกับผมหรือยัง?”

แม่ครูสาวหัวเราะ

“เคยหรือ เอ...ตอนนั้นทำไมพี่ให้เธอทำอย่างนั้นล่ะ?”

คูน ๆ ว่าเคยเล่นบทสมมุติเป็นครูลงโทษนักเรียนกับมติ แต่ลืมแล้วว่าเหตุจูงใจคืออะไร

“ที่แพพพยายามหัดให้ผมท่องคาถากรรมนิยเมตตสูตรโงะ ผมท่องไปก็บ่นกลุ่มใจทำไมจำไม่ได้ ไม่มีสมาธิ บ่นคำเดิมทุกจบวรรคทบต้น สองเที่ยวสามเที่ยวพี่แพลงรำคาญ เลยสั่งคาบไม้บรรทัดจะได้เลิกบ่น และบอกให้กางแขนยื่นขาเดียวสักพัก เดี่ยวใจสงบเป็นสมาธิไปเอง”

แพทรีหัวเราะร่วน หล่อนเป็นคนหัวเราะน่ารักน่าใคร่ และชวนให้คนได้ยื่นเกิดอารมณ์ผ่องใสตามอย่างจับปล้นทันที ให้มันนึกอยากอัดเทปไว้เปิดฟังเวลาเครียดเสียจริง ๆ

“จั้นหรือ เออ...จำได้แล้ว”

พูดทั้งกลัวหัวเราะ หล่อนผ่าเอ็บเปิดสามลูกเอาแกนออกจนหมด จึงหยิบจากจานส่งป้อนเข้าปากมติชิ้นหนึ่งอย่างไม่คิดอะไร

“ฮะ...”

เด็กหนุ่มเขยอปากรับ พอเคี้ยวกลืนจนหมดก็ว่า

“ห้าวันที่หลังจากกางแขนยื่นขาเดียว ผมรู้สึกว่ามีสมาธิกว่าเดิม กลับมาท่องจำได้จริง ๆ ด้วย ตั้งแต่นั้นเลยเข้าใจว่าถ้าจะเกิดสมาธิได้ ใจต้องพยายามเพ่งเล็งตัวให้เท่ากับที่ยืนขาเดียวแบบถูกทำโทษคราวนี้นั่นเอง”

แม่ครูคนงามยิ้มเรียบ หยิบชมพู่มาแกมหน้าแกมตาผ่าต่อ มติมองดวงหน้างามละมุนเบื่องโกลีแล้วอดหลงรักไม่ได้ แต่พอรู้ว่าว่ามีอะไรรูนในอก ก็จุดแสงโอกาสขึ้นกลางใจ ส่งตัวรู้ตามความรู้สึกปรุ่งแต่งทันที เห็นเหมือนสายหมอกหนาที่เริ่มสลับคลานเข้าเกาะกุมหัวใจ จึงขับไล่ให้สลายได้ทันทีที่แสงรู้ส่องเห็นนั่นเอง

การจุดแสงรู้ขึ้นเสียก่อนมีคึดลุ่มคลุ่มมิดนั้นสำคัญมาก โดยเฉพาะกับจิตที่ยังมีกำลังไม่เที่ยง ไม่ทน หากปล่อยให้ใจถูกคลุกเคล้าจนไม่อาจใช้กำลังรู้เข้าแยกระหว่างจิตกับอารมณ์แล้ว จะให้สลัดทิ้งภายหลังนั้น นับว่ายากเย็นแสนสาหัส ผู้ตัดไฟแต่ต้นลมไม่ได้ ยังง่ายอยู่

มาก

จดจำและระลึกเดือนตนเองว่ารสชาติของการรักข้างเดียวแสนร้อนปานใด แพทรีไม่ใช่ผู้หญิงของเขา และจะไม่มีวันใช่

งู ๆ มติแปรขื่นมาคล้ายต้องการแก้เกี่ยวกับตนเอง มากเสียกว่าอยากให้แพทรีได้ยื่น

“พี่แพทรีเคยเป็นที่สาวของมมมาก่อนแน่ ๆ เลย เสียแต่ว่าชาตินี้ไม่ได้เกิดจากท้องแม่เดียวกันเท่านั้น”

หญิงสาวผ่าซมพูเคยเป็นครู ก่อนตอบทั้งสายตาเหลือบต่ำจับความเคลื่อนไหวที่มือ

“เธอโตทันพี่แล้วนี่ ฐานะและความรู้สึกทางใจเป็นอนิจจัง เปลี่ยนแปลงได้เสมอ...”

เพราะสติขงม มติจึงรู้ว่าตนเองหู ไม่เพื่อน แต่ความห้วนไหวจะทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อนหรือเปล่านั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

“ผม...คงทำให้พี่แพไม่สบายใจเกี่ยวกับรูปที่เคยวาดด้วยความฟุ้งซ่าน หวังว่าพี่แพคงไม่ถือสากับความเหลวไหลชั่วครูชั่วยามของมมนะละ”

“ก็ไม่เห็นเหลวไหลตรงไหน คิดไปคิดมา ชักอยากให้เธอวาดอีกเหมือนกันแหละ”

ว่าแล้วก็นำซึกซมพูชิ้นหนึ่งจิ้มพริกเกลือ ยื่นจะป้อนมติอีก แต่คราวนี้มติใช้มือรับแทน ย่นคิ้วจ้องมองแพทรีด้วยความสงกานานตาถิ่นครู่หนึ่ง ก่อนที่หญิงสาวจะเป็นฝ่ายหลบ

“แพกลับบ้านดีกว่า”

ว่าแล้วแม่หญิงแสนงามก็หยิบกระเป๋าขึ้นสะพายไหล่ ดึงตัวลุกก้าวจากห้อง สรรพนามที่คิดไปจากเดิมยิ่งย่ำให้รู้สึกถึงเจตนาบอกความแปลกเปลี่ยนในสัมพันธภาพ มตินั่งกะพริบดวงเป็นครู ก่อนโยนชิ้นซมพูทิ้ง ลูกตามหล่นออกมาทั้งยังเค็งกับพฤติกรรมอันน่าจอนของเพศที่มีความไม่แน่นอนเป็นเจ้าของเรือน

ทันกันที่หน้าประตูบ้านซึ่งไม่ได้ล็อกไว้ แพทรีเป็นฝ่ายเปิดเอง และหันมาท้วงหางคาคมหวาน

“ปูบ่พ่หามดิหลายหนแล้ว ไม่ไปเยี่ยมท่านเลย อ้อ...ก่อนถึงวันงานประกวดอย่าลืมเดือนล่งหนั้นะ จะได้ทำตัวให้ว่าง”

แล้วหล่นก็กะพริบตาเบะยิ้มให้เขานิด ๆ เป็นการส่งท้าย ก่อนผินหน้ากรายเท้าห่างออกไปเรื่อย ๆ มติมองตามจนแพทรีถึงบ้าน และราวกับรู้ว่าเขาขังจับตามองอยู่ หล่นหันมาโบกมือเหยื่อย ๆ ก่อนก้าวหายเข้ารั้วลับตาไป ปล่อยให้เขาขืนนั่งจ้องอยู่กับที่ราวกับถูกสะกดด้วยมนตร์ขลังอันยากจะต้านของนางฟ้า

ช่วงสาย ในหอประชุมขนาดยักษ์ที่ถูกดัดแปลงเป็นหอแสดงศิลปะชั่วคราว คลาคล่ำด้วยผู้เข้าร่วมชมนิทรรศการ ซึ่งมาชุมนุมหลายร้อยคน เพราะทราบจากประกาศทางหนังสือพิมพ์และวิทยุโทรทัศน์ตลอดหลายเดือนที่ผ่านมา

นั่นเป็นนิทรรศการภาพประกวดทางพุทธศาสนาที่เก็บผลการตัดสินของกรรมการไว้ในซองลับ และจะประกาศเผยแพร่ในช่วงบ่าย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมตระเวนดูผลงานกันโดยปราศจากอคติและลำเอียงเสียก่อน จะได้รับสารจากศิลปินต่าง ๆ เดิมที ส่วนจะวิพากษ์วิจารณ์ชอบชงกับผู้มาด้วยกันอย่างไร อยาให้ใครได้เหรียญทอง เหรียญเงิน หรือเหรียญทองแดงนั้น ก็สุดแล้วแต่นานาจิตตัง

ความหลากหลายของผลงานเกือบห้าร้อยชิ้น ประดับบนแผงกันชั่วคราวที่เรียงรายเบียดเสียดอยู่ในบริเวณแสดง แล่นเลยไปถึง ส่วนอื่นของอาคารนับแต่ทางเดินขึ้นมา ก่อให้เกิดมิติใหม่สมาชิกภาพ นั่นคือได้มีการรวบรวมประสบการณ์ มุมมอง และความคิด สร้างสรรค์เด่นแปลกของจิตรกรทั่วประเทศ นำมาไว้ในที่เดียวกัน เพื่อแสดงสาระธรรมในพุทธศาสนาอย่างพร้อมเพรียง งานส่วนใหญ่ มองออกง่าย ยิ่งเมื่ออ่านร้อยกรองกำกับก็ยิ่งเกิดความเข้าใจทะลุปรุโปร่ง

หลายคนที่เข้าชมงาน ถึงกับถูกอกถูกใจ พึมพำกันแซ่ซ่าว่าเป็นงานที่ดีเหลือเกิน แต่ละภาพมีความชัดในคิดว่าถูกถ่ายทอดมาจากสายตามองโลกอย่างละเอียดอ่อน ถ้อยคำที่ผูกขึ้นเป็นร้อยกรองหลายชิ้นมีแรงสะเทือนกระทบใจสูงมาก ยิ่งเดินชม เดินอ่านผ่านไปเท่าไร ก็ยิ่งคั่งจมเข้าไปในเนื้อหาอันเป็นชวนให้เกิดกุศลจิต หรือกระทั่งจิตปล่อยวางอย่างเยี่ยม

นี่เป็นผลของแรงจูงใจอย่างใหญ่ แน่นอนรางวัลก้อนโตมีส่วนดึงหวังกะทิและมือทองทั่วประเทศเข้ามารวมตัวกันอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

แม้เริ่มต้นด้วยความโลก ทว่าเมื่อจะรังสรรค์งานเพื่อซึ่งชัย เหล่าศิลปินทั้งหลายก็ต้องตั้งหน้าตั้งตาศึกษาเนื้อหาธรรมะกันระดับหนึ่ง เมื่อเกิดความเข้าใจ หรือเกิดแรงบันดาลใจเด็ด ๆ แล้ว จึงลงมือละเลงเส้นสายลายสีกันสุดเดช เพื่อบรรลุดุจดประสงคฺ์ของแนวคิด ประกวดคือเข้าใจง่าย และมีผลกระทบแรง

องค์ประกอบที่ใช้พิจารณานั้น เท้าหนักให้ความเข้าใจง่ายทัดเทียมกับความงามในเชิงวิจิตรศิลป์ ภาพที่สมบูรณ์พร้อมทั้งผลกระทบทางใจและความสวยงามเข้าตา จะมีภามีเหนือภาพอื่นทั้งหลาย

แรงจูงใจสำคัญยิ่งไม่ให้เหล่าศิลปินทอดทิ้งคือ รางวัลมิได้มีเพียงสำหรับสามภาพคือเหรียญทอง เหรียญเงิน และเหรียญทองแดงเท่านั้น ยังมีภาพที่ท่านเจ้าภาพจะใช้ความพอใจส่วนตัว มอบรางวัลชมเชยให้สี่แสนบาทถึงสิบภาพ รวมทั้งรางวัลปลอบใจแบบไม่จำกัดจำนวนอีกต่างหาก กล่าวคือขอเพียงทำให้ท่านเจ้าภาพพอใจ ก็รับไปเลยเหาะ ๆ สี่แสน หรือลดหลั่นลงไป แต่อย่างต่ำห้าเป็นเศษห้าหลักไล่กันขึ้นมาทั้งสิ้น

นั่นทำให้ทุกคนทุ่มเทกันสุดตัว บางคนลงทุนไปนับวิธีสตามสำนักดังเพียงเพื่อให้ได้แรงบันดาลใจประดิษฐ์งานส่งเข้าประกวดโดยเฉพาะ!

ผลที่ได้ยิ่งใหญ่คือเนื้อหาธรรมะง่าย ๆ ที่เข้าสู่เข้าตาผู้ร่วมชมจำนวนมาก เพราะภาพที่ ‘สอผ่าน’ ทั้งหมดจะถูกตระเวนแสดงทั่วประเทศ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนสายหลัก บรรดาศิลปินจะจริงใจกันแค่ไหนช่าง ขอแค่เอาศักยภาพสูงสุดของพวกเขามาร่วมกันเป็นใช้ได้ การระดมศักยภาพของหวังกะทิหลายร้อยย่อมก่อผลสะเทือนอันกว้างใหญ่อย่างแน่นอน

นับเป็นงานสืบทอดพระศาสนาอันสำคัญยิ่งงานหนึ่ง

ที่ฆาตกรรมมือฟองชลแฟนสาวของเขาแหวะเวียนชมภาพโน้่นภาพนี้ สายตาก็สอดส่ายหาพรรคพวก ซึ่งคาดว่าน่าจะเดินกรออยู่ใกล้ละแวกบ้าง

ชมได้เพียงสองสามภาพก็ปะเพื่อนนักศึกษาพร้อมรุ่น โดยที่ฆาตกรรมเป็นฝ่ายถูกเรียกทักก่อน

“อู๊ย!”

เพื่อนร่วมคณะยืนอยู่ที่ภาพหนึ่ง ใกล้เคียงออกไป ที่มายูพิกซ์เอ็ดให้ หันดูรูปที่ล้างอยู่ อ่านภาพกำกับภาพครู่หนึ่งจนจบ จึงดึงแขนแฟนสาวชักชวนไปหา

“เพิ่งมาถึงหรือ?”

ตั้งทัพถามและหันไปยักคิ้วให้คนนำรักของที่มาอย่างสนิทคุ้น

“เออ” ตอบแล้วก็หันมองภาพ ผงะนิดหนึ่ง “ของใครวะ?”

“นี่แหละงานกู”

ตั้งทัพบอกด้วยยิ้ม โอ้ ที่มายูเหลือบลงอ่าน โคลงสี่ที่เปรียบเหมือนบทบรรยายขยายความ

เพ็จ นั้นคนพูดยอม ทิ้งรอย

จริง แล้วไม่เคยลอย เลื่อนเป็น

สิ่ง เดียวในหนึ่งร้อย เส่หลัน ลมคน

ลวง ด้วยคำเอ๋ยเอื่อน อาจย้อนรัดคอ

อ่านเสร็จก็เหลือบขึ้นมองภาพซ้ำ เป็นภาพชายคนหนึ่งถูกดึงลิ้นอันยาวเหยียดเหมือนสายขางติดน้ำออกมาพันรัดคอกจากเบื้องหลัง โดยผู้กระทำการดึงลิ้นแต่งชุดครุยแบบเนติบัณฑิต หน้าตาดมิงทึ่งแบบจะฆาตกรรมให้ตายด้วยลิ้นของชายเคราะห์ร้ายนั่นเอง

เผชิญที่มาอยู่กับฟองชลหวัระออกมาพร้อมกันอย่างเก็บความจำไม่อยู่ ตั้งทัพหน้าเสียด

“คลกหรือ?”

ถามแบบใจไม่ดี ที่มายูพยายามเม้มปากกลืนเพื่อไม่ให้เพื่อนเสียดน้ำใจว่าถูกเยาะ ความจริง โคลงที่แต่งไว้แม้ขาดความรัดกุมหนักแน่น ก็พอล่าว่าเข้าทำอยู่หรือ ภาพก็วาดไว้ใช้ได้ การวางตำแหน่งและการเล่นสีได้จังหวะจะโคนเด่นตา มีความคมชัดสมจริง แผงความน่ากลัวไว้สมเจตนาดี ทว่าสื่อที่ออกมา บวก ๆ กันระหว่างภาพกับโคลงแล้ว ดูก็เส้นขอบกล โดยเฉพาะอาการตาเหลือกตาปลิ้น ยกมือกุมคอหอยของเจ้าของลิ้น

“คุณึกว่าตั้งใจให้ขำนี่หว่า” ว่าแล้วก็ฟันเขี้ยว “ใช้” ได้ไว้ ต่อไปนี่คุณไม่อยากพูดจาไปปดมดเท็จอีกแล้ว ก้าวเจตนาขยายความสาวใส่ ลากลิ้นออกมารัดคอแบบที่เห็น”

ฟองชลหวัระก็ก๊ แต่แล้วก็อึ้งรี้น ดีหน้าตายชม

“ซีว่าน่าประทับใจจนลืมไม่ลงเชียวะละ”

ตั้งทัพฟังยังงี้ก็รู้ว่าเพื่อนทั้งสองแค้นศพุดใจกำลังใจเท่านั้น จึงยิ้มกร้อย

“อยากจะว่าภาพมันเอ้อ ๆ ก็พูดตามตรงเหอะ หน้าตากับส้อมเสียงฟองเซียว” แล้วเขาก็เบี่ยงความสนใจถามถึงงานของเพื่อนสาว “ซีละ วาดภาพอะไรไว้ เห็นหรือยังว่าตั้งอยู่ตรงไหน?”

"ยัง"

“เดินหาดูกันไหม?”

“อย่าดูเลย เดี่ยวเธอแหกปากหัวเราะ อายเขา”

“อ้าว! อาจารย์ สวัสดิ์ครับ”

ที่มายุเห็นชายผมสีดอกเลาเดินเข้ามาในทางคาก็ยกมือไหว้ด้วยความเคารพ

“เออ ว่าง”

สมบูรณ์พาร่างผอมเกร็งมายังกลุ่มนักศึกษา คบหลังที่มาขุศิษย์โปรด

“อาจารย์มานานแล้วหรือยังคะนี่?”

ฟองชลยื่นหน้าถามยิ้ม ๆ

“ก็พักใหญ่ แต่เพิ่งดูไปได้หน่อยเดียว” โกลงหัวเล็กน้อยบน “มีน มันเยอะจัด นี่ของฉันทนเองยังหาไม่เจอเลย น่าจะคิดเบอร์แล้วมีบัญชีชื่ออะไรไว้ให้เห็นหน่อย”

“แล้วอาจารย์เห็นที่พอเข้าค้ำมั่งรึยังอะ?”

ตั้งทัพถาม

“อ้อ เห็นเข้าทำอยู่หลายเหมือนกัน แต่ละคนทำทางค้ำกันสุดฤทธิ์...” แล้วก็บึกคาคาลัยนึกอะไรขึ้นได้ “เมื่อที่เพิ่งเห็นงานของมติ เขาทำเข้าทีนะ”

“หรือครับ ภาพเป็นยังไง?”

ที่มาขุชักด้วยความอยากรู้ เนื่องจากพูดถึงฝีมือแล้ว มตินับเป็นคู่ปรับสำคัญในรุ่นเดียวกัน แต่ออกงานใหญ่อย่างนี้คงไม่มีใครเด่นเป็นข้างเคือกได้ง่ายนัก

“ชื่อภาพแสงนฤพาน อ่านกลอนแล้วรู้สึกยังกับมันไปบรรลู่อะไรมา”

สามหนุ่มสาวหัวเราะเบา ๆ มติไม่อยู่ในกลุ่มเด็กกรวย การคบหาจึงออกจะห่างเหิน นับหน้าถือตากันแค่ฝีมือชนิดหวัด ๆ จะรู้เทียมทานเท่านั้น นิสัยใจคอหรือพื้นความชอบใจทางด้านศาสนาไม่ค่อยเป็นที่รู้เห็นของเพื่อนเท่าไร

สมบูรณ์เพิ่งเหลียวมองภาพด้านใกล้ มองชื่อเจ้าของแล้วจึงรู้ว่าป็นงานของตั้งทัพ ก้มหน้าอ่าน โคลงด้านล่าง ย้อนสายตาขึ้นมองภาพแล้วหัวเราะออกมาดัง ๆ นั่นยิ่งทำให้ตั้งทัพหน้าเขื่อน ด้วยรู้แน่แล้วว่างานของตนถูกมองเป็นสื่อชวนหัวมากกว่าจะหวังชนะใจกรรมการ

ขณะนั้นสองเด็กหนุ่มเดินเข้ามาสมทบ ต่างยกมือไหว้อาจารย์ และทักทายกันเองขรม พอรู้ว่าอาจารย์สมบูรณ์เพิ่งพูดถึงผลงานของมติ หนึ่งในนั้นก็โพล่งว่า

“เมื่อกี้ก็ทัก วันนั้นมันพกนางฟ้ามาประดับบารมีด้วยละ”

ตั้งทัพคาดัน

“คนที่เราเคยเห็นเดินด้วยกันในศูนย์การค้าเมื่อหลายเดือนก่อนหรือเปล่า?”

บางกอกยัยคิว

“เออ...มันมีเสน่ห์อะไรของมันก็ไม่รู้ คงสาวสวยขนาดนั้นยังยืนได้ไง สงสัยจริง”

ที่ขามูเบิกตาหน่อย ๆ ด้วยความอยากรู้

“สวยขนาดไหนวะ?”

บางกอกอมยิ้ม ถ้าพองชลไม่ยืนอยู่ตรงนั้นก็อาจกระทุ้งเล่นว่า ‘เด็กมึงซัดซ้าย’

“เดี๋ยวคุณดูดี มันพาเดินกระด้อมกระเดี้ยมไปรอบ ๆ นะ คงเวียนมาเจอกันเข้าเองหรอก”

“งานนี้หลากหลายดีวะ” วิเวกซึ่งมาพร้อมบางกอกเอ่ย “คิดปิ่นทั้งไฮโซและต๊อคือขมาชุมนุมกัน เมื่อกี้อ่านชื่อเจ้าของผลงานคนหนึ่ง เป็นหมอด้าย ชื่ออะไร...แพทย์หญิง ไอยริน ฝีมือน่าทึ่งทีเดียว”

อาจารย์สมบูรณ์เบิกตาหน่อย ๆ

“อ้อ หมอไอยริน เมื่อยังเด็กเคยกวาดรางวัดเยาวชนนานาชาติมาแล้ว ดังออกจะตาย เธอไม่รู้จักเขาหรือ?”

“ไม่รู้ครับ” วิเวกทำเอาสารภาพ “เทคนิคการสะบัดสี การปิดแปรง การระบายอะไรนี่แบบเนียนชั้นอึ้งเลย แต่ภาพที่เขาแต่งยังแปร่ง ๆ ลงเอกโทไม่เข้าที่พิกล”

“บางรายว่าไว้สุดสยอง” ตั้งทัพเอ่ยพลางหัวเราะ “กลอนว่าโลลิมาแล้ว แต่สรุปว่าบางคนเกิดมาในโลกนี้เพื่อทิ้งไว้แต่อีกบั้น ไม่มีร่องรอยความดีหรือผลงานทิ้งไว้ให้เห็นเลย ฮะ ๆ ”

“นี่แหละน้ำ โคนดำแล้วยังไม่รู้ตัว...มีหน้าไปชมเขาอีก”

บางกอกแซว พอทุกคนพากันหัวเราะและเห็นตั้งทัพหันมาทำตาขวาง บางกอกก็เบนหน้ามาเสถามเป็นเชิงขอความเห็นจากอาจารย์

“อาจารย์ว่าไหม ที่เขาไม่สงวนชื่อ ยอมให้ซ้ำกันได้นี่มันพิสดาร เมื่อกี้เดินผ่านมาเจอเพียบเลย อย่างชื่อภาพ ‘อริยสังข์’ กับ ‘อวิชชา’ อะไรเนี่ย เกร่อแท้”

“อ้อ...เขาว่าถ้าไปจำกัดแล้วเดี๋ยวคนคิดตั้งชื่อให้เหมาะสมลงตัวกันไม่ออก เพราะข้อธรรมในพุทธศาสนาเมื่ออยู่ตายตัว ถ้าใครอยากสื่อข้อหนึ่งแล้วผล็อยไปซ้ำ ไปซ้ำกับคนที่จองไว้แล้ว เลยต้องคิดคอนเซ็ปต์ใหม่ ทั้งที่อาจสื่อข้อธรรมเดิมได้ดีกว่าคนอื่น”

ที่มายูเอ็มแปล เพราะช่วงพยายาศึกษาเนื้อหาธรรมะคันถะแรงบันดาลใจ เขาคิดว่าเขาเพิ่งทราบชัดว่าคนยุคนี้หิบบิขัมศัพทมาใช้กัน ผิดเพี้ยนจากความหมายเดิมมาก จึงออกความเห็นเสริม

“แต่ก็ทำให้เขาได้เหมือนกันนะครับ ที่มีอยู่ภาพหนึ่งตรงทางเดิน โอเคเลยกระดุกเขี้ยว วาดเป็นกลิ้งดูดาวฮับเบิลสเปซบอว กาศนะ ลอยทั้งเค้งเป็นสัญลักษณ์การขยายขอบเขตความรู้ทางประสาทตาได้กว้างไกลที่สุด ให้ข้อมูลไว้ในกลอนเสียดว่าอยู่สูงเหนือพื้นขึ้นไปหกหรือยี่โลเมตร เห็นไกลจนย้อนกลับไปในอดีตเกือบถึงขณะกำเนิดจักรวาล แต่ยิ่งเห็นยิ่งเกิดคำถามไกลออกไปกว่าสิ่งที่เห็น บทสรุปคือรู้วิชาที่ยืดยาวขึ้น ไกลหาที่จบไม่ได้มันเป็นอวิชชา ส่วนวิชาที่รู้แล้วจบถึงจะถือเป็นวิชา อยู่บนโลกนี้เอง”

“แล้วอวิชชาตามความหมายเดิมว่าไงล่ะ?”

ฟองชลชัยถามแฟนหนุ่ม เป็นผลให้ทิมายูซีคอกเบ่งเล็กน้อย ก่อนตอบด้วยความมั่นใจ

“อวิชชาสิ่งไปตรงจิตที่ถูกห่อหุ้มด้วยกิเลส ทำให้ไม่รู้หรือยั้งดี ไม่รู้เบื้องหน้าเบื้องหลัง รวมทั้งไม่รู้เหตุปัจจัยให้เกิดสิ่งที่กำลังปรากฏอยู่ตรงหน้า แต่เดี๋ยวนี้คนเอาอวิชชามาใช้กันในความหมายที่ตรงไม่รู้จักจริง หรือมีอคติอย่างแรงกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าพูดกันทั่วไปก็ไม่เป็นไรหรอก แต่อย่างในงานนี้ที่ต้องการสื่อธรรม มันน่าจะระวังให้ตรงทางกว่าที่ใช้อยู่ผิวเผิน

อย่างภาพที่วันนี้ แทนที่จะตั้งชื่อเป็น ‘อวิชชา’ ถ้าแปลงเป็นอื่นก็คงจะดูเข้าเค้าดีหรือ เช่น ‘รู้เพื่อต่อ’ หรือ ‘ไม่รู้เพื่อจบ’ อะไรทำนองนี้ แล้วสรุปแนวคิดของภาพว่ารู้แบบโลกนั้นไม่จบ ไม่น่าพอใจ ต้องรู้แบบธรรม เพราะไปถึงจุดหนึ่งแล้วจบ ไม่ต้องต่ออีก”

“วาว...” ฟองชลครางเสียดคำ เบิกคาล้อแฟนหนุ่ม “วันนึงเธอต้องได้เป็นหนึ่งในคณะกรรมการแน่ ๆ เลย”

“ได้เป็นสมี่ด้วย”

วิเวกเสริม เพื่อเรียกความครึ้นเครงในหมู่ เกือบทุกคนหัวเราะ ยกเว้นทิมายูซีที่ทำหน้าง

“สมี่คืออะไรล่ะ?”

วิเวกคะแวงหน้ามองเพื่อน ที่แรกนึกว่าแกล้ง แต่พอดูตาแล้วทำทางไม่รู้จริง ๆ ตามประสานเพิ่งเริ่มศึกษาพุทธศาสนา ความรู้ยังแหวกๆวันๆ บางที่เหมือนรู้ลึกจนเกินตัว แต่บางทีก็เหมือนปลาตายน้ำคุ่นอย่างนี้

เห็นเพื่อนอยากรู้ วิเวกจึงยกมือตบขาและขีมิขริมสงเคราะห์

“ถ้าอยากรู้ว่า สะ-หมี คืออะไรก็ลองบวชดูนะ บวชแล้วหมั่นให้สีกาซีไปเยี่ยมบ่อย ๆ อ้อหรือจอละกันสักพัก ภาวะท่านสมี่จะเกิดขึ้นเอง”

“บ้า!”

ฟองซลร้องเสียงแหลม ดีแชนวิเวกผิยะใหญ่แล้วทำคากว่า หน้าเจ้า ที่มาขุหัวเราออกมาได้ กลุ่มศิษย์อาจารย์ยืนถกอภิปรายครู่หนึ่งก็แยกย้ายไปชมภาพประกวดตามอัธยาศัย รอเวลาประกาศผลที่กำลังจะมาถึงในเวลาไม่นานข้างหน้า

บ่ายสองโมงตรงอันได้เวลาแจกรางวัล ผู้คนเริ่มทยอยเข้ามากันมากขึ้นกว่าช่วงเช้า หลายรายก็จะเข้ามาชมพักเดียวในระยะแรก กลับคิดใจอยู่ต่อรอฟังผล โดยเฉพาะบรรดาศิลปินเจ้าของผลงานทั้งหลาย พญาดิสนิทธิมิตรสหายพ่วงมาด้วยเห็นอุ่นหนาฝาคั่งเนื่องจากเป็นงานฟรี คนหลวมไหลเข้ามาได้ตลอด จำนวนเก้าอี้ที่จัดไว้เหลือน้อยเต็มที แน่ใจว่าเมื่อถึงเวลาประกาศผล ก็เห็นที่จะต้องยืนกันเป็นส่วนใหญ่ เพราะยังเกรงชมภาพอยู่มาก

“สวัสดีครับพี่น้องชาวพุทธที่รักทุกท่าน...”

เสียงพิธีกรดังขึ้น เป็นสัญญาณว่าวาระสำคัญมาถึงแล้ว นั่นเองจำนวนผู้เข้าชมจึงเทมาทางที่นั่งมากขึ้น

พิธีกรกล่าวถึงความเป็นมาของงานประกวดภาพ รวมทั้งแนวคิดการส่งผลงานเข้าร่วม เกณฑ์การตัดสิน ตลอดจนไปจนกระทั่งรายชื่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำหน้าที่ตัดสิน

จากนั้นก็กล่าวพอสังเขปเปิดตัวเจ้าภาพ ผู้ริเริ่มงาน และออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด คือคุณ โภค วิเศษเวทิน นักรูทิจใหญ่คนหนึ่งของไทย แล้วเรียนเชิญเจ้าตัวขึ้นมานบนเวที เสียงปรบมือรับลั่นไปทั่วบริเวณ กล้องโทรทัศน์ของผู้สื่อข่าวจากหลายสถานีเบนไปเล็งติดตามเป้าหมายพร้อมเพรียงกัน

คุณ โภคเป็นชายร่างท้วมใหญ่วัยใกล้ชรา ท่วงทีกริยาสง่างามชวนให้เกิดความเคารพยำเกรง รื้อรอยแห่งวัยบนใบหน้าแทบไม่ปรากฏ หากปราศจากราศีฉายคล้ายผู้มึนบรามีในชนาจักรอันรุ่งเรืองแล้ว ก็ชวนให้นึกว่าเป็นหนุ่มลครจรหน้าอ่อนวัยไม่เก็นสี่สิบเป็นแน่

“สวัสดีครับท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย”

น้ำเสียงของคุณ โภคแจ่มชัดเป็นกังวาน ไม่ช้าไม่เร็ว มีทั้งน้ำหนักอันทรงอำนาจเยี่ยงผู้กุมชะตาชีวิตพนักงานเรือนพัน กับทั้งเจือกระแสมตตาเยี่ยงผู้เข้าถึงความไม่เบียดเบียน

“ผมรู้สึกดีใจ และต้องกล่าวว่าเกินความคาดหมาย สำหรับจำนวนศิลปินฝีมือดีที่ส่งงานเข้าร่วมประกวด กับจำนวนประชาชนที่ให้ความสนใจแวะเวียนมาชมกันในวันนี้”

คุณ โภคมองกราดไปกว้าง ๆ หญิงชายทุกวัยมาประหลูอย่างน่าชื่นใจ ชื่นใจที่พร้อมกันมารับสารธรรมจากศิลปินผู้มีความสามารถในการสื่อสาร

“หลายสิบปีที่ผมอาศัยแผ่นดินไทย แผ่นดินธรรมของเราเป็นแหล่งพำนักพักพิง และทำมาหากินเยี่ยงสุจริตชนคนหนึ่ง นอกจากความภูมิใจที่มีส่วนสร้างงานให้สังคม เสียภมิให้กับรัฐอย่างถูกต้องแล้ว ก็ได้แก่การทำนุบำรุงพระศาสนาของชาวไทยและชาวโลกนี้เอง

ผมทำบุญทำทาน สร้างพระไตรปิฎก สร้างพระ สร้างวัดวาอารามมาก็มาก แต่ไม่ค่อยเป็นที่อีกทีก็กรีก โครมเหมือนอย่างครั้งนี้ ถ้าให้เล่าถึงเกร็ดประสาธการณในการทำบุญกับพุทธศาสนา ผมมีทั้งเรื่องควรวินดีและเรื่องน่าเศร้าจะบอกมากมาย เอาเป็นสรุปว่าสิ่งที่ผมรู้เห็น สิ่งที่ผมคาดหวัง และสิ่งที่เห็นแนวโน้มในรอบร้อยปีพุทธศาสนาของเรา รวมกันเป็นแรงบันดาลใจให้คิดจัดงานนี้ขึ้นมา

อย่างในงานสมโภชครั้งหนึ่งของวัดที่ผมสร้างเพื่ออุทิศส่วนกุศลกับคุณแม่ผู้ล่วงลับ เมื่อผมไปถึงนั่น เป็นจังหวะพอดีกับที่กลุ่มวัยรุ่นซึ่งมาในงานเกิดคิดใจกัน ต่อยดักัน โกลาหล นอกจากทำให้เสียฤกษ์ เสียความรู้สึกแล้ว ยังกีดกร่อนภาพลักษณ์ของสังคัมพุทธ ที่ปรากฏต่อสายตาคนทั่วไปเป็นอย่างมาก นั่นสะกิดให้ผมเกิดความรู้สึกว่าเรามีส่วนสร้างวัดให้พระท่านจำพรรษามากแล้ว แต่อาจจะยังไม่ได้มีส่วนเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาธรรมะสู่คนทั่วไปสักเท่าไร

ผมเองเป็นคนชอบสะสมงานศิลปะทุกประเภทมาแต่ไหนแต่ไร โดยเฉพาะพุทธศิลป์ ผมชอบมองเข้าไปในความละเอียดอ่อนของศิลปินแต่ละคน ชอบมองโลกผ่านสายตาของพวกเขา บางคนสร้างงานที่เข้าใจยาก ต้องศึกษาสังคัมความรู้กันระดับหนึ่งจึงจะเข้าใจ บางคนสร้างงานที่มีผลสะท้อนทางอารมณ์สูง เช่นภาพพระพุทธรูปในลีลาต่าง ๆ ที่มีความงดงาม โน้มโน้มจิตใจให้เป็นกุศล และบางคนก็สร้างงานที่สามารถสื่อเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ซึ่งอันนี้ทำให้ผมคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ในวงกว้าง ก่อให้เกิดความเคารพพระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์มากกว่าประเภทอื่นหมด

ผมมองเห็นขึ้นมามากอย่างหนึ่งว่าปัจจุบันนี้ สักยภาพในการสื่อสารของบรรดาศิลปินในบ้านเมืองเรา รวมทั้งบ้านอื่นเมืองไกล ถูกนำไปทิ้งขว้าง หรือช่วงใช้กันในทางที่เหลวไหล หรือจุดศิลปะธรรมให้ตกต่ำลงกันเป็นอันมาก นับแต่การออกแบบแฟชั่นล้ำยุคที่ย้อนกลับไปสู่การเปิดเปลือยแบบขูดหิน ไปจนกระทั่งการสร้างโฆษณา สร้างละคร สร้างภาพยนตร์ที่หมิ่นเหม่ ล่อแหลม และกระทั่งยั่วยุให้คนเราเห็นกงจักรเป็นดอกบัว

พี่น้องที่รักครับ การไหลตามกระแสของยุคสมัยอาจเริ่มมาจากแรงจูงใจคือเงิน ศิลปินผู้มีความสามารถทั้งหลายเขาคิดภาพที่มีมารับใช้กิเลสกันเป็นหลัก เรียกว่าตอกิเลสด้วยกิเลส ช่วยเร่งกิเลสให้แรงขึ้นที่สุดเท่าที่จะสามารถ ดูเหมือนยิ่งผลลัพธ์เป็นกิเลสพุ่งแรงเท่าไร ก็ยิ่งทำเงินได้มากเท่านั้น

ผมต้องกล่าวขออภัย หากคำพูดของผมทำให้หลายคนในที่นี้สะดุ้ง เพราะทราบว่าหลายท่านทำงานอยู่ในขอบข่ายดังกล่าว แต่นี่เป็นกาลเทศะอันดี ที่เราจะมานั่งฮินคูดกันให้เกิดการมองกว้างไปในภาพรวม ว่าผู้มีพรสวรรค์สร้างสรรค์สิ่งใหม่ทั้งหลายนั้น กำลังใช้ศักยภาพของตนเองให้เกิดผลสะท้อนในทางใดบ้าง

ผมไม่ตำหนิ หรือกำลังพยายามพูดกระทบที่ท่านเลวร้าย หรือมีส่วนทำให้สังคัมเสื่อมทราม เพราะจุดเริ่มมาจากความต้องการสิ่งเรงกิเลสของคนทั้งหลายในสังคัม ไม่ใช่คนใดคนหนึ่งชักนำ แต่ผมอยากพูดว่างานนี้คือตัวอย่างในการใช้ความสามารถเชิงสื่อสาร ทำเรื่องยากให้เป็นที่เข้าใจง่าย ฉายให้เห็นศักยภาพอีกแง่มุมหนึ่งของศิลปิน หลายคนที่มีส่วนเป็นแ่งงานมากระซิบกับผมว่านี่ก็ไม่ถึง ว่าผลลัพธ์จะช่วยให้ตัวเองเกิดความกระจำงในเนื้อหาธรรมะมากกว่าเดิมขนาดนี้

ผมคงดีใจถ้าได้พิสูจน์ให้เห็นว่าการรวมคนเก่งมาทำประโยชน์กันมาก ๆ จะก่อให้เกิดคุณค่าขึ้นในสังคัมไทยเราอย่างไร หากได้รับเสียงสะท้อนในทางดีมาพอ ผมก็จะพยายามทำงานนี้ขึ้นทุกปี และอาจพยายามขยายขอบเขตการประกวดให้มีความหลากหลายกว่าเดิม ถึงแม้ปีไหนปัจจัยความพร้อมของผมอ่อนลง ก็จะได้ติดต่อขอความร่วมมือจากเพื่อนฝูง หรือหน่วยงานของรัฐที่เห็นค่าต่อไป

อยากเรียนให้ทราบว่างานประกวดนี้ไม่ได้เล็งเอาเฉพาะเหรียญทอง หรือเพื่อประกาศให้ทราบว่าใครคือผู้ชนะ ใครคือผู้มีความสามารถสูงสุดประจำปี เราต้องการพุทธศิลป์ที่มาจากกรังสรรค์ฝีมือจำนวนมากต่างหาก และอย่างน้อยถ้าผมไม่อาจทำให้ท่านรู้สึกว่างานทางศาสนามีค่าเกินกว่าจะดีเป็นราคา ก็ต้องทำให้เห็นว่าเมื่อดีค่าเป็นเงินแล้ว ต้องเหนือกว่างานศิลปะธรรมดาที่ท่านผลิตส่งแกลงเลอรีทั่วไป เรียกได้ว่าเป็นสิบเป็นร้อยเท่า

เงินจำนวนหลายล้านบาทสำหรับรางวัลที่หนึ่งอาจทำให้แตกตื่นในวงกว้าง และยังสำคัญความรู้สึกกันมากขึ้นเมื่อมีการประกาศเจตนารมณ์ชัดว่าถ้าเข้าตาผมแล้ว สะเทือนความรู้สึกผมได้แล้ว เป็นอันว่าต้องได้รางวัลเงินตอบแทนอย่างแน่นอน ผมมีความยินดีจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเลยดีกว่าปีแรกนี้ มีรางวัลชมเชยสี่แสนบาทสิบรางวัล และรางวัลปลอบใจอีกถึงยี่สิบเจ็ดรางวัล ซึ่งอัตราค่าสุดตามความพอใจของผมคือเจ็ดหมื่นบาท”

เกิดเสียงกรางฮิมไปทั่ว แล้วมีใครคนหนึ่ง คาดว่าน่าจะเป็นหนึ่งในกลุ่มศิลปินผู้ส่งผลงานเข้าร่วมประกวด ดบมือนำขึ้นมา ยังผลให้เกิดเสียงปรบมือตามอย่างกราวเกรียว เพราะนึกไม่ถึงว่าหัวหน้างานประธานพิธีจะใจป่าดุเดือดขนาดนั้น

คุณ โกลิโคกล่าวต่อเมื่อเสียงปรบมือซาลง

“หลายคนอาจกังขาว่าผมเอาเกณฑ์อะไรมาตัดสิน ก็ขอบอกไว้ ณ ที่นี้เลยว่าเกณฑ์ของผมอาจแตกต่างจากคณะกรรมการที่พิจารณามอบเหรียญทอง เหรียญเงิน และเหรียญทองแดงไปเล็กน้อย ผมเองแม้ไม่แตกฉานสรรพธรรมสักเท่าไร แต่ก็ป็นชาวพุทธที่พอมองออกว่าใครถ่ายทอดธรรมะที่สุกแล้วหรือยังดิบอยู่

ที่ยังดิบอยู่คือการสักแต่เอ่ยอ้างเนื้อธรรมในพระคัมภีร์ หรือผู้มีชื่อเสียงมาพูด หรือคัดแปลงเอาด้วยความฉลาดคิด ส่วนที่สุกแล้วคือประสพธรรม วัตรธรรมแล้ว และสามารถใช้คำพูดง่าย ๆ ของตัวเองมาสื่อกับคนอื่น ทั้งนี้ต้องไม่ไขว่เขวออกนอกกลุ่มนอกทาง อวดเก่งเลยกรอบที่พระท่านบัญญัติไว้ด้วย

ฟังดูเหมือนเป็นเรื่องยากที่จะหาใครถ่ายทอดความรู้ธรรมที่สุกแล้วออกมาได้ด้วยเงื่อนไขและข้อจำกัดดังกล่าว แต่ความจริงก็คือ เมื่อได้สัมผัสเข้าถึงธรรม จะเห็นเองว่ามันง่ายครับ และผมก็คัดตัวอย่างให้พวกท่านดู ทั้งรางวัลชมเชย และรางวัลปลอบใจรวมแล้ว สามสิบเจ็ดชิ้นในวันนี้”

จากมุมมองบนเวที คุณ โกลิโคเห็นหลายคนหันหน้าซุบซิบพึมพำอ้ออ้อ อาจเพราะเกิดความรู้สึกเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับเกณฑ์ตัดสินดังกล่าว อย่างไรก็ตาม คุณ โกลิโคสบายใจได้ว่านี่เป็นงานของเขาเอง เงินของตนเอง ใครจะเห็นด้วยหรือไม่ นั่นเป็นเรื่องของคนอื่น

“พี่น้องที่รัก ผมมานึกเสียดายที่คิดจัดงานประกวดภาพนี้ได้เข้าไปหน่อย ท่านอาจไม่ทราบว่างบประมาณประจำปีให้กับโฆษณาสินค้าบางชิ้น ยังมากกว่าทุนทั้งหมดที่จัดงานอันเป็นมหากุศลครั้งนี้เสียอีก...”

ทั้งห้องเงิบกริบ บางคนที่เคยกังขา หรือตั้งข้อสังเกตว่าเบื้องหลังเจตนาจัดงานใหญ่ของคุณ โกลิโคครั้งนี้คืออะไรแน่ ก็ชักเชื่อและเกิดความเลื่อมใสจากการฟังความที่ท่านกล่าวล่าสุด บนเวทีไม่มีโฆษณา ไม่มีภาพของสินค้าใด ๆ ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น ช่วยยืนยันให้เห็นภาพลักษณ์อันโปร่งใสอย่างไม่น่ากลางแกลงเท่าไร และว่าที่จริงถึงแม้งานนี้ถูกอุปถัมภ์ด้วยสปอนเซอร์ที่ต้องการเครดิตทางสังคม ก็จะเป็นเรื่องธรรมดาและน่าสรรเสริญ นำให้เครดิตอยู่ดี

“ถ้าความเคลื่อนไหวครั้งนี้ก่อผลในจิตใจของพวกท่าน ถ้าความเคลื่อนไหวนี้เป็นข่าว สิ่งที่ผมใฝ่อยากจะทำไว้ก็คือ แนวคิดในการทำให้จิตใจผู้คนคุณนี้เจริญขึ้นอย่างกว้างขวางนั้น เป็นไปได้ครับ แต่ไม่ค่อยจะมีใครคิด ทั้งที่โอกาสทำได้จริงนั้นมีอยู่มากมายหลายวิธี และพวกเราต้องร่วมมือพร้อม ๆ กัน จะหวังให้ใครเก่งเป็นพระเอกหรือนางเอกตามลำพังไม่ได้

ความอ่อนแอของพระศาสนาเริ่มขึ้นจากความอ่อนแอในจิตใจของผู้รู้ตัวว่ามีหน้าที่สืบทอด คิดกันแต่ว่ามีเราคนเดียวจะทำอะไรได้ เอาตัวรอดตามลำพังดีกว่า มาช่วยกันเถอะครับ ถ้อยธรรมของศาสนาพุทธยังกระจายสร้างความรู้สึกร่วมเย็นให้เกิดขึ้นอยู่ทั่วโลก ผม

เดินทางไปประจักษ์มาด้วยตนเอง พุคคยแลกเปลี่ยนความรู้สึกร่วมกันกับเพื่อนพุทธศาสนิกชนด้วยกันมาเป็นสิบปี ทราบดีว่าไม่ใช่ไทยเราเท่านั้นที่เป็นเครื่องชี้ว่าพระศาสนาจะอยู่หรือไป แต่ไทยเรานี่แหละที่มีส่วนสำคัญในการทำให้พระศาสนาแกร่งขึ้นหรืออ่อนลง

ก่อนถึงวันนี้ ระหว่างที่บรรดาศิลปินผู้เก่งกาจของเรากำลังสร้างสรรค์งานอยู่ ผมไม่ทราบว่าคุณติพี่น้องของพวกเขาได้รับส่วนแบ่งประโยชน์ไปแค่ไหนแล้วบ้าง แต่ที่มันใจก็คือวันนี้และวันต่อ ๆ ไป ผลงานอันทรงคุณค่าที่ปรากฏต่อสายตาพวกเรา จะได้ทำประโยชน์ให้กับคนหมู่มากอย่างแน่นอน

ต่อไปก็ถึงเวลาอันเหมาะสมที่เราจะประกาศเกียรติคุณของผู้สร้างสรรค์งานจิตรกรรมอันทรงค่า หวังว่าตำแหน่งที่หนึ่ง สอง สามคงสร้างอนุโมทนาจิตอันยิ่งใหญ่แก่พวกเรา และขณะเดียวกันคงไม่เป็นสิ่งบาดใจ เสริมอรรถาให้แก่ผู้ได้รับจนเติบโตเกินพอดี ท้ายนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเราคงมีโอกาสพบกันด้วยบรรยากาศเข้าใจเนื้อหาสาระธรรมเช่นนี้อีกทุกปีครับ”

ท่านประธานหยุดกล่าวเปิดพิธี ทุกคนในหอประชุมพร้อมใจกันปรบมือเป็นอันหนึ่งอันเดียว คุณโกโดยยิ้มรับแล้วผลจากตำแหน่งข้างตั้ง ไมโครโฟน ก้าวไปนั่งลงกับโซฟาด้านหลังเพื่อรอมอบรางวัลให้กับผู้ชนะการประกวด

“แหม จับใจนะครับ”

พิธีกรกล่าวยิ้มย่องส่องไฟประสาธน์น้องที่ดี เป็นกองเชียร์ให้เจ้านาย

“ผมเองช่วยงานท่านมาแต่ต้นก็เพิ่งทราบเจตนารมณ์ที่ชัดเจนพร้อมกับพวกท่านเดี๋ยวนี้เอง เห็นความชื่นชมในตาของพวกท่านแล้วก็แน่ใจว่าความปรารถนาของท่านประธานจะถูกสืบสานอย่างต่อเนื่องเรื่อยไป...เอาล่ะครับ ต่อไปนี้ผมจะฉายภาพขึ้นจอ เรียงตามลำดับรางวัลเหรียญทองแดง เหรียญเงิน และเหรียญทอง หลังจากการประกาศเสร็จสิ้น ท่านยังสามารถตามไปดูของจริงได้ถึงที่นะครับ เราจะปะโรว์ใหญ่ไว้เด่น ๆ เห็นแต่ไกลเลยทีเดียว

และตามที่เราได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้า ศิลปินท่านใดเห็นผลงานของตัวเองปรากฏ ก็โปรดก้าวขึ้นมาบนเวทีนี้ เพื่ออ่านร้อยกรองประกอบภาพของตนเอง และรับรางวัลจากมือท่านประธานด้วย ถ้าท่านใดคิดขดมาในวันนี้ไม่ได้ ผมก็จะอ่านแทน และเก็บรางวัลไว้รอมารับต่อไป”

เว้นระยะกระแอมก้มมองกระดาษที่เพิ่งถูกแกะจากซองในมือ เรียกความระทึกจากศิลปินทุกคน รวมทั้งญาติๆ ที่รอลุ้นว่าลูกหลานจะได้รางวัลมาแบ่งสักเท่าไร หลายคนอยากได้ยินชื่อตนเองเดี๋ยวนั้น แต่อีกหลายคนก็หวังไว้ว่าคงชะลอล่วงไปก่อน เพราะเหรียญทองแดงได้แค่สามเดียว สุรุษของใหญ่สามล้านไม่ได้

ไฟใหญ่ถูกหริ่งจอนมีดสลัวไปทั่วอาณาเขตโดยรอบ เพื่อเตรียมฉายภาพจากเครื่องเล่นสไลด์แรงสูง เหลือเพียงสปอตไลท์ขนาดเล็กจับเฉพาะที่ คือตำแหน่งยืนของพิธีกร

“เหรียญทองแดงในปีแรกนี่นะครับ ได้แก่ผลงานชื่อ ‘ขณะแห่งการรู้’ ของร้อยตำรวจเอกขวัญหล้า จิริงฤาษาย”

เสียงปรบมือกราวดังขึ้นพร้อมกับปรากฏภาพลายสีสันสดใสเหมือนจริงบนสกรีนขนาดมหึมา เชียงหลังพิธีกรไปทางด้านขวา ลึ่งที่เข้าสู่สายตาผู้ชมนั้น เห็นผิวผืนคล้ายผ้าน้ำตกแห่งหนึ่ง แต่เมื่อเพ่งพิศแล้ว จะเห็นสายน้ำตกมีสองด้าน ลักษณะเป็นรูปยูลกว่า คล้ายเอาผ้าพันคอสีขาวผืนยาวพาดราวตากเอาไว้

เหนือหน้าคขึ้นไป เห็นใบไม้พลิ้วว่อนมากมาย คละไปกับสัตว์มีปีกคือกาและหงส์ กระพือบินสวนกันไปมาเป็นกลุ่ม

องค์ประกอบอื่นของภาพถูกทำให้จางลงอย่างจงใจ ไม่ว่าจะเป็มน้ำตกที่มีร่องรอยรูปกระดูกซี่โครง หรือท้องฟ้าเปิดโล่ง เบื้องไกล สายน้ำตกถูกข่มเน้นให้เด่นชัดเป็นอันดับหนึ่ง เห็นวาววามประกายประกายมุกใส ตามมาด้วยฝูงกาและหงส์เหนือยอดโค้งของสายน้ำตก ซึ่งวาดไว้สมจริงยิ่ง หงส์เป็นหงส์ กาเป็นกา กับทั้งจับตาชวนมองด้วยวิจิตรวิจิตรตำแหน่งองค์ประกอบสอดคล้องกัน

เจ้าของผลงานคือนายตำรวจที่ชื่อขวัญหล้า พาร่างสูงสมชายในวัยหนุ่มแน่นของเขาขึ้นมาบนเวที เล้าหน้าหล่อเหลาเคร่งขรึม มองตรงแบบคนจริง บอกชื่อห้องกองปราบได้อย่างดีแม้จะอยู่ในชุดลาลองแขนสั้น ใครต่อใครแปลกใจกันใหญ่ที่ผู้รับรางวัลรายแรกมิได้คร่ำหวอดในวงการกลิ่นสี แต่กลับกลายเป็นร้อยตำรวจเอกผมเกรียน ผิวดำล่ำสัน ออกผายไหล่ผึ่ง มาดนิ่งคมคายสะกดคาบจะเรียกเสียดกรีดจากสาว ๆ ได้จากทุกมุมถนนที่ช่างเท้าผ่านไป ถ้าแสดงหนังก็ทำให้เชื่อเลยว่าเป็นทั้งพระเอกและตำรวจมือพระกาฬ จับผู้ร้ายเก่ง พอกับที่จับหัวใจสาวได้ทั้งเมือง

แสงไฟแฟลชกะพริบวูบวาบ ชักภาพบนเวทีกันใหญ่ ถ้าฟังดี ๆ มีเสียงหวิวหวาวจากสาวหลายคนทีเห็นรูปร่างหน้าตาของขวัญหล้าชัด ลักษณะภายนอกของเขาไม่บอกเท่าไรว่าเป็นคนมีจิตใจละเอียดอ่อนลึกซึ้งขนาดจับคู่กันสร้างสรรค์งานศิลปะได้งดงามขนาดนี้

ขวัญหล้าพนมมือไหว้ประธานพิธีอย่างอย่างคนมืออ่อน แต่ก็ไม่มีเสียนุคลิกเข้มแข็งเยี่ยงชายชาติ เมื่อคุณ โท โดยพยักหน้ารับแล้ว นายตำรวจหนุ่มจึงหันมาไหว้พิธีกรอย่างเคารพในอาวูโสตีกคน

“สวัสดิ์ครับ โอ...นับเป็นความน่าแปลกใจของพวกเขาที่ได้เห็นผู้กองมาขึ้นรับรางวัลเป็นรายแรก ผมคงต้องขอสัมผัสด้วยความสนใจหน่อยละ”

พิธีกรทำท่ากระตือรือร้น เขยิบเสริญหน้ากับร้อยตำรวจเอกหนุ่มอย่างใกล้ชิด จึงได้เห็นดวงตาที่ใหญ่เป็นประกายเข็มกลัดที่ทรงนั่งแบบราชสีห์ ดูมีสมาธิอย่างผู้เคร่งครัดในวินัยและการซ้อมรบ ขณะเดียวกันก็พบกระแสความอ่อนโยน รักสงบ และเปี่ยมด้วยความรู้ความเข้าใจอันยากจะหยั่งแผงอยู่ในแววตาคู่ที่นั่นควบคู่ไปด้วย

“ผู้กองคงปฏิบัติธรรมมานานนะครับ”

ขวัญหล้าก้าวมาขึ้นหน้าขาม โคร โพนของผู้รับรางวัล กล่าวตอบด้วยเสียงหัวดำอันเจือด้วยความนุ่มนวลเยี่ยงผู้มีชีวิตกร้านกร้าวที่ถูกขัดเกลาคิดเข้าครอบสนิทแล้ว

“พอสมควรครับ”

นายตำรวจหนุ่มรับ

“ท่าทางผู้กองคงมีมิติในตัวหลากหลายทีเดียว ต่อไปนี้ใคร ๆ คงเห็นกันอย่างกว้างขวางว่าคนใช้ชีวิตสมบุกสมบัน เป็นตำรวจท่าทางจับผู้ร้ายเก่ง แท้จริงอาจซ่อนความละเอียดประณีตชนิดที่ศิลปินอาชีพต้องอายอย่างนี้”

“ผมคงไม่มีฝีมือขนาดที่เรียกว่าเป็นศิลปินได้หรอกครับ แค่อิครกรรมครเล่นคนหนึ่งเท่านั้นเอง”

พิธีกรหัวเราะฮา ๆ หันมากล่าวกับคนฟังที่นั่งหน้าสลอนในเงามืด

“ไม่ใช่ศิลปินยังได้รับรางวัลเป็นคนแรกนะครับ สงสัยจะเป็นมือปราบหลายขอบฟ้า ผู้ร้ายหองไม่พอ ต่อไปข้างเขียนทั้งหลายเห็นผู้กองเดินมาคงต้องตัวสั้น ไปด้วย”

มีเสียงหัวเราะครืนแผ่วจากฝ่ายคนฟัง

“ถามนิดเถอะครับ คุณทำทางผู้กองอยู่ฝ่ายปราบปราม ผมเห็นตำรวจหลายคนชอบนั่งวิปัสสนาแล้วอดสงสัยไม่ได้ว่าบางครั้งเอ่อ... ปกติในหน้าที่การงาน พวกท่านต้องใช้ความรุนแรงบ้าง เพื่อกำจัดคนพาลอกิบาลคนดี อันนี้จะมีจุดขัดแย้งอยู่ในใจบ้างไหมครับ?”

“แทนที่จะคิดในแง่ นั้น มาลองนึกดูในแง่ที่ว่างานของตำรวจก่อความรู้สึกเครียดหนักให้เจ้าหน้าที่ได้ขนาดไหน แล้วจะมีสิ่งใดมาช่วยผ่อนคลายให้เป็นเบาได้บ้าง ผมโชคดีที่เมื่อจบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เริ่มทำงานใหม่ ๆ ก็ได้ผู้บังคับบัญชาที่ดีเป็นครู ช่วยฝึกอบรมทั้งสมาธิและวิปัสสนาให้ จนเกิดความเห็นว่ายาคีที่สุดสำหรับอาชีพแบบผมก็คือสมาธิและวิปัสสนานี้เอง ไม่เห็นจุดขัดแย้งเลยครับ

การจับกุมคนร้ายเป็นเรื่องของหน้าที่ทำลายความอยุติธรรม ตอนนั้นใจเราเป็นตำรวจ แต่การปฏิบัติธรรมเป็นเรื่องส่วนตัวที่เราพอใจทำลายทุกข์ ตอนนั้นใจเราเป็นจิตู้สากล ไม่มียศ ไม่มีการแบ่งแยกเราเขา

ตำรวจที่ดีอาจทำบุญปนบาปด้วยน้ำใจเสียสละ อย่างไรก็ตามเราก็มีกุศลนำอกุศลเสมอ นั่นทำให้ตำรวจไม่จำเป็นต้องห่างพระอย่างที่หลายคนเข้าใจครับ”

“เป็นคำตอบที่ทำให้หูตาของผมกว้างขึ้นมากจริง ๆ ได้ยินมานานแล้วว่าทหารกับตำรวจนี้ทำสมาธิสำเร็จกันได้ในวินาที เพราะมีพื้นจิตใจหนักแน่นมั่นคงและเด็ดขาดเป็นทุน...อยากให้ผู้กองช่วยเล่าแนวคิดและความเป็นมาของภาพคร่าว ๆ ก่อนที่จะอ่านร้อยกรองด้วยครับ”

“ภาพนี้คล้ายกับสิ่งที่ผมเห็นจากภายใน ขณะปฏิบัติสมาธิตามแนวอานาปานสติ หรือกำหนดสติรู้ลมหายใจเข้าออกแบบที่ครูบาอาจารย์ท่านสอนนะครับ เมื่อจิตมีความพร้อมเห็นลมหายใจอันเป็นสิ่งละเอียดอ่อนคมชัดพอ เรียกการเห็นนั้นว่า ‘นิมิต’ ก็จะเริ่มเห็น ‘ตัว’ ความคิดไปด้วย มันชัดเจนเหมือนมีอะไรบินว่อนอยู่ในหัวเรขยับยิบเลี้ยวเดียว พอนิมิตความคิดที่คล่องคั่งในหัวปรากฏให้เห็นนี้ ถึงรู้ครับว่าเราคิดทั้งดีและชั่วสลับคละกัน ผมจึงใช้สัญลักษณ์แทนง่าย ๆ ที่คล้ายนิมิตความคิดในความเป็นจริงด้วย และทั้งที่เป็นเชิงอุปมาอุปไมยด้วย นั่นคือหงส์แทนความคิดฝ่ายกุศล และกาแทนความคิดฝ่ายอกุศล ส่วนใบไม้ที่ปลิวว่อนก็เปรียบเป็นความคิดกลาง ๆ ไม่ชั่วไม่ดีไป

ขณะแห่งการรู้ในระดับภาวนาของผมไม่มีอะไรมากกว่านี้ ขอเพียงกำหนดรู้านพจนเห็นลมหายใจก็สามารถเห็นความคิดได้เช่นกัน และเมื่อเราเห็นความคิดจนรู้สึกถึงความเป็นอนัตตา ไม่มีตัวตนของเราผูกติดอยู่ ก็จะพบว่ามันคล้ายสัตว์ปีกที่บินว่อนจากความว่างเปล่าสู่ความว่างเปล่าเท่านั้น”

ริมฝีปากหนาตะอะของพิธีกรยิ้มออกเป็นรอยยิ้มกว้าง เช่นเดียวกับคนฟังข้างล่างหลายต่อหลายคน

“ทำทางผู้กองเป็นผู้เชี่ยวชาญอานาปานสติเป็นอย่างดีทีเดียว เหมาะเลยครับ ขอคำแนะนำเป็นการส่วนตัวหน่อยเถอะ ผมเองก็หัดใช้อารมณ์ภาวนาหลายรูปแบบ ทั้งภาวนาสัมมอรรถัง เพ่งรูปวงกลม รวมทั้งลมหายใจอย่างที่ผู้กองใช้ เรียนตามตรงว่ายังกะพร่องกะแพรงอยู่มาก ฐูลมไปฟุ้งซ่านไป บางทีก็นึกสงสัยว่าได้สมาธิหรือยัง เราทำสมาธิไปเพื่ออะไร อันนี้ขอผู้กองให้คำแนะนำด้วยครับ”

ผู้กองหนุ่มมดเตให้คำตอบทันทีแบบไม่ต้องเสียเวลาตรึกตรองเรียบเรียงคำพูด

“ลมหายใจเป็นสิ่งไม่มีความคิด ไม่มีความฟุ้ง ไม่มีความสงสัย เพราะฉะนั้นถ้าใจเราวมเป็นอันเดียวกับลมหายใจได้จริง ก็จะไม่มีเปิดช่องให้ความคิดหรือสงสัยฟุ้งซ่านแน่ ๆ

การที่รู้ลมไป ฟุ้งซ่านไปจึงยังไม่ถึงภาวะจิตรวมกับลมหายใจ ยังอยู่ในขั้นฝันใจนึก เรียกว่ามี 'วิตก' แล้ว แต่ยังไม่คลุกเคล้าเป็นอันเดียวอย่างที่เรียก 'วิจาร์' อันนี้ต้องพยายามทำความเข้าใจไปเรื่อย ๆ ครับ สังเกตและรักมันไปเรื่อย ๆ จนกว่าจิตจะยึดลมหายใจเป็นหลักจับด้วยความเต็มใจ”

พิธีกรรมองนายตำรวจคนเก่งทั้ง ๆ

“นักทำสมาธิทั่วไปคงเคยคุ้นกับศัพท์คำนี้แหละครับ คำว่า 'วิจาร์' ที่ไม่มี ณ. เณรกรันต์นี่นะ หมายถึงการแนบจิตเป็นอันเดียวกับอารมณ์ หรือแปลตรงตัวคือพิจารณาอารมณ์ ตามติดอารมณ์ซึ่งใช้ยึดเหนี่ยวจิตให้อยู่กับที่ ที่นี้ผมอยากให้ผู้กองบรรยายความรู้สึกภายในหรือภาพในใจที่เห็นลมหายใจขณะเกิดวิจาร์หน่อยเถอะครับ เอาเป็นคำพูดง่าย ๆ ที่พวกเราฟังถนัดหน่อย”

ขวัญหล้าผงกศีรษะเล็กน้อย

“เหมือนกับตอนที่เราเขียนจดหมายส่งถึงใครที่กำลังคิดถึงอย่างมากนะครับ เราคิดถึงเขาจนมีคำพูดมากมายเรียงรายในหัว ขณะที่เขียนคำหนึ่ง ๆ รู้สึกขัดเคืองว่าประโยคต่อ ๆ ไปจะเขียนว่าอย่างไร เราทำได้อย่างรวดเร็ว จิตใจจดจ่ออยู่กับเนื้อความที่ถูกถ่ายทอดลงกระดาษแล้ว และที่ยังรอรออยู่ในหัวอีกมาก ไม่ข้องแวะกับเรื่องอื่นเลย นั่นแหละครับลักษณะจิตที่เกิดวิจาร์

เมื่อมาเทียบกับสมาธิแบบอานาปานสติ เราพยายามนึกถึงลมหายใจ นั่นคือวิตก พอนึกไปจนใจชอบ ฝึกใฝ่อยู่แต่ความเป็นลม แม้ขณะพักรอลมหายใจเข้าออกใหม่ จิตก็ยังไม่ไปไหน พงอยู่กับความเห็นลมหายใจตลอดสายครั้งต่อไปอยู่อย่างนั้น เหมือนกับที่เราจะเขียนข้อความซึ่งยังค้างค้างอยู่ในหัวนั่นเองครับ”

“ที่ผู้กองว่า 'เห็นลมหายใจตลอดสาย' นี้อยากให้ขยายความสักนิดได้ไหมครับ?”

“ในความเห็นของคนปกติที่ยังไม่เกิดตัววิจาร์ สายลมออกกับสายลมเข้าดูเหมือนเป็นคนละอันกัน แยกสายกันเป็นต่างหาก เหมือนสายน้ำขาเข้ากับสายน้ำขาออก แต่เมื่อเกิดตัววิจาร์แล้ว จะเกิดความเห็นเหมือนเราจับปลายเชือกแต่ละด้านไว้ด้วยมือซ้ายขวา แล้วเอาไปพาดกับราว จากนั้นใช้สองมือสลับดึงขึ้นลงเหมือนชักรอก พุดง่าย ๆ ว่าเห็นสายลมออกและเข้าเป็นเชือกเส้นเดียวกัน ไม่แยกเป็นต่างหากจากกันครับ ตัวสติที่เฝ้ารู้ของเราจะคล้ายนายช่างผู้ขยันและฉลาดชักเชือกกลิ้งอย่างรู้ว่าควรยาวสั้นตามจริงเช่นไรในขณะหนึ่ง ๆ ”

“พวกเราก็ได้ความรู้ในการทำสมาธิจากเจ้าของภาพ 'ขณะแห่งการรู้' กันเต็มอิมเลนนะครับ ไม่ทราบผมสรุปแก่นของภาพนี้ถูกหรือเปล่า คือคุณขวัญหล้าต้องการให้ทุกคนเห็น 'ขณะรู้' เป็นลมหายใจและความคิดพร้อมกัน”

“ลมหายใจเป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสแนะให้พยายามเห็นมาก ๆ เข้าไว้ ทรงสรรเสริญคุณเป็นอนเนก นับแต่ทำให้อยู่เป็นสุขในปัจจุบัน ไปจนกระทั่งใช้เป็นสะพานนำไปสู่พระนิพพาน

แม้วันนี้ผมยังไม่ถึงพระนิพพาน ก็ได้ประจักษ์กับตัวเองว่าพระพุทธองค์ตรัสไว้ เป็นความจริงทั้งนั้น เมื่อเห็นลมหายใจผมก็เห็นลึกเข้ามาในความเป็นกาย เห็นสัณฐานคร่าว ๆ ของโครงกระดูก เมื่อเห็นโครงกระดูกภายในก็ได้อันธังอึงว่าเกิดผัสสะกระทบเข้าที่ไหนบ้าง และมีความคิดปรุงแต่งขึ้นตรงส่วนไหนของกาย

เมื่อเห็นตัวความปรุงแต่งชัดแล้วที่เกิดขึ้นในหัว ก็เฝ้าตามดูต่อไปว่าสิ่งใดเกิดขึ้น สิ่งนั้นจะดับไปเป็นธรรมดา พอเห็นความเกิดดับบ่อย ๆ หนักเข้าก็เกิดความเห็นความปรุงแต่งทุกอย่างในกายและใจนี้เป็นสมมุติไปหมด เช่นเมื่อใจรู้ว่าคุณคิดเกิด ทันทีนั้นก็เห็นเป็นนิมิตลอยล่อง ผ่านมาแล้วผ่านไปเหมือนอย่างที่ผมพยายามสื่อด้วยภาพนี้

บทบาทอันสำคัญของสมาธิอยู่ตรงนี้ เราอาศัยจิตที่มั่นคง เห็นอะไรตรงไปตรงมา เห็นแล้วเชื่อจริง ไม่กลับกลอก เราไม่ต้องเสียเวลาถกเถียงกันในเชิงปรัชญาหรืออภิปรัชญาว่าอะไรเป็นอะไร เราคือตัวตนหรือเปล่า ความคิดเป็นเราหรือเปล่า ทุกอย่างเปิดเผยต่อจิตที่มีแต่ความเห็นหนักแน่นเป็นหนึ่งเอง ทราบได้เองในทุกขณะแห่งการรู้ครับ”

พิธีกรรมของผู้กองหนุ่มรุ่นลูกด้วยแววชื่นชม วาตะเหล่านั้นแสดงชัดในตัวเองถึงความแตกฉานในการปฏิบัติ ไม่เสียที่ที่ได้รับรางวัลเลย

“ผมเองเคยมองควันไฟที่ลอยคลุ้งขึ้นจากอากาศหายไป รู้สึกว่านั่นไม่ใช่ตัวเรา แล้วน้อมมาเห็นความคิดในหัวก็ปรากฏเป็นอย่างนั้น ไม่ต่างจากควันไฟ แต่ก็รู้สึกถึงความไม่ใช่ตัวตนของความคิด เสียหายที่ไม่ทำความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อเนื่อง เพิ่งมาระลึกได้อีกก็ด้วยภาพของผู้กองนี่เอง เอาล่ะครับ คราวนี้ผมคงต้องขอพึ่งร้อยกรองจากปากของผู้กองเอง...เชิญ”

พิธีกรขึ้นแผ่นกระดาษให้กับผู้รับรางวัลเหรียญทองแดง ขณะเดียวกันเครื่องฉายอีกตัวก็ยิงลำแสงขึ้นสกรีนขนาดย่อมลงมาด้านข้างสกรีนใหญ่ เห็นตัวหนังสือคมชัดเพื่อให้ผู้ชมได้ใช้สายตาอ่านไปพร้อมกับหูฟังจากปากขวัญหล้า

เมื่อไม่รู้ก็ดูมัวทั่วไปหมด	จะคิดคลลดเลี้ยวเที่ยวทางไหน
จะเร็วช้าพาตัวไปทางใด	เอาแต่ใจใครอยากกระดากจริง
เวลาอยากปากแห้งลงแดงง่าย	ยิ่งบาบหนาบ้ำได้เหมือนผีสิง
ชะรอยรักอัถตาจึงกล้าทิ้ง	หมดทุกสิ่งเว้นอยากลำบากนาน
เมื่อเข้าสู่จะดูออกไม่ยอกย้อน	เริ่มจากง่ายหายใจก่อนเป็นพื้นฐาน
รู้เข้าออกนอกในให้สำราญ	เมื่อเนิ่นนานละเอียดลงค่อยปลงใจ
จับสนิทคิดความคิดนิมิตหมาย	อยู่ในกายคล้ายว่างกระจ่างใส
เห็นเป็นจุดสมมุติหนึ่งซึ่งไหลไป	ไม่ปล่อยปละปฏิบัติเป็นอัถตา
อุปมาจิตคิดร้าย	ดังกา
คิดดีงามเลิศฟ้า	พญาหงส์
สักแต่เรียงโอบบินรำ	ครูหนึ่ง สลายตัว
แสซุมกลับวายโล่ง	อนาถแท้อันตตา

มือปราบแห่งกองปราบงหย่น้ำขึ้น เพื่อไต่ขียนเสียงปราบมือให้เกียรติอย่างกึกก้องจากผู้ชมทั้งหมด พิธีกรยิ้มแล้วผายมือเชิญรับรางวัลจากท่านประธาน

คุณ โกลิโยลุกขึ้นขึ้นก่อนนายตำรวจหนุ่มจะก้าวมาขึ้นตรงหน้า หยิบซองเช็กพร้อมกล่องใส่เหรียญกษาปณ์ที่จากพานทองซึ่งเด็กสาวข้างกายประคองถืออยู่ แล้วยื่นมอบ ขวัญหล้าพนมมือไหว้อย่างนอบน้อมก่อนช้อนรับรางวัลด้วยที่ทำคุ้นเคยกับพิธีรับมอบจากมือผู้ใหญ่

“สิ่งที่ได้รู้จักกับคนที่จะช่วยให้กรมตำรวจแข็งแกร่งและสะอาดขึ้น”

ท่านเจ้าของงานกล่าวพึมพำยิ้มแย้มเป็นส่วนตัวกับร้อยตำรวจหนุ่มพร้อมกับยื่นมือให้จับ ขวัญหล้าถือของไว้ในมือซ้าย และใช้มือขวาจับมือคุณ โกลิโยด้วยความเคารพ

“ผมก็ปลื้มใจที่ได้รับความกรุณาเช่นนี้จากท่านครับ”

คุณ โกลิโยยิ้มกว้างขึ้น ผู้กองหนุ่มถอนมือออกแล้วโค้งอย่างงามอีกทีหนึ่ง จึงก้าวเดินลงจากเวทีไป จังหวะระทึกจึงเยียมเยียนมาอีกครั้ง เพราะถึงเวลาประกาศรางวัลเหรียญเงิน เน้นอนเงินรางวัลทีวีตัวเพิ่มเป็นสองเท่าของรางวัลก่อนยอมทำให้หัวใจเต้นรัวไม่เป็นลำดับ

ฟองชลเอียงหน้ากระซิบกับแฟนหนุ่ม

“ใจจะวาย”

ที่ขามูหัวเราะหึ ๆ ทำเป็นเฉยทั้งที่ใจกำลังจะวายอยู่เหมือนกัน เขาหันไปมองหน้ารูปหัวใจในความมืดสลัวแล้วกระซิบตอบ

“ไม่รู้กรรมการเท่านักให้พวกนำเสนอในแนวปฏิบัติหรือเปล่า ไอ้หมอมือก็มึนลูกเล่นแพรวพราวมาดู ให้ฉันพูดอย่างนั้นหมดสิทธิ์เลย”

“ขอให้เหรียญเงินเป็นของเธอ เหรียญทองเป็นของซี”

เด็กสาวอวยพรให้ตนเองและแฟนหนุ่มเสร็จสรรพ ที่ขามูฝันยิ้มกว้างทั้งใจแห่งซอบกต ก็ขนาดเหรียญทองแดงยังดู ‘แข็ง’ อย่างนี้ มีหรือผลงานของคนไม่เข้าใจธรรมชาติซึ่งอย่างคิดปิ่นทั่วไปจะกินเหรียญรางวัลที่สูงขึ้นได้ลง

“รางวัลเหรียญเงินของปีแรกนี้ครับ ได้แก่ผลงานชื่อ ‘งานศพ’ ของคุณที่ขามู ธารเมธา”

คล้ายหัวใจหยุดทำงานไปวูบหนึ่ง ซาดิกไปหมดทั้งร่าง ในวินาทีแรกแทบไม่รู้ลึกู้สากับเสียงกรีดลั่นของแฟนสาวและเสียงปรบมือเป็นสายยาวจากรอบด้าน ต่อเมื่อสติเข้าที่ในวินาทีต่อมา ที่ขามูจึงยิ้มร่าและลุกพรวดด้วยเรี่ยวแรงของผู้ชนะ เดินล้ำสู่เวทีด้วยกราบสูบลัดเลือดแรงพล่านในกาย ปิดชานจัดเหนือฟืนคิที่สุดท้ายที่ผ่านมามาตลอดชีวิต

ก้าวมาขึ้นบนยกพื้นเคียงข้างกับพิธีกร เกือบลืมหันไปยกมือไหว้ท่านประธาน นาที่นั่นชกตกประหม่ากับแสงไฟแฟลชและการจับเล็งของกล้องจากสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ

พิธีกรมองปราดเดียว เห็นเป็นหนุ่มหน้าใส รักสนุก ผิวพรรณสะอาดแบบลูกผู้ดีเหยียบซีโก้ไม่ฝ่อ นัยน์ตาลอกแล่เล็กน้อยอย่างคนไม่เคยผ่านการควบคุมตนเองด้วยมหาสติ ก็รู้ได้ว่าหมอนี้ไม่ใช่หนักปฏิบัติธรรม อย่างดีก็แถมมีแรงบันดาลใจจากเงินรางวัลให้ศึกษาข้อธรรมะ และใช้ทักษะความสามารถขั้นสูงของจิตรกรถ่ายทอดออกมาได้ลุ่มลึก ขณะใจกรรมการเท่านั้น

ไม่ใช่ตัวแทนของพุทธศาสนา

คิดด้วยความเห็นเช่นนั้นจึงตั้งใจจะตีวงกลมสัมภพณ์ให้แคบเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับรูปที่เขาวาด ที่มาถูกหักทลายตามธรรมเนียม เช่นถามว่ายังเรียนหรือเปล่า อยู่มหาวิทยาลัยไหน ปีอะไร แล้วก็วกเข้าเรื่องทันที

“ไม่ทราบว่าคุณนี้ได้แรงบันดาลใจจากงานศพจริง ๆ หรือเปล่าครับ?”

“ครับ...”

ปลายหางเสียงแกว่งนิดหนึ่ง ที่มาพยายามสะกดอารมณ์ แต่เงาคู่ของคนดูร่วมพัน บวกกับเครื่องมือบันทึกเหตุการณ์ สารพัดชนิดที่จ่ออยู่หน้าเวที อันช่วยกันยืนยันถึงเกียรติที่จะกลายเป็นประวัติหนึ่งของเขาก็ทำให้ตกอยู่ในภาวะสั้นไม่เลิก ความจริงเขาเคย ขึ้นเวทีใหญ่ที่มหาวิทยาลัยมาหลายต่อหลายหนจนเกือบเจนน ทว่านั่นผิดกันลิบลับกับการตกอยู่ในสภาพแวดล้อมอันทรกอิทธิพลคั่น ชนิดนี้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งความที่เป็นเวทีพุทธซึ่งเขาเห็นชัดจากผู้รับรางวัลคนก่อน เมื่อมาเปรียบเทียบกับคนแล้ว เขาแทบไม่รู้อะไร สักกระตักกรีน จึงเกิดความหนาวขึ้นมาว่าเดี๋ยวจะเจอคำถามตอบไม่ได้ให้เป็นที่อับอายขวยเงินหรือเปล่า

ก่อนมาขึ้นบนนี้รู้สึกขื่นมันเพราะนึกแต่จะขึ้นรับรางวัลใหญ่ แต่พออยู่บนเวทีต่อหน้าคนดู พิธีกรและท่านประธานจริง ๆ กลับ เปลี่ยนไปอีกอย่าง คือรู้สึกผิดที่ผิดทางเป็นอย่างยิ่ง อยากเดินหนีลงจากเวทีไปคือ ๆ เสียเดี๋ยวนั้น

“คุณที่มาพูดงานศพมากไหมครับ? แล้วงานศพที่เป็นแรงบันดาลใจของคุณ อยู่ใกล้ตัว ใกล้เวลาหรือเปล่า?”

ใกล้ตัวของพิธีกรหมายถึงเป็นญาติสนิทหรือไม่ ที่มาดูโล่งใจ เพราะเตรียมพูดถึงความเป็นมาของภาพไว้พร้อมเพียงพอ

“ผมอายุยังน้อย เอ่อ... สารภาพตามตรงครับว่าผ่านงานศพมาไม่มากนัก แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้เข้าใจก็คือถ้าศพที่อยู่ในโลงนั้นเป็นญาติของเรา เราจะได้รับรู้ความหมายของการตายได้คือว่าหมายถึงอะไร...”

ที่มาพูดได้ว่าหางเสียงของตนยังเพี้ยน เปล่งคำไม่เต็มปากเพราะชากรร ไกรอ้ายาก เหตุมาจากจิตใจอยู่ในสภาพถูกกด ร่างกายเลยคิดขัดแย้งกันตามไปด้วย แต่พอเอ่ยจบกระแงความแรก ได้กระแอมเสียน้อย กับทั้งเห็นทุกคนเงิบฟังอย่างตั้งใจเป็นอันดี ก็กล่าวต่อซัดอ้อซัดคำขึ้น ความคิดในหัวถูกเรียบเรียงเป็นระเบียบขึ้น

“ผมเคยมีเพื่อนคนหนึ่ง ที่ชอบแข่ง ชอบแข่งกับผมมาก อย่างเล่นหมากรุกชนะผมสักกระดานนี้จะเอาไปโพ่นหน้าทั่วว่าผม เล่นไม่เอาไหน หรือถ้ามีของดีชิ้นใหม่ก็เอามาอวด มาประชันกันสุดฤทธิ์ ให้อีกฝ่ายรู้สึกคือดีกว่า ต้องการของแบบเดียวกันมารบจนกว่าจะ แพ้ความรู้สึก พูดย่าง ๆ ว่าเพื่อนคนนี้ทำให้ผมเรียนรู้ว่า ความหมายของ ‘เพื่อน’ อาจเป็นใครบางคนในชีวิตที่เรามีไว้สร้างความเจ็บใจ ให้แก่กันและกัน ผลัดกันอาศัยบ่าอีกฝ่ายให้เหยียบขึ้นไปยืนชูคอทะนงสักครู่

ต่อมาเพื่อนคนนั้นประสบอุบัติเหตุจากการเล่นกีฬา หัวกระทบเสาเหล็กอย่างแรง อยู่ในสภาพความจำและเคลื่อนไหว เคลื่อนไหวอวัยวะหลาย ๆ ส่วนไม่ได้ ผมก็ไปเยี่ยมเขาที่โรงพยาบาล เกิดความรู้สึกเศร้าและเสียใจแทนญาติของเขา นั่นทำให้รู้ว่าผม เห็นเขาเป็นเพื่อนมาตลอด ไม่อย่างนั้น ถ้าเห็นเป็นศัตรูอย่างเดียว คงรู้สึกสมน้ำหน้าเข้าไส้แน่ ๆ

แต่อีกความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อมองร่างนอนครึ่งเป็นครึ่งตาย หมดสภาพแก่งก้างเก่า ๆ ของเขา ตัวตนของเขาก็เหมือนสาบสูญไป แล้ว และเหมือนส่วนหนึ่งในตัวผมหายไปด้วย ตอนนั้นแยกแยะไม่ออกทำให้อึดอัด คึดอย่างละเอียดในเวลาต่อมาถึงทราบว่าเป็น

เขาเป็นแกนอ้างอิงที่สำคัญหนึ่งในชีวิตผม นับแต่เขาล้มลงแล้ว ถ้าผมคิดหมกมุ่นในเกมหมากรุกได้ หรือเอาของเค็ดขึ้นใหม่ไปอวดเขา ผมก็จะไม่เกิดความสะใจอีกแล้ว ความสะใจที่ได้เช่นเพื่อนผู้มีความเป็นออริอย่างเขา มันเกิดขึ้นไม่ได้อีกเลย

นั่นเป็นประสบการณ์ที่ทำให้เข้าใจความหมายของการตายได้ดีเป็นครั้งแรก ในสภาพหนึ่งที่พวกเรากำลังเป็นอยู่ ถ้ามีอันต้องสาบสูญไป จะหายวับไปกับตาแบบที่เห็นเผากันบนเมรุ หรือจะหายไปจากความรู้สึก เพราะเหตุคาดไม่ถึงใด ๆ นั่นคือตายจากความเป็นตัวคนเก่าทั้งสิ้น คนตายไม่ได้พาแต่ตัวเองไปตามลำพัง เขาพาความรู้สึกส่วนหนึ่งของผู้เคยใกล้ชิดไปด้วยเสมอ เมื่อคนข้างหลังทบทวนอดีตและเห็นเหลือแต่ความว่างเปล่า ก็มักเกิดภาพของชีวิตขึ้นภาพหนึ่ง... นั่นคือได้ทุกสิ่งมาเพื่อเสียทุกสิ่งไป”

พิธีกรรมยืม

“เป็นแง่คิดที่ชัดเจนมากเลยครับคุณทิมาฯ สมแล้วที่สื่อภาพออกมาอย่างเลิศจนได้รับรางวัลเหรียญเงิน เมื่อที่ระหว่างฟังคุณทิมาฯพูด ผมได้เหลือบมองภาพที่ฉายบนสกรีนชัด ๆ รู้สึกตกใจหน่อยหนึ่ง เพราะพบว่าใบหน้าของชายในภาพที่คุณทิมาฯต้องการสื่ออันดูเหมือนเป็นตัวคุณเอง อันนี้ขอให้ช่วยแจ้งด้วยครับว่าผมเข้าใจผิดพลาดคลาดเคลื่อนหรือเปล่า”

“ไม่คลาดเคลื่อนหรือครับ อย่างที่เล่าให้ฟังแล้ว ว่าผมเห็นภาพความตายไว้ในใจอย่างไร ทุกวันนี้เพื่อนผมที่สติเลอะเลือน พูดรู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้างนั้น ยังมีชีวิตอยู่ อาการครบสามสิบสอง แต่เขาเป็นคนแรกที่ทำให้ผมรู้จัก และรู้สึกเกี่ยวกับความหมายของการตาย และความตายชนิดนั้นก็สะกิดให้ผมรู้สึกว่าวันหนึ่งผมก็อาจตายเช่นเดียวกับเขา นั่นทำให้ผมถามตัวเองว่าอยากทำอะไร อยากใช้ชีวิตเพื่อเรียนรู้หรือทดลองสิ่งใดบ้าง ก่อนที่เวลาจะมารากเอาตัวคุณนี่ของผมไป

มีเรื่องที่เป็นเกร็ด จะเรียกความบังเอิญหรืออย่างไรก็แล้วแต่ เมื่อเร็ว ๆ นี้ผมเพิ่งสูญเสียญาติผู้ใหญ่ ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุงแท้ ๆ ไป ช่วงนั้นผมกำลังอยู่ในระหว่างขัดเกลา ตกแต่งผลงานนี้เพื่อส่งคณะกรรมการอยู่พอดี ผมได้พบและนั่งคุยกับลูกสาวของลุง ซึ่งก็คือลูกผู้พี่ที่เลขคู่กันมาในสมัยเด็ก

ผมพูดคุยกับพี่เขาเกี่ยวกับงานประกวดภาพนี้ และผลงานที่ผมต้องการนำเสนอด้วย พี่เขายังมีส่วนทำให้ผมได้ไอเดียในการเกลาบทกลอนกำกับภาพช่วงหลัง...”

เสียงของคุณทิมาฯขาดหายไป เพราะคำพูดที่กำลังจะตามมาปรากฏแล้วในหัว อันทำให้สะอึกกับห้วงความทรงจำอันลึกซึ้งบางประการ เป็นอาการที่ออกมาโดยปราศจากการเสแสร้ง ครู่หนึ่งเมื่อรวบรวมสติได้จึงลำดับความต่อ

“นี่ก็ไม่ถึงว่าผมเป็นคนสุดท้ายที่ได้คุยกับพี่เขา...”

เงิบกริบทั้งห้อง เพราะทิมาฯกล่าวด้วยความรู้สึกสะท้อนอารมณ์อย่างแท้จริง เขาระลึกถึงเรื้อนแก้ว หล่อนเป็นคนมีเสน่ห์ครึ่งครึ่งตรา ทั้งสำหรับญาติพี่น้องและคนที่อยู่นอกวงศัวาน

พิธีกรไม่อยากให้มีการดึงเอาเรื่องส่วนตัวมากล่าวมากนัก กับทั้งเห็นได้เวลาอันควร จึงดับบทด้วยประโยคเชื่อมต่อที่สนิทกันกับถ้อยคำล่าสุดของคุณทิมาฯ

“ลงเป็นลูกผู้พี่ที่คุณทิมาฯสนิทด้วยพอสมควร หากอยากจะทำวาทูทิวให้กับลูกผู้พี่ก่อนอ่านร้อยกรองก็เชิญได้นะครับ พวกเราจะได้ช่วยกันเป็นพยาน ร่วมแรงกันสะกิดให้เขารับรู้”

ที่ขายพริกหน้า อารมณ์ในขณะจิตนั้นทำให้นึกถึงที่สาวผู้ลาจากช่วงวันครี ครองใจให้คิดเอ๋ยถึงหล่อนให้สาธารณชนเป็นพยาน ทั้งที่ไม่คิดเตรียมไว้ก่อนล่วงหน้า และไม่เคยเชื่อเรื่องของปรกพลยศแม่แต่คนเดียว

ประสานมือ เหลือบตาขึ้นสูง เปล่งคำด้วยท่าที่สงบแสดงอาการระต่อสิ่งที่มองไม่เห็น

“ถ้าผลดีของภาพนี้จะได้เป็นประโยชน์ เดือนให้คนเลิกประมาทในชีวิตอย่างน้อยสักขณะจิตหนึ่ง ก็ขอให้พี่เข้าร่วมรับรู้ และมี ส่วนในกุศลด้วยอย่างเต็มที่”

ยังไม่ทันขาดคำ ทุกคนก็ต้องสะดุ้งเฮือก เพราะไฟดับพรึบลงกะทันหัน กระจกความสว่างทั้งหมดลงสู่ความมืดมิด!

เกิดเสียงอุทานทั้งด้วยความงงใจ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องถึงกับขนลุกเกรียว เพราะในอาคารนี้มีระบบไฟสำรอง ถ้าไฟหลักถูกตัด จะเห็นไฟฉุกเฉินฉายจ้าทันที แต่นี่ทุกอย่างตกอยู่ในความมืดมนจนการราวกับ...

สิ่งที่ต้องกล่าวขานกันอีกนานก็คือเมื่ออุปกรณ์ซึ่งมีแบตเตอรี่เลี้ยงเองของกลุ่มผู้สื่อข่าว ก็พลอยดับมืดไปด้วย แม้แต่ ไฟสัญญาณบอกฟังก์ชันเล็ก ๆ ก็ไม่ปรากฏให้เห็นเลยในชั่วขณะนั้น

จิตใจใหญ่ที่คล้ายถูกขังในกรง แต่ไม่นานจนเจ้าหน้าที่ต้องวิ่งวนหาปิด ไฟก็กลับสว่างขึ้นตามเดิม ที่มาขู่วิวก็คล้ายถูกแช่ตัว อยู่ในก้อนน้ำแข็ง เขากะพริบตาปริบ ๆ เพ่งมองไปในอากาศด้วยความรู้สึกที่กระหว่างฝืนกับคืน เกือบทุกคนมองหน้ากันเองเล็กน้อยด้วยความรู้สึกอันพรรณานาไม่ถูก คล้ายความเขียบหนาวชนิดหนึ่งหลังลงสู่หัวใจอันเจิบจาง โดยถ้วนหน้า

พิธีกรผู้ผ่านประสบการณ์มาโชกโชกกว่าครึ่งชีวิต พบเห็นเรื่องลึกลับทั้งลึกและตื้น ทั้งจริงและเท็จ ยังผลให้ไม่ตระหนกอกสั่นกับ เหตุการณ์เฉพาะหน้าเท่าใดนัก เขาพูดกับที่ขายต่อราวกับไม่มีอะไรเกิดขึ้น เป็นการชักความรู้สึกของคนทั้งหอประชุมให้กลับสู่สภาพปกติ อย่างรวดเร็ว

“หวังว่าลูกพี่ของคุณที่ขายรับรู้และยินดีกับความสำเร็จด้วยนะครับ ผมชักอยากฟังรื้อยกรองของภาพนี้เสียแล้ว โดยเฉพาะ ท่อนหลังที่ผู้พี่ของคุณที่ขายมีส่วนอยู่ด้วย”

จิตรกรหนุ่มมือสั่น เงอะงะไปชั่วขณะ แม้ความรู้สึกบอกตนเองว่าเป็นเรื่องบังเอิญ เพราะไฟดับกับวิญญาณปรากฏนั้นห่างไกล กันสุดคู่ เขารับแผ่นกระดาษบันทึกคำกลอนที่ตนแต่งมาจากมือพิธีกร เกิดความรู้สึกขื่นหนักในอกให้ต้องเม้มปากแน่น ก่อนเริ่มเปล่งคำ อ่านออกมาได้ ท่ามกลางความเจิบเป็นอันหนึ่งอันเดียวของคนนับพัน

เห็นคนตายก็หมายรู้เดี่ยวด้วย

อีกไม่ช้าราป่วยแล้วม้วยสูญ

ศพวางนอนอย่างขอนไม้คล้ายอิฐปูน

รอขึ้นเผาให้เอาศูนย์มานับกาย

เหลือเพียงชื่อให้ลือจำทำไม่เล่า

เขาก็รอคอยขึ้นเขียงเรียงจากหาย

เหมือนกับเราเผ่าจดจำแล้วกลับตาย

ชื่อก็วายกายก็วางว่างหมดกัน...

รู้สึกตื่นขึ้นมาในอก ขนทั้งแผงคอดั้งชันขึ้น กลืนน้ำลายลงคออย่างยากเย็น เพราะกังวลเสียงของตนฟังมีอำนาจสะกดคิดปกติ ร่างกายคล้ายติดล็อกกับที่แทบไม่อาจขยับเขยื้อนไหวคิง สัมผัสบางสิ่งๆ ที่เรียกว่า ‘ความขลัง’ ที่ประหลาดยังคงเจี๊ยบต่อเป็นนาน กว่าเสียงปรบมือจะเริ่มทยอยตั้งขึ้น และดังต่อเนื่องราวกับฝนตกลงมาทำให้ใหญ่เป็นเวลานานมาก

“ขอบคุณมากครับ เชื่อเลยว่าคุณที่ทำไมได้แต่งตั้งด้วยแรงบันดาลใจธรรมดา ฟังแล้วผมหายประมาทลงจริง ๆ เอาละครับ ขอเชิญรับรางวัลจากท่านประธาน...”

ที่ขมุกขมองใจโล่งอก เพราะรับทราบว่าการอันน่าขาดของคนสิ้นสุดลงแต่เพียงเท่านั้น

ก้าวเดินเข้าหาคุณ โกลย ซึ่งยืนยิ้มใส่รอยยิ้มของรางวัลให้อยู่พร้อมแล้ว

“ภาพและร่องรอยของคุณเคยเป็นประโยชน์มาแล้วจริง ๆ ขอให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ไปในทางที่สร้างสรรค์ต่อไปนะ”

เด็กหนุ่มเงยหน้ามองสีหน้าอึมครึมของผู้พูด บังเกิดความสะบัดร้อนสะบัดหนาวพิกล ได้แต่รับว่า ‘ครับ’ สั้น ๆ และรับกล่องเหรียญเงินพร้อมซองมาถือ เมื่อท่านยื่นมือให้จับก็จับตามธรรมเนียม เสร็จแล้วโค้งนิดหน่อย รีบคุมเดินจุด ๆ ลงจากเวทีไปด้วยท่วงที่ไม่สง่าผ่าเผยนัก

เพราะเขาสำนึกได้ว่ากลิ่นความกลัวตายแผ่ไปทั่วหอประชุมในนาที่นั้น

แพตรีเอนกายไปทางมติ กระซิบว่า

“ฝีมือร้ายกาจเชียว แต่เดือนเธอไม่ขาดหรอก”

มติหัวเราะอย่างรู้ว่าเป็นกำลังใจให้สุนรางวัลที่หนึ่ง เขาเอียงหน้ามาทางหล่อนเล็กน้อย

“ที่ขมาขู่นี้เพื่อนผมเอง”

“เธอ”

“ตอนเดินดูภาพช่วงสายเจอกันที่หนึ่งแล้วไงอะ หนึ่งในสองสามคนที่เข้ามาทักผม แต่ตั้งหน้าตั้งตาทำความรู้จักกับพี่แพน โดนแพนอีกนั่นะ”

แพตรีลืมนหน้าเพราะไม่ได้ตั้งใจมองเต็มคานัก แต่รู้ว่ามติหมายถึงใคร

หมดความสนใจจะพูดถึงเพื่อนหนุ่มของมติ แต่คิดใจเดือนเขาในลักษณะเอียงหน้ากระซิบคุยกันนั้น

“ตกลงแล้วไง เลิกเรียกพี่ได้แล้ว”

มติยิ้มเจื่อน อ้อมแอ้มรับ

“ครับ ต่อไปจะพยายามไม่พลั้งเรียกอีก ผมตามใจพี่แพเสมอ”

แพตรีหัวเราะเล็กน้อย ศีหลังมีอมดิเบา ๆ อย่างรู้ว่าเขาแกล้งผลอ

“ถึงตาเธอขึ้นไปปรับรางวัลแล้วละ ลูกสิ”

ตีขลุ้มคะยั้นคะยอแบบกึ่งเข้าและกึ่งเชื่อว่าจะจะเป็นความจริง มติขี้มเฉย เขายังเหมือนคนทั่วไปหวังจะได้รางวัลรางวัลขึ้นชมบ้าง เห็นผลงานตนเองถูกยกให้มีค่าบ้าง แต่เมื่อนึกขึ้นได้ว่างานของตนเกี่ยวข้องกับอะไร ใจอยากก็กลับราบคาบลงสนิท

ความเข้มข้นเบิกบานเมื่อใจนึกถึงพระนิพพานนั้น ไม่มีสิ่งใด หรือรางวัลจากมนุษย์คนไหนมาเทียบเสมอได้ เขาลืมรสร้างรางวัลของตนเองอยู่เดี๋ยวนี้แล้ว ทำไมจะต้องไปรออะไรข้างหน้าอีก

“และต่อไปคือรางวัลแต่ผู้ทำประโยชน์ สื่อสารเนื้อธรรมผ่านงานจิตรกรรมได้ดีที่สุดในสายตาของคณะกรรมการปีนี้...”

พิธีกรประกาศก้องกว่าปกติ กับทั้งทอดระยะเป็นการก่อความตื่นตื่นเล็กน้อยตามธรรมเนียม เพราะถ้าโพล่งเร็ว ๆ เดียวจะไม่เหมือนรางวัลใหญ่

แพตรีเอื้อมฝ่ามือนุ่มอ่อนอุ่นมาวางบนท่อนแขนมติ ราวกับจะใช้สัมผัสละมุนแทนคำพูดว่าในหน้าที่ที่สำคัญ เขามีหล่อนเคียงข้างอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เสมอมาและจะเสมอไป

“ผมว่าเสียงกระซิบมารับว่าเป็นผลงานที่น่าพิศวงมาก ซึ่งเดี๋ยวก็จะได้เห็นพร้อมพวกท่านนั่นแหละครับว่าควรแก่การพิศวงอย่างไร”

หยุดกระแอมคันจิ้งหะ บรรดาศิลปินเจ้าของภาพเกือบห้าร้อยคนพากันเบิกจ้องพิธีกรคางเหมือนผีดิบ คล้ายรุ่มร้อนในอก และอยากเห็นคอให้พิธีกรเอ่ยชื่อผลงานและนามของตน แต่ผลการตัดสินก็ปรากฏอยู่ในแผ่นกระดาษในมือพิธีกรใบนั้นแล้ว เปลี่ยนแปลงแก้ไขเป็นอื่นไม่ได้แล้ว ถึงตั้งศาลขึ้นเคร่งเครียดเพียงใด เกร็งเนื้อเกร็งตัวจนบิดตะกุกตะไท่ไหนก็ไม่มีการตัดสินพลิกผันเป็นอื่น

พิธีกรเอ่ยเนิบช้าในที่สุด

“เหรียญทองปีนี้ ได้แก่ผลงานชื่อ ‘ทวิลักษณ์’ ของคุณกฤติยา มหิทธาบดี...ขอเรียนเชิญครับ”

เหล่าศิลปินไหลล่กวูบกันเป็นทิวแถว สิทธิ์และโอกาสทั้งปวงหลุดลอยไปแล้วกับเสียงประกาศผลงานและชื่อเจ้าของนั้น

มติก็มีส่วนเหมือนกับปลูชน เขายังมีความคาดหมาย คาดหวัง ลงหวังแล้วก็ย่อมมีผลเป็นสมหวังหรือผิดหวังอย่างใดอย่างหนึ่ง ครั้งนี้ก็เช่นกัน ชื่อผู้รับรางวัลซึ่งเข้ากระทบบูไม่ใช่ ‘มติ’ ตามที่หวัง ผลจึงเป็นความผิดหวัง อันมีลักษณะเดียวกับกันค้าย ๆ คือใจแป้วไป ความคิดตีบตันไปชั่วขณะ ใบหน้าเหมือนจะเหี่ยวลงมาวูบหนึ่งตามความมืดมนของจิตใจ ทำทางหาอะไรปรุงแต่งให้ฟูขึ้นได้ไว ๆ ยากเสียด้วย

แต่มติก็มีความแตกต่างจากคนอื่น ก่อนหน้ารับฟังผล จิตเขาจับอยู่ที่ความสว่างของตัวผู้อื่นไว้หน้าตา ไม่ข้องแวะกับชื่อเสียงหรืออวดอันใด และเขาก็ยังคงพยายามจับจิตรู้ความสว่างว่างกลางอกนั้นไว้ไม่ปล่อย กับทั้งรักษามิให้เสียศูนย์ ตรงข้ามยิ่งเร่งความรู้ตัวว่างให้ชัดขึ้นจนเบิกบาน เอาชนะความรู้สึกเป็นทุกข์ที่ปรากฏในรูปของความรู้สึกทางกายและใจยามนี้

ยิ่งกำลังสมาธิเท่าไร จิตจับความสว่างเห็นในตนเองได้คล่องแคล่วไหน ใจยิ่งโปร่งเบาเป็นสุข ไม่เดือดร้อนกับความปรุ่งแต่งที่ ห่อหุ้มได้เร็วขึ้นเพียงนั้น

เขาได้เปรียบภูชนกี่ตรงนี้

หญิงสาวในชุดขาวนางหนึ่ง ปรากฏกายเดินจากช่องว่างตอนกลางของที่นั่ง คัดตรงไปเบื้องหน้า อ้อมซ้ายขึ้นบันไดเวทียุโรปกม ไม้เท้าทำประธานแบบตอนสายบัว แล้วจึงหันมาไหว้พิธีกรรมตามธรรมเนียม

ร่างหล่อนค่อนข้างผอมอย่างคนทานน้อย ใบหน้าสะอาดสะอาดปราศจากเครื่องสำอางประทีน โคม ผิวเกรียมแบบ คนทำงานหนักและตากแดดตากลมบ่อย เค้าน้ำสงบนในลักษณะของผู้เคร่งครัดในวินัยเกินสตรีธรรมดา นัยน์ตาดำคมกล้า ฉายความนิ่ง คิปกคิ ชนิดที่ถ้าไม่มีมารมืออยู่ข้าง มองแล้วอาจสะท้านเขือกและนึกอยากหลบในทันที

ความนิ่งตลอดร่างของกฤติยาทำให้คนเห็นนึกถึงเครื่องกำเนิดพลังขนาดใหญ่ หล่อนมีรัศมีแรงสูงชนิดที่อาจจริงให้ผู้ใกล้ชิด ถึงกับอึ้งเงิบในบัดดล พิธีกรกลืนน้ำลายลงคอด้วยความรู้สึกฝืดฝืน ตระหนักว่าตนยืนอยู่ต่อหน้าผู้หญิงที่ออกจะพิเศษเอามาก

ภาพที่ถูกฉายบนสกรีนก็ทำความงุนงงให้กับผู้ชมพอควร เพราะที่ผ่านมามีงานจิตรกรรมซึ่งเน้นทั้งความคมชัดของ รูปทรง ความงดงามของการให้สี รวมทั้งความชัดเจนง่ายต่อการเข้าใจ แต่นี่กลับเป็นวงกลมวงหนึ่ง ที่มีเส้นสายลายเหลี่ยมซับซ้อนลายดา อยู่ภายใน ดูไม่ออกว่าจะอะไรเป็นอะไรในแวบแรก

จิตรกรหลายคิดว่าเป็นศิลปะใหม่แห่งศตวรรษที่สี่สิบในแนวอ็อบพอร์ดซึ่งเน้นการเล่นกับสายตาผู้ชม คือลวงตาด้วยลายเส้น ประกอบสีให้เห็นคล้ายว่าภาพเคลื่อนไหวได้อย่างมีพลัง โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติการเห็นของมนุษย์ที่มีต่อเหลี่ยมมุม เรขาคณิตเหลี่ยมซ้อนและแสงเงาสร้างชั้นมิติตี้นลึกหนาบาง ประสานกันอย่างกลมกลืนเพื่อหลอกให้เกิดความพิศวงใจ

แต่บางคนก็รู้สึกว่ามีอะไรพิเศษแฝงซ่อนไว้อย่างลึกลับยิ่งกว่าความเป็นศิลปะอ็อบพอร์ดขึ้นไปอีก เพียงยังแยกแยะไม่ออกในเวลาอันสั้น ประกอบกับที่แสงสีที่ตกบนสกรีนขาดความชัดกริบเหมือนของจริง ยิ่งทำให้ลำบากกับการเดาเดนาของผู้สร้างสรรค์มัน ขึ้นมา

พิธีกรกะพริบตาปริบ ๆ คินหน้ามองภาพบนสกรีนครู่หนึ่ง แล้วย้อนกลับมาสบตากับผู้ชนะเลิศประจำปี ขอมรับว่ากำลังจิตของผู้หญิงคนนี้แข็งเสียดเขาไม่กล้าต่อดาด้วยนานนัก อีกทั้งทำให้รู้สึกฝืนจนต้องกลืนน้ำลายบ่อย ๆ ขาดความเป็นตัวของตัวเองลงเยอะ

คะเนจากแววรู้สึกในตา อายุหล่อนน่าจะเลขสามสิบมาพอควรแล้ว แต่ดวงหน้าเมื่อดูผาดยังอ่อนราวกับยังเป็นสาวน้อยที่เพิ่ง เลียดจะบรรลุนิติภาวะเท่านั้น

เขาู้จักนักเลงสมาธิมามาก เคยพบเจอแม่ผู้มีตบะแก่กล้าที่เล่นกีฬาสมาบัติเป็นอาชีพในป่าลึก จึงแยกแยะออกว่าใครเป็นใคร กฤติยาน่าจะเก่งกาจเกินตัว แต่ยังอยู่ในขั้นเก็บพลังไม่อยู่ มีเท่าไรปล่อยยให้ฉายออกมาหมด พลิกจิตให้เก็บพลังไว้เงียบ ๆ ไม่เป็น ซึ่งแบบนี้คลุกคลีอยู่กับคนในเมืองแล้วจะขาดความกลมกลืน

ชุดกระโปรงเสื้อแขนสั้นที่หล่อนแต่งเป็นฝ้ายอย่างดี เครื่องประดับเม็น้อยชิ้น ทว่าก็บังถึงรสนิมชั้นเลิศ ลักษณะการปรากฏของหล่อนจึงออกจะมีความขัดแย้ง คือจะดูเหมือนแม่ซีตามถ้าไม่ใช่ จะว่าเป็นคนเมืองที่เป็นแต่หนึ่งระเหิดระหงในคฤหาสน์ก็ไม่เชิง

แควดวงพุทธมีคนประหลาด ๆ อยู่เยอะ เพราะพุทธสาวกนั้น ถ้าสั่งสมวาสนาบารมีมาในรูปแบบเฉพาะตัวถึงจุดหนึ่ง ก็อาจเป็นอะไรได้ทั้งนั้น ด้วยเหตุที่ปัจจัยบันดาลรูปนามมีอยู่หลายชั้นหลายซ้อน ทั้งกำลังบุญ กำลังจิตของเจ้าตัว รวมทั้งกำลังปฏิกิริยาแห่งพระไตรสรณาคมน์ที่ช่วยขยายผล จึงเกินวิสัยคนทั่วถ้าผู้ใดอาจหาญบำเพ็ญตนกว่าบุญกิริยาอย่างเต็มที่แล้ว ผลออกมาจะพิสดารพันลึกปานใด

พิธีกรต้องกระแอมกูกหนึ่งก่อนได้ถาม

“ปัจจุบันนี้คุณกฤติยาทำงานในแควดวงศิลปะหรือเปล่าครับ?”

“ค่ะ ดิฉันทำเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องประดับ”

“โอ ดีทีเดียวนะครับ งานในวันนี้ รวบรวมเอาผู้ปฏิบัติธรรมซึ่งอยู่ต่างสาขา ต่างอาชีพมาอยู่ด้วยกัน ให้พวกเรามีโอกาสเห็นว่า พระสังฆกรรมแต่กว้างครอบคลุมชนทุกหมู่เหล่าอย่างไร ปกติที่เราเดินตามถนนไม่ค่อยเจอ ไม่ได้แปลว่าผู้เก่งกล้าในธรรมมีเพียงจำนวนน้อยเลย เราแค่ไม่ค่อยพบเห็น เพราะมีโอกาสชุมนุมสังสรรค์ผู้ร่วมแนวอยู่น้อยครั้งเท่านั้นเอง

ไหนดผมถามตรงไปตรงมาเลยนะครับคุณกฤติยา ดูจากภายนอกแล้ว ผมว่าคุณกฤติยาไม่ได้นั่งออกแบบเครื่องประดับอยู่ในห้องแอร์ทั้งปีเป็นแน่ ง่า...คุณกฤติยาใช้เวลาส่วนใหญ่ปฏิบัติธรรมอยู่ตามป่าเขาหรือเปล่าครับนี่?”

หญิงสาวอึ้งเล็กน้อย พิธีกรอดูรู้สึกเสียดายไม่ได้เมื่อสังเกตเห็นรอยลอรอยค้างบางแห่งบนใบหน้าอันเกิดจากการกรำแดดลมด้วยเส้นรูปหน้านั้น หากหล่อนเป็นนักปฎิบัติธรรมเหมือนสาวเมืองทั่วไป ก็คงเป็นแม่โจมครูได้คนหนึ่ง

“โดยมากแล้วดิฉันจะเก็บตัวอยู่กับสำนักชีทางภาคอีสานหรือภาคใต้ไกล ๆ ค่ะ”

หล่อนขยักไว้ ไม่กล้าว่ามารคและรายได้ที่หล่อนหามาเกือบทั้งหมด มักใช้ไปในการสร้างหลักแหล่งที่มีการอารักขาอย่างปลอดภัยสำหรับผู้หญิงที่ต้องการปฏิบัติธรรมด้วยกัน สิ่งนั้นเองคืออาชีพแท้จริงของชีวิตหล่อนในชาตินี้

น้อยคนจะล่วงรู้ความลึกซึ้งของหล่อน กฤติยาอยู่เบื้องหลังการออกแบบเครื่องประดับขึ้นงามระดับโลกที่รู้ลือกันว่า ‘เหมือนสมบัติเทพ’ ด้วยความเข้าใจอันลึกซึ้งในรูปความงามเพริศแพรวที่มีมากับคุณสมบัติและอำนาจแห่งอณูมณีแต่ละชนิด หล่อนรังสรรค์เครื่องประดับกายที่ให้อัมผัสแสนเนียน บันดาลความรู้สึกประณีตสูงส่งประหลาดล้ำในทันทีที่สวมใส่ ใส่แล้วจะเกิดความหวงแหนสุดชีวิตราวกับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีค่ายิ่งในกายคนทีเดียว

ปรัชญาของหล่อนบิณสูงเหนือค่าของอณูมณีที่เข้มารวมตัวกันเป็น ‘เครื่องประดับ’ บุคคลสำคัญระดับประเทศที่ว่าจ้างหล่อนออกแบบให้กับ ‘ชีวิต’ ของคนสามารถรู้สึกถึงสิ่งที่เหมาะสมที่สุดสำหรับตัวเอง โดยเฉพาะในแง่บารมี ความสง่างาม ตลอดจนไปจนกระทั่งการรักษาความคิดอ่านให้อยู่ในร่องในรอย บางคนสวมใส่เครื่องประดับของหล่อนแล้วอุปทานว่าตนฉลาดปราดเปรื่องขึ้นก็มี

สรุปคือเครื่องประดับชิ้นใดก็ตามที่มาจากหล่อน จะต้องสวย ชวนให้ตาถูก เกิดความโลภ โมหะ โทสะ อยากครอบครองด้วยความหวงแหน และมีพลังพิเศษในตัวเสมอ

เพราะหล่อนไม่ได้ใช้สมองในการออกแบบ

กฤติยาขายลิขสิทธิ์อันแสนแพงให้กับบริษัทเครื่องชื้อ พวกเขาได้ความรุ่มรวยมหาศาลจากยอดขายพร้อมกับความวุ่นวายในตลาดเครื่องประดับแถวหน้าของโลก ขณะที่หล่อนได้เงินก้อนมหึมาพร้อมกับความสงบในแดนพุทธ จาริกไปโดยปราศจากการเกาะเกาะ

รบกวนจากกระแสธุรกิจอันเชี่ยวชาญกราก เนื่องจากการเข้าถึงตัวหล่อนต้องผ่านหลายด่านหลายชั้นนัก ธรรมชาติงานทำให้หล่อนไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวตามงานหรรษา หรือเป็นข่าวฟูฟ่ายในสื่อต่าง ๆ

บัดนี้แน่นอนแล้วว่ารางวัลที่หนึ่งในงานประกวดภาพพุทธศาสนาเป็นของหล่อน ด้วยผลงานอันประหลาดและวิเศษเกินจินตนาการจิตรกรธรรมดา อย่างไรก็ตาม ให้ค่าตอบแทนหล่อนสามล้านบาทกับไม่ให้เลยแทบจะมีความหมายเท่ากัน หล่อนมาเพราะปรารถนาที่จะมา ไม่ใช่เพื่อรางวัลใหญ่หรือชื่อเสียงจอมปลอมชั่วคราวชั่วคราใด ๆ ทั้งสิ้น

“คุณกฤติยาครับ ผมเองยังไม่ได้อ่านร้อยกรองกำกับภาพของคุณ แล้วก็ยังเดินดูภาพได้ไม่ทั่ว เพิ่งเห็นภาพของคุณพร้อมกับผู้มีเกียรติท่านอื่นๆ ในหอประชุมเดี๋ยวนี้เอง ยอมรับครับว่าค่อนข้างแปลกใจกับรูปแบบการนำเสนอ ผมยังงงอยู่ว่าภาพสื่ออะไร คงต้องขอคำอธิบายจากคุณกฤติยาเสียดีกว่า...เริ่มจากคำว่า ‘ทวิลักษณ์’ นะครับ อันนี้มีคำแปลว่าอะไร?”

“แปลอย่างง่ายที่สุดก็คงได้ว่าลักษณะปรากฏได้สองอย่างในสิ่งเดียวกันนะคะ โดยทั่วไปจะจงเอาคุณสมบัติที่ขัดแย้ง แต่กลับมารวมอยู่ในสิ่งเดียว อย่างเช่นคุณสมบัติของแสง ซึ่งนักวิทยาศาสตร์สามารถพิสูจน์ว่าเป็นได้ทั้งคลื่นและอนุภาคพร้อมๆ กัน ถ้าแสงเดียวกันนี้เอง เราจะมองให้เห็นเป็นคลื่นซึ่งมีลักษณะเคลื่อนไหวต่อเนื่องเหมือนระลอกน้ำในทะเล หรือจะเป็นอนุภาคซึ่งมีลักษณะเป็นก้อนแยกจากกันเป็นเอกเทศเหมือนเม็ดทรายก็ได้ สองลักษณะนี้ขัดแย้งกัน แต่กลับกลายเป็นสิ่งเดียวกันได้ ถ้าศึกษาลึก ๆ และรู้มากอย่างนักวิทยาศาสตร์แล้ว จะเห็นว่าอธิบายยาก หรือเป็นเรื่องเหลวไหลไม่น่ายอมรับเอาทีเดียว”

“ครับ ผมก็เคยทราบล่ะว่าถ้าเราใช้เครื่องมือทดลองมองแสงต่างกัน เราจะเห็นเป็นคลื่นหรืออนุภาคก็ได้”

แล้วพิธีกรก็ผินหน้าไปทางภาพวงกลมที่ฉายค้างบนสกรีนยักษ์ ก่อนหันกลับมาขอ

“ทีนี้คงต้องขยาดความสะคริบว่าวงกลมที่พวกเราเห็นกันอยู่นี้ มีความเป็นทวิลักษณ์อย่างไร และมีค่าควรพิจารณาเป็นข้อธรรมไหน”

กฤติยาขมขื่น สิ่งที่ทำขาดออกมาทางสีหน้าสงบ แววตานิ่งลึกจัด และรอยยิ้มซ่อนเลศขณะนั้น ทำให้พิธีกรรู้สึกราวกับหล่อนเห็นเข้ามาถึงไส้พุง ไม่ว่าจะเคยทำสิ่งใด หรือกำลังคิดอย่างไร เป็นถูกอ่านออกหมดเหมือนตัวเขากลายเป็นหน้าหนึ่งสื่อที่ถูกเบกแล้ว และไม่อาจปิดปลงซ่อนข้อความได้

หญิงสาวเบนหน้าไปทางด้านล่างเวที แล้วเอ่ยเป็นกึ่งวานเช่นเดิม

“คงต้องรบกวนทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่นั่งอยู่ด้านหลัง ๆ ไปดูภาพจริงด้วยตาตนเองนะคะ เพราะเมื่อฉายขึ้นสกรีนอย่างนี้ รายละเอียดที่สำคัญจะขาดหายไป ดิฉันคงกล่าวได้แต่เพียงว่าเมื่อเพ่งศูนย์กลางของรูปวงกลม คุณอาจเห็นได้ทั้งวงเวียนลงสู่ก้นหอย หรือเกล็ดเพชรระกะระกะก็ได้ ขึ้นอยู่กับความตั้งใจปรับสายตา

ความสำคัญของการซ่อนลายซ่อนกันเพื่อให้มองได้สองมิติเท่านั้น เมื่อคุณมองออกมาเป็นวงกลมก้นหอย คุณจะรู้สึกเหมือนถูกดึงดูดให้ดิ่งจมลงไปในความลึกของจินตนาการแปลกใหม่ เพื่อฝันเหนือจริง และให้ความสุขไม่ต่างกับจ้องอัญมณีที่มีค่า แต่เมื่อคุณมองเป็นเกล็ดเพชร ความรู้สึกจะแปรไปเป็นอีกแบบ คือเหมือนอยู่ในพงหนามนาระคายเคือง

สิ่งที่อยากให้สังเกตคือความคิดที่ก่อขึ้นในหัว ขณะเพ่งมองภาพนี้ อาจเกิดความคิดด้านดีหรือด้านร้ายก็ได้ เมื่อเรียนรู้แล้วเช่นนั้น จะพบว่าสิ่งที่ควบคุม หรือปรับให้เกิดการเห็นเป็นแบบใด ๆ ก็คือความตั้งใจของเราเอง สรุปว่าความเป็นบวกและลบแฝงอยู่ใน

เนื้อหาของภาพในแบบทวิลักษณ์นี้เอง สิ่งที่จะรับความเป็นบวกหรือลบคือจิตใจของเรา นี่เหมือนเมื่อเรามองโลก สัมผัสโลกในความเป็นจริง ไม่แตกต่างกันเลย”

เสียงฮือฮาระงมไปทั่ว แม้แต่พิธีกรก็รู้สึกตกใจกับคำเฉลยที่ไหลรินออกมาจากริมฝีปากบางเฉียบ ถึงกับหันหน้าไปทางประธานอย่างจะเป็นนัยเรียนถามท่านว่าปีแรกมีเรื่องน่าตื่นใจขนาดนี้เชียวหรือ

“คลื่นใช้รูปธรรมสื่อได้อย่างมากที่สุดแก่คู่สอง คือมองอะไรให้เกิดสุขหรือทุกข์ในใจก็ได้ แต่แท้จริงธรรมที่เป็นทวิลักษณ์มีอยู่ทั่วไป เช่นความเป็นกายที่ปรากฏได้ทั้งงดงามหอมหวานและน่าเกลียดเหม็นหื่นในก้อนเดียวกัน

เป้าหมายสูงสุดของภาพทวิลักษณ์นี้ไม่ใช่เพื่อให้เห็น หรือก่อความรู้สึกรัดแย้งว่าอย่างไรหนุกอย่างไรหนืด สิ่งใดจริงสิ่งใดลวง แต่เพื่อให้รู้สึกว่หน้าตาของอุปาทานในใจเราเป็นอย่างไร ความรู้สึกนั้นก็คิดมันแปรไปได้ตามวิธิมองของเราจริง ๆ ”

พิธีกรเปลี่ยนวิถีสายตาไปจับภาพเขม็ง เขาว่าเขาเริ่มเห็นสิ่งที่หล่นหลุดแล้ว วงกลมอันเคลื่อนไปด้วยเส้นสายสับสนนั้น เมื่อมองจับศูนย์กลางดีๆ ปรับสายตาดูเล็กลง อาจเห็นเป็นวงกลมในลักษณะเวียนเข้ากันหอยก็ได้ หรือจะให้เป็นเกล็ดเพชรคายนาก็ได้ นับเป็นเทคนิคซ้อนลายเส้นหลอกตาอันควรที่สุดขีด เพราะนอกจากเห็นภาพเปลี่ยนแล้ว ยังสามารถแปรอารมณ์จากหน้ามือให้กลายเป็นหลังมือได้อีกด้วย!

“เชื่อแล้วครับ...” พิธีกรคราง “นี่สมควรเป็นผลงานอันดับหนึ่งประจำปี เพราะทำให้ผมได้ซึ่งว่ากิเลสไม่ได้อยู่ที่โลก แต่อยู่ที่วิธิมองของเรา”

พักครู่หนึ่งเหมือนจะให้ผู้ทกคนลิ้มรสความเข้าใจชนิดนั้นเช่นเดียวกับตน ก่อนเอ่ยสืบต่อ

“ตัวภาพเองก็สมควรแก่รางวัลแล้วครับ คราวนี้คงต้องขอพึ่งร้อยกรองจากคุณกฤติยา เพื่อคู่มือหาเสริมกันหน่อย เชิญครับ”

กฤติยารับกระดาษจากพิธีกร ก็ลงแปลงคำอ่านอย่างสงบเสงี่ยม

สนิทนึ่งมิดิงไหวไร่ความคิด

ไร่ดวงจิตผิดถูกอะไรไหน

ไร่สุขทุกข์จุกอกสะทกใจ

ไร่สิ่งใดใกล้ล้าให้ธรรมมา

เป็นรูปวาดจึงอาจต้องครลองตา

ผิวนอกหน้าดูสมกลมเสลา

แต่เมื่อเพ่งเล็งหยุดจุกกลางเข้า

ก็กลับเร้าให้เราคิดผิดแยกกัน

เพราะอาจเห็นเป็นกันหอยลอยทางลึก

ตรึงใจนี้กรู้สึกหวานปานสายฝน

แต่ปรับตาดูหาเกล็ดเพชรก็เสร็จกัน

จะกลับค้นพื้นใจให้ระคาย

เป็นตัวอย่างทางดูให้รู้แน่

ว่ารูปแค่แห่ตาหาความหมาย

โง่ป่าบุญคุณโทษแต่โศดคาย

จะดีร้ายขึ้นกับเลศกิลเลศคน

สั้นคำอ่าน และกฤติยาเขยหน้าแล้ว ทุกคนในหอประชุมก็พร้อมใจกันปรบมือให้เกียรติอีกทีทศกรีก โครมยิ่งกว่าที่ปรบให้ผู้รับรางวัลที่ผ่านมาทั้งหมด แทนว่าหอประชุมจะถล่มทลายทีเดียว

“นำประทับใจครับ นำประทับใจจริง ๆ” พิธีกรกล่าวเสริมเสียงปรบมือของผู้ชมข้างล่าง “และนายอินดีที่ปีแรกนี้ เราได้คนที่มีความรู้หรือธรรมชาติ ซึ่งประกอบพร้อมไปด้วยความสามารถเช่นผู้รับรางวัลทั้งสามท่าน หวังว่าคงได้เกียรติเช่นนี้จากพวกท่านทุกปี...เชิญคุณกฤติยาจับรางวัลจากท่านประธานครับ”

กฤติยายิ้มให้คนดู แล้วหันมายิ้มลาพิธีกร จากนั้นกลับหลังก้าวไปรับรางวัลจากคุณ โง่ป่า

“ขอบใจมากที่มาช่วยเหลือกัน” ท่านประธานกล่าวยิ้มแย้ม “นำเสียดายนะ หนูรู้ถูก รัฐบาลแล้ว แต่ไม่พยายามทำให้มาก มัวแต่เสียเวลาลิดขยาดความ อยากให้คนอื่นรู้ตาม จนตัวเองไปไม่ถึงไหนสักที อย่างนี้เดินทางอ้อมไปสายพุทธภูมิแล้วนะ”

หญิงสาวเบะปากยิ้มหมิ่นนิดหนึ่ง เพราะสัมผัสสตาจอบอกว่ากระแสดิจิตท่านประธานไม่ได้เข้มข้นสักเท่าไร ที่พูดเตือนเหมือนสั่งสอนหล่อนก็คงด้วยวุฒิและความรู้สึกแบบผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก หล่อนเจอมานักค่อนักแล้ว ถึงทำดี พุดเก่ง หรือรู้มากขนาดไหน ก็ยังมีกิเลสหนาปัญญาหยาบอยู่ทั้งนั้น ชนิดที่สมองกับหัวใจทำงานตรงกันเพื่อลดละกิเลสอย่างถูกต้อง ถูกพุทธบัญญัติฐานะ หาแล้วเจอยากเหมือนงมเข็มในมหาสมุทรดี ๆ นี่เอง

อย่างไรก็ตาม เมื่อเหลือบสบกัน เห็นแววตาคุณ โง่ป่าฉายหนึ่งกว่าคนมีการศึกษารวมคาทั่ว ไป กฤติยาก็อธิบายว่าท่านมีดีสักแต่ไหน คนธรรมดา ‘ดูใจ’ กันด้วยการคบหาระยะหนึ่ง เห็นกิริยาและปฏิภาณ เจรจาพาทีกันจนซึมซับความเป็นอีกฝ่าย หากจะยอมรับนับถือก็ถือเห็นการแสดงภูมิรู้ ภูมิคิดได้ฉลาดปราดเปรื่องเป็นพิเศษ มีความประพฤติน่าเลื่อมใสกว่าใคร ๆ เช่นในแวดวงธรรมะก็มักดูกันว่าใครมีวาตะเฉียบคม ทรงความรู้จากพระไตรปิฎกแตกฉาน ถามอะไรตอบได้หมด หรือมีจริยาที่เหนือกว่าปุถุชน คนนั้นก็ถูกมองแล้วว่าธรรมะแก่กล้า พุดอะไรน่าเชื่อถือไปหมด ทั้งที่จริงข้างนอกสุกใสข้างในอาจเป็นโพรงก็ได้

แต่สำหรับหล่อนไม่ต้องเสียเวลารอคู รอฟังอะไรทั้งนั้น ถ้าอยากดูก็ว่ากันเดี๋ยวนั้นเลยตรง ๆ เห็นกันจะโดยไม่ให้โอกาสซ่อนเงื่อนเบือนบิดด้วยวาตะชักแม่น้ำทั้งห้าใด ๆ หากยังอยากแต่อำพรางว่าหมดยาก หากยังเอาแต่อำพรางว่าไม่เอา หล่อนดูปราดเดียวก็รู้แล้ว เห็นแล้ว

สำรวจจิตใจว่างและกำหนดว่าจะ ‘รับ’ กล่าวคือถอดความรู้สึกตัวเองออกไปข้างนอกชั่วขณะ เหลือไว้แต่สภาพคล้ายกระจกเงาพร้อมรับกระแสดวงตัวของบุรุษผู้ยื่นประจันหน้า

โดยทั่วไป หากมีอารมณ์หรือความรู้สึกนึกคิดผุดขึ้นในใจของฝ่ายตรงข้าม หล่อนก็จะสัมผัสสคล้ายเกิดการปรุงแต่งอย่างนั้น ๆ ขึ้นกับใจหล่อนเอง และสิ่งที่กฤติยาสัมผัสในปัจจุบันคือความเงิบว่างสว่างไสวในจิตใจของท่านประธานผู้ใจบุญ จึงเชื่อว่าเป็นคนมีเมตตากรุณาโดยปราศจากจริตมาลาหลงโลก

ความชำนาญในการเข้าออกสมาธิของกฤติยาทำให้สภาพรู้ดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงครึ่งทางลมหายใจเข้าเท่านั้น พอรู้แล้วว่าคุณ โง่ป่าคิดจริง ก็ชักเห็นว่าคุ้มถ้าจะออกแรงเพิ่มอีกนิดเพื่อคว้าท่านดีทนสักเท่าใด วัลจากพลังจิตอันเป็นฐานกุศลนั่นเอง

รวมความเข้มทั้งหมดของกระแสจิตคนส่งไป ‘สลัก’ กระแสของอีกฝ่ายเบา ๆ คล้ายเหยียดหมัดลงเชิงว่าจะมีพลังด้านอยู่แค่ไหน คาดหมายว่าจะมีแรงสวนกลับเพียงแผ่วเบาของผู้ใหญ่ที่สิ้นอำนาจและบารมีทางโลกทั่วไป ซึ่งในระดับนั้น ฝ่ายคุณ โภคโดยผู้ถูกคุกคามจะสะท้อนเยือกคล้ายเจอน้ำแข็งแผ่กระทบ สบตาหล่อนแล้วจะเกิดความครั่นคร้ามอย่างไม่อาจหยัดตั้งสติทน

แต่แล้วกฤติยาก็ต้องสะดุ้งไหวอยู่ภายในเสียดเหง หน้วยคาบิกขึ้นเล็กน้อย เพราะแทนที่จะพบกำเเพงพลัง ณ ตำแหน่งกายยืนของท่านประธานให้เกิดปฏิกิริยาสะท้อนตอบดังคาดหมาย กลับพบแต่ความว่างเปล่ารออยู่ จึงเหมือนนักมวยที่เหยียดหมัดอย่างนี้กว่าจะกระทบกระสอบทราย เพราะเห็นแขนอยู่ตรงหน้าแท้ ๆ กลับวิ่งไปในอากาศว่างอย่างเหลือเชื่อ ทำให้หัวซุนคะมำถลาไปด้วยความเสียดสน

และพร้อมกันกับอาการชวนเซของกำลังจิต หญิงสาวก็สำเนียงได้ถึงปฏิกิริยาแห่งกรรมที่ตนก่อ คือเป็นจวนปะทะกลับอย่างรุนแรงของอะไรอย่างหนึ่งที่ละเอียดเป็นคนละชั้นกับพลังจิต

ลักษณะปล่อยจิตว่างเป็นสูญญัง อันทำให้ผู้อื่นกำหนดหาตำแหน่งที่ตั้งไม่ได้เช่นนี้ มีอยู่ในผู้เข้ากระแสนิพพานแล้วเท่านั้น หล่อนทราบจากครูบาอาจารย์ กับทั้งผ่านพบผู้ถึงสูญญังมาแล้วหลายท่าน

ประกอบกับความจริงที่ว่าหล่อนทำกรรมแก่นิดเดียว คือส่งกำลังจิตเข้าปะทะคุณ โภคด้วยความคิดปรามาสดูแคลนเพียงเล็กน้อย แต่กลับสำเนียงได้ถึงการขยายผลเป็นกรรมหนัก กฤติยาก็แน่ใจทันทีว่าผู้อื่นอยู่ตรงหน้าหล่อนนี้ ไม่ใช่ปุถุชนธรรมดาที่ตั้งตนที่กักเอาแต่แรกเสียแล้ว

ยังดีที่เมื่อครู่ท่านไม่รวมกำลังจิต ‘สลักกลับ’ เพราะจะเหมือนหล่อนซึ่งจรรย์ยานประสานงากับรศกระวะที่วังสวน หล่อนอาจถึงขั้นขาดเจ็บ คืออ่อนเปลี้ยรวมจิตไม่คิด ฟุ้งซ่านกระเจิง กำหนดตั้งสมาธิไม่ได้ไปอีกนาน

หญิงสาวหน้าถอดสีด้วยตระหนกในโทษแห่งบาปอันก่อขึ้น โดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หล่อนพลาดไปถนัด เหมือนมีดาไร้วาเห็นท่านใช้ชีวิตในเมือง คลุกกลีเสสโลกย์อย่างใกล้ชิด คงไม่ได้ดีทางธรรมเท่าไรนัก ที่แท้สูงลิ่วทั้งมหากำลังและภูมิธรรมอันประเสริฐอย่างนี้

“อโหสิให้เด็กโง่อย่างหนูด้วยเถอะคะ”

พิมพ์พอได้อิน และไม่กล้าสบตาคุณ โภคโดยตรง ๆ อีกเลย

“ไม่เป็นไร ขอให้โทษมีแค่ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ที่ผ่านพ้นไปแล้ว อย่าได้มีต่อหนูแม้แต่นิดเดียว ทั้งในปัจจุบันและอนาคต”

กฤติยาอึ้งไม่สนทนากัน พนมมือไหว้ ถอนสายบัวอย่างงามด้วยความคารวะอย่างสูงพร้อมขออุกัโทษในตัว ผู้ปฏิบัติจิตที่เป็นสัมมาทิฐิไม่ได้เคารพนับถือกันด้วยความเฉลียวฉลาด ฐานะทางสังคม หรืออายุอาณามเป็นหลัก แต่คู่กันตรงคุณธรรมชั้นสูงที่เข้าถึงแล้วแจ่มชัดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นฉานสมาบัติหรือมรรคผล

ผู้เป็นที่หนึ่งประจำปีก้าวเล็กลงจากเวทีไปด้วยท่วงทีเจียมตัว ต่างจากขาขึ้นที่เปี่ยมด้วยความทะนงในภูมิ สำคัญว่าตนเป็นผู้มีคุณวิเศษสูงสุดของงาน

คุณ โภ โภยมองตามด้วยสายตารื่นรมน้ำใจเพราะอ่านออกว่ากฤติยามุ่งพุทธภูมิ ทว่าความชื่นชมนั้นก็ระคนอยู่ด้วยความเป็นห่วง เนื่องจากหล่อครองอศภภาพหญิง ซึ่งชี้ชัดว่ายังไม่ใช้นิยตโพธิสัตว์ มีอนาคตให้พลิกผัน กลับร้ายเป็นดี กลับดีเป็นร้ายอีกก็ยิวว ไม่มีใครพยากรณ์ได้ว่าจะจบลงอยู่ที่สุดเป็นอะไรแน่

ส่ายหน้าเล็กน้อยกับตนเอง ผู้ปรารถนาพุทธภูมินั้นมากเท่าน้ำในบ่อ แต่ผู้ดีพอ คิทนจะคั้นคั้นไปถึงฝั่งอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณนั้น น้อยเท่าน้ำเพียงหยดเดียว ที่เหลือตกมีตาระหว่างทาง ลาพุทธภูมิกันระนาว เขาเห็นด้วยตานอกและตาในมานักต่อนัก เหมือนอยากเป็นผู้ปกครองหมายเลขหนึ่งของประเทศนั้นใคร ๆ ก็อยากได้ แต่ส่วนใหญ่พยายามจนแก่ตายก็ไปไม่ถึงดวงดาว เพราะต้องสร้าง ต้องทำ ต้องเพียรกันเลือดตากระเด็น

เวลาในการบำเพ็ญบารมีเพื่อพระโพธิญาณนั้น วัดได้เพียงประมาณด้วยหน่วยของสังขยมหากัปปี จะนับจำนวนชาติเป็นตัวเลขให้เชื่อ ไม่ได้ ทำนองเดียวกับระยะทางในห้วงว่างของจักรวาล ที่ใช้หน่วยไมล์หรือกิโลเมตรนั้นเล็กเกินกว่าจะทำความเข้าใจ ต้องใช้หน่วยปีแสงจึงพอฟังง่าย

จำนวนชาติที่ใช้บำเพ็ญเพื่อตรัสรู้ชอบเอง และมีกำลังบารมีพอจะก่อตั้งพระพุทธศาสนานั้น มากมายจนเป็นอินโดย คือคิดคะเนคำนวณไม่ไหวว่าเท่าไรแน่ ท่านจึงให้นับเป็นอนันตชาติ...

พิศกรหันมาทางผู้ชม ซึ่งยังคงนั่งกับที่ แม้สามารถวางวัดใหญ่จะผ่านไปแล้ว เนื่องจากรางวัลชมเชยของที่นี่ สูงกว่ารางวัลใหญ่ของที่ไหนๆทั้งหมด สิ่งน่าสนใจจึงยังคงวางอยู่ตรงหน้าอีกมาก

“ซ้ำอีกครั้งว่าท่านที่เหลืต่อไปนี้ทั้งหมด ล้วนมีผลงานเป็นที่พอใจของคุณ โภ โภโยแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งโดยส่วนตัวแล้วผมเชื่อถือและเลื่อมใสในวิจารณ์ญาณของท่านเป็นที่สุด ดังนั้นขอกล่าวว่า ผู้รับรางวัลชมเชยน่าจะภูมิใจในผลงานของตัวเองไม่แพ้ผู้รับรางวัลใหญ่สักเท่าไรครับ”

แพตรีหันมาหามติ

“เท่าเลย ถ้าเธอพลาดรางวัลชมเชยนะ ให้ปรับยังงี้ก็ได้”

เสียงนุ่มเย็นนั้นก่อความรู้สึกอบอุ่นใจกับเขายัง ก็มีหล่อนอยู่ข้าง ๆ ก็ยิ่งกว่าได้รางวัลที่หนึ่งแล้ว...

“มันใจฝีมือนั้นเลยหรือ คนเก่งกว่ามีอยู่หลายร้อยซะ รู้สึกจะสู้ไม่ไหวหรอก ช่วงเช้าเดินดูได้แก่เกือบครึ่ง ก็เห็นแล้วว่าที่ร่วมประกวดนี้หวัะทิกและมือทองกันทั้งนั้น”

“นี่ไงละ แพร์ปรับประกันอยู่นี่ไงว่าเธอก็หนึ่งเหมือนกัน และต้องได้แน่ ๆ ถึงยอมให้ปรับถ้าคิดจากที่พูด”

มคติเห็นดวงดาหล่อนขึ้นประกายในเงามืด จนสัมผัสได้ถึงรอยยิ้มชุกชุนที่ผุดพรายได้ดวงตา รวมทั้งรู้ใจตนเองว่าดลาลงหลุมรักแพตรีลึกซึ้งทุกที

“ก็คิยะ ถ้าพลาดทุกรางวัลจะได้มีอะไรไปลอบใจมั่ง ถ้าที่แพเคาคิด ผมอดรางวัลชมเชย ที่แพต้อง...ต้องไปนั่งดูทะเลกับผมนะ”

จิตรกรหนุ่มเอ่ยขอตะกุกตะกักด้วยความขลาดกับปฏิกิริยาอันไม่เป็นที่รู้ของแพตรี

“ตกลง!”

หล่อนตอบว่าราวกับเขาสินไป มติใจขึ้นจนกล้าถามอีก

“แล้วถ้าผมได้รางวัล จะฉลองกับผมหรือเปล่า?”

“ฉลองยังไง?”

“ไปนั่งดูทะเลด้วยกัน”

หญิงสาวหัวเราะเบาใส

“ก็ได้...”

เหมือนมีกระแสธารร้อนมาซัดหัวใจเขาลอยขึ้นสวรรค์ กังวานวิเวกหวานในสายเสียงตอบรับนั้น จุจรรอยยิ้มผลอผลอขึ้นที่ริมฝีปากของมติ ไปอยู่ในที่ที่มีแต่เขากับแพตรีสองคนคือความปรารถนาเพียงหนึ่งเดียวเสมอมา รองจาก...

รองจากอะไรดีแล้ว...

มติกับแพตรี รวมทั้งคนอื่นในหอประชุมต่างเงิบเสียงตั้งใจฟัง เมื่อพิธีกรกำลังจะเอ่ยชื่อนุคคลแรกที่ได้รับรางวัลชมเชย

“ขอแสดงความยินดีกับท่านแรกครับ เจ้าของผลงาน ‘แสงนฤพาน’ คุณมติ ฐิริพัฒน์”

เสียงปรบมือดังขึ้นอีกระลอก สองหนุ่มสาวหันมาแลตากัน แพตรีแย้มริมฝีปากเห็นประกายไรชาวาวแวว แล้วยกสองมือขึ้นตบ เห็นไหวๆราวกับจะแทนรูปช่อดอกไม้แสดงความยินดีเยี่ยงคนใกล้ชิดสนิทที่สุด

มติถอนสายตาดจากหญิงสาว ลูกขึ้นเดินขึ้นเวทีเพื่อรับรางวัล แต่แปลก ใจไม่คิดสิ่งอื่นใดเลย นอกจากอยากเดินกลับที่นั่นเร็ว ๆ กลิ่นอายของแพตรีติดตามมาครอบงำจิตใจทุกฝีก้าว ความหอมหวานของหล่อนเหมือนมนตร์สะกดให้หลงลืมทุกสิ่ง แม้ความดีใจตรงหน้าก็ถูกข่มริ้วมลจนเกือบมิด เงินรางวัลก้อนโตถูกมองอย่างเฉยๆว่าจะแปรเป็นของขวัญอันแสนวิเศษสำหรับหล่อนอย่างไร ให้สมกับที่หล่อนเป็นของขวัญแสนวิเศษสำหรับชีวิตเขาในยามนี้

รู้สึกเหม่อ ๆ จนต้องเตือนตนเองให้ตั้งสติเมื่อก้าวขึ้นมาอยู่บนเวทีต่อหน้าคนเรือนพัน เขาพยายามมองหาแพตรี อยากยิ้มให้หล่อนสักนิดหนึ่ง แต่แสงจ้าของสปอตไลท์ที่แยงตาลงมาจากด้านบนบดบังทุกสิ่งเบื้องล่างไว้ให้เหลือเป็นเพียงเงาตะกุ่มเลื่อนราง

ถึงคือนี่พิธีกรชักเริ่มรู้ว่าตนเองน่าจะอ่านรายชื่อรองของผู้รับรางวัลไว้ล่วงหน้าบ้าง เวลาอิงคำถามจะได้เข้าเป้าเร็วขึ้น แทนที่จะใช้ความเก๋เฉพาะตัวเพียงอย่างเดียวเหมือนที่ผ่านมา ระหว่างมติเดินขึ้นเวที จึงแอบชำเลื่องไว้แล้ว

พิธีกรขบริมฝีปากหน่อย ๆ มองหน้าเด็กหนุ่มรุ่นราวคราวเดียวกับผู้รับรางวัลหรือหญิงเงินเมื่อครู ดูอาจจะอ่อนกว่าเสียด้วยซ้ำ นึกถึงว่าพ่อหนุ่มน้อยายนี่พยายามจะสื่อประสบการณ์ตรงหรือจินตนาการนึกคิดคลาดประดังกันแน่

ท่าทางผู้รับรางวัลคนนี้ก็รักสันโดษอยู่ บุคลิกของความเป็นคนเก็บตัวเงิบฉายชัดออกมาทางกิริยาเดินเหินและกระแสนิ่งรอบตัว แต่หากให้วิจารณ์ตรงไปตรงมา ก็อยากบอกว่าน่าจะยังเป็นนักปฏิบัติระดุดอก่อน หรือแค่มือใหม่หัดเดินจงกรม เหตุเพราะมอง

นัยน์ตาและรอยยิ้มแล้ว ยังส่อแววช่างคิดช่างฝันอยู่มาก แทนน่าฝันจะไปเลยด้วยซ้ำว่ากำลังเคลิ้มอยู่ในอารมณ์รัก แววมินิดนั้นใคร ๆ ก็ดูออก เพราะเป็นของสมวัย สมวิถีโลกอยู่แล้ว

ทว่าภาพและบทกลอนขยายความของมดก็ทรงพลังหนักแน่นเกินกว่าจะลงความเห็นปรามาสเสียแต่ต้นมือ

ฉะนั้นหลังจากทักทายปราศรัยเกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบันเล็กน้อย แทนที่จะถามถึงแรงบันดาลใจหรือความเป็นมาของภาพพิธีกรกลับเลือกยิงหมัดเขี้ยวเป็นการสอบภูมิเสียก่อน

“คุณมดครับ ผมทราบมาว่าการจะบรรลุผลได้นี้ต้องใช้กำลังในระดับหนึ่งเพื่อตัดกิเลส เหมือนเราต้องมีทั้งใบเลื่อยที่คมแข็ง และทั้งแขนที่แกร่ง ถึงจะตัดต้นไม้ได้ อันนี้คุณมดพอจะมีคำแนะนำดี ๆ และง่าย ๆ ในการสะสมกำลังให้พร้อมจะตัดกิเลสบ้างไหมครับ?”

มดก็พริบตาดี ๆ เดิมทีเขาไม่ใช่คนพูดคล่อง โดยเฉพาะการพูดในที่ชุมชน ว่ากันตรงไปตรงมาก็คือเขาเป็นคนขี้อาย ขาดความเชื่อมั่นเมื่ออยู่ต่อหน้าคนจำนวนมาก ถ้าจะให้ขยายความรู้ความฉลาดได้นี้ต้องอยู่ในที่สงบเป็นสัดส่วนกับคนใกล้ชิดเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อขึ้นมาขึ้นบนเวทีนี้แล้ว ความฉลาดในการเผชิญหน้ากับหมู่ชนดูเหมือนขาดหายไปได้อย่างแปลกประหลาด เขารู้สึกถึงพลังอัดที่รออยู่ในแก้วเสียง พร้อมจะแปรสภาพเป็นถ้อยกระทิงพุ่งพุ่งออกไปเต็มปากเต็มคำ กับทั้งรู้สึกสบาย ๆ หายใจปกติได้เท่ากับอยู่ในห้องนอน ไม่ต้องเกร็งเนื้อตัว ไม่ต้องเตรียมสติเพื่อเส้นความคิดในหัว เพราะแน่ใจว่ามีคำตอบอยู่หมดแล้ว จะเรียกจากในกายหรือนอกกายเดี๋ยวนี้หรือเดี๋ยวไหนก็ได้ทั้งนั้น

พิธีกรถามถึงเรื่องการสะสมกำลังเพื่อตัดกิเลส ว่าเข้าไปถึงภาวะจิตที่พร้อมบรรลุผลเสียทีเดียว โดยเฉพาะตั้งจิตขยันแผ่เฉพาะเสียด้วย ก็คือตั้งใจและง่าย แน่นนอนหากถามคนเพิ่งศึกษาธรรมะจากหน้าหนังสือ ไม่เคยลงสนามจริงมาก่อน ก็คงตกตะลึงจิงง เพราะคำตอบมิได้ปรากฏอยู่ในตำราทั่วไป ต้องว่ากันสด ๆ สืบหาเอาจากสมบัติภายในตนเอง หยิบยืมจากใครหรือคัมภีร์เล่มไหนไม่ได้

ชั่วพริบตาก่อนขยับปากพูด มดรู้สึกถึงตัวตนใหม่อันเกิดจากสภาพภายในที่เปลี่ยนแปลงลับพลัน หลังตรง คอตั้ง ทรงอยู่ด้วยแกนรู่ว่างสว่างขาวเยี่ยผู้เบาบางแล้วจากกิเลสหายบ ใจที่เคารพธรรมอันสูงส่งย่อมถูกยกส่งขึ้นสูงตามไปด้วย เขากำลังจะพูดออกมาจากธรรม มิใช่จากตัวตน ในห้วงยามนี้จึงดูเฉียบเฉียบ สงบสงัดจากความคิดแบบเดิม ๆ เขากลายเป็นธรรมทั้งแท่งไปชั่วครู่ที่เอื้ออภัยอันเป็นธรรม

“อันนี้พอเปรียบเทียบได้กับนักยกน้ำหนัก ที่เพาะกล้ามเนื้อ เพาะกำลังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนเหมาะกับงานหนักหนักขนาดต่าง ๆ วิธีที่ปลอดภัยที่สุดคือรู้กำลังตัวเอง ว่าควรเริ่มที่น้ำหนักเท่าไร”

สภาพจิตที่พร้อมบรรลุผลเพื่อตัดกิเลส นั้น เราเล็งไปที่กำลังในการเพ่งเห็นอนัตตาจนจิตหมดอาการยึดสิ่งใด ๆ แม้จิตเองเป็นตัวเป็นคน จิตมีลักษณะปล่อยวางว่างสนิทจนตัวรู้ถูกเหนี่ยวนำด้วยความบริสุทธิ์ของพระนิพพาน ให้โพลงขึ้นกลายเป็นอิสระ หมดการกำหนดหมายใด ๆ

เพราะฉะนั้นลักษณะจิตในแบบที่เราต้องการ ควรปราศจากความยึดติด พร้อมจะปล่อยวางทุกสิ่ง และมีน้ำอดน้ำทนพอจะเพ่งเฝ้าอุปาทานได้แห่งสนิท ไม่ใช่เดี๋ยวเดียวก็คลายอาการเพ่งลง จนจิตไม่ทันตั้งลงซึ่งถึงความว่างไร้การปรุงแต่ง

ถ้าหากยึดลักษณะจิตเช่นนี้เป็นหลักแล้วน้อมเข้ามาดูใจเราเอง จะเห็นครับว่าตัวเองมีกำลังพร้อมแค่ไหนกับการบรรลุผลบางคนอาจมีใจปล่อยวาง เขาโกรธ เขาโลภ เขาหลงอยู่แล้ว รวมทั้งมีกำลังจิตพอจะเพ่งเข้าไปในสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้นาน ๆ อย่างนี้ก็อาจใช้

ปัญญาพิจารณาธรรมในแง่อนิจจัง ทุกขัง หรืออนัตตาได้เลย เป็นการมุ่งลัดตัดตรงทีเดียวเหมือนเช่นผู้มีบารมีพร้อมบรรลุผลเร็วทั้งหลาย

แต่สำหรับคนทั่วไป ถ้ายอมรับได้ในขั้นแรกว่าตัวเองยังโกรธแค้น โลกแรง ก็จะได้เริ่มเพาะกำลังกันจากจุดนั้น คือทำจิตใจเป็นทานบ่อย ๆ เสียสละแจกจ่ายได้หมดทุกแง่ ไม่ว่าจะป็นใจให้ทรัพย์สินเงินทองเป็นประโยชน์กับคนอื่น หรือเป็นใจให้อภัยในความผิดพลาดของผู้อื่น หรือเป็นใจให้หลักธรรมในการพัฒนาชีวิตกับคนอื่น คุณของใจที่ให้ทานจนชำนาญแล้ว จะถอดกระธนูหนวดตะลึงวางเสียได้ กำจัดโรคสสารตัวเองอันเป็นเจ้าเรือนใหญ่ของอุปาทานในอดีต นอกจากนั้นพฤติกรรมทางจิตยังเป็นแบบเดียวกับขณะก่อนบรรลุผล คือสลัดตัดวาง ปล่อยออกได้หมดทุกอย่าง ทั้งได้หมดทุกสิ่ง

ทานจึงไม่ใช่ของเล็กอย่างที่หลายคนเข้าใจ แต่มีความหมายในระดับแบบฝึกหัดเบื้องต้นเพื่อการเข้าถึงธรรมเป็นพระอริยบุคคลทีเดียว ถ้าใครให้ทานมากจนจิตคิดทาน ขนาดคิดปรารถนาอุทิศตนเป็นประโยชน์กับสาธารณชน หรือนึกว่าเมื่อกายนี้ เมื่อไม่ใช่แล้วก็อยากบริจาค จะเข้าใจได้ดีครับ ความรู้สึกปราศจากความห่วงหา อายกบริจาคดวงตา บริจาคอวัยวะ บริจาคเลือกแบบไม่อาลัยไยดีนั้น ใกล้เคียงกับ ‘จิตทั้ง’ เมื่อจะบรรลุผลมาก

กำลังจิตที่ได้จากการบำเพ็ญทานเป็นนิตย์ อดกันได้จากความสุขแรง สงบสว่างเยือกเย็นในขั้นหนึ่ง เราสามารถใช้ความสุขระดับนั้นเป็นกำลังใจในการต่อ ยอดขึ้นไปคือรักษาศีล ซึ่งธรรมคณาจารย์ไปบอกว่าศีลรักษายาก แต่เมื่อได้กำลังจากจิตที่เป็นทานหนุนหลังแล้ว จะเห็นว่าไม่ยากเลยกับการเลิกฆ่าสัตว์ เลิกลักทรัพย์ เลิกผิดลูกเมีย เลิกโกหก และเลิกเสพสิ่งมีนเมา

คนทั่วไปถูกชวนชั่วให้ผิดศีลกันเป็นปกติ เพราะฉะนั้นชีวิตธรรมดาๆ เองเป็นแบบฝึกหัดสำหรับการถือศีล การถือศีลคือต้องตั้งใจไว้ล่วงหน้าว่าเจอเหตุการณ์ชั่วให้ศีลขาดแล้วจะไม่ไหลตามน้ำ จะทนกระแส เช่นเมื่อตั้งใจจะไม่โกหก พบเหตุการณ์ที่ชั่วชวนให้โกหก ก็ตัดสินใจเลือกพูดความจริงทันที ไม่ชะงักงันเล็ด ๆ อย่างนี้จึงจะเรียก ‘ถือศีล’ ยิ่งถือมากเท่าไรยิ่งใกล้ความเป็นผู้ทรงศีลถาวรเท่านั้น

กำลังที่ได้จากการถือศีลคือความมั่นคงทางใจ กับทั้งรู้สึกสูงพร้อมพอจะต่อ ยอด เพราะใจกับความคิดกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน ความดีอันมั่นคงนี้พัฒนาเป็นสมาธิได้ง่าย เพ่งจับสิ่งไหนก็ไม่ฟุ้งซ่านขาดสายจากสิ่งนั้น และเมื่อจิตมีกำลังเหลือเฟือ ก็สามารถใช้เวลาทุกนาทีให้มีค่าได้ด้วยการศึกษาธรรมอย่างต่อเนื่อง ยิ่งมีความต่อเนื่องเนิ่นนานเท่าไร ยิ่งก่อกระแสเหนียวนำมาบรรลุผลได้มากขึ้นเท่านั้น

ถึงจุดนี้เอง เราได้มหากำลังที่พร้อมต่อการเข้าถึงมรรคผล ลักษณะภายในจะเป็นจิตใหญ่ เหมือนผู้มีมัดกล้ามเนื้อพร้อมรู้สึกพร้อมจับยึดสิ่งต่างๆ อย่างแน่นหนา หรือยกของมีน้ำหนักมากได้อย่างมั่นใจ นั่นคือเอาจิตไปพินิจสิ่งต่าง ๆ นับเริ่มจากความเป็นกาย ความเป็นผัสสะกระทบกาย ไปจนกระทั่งตัวของจิตผู้รู้เอง เห็นทุกสิ่งพร้อมกัน และแทงตลอดไปถึงความเป็นปัจเจกของกันและกัน ไม่มีตัวตนอยู่ที่ใด ๆ

ฉะนั้นเบื้องต้นแล้ว ต้องเล็งให้เห็นว่ากำลังในระดับทาน ศีล สมาธิ ปัญญา มีอยู่ในเราหรือยัง ถ้าไม่มีอยู่ที่ตรงไหน อันนี้สำคัญมาก ยิ่งมีกำลังสูงขึ้น ก็จะมองย้อนกลับไปเห็นครบว่าพระพุทธเจ้าท่านสอนไว้ถูกแล้ว ทางลัด ทางง่ายกว่าทาน ศีล สมาธิ และปัญญา ไม่มีอีกแล้ว ใครเข้าปฏิบัติธรรมแบบด่วนได้ ก็อาจเหมือนนักยกน้ำหนักใจร้อนที่ผลิผลามพยายามเกินกำลัง ถ้าผลเสียไม่ถึงขนาดกล้ามเนื้อฉีกขาด อย่างน้อยก็เสียกำลังใจ ไม่ชวนให้อายากกลับมาฝึกฝนต่อให้สำเร็จ”

มติดอนยี่ดียว เพราะลักษณะธรรมอันเป็นคำตอบของคำถาม บังคับให้ต้องเป็น ไปเช่นนั้น

และอันเนื่องจากจิตทรงตัวเป็นสมาธิสว่างไสวตลอดเวลาสาขยธรรม น้ำเสียงที่เปล่งออกไปจึงชวนฟัง หนึ่งยวนำให้จิตใจสงบลงใกล้ธรรม ใกล้นิพพาน ซึ่งนั่นย่อมต่างกับคนที่พูดถึงธรรมะชั้นสูงด้วยใจที่ยังไม่ถึงธรรม ฟังแล้วเกิดความขัดแย้ง อยากหน้าหน้าหนี

สาระของการสาขยธรรมจึงไม่ได้อยู่ที่สั้นหรือยาวเท่าไร ต้องใช้ปัญญาลึกซึ้งอัศจรรย์เพียงใด แต่อยู่ที่พูดจากใจที่เย็นแต่ไหน สงตรงจากสัจจะความจริงที่มีในตนหรือไม่

พิธีกรเห็นได้ด้วยตาเปล่า ว่ายิ่งพูด เด็กหนุ่มก็ยิ่งมีสีหน้าผ่องใสขึ้น และมีกระแสใจสงบเย็นลงเรื่อย ๆ กับทั้งธรรมที่เปล่งจากปากกลมกลืนเป็นเนื้อเดียว ไม่ส่อเค้าวัดแย้งกับใจ จึงชักเริ่มเอนเอียงข้างเชื่อ ว่ารายนี้ของจริง

ด้วยความเป็นสัมมาทิฐิผู้มีปัญญา พิธีกรจึงเห็นสบโอกาสเหมาะ ได้ถามข้อข้องใจของคนทั่วไปเสียเลย ถามเอาจากตัวจริงเสียงจริงอย่างนี้แหละเหมาะที่สุด เพราะคำตอบย่อมเป็นตัวสรุปให้เชื่อว่าน่าไปสู่มรรคผล ต่างจากผู้รับรางวัลใหญ่ทั้งสามที่ผ่านมา ซึ่งขัดว่ายังเป็นผู้ซ้อ ผู้สงสัยอยู่ว่านิพพานมีจริงหรือไม่ ในเมื่อยังไม่เคยเห็น ไม่เคยสัมผัสโดยตรงมาก่อน

ผู้ยังไม่ถึงธรรม พูดแล้วยอมแกว่งที่ปลายหาง เพราะยังหาข้อยุติแน่ชัดไม่ได้

แต่ผู้เข้าถึงธรรมแล้ว ย่อมเป็นมคิแห่งธรรม พูดเข้าจุด เข้าธรรมแท้ถ่ายเดียว

“คุณมคิครับ เราจะพยายามบรรลุมรรคผลกันไปทำไม?”

มคินิ่งอยู่ในอาการสมาธิอีกใจหนึ่ง คำคำตอบก็ผุดขึ้นในหัว

“เบนคำถามเป็นอย่างนี้ดีกว่าครับ เราจะละกิเลสไปทำไม เพราะการบรรลุมรรคผลที่แท้ไม่ใช่เพื่อความสูงส่งหรือหวังสมบัติสวรรค์ชั้นไหน แต่เป็นไปเพื่อดับกิเลส ทำลายกิเลสนั่นเอง หัวใจของพุทธศาสนาคือเห็นกิเลสเป็นตัวก่อทุกข์ ก่อความเร่าร้อนขึ้นในใจ ฉะนั้นดับกิเลสก็คือดับต้นเหตุของทุกข์

กิเลสเป็นไฟที่ดับด้วยน้ำไม่ได้ ใช้เจตนาหรือแม้กำลังจิตอันแก่กล้ามาดับก็ไม่ได้ นี่เองเป็นเหตุให้คนทั้งหลายมองว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะดับโกรธ ดับโลภ ดับหลง จะเก่งกาจจากไหนก็ตาม ในเมื่อเชื่อเสียแล้วว่าเป็นเรื่องธรรมชาติก็ไม่คิดจะดับ อย่างมากแค่คิดควบคุมให้อยู่ในร่องในรอยเท่านั้น

แม้มีคนบางพวกที่เห็นภัยของกิเลส และพยายามหาทางดับกิเลส แต่หาเท่าไรก็ไม่เจอ ถึงแม้ทำสมาธิได้จนถึงขั้นสูงสุด จิตก็ยังตก ยังคืนกลับมาแสดงกิเลสได้อีก กระทั่งพระมหากษัตริย์เช่นพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นในโลก จึงมีการค้นพบว่าต้องใช้ไฟล้างคือมรรคผลในการตัดกิเลส และพระองค์ก็ประกาศธรรม ประกาศทางคือมรรคแปด หรือทางสายกลางที่เรารู้จักกัน เพื่อจุดไฟล้างดังกล่าว ใครล้างกิเลสได้ขาดแล้วก็รับรองตามพระพุทธเจ้าได้ครับ ว่าเพียรพยายามเพื่อบรรลุมรรคผลนั้นดีแน่ หมดทุกข์แน่”

“เมื่อที่คุณมคิพูดถึงทางสายกลางที่จะนำไปสู่การจุดไฟล้างกิเลส จะกล่าวโดยย่อได้ไหมครับว่าทางสายกลางคืออะไร”

“ทางสายกลางคือการเป็นอยู่ที่เสพผัสสะชนิดไม่แรงเกินไป ทั้งด้านที่จะเป็นทุกข์และเป็นสุข เรารู้สึกได้เองว่าดำเนินชีวิตอย่างไรแล้วไม่เกิดราคะ โทสะ โมหะครอบงำใจ สามารถเตรียมใจให้พร้อมเป็นมรรคแปดง่าย ๆ

ตัวมรดกแปดเองคือจิตดวงเดียวที่มีความสว่างอันเกิดจากศีล สมาธิ และปัญญาประจุมพร้อมเข้าด้วยกัน ในภาวะจิตแบบนั้น เมื่อคลื่นความคิดสงบตัวลง จะมีความเห็นถูก เห็นชอบผุดขึ้นแทน เรียกว่า ‘ทิวจิตวิสุทธิ’ เห็นทุกสิ่งเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นโทษเป็นภัยนำหน้าแห่งหนี่ง ซึ่งมีพฤติกรรมทางจิตผละออกเท่าไร ก็ยิ่งเหนี่ยวนำให้ใกล้เกิดกระแสล้างกิเลสขึ้นเท่านั้น”

พิริกรยังคิดใจ อยากซักถามให้ทะลุตลอดสาย เสียแต่เห็นว่าได้เวลาอันสมควร เพราะยังมีผู้รับรางวัลข้างหลังรออยู่ จึงหันมาสรุปด้วยน้ำเสียงแสดงความปิติ

“ท่านผู้มีเกียรติครับ คุณมดทำให้ผมเห็นตัวอย่างว่าถ้าจับเส้นทางชีวิตได้ถูกจุดตั้งแต่วัยแรกเริ่ม ก็เป็นอันลัดทาง เข้าถึงประโยชน์ของชีวิตได้แต่เนิ่นๆ อย่างนี้เอง เขาละครับ... ขอเชิญอ่านร้อยกรองประจำภาพ ‘แสงนฤพาน’ ของคุณมดให้พวกเราฟังเถิด”

มดรับแผ่นกระดาษจากมือพิริกรมา และเริ่มอ่านบทกลอนของตน ทีแรกก็อ่านไปเรื่อย ๆ ไม่สะอึกอะไร แต่พอผลัดช่วงจากกลอนหกเป็นกลอนแปด ตอนจบบาทแรกนั่นเอง เขาก็เห็นคำสะกดผิดคือ

ทำไมหอยไม่เคยซึ่งจนวันนี้ วันที่มีพระผู้ซึ่งนฤพาน

คำว่า ‘นฤพาน’ กลายเป็น ‘นฤหาย’ คงเพราะคนก๊อกลอกเห็น ห. หีบเป็น ท. ทหาร ขาดความระมัดระวังตรวจพิสูจน์ให้ละเอียด เนื่องจากจำนวนผลงานที่ได้รับรางวัลมีอยู่เยอะ

นั่นทำให้ยิ่งงั้น สะอึกการอ่านไปอีดีใจ มดรู้สึกตัวว่าขุ่นข้องด้วยความขัดเคือง โทสะแล่นขึ้นแทรกซึมเข้าสู่หัวใจเป็นริ้ว ๆ เพราะทราบว่าที่ฉายขึ้นสกรีนเล็กก็คงเหมือนกับที่อยู่ในกระดาษนี้เอง และอาจแพร่กระจายไปในวงกว้างผ่านสื่อมวลชนด้วยอีกต่างหาก ความหะหลวมของคณะดำเนินการทำให้งานของเขาพลอยมัวหมองไปด้วย

นี่เป็นเรื่องออกจะแรงเอา่มากสำหรับศิลปินทั่วไป ซึ่งมักเข้มงวด อยากให้งานของตนไว้ที่ดี อัดแน่นด้วยความสมบูรณ์แบบ โดยเฉพาะเมื่อปรากฏต่อสายตาสาธารณชน

บนเวทีแห่งนี้ ถ้ามีใครเอาของแข็งมาฟาดท้ายทอยเขาเปรี้ยงหนึ่งโดยไม่ทันรู้ตัว เขาอาจไม่โกรธ และเป็นบทพิสูจน์ความมีโทษน้อยของผู้เป็นหลักฐานการบรรลุมรดกผล ปรากฏน่าเลื่อมใสแก่สายตานับพันคู่

แต่เนิ่นเกิดเหตุบันดาลโทสะจี๊ดจูด ถึงกับทำให้เขาชักสีหน้า และหยุดอ่านไปชั่วขณะอย่างนี้

เพราะ ‘นฤ’ ของจริงยังไม่ ‘นฤหาย’ สนิท

เมื่อสติกลับคืนจึงเกิดความรู้สึกละอาย เพราะเพิ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทน พุศุแทนพระธรรม ยังไม่ทันไรสำแดงกิเลสเฉพาะตัว ออกมาอวดเสียแล้ว

ก่อนขึ้นเวทีเขาปล่อยให้ราคาแผงฤทธิ์เงินเกือบตั้งสติทำหน้าที่ไม่ได้ พออยู่บนเวทีก็ปล่อยให้โทสะสำแดงเดชเข้าอีก นำอับอายขายหน้าเหลือเกิน ใครไม่เห็นก็เขาเองนี่แหละที่เห็น

กิเลสทุกชนิดมีลักษณะเหมือนกันหมด คือบดบังปัญญาเห็นธรรม ปัญญารักษาธรรม และปัญญาปรารถนาธรรมเอาไว้ เมื่อ
ราคาจะไม่ดับก็แปลว่าโทษะยังไม้ดับด้วย เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องของใจที่ไม่อาจทนต่อสิ่งกระทบและแรงเร้าภายนอกทั้งสิ้น

การเตือนตนเองได้เป็นลักษณะหนึ่งของโสดาบันบุคคล

เมื่อมดีสำนึกได้ ดวงจิตก็สว่างเบิกบานขึ้น อ่านกลอนต่อด้วยนวลเสียงหนักแน่น พอจบและรับเสียงปรบมือจากผู้ชม ก็หันมอง
ภาพบนสกรีนยักษ์ ใจนึกถึงแสงนฤพานในตนขึ้นมา คล้ายได้ตื่นขึ้นจากการหลับไหลหลงสติไปชั่วขณะหนึ่ง

สำหรับจิตของอริยบุคคลชั้นตนนั้น ในระดับสมาธิธรรมดาจะเห็นกลางอกเป็นความว่างโล่ง โปร่งสบาย ถ้าเอาจิตเข้าไปอาศัย
ในความว่างโล่งนั้นแล้วมองออกมาภายนอก ก็จะเห็นกาย เห็นสิ่งทั้งหลายภายนอกเป็นสิ่งสมมุติชั่วคราว ว่างเปล่าได้หมด โดยแทบไม่
ต้องกำหนดพิจารณาแต่อย่างใด ต่างกับปุถุชนที่ยังต้องเห็นพิจารณาประกอบเหตุผลกันเหนื่อย กว่าจะเริ่มเห็นจริงเห็นจังได้

ลักษณะของผู้เข้ากระแส จะไม่หลงเข้ารกเข้าพงตามกิเลสแบบกูไม่กลับก็ด้วยอาการเช่นนี้ แม้เลอะเลือนบ้างเยี่ยงผู้ที่ยังชำระ
สะสางกิเลสไม่ได้เด็ดขาดสะอาดสิ้น ก็จะคืนสติเร็ว เพราะใจรำคาญความหมักหมมของกิเลส ปรารถนาความ โปร่งใส แข่มชื่นสมมุติจิตตน
ตลอดเวลา

เดินเข้าไปปรับรางวัลจากท่านประธานพิธี มติยกมือไหว้อย่างอบอุ่นค้อมตัว คุณโกโดยยิ้มเย้น ก่อนเอ่ยนิบด้วยความปรานียิ่ง
กว่าครั้งใด

“คุณได้รับรางวัลจากตัวเอง ไม่ต้องรอการตัดสินจากกรรมการมาแล้วนี่นะ”

ศิลปินหนุ่มแงหน้าขึ้นสบตากับผู้อาวุโส

“เป็นรางวัลที่ไม่ต้องรักษาก็คงอยู่ สูญหายหรือถูกขโมยไม่ได้...แต่ก็ยังคงหมั่นปิดฝืน ถ้าคุณชะล่าใจ ก็อาจทำตัวเป็นโทษ
ใหญ่หลวงกับตัวเองและคนอื่นได้”

ความจริงท่านประธานจับตามองศิลปินหนุ่มคนนี้ตั้งแต่ก้าวขึ้นเวทีมาแล้ว และกำหนดจิต ‘ลึมดา’ ขึ้นข้างในเพื่อดูใจที่กลางอก
ของมดี อย่างปรารถนาที่จะล่วงรู้ว่าเจ้าของผลงานแสงนฤพานนั้น ‘ใช่’ หรือเปล่า จะลอกกรรมมาจากไหน หรือเข้าใจไขว่เขวคลาดเคลื่อน
ว่าตน ‘ถึง’ ดังที่เป็นกันมากทุกยุคทุกสมัยหรือไม่

หากยังเป็นปุถุชน ขอให้สร้างสรรค์ผลงานลวงตาน่าเลื่อมใส หรือแม้บำเพ็ญสมาธิจนล่วงลูมานสมาบัติชั้นสูงสักปานใด ก็จะ
เห็นกลางอกยังมีสิ่งปกคลุมมุงบังเหมือนหมอกบาง ยิ่งถ้าคิดคดชั่วร้ายก็จะเห็นหนาทึบราวกับแผ่นดิน ลักษณะจิตวิญญาณอันเป็นของจริง
ประจำตัวจะเปิดเผยออก อำพรางกันไม่ได้เลยสำหรับผู้ถึงกระแสและคล่องในฉานเช่นคุณ โกโดย

และด้วยอำนาจทะลุลงสิ่งห่อหุ้มชั้นหยาบเข้าไปเห็นนามธรรมอันแฝงซ่อนอยู่ในกายนี้ ทำให้คุณ โกโดยเห็นธาตุพิสุทธินใน
มดีชัดเจน ธาตุนั้นปรากฏเป็นสภาพรู้แจ่มชื่น เบิกบาน ซึ่งอริยบุคคลมักเรียกเป็น ‘จิตยิ้ม’ เมื่อบรรลุมรรคผลใหม่ ๆ จะเป็นยิ้มใหญ่ แต่เวลา
ปกติจะเป็นยิ้มน้อย และถูกเห็นได้เสมอจากผู้เข้าถึงกระแสด้วยกัน แม้ถูกกิเลสห่อหุ้มอยู่อย่างหนาแน่นก็ตาม

อริยบุคคลที่เปิดตาในได้ จะพยากรณ์ไม่พลาด ที่มีพยากรณ์กันผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนก็เพราะดูเอาจากพฤติกรรมภายนอก
เป็นหลัก เช่นถือศีลได้บริสุทธิ์ก็ทึกทักว่าเป็นพระ โสดาบัน หรือเห็น ไม่เสพทาก็เหมาเป็นพระอนาคามี มองทะลุเข้าไปถึงเชื้อกิเลสที่ยัง
ปะทุ ยังกำเรบขึ้นอีกไม่ได้

แม้ผู้ทรงฉาน ฝึกดาพิภย์สำเร็จ เห็น ไปตลอดนครก สวรรค์ และพรหมภูมิ คราบใดที่ยังไม่บำเพ็ญวิปัสสนาจนรู้จักมรรคผล หรือเป็นพระนิยตโพธิสัตว์ที่ทรงภูมิบริมมีแก่กล้าจริง ๆ ก็อาจพยากรณ์พลาดได้เหมือนกัน เช่นที่มีปรากฏบ่อย ๆ คือใช้กำลังจิตระดับสูงเข้าดู รัศมีกาย พอเห็น โปรงใส สุกสว่างคล้ายกับที่ปรากฏในพระอริยบุคคล ก็พินิจว่าใช่ ทั้งที่เจ้าตัวเองรู้อยู่ว่ากิเลสเพียงถูกกดทับไว้ด้วยอำนาจ ฉานเท่านั้น

ในส่วนของมติ ถ้อยคำของคุณ โกลโยมีผลให้บังเกิดปิติโสมนัสและชุ่มชื้นยิ่ง ซึ่งถ้าหากเป็นผู้ใหญ่ธรรมดาเช่นพิธีกรพูดแบบ เดียวกันนี้เปื้อ เขาจะไม่เกิดความปลานปล้มเทียบได้เท่าเลย เนื่องจากกระแสธรรมไม่รับกัน จึงทำให้เะใจว่าท่านประธานคงไม่ใช่กัลยาณ ชนผู้นำเลื่อมใสธรรมดา ๆ เสียแล้ว

เขายังเข้าใจภาวะของตนเองน้อยอยู่ ผู้เพียงว่านิพพานคือความสนิทราบคาบจากการปรุงแต่ง อยู่เหนือจิตรู้เหนือความว่าง เหนือความสว่าง เหนืออนันตภาพใด ๆ ในจินตนาการ เป็นของมีจริงอย่าง ไม่ล้งเลงสงสัย รวมทั้งทราบหนทางเข้าถึงอย่างจะแจ้งว่าต้องมา จากพฤติกรรมทางจิตแบบสลัดทิ้ง แต่เรื่องอื่นนั้น ยังครั้ง ๆ อยู่ระหว่างความรู้ของนครธรรมดากับกัลยาณชนผู้มีความสามารถปฏิบัติธรรม าระดับกลาง

ฉะนั้นเมื่ออยู่ต่อหน้าคุณ โกลโย ได้ยินคำกล่าวคล้ายอนุโมทนาที่เคล้ามากับการสะกิดเตือน ก็เกิดความลังเลว่าที่ท่านพูดนั้น ดู เอะจากภาพเขียนและร้อยกรองของเขา หรือว่าพูดด้วยความรู้จากภายในกันแน่

มติมีดีพอจะรวมจิตนิ่งเพื่อให้แสงรู้ทอดตัวขึ้นที่กลางอก เห็นธาตุธรรมภายในโปรงใสพอจะน้อมใช้ ก็ส่งออกเทียบวัดดูว่าจะพบ ความว่างอย่างไรขอบเป็นเนื้อเดียวกันในผู้ยื่นตรงหน้าหรือไม่ ด้วยภาวะหยั่งรู้นั้น หากจิตชั้นในของท่านประธานยัง 'ทึบ' อยู่ด้วยกำแพง สักกายทิฎฐิ มติจะสำเนียงทราบถึงความหยาบ ไม่โปรงเบาทันที ต่อให้ทรงฉานเป็นปกติได้สูงระดับไหนก็ตาม

แต่ธรรมละเอียดอัน โลงว่างที่มิสัมผัสว่าเข้ากันได้กับจิตตน ทำให้ปราศจากข้อกลางแคลงทันที เพราะแม้ภายนอกคือการปรุง แต่งรูปนามคิดแยกแตกต่างกัน ดูเหมือนมีการแบ่งแยกเป็นฝั่งนี้กับฝั่งโน้น แต่ทว่ากระแสภายในคือความรู้ว่าง รู้เห็นเป็นอันหนึ่งอันเดียว เสริมกัน โกลโยแล้วจิตยังทวิความเบิกบานในมหาสุญญตาได้ไม่รู้อันใด คุณ โกลโยเข้ากระแสแล้วแน่นอน แต่จะอยู่ชั้นใดนั้นเกินวิสัยเขา หยั่งถึงด้วยกำลังปัจจุบัน

อริยบุคคลย่อมพึงใจสมาคมกับ 'คนใน' ด้วยกันก็เพราะเหตุนี้ ต่างรู้ว่าอีกฝ่ายไม่มีความเป็นอื่น และที่สุดจะต้องบรรจบกันที่ นิพพานเมื่อเสร็จกิจ สิ้นภาระ สิ้นข้อขัดข้องของตนแล้ว

มติยิ้มออกมาด้วยความบริสุทธิ์จากภายใน พนมมือไหว้คุณ โกลโยอีกครั้งด้วยกำลังใจเท่ากับลงคุกเข่ากราบ

“ผมจะพยายามระมัดระวัง รักษาเนื้อรักษาศักดิ์ศรี”

ท่านประธานงานประกวดพยักยิ้ม แล้วเอื้อมมือมาตบขาของเด็กหนุ่มด้วยความปรานีเป็นพิเศษ

“เจริญในธรรมนะ”

มติรีบไหว้รับ เพราะเมื่อนั้นเป็นคำอวยพรเรียบ ๆ ก็สัมผัสได้ว่ามีพลังกุศลแรงมหาศาลแผ่ออกมาแน่นหนาไปทั่วทั้งปริมาตร ปรมาณเดียวกับที่เขาเคยพบในพิธีเบิกฤกษ์อำนวยการอันยิ่งใหญ่ต่าง ๆ แสดงถึงกำลังจิตอันล้ำลึกสุดหยั่งของบุรุษผู้ปรากฏสุกสว่างทั้ง ทางโลกและทางธรรมท่านนี้

เมื่อเดินลงเวทีกลับมาถึงที่นั่งแล้ว จึงเห็นกิเลสปรากฏอีกครั้ง

ขนาดใจเพิ่งสว่างด้วยแรงงอกจากผู้ถึงกระแสด้วยกัน พอเห็นประกายยิ้มจากนัยน์ตาแพทรีทีเดียว ความรู้สึกหลงก็เข้าครอบงำเหมือนเมฆหมอกเคลื่อนมาบังแสงอาทิตย์

กองกิเลสใหญ่ปรากฏในรูปสาวน้อยผู้สวยหวานและแสนดีคนนี้

ภาพ ‘ทวิลักษณ์’ ของกฤติยา ผู้รับรางวัลเหรียญทอง ปรากฏวาบในห้วงมโนนึก และเตือนให้คิดได้ว่าใจเขาเองต่างหากที่มีกิเลส แพทรีอยู่ของหล่อนเฉย ๆ ถ้าหากเขาไม่มอง หรือมองแล้วไม่รู้สึกรู้สา หล่อนก็มีความ ‘เป็นเช่นนั้น’ ของหล่อน ไม่เกี่ยวกับกิเลสของเขาเลย

ทว่าขมนี้เริ่มเกิดความขัดแย้ง ถึงเวลาหรือยังกับการตั้งคำถามให้ตัวเอง

จะเลือกไปหรือเลือกอยู่ก่อนดี...

เขาปฏิบัติธรรมเต็มกำลังเพราะอยากเป็นพระให้ได้ก่อนบวช แต่บุญพาวาสนาส่ง ถึงขนาดทะเลกิเลส ตัดสังโยชน์สามข้อแรกสำเร็จด้วยไฟล้าง คือโศคาปิตติผลอย่างไม่คาดฝันเช่นนี้

ภาวะความเป็นโศคาบันนั้นวิจิตรพิสดารยิ่งกว่าอะไรหมด เพราะเหมือนเหยียบเรือสองแคม มีกิเลสแรงได้เท่ากับเมื่อครั้งเป็นปุถุชน แต่ก็เห็นนิพพานแล้ว เข้ากระแสแล้ว

บุคคลชนิดนี้จะสมัครใจอยู่ครองเรือน หวังเสวยสวรรค์เสียก่อนเข้านิพพานก็ได้ ดังเช่นที่มีบันทึกลงเป็นหลักฐานว่านางวิสาขาบรรลุโศคาปิตติผลมาตั้งแต่วัยเยาว์ แต่ก็มีได้ชวนชายปฏิบัติธรรมหวังถึงนิพพานในชาติปัจจุบัน ยิ่งคงเสพสมาคมกับปุถุชนธรรมดา ออกเรือนมีลูกหลานมากมาย และระหว่างดำรงชีวิตก็ทำบุญอุทิศฐานหวังสุขอันประณีตบนสวรรค์ สิ้นใจแล้วก็เสวยสุขบนดาวดึงส์พิภพเรื่อยมา

แต่หากโศคาบันบุคคลมีใจรักพระนิพพาน อยากถึงนิพพานเร็ว ๆ ในชาติปัจจุบัน ก็จะได้เปรียบกว่าผู้ยังติดข้องทั้งหลาย กล่าวคือใช้ธรรมชาติอันโปร่งสบายของจิตในการสลัดกิเลสได้ง่าย ตั้งสมมติไม่ยาก

มติประจักษ์ด้วยตนเองว่าพระไตรปิฎกกล่าวไว้ตรงจริง ไม่ใช่ของหลอก เขาเห็นนิพพานแล้ว ทราบภาวะการเข้ากระแสแล้วหมดกิเลสเกี่ยวกับความกังวลในมรรคผลนิพพานแล้ว ทว่ากิเลสคือราคะ โทสะ โมหะในตนยังคงค้างอยู่ครบ แคมยิ่งรักแพทรีได้มากกว่าเดิมเสียอีก ด้วยเหตุผลแบบโลก ๆ คือหล่อนแสดงท่าที่ตอบสนอง แตกต่างจากที่แล้วมาเป็นคนละคน

ถ้าเสียเวลาสักชาติให้กับนางฟ้าเดินดินอย่างหล่อนจะคุ้มไหม?

ท่าไม่ว่าจะไม่คุ้มเล่า ในเมื่อความเป็นโศคาบันปิดประตูบออย่างเด็ดขาดแล้ว ถึงนิพพานในวันหนึ่งข้างหน้าแน่นอนอยู่แล้ว ที่พระคัมภีร์ยืนยันว่าพระโศคาบันเป็นผู้ที่จะเข้าถึงพระนิพพานนั้นไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยสำหรับเขา ก็ในเมื่อใจอยู่ในกระแสบุญญา แม้ไม่เพ่งก็ตั้งสมมติเห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาไปเรื่อย ๆ อย่างนี้ แน่แน่นอนว่าที่สุดจะคิดเบื้อและเกิดใจดีจากวันยังค่ำ

เรียกว่าถ้าได้โศคาปัดผลแล้ว ไม่ปฏิบัติก็เหมือนปฏิบัติ จะเน้นซ้ำหรือตัดตรงเท่านั้น โศคาปัดผลจึงถูกสรรเสริญไว้ว่าใคร
ได้แล้ว ยิ่งกว่าความเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ยิ่งกว่าเป็นเทวดา ยิ่งกว่าเป็นอะไร ๆ ทั้งหมด เพราะเข้าถึงความปลอดภัยอย่างลอล้ำ ปิณณา
สังสารวัฏสำเร็จในที่สุดแน่ ๆ

เขาเหนื่อยมาตั้งมาก เข้าเส้นชัยแรกสมใจ ขอพักหน่อยจะเป็นไร

แพตรีไม่ใช่ธิดาพญามาร หล่อนเองเสียอีก ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นผู้ปลุกฝังเมล็ดพันธุ์แห่งความดิงามไว้ในหัวใจเขา กระทั่งได้เติบโต
ใหญ่ขึ้นในทางธรรม หากอยู่กับหล่อน เขาจะพยายามชักนำหล่อนเข้ากระแสนเป็นการตอบแทนให้จงได้

ใจที่ยังคือ ยังไม่อบรมจนแก่กล้า บอกกับตนเองว่าอย่างแพตรีไม่ใช่ต้นเหตุทุกข์ได้หรือ

มติดคิดเช่นนั้น ทั้งที่เพิ่งพูดไปบนเวทีว่ากิเลสเป็นเหตุแห่งทุกข์

คิดตกแล้วก็ปลงใจ...เขาเลือกที่จะยังไม่ไปไหน ยังอยู่กับแพตรี ถ้าไปไหนก็จะพาหล่อนไปด้วย

สังสารวัฏมีเครื่องมือพิสดารหลากหลายไว้กักกมลคิดหนี ไม่ใช่เฉพาะด้วยกิเลสต้นๆ เช่นความโลภ ความโกรธ ความหลง ความ
ฟุ้งซ่าน ความข่างสงสัย ความชอบหน้าที่การงาน ความข่างขวย ความชอบนอน ความคิดการคลุกคลีเท่านั้น ในอัญญสูตรพระมหากัสสปะ
เคยสอนสานุศิษย์ของท่านไว้ ว่านอกจากเครื่องถ่วงดังกล่าวข้างต้นแล้ว แม้อาการทอดธุระ ไม่เพียรตั้งสติภาวนาให้ถึงมรรคผลเบื้องสูง
เพราะถือว่าบรรลุมรรคผลขั้นต้นแล้ว ปลอดภัยแน่แล้ว ก็จักเป็นความเสื่อมจากความเจริญในธรรมของพระพุทธองค์ชนิดหนึ่ง

เพราะยังมีความไม่รู้แจ้งตลอดสายถึงที่สุดทุกข์ จึงกล่าวว่ารายนุคคลชั้นต้นยังเป็นผู้ที่ต้องศึกษา...

ศึกษาให้เห็นจริงว่าสังสารวัฏนั้น วินาทีเดียวก็ไม่พึงหลงพอใจเลย จะนับโดยสภาพ ฐานะ หรือโอกาสใด ๆ ก็ตามที่

บทที่ ๒๘ วิจารณ์

เมื่อผู้รับรางวัลปลอบใจคนที่ขี้สับสนเจ็ดลงจากเวที และไฟหลักถูกเปิดสว่างพร้อมการกล่าวอำลาของพิธีกร ทุกคนก็ลุกขึ้นจากที่นั่ง ซึ่งมองกวาดแล้วยังคงเหลือกว่าก่อนของเมื่อเริ่มพิธีแจกรางวัล ผู้ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่ย่อย ๆ กลับไปก่อน

โดยมากศิลปินทั้งหลายจับกลุ่มคุยกันเองในแวดวงเพื่อนฝูงที่รู้จัก บ้างก็ตระเวนดูภาพไปเรื่อย หากปราศจากการคิดโบว์ ประกันคุณภาพว่าได้รับรางวัลใหญ่น้อยแล้ว ก็คงต้องใช้เวลามากกว่าจะกวาดเก็บภาพและเนื้อหาครบ จนแยกแยะดูว่ามีภาพใดเข้าขั้นควรนิยมนบ้าง

ถกเถียงกันอย่างหน้าชื่นข้าง หน้าจ้ำข้าง ว่าใครเป็นใคร เจ้าของผลงานไหน ทำไมถึงเจ็ดเงิน ทำไมจึงชวดรางวัล บางคนก็เอะอะนะเท็ง ชี้โบ๊ะชี้เบ๊ บอกว่างานนั้นงานนี้ฝีมือไม่มาจะถึงขั้น ทำไมได้รางวัลชมเชยบ้าง รางวัลปลอบใจบ้าง ส่วนของตนคิดว่าดีเยี่ยม กลับป๊ว

ประเภทนี้ น้ำไฟกระจับ โทสะให้ไต่ก่อนแล้วค่อยลงสร้างผลงานชวนเย็นใจใหม่ในปีหน้า

อย่างน้อยวันนี้ก็เป็นแรงบันดาลใจให้ศิลปินหลายคนมองยาวไปถึงปีหน้าแล้ว ต่างได้แนวคิดและหลักสร้างผลงานกันถ้วนทั่ว นี่ย่อมเป็นเรื่องธรรมดา การระดมสมองของผู้มีฝีมือหลายร้อยคนให้ผลเป็นความรุ่งเรืองกว้างขวางทางปัญญาแน่นอน

เจ้าของรางวัลใหญ่ทั้งสามถูกขอร้องให้ไปยื่นประจำภาพของตน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมนิทรรศการได้พูดคุยซักถาม รวมทั้งให้ผู้สื่อข่าวสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล มติเดินผ่านครอกขอยมาจนพบที่ฉายจากระยะไกล ยืนเด่นเห็นหน้าบานเป็นงานเชิงท่ามกลาง การสัมภาษณ์จากกลุ่มนักข่าว ใจหนึ่งอยากอนุโมทนากับเพื่อน แต่อีกใจไม่เป็นปิตลันพินเหมือนอย่างได้เห็นใครต่อใครมรรมะตุ้มกอดดู ผู้รับรางวัลเหรียญทอง กับขวัญเหล่าผู้รับรางวัลเหรียญทองแดง สองคนนั้นน่าจะพูดแทนชาวพุทธ ได้เต็มปากเต็มคำทางด้านการปฏิบัติอันเป็นเส้นทางเข้าสู่แก่นแท้ของพระศาสนา

แต่สำหรับที่ขมา มติกลัวอยู่ในส่วนลึกว่าจะพูดคิดพาล่ามเพี้ยนเลอะเทอะ โดยเฉพาะเกี่ยวกับประเด็นลึก ด้วยภาพลักษณ์ที่ขมา ถูกค้นขึ้นไปยืนบนเป็นอันทรงเกียรติ มีภาระเสมือนตัวแทน หรือภาพแทนชาวพุทธเช่นนี้ พุทธะไรออกมาย่อมมีน้ำหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นน้ำหนักที่เกิดจากระดับสติปัญญา รู้จักคิด รู้จักพูดฉลาดเฉลียวจะฉานเสียด้วย

เท่าที่หลบหากับที่ขมา มา แม้อ่อนข้างห่างเหิน มติก็ทราบได้ว่าฝ่ายนั้นมีอคติอย่างรุนแรงเกี่ยวกับหลายประเด็นทางศาสนา นับแต่บาปบุญคุณโทษ นรกสวรรค์ ชาดกก่อนชาติหน้า ยิ่งประเด็นเกี่ยวกับนิพพานด้วยแล้ว ที่ขมาเคยประกาศชัดว่าตายเมื่อไหร่ทุกคนก็ถึงนิพพานเหมือนกันหมด เพราะกายดับ ใจดับแล้วจะเหลืออะไรให้ทุกข์ต่อ

ว่างเปล่าและสาบสูญแน่นอน...

เรื่องของสิ่งที่เห็นไม่ได้ช่วยตา พิสูจน์ไม่ได้ด้วยผัสสะของสามัญมนุษย์ หากมีใครสักคนที่ทรงปัญญา พูดได้แบบคาย จุดพลูขึ้นมาดั่งแบบพินธว่าไม่มี ไม่ต้องกังวล ไม่ควรสนใจ เราศึกษามาแล้ว อ่านพระไตรปิฎกมาหมดแล้ว ก็แน่นอนว่าอัตโนมัตติของกง ส่วนใหญ่ย่อมคล้อยตาม โดยง่าย เพราะการปิดหูปิดตาไม่ยอมรับนั้น ย่อมง่ายกว่าการพยายามเปิดหูเปิดตามองให้เห็นจริงผ่านการพิสูจน์มากนัก

ผลงานของทีฆายุมีความเป็นกลาง งานศพเป็นสิ่งปรากฏต่อตาเปล่าได้ทุกเมื่อเชื่อกัน ทีฆายุอาศัยสำนวนโวหารของกวี และทักษะชั้นสูงของจิตรกรมากกว่าถึงงานศพได้อย่างมีพลัง อีกทั้งงานศพและความตายก็เป็นข้อธรรมเตือนสติหนึ่งของพุทธศาสนาจริง ๆ

อย่างไรก็ตาม การตระหนักว่าทุกคนอยู่ในเงื้อมมือมรณา อาจแยกสายเป็นปัญญาและโมหะได้เท่า ๆ กัน คนหนึ่งอาจคิดว่าในเมื่อต้องตายแล้วก็ไม่ควรประมาท เร่งทำความดีหिनรกร เร่งเข้านิพพานเอาตัวรอดจากทะเลทุกข์ แต่อีกคนอาจคิดว่าไหน ๆ ก็ต้องตายแน่แล้ว เร่งกิน เร่งโกย เร่งกามให้จุใจ อย่างคิดอะไรให้หนักหวังจะดีกว่า

มติพยายามวางใจเป็นกลาง ขณะนั้นต้องยอมรับว่าไม่อาจอนุโมทนากับความสำเร็จ ความสมหวังของทีฆายุได้เต็มร้อย แต่ขณะเดียวกันก็เร่งสำรวจจิตใจว่ามีความอิจฉาริษยาปนอยู่ในความไม่อนุโมทนาบ้างหรือเปล่า พบว่าเมื่อตรวจในแง่ นั้น ใจตนเจียนสนิท ความดาร์ร้อนสักแต่น้อยไม่เกิดกับเขาเลย จึงค่อยสบายอกขึ้น

ถอนใจเอือกหนึ่ง นึกอยากขยายความคิดเกี่ยวกับทีฆายุให้แพตรีฟัง แต่ก็เห็นว่านั่นเหมือนนินทาโดยไม่ยังผลให้เกิดประโยชน์กับใคร โดยเฉพาะในจังหวะนั้น ถ้าปล่อยคำติฉินให้หลุดจากปาก แม้แพตรีก็อาจเข้าใจผิดได้ว่าเขากล่าวด้วยความรู้สึก

ด้วยเหตุคั้งนั้น ความคิดปรุงแต่งคำพูดที่เกิดขึ้นในหัวจึงกลายเป็นสิ่งระคาย มติระงับไว้ไม่พูดบ่น ทำใจเสียว่านี่อาจเป็นงานเดียวที่ทีฆายุจะเข้ามาข้องเกี่ยวในแวดวงพุทธศาสนา พอข่าวรางวัลงานประกวดซาแล้วก็แล้วกัน

ผู้เข้าถึงกระแสธรรมย่อมรักที่จะพูดแต่ในเรื่องอันชวนสงบ เย็นใจ สอดคล้องกับความโปร่งโล่งประณีตในอกตนเอง ทั้งนี้มีใช้ว่าคิดเรื่องกิเลส ๆ ไม่ได้ หรือพูดจาเป็นอกุศลไม่ออกเสียทีเดียว ยังคิดได้ พูดได้ตามนิสัยเดิมของเจ้าตัว แต่จะรู้สึกขัด ๆ ไม่สบายใจอย่างแรง ยิ่งพูดค้อยิ่งแสบ พุคนานเท่าไรใจยิ่งมัวเท่านั้น หากมีนิสัยเก่าเป็นพวกพูดมาก ชอบคิดฟุ้งซ่านเลอะเทอะ พอนานเข้าก็จะค่อยปรับตัวให้สมภูมิจิต เช่นเดียวกับคนเคยฝึกวิชารักษาเหมือนช้างม้า ชอบเดินเล่นในดงหมามุ่ย ก็ไม่แสบระคายมากนัก อาจคัน ๆ สะใจด้วยซ้ำ ต่อมาพอผิวบางลง เมื่อกลับไปเดินเล่นในดงหมามุ่ยอีกก็ไม่สนุกแล้ว ไม่อยากเอาอีกแล้ว ปวดแสบปวดร้อนจะเป็นจะตายออกอย่างนั้น

สำหรับปฏุนธรรมมา นิสัยเคยเสียอย่างไร ก็อาจเสียอย่างนั้น หรือกระทั่งหนักหน่วงเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ ตามทิวแห่งอายุ ต่างกับผู้เข้าถึงธรรม ถ้านิสัยเคยเสีย ก็เพียงที่จะถูกปรับแต่งให้ดีขึ้นเรื่อยเป็นแน่แท้

เดิมทีมติไม่ใช่คนชอบพูดให้ร้ายส่อเสียดอยู่แล้วโดยนิสัย เมื่อได้ดวงตาเห็นธรรม นิสัยส่วนนี้จึงสั่นกันสนิทกับภูมิจิต โดยไม่จำเป็นต้องให้จิตขัดเกลาก่อนแรมเดือนแรมปีแต่อย่างใด

พาแพตรีเยี่ยมชมงานที่ยังไม่ผ่านตาด้วยความเพลิดเพลิน เห็นแพตรียังมีความสุขดี ไม่เบื่อหน่ายหรือเหน็ดเหนื่อยก็เดินเรื่อย

ขณะเดินเปลี่ยนชอย ในอารมณ์หนึ่ง แพตรีนึกพอใจจะยกมือขึ้นสอดเกาะแขนเขา และเบียดไหล่ใกล้เข้ามา พอมติรู้สีกตัวก็หน้าแดง เดินเกร็งขึ้นหน่อยหนึ่ง ภาควิมิปริดาที่แพตรียอมแสดงความซัดเชื้อชมนั้นนี้ให้ใครต่อใครเห็น

“เฮ้! มติ!”

จำได้นั่นเป็นเสียงของบางกอกเพื่อนร่วมคณะ เมื่อหันไปก็พบกับเพื่อนร่วมรุ่นทั้งหญิงชายกลุ่มใหญ่ มีอาจารย์สมบุรณ์ซึ่งเขาเคารพนับถือยืนอยู่ด้วย อาจารย์ยิ้มอิงฟันไร้เพราะ ได้รับรางวัลชมเชยเหมือนกัน ทุกคนมองมาที่เขากับแพตรีเป็นตาเดียว

มดก็ลื่นน้ำลายลงคอด้วยความรู้สึกขัด ๆ พะว้าพะวังขึ้นมาเล็กน้อย หากเขาอยู่ตัวคนเดียวคงเดินตรงไปหาเพื่อนและสวัสดิ์ อาจารย์ แต่นี่มีแพตรีควงแขนอยู่ เลยประดักประเดิดเก้อเจิน เรื่องของเรื่องคือเกรงแพตรีจะอึดอัดกับการเข้าวงใหญ่ อีกอย่างเข้าหาเพื่อน ทั้งที่คนสวยควงแขนอย่างนี้ ก็กลัวจะเป็นเชิงเปิดตัวคู่ใจผู้เป็นสาวเด่นอวดเพื่อนฝูงอย่างไรชอบกล

พุดง่าย ๆ แพตรีสวยเกินคู่ควรนายกระจอกอย่างเขา ชักรู้สึกผิดฝ่าผิดตัวจนขัดเงินที่จะเอาไปอวดใครต่อใครว่านี่แฟนฉัน แค่เห็นแววสุภาพของพวกนั้นก็พอแล้ว

หันมาทางหล่อน กระซิบว่า

“ผมขอตัวไปทักทายเพื่อนหน่อยนะ”

แพตรีพอจะเดาความรู้สึกของอีกฝ่ายออก เพราะเขาเกร็งและเสียงแหบผิดปกติ เลยแกล้งถามห้วน ๆ

“ทำไม ถ้าแพขอตามไปด้วยนี่จะมีอะไรน่ารังเกียจเปล่า?”

“เปล่า...” รีบปฏิเสธเพราะไม่เท่าทันมาหาหญิง นึกว่าแพตรีเคืองจริง ๆ “เพื่อนที่แพรำคาญเพื่อน ๆ ผม เอ้อ...”

เขาพยายามหาคำอธิบายอ้างอิงตะกุกตะกัก

“อ้อ! แล้วไป นึกว่ากลัวสาวเห็น ถ้าไม่มีเหตุผลอื่นก็ไปด้วยกันเดี๋ยวนี้เลย...เร็ว”

แพตรีกระซิบดู และใช้มือที่เกาะแขนเขาอยู่นั้นรูดไปข้างหน้า หล่อนทำไปด้วยความนึกสนุกและเอ็นดูอีกฝ่าย แต่พอทำแล้วก็รู้สึกว่อย่างนี้เป็นความเคยชินที่เห็นเขาอยู่ในอาณัติ มองมดเป็นเด็กในคากาหรือกระทั่งลูกไล่อยู่ตลอดเวลา จึงตั้งใจว่าจะเลิกสั่ง โน่นสั่งนี่แบบที่สาวเสียที

ฝ่ายเพื่อนพ้องที่ยืนชุมนุม ต่างมองคู่ควงที่กำลังก้าวเดินเข้ามาด้วยความรู้สึกร่วมกันหมด คือเหมือนเห็นเจ้าหญิงกับทาสรับใช้ นางงามกับนายขี้เห่ หรืออย่างดีที่สุด ถ้าวัดในแง่ความเข้ากันได้ก็อยู่ข้าง คือคู่มิตรียาสภาพเรียบร้อยกลมกลืนกัน ก็น่าจะให้ศักดิ์หรือฐานะได้แก่ที่กับน้อง แต่นี่เดินเกาะแขนประกาศสัมพันธ์ภพภันชายหนุ่มหญิงสาว จึงดูขัดลูกตาพิลึก โดยเฉพาะสำหรับลูกตาชายชื้อฉาวทั้งหลาย

มดเป็นคนร่างเล็ก ก่อนข้างหมอบาง สูงเท่าแพตรีพอดี หน้าตาแม่พอไปวัดไปวา ออกสว่างด้วยราศีใสอยู่ข้าง ทว่ากระแตงกายก็มีลักษณะชำเหมา กินข้าวเก่ง ขึ้นรถเมล์ และเดินเข้าบ้านด้วยรองเท้าขาด ๆ แบบที่ผู้หญิงทั้งหลายเห็นปราดเดียวก็พร้อมจะเมินแต่แวนแรก สำคัญคือทุกคนรู้ว่ามดพูดน้อย เรื่องจะให้ราวกับหมุกมกรับร้อยนับพันที่จ้องจะเซยสาวสวยระดับนี้ เห็นทีความสำเร็จน่าจะเป็นเรื่องเหลวไหล จึงน่าแปลกใจอย่างมากกับความยินยอมสนิทสนมกลมกลืนของฝ่ายหญิง ที่มีให้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนานในความรับรู้ของเพื่อนฝูงที่เคยเห็นคู่นี้เดินด้วยกันมาก่อน

และความสวยงามของแพตรีก็เป็นสิ่งบาดหัวใจชายทุกคน ยิ่งเห็นนานเท่าไรยิ่งว่าวุ่นกระสับกระส่าย ขวนใจอยากแสดงอะไรแผลง ๆ ออกนอกหน้าเพื่อเรียกร้องความสนใจจากหล่อนเสียบ้าง

อย่างเช่นที่ตั้งทัพดินปราดเข้ามา ยกแข่งขกขาคล้ำขอกตะหยอกมดริวกับรักปานจะกลืน ทว่าวันนี้มดมีคิมิบงอย่างแปลกไปจากเมื่อก่อน ตั้งทัพคิดในใจว่าอาจเพราะสง่าราศีของเจ้าของรางวัลสี่แสนก็เป็นได้ งามแล้วแต่ไม่หลง แกล่ก่คปไหล่ส่งเสียงดัง

“ยินดีด้วยโว้ย! รับรางวัลชมเชยเป็นคนแรกเลยเชียว”

ว่าแล้วก็ยกแขนโอบไหล่เพื่อน แบบที่อยากโอบเลยไปถึงสาวผู้อยู่อีกฝั่ง แพตริปล่อยมือจากแขนมิตินที่ ด้วยความระคาย
ผัสสะที่มากับหนูนหน้าแหลม

“ขอบใจ”

มิตินตอบตั้งทั้พ แล้วยกมือไหว้อาจารย์สมบูรณเพราะเพิ่งพบเป็นครั้งแรก และแนะนำให้แพตริทราบว่าเป็นอาจารย์สอนเขาที่
มหาวิทยาลัย หล่อนจึงไหว้ตาม

“เดี๋ยวต้องฉลองกันหน่อยละ นัดกับพวกนี้ไว้แล้ว ไปด้วยกันนะ”

อาจารย์สมบูรณชวน มติอีกอัก เกือบตอบปฏิเสธ เพราะมากับแพตริ แต่ก็เกรงใจอาจารย์ผู้เป็นที่นับถือ เพราะที่ทำงานไม่ได้
ชวนโดยหวังจะรับรางวัลเบี่ยง จึงหันมาทางหญิงสาวด้วยสีหน้าหนักใจหน่อย ๆ

แพตริเห็นเขาจะปฏิเสธพรคพวกเพราะเกรงใจหล่อน ก็ยื่นหน้าเข้ามากระซิบบ

“ไปเถอะ พอวันนี้ปู่ค้างบ้านคุณพ่อ แพไม่ต้องรีบกลับ”

นั่นเองจึงทำให้เขาหันกลับมาตอบรับอาจารย์ แพตริมีปฏิสันถารเป็นอันดีกับทุกคน มติจึงเบาใจลง แต่ก็ไม่วายนึกหวังขึ้นมา
หน่อยๆ เนื่องจากหนูนมมากหน้ากระตือรือร้นเกินงามที่จะทำความรู้จักกับหล่อน ชนิดที่สงสัยว่าจะตีสนิทให้เทียบเท่าเขาเองทีเดียว

ที่ขายพาร่างสูงเข้ามาสมทบหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจของคนที่มีคู่ต่อสู้ชื่อว่า เพื่อนและอาจารย์พากันแสดงความชื่นชม ลูบหน้า
ลูบหลัง และหวังให้ทำหน้าที่เลี้ยงมือใหญ่แต่เพียงผู้เดียว ซึ่งที่ขายก็ใจป้ำรับโดยไม่อิดเอื้อน เนื่องจากกำลังอารมณ์ดี รับมาทั้งเงินและทั้ง
กล่อง

เมื่อรับเป็นเจ้าภาพ ความเคลื่อนไหวจึงไปตกอยู่ที่ที่ขาย หลังจากเฮฮาร่าริงอยู่ตรงจุดนั้นอีกพัก เขาก็เป็นคนกำหนดที่หมาย
รวมทั้งเป็นคนพยักหน้านำเคลื่อนขบวน

เงินรางวัลทำให้มติดูรวยขึ้นทันตา ยังมีแพตริมาด้วยก็ยิ่งทำให้หลายคนไม่นึกถึงเรื่องที่ชักชวนให้นั่งรถไปด้วยกัน แต่ขณะที่
ที่ขายเสียงใหญ่กว่าใครในฐานะเจ้าภาพงานเลี้ยง เมื่อเอ่ยปากเสนอให้มติไปรดเขา ทุกคนจึงเงียบยินยอม ไม่ยื้อแย่งแต่ประการใด มิใช่พอ
ชลงจะทำหน้ามุ่ย ด้วยรู้แกว่าแฟนหนุ่มของตนพุ่งความสนใจไปที่สาวน้อยหน้าหวาน ไม่ใช่หวังเอื้อเฟื้อมติเช่นไรเลย

เนื่องจากเป็นวันหยุด วันนี้ที่ขายจึงขอยืมรถคันละเกือบสิบล้านของพ่อมา จนได้ยึดเป็นพิเศษเมื่อนำแพตริกับมติขึ้นรถ นึก
เสียดายอยู่ในใจ ถ้าทำได้ก็อยากให้ค่าแท็กซี่พองชลงกับมติเหลือเกิน ราชรถจะได้มีแต่กิ่งทองกับใบหยกประทับอยู่

ฝ่ายมติที่เพิ่งมีโอกาสขึ้นรถหรรษระดับนั้น โครจภายนอกของตัวเรือนเหล็กกล้าชิ้นเงาเป็นมันวับ รับกับภายในที่โอ้อ่าประดับ
ประดาด้วยเฟอร์นิเจอร์งามล้วน เบาะนิ่มแน่นเนียนสัมผัส ความกว้างขวางกับเครื่องกรองทำให้อากาศเย็นรื่นชนิดที่หายใจแล้วรู้สึกสะอาด
ปลอดโปร่ง และแม้เครื่องยนตร์เปิดสูบจะเร่งพลังจุดกับส่งแรงขับเคลื่อนได้มหาศาล ทว่าก็นุ่มนวลดุจเลื่อนไปบนรางเมฆด้วยระบบกัน
สะเทือนเหนือชั้น แม้สะคุดปุมปมหลุมบ่อเข้าข้างก็แทบไม่รู้สึ

ความโอด่าในระดับชีวิตคนรวยที่สะท้อนด้วยตัวอย่างเช่นพาหนะเลิศหรูชนิดนั้น บันดาลใจให้มดนั้นก็คิดถึงการก่อสร้างตัว
คิดถึงการใช้จ่ายรางวัลลงทุนให้แตกดอกออกผล จะได้มีอะไรอย่างนี้กับเขาบ้างในวันหน้า

เดิมทีเคยคิดอยากสร้างเนื้อสร้างตัวเสียที่ไหน ที่ระอุไฟฝันขึ้นมาในบัดนี้ก็คือด้วยชนวนเดียวคือแพตรี เห็นเลยว่าความรักมีพลัง
บันดาลใจเพียงใด เขาพร้อมจะเปลี่ยนตัวเองให้เป็นคนรวย ขอเพียงหล่อนแสดงตัวยืนยันว่าจะอยู่เคียงข้างตลอดไป

คงมีความสุข หากได้ขึ้นมาบนระดับเดียวกันนี้กับหล่อนตามลำพังเพียงสองคนในฐานะเจ้าของครองที่นั่งตอนหน้า มิใช่
ขึ้นมาในฐานะผู้โดยสารคิดตามท่านเจ้าของอย่างนี้

“ภาพของนายเข้าทำดีนี่มด”

ที่หมายเอ่ยชมมาจากด้านหน้า น้ำเสียงบอกให้รู้ว่าเป็นการแสดงความยินดีแบบชวนคุยด้วยมากกว่าจะชื่นชมจริงจัง

“ขอบใจ”

มดตอบสั้นด้วยสำเนียงราบเรียบอย่างคนที่ขาดสีสัน คิดเงียบ ๆ ว่าที่แท้ที่มาดูรับรางวัลเหรียญเงินแล้ว ก็คงมีแต่ความสุข
สนุกสนาน จ้อกับแฟนสาวอย่างลึงโลดเนื้อเต้น ไม่เหลือแก่ใจผลงานของผู้รับรางวัลที่เหลือเป็นแน่

ฟองชลเสริมที่หมาย แต่วิจารณ์แบบตรงไปตรงมา

“ชีวิตมดใช้สื่อทางภาพน้อยไปหน่อยนะ ไปให้น้ำหนักเน้นที่ร้อยกรองเสียมากกว่า”

ผู้นั่งตอนหลังเงียบเหมือนยอมรับคำติกลาย ๆ นั้นอยู่ในที่

“ภาพเขาดูมีพลังดีออก แล้ววันนี้ก็เพิ่งรู้ว่ามดฝึกฝักรมมะขนาดไหน ตอบคล่องเชียว”

ที่หมายช่วยแก้ต่างนิดหน่อย พอแสดงให้เห็นว่ารับทราบความเป็นไปบนเวทีอยู่บ้าง เขาทบทวนผลงานของมดอยู่ในใจ ภาพ
แสงนฤพานเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ในหมู่เพื่อนฝูงและผู้เข้าชมหลายคนว่า ‘เล่นง่าย’ แต่กลับรับรางวัลชมเชย แดมเข้าอันดับแรก เรียกว่า
ถูกใจคุณ โกลายเป็นที่หนึ่งอีกต่างหาก จึงถกกันต่าง ๆ นานา สุดแต่ว่าใครยืนอยู่ตรงไหน มองมาจากมุมใด

ช่วงที่มดขึ้นพูดบนเวทีนั้น ที่หมายฟังอยู่บ้าง ทว่าก็เห็นเป็นความพุดเก่งและเรียนรู้มาก เช่นเดียวกับตนและผู้เข้าร่วมประกวดคน
อื่น ๆ นั่นเอง แดมในส่วนของเขา ก็เพียงออกแรงใช้ฝีมือในการเล่นสีและเทคนิคขับเน้นความสว่างจัดจ้า ณ ใจกลางเท่านั้น ต่างจากงาน
ทั่วไปที่คิดกันหัวแทบแตกว่าจะสื่อหรือซ่อนความหมายอะไรดีให้รับง่ายและมีแรงปะทะใจผู้ชมมากที่สุด

ตามความเห็นของที่หมายแล้ว หากให้คะแนนที่มดประพันธ์ร้อยกรองไว้เยี่ยมยอด ก็น่าจะได้อย่างมากแต่รางวัลปลอมใจอันดับ
ท้าย ๆ น่าสงสัยว่าเหตุใดจึงเข้าวินเป็นอันดับหนึ่งสำหรับคนตาดีอย่างคุณ โกลาย สันนิษฐานว่าอาจมีรหัสลับแฝงอยู่ชนิดที่คนทั่วไป
มองไม่เห็น

“เราอยากรู้อย่าง ที่นายต้องการสื่อนี้คือการบรรลुरुธรรมหรือเปล่า?”

ที่หมายยิงคำถามเพื่อไขความคิดค้างคาใจ มดนิ่งคิดเป็นครู่ ก่อนตอบอย่างระมัดระวัง

“ใช่ เราได้แรงบันดาลใจจากพาหิยสูตรนะ พระพุทธองค์ตรัสเทศน์นิดเดียว ชายผู้หนึ่งชื่อพาหิยะก็สามารถเป็นพระอรหันต์อย่างฉับพลัน กลายเป็นเอกทัคคะทางบรรพจรธรรมเร็วไป”

นึกว่าจบความอยากรู้ของเพื่อนไปแล้ว แต่ก็เปล่า ที่มาขูถามอีก

“แล้วภาพที่สื่อด้วยแสงสว่างนี้เป็นจินตนาการล้วน ๆ หรือว่าประสบการณ์ภายในจริง ๆ ?”

“เออ นั่นสิ” ฟองชลหันมามี้มสำรวจหน้าตาเพื่อนชาย “อาจารย์สมบุญยังบอกเลยนะ ตอนเจอผลงานเธอนะ อ่านแล้วเหมือนเธอไปบรรลุอะไรมา สรุปแล้วผลงานนี้กลั่นมาจากประสบการณ์ตรงของเธอใช่ไหม?”

มดิเบนหลบไม่สบตาฟองชลตรง ๆ เมื่อยืนอยู่บนเวที ถูกพิธีกรซักถามต่อหน้าคนนับร้อยนับพัน เขาอาจหาญตอบได้อย่างไม่ต้องลังเลสะอูดเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นคำถามที่ยังมาเพื่อทราบประโยชน์ของการบรรลุธรรม หรือการปฏิบัติเพื่อเข้าถึงมรรคผล เขาสามารถตอบได้อย่างเนียนรื่นเยี่ยงผู้ควรเป็นตัวแทนพระศาสนา

แต่ที่นี้ เดี่ยวนี้ เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ที่มาขูกับฟองชลกำลังถามแบบเพื่อนฝูงซักไซ้ไล่เรียง ชนิดที่ไม่เอาไปเป็นประโยชน์อันใด นอกจากไว้กล่าวขานกับเพื่อนอื่น ๆ ภายหลัง มดิจึงปิดปากเงียบสนิท

แต่คนเรากลัวจะหาบาปได้ตัว อย่างไม่รู้ต้องดึงดันคืนรจนกันได้ ฟองชลเห็นมดิเงียบเช่นนั้นก็ถามเร่งเข้ามาอีก

“ใช่! ทำไมไม่เงียบล่ะ แสดงว่าต้องเก็บได้ไว้แน่ ๆ เอาอย่างนี้แล้วกัน แคบอกว่ายใช่ หรือไม่ใช่คำเดียวพอ”

ฟองชลต่อรองด้วยเงื่อนไขพิเศษ ความจริงหล่อนเป็นคนไม่จริงจังกับเรื่องรอบตัวเท่าไรหรอก ก็แค่สาวน้อยหน้าตาน่ารักคนหนึ่งที่สูงอกสนานเบิกบานกับชีวิตไปวัน ๆ ขอเพียงมดิตอบส่ง ๆ หล่อนก็เลิกให้ความสนใจ ซึ่งเรื่องจะง่ายมากเพียงพูดปิดอย่างสั้นว่า ‘ไม่ใช่’

คำว่า ‘ไม่ใช่’ นั้นขยับปากพูดกันแค่สองพยางค์ น่าจะง่ายแสนง่าย

แต่สำหรับผู้มีจิตเป็นวิสุทธิศีล ซึ่งเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติหลังเข้ากระแสนิพพาน การขยับปากเพื่อพูดสิ่งที่รู้อยู่แก่ใจว่าเป็นตรงข้ามกับจริง แม้เพียงสองพยางค์นั้น ก็เหมือนต้องออกแรงจางขากรรไกรเป็นสิบเท่าเพื่อให้ผยอง ความยากไม่ได้อยู่ที่ฟันปาก แต่เป็นที่ฝืนใจต่างหาก

คนธรรมดาอัยยาก็จะแก้ผ้าเดินกลางถนนปานใด ผู้มีดวงตาเห็นธรรมก็ละอายที่จะกล่าวเท็จปานนั้น

ความรู้สึกมันประมาณเดียวกัน ระหว่างให้พูดโกหกกับซ่อนจ้องหน้าฝูงชน ทำได้ แต่คงไม่ทำแน่ ๆ ถ้าสติยังดีอยู่ ที่สำคัญคือไม่ใช่เจตนารักษาศีล ทว่าเป็นเรื่องของใจที่ละอายต่อการพูดบิดเบือนความจริง ละอายขนาดแค่คิดจะทำ น้ำลายก็ปรี๊ดขึ้นมาจุกคอกหอย ลิ่นแฉ่งจนเหมือนเจอาชา

มดิเม้มปาก ในที่สุดก็ตัดสินใจตอบแบบยาว

“ซีให้เราคอบแค้ไซ่หรือไม่ว่านี่ยากนะ เราเหมือนซีและคนอื่นที่ต้องการสื่อข้อธรรมที่ถนัดที่สุด เราเข้าใจหลายข้อธรรมในพุทธศาสนา แต่ก็ยังมีคนอยู่อีกมาก และความที่ยังมีอยู่มากนั้นเองทำให้พูดได้เต็มปากว่าหากการ ‘บรรลุนิพพาน’ ในใจซีคือการล้างกิเลสอย่างเด็ดขาด สำหรับเรานับว่ายังห่างนัก”

ฟองชละกะพริบตาปริบ ๆ ก่อนหันไปหาแฟนหนุ่ม พิมพ์ว่า

“ฟังไม่รู้เรื่องอะ”

ที่หมายหัวเราะพรีด

“เหมือนกันเลย คงเพราะพวกเรานู้น้อยนั่นเอง”

แล้วที่หมายก็ยื่นฝ่าเบนนหัวข้อ โดยจับจิ้งหะโยงมาเปิดฉากเสวนากับแพตรีบ้าง

“แพมึงงานส่งเข้าประกวดด้วยหรือเปล่าครับนี่?”

พูดแล้วก็เขิดคางเหลือบตามองเงาสะท้อนของหญิงสาวที่ปรากฏครึ่งร่างในบานกระจกส่องหลัง

“เปล่าค่ะ”

หล่อนตอบด้วยน้ำเสียงของคนพูดน้อยเหมือนมด สบตาที่หมายเพียงแวบเดียว

“นั่นสิ ดูท่าทางแพไม่ดิศด่ทำไหรนะ พวกเราก็ไม่ได้เรียนจิตรกรรมกันทุกคนหรอก อย่างซีนี่เรียนมัณฑนศิลป์ แต่มีฝีมือวาดยิ่งกว่าเด็กจิตรกรรมบางคนเสียอีก แล้ว...”

ก่อนที่ที่หมายจะต่อความยาวกับแพตรี ฟองชละก็ซัดจิ้งหะขึ้นเสียบก่อนด้วยการตะแคงร่าง หันหน้าเอ่ยกับที่หมายแบบแข่งเสียง

“อู๊ย! ขอบใจย่ะที่ชม นี่เป็นรางวัลปลอมใจพิเศษที่ท่านประธานฝากมาหรือเปล่า?”

แล้วก็เอ่ยสืบต่อเป็นการดีกันไม่ให้แฟนหนุ่มได้เปิดฉากโอภาปราศรัยกับสาวสวยชืดยาวไปกว่านั้น

“ตอนที่เธอกล่าวอุทิศส่วนกุศลให้พี่แฉ่แล้วไฟดับเนี่ย ซิงจิ้งขุ่นลุกไปหมด สงสัยพี่แฉ่คงลงมาแสดงความรับรู้จริง ๆ ”

ที่หมายแค้นอึ้งเล็กน้อย นึกรำคาญและอยากให้ฟองชละหายหน้าไปชั่วคราว เขาเคยชินกับการแสดงท่าทีหึงหวงอย่างออกหน้าออกตาของหล่อน แต่ไม่ยอมให้เป็นเดี๋ยวนี้อย่างไร ถ้าล่องหนไปแบบแม่มดได้จะขอบคุณมาก

“ไฟบังเอิญดับนะซี อย่าทักทักเหลวไหลอย่างคนอื่นเลย”

ได้คอบไปแบบเนียนาย ความจริงเมื่อครู่มีนักข่าวเล่าให้เขาฟังว่าอุปกรณ์ที่ใช้แบตเตอรี่ก็พลอยหยุดทำงานไปด้วย ไซ่แต่ไฟหลักในห้องเท่านั้นที่ถูกกระชากวูบไป ทว่าที่หมายยังคงเห็นเป็นเรื่องบังเอิญ หรือมีเหตุผลทางกายภาพสักอย่างที่อธิบายได้ จะแม่เหล็กโลกรบกวนหรืออย่างไรก็ไม่รู้ละ เพียงแต่เขาและคนส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจ เลยแตกตื่นขวัญหนีดีฝ่อกันใหญ่

เทวดานางฟ้าต้องไม่มีแน่ ๆ เขาพอใจที่จะเชื่อของเขาย่างนี้ และไม่เห็นเหตุผลที่จะเปลี่ยนความเชื่อด้วยประการใดทั้งสิ้น ที่เจ้ก็ศาลที่ตั้งนักคังหนา พอโดนหนังสือพิมพ์ขุดคุ้ยมาแฉ จับคาหนังคาเขาเข้าหน่อยก็เจอแต่ของเก๊ทั้งนั้น ถ้าวอลเลย์บอล มาจากอากาศให้พิสูจน์กับตอนกลางวันแสบ ๆ ได้เถอะค่อยว่ากันใหม่

อย่างไรก็ตาม หากคนทั่วไปจะพิจารณาว่าผลงานของเขามีความขลัง ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งใหญ่ขนาดเทวดาลงมาร่วมรับรู้ นั่นก็เป็นเรื่องน่าพอใจอยู่ไซ้หอยก

ฟองชลไม่เคยมีโอกาสพบตัวจริงของเรือนแก้วขณะยังมีชีวิต แต่ที่ขามุก็เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้ฟังพอควร คือนับแต่เป็นชาวตึงตังที่สิงคโปร์ ที่ขามุก็ชี้ให้ดูรูปที่พาดหราหน้าหนึ่งว่าเป็นลูกผู้พี่ พอดคนเป็นข่าวอีกทีตอนตาย คราวนี้เลยได้คุยกันยาวเหยียด หล่อนเองมีโอกาสไปงานศพของเรือนแก้ววันหนึ่งด้วย

“แล้วตกลงหาตัวคนร้ายที่อิงพี่แเอ้ได้หรือยัง?”

“ยัง...” ที่ขามุส่ายหน้า “ตำรวจสันนิษฐานว่าอาจเป็นคนร้ายรายเดียวกับที่พี่แเอ้ไปมีเรื่องด้วยที่สิงคโปร์นะ ซึ่งถ้าใช่ อีดาพี่เขยของเราก็คงร้อนหัวหลบหนี หรือม่ายก็เด็ดไปแล้ว แค้แจ้มาทางน้ำสายชลให้รับศพที่นิเวศแล้วเจียบสนิท งานศพก็ไม่มาเลยซักวัน”

สำหรับมติ เมื่อได้อินแล้วผ่านเฉย เพราะช่วงหลังเขาไม่ได้พบปะพูดคุยกับที่ขามุเลย อีกทั้งเก็บตัวปฏิบัติธรรมเต็มกำลัง ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ ไม่ดูโทรทัศน์ ไม่ฟังวิทยุ จึงขาดการสื่อสารกับโลกภายนอกในช่วงที่มีข่าวของเกาทัณฑ์กับเรือนแก้ว

แต่สำหรับแพตรี เมื่อได้อินที่ขามุพูดเช่นนั้น ก็คล้ายถูกไฟช็อค...

ประการแรก เพิ่งแน่ใจว่า ‘พี่แเอ้’ ของที่ขามุคือเรือนแก้วนั่นเอง หล่อนผ่านตาเห็นชื่อนามสกุลของเรือนแก้วบ่อย ๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ เมื่อได้อินนามสกุล ‘ธรมเมธา’ ของที่ขามุตอนพิธีกรประกาศขึ้นรับรางวัลก็ไม่คิดอะไรมาก กระทั่งที่ขามุขุดพาดพิงถึงพี่แเอ้ของเขาในบัดนี้ ทุกอย่างจึงสอดคล้องลงตัวอย่างปราศจากข้อสงสัย ไม่ว่าจะเป็นการระงับตัวบุคคล เหตุการณ์ หรือสถานที่

ประการที่สอง ข้อสันนิษฐานของที่ขามุเกี่ยวกับการหายตัวไปของเกาทัณฑ์ ทำให้หล่อนเหน็บหนาวขึ้นมาในใจ อาจเป็นไปได้ว่าเขา...ตามเรือนแก้วไปแล้วจริง ๆ ด้วยน้ำมือขมทุกคนเดียวกัน

แพตรีได้แต่เจียบอึ้ง ตั้งใจสดับฟังที่ขามุกับแฟนสาวสนทนากันต่อ โดยหวังว่าจะเก็บตกรายละเอียดอันใดเกี่ยวกับเกาทัณฑ์เพิ่มเติมได้บ้าง

แต่เปล่า ที่ขามุเบี่ยงแนวสนทนาจะไปเรื่องอื่นที่รู้กัน โดยเฉพาะกับฟองชล

คำว่า ‘พี่เขย’ ที่ที่ขามุใช้เป็นสรรพนามแทนเกาทัณฑ์ ยินแล้วเหมือนน้ำเกลือที่ราดลงไปบนแผลสดให้เกิดความแสบร้อนสุดทน คนรอบข้างของเรือนแก้วและเกาทัณฑ์ท่าทางจะรับรู้ความสัมพันธ์ฐานคู่หมั้นเป็นอันดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการขยาดด้วยข่าวครึกโครมผ่านสื่อมวลชน ขณะที่คนรอบข้างหล่อนซึ่งรับรู้ว่าเขากำลังจะขอหมั้น มีจำนวนน้อยจนนับได้ถ้วนด้วยนิ้วมือ

ซัดหรือยังว่าบุญหล่อนที่จะคู่กับเขาน้อยกว่าเรือนแก้วเพียงใด?

เหมือนกำลังถูกกัดกินด้วยเขี้ยวของสิ่งโหดร้ายที่มองไม่เห็น แพตริหน้าหมองลง ใจหนึ่งนึกเป็นห่วงเขา แต่สัมผัสภายใน บอกว่าเขาน่าจะยังมีชีวิต เพียงด้วยเหตุผลบางประการทำให้ต้องเร้นกายหายหน้าไปจากทุกคน ซึ่งเหตุผลนั้นจะเป็นอะไรก็ตาม ในสายตาของเขา หล่อนมีค่าหรือความหมายน้อยเกินกว่าจะร่วมรับรู้...

เม้มปากแน่น ในเมื่อตัวเองสำคัญสำหรับเขาน้อยขนาดนี้ ทำไมหล่อนจะต้องให้ความสำคัญกับเขามากมายไม่เลิกראด้วย?

มดหันมาด้วยสำเนียงกระแสร่าหอยข้างกาย เห็นแพตริสีหน้าหมองลงแล้วสันทะห์ เฝ้าพิณจหล่อนเงิบ ๆ ครู่หนึ่งจนแน่ใจว่ามีสิ่งผิดปกติไป

แพตริคือตัวอย่างความสงบกายสงบใจมาแต่เล็ก น้อยครั้งที่เห็นหล่อนเศร้าสร้อย หลุดจากจุดยืนของตนเอง แต่เห็นอย่างนี้ที่ไร ก็วนไปเวียนมาอยู่เรื่องเดียวทุกที คือปมฝังหัวใจชวนหม่นอันยากที่ใครจะเข้าถึง ก็ปี ๆ ก็เรื่องเก่านี้แหละ ราวกับถูกจองจำในกรงขังชนิดหนึ่งทั้งชีวิต

งู ๆ คงคิดถึงเขาคอนนั้นขึ้นมานั่นเอง ไม่มีเรื่องอื่นหรอก...

เหนือใจแทน มดบอกตนเองขึ้นมาว่าบหนึ่ง ว่าหากแกะรูปร่างหน้าตาน่าหลงใหลของแพตริออกไป สิ่งที่เหลือคือวิญญาณอันชุ่มกิเลส เป็นทุกข์เป็นร้อนได้ดวงหนึ่ง คุณาสงสารเพราะเป็นดวงวิญญาณดี ๆ ที่ควรมีสอิทธิพันทุกขี้ได้แล้ว แต่กลับถูกผูกมัดอยู่กับอุปาทานบางอย่างไม่เลิกรา ไปไหนไม่รอดเสียที

“เป็นอะไรไปสะที่แพ?”

หญิงสาวขบฟัน ข่มความรู้สึกภายในเป็นครู่ ก่อนหันมาฝืนยิ้มตอบ

“ยังไงหรือ?”

“อยู่ ๆ เหมือนเศร้าขึ้นมา”

เขาบอกตามตรงฉันผู้ใกล้ชิดสนิทสนม ทั้งสองสื่อสารกันด้วยการเอียงหน้ากระซิบพอได้ยินตามลำพัง

“เธอนั้นแหละ อยู่ ๆ หว่าคนอื่นเขาเศร้า เอาอะไรมาตัดสิน?”

“อย่าอ้าผมเลย เมื่อกี้ยังหน้าใสอยู่ดี ๆ ตอนนี่หมองเหมือน...”

“เหมือนอะไร?”

ถามเมื่อเห็นเขาเว้นช่วงนาน

“เหมือนลิมล้างหน้ามาจากบ้าน”

แพตริหัวเราะ ทำหน้าแจ่มใสขึ้นได้ การเข้าเหย้าหอกเกมหยอกของมดดูชื่อ เจตนาเพียงดูแลเอาใจใส่เพื่อให้ลิมความชุ่มชื้น กังวล ไม่โอบเถียวโศคโศนเร้าความรู้สึกแรงอย่างเกาทัณฑ์ แต่ก็ทำให้เป็นสุขเย็นใจกว่า บางครั้งขณะหัวเราะเพลินเพราะถูกเกาทัณฑ์ขั้วให้เข้า หล่อนอดคิดไม่ได้ว่ามีผู้หญิงกี่คนที่เพลินด้วยมุขหรือลูกเล่นเดียวกันนั้นอีก

ความซื่อที่ขาดเสน่ห์ น่าจะดีกว่าเสน่ห์ที่ขาดความซื่อมากนัก

“ทำไม? มากับคนหน้าหมองแล้วอับอายนักใช่ไหม? จะได้ขยับหนีไปห่าง ๆ ”

แพทรีทำเป็นครึ่งยิ้มครึ่งบึ้ง ต่อกปากต่อคำอย่างพยายามจามรรจา

“เปล่าอะ...”

มติทำหน้าที่คอกกอกใจเพราะตีความผิด เห็นแต่อาการขึงขังอย่างเดียว แปลยิ้มแฉ่งที่ฉาบหน้าไม่ออก

“ผมเป็นห่วงต่างหาก โธ่”

รอยยิ้มของหญิงสาวเจื่อนลงให้กับท่าทีตื่นๆ ของมติ ความจริงตลอดชีวิตสาว หล่อนแทบไม่เคยมีโอกาสหัดใส่จริตจะก้านเท่าไรหรอก ทั้งภริยาจาก ลูกคิดให้เรียบร้อยใจเส็งขมมาช้านาน แต่พอถึงคราวที่ควรใช้ ก็ทำทางจะกร่อยสนิทเพราะเจอหนุ่มน้อยผู้ไร้เดียงสากับวิถีโลกคนนี้เข้า

แพทรียิ้มยื่นด้วยธาตุเดิมประจำคน เอ้อมมือวางบนหลังมือเขา

“ขอบใจที่เป็นห่วง คอยเตือนแพให้ส่องใสได้สม่าเสมอเหมือนอย่างเธอด้วยนะ”

ความละมุนนุ่มนวลในมือแพทรีแปรตัวเป็นกระแสสุขขึ้นเอ่อทันใจฉับพลัน มติอยากพลิกมือกุมกลับ แต่ไม่กล้า กลัวหล่อนหดหีนหรือทำดาเขียวใส ความสองจิตสองใจยังผลให้เกร็ง ที่สุดก็แสร้งทำเป็นเห็นปาย โฆษณาสะกดตา ชะเง้อชะเง้อเพ่งมองออกนอกกรเลี้ยวไกล

ที่มานัดมาเลี้ยงที่ภัตตาคารหรูแห่งหนึ่ง สมน้ำสมเนื้อพอจะเรียกว่าเลี้ยงฉลองรางวัลสองล้าน มติรู้สึกเหมือนตนเองและแพทรีมานั่งเป็นสักขีพยานกับความสำเร็จก้าวแรกให้กับเพื่อนมากกว่าอย่างอื่น อาจด้วยงานนี้ที่มานุเป็นเจ้าภาพ กระแสความชื่นชมยินดีจึงพุ่งตรงไปให้ที่มานุผู้รับรางวัลใหญ่แต่เพียงผู้เดียว

ผู้มั่งคั่งของที่มานุที่เคยเด่นอยู่แล้ว บัดนี้ยิ่งหัวก้าวหน้าเป็นพิเศษราวกับนักรบใหญ่จากสมรภูมิ ทั้งหน้าตา รอยยิ้ม เสียงหัวเราะ อากัปกิริยา ล้วนรวมกันบ่งถึงภาวะของผู้ขึ้นเหยียบหลังคาโลกทั้งสิ้น เมื่อที่มานุเอ่ยคำใด ทุกคนจะต้องเงยบึ้ง และแม้ใครได้ตอบเล่นหัว ลั่นเพื่อนสนิทมิตรสหาย ก็แฝงอยู่ด้วยความพิเนอบพิเทาในที่เสมอ

สองล้านบาทนับเป็นเงินก้อนโตที่สุดที่ที่มานุเคยได้มาด้วยฝีมือและน้ำพักน้ำแรง น้อยนักที่รุ่นราวคราวเดียวกันจะเทียบเท่า ตัวเงินจึงกลายเป็นก้อนกำลังใจอันใหญ่ หนุนให้อึดตาแรงและเห่อเหิมลำพองสุดสภาพ

ขนาดยังไม่ทันเริ่มก้าวเข้าสู่ความเป็นมืออาชีพ ยังประสบความสำเร็จระดับนี้ ถึงเวลาจริงจะยิ่งสำเร็จเป็นทวีคูณแค่ไหน?

นี่นับเป็นสิ่งเสริมฐานอัครดาเดิมที่เขื่องอยู่แล้วให้แบ่งบานเข้าไปใหญ่ ในกลุ่มเด็กรวยด้วยกัน ที่มานุหล่อที่สุด ขับรดแพงที่สุด ควางแฟนน่ารักที่สุด แลก็มีเส้นทางแน่นอนว่าจะไปเอาดีทางจิตรกรรมหรือประติมากรรมระดับนานาชาติมากที่สุด เนื่องจากมีฝีมือและทักษะอันเที่ยงต้องงานศิลป์หลากหลาย หัวคิดแหวกแนวกว่าใคร ทั้งยังประกอบเข้ากับสัญชาตญาณหรือพรสวรรค์พิเศษเชิงการสร้างสื่อ

กระทบใจ เห็นยวนำอารมณ์มนุษย์ให้เป็นไปต่าง ๆ ตามเจตนา จนอาจารย์สมบูรณ์เคยทำนายไว้ว่าหากที่ฆาตกรรมแห่งแฉ่งเกิดดี ๆ ในงานใหญ่ที่ต่างประเทศได้ ก็อาจมีชื่อเสียงระดับโลกไปโน่นเลยทีเดียว

หากเพื่อนคนอื่นที่นั่งล้อมโต๊ะอยู่ด้วยกันได้รับรางวัลเหรียญเงินแทนที่ฆาตกรรม คงไม่เคล้าถูกริชยาและจ้องจับคิดหาที่ตี เจอวิพากษ์วิจารณ์และ ทว่านี่เป็นที่มาซึ่งทุกคนให้ความยอมรับอยู่แล้วในทุกด้าน จึงพร้อมใจกันยกย่องชื่นชมเป็นอันหนึ่งอันเดียว หรือถ้าจะมีกระแสวิจารณ์ต่างๆ หลากอยู่บ้าง ก็คงถูกซ่อนไว้ในหลืบเร้นลึกลับที่สุดในหัวใจแต่ละคน

ได้เวลาเลือกสั่งอาหาร ทุกคนได้รับเมนูมาทักหน้าทักตาเปิดดูและทยอยสั่งบริกรกันตามอัธยาศัย หลังจากประชุมแล้วได้ความว่าไม่ต้องการอาหารชุดหรือกับข้าวรวม

มติดานได้ทุกอย่าง แต่ก็สมัครใจเลือกสลัดผักกับอาหารเบาที่ปราศจากเนื้อสัตว์เพื่อเป็นเพื่อนแพตรี เขาทานมังสวิรัตเป็นเพื่อนหล่อนทุกครั้ง ทุกงาน จนบางทีชิน หรือกระทั่งชอบ แต่ก็ยังทานเนื้อสัตว์เล็กน้อยเรื่อย ๆ เชียงผู้ไม่รู้ไม่เห็นว่าสัตว์ใดจะถูกฆ่าเพื่อนำมาให้ตนทาน แต่ก็นี่ก็อยู่ตลอด คือถ้ามีการโหวตเสียงเพื่อเลิกฆ่าสัตว์มาทำเป็นอาหารพร้อมกันทั้งโลก เขาจะอยู่ข้างให้เลิก จะไม่ยินดีให้มีการเอาชีวิตอื่นมาต่อชีวิตตนแน่ ๆ และคิดอย่างนี้มานานแล้ว ไม่ใช่เพิ่งคิดหลังเห็นธรรม

ลักษณะความบริสุทธิ์ของศีลต้องเสด็จตรงเข้ามาถึงระดับความคิดอย่างนี้

ระหว่างสมาชิกในโต๊ะเลือกอาหาร ที่ฆาตกรรมเมนูไวน์จากบริกร และแม้เขาจะอยู่ในฐานะเจ้าภาพ ก็ให้เกียรติอาจารย์สมบูรณ์เป็นคนดูแลเลือกสั่งไวน์ แก้วไวน์ทรงสูงถูกนำมาวางเรียงตามลำดับ มติมองด้วยความรู้สึกไม่ดึนึก ปกติแต่ไหนแต่ไรมาเขาไม่พิศวาน้ำมาเท่าไร เคยต้องทานเหล้าบ้างตามโอกาสชนิดนานทีปีหน เช่นในงานวันเกิดเพื่อนสนิท หรือดื่มตามพรรคพวกร่วมอาสาพัฒนาชนบท ซึ่งบางครั้งอยู่ในเขตหนาวเหน็บ ได้คีรีเหล้ามาช่วยเพิ่มความอุ่นภายในร่างกายบ้าง ก่อนดื่มจะตั้งความคิด ตั้งสติรู้ตัวว่า ‘แก้วนี้เพื่อเพื่อน’ หรือ ‘แก้วนี้เพื่อเป็นยา’ และแนใจอย่างหนึ่งคือไม่เคยดื่มด้วยความอยากสนุกก็กระดองแต่อย่างใด

ยิ่งถ้าช่วงตั้งใจถือศีลให้บริสุทธิ์ ก็จะเว้นขาดสนิท ไม่ให้เหล้าแตะเลยแม้ปลายลิ้น

วันนี้คงเป็นอีกวันหนึ่งที่ต้องตั้งสติรู้ตัวว่า ‘แก้วนี้เพื่อสังคม’

คิดแล้วว่าต้องทำตัวเอาใจสังคม ก็บังเกิดความเมื่อนายการเข้าพรรคเข้าหมู่ขึ้นมาจะทันหัน เมื่อชนิดที่จิตใจขอลมเข้าข้างในขาดจากความรู้สึกในตัวคนชั่วครว ฉายว่างออกมาจนจอตารับความเคลื่อนไหวของผู้คนมากหน้าหลายตารอบโต๊ะเสมือนภาพเชิงซ้อนคือภาพหนึ่งเห็นเขาและเธอทั้งหลายสรวลเสเฮฮาเป็นปกติ รับรู้ว่าเป็นใคร ชื้ออะไร แต่อีกภาพหนึ่งรู้สึกเหมือนสักแต่เป็นสีสันและความเคลื่อนไหวหลอก ๆ

เมื่อใจว่างจากตัวตน สิ่งทั้งหลายที่เห็นก็ว่างจากตัวตนไปด้วย

คล้ายกับใจเปล่าๆ สิ่งมองสรรพสิ่งมาจากอีกมิติ ทุกอย่างปรากฏราวกับเป็นหุ่นเชิด หุ่นกระบอกกะ โหลกะลา ทั้งดวงหน้า ดวงตา รูหู รูจมูกของใครต่อใครปรากฏครบพร้อมต่อจักษุประสาท แลดูประหลาดราวกับไม่เคยเห็นมาก่อน ทั้งนี้ก็เนื่องจากเมื่อความรู้สึกในตัวคนขาดสายหายหนไป ก็เหลือแต่ใจรู้เปล่า ๆ ที่เป็นเอกเทศจากอดีต ความกำหนดหมายแบบเดิม ๆ เหลือติดอยู่เพียงน้อยเท่านั้นในชั่วขณะนั้น

ราวกับดำนั่งลงไปแล้วนำหน้าอากาศระจกมาสวม ทำให้เห็นทุกสิ่งได้น้ำชัดเจนระยะหนึ่ง นั่นคือขณะแห่งการรู้ทั่วพร้อม จะเรียกหาสติก็ได้ แต่แล้วก็เหมือนถูกดึงหน้าอากาศระจกออก ทำให้เห็นพรำมัวไปอีก นั่นคือขณะแห่งการรู้เพียงบางส่วนเหมือนปกคิสามัญ จะเรียกสติธรรมคาก็ได้

ในรูปที่คืนกลับมาสู่ความรู้สึกเป็นตัวเป็นคน และแก้วไวน์ถูกวางประจำที่เขา ใจหนึ่งอึดอัดอยากบอกปฏิเสธ แต่อีกใจก็คิดลอง อนุโลมตามโลก หรืออนุโลมตามสมมุติ เพราะเขยทานเหล้าให้เพื่อนกลุ่มนี้เห็นมาก่อน อยู่ ๆ วันนี้ออกจะไม่ทาน เดียวถูกหาว่าทำ ตัวแปลกแยก เขยหั่นถาดกลางหรือจะยื่นคะยอแกมบังคับขึ้นมา ก็เกิดบาปเกิดกรรมฐานยึดยึดพิศให้ผู้นั้นประสงค์จะรับเปล่า ๆ

แต่เมื่อบริกรจะวางแก้วให้แพตรี มติก็รีบยกมือห้าม

“ที่นี่ไม่ต้องกรับ”

เขาเอ่ยแทนหล่อน โดยไม่หันถามความสมัครใจ เพราะรู้ว่าแพตรีไม่ดื่มแน่ ๆ จะเพื่ออนุโลมตามสังคัม หรือเพื่อเห็นแก่เขาก็ ตามที่ พอบริกรชะงักมือมติดิ่งยหน้าสั่ง

“ขอน้ำส้มให้แทนแล้วกัน”

ทุกคนในโถ๊ะมอมมานิดหนึ่งแล้วผ่าน เนื่องจากบุคลิกของแพตรีค่อนข้างบ่งบอกอยู่ในตัวเองทำนองมักน้อย รักสันโดษ หรือกระทั่งชอบถือศีลแปล อีกอย่างหล่อนเป็นคนนอกที่ติดตามมติมาร่วมโตะ จึงดูธรรมดาและไม่ทำให้เห็นแปลกแยกเท่าไร

“เฮ้! ชนกันหน่อยเพื่อนยาก”

ทิมาขยักแก้วให้มติซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ได้รับรางวัลเช่นเดียวกับตน มติยิ้มและยกแก้วขึ้นกระทบกับใบของเพื่อนกรีกหนึ่ง แล้วนำมาจิบเป็นปกคิ

กลิ่นเหม็นและรสเอียนทั่วช่องปากช่องคอของเหล้าก่อนความรู้สึกผัดผัดขึ้นมาพิลึก เหมือนยอมรับสิ่งแปลกปลอมบางอย่างเข้าสู่ร่างกาย แต่ก็ยังกลืนได้ด้วยเจตนารักษามิตรภาพ

มิตรภาพตามบรรทัดฐานของสังคัม ชนแก้วแล้วต้องดื่ม

คุย ๆ กันพักหนึ่ง อาจารย์สมบุรณ์ก็ชูแก้วไวน์ในมือ พูดย่องและกล่าวถึงความสำเร็จจากงานประจวบของทิมา ทำให้ทุกคนต้องชูแก้วเชียร์และกระดกเข้าคอตาม

รอบนี้มติรู้สึกเหมือนกินยาพิษ

เด็กหนุ่มขมวดคิ้วขึ้น เหลือบมาสบกับแพตรี เห็นหล่อนปรายตามองรอกอยู่ก่อน กลิ่นไวน์ที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในร่างกายเขาไม่ ผิดแปลกจากที่เคยลิ้มรสมาหลายต่อหลายครั้ง ทว่าความร้อนในกายสียชอบกลนัก เพราะไม่ร้อนแบบกระตุ้นเลือดลมอย่างเคย เป็นความร้อนแบบทรมาณ ไล่ซ่าซาห่อมาตามใบหน้าและเนื้อตัวคล้ายคนเป็นลมพิษอ่อน ๆ

รู้สึกว่กำลังทำผิดอย่างแรง

กลิ่นน้ำลายตามลงไปหลายอีกอย่าง ไม่สบายใจ เขานั่งฟัง และคุยได้ตอบกับเพื่อนบางคน พออาหารมาลิรฟ์ก็ทานเป็นปกติ เมื่อไวน้หมดและบริกรรมาโรนเดมิให้ก็ปฏิเสชไม่ทัน ดังนั้นจึงหวะหนึ่งเมื่ออาจารย์สมบุรณขึ้นแก้วมาให้ชนด้วยเป็นส่วนตัว จึงหลีกเลียงไม่ได้ อีกเช่นเคย

สำเนียงความสะเทือนที่ก่อตัวขึ้นในกาย และแผ่ออกมาเป็นความสั่นที่มีมือไม้ พอชนแล้วก็คือต้องค้ม มติพยายามหน่วง จังหวะไว้ โดยทำเป็นนำมาจ่อมเอากลิ่นเสกก่อนลิ้มรส

กลิ่นแอลกอฮอล์จุนเข้าจมูก รับรู้ว่ามันคือที่ถูกปรุงขึ้นเพื่อเป็นน้ำมา ปรุงขึ้นด้วยเจตนาปรับประสาทให้ทำงานอีกแบบหนึ่ง ต่างจากขณะมีสติครองตัวเต็มร้อย กับทั้งเกิดความเห็นภาวะร่างกายตน ว่าถ้าค้มมากกว่านั้น ประสาทและสำนึกจะเริ่มแปรปรวนไป

ตัวห้ามเกิดขึ้น กลิ่นเหล่านี้กลายเป็นกลิ่นน่านรักในสำนึกชั่วขณะจิตนั้นเอง

เป็นสัมผัสสนรทจริง ๆ ไม่ใช่อุปมาอุปไมย นั่นคือสัญชาตญาณรู้ของผู้ปีดประตูปวยได้เด็ดขาดแล้วนับแต่เกิดมรรคผล

แต่ก่อนเขาไม่รู้เหตุผลอย่างแท้จริงเลยว่าทำไมการกินเหล้าจึงเป็นข้อห้ามของศีลห้า ต่อเมื่อใจเป็นศีล มีความวิสุทธึระอาจากทางรทในบัดนี้ จึงเข้าใจแจ่มแจ้ง เทียบได้กับคนสติศีลธรรมคาเมื่อเห็นไฟลุกท่วม ย่อมไม่เดินเข้าไปยังสคตนเองเป็นแน่

เคยสงสัยอยู่เหมือนกันว่าเมื่อเป็นอริยบุคคลแล้ว จะต้องทำหรือไม่ทำอะไรบ้าง เป็นไปอย่างค้ำว่าไว้ปะเลยหรือเปล่า ผู้ถึงธรรมทุกท่านจะเสพหรือคเสพสิ่งต่าง ๆ เหมือนกันหมดโดยไม่ต้องนัดหมายเลยจริง ๆ ละหรือ?

ตอนนี้หายสงสัยแล้ว เมื่อเป็นศีลด้วยตัวเอง ระบบทั้งหมดโดยองค์รวมไม่ว่าจิตหรือกาย ต่างร่วมกันปฏิเสชสิ่งแปลกปลอม กล่าวคือไปนี้สารใด ๆ ก็ตามที่เข้าสู่ร่างกายแล้วมีฤทธิ์คประสาท แปรสคิไปในทำนองมีนเมา เห็นคิดเป็นชอบพึงปวง เป็นอันถูกปฏิเสชทั้งสิ้น ไซ้แต่จะหมายเพียงสุราท่านั้น

เขายกแก้วแตะริมฝีปาก จิบนิคหนึ่งสัคแต่เป็นละครตามมารยท ทว่าป้ล่อยให้ ‘น่านรัก’ ซึมลิ้นเพียงนิคเดียว ไม่ล่วงผ่านลำคออีก

เหล้าที่ล่วงผ่านลำคอไปก่อนหน้า บัดนี้เริ่มออกฤทธิ์เป็นที่รู้ คนธรรมดานั้นไวน้แก้วเดียวจะไม่เกิดอาการคิคแปลกเลย แต่สำหรับมติ นอกจากร่อนปุดอยู่ได้ผิวหนัง อีคอัด ไม่สบายทั้งกายและใจแล้ว จิตยังเริ่มแผลงสทาฟไปเอง คือเกิดอาการหลบใน ตั้งมั่นแน่นิ่งอยู่กับที่ ไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับกายค้ม ๆ กล่าวคือตั้งป้อมรู้เฉยเมย มองดูไฟนรคมันลุกไซคอยู่โดยรอบ ไม่เฉียดเข้าไปแตะต้อง หากกล่าวตามนัยของความเข้าใจปกติ ก็คือว่าทุกขั้ทรมาน ไมอินคิกับเหล้าที่เข้าปากแม้เพียงเสี้ยวแห่งเสี้ยวใจ

มติพยายามลคคิกรู่มร้อนในกายลงด้วยสคิกำหนดลมหายใจ จึงค่อยยังชั่วขึ้นบ้าง แม้ช้ำเห่อตามผิวหนังไม่หยุด เกิดความเข้าใจต่อเนื่องตลอดสาย ว่าสำหรับศีลข้ออื่นจะถูกรักษาไว้เองทำไหนด

หากมีสถานการณ้บีบคั้นให้ฆ่าสัตว์ค้คชีวิตหรือลักขโมย มือไม้ค้งแข็งทื่อเป็นท่อนเหล็กหมคทางขั้มเข็ช้อน เพราะชีวิตของสัตว์และทรัพย์สินของผู้อื่นย่อมมีกระแสห้ามในตนเองที่อริยเจ้าสัมผัสได้ ฉะนั้นแน่นอนว่าต่อไปนี้ห้มคสิทึ้ประกอบอาชีพเช่นพรานหรือคนงานโรงฆ่าสัตว์ อันนี้มีตัวอย่างบันทึคไว้ว่าในสมัยพระพุทธองค์ยังทรงพระชนม์ พรานป่าผู้บรรลุโสคาคิคคิผลหันหลังให้อาชีพเก่าทันทีด้วยตนเอง ไม่มีใครบังคับ และไม่ได้เรียนรู้พระธรรมวินัย หรือกฎเกณฑ์ที่ว่าอริยบุคคลต้องทำนั้นทำนี้ หรือไม่ทำอย่างนั้นอย่างนี้

หากมีสถานการณ์บีบบังคับให้คิดลูกที่ยังอยู่ในปกครอง เลี้ยงตัวเองไม่ได้ หรือเมียใครที่ตัวเขายังไม่หย่าขาดด้วยกาย วาจา ใจ ก็จะไม่มีความพร้อมในการทำกุศลกิจด้วยประการใด ๆ

หากมีสถานการณ์บีบบังคับให้มูสา อันนี้เขาผ่านเหตุการณ์สอบใจมาแล้วเมื่ออยู่ในรถของทีมายู เขาจะอำขากรรไกรด้วยเจตนาตอบเป็นตรงข้ามกับความจริงไม่ได้ อย่างมากที่สุดคือพูดเฉพาะความจริงส่วนที่พูดได้ หรือเลี่ยงเป็นอื่น หรือเลือกทางสุดท้ายคือเงิบเสียคือ ๆ

แท็กซี่แล่นมาจอดหน้าบ้านปู่ชนะ มติคักกระเป๋าสตางค์ออกมาจ่ายตามมิเตอร์ แล้วลงจากรถพร้อมแพตริ ยังคงมีความขมของเหล่าและความรู้สึกผิดติดตามตัวไม่เลิก นึกในใจว่าต่อไปนี่เหล่าหุดเดียวก็อย่าได้มาแตะปลายลิ้น เขาเปรียบเหมือนคนเป็นโรคแพ้สุราถาวร คงต้องประกาศตามนั้น ถ้าสังคมไม่เห็นใจ เขาก็ไม่จำเป็นต้องเห็นแก่สังคมเช่นกัน

แพตริล้วงกุญแจออกมาไขประตู แต่มติเรียกไว้

“พี่แพ”

หญิงสาวเหลียวมา เลิกนิ้วสูงเป็นเครื่องหมายคำถามว่ามีอะไร

“พี่จะไปนั่งดูทะเลกับผมจริงหรือเปล่า?”

“จริงสิ แพเคยหลอกเธอสักครั้งหรือ” แล้วหล่อนก็เหลือบตาคิด “พุงนี้เลยไหมล่ะ ไปเข้ากลับเย็นทันไซ้ไหม?”

“สะ ทัน ไปใกล้ ๆ แถวชลบุรี พักที่นี่ก็ได้”

“ถ้าจั้นจะรอที่บ้านนะ ออกสักเจ็ดโมงเช้าเป็นไง”

“สะ” แล้วเขาก็จ้องตาหล่อนนิ่ง “พี่แพ ผมอยาก เออ...ถามอย่างตรงไปตรงมาสักอย่างหนึ่ง คือ...”

พูดตะกุกตะกักจนต้องกลืนน้ำลายลงคอฝืด ๆ ก้มหน้าลงและรู้ว่าใจแข็ง ไม่พอจะเอ่ยถามตามต้องการ

“คืออะไรล่ะ?”

มติถอนใจเฮือก รวบรวมความกล้าทั้งหมดมาไว้ที่ริมฝีปาก

“พี่แพจะแต่งงานกับผมได้ไหมสะ?”

แพตริรับฟังด้วยสีหน้าเรียบเฉย ไม่สะอึกอวยแต่อย่างใดทั้งสิ้น หล่อนมองหน้ามติพักหนึ่ง เขาสอบสวนด้วยเป็นครู ก่อนเหลือบหลบลงต่ำคล้ายกลัวถูกหล่อนดู หญิงสาวตระหนกในบัดนั้นว่าเขาไม่มีความพร้อมจะเป็นเจ้าของหล่อนเลย มีแต่ความปรารถนาที่จริงจังและจริงใจเท่านั้น

คำถามที่มีมาเร็วเกินไปของมตินั้นเอง ทำให้แพตริรู้สึกรู้สึกว่าตนยังคงเป็นผู้หญิงของเกาทัทธท์ คล้ายทาสรักโง่ ๆ ซื่อ ๆ ที่ไปไหนไม่รอดสักที ถึงฉลาดคิด มีสติปัญญาด้านอื่นเพียงใด ก็เหมือนเป็นเอกเทศ คนละส่วนกันกับหัวใจที่สั่นไหวอย่างสิ้นเชิง หลอนเพียรพยายามมานานปี ที่จะผูกความคิดเป็นเหตุเป็นผล ศึกษาและทำใจให้รักวิทยาศาสตร์เพื่อกลมกลืนอาการฝังใจผูกมัดกับเรื่องลึกลับ ทว่านั่นก็เป็นความพยายามที่สูญเปล่า ความรักที่เกิดจากบุพเพสันนิวาสในชาติโลกนี้นั้นรุนแรงและแน่นเหนียวยิ่งกว่าโซ่ตรวนที่มัดร่างไม่ให้กระตุกกระดิก ให้ทำอะไรก็คืนไม่หลุด

เหมือนของตายในมือเขา

โดยเฉพาะในช่วงหลังที่เขาขอหลอนแต่งงาน และบอกผู้ใหญ่เตรียมหมั้นหมายไว้อย่างคิบดี ก็สิ้นความเคลือบแคลง ปลดปล่อยให้ความรักกล้าลึกเข้าครองจิตใจเท่าแต่ก่อนเท่าทุกประการ

พอรู้ว่าเขารักคนอื่นเท่าหลอน ก็เหมือนถูกฆ่าทั้งเป็น

ยังรักและคิดถึงเขาอยู่ทุกวินาที ทั้งเสียใจ ทั้งน้อยใจ กลางวันดูยิ้มแฉ่งแจ่มใสเป็นที่น่านับถือของเด็กๆ แต่กลางคืนบางทีนอนร้องไห้หมดท่า แม้ปรับสติทำสมาธิ อ่านหนังสือให้ใจมีที่จับบ้าง ก็แค่ชั่วคราวประเดี๋ยวประด๋าว ยิ่งอยากลืมก็ยิ่งเหมือนย่ำให้จำชัดขึ้นทุกที

บัดนี้คงถึงเวลาต้องทบทวนตนเอง หลอนเอาเคราะห์หามาพาคมดีหรือเปล่า? หลอนใช้เขาเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวแทนเกาทัทธท์อย่างไม่เป็นธรรมหรือเปล่า? ผลที่ได้จะคุ้มเสียหรือเปล่า?

คิดงายๆตามประสาคนไม่รู้ คือเป็นผู้หญิงของใครก็คงไปกับคนนั้น เส้นทางไปนิพพานของเกาทัทธท์ยึดยาวเย้นเย้อจนชักนึ้กกลัวความไม่แน่นอนอันดำมืดในภพภาคหน้า แต่เส้นทางของมติดูอยู่สั้นเหมือนแค่เอื้อมถึง สว่างกระจ่างแจ้งเห็นชัดยิ่ง

หลอนว่าหลอนขาดกับการเกิดตายเต็มที ระลึกได้ชาติเดียว เห็นความไม่แน่นอนแค่นี้ ก็เหลือจะพบกับสำนักลึกลับซึ่งถึงแก่นโทษภัย ความไม่น่าพิสมัยของชาติภพ ถ้ายังติดอยู่ ยังข้องอยู่ ก็เวียนเกิดตายอยู่กับความไม่รู้ แต่กลับเกิดอุปาทานหลอกตัวเองว่ารู้ๆเขียงนี้ไปเรื่อย

แม้ปลงคิดเปลี่ยนใจมาหามดีแล้วก็ตาม แต่อย่างหนึ่งที่รู้ก็คือวันนี้ เดี่ยวนี้ หลอนคงรักเขาอย่างชนิดที่จะให้มาครองกายครองใจไม่ไหวแน่ๆ พอเขาชวนแต่งงานแล้วเห็นเป็นเรื่องเลื่อนลอยไกลตัวเหลือเกิน

“เรากันมานานมากนะมดี” แพตริค่อยๆพูด “และอยู่กันมาอย่างพียง่างนี้เอง ถ้าอยากให้ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไป เราคงต้องช่วยกันพูดถึงสิ่งที่พอดีกับความรู้สึก ช่วยกันทำสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในวันนี้วันพรุ่งนี้ ไม่ใช่กระโดดไปคุยกันเรื่องไกลเกินตัว”

มดีกะพริบดา พยักหน้าอย่างเข้าใจ

“ที่พี่แ...ยอมให้โอกาสเปลี่ยนแปลง เพราะ...เพราะเขาทำไม่ได้กับพี่แพใหม่?”

แพตริสะอึกอึ้ง แต่ก็ชั่วคราวเท่านั้น

“ใช่!” หลอนตอบตรงไปตรงมา “เธอรับได้ไหมล่ะ?”

มตินิ่งซิม แพตรีนิกสะใจขึ้นมาขณะจิตหนึ่งประสาคนที่ยังรักด้วยกิเลสในส่วนลึก เหมือน ใต้ที่ลงเพื่อระบายความคับแค้น ออกมาเสียบ้าง ทว่าวบเดียวก็สำนึกคิด ด้วยเห็นชัดว่าพฤติกรรมด้านลบถ่ายทอดถึงกันอย่างที่เรียก ‘คิดเชื่อร้าย’ ได้อย่างไร หากปราศจากสติและความมั่นคงในตนเองแล้ว คนเรารับเชื่อร้ายจากบุคคลแวดล้อมเข้ามาทำให้อะไรก็ยิ่งร้ายขึ้นเรื่อย ๆ เท่านั้น

เม้มปากก่อนเอ่ยแล้ว

“ยอมรับว่าคิดใช้เธอเป็นเครื่องลบเขาออกจากใจ ถ้าเห็นว่ามันเป็นความคิด ก็อย่ามาสนใจกันเลย”

มดีส่ายหน้า

“ถ้าอย่างนั้นผมก็คิดด้วยครั้งหนึ่งที่เจียมตัวน้อยไป”

แพตรีนิกไปพักใหญ่ ก่อนเอ่ยนุ่ม

“ที่จะไม่หลอกตัวเองแล้ว”

หลอนคืนฐานะเดิม เมื่อตระหนักว่าตนเองอดอีกมาทั้งวันกับการลงพยายามผันสัมพันธ์ภาพเป็นอื่นแบบปุปป์

“วันไหนเราเห็นกันและกันเปลี่ยนเป็นอื่น ได้จริง ค่อยร่วมรู้และยอมรับตามนั้น ตกหลงไหม?”

เด็กหนุ่มพยักหน้า

“อะ...” แล้วก็ถามให้หายข้องใจ “ว่าแต่ ที่พี่แพรับปากว่าพรุ่งนี้จะไป...”

แพตรีหัวเราะถอนใจก่อนที่เขาจะถามจบ ทำให้มดีชะงักค้าง

“บอกว่าจะไปก็ไปสิ เอ...”

หญิงสาวแก้งแหว เห็นเขาคงใจแล้วก็อดขำไม่ได้ เพิ่งประจักษ์ชัดจากตัวตนของน้องชายตรงหน้า ว่าภูมิธรรม ภูมิปัญญา และวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ นั้น ไม่จำเป็นต้องควบคู่มาด้วยกันเสมอไป มดียังคงเป็นเด็กชายผู้อ่อนเยาว์ตลอดกาลเมื่ออยู่ต่อหน้าหลอน หากเขาขาดความเชื่อมั่นอยู่อย่างนี้ หลอนก็คงเห็นเขาเป็นน้องชายเรื่อยไปเช่นกัน ไม่มีวันเห็นเป็นอื่นได้เลย แม้ในส่วนลึกจะเคารพธรรมภายในของเขาก็ตาม

“พอจะเล่าให้ฟังถึงเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างเขากับพี่แพได้ไหมอะ?”

หญิงสาวนิ่งไปพักใหญ่ ก่อนเอ่ยเนิบ

“ไฉนก็อยากเล่าแล้วจะเล่าอะไร เข้าบ้านล่ะ”

ในความเงิบเงิบของคำสั้น มดีกลืนใจดึงมือหลอนมากุมด้วยท่าที่เชื่อมั่น

“พรุ่งนี้เจ็ดโมงผมมารับนะ”

แพตริกกระทืบมือกลับและผลอดู

“ไม่เอา”

นั่นทำให้หมัดคอดควบไปอีก แพตริเห็นแล้วอดสงสารไม่ได้ ลังเลเป็นครู่ก่อนยกมือไล่แก้มเขาคิดหนึ่งแล้วตบเบา ๆ

“กลับไปนอนซะนะหนุ่มน้อย จะได้รับฝันดีล่วงหน้า”

สัมผัสนุ่มนวลชวนหลงใหลนั้นทำให้หมัดไม่อยากจะปล่อยให้หลุดจากไปไหน แต่ก็จ้องใจเมื่อแพตริกก้าวเข้าบ้านหายไปแล้วไม่เหลือวกลับมาให้ความสนใจเขาอีก

แพตริอาบน้ำเสร็จก็ปิดเรือนแน่นหนาและเข้าห้องนอนด้วยความคิดจะหลับให้สนิท สมกับความเหนื่อยอ่อนทั้งร่างกายและจิตใจ

หลอนปิดไฟห้องนอนไว้มืด เมื่อเปิดประตูเปิดไฟจึงตกใจจนเกือบหลุดหวัดกับร่างสูงที่ลุกเนิบจากท่านั่งขยับเดินใกล้เข้ามา

ปรับสติได้รวดเร็ว เพราะเกาทัณฑ์เคยทำอย่างนี้หนหนึ่งแล้ว จึงสร้างความประหลาดใจได้น้อยลง ตาसानตางิ่ง ฝ่ายหนึ่งทอดอ่อนอย่างเตรียมขอทำความเข้าใจ อีกฝ่ายยื่นชามอย่างเจตนาประกาศความเป็นอื่น

เขามาชุ่มในบริเวณบ้านนานแล้ว เมื่อหลอนเปิดเรือนเพื่อขึ้นมานอนห้องและย้อนลงไปอาบน้ำ จึงถือโอกาสงูกรุกออกอย่างนี้

“พี่เต้” แพตริกทักเสียงเย็น “เคยมีมารยาทผู้ดีกับเขาบ้างไหมคะ?”

หลอนว่าเอาตรง ๆ เพราะไม่ต้องการให้เขาได้ใจอีกและอีกอย่างนึกว่าหลอนเห็นเป็นเรื่องธรรมดา

“พี่แค่อยากให้เห็นใจว่าเราจะได้อยู่กัน ขอโทษที่เสียมารยาท”

เกาทัณฑ์ตอบเรียบ แพตริกอดยิ้ม ช้อนความเจ็บแปลบเหมือนถูกเข็มแทงเอาไว้อย่างมิดชิด

“ละ คราวนี้ยกให้ แต่ถ้าจะกรุณา ก็ขอกุญแจบ้านคืนด้วยเถอะ พี่ถือสนิทเกินขอบเขตแบบนี้รู้สึกจะมากไปแล้ว”

พูดจบก็เปิดประตูกว้าง

“ถ้ามีธุระด่วนขึ้นคอกขาคบาคายก็ลงไปคุยกันหน้าบ้าน แต่ถ้าไม่ถึงขั้นนั้น ก็เชิญกลับ”

เกาทัณฑ์เดินมาด้วยท่าทีคล้ายจะปฏิบัติตามที่หลอนต้องการ คือสายตามองไปนอกห้องเหมือนตั้งใจเดินออก แต่พอได้ระยะ ก็กลับยกมือปิดประตูลงหน้าตาเฉย

“คุยกับพี่ที่นี่เถอะ ถ้าภายในครึ่งชั่วโมงนี้ยังรู้ว่าแพจเกลียดจังจงยอมรับนับถือกันไม่ได้ก็สัญญาว่าจะไม่มาหาให้
ราคาญาติอีกแล้ว”

แพตรีใจอ่อนขวย นึกอยากร้องไห้ขึ้นมาเฉย ๆ ไปได้แต่สะกดกลั้นไว้ภายใต้สีหน้าเรียบราบเย็นชา

“ที่จริงเราไม่น่าจะมีเรื่องต้องพูดกันอีกแล้วนี่คะ”

เสียงหล่อ่นครือสั้นเกินควบคุม

“มี แล้วยังมากด้วย”

“ถ้าอย่างนั้นก็เริ่มพูดเลย แต่ถ้าขวยเกินไปน่อกอาจทนฟังได้ไม่จบนะ พรุ่งนี้แพต้องตื่นเช้า มีนัด”

เกาทัณฑ์ยืมละไมอย่างจะครึ่งหล่อ่นไว้ด้วยเสน่ห์แห่งผู้เป็นที่รัก แพตรีคอมองไม่ได้ แต่ที่สุดก็สะบัดหน้าหนี ก้าวเดินไปนั่งบน
เก้าอี้หน้าโต๊ะทำงาน ปิดปากสนิท

“ทำไมแพไม่ใช้รถเลย?”

“ถามก็ดี ช่วยเอาคืนไปเสีย ทำหนังสือโอนกลับเป็นชื่อพี่ด้วย เราหมดพันธะต่อกันแล้ว”

“พันธะระหว่างเราคืออะไร?” ชายหนุ่มถามเสียงเรียบ ยืนอยู่ที่เดิม “อะไรที่มันหมดไปหรือแพ ใจหรือว่าข้อผูกมัดชนิดไหน?”

คำถามสั้น ๆ นั้นเหมือนสะกดให้หล่อ่นมองย้อนเข้ามาในใจ เห็นเชื้อไขอยู่ที่นั่น มันคงไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลย และเพราะเห็น
ความจริงเช่นนั้นจึงเจ็บสุดทน

“อย่าพูดกวนเลยล่ะ ให้จบกันแบบตรงไปตรงมาดีกว่า พี่มีธุระอะไร?”

เกาทัณฑ์ระบายลมหายใจยาว สาวเท้ามานั่งบนขอบเตียงหล่อ่น แพตรีปรายตามองตาม แล้วเดินไปทางอื่น เพราะเครื่องเรือน
ในห้องหล่อ่นมีน้อยชิ้น หาที่นั่งได้ก็แค่เก้าอี้ประจำโต๊ะทำงานและเตียงนอนเท่านั้น

“ก่อนอื่นปรับความเข้าใจสักนิดเถอะนะ แพกำลังโกรธพี่อยู่หรือ?”

“ค่ะ”

“เรื่องอะไร?”

แพตรีขมขื่น โคลงศีรษะชนิดหนึ่งอย่างอ่อนใจ

“ถ้าไม่รู้ก็ช่างเถอะค่ะพี่”

“พี่หาหน้าไปหลายอาทิตย์ ไม่บอกไม่กล่าว แพคงนึกเคือง”

หญิงสาวใช้น้ำหนักตัวหมุนเก้าอี้หันมองอีกฝ่ายในแนวตรง กล่าวสมำเสมอด้วยอารมณ์คงที่

“อย่าเรียกว่าทำให้เคืองเลยล่ะ เขาเป็นทำให้รู้สึกว่ามีเป้าหมายสำหรับพีในระดับไหน ถ้าหากจะนึกเคือง ก็คงเป็นเรื่องเก่า ที่ย้อนคิดทบทวนเท่าไรก็เห็นแต่ความหลายใจ มีคนที่พีรักอยู่ก่อนหน้านี้แล้ว ยังมาหลอกขอแพกับพีใหญ่ ถ้าไม่คบเป็นข่าวให้รู้ใส่หูฟัง ป่านนี้คงหนักใจกันทุกฝ่าย”

“เรื่องนี้...พีนึกว่าครั้งสุดท้ายเราเข้าใจกันแล้ว”

“ละ เข้าใจว่าพีมาหาแพในวันนั้นเพื่อจงจะรักษาแพไว้ ในขณะที่ไม่คิดจะทอดทิ้งอีกคนไปไหน วันนั้นสมองแพหนักจนลืมบอกล่ะว่า...อย่ามาให้เห็นหน้ากันอีก”

เกาทัณฑ์ยืมชนิดหนึ่ง โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเขากับแพตรีปราศจากฐานใดรองรับ ถ้าไม่ใช่ความรักก็กลายเป็นอื่นไปเลย แตกต่างจากเรือนแก้ว ที่แม้ไม่ใช่คนรักก็ยังเป็นเพื่อนกันได้ แพตรีค่อนข้างปิดตนเอง ทำให้มีใจมั่นเป็นหนึ่งเดียวอาจจะเปลี่ยน ส่วนเขาและเรือนแก้วเป็นตรงข้าม คือค่อนข้างเปิดเสียจนมองอีกแง่ได้ว่าเพื่อใจไว้มากเกินไป

“หลายอาทิตย์นี้ที่อยู่ไกลเมือง ไกลคน และเมื่อกลับมาทีตรงหาแพเป็นคนแรก อยากรู้เหตุผลไหมว่าทำไมพีถึงหายหน้า แม่แต่พ่อแม่ก็ไม่บอกกล่าว?”

“พอเราได้ล่ะว่าถูกเจ้ากรรมนายเวรตามล่าอยู่”

“พีังดูไม่มีเชื้อใยเลยนะ ถ้าพีโดนฆ่าตายแพคงคบมือคือคือใจอยู่ในห้องนี้เอง”

“คงไม่ถึงขั้นนั้นหรอกล่ะ”

สู้มเสียหล่อนยังซาเย็นคงเสียดสงวา แม่เขาจะหาทางติดตลก หล่อนก็ปิดให้เข้าทางเป็นงานเป็นการอีก

“ตลอดมาพีก็ติดกับแพ ทำให้แพหลงใหลได้ปลื้มจนรับจะร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วย แพคงเศร้าบ้าง แต่เมื่อนึกว่าความตายของพีคือทางไปหาคนที่พีรัก ก็คงสมเพศตัวเองมากกว่าจะอาลัยไยดีใคร”

“แพ...” เกาทัณฑ์ถอนใจ “เชื่อเถอะว่าต่อให้ตายดับ พีก็ลืมความรักระหว่างเราไม่ได้ ไปหาคนอื่นก็ไม่เป็นสุขหรอก”

“น่าฆ่า!” แพตรีพยายามสะกดอารมณ์ “ลองดูแล้วหรือคะถึงรู้?”

“ใช่ พีรู้” ตอบเนียบก่อนจะเริ่มประโยคสืบสานด้วยก้งวานลึกกว่าเดิม “เหมือนที่ครั้งหนึ่งพีเคยถือพรตรักษาพรหมจรรย์ เพื่อรอพบแต่เธอคนเดียวไงล่ะ...ลี”

แพตรีขวาวไปทั้งร่าง ตะลึงตะไลตาข้างขณะจับข้อมเกาทัณฑ์ราวกับเขากลายเป็นใครอีกคนที่หล่อนจำคิดตัว เขาเข้มข้มแน่นนึ่ง นัยน์ตาตรงอำนาจคิดแตกจากเมื่อก่อนเป็นคนละคน มองหล่อนด้วยท่าที่สงบ เน้นนานจนแพตรีกลับสติ

“อะไร...สืบสนหรือเปล่า เรียกชื่อใครออกมาล่ะ?”

“จะให้เล่าไหมว่าพีลำบากตามหมอกี่เมือง ใช้จ่ายเงินไปเท่าไรเพื่อรักษาเธอก่อนที่เราจะหมดหวัง ขอมให้ความตายมาพารา?”

ซัดพอ เขาจำได้...

สภาวะอารมณ์แปรเปลี่ยนไปสิ้น ราวกับถูกกระชากจากหันหลังเป็นหันหน้า น้ำตาเอ่อขึ้นหล่อรินฉับพลัน แพทรีจับมองรูปร่างของชายหนุ่มด้วยแววโหยหารุนแรง ภาพร่างตรงหน้าอันเป็นปัจจุบันประทับกลางคลองเนตรแจ่มชัดจริงจิต ทั้งคุ้นเคย ทั้งแปลกใหม่ ยังผลให้ตลกรังค์ประหลาด เอ๋ยเอื่อนคำใดไม่ได้เลย

เกาทัณฑ์ค่อย ๆ เอ๋ยเหมือนรินน้ำ

“เธอระลึกได้ชาติเดียวยังน้อยนัก เพราะเราไม่ได้ถือคุณ ไม่ได้พิสูจน์ใจกันขนาดยอมหมดตัวล้มจมแค่ครั้งเดียว ถ้าเธอย้อนจำ ลึกพอ จะเห็นว่าแม้ชีวิตที่ก็ให้เธอได้ และให้มานับครั้งไม่ถ้วนแล้วด้วย”

สบตาเขา เห็นแววอาทรเติมแท้ที่รอคอยมาแสนนาน ประกายกล้ำในแก้วตาสีเหล็ก น้ำเสียงทุ้มนุ่มนวลเป็นกังวานใสลึก ประกอบกับท่วงทีเนิบนิ่งเป็นสง่าเยี่ยงสุกษมาลชาติ รวมกันน้ำวใจหล่อ่อนให้อ่อนขอบลง คล้ายเด็กหลงทางคะลอนหนาวมาพบความอบอุ่นของปราสาทสวยแพรวยิ่งใหญ่ ที่เปิดประตูโอพารอพร้อมรับผู้กลับสู่บ้านเก่าเสมอ

ชายหนุ่มลุกขึ้นและก้าวเดินเข้ามาหา พอถูกแตะดินแขนเพียงแผ่ว แพทรีก็ลืมหืมตาคิดว่าเคยตั้งใจเลิกร้างห่างหายจากเขาให้เด็ดขาดอย่างไร ลูกขึ้นกระหวัดคอร่างสูงเต็มอ้อม ยืมปีติและปล่อยให้มีเมื่อน้ำค่อย ๆ กลอกกลิ้งลงมาตามผิวแก้ม กระทั่งระลอกหลังตามมาเป็นสายยาวหลังรินลงเปียกเสื้อเขา เกาทัณฑ์กอดรับและยื่นตรงแนบนิ่งดุจเสาหลักที่พร้อมจะให้หล่อ่อนเกาะยึดตลอดกาล

สัมผัสภาวะความเป็นคู่ครองอันแน่นแฟ้นไม่เป็นอันต่อกัน สูงเหนือกระแสรักสว่างไสวพื้น ๆ เพราะประกอบพร้อมด้วยความตระหนักตามจริงว่าอดีตภพอันสานรับเข้ากันสนิสนี้ สืบเนื่องมาจากสายสัมพันธ์ในอดีตเช่นไร บุญพศันนิวาสมิได้ปรากฏเป็นเพียงกลิ่นความสะเทือน สะกิดใจเพียงแผ่วเลื่อนเหมือนคู่แท้อื่น ๆ ทว่าหนักแน่นด้วยการรองรับทางความรู้แจ้งและปัญญากระจ่างถึงเบื้องหลังเป็นมาเป็นไป

เสพรสมฤตอันทอดเงายาวเป็นอมตะ คุจะชนะความตายได้...

ความรักชนิดนี้มิได้เกิดขึ้นลอย ๆ แต่ต้องผ่านความเจ็บ ผ่านทะเล้นน้ำตา ผ่านสารพัดทุกข์สุขร่วมกัน ร่วมบุญร่วมอธิษฐานจนเกินจะนับ

ใจเก่าในร่างใหม่ ความรักเดิมบนพื้นพิภพผดผก สนิทคุ้นเคยท่ามกลางความแปลกเปลี่ยนซบซ้อน ทรงมนต์ขลังถึงจุดให้ปฏิพัทธ์สุดด้าน

ธรรมชาติของผู้ระลึกได้เพียงภพเดียวที่ผูกพันสุดใจนั้น เมื่อมีบุคคลหรือสถานที่มาสะกิดเตือนให้หวนนึกถึง จะสำคัญไปว่าตนยังมีความเป็นเช่นนั้น ไม่ตายจากความเป็นเช่นนั้น ยิ่งถ้าหากนิสัยใจคอใกล้เคียงกับตัวคนเดิม ก็แทบได้ความกำหนดหมายทั้งหมดกลับคืนมา ถึงแม้รูปร่างหน้าตาจะแปลกเปลี่ยนไปมากก็ตาม

เช่นสำหรับหญิงสาวยามนี้ ไม่เห็นเป็นอันเลขนอกจากคนเป็นเมียเขา...

เกาทัณฑ์ซ่อนร่างอ่อนเหมือนหยดน้ำลอยขึ้นเดินเนิบมาวางบนเตียง ชุนนอนแม้รักกุมก็ยังแบบบางชวนสัมผัส เนียนเนื้ออัดอ้อมของหล่อ่อนช่างน่าอดครัดไปทั้งตัว เกินหักใจทน เขาโน้มหน้าลงเยื้องกมที่ปราถนารสหวานจากเกสรดอกไม้

ที่แรกแพตรีเคลิ้มในรสรักสนิทใจแห่งความเป็นคู่แท้ไปกับเขา จะยอมโอนอ่อนผ่อนตามเช่นผู้ไม่อาจทนกระแสสังสารวัฏอัน
วิจิตรพิสดารพันลึก ทว่าเมื่อนึกได้ถึงคำสอนของปู่ ที่ว่างานแต่งเป็นพิธียกระดับจิตใจให้มองการได้เสียกันเป็นเรื่องสูงกว่าความต้องการ
ทางเพศธรรมดา เมื่อเริ่มต้นด้วยการให้เกียรติ เห็นเหมือนสมบัติที่ได้มายาก การมองชีวิตคู่จะเป็นไปแบบผู้ใหญ่เต็มตัว ต่างจากเด็กที่ซิงสุก
ก่อนห้ามเป็นคนละเรื่อง

คิดเช่นนั้นแพตรีจึงกระดกตัวหลบ พร้อมผลักมือเขาทิ้งจากเรือนกายอันเป็นเขตต้องห้ามไปทุกตารางนิ้ว และใช้เสียงเข้มเตือน

“ไหนสัญญาแล้วไม่ว่าก่อนพิธีแต่งจะไม่ทำอะไร”

เกาทัณฑ์งุนงเล็กน้อย เพราะแน่ใจว่าในภาวะอารมณ์ดูดีมันแน่นแฟ้นเห็นปานนี้ แพตรีคงเลิกซัดซิ้นแล้ว ที่ไหนได้ ยังหวงตัว
จนวินาทีสุดท้าย ชายหนุ่มหัวเราะเบา ๆ อย่างพยายามทำความเข้าใจ เดิมทีก็ไม่คิดลงมือจริงจังกนัก เพราะผ่านทูลรสมาหมดแล้ว ไม่สงสัย
แสวงอยากกรูกร้อนอันใดสิ้นแล้ว เมื่อหล่อนปรามจึงยังไว้แค่นั้น แต่ก็ยังคลิกล่อม

“แคร์ใคร ในเมื่อเราเป็นของมันและกัน เข้าพิธีกันมาตั้งเท่าไร”

“ปู่ไงคะ ถึงตอนนี้แพทำงานแล้ว นับว่าปกครองตัวเองได้ ไม่ถือว่าพีคिल्ลูกใครเขา ก็น่าจะเกรงใจ เพราะแพยังอาศัยเรือนท่าน
อยู่ และนี่ก็ไม่ใช่เรือนหอของเรา”

ชายหนุ่มยิ้มเบะ

“ปู่จะเหอะ? รู้ว่าพี่มาเอาแพไปเสียทีก็โสดอกเท่านั้น ก็ที่เป็นคนฝากแพกับมือนี้! ทุกวันนี้ท่านก็รอพี่มาเอากระดิ่งจากอกท่าน
ไปนั่นแหละ เพิ่งมองออกว่าปู่รู้อะไรไปหมดมาตั้งแต่ต้น อย่างที่ท่านไม่อยู่วันนี้ละ นึกว่าบังเอิญเหอะ?”

แพตรีอึ้ง เชื่อแล้วว่าเขารู้กระจ่าง พอเกาทัณฑ์เห็นหล่อนนึ่งก็ส่ายตาอย่างเป็นต่อ

“เอาละ มีเหตุผลอีกไหม จะเสียเวลารอพิธีไปเพื่ออะไร?”

หญิงสาวกะพริบตาคิด ก่อนพูดวน

“เพื่อสามัญสำนึก เพื่อเกียรติภูมิของความเป็นมนุษย์ผู้หญิง และเพื่อแสดงให้รู้ว่าพี่เห็นค่าของแพสูงกว่ากวรดทรายในบ้านเก่า
ที่เก็บเล่นหรือปาทิ้งเมื่อไหร่ก็ได้ ไว้เราเกิดในภูมิที่ต่ำกว่านี้ ถ้าพี่อยากใช้สัญชาตญาณนำความรู้สึกให้เกียรติ เวลานั้นแพคงไม่ว่า”

ชายหนุ่มฟังแล้วแก้มถึงทำตาโตอ้าปากค้าง พอแพตรีหัวเราะขบขันท่าแสรังอึ้งของเขา เกาทัณฑ์ก็จับกางหล่อนสั้น ไปมา

“ช่างพูดนักนะ”

แล้วเขาก็ลงนอนเท้าสอดตะแคงข้าง ชูคิทำที่รุกรานลงสนิท เหลือแต่การดึงมือน้อยมากุมไว้อย่างแสนถนอมดุจกำกลีบกุหลาบ
โดยระวังมิให้เสียรูป

“คิดถึงแพมากเลย”

“พี่ไปไหนมาละ?”

หญิงสาวถามด้วยสำเนียงเง้งอน

“เข้าป่า”

“จริงหรือ?”

“จริง”

แพตรีปิดตาลง ขอมให้เขาประทับริมฝัปกองบนหน้าผาก ก่อนลืมนั่งมองด้วยแววพิศวง และพอจะได้คำตอบว่ากระแสดិតที่ดู
เข้มขลังผิดปกติของเขานี้มีที่มาอย่างไร และเหตุใดจู่ ๆ จึง ‘จำ’ เรื่องราวหนหลังเข้าได้

นั่นเป็นประเด็นที่ห่อนจะเอาไว้ถามทีหลัง เบื้องแรกที่อยู่ๆ ก็อยากรู้อากกว่าคือภัยที่จ่อติดประชิดตัวในบัดนี้

“ที่ออกมาแปลว่าแน่ใจในความปลอดภัยแล้วหรือคะ?”

“ยัง...”

คราวนี้น้ำเสียงเขาออกวิตก หัวคิ้วขมวด หน้าเคร่งลงนิดหนึ่ง

“เรื่องเป็นยังไง เล่าให้แพฟังบ้าง”

เกาทัณฑ์เม้มปากอยู่พักใหญ่เพื่อเรียบเรียงถ้อยคำ มองตาหล່อน เกิดความตื่นค้นล้นอกเมื่อเห็นแพตรีมองตบนิ่ง ๆ ปราศจาก
วีแววกริ่งเกรงเงื่อมเงาภัยร้ายที่เกาะติดหลังเขามาแต่อย่างใดทั้งสิ้น

“พี่มาเพราะทนคิดถึงแพไม่ได้ และค่อนข้างแน่ใจว่าคืนนี้ เดี่ยวนี้ ที่นี่ จะยังคงปลอดภัย”

“ที่ตามล่าที่อยู่ คือคนร้ายที่ตำรวจบอกว่าแหกคุกหนีมาได้ใช่ไหม?”

ชายหนุ่มพยักหน้า แพตรีถามอีก

“พี่แน่ใจได้ยังไง?”

เกาทัณฑ์ยิ้มมุมปาก ตอบเท่าที่จะสามารถตอบ

“เรือนแก้ว ไม่มีศัตรูกับใคร ทรัพย์สินก็อยู่ครบ แสดงถึงเจตจำนงแก้แค้น แค่นั้นน่าจะเพียงพอแล้ว”

เว้นจังหวะครู่หนึ่ง ก่อนเอ่ยปลง ๆ

“และเหตุการณ์รุนแรงในห้องพักคืนนั้น คนที่ก่อความแค้น สร้างความเจ็บกายเจ็บใจให้กับไซ...มาดกรที่เรากำลังพูดถึงกัน
น่าจะเป็นพี่โดยตรง ไม่ใช่เรือนแก้วหรอก”

“แล้วทำไมเป้าหมายแรกถึงเป็นพี่เรือนแก้ว?”

เกาทัณฑ์โคลงศิระษะ

“เรื่อนแก้วถูกเอาชีวิตก่อน เป้าหมายก็คือที่เอนั่นแหละ”

พูดจบก็ดึงตัวขึ้นนั่ง ทำให้แพตริคลุกขึ้นนั่งพับเพียบตาม ความอยากรู้อย่างคลอเคลียทำให้ลืมไปชั่วคราว่าเรื่อนแก้วมีความสำคัญอย่างไรต่อคนรักของหล่อน

“ยังไงคะ?”

ชายหนุ่ม โคลงศิระษะอีกครั้ง ทอดตาออกสู่ความมืดนอกหน้าต่าง

“พี่รู้สึกถึงกระแสความอาฆาตที่รุนแรงมาก กระทั่งเดี๋ยวนี้ก็ยังรู้สึก เหมือนมีกระโถยวิญญาณร้ายห่อหุ้มอยู่ตลอดเวลา เวรกรรมเหลือเกินที่ไปเจอพวกกรณีนี้อ่า แถมเรื่อนแก้วอิงขาตัวหัวหน้านั้นหวัดจะพิการ คงยิ่งเร่งความแค้นเป็นทวีคูณ ตลอดชีวิตที่สะอาดหมดจดของแพลงไม่เคยเจียดใกล้พวกนี้หรือก ผู้หญิงไม่มีทางสู้มันยังไง ได้อย่างเลือดเย็น เพียงต้องการเป็นตัวอย่างให้พี่รู้ว่าถึงขนาดบ้าง คงอยากลอบมองที่ทรามอยู่กับความหวาดผวา เป็นโรคประสาท หรือเหตุผลสะใจบ้าง ๆ สักอย่างของมัน”

แพตริคนึกสงสารเรื่อนแก้วขึ้นมาจับใจด้วยความเป็นเพศอ่อนแอด้วยกัน เกาทัณฑ์ก้มหน้า ก่อนเงยขึ้นพูดต่อ

“ถ้าให้สันนิษฐานจากการปะติดปะต่อ ไช้คงรู้ที่อยู่เรื่อนแก้วจากสื่อมวลชน เพราะเรื่อนแก้วให้สัมภาษณ์ไปก่อนข้างละเอียด ส่วนที่ปฏิเสธการให้ข่าวแต่แรก เพราะฉะนั้นถ้าไช้จะรู้อะไร ก็คงรู้แต่ว่าทำงานที่ไหน เพราะอยู่ที่เดียวกัน แต่เมื่อกล้ามาเรื่อนแก้วที่เป็นสะพานเชื่อมโยงมาถึงพี่ ก็คงแน่ใจแล้วว่าต้องเสร็จมันแน่

ที่อยู่ในที่สว่าง ไช้อยู่ในที่มืด ไม่รู้ว่าถูกจับจ้องจ้องรอสบโอกาสเหมาะที่ไหนอย่างไรบ้าง นั่นเป็นเหตุผลให้ไม่กล้าคิดต่อใครเลย คนแหกคุกออกมาได้ในเวลาแค่ไม่กี่สิบชั่วโมงนะ น่าจะเก่งจนทำอะไรก็ได้ทั้งนั้น พี่ถึงตัดสินใจเนรเทศตัวเองออกไปไกล ๆ ถ้าถูกติดตามก็ขอให้โดนคนเดียวพอ ตลอดทางก็ได้แต่ปลงชีวิต ถ้าจะตายคงต้องสุดแล้วแต่เวรกรรม”

แล้วชายหนุ่มก็หัวเราะเมื่อย้อนนึกถึงขณะหนีหัวซุกหัวซุน

“เพื่อออกมากับกระเป่าเล็กใบเดียว เกือบตัวเปล่าเลยนะ ต้องทำตัวลึกลับเหมือนในหนัง เริ่มจากลงทางบันไดหนีไฟ ใส่แว่นดำสวมชุดทับหลาย ๆ ชั้นจนหนาตะอะ ไปถอดชั้นนอกในห้องน้ำของร้านก๋วยเตี๋ยว ปีนออกทางประตูลัง ตัดออกทางช่องแคบระหว่างตึกแถว ลัดเลาะจนถึงอีกฝั่งถนนแล้วถึง โบกแท็กซี่ไปส่งเอกมัย และคิดเอาสด ๆ เดียวนี้ว่าจะหนีให้ไกลถึงไหน...”

เกาทัณฑ์เลิกคิ้วเมื่อย้อนระลึกถึงนาที่วิฤตในอดีต

“คอนคนเราไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นอะไรนี่ เหมือนกำลังโง่งที่สุด ไม่มีตาหลังก็ไม่รู้ว่าใครตามมาข้างหลังบ้างหรือเปล่า จะเข้าหาเพื่อนขอพักพิงเสียหน่อยก็กลัวเขาจะเคียดรื้อน แพลงนี่ก็ออกนะ เราไม่รู้ว่าจะหนี มีเงาใครประกบติดอยู่ข้าง รู้แต่ว่าตอนนั้นมีศัตรูที่โหดเหี้ยมและมีความสามารถไล่ล่าได้แบบพลิกแผ่นดินอยู่คนหนึ่ง หรืออาจจะกองทัพหนึ่ง...”

“ทำไมพี่ไม่ขอความช่วยเหลือจากตำรวจ?”

“เป็นผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่สิงคโปร์ ยังหลบหนีออกมาได้อย่างนี้ แผลคิดว่า เป็นมือระดับไหน แล้วใครจะยอมส่งตำรวจมือดี
คุ้มกันที่ตลอดชีวิตชั่ว โมงง”

หญิงสาวอึ้งไปอึดใจ ก่อนพยักหน้า น้อย ๆ เป็นเชิงขอให้เล่าต่อ

“คอนันท์ที่ว่าเหมือนคนประสาธ อยู่ ๆ ก็เกิดคิดขึ้นมาว่าเข้าป่าดีกว่า...”

แพตริเป็นคนที่สัมผัสละเอียดอ่อน หล่อนสำเนียงได้ถึงวีแววพิรุณบางอย่างในประโยชน์นั้น เพียงแต่อ่านไม่ออกว่าเกาทัณฑ์
กำลังมีความในใจอย่างไร

“ถ้าเข้าป่าถูกฆ่าหมกอยู่ในนั้นก็ไม่มีใครอื่นใคร อีกอย่างก็เสียว่าได้เวลาเก็บตัวบำเพ็ญเพียร เพราะตั้งใจมานานแต่ไม่มี
โอกาสเสียที เลยหาซื้ออุปกรณ์ เสนียง แล้วตัดสินใจเด็ดขาดทำตามทีคิด ที่เคยเดินป่ามาบ้าง มีความรู้พอเอาตัวรอด ได้นานแหละนะ
กระทั่ง...”

เกาทัณฑ์ชักไหล่

“นี่ไม่ถึง ว่านั่นกลายเป็นจิ้งหะทองไปได้ ที่ได้ใช้ชีวิตอย่างฤๅษีไซ้ไพร ทำสมาธิ เป็นอยู่สมณะปราศจากความรบกวนจากโลก
ภายนอก เพียงเก้าวันเท่านั้น ก็รู้จักการผนึกกรรมกระแสจิตอย่างใหญ่เป็นครั้งแรก”

เขาหมายถึงปฐมฌาน อันมีการหน่วงนึกและเกาะติดอารมณ์เช่นลมหายใจสายยาว เกิดปิดดีแลมชาน สุขสงบเหมือนล่องทะเล
ทิพย์ไพศาล จิตฉายเด่นจัดจ้าจวบจวนไฟใหญ่กลางฟ้า

“คอนันท์ลืมโลกหมดเลย กินแต่น้ำ ข้าวกินมือเดียว แล้วลดลงเป็นวันเว้นวัน เอาแต่เพลินอยู่ในสมาธิสลัดกับเดินจงกรม ขนาด
ลืมตาขึ้นเห็นสว่างได้

พอจิตถึงฌานแรก ทรงตัวเป็นปกติแล้ว ก็เกิดความรู้เองเห็นเอง จิตในชาติก่อนมาสอนตัวเองตอนหลับบ้าง หรือตอนเพิ่งออก
จากสมาธิใหญ่ลงมาอยู่ในสมาธิกลางบ้าง อย่างเช่นเรื่องระลึกชาติ...”

เขาหม้มปาก ตาเป็นประกายก่อนสืบท่อ

“หลวงตาชวนท่านเคยเมตตาให้ทางลัดไว้แล้ว พอถึงจุดหนึ่งจิตมันฉายหนึ่งให้ดูเองเลย ไม่ต้องเสียเวลาฝึกไต่ย้อนเอาเหมือน
คนอื่น ส่วนหนึ่งเพราะเราเคยชำนาญของพรณนี้มาก่อน พอเข้าล็อกก็จำแน่ว่าต้องกำหนดจิตยังงี้ถึงจะถึงภาพเก่า ๆ ให้ไหลย้อนกลับ
มาเป็นสาย”

แพตริกะทริบตาสองครั้ง

“อินดีด้วยละ เหตุการณ์ร้ายบังกลับให้ที่กลับเข้าสู่ที่สุดของตัวเองอย่างนี้ได้”

เกาทัณฑ์พยักหน้า

“อยากให้เห็นเหมือนที่พี่เห็นนะว่าเราผูกพันกันมานานขนาดไหน เสด็จเรื่องดีร้ายแปลกประหลาดเกินจินตนาการมามาก
เท่าไร มันทำให้โลกทัศน์เดิมที่เคยมีมาตลอดชีวิตพลิกเปลี่ยนไปหมด คอนันท์รู้สึกเหมือนอยู่ในห้องหนึ่งเท่านั้น มีห้องก่อนหน้าที่เรา

กระโดดผ่านมานับไม่ถ้วน และมีห้องถัดไปอีกมากมายที่จะต้องกระโดดเข้าไป แต่ละห้องมีฉากและสีสรรของตัวเองที่รวม ๆ กันแล้ว พิสดารจนเหลือจะเชื่อให้หมด”

หญิงสาวเบนวิถีสายคาไปทางอื่น

“ແພ່ນຈະໄດ້ຕາມພີ່ໄປທຸກห้องໃໝ່ໆ? ກໍມີໂຕອື່ນື່ອື່ນທີ່ຜູ້ຄົນ”

ชายหนุ่มฝันกลางวันคล้ายอย่างผิดคอก ไม่กล้าโกหกตนเองว่ามีแต่หล่อนคนเดียวที่เขาผูกพันอยู่ด้วย เพราะทราบด้วยจิตว่ามีใครต่อใครอีกมากมายในเส้นทาง ส่วนใหญ่เข้ามาแล้วหายไป บางรายชาติหนึ่งเป็นหญิง อีกชาติเป็นชาย มีก็เพศรีกับเรือนแก้วนี้แหละเป็นหญิงตลอดและสลับกันอยู่กับเขามาเรื่อย

ส่วนใหญ่อยู่กับแพริ

โลกทัศน์และมุมมองเกี่ยวกับชีวิตเคยเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงมาแล้วนับแต่ครั้งแรกที่ฝึกกรรมฐานกับหลวงตาแขวน ทว่าคราวนี้ยิ่งกว่านั้น ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวตนไม่ได้ผูกไว้กับร่างปัจจุบันอีกต่อไป ทว่าผูกอยู่กับสายอศภภาพอันยึดยาวที่คลี่คลายมาตามลำดับกรรมวิบาก นับจากหนหลังที่เกินจะประมาณกาลได้ถูก ย้อนไปที่พื้นชีวิตก็ไม่ทราบ

น้ำนักความผูกพันจึงวัดชั่งกันด้วยจำนวนครั้งที่พบเจอและเหตุการณ์ร้ายร่วมกัน

ทราบจากตำราและครูบาอาจารย์ว่ายังมีชาติภพให้ย้อนอีกเรื่อย ๆ มีกำลังฟังไปได้เท่าไรก็เห็นไปได้ไกลเท่านั้น เพราะสังสารวัฏไม่มีต้นกำเนิด เนื่องจากตกอยู่ใต้กฎปฏิจสุมุปบาท กล่าวเพียงสั้นคือชาติภพเกิดจากอวิชชา ส่วนอวิชชาที่ไหลมาจากความมีชาติภพ ทำนองเดียวกับปัญหาอินโดจีน เช่น ไก่กับไข่ อันไหนเกิดก่อนกัน คิดแล้วหัวแตกเปล่า

แม้พระพุทธเจ้าก็ไม่ทรงพยากรณ์ต้นกำเนิดของสังสารวัฏ เมื่อใครถามถึง จะทรงให้คิดตามสายปฏิจสุมุปบาทว่าเริ่มจากอวิชชา เรียกว่าห้ามคิดเป็นเวลาซึ่งไม่มีทางประมาณ ไม่มีใครหยั่งได้ถึง แต่ให้คิดเป็นวงกลมเหตุปัจจัยอาศัยกันและกันเกิด และสามารถพิสูจน์ได้ด้วยญาณหยั่งรู้อันเกิดแต่วิปัสสนากรรมฐาน

ในระดับที่เกาทัณฑ์ปฏิบัติได้ ยังไม่เคยถึงจิตแท้ที่ปราศจากอวิชชา แต่ก็เคยถึงจิตที่เห็นกายทั่วพร้อมและตระหนักชัดถึงความ เป็นชาติภพนี้ หนึ่งชาติคือหนึ่งกายนี้เอง และกายก็แตกดับเป็นขณะ ๆ จิตที่เฝ้าดูเองก็แตกดับเป็นขณะ ๆ เช่นกัน นั่นทำให้เขามีมุมมองต่อสังสารวัฏเป็นสายความแตกพังของรูปนามเช่นกายใจที่กำลังปรากฏอยู่ ไม่ใช่สามมโนภพชาติก่อน ชาตินี้ ชาติหน้าในจินตนาการเหมือนอย่างนักศึกษารวมทั่วไป

สังสารวัฏถูกเรียกเป็น ‘วังวน’ ไม่ใช่เพราะเกิดเหตุการณ์ซ้ำไปซ้ำมา แต่เพราะมีเหตุปัจจัยวนเวียนให้เกิดทุกข์ในภพชาติอันสลับมาเป็นเหตุให้เกิดอวิชชาห่อหุ้มจิตเดิมแท้ เป็นไปไม่ได้ที่จะหลุดเริ่มต้น แต่เป็นไปไม่ได้ที่จะตัดตนเองออกจากวงจรอุบาทว์

สังสารวัฏไม่มีหลักประกันความแน่นอน เพราะความคิดเกี่ยวกับตัวเองในอศภภาพหนึ่ง ๆ พร้อมจะแปรเป็นอื่นที่อาจตรงข้ามสุดขั้ว ชาติหนึ่งเป็นนินกุลูชาชาติถัด ๆ มาอาจเป็นคนบาป ดังเช่นพญามารนั้น ก็เป็นนิยตโพธิสัตว์ผู้เคยให้ความเคารพพระพุทธเจ้าในอดีตขนาดบั้นศีรษะตนเองถวายได้ แต่เมื่อเกิดเป็นเทวดาก็กลับลืมหืมตาเดิม พบพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันกลับรบกวาน เห็นกงจักรเป็นดอกบัว ก่อบาปมหันต์เป็นภัยใหญ่แก่ตนเอง

สังสารวัฏเป็นสิ่งน่ากลัว เพราะเวลาส่วนใหญ่ที่วิญญาณท่องเที่ยวเกิดตาย หมดเปลื้อง ไปกับกิเลสและความไม่รู้ ก่อกรรมทำ เชื้อจนชุ่มบ่าป ต้องทนทุกข์ประการต่าง ๆ ผลักไสให้ตกต่ำลงเป็นเดรัจฉาน เป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นสัตว์นรกในอบาย นำสังเวชตรงที่ ลำไส้ต่างถูกสังสารวัฏแก้งปิดหูปิดตา ถูกกดให้ลืมสนิท ขนาดเคยผ่านร้อนผ่านหนาวมากันถ้วนหน้าแท้ ๆ ยังดูดสำห้หัวเราะเยาะ เห็น นรกสวรรค์เป็นเรื่องหลอกล่อไปได้

สังสารวัฏจัดเตรียมความทุกข์ไว้ให้ทุกรูปแบบ ทุกชั้นภูมิ แม้ในภพอันประณีตเช่นเทวโลก ไร้ทุกข์เท่าเศษเสี้ยวของโย ก็มี ความแปรปรวนจากพราจจากภพภูมินั่นเองเป็นทุกข์ร้อนสาหัสสาครรจ์ เคยครอบครองสุขชวนหลงผิดเพียงใด เมื่อต้องหลุดมือไปก็โหยหา อาลัยใจจะขาดเพียงนั้น อย่างต้องนับมาในชั้นภูมิมนุษย์ จะเป็นบุคคลระดับแนวหน้า เสวยสุขในสายดาภายนอกเพียงใด เจ้าด้วยอ้อมรู้แจ้ง ว่ามีรูปแบบทุกข์พิสดารชนิดต่างเกาะกุมชีวิตคนอยู่ข้างเสมอ

สังสารวัฏยึดเชื้อ ไรที่จับสิ้น เพราะแน่นอนว่ามีสัตว์ประเภท ‘นิยตมิฉลาทิฏฐิ’ หรือวิญญาณกลุ่มหนึ่งซึ่งเที่ยงต่อการเวียนว่าย ตายเกิดตลอดกาล ไม่มีสิทธิ์คืนหนีเข้านิพพาน เนื่องจากทุ่มเถียงคัดง้างอริยบุคคลเกี่ยวกับสวรรค์-นิพพาน ใ้ไว้มาก กับทั้งมีวิญญาณกลุ่ม ใหญ่ที่ไม่เคยพบพานพุทธศาสนา ไม่เคยได้อื่นเกี่ยวกับเรื่องสังสารวัฏและการหนีสังสารวัฏ แม้พระพุทธรองศาใช้กำลังสัพพัญญุตญาณอันมี ขอบข่ายกว้างขวางสูงสุดในอนันตจักรวาล ก็ยังตรัสว่าที่สุดของสังสารวัฏไม่ปรากฏให้เห็นเลย

เกาทัณฑ์นั้นแม้ย้อนระลึกได้นับพันชาติ ก็ไม่หลงคิดว่าจุดที่หมดกำลังระลึกต่อนั้นคือชาติแรก เหตุเพราะศึกษาพระไตรปิฎกไว้ ก่อน เหมือนดูแผนที่มาล่วงหน้า ต่างจากผู้มีพรสวรรค์ในการระลึกกรรมตา ที่หยุดแคไหนก็คิดว่าชาตินั้นคือชาติแรก ถ้าระลึกได้ร้อยชาติ แล้วหยุดก็บอกว่าคุณเกิดมาร้อยชาติ ระลึกได้สิบชาติก็บอกว่าคุณเกิดมาสิบชาติ

และเพราะตั้งความเห็นไว้ชอบแล้วนั่นเอง ทำให้ตระหนักว่าสิ่งที่ตนประจักษ์ เป็นเพียงคาบเวลาช่วงใกล้ มิใช่สิ่งยั่งยืนมาอย่าง นี้แต่แรก ทุกสิ่งถูกสร้างขึ้นด้วยกรรมร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน ประจบกันบ้าง แยกจากกันบ้างตามเหตุปัจจัยอันเหมาะสมยุติธรรมทั้งสิ้น

“พี่รักเพ...”

ศีลที่ล้ำคอทำให้ไม่อาจหยอดท้ายว่า ‘มากกว่าใครทั้งหมด’ ตามที่เห็นว่าควรจะกล่าวในจังหวะนั้น

“ขอความเห็นใจเกี่ยวกับเรื่องของเรื้อนแก้วอะนะ เป็นเหตุสุดวิสัยที่พี่รู้จักเขามาก่อน แต่ต่อไปนี้จะอยู่ในวิสัยควบคุมได้ สาบานว่าจนตายจากกัน พี่จะมีแพเพียงคนเดียว!”

คำพูดหนักแน่นชนิดนั้นสะเทือนเข้าไปถึงไหนต่อไหน แพตรีอันอิงด้วยความคั่นคั่นอยู่พักใหญ่ ก่อนจะถูกเขารวมมือทั้งสอง ขึ้นกุม และแคะริมฝีปากลงที่ปลายข้อนิ้วเพียงแผ่ว

“เชื่อพี่...”

แพตรีถอนใจ มีความรู้สึกค้างคาบางอย่างเกินกว่าจะอ้ออ้งให้เขาอ่อนเพลิน

“แล้วจะทำอย่างไรต่อไปคะ ถ้าศัตรูพี่ยังตามไม่เลิกจริง ๆ ?”

เกาทัณฑ์ลุกขึ้นเดินไปที่หน้าต่างบานหนึ่ง ทอดสายตามองยาวไกล

“อย่างที่บอกแต่แรก ที่ออกจากป่าเพราะทนคิดถึงแม่ไม่ได้ ก่อนออกมาที่ตั้งใจหาหลักฐาน ว่าที่เข้าป่าก็เพราะเป็นห่วงความปลอดภัยของคนรอบข้าง กับทั้งเข้าป่าแล้วสามารถเปลี่ยนวิกฤตของชีวิตให้กลายเป็นมหัศจรรย์ บำเพ็ญสมาธิจนเข้าถึงฌานสมาบัติ ขอความจริงทั้งหมดกลายเป็นพลังช่วยชี้นำคิดว่าถ้าออกจากป่าจะตายเร็วเพราะน้ำมีเชื้อหรือเปล่านั้น อาจจะตายเร็วหรือทำอะไรก็ได้อีกก่อนให้ญาติพี่น้องและคนรัก ก็ขอให้อาจจะตายในวันนั้นไปเลย...”

แพตรีมองแผ่นหลังเป็นปีกวิสมส่วนเข้ารูปของอีกฝ่าย คิดตามแล้วเบิกหน้าตากว้าง

“พี่ไปอยู่ใกล้เขาดงหรือ?”

ชายหนุ่มพยักหน้า

“เพื่อเป็นจงอางที่กำลังวางไข่เสียด้วย! ตอนนั้นหมดอาลัยโยคีชีวิตจริงๆ คิดว่าขอตายชดใช้เจ้ากรรมนายเวร ไปเสียให้หมดเรื่อง แต่ขณะเดียวกันก็แม่เมตตาให้ดู โอลิวัลด์วงหน้าคือถ้ามีเวรต่อกันมา ก็จงเอาชีวิตเราไป หมกเวรเท่านั้น พี่นั่งหลับตาฝึกใกล้ปากทางเข้าออกของม้วนอยู่หนึ่งวัน ทำสมาธิเจริญมรณสติเต็มกำลัง กระทั่งสำเร็จฐานให้ผลในขณะที่จงจิดเป็นสมาธิตัวเอง พี่เห็นนิมิตซึ่งจิตบอกว่าป็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต...”

เกาทัณฑ์ยกมือออกดอก นึกย้อนไปถึงนิมิตที่ชัดเจนคุณภาพในห้วงฝัน แต่สัญชาตญาณทางสมาธิบอกว่าเป็นจริงเป็นจัง เสมือนเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว เพียงแต่ต้องรอการคลี่คลายไปถึงตามลำดับกาลเท่านั้น

เขาเห็นตนเองแขนซ้ายหัก เลือดชุ่มโชก สะบักสะบอมและเหนียวอ่อนเต็มทน แต่มือขวาถือปืนสั้นขึ้นจ่อเล็ง ไปยังคู่อามาตที่ นั่งกองอยู่กับพื้น นัยน์ตาลูกโชนด้วยประกายจางเจียงปรักษ์ผู้สมัครใจจองเวรไปชั่วกัปชั่วกัลป์

นั่นเป็นภาพที่น่ากลัวและไม่อยากให้เกิดขึ้นจริงเลย แต่ตัวรู้ในสมาธิก็บอกว่ามันแหละที่จะต้องเกิดขึ้น เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องทางแยกในชีวิตก็ในบัดนั้นเอง หากเขาเลือกบำเพ็ญพรตอยู่ในป่าไปเรื่อย ๆ ก็จะได้วิถีทางให้เกิดสายเหตุการณ์แบบฤาษี หมกความข้องเกี่ยวกันอย่างสิ้นเชิงกับศัตรูในชาตินี้ แต่หากออกจากป่าเข้าเมือง ก็ไม่แล้วต้องถูกตามราวในวันหนึ่ง

ไชคงไม่ยอมให้เขาตายง่ายเหมือนที่ส่งเรือนแก้วขึ้นสวรรค์ อาจมีลิลาทรมานคู่อามาตตามแรงแค้นตั้งอก ทว่าพลาดเสียเอง จับพลัดจับผลูกลับกลายเป็นฝ่ายเขาขึ้นจิงก์เตรียมฆ่าเสียแทน ตามความรู้สึกในนิมิต คงเขาแจ้งกว่าไชเป็นคนละชั้น แม้ไชจะเกิดได้ฤกษ์เพชฌฆาต ก็หาได้มีคบะข่มขี้มากพอจะเอาชีวิตเขาสำเร็จ

เมื่อปะติดปะต่อเข้ากับคำเตือนของเรือนแก้ว ผู้บ้นนีอยู่ในภาวะเห็นล่วงหน้าด้วยอภิญญาแห่งเทวดา ขอร้องให้เขาตั้งจิตโหลิแก่ศัตรู อย่างมาแคงผูกเวรต่อเนื่อง ก็ยิ่งเกิดความเชื่อมั่นว่าถึงชีวิตจะไม่มีแก่น แต่เขาเองนั่นแหละจะมีสิทธิ์เลือกระหว่างให้อภัยทานกับทำตนเป็นมัจจุราชล้างกัवल

เมื่อพันกำหนดเสี่ยงชีวิตตามสำเร็จฐาน เขายังไม่ถูกจงอาจทำร้าย ทั้งที่นั่งดักใกล้ทางเข้าออกแท้ ๆ ก็เชื่อมั่นว่าหากกลับเมืองแล้วจะต้องเจอเจอกับไช ญาติพี่น้องและคนรักคงไม่พลอยคิดร้ายแหบปเคราะห์ไปด้วยเป็นแน่

เห็นเกาทัณฑ์นั่งเงียบอยู่นาน แพตรีก็เตือนว่า

“กำลังรอฟังอยู่นะคะ พี่เห็นนิมิตอะไร?”

ชายหนุ่มหันกลับมา เคยได้ยินมาว่าถ้าบอกเล่าในอนาคต เหตุการณ์จะเคลื่อน จึงตัดบท

“เอาเป็นว่าสิ่งที่รับรู้มันอยู่เหนือสังขรณ์ธรรมดา แต่ไม่ถึงอนาคตังศญาณหยั่งรู้อนาคตเพิ่มขึ้น ที่เชื่อว่ากลับมาครั้งนี้ปลอดภัยพอสำหรับตัวเองและครอบครัว”

ทอดถอนใจด้วยความหนักอก

“ที่ทิ้งทุกอย่างรอยที่ไชน่าจะใช้สืบสาวมาถึงตัวได้ งานก็จะหาใหม่ ห้องพักเดิมก็จะไม่กลับไปอีก นั่นน่าจะเพียงพอแล้ว”

กล่าวจบก็ยิ้มปาก ค่อย ๆ ก้าวเดินกลับมา นั่งเคียงคนรัก สีหน้าวิตกขณะดึงมือหล่อนมากุม

“เราเกิดมาเพื่ออยู่ด้วยกัน...”

พูดด้วยนิยน์ตาทอดสนิททรงอิทธิพล ขนาดที่แพทรีใจอ่อนให้อีกจนต้องหลบ

“ถึงแม้มั่นใจในความปลอดภัยพอ ที่ก็ยินดีให้แพเลือกทุกอย่าง จะเร้นหาย ไปอยู่ไกลๆด้วยกัน จะอยู่ที่เดิมอย่างเปิดเผย หรืออยากไล่ที่ไปให้พ้น ก็จะไม่ขัดเลย ทุกอย่างให้แพเลือกด้วยสิทธิ์เด็ดขาด สัญญาว่าถึงแพเลือกขอให้จากลี้หนีหาย ที่ก็จะรักและซื่อสัตย์กับแพคนเดียวอยู่อย่างนี้ ก็จะเข้าใจว่าแพก็ปรารถนามีชีวิตเพื่อหน้าที่ที่ตัวเองต้องการเหมือนกัน ไม่ใช่เอาแต่จมจ่อมกับพินิจสิ่งอื่นหมด”

หญิงสาวก้มหน้าคิด ในเมื่อเลือกอยู่กับเขาก็ต้องพร้อมจะรับทั้งเงาไม้และเงาสว่างที่ตามติดตัวเขามาด้วย เห็นจากหางตาและสัมผัสด้วยใจ เขามีสติบริบูรณ์ที่ฉายบารมีแก่กล้า นำอบอุ้มไว้ทั้งมวลพอจะบันดาลใจให้หล่อนกล่าวนั้น ๆ

“รู้คำตอบอยู่แล้วก็อย่าทำเป็นแกล้งลงใจเลย”

มติดันเข้าขึ้นมาด้วยความชุ่มชื้นใจ อาบน้ำแต่งตัว อารมณ์แจ่มใสเป็นล้นพ้น เห็นอะไร ได้ยินอะไรดูน่าบันเทิงเรีงรื่น ไปหมด นับแต่เสียงนกกริ่ง สายน้ำจากฝักบัว หรือกระทั่งกิริยาเคลื่อนไหวกระฉับกระเฉงของตนเอง

เขาเลือกใส่เสื้อเชิ้ตสีเหลืองสดที่มักใช้ไปเที่ยวหรือออกงานเลี้ยงกับเพื่อนฝูง ยิ้มมุมปากให้เงาในกระจกขณะหวีผมอย่างบรรจง ตั้งใจเต็มที่ว่าวันนี้จะทำให้แพตรีหัวเราะเบิกบาน จะพาหล่อนไปนั่งดูขอบฟ้าจรดน้ำ เดินเล่นช่วยกันสร้างรอยเท้าบนผืนทรายสวย

ก้าวออกจากบ้านด้วยความขี้มกรีมมาดหมาย พลิกข้อมือดูนาฬิกา เห็นเข็มบอกเวลาเจ็ดโมงเป๊ะ

มายืนกอดกึ่งและชะเง้อหาหล่อนที่ประตูหน้า เห็นเงาหล่อนไหว ๆ อยู่บนเรือนคล้ายคิดธุระบางอย่างง่วนอยู่ แต่เพียงครู่หนึ่งก็เปิดประตูมุ้งลวดก้าวลงมาหา

แปลกใจที่เห็นหล่อนอยู่ในชุดเสื้อกระโปรงยาวล้าลอง ท่าทางยังไม่เตรียมตัวแต่อย่างใด

“สงสัยคืนสาย”

มติดักด้วยการททาย แต่ใบหน้าเป็นอันยิ้มอย่างประกาศว่าพร้อมจะรอสักกี่ชั่วโมงก็ได้

แพตริย์รับทักซิม ๆ มาถึงประตูและไขกุญแจเปิดกว้างให้น้องชาย

“นั่งก่อน มติ...”

แพตริย์เชื้อเชิญเขามาที่โต๊ะหินได้ร่มไม้ใหญ่ซึ่งใช้เป็นมุมสนทนาเสมอ นับแต่อยู่ในวัยเยาว์ หญิงสาวก้มหน้าตลอดเวลา และไม่สบตาเขาแม้แต่แวบเดียว ทว่ามติเห็นสีหน้าเซียวซิดแล้วก็คิดเพียงว่านั่นคงเป็นเพราะหล่อนเพิ่งตื่น

“ผมรอได้ซะทีแพ อาน้ำทานข้าวตามสบายนะ อย่ารีบ”

แพตริย์หันหน้าไปแสนไกล ดูหล่อนเศร้า ไม่ชอบตอนจิตใจหล่อนมัวหมองเลย ราวกับเขาต้องร่วมรับผิดชอบแก้ไข แต่ก็ขาดกำลังที่เพียงพอ จะในอดีตหรือปัจจุบันก็ตาม

“มีอะไรหรือเปล่าซะ?”

เด็กหนุ่มเอ่ยแผ่วอย่างเริ่มจับได้ถึงความไม่ชอบมาพากลอันมีผลกระทบมายังตน หญิงสาวนิ่งไปนาน ก่อนพยักหน้ารับ

“ใช่...มี”

แพตริย์ขมอกเท่าคาง อันเป็นลักษณะการเหม่อลุ่มที่ยากจะเกิดขึ้น สายตาของหล่อนยังทอดไปในทิศที่ไม่มีเขา มติกังวลา จะเป็นอุปาทานไปเองหรือเปล่าที่รู้สึกว่าการล่าหล่อนกำลังสังหารเขา สงสารจนต้องหรีซอ่อนแม้แต่แวบในตา

ขณะแห่งความเงียบอันมีนซึม เคาทางยาก เกร่างใครคนหนึ่งปรากฏใกล้ประตูบนเรือนมาต้องหางตาเขา มติเงยหน้าขึ้นมอง แล้วก็ตกระลึงจังก้างเมื่อพบว่าสูงเด่น แลผงาดเงื่อมหลอกตาในบัดนั้น

เกาทัณฑ์ยื่นนั่งกับที่ครู่ใหญ่ สบตากับมติเขม็งในระยะไกล ก่อนผละจากไปแบบเลิกแยะแสน ทั้งความพิศวงงงงวยไว้กับผู้เห็น เบื้องล่างที่ยังค้างนั่งในท่าเดิม

เป็นนานกว่าที่มติจะดึงหน้ากลับมามองแพตริย์อย่างไม่เข้าใจอะไรเลย หรือเข้าใจแต่ก็เกินกว่าจะคิดเชื่อว่าเมื่อครู่มิได้ตาผาด แพตริย์ยังคงนั่งจับสายตา ณ จุดเดิมที่เลื่อนลอยไร้หลัก ทั้งรูปร่างน้องชายเพิ่งเห็นใครไป รังสีตรงอำนาจจากจิตตานุภาพของเกาทัณฑ์ที่แผ่ความเป็นเจ้าข้าเจ้าของครอบครองมายังหล่อนนั้น เข้มจัดเสียดสนสัมผัสได้ราวกับใครเอาฝ่านิ้วมหาหนักมาห้ามหลัง

“พี่แพ...”

มติห่อปากครางเสียงสูง

“มติ... พี่ขอโทษ”

แพตริย์หลุดคำออกมาซะแล้ว เศร้าเพราะรู้ว่าสิ่งที่ปรากฏได้ทำความเจ็บให้กับน้องชายขนาดไหน

“ขอโทษจริง ๆ ”

เด็กหนุ่มยังต้องตะลึงงันจับใบหน้าซีดขาวคล้ายคนเป็นไข้ของอีกฝ่าย

“เมื่อคืน...ที่อยู่กับเขาทั้งคืน?”

หญิงสาวกะพริบตาที่หนึ่ง ความคิดแรกอยากแก้ความเข้าใจของน้อง แต่แล้วก็เปลี่ยนเข็ม เพียงพยักหน้าทีหนึ่งแล้วนิ่งเป็นคุณฉี ปล่อยให้มดิสรูปเอกจากภาพที่ปรากฏตามครรลองโลก

มดิสู้สึกคล้ายมีมือไร้นคนผลักหน้า พยายามยันให้ล้ม เขาได้แต่ขืนตัวด้าน จึงผงะแล้วคืนกลับ แต่ก็เหมือนจะผงะอีกทั้งที่อยู่ท่ามกลางความเงียบและอากาศเซมิระหว่างตนกับหญิงสาว มิได้มีสิ่งใดออกแรงผลักเขาเลย

หัวเราะออกมาทั้งถอนสะอื้น พยายามหักห้าม สะกดอารมณ์ตนเองจนสุดฤทธิ์ สายหน้าอย่างไม่เข้าใจอะไรทั้งสิ้น

“ทำไมถึง...ถึงคืนคึกกับเขาง่ายนักล่ะ สะ ทำไมถึงไม่จำว่าเจ็บมาขัง?”

พูดแล้วเท้าสอกยกมือยันหน้าตนเองไม่ให้คว่ำล้มลง

“เธอไม่เข้าใจหรอกมดิดี”

แพตริหน้าม้อย พึมพำตอบเพียงเท่านั้น

“ใช่ซะ! ผมไม่เข้าใจพี่แพเลย!!”

แผลเสียดทะ โคนใส่หล่ออย่างเหลืออด เลิกเกรงว่าใครบ้านไหนจะได้ยินบ้าง เผอิญมีเพื่อนร่วมชอยสองคนเดินผ่านหน้ารั้ว และเข้าทางตาแพตริ ทั้งคู่เหลียวมาอย่างสนใจเหตุการณ์ผิดปกติของชาวบ้าน โดยเฉพาะเรื่องขึ้นเสียดระหองระแหงในเขตบ้านปุจฉะที่สงบสุขมาช้านาน คู่มือความดีใจให้หันชมเป็นพิเศษ แพตริต้องก้มหน้าหลบหน้าน้อย ๆ เพราะอายเป็น แต่ก็อยากให้มดิสระบายความโกรธถึงที่สุด จะคบดีหล่อ่นก็ยอม เพราะรู้ว่าเมื่อคืนให้ความหวังกับเขาไว้มาก เสร็จแล้วมากลับหัวเป็นก้อย กลับฝันเป็นต้นในช่วงเวลาข้ามหนึ่งนิทราอย่างนี้

มดิดูตาแดงก่ำ จุกอก หน้ามืดด้วยแรงอัดของโทสะ ร้อนวูบวาบไปทั้งตัว เห็นคนยอมโง่ให้ผู้หญิงหลอกซ้ำแล้วซ้ำเล่าไม่รู้จักเข็ดเสียด

ที่สุดก็ถูกพรวดราวกับคิดขึ้นด้วยระเบิดไฟแห่งโทสะ แต่แล้วต้องเปลกใจตนเองที่จู้ ๆ ไฟในอกมันมอดดับวูบหายไปเลย ๆ คล้ายเหน้าทั้งกะละมังลงราคา หรือทะเลิ่งตัวโผล่ขึ้นพื้นบ่อคุมสกปรก แม้ยังคงมีความขุ่นระคายเป็นสายกรุ่น ความคิดปั่นป่วนระส่ำระสายไม่เลิก ก็เห็นชัดว่าตัวโกรธมันจางจืดลง ขนาดที่รู้สึกว่ามีเขายังขึ้นแสดงท่าทีฮึดฮัดต่อ ก็จัดเป็นการแสดงละคร เป็นเรื่องเสแสร้งไปแล้ว

มดิดอนใจยาว พอถึงธรรมแล้วก็คืออย่างนี้เอง เมื่อครู่เขาไม่ได้ออกแรงข่มใจแม้แต่นิดเดียว จิตแค่เห็นอาการพลุ่งพล่านเกินขีดขึ้นมา ทุกอย่างก็คืนตัวสงบลงโดยอัตโนมัติ เหมือนน้ำพุร้อนที่พุ่งพรวดจนสุดแรงส่ง แล้วก็ไ้เวลาตกกลับสู่แผ่นน้ำอันราบเรียบตามเดิม

อืมให้หล่อ่น แม้อัจฉริยะหัววิ หน้าหมองจันรู้สึกได้จากภายในอยู่บ้าง

“พี่แพ...”

แพตริเงยหน้าขึ้น และนั่นเป็นครั้งแรกที่ขลาดเมื่อต้องสบตากับน้องชาย

“ผมไม่รู้ว่าเขาทำร้ายจิตใจพี่แพ้อย่างไรบ้าง แต่ขออวยพร ขออย่าให้เขาทำอย่างนั้นอีก...”

เวลาที่ควร โมโหโกรธาที่สุด มดกลับเขี่ยกษัตริย์มีเมตตาเจืออยู่ในน้ำเสียงอย่างนี้ นี่ไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจนักสำหรับผู้ก้าวล่วงความเป็นปुरुชนไปแล้ว

สอบผ่านชั้นแรกไปแล้ว

แพตรีหันหลบไปซ่อนหน้าผิวดำ ๆ เม้มปากเงียบ

“ผมไปก่อนนะ”

หญิงสาวยังคงนั่งอยู่ในมุมของห้องนอน ทั้งที่ใจอยากกล่าว อยากแสดงกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งออกไปบ้าง แต่เจ้ากรรมร่างกายไม่กระตุกกระคิกแม้แต่เนื้อ รำดิเตียนตนเองอยู่ในภายในว่าไม่ควรควั่นให้ความหวังกับเขาอย่างที่แล้วไปแล้วเลย

เกาทัณฑ์รู้สึกได้ว่านอนกอดแพตรีเฉย ๆ โดยไม่ล่วงเกินแม้แต่เนื้อ ก็เพียงพอแล้วที่จะก่อความเพลินสุขได้ทั้งวัน

เหมือนชีวิตถูกยกระดับขึ้นเมื่อเข้าใจภาวะนั้น ก่อนสวมกอดแพตรีไว้ในอ้อมแขนจากเบื้องหลัง เขารู้สึกถึงแรงปรารถนาอันแสนสะอาด ปราศจากหยากเยื่อแห่งราคะ และขณะกระชับกอด ใจก็สัมผัสรสสุขที่ซ่านจายถึงกัน รวากับผิวเนื้อแต่ละฝ่ายแปรสภาพเป็นปุ๋ยหิมะนุ่มที่ปกคลุมธารปีติอันไหลรินๆ เบื้องใต้ไว้เพียงบาง

ฟังจุกจกบนกลุ่มหม่อมหม่อมกระหม่อม สูดกลิ่นรื่นชื่นใจกลิ่นอก แล้วคืนศอกตะแคงข้าง เหลือบมองเสี้ยวหน้าชาเจยที่มองเลยไปไกล เห็นเก้าอี้วงกลมไม่สร้างเสียดี แม่เด็กหนุ่มคนนั้นจะออกจากบ้านไปนานนับชั่วโมงแล้ว

นึกในใจว่าห่อหุ้มก็มีคนของห่อหุ้มให้เวทนาอาทรอยู่ข้างหลัง ถือว่าเสมอภาคกันกับเขา

รักแท้นะมีจริง แต่ที่จริงกว่านั้นคือกิเลส

กิเลสมากก็ทุกข์มาก กิเลสน้อยก็ทุกข์น้อย สมดังที่พระพุทธองค์ตรัสว่าที่ใดมีรัก ที่นั่นมีทุกข์

เขารักห่อหุ้ม นั่นคือใจจริง ของแท้ มิใช่สิ่งลวง แสร้งหลอกด้วยมายา แต่ขณะเดียวกันก็รักเรือนแก้ว และหลงไหลได้ปลื้มกับอัศภาไพเราะของห่อหุ้มชนิดใจห้าวไม่ขึ้นนับจากถิ่นแห่ง ‘ผืนเนรมิต’ ครั้งนั้น

เรื่องทั้งหมดที่เล่าให้แพตรีฟัง ล้วนตรงตามจริง ไม่ถูกบิดเบือนแม้เพียงนิดน้อย แต่เกาทัณฑ์ก็ไม่ได้แฉเลย ว่าเหตุบันดาลใจแท้จริงให้เลือกเข้าป่าเพื่อบำเพ็ญตะเขี่ยฤกษ์พิเรนนั้น...

ก็เพราะเขาปรารถนาที่จะละอัศภาพยาบของมนุษย์ ไปแสวงสุขในวิมานทิพย์ร่วมกับเรือนแก้วบนสวรรค์!

ธรรมคัมภีร์ที่เห็นนิมิตเทวาริอันเป็นของจริง โดยปราศจากกำลังอุเบกขาชั้นสูงคุ้มครองนั้น เท่ากับเจอเคราะห์ร้ายประการหนึ่ง คือใจจะถอนจากความลุ่มหลงแทบเป็นบ้าเป็นหลังไม่ได้ ยี่งนี้บวกรวดเข้าด้วยบุพเพสันนิวาส ให้ตระหนักถึงสิทธิ์อันชอบธรรมแห่งคนที่จจะครอบครองร่างทิพย์อันแสน โสภณานั้น ด้วยจิตที่ยังปฏิบัติต่อกันชัดเจน เนื่องจากเพิ่งพรากกันสด ๆ ร้อน ๆ

ใจเก่าในร่างใหม่สิ่งลุดเหลือทนอยู่แล้ว นี่สะสวยเหนือโลกเข้าไปอีก

การตั้งคนเรียกชื่อของเห็นสภาพพิศัย นับเป็นความผิดมหันต์ แต่ตระหนักได้ก็สายเสียแล้ว เขาเคยรู้จักความฟุ้งซ่านจ้อจลคิดถึงผู้หญิงมานานก่อนนัก ทว่ายังพอคุมสติกระทำกรทั่วไปในชีวิตประจำวันได้บ้าง แม้กระพริบกระพริบก็เถอะ แต่ใจที่ติดอยู่กับนางฟ้าตัวจริงนั้น แนบแน่นจนเกาะอย่างไรก็ไม่ออก แทบหูตาพราวเลื่อน หมกความคิดอ่าน หมกความสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว ไปอย่างสิ้นเชิงเลยทีเดียว

เลขฟิ่งดำนาน โบราณที่มนุษย์เคยอาจเอื้อมขอเห็นเทพ พอสมใจแล้วเป็นบ้าเป็นบอ เขายังหัวเราะเยาะ ด้วยเห็นขันว่าถ้าเทพมีจริงก็คงเป็นแค่ภาพๆหนึ่ง วิจิตรพิสดารปานใดก็คงไม่ถึงขนาดเป็นศรีเสียบใจให้กลุ่มคลังขนาดนั้น

แต่นี้รู้ด้วยตัวเองทีเดียว จิตอันมีกิเลสนี้เอง เมื่อถูกปรุงแต่งครอบงำถึงขีดหนึ่งแล้ว มันปั่นตัวได้ยิ่งกว่าคลื่นม้วนอลเวง ก็ขนาดผู้หญิงธรรมดาที่ครองกายหยาบ ปราศจากรศมีอากาศพิลาส ยังมีตัวอย่างนางมนุษย์ผู้อาจแกล้งให้ชายกลุ่มคลังได้เพียงด้วยการขม้ายชำเลื่องตา หรือเจ้าหญิงในอดีตบางองค์ที่งามรัศมีใจ กระทั่งแม้ประทับนั่งอยู่กับที่เฉย ๆ ยังลากเอาบุญโง่มาถวายมาขอมคายต่อพระพักตร์ ขอเพียงได้สักชลโหม ทั้งรู้ว่าโทษถึงประหารก็ช่าง

นางฟ้าชั้นสามัญนั้น แน่แน่นอนและงามจนเกินเข้าหญิงทุกองค์ในโลกหล้าอยู่แล้ว เกินกว่าจะห้ามใจทนอยู่แล้ว ต่อให้ราชินีในตำนานที่เลื่องชื่อลือช่าว่าเชิดองค์ในเครื่องทรงวิจิตรได้หวานชัดปานไหน ก็หาบาดตาใจเทียบไม่มีเท่าเลย แต่เนื้เขาตันเจอบทวารี่ระดับกลาง สว่างมาฤทธิ์สว่างอดีตชั้นฟ้าสามัญขึ้นไปอีก จะยังมีตะบะอะไรเหลือไว้ด้านไหนเล่า?

นับเป็นเคราะห์อันซ้อนเข้ามาในเคราะห์ ให้เขาต้องเจอเข้ากับศรีเสียบแทงใจถอนยากที่สุดในสังสารวัฏ ได้เห็นแล้วมีแต่จะกลุ่มคลังถ้าไม่เห็นอีก

เขาเข้าป่า ใจหนึ่งก็หวังไปตายเอาดาบหน้าหนีโจร แต่อีกใจก็มาดหมายบาเพ็ญตะบะแบบขอมคาย เพื่อว่าเมื่อละร่างแล้ว จะกำหนดจิตอันทรงกุศลหนักเลือกที่เกิดได้

ควาดีสังเทวโลก! และต้องอยู่ในฐานะสูงเหนือเรือนแก้วด้วย!

เพราะเหตุแห่งเจตนาอันไม่เป็นไปเพื่อดับทุกข์ ช่วงแรกแห่งการภาวนาจึงนับเป็นมิจฉาสมาธิโดยแท้ ความเงิบของป่า ความน่าสะพรึงกลัวของความเปลี่ยว และมรณภัยอันเรียงรายอยู่รอบด้าน เป็นตัวบีบบังคับให้จิตตกสู่กระแสสมาธิได้เร็ว ใต้นานก็จริง ทว่าเมื่อถอนสมาธิแล้วยังวันและคืนให้ล่องไปด้วยความหมกมุ่น หวังขอให้เรือนแก้วมาปรากฏเป็นกำลังใจตลอดเวลา

ผลคือทำให้กำลังใจตก แทนที่เวลาล่องไปจิตจะยิ่งแนบแน่นเข้าสู่องค์มาน ก็กลับลัดกลุ่มร้อนยิ่งขึ้นทุกที เพราะไม่ได้รับการสนองตอบจากเบื้องบน เพียรเพ่งจิจิตนึกถึงรูปทิพย์ของหล่อนกระทั่งหน่วงเนาเข้าขั้นอุคคหนิมิต ก็เห็นชัดไม่คลาดเคลื่อนก็แล้ว อ่อนวอนเพียงใดเรือนแก้วก็ไม่มาปรากฏ ทั้งต่อคานื้อและคาน

ตอนที่รู้ตัวว่ามาคิดทาง ก็หวิด ๆ จะวิปลาส ตะโกนเรียกเรือนแก้วในความสังัดของราวไพรเป็นวรรคเป็นเวร โทษหล่อนที่ใจร้าย คำว่าเป็นนางวัลลิมิติน อยู่สูงหน้อยก็หมกแกใจหวังโยเหลือวหลัง เขาสูบน้ำกบ้นบำเพ็ญเพียรเพื่อให้พบหล่อน ยังใจคาเฉยเมยไม่เห็นคำได้ลกลง

ทันทีที่ทันคำด้วยจิตอันทรงกำลัง กับทั้งแน่นหนาด้วยโทสะและโมหะ ปฏิภินิหารดิกลับจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์เบื้องบนจึงกล้าแข็ง เหมือนตีกองเพลไปตุงหนึ่งในอากาศสว่างที่สะท้อนความครึ้มมืดสวนวามปะทะ กว่าจะสำนึกได้ก็เกือบสาย เมื่อเป็นไข หนาวสั่น อย่ำว่าแต่ทำสมาธิให้แข็ง เอาแค่ตั้งสติบังคับไม่ให้มือไม้สั่นก็ยากเต็มทน นั่นเองความกลัวจึงเข้าครอบงำ หวาดหวั่นว่าจะต้องตายทั้งระบบพิช

ไอ้ จิตจะแกว่งไปทางหัวหรือก้อยก็ไม่รู้ เขาเคยเฉียดประตุมรณะมาแล้ว ทราบดีว่าจิตเหมือนเรือที่ถูกทำลายหางเสือ ต้องปล่อยเล่นไปตามยถาในห้วงทะเลกรรมที่สั่งสมมาตลอดทั้งชาติ

ในความครึ่งหลับครึ่งตื่นมัวมน เขาเห็นเหมือนหลวงตาแขวนมานั่งตรงหน้า เขาพยายามพนมมือจะกราบ แต่ชาติก็ไปหมด ขยับเขยื้อนเคลื่อนที่ไม่ได้ หลงเหลืออยู่ที่แต่สติพอจะฟังท่านเทศน์ดู

“ชีวิตเป็นของสูง มนุษย์ทั่วไปไม่คิดที่เห็นเป็นของเล่น ใช้ชีวิตกันเล่น ๆ อยากรู้จะได้ไรก็ตั้งคั่นเอาอย่างนั้น แต่เอ็งนี่รู้ธรรมดา รู้ธรรมขนาดนี้ ยังทำเป็นเล่นบ้าไปอยู่อีก สมควรจะไปนรกหรือยัง?”

เกาทัณฑ์บังเกิดความสุขสุดประมาณ แต่ก็รู้สึกเหมือนสายกินแก้เสียแล้ว

“บำเพ็ญตะบะหวังสวรรค์นะ เขาไม่ได้ทำกันอย่างนี้ เขาหวังไว้ตอนเริ่มอธิษฐาน แล้วมุ่งมั่นเอาความสะอาดบริสุทธิ์ หนักแน่น เป็นอารมณ์เดียวของจิต สติดวงกมลใสให้หมด เพียรเรื่อยไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่เองตามอายุขัย”

ในนิมิตนั้น เกาทัณฑ์สำเนียงว่าหลวงตาท่านเอ็ดเอาด้วยความอ่อนใจเหลือจะกล่าว เขาได้แต่หลนุในความเขลาของตนเองอยู่ เช่นนั้น

“กลับลำซะใหม่ละ เอ็งมาไกลจนเกินถอนตัว เหมือนขี่หลังเสือแล้ว ต้องคุมเสือให้เชื่อง เดียวพอตื่นขึ้น ไอ้จะสร้างลง มุ่งมั่นทำสมาธิให้แก้กล้าขึ้นมาด้วยใจบริสุทธิ์ แล้วไอ้จะหาย อย่าไปรำไร้องหาใครเขาอีก”

พอตื่นขึ้นก็ทุเลาป่วยลงจริง ๆ ด้วยกำลังปีติอันเกิดจากสัมมาสมาธิ เพราะคราวนี้เขามุ่งมั่นเอาความบริสุทธิ์ในขณะที่ดำรงชีวิต มิใช่พำเพื่อละเมอหาสวรรค์เหมือนแต่แรก

เห็นด้วยความสังเวชอย่างแท้จริง ว่าใจมนุษย์นั้นรำไร้อง จะเอา จะเอา แบบเด็ก ๆ ไปจนชั่วลมหายใจเฮือกสุดท้าย เมื่อกายเติบโตขึ้นก็สนองความร้องรำพราญเพื่อด้วยวิถีต่าง ๆ นักธุรกิจแสวงวิธีดูดเงิน นักการเมืองแสวงอำนาจ ฤทธิแสวงตะบะ กระทั่งปลงเห็นหน้าตาความอยากชัดเจนว่าเหมือนทารกน้อยทั้งนั้น จึงเลิกอยากเลิกเพื่อได้หมดทุกรูปแบบ

เมื่อทุกอย่างเข้าทาง เลิกปฏิบัติแบบละเมอ ๆ ของเก่าก็ปรากฏ จิตอ่อนควรแก่การเข้าถึงฐานสมาธิอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นฉานลาภิบุคคล หรือบุคคลผู้มีสิทธิ์ถึงฉาน อีกทั้งเคยสำเร็จฉานสมาบัติมาก่อนนับภพนับชาติไม่ถ้วน จึงไม่เต็มสิทธิ์เท่านั้น ยังง่ายยิ่งอีกด้วย

และแม้จะทำถึงเพียงปฐมฉาน ยังไม่ใช่ฐานของอภิฉานที่แท้จริง อภิฉานอันแก้กล้าที่คิดจิตคิดวิญญาณมาก็ปรากฏแสดงตัว เขาเห็นกลุ่มญาณแต่ละประเภทวางเรียงเป็นชั้น ๆ ห่อหุ้มดวงจิต พอเลือกหยิบขยเอาได้บ้างด้วยกำลังในขณะนั้น อย่างเช่นความสามารถ ดึงอดีตมาดูสำนึกปัจจุบัน เพียงครีคระลิกถึงอดีตภาพฤทธิเก่าที่หลวงตาแขวนเคยเมตตาฉายให้ดูทีหนึ่ง ก็เหมือนท่านเขียนฟังกินท์ ภาพเหตุการณ์ของตัวตนมากมายทะลึงหลังทยอยเรียงลำดับมาให้เห็นจนจำแนกแทบไม่ทัน คล้ายคนธรรมดาจะลิกได้แบบเร็ว ๆ ว่าเมื่อวานเกิดเหตุการณ์ใดบ้าง โดยคัดเฉพาะที่ประทับใจ ต่างแต่ความหมายรู้คมชัดเป็นนิมิตและทราบเนื้อความละเอียดลออนัก

บัดนี้เขาเป็นผู้หนึ่งที่ประจักษ์ว่าสังสารวัฏนั้นพิศดารพันลึกเสียจนเล่าไม่ได้ ไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ไม่มีใครเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นเจ้าของ ทุกคนเดินทางอย่างโดดเดี่ยวไปตามยถากรรมแห่งตน ทำอะไรไว้ก็รับผลอย่างนั้น ปรับเปลี่ยนภาวะขยาบประณีตของวิญญาณไปเรื่อย ขึ้นลงเหมือนลูกคลื่น ไม่มีใครรักษาสภาพสูงส่งไว้ได้ตลอด เพราะแรงเหวี่ยงทั้งดีร้ายนั้นขับช้อนนั้ก อีกทั้งกิลสแต่ละขณะก็ไม่แน่นอน เดี่ยวบันดาลให้ประเสริฐ เดี่ยวกดดันให้ชั่วชาติ

วิญญาณที่เล่นคู่กันมา หรือเกาะกลุ่มกันมา ก็ล้วนต่างคนต่างก้มหน้าเสวยกรรมของตน มิใช่จะดีก็คู่กอดคอร่วมทุกข์ร่วมสุขเคียงข้างกันจากต้นทางยันปลายทาง ความสัมพันธ์ในฐานะสูงต่ำเหล่าเหล่าที่แน่นอนก็ไม่มี รักกันหวานซึ้งจริงใจแบบมาราธอนข้ามชาติก็ไม่มี ทุกอย่างถูกบีบคั้นให้แปรไปเรื่อยตามเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า หรือเฉพาะชาติ

เอาแต่โลกมนุษย์นี่ เมื่อเปลี่ยนยุคเปลี่ยนสมัยไป หรือข้ามวัฏจักรเผ่าพันธุ์แต่ละครั้ง ก็เล่าให้เชื่อยากแล้วว่ามีความแตกต่างในรายละเอียดน่าอัศจรรย์อันใดบ้าง

ขนาดอยู่ในโลกใบเดียวกัน ร่วมสมัยเดียวกัน แยกข้ามพรหมแดนคนจนคนรวยเข้าหั่นหั่น ก็ตะลึงตาค้างหลุดปากอุทานกันแล้วว่า ‘มือแบบนี้ด้วยหรือ’ หากได้เห็นถ้วนทั่วครอบครัวคนผู้มั่งมีที่มีวิทยาการสูงส่ง หรือที่มีศีลศรัทธาเป็นสรณะ หรือที่มีอายุยืนยาวพันปี ก็คงเลิกอุทานแบบเดิม และเปลี่ยนความเห็นกันแบบปฏิวัติ นั่นคือสังสารวัฏนี้ ‘มีทุกแบบ’

ที่พระพุทธเจ้าตรัสว่าพระองค์ประทานใบไม้เพียงกำมือเดียว จากสิ่งที่พระองค์รู้ทั้งหมดเท่าใบไม้ในป่า เขาอนุมานได้แล้วว่า เป็นอย่างไร เพราะแม้ญาณอันลับแคบจำกัดของฤๅษีธรรมดา ก็อาจแทงทะลุเข้าไปเห็นหน้าเห็นหลังอันสุดจะรวบรวมมากล่าวได้หมดขนาดนี้ แล้วพระสัพพัญญุตญาณแห่งองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าที่ใหญ่หลวงจนเปิดแจ้งแทงตลอดสายอนันตภาพเล่า จะเอาความมโหฬารของสื่อชนิดใดมาบันทึกหรือถ่ายทอดได้

ถอนใจเฮือกใหญ่ ทบทวนแล้วนึกรู้ว่าชาตินี้เป็นอีกครั้งหนึ่งที่เขาลืมรสหวานในรักได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย บันเทิงในสติปัญญาและความสามารถรอบด้านอย่างถึงพริกถึงขิง แต่ก็ต้องประสบพบเจอกับศัตรูเก่า รู้จักความขมขื่นแห่งการจากพราก ป่วยไข้ปางตาย เกียดจะลงนรกมาก็แล้ว

ชาติอื่นที่วิบากดีให้ผลน้อยกว่านี้ยังมีขมขื่นทรนการกรรมเป็นสิบเท่าร้อยเท่าหรือหกหรือ?

เห็นชัด ๆ แล้วว่าภพสังสารวัฏยึดเขื่อนนำหวนควาเพียงใด ใครจะอยากอยู่ต่อเข้าไปปลง ใครบอกว่าชีวิตฉันดี เป็นปกติสุขราบรื่น คนนั้นยังรู้จักพระอนิจจังน้อยไป

แต่ก็นั่นแหละ บารมีอันน้อยนิดในปัจจุบันชาติที่คู่ควรเป็นกำลังแก่พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณเบื้องหน้า ก็เห็นอยู่เพียงหนึ่งเดียว คืออธิษฐานบารมีที่กระทำไปต่อหน้าพระอภิญญา ทั้งรู้ว่าจะต้องฝ่าร้อยสววรรค์พันนรก ก็ยื่นยื่นจะดันดันไปอย่างปราศจากความเกรงกลัว ด้วยหวังกรุณาโปรดเกล้าในยศศักดิ์ให้พ้นจากสังสารวัฏด้วยกำลังคน ส่วนบารมีอื่นนับว่ายังอ่อน ไม่ว่าจะเป็ทาน ศีล การออกจากกาม ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ เมตตา และอุเบกขา

ยังต้องเพียรสั่งสมอีกยาวยี่สิบศตวรรษในขบวนการอัฏฐาภพขบละเอียดที่จะสืบเนื่องต่อไป ซึ่งก็คงเวียนวนซ้ำซากเหมือนเช่นที่เห็นแล้วในอดีตกาล

จำสภาวะจิตที่ ‘ไม่ใช่มนุษย์’ ได้ชัดเจน เขาเคยเป็นอสุรกายชนิดที่ไร้สติคิดอ่านเป็นเหตุเป็นผล เมื่อตัวเต็มไปด้วยหนามแหลม มีลำนึกอยู่อย่างเดียวคือวิ่งอาละวาดบ้าเดือดด้วยความคึกคะนองในกำลังอันอึ้งยง ในภาวะนั้นเมื่อจะเอ่ยปากร้องก็ได้อินแผดออกมาเป็นเสียงกรีดแบบคลุ้มคลั่ง เมื่อขยับเขยื้อนไหวพริบกก็กรอบแกรบเจ็บเสียดไปทั่วสรรพางค์อันเทอะทะ อาศัยในสภาพแวดล้อมอันครึ้มหน่มมืดเหมือนยามโพล้เพื่อผู้ตลอดเวลา อยากหนีหรือคิดจบชีวิตแบบที่คนในโลกทำกันง่าย ๆ ก็ไม่ได้

แต่เมื่อก่อนเกิดเป็นมนุษย์นี่เอง เขาเคยเป็นอะไรอย่างหนึ่งที่ประณีตล่ององค์สุดพรรณนา เป็นตรงข้ามสุดขั้วกับอัฏฐาภพอสุรกายเมื่อหลายร้อยชาติก่อน

พระพรหม!

สภาพนั้นจิตผกเป็นดวงใหญ่อย่างฉานอยู่ทุกขณะ ทว่าแยกชั้นกันเป็นต่างหากจากสำนึกคิดอ่าน เป็นความคิดอ่านอีกแบบ แตกต่างจากระบบความคิดของมนุษย์อย่างสิ้นเชิง พันวิสัยจะบรรยายด้วยภาษาใด ๆ แม้เทพดาเช่นเรือนแก้วก็ดูกระจ้อร่อยเมื่อเทียบกับ อัศภพอันน่าปรารถนายิ่งชนิดนั้น

ผ่านภูมิต่ำ ภูมิสูง คลี่คลายมาเป็นอัศภพนี้ ขยับแขนขาในกายหยาบนี้ เกิดมาแบบไม่รู้โอโหน้อเห็นเขียงมนุษย์ ทรงฤทธิ์ทางโลก และทางธรรม เข้มเกริมตามประสาภิเลสแบบมนุษย์

เขาเพลิดเพลินอยู่ในความรู้เห็นเร้นลับได้เพียงอาทิตย์เศษ ใจก็เริ่มพะวงถึงแพตรีขึ้นมา เมื่อคืนหนึ่งฝันเห็นตนเองคุ่มเดินไปตามทางรอบไหล่เขา หนทางเต็มไปด้วยหินแล้งแห้งผาก หอบหิ้วเสบียงคิดตัวพะรุงพะรัง ข้างกายคือแพตรีสีหน้าอิดโรย ชะมุกชะมอมมอชอ เสื้อผ้าประอะเปื้อนและมีริ้วรอยฉีกขาดเย็บคนเพิ่งผ่านป่าหนามมาหยก ๆ

ในฝันบอกตนเองว่าหล่อนสู้นลำบากติดตามเขามาด้วยความกักต๊ ขอมผ่านร้อนผ่านหนาวนุกน้ำลุยไฟ ก็เพราะใจเดียวมูซารัก เขาเสียอีกมีความแข็งแรงบึกบึน ทนฝ่าฟันก็ด้วยความมุ่งมั่นของตนเอง

ครั้งหนึ่งในฝัน เขาเงยหน้าขึ้นมองยอดเขาที่กำลังคุ่มเดินขึ้นไป รู้สึกคล้ายเลือดเข้าตา ดูเหมือนตนกำลังบ้าบิ่นแกมคันทุ้งทำในสิ่งเป็นไปไม่ได้ เพราะเมื่อแหงนหน้าดูดี ๆ แล้ว เบื้องสูงที่สุดนั้นเสียดขึ้นไปถึงยอดฟ้าชัด ๆ !

ยังจำภาพนั้นติดตา ปลายทางอยู่ที่ยอดฟ้า

เขาต้องดั้นด้นอีกกี่ปีก็กลับไม่อาจรู้ได้ รู้แต่ว่าตอนนี้ยังไกลแสนไกล เกินที่จะเอื้อมถึง ทว่าใจในขณะนั้นเหิมหาญ บอกตนเองว่ายอดฟ้าก็ยอดฟ้า แสนกับปีเหมือนเดือนเดือน ดั้นเดิน ปีนป่าย ไซ้กำลังนุกนั้นไม่หยุดหย่อน เดียวก็ดูแล้ว

สงสารก็แต่ผู้ติดตามเขามา แพตรีดูอ่อนโรยระโหยแรงเต็มทน ไม่ได้มีกำลังใจอย่างใหญ่ ไม่ได้เห็นแสนกับปีเหมือนเดือนเดือนอย่างเขา ทว่าเส้นทางวิบากนั้นไกลเกินหวนกลับ และสูงเกินโคดคั่งข้างทางเหมือนทิ้งตัวจากรถไฟ จะให้หล่อนขี่หลังเขาสบาย ๆ หรือก็เหลือวิสัย ได้แต่ช่วยจุด ช่วยประคองตามมีตามเกิด จูงมือกระซิบซัดบั้ง ปล่อยมือต่างคนต่างเดินบั้งสลับกัน

สำนึกว่าแพตรีเป็นความชุ่มชื้นกลางทางกันดาร เป็นทะเลกว้างกลางโลกแคบ เป็นความงดงามกลางความน่าซ้ง เป็นความสว่างสบายกลางคำกั้นเขือกหนาว เป็นความร่ำรวยกลางความขัดสน เป็นความหรรษากลางความน่าเหน็ดหน่าย เป็นคนตรีอ่อนหวานกลางความเงิบจันวังเวงใจ เป็นเพื่อนคู่ทุกข์แต่เพียงเดียวกลางความอ้างว้างรอบราย...

หล่อนเป็นทุกสิ่งที่ดีที่สุด

ช่วงหนึ่งเขาเกิดเหม่อ เผลอสติอย่างไรชอบกล เหมือนหลง ๆ ลืม ๆ ไปว่ามีแพตรีตะเกียกตะกายตามมา ยินหล่อนอุทานคล้ายสะอึกหิ้นถึมถึมถึมลง โหยให้เสียดหลั่งร้องเรียกเขาอยู่ที่เบื้องหลัง แต่เรียกเท่าไร ๆ เขาก็มีัวเพลินเดินรุดไปไม่เหลียวแล อันเนื่องจากมีวิหคนกฟ้าบินโฉบลงมาล่อตาชักชวนให้หลงเข้าสู่อุทยานอันร่มครึ้มด้วยแมกไม้เขียว สดชื่นบรรเจิดดาดด้วยหลากไม้ดอกหลากสีนานาพันธุ์

เพลินอยู่นานพอควร กว่าจะนึกขึ้นได้ก็เมื่อดอกไม้ในสวนพร้อมใจกันเหี่ยวเฉา เบื้องสูงมีดครึ้ม ยินเสียงฟ้าคำรามจากระยะไกล แล้วสะอึก คล้ายตื่นจากวังสกลัก เหลียวหาแพตรีก็ไม่เห็นเสียดแล้ว รู้สึกคิดอย่างแรงว่าตนได้ยินเสียงร้องให้คร่ำครวญของหล่อน แต่คล้ายแกล้งไม่ได้ยิน เอาหูทวนลมอย่างคนใจดำ ทั้งลืมิไว้ข้างหลัง ป่านนี้จะเป็นอย่างไรบ้างก็ไม่รู้

ไว้เท่าความคิด เขาใช้กำลังทั้งหมดที่มีสาวเท้าวิ่งย้อนทางกลับมาโดยเร็ว เห็นภาพทางว่างหายไร้แพตรีแล้วเศร้าจนสะอึกอันอยู่ในฝัน เสียใจที่ทอดทิ้งหล่อน คิดว่าถ้ามีโอกาสแก้ตัวจะขอมเหนื่อยแบกขึ้นหลัง ไม่ปล่อยให้ห่างหายไปไหนอีกแล้ว

ลืมตาตื่นขึ้นมาในตอนเช้า ก็เล่นกลับกรุงเทพฯทันที!

เขามาพบหล่อนแล้ว โลงใจไปถึงไหน...

ฉานสมบัติเป็นของเสื่อมง่าย โดยเฉพาะเพิ่งตั้งเข้าที่เพียงอาทิตย์เดียว เมื่อโดนกิเลสครอบงำก็สลายหายสูญไปราวกับไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

แต่ความจดจำเกี่ยวกับสังสารวัฏ การเวียนเกิดตายสลับสูงต่ำคำขาวยังคงอยู่ ยังรู้ความน่าขนพองสยองเกล้าอยู่ และตระหนักว่าสิ่งใดยึดเอาไว้กับการเกิดตายแล้ว ๆ เล่า ๆ ไร้ต้น ไร่ปลายนี้

ก้มลงหอมแก้มมวลตรงหน้า กลิ่นเนื้อแพศรียวน

ใจนึก

สำรวจความคิดตรึง ความอยากอันโหมแรงที่เกิดขึ้นภายใน บอกตนเองว่าสิ่งนี้เองผูกยึดสำคัญไว้กับสังสารวัฏ พยายามมองให้เห็นโทษภัย

เห็น...

แต่ตัดไม่ได้

ก็ในเมื่อใจยังบอกอยู่ว่าร่างสาวน้อยอันเป็นที่รักตรงหน้า ทั้งสวยหวาน ทั้งละมุนน่าชิดเชย อยู่ใกล้แล้วเยือกเย็นเป็นสุขอย่าบอกใครขนาดนี้

นางฟ้าเดินดินนั้นคล้ายของขวัญสำหรับผู้แสวงในเส้นทางหฤโหดสายพุทธภูมิ เป็นธรรมคาของผู้นำเพ็ญเพียร สังสมบารมีไว้มาก ยิ่งผลักดันให้คู่บารมีสูงส่งขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งได้มีสิทธิ์ขึ้นเขยสมบัติวินัยอันสร้างด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองเท่านั้น เพราะการลากจูงกันมานานโดยเจตจำนงอันเป็นกุศลยิ่งใหญ่ ย่อมก่อร่างสร้างสังขาร โดยยืนพื้นบนยานกุศลนั่นเอง

หล่อนเป็นของเขาแต่เพียงผู้เดียว!

ภาคหนึ่งของใจเห็นว่ามันเป็นอุปาทานที่โง่มาก หล่อนเองยังไม่ไร้ของตัวเอง ก้อนธรรมชาติต้องตายอย่างไรภายหลังหล่อนก็ต้องแตกดับตามนั้น

แต่เนื้อที่แนบเนื้ออยู่อย่างนี้ ใจรู้ค่าความเป็นหล่อนอยู่อย่างนี้ มีหรือจะขอมปล่อยหล่อนได้ วางหล่อนได้ เห็นหล่อนเป็นอนัตตาได้?

เกิดความคิดวุ่น ๆ วาบ ๆ ขึ้นมาว่าเจ้าเด็กหนุ่มที่ซุ่มดินนั้นพลาดโอกาสเขยชมอัญมณีล้ำค่า หรือ โชคดีที่แคล้วคลาดจากบ่วงรัดของอสรพิษร้ายแห่งมหาสังสารวัฏกันแน่? ภาพผิวเผินภายนอกที่ปรากฏต่อกิเลส กับภาพลึกซึ้งภายในที่ปรากฏต่อปัญญานั้น ช่างขัดแย้งกันสุดขีดได้อย่างไร

“กังวลอะไรอยู่หรือแพ?”

เขาเอ่ยถามทั้งรู้ว่าใครกำลังมีบทบาททรบถกวนจิตใจหล่อน ช่วงที่เขาหายไป แพตรีอาจประจักษ์ด้วยกรหันไปทอดสนิทในความสัมพันธ์อันดี ให้ความหวังลมแล้งกับหนุ่มหน้าอ่อนคนนั้นจนเกือบเป็นบ้า โดยเฉพาะเมื่อพบว่าเขากลับมาครอบครองจงดัวหล่อนตามเดิม มิได้หายขาดไปอย่างที่ลึกลับ

อินเสียงถอนใจแผ่ว หญิงสาวเอ่ยกระซิบจนเขาดึงจ่อหูเข้าไปใกล้แทบแถมแนบแนม

“แพทำการหมั้นกับหล่อนเสียก่อน ค่อยไปลงต้องเจอคนหลอกให้ใจ ร้องไห้ร้องไห้ให้แทบคลุ้มคลั่ง”

เกาทัณฑ์ย่นคิ้ว เขาไม่รู้เรื่องราวความเป็นมาเกี่ยวกับมิดีเท่าไรนัก จึงคาดเดาแบบปะติดปะต่อ โดยมีเจตนาปลอมโยน

“แพไม่ได้มีเจตนาหลอกหลวงเขานี้”

“แต่แพก็ไม่รักษาคำพูด ทำให้เขาเสียใจ”

ชายหนุ่มลอบยักไหล่ แอบคิดเสียบ ๆ ว่าช่างอะไร ก็แค่อีหนุ่มหน้าจืดคนหนึ่ง...

“เขาไม่เหมาะกับแพหรอก คนเราเข้ากันไม่ได้ แต่พยายามจับคู่กันในฐานะผิดจากที่ควร ก็เกิดความวิตขึ้นในเรื่องปลายอย่างนี้เอง ถ้าวางแพกับเขาผิดกันคนละครั้งนะ แบ่งความเสียใจกันแล้วก็แล้วไป”

แม้ช่วยปลอมเช่นนั้น ก็ดูหล่อนไม่หลุดจากอาการกังวล ราวกับเห็นเป็นอาชญากรรมใหญ่โตขั้นเข้าคุกเข้าตะราง ขี้เกียจคิดมากเลยปลอมเข้าไปแทน ๆ ทั้งรู้ว่าไอ้โลมปฏิโลมอย่างไรก็ป่วยการ

“ความรักเหมือนกีฬา ต้องมีได้มีเสีย มีสมหวังผิดหวัง วิถีโลกนะ อย่าวิตเกินเหตุเลย”

หญิงสาวกะพริบตาที่หนึ่ง

“พี่ไม่รู้อะไรหรอก”

เกาทัณฑ์ชะงักเล็กน้อย ไม่สบอารมณ์ขึ้นมาวบหนึ่ง เพราะทราบตามจริงว่าเวลานี้เทียบระหว่างเขากับหล่อนแล้ว หล่อนรู้่น้อยกว่าอย่างเรียกได้ว่าอนุบาลกับอุดมศึกษาทีเดียว

แต่ที่พูดก็ฝืนยิ้ม แพตรีกำลังโศก เขาควรทำให้หาย

“ใช่” เขาปลายนึกเกลียดชายผมที่ระแ่มหล่อนให้เข้าที่ “อย่างเช่น ไม่รู้ว่าทำยังไงแพถึงจะหันมายิ้มกับพี่เสียที”

แพตรีดึงกายขึ้นนั่ง ทำท่าคล้ายจะลุกจากเตียง แต่เกาทัณฑ์เอาแขนคล้องเอวยึดไว้ หญิงสาวพยายามแกะ

“ปล่อย”

“จะไปไหนล่ะ?”

“โทร.หามดิ”

หล่อนตอบตามตรง

“จะพูดอะไรกับเขาอีก?”

“อยากขอโทษ ขอคำโอโหสิ และฟังเสียงว่าตอนนี้ดีขึ้นหรือยัง”

เกาทัณฑ์ทำหน้ามื่อย แต่ก็ยอมปล่อยแขน

โทรศัพท์วางอยู่บนโต๊ะทำงานห่างจากเตียงน้อยเดี๋ยวนั้นที่แรกแพตรีอยากขอให้เกาทัณฑ์ออกไปข้างนอก แต่แล้วก็เห็นว่าทำอย่างนั้นดูมีลัษณมากไปหน่อยสำหรับฐานะอันซิดเชื่อยามนี้ จึงปล่อยให้เขาอยู่ด้วยอย่างนั้น ตนเองยืนนิ่งกับที่ ทำใจเตรียมคำพูด

ชายหนุ่มตะแคงหน้าไปยังจุดที่แพตรียืนอยู่ หล่อนกอดอกหลวม ๆ หันข้างให้ เห็นเสื้อขาวน้ำสวยและเส้นผมเหยียดตรงยาวจรดแผ่นหลังในอาการนิ่งเป็นคุษณินั้นแล้ว ทำให้นึกถึงนางโนสึน เหมือนหล่อนเป็นรุ่งอรุณที่สดใสแสงละไม ส่องใจให้อบอุ่นปรีดาลัย

แพตรียกโทรศัพท์ขึ้นกดเบอร์เนือย ๆ ทั้งรู้ว่าเขากำลังจับตามองและเงี่ยหูฟัง หล่อนรอสัญญาณเพียงสองครั้ง ก็มีเสียงเรียบเบาตอบมาจากปลายสาย

“สวัสดีครับ”

“มดิ...” ทั้งที่เตรียมคำพูดไว้พร้อม ก็ไม่วายคิดขัด “กลับถึงบ้านนานหรือยัง?”

เด็กหนุ่มเงิบเพียงครู่เดียว ก็ตอบกลับมาด้วยสุ้มเสียงนุ่มนวลเป็นปกติทุกอย่าง สมแล้วที่เป็นบัณฑิตทางธรรม

“ตรงกลับเข้าบ้านเลยอะ ไม่ได้แวะที่ไหน” แล้วเขาก็ดีดคอ “เป็นห่วงกลัวผมจะไปเดินหาทำเลตั้งพุทธาหรือ?”

แพตรีหัวเราะออกมาได้ สบายใจขึ้น

“เปล่า...” หล่อนทำตาเป็นประกายใสในการเฝ้าสังเกตของใครอีกคนใกล้ตัว “รู้ว่าเก่ง ถ้าเดินก็ลงหาทำเลปักกลดทำสมาธิมากกว่า”

“เขากลับไปแล้วหรือถึงโทร.มา?”

“ยังอยู่” ตอบโดยมิได้ระวังอ้อมเสียงนัก “ทำไม โทร.หาเธอต้องรอใครกลับเสียก่อนด้วย?”

มดิทำหน้างออยู่ที่ปลายสาย สำเนียงคล้ายหยิกประชดนั้นบอกอยู่ในที่ว่าคนรักของหล่อนห่างออกไปแค่เอื้อม ได้แต่ทอดถอนใจว่าโลกนี้ยุ่งจริงหนอ ซัดข้องจริงหนอ หวังว่าคงไม่ใช่แงงอนระหองระแหงกันแล้วจับเขามาขึ้นเขียงสับแทนอีก เพราะคราวนี้เข็ญจนดาบไม่ยอมหลงเหลืออีกแล้ว

เด็กหนุ่มขบคางลงนั่งฟังผนังห้อง ส่งเสียงเนือย ๆ

“พูดอย่างนี้ถ้าพี่เขาฟังอยู่ เขาน้ำมีดตามมาอัดผมถึงบ้านก็เสร็จจ้ะ”

แพครีอมยิ้ม ปรายตามาทางเกาทัณฑ์

“ใครกล้าอัดเธอ น่ากลัวตายล่ะ พี่จะขวางเอง”

มติหัวเราะเอื่อยทั้งครันที่จะมีอารมณ์ขัน

“นี่...พี่แพ” บอกทั้งหน้าชื่นอกครม “ไปให้เขากอดคอเถอะไป”

หญิงสาวสะดุ้ง แต่ก็ทำหน้าเฉยอย่างรวดเร็ว

“นี่...น้องชาย! อย่าทำเป็นรู้คีนักเลย ชักปากคอเราะร้ายนะเรานะ”

“ผมจะวางล่ะ”

“เดี๋ยว...” เม้มปากกลักลั่นก่อนขมลงคอ และเริ่มตั้งใจพูดมากขึ้น “มติ พี่อยากขอโทษเธอ พี่ไม่ตั้งใจให้...”

“พี่แพชะ” มติซัด “ระหว่างทางกลับบ้าน ผมเบาดัว สบายใจ และปลอดภัยไปรง โลงตลอดอย่างที่สุด ตอนยังนึกว่าพี่แพไม่เป็นสิทธิ์ของใคร ยัง ใ ๆ ก็แอบหวังอยู่ในส่วนลึก แต่นี่หมดอยาก หมดหวังอย่างเด็ดขาดเสียที ตั้งแต่หน้าที่รู้ว่าพี่เป็นของเขาแล้ว”

แพครีอีกอก หน้าแดงขึ้นมาด้วยความอาย อยากแก้ความเข้าใจผิดของน้อง แต่เหมือนถูกกล้าคอ เพราะมติบอกกับปากว่าความเข้าใจผิดนั้นเองปลดปล่อยเขาเป็นอิสระอย่างสมบูรณ์ หล่อนจะใจร้ายคลั่งห้วงบาง ๆ กลับไปมัดเขาอีกได้อย่างไร

“สิ่งที่เห็นวันนี้ไม่ใช่แค่พระเอกตัวจริงของพี่ แต่ยังได้เห็นทุกข้ในอกของตัวเอง เห็นต้นเหตุทุกข้คืออาการที่จิตจับยึดพี่แพเป็นความหวังอย่างเลื่อนลอย พอเห็นอาการยึด เลยรู้ว่าจะปล่อยได้ทำไหน แต่ก่อนไม่รู้ด้วยซ้ำว่าอาการยึดแบบนี้เป็นต้นเหตุทุกข้ ไม่รู้ว่าเรามีทุกข้ในอก พอถูกขยายผลชัด ๆ เป็นก้อนใหญ่ขึ้นมา เลยจับถนัด ก็นับเป็นบทเรียนฝึกคัรบไฟทุกข้กองเล็กอีกบทหนึ่ง ต้องขอบคุณเสียอีกที่พี่แพกับเขาทำให้ผมเห็นได้อย่างนี้

ผมคิดได้ตั้งไม่รู้จักปีติคัก ว่าตัวเองเป็นอย่างมากแก่น้องของพี่นะสมควรที่สุดแล้ว แต่ก็อึดริกอดหลงไม่ได้ ทรมานนานแก่ไหนขี้เกียจจำ เขาเป็นว่าตอนนี้เหมือนพันชนาการถูกปลดทั้ง อย่างกังวลเพราะผมเลย ควรยินดีด้วยมากกว่า เราสนิทกันเลยจนไม่จำเป็นต้องอำพรางหรือพูดอ้อมค้อมให้คาใจใหม่ คุยกันห้านาทีเสร็จจิดกว่าอ้ออิงเป็นชั่วโมงโดยไม่ลงเอยอะไร พี่ฟังเลยผมก็ได้ ผมไม่ใช่คำเลียงแม่แต่เนิดเดียว ผมเคยนับถือ เคยรัก เคยหลง แต่ถึงตอนนี้เหลือแค่ความนับถือเท่านั้น ดีด้วยกันทุกฝ่าย”

เงียบพักใหญ่ ก่อนมติจะถามแบบคบท้าย

“สบายใจรึยัง?”

แพครีกะพริบตาปริบ ๆ

“สบายแล้ว ขอบใจมาก” แล้วหล่อนก็ขอเลียงสั้น “เหมือนพี่หลอกเธอให้ดีใจ อโหสิด้วยนะ”

มติสุดลมหายใจเข้าปอดลึก เกือบ ๆ บอกตามตรงว่าหล่อนทำให้เขาโคขื่นเพราะมองเห็นและอยากละวิถีโลกเสียที คนเรานั้น ทั้งผู้ ทั้งกลับไปกลับมาว่าระอาขนาดไหน เขาเกิดปัญญาเห็นชัดว่าเมื่ออาชนะตนเอง จิตพิพากษาเสร็จสิ้นแล้วไม่มีกลับไปไม่มีเปลี่ยน ต่างจากการอาชนะใจผู้หญิง ที่ให้ผลรวน เหมือนชนะได้ในวันหนึ่ง แต่แค่ข้ามวันก็เปลี่ยนผลเสียแล้ว

ที่ว่าพูดอย่างนั้นจะออกนอกกรอบไปหน่อย แพตริฟังแล้วคงไม่นึกชื่นชมนัก เพราะเป็นเรื่องเข้าตัว มติจึงคิดคำโหสีให้ฟัง ปราศจากความกระทบกระทั่งหรือเป็นเหตุให้เก็บไปคิดข้องคิดใจในภายหลัง

“อย่างที่บอกนะ ขอให้ถือว่าที่แหมอบความปลอดโปร่งสบายใจกับผม ความไม่รู้ใด ๆ ของพี่ที่ถือเป็นบันไดขั้นต้นให้ได้มาถึงจุดนี้ ต้องนับเป็นคุณ ไม่ใช่โทษ เพราะฉะนั้น...ผมขอโหสีรับที่แพ และกราบขอบพระคุณด้วยใจจริงกับการใส่ผมลงสู่ทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับภาวะปัจจุบัน”

ประโยคท้ายของเขาสะกิดให้หล่อนนึกถึงนิมิตที่เกิดขึ้นเมื่อนั่งสมาธิอยู่หน้าพระประธานในโบสถ์วัดป่าสาละวัน

หล่อนกับเกาทัณฑ์ช่วยกันพายเรือพาเขาส่งขึ้นฝั่ง!

“เธอจะบวชหรือ?”

แพตริโพล่งถามทั้งที่เขายังไม่เคยเอ่ยเจียดไปทางนั้นสักคำ

“ถ้ายังไม่เป็นพระก็จะยังไม่บวชหรือคะ” มติตอบกลาง ๆ “วางเถอะ อย่าคุยกับผมนานเลย เดียวพี่เขารู้สึกไม่ดี”

“มติ...เราเป็นที่นั่งกันตลอดไปนะ”

“ฮะ”

ตอบเรียบสั้นแล้วก็วางกระบอกลีโศกทิ้งลงกับแป้นตัดสายไป แพตริยื่นมือหนึ่งจับอยู่อีกครู่ ก่อนวางลงตาม หัวอกเบาโล่ง ระบายอึดพนมมืออนุโมทนากับน้องชายผู้เป็นที่รัก

เกาทัณฑ์ลุกเดินมาหา แพตริรู้เชิง หล่อนยังไม่อยากโดนแตะเนื้อต้องตัวนัก จึงขยับก้าวหลบไปทางหนึ่ง แต่เขาไวกว่าและคว้าเอวได้ด้วยปลอกแขนล่าสัตว์ พาร่างหล่อนมาที่เตียงอีก โดยลงนั่งก่อนแล้วเหนียวหล่อนนั่งบนคอกขาของเขา

“ออกไปที่ข้างนอกกันบ้างเถอะคะ อยู่ในนี้รู้สึกจะตาย”

แพตริเอ่ยชวนกระเจ้ากระจอดเพราะเบื่อบรรยากาศสองต่อสองที่หล่อนเสียเปรียบเหมือนลูกไก่ในกำมือเขาเต็มแก่ สัญชาติญาณระแวงภัยของผู้หญิงเตือนว่าผู้ชายถ้าเห็นโอกาสจนน้ำลายหกได้ที่ขึ้นมาเมื่อไหร่ สัญญาไว้แต่ไหนก็ลืมหมด

“แปลกแฮะ พี่น่าจะเป็นฝ่ายชวนแพที่ขมมากกว่านะ”

“จะไปไหนล่ะ?”

“เที่ยวไหน?”

“เที่ยววัด ใจหาที่นั่งสมาธิกัน”

เกาทัณฑ์หัวเราะเอ๊ก

“เคยไปเที่ยวไหนมั่งหา เรานะ ใช้คำว่า ‘เที่ยว’ ผิดที่ผิดทางหรือเปล่า? ต่อไปนี้คงต้องปรับความเข้าใจกันหน่อยมั้ง”

“แบบไหนคือที่ที่ควรใช้คำว่า ‘เที่ยว’ ของทีละคะ?”

“โรงหนัง ศูนย์การค้า แหล่งคาเฟ่ชายเขา ชายทะเล”

“เอาเถอะ ออกไปไหนก็ไป”

“ตอนนี้อายุอยู่ที่นี้แหละ ยังไม่เบื่อนะ”

แพตริกะพริบตา เบนหน้าเนิบซำมามองเขา

“อย่างทีนี้เบื่อน่าย แพฐ ที่ไม่รู้คือพอแต่งแล้ว เบื่อแพแล้ว จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง”

เกาทัณฑ์เห็นท่าจะวกเข้าเรื่องเครียด ก็รีบถิกไปอีกทาง

“เออ...ว่าจะคุยด้วยพอดี หลังแต่งงานเราสองคนน่าจะหาโอกาสไปนมัสการสังเวชนียสถานในอินเดียกันนะ คงจะดี เป็นมงคลกับชีวิตสมรสมากทีเดียว”

แพตริกะขยับไป สังเวชนียสถานคือสถานที่ต่างๆซึ่งเดือนให้รำลึกถึงพระพุทธคุณ ขณะเดียวกันก็บันดาลให้เกิดความสังเวชใจในการเกิด แก่ เจ็บ ตาย อันได้แก่ลุมพินี-สถานที่ประสูติ พุทธคยา-สถานที่ตรัสรู้ สารนาถ-สถานที่แสดงธรรมครั้งแรก กุสินารา-สถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน ทั้งหมดอยู่ในอินเดีย ยกเว้นลุมพินีแห่งเดียวที่อยู่ในเนปาล

ครั้งที่คุณยายยังมีชีวิต ปู่ชนะเคยพาเข้ากับหล่อนตระเวนท่องนมัสการพุทธสถานที่สำคัญในแดนกำเนิดและเผยแพร่พระพุทธธรรมขององค์ศาสดามาแล้ว หล่อนยังจดจำบรรยากาศต่าง ๆ ได้ดีใจ เพราะมีแรงประทับใจซึ่งยิ่ง

ภาพในความทรงจำโดยมากคือหลักหินที่ให้แก่ครีมี สงบวิเวก ร่มเย็น และเต็มไปด้วยพลังความศักดิ์สิทธิ์ขั้วริมขลัง ชวนให้เกิดใจระยิบระยับและสักการะด้วยธรรมภายในอันกระจ่างใส

ในครั้งนั้น ตลอดการรอนแรมยาวไกลเพื่อข้ามสังเวชนียสถานแต่ละถิ่น จะอยู่ในราตรีอันมืดมิดหรือทิวอันสว่างแจ่ม มองข้างทางเห็นแต่ทุ่งนาเว้งว่าง ดูเงียบเหงายาวนานเหมือนไร้ที่สิ้นสุด ภาพความอ้างว้างเคยทำให้หล่อนคิดถึงเขาอย่างจับใจ อยากให้เขาเป็นผู้พาหล่อนข้ามน้ำข้ามดินไปทุกแห่ง แทนที่จะปล่อยให้เหมือนอยู่ตามลำพังอย่างนั้น

นั่นเป็นก่อนหน้าที่จะพบกับเขาเป็นครั้งแรก เพื่อทราบว่าเขาไม่แม่แต่อยากชยดาเหลียวแล...

แต่วันนี้ เดี่ยวนี้ น่าแปลกนัก เป็นความบังเอิญ เป็นการอธิษฐานที่ให้ผลสมหวังหรืออย่างไร เขาจึงเป็นฝ่ายชักชวนขึ้นมาได้

“คิดยังไงถึงชวนคะ?”

“ปู่เคยเล่าให้ฟังนะแพะ ฟังแล้วอยากไปบ้าง เห็นปู่ว่าระหว่างเดินทางข้ามเมืองนี้ จิตใจเยือกเย็น สงบสุข ทำสมาธิได้มีพลังเป็นพิเศษ เหมือนร่วมฟ้ายังมีเงาจากสาวพัสดร์ของพระพุทธองค์แผ่ให้สัมผัส ที่คิดว่าเมื่อเราแต่งงานกัน เดินทางไกลร่วมกัน คงก่อสายใยผูกพันได้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น”

“ค่ะ ไกล...ไกลมากนะคะ ต้องใช้เวลามากทีเดียว”

“ดิลี อังไกล ยิ่งใช้เวลา เราก็ยิ่งใกล้ชิดกัน ในร่มกุศลมากขึ้น เมื่อเสร็จจากการนมัสการครบทุกถื่นแล้ว น่าจะอธิษฐานขอให้เป็นพลวปัจจัย ร่วมเที่ยวไปในสังสารวัฏบนทางมหากุศลเช่นนี้ตราบเข้าถึงพระนิพพาน”

แพดรีนั่งงัน เพราะรอยระคายยังไม่จางหายคืนจากเรื่องน่าเข็ดที่ผ่านมา แต่ก็เกรงว่าเมื่อเขาชักนำเรื่องบุญเรื่องกุศลแล้วหล่อนทำเพิกเฉยไม่ยอมรับรู้หรือร่วมโมทนา เดียวจะเป็นการจุดชนวนให้เกิดความไม่ลงรอยเป็นลูกโซ่ จึงจำใจระงับความรู้สึกด้านลบ แปรความคิดเป็นอินคิล้อยตามในทำนองโมทนาสาธุการ

“ค่ะ”

รับคำเพียงสั้นเหมือนบอกว่ารับรู้แล้ว และไม่ขัด ทว่ายังรู้สึกฝืน ๆ อยู่ในภายใน เพราะคนเรามีกำแพงจิตใจจากความเจ็บกันเสมอ แพดรีจึงคิดเอาชนะจิตใจตนเองด้วยการออกความเห็นเสริมเสียหน่อย

“ความจริงสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนาในอินเดียยังมีอีกหลายแห่งนะคะ และถ้ามีโอกาส คนที่ไปก็มักจะไม่พลาด อย่างเช่นที่อยู่ใกล้ลุมพินีก็ได้แก่สาวัดถ์ ที่ตั้งของพระเชตะวันมหาวิหารซึ่งพระพุทธองค์ประทับอยู่สิบเก้าพรรษา และยังมีบุพพารามที่พระองค์ประทับอีกหกพรรษา ซึ่งรวมแล้วเกินครึ่งของเวลาที่พระองค์ใช้โปรดสัตว์ ถ้าไปกับกลุ่มทัวร์จะมีกำหนดการค่อนข้างครอบคลุมอยู่แล้ว”

เกาทันท์เบิกคานิดหนึ่ง

“แพเคยไปมาแล้วหรือ? รู้จริง”

“ปิดเทอมช่วงสิบขวบปู่เคยพาไปค่ะ”

“อ้าว...ดิลี ไปอีกรอบคราวนี้เป็น ไกลให้พี่” เขาพูดด้วยตาตื่นสดชื่น “พระพุทธเจ้าท่านประทับอยู่สาวัดถ์ดินาน ลงมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมาก หลักหรือร่องรอยสถานที่ต่าง ๆ คงมีมากตามไปด้วยสินะ”

“ค่ะ ยังเห็นร่องรอยและซากโบราณวัตถุหลายแห่ง เช่นวัดเชตะวัน พระราชวังของพระเจ้าปเสนทิโกศล เจดีย์บอกตำแหน่งพระพุทธองค์แสดงยมกปาฏิหาริย์ มูลคันธกุฎีที่ประทับ หรือกระทั่งจุดเกิดเหตุสำคัญเช่นตำแหน่งแผ่นดินสูบพระเทวทัตต์และนางจิมจมาณวิกา กุฎีพระเถระต่าง ๆ ก็มาก”

“บรรยากาศเป็นยังไง รกร้างหรือเปล่า?”

“ตอนนี้เขาพัฒนาหรือปล่อยปละอย่างไรไม่ทราบนะคะ แต่เมื่อสิบปีก่อนนี่เขิวกริมไปหมด ทั้งหญ้า ทั้งแมงไม้ใหญ่ พื้นที่ในอินเดียโดยมากยังเห็นวัตถุสมัยใหม่น้อย เขตโบราณสถานยังคงบรรยากาศยุคเก่าไว้ บางแห่งก็วิวทิวทัศน์เหมือนป่า”

“เห็นเขาว่าอินเดียขอทานเยอะหรือ?”

ถามพลาถยขึ้นมือเอาปลายนิ้วและไล้ริมฝีปากล่างอย่างขอลองว่าที่เห็นอิม้เด็มนั้นจะนุ่มแก่ไหน แพตริโยกศีรษะหลบชนิด ๆ จึงดาห้าม พลาถตอบเป็นปกติ

“คะ ตลอดทางเลย บางทีลูกชาวบ้านไม่ได้คอยาก ก็วิ่งมาขอเงินจากนักท่องเที่ยวสนุก ๆ ประชาชนส่วนใหญ่คอยากยากจนกันจริง ๆ กระทั่งการขอทานแทบจะกลายเป็นประเพณีไปทุกหัวระแหง”

“ที่พิกสะควคหรือเปล่า?”

“ตามจุดต่าง ๆ ก็มีโรงแรมอย่างคิเหมือนประเทศอื่น ไม่ต้องนอนกระต๊อบหรือ”

“ได้เวะคงลาบั้งไหม? เห็นว่าชาวพุทธไปอาบน้ำขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นั่นกันมาก”

“ไม่ใช่คะ คงคามทานที่เป็นแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาของชาวฮินดู แต่กล่าวอ้างอิงในหลายพระสูตร หลายคนเลยคิดว่าเป็นแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ของชาวพุทธ ชาวฮินดูยังศรัทธากันมันคงมากนะคะ เด็กหนุ่มสาว ผู้เฒ่า ยากคิมิเงินมาอาบน้ำรวมในที่เดียวกันหมด เห็นทั้งขอทานแก่ ๆ ที่ปากหุบไม่ได้ แมลงวันเข้าไปดมหนอง ไปจนถึงสาวท่าทางผู้ดี สวมใส่เสื้อผ้ามีราคา ต่างมาลงอาบอย่างไม่มีการรังเกียจกัน”

เกาทัณฑ์เบ้หน้า นึกในใจว่าข้างสักแสนเขาก็คงไม่เอาด้วย

“รวมแล้วพอจบการเดินทางรู้สึกยังงั ซึ่นใจมากไหม?”

“ได้เห็นอนุสรณ์สถาน ที่แม่จะเป็นเพียงซากปรักหักพัง ก็ยังทรงพลังยิ่งใหญ่ให้สัมผัสได้ การไปพบสถานที่จริงที่เกิดเหตุการณ์ศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ เปิดใจเราให้รับบรรยากาศของพุทธคัมภีร์อย่างเต็มกำลัง เหมือนเราย้อนกลับไปอยู่ในยุคเดียวกับพระพุทธองค์และพระสาวกทั้งหลาย”

ชายหนุ่มพยักยิ้ม สรุปลด้วยความมดหมายเต็มเปี่ยม

“คงต้องเลือกเวลาพร้อมทั้งสองคนให้เร็วที่สุดแล้วละ”

อย่างรวดเร็วจึและนุ่มนวลแทบไม่ทันให้รู้สึกตัว เกาทัณฑ์ซ่อนร่างหล่นเลื่อนไปนั่งขอบเตียง แล้วลึ้มตัวลงพาดศีรษะหนุนคักนึ่ม แพตริเก็อบงุนงในพลกำลังและความว่องไวฉับพลันชนิดนั้น ด้วยถูกสลับเปลี่ยนจากการนั่งคักเขามาเป็นให้เขานอนคักงายคายในพริบตา ราวกับหล่นเป็นเพียงหุ่นปั้นเล็กเบาที่อาจนำไปวางหรือจัดตั้งที่ไหนเมื่อไหร่ก็ได้

คู้หนึ่งในความนึ้งงันท่ามกลางความไม่เป็นอื่น แพตริกั่มลงมองหน้าเขา เห็นกำลังเหลือบจ้องขึ้นจับหล่นอยู่ก่อนแล้ว และพยายามส่งยิ้มให้หล่นยิ้มตอบ แต่แพตริเก็ย เพราะอย่างไรก็ยังมีคูนุ่มนุ่อย่าง ๆ ในอก ลักษณาการที่ม่งสานลงมาจึงออกคักค้อเสียมมากกว่าร่วมอารมณ์ใส ๆ ไปกับเขา

“แพ...”

“หือม?”

“เกยให้ใครหนุนคักไหม?”

หางตามดวงตาดำเฉี่ยวหน้าเขา ออกเคื่องเพราะคล้ายเกาทัณฑ์เริ่มทวงถามความบริสุทธิ์สะอาดจากหล่อน ในขณะที่หล่อนรู้ว่าเขาเองผ่านใครต่อใครมาจนเจน

"เคยมั้ง"

คำตอบห้วนแบบประชดทำให้เกาทัณฑ์อึ้งเอ็นดู

"เคยมั้ง..."

ทำเสียงเล็กเสียงน้อยส่อเสียด แพตริเลยอึ้งเซิดหน้าหนีไปไกลออกไปอีก

เกาทัณฑ์สังเกตเห็นมวงกิริยาเงื่องของหญิงสาวด้วยความเพลิดเพลิน แล้วครู่หนึ่งก็พลิกหน้า ปริ้มตาสูดกลิ่นระเหยจากตักหอมอย่างแสนรัก

“ไปเที่ยวที่อื่นกันเถอะ อย่าอยู่อย่างนี้เลย”

เกาทัณฑ์ยังอยากแบบสนิทชิดใกล้หล่อนเช่นนี้ แต่ร้านที่จะปฏิเสธซ้ำหลายหน จึงยกไหล่ดึงตัวขึ้นนั่ง

“ก็ได้”

รับคำแต่นิ่งเฉย แพตริจึงไล่

“ก็ได้ก็ออกไปรอข้างนอกสิคะ”

ชายหนุ่มหัวเราะเยียบ แบมือ

“เอาคุณแจรงมาซิ เดี่ยวจะไปตรวจสภาพหน่อย ท่าทางคลุมผ้าปล่อยทิ้งไว้เฉย ๆ เป็นอาทิตย์เลยใช่ไหม?”

แพตริเดินไปหยิบมาให้จากลิ้นชักโต๊ะทำงาน เกาทัณฑ์รับแล้วลุกเดินออกนอกห้องเพื่อให้หล่อนแต่งตัวตามที่ขอ

โลกสว่าง ทางคูโล่งไสยงนักรแล้ว

บทที่ ๒๕ ถิ่นโลก

มันนั่งอยู่ที่ระเบียงบ้านตามลำพัง ในคืนพระจันทร์สุกปลั่งแสงเงินขวงเย็นตา เจกเช่นดวงจิตที่ฉายรัศมีอาภาประจักษ์กับตนเองในภายใน

ทั้งเปิดคานั่งดูภาพราตรีอันงามละมุนนั่นเอง มติเห็นเหมือนตนเองมีสองภาค ภาคหนึ่งนั่งฟังนักเก้าอี้ปล่อยอารมณ์ตามสบาย ทอดตามองจันทร์งามเบื้องบน เป็นมิตินี้มีเนื้อตัวหูดำจับจ้องได้ ผิวกายรับอากาศเย็น นัยน์ตาจับจ้องกว้างใหญ่บนโพ้นฟ้า ทราบชัดในความเป็นราตรีอันผาสุกนั้น

อีกภาคหนึ่งรู้แจ้งเข้ามาในภายใน กายปรากฏสว่างคล้ายห้องทึบที่ความมืดถูกขับไล่ด้วยแสงใส ใจอันเบาบางจากกิเลสตนเอง คือแหล่งกำเนิดแสง ส่องให้เห็นสัณฐานคร่าวแห่งกายที่สถิตอาศัยเป็นพื้นเย็น อกคายพบปรากฏดูจ้าวของเครื่องวางภายในห้อง ความรู้สึกนึกคิดปรากฏดูหมอกควันที่ถูกโปรยฟุ้ง โปร่งบ้าง ทึบบ้าง

จิตอันเบาบางจากกิเลสตนเอง ละเอียดพอจะจ้องอยู่กับแสงรู้อันกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับดวงสติ เมื่อน้อมระลึกเข้ามาสู่สีกในภายใน กายก็ปรากฏเป็นรูปขันธ์ที่ถูกรู้ เห็นมีช่องว่างระหว่าง โครงกายกับแสงรู้ จิตและกายไม่เหนียวยึด ไม่เกาะติดกัน ให้เกิดอุปาทานในอิตตา

จิตอันทรงแสงรู้ นั้น เมื่อตั้งมั่นเด่นดวง ก็ทรงตัวประจุกองไฟใหญ่อัน โชนิ่งรับกลุ่มแมลงหวี่ที่บินรุ่มวาวด้วย โดยไม่อาจรบกวนเปลวสว่าง ความคิดและอารมณ์ที่สุ่มจรเข้ามาทั้งหลายทั้งปวง หรือกระทั่งความหมายรู้เป็นตัวฉันทผู้คิด ก็ปรากฏดูเดียวกับพยับแดด ที่ดูมีจริง แต่สลายหายหอนอย่างไร้ร่องรอย ไร้ตัวตนใดให้ยึดถือได้แม้แต่น้อย

ด้วยความรู้สึกอ่อนน้อม อ่อนโยนอันเป็นธรรมชาติภายใน มติสำรวจตนเอง แล้วพิจารณาชนิดของความสุขที่บังเกิดขึ้นนั้น

อิตตาอันขึ้นหนักถูกลดแล้วจากหัวอก จึงเบาหายห่าง

ไฟคือราคะและโทสะยากจะลุกโชนขึ้นในดวงจิต จึงสงบเงียบเย็นใจ

เมื่อกายใสใจเบา กายก็ปรากฏโดยความเป็นอย่างนั้น ใจก็ปรากฏโดยความเป็นอย่างนั้น มีแต่สภาวะธรรมภาครู้เห็นสภาวะธรรมภาครู้ เป็นธรรมเสมอกัน ไม่ขาด ไม่เกิน ไม่เกิดภาวะยึดมั่นถือมั่นสิ่งใดเป็นฐานแห่งอุปาทาน จิตรวมลงเป็นหนึ่งเดียวกับความว่างปราศจากภาวะ ปราศจากการวิ่งตามเหยื่อทุกชนิด ปรากฏเป็นสุดยอดเหนือภาวะและอสภาวะกับตนเอง

“นั่งชมฟ้าเป็นกระด่ำหมายจันทร์เลขนิตที่ชายเรา”

เสียงเด็กหนุ่มคนหนึ่งทักมาแต่ไกล ดูมุดคือออกจากรสแห่งความว่างอันปราศจากขอบเขตในระดับอุปจารสมาธิ เหลียวมาทางด้านเสียง น้อยชายเขานั่นเอง เพิ่งกลับเข้าบ้านในชุดเที่ยวเต็มยศ

“ว่าไงหับ”

มติดักด้วยเสียงเรียบเย็น แม้อายุไม่ถึงแต่ที่น้อยชายด้วยอาการปฏิบัติอันควรอันควรมีควรเป็น แต่ใจยังจับนั่งด้วยพลังแห่งความตื่นรู้ว่าเป็นธรรมชาติ โลงว่างจากความคิด สงบเฉยไร้ปฏิบัติการทางอารมณ์ได้คอบวิธีทักแบบชั่วเหยงของประทับ

“เมื่อกลางวันตอนออกจากบ้าน เราเห็นพี่แพ่งรดป้ายแดงไปกับหนุ่มหล่ออะมัด”

ประทับบอกเล่าด้วยความตั้งใจที่แท้จริง เพราะหมั่นไ้สัมนานที่มดคางสาวสวยเกินตัว โจบไปฉายมาอยู่เรื่อย ความจริงมดกับประทัพบเป็นพี่น้องที่รักใคร่ชอบพอกันดี เสียแต่ประทัพบชอบเล่นด้วยความริษยาตามโอกาส

“ถ้าหมายถึงแฟนพี่แพ่ง ก็หลานชายปู่ชนะ ใจละทับบ”

มดเอ่ยเรียบสนิท

“อ้อ...อย่างนั้นอะ” ผู้น้องทำเสียงสูงอย่างเพิ่งรับรู้ “ตอนเราเดินผ่าน กำลังปิดประตูรั้วก้าวขึ้นรถพอดี พี่แพ่งเห็นเราแล้วหลบ ๆ หน้ายังงใจชอบกลจะมัด สงสัยอายุที่เราเห็นแฟนเขา กลัวอามาฟ้องนายมั่ง”

พูดจบก็หัวร่อว่า มดฟังแล้วพยักหน้าเนือย นาย ทราบดีว่าแพตรีคงยังติดอยู่กับความรู้สึกผิด พอเห็นน้องชายเขา เลยทำให้นึกถึงเขาและพลอยเข้าหน้าประทัพบไม่คิดไปโดยปริยาย

“เรารู้สึกกับพี่แพ่ง เหมือนที่รู้สึกกับนายนะทับบ บอกมาหลายครั้ง ขอให้เชื่อเสียทีเถอะ”

ประทัพบทำปากเบะ

“จะเหมือนกันยังงใจละพ่อคุณ เราเป็นชาย เกิดจากพ่อแม่เดียวกับนาย แล้วพี่แพ่งเขาเป็นหญิง คนละพ่อแม่กับพวกเรา เดินคางกันไปคางกันมาตั้งหลายปี อี้ออย่างกับ โรมิโอ-จูเลียต ทำปากแข็งจนเจอใครมางบไปแล้ว”

เพราะถูกจี้อย่างแรง โทสะจึงปะทุขึ้นจากใจที่ยังมีสภาพเป็นเชื้อ มดขมวดคิ้วเล็กน้อย ทว่าองค์มรดกคือสัมมาสติแสดงตัวอย่างเฉียบพลัน เพียงไฟโทรทัศน์รู้วูบขึ้นมา จิตอันเป็นผู้รู้ก็แยกเป็นต่างหากออกมาจากไอรอนทันที ซึ่งเมื่อใจไม่ปรุงแต่งต่อ ไอรอนแห่งโทสะก็แสดงความเป็นอนิจจัง จางหาย สลายตัวคืนกลับสู่ความว่างเปล่า ปราศจากการผุดขึ้นของอุปาทานแห่งตัวกูผู้โกรธอย่างสิ้นเชิง

และเพราะพ้นจากการห่อหุ้มของโทสะ จิตจึงมีลักษณะเบิกบาน สะท้อนออกมาด้วยความกระจ่างใสในใบหน้า ปรากฏให้เห็นได้ในเงาสลัวรางแห่งราตรีอันอบแสงจันทร์

เมื่อเห็นมดนิ่ง เฉยเมย ปราศจากกระแสความยินยลสนใจลอยออกมาให้สำเนียงสัมผัส ประทัพบก็เป็นฝ่ายหงุดหงิดขึ้นมาเสียเอง เขาคับหูหรือออกมาจูดสูบมวนหนึ่ง เมยหน้ามองดวงจันทร์กลางฟ้า เงียบเสียงไปแบบนึกเรื่อยเปื่อยลยตามลมเกี่ยวกับแพตรี แม้อายุจะห่างจากหล่อนหลายปี แต่เขาก็โอดินพอจะเป็นเด็กหนุ่มอีกคนหนึ่ง ที่ลุ่มหลงความสวยหวานของผู้หญิงดี ๆ เช่นหล่อน

มดชำเลืองแลเงาร่างของประทัพบ และโดยมิได้ตั้งใจล่งหน้า จิตอันนิ่งว่างและตื่นรู้ในตนเอง ส่งออกสัมผัสคลื่นความเหม่อลอยอันส่งออกมาจากร่างซึ่งยื่นห่างไปเพียงสามก้าว

ที่แรกก็เหมือนกับที่คนทั่วไปอาจสำเนียงสัมผัสคลื่นอารมณ์หรือความนึกคิดอันเข้มข้นจากคนอื่น เช่นกำลังมีความเครียดกังวล ความฟุ้งซ่านเลือนลย ความข้องใจสงสัย ความมีเลศนัยซ่อนแฝง หรือความมีอารมณ์ขันซุกซน แต่ด้วยจิตที่ชำนาญการรู้ทันเท่า และสามารถแยกแยะสัญญาณความคิดอ่านของตนเอง ได้เกิดประสบการณ์ใหม่กับมด ก็เหมือนจิตอันสงบนิ่งและว่างใสของเขา สามารถลือกคลื่นความคิดที่กระจายออกมาจากประทัพบได้ถนัด ราวกับเป็นกระแสความคิดของตนเอง อีกทั้งตีความด้วยอาการหมายรู้ชนิดเดียวกับที่จิตเห็นความคิดผุดขึ้นในหัวตนด้วย

มดิกะพริบตาปริบ ๆ ความกำหนัดรู้เกิดขึ้นชั่วเวลาสั้น ๆ ราวกับเป็นเพียงอุปาทาน เหมือนได้ยินเสียงรำพึงแผ่วกริบ เช่นเดียวกับที่บุคคลในหัวตนเอง ต่างแต่ตำแหน่งต้นกำเนิดความคิดถูกรู้ว่าอยู่ที่ประทับ อันเป็นเครื่องชี้ให้จิตทราบว่ายินจากจิตอีกฝ่าย

‘ปานนี้เอาตัวไปไหนว่า จะสันทุมแล้วยังไม่กลับอีก’

มดิใจเด่นแรง อาการของจิตที่มีปรีชาล่องรู้ความรู้สึกนึกคิดผู้อื่นแบบ ‘เจ โศปรีชญาณ’ เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยปราศจากการตั้งเจตนาไว้ล่วงหน้าแต่ประการใด มดิจึงออกสงสัยเล็กน้อย ว่าตนอุปาทานไปเองหรือเปล่า

เม้มปากนิดหนึ่ง ก่อนถามเสียงพิสุจน์

“ทับ... ไปบ้านพี่แพ่งปิดมิดหรือเปล่า?”

ประทับหันขวับ แปลความตามเข้าใจตื่น ๆ เพียงว่ามดิกอยู่ในอารมณ์หึ่งหวงและเป็นห่วงแพตรีจนเกินหักห้าม ต้องหลุดปากถามจนได้

“ฮา... ไหมล่ะ” เล็กหนุ่มร้องอย่างมีชัย “เขายังไม่กลับกัน ไร้มัด จะสันทุมแล้ว ปานนี้เอาตัวไปไหนต่อไหน”

มดิระบายนมหายใจยาว ประทับพูดคล้ายกับที่เมื่อครู่เขาเห็นฝ่ายนั้นรำพึงในใจ น่าจะใช่แน่ อย่างไรก็ตาม มดิพยายามลือกความคิดของอีกฝ่ายใหม่เพื่อดูว่าเป็นเพียงความสามารถที่เกิดขึ้นชั่วคราวช่วยยามหรือเปล่า

ด้วยใจที่ตื่นคิดจ้องหวั่นจากความอยากรู้อยากเห็น ทำให้ขาดความตั้งมั่นแน่วแน่ในช่วงแรก เหมือนเขาพยายามจูนหาค้นวิญญูในย่านความถี่ที่ต้องการ แต่พบเพียงเสียงอู้อี้ฟังไม่ได้ศัพท์ ประทับกำลังคิดอะไรอยู่แน่ ๆ เขาสัมผัสได้เป็นคลื่นหายบที่แผ่มากรออยอิมเยาะ

มดิกะพริบตา เปลี่ยนวิถีการรู้ทันความคิดคนอื่นมาเป็นเท่าทันตัวโลภะของตนเอง ความสามารถพิเศษทางสัมผัสที่หกเป็นเรื่องธรรมดาของผู้ฝึกจิต เพราะในภวะนั้น ฐาคุรู้อาจถูกน้อมไปใช้อย่างไรก็ได้ สุดแต่จะเลือก

ถ้าเลือกผิดก็ติดอยู่ในวังวนการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ไม่เลิก...

พอสติหลุดเช่นนั้น มดิกัดัดความใส่ใจในความคิดคนอื่น หันมากำหนัดรู้ความคิดตนเองแทน ซึ่งง่ายกว่า แน่นนอนกว่า กับทั้งเมื่อเฝ้าดูโดยความกำหนดเป็นอนัตตาแล้ว วันหนึ่งก็จะถึงที่สุดทุกขก็ได้ เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง

“เรารู้นะว่านายกำลังคิดถึงพี่แพ เป็นห่วงพี่แพ แต่ทำเป็นปากแข็ง”

ประทับทักทายแบบสุรุษประสานใจที่สำคัญว่าคนแน่วจริง มดิดัดราคาญด้วยการไม่ต่อล้อต่อเถียง แต่น้องชายก็ยังอุศุสาห์หาความยาวอีก

“อย่าว่าเราดื้อเลย แต่นายตั้งใจเออะ พี่แพเขาสวยเกินไปวะ หาใหม่แบบที่เข้ากับนายได้ดีกว่า”

มดิตามดูใจตนเอง ที่น่าจะถูกรุ่นเพราะถูกเด็กเมื่อวานชื่นสั่งสอน แปลกที่โลกภายในกลับเจิบสนิท หัวใจเด่นเป็นจิงหะปกคิ คงเส้นคงวาทุกประการ ราวกับเด็กน้อยไร้เดียงสา ไร้ความอินยลสนใจกับความกระทบกระทั่งอันก่อเกิดจากรูปภาษาของมนุษย์ใด ๆ

อาจเป็นเพราะรู้ทางไปทางมาของราคะ โทสะ โมหะจนเคยชิน กระทั่งเท่าทันแม้ขณะจิตที่รับผัสสะอันควรก่อกุศล จึงเกิดการตั้งรับขึ้นอย่างเป็นไปเอง คงไว้แต่ความเนิบนิ่งทางความคิด และรู้สึกสงบละไมไม่ไหวติงในกลางอกอย่างไรก็อย่างนั้น

เมื่อเขาเงยบ ประทับก็เงยตาม แต่ในความเงยของประทับมีแรงดันขึ้นหนักแฝงอยู่ แสดงว่ากำลังคิดหาคำพูดถล่มเขาต่อ ใจที่กำลังอยู่ในอุเบกขา ทรงกำลังรู้ กระแสจิตต่อเชื่อมกันสนิท พลิกกำหนดจับนิคตเดียวก็ลือกสัญญาความคิดอีกฝ่ายได้ถนัด

‘ลูกสาวแม่ค้ากล้วยแขกหน้าปากซอยนะเหมาะ’

ประทับคิดจับคู่ให้กับเขาแบบที่เล่นที่จริง แทนที่จะโกรธ มดิกลับขบขันจนหัวเราะออกมา

“นายทำอะไรนะ?”

ประทับถามยียวน เพราะนึกว่ามดิกแล้งหัวเราะแบบทำเป็นไม่มีอะไร

“ข้าที่นายจะให้เราเอาชายโง่มาเป็นแฟนนะซี”

มดิกตอบตรงไปตรงมา ประทับขมวดคิ้วขึ้น

“โง่ไหน?”

“อ้าว! ไม่รู้จักชื่อหรือ ลูกสาวแม่ค้ากล้วยแขกใจ ตัวอ้วน ๆ นะ”

คราวนี้ประทับถึงกับสะดุ้ง

“เอ๊ะ! เราเคยบอกเมื่อไหร่ว่าจะให้นายเอาเป็นแฟน?”

ถามคอแข็งด้วยความหนาวขึ้นมา เมื่อรู้สึกเป็นครั้งแรกในชีวิตถึงความคิดคนที่รั่วไหลให้คนอื่นจับได้

มดิกหัวเราะเอื้อย ครั้นจะกระทำให้คนเป็นผู้มีฤทธิ์ คงทุกข์กันถ้วนหน้าถ้าประทับจะอยู่ในบ้านเดียวกับเขาอย่างหวาดกลัว ระแวงว่าจะถูกล่วงรู้ความลับไปทุกซอกมุมความคิด

“อ้อ นานมาแล้ว นายเคยแซวเราตอนชายโง่ช่วยแม่ชายของ เห็นแถมมากกว่าที่สั่งลิบบาทไปเยอะไปหาว่าเราแอบจับไว้ตั้งแต่เมื่อไหร่”

ประทับคลายความเกร็งลง แต่ยังจ้องหน้าพี่ชายอย่างขูดคั้น ลังเลเป็นครู่ เมื่อเห็น ไร้พิรุณ ก็เชื่อว่าเป็นความประจวบเหมาะ บังเอิญ

“ไปอาบน้ำล่ะ”

ตีคมูหรีทั้งคดับทลาคือ ๆ มดิกพยักเพยได้รับรู้ สบายใจขึ้นเมื่อน้องชายปลิกตัว ปล่อยให้เขาอยู่ตามลำพังดังเดิม

เมื่อเงาว่างของประทับพันไป โจมตีก็ว่างลงราวกับคนล้มง่ายที่สุดในโลก ปราศจากเยื่อใยความขุ่นข้องพันกันสักนิดเดียว เป็นสุขกับความปลอดโล่งของจิตอันอารมณ์เกาะไม่ติดชนิดนั้นจนต้องยิ้มออกมาบ่อย ๆ ความรู้สึกในอึดตาเปรียบเสมือนสิ่งจุดตันในกาย เมื่อทะลวงหลุดออกเสียได้ ก็เหลือเพียงความเบาสบาย คล้ายปล้องกลวงที่ไร้ความอึดอัดแน่นน้อยเท่านั้น

นั่นทำให้หมัดนอนอย่างยินดี ว่าพระอรหันต์ท่านคงว่างเหมือนแก้วที่ปราศจากน้ำ แม้แก้วถูกกระทบอย่างไร ก็หาความกระเพื่อมไหวหรือกระฉอกหกเป็ยกเปื้อนไม่ได้เลย ใจของท่านเสมอกับธรรมชาติ คือรู้อะไร ก็รู้สึกว่ามีความเสมอกับสิ่งนั้น ไม่เกิดอุปาทานว่าสิ่งนั้นเป็นตนหรือของตน ไม่เกิดอุปาทานว่าสิ่งนั้นนำยินดีควรแก่การเสพสม ใจถูกทำให้ว่างเสมอความว่างทั้งปวงนั้นแล้ว ที่ดำรงอยู่อย่างหมดอาลัยยินดี หมดทุกข์หมดโศกในกายใจอันเป็นสมบัติของความแตกพัง

เป็นอีกคืนหนึ่งที่ปุณณะถูกรับตัวมานอนค้างบ้านลูกชายคนโต ความจริงลูก ๆ ท่านกตัญญูรู้คุณ อยากให้ท่านมาพำนักถาวรกัน โดยไม่มีการเกียจคร้าน ทว่าท่านเองยังอยากอยู่บ้านเก่า อ้างว่าชอบสถานที่ นานทีจึงมาให้ลูก ๆ เลี้ยงดูอย่างนี้ อย่างมากจะอยู่เพียงสองสามคืน เพราะเป็นห่วงหนูแพهلานสาวคนโปรดของท่าน

ท่านเข้าห้องนอนแต่หัวค่ำ อากาศเย็นกำลังดี เปิดหน้าต่างรับลมได้สบาย เงยหน้าชมแสงจันทร์เบื้องไกลด้วยความสงบสุขเพียงลำพัง บังเกิดความปลอดโปร่งถึงที่สุดเมื่อทราบชัดแก่จิตอันละเอียดซุกซม ว่าการระคือแก้วตาดวงใจได้ถูกวางลงแล้ว

ทุกข์สุขทั้งชีวิตเหมือนฝันไป คล้ายเมฆที่จรมผ่านดวงจันทร์ บดบังอยู่ครู่แล้วผ่านไป ผ่านแล้วก็มิมีแสงเมฆใหม่มาบังอีกแล้ว ๆ เล่า ๆ ที่สุดทั้งหลายทั้งปวงก็ล้วนเลยผ่านจนหมดสิ้น จะเคยจริงจังกับเหตุการณ์ในชีวิตช่วงใด เห็นใครสลักสำคัญเพียงไหน วันหนึ่งก็พลดปลงลงจากการแบกรับทางใจทั้งนั้น

เมื่อถึงเวลาที่เกาทัณฑ์มารับตัวแพตรีไปจากท่าน ใจท่านก็เหมือนสลัดคืนทุกสิ่ง เหลือเพียงกายใจเป็นเครื่องระลึก สักแต่เห็นสภาวะธรรมในกายใจเพื่อความรู้อันแจ่มแจ้งตลอดถึงที่สุด

จิตของชายชราสงบวิเวกเป็นเนื้อเดียวกับจากโลกที่อามแสงจันทร์สว่างนวล ลมดีกรำเพยผ่านมาหอบหนึ่ง โขยกลิ่นหอมของมะลิวัลย์ในซุ้มเบื้องล่างหน้าต่างขึ้นมาระทบนาลิกประสาท ขณะนั้นเองปรากฏสิ่งประหลาดในส่วนลึกของจิต คล้ายบอกตนเองว่าคุ้นเคยกับบรรยากาศเช่นนี้มานานนักหนา ระลึกได้ว่าแม้ยังเด็ก เมื่อเห็นฟ้าราตรีมีจันทร์ฉาย ก็คล้ายเห็นมาก่อน ณ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์แดนดินถิ่นไหนสักแห่งอย่างประหลาด

ในยามพักผ่อนวิปัสสนา เว้นจากการพิจารณาภายในเป็นไตรลักษณ์ ปุณณะมักปล่อยให้จิตเข้าสู่เข้าสู่ธรรมละเอียดในตอนที่ลุกขึ้นตามวาระโอกาสต่าง ๆ เหมือนเจ้าของบ้านผู้มียามว่างก็เดินทอดน่อง พลิกดูสมบัติหรือก้อนกรวดก้อนหินในเขตบ้านพอให้ทราบว่าเป็นอย่างไรแล้ววางลง ทั้งตระหนกว่าเสียเวลาไปอีกสิบชาติร้อยชาติ ก็ไม่อาจพลิกดูได้ถ้วนทั่วทั้งหมดว่ามีอะไรอยู่บ้าง

วาระนี้ ปัญญาญาณจากจิตอันบางด้ายกิเลสของท่านเหมือนแสงส่องเห็นความคุ้นชินพิเศษอันโยงใยกับการอบรมจิตในพุทธศาสนา โดยปรากฏเป็นความรู้สึกรักเล็ก ๆ ส่งออกมาจากจิตอันทรงธรรม

ท่านกำหนดว่ารักเล็ก ๆ นั้นเป็นสุขเวทนา เป็นสิ่งแปลกปลอมที่แทรกตัวเข้ามาท่ามกลางความสะอาดนิ่งสงบของจิต โดยลักษณะนั้น สุขเวทนาอาจล่องหนลับหาย แสดงความเป็นทุกขังแห่งคนให้ปรากฏต่อกระแสรู้ก็ได้

แต่ด้วยเจตนาเข้าสู่รายละเอียด สุขเวลานั้นก็ถูกหน่วงไว้ให้ดำรงอยู่กับสติเฉพาะหน้า เช่นเดียวกับเมื่อสะกดหิน แทนที่จะก้าวเท้าข้ามผ่าน ก็ก้มลงหยิบขึ้นดูเล่นให้เห็นลาย เห็นสี เห็นรูปทรงอย่างถนัดเสียหน่อย

ปุณฺณะลากลมหายใจเข้ายี่ดียว นิมฺมวล ก่อนกำหนดสติรู้ว่าหายใจออก ความชำนาญทำให้จิตกับลมเคล้าเคลียเข้าด้วยกัน แนบเนียนสนิท กระแสจิตจึงสอดเข้าหากันด้วยอาการแน่วรู้รวมดวง จิตปีติสุขชานเย็นเต็มรอบทันที ยิ่งความชุ่มชื้น อิมฺเอบลิกซึ่ง ปราศจากเอกเทศใดแห่งกายทั่วร่าง ที่ปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวกจะไม่ถูกต้อง จิตปรากฏแก่ตนเองเสมือนไฟเย็นดวงมหึมาที่มีแรงผณีกรรมเข้าหาศูนย์กลางคือสายลมหายใจเหี้ยดยวประหนึ่งน้ำคกทิพย์

นั่นคือการล่วงเข้าสู่ฐานสมาธิเป็นอัปนาแท้จริงระดับแรก เรียกว่าปฐมฌาน ประกอบด้วยองค์หลักคือวิตก วิจารณ์ ปีติ สุข และเอกัคคตา

ปฐมฌานเป็นของดีแก่ผู้เคยคุ้น ขณะเดียวกันก็เป็นของน้อยแก่ผู้รู้ธรรมอันประเสริฐยิ่งกว่า จิตของปุณฺณะแนบรู่อยู่กับลมหายใจจนจิตแยกออก ว่าสายลมหายใจยังปรากฏต่อจิตผู้รู้ก็เพราะมีอาการระลึกลับแนบแน่นอยู่กับลมหายใจ เมื่อจิตมีดวงกับเปลือกลมหายใจ ยังนับว่าจิตหายอยู่ ต่อเมื่อละอาการระลึกลับที่สายลม หลุดออกมารักษาจิตให้ทรงมั่นปีติสุขเพียงเดียว จิตก็เด่นดวงส่องใสเป็นธรรมชาติเหมือนนกที่เลิกระพือปีกเสียได้เพราะ โขยบินมาสูงพอ จึงแผ่ปีกนั่งลอยลมสบาย ปลอดภัยจากภาระหนักในการออกแรงพุงตัวในอากาศกว้าง

นั่นคือการล่วงเข้าสู่ฐานสมาธิเป็นอัปนาแท้จริงระดับที่สอง เรียกว่าทุติยฌาน ประกอบด้วยองค์หลักคือปีติ สุข และเอกัคคตา

ทุติยฌานเป็นของดีแก่ผู้เคยคุ้น ขณะเดียวกันก็เป็นของน้อยแก่ผู้รู้ธรรมอันประเสริฐยิ่งกว่า จิตของปุณฺณะแนบรู่อยู่กับปีติจนแยกออก ว่าปีติเป็นเสมือนคลื่นน้ำที่กระเพื่อม ทำให้จิตซึ่งเปรียบเหมือนเรือโยกโคลง เมื่อแทรกกล้าเข้าสู่ร่องน้ำที่สงบกว่า เรือก็นิ่งลง เช่นเดียวกับที่ละปีติเสียได้ จึงพบกับสภาพน่าพึงใจกว่ากัน

นั่นคือการล่วงเข้าสู่ฐานสมาธิเป็นอัปนาแท้จริงระดับที่สาม เรียกว่าตติยฌาน ประกอบด้วยองค์หลักคือสุข และเอกัคคตา สมบูรณ์ด้วยองค์รองคือสติและอุเบกขา

ตติยฌานเป็นของดีแก่ผู้เคยคุ้น ขณะเดียวกันก็เป็นของน้อยแก่ผู้รู้ธรรมอันประเสริฐยิ่งกว่า จิตของปุณฺณะแนบรู่อยู่กับสุขอันเกิดจากความสงบจนจิตแยกออก เห็นราคะชนิดละเอียดอ่อนอันเกิดแต่ความพึงใจแทรกอยู่จาง ๆ แล้วตัวปัญญาผู้เจ้านั้นก็ตัดราคะในฉานชั้นสูงได้ขาด จิตเข้าถึงความสงบสงัดอีกระดับหนึ่งที่ประณีตเสียนความระลึกลับในกายขาดหายไป ทรงอยู่ที่แต่ภาวะแผดจ้าแห่งจิตอันดูประหนึ่งดาวฤกษ์แห่งสติอันบริสุทธิ์รุ่งเรือง ปราศจากความเตอะต้องข้องเกี่ยวกับสภาพหายไใด ๆ ทั้งปวง ละทุกข์ ละสุข ดับโสมนัสได้สิ้น ขาวรอบตลอดกระแสรู้อย่างนั้น

นั่นคือการล่วงเข้าสู่ฐานสมาธิเป็นอัปนาแท้จริงระดับที่สี่ เรียกว่าจตุตถฌาน ประกอบด้วยองค์หลักคืออุเบกขาและเอกัคคตา

ช่วงเวลาอันสั้นที่ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า พอจิตเริ่มถอนออกสู่ผัสสะแล้ว ปรากฏถึงความมีอยู่ของกายและการกลับมาของลมหายใจ อยู่ในภาวะพร้อมรู้แจ้งถึงที่สุด ปุณฺณะก็น้อมจิต จ่อสติอย่างแผ่วลงไปในภาวะรู้ของตนเอง ตรวจอารมณ์กับบรรยากาสนสงบได้ สงงจันทร์อัน โยงโยกับวิถีธรรมในปัจจุบันชาติ แล้วจิตก็แนบสนิทเข้ากับความรู้สึกคุ้นเคยดังกล่าว เหมือนหลุดออกจากกายและสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน ปรากฏใหม่ก็รู้แจ้ง ก็อยู่ห่างจากความเป็นเช่นนั้น

เห็นตนเองนั่งขัดสมาธิอยู่บนแคร่เตี้ย ๆ กลางแสงจันทร์นวลโย ที่นั่นเป็นหน้าบ้านของท่านในแคว้นอวันตี ซึ่งหันออกสู่ราวป่า สดัก ปลอดภัย ในภาวะที่เริ่มคุ้นกับอาการระลึกลับ เหมือนมีอีกคนนั่งซ้อนตนเอง เป็นการซ้อนตัวปัจจุบันเข้าไปในตัวอดีต

ขณะแห่งการนั่งบนแคร่นั้น ลักษณะจิตมิใช่ปล่อยให้ตนเองตีกับธรรมชาติอันงาม ทว่ากำลังยินดีกับความรู้อันใหม่ที่รับมา นั่นคือข้าวมหาปุโรหิตที่ออกบวชได้ฉายานามว่าพระมหากัจจายณะ ท่านกลับคืนสู่บ้านเกิดพร้อมพาลูกศิษย์ผู้ถือเพศบรรพชิตด้วยกันจำนวนหนึ่งมาด้วย

กุลบุตรชาววันตีจำนวนมากเมื่อเข้าสู่สำนักของพระมหากัจจายณะก็เกิดความเลื่อมใส แต่ด้วยเหตุขัดข้องที่มีภิกษุไม่เพียงพอแก่การทำสังฆกรรมในการบวชพระตามวินัย จึงเป็นได้แต่เพียงบวชเณร ถึงแม้มีอายุครบบวชพระกันแล้วก็ตาม

ข้าวมหาภคณเกี่ยวกับพระมหากัจจายณะดังกล่าวนี้ มีมาถึงท่านในยามอรุณรุ่งของวันเดียวกันกับที่นั่งชมจันทร์ นับเป็นวาสนาอันใหญ่หลวงที่พระหนุ่มในสำนักของพระมหากัจจายณะรูปหนึ่งเดินมาบิณฑบาตถึงหน้าบ้านท่าน ซึ่งเมื่อท่านเห็นกิริยาอันควรแก่สมณสาธูปแล้ว ก็เกิดความเลื่อมใส คดลงใจถวายภัตตาหารทันทีด้วยความเบิกบานร่าเริงใจ

ในสมัยนั้น จะมีการรับบาตรดินเผาของพระมาบรรจุอาหารด้วยมือของโยมเอง ท่านรับบาตรจากพระมาส่งต่อให้นางพราหมณ์ผู้ภรรยา เพื่อเอาเข้าบ้านใส่อาหาร ระหว่างนั้นท่านก็นิมนต์พระนั่งสนทนากับท่านบนแคร่เสมอกันนั่นเอง ด้วยเหตุที่ท่านอยู่ในวาระพราหมณ์ และยังไม่ทราบถึงความเป็นบุคลลอันทรงธรรมควรเคารพของสมณะหนุ่ม

เมื่อครั้งพุทธกาล ศาสนาพุทธปรากฏเหมือนเพียงลัทธิศาสนาอื่นแหวหนึ่ง กล่าวได้ว่าเบื้องต้นพุทธศาสนาเป็นความเชื่อของชนกลุ่มน้อยที่กระจัดกระจายทั่วไป เมื่อดูจากลักษณะภายนอกของพระซึ่งนั่งห่มผ้าข้อมฝาดเพียงน้อยชิ้น ก็มีได้มีเอกลักษณะบ่งบอกว่าเป็นเครื่องหมายแทนการเชื่อคำสอนแนวทางใดได้เลย

อย่างไรก็ตาม ท่านเคยยินคำเล่าลือเกี่ยวกับการอุปธิของพระพุทธเจ้า ผู้เสด็จมายัง โลกมนุษย์เพื่อความสิ้นกิเลส ความถึงที่สุดแห่งทุกข์ ก็ยังเกิดความใจสั่นหวั่นไหวอย่างน่าฉงน เมื่อสอบได้ความว่าพระหนุ่มตรงหน้านั้นบวชในสำนักของพระมหากัจจายณะผู้เป็นหนึ่งในศิษย์เอกของพระพุทธเจ้า ท่านก็ปริศนาปรามิโธทย์เป็นสันพื้น รีบได้ถามถึงสิ่งที่ขัดข้องคาใจมาเนิ่นนาน

คำถามของท่านที่มีต่อภิกษุหนุ่มคือธรรมะของพระสมณ โคดม นั้น ต้องฟังจากพระ โอบุษฐ์แต่ประการเดียวจึงได้ผลอันไพบูลย์ถึงที่สุด คือการสิ้นทุกข์ หรือว่าเพียงฟังคำบอกเล่า ก็ได้ผลสูงสุดเป็นการสิ้นทุกข์อย่างเดียวกัน พระได้อธิบายคำตอบกลับว่าทำไมจึงสงสัยเช่นนั้นเล่า ท่านก็อธิบายว่าท่านอยู่ในวัยชรา จะให้เดินทางไปฟังธรรมจากพระพุทธองค์ซึ่งประทับอยู่ไกลบ้าน เห็นทีคงเป็นการลำบากเกินกำลังสังขาร

พระฟังเหตุผลจึงตอบว่าธรรมะเป็นของกลาง การที่พระศาสดาให้สาวกแยกย้ายกันออกประกาศธรรมอนุเคราะห์ประชาชนไปทั่วทั้งชมพูทวีป ย่อมยืนยันว่าชาวบ้านค่านเมืองทั้งหลาย ก็ฟังธรรมอันเดียวกับที่ออกจากพระ โอบุษฐ์ได้ รวมทั้งรับผลสูงสุดคือการสิ้นทุกข์เช่นเดียวกันได้ด้วย หากน้อมรับธรรมไปปฏิบัติอย่างสัตย์ซื่อ

ฟังเช่นนั้น อุดภาพเดิมของปุชณะก็เกิดความปีติสิ้นพื้นประมาณ ชิดเอาภิกษุหนุ่มตรงหน้านั้นเองเป็นตัวแทนพระบรมศาสดาถามพระว่าเพื่อถึงที่สุดทุกข์ต้องทำอะไร พระก็อธิบายให้ฟังเรื่องอริยสัจ 4 ซึ่งมีสาระสำคัญหลักคือทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค

ฟังนัยพอสังเขปโดยทำให้ไว้ในใจอย่างแยกคายแล้ว พราหมณ์ผู้ชราที่กำหนดได้ว่าอริยสัจสี่นี้เป็นเรื่องของจิตใจ โดยแท้ จิตใด สะบั้นเป็นอิสระขาดจากการเกาะกุมของตัณหา จิตนั้นก็ไม่มีเหตุแห่งทุกข์ แต่การจะพ้นตัณหาได้ ต้องรู้จริงๆเสียก่อนว่าตนเป็นทาสตัณหาหรือเปล่า หากขาดสติรู้เท่าทันเสียแล้ว ไม่ตระหนักว่าเป็นข้าทาสของตัณหาเสียแล้ว ที่ไหนจะมีแรงบันดาลใจให้ประกอบความเพียรเร่งพ้นจากอำนาจของตัณหา

นั่นเอง จึงเป็นเหตุหนึ่งยวนำให้เกิดเจตนา ว่าท่านจะเฝ้ารู้ เฝ้าดูตัณหาในใจตนเอง

เมื่อพระจากไปแล้ว ท่านก็คิดถึงเกี่ยวกับเรื่องการดูตมหาในใจตลอดวัน จนตกค่ำเมื่อนางพราหมณ์ผู้ภรรยาหลับสนิท จึงออกมา นั่งหน้าบ้านด้วยอาการเป็นคุษนิท่ามกลางความสงบเงียบของป่ามีดอันฉาบไล่ด้วยนวลรัศมีเขอันรอร่องเรือง แล้วพยายามสังเกตุกิเลสตัณหา ในจิต ก็เห็นปรากฏเป็นความเกิดแล้วดับ ดับแล้วเกิด ด้วยความคำนึงถึงเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน วนไปเวียนมาเรื่อยๆ ไม่ต่างกับแพเมฆ ที่ผ่านมายังจันทร์ แล้วก็ผ่านจระจากไป

เมื่อคิดชาติครั้งนั้นท่านยังห่างจากมรรคผล ทว่าก็เป็นชนวนธรรมอันแสนประเสริฐ เหตุการณ์เมื่อรับธรรมจากพระหนุ่มจึง ปฏิรูปเป็นแรงประทับลงสู่ความทรงจำสนิทซึ่ง จึงเข้าใจว่าเหตุใดจิตท่านมัก โยงแสงจันทร์เข้ากับคามยินดีในธรรมมาจนกระทั่งถึงชาติ ปัจจุบัน

ก่อนจากนี้มีตอดิดกลับคืนสู่สำนักเต็มบริบูรณ์แห่งความเป็นปุชณะ ชายชราให้หนักหน้อยหน่ายเป็นที่ยิ่ง เหตุการณ์ล่วงผ่านมาก็ กว่าสองพันปี ท่านก็ยังหลงวนเกิดตาย มีอติภาพ มีการเคิบโตเข้าสู่วัยแก่ รอรวันแตกตายอยู่อีก

ในชาตินี้ น่าจะเป็นเพราะบ่มบารมีมาแก่กล้าพอ ท่านจึงเริ่มสนใจและศึกษาธรรมมาตั้งแต่ยังหนุ่มแน่น และนั่นทำให้ท่าน ตระหนักว่าการแสดงตัวของบารมีธรรมนั้น มาในรูปของการให้ความสนใจธรรม นำไปสู่ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติตรง ประพฤติชอบ รวมทั้งความฝึกฝนปฏิบัติ ไม่เก็งงอนว่าคนกิเลสบางหรือหนา ไม่ทอดคาลัยอหิฐานรอกอสำเร็จมรรคผลในศาสนาพระศรีอารย์ เมตไตรย แต่มุ่งใช้อติภาพคือกายนี้ใจนี้ดับเหตุแห่งทุกข์ให้ทันก่อนถึงลมหายใจเสือกสุดท้าย

ในส่วนของการให้ความสนใจธรรมที่นำไปสู่ครูบาจารย์นั้น ท่านมีวาสนาพบคำสอนอันทรงพลังอัจฉริยที่สั้น ทว่า เปลี่ยนแปลงผู้คนให้หันเหมาเข้าสู่ทางมรรคผลกันเป็นจำนวนมากต่อมาก นั่นคือ

จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย

ผลของจิตส่งออกนอกเป็นทุกข์

จิตเห็นจิตเป็นมรรค

ผลของจิตเห็นจิตเป็นนิโรธ

นั่นเองเป็นจุดหักเหของชีวิต ท่านเดินทางรถไฟไปกราบหลวงปู่ดูลย์ อดุลโฒ พระสาวกผู้เป็นตัวแทนประกาศธรรมของ พระพุทธเจ้าที่ยิ่งใหญ่ที่สุดรูปหนึ่งแห่งยุค

หนทางธรรมในชาตินี้ เมื่อได้รับคำสอนจากหลวงปู่ดูลย์ ซึ่งมีสาระสำคัญให้ดูจิตตนเอง สิ่งแรกที่ท่านกลับมาพิจารณาก็คือ จิต คืออะไร จิตอยู่ที่ไหน จะดูจิตได้อย่างไร

นั่นเป็นเหตุให้พิจารณาต่อว่าจิตย่อมอยู่ในกายนี้เอง ดังนั้นถ้าจะหาจิต ก็จำเป็นต้องค้นคว้าลงในกายนี้แหละ นับแต่การปูพื้นคือ ทำความสงบ ยุติความอยาก ดับความกระวนกระวาย เหมือนทำน้ำให้หายขุ่น สะอาดใสเพียงพอจะดูให้รู้ว่ามิ่สิ่งใดในน้ำนั้น

การดูก็คือการตรวจระลึกลงไปในร่างกายที่ละส่วน นับแต่เส้นผมบนกระหม่อมลงไปจนถึงพื้นฝ่าเท้า ด้วยจิตที่ตั้งมั่นและนิ่งใส จะเห็นชัดประจักษ์ว่ากายนี้มิใช่จิต กายเป็นธรรมชาติส่วนหนึ่งต่างหาก

จากนั้นเมื่อตรวจระลึกลงไปในเวทนา ซึ่งหมายถึงความรู้สึกสุข ทุกข์ เป็นกลางที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันขณะ ก็เห็นเป็นต่างหาก จากจิตเช่นกัน และเมื่เวทนาจะขึ้นตรงกับประสาทกาย ก็แยกเป็นคนละส่วนอย่างเด็ดขาดจากกาย ทำนองเดียวกับกระแสไฟฟ้าที่แผ่ไป ตามลวดทองแดง ต่างก็เป็นธรรมชาติคนละชนิดกันนั่นเอง

เมื่อตรวจระลึกลงไปในสัญญา ซึ่งหมายถึงความจำได้หมายรู้ เช่นความหมายจำว่านี่คือตัวเรา ก็เห็นเป็นต่างหากจากจิต เพราะเมื่อจิตสงบนิ่งตั้งมั่นแล้ว สัญญาจะเป็นสิ่งถูกรู้ได้ คล้ายกับลอนคลื่นที่ปรากฏร่องรอยแตกต่างกับแผ่นน้ำเรียบ เมื่อกระเพื่อมแล้วก็หายไป เป็นผิวน้ำนิ่งได้อีก ราวกับไม่เคยเกิดร่องรอยใด ๆ ขึ้นเลย

เมื่อตรวจระลึกลงไปในสังขาร ซึ่งหมายถึงความคิดนึกปรุงแต่ง หรือเจตนาคิด พุด ทำ ก็เห็นว่าสังขารไม่ใช่จิตอีก เพราะถ้าใช่ เมื่อเจตนากระทำการย่อมปรากฏควบคู่ไปกับจิตผู้ถูกลดออกไป แต่เนี่ยยังคงกลับเป็นอาการรู้ อาการนึกได้อีก

โดยรวบรัดที่สุด สิ่งใดถูกรู้ได้ สิ่งนั้นไม่ใช่จิต ปรากฏเป็นอันจากจิต ปราศจากอิตตาแฝงเงาอยู่ในสิ่งนั้น

ในสมัยแรกเริ่มปฏิบัติธรรมตามหลวงปู่ดูลย์สอนนั่นเอง ท่านก็จับได้ว่าจิตคือผู้รู้ ผู้สังเกตการณ์อารมณ์ทั้งปวงที่กำลังปรากฏ เมื่อใดจิตทรงตัวรู้อยู่เป็นหนึ่ง ดังที่พระพุทธองค์บัญญัติเรียกว่า 'ธรรมเอก' บรรดาสิ่งที่ถูกรู้ก็ล้วนแต่แสดงไตรลักษณ์ออกมาตลอดเวลา กล่าวคือปรากฏให้เห็นเป็นความเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไปทั้งสิ้น ไม่เห็นอะไรสักอย่างเดียวที่ตั้งมั่นอยู่ได้

ขณะที่ปฏิบัติในยุคนั้น ท่านไม่ให้ความสำคัญกับบัญญัติในตำราเท่ากับธรรมที่กำลังปรากฏแสดงตัวต่อจิต เหมือนจิตเป็นลิ้น และธรรมเป็นรส เมื่อลิ้มรสก็ไม่มัวคิดว่านั่นเค็ม นี่หวาน ทำนองเดียวกับที่เมื่อแยกชั้นธ้อออกเป็นต่างหากจากกัน ก็มีได้ใส่ใจว่าเข้าชั้น 'นาม รูป ปริจเจตญาณ' หรืออสังข หรือเมื่อเห็นสภาวะธรรมต่าง ๆ แสดงความเกิดดับเอง ก็มีได้ใส่ใจว่านั่นเรียก 'อุท্থัพพญาณ' หรือเปล่า

ทราบแต่ธรรมนั้นเมื่อจิตลิ้มแล้ว มีแต่ความรู้แจ้งเป็นธรรมชาติ เป็นอิสระจากภาษาและอยู่เหนือความคิดปรุงแต่งอย่างที่สุด

ท่านสังเกตเห็นต่อไปว่าบางคราวจิตกับอารมณ์ก็รวมตัวเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มก้อน หนัก แน่น เร่าร้อน บ่อยครั้งที่เท่าทัน เห็นจิตอยู่ส่วนหนึ่ง อารมณ์อยู่ส่วนหนึ่ง แต่เมื่อจิตไปรู้อารมณ์เข้า ก็เหมือนมีแรงดึงดูดให้จิตเคลื่อนเข้าไปยึดถืออารมณ์อย่างแน่นเหนียว เมื่อใดเคลื่อนเข้ายึดอารมณ์แล้ว จิตก็รู้สึกเป็นทุกข์ เพราะความไม่เป็นอิสระจากอารมณ์นั่นเอง

แม้มาถึงจุดนั้น ท่านก็มีได้พิจารณาว่านั่นคือการแสดงตัวของอริยสัจสี่ เพียงเฝ้ารู้อย่างซื่อสัตย์ ไม่ตกแต่งดัดแปลงสิ่งที่กำลังปรากฏ อะไรจะปรากฏอย่างไรก็ปล่อยตามที่มันเป็นไปอย่างนั้น ทราบแต่ว่าการเป็นปุถุชนทำให้บ่อยครั้งที่จิตกับอารมณ์รวมตัวอยู่ด้วยกันอย่างเหนียวแน่น นานๆเมื่อเดินสมาบัติเข้าส่วน จิตกับอารมณ์จึงแยกออก เหมือนมีช่องว่างระหว่างกันบ้าง ให้ทราบว่ามีฝั่งรู้ นั่นฝั่งถูกรู้

และแล้ววันหนึ่ง เมื่อท่านเห็นความกังวลห้วงร่างกาย กลัวจะเป็นไข้หวัดเพราะเปียกฝน ด้วยความชำนาญในการดูจิตใจตนเอง ทำให้เกิดสติระลึกรู้ลึกลงตรงใจกลางความกังวลนั้น โดยปราศจากความจงใจ ความกังวลก็ดับไป เพราะถูกเห็นจึงผ่านหาย

นอกจากความกังวลจะดับลงแล้ว ร่างกายที่กำลังนั่งกอดเข่า พายุฝนที่กำลังกระหน่ำซัด ตลอดจนกระทั่งโลกรอบด้านทั้งหมด ก็พลอยดับลงตาม

รูปหายแล้ว เวทนา สัญญาหยาบๆก็ดับสิ้น เหลือเพียงกระแสความปรุงแต่งอันประณีตคิดกันกับระดับความคิด ที่ผูกแผ่ขึ้นเป็นขณะ ๆ จิตรู้โดยปราศจากการจงใจ รู้เท่าไรรว่างเท่านั้น หมดจากความมั่นหมายหรือวิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ ต่อไป

ถัดจากนั้นคือการลงกวางังคในแวบเล็ก ตัดกระแสคำนึงข้องเกี่ยวอันใด คล้ายรูปนามสลัดคืนความหมายและความปรากฏมีตัวตน แล้วจิตก็ดำเนินเข้าสู่ความดับสนิท ไร้ร่องรอยโดยสิ้นเชิง ถัดจากนั้นความรับรู้ก็เริ่มปรากฏขึ้นอีก แต่ยังไม่ละเอียดเหนือขึ้นที่จะเป็นความคิด เพียงแจ่มแจ้งในสิ่งที่ปรากฏก่อนหน้า ว่าบางสิ่งที่ไม่เคยเห็นมาก่อน อันห่อหุ้มเคลือบคลุมธาตุรู้ไว้ ได้ถูกแหวกออก จิตดูทานอย่างลึกลงประหลาด หากถอดความเป็นสัญลักษณ์ทางภาษาก็คงได้ความว่า 'เฮ้ จิตไม่ใช่เรานี้!'

แล้วจิตก็ทรงตัวอยู่กับความว่างชั่วขณะหนึ่ง จากนั้นจึงบังเกิดแสงสว่างพลุ่งพลิงจากความว่าง แผ่กว้างออกไปอย่างไร้ขอบเขต ขณะถัดมาก็ผูกความเบิกบานอันเป็นสื่อสัญลักษณ์แสดงตัวของธรรมชาติบริสุทธิ์ ไร้รูป ไร้นาม ปราศจากอารมณ์เป็นเหยื่อล่อ แม้น้อยเท่านั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าบางสิ่งมีอยู่ ทว่าไร้การปรุงแต่ง ไร้ที่ตั้ง ไร้นิมิตหมายใด ๆ ที่เคยเห็นด้วยตา ได้ยินด้วยหู สัมผัสด้วยกายประการใด ๆ ทั้งสิ้น

เมื่อถอยลงจากเอกภาวะอันไร้ซึ่งคู่สอง ผู้ความรับรู้ปกติ ทำให้จิตได้ข้อสรุปกับตนเอง ว่าความเป็นตัวตน ไม่มีจริง ความลึกลงสงสัยในพระรัตนตรัยหมดสิ้นไป ทางนี้มีอยู่ ไม่มีทางอื่นที่ต้องแสวงหา กษชาติได้ถูกบั่นทอนให้หดสั้นลงแล้ว

โสดาบันปรากฏเป็นประจักษ์พยานแก่พุทธศาสนาอีกรูปนามหนึ่งแล้ว

หลังจากนาทีแห่งมหาปรากฏการณ์ ท่านก็ดำเนินชีวิตตามปกติ ความรู้สึกเปลี่ยนเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว รู้จักตนเอง และดำเนินชีวิตอย่างมีจุดหมาย มิใช่ลอยหายตามกระแสโลกไปวัน ๆ เช่นแต่ก่อน ส่วนการปฏิบัติก็ทำอยู่อย่างเดิมนั่นเอง

การปฏิบัติยังคงเดิม เหมือนที่ผ่านมาทุกประการ ในขั้นของความเป็นโสดาบันอริยบุคคล จิตกับอารมณ์ก็ยังมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ได้เอง โดยไม่ต้องอาศัยความพยายามรวมจิตเป็นสมาธิเพื่อใช้แสงรู้แสงปัญญาให้มากเหมือนครั้งเป็นปุถุชน แม้น้อยครั้ง จิตกับอารมณ์ผสมกันจนเกิดอุปาทานในตัวคนและอุปาทานในกามคุณ ได้เท่ากับชนธรรมดา ก็เป็นไปแบบมีกรอบมีเกณฑ์ล้อม จิตอันทรงธรรมสูงเหนือมนุษย์คอยห้ามไว้เมื่อจะล่วงอุศลกรรมบถขั้นรุนแรง และถอยกลับมาสู่ฐานที่มั่นเอง คือทรงรู้ แยกจิตแยกอารมณ์จากกันเป็นพักๆ มิใช่ว่าดิ่งรู้ดูลึไปหาราคะ โทสะ โมหะเต็มสูบเหมือนสังสารสัตว์ทั้งหลาย

ประมาณ 8 เดือนถัดจากวันแห่งมหาปิติ จิตก็มาถึงสภาพที่ประหลาด คือเจริญสติคราวใด จะรวมลงตกกวางังคอยู่เสมอๆอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะยืน เดิน นั่ง นอน ดูตั้งท่ารวมดับเงิบเหมือนคนหลับเป็นประจำ สร้างความกังวลใจให้ท่านมาก

ในวันอาสาฬหบูชาคราวหนึ่ง ท่านได้ขึ้นไปกราบหลวงปู่สิม พุทธาจาโร ที่ถ้ำผาปล่อง และเรียนปรึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและแก้ไขไม่ได้ หลวงปู่กลับยิ้ม ๆ แล้วบอกว่า เมื่อเป็นผู้รู้แล้ว จะต้องสงสัยอะไร จะต้องถามใครอีก ให้ปฏิบัติไปเถิดจะได้ของดีในพรพรรณี้แหละ

วันรุ่งขึ้นระหว่างนั่งรถโดยสารกลับกรุงเทพฯ ปู่จึงเจริญสติสัมปชัญญะตามปกติ จิตก็รวมลงดับความรับรู้รูปกายและสิ่งแวดล้อมภายนอก เข้าไปรู้รูปนามภายในที่เกิดดับ แล้วตัดกระแสรวมลงถึงความไม่มีอะไรเลย หมดสั้นทั้งรูปและนามอันเป็นเวทีแสดงไตรลักษณ์ บรรลุซึ่งอริยธรรมขั้นที่สอง

จิตเขาถึงของเขาเอง หาได้มีการบีบบังคับหรือจงใจให้เป็นไปอย่างไร้ไม่ ขอเพียงตั้งผู้รู้ ผู้รู้ ให้อยู่ในกระแสความเห็น ไตรลักษณ์เท่านั้น

ในขั้นของความเป็นสหทาคามีอริบุญคุณ จิตเริ่มมีปกติแยกกับอารมณ์ น้อยครั้งนักที่จิตจะเคลื่อนเข้าเกาะอารมณ์จัง ๆ ที่จะให้เข้าเกาะอารมณ์เหนียวแน่น ก็เมื่อปะทะกับผัสสะที่แรงมาก สติสัมปชัญญะอันว่องไวทำให้จิตเห็นแม้การเริ่มก่อตัวขึ้นของกิเลสอันเล็กน้อย กิเลสจึงดับสลายก่อนกลายเป็นไฟกองใหญ่เสมอ

สภาวะจิตในขั้นนี้จึงปลอดโปร่งโล่งกว้าง เป็นอยู่ผาสุก มีปกติสุขสบายแตกต่างจากครั้งเป็นปุถุชนอย่างเห็นได้ชัด เรียกว่าแม้ห่างจากการภาวนาบ้าง ก็มีความสบายอยู่ในตัวเองตามธรรมชาติขั้นนี้

อย่างไรก็ดี เมื่อกิเลสละเอียดลงตามภูมิธรรม ค้นหาที่จะพาจิตให้เคลื่อนไปยึดอารมณ์ จึงเป็นค้นหาชนิดละเอียดตามไปด้วย อาสวะคือภพหรือที่เรียก 'ภวาสวะ' ซึ่งจิตของท่านเข้าสวดย จึงมีปกติเป็นภพอันละเอียดยิ่ง มีสภาพ 'หลอกจิต' ว่าดี เพราะมาในหน้าตาของบุญกุศลอันแท้จริง ปราศจากเบื้องหลังจงใจกำหนดสร้างให้เป็นเช่นนั้น นี่เป็นข้อลำบากประการหนึ่ง คือมีตัวเร่ง แรงจูงใจให้ก้าวล่วงสันติสุขมีอยู่น้อย เพราะเห็นทุกขไม่ชัดเท่าเมื่อครั้งก่อน ๆ

อันเนื่องจากปุชณะระลึกชาติได้มาก ความรู้สึกเกี่ยวกับสังสารวัฏจึงเหมือนคนว่ายน้ำกลางทะเลจนเข้าเขตน้ำตื้นแล้ว เพียงเขย่งปลายเท้าก็สามารถเดินตัวให้พ้นการจมน้ำได้แล้ว ดังนั้นแม้ยังต้องลอยคอสลับเขย่งเป็นระยะตามแรงโถมของคลื่นผัสสะเพื่อไม่ให้จมน้ำตายก็ตาม นี่เองจะว่าเป็นทุกขนักก็ไม่ใช่ จะว่าปลอดภัยพ้นทุกขก็ไม่เชิง รวมความคือเหนื่อยน้อยกว่าเมื่อครั้งลอยคอกกลางทะเลอย่างเห็นได้ชัด

การถึงอริยธรรมขั้นที่สาม หรือ 'อนาคามีผล' นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอันพร้อมหลายประการ ซึ่งพร้อมได้ยากในชีวิตฆราวาสอันคลุกคลีอยู่กับญาติสนิทมิตรสหาย บุคคลอื่นเป็นที่รัก ตลอดจนกระทั่งหน้าที่การงานอันวุ่นวาย

และคล้ายมีภาวะผูกพันเป็นกรรมสัมพันธ์ไม่เล็ก เมื่อล่วงเข้าวัยที่ปลดปล่อยความรับผิดชอบจากลูกสาวลูกชายเสียได้ ก็ให้ต้องมีแก้วตาดวงใจในหม่อมอยู่ในความดูแลเสียอีก ลูกคนพี่นอก ลูกคนอื่นก็มาอยู่ได้ปีกอีกแล้ว

การปฏิบัติในช่วงหลังของปุจฉาเหมือนค่อย ๆ สัมผัสกำลัง รอเวลาที่จะทำสงครามแตกหักกับกิเลสค้นหาต่อไป โดยที่ท่านชอบเดินจงกรมมากกว่าการนั่งหลับตาภาวนา เพราะจิตอันเด่นดวงเข้าที่รู่อยู่แล้ว เพียงเบื้องต้นแรกกำหนดรู้การกระทบพื้นของเท้าวาซ่ายเป็นการเอากำลึงในฝ่ายสมณะเสียหน่อย ครู่เดียวจิตก็เหมือนทวิกำลังขึ้นมากพอ คู่เดียวกับอากาศยานที่ได้พลังอัดมากพอจะแล่นทะยานขึ้นสู่บนฟ้าแห่งความรู้แจ้ง มองลงเห็นธรรมหยาบและละเอียดกว้างขวางตามจริง

บางวันจิตสงบรู่อยู่ที่จิตก็นิ่งดู ไตรลักษณ์ บางวันจิตผาดโผน ก็พิจารณาธรรมอันใดอันหนึ่ง ทำให้รู้เห็นเรื่องราวลับพิสดารมากมายถ่ายทอด โดยเฉพาะความจริงเกี่ยวกับสิ่งทีปรุ่งเป็นขั้นขั้นทำในอภิปัจจุบัน เห็นโยงโยกบิดเบือนโกสัและเบี่ยงไกลในสังสารวัฏอันสลับซับซ้อนซ้อนเจือ

แต่เรื่องที่จิตชอบพิจารณาเป็นหลักคือชีวิตนี้ ทั้งความสุข ความทุกข์ ความรัก ความชัง ลูกเมีย หน้าที่การงาน ชื่อเสียงเกียรติยศ ปู่เคยมี เคยเป็น แล้วผ่านหายดุจควันที่สลายไปในอากาศธาตุเมื่อหมดเปลวไฟส่งต่อ

เมื่อจิตพิจารณาถึงความไม่มีอะไรของสิ่งภายนอกแล้ว จิตก็รวมตัวเข้ามาพิจารณาภายในกาย เป็นต้นว่าเห็น โครงกระดูกที่มีเนื้อหนังอันเริ่มทรุดโทรมหุ้มอยู่ มีลมหายใจเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง ไม่นาน ก็จักต้องทิ้งกายนี้ให้ทับถมแผ่นดิน ทุกข์สุขทั้งหลาย ความทรงจำทั้งหลาย ความนึกคิดปรุ่งแต่งต่าง ๆ ก็จะขาดหายไป หมคจากสภาพความปรากฏมีปรากฏเป็น

แม้ตัวเองอันเป็นธรรมชาติชนิดหนึ่ง ก็จะดับลงด้วย แต่หากดับแบบมีเชื้อพันธุ้ให้งอกเงย ก็จะส่งกระแสก่อจิตใหม่ในสัมปราชภพอไปอีก เพื่อมีแล้วทิ้ง พบแล้วพราก ได้แล้วเสีย วนไปเวียนมาหาแก่นสารไม่ได้เลย

ทุกครั้งที่มาถึงจุดแห่งการพิจารณาข้อธรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง จิตของปุชณะจะเห็นชัดถึงความไร้แก่นสารของขันธห้า จิตน้อยไปจึงอมธรรม อันปราศจากความเคลื่อนไหวในภายใน ปราศจากรูปลักษณ์ในภายนอก อุปาทานขันธก็ถูกลดรอนให้กรอบบางลงเรื่อย

อย่างไรก็ตาม คล้ายยังปรากฏเชื้อโอสายหนึ่งที่ไร้รูปลักษณ์ แม้บาง ทว่าก็เหนียวอยู่ เมื่อกำหนดจิตย้อนดูกายจากด้านหน้าเข้าไป ก็เหมือนจะทะลุปรุ โปร่งไปตามลำดับ เหลือเพียงเชื้อผิวหนังทางด้านหลังของกาย ซึ่งเบาใส แต่หุ่หนึวยออยู่อีกชั้นหนึ่งเท่านั้น

เมื่อใดเดินเล่นในห่อมสวนไม้ดอกไม้ประดับบนหญ้าเขียวของแพริ จิตกับธรรมก็สัมผัสกันเสมอ ปู่เห็นต้นไม้ใบหญ้าและแผ่นดินแผ่นดินฟ้าเป็นสิ่งที่ไร้สภาวะ ทั้งหมดทั้งปวงบางเบาราวกับปราศจากน้ำหนักให้สำเนียงกำหนด จิตของท่านกับธรรมชาติยังต่างกันนิดหนึ่ง คือแบ่งเป็นฝักฝายได้ โดยฝายจิตมีน้ำหนักอยู่เล็กน้อย จิตจึงยังมีพฤติกรรม ในขณะที่ธรรมชาติภายนอกปราศจากพฤติกรรม แม้ธรรมชาติจะเกิดดับเปลี่ยนแปลง ก็เป็นไปตามธรรมดา ไม่มีการให้ค่าต่อความเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

มีแต่จิตนั้นเองยังมันหมาย ยินดียินร้ายกับการเปลี่ยนแปลง...

จิตเหมือนรู้ เหมือนรออยู่ภายใน ว่าวันหนึ่งเร็ว ๆ นี้ ตนจะวางขันธคืนให้ธรรมชาติ ขันธก็จะเหมือนแผ่นดินแผ่นดินเหมือนต้นไม้และสายน้ำ ส่วนจิตที่รับอิสรภาพจากตนหาแล้ว ก็เป็นไปอย่างที่จิตจะเป็น ซึ่งไม่เกี่ยวกับท่านอีกแล้ว

ทรงภูมิธรรมขั้นสอง เวียนปล่อยแล้วกลับยึดมาทีนหลายสิบปี บัดนี้ท่านเพิ่งอ่านออกอย่างแท้จริง ได้มองเห็นเชื้อพันธุ์ของภพชาติในจิตใจ ที่พร้อมจะออกเงยเป็นกิเลสค้นหาได้ตลอดเวลา อย่างเช่นที่ตัวของจิตเองก็ยังมีความเร่าร้อนแสวงหาทางหลุดพ้นเป็นต้น

ตลอดมาท่านเข้าใจว่าการมีหวังคือแก้วตาดวงใจอย่างแพริ ซึ่งถือเสมือนลูกสาวในไส้ นั่นเองที่เป็นตัวปิดบัง เป็นด่านกั้นขวางคุณธรรมระดับอนาคามี แต่บัดนี้เมื่อสบายใจไว้ถึงวลเกี่ยวกับแพริแล้ว หมดหวังอย่างเด็ดขาดแน่แล้ว ท่านก็เพิ่งเห็นว่าแท้จริงแพริมิใช่ด่านสกัดขัดขวางแต่อย่างใด ความหิวธรรม ใคร่อยากพ้น ราววันเป็นอิสระจากกิเลสค้นหา ได้บรรลุมรรคผลขั้นสูงสุดต่างหาก ที่ใช่ของแข็ง ของจริงอันห้ามไว้

ท่านปล่อยความอยากชนิดนี้ค้างคาไว้เน้นนานอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ที่ผ่านมาจึงเหมือนปฏิบัติธรรมแบบเลี้ยงไข่ ยิ่งปฏิบัติด้วยความรวันเป็นอิสระจากการภายนอก รอคการบรรลุมรรคผลมากเท่าไร ยิ่งบ่มเพาะให้ความอยากขั้นละเอียดเคิบกล้า แผงเงาอย่างแบบเนียนขึ้นเท่านั้น

เส้นผมบังภูเขาคู่ ๆ เมื่ออ่านไม่ออกว่านั่นเป็นความอยาก เลี้ยงความอยากไว้ มรรคผลขั้นสูงขั้นจึงคล้ายกระดกเลื้อนออกห่างไปเรื่อยๆ ทั้งที่รู้สึกเฉยครอมร่อ เหมือนเอื้อมถึงแก่นเคิควมาเน้นนานขนาดนี้

แรงดึงดูดของสังสารวัฏมีอำนาจ มีอิทธิพลเห็นปานนี้ ก่อนบรรลุธรรม ขอเพียงปฏิบัติถูกปฏิบัติตรง รวมจิตให้เป็น เห็นกายเห็นจิตสักแต่เป็นสภาวะธรรม พอฟังที่อื่นของอิตตาได้ราบคาบชั่ววูบเดียว ก็ทิ้งความยึดมั่นจนจิตทะลุทะลวงล่วงรูปรนวมทั้งสิ้นทั้งปวง ถึงนิพพานครั้งแรกได้ทันที แต่พอสำเร็จมรรคผลสักขั้นหรือสองขั้นแล้ว จิตก็หมุนจากการปฏิบัติสักแต่เห็นสภาวะธรรม มาก่อความปรารถนาชนิดใหม่ ปฏิบัติโดยแอบหวังเร่งเข้าเส้นชัยสุดท้ายโดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว

ท่านรำลึกถึงคำสอนหลวงปู่เทศก์ เทสรังสี ครูบาอาจารย์ผู้ล่วงลับอีกรูปหนึ่งของท่าน มีอยู่คราวที่ท่านเคยถามหลวงปู่ ว่าเมื่อเจริญสติสัมปชัญญะ ได้อย่างต่อเนื่องแล้ว จะมีอุบายธรรมอย่างใดให้อิงไปกว่านี้อีกไหม หลวงปู่เทศก์เมตตาตอบว่าไม่มี มีแต่ต้องเจริญสติสัมปชัญญะจนจิตเขาพอ เขาจะปล่อยวางอุปาทานขันธเอง เหมือนผลไม้ที่ทิ้งต้องรอเวลาสุก

เหลือบมองฝอยเมฆที่ผอญูเคลื่อนผ่านดวงจันทร์ เผยแสงเรืองเด่นเต็มคาบแค้นดินแผ่นดินฟ้า เมื่อแสงจันทร์อันเพราะเมฆบัง พระจันทร์ไม่ได้ทำอะไรเลย เมื่อเมฆจะมามันก็มา เมื่อเมฆจะไปมันก็ไป พระจันทร์เป็นชาตธรรมอันปราศจากความยินดีอันร้าย ปราศจากความมันหมาขี้ใด ๆ จะเอาความอยากพ้นเมฆเพื่อฉายแสงมาแต่ไหน

ยามนั่นเอง จิตของท่านจึงทำตัวอย่างดวงจันทร์ เมื่อกิเลสจรมาก็เลิกยินดีกับกิเลส เมื่อกิเลสจรรไปก็เลิกยินดีที่สิ่งบังคับงัดเลื่อน ผ่าน ท่านเตือนตนเองซ้ำว่าหากพยายามหาทางหลุดพ้นจากอำนาจของกิเลส ก็เท่ากับยังมีกิจให้จิตทำ

เมื่อปรารถนาพ้นจากกิเลสก็เรียกว่ามีความจงใจ เมื่อจงใจก็เท่ากับยอมรับให้มีจิตผู้จงใจนั่นเอง ความยึดถือได้ช่องแทรกตัวอยู่ตรงนั้น จิตผู้เป็น 'ตัวตน' หลบซ่อน ลับมุ่มบังอยู่ตรงความจงใจปรารถนาหลุดพ้นนั่นเอง

สติ สมาธิ และปัญญาของปุชณะประชุมลงที่ความรู้สึกว่า 'นี่ตัวตน' ของจิต โดยมีได้จงใจ แต่คราวนี้ต่างจากเดิมที่เคยค้นคว้า พิจารณาหาทางทำลายความยึดมั่นถือมั่น จิตสักแต่ระลึกเข้าไปที่อุปาทานในอดีต ปราศจากค้นหาคือความอยากหลุดพ้น ปราศจากความเห็นอันเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ ต่อสภาวะนั้น

เมื่อจิตสักแต่รู้ โดยปราศจากค้นหาและทิจู จิตก็ถึงสภาพเดียวกับธรรม ไม่มีความเคลื่อนไหวภายใน ไม่มีขอบเขตรูปทรงให้กำหนดได้ในภายนอก จิตเข้าถึงความสงบเงียบอยู่ตามลำพัง หลุดจากความเกาะเกี่ยวกับอารมณ์ทั้งภายนอกภายในสิ้น

รูปภายในคือกายที่ส่วนหนึ่ง รูปภายนอกคือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ก็ส่วนหนึ่ง ผัสสะใหญ่เนื้ออันเป็นที่มาของความสุขก็ส่วนหนึ่ง ความนึกคิดปรุงแต่งก็ส่วนหนึ่ง แม้ประชุมพร้อมกันในรูปแบบของความเป็นชายชราร่างหนึ่ง ก็ปรากฏแตกต่างหากจากกันสิ้นในความ ปักหลักรู้อันสุขุมยิ่ง เช่นที่โบราณจารย์เรียกว่าแยกชั้นจากกันเป็นกอง ๆ นั่นเอง

จดจ่ออยู่กับความเห็นเช่นนั้นพักใหญ่ สภาพจิตของปุชณะก็พลิกตัว เหมือนย้อนเข้ามาเห็นชัดว่าอาการเช่อยู่ก็รู้กองจันทร์ เช่นนั้น คืออีกแบบของการจงใจระลึกรู้ออกไปยังรูปธรรมและนามธรรม อันเป็นของนอก ของอื่นจากจิตผู้รู้ผู้ดู

ด้วยความชำนาญแกร่งรอบในวิปัสสนาญาณชั้นสูงนั้น จิตก็เลื่อนระดับความรู้แจ้งเห็นจริงละเอียดเข้ามาอีก คือถึงขนาดเห็นเข้ามาหยุดในจิตผู้รู้ผู้ดู ขาดจากความเห็นชั้นอื่นสิ้น

อาการรู้ผู้นั้น นุ่มนวลแนบเนียน ปราศจากกิริยาประทับประคอง กลายเป็นธรรมชาติอีกชนิดหนึ่งให้เปรียบเทียบได้ ว่าความหมายรู้อารมณ์ทั้งปวงหาใช่จะใกล้เคียงใจอันบริสุทธิ์แต่อย่างใดเลย แม้กระทั่งอาการหมายรู้อยู่ในตัวผู้รู้ก็ตามที

ความหมายรู้ก็เป็นธรรมชาติหนึ่ง ใจอันเงียบกริบ ขาดจากการรู้รูปลักษณ์ภายนอก และไร้ความเคลื่อนไหวภายใน ก็เป็นอีกธรรมชาติหนึ่ง ปรากฏเป็นความว่าง สว่าง บริสุทธิ์ หยุดความปรุงแต่ง หยุดการแสวงหา หยุดกิริยาของทุกชนิดจิต เรียกว่าแยกชั้น วิจัยธรรมลงไปจนหมดจดที่การหยุดปรุงแต่งจิตสิ้น ไม่หลงเหลือสิ่งใดเกาะติดค้ำข้างเป็นงาน เป็นภาระได้อีก

ถอนจากงานวิพากษ์กลับสู่ภาวะพิจารณาทบทวนแล้ว ปุชณะจึงทราบว่ภาวะที่จิตรู้โดยปราศจากค้นหาและทิจูที่ครอบงำนั้น มีอยู่ การปฏิบัติขั้นแตกหักไม่มีอะไรมากกว่าการอยู่กับธรรมชาติรู้ โดยปราศจากความอยากและความคิดเห็นแม้ละเอียดแสนละเอียด

ความเห็นว่อันนี้ดี อันนี้ไม่ดี อันนี้ถูก อันนี้ผิด แม้ที่ว่บรรลุมรรคผลขั้นอื่นหรือจมอยู่กับมรรคผลขั้นเดิมว่าประเสริฐกว่ากัน ก็คือการตัดสินใจให้ค่าในสิ่งที่เป็นคู่ ที่เป็นจุดอ้างอิงเปรียบเทียบนั่นเอง เป็นชนวนหนึ่งที่ทำให้จิตเกิดพฤติกรรมทำงานต่ออีกและอีก

ตระหนักดังนั้น ชายชราจึงยุติการคิดเรื่องปฏิบัติ เรื่องคิดเรื่องถูก เรื่องบรรลุมรรคผล

เมื่อหยุดคิด ความงใจอันเป็นภาชนะอิงอาศัยของผู้รู้ ผู้มี ผู้หวังจึงหายไป เหลือไว้แต่สติระลึกรู้ลงในกายรูปน้ํงบนแก้วอิริม
หน้าต่าง เห็นรูปกายกำลังหายใจอยู่ในอิริยาบถสบาย ลำดับถัดจากนั้นจึงสังเกตเห็นสภาวะจิตของตนเองที่กำลังงใจมองกาย ความงใจก็
สลายตัวไป

ประจักษ์ธรรมในบัดนั้น ว่าจิตผู้รู้ กับสิ่งที่ถูกรู้ ทั้งหลายทั้งปวงก็คือจิตเอง เป็นสิ่งเดียวกัน จิตเห็นจิตอย่างแจ่มแจ้ง ปราศจาก
ตัณหาและทิฏฐิอื่นจะยังจิตให้เกิดพฤติกรรมใด ๆ เหนียวนำอุปาทานชั้นนี้ จึงเข้าถึงภาวะอันเป็นหนึ่ง หรือจิตหนึ่ง ไม่มีสอง

เมื่อประจักษ์ว่าผู้รู้กับสิ่งที่ถูกรู้เป็นอันเดียวกัน ใด ๆ บรรดาที่มีอันเกิดแต่การปะทะสังสรรค์ระหว่างจิตกับอารมณ์ก็ถูกปล่อยวางลง
ด้วยกัน ปราศจากความซึมชานเข้าหากันเท่าของโย เหลือธรรมอันสังควิวก เฌียบเชียบ เบิกบานอย่างเร้นลับ มีความเป็นธรรมดาล้วน ๆ
ไม่หลงธรรมใดอันแต่งเป็นคำพูดได้เลย

เรื่องของคนในโลกนั้น จะหาที่จบ ที่ลงเอยได้อย่างไร คงมีแต่เรื่องค้างคา มีคนรัก มีศัตรู มีสายโยโยงยึด มีความขัดข้องวุ่นวาย
บนเส้นทางอันสลับซับซ้อนซ้อนเงื่อน เคาทางไปยาก ต่างจากเรื่องของคนในธรรม ที่เมื่อหลุดพ้นขึ้นมาจากโลกแล้ว มีแต่ความเรียบง่าย
เป็นที่จบ เห็นจุดลงเอยชัด เหมือนพบฝั่งอันผาสุกหลังจากลอยคอเวียนว่ายในทะเลทุกข์มาแสนนาน หมครูปหมดนามให้ดูเลสิ้นเชิง

มติสูงสุดแห่งธรรมคือการชนะ คือการยุติกิเลสหายและละเอียด คือการหยุดว่ายวน คือการคายเชื้อแห่งการเกิดรูปนาม เพราะ
แจ่มแจ้งแทงตลอดเสียแล้วว่ารูปนามเป็นทุกข์ หมุดที่ชี้ใจไว้กับทุกข์ก็คือคัมหาอุปาทานในนามรูปนั่นเอง เมื่อถอนหมุดออกเสียได้แม้ชั้น
ละเอียด ก็เหมือนเปิดหลังคา ฟังกำแพงออกเห็นฟ้ากว้างโดยรอบ หมดความลุ่มหลงเพื่อพก หายเศร้า หายสงสัย หายติดข้องค้างคาอาลัย
เหลือแต่ความไร้ทุกข์ เหนือรสสุข เกินจินตนาการบรรดามีที่เลยสังสมาระหว่างการเดินทางอันแสนไกลในวังวนสังสารวัฏ

นิพพานเป็นสุขยิ่ง นิพพานนั้นว่างยิ่ง

ที่เกินขอบเขตนิพพานนั้น

นอกจากทุกข์ไม่มีอะไรเกิดขึ้น นอกจากทุกข์ไม่มีอะไรดับไป

ใจที่ถึงนิพพาน เป็นความจบบริบูรณ์อย่างแท้จริง

เป็นของจริงเหนือการสรรคำร้อยถ้อยประพันธ์อันใดสิ้น

จบ.